Mga Kaundon
(Contents)

Pasiuna i
(Introduction)
1. Pagpahimutang Sa Saktong Tumong 1
(Setting The Right Goal)
2. Ang Saktong Pagsugod 13
(Beginning Rightly)
3. Ang Hustong Pagpadayon 28
(Continuing Properly)
4. Ang Mga Iglesia Diha Sa Panimalay 38
(House Churches)
5. Ang Pagtubo Sa Iglesia 61
(Church Growth)
6. Ang Buluhaton Sa Pagpanudlo 71
(The Ministry Of Teaching)
7. Ang Paghubad Sa Biblia 95
(Biblical Interpretation)
8. Ang Wali Didto Sa Bungtod 119
(The Sermon On The Mount)
9. Ang Magwawali Nga Paborito Ni Jesus 155
(Jesus' Favorite Preacher)
10. Ang Bag-ong Pagkatawo 161
(The New Birth)
11. Ang Bautismo Sa Balaang Espiritu 171
(The Baptism In The Holy Spirit)
12. Ang Mga Babaye Diha Sa Buluhaton 185
(Women In The Ministry)
13. Ang Panagbulag Ug Ang Pagminyog Usab 199
(Divorce And Remarriage)
14. Ang Mga Kasangkapan Sa Pagtuo 220
(Fundamentals Of Faith)
15. Ang Langitnong Pagpang-ayo 231
(Divine Healing)
16. Ang Nagapang-ayo Nga Buluhaton Ni Jesus 243
(The Healing Ministry Of Jesus)
17. Ang Mga Gasa Sa Balaang Espiritu 254
(The Gifts Of The Holy Spirit)
18. Ang Mga Gasa Sa Pagministeryo 266
(The Ministry Gifts)
19. Diha Kang Cristo Nga Mga Katinud-anan 286
(In-Christ Realities)

20. Ang Pagdayeg Ug Pagsimba 291
(Praise And Worship)
21. Ang Cristohanong Panimalay 297
(The Christian Family)
22. Unsaon Nga Magiyahan Sa Espiritu 306
(How To Be Led By The Spirit)
23. Ang Mga Sakramento 314
(The Sacraments)
24. Ang Pagsinukmatay, Pagpasayloay, Ug Ang Panag-uliay 319
(Confrontation, Forgiveness And Reconciliation)
25. Ang Disiplina Sa Ginoo 332
(The Discipline Of The Lord)
26. Ang Pagpuasa 336
(Fasting)
27. Ang Kinabuhi Homan Sa Kamatayon 342
(The After Life)
28. Ang Walay Katapusang Plano Sa Dios 354
(God's Eternal Plan)
29. Ang Pagsakgaw Ug Ang Katapusang Mga Takna 366
(Rapture And The End Times)
30. Mga Modernong Patuo-tuo Mahitungod Sa 395
Espirituhanong Pakiggubat -1
(Modern Myths About Spiritual Warfare-1)
31. Mga Modernong Patuo-tuo Mahitungod Sa 432
Espirituhanong Pakiggubat-2
(Modern Myths About Spiritual Warfare-2)
32. Ang Pagka-Piniyalan 472
(Stewardship)
33. Mga Sekreto Sa Pagpang-Ebanghelyo 487
(Secrets Of Evangelism)
Katapusang Mga Pulong 504
(Final Words)

KAPITULO USA
CHAPTER ONE
Pagpahimutang sa Matarung nga Tumong
Setting the Right Goal

Aron mahimong magmalamposon sa panan-aw sa Dios, gikinahanglan nga ang usa ka ministro makasabot sa tumong nga gipahimutang sa Dios diha sa iyang atuba ngan. Kon wala siya makasabot sa iyang tumong, wala siya'y sukdanan nga magamit aron pagsukod kon siya nagmalamposon ba o wala sa pagkab-ot niana. Siya pwedeng maghuna-huna nga nilampos bisan sa tinuod siya napakyas. Ug mao kana ang dakong trahedya. Siya mahisama sa usa ka magdadagan kinsa malipayon kay unang niabot sa katapusan sa 800 metros nga dag-anan ug nipahulay samtang nagwara-wara sa iyang mga kamot atubangan sa naninggit nga mga manan-away sa walay paghuna-huna nga siya diay nakiglumba sa 1,600 metros nga panaglumba. Ang wala pagpakasabot sa iyang tumong maoy naka-ingon sa iyang pagkapakyas. Ang paghuna-huna nga siya nakadaug maoy nakahatag ug kasigurohan sa iyang kapildihan. Niini nga kaso ang panultihon nati nuod gayod: "Ang nag-una maoy naulahi".

Kadaghanan sa mga ministro adunay ubang klase sa tukma nga tumong nga ilang giila nga "panan-awon". Kana maoy ilang pinasahing gipaningkamutan nga matuman, basin sa ilang tukma nga tawag ug gasa. Ang matag-usa nga gasa ug tawag talagsaon, bisan kon kini pagpamastor ba ug simbahan sa usa ka siyudad, pagpang-ebanghelyo ba sa usa ka rehiyon, o pagpanudlo ba kaha ug mga kamatuoran. Apan ang hinatag sa Dios nga tumong nga akong gipasabot mao ang *pangkinatibuk-an* ug alang kini sa *matag ministro*. Kini mao ang dakong panan-awon. Kinahanglan nga kana maoy mahimong makapa-aghat nga panan-awon alang sa tanan luyo sa matag talagsaon nga panan-awon. Apan sa kasagaran, kana wala diha. Dili lang kay kasagaran sa mga ministro adunay tukma nga panan-awon o panglantaw nga wala mosibo sa pangkinatibuk-an nga panan-awon sa Dios, duna pa gayoy uban nga dunay klaro nga panan-awon o panglan taw nga naglihok *batok* sa pangkinatibuk-an nga panan-awon o panglantaw sa Dios. Ako nakahimo niana sa usa ka higayon, bisan pa sa dihang nagpastor ako ug nagatubo nga simbahan.

Unsa man ang pangkinatibuk-an nga tumong o panan-awon nga gihatag sa Dios sa matag ministro? Magsugod kita sa pagkakita sa tubag diha sa Mateo 28:18-20, usa ka pasahe nga nailhan kaayo nato nga sa kanunay napakyas kita sa gisulti niana. Ato kining hatagan ug pagtakad matag bersikulo:

> Ug si Jesus mitungas ug misulti kanila nga nag-ingon, "Ang tanang otoridad o kagahom gihatag Kanako sa langit ug sa yuta".
> (Mate28:18)

Si Jesus gusto nga ang Iyang mga disipolo makasabot nga ang Iyang Amahan naga hatag Kaniya'g *pinakataas* nga otoridad o kagahom. Sa tataw gayod, ang tuyo sa Amahan mao nga si Jesus *pagatumanon* sama sa dihang ang Amahan naghatag ug otoridad sa uban. Apan si Jesus talagsaon sa paagi nga ang Amahan naghatag Kaniya sa *tanang* otoridad o kagahom sa langit ug sa yuta, dili lamang limitado nga kagahom sama sa gihatag Niya sa uban. Si *Jesus Ginoo.*

Kon mao kana, ang matag persona nga wala makigrelasyon kang Jesus ingon nga Ginoo - wala makigrelasyon kaniya sa sakto nga paagi. Si Jesus, labaw pa sa bisan unsa, *Ginoo*. Mao kana ngano nga gisangpit Siya nga "Ginoo"sulod sa 600 ka higayon diha sa Bag-ong Tugon. (Gisangpit lamang Siya nga

manluluwas sa 15 ka higayon). Mao nga si Pablo nisulat, ”Kay alang niini nga kataposan si Cristo namatay ug nabuhi pag-usab, aron nga siya mahimong Ginoo sa mga patay ug sa mga buhi” (Roma 14:9). Si Jesus namatay ug nibalik sa kinabuhi alang sa katuyuan nga magmando ingon nga Ginoo sa mga katawhan.

Tinuod Makaluwas nga Pagtuo
True Saving Faith

Sa dihang ang mga modernong ebanghelista ug mga pastor moimbitar sa mga wala pa maluwas sa ”pagdawat kang Jesus ingon nga manluluwas,” (usa ka paagi ug konsep to nga dili makita sa Kasulatan), kana nagpadayag ug usa ka sayop nga patukuranan sa ilang pagsabot sa ebanghelyo. Sa dihang ang usa ka trabahante sa prisohan nga taga-Pilipos, pananglitan, nangutana kang Pablo ug unsay iyang buhaton aron maluwas, si Pablo wala motubag, ”Dawata si Jesus ingon nga Manluluwas”. Hinuon siya miingon, ”Tuo kang Ginoong Jesu-Cristo, ug ikaw maluwas” (Buhat 16:31). Ang mga tawo maluwas kon motuo sila *kang* Ginoong Jesu-Cristo. Huna-hunaa kini, dili sila luwas na tungod kay nituo sila sa doktrina *mahitungod* sa kaluwasan o Jesus, kondili sa dihang nituo sila sa *persona*---ang *Ginoong* Jesu-Cristo. Mao kana ang makaluwas nga pagtuo. Daghan kaayong nagtuo nga tungod kay nagtuo sila nga ang kamatayon ni Jesus igo na nga halad alang sa ilang mga sala, o ang kaluwasan pinaagi sa pagtuo, o kaha nagtuo sila sa isa ka gatos ka mga butang mahitungod kang Jesus ug sa kaluwasan, duna na silay makaluwas nga pagtuo. Apan wala diay. Ang yawa nagtuo nianang tanang mga butanga mahitungod kang Jesus ug sa kaluwasan. Ang makaluwas nga pagtuo nag-apil ug pagtuo *kang* Jesus. Kinsa man Siya? Siya *Ginoo.*

Sa klaro gayod, kon ako nagtuo nga si Jesus Ginoo, ako maggawi sama nga siya Ginoo, nga magapanugyan ngadto kaniya gikan sa akong kasing-kasing. Kon dili ako manugyan Kaniya, wala ako motuo Kaniya. Kon dunay moingon, ”nagtuo ako nga dunay makamatay ug makahilong halas sa akong botas,” unya sa kalmado ra kaayo gisuot hinuon kini, siya sa klaro wala gyud motuo sa iyang giingon nga iyang gituohan. Ang mga tawo nga nag-ingon nga sila nagtuo kang Jesus apan wala maghinulsol sa ilang sala ug wala manugyan Kaniya sa kinasing-kasing, wala gyod motuo kang Jesus. Sila tingali nagtuo sa imahinasyon nga Jesus, apan dili sa Ginoong Jesus, ang usa nga nagbaton sa tanang otoridad o kagahom sa langit ug yuta.

Ang tanan niini alang sa pag-ingon nga kon ang pagsabot sa ministro sa pinaka pundasyon nga mensahe sa Cristianismo dili husto, siya duna nay deperensya gikan sa sinugdanan. Dili gayod siya magmalampuson sa sukdanan sa Dios, samtang nasayop siya sa pagpahayag sa pinaka patukuranan nga mensahe nga gusto sa Dios nga madunggan sa kalibotan. Tingali siya pastor sa usa ka simbahan nga nagtubo, apan napakyas siya sa makasusubo gayod sa pagtuman sa pangkinatibuk-ang panan-awon o panglantaw sa Dios diha sa iyang buluhaton.

Ang Dakong Panan-awon
The Big Vision

Mobalik kita sa Mateo 28:18-19. Human sa pagdeklarar sa Iyang labing hataas nga pagka Ginoo, si Jesus mihatag dayon ug sugo:

> Busa panglakaw kamo ug panghimo'g mga tinun-an sa tanang kanasoran nga magbautismo kanila sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Espiritu Santo, nga magatudlo kanila sa pagbuhat sa tanang gisugo Ko kaninyo (Mateo 28:19-20a).

Hibaw-i nga si Jesus nigamit sa pulong nga ”busa”. Siya niingon, ”*Busa* lakaw ug panghimo'g mga disipolo o tinun-an…” Kana alang sa pag-ingon, ”*Tungod* sa Akong gisulti karon pa lang…*Tungod* kay nia Kanako ang tanang otoridad o kagahom…*Tungod* kay Ako Ginoo…ang mga tawo *sa siguro* gayod kinahanglan mosugot Kanako…ug Ako nagsugo *kaninyo* (ug kinahanglan motuman kamo Kanako) sa pag-adto ug paghimo'g mga tinun-an, ug magatudlo sa maong mga tinun-an sa *pagsugot* sa Akong mga sugo.”

Ug kana, sa sayon gayod nagbutang, ug alang sa tanan nga kalab-oton, ang dakong panan-awon o panglantaw sa Dios alang sa tanan tang mga buluhaton: *Ang atong res ponsibilidad mao ang paghimo'g mga tinun-an nga motuman sa mga sugo ni Cristo.*

Maoy hinungdan ngano nga si Pablo niingon nga ang grasya sa Dios gihatag kaniya ingon nga apostoles aron sa ”pagdala mahitungod sa *pagkamatinumanon sa pagtuo* ngadto sa mga Hentil” (Roma 1:5). Ang *tumong* mao ang pagkamatinumanon;
ang *dalan* paingon sa pagkamatinumanon mao ang pagtuo. Ang mga tawo nga adunay putli nga pagtuo diha kang Ginoong Jesus motuman sa iyang mga sugo.

Maoy mahinungdan ngano nga si Pedro nagwali panahon sa Pentecostes, ”Busa tugoti ang tanang banay sa Israel makahibalo sa klaro gayod nga ang Dios nagbuhat Kaniya (si Jesus) nga Ginoo ug Cristo—kini nga Cristo nga inyong gilansang” (Buhat 2:36). Si Pedro gusto nga ang mga naglansang kang Cristo makahibalo nga ang Dios naghimo kang Jesus nga *Ginoo* ug *Cristo.* Ilang gipatay siya nga gusto sa Dios nga ilang tumanon. Ilalom sa dakong pagkadani, nangutana sila, ”unsay among buhaton?” ug si Pedro mitubag una sa tanan, ”Paghinulsol”! Kana mao, nga motalikod gikan sa pagka masinupakon ngadto sa pagkamasinugtanon. Himuon si Jesus nga Ginoo. Sunod si Pedro nag sulti kanila sa pagpabautismo sumala sa sugo ni Cristo. Si Pedro naghimo'g mga tinun-an—-masinugtanong mga sumusunod ni Cristo—-ug siya nagsugod sa sak tong paagi uban sa saktong mensahe.

Kon mao kana, ang matag ministro makahimo sa pagsusi sa iyang kalampusan. Ang tanan kanato kinahanglan mangutana sa atong kaugalingon,” Ang ako bang
pagpamuhat nag-giya sa mga tawo nga magmatinumanon sa tanan nga gisugo ni Cristo?” . Kon “Oo” ang tubag, nilampos kita. Apan kon “wala” ang tubag,
napakyas kita.

Ang ebanghelista kinsa nagdani lamang sa mga tawo sa ”pagdawat kang Jesus”
sa walay pagsulti kanila sa paghinulsol sa ilang mga sala, napakyas. Ang pastor nga nagsulay sa pagtukod ug dakong kongregasyon pinaagi lamang sa paglipay kanunay sa tanan ug pagmugna ug danghang mga kalingawan, pakyas. Ang magtutudlo nga nagtud
lo lamang sa bag-ong gawas nga karismatikong ”huyop sa doktrina”, napakyas. Ang mga apostoles nga nagtanom ug kasimbahanan nga naglangkob ug mga tawo nga nag-ingon nga nagtuo sila ni Jesus, apan wala magtuman Kaniya, napakyas. Ang propeta nga nag propesiya lamang sa mga tawo ug unsay mga panalangin nga sa dili madugay moabot kanila, napakyas.

Ang Akong Kapakyasan

My Failure

Pipila ka tuig na ang nilabay, sa dihang ako nagpastor pa ug nagatubo nga simbahan, ang Balaang Espiritu nangutana kanako ug pangutana nga nakaabli sa akong mga mata aron makakita ako kon unsa na ako ka layo kaayo sa akong pagkapakyas sa pagtuman sa panan-awon nga gihatag sa Dios alang sa tanan. Ang Balaang Espiritu nangutana kana ko sa mosunod nga pangutana samtang ako nagbasa mahitungod sa umaabot nga pag hukom sa mga karnero ug mga kanding nga gihulagway diha sa Mateo 25:31-46: ”*kon ang mga tawo diha sa inyong simbahan mangamatay karong adlawa ug mobarog sa paghukom sa mga karnero ug mga kanding, pila kaha ang mga karnero ug pila pod ang mga kanding?”*

O sa labing klaro gayod, ”*Sa niaging tuig, pila ka tawo sa inyong kongregasyon ang nanghatag ug pagkaon para sa mga gigutom nga mga kaigsoonang lalaki ug babaye diha kang Cristo, tubig alang sa giuhaw nga mga Cristohanon, pahulayanan alang sa mga walay balay o biyahidor nga mga sumusunod ni Cristo, sinina alang sa mga hubo nga mga Cristohanon, nag bisita sa mga masakiton, o nabilango nga mga magtutuo?”* Ako nakaamgo nga duna lama'y gamay ra nga nagbuhat sa bisan asa niining mga butanga, bisan pa kon sila moadto ug simbahan, nag-awit ug mga awit sa pagsimba, naminaw sa akong mga wali ug nanghatag ug kwarta sa mga paghalad. Niining paagiha, mga kanding sila sumala sa basihanan ni Cristo, ug ako mabasol usab, tungod kay wala ako magtudlo kanila unsa ka mahinungdanon kini sa Dios nga atong tagboon ang nagdasok nga mga panginahanglan sa atong mga igsoong lalaki ug babaye diha kang Cristo. Wala ako magtudlo kanila sa tanan nga gisugo ni Cristo. Sa tinuod, ako nakaamgo nga ako nagsalikway unsa ang labihan ka importante kaayo sa Dios—ang ika-duhang labing dakong sugo, sa paghigug ma sa atong isigkatawo sama sa atong kaugalingon—dili sa paghisgot sa bag-ong sugo nga gihatag ni Jesus sa paghigugma sa usag-usa ingon nga siya nahigugma kanato.

Dugang pa niana, ako sa kataposan nakaamgo nga ako sa tinuoray nagtudlo sa nakababag sa pangkinatibuk-ang plano sa Dios sa pagpanghimo'g mga tinun-an sa dihang ako nagtudlo ug mapainubsanong hubad sa hilabihan na ka ilado nga ”ebanghel yo sa pag-uswag kon *prosperity gospel*” sa akong kongregasyon. Bisan kon pagboot ni Jesus nga ang iyang mga katawhan dili magtigum ug mga bahandi diri sa kalibotan (Mateo 6:19-24), ug nga sila makontento sa unsay ilang nabatunan bisan pag pagkaon lamang kini ug bisti (Hebreohanon 13:5; 1Timoteo 6:7-8), akong gitudloan ang akong dato nga Amerikanong kongregasyon nga ang Dios gusto nga sila makabaton ug dugang pa nga mga naangkon. Ako nagtudlo sa mga tawo nga *dili* mosunod kang Jesus sa isa ka pagrespeto (sama sa gatusan ka libo ka mga kapastoran sa tibook kalibotan).

Sa dihang ako nakaamgo na sa akong gibuhat, ako naghinulsol ug nangayo'g pasay lo sa akong kongregasyon. Nagsugod ako pagsulay sa paghimo'g mga tinun-an, nga naga tudlo kanila sa pagsunod sa tanang sugo ni Cristo. Ako kining gibuhat uban sa kahadlok ug kabalaka, nga nagduda nga ang uban sa akong kongregasyon dili gyod motuman sa tanang sugo ni Cristo, ug mopili sa Cristianismo sa kahayahay nga wala magkinahang lan ug sakripisyo sa ilang kabahin. Ug ako sakto. Pinaagi sa tanang timailhan, medyo dunay pipila nga walay pagtagad mahitungod sa mga nag-antos nga mga magtutuo sa tibook kalibotan. Wala silay pagtagad sa pagpakatag sa ebanghelyo ngadto sa mga wala pa makadungog niini. Apan sila hinuon nag-una pagtagad mahitungod sa pagpadaghan pa sa kon unsay ilaha. Kon maghisgot sa pagkabalaan, mao ray ilang gilikayan ang pina kamakauulaw nga mga sala, o mga sala nga gidumili-an bisan pa gani sa wala pa mabag-o nga mga tawo, ug nagpuyo sa kinabuhi nga ikatandi sa kasagarang hilig sa kinaraan nga mga Amerikano. Apan wala gyud sila mahigugma sa Ginoo, tungod kay dili man sila gusto nga mosunod sa mga sugo ni Jesus, nga maoy pinakabutang nga Iyang giingon nga magpamatuod sa atong gugma Kaniya (Juan 14:21).

Unsay akong gikahadlokan ug napamatud-an nga tinuod—ang ubang nag-angkon nga mga Cristohanong mga kanding diay nga nagsul-ob ug sinina sa karnero. Sa dihang ako silang gitawag sa pagdumili sa ilang kaugalingon ug magpas-an sa ilang mga krus, ang uban nangasuko. Alang kanila ang simbahan maoy kasinatian uban sa grupo kuyog sa mga nindot ug maayo nga mga musika, sama sa gikalingawan sa kalibotan diha sa mga balay kalingawan ug estambayanan. Ilang tugutan ang mga pagwali kon kini nagsu porta sa ilang kaluwasan ug sa gugma sa Dios kanila. Apan dili sila gusto nga maminaw kon unsay gikinahanglan sa Dios gikan kanila. Dili sila gusto kon dunay magduda sa ilang kaluwasan. Dili sila andam sa pagbag-o sa ilang kinabuhi aron mosibo sa kabubut-on sa Dios kon dunay masakripisyo sa ilang kaugalingon. Siguro, andam sila sa pagpa hat sa uban nilang kwarta, kon sila madani nga ang Dios mohatag kanila ug mas labaw pa ingon nga balos, ug samtang sila direkta nga

makakuha'g kaayohan gikan sa ilang gihatag sama sa paggamit sa ilang kwarta sa pagpanindot sa mga kagamitan sa ilang simbahan.

Ang Panahon alang sa Pagsusi sa Kaugalingon
A Time For Self-Examination

Kini maoy maayong panahon alang sa matag ministro nga nagbasa niini nga libro sa pagpangutana sa iyang kaugalingon sa mao ra gihapong pangutana nga gipangutana sa Balaang Espiritu kanako: *"Kon ang mga tawo nga akong giministeryohan mangama tay karon ug motindog sa paghukom tali sa mga karnero ug mga kanding, pila kaha ang karnero ug pila usab ang mga kanding?"* Kon ang mga ministro maghatag ug kasi gurohan sa mga tawo sa ilang simbahan nga sila mga karnero bisan ang ilang gawi sama sa kanding, nagsulti sila sa mga tawo ug kontra sa gusto sa Dios nga isulti kanila. *Kana nga ministro namuhat batok kang Cristo.* Iyang gipili ang dapit batok sa unsay gusto ni Jesus nga isulti sa maong mga tawo sumala sa iyang gisulti sa Mateo 25:31-46. Ang kinatibuk-ang punto sa gisulti ni Jesus diha niana mao ang pagpasidaan sa mga kan ding. Dili Siya gusto nga sila maghuna-huna nga sila moadto sa langit.

Si Jesus nag-ingon nga ang tanang mga tawo masayod nga kita iyang mga tinun-an pinaagi sa atong gugma sa usag-usa (Juan 13:35). Siguro gayod nga Siya nagasulti ug gugma nga labaw pa kay sa gugma nga gipakita sa mga dili Cristohanon sa usag-usa, kondili, ang iyang mga tinun-an dili mailhan gikan sa mga dili magtutuo. Ang klase sa gugma nga gisulti ni Jesus mao ang gugma nga mosakripisyo sa kaugalingon, kon maghigugma-ay kita sa usag-usa ingon nga Siya nahigugma kanato, nga mohatag sa atong kinabuhi alang sa usag-usa (Juan 13:34; 1 John 3:16-20). Si Juan usab nagsulat nga mahibal-an nato nga kita nakalabang na gikan sa kamatayon paingon sa kinabuhi, o natawo na pag-usab kon nahigugma kita sa usag-usa (1 John 3:14). Ang mga tawo ba nga magreklamo, makiglalis, ug masuko sa mga ministro nga nagtudlo sa mga sugo ni Cristo nagpakita sa gugma nga maoy timaan sa ilang pagkatawo pag-usab? Wala. Sila mga kanding nga naa sa dalan paingon sa imperno.

Mga Tinun-an sa Tanang Kanasoran
Disciples Of All Nations

Sa dili pa kita mopadayon, atong tan-awon pag-usab ang Mateo 28:19-20, ang dako ug alang sa tanan nga buluhaton nga gihatag ni Jesus sa Iyang mga tinun-an, aron pag tan-aw kon makahagpat ba kita ug mga kamatuoran gikan niana.

> Busa panglakaw ug panghimo'g mga tinun-an sa tanan kanasoran, nga magbautismo kanila sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Espiritu Santo, nga magatudlo kanila sa tanang gisugo Ko kaninyo (Mateo 28:19-20).

Timan-i nga si Jesus gusto nga adunay mahimong mga tinun-an sa tanang *kanaso ran,* ug giklaro kini pagsaysay sumala sa orihinal nga griego, nga tanan *katribuhan* sa ti book kalibutan. Kon si Jesus nagsugo niana, ako nagtuo nga posible gayod ang pagbuhat niana. Kita *makahimo* ug mga tinun-an ni Jesus a matag tribu sa tibook kalibutan. Ang trabaho wala gihatag ngadto lamang sa orihinal nga onsi ka disipolo, apan alang sa matag disipolo nga nagsunod kanila, tungod kay si Jesus nag-ingon nga tudloan nila ang ilang mga tinun-an sa *tanan* nga Iyang gisugo *kanila*. Niini, ang orihinal nga onsi nagtudlo sa ilang mga tinun-an nga motuman sa sugo ni Cristo sa paghimo'g mga tinun-an sa tanang kanasoran, ug kini mahimong nagkanat-kanat ra nga sugo sa matag nagsunod nga tinu-an. *Ang matag disipolo ni Jesus kinahanglan mahiapil sa bisan unsang paagi sa pagpanghimo'g tinun-an sa kanasoran.*

Kini nagpasabot sa tipik lamang ngano nga ang ”Dakong Buluhaton” wala pa gayod matapos. Bisan pa ug dunay minilyon nga nag-angkon nga sila Cristohanon, ang ihap sa mga disipolo nga komitado sa pagtuman kang Jesus gamay ra gayod. Ang dakong kina bag-an sa mga nag-angkon nga mga Cristohanon walay pagtagad mahitungod sa mga tinun-an nga nahimo sa matag tribu tungod kay sila sa yano lang dili man komitado sa pagsunod sa mga sugo ni Cristo. Kon ang maong hisgotanan pagahisgotan, sila sa kasagaran mogamit ug mga pasumangil sama sa, ”dili kana akong buluhaton” ug ”wala nako gibati nga gigiyahan ako paingon diha”. Daghan mga pastor nagsulti niana, sama nga ang mga kanding magpili-pili lang kon unsa nga sugo ni Cristo ang mosibo sa ilang katuyuan.

Kon ang matag-usa nga nag-angkon nga Cristohanon tinuod nga nagtuo kang Ginoong Jesu-Cristo, sa dili madugay ang matag usa sa kalibotan makadungog sa ebang
helyo. Ang nahugpong nga pakigsaad sa mga disipolo ni Cristo maoy mopahitabo niini. Mohunong na sila sa pag-usik sa ilang panahon ug kwarta alang sa lumalabay ug kalibo tanong mga butang, ug gamiton nila kini sa paghuman sa gisugo kanila sa ilang Ginoo nga ilang buhaton. Apan kon ang diosnong pastor mopahibalo nga ang usa ka misyonar yo mosulti sa umaabot nga panagtigum sa simbahan, magdahom kanunay ang pastor nga ang gidaghanon sa manimba mokunhod. Daghan sa mga kanding ang magpuyo ra sa balay o kaha magsuroy-suroy bisan asa. Dili sila interesado nga motuman sa katapusang sugo sa Ginoong Jesu-Cristo. Ang mga karnero sa laing bahin, kanunay mahinamon sa plano nga mahimong moapil sa pagpanghimog mga tinun-an sa tanang kanasoran.

Isa ka katapusang punto mahitungod sa Mateo 28:18-20: Si Jesus nagsugo usab sa iyang mga tinun-an sa pagbautismo sa ilang mga tinun-an, ug ang mga apostoles mati nud-anon nga nagtuman niini nga sugo. Diha-diha gibautismohan nila kadtong naghi nulsol ug nituo kang Ginoong Jesus. Ang bautismo sa tinuod, nagrepresentar sa pagka bugkos sa usa ka magtutuo diha sa kang Cristo nga kamatayon, paglubong ug pagkaban haw. Ang bag-ong mga magtutuo namatay ug nabanhaw ingon nga mga bag-ong binuhat diha kang Cristo. Kining maong kamatuoran nga gusto ni Jesus namugna diha sa bautismo sa mga bag-ong magtutuo, nga nagmarka diha sa iyang huna-huna nga siya karon bag-o na nga persona uban sa bag-ong kinaiyahan. Siya usa na sa espiritu diha kang Cristo, ug karon gibutangan na ug gahom sa pagsunod sa Dios pinaagi kang Cristo nga nagpuyo diha kaniya. Siya patay na sa iyang mga sala, apan karon nahugasan ug nahinlo ug gihimong buhi sa Balaang Espiritu. Siya sobra pa sa “gipasaylo lang”. Siya gibag-o pa gayod sa kinatibuk-an. Niana, ang Dios nagpaila sa makausa pa nga ang tinuod nga mga magtutuo lahi nga katawhan nga lahi na kaayog binuhatan kaysa patay pa sila sa espiritu. Kini sa yano usab gipasabot sa panapos nga estorya ni Jesus nga, ”Ako uban kaninyo kanunay, bisan sa katapusan sa kapanahonan” (Mateo 28:20). Dili ba makataronganon ang paghuna-huna nga ang nagapadayon nga pakig-uban ni Cristo sa mga katawhan maka-usab sa ilang pamatasan?

Gipasabot ni Jesus ang Pagkatinun-an

Jesus Defines Discipleship

Atong napamatud-an nga ang naglabaw nga tumong ni Jesus alang kanato mao
ang pagpanghimog mga tinun-an, kana mao, ang mga katawhan kinsa naghinulsol sa
ilang mga sala ug nagkat-on ug nagtuman sa Iyang mga sugo. Si Jesus dugang pa nga nagpasabot unsa ang tinun-an sa Juan 8:32:

> Kon kamo magpabilin sa Akong mga pulong, kamo tinuod gayod
> nga akong mga tinun-an; ug kamo makahibalo sa kamatuo
> ran ug ang kamatuoran maghimo kaninyong gawasnon.

Ang tinuod nga mga disipolo, matod ni Jesus, mao kadtong nagpabilin, o nagpuyo diha sa Iyang pulong. Samtang sila nagkat-on sa Iyang mga kamatuoran diha sa

pulong, sila mapadayonong "gipahigawas", ug ang sunod nga paghulagway nagpakita nga si Jesus naghisgot mahitungod sa pagkahigawas gikan sa sala(Juan 8:34-36). Busa sa makausa pa makita nato nga pinaagi sa kahulugan ni Jesus, ang mga tinun-an nagtuon ug nagtuman sa Iyang mga sugo.

Sa unahan si Jesus miingon,

> Pinaagi niini ang akong Amahan mahimaya, nga kamo mamungag daghan, ug *makapamatuod nga kamo akong mga tinun-an.* (Juan15:8).

Sa pagpasabot ni Jesus, ang mga tinun-an naghimaya sa Dios pinaagi sa pagpa munga. Kadtong wala namunga wala mapamatud-i nga Iyang mga tinun-an.

Si Jesus dugang pa nga klarong nagpasabot nianang maong bunga nga timaan sa iyang tinuod nga mga tinun-an sa Lukas 14:25-33. Magsugod ta sa pagbasa sa bersikulo 25:

> Karon dakong panon nikuyog Kaniya: ug milingi Siya ug miingon kanila…

Natagbaw ba si Jesus tungod kay daghan ang "mikuyog" Kaniya? Nakab-ot naba Niya ang Iyang tumong karon nga nakabaton na Siya'g dakong kongregasyon?

Wala. Si Jesus wala matagbaw nga dakong panon ang nangumbitay libot Kaniya, nga naminaw sa Iyang mga wali, nanan-aw sa Iyang mga milagro, ug usahay mokaon sa Iyang pagkaon. Si Jesus nangitag mga tawo nga nahigugma sa Dios sa tibook nilang kasing-kasing, huna-huna, kalag ug kusog. Siya gustog mga tawo nga motuman sa Iyang mga sugo. Gusto Siya'g *mga tinun-an.* Busa Siya misulti ngadto sa daghan kaayo nga mikuyog Kaniya:

> Kon si bisan kinsa moari Kanako, ug wala masilag sa iyang ama han o inahan ug asawa ug mga anak ug mga igsoong lalaki ug igsoong babaye, oo, ug bisan gani sa iyang kaugalingong kinabuhi, siya dili mahimong akong tinun-an.
> (Lukas 14:26)

Walay sayop mahitungod niana: si Jesus nagpahimutang ug kinahanglanon aron ang isa ka tawo mahimong Iyang tinun-an. Apan gikinahanglan ba nga ang iyang mga tinun-an masilag gayod niadtong mga tawo nga kinahanglan nilang higugmaon sa gayod? Kana daw dili angay tungod kay kita gisugo diha sa Kasulatan sa pagpasidungog sa atong mga ginikanan ug mahigugma sa atong asawa ug mga anak.

Si Jesus mahimong nagsulti ug pakapin, o pagpasobra aron paghatag ug kabug- aton o importansiya sa iyang gisulti. Sa pinakagamay nga kwentada hinoon, wala Siya'y laing gipasabot gawas niini: Kon gusto kita nga mahimong iyang mga tinun-an, kinahanglan ato Siyang higugmaon labaw sa tanan, labaw pa sa mga tawo nga natural natong gihigugma gayod. Ang pagdahom ni Jesus tataw nga makataronganon kay Siya Dios kinsa angay natong higugmaon sa tibook natong kasing-kasing, huna-huna, kalag ug kusog.

Ayaw kalimot—ang trabaho sa ministro mao ang paghimog mga tinun-an, nga nagkahulugan nga sila magporma ug mga tawo nga mahigugma kang Jesus labaw sa ta nan, nga nahigugma Kaniya pag-ayo, labaw pa kaysa ilang gihigugma bisan ilang asawa, mga anak ug ginikanan. Maayo alang sa matag ministro nga nagbasa niini sa pagpangutana sa iyang kaugalingon, "*Unsa kaha ako kamalampuson sa pagpanday ug mga tawo nga sama niana?*

Unsaon man nato pagkahibalo nga ang usa ka tawo nahigugma kang Jesus? Si Jesus nagsulti kanato sa Juan 14:21: "Kon nahigugma kamo Kanako, tumanon ninyo ang akong mga sugo". Busa sa klaro

gayod makataronganon ang pagsulti'g panapos nga ang mga tawo nga nahigugma kang Jesus labaw pa sa ilang asawa, mga anak ug ginikanan nga mga tawo usab nga nagtipig sa iyang mga sugo. *Ang mga disipolo ni Jesus nagtuman sa Iyang mga sugo*.

Ang Ikaduhang Gikinahanglan
The Second Requirement

Si Jesus nagpadayon sa pagpamulong sa daghang tawo nga nanguyog Kaniya niana nga adlawa pinaagi sa pag-ingon,

> Si bisan kinsa nga wala magpas-an sa iyang krus ug mosunod Ka
> nako dili mahimo nga Akong tinun-an.
> (Lukas14:27)

Kini ang ikaduhang panginahanglan nga gipakanaog ni Jesus aron mahimong Iyang tinun-an. Unsay buot niyang ipasabot? Ang mga disipolo ba gikinahanglan nga sa literal gayod magpas-an ug dagkong ginabas nga kahoy uban kanila? Dili. Si Jesus naggamit na usab ug pakapin.

Kon dili man tanan, apan kasagaran sa mga naminaw kang Jesus nga mga Judio nakakita na ug mga kriminal nga nangamatay sa krus. Ang mga romanhon naglansang sa mga kriminal diha sa mga kasagarang agi-anan gawas sa ganghaan sa siyudad aron pagpadako pag-ayo sa epekto sa paglansang ingon nga pangpaus-us sa krimen.

Alang niini nga rason, ako nagduda nga ang pag-ingon. ''Pas-ana imong krus" usa ka komon o ilado na kaayo nga inestoryahan panahon ni Jesus. Ang matag tawo nga ilansang makadungog ug Romano nga sundalo nga moingon, "Pas-ana imong krus ug sunod kanako". Kadto maoy mga pulong nga gikahadlokan sa mga patyonon na, samtang sila nasayod nga kadto magmarka sa sinugdanan sa mga oras ug mga adlaw sa makalilisang nga kasakitan. Busa ang maong panultihon diha-diha mahimong ilado na nga panultihon nga nagkahulugan, "Dawata ang dili na malikayan nga kalisdanan nga moabot sa imong agi-anan".

Akong mahuna-huna ang mga amahan nga moingon sa ilang mga anak lalaki," anak, kahibalo ko nga dili ka ganahan nga manghinlo ug labayanan sa mga hugaw. Baho kana ug hugaw nga trabaho. Apan imo man kanang responsibilidad kausa matag bulan, busa pas-ana imong krus. Lakaw ug hinloi ang labayanan sa atong mga hugaw". Akong mahuna-huna ang mga asawa nga moingon sa ilang mga bana,"Langga, kahibalo ko nga dili ka ganahang magbayad ug buhis ngadto sa mga Romano. Pero karong adlawa mao na ang tingbayad sa atong buhis, ug ang manukutay ug buhis niana paingon sa ato. Busa pas-ana imong krus. Lakaw bayari ang tawo".

Ang pagpas-an sa krus parihas ra ug kahulugan sa paglimod sa kaugalingon, ug si Jesus nagagamit niana sa maong kaalam diha sa Mateo 16:24: "kon dunay gusto
mosunod Kanako, iyang ilimod ang iyang kaugalingon, magpas-an sa iyang krus ug mosunod Kanako". Pwede kining hubaron sa pag-ingon, "kon si bisan kinsa nangandoy nga mosunod Kanako, ipadaplin niya ang iyang kaugalingong katuyuan, gakson ang dili malikayan nga kalisdanan nga nagsingabot ingon nga linugdangan sa iyang disisyon, ug mosunod Kanako."

Busa, ang tinuod nga mga disipolo andam nga moantos tungod ug alang sa pagsunod kang Jesus. Ila nang giihap ang bili sa wala pa sila nagsugod , ug uban sa pagkasayod nga ang kalisdanan dili malikayan, nilarga sila uban ang determinasyon nga mohuman sa lumba. Kining mao nga paghubad gisuportahan sa sunod nga gisulti ni Jesus mahitungod sa pag-ihap sa bili sa pagsunod Kaniya. Duha ka ilustrasyon ang nagpakita sa buot Niyang ipasabot:

> Kay kinsa ba kaninyo, nga gusto magtukod ug tori, dili una mo

> lingkod ug kwentahon ang kantidad, aron pagsusi kon duna
> ba siyay igo nga ikahuman niana? Kay kondili, sa dihang napahi
> mutang na niya ang pundasyon, ug wala makahuman niini, ang ta
> nan nga naniid niana magsugod sa pagbugal-bugal kaniya, ug
> moingon , ”Kining tawhana nagpaalig-alig pagtukod apan wala
> makahuman.”O kinsa mang haria, nga sa dihang nagplano nga ma
> kig-gera sa laing hari, dili una molingkod ug magpakitambag kon
> igo naba ang iyang kalig-on uban sa jes mil ka tawo sa pagpakig
> engkwentro sa usa nga makiggera kaniya uban sa baynte mil? Kay
> kon dili, samtang ang usa ka hari layo pa, magpadala siya'g grupo
> nga makigsabot nalang alang sa kalinaw.
> (Lukas14:28-32)

Ang punto ni Jesus klaro: ”Kon gusto ka nga mahimong Akong tinun-an, unaha osa pag-ihap ang kantidad, kay basin moundang ka kon malisuron na ang dagan. Ang tinuod nga disipolo modawat sa mga kalisdanan nga moabot ingon nga resulta sa pagsunod Kanako.”

Ang Ikatulong Gikinahanglan
A Third Requirement

Si Jesus naglista ug isa pa ka kinahanglanon sa pagkatinun-an nianang adlawa:

> Busa, walay bisan isa kaninyo nga mahimong Akong tinun-an kon
> wala niya buhii ang tanan nga iyaha.
> (Lukas14:33)

Sa makausa pa, medyo makataronganon ang pag-ingon nga si Jesus naggamit ug pakapin nga estorya. Dili gyod kinahanglan nga atong buhian ang tanan nga atua hangtod nga wala nata'y kapuy-an, sinina ug pagkaon. Hinuon, kita mamuhi sa atong mga naangkon sa punto nga atong ihatag ngadto sa Dios ang pagkatag-iya niini, ug sa punto nga wala na kita mag-alagad sa bahandi kondili nag-alagad na kita sa Dios *uban* sa atong bahandi. Ang resulta sa klaro nagkahulugan ug pagbuhi sa daghang wala kinahanglana nga atong naangkon ug pagpuyo sa yano nga kinabuhi uban sa Diosnong pagkapiniyalan ug pakig-ambitay, sama sa gibuhat sa mga nag-unang mga Cristohanon nga mabasa nato sa libro sa mga buhat. Ang pagka disipolo ni Kristo nagkahulugan ug pagtuman sa Iyang mga sugo, ug Iyang gisugo ang Iyang mga tinun-an nga dili magtigum ug bahandi diri sa yuta, kondili didto sa langit.

Sa laktod, sumala kang Jesus, kon ako mahimong Iyang disipolo o tinun-an, kinahanglan ako mamunga. Ako Siyang higugmaon labaw sa tanan, labaw pa gani sa akong mga sakop sa panimalay. Ako kinahanglan andam sa pag-atubang sa dili malikayan nga mga kalisdanan nga motunga agig resulta sa akong desisyon pag pagsunod Kaniya. Ug kinahanglan akong buhaton kon unsay iyang giingon mahitungod sa akong kinitaan ug mga kabtangan. (Ug daghan sa iyang mga sugo nga adunay gikasulti mahitungod niini, busa dili nako buangon ang akong kaugalingon, sama sa gibuhat sa kadaghanan, nga nag-ingon, ”Kon ang Dios nagsulti nako sa pagbuhat ug usa kabutang sa akong mga napanag-iyahan, akong buhaton ang iyang gisulti.”)

*Ug mao kini ang matang sa mga matinud-anong sumusunod ni Kristo nga a*tong *umolon ingon nga mga ministro*! Mao kana ang gi-ordinahan sa Dios nga atong tumong!

Usa kana ka patukoranang kamatuoran nga gipakyas sa daghang mga ministro sa tibook kalibotan. Kon ilang susihon ang ilang pagministeryo, sama sa akong gibuhat, makahukom sila, sama kanako, nga hilabihan na nilang layua ug napakyas gikan sa tinguha ug pagdahom sa Dios. Sa dihang akong

gipamalandungan ang gitas-on sa pakigsaad kang Kristo nga gipakita sa mga tawo sa akong kongregasyon, wala gyud ako magduha-duha nga dunay daghan nga dili maisip ingon nga tinuod nga disipolo.

Mga pastor, tan-awa ang inyong kongregasyon. Pila kaha sa inyong mga katawhan ang giisip ni Jesus nga Iyang mga tinun-an sumala sa Iyang basihanan sa Lukas 14:26-33? Mga ebanghelista, ang mensahe ba nga inyong gisangyaw nagmugna ug mga tawo nga nagtugyan sa ilang kaugalingon sa pagsunod sa tanang gisugo ni Cristo?

Mao kini ang panahon sa pagsusi sa atong mga buluhaton, sa dili pa kita mobarog sa atubangan ni Jesus alang sa kataposang pagsusi. Kon ako napakyas sa Iyang tumong, ako kining diskubrehon karon kaysa unya na. Mao ba usab ikaw?

Ang Katapusang Makapa-igmat nga Panghuna-huna

A Final Sobering Thought

Sa klarohay, si Jesus gusto nga ang mga katawhan mahimong iyang mga tinun-an, sumala sa gipadayag sa Iyang mga Pulong ngadto sa daghang katawhan nga nakapatik diha sa Lukas 14:26-33. Unsa ka mahinungdanong ang pagkahimo nga iyang tinun-an? Unsa kaha kon dunay mopili nga dili mahimong Iyang disipolo? Si Jesus nitubag niini nga pangutana sa dayon nang tapos sa iyang diskurso sa Lukas 14:

> Busa, ang asin maayo; apan kon ang asin wala nay lami, asa paman kini pwedeng ikatimpla? Wala na kini gamit bisan sa yuta para pang-abuno; ilabay nalang kini pagawas. Siya nga dunay igdu lungog, papaminawa (Lukas 14:34-35).

Timan-i nga kini magkadugtong ra nga panultihon. Nagsugod kini sa pulong nga *busa*.

Ang asin kinahanglan parat. Mao kanay nakahimo niini nga asin. Kon mawad-an kini sa iyang lasa, kana dili na mapuslan bisan sa unsa ug ”isalibay pagawas”.

Unsa may kahimoan niini sa pagkatinun-an? Ingon nga ang asin parat, si Jesus usab nagdahom nga ang mga katawhan mahimong iyang mga tinun-an. Tungod kay Siya Dios, ang atong bugtong makataronganong obligasyon mao ang paghigugma Kaniya labaw sa tanan ug pagpas-an sa atong mga krus. Kon dili kita mahimong Iyang mga tinun-an, atong gisalikway ang Iyang pinakarason nganong kita naglungtad. *Kita dili na maayo alang sa bisan unsa ug gikatakda nga ”ilabay pagawas*”. Kana wala maghisgot ug langit, diba?

Sa laing takna, si Jesus niingon sa Iyang mga *tinun-an*:

> Kamo ang asin sa kalibotan; apan kon ang asin mawad-an na sa kaparat, unsaon paman niini paghimong asin pag-usab? Dili na ga yod kini maayo alang sa bisan unsa, gawas nga kini ilabay paga was ug tamak-tamakan nalang sa mga tawo.
> (Mateo5:13)

Kini makapa-igmat nga pasidaan gayod. Una, kadto lamang parat (o”komitado ug masinugtanon”) ang magamit bisan asa sa Dios. Ang uban ”dili na gyud mapuslan…gawas nga ilabay pagawas ug tamak-tamakan”. Ika-duha, posible nga ang usa nga ”parat” mahimong ”dili na parat”, kay kondili pa, dili na unta magpasidaan si Jesus sa Iyang mga tinun-an. Unsa gayod ka pagka-sukwahi niini nga kamatuoran kaysa kadaghanang gitudlo niining mga adlawa, nga nag-ingon nga ang isa mahimong siguro na sa langit nga magtutuo ni Cristo bisan dili disipolo ni Cristo, ug dili na mahimo nga ang usa kawad-an sa iyang

kaluwasan. Pamalandungi ang maong mga sayop nga mga ediya sa mga detalye niini sa sunod pang mga kapitulo.

KAPITULO DUHA
CHAPTER TWO
Pagsugod sa Balaan
Beginning Rightly

Sa Biblikal nga pagkasulti, ang disipolo o tinun-an usa ka sinsiro nga magtutuo sa Ginoong Jesu-Cristo, nagpabilin sa Iyang mga pulong ug sa lintunganay ginapahigawas na sa sala. Ang tinun-an usa nga nagtuon sa pagsugot sa mga sugo ni Cristo, ug usa nga nahigugma kang Jesus labaw pa sa iyang pamilya, sa iyang kahayahay, ug sa iyang mga naangkon, ug siya nagpakita niana nga gugma sa iyang estilo sa kinabuhi. Ang tinuod nga mga tinun-an ni Jesus naghigugmaay sa usag-usa ug nagpabati niana nga gugma sa makit-an nga mga pamaagi. Sila nagdalag mga bunga[1]. Mao kini ang klase sa mga tawo nga gusto ni Jesus.

Sa klaro gayod, kadtong dili Niya mga tinun-an dili gyod makahimog tinun-an para Kaniya. Busa kita gayod angayng maniguro una kon kita Iya bang mga tinun-an ayha kita mosulay pagpanghimo'g mga tinun-an alang Kaniya. Daghang mga ministro nga kung timbangon diha sa timbangan nga Biblikal mahitungod sa pagkatinun-an, dili gayod mopasar. Wala gayoy paglaom nga kanang maong mga ministro makapanghimog mga tinun-an, ug mismo gani sila, dili gani mosulay. Dili sila matinugyanon sa ilang kaugalingon ngadto kang Jesu-Cristo aron pagsugakod sa kalisdanan nga moabot tungod sa pagpanghimo'g mga tinun-an.

Gikan niining puntoha paingon sa unahan, ako magdahom nga ang mga ministro nga nagpadayon ug basa niini nga libro mga disipolo sa Ginoong Jesu-Cristo, nga sa kinatibuk-an gayod nanugyan sa pagtuman sa Iyang mga sugo. Kon ikaw dili, walay kapuslanan ang imong padayon nga pagbasa hangtod nga mohimo ka sa gikinahanglang pagpanugyan nga mahimong tinuod nga disipolo. Ayaw na pagdugay! Luhod ug paghinulsol! Pinaagi sa Iyang katingalahang grasya, ang Dios magpasaylo kanimo ug magahimo kanimong bag-ong binuhat diha kang Cristo!

Ang Pagpasabot Pag-usab sa Pagkatinun-an
Redefining Discipleship

Bisan giklaro na ni Jesus kon unsa ang tinun-an o disipolo, gipulihan sa daghan ang Iyang pagpasabot uban sa ilang kinaugalingong pagpasabot. Pananglitan, alang sa uban ang pulong

---

[1] Kini nga pagpasabot gikutlo gikan sa ato nang nabasa sa Mateo 28:18-20, Juan 8:31-32;13:25;15:8 ug Lukas 14:25-33

disipolo o tinun-an usa ka hanap nga pulong nga giaplikar ngadto sa mga nag-angkon nga sila Cristohanon. Alang kanila ang pulong *disipolo o tinun-an* gihukasan na sa tanan nga Biblikal nga kahulugan.

Ang uban nag-isip sa *pagkatinun-an* ingon nga pilionon lang nga ika-duhang tikang sa pagkamatinud-anon alang sa nagapos na sa langit nga mga magtutuo. Nagtuo sila nga ang usa mahimong siguro na sa langit nga magtutuo diha kang Jesus apan dili tinun-an o disipolo ni Jesus! Tungod kay lisod man gyod ibaliwala ang mga gikinahanglan ni Jesus aron mahimong Iyang disipolo nga nakasulat diha sa kasulatan, gitudlo nga duna konoy duha ka ang-ang sa mga Kristohanon—ang mga magtutuo, nga nagtuo kang Jesus, ug ang mga disipolo nga nagtuo ug komitado kang Jesus. Uban niining mga linyaha, kanunayng gisulti nga dunay daghang magtutuo ug gamay ra ang tinun-an, apan kining duha parehong moadto sa langit.

Kining doktrinaha epektibo gayod nga nakasanta sa sugo ni Cristo sa pagpanghimo'g mga tinun-an, ug nakasanta usab sa pagpanghimog tinun-an mismo. Kon ang pagkahi mong tinun-an nagkahulugan ug pagpakigsaad sa paglimod sa kaugalingon ug kalisda nan ingon man, ug kon ang pagkahimong disipolo bulontaryo lamang, ang kinabag-an sa mga tawo mopili gayod nga dili mahimong disipolo, labina kon sila naghuna-huna nga abli gihapon ang langit para kanila bisag dili sila tinun-an.

Busa niay labihan ka mahinungdanong mga pangutana nga atong ipangutana: Ang Kasulatan ba nagtudlo nga ang usa mahimong siguro na sa langit nga magtutuo bisag dili siya tinun-an ni Jesu-Cristo? Ang pagkatinun-an ba bulontaryo lamang nga lakang sa mga magtutuo? Aduna bay duha ka matang ang Cristohanon, ang mga dili matinud-anon nga mga magtutuo ug ang mga matinud-anon nga mga tinun-an?

Ang tubag niini nga mga pangutana mao nga *wala.* Walay makita nga gitudlo diha sa bag-ong tugon nga dunay duha ka kategorya sa mga Cristohanon, ang mga magtutuo ug ang mga disipolo. Kon dunay usa nga makabasa sa libro sa mga Buhat,siya makakita'g nagkabalik-balik nga mga bersikulo mahitungod sa *mga tinun-an*, ug sa klaro dili kini mga bersikulo nga naghisgot mahitungod sa mas taas nga klase sa mga matinud-anon nga mga magtutuo. *Ang tanan* nga nagtuo kang Jesus disipolo. [2]Mao, nga ang tanang mga *disipolo* gitawag ug mga *Cristohanon* sa Antioquia (Buhat 11:23).

Makapadani sa pagtagad nga timan-an nga ang griegong pulong nga gihubad ug *disipolo* (Mathetes) makita 261 ka higayon diha sa Bag-ong Tugon, samtang ang griegong pulong nga gihubad ug *magtutuo* (pistos) makita lamang 9 ka higayon (ingon nga gihubad kinig *magtutuo* sa *New American Standard* version). Ang griegong pulong nga gihubad *Cristohanon* (Christianos) makita lamang 3 ka higayon. Ang maong mga kasayuran lamang igo na nga makadani sa usa ka sinsirong nagpakisayod nga kadtong anaa sa nag-unang Iglesia nga nagtuo kang Jesus giisip usab nga Iyang mga disipolo o tinun-an.

---

[2] Ang mga disipolo gihisgutan diha sa Buhat 6:1,2,7;9:1,10,19,25,26,36,38;11:26,29;13:52;14:20,21,22,28 15:10;16:1;18:23,27;19:1,9,30;20:1,30;21:4,16. Ang mga magtutuo gihisgutan lang diha sa Buhat 5:14; 10:45 ug 16:1. Sa Buhat 14:21, pananglitan, si Lukas nagsulat, ”Ug human sila (Pablo ug Barnabas) magwali sa ebanghelyo niadtong siyudara ug nanghimog mga tinun-an...Busa si Pablo ug Silas nanghimo'g tinun-an pinaagi sa pagwali sa maayong balita, ug ang mga tawo nahimong mga tinun-an diha-diha sa ilang pagkakabig, dili sa unahan pa nga mga pilionong kapanahonan.

Ang Komentaryo ni Jesus
Jesus' Commentary

Si Jesus sa klaro gayod wala maghuna-huna nga ang pagkahimong tinun-an usa ka pang-ika-duha, ug boluntaryo nga lakang alang sa mga magtutuo. Ang Iyang tulo ka mga gikinahanglan alang sa pagkatinun-an nga atong mabasa sa Lukas 14 dili pagpangimbitar sa mga magtutuo ngadto sa mas taas pa nga ang-ang sa pagkamatinud-anon. Kon dili, ang Iyang mga pulong alang sa tanan nga nahikuyog sa kadaghanan. Ang pagkatinun-an maoy *unang* lakang sa pakigrelasyon sa Dios. Dugang pa niana, atong mabasa sa Juan 8:

> Samtang Siya (si Jesus) nagsulti niining mga butanga, *daghang na nuol ug mituo Kaniya.* Busa si Jesus nisulti *ngadto sa mga Judio nga nituo* Kaniya, "Kon kamo magpabilin sa Akong mga pulong, nan tinuod gayod nga kamo Akong *mga disipolo*; ug masayod ka mo sa kamatuoran, ug ang kamatuoran magpahigawas kaninyo". (Juan 8:30-32)

Wala gayoy makiglalis uban sa kaalam batok sa dili malimod nga kasayuran nga si Jesus namulong ngadto sa mga bag-o pa lamang niangkon nga mga magtutuo mahitu ngod sa pagkahimong Iyang tinun-an. Si Jesus *wala* mosulti ngadto sa mga bag-ong magtutuo nga, "Sa umalabot nga higayon ugma damlag pwede namong mopili sa paglakang sa sunod lakang, lakang sa pakigsaad, aron mahimong Akong mga tinun-an". Wala. Si Jesus nagsulti ngadto sa mga bag-ong magtutuo sama nga Siya nagdahom nga sila mga tinun-an na, ingon nga ang mga pulong nga *magtutuo* ug *disipolo* parehas ra ug kahulugan. Iyang giingnan ang mga bag-ong magtutuo nga ang dalan aron mapamatud-an nga sila Iyang mga tinun-an mao ang pagpabilin sa Iyang pulong, nga moresulta sa pagkahigawas nila sa sala (Juan 8:34-36).

Si Jesus nasayod nga ang pagtuo lamang sa mga tawo dili igo nga garantiya nga sila nituo gayod. Siya usab nasayod nga kadtong tinud-anay nga nagtuo nga Siya Anak sa Dios maggawi usab sama niana—sila sa diha-diha mamahimong Iyang mga tinun-an—nangandoy nga mosugot ug magpahimuot Kaniya. Ang maong mga magtutuo/disipolo natural magpabilin sa Iyang mga pulong, ug magahimo niana nga ilang puy-anan. Ug samtang ilang diskubrihon ang Iyang kabubut-on pinaagi sa pagkat-on sa Iyang mga sugo, sila mapadayunong mapahigawas gikan sa sala. Mao kana ngano nga si Jesus sa
diha-diha naghagit niadtong mga bag-ong magtutuo sa pagsulay sa ilang kaugalingon. Ang Iyang gisulti nga, "kon kamo tinuod nga Akong mga tinun-an" nagpaila nga nagtuo Siya nga dunay posibilidad nga sila dili tinuod nga mga disipolo, kondili *ni-angkon* lang nga mga tinun-an. Sila pwedeng naglimbong lang sa ilang kaugalingon. Mao lamang nga kon sila makapasar sa pagsulay ni Jesus ayha pa sila maklaro nga Iyang *tinuod* gayod nga mga tinun-an. (Ug sa pagbasa sa uban pang panag-estoryahay sa Juan 8:37-59 si Jesus dunay maayong rason nga magduha-duha sa ila nga sinsiridad).[3]

Ang atong gibasihan nga sinulat, Mateo 28:18-20, mismo nagsalikway sa pagtuo nga ang mga disipolo mga hataas nga klase sa matinud-anon nga mga magtutuo. Si Jesus nagsugo salyang pagsangon sa Dakong Buluhaton nga ang mga tinun-an bautismohan gayod. Sa klaro, ang mga nakasulat diha sa libro sa mga Buhat nagpakita nga ang mga apostoles wala maghulat hangtod nga ang mga bag-ong magtutuo molakang ug "ika-duhang lakang sa halawom nga pakigsaad kang Kristo" ayha pa sila gibautismohan. Kondili, ang mga apostoles nagbautismo sa tanang mga bag-ong magtutuo kasagaran diha-diha human sa ilang pagkakabig. Nagtuo sila nga ang tanang tinuod nga mga magtutuo mga tinun-an.

Niini nga panan-aw, kadtong nagtuo nga ang mga disipolo mga talagsaong matinud- anong mga magtutuo dili siguro sa ilang kaugalingong relihiyosong pagtuon. Kasagaran kanila nagbautismo sa matag-usa nga niangkon nga nagtuo kang Jesus, nga wala maghu lat kanila nga moabot sa pagkamatinud-anong ang-ang sa "pagkatinun-an". Apan kon si la nagtuo pa sa ilang gisangyaw, mao ra untay ilang bautismohan kadtong naka-abot sa lakang sa pagkatinun-an, nga morag gamay ra gyod sa ilang hanay.

Tingali kataposang tira niining sayop nga doktrina igo na. Kon ang mga disipolo lahi kaysa mga magtutuo, ngano man nga si Juan nagsulat nga ang paghigugma alang sa mga kaigsoonan mao ang marka nga magpaila sa tinuod natawo na pag-usab nga mga *magtutuo*(1 Juan 3:14), ug si Jesus nag-ingon nga ang gugma alang sa mga kaigsoonan mao ang marka nga magpaila sa Iyang tinuod nga mga disipolo (Juan 13:35)?

Ang Gigikanan niining Sayop nga Doktrina

The Origin Of This False Doctrine

Kon ang pagtulon-an sa duha ka managlahing klasi sa mga Cristohanon, ang mga magtutuo ug mga disipolo, dili makita sa Kasulatan, giunsa man pagdepensa niana nga doktrina? Ang tubag mao nga kini nga doktrina gisuportahan niining laing sayop nga doktrina mahitungod sa kaluwasan. Ang maong doktrina nag-ingon nga ang maong lig-on nga mga requisitos alang sa pagkatinu-an dili mosibo uban sa kasayuran nga ang kaluwasan tungod sa grasya. Basi niana nga rason, pwedeng makab-ot ang hukom nga ang mga gikinahanglan alang sa pagkatinun-an dili maoy gikinahanglan alang sa kaluwasan. Busa, ang pagkatinun-an maoy pili-onon lamang nga lakang sa pagkamatinud-anon alang sa mga hiniktan na sa langit nga mga magtutuo nga naluwas tungod sa grasya.

---

[3] Kini nga pasahe sa Kasulatan nagapakita usab sa nasaypan nga modernong pagbansay sa paghatag ug kasiguruhan sa mga bag-ong kabig sa ilang kaluwasan. Si Jesus wala maghatag ug kasigurohan niining mga bag-ong kabig nga sila siguradong luwas na tungod kay nag-ampo sila ug mubo nga pag-ampo sa pagdawat Kaniya o paglitok sa pagtuo Kaniya. Kondili, Siya naghagit kanila sa pagpamalandong kon ang ilang pag-angkon tinuod. Kinahanglan atong sundon ang Iyang panig-ingnan.

Ang makapatay nga sayop uban niini nga pagtulon-an mao nga dunay daghang ihap sa mga sinulat nga nagsupak niini. Unsa, pananglitan, ang mas klaro kaysa gisulti ni Jesus sa hapit na mahuman ang Iyang pagwali didto sa Bungtod, human Niya gitagsa-tagsa ang daghang mga sugo?

> Dili ang tanan nga nagtawag kanako, ”Ginoo, Ginoo” makasulod sa gingharian sa langit; kondili kadto lamang nagbuhat sa kabu but-on sa akong Amahan nga ato-a sa langit” (Mate o7:21).

Sa klaro, si Jesus nagdugtong sa pagkamasinugtanon uban sa kaluwasan, dinhi niini ug sa uban pa niyang gisulti. Busa unsaon man nato paghusay sa daghang mga sinulat susama niini uban sa pagmatuod sa Biblia nga ang kaluwasan tungod sa grasya? Kana sayon ra kaayo. Ang Dios, pinaagi sa Iyang kahibulongang grasya, temporaryo nga nagtanyag sa matag-usa sa kahigayonan sa paghinulsol, pagtuo, ug pagkatawo pag-usab, nga gihataga'g gahom sa pagpuyong matinud-anon pinaagi sa Balaang Espiritu. Busa ang kaluwasan tungod sa grasya. Gawas sa grasya sa Dios, wala gayoy maluwas, kay ang tanan nakasala. Ang mga makasasala dili gayod angayan sa kaluwasan. Busa nagkinahanglan sila sa grasya sa Dios aron maluwas.

Ang grasya sa Dios gipadayag sa daghang mga paagi alang sa atong kaluwasan. Kana gipadayag diha kang Jesus nga namatay didto sa krus, diha sa Iyang pagtawag kanato sa Dios pinaagi sa ebanghelyo, diha sa Iyang pagpaduol kanato ngadto kang Cristo, diha sa Iyang pagpa-ila kanato nga kita nakasala, diha sa Iyang paghatag kanato ug kahigayonan sa paghinulsol, diha sa Iyang pagbag-o kanato ug pagpuno kanato sa Balaang Espiritu, diha sa Iyang pagbungkag sa gahom sa sala sa atong mga kinabuhi, diha sa Iyang paghatag kanato'g gahom sa pagpuyo sa pagkabalaan, diha sa Iyang pagdisiplina kanato kon kita makasala, ug uban pa. Walay bisan isa niining mga butanga nga atong gibayran. Kita naluwas tungod sa grasya gikan sa sinugdanan hangtod sa katapusan.

Sumala sa Kasulatan, sa laing bahin, ang kaluwasan dili lang “tungod sa grasya” kondili “pinaagi usab sa pagtuo”: ”Kay *tungod sa grasya* naluwas kamo *pinaagi sa pagtuo”* (Efeso2:8). Parehong mahinungdanon ang maong mga kasangkapan, ug sila sa klaro dili gayod magkasumpaki. Kon ang mga tawo kinahanglan maluwas, pareho ang grasya ug pagtuo nga gikinahanglan. Ang Dios nagtanyag sa Iyang grasya ug kita nitubag pinaagi sa pagtuo. Ang putli nga pagtuo, sa klaro, mo resulta sa pagkamasinugtanon sa mga kasuguan sa Dios. Sama sa gisulat ni Santiago sa ika-duhang kapitulo sa iyang panulat, ang pagtuo kon walay buhat patay, walay kapuslanan ug dili makaluwas (Santiago 2:14-26).[4]

Ang kasayuran mao, nga ang grasya sa Dios wala magtanyag ni bisan kinsa ug lisensiya aron magpakasala. Kondili, ang grasya sa Dios nagtanyag sa mga tawo ug temporaryong kahigayonan sa paghinulsol ug matawo pag-usab. Human sa kamatayon wala nay kahigayonan sa

[4] Dugang pa niana, lahi gikan niadtong nagpadayon nga kita naluwas pinaagi sa pagtuo bisag walay buhat, si Santiago nag-ingon nga dili kita maluwas pinaagi sa pagtuo nga nag-inusara: ”Nakita ba nimo nga ang tawo pagamatarongon pinaagi sa buhat, ug dili sa pagtuo lamang.” Ang tinuod nga pagtuo wala mag-inusara; kanunay gayod kining giubanan sa mga buhat.

paghinulsol ug pagpakatawo pag-usab, ug busa ang grasya sa Dios dili na itanyag. Busa ang Iyang grasya temporaryo ra gayod.

Ang Babayeng Giluwas ni Jesus tungod sa Grasya Pinaagi sa Pagtuo
A Woman Whom Jesus Saved By Grace Through Faith

Ang hingpit nga hulagway sa kaluwasan nga gitanyag tungod sa grasya pinaagi sa pagtuo makita diha sa sugilanon mahitungod ni Jesus sa dihang Iyang gikasugat ang usa ka babaye nga nasakpan sa akto nga nanapaw. Si Jesus miingon kaniya, ”Dili ko usab ikaw hukman (*mao kanay* grasya, kay siya angayan mang hukman); lakaw na; *gikan karon ayaw na pagpakasala* (Juan 8:11). Sa dihang siya angay nga mamatay, si Jesus nagtugot kaniya sa paglakaw nga gawasnon. Iya siyang gipalakaw, apan, uban sa pasidaan: *Gikan karon ayaw na pagpakasala.* Mao kini ang tukma nga gisulti ni Jesus sa matag makasasala sa tibook kalibotan— “Ako wala maghukom kaninyo karon. Angayan kamong mamatay ug pagahukman sa imperno, apan gihatagan ko kamo'g grasya. Apan ang Akong grasya temporaryo lamang, busa paghinulsol. Hunong sa pagpakasala karon, sa dili pa matapos ang Akong grasya ug makita nimo ang imong kaugalingon nga nagbarog atubangan sa akong lingkuranan sa paghukom ingon nga makasasalang konbiktado na”.

Atong huna-hunaon ang maong babayeng mananapaw nga naghinulsol sa dihang gisultihan siya ni Jesus. Kon siya nituman, siya naluwas tungod sa *grasya* pinaagi sa *pagtuo***.** Siya naluwas tungod sa *grasya* tungod kay dili man gyod siya maluwas kon wala ang grasya sa Dios, ingon nga makasasala**.** Dili pod sakto kon siya moingon nga iyang naangkon ang iyang kaluwasan pinaagi sa iyang mga buhat. Ug siya naluwas *pinaagi sa pagtuo* tungod kay *mituo* siya kang Jesus ug nituo sa Iyang gisulti kaniya, naminaw sa iyang pasidaan, ug nibiya sa sala samtang dili pa ulahi. Ang tanan nga dunay putli nga pagtuo kang Jesus maghinulsol, tungod kay si Jesus nagpasidaan sa mga tawo nga gawas kon sila maghinulsol, sila malaglag (Lukas 13:3). Si Jesus usab seryoso nga nagdeklarar nga kadto lamang nagbuhat sa kabubut-on sa Iyang Amahan nga ato-a sa langit maoy makasulod sa langit (Mateo 7:21). Kon ang usa motuo kang Jesus, ang usa motuo ug maminaw sa Iyang mga pasidaan.

Apan kon atong huna-hunaon nga ang babaye wala maghinulsol sa iyang mga sala. Nagpadayon siya sa pagpakasala ug namatay ug nitindog sa hukmanan ni Jesus. Huna-hunaa nga siya misulti kang Jesus, ”O Jesus! Maayo kaayo nga nagkita ta! Nahinumdom ko nga wala ko Nimo hukmi sa akong sala sa dihang gidala ko sa Imong atubangan didto sa kalibotan. Siguro sama Ka gihapon ka puno sa grasya. Wala ko Nimo hukmi kaniadto, busa dili pod ko Nimo hukman karon**!”** Unsay imong huna-huna? Si Jesus ba modawat kaniya sa langit? Ang tubag klaro. Si Pablo nagpasidaan, ”Ayaw palimbong; bisan ang mga makighilawason...ug ang mga mananapaw...dili makasulod sa gingharian sa Dios” (1 Corinto 6:9-10).

Buot ipasabot niining tanan mao nga ang mga gusto ni Jesus alang sa pagkatinun-an dili mosobra sa gikinahanglan nga putli nga pagtuo alang Kaniya, *nga maoy gidak-on sa makaluwas nga pagtuo.* Ug ang tanan mga dunay makaluwas nga pagtuo naluwas tungod sa grasya *pinaagi* sa pagtuo. Walay kapasikaran sa Biblia ang pag-angkon nga, kay ang kaluwasan tungod sa grasya, ang mga gikinahanglan aron mahimong tinun-an ni Jesus dili sibo sa gikinahanglan alang

sa kaluwasan. Ang pagkatinun-an dili boluntaryo nga lakang alang sa nakagapos na sa langit nga mga magtutuo: kondili, *ang pagkatinun-an ebedensiya sa putli nga makaluwas nga pagtuo.*[5]

Kay mao man kini, *aron magmalampuson sa mga mata sa Dios, ang ministro kinahanglan magsugod ug husto sa proseso sa pagpanghimo'g tinun-an pinaagi sa pagsangyaw sa tinuod nga ebanghelyo, nga nagtawag sa mga tawo sa masinugtanong pagtuo.* Kon ang ministro magmantala ug sayop nga doktrina kana nga pagkatinun-an usa ka boluntaryo nga lakang sa pagkamatinud-anon alang sa mga ginapos sa langit nga mga magtutuo, namuhat sila batok sa sugo ni Cristo sa pagpanghimo'g mga tinun-an ug nagproklamar ug sayop nga grasya ug sayop nga ebanghelyo. Ang tinuod nga mga tinun-an ni Cristo lamang ang nagbaton ug makaluwas nga pagtuo ug maka-adto sa langit, sumala sa gisaad ni Jesus: ”Dili ang tanan nga nagtawag Kanako, ”Ginoo, Ginoo”, makasulod sa gingharian sa langit; kondili kadto lamang nagtuman sa kabubut-on sa Akong Amahan nga ato-a sa langit” (Mateo 7:21)

Ang Bag-ong Sayop nga Ebanghelyo

The New False Gospel

Tungod sa sayop nga pagtuo sa grasya sa Dios sa kaluwasan, ang modernong ebang helyo kanunayng nahukasan sa kinahanglanong Biblikal nga mga sagol o kasangkapan nga giisip nga dili uyon sa mensahe sa grasya. Ang sayop nga ebanghelyo, hinuon, magmugna lama'g sayop nga mga Cristohanon, nga maoy hinungdan nganong ang dakong porsento sa mga modernong bag-ong ”kabig” dili makit-an nga niapil sa simbahan sa pipila ka mga semana human sila “nidawat kang Cristo”. Labaw pa niana, daghan sa niapil ug simba kanunayng dili mailhan gikan sa wala pa mausab nga populasyon, nga nagbaton ug mao rang kinaiya ug nagbansay sa mao rang sala sama sa ilang mga kasilinganan. Kini tungod kay wala gayod sila motuo sa Ginoong Jesu-Cristo ug wala pa gayod matawo pag-usab.

Isa niadtong gikinahanglang mga sagol nga giwala gikan sa modernong ebanghelyo mao ang tawag sa paghinulsol. Daghang mga ministro ang nibati nga kon ilang sultihan ang mga tawo nga moundang sa pagpakasala (sama sa gibuhat ni Jesus niadtong babaye nga nasakpan sa akto nga nanapaw), sama ra nga ilang gisultihan ang mga tawo nga ang kaluwasan dili pinaagi sa grasya, kondili pinaagi sa mga buhat. Apan kini dili gayod insakto, tungod kay si Juan Bautista, si Jesus, si Pedro ug si Pablo tanan nagproklamar nga ang paghinulsol maoy tukma nga gikinahanglan alang sa kaluwasan. Kon ang pagwali'g paghinulsol sa bisan unsang paagi naglimod sa grasya sa Dios diha sa kaluwasan, nan si Juan Bautista, si Jesus, si Pedro ug si Pablo

---

[5] Makatabang usab kon atong timan-an nga ang rason ngano nga si Pablo kanunayng nagpahinumdom - nga ang kaluwasan tungod sa grasya ug dili sa binuhatan tungod kay sa kanunay siya nakiglantugi sa mga tinuod nga mga magdadapig sa balaod sa iyang panahon. Si Pablo wala mosulay sa pagbadlong niadtong - mga nagtudlo nga ang pagkabalaan gikinahanglan aron mahilangit, tungod kay siya nagtuo niana ug kanu-nay naghisgot niana nga kasayuran. Kondili, nagsulat siya aron, ibutang sa insakto ang mga Judio kinsa, sa walay pagtuo sa grasya sa Dios diha sa kaluwasan, wala makakita'g bisan unsang rason nga mamatay si Jesus. Daghan ang wala magtuo ang mga Hentil maluwas tungod kay wala silay pagtuo sa grasya sa Dios nga makahimo sa kaluwasan nga posible. Ang uban naghuna-huna nga ang pagkatinuli, unodnong kagikan, o -
ang pagbantay sa balaod (nga wala gyod pod nila buhata) makapalit ug kaluwasan, ug makapa walay bili sa grasya sa Dios ug sa panginahanglan sa kamatayon ni Cristo.

tanan sila naglimod sa grasya sa Dios diha sa kaluwasan. Sila, hinuon, nakasabot nga ang grasya sa Dios nagtanyag sa mga tawo ug temporaryong kahigayonan sa paghinulsol, dili kahigayonan sa pagpadayon sa pagpakasala.

Pananglit, sa dihang si Juan Bautista nagproklamar sa gitawag ni Lukas nga ”ang maayong Balita”, ang iyang sentrong mensahe mao ang paghinulsol (Lukas 3:1-18). Kadtong dili maghinulsol mahiadto sa imperno (Mateo 3:10-12; Lukas 3:17).

Si Jesus nagwali'g paghinulsol gikan sa pagsugod sa Iyang buluhaton (Mateo 4:17). Iyang gipasidan-an nga hangtod dili sila maghinulsol, sila malaglag (Lukas 13:3,5).

Sa dihang si Jesus nagpadala sa Iyang dosi ka disipolo aron magwali sa nagkalain-laing siyudad, ” Niadto sila ug nagsangyaw nga ang mga tawo kinahanglan *maghinulsol*” (Marcos 6:12).

Human sa Iyang pagkabanhaw, si Jesus nagsugo sa dosi sa pagdala sa mensahe sa paghinulsol sa tibook kalibotan, tungod kay mao kana ang yawi nga mag-abli sa pultahan sa kapasayloan:

> Ug Siya miingon kanila,”Busa gikasulat na, nga ang Cristo kinahang lan mag-antos ug mabanhaw gikan sa mga patay sa ikatulo kaad law; ug nga ang *paghinulsol alang sa kapasayaloan* kinahanglan eproklamar sa Iyang ngalan sa tanang kanasuran, magsugod sa Jerusalem”.
> (Lukas 24:46-47).

Ang mga apostoles nituman sa sugo ni Jesus. Sa dihang si Pedro nagwali sa adlaw sa Pentecostes, ang iyang nakabig nga mga tigpaminaw, human makaamgo sa kamatuoran mahitungod sa Tawo nga ilang gilansang, nangutana kang Pedro kon unsay ilang buhaton. Ang iyang tubag mao nga sila, una sa tanan, maghinulsol (Buhat 2:38).

Ang ika-duhang pagwali ni Pedro sa publiko sa portico ni Solomon nagdalag pareho ra nga mensahe. Ang sala dili gayod mapapa kon walay paghinulsol.[6]

> Busa *paghinulsol* ug balik, aron ang inyong sala pagapapason.
> (Buhat 3:19)

Sa dihang si Pablo nagpamatuod sa atubangan ni Hari Agripa, iyang gideklarar nga ang iyang ebanghelyo kanunay naglakip ug paghinulsol:

> Busa, Hari Agripa, wala ako mosupak sa langitnong panan-awon, apan nagpadayon sa pagdeklarar una ngadto sa mga taga-Damas co, ug usab sa Jerusalem ug ngadto sa tanang rehiyon sa Judea,

[6] Sa samang paagi, sa dihang gipadayag sa Dios kang Pedro nga ang mga Hentil maluwas pinaagi sa pagtuo kang Jesus, si Pedro nagdeklarar sa panimalay ni Cornelio, ”Ako nakasabot na karon nga ang Dios walay pinalabi, apan sa matag nasod ang tawo nga nahadlok Kaniya ug nagbuhat sa husto, dawaton Niya” (Buhat 10:34b-35). Si Pedro nagdeklarar usab sa Buhat 5:32 nga ang Dios naghatag sa Balaang Espiritu ”ngadto sa mga nituman Kaniya”. Ang tanang tinuod nga Cristohanon gipuy-an sa Balaang Espiritu (Roma8:9; Galatia 4:6)

> ug gani sa mga Hentil, *nga sila maghinulsol ug mobalik sa Dios,*
> nga magbuhat ug nahiuyon sa paghinulsol.
> (Buhat 26:19-20)

Didto sa Atenas, si Pablo nagpasidaan sa iyang mga tigpaminaw nga ang matag usa mobarog gayod sa paghukom atubangan ni Cristo, ug kadtong wala maghinulsol dili gayud andam sa maong dakong adlaw:

> Busa sa walay pagtagad sa panahon sa pagka- ignorante, ang Dios nagdeklarar ngadto sa mga tawo nga *ang tanan bisan asa kina hanglan maghinulsol,* tungod kay nagtagal Siya'g adlaw diin Iyang hukman ang kalibotan diha sa katarong pinaagi sa Tawo nga Iyang gitudlo nang daan, human makapamatuod sa tanang tawo pinaagi sa pagbanhaw Kaniya gikan sa mga patay.
> (Buhat 17:30,31)

Sa iyang panamilit nga wali ngadto sa mga pangulo sa Efeso, si Pablo nagtala sa paghinulsol uban sa pagtuo ingon nga gikinahanglan kabahin sa iyang mensahe:

> Wala ako mokunhod gikan sa....seryosong pagpamatuod sa mga Judio ug mga Greigo sa *paghinulsol* ngadto sa Dios ug pagtuo sa atong Ginoong Jesu-Cristo (Buhat 20:20a).

Kini nga mga talaan sa mga kamatuoran sa Kasulatan igo na nga makadani sa matag usa nga gawas kon eproklamar ang kakinahanglanon sa paghinulsol, ang tinuod nga ebanghelyo wala mawali. Ang relasyon uban sa Dios nagsugod sa paghinulsol. Walay kapasayloan sa mga sala kon wala kini.

Gipasabot Pag-usab ang Paghinulsol

Repentance Redefined

Bisan diha sa lamdag sa daghang mga pamatuod sa Kasulatan nga ang kaluwasan nagdepende sa paghinulsol, ang ubang mga ministro nakakita gihapon ug pamaagi sa pagwala sa kahinungdanon niini pinaagi sa paglubag sa klaro nga kahulugan niini aron himuon kini nga sibo sa ilang sayop nga panghuna-huna mahitungod sa grasya sa Dios. Pinaagi sa ilang bag-ong pagpasabot, ang paghinulsol mao lamang ang pag-usab sa huna-huna mahitungod sa kon kinsa gayod si Jesus, ug usa nga, sa klaro gayod, dili makausab sa taras sa usa ka tawo.

Busa unsa may gidahom sa mga magwawali sa Bag-ong Tugon sa dihang nagtawag sila sa mga tawo sa paghinulsol? Ila ba lamang gitawag ang mga tawo sa pag-usab sa ilang huna-huna mahitungod sa kon kinsa si Jesus, o gitawag nila ang mga tawo pagbag-o sa ilang mga taras?

Si Pablo nagtuo nga ang tinuod nga paghinulsol nagkinahanglag pagbag-o sa pamatasan. Ato nang nabasa ang iyang pamatuod sa pipila ka dekada sa pagministeryo, sa dihang siya nagdeklarar atubangan ni Hari Agrippa,

> Busa, Hari Agripa, wala ako mosupak sa langitnong panan-awon,
> apan nagpadayon sa pagdeklarar una ngadto's mga taga-Damasco
> ug usab sa Jerusalem ug ngadto's tanang rehiyon sa Judea, ug
> gani sa mga Hentil, *nga sila maghinulsol ug mobalik sa Dios,*
> nga *magbuhat ug nahiuyon sa paghinulsol.*
> (Buhat 26:19-20)

Si Juan Bautista nagtuo usab nga ang paghinulsol labaw pa kaysa pagbag-o sa huna-huna mahitungod sa usa ka kasayuran diha sa teolohiya o relihiyosong pagtuon. Sa dihang ang iyang nakabig nga mga tigpaminaw nitubag sa iyang tawag alang sa paghinulsol pinaagi sa pagpangutana ug unsay ilang buhaton, iyang gitagsa-tagsa ang tukma nga mga kausaban sa taras (Lukas 3:3, 10-14). Iya usab nga gisaway ang mga Pariseo ug ang mga Saduseo sa pagsunod-sunod lamang sa lihok sa paghinulsol, ug nagpasidaan kanila sa kalayo sa imperno kon dili gyud sila tinud-anay nga maghinulsol:

> Kamong kaliwat sa mga bitin, kinsa may nagsulti kaninyo sa pagli
> kay sa kapungot nga moabot? Busa *pagdala kamog bunga nga a*
> *ngay sa paghinulsol...*ang atsa gipatong na sa gamot sa mga kahoy;
> busa *ang matag kahoy nga dili mamungag maayong bunga paga*
> *putlon ug ilabay ngadto sa kalayo.*
> *(Mateo 3:7-10)*

Si Jesus nagwali'g mao ra nga mensahe sa paghinulsol sama kang Juan (Mateo 3:2;4:17). Siya sa makausa niana nagsulti nga ang Ninebe naghinulsol sa pagwali ni Jonas (Lukas 11:32). Ang matag usa nga nakabasa sa libro ni Jonas nakasayod nga ang mga tawo sa Ninebe nagbuhat ug labaw pa kay sa pag-usab sa ilang mga huna-huna. Sila usab nagbag-o sa ilang binuhatan, ug nitalikod sa sala. Si Jesus nagtawag niinig *paghinulsol.*

Ang sibo sa Biblia nga paghinulsol mao ang kinabubut-on nga pagbag-o sa batasan ingon nga tubag sa orihinal nga pagtuo nga nahimugso sulod sa kasing-kasing. Kon ang ministro magwali nga dili maghisgot sa gikinahanglang putli nga pagbag-o sa kinaiya nga nagpamatuod sa paghinulsol, siya namuhat batok sa tinguha ni Cristo alang sa mga tinun-an. Dugang pa niana, gilimbongan niya ang iyang mga tigpaminaw ngadto sa pagtuo nga sila maluwas sa walay paghinulsol, busa nasiguro ang ilang kalaglagan kon motuo sila kaniya. Siya namuhat batok sa Dios ug alang kang Satanas, nakaamgo man siya niini o wala.

Kon ang ministro manghimo'g mga disipolo sumala sa gisugo ni Jesus, kinahanglan sugdan niya ang proseso sa sakto gayod. Kon siya wala nagwali sa tinuod nga ebanghelyo nga nagtawag sa mga tawo sa paghinulsol ug sa masinugtanon nga pagtuo, siya nakatakda na nga mapakyas, bisan pa kon siya dako ug kalampusan sa mga mata sa mga tawo. Duna man siyay dako nga kongregasyon, apan nagtukod siya uban ang kahoy, uhot ug dagami, ug kon ang iyang mga buhat moagi sa kalayo ugma damlag ang kalidad sa iyang trabaho masulayan. Sila maot-ot (1 Corinto 3:12-15).

Si Jesus Nagtawag sa Pakigsaad

Jesus Calls to Commitment

Dili lang kay si Jesus nagtawag sa mga wala pa maluwas sa pagtalikod gikan sa sala, Siya usab nagtawag kanila sa pagtugyan sa ilang kaugalingon sa pagsunod ug pagtuman diha-diha. Wala Siya nagtanyag ug kaluwasan sa ubos-ubos nga kasabotan, sama sa gibuhat sa kasagaran niining adlawa. Wala Siya mag-imbitar ug mga tawo sa "pag-dawat" Kaniya, ug nagsaad kanila'g kapasayloan, ug pagkataod-taod mosugyot nga basin gusto nila itugyan ang ilang kaugalingon sa pagtuman Kaniya. Wala. Si Jesus nagsugo nga ang pinaka-unang lakang mao ang lakang sa kinatibuk-an sa kasing-kasing nga pagpanugyan.

Sa makasusubo, ang mga tawag ni Jesus sa bililhong pagtugyan, sa kanunay yano nga gibale-wala sa mga nag-angkon nga mga Cristohanon. Ug kon kini giila man, sayop usab kaayo ang pagpasabot niini kay kini kono nga pagtawag alang man sa mas lawom pa nga pagpakigrelasyon nga adto ipahinungod dili sa mga wala pa maluwas, kondili alang kanila nga nakadawat na sa nagaluwas nga grasys sa Dios. Apan daghan niining mga "nagtuo" nga ang tawag ni Cristo sa mas lawom pa nga pagtugyan alang kanila ug dili sa mga wala pa nangaluwas, *wala maminaw sa Iyang tawag sumala sa ilang pagsabot niini.* Diha sa ilang mga huna-huna, duna silay pagpili nga dili motubag diha sa pagsugot, ug sila wala gayod mobuhat.

Atong hataga'g pagtagad ang isa sa mga pagpangimbitar ni Jesus alang sa kaluwasan nga kasagaran gihubad ingon nga tawag sa usa ka mas lawom pa nga paglakaw, nga kono alang sa mga nangaluwas na:

> Ug gitapok Niya (ni Jesus) ang mabagang katawhan uban sa Iyang mga disipolo, ug miingon kanila,"Kon si bisan kinsa gusto nga mo sunod Kanako, ilimod niya ang iyang kaugalingon, magpas-an sa iyang krus, ug mosunod Kanako. Kay si kinsa nga gustong molu was sa iyang kinabuhi kawad-an niini, apan si bisan kinsa nga ka wad-an sa iyang kinabuhi tungod Kanako ug sa ebanghelyo maglu was niini. Kay unsa may makuha sa tawo kon maangkon niya ang ti book kalibotan, apan kawad-an sa iyang kalag? Kay unsa may ikaha tag sa tawo agig baylo sa iyang kalag? Kay kon Ako ug ang Akong mga pulong ikaulaw ni bisan kinsa niining mananapaw ug makasa sala nga kaliwatan, ikaulaw usab siya sa Anak sa tawo sa Iyang pag abot diha sa himaya sa Iyang Amahan ug sa mga balaang Anghel. (Marcos 8:34-38)

Usa ba kini ka imbitasyon ngadto sa kaluwasan nga alang sa mga dili magtutuo o imbitasyon alang sa dugang pang matinugyanong pakigrelasyon alang sa mga magtutuo? Samtang ato kining gibasa sa sinsero gayod, ang tubag klaro kaayo.

Una, timan-i nga si Jesus namulong ngadto sa "mabagang katawhan ug sa Iyang mga tinun-an" (Marcos 8:34). Klaro kaayo nga ang "mabagang katawhan" dili tanan Iyang disipolo. Busa, sila gitapok Niya aron maminaw sa Iyang isulti. Si Jesus gusto nga ang matag-usa, mga sumusunod ug mga tigpaminaw, makasabot sa kamatuoran nga Iyang itudlo. Timan-i usab nga nagsugod Siya pinaagi sa pag-ingon, "*Kay si bisan kinsa*" (Marcos 8:34). Ang Iyang mga pulong alang kang bisan kinsa ug sa matag-usa.

Samtang magpadayon kita sa pagbasa, mas naklaro na kon kinsay gisuginlan ni Jesus. Sa tukma gayod, ang Iyang mga pulong gipahinungod sa matag-tawo nga naninguha sa (1) ”pagsunod” Kaniya, (2) ”pagluwas sa iyang kinabuhi”, (3) ”dili kawad-an sa iyang kalag”, ug(4) gustong mahi-uban niadtong dili Niya ikaulaw” inig-abot Niya uban sa himaya sa Iyang Amahan ug sa mga balaang Anghel.” Ang tanan niining upat ka mga sugilon nagpaila nga si Jesus nakigsulti ngadto sa mga gustong maluwas. Maghuna-huna ba kita nga dunay mga magtutuo nga hiniktan na sa langit nga dili gustong ”mosunod” kang Jesus ug dili gustong “maluwas ang kinabuhi”? Maghuna-huna ba kita nga dunay tinuod mga magtutuo nga ”mawad-an sa ilang kalag”, nga gikaulaw si Jesus ug ang Iyang mga pulong, ug ikaulaw usab ni Jesus sa dihang mobalik na Siya? *Sa klaro gayod*, si Jesus naghisgot mahitungod sa pag-angkon ug hangtod sa hangtod nga kaluwasan niining maong bersikulo sa Kasulatan.

Timan-i nga ang matag-usa sa kataposang upat ka mga linya sa lima ka linya nga pagsugilon niining tekstoha nagsugod sa pulong nga, ”Kay”. Busa ang matag linya sa mga pagsugilon o *sentence* nagtabang sa pagpasabot ug pagpalapad sa nag-una nga pagsugilon. Walay pagsugilon niini nga teksto nga hubaron lahi kaysa pagpasabot sa ubang pagsugilon. Atong hatagan ug pagtagad ang mga pulong ni Jesus sa matag linya sa pagsugilon sa atong huna-huna.

Sugilon #1
Sentence#1

> Si bisan kinsa nga gustong mosunod Kanako, kinahanglan ilimod niya ang iyang kaugalingon, pas-anon ang iyang krus, ug mosunod kanako. (Marcos 8:34)

Sa maka-usa pa, timan-i nga ang mga pulong ni Jesus gipahinungod alang sa tanan nga nagtinguha pagsunod Kaniya, matag-usa nga gustong mahimo nga Iyang *sumusu nod.* Mao kini ang bugtong pakigrelasyon nga pasiunang gitanyag ni Jesus—ang pagkahi mong Iyang sumusunod.

Daghang nangandoy nga mahimong Iyang amigo bisag dili Iyang sumusunod, apan walay kapilian nga sama niana. Si Jesus wala mag-isip ni bisan kinsa nga Iyang higala gawas kon sila nisugot Kaniya. Siya sa usa ka higayon niana miingon, ”Kamo Akong mga higala, kon kamo mobuhat sa Akong gisugo kaninyo” (Juan 15:14).

Daghang gusto nga mahimong Iyang mga igsoong lalaki bisan dili Iyang sumusu sunod, apan, si Jesus wala magdalit niana nga pagpili. Walay bisan isa nga Iyang giisip nga igsoong lalaki gawas kon siya masinugtanon: ”Kay kinsa gani kadtong mobuhat sa kabubut-on sa Akong Amahan nga anaa sa langit, *siya* Akong igsoon nga lalaki” (Mateo 12:50).

Daghang nangandoy nga makig-uban kang Jesus sa langit bisan dili Niya sumusu nod, apan si Jesus nagpahayag sa pagka-imposible nianang butanga. Kadto lamang nitu man ang sigurado na sa langit: ”Dili ang tanan nga nagtawag Kanako, ”Ginoo, Ginoo” makasulod sa langit; kondili kadto lamang nagtuman sa kabubut-on sa Akong Amahan nga ato-a sa langit”. (Mateo 7:21).

Sa sugilon nga angay pamalandongan, si Jesus nagpahibalo niadtong gusto mosunod Kaniya nga dili sila makasunod Kaniya kon dili nila ilimod ang ilang kaugalingon. Kinahanglan andam sila pagpadaplin sa ilang mga tinguha, ug maghimo sa ilang kaugalingon nga ilalom Kaniya. *Ang*

paglimod sa kaugalingon ug ang pagtugyan maoy pinakasentro sa pagsunod kang Jesus. Mao kanay buot ipasabot sa ”pagpas-an sa imong krus”.

Sugilon #2
Sentence # 2

Ang ika-duhang sugilon nagahimo sa kahulugan sa Iyang unang sugilon nga mas klaro pa gayod:

> Kay si bisan kinsa nga mangandoy pagluwas sa iyang kinabuhi ma wad-an niini; apan si bisan kinsa nga mawad-an sa iyang kinabuhi tungod Kanako ug sa ebanghelyo magluwas niini. (Marcos 8:35)

Sa gihapon, timan-i nga kini nga sugilon nagsugod ug “kay”nga nagdugtong niini sa unang sugilon, nga nakadugang ug pagkaklaro. Dinhi niini si Jesus nagpatin-aw mahitungod sa duha ka tawo, mao ra nga mga tawhana nga gihisgotan sa unang sugilon--ang usa *nga* molimod sa iyang kaugalingon ug magpas-an sa iyang krus aron mosunod Kaniya ug ang usa nga *dili gayod.* Sila gipatin-aw ingon nga usa nga mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kang Cristo ug sa ebanghelyo ug usa nga *dili gayod*. Kon atong tan-awon ang kadugtungan tali sa duha, kita makahukom nga ang isa sa unang sugilon nga *dili gayod* molimod sa iyang kaugalingon parehas sa isa sa ika-duhang sugilon nga nangandoy pagluwas sa iyang kinabuhi apan mawad-an niini. Ug ang isa sa unang sugilon nga *andam* molimod sa iyang kaugalingon parehas sa isa sa ika-duhang sugilon nga nawad-an sa kinabuhi apan sa kataposan nagluwas ra niini.

Si Jesus wala maghisgot mahitungod sa usa nga kawad-an o magluwas sa iyang unodnon nga kinabuhi. Ang nagsunod nga mga sugilon niini nga teksto nagpakita nga si Jesus dunay eternal nga kawad-on ug ginansiya sa huna-huna. Susama nga pagpahayag ni Jesus nga nakalista sa Juan 12:25 nga nag-ingon, ”Siya nga nahigugma sa iyang kinabuhi kawad-an niini; ug siya nga naligotgot sa iyang kinabuhi niining kalibotana nagtipig niini alang sa *kinabuhing walay katapusan”.*

Ang tawo sa unang sugilon nga dili molimod sa iyang kaugalingon parehas ra sa tawo sa ika-duhang sugilon nga magluwas sa iyang kinabuhi. Busa pwede nga sa makata ronganon makahukom kita nga ”ang pagluwas sa kaugalingong kinabuhi” nagpasabot ug ”pagluwas sa katuyu-an sa usa para sa iyang kinabuhi”. Kini nahimo nga mas klaro pa gayod kon atong pamalandongan ang gipatin-aw nga tawo kinsa ”nawad-an sa iyang kinabuhi tungod kang Cristo ug sa ebanghelyo”. Siya ang isa nga naglimod sa iyang kaugalingon, nagpas-an sa iyang krus, ug nagatugyan sa iyang kaugalingong katuyoan, ug karon nagpuyo alang sa katuyoan sa pagpalapad sa programa ni Cristo ug sa pagpakatag sa ebanghelyo. Siya mao ang usa nga sa kataposan ”magluwas sa iyang kinabuhi”. Ang persona nga nagpahimuot kang Cristo kaysa iyang kaugalingon sa kataposan makakita sa iyang kaugalingon nga malipayon sa gingharian sa Dios, samtang ang isa nga nag padayon sa pagpahimuot sa iyang kaugalingon sa kataposan makakita sa iyang kaugalingon nga dili malipayon sa imperno, ug didto kawad-an sa tanang kagawasan sa pagsunod sa iyang kaugalingong katuyuan.

Sugilon # 3&4

Sentence # 3&4

Karon ang ikatulo ug ika-upat nga sugilon:

> Kay unsa may makuha sa tawo kon maangkon niya ang tibook kali botan, apan kawad-an sa iyang kalag? Kay unsay ikahatag sa tawo puli sa iyang kalag?
> (Marcos 8:36-37).

Dinhi niini gipaklaro ang tawo nga dili molimod sa iyang kaugalingon. Siya usab ang isa nga nangandoy pagluwas sa iyang kinabuhi apan sa kataposan mawad-an niini. Karon siya mao ang gika-ingon nga naggukod sa gikatanyag sa kalibotan ug sa kataposan "napildi ang iyang kalag". Si Jesus nagbutyag sa kabuang sa maong tawo pinaagi sa pagkumparar sa kantidad sa tibook kalibotan uban sa kantidad sa usa ka kalag. Sa klaro, dili gayod ika-tandi. Ang tawo pinaagi sa pagtuon makakuha tingali sa tanang gitanyag sa kalibotan, apan,kon ang katapusan nga lugdangan sa iyang kinabuhi mao nga adto siya magpuyo hangtod sa hangtod sa imperno, siya nakahimo ug pinakagrabe sa tanang sayop.

Gikan niining ikatulo ug ikaupat nga sugilon makabaton usab kita'g pagsabot sa kon unsay nakabira sa mga tawo palayo gikan sa paglimod sa ilang kaugalingon aron mahimong sumusunod ni Cristo. Mao ang ilang tinguha sa kaugalingong katakbawan nga gitanyag sa kalibotan. Dinasig sa gugma sa kaugalingon, kadtong nagdumili sa pagsunod ni Cristo nangita'g makasasalang kalingawan, nga gilikayan sa mga tinuod nga sumusunod ni Cristo tungod sa ilang gugma ug pagsunod Kaniya. Kadto sila nga nagsulay sa pag-angkon sa tanan nga gitanyag sa kalibotan naggukod sa katigayunan, gahom ug kadungganan, samtang ang mga tinuod nga sumusunod ni Cristo nangi
ta una sa Iyang gingharian ug sa Iyang pagkamatarong. Ang tanang katigayunan, gahom ug kadungganan nga naangkon nila giisip nga piniyal sa Dios nga gamiton diha sa pagkamanggihatagon alang sa Iyang himaya.

Sugilon #5
Sentence #5

Sa katapusan, nakaabot na kita sa ikalima nga sugilon sa maong teksto. Timan-i pag-usab kon giunsa kini sa pagdugtong ngadto sa uban pinaagi sa sinugdanang pulong nga, "*kay":*

> Kay kon Ako ug ang Akong mga pulong ika-ulaw ni bisan kinsa ni ining mananapaw ug makasasala nga kaliwatan, igakaulaw usab sila sa Anak sa Tawo kon Siya moabot uban sa himaya sa Iyang Amahan ug sa mga balaang mga Anghel.
> (Marcos 8:38)

Mao kini ang tawo nga dili molimod sa iyang kaugalingon, ug nagtuman sa iyang kaugalingong katuyoan, nga naggukod sa gitanyag sa kalibotan, ug sa kataposan nawad-an sa iyang kinabuhi ug napildi ang iyang kalag. Siya gikalarawan nga gikaulaw si Cristo ug ang iyang

mga pulong. Ang iyang pagkaulaw, sa pagkatiunod, naggikan sa iyang pagka-dili matinuohon. Kon siya tinuod nga nagtuo nga si Jesus Anak sa Dios, dili gyod unta niya igakaulaw si Cristo ug ang Iyang mga pulong. Apan siya sakop sa "mananapaw ug makasasala nga kaliwatan," ug igakaulaw usab siya ni Jesus sa iyang pagbalik. Sa klaro, si Jesus wala maghisgot sa luwas na nga persona.

Unsa may panapos nga estorya niining tanan? Ang tibook teksto dili maisip sa makataronganon gayod ingon nga tawag sa mas matinugyanon pa nga kinabuhi nga gipahinungod alang niadtong nagpaingon na sa langit. Kana sa klaro mao ang pagpadayag sa paagi sa kaluwasan pinaagi sa pagtandi niadtong tinuod nga luwas na ug kanila nga wala pa. Ang tinuod nga luwas na nagtuo kang Ginoong Jesu-Cristo ug naglimod sa ilang kaugalingon alang Kaniya, samtang ang wala pa maluwas wala magpakita ug ingon niana ka masinulondon nga pagtuo.

Lain Pang Tawag sa Pakigsaad

Another Call To Commitment

Dunay daghan nga pwedeng hatagan ug pagtagad, apan atong tan-awon ang isa pa ka laing tawag sa pagtugyan pinaagi sa Ginoong Jesus nga walay lain mao ang pagtawag sa kaluwasan:

> Duol Kanako, kamong tanan nga gikapuyan ug gibug-atan, ug papahulayon Ko kamo. Isangon ang Akong yugo ug pagkat-on gi kan Kanako, kay Ako malumo ug mapaubsanon sa kasing-kasing, ug kamo makakaplag ug pahulay sa inyong mga kalag. Kay ang akong yugo sayon ug ang akong palas-anon gaan.
> (Mateo 11:28-30).

Ang mga ebanghelista kanunay nagagamit niini nga teksto sa ilang pagpangimbitar alang sa ebanghelyo, ug sakto gayod. Kining mga pulonga klaro gayod nga pagpa ngimbitar alang sa kaluwasan. Niini nagatanyag si Jesus ug pahulay alang sa mga "gika poy ug gibug-atan". Wala Siya magtanyag ug *unodnon* nga pahulay alang niadtong gibug -atan sa *unod*, kondili *pahulay sa ilang mga kalag*, sumala sa Iyang gisulti. Ang mga tawo nga wala pa maluwas nabug-atan sa kasaypanan, kahadlok ug sala, ug kon sila gikapoy na niana, mahimo na sila nga maayong kandidato alang sa kaluwasan.

Kon ang maong mga tawo gusto nga modawat sa pahulay nga gitanyag ni Jesus, sila mobuhat sa duha ka butang sumala Kaniya. Sila kinahanglan (1) moduol Kaniya ug (2) sila magsangon sa Iyang yugo.

Ang sayop nga mga magtutudlo sa grasya kanunayng naglubag sa klarong kahulugan sa gipahayag nga "pagsangon sa yugo ni Jesus". Ang uban nag-angkon nga si Jesus nagsulti mahitungod sa yugo nga anaa sa palibot sa Iyang liog, maoy hinungdan nga gitawag niya kinig, "Akong yugo". Pwede usab nga naghisgot si Jesus ug *doble nga yugo*-sumala sa ilang gisulti, nga ang katunga naa sa Iyang liog ug ang katunga bakante, nga naghulat kanato nga atong isul-ob sa atong liog. Angay natong sabton, hinuon, nga si Jesus nagsaad sa pagbuhat sa tanang pagbira sa daro kay Siya nag-ingon nga ang Iyang yugo sayon ug ang Iyang palas-anon gaan. Busa ang

atong bugtong trabaho, sumala sa maong mga magtutudlo, mao ang pagsiguro nga nagpabilin kitang nakayugo kang Jesus pinaagi sa pagtuo, nga nagtugot Kaniya sa pagtrabaho sa tanan alang sa atong kaluwasan, samtang kita naglipay-lipay uban sa mga benipisyo nga gitanyag pinaagi sa Iyang grasya! Kana nga pagsabot, sa klarohay, medyo pinugos.

Sa dihang si Jesus nagsulti nga ang mga gikapoy magsangon sa Iyang yugo, nagpasabot Siya nga sila manugyan ngadto Kaniya, nga magahimo Kaniya nga ilang agalon, ug magtugot Kaniya nga mag-giya sa ilang mga kinabuhi. Mao nga si Jesus nag-ingon kinahanglan nga atong isangon ang Iyang yugo ug magkat-on gikan Kaniya.

Ang wala pa maluwas nga mga tawo sama sa laaw nga turong baka, nga nagsubay sa ilang kaugalingong dalan ug nagmando sa ilang kaugalingong kinabuhi. Sa dihang sila mosangon sa yugo ni Jesus, sila mohatag sa pagmando ngadto Kaniya. Ug ang rason nganong sayon ang yugo ni Jesus ug gaan ang Iyang palas-anon mao nga Iya kitang gihatagag gahom pinaagi sa Iyang Espiritu nga nagpuyo nganhi kanato sa pagsunod Kaniya.

Busa, atong nakita pag-usab nga si Jesus nagtawag sa mga tawo ngadto sa kaluwa san, niining panghitaboa nga nagsimbolog pahulay alang sa gikapoy, pinaagi sa pagta wag sa mga tawo sa pagtugyan ngadto Kaniya ug himuon Siya nga ilang Ginoo.

Agi'g Pagpahamubo

In Summary

Ang tanan niini alang sa pag-ingon nga ang tinuod nga malampusong ministro mao ang usa nga nagtuman sa sugo ni Jesus sa pagpanghimog mga disipolo, ug kinsa nakahibalo nga ang paghinulsol, pagtugyan ug ang pagkatinun-an dili pilionon lang alang sa mga magtutuo nga siguro na sa langit. Kondili, kini maoy bugtong tinuod nga pagpakita sa makaluwas nga pagtuo. Busa, ang malampuson nga ministro nagwali'g sibo sa Biblia nga ebanghelyo ngadto sa mga wala pa maluwas. Siya nagtawag sa mga wala pa maluwas sa paghinulsol ug pagsunod kang Jesus, ug wala Niya hatagi'g kasigurohan sa kaluwasan ang wala manugyan.

KAPITULO TULO

CHAPTER THREE

Pagpadayon nga Maayo

Continuing Properly

Sa daghang mga katuigan ug sa daghang mga pamaagi, ako sa walay kasayuran nagsunod ug mga naandang gawi nga nagakontra sa tumong nga gusto sa Dios nga akong pagasundon, nga mao ang tumong sa pagpanghimo'g mga tinun-an. Apan sa hinay-hinay, ang Balaang Espiritu grasyanahong nagaabli sa akong mga mata ngadto sa akong mga sayop. Usa ka butang

nga akong nakat-onan mao kini: kinahanglan akong susihon pinaagi sa lamdag sa Kasulatan ang matag butang nga gikatudlo kanako ug akong gituohan. Ang atong mga tradisyon o naandan na nga mga pamaagi, labaw sa tanan, nagbuta kanato batok sa gisulti sa Dios. Ang nakalisod pa mao, nga hilabihan nato ka mapagarbohon sa atong mga tradisyon, nga daw nakasiguro na kita nga kita nagabarog na uban sa dili basta-bastang mga grupo nga nagbaton ug labaw pa kono nga mga kamatuoran kay sa ubang mga kristohanon. Sama kita sa usa ka magtutudlo nga mabugal-bugalon nga niingon, ”Dunay 32,000 na ka mga denominasyon karon sa tibook kalibotan. Dili ba swerte kamo nga nahisakop sa usa nga maoy sakto”?

Agi'g resulta sa atong garbo, ang Dios nagpakgang kanato, kay siya nagsumpo sa mga mapagarbohon. Kon gusto kita makahimo'g kalambuan ug mahimong andam sa kinatibuk-an gayod sa pagbarog atubangan ni Jesus, atong ipaubos ang atong kaugaligon. Kay alang sa mga mapaubsanon, ang Dios naghatag ug grasya.

Ang Trabaho sa Pastor Gihatagag Pagtagad

The Role of the Pastor Considered

Ang tumong sa usa ka ministro sa iyang pagpanghimo'g mga tinun-an mao gayod ang pagporma sa tanan niyang ginabuhat diha sa pagministeryo. Siya kinahanglang magpadayon sa pagpangutana sa iyang kaugalingon, ”unsa man kaha ang gikatampo sa akong gipangbuhat karon diha sa proseso sa pagpanghimo'g mga tinun-an nga mosugot sa tanang gisugo ni Jesus?” Kanang maong pangutana agi'g pagsulay, kon ipangutana uban sa pagkamatinud-anon, maoy makawala sa daghang mga buluhaton nga anaa ilalom sa karatola sa Cristohanong kalihokan.

Atong hatagag pagtagad ang buluhaton sa pastor/pangulo o *elder*/magbalantay o overseer, [7]usa ka persona kinsa gisangonan sa usa ka pagministeryo nga naka-sentro sa usa ka lokal nga simbahan. Kon kana nga persona manghimo'g mga disipolo nga mosunod sa tanang sugo ni Jesus, unsa may usa sa iyang nag-unang mga responsibilidad? Ang *pagpanudlo* mao gayod ang natural nga motumaw sa atong huna-huna. Si Jesus nag-ingon nga ang mga tinun-an gimugna pinaagi sa pagpanudlo (Mateo 28:19-20). Ang gikinahanglan aron ang usa mahimong pangulo/pastor/magbalantay mao nga kinahanglan “maantigo siyang motudlo” (I Timoteo 3:2). Kadtong “nagkugi sa pagwali ug pagtudlo” kinahanglan” paga-isipon nga angay gayod sa dobleng pasidungog”
(I Timoteo 5:17).

Busa, ang pastor kinahanglan magasusi sa matag wali niya pinaagi niini nga pangutana, ”Unsa may gikatampo niini nga wali sa pagtuman sa trabaho nga pagpanghimo'g mga tinun-an?”

Ang responsibilidad sa pastor diha sa pagpanudlo natuman ba, sa laing bahin, pina

---

[7] Medyo klaro gayod nga ang pastor (gitawag sa griego ug *poimain,* nga sa ato pa, *magbalantay sa karnero)* kaparehas sa pangulo o “elder” (nga gitawag sa griego ug *presbuteros),* nga kaparehas sa magbalantay (nga gitawag sa griego ug *episkopos,* nga gihubad ug ”obispo” sa KJV). Pananglitan, si Pablo nagsugo sa mga *pangulo o elder* (*presbuteros)*, kinsa iyang gikaingon nga gihimong *magbalantay (episkopos)* aron mahimong *magbalantay sa mga karnero (*gitawag sa griego nga *poimaino)* sa Dios(Buhat 20:28). Iya usab gigamit ang mga pulong *mga pangulo (presbuteros)* ug *magbalantay (episcopos)*nga susama ang kahulugan sa Tito 1:5-7. Si Pedro usab, nagdasig sa mga pangulo (presbuteros) sa *pagbantay sa* mga *karnero (poimaino)* sa panon (I pedro 5:1-2). Ang ideya nga ang “obispo” (hubad sa KJV alang sa pulong *episkopos)* usa ka taas nga ranggo kaysa pastor o elder kon pangulo, ug maoy naglantaw sa daghang kasimbahanan, maoy usa ka tawhanong imbento lamang.

agi lamang sa iyang mga pagwali sa Merkules ug Domingo? Kon mao kana'y iyang huna-huna, iyang nasaypan sa pagtan-aw ang kasayuran nga gipakita sa Kasulatan nga ang iyang responsibilidad sa pagtudlo *unang* natuman pinaagi sa kinabuhi nga iyang gikinabuhi ug sa panig-ingnan nga iyang gipahimutang. Ang nagapanudlong ehemplo nga gipakita sa iyang inadlaw-adlawng pagkinabuhi, yanong gipaluyohan sa iyang buluhaton sa pagpanudlo diha sa publiko. Maoy hinungdan ngano nga ang gikinahanglan aron mahimong pangulo/pastor/magbalantay adunay dakong kalambigitan sa pamatasan sa usa ka persona ug sa iyang estilo sa kinabuhi kaysa iyang katakos sa pagpanulti. Sa napulog-lima ka mga kinahanglanon alang sa pagkamagbalantay nga nakalista sa I Timoteo 3:1-7, napulog-upat ang may kalambigitan sa pamatasan ug isa lamang ang sa abilidad sa pagpanudlo. Sa napulog-walo ka kinahanglanon sa pagkapangulo nga nakalista sa Tito 1:5-9, ang napulog pito naglambigit sa pamatasan ug isa lamang ang sa abilidad sa pagpanudlo. Si Pablo unang nagpahimangno kang Timoteo, ”diha sa pagpamulong, gawi, gugma, pagtuo ug kaputli, ipakita ang imong kaugalingon nga ehemplo kanila nga nagatuo” (ITimoteo 4:12). Siya *dayon* miingon, hangtod ako moanha, paghatag ug pagtagad sa pagbasa sa Kasulatan diha sa publiko, ug diha sa pagpangdasig ug pagpanudlo” (I Timo teo 4:13). Diha, unang gihisgotan ang panig-ingnan ni Timoteo sa iyang pamatasan sa wala pa hisgoti ang iyang buluhaton sa pagpanudlo diha sa publiko, nga nagahatag ug dakong pagtagad sa kamahinungdanon niini.

Si Pedro sa susama usab nagsulat:

> Akong gidasig ang mga pangulo diha kaninyo, ingon nga ako in yong isigkapangulo ug saksi sa mga pag-antos ni Cristo, ug uma ambit usab sa himaya nga igapadayag sa umaabot: bantayi ang panon sa mga karnero diha kaninyo, nga magapatuman sa pagban tay dili ilalom sa pagpamugos kondili sa kinabubut-on, pinasubay sa kabobot-on sa Dios; ug dili usab alang sa dili makataronganon nga ginansiya, kondili inubanan hinuon sa kasibot; dili usab sa paghari-hari kanila nga gipailalom sa inyong pag-atiman, *kondili* magpama*tuod hinuon kamo nga kamo mga ehemplo sa panon.* (I Pedro 5:1-3).

Kinsay magdasig kanato sa paglimod sa atong kaugalingon ug motuman ni Cristo? Kadto ba sila nga atong gidayeg ang mga wali o kadto sila nga atong gidayeg ang mga kinabuhi? Ang dili matinud-anon, ug medyo alanganin nga mga pastor dili gayod makadasig ni bisan kinsa nga mopas-an sa iyang krus. Kon ang maong mga pastor magwali usahay ug mensahe sa pagkanatinud-anon diha kang Cristo, kinahanglan magwali sila niini apan dili lang klarohon pag-ayo, kay kon klarohon, ang ilang mga tigpaminawmangutana gayod sa ilang sinsiridad. *Kasagaran sa mga dagkong Cristohanong mga pangulo kaniadto wala mahinumdumi tungod sa ilang mga wali, kondili, tungod sa ilang mga pagsakripisyo.* Ang ilang panig-ingnan nakapadasig kanato bisan dugay na silang nahanaw.

Kon ang pastor dili magpahiluna ug ehemplo sa pagkamasinugtanon ingon nga tinuod nga tinun-an ni Jesu-Cristo, nag-usik lang siya sa iyang panahon sa mga pagwali.

Pastor, ang imong panig-ingnan mosulti sa napulo ka pilo nga kakusgon kumpara sa imong mga wali. Imo bang gidasig ang mga tawo sa paglimod sa ilang kaugalingon ug mosunod kang Cristo pinaagi sa paglimod sa imong kaugalingon ug pagsunod kang Cristo?

Apan unsaon man sa pastor, pagtudlo sa mga tawo, pinaagi sa ehemplo sa iyang estilo sa kinabuhi kon siya makit-an lamang sa mga tawo panahon sa pagwali kada Domingos-buntag? Ang pinakaduol nga pagsud-ong nila sa iyang pagpuyo sa kinabuhi mao lamang ang lima ka-segundong pakiglamano samtang sila mogawas sa simbahan.
Medyo adunay dili husto sa modernong sumbanan sa pagpamastor.

Ang Senimanang Wali Kada Domingo's Buntag
The Weekly Sunday Morning Sermon

Ang usa ka pastor makahimo'g laing sayop nga pagdahom kon siya magdahom nga ang iyang responsibilidad sa pagtudlo mao kanang paghatag ug senimana nga pagpanudlo diha sa publiko lamang. Ang buluhaton ni Jesus sa pagpanudlo naglangkob dili lamang sa mga pagwali diha sa publiko (ug kasagaran mubo lamang), kondili diha usab sa pribadong panag-estoryahay nga gipahigayon sa Iyang hilig mangutana nga mga disipolo. Labaw pa niana, ang maong panag-estoryahay dili limitado sa tunga sa oras isa ka-adlaw sa isa ka semana sulod sa simbahan, kondili nahitabo sa daplin sa dagat, sa mga balay, ug samtang nanglakaw sa abugon nga dalan, samtang si Jesus nagpuyo sa Iyang kinabuhi nga klaro kaayo sa Iyang mga disipolo. Kanang mao nga modelo sa pagpanudlo gisunod sa mga apostoles. Human sa Pentecostes, ang napulo'g duha nanudlo ”sulod sa Templo ug sa *matag balay*” (Buhat 5:42). Duna silay matag-adlaw nga pakig-estoryahay sa kumonidad sa mga magtutuo. Si Pablo usab nanudlo ”sa publiko ug sa *matag balay” (Buhat 20:20).*

Niining puntoha, kon ikaw usa ka pastor, ikaw tingali nagtandi sa imong buluhaton sa pagpanudlo ngadto sa pagpanudlo ni Jesus ug sa unang mga apostoles. Tingali ikaw nagsugod na sa pagduha-duha kon ang imong gibuhat mao ba gayod ang plano sa Dios para kanimo nga imong buhaton. O imo ba kaha gihapong gibuhat sa dugang pa ang mga tradisyon sa kasimbahanan sa ginatos na ka mga katuigan nga gitudlo usab kanimo? Kon *ikaw nagduha-duha na*, maayo kana. Kana *maayo kaayo.* Kana maoy unang lakang sa maayong direksiyon.

Tingali medyo layo na ang imong panghuna-huna. Tingali niingon kana sa imong kaugalingon, ”asa man ako makakita ug panahon, nga ang pagpamuhat nagkinahanglan, ug pagpanudlo sa mga tawo gikan sa isa ka balay ngadto sa isa ka balay, o kaha iapil nako sila sa akong inadlaw-adlaw nga pagkinabuhi aron ako makatakod kanila pinaagi sa akong mga panig-ingnan?” Karon kana maoy usa ka *nindot* nga pangutana, tungod kay kana mag-giya kanimo sa pagsigi'g pangutana kon duna pa bay lain pang wala mamao sa modernong konsepto mahitungod sa trabaho sa usa ka pastor.

Tingali ikaw usab naghuna-huna sa imong kaugalingon, ”Wala ko kasiguro kon gusto ba ako nga magpuyo nga suod kaayo sa mga tawo sa akong simbahan. Gitudloan ako sa Eskwelahan sa Biblia nga ang pastor dili gayod pwede nga makigsuod kaayo sa ilang mga membro o kongregasyon. Kinahanglan magpadistansya siya aron pagmentenar sa ilang pinasahi nga pagrespeto. Dili gyud pwede nga siya masuod nila kaayo”.

Ang maong panghuna-huna nagpadayag nga duna gyo'y pipila ka butang nga gibuhat sa dili hustong pamaagi sa kasagaran diha sa modernong simbahan. Si Jesus suod gyud kaayo sa Iyang

napulo'g duha ka tinun-an nga gani usa kanila nibati'g kakomportabli sa pagpauraray diha sa iyang dughan sa kasagarang pagpangaon (Juan 13:23-25). Sila sa literal nagkauban sa pagpuyo sulod sa pipila ka tuig. Ayaw na pagpakigdistansya sa mga tinun-an aron magmalampuson ikaw sa pagministeryo kanila.

Ang Pagtandi sa mga Pamaagi, Kinaraan ug Moderno
A Comparison Of Method, Ancient and Modern

Kon ang tumong mao ang pagsunod kang Jesus ug magmugna'g mga tinun-an, dili ba kita magmaalamon sa pagsunod sa Iyang mga pamaagi sa pagmugna'g mga disipolo? Nagmalamposon kini nga mga pamaagi uban Kaniya. Nagmalamposon usab kini nga mga pamaagi ngadto sa mga apostoles nga nisunod Kaniya.

Unsa kaha kamaayo ang mga modernong pamaagi sa pagmugna'g mga disipolo nga mosunod sa tanang sugo ni Cristo? Kon ang pagtuon sa mga Amerikanong Cristohanon, sa kanunay nagpakita nga walay kalainan ang kinabuhi sa kasagarang nag-angkon nga mga Cristohanon kumpara sa mga dili Cristohanon, tingali panahon na nga mangutana ug pipila ka mga pangutana ug magsusi pag-usab sa Kasulatan.

Aniay pangutana nga angayan natong ipangutana sa atong kaugalingon: Giunsa man paglampos sa nag-unang Iglesia sa maayo gayod diha sa pagpanghimog mga tinun-an bisan walay simbahan nga gitukod, o mga pinasahing gibansay nga mga magbubuhat sulod sa simbahan, o mga eskwelahan sa Biblia ug mga seminaryo, o mga listahan sa awit ug mga sine-sine, mga mikropono ug uban pa, o mga kurikulom sa pagtuon sa Domingo ug mga buluhaton nga alang lang sa mga batan-on, o mga mag-aawit o banda sa simbahan, o mga kompyuter ug mga makinarya sa pagkopyag mga papeles, mga radyo ug telebisyon, o mga ginatos ka libong Cristohanong libro o bisan mga personal nga Bibliya? *Ang nag-unang Iglesia ug si Jesus wala gayod magkinahanglan niining mga butanga aron paghimog mga tinun-an.* Ug tungod kay wala man kinahanglana nila kining mga butanga, *pwede usab nga wala kini karon.* Kining mga butanga *makatabang tingali* apan pwede nga wala kini sila. Gani,*kini pang mga butanga ang makababag kanato usahay sa pagpanghimog mga disipolo.* Tugoti ako sa paghatag kanimog duha ka ehemplo.

Atong hatagag pagtagad ang modernong panginahanglan ug mga gradwado lamang sa Eskwelahan sa Biblia ug seminary nga mga pastor nga mangulo sa kasimbahanan. *Kana nga konsepto, wala gayod madunggi gikan kang Pablo.* Sa pipila ka siyudad, human siya magtanom ug kaiglesiahan, siya milakaw sulod sa pipila ka semana ug mga bulan, ug unya nagtudlo'g mga pangulo nga molantaw kanila (Buhat 13:14;14:23). Ka
na nagpasabot nga ang maong grupo sa mga magtutuo, diin wala si Pablo uban kanila, walay pormal nga nangulo sa pipila ka mga semana ug mga bulan, ug kasagaran sa mga pangulo mga bata pa sa pagtuo sa dihang sila gitudlo. Wala silay giagian nga duha o tulo ka tuig nga pormal nga edukasyon nga nag-andam kanila alang sa ilang trabaho.

Busa, *ang Biblia nagtudlo nga ang pastor/pangulo/magbalantay wala magkinahanglan ug duha ug tulo ka tuig sa pormal nga edukasyon aron mahimong epektibo*
sa ilang ministeryo. Wala gayu'y makahimo sa paglantugi niana nga kasayuran uban sa kalantip sa pang-isip. Apan ang modernong panginahanglanon kanunay nagpadala'g mensahe ngadto sa mga magtutuo: ”kon gusto ka mahimong pangulo sa simbahan, nagkinahanglan kag mga tuig sa

pormal nga edukasyon. ”[8]Kini makapahinay sa proseso sa pagpanghimo'g mga pangulo, busa mohinay usab ang proseso sa pagpanghimo'g mga disipolo, ug mopahinay sa pagpalapad sa Iglesia. Nahibulong ako kon giunsa sa mga amerikanhong kompanya sama sa Avon ug Amway sa pagpalapad sa ilang negosyo kon ang ilang pamaagi mao nga ila pa unang paeskwelahon ang ilang mga tendero ug tagtulo ka tuig sa pormal nga edukasyon uban sa ilang pamilya sa laing dapit ayha pa nila kini pabaligyaon ug sabon ug pahumot?

Ang uban pod moingon, ”pero ang pagpamastor usa ka lisod ug koti nga buluhaton”! “Gani ang Biblia nag-ingon nga dili nato ibutang ang bag-o pa nga magtutuo sa trabaho sa pagka-magbalantay” (I Timoteo 3:6).

Una, monaog kita sa kahulugan sa pulong bag-ong kabig, ug klaro gayod nga lahi ang pagpasabot ni Pablo kaysa ato-a, tungod kay gisangonan na niya ug katungdanan ang mga tawo sa pagka-pangulo/pastor/magbalantay bisan sila pipila pa lamang ka bulan nga nahimong magtutuo.

Ika-duha, ang rason ngano nga ang modernong pagpamastor lisod ug koti, tungod kay ang atong kinatibuk-ang sistema ug plastada sa Iglesia diha sa pagministeryo layo na kaayo ang pagkabuwag niini sa Biblikal nga modelo. Ato kining gihimong labihan ka koti nga gani, dyotay ra kaayo ang makahimo pagpadayon!

Ang uban pod moingon, ”simbako! dili pwede nga dumalahon ang simbahan ug usa ka tawo nga wala maka-human sa eskwelahan sa Biblia o kaha sa seminaryo”! Basin kanang maong wala mabansay nga magbalantay maoy mogiya sa iyang mga tawo paingon sa sayop nga pagtulon-an”!

Kana sa klaro gayod, dili maoy gikabalak-an ni Pablo. Ang kasayuran mao nga niining mga panahona karon dunay mga magbubuhat sa simbahan nga gibansay sa eskwelahan sa Biblia ug sa Seminaryo nga dili motuo sa ulay nga pagkahimugso, o nagtugot sa pagkabayot, o nagtudlo nga ang Dios gusto nga si bisan kinsa manag-iya ug mahalon nga sakyanan, o nag-angkon nga ang Dios daan nang nagtagana ug mga tawo nga malaglag, o nagtudlo sa walay lipod-lipod nga ang tawo pwedeng mahilangit bisan walay pagtuman kang Cristo. Ang modernong mga eskwelahan sa Biblia ug seminaryo kasagaran nagdalit ug dugang pang sayop nga mga doktrina, ug ang mga pinasahing gibansay nga mga magbubuhat sa simbahan nag-alagad aron *pagpalapad pa* ug dugang niana.

Ang ”kadaghanan” diha sa simbahan mahadlok nga mobadlong kanila, tungod kay ang mga gibansay sa pinasahi gikan sa seminaryo makahimo sa pagpakita pa ug daghang mga “texto sa pagpamatuod”. Sa dugang pa, ang maong mga magbubuhat nagpalahi ug nagbuwag sa ilang mga simbahan gikan sa uban diha sa lawas ni Cristo pinaagi sa ilang linain nga mga doktrina, ngadto sa punto sa pag-endurso sa maong mga kalahian diha sa mga ngalan nga ilang gisulat diha sa mga karatola sa atubangan sa ilang simbahan, ug nagpadalag mensahe sa kalibotan nga nag-ingon, ”dili kami parehas

[8] Ang modernong paghatag ug pagtagad mahitungod sa pinasahing pagbansay ug mga magbubuhat sa simbahan maoy sa kasagarang paagi nahimong sentoma sa mas dako pang sakit, diha sa pag-angkon ug managsama nga kahibalo uban sa espirituhanong pagtubo. Naghuna-huna kita nga ang persona nga nakahibalo ug mas daghan maoy mas hamtong sa espirituhanon, apan siya malagmit kulang pa diay, ug nalumsan na hinuon sa garbo tungod sa tanan niyang nakat-onan. Si Pablo nagsulat, ”ang kahibalo makapahimong hambogiro” (I Corinto 8:1). Ug sa siguro gayod, ang persona nga naminaw sa kada-adlaw makapuol nga mga pagtudlo sulod sa duha o tulo ka tuig, giandam alang sa paghatag ug senimanang makalaay nga pagtudlo.

sa ubang mga Cristohanon". Aron pagdugang sa kadaot, ang mga dili motuo sa ilang makapabahin nga doktrina, ilang ginganlan ug "tigbahin-bahin". Ang pagpanukituki buhi gihapon ug maayo, nga gipanguluhan sa mga tawo nga adunay mga diploma. *Kini ba ang ehemplo nga gusto ni Jesus nga ipahimutang niadtong manghimo untag mga tinun-an nga ilado sa tibook kalibotan pinaagi sa ilang gugma sa usag-usa?*

Ang mga Cristohanon karon nagpili'g mga kasimbahanan basi sa mga gipaklarong mga doktrina, ug ang sakto nga teolohiya nahimo na hinuong mas mahinungdanong butang kaysa pagbaton ug saktong estilo sa kinabuhi, kining tanan tungod kay ang Biblikal nga modelo gibiyaan na.

Ang Biblikal Nga Kapilian

A Biblical Alternative

Pabor ba ako sa pagpili sa tulo palang ka bulan nga mga magtutuo ug paghimo kanilang magbalantay sa kasimbahanan (butang nga gibuhat ni Pablo)? Oo, apan kana lang kon sila mopasar sa Biblikal nga basihanan alang sa pagkahimong pangulo/magbalantay, *ug nga sila gipasinati usab ug pagbantay sa kasimbahanan nga nagsunod sa Biblikal nga panig-ingnan*. Kana mao, nga ang maong mga kasimbahanan una sa tanan bag-o pa lamang natanom ug nagatugyan ngadto sa hamtong na nga magtutukod nga ministro, sama sa apostoles, nga makahimo sa pagbantay. [9]Niana nga paagi, ang mga bag-ong gitudlo nga mga pangulo wala gayod mag-inusara sa ilang kaugalingon.

Ika-duha, ang kongregasyon kinahanglan gamay lamang nga paigo nga magtigom sa mga panimalay, sama sa gibuhat sa nag-unang kaiglesiahan. [10]Kana makapahimo sa kaiglesiahan nga mas sayon dumalahon. Mao kana ngano nga isa sa mga gikinahanglan alang sa mga pangulo/magbalantay mao nga kaantigo silang modumala sa ilang kaugalingong panimalay (I Timoteo 3:4-5). Ang pagdumala ug "gamay nga panimalay sa pagtuo" dili kaayo makapahagit kaysa pagdumala ug pamilya.

Ika-tulo, ang kongregasyon kinahanglan naglangkob ug mga tawo nga nitubag diha sa paghinulsol sa *Biblikal* nga ebanghelyo, ug mga tinuod nga disipolo ni Ginoong Jesu-Cristo. Kana maoy makapawagtang sa mga hagit nga motunga diha sa pagsulay pagpa
mastor ug mga karnero nga mga kanding diay.

Ug ika-upat, ang mga pastor/pangulo/magbalantay kinahanglan mosunod sa ilang Biblikal nga buluhaton kaysa buluhaton pinasikad sa kultura. Kana mao, nga dili sila magkupot ug nakasentro, o importante sa tanan, o maoy pinakataas nga posisyon sama sa ilang gibuhat diha sa kasagarang modernong kasimbahanan. [11]Kondili, sila mahimong usa ka kabahin sa tibook

---

[9] Sa unang sulat ni Pablo kang Timoteo ug sa iyang sulat kang Tito, siya naghisgot ug pagbiya ug pagbilin kanila aron pagtudlo ug mga pangulo/magbalantay sa kaiglesiahan. Ug si Timoteo ug si Tito mao usab ang magbantay sa maong mga pangulo/magbalantay sulod sa pipila ka higayon lamang. Tingali sila makigkita sa maong mga pangulo/magbalantay sa panagsa nga higayon aron pagtudlo kanila, sumala sa gisulat ni Pablo, "ang mga butang nga inyong nadungog kanako atubangan sa daghang mga saksi, kini itudlo usab sa kasaligang mga tawo, nga makatudlo usab niini sa uban" (2 Timoteo 2:2).

[10] Tan-awa ang Buhat 2:2,46;5:42;8:3;12:12;16:40;20:20; Roma16:5; ICorinto 16:19; Colosas 4:15; Philemon 1:2;II Juan 1:10.

[11] Angay hinumdoman nga ang sulat ni Pablo sa kaiglesiahan gipahinungod sa *matag-usa* sa nagkalain-laing panagtigum, ug dili kaysa mga pangulo ug magbalantay. Diha lamang sa duha niya ka sulat sa kaiglesiahan si Pablo *naghisgot* ug mga pangulo/pastor/magbalantay. Sa usa ka hitabo sila giapil diha sa panamilit, nga gidugang tungod kay dili siya gusto nga sila maghuna-huna nga wala sila iapil sa mga dumadawat sa maong panulat (Filipos 1:1). Sa laing panghitabo si Pablo naghisgot ug

lawas, mga mapaubsanong sulogoon nga nagtudlo uban sa panig-ingnan ug giya, ug kansang tumong mao ang pagpanghimo'g mga disipolo, dili pinaagi sa pagka-mamumulong sa Domingo's buntag, kondili pinaagi sa pagsunod sa mga pamaagi ni Jesus.

Kon kana nga sumbanan gisunod,nan ang tulo pa ka bulan nga magtutuo mahimo nang magbalantay sa kaiglesiahan.

Ang Mga Balay Tigumanan o Simbahan
Church Buildings

Unsa ang mahitungod sa mga balay tigumanan o simbahan? Sila lain na usab nga mga modernong "gikinahanglan" diin ang nag-unang Iglesia namuhat nga maayo bisan wala kini. Nakatabang ba sila sa proseso sa pagpanghimo'g mga disipolo?

Sa dihang ako nagpastor pa, gibati nako sa kasagaran nga ako ahente, o kaha tighawid sa kwarta, o kaha tigpangontrata, o kaha hanas nga tigpabarog ug mga salapianong tabang. Ako nagdamgog mga patukod o belding, nangita'g mga patukod, nagpabag-o sa mga daan na nga mga patukod, nag-renta ug mga patukod, nagpabarog ug bag-o nga mga patukod ug nag-ayo kanila kon ang Dios magpaulan diha sa mga liki niini. Ang mga patukod makahurot ug daghang mga panahon ug kusog. Ang rason ngano nga daghan akog gibuhat nga nagtuyok-tuyok lamang diha sa mga patukod tungod kay ako medyo nakasiguro, sama sa ubang kapastoran, nga dili gyud ko magmalamposon kon walay patukod, nga tapukanan sa Iglesia.

Ang mga patukod makahurot usab ug daghang kwarta. (Sa Estados Unidos, ang ubang kongregasyon naggasto ug tagnapulo ka milyon ka dolyares sa ilang mga simbahan o balay tigumanan). Human matuman ang akong mga damgo alang sa mga patukod, kanunay pod akong nagdamgo nga ang mga kautangan sa akong mga patukod mabayran na, aron nga ang ubang kwarta magamit na diha sa pagministeryo. Nahitabo kadto kausa kanako, sa dihang nagtudlo ako sa akong kongregasyon mahitungod sa pagka-maayong piniyalan ug paggawas gikan sa mga utang, samtang kaming tanan nagkahiusa sa pagpangutang! (Siguro gayong pagkatudloa uban sa ehemplo).

Kasagaran sa mga simbahan gigamit sa duha lamang ka oras kausa o kaduha matag semana. Unsa man kaha ang lain pang organisasyon sa tibook kalibotan nga nagtukod ug belding nga gamay rag kagamitan? (Ang tubag: mga kulto lang ug sayop nga mga relihiyon).

Kanang maong buslot nga kusog mosuyop ug kwarta nakahatag ug daghang problema. Ang pastor nga adunay patukod kanunay nga nagkinahanglan ug agas sa kwarta, ug kana makaapekto sa iyang buluhaton. Siya matintal sa pagserbisyo sa mga adunahan (nga kasagaran mohatag bisan walay pagsakripisyo), makigsabot sa bisan unsang pagtulon-an bisan makapasakit sa uban, ug molubag sa kasulatan aron kini mosibo sa katapusan. Ang iyang mga wali maganoy didto sa mga hisgotanan nga dili makapakgang sa agas sa kwarta ug makadasig aron modaghan kini. Tungod niana, ang mga Cristohanon magsugod sa paghuna-huna nga ang pinaka-mahinungdanong bahin sa pagkamagtutuo mao ang (1) pagbayad sa ikapulo (diin gisulti

---

mga pastor diha sa talaan sa mga ministro nga nagsangkap sa mga balaan (Efeso 4:11-12). Usa usab nga angay timan-an nga si Pablo wala maghisgot sa buluhaton sa mga pangulo samtang siya naghatag ug mga sugo nga atong mahuna-huna nga alang sa mga pangulo, sama sa pagdumala sa panihapon sa Ginoo, ug sa paghusay sa panagbangi tali sa mga Cristohanon. Kining tanan nagtudlo sa kasayuran nga ang mga pangulo/pastor wala magkupot ug naka-sentro, ug pinaka-importante sa tanan nga tahas nga gihuptan karon sa kasagaran diha sa modernong kasimbahanan.

ni Jesus nga dili kaayo importanteng kasuguan) ug (2) pag-apil sa simbahan (diin ang ikapulo gikolekta matag Domingo). Kini lisod ilhon nga maoy hulagway sa pagpanghimo'g tinun-an. Apan daghan gihapong mga pastor ang nagdamgo nga makabaton ug susama nga kongregasyon diin ang matag usa nagabuhat sa maong duha ka mga butang. Kon ang pastor dunay kongregasyon diin katunga lamang niini ang nagbuhat sa maong duha ka butang, manulat siyag mga libro ug ipamaligya niya kini uban sa iyang mga sekreto ngadto sa ubang mga pastor. Ang mga kasayuran nagapadayag niini: *walay nahitala bisan asa nga kongregasyon diha sa libro sa mga Buhat nga namalit o nagtukod ug mga belding*. Sa kasagaran, ang mga magtutuo nagtigoman diha sa mga panimalay. [12]Walay mga pagpangolekta ug salapi alang sa belding. Walay mga pagsugo diha sa mga panulat alang sa pagtukod ug simbahan. Agi'g dugang, walay naghuna-huna nga magtukod ug simbahan hangtod ang Cristianidad nagpangidaron ug 300 ka tuig, sa dihang ang Iglesia nagpakasal sa kalibotan sa panahon sa pagmando ni Constantino. Tulo ka gatos ka tuig! Huna-hunaa kon unsa kana kataas! Ug ang Iglesia nilipang ug nidaghan, bisan sa panahon sa grabeng mga paglutos, ang tanan wala'y mga patukod. Ang maong panghitabo nagbalikbalik daghang mga panahon diha sa mga nagsunod nga mga siglo. Nahitabo gani kini sa China bag-ohay pa lang. Dunay gibana-bana nga minilyon ka mga Iglesia diha sa balay didto sa China.

Alas Onsi Sa Domingo Maoy Pinakalinain Nga Oras

Eleven O'Clock Sunday Is The Most Segregated Hour

Ang mga modernong kagamitan sa Iglesia nga gikopya gikan sa Amerikanhong modelo gidahom na nga paga-gahinan, ug igo-igo lang, ug gibahin nang daan nga gidak-on sa lawak aron paglain sa mga lahi-lahi nga buluhaton sa tanang grupo sa edad. Apan sa nag-unang Iglesia, ang mga espesyal ug linain nga mga buluhaton alang sa mga kalalaken-an, kababayen-an ug tanang grupo sa edad sa mga kabataan wala gayod igdungog. Ang Iglesia giusa sa matag panabot, wala bahina sa matag panabot. Ang matag bahin sa pamilya gitibo, ug ang responsibilidad sa pagka-espirituhanong ginikanan gipalig-on sa tanang nahiapil sa Iglesia, ug dili kay nawad-an hinuon niini sama sa nahitabo karon sa modernong plastada sa simbahan.

Ang balay tigumanan o simbahan, nakatabang ba sa pagpanghimo'g mga tinun-an o nakababag na hinuon niini? Sumala sa kasaysayan, ang pagpanghimo'g mga tinun-an sa nanglabayng mga siglo nagmalamposon sa mas nindot pa bisan wala kini, ug usab tungod sa mga nindot nga rason.

Ang panagtagbo diha sa mga panimalay, sama sa gibuhat sa nag-unang Iglesia sa premirong tulo ka siglo, maoy mga panagtagbo nga puno sa kalipay samtang nangaon, o nagtudlo-ay, o nag-awita'y, ug ang espirituhanong mga gasa ginaambitan diha sa tulo ngadto sa lima ka oras, nga adunay palibot o plastada alang sa tinuod nga espirituha
nong pagtubo alang sa mga magtutuo. Ang mga membro sa lawas ni Cristo nibati nga daw apil, samtang nanglingkod nga nag-atubangay, dili sama sa gibati sa mga nanambong sa modernong Iglesia-murag mga manan-away lang sa sinehan nga nagpaabot sa sunod nga mahitabo, nga naglingkod ug nagtan-aw sa ulo niadtong ato-a sa una samtang naningkamot nga dili gyud malipat sa pagtan-aw sa salida diha sa intablado. Ang dili pormal nga palibot diha sa naandan

[12] Buhat 2:2,46;5:42;8:3;12:12;16:40;20:20; Roma 16:5;I Corinto 16:19; Colosas 4:15; Filemon 1:2;II Juan 1:10

nga pagpangaon maoy nag-giya ngadto sa panagklarohay, relasyon nga tinuod gayong nag-amoma sa usag-usa ug tinuod nga panagsandurotay, nga dili ikakompara sa modernong "panagtigum", nga sa kasagaran anaa ra gayod sa mabaw ra nga pagpanglamano sa kamot ug inubanan sa mga wala hiilhi nga nanglingkod sa ubang lingkoranan samtang ang pastor naghatag ug pahinumdom.

Ang mga pagpanudlo sama lamang sa yano nga panagtapok nga ikaw mangutana ug tubagon lang usab dayon, ug dunay mga panaghisgot-hisgot sa mga kaparehas lang usab nimo, dili sama sa mga pagpanudlo nga gibuhat niadtong nagsuot ug pinasahi nga mga sapot, nga namulong uban sa pinadako-dako nga tingog, ug nagtindog taas-taas sa mga wala maglihok (ug sa kasagaran gilaay na) nga mga tigpaminaw. Ang pastor wala "mag-andam ug senimana nga wali". Ug ang matag usa (apil ang mga pangulo/pastor/magba
lantay) mahimong makadawat ug pagtudlo nga hinatag sa Balaang Espiritu.

Kon ang balay puno na, ang pangulo dili maghuna-huna ug pagbaton ug dakong balay-tigomanan. Kondili, ang matag-usa nasayod nga kinahanglan sila magbahin sa duha ka balay nga panagtigom, ug kana nag-agad lamang sa huna-huna sa Balaang Espiritu mahitungod sa kon asa napod ang bag-ong panagtigum paga-himuon ug kinsa ang magbalantay. Ang naka-nindot, dili na sila mangolekta ug mga papeles sa pagpaila sa mga dumoduong ug wala silay mga giilang hanas diha sa pagpatubo sa Iglesia nga maoy mosusi pag-ayo sa ilang mga pilosopiya ug mga baroganan sa doktrina ; duna nay mga gilaumang mahimo nga mga magbalantay diha kanila, nga nakasinati ug pagbansay samtang namuhat, ug nakahibalo na sa mga membro sa ilang umaabot nga gamayng panon. Kanang maong bag-ong tigumanan sa iglesia diha sa balay makabaton ug kahigayunan sa pagkab-ot uban sa ebanghelyo sa bag-o nga lugar, ug makapakita sa mga dili magtutuo nga ang mga Cristohanon—mga tawo nga naghigugmaay sa usag-usa. Sila maka-imbetar sa mga dili magtutuo ngadto sa ilang mga tigom nga sayon ra kaayo sama sa pagpangimbitar alang sa pagpangaon.

Ang Bulahang Pastor

The Blessed Pastor

Walay pastor/pangulo/magbalantay sa Iglesia diha sa panimalay nga makasinati ug "hilabihan nga kakapoy" tungod kay nalumsan sa mga responsilidad sa pagpamastor, usa ka butang nga halapad na kaayo diha sa moderno nga simbahan. (Usa ka pagtuon nagtaho nga 1,800 ka pastor ang namiya sa buluhaton matag bulan sa U.S.). Ang iyang gibantayan nga panon gamay ra kaayo, ug kon ang panon makasuplagar sa iyang salapianong panginahanglan nga tungod niana ang buluhaton nahimo na niya nga panginabuhi, siya makabaton na ug panahon alang sa pag-ampo, pagpamalandong, pagsangyaw sa ebanghelyo ngadto sa mga dili magtutuo, pagtabang sa mga kabos, mamisita ug mag-ampo alang sa mga masakiton, maggamit ug nindot nga panahon sa pagpangsangkap ug mga bag-ong mga disipolo aron pagbuhat sa tanan niadtong mga butanga uban kaniya. Ang pagpadagan sa Iglesia yano ug sayon ra gayod.

Siya nagtrabaho nga hapsay kaayo uban sa laing mga pangulo/pastor/magbalantay diha sa iyang lalawigan. Walay pagpaningkamot aron makabaton ug "pinaka-dako nga simbahan sa tibook lungsod" o kaha makigtigi sa iyang isigka-pastor sa pagbaton ug" pinaka-nindot nga buluhaton sa mga batan-on" o kaha " pinaka-kulbahinam nga buluhaton sa simbahan nga programa alang sa mga bata". Ang mga tawo dili moadto sa simbahan aron paghukom kon unsa

ka nindot ang pagpanglihok sa banda musiko sa simbahan o unsa ka makalingaw ang pastor. Sila natawo na pag-usab ug nahigugma kang Jesus ug sa Iyang mga katawhan. Nahigugma sila sa hiniusang pagpangaon ug pagpaambit kon unsa ang gasa nga gihatag sa Dios kanila. Ang ilang tumong mao ang pagtuman kang Jesus ug pag-andam sa ilang kaugalingon alang sa pagbarog atubangan sa Iyang lingkoranan sa paghukom.

Aron pagsiguro, duna gihapoy problema sa mga Iglesia sa balay, ug gihatagan kana ug pagtagad sa mga panulat. Apan daghan sa mga problema nga nagkastigo sa modernong kasimbahanan ug nakababag sa pagpanghimog mga tinun-an mga wala gayod igdungog sa nag-unang Iglesia, tungod kay sa yano ang ilang modelo sa Iglesia lahi ra kaayo kaysa unsay anaa human sa ika-tulong siglo ug sukad sa ngit-ngit nga mga katuigan. Sa makausa pa, tugoti nga motidlom kining mao nga kasayuran: Walay mga tinukod nga simbahan hangtod sa pagsugod sa ika-upat nga siglo. Kon ikaw nagpuyo panahon sa unang tulo ka mga siglo, unsa kaha ka lahi ang imong ministeryo kaysa karon?

Sa laktod, kon unsa kita ka duol sa pagsunod sa Biblikal nga panig-ingnan, mas mosamot pa kita sa pagka-epiktibo sa pagtuman sa tumong sa Dios sa pagpanghimo'g mga tinun-an. Ang pinaka-dako nga babag sa pagpanghimo'g tinun-an sa mga kasimbahanan niining mga adlawa naggikan sa dili sibo sa Biblia nga plastada ug kalihokan.

KAPITULO UPAT
CHAPTER FOUR
Mga Simbahan sa Balay
House Churches

Kon ang mga tawo unang makadungog mahitungod sa mga Iglesia sa panimalay, sila sa kasagaran masayop sa paghuna-huna nga ang bugtong kalainan tali sa mga Iglesia sa panimalay ug mga tinukod nga simbahan mao ang ilang sukod sa gidak-on ug ang ilang suod nga abilidad sa paghatag ug ”ministeryo”. Ang mga tawo kasagaran mohukom nga ang Iglesia diha sa balay dili makatanyag ug pagministeryo nga sama'g kalidad sa ministeryo nga ikahatag sa mga kasimbahanan, apan kon dunay usa nga magpasabot sa “ministeryo” ingon nga susama nianang nakatampo sa pagpanghimo'g mga tinun-an, ug nakatabang kanila nga mahisama kang Cristo ug nagsangkap kanila alang sa pag-alagad, ang mga tinukod nga simbahan walay bintaha niini, ug sumala sa akong giklaro sa niaging kapitulo, sila maglisod pa. Sa tataw gayod ang mga Iglesia sa balay dili makahatag sa kadaghanon sa daghang-dagway sa mga *kalihokan* sa mga tinukod nga simbahan, apan sila molabaw pa sa paghatag ug *tinuod* nga ministeryo.

Ang ubang mga tawo dili modawat sa mga Iglesia diha sa panimalay nga tinuod nga Iglesia, tungod kay wala man kini simbahan o patukod nga tigomanan. Kon ang maong mga tawo nagpuyo pa bisan hain nga panahon sulod niining tulo ka gatos ka tuig sa nag-una nga Iglesia, dili pod unta sila makadawat sa matag-tinukod nga simbahan karon sa tibook kalibotan nga maoy tinuod nga Iglesia. Ang kamatuoran mao nga si Jesus nagdeklarar, ”Kay asa ang duha kon tulo nga nagtigom sa Akong ngalan, naa Ako sa ilang taliwala” (Mateo 18:20). Walay gisulti si Jesus *kon asa* ang mga magtutuo magtapok. Ug kon duna lamay duha ka mga magtutuo,

nagsaad Siya nga anaa kon magtapok sila sa Iyang ngalan. Kon unsay kasagarang gibuhat sa mga disipolo diha sa kan-anan, nagpaambitay sa pagkaon ug nagbinaylo-ay sa kamatuoran, nagtudlo-ay ug nagpahimangno-ay sa usag-usa, duol kini sa modelo sa bag-ong tugon sa panagtigom sa Iglesia kay sa permanenteng nahitabo diha sa mga simbahan matag Domingo sa buntag.

Sa niaging kapitulo, akong gitagsa-tagsa ang ubang mga bintaha nga nabatunan sa mga Iglesia diha sa panimalay kumpara sa mga tinukod nga simbahan. Gusto ko nga magsugod niini nga kapitulo nga maghisgot sa tinagsa sa uban pang mga rason ngano nga ang modelo sa Iglesia diha sa balay usa nga maayo kaayo ug sibo sa Biblia nga kapilian nga mahimong epiktibo sa paghuman sa pagpanghimo'g mga tinun-an. Una, ga
was niini, tugoti ako sa pagsulti nga dili nako tuyo ang pag-atake sa mga tinukod nga mga kasimbahanan ug sa ilang mga kapastoran. Dunay daghan sa mga sinsiro ug Dios
non nga mga kapastoran sa simbahan sa organisasyon nga nagbuhat kutob sa ilang ma
himo aron pagpahimuot sa Ginoo. Ako nagministeryo ngadto sa liboan ka mga kapasto
ran sa organisasyon matag tuig, ug ako nahigugma ug nakadayeg kanila pag-ayo. Sila usa sa mga maayong tawo sa tibook kalibotan. Ug kana tungod kay nakahibalo ako unsa ka lisod kaayo ang ilang trabaho ug ako gustong magtanyag ug mga kapilian nga makata
bang kanila nga magamay-gamayan ang ilang mga kalisdanan ug mahimong mas-epek tibo ug malipayon sa samang higayon. Ang modelo sa Iglesia sa balay sibo sa Biblia ug makahimo sa pagpagamit sa iyang kaugalingon alang sa epektibo nga pagpanghimo'g tinun-an ug pagpalapad sa gingharian sa Dios. Ako dunay gamay lamang nga pagduha- duha nga ang kinabag-an o kadaghanan sa mga pastor sa organisasyon mas magmalipa yon pa, mas epiktibo ug mas malamposon kon magministeryo sila sa plastada sama sa
Iglesia diha sa balay.

Ako pastor sa organisasyon sa sobra sa baynte ka tuig ug akong gibuhat ang tanan nga akong makaya usab uban sa akong mga nahibal-an. Apan nahitabo nga human sa paggamit ug pipila ka mga bulan sa pagpamisita sa mga kasimbahanan matag Domingo sa buntag nga ako nakabaton ug unang pagkakita kon unsa gipakisama ang pagtambong sa simbahan ingon nga "*yano lamang nga tawo".* Kadto nahimong pangpa-abli sa mata, ug nagsugod ako sa pagsabot ngano nga daghang tawo ang medyo dili mahinamon nga motambong sa simbahan. Sama sa tanan gawas sa pastor, ako naglingkod didto nga wala maglihok ug naghulat lang nga mahuman ang pagserbisyo. Sa dihang nahuman, maayo nalang makaestorya-estorya na ako sa uban ingon nga sumasalmot kaysa nagtanga lang ug gila-ay na. Ang maong kasinatian maoy nahimong isa sa mga naka-aghat kanako nga maghuna-huna pagsugod ug laing pamaagi, ug nagsugod ako sa pagsusi-susi mahitungod niining modelo Iglesia sa balay. Ako nahibulong sa dihang akong nadiskobre nga minilyon na diay ka mga Iglesia sa balay ang anaa na sa tibook kalibotan, ug ako nakahukom nga ang Iglesia sa kabalayan adunay klarong bintaha kumpara sa mga kasimbahanan sa organisasyon.

Daghan sa mga pastor nga nagbasa niini nga libro wala magbantay ug mga Iglesia sa balay kondili mga simbahan sa organisasyon. Nakahibalo ako nga kadaghanan sa akong mga nasulat medyo lisod sa sinugdanan nga dawaton nila ingon nga kini murag sobra o kuyaw sa sinugdanan. Apan ako mohangyo nga maghatag sila sa ilang kaugalingon ug higayon sa pagpamalandong sa akong mga nasulti, wala ako magdahom nga sila makada wat niini sa tibook

gabii. Ang akong gisulat, alang sa mga pastor, nga gipalihok sa akong gugma alang kanila ug sa ilang kasimbahanan.

Ang Bugtong Matang Sa Iglesia Diha Sa Biblia
The Only Kind Of Church In The Bible

Una, ug sa dili pa ang tanan, ang mga Iglesia sa organisasyon nga nagtigoman diha sa pinasahi nga mga balay tigomanan o simbahan puros wala hiilhi sa Bag-ong Tugon, samtang ang mga Iglesia sa panimalay klaro nga naandan na sa nag-unang Iglesia:

> Ug sa naamgohan niya kini, niadto siya sa *balay* ni Maria, nga inahan ni Juan nga ginganlan usab ug Marcos, didto daghan ang nagtigom sa hiniusa ug nag-ampo.
> (Buhat 12:12)
>
> ...wala gayod ako mohunong sa pagdeklarar kaninyo sa tanan nga ma kaayo, ug sa pagtudlo kaninyo sa *dayag* gayod (apan dili sa mga simba han, sa klaro gayod) sa *matag-balay*...
> (Buhat 20:20)
>
> Kumustaha si Prisca ug Aquila....Ug kumustaha usab *ang Iglesia nga anaa sa ilang balay* (Roma 16:3-5; Roma 16:14:15 nga naghisgot ug duha ka Iglesia sa balay diha sa Roma).
>
> Ang iglesia sa Asia nangumusta kaninyo. Si Aquila ug si Prisca nangu musta kaninyo sa kinasing-kasing diha sa Ginoo, uban *sa Iglesia nga anaa sa iyang balay.*
> (I Corinto 16:19)
>
> Pangumustaha ang mga kaigsoonan nga anaa sa Laodicea ug usab si Nempa *ug ang Iglesia nga anaa sa ilang balay.*
> (Colosas 4:15)
>
> Ug kang Apia nga atong igsoong babaye, ug kang Arquipo ang atong i sig ka sundalo, *ug sa Iglesia sa imong balay...*
> (Philemon 1:2)

Gikalantugian nga ang rason ngano nga ang nag-unang Iglesia wala magtukod ug simbahan tungod kay ang Iglesia masuso paman. Apan ang maong pagkamasuso nilung tad ug pipila ka mga *dekada* sa nakatala nga sugilanon sa bag-ong tugon (ug sobra sa duha ka siglo paghuman niana). Busa kon ang pagtukod ug simbahan o balay tigumanan usa ka timaan sa paghamtong, nan ang Iglesia sa mga apostoles nga atong mabasa sa libro sa Buhat *wala gayod* mohamtong.

Ako mosugyot nga ang rason ngano nga walay bisan isa ka apostoles ang nagtukod ug simbahan mao nga ang maong butang, sa ginagmay, ginaisip nga nahigawas na sa ka bubut-on sa Dios, sanglit si Jesus wala man magsugo niana o nagbilin man lang ug panig-ingnan o ehemplo. Iyang gimugna ang mga disipolo *nga walay pinasahi nga mga tinukod,* ug Iyang gisultihan ang Iyang mga disipolo sa paghimo'g mga tinun-an. Wala gyud sila makakita nga naay panginahanglan alang sa espesyal nga belding o patukod. Ingon lamang niana ka sayon. Sa dihang gisultihan ni Jesus ang Iyang mga tinun-an sa pag-adto sa tibook kalibotan ug manghimo'g mga tinun-an, ang Iyang mga tinun-an wala maghuna-huna sa ilang kaugalingon nga,"Ang gusto ni Jesus nga atong buhaton mao ang pagtukod ug mga patukod o belding ug magwali sa mga tawo nga anaa diha kausa sa usa ka semana".

Agi'g dugang, ang pagtukod ug espesyal nga mga balay tigomanan mahimong isipon nga deriktang pagsupak sa gisugo ni Cristo nga dili magtigom ug bahandi diri sa yuta, o pag-usik-usik sa kwarta alang sa usa ka butang nga sa kinatibuk-an wala kinahanglana, ug pagpangawat sa gingharian sa Dios sa mga tinubdan nga magamit unta alang sa bulu haton sa kausaban.

Ang Biblikal nga Pagkapiniyalan

Biblical Stewardship

Kini ang magagiya ngadto sa ika-duhang bintaha nga nabatunan sa Iglesia diha sa balay labaw kaysa mga kasimbahanan sa denominasyon: Ang modelo sa Iglesia diha sa balay nag-awhag sa Diosnong pagkapiniyalan sa mga kapaninguhaan sa mga kaubanan niini, diin sa siguro gayod usa ka mahinungdanon kaayo nga kabahin sa pagkatinun-an.[13]Wa
lay kwarta nga giusikan nila alang sa mga simbahan o belding, pag-angkon, pag-abang, pag-ayo, pagpadako, pag-utro sa desinyo, pagpainit o pagpabugnaw niini. Agi'g resulta, kon unsa kadtong mausik unta sa belding magamit na sa pagbisti ug pagpakaon sa mga kabos, pagpakatag sa ebanghelyo, ug pagpanghimo'g mga tinun-an, *sama sa pag buhat nia na sa libros mga Buhat.* Huna-hunaa ang maayo nga unta nabuhat alang sa gingharian sa Dios kon ang binilyon ka mga dolyares nga gigasto alang sa mga simbahan gigamit alang sa pagpakatag sa ebanghelyo ug pag-serbisyo sa mga kabos! Halos dili katuohan.

Labaw pa niana, ang mga Iglesia diha sa balay nga naglangkob ug dili sobra sa baynte ka tawo mahimong bantayan pinaagi sa "pagpanghimog tolda" (buot ipasabot,wala bayari)nga mga pangulo, pastor, magbalantay, posible nga mahitabo kon adunay ihap sa mga hamtong na nga mga magtutuo sa usa ka Iglesia sa balay. Ang maong mga Iglesia dili na magkinahanglan ug kwarta aron magpadayon.

Apan sa siguro, ang Biblia nag-ingon nga ang mga pangulo/pastor/magbalantay *kinahanglan* pagabayaran agi'g tugbang sa ilang paghago, busa kadtong naggahin sa ila nga tibook panahon sa buluhaton kinahanglan mabuhi gikan niini (I Timoteo 5:17-18).

Agi'g pagsunod sa modelo sa Iglesia diha sa balay, ang kwarta nga gamiton unta sa belding gipahigawas aron gamiton sa pagsuporta sa mga pastor, ug busa ang mga pastor sa denominasyon dili kinahanglan maghuna-huna nga ang pagdaghan sa mga Iglesia diha sa balay makahatag kakuyaw sa seguridad sa ilang trabaho. Kondili, magpasabot hinuon kini nga

[13] Tan-awa ang "si Jesus ug ang salapi" ilalom sa Bibikal nga mga topico sa www.sheperdserve.org

daghang mga lalaki ug babaye ang maka-amgo sa tinguha nga gibutang sa Dios sa ilang kasing-kasing nga mag-alagad Kaniya diha sa buluhaton diin sila mabu
hi.[14]Kana agig balos, makatabang sa tumong nga mao ang pagpanghimog mga tinun-an. Labaw pa niana, ang Iglesia diha sa balay nga adunay baynte ka mga dunay trabaho o sweldado nga mga kaubanan pwedeng makahimo sa paghatag sa katunga sa ilang kini taan ngadto sa buluhaton sa gawas ug sa mga kabos.[15]

Kon ang Iglesia sa organisasyon mobalhin ngadto sa pagtinambayayungay sa mga Iglesia sa balay, ang mga tawo nga malagmit kawad-an sa ilang trabaho mao ang mga trabahante alang sa pagpadagan ug paghimog programa, ug malagmit ang uban pang mga trabahante nga adunay espesyal nga mga buluhaton (pananglitan, mga ministro sa buluhaton alang sa mga bata ug kabatan-onan sa dagkong simbahan) nga mahimong dili mosugot nga makigkontrata sa mga buluhaton nga duna lamay gamay nga Biblikal nga basihanan alang sa mga buluhaton nga naglihok. Ang mga Iglesia sa balay wala magkinahanglan ug mga ministro alang sa mga bata ug kabatan-onan tungod kay ang mga ginikanan gihatagan niana nga responsibilidad diha sa Biblia, ug ang mga katawhan diha sa Iglesia sa balay sa kinatibuk-an naningkamot sa pagsunod sa Biblia kaysa nabatasan na diha sa kultura sa pagka-Cristohanon. Ang mga Cristohanong mga batan-on nga walay Cristohanong ginikanan pwedeng iapil sa Iglesia sa balay ug himuon nga tinun-an sama nga apil sila sa mga kasimbahanan sa denominasyon. Wala bay na tingala ngano nga walay gihisgotan nga ”pastor sa mga batan-on” o “pastor sa mga ka bataan” diha sa bag-ong tugon? Kanang mao nga mga buluhaton wala diha sa unang
1900 ka tuig sa Cristianidad. Ngano nga sa kalit gikinahanglan naman sila karon, una sa mga adunahan nga mga nasod sa kasadpan?[16]

Sa katapusan, labina sa mga kabos nga nasod, ang mga pastor nakakita nga imposible kaayong mag-renta o magkaugalingon ug simbahan nga dili tabagan sa mga Cristohanon sa kasadpan. Ang wala panganduya nga resulta niini nga pagsalig daghan kaayo. Ang kasayuran, sa laing bahin, mao nga sa unang 300 ka tuig ang maong problema wala gayod sa Cristianidad. Kon ikaw pastor sa naga-ugmad pa nga nasod nga dunay kongregasyon nga dili maka kaya ug inyong kaugalingong simbahan, dili na kinahanglan nga mag-ulog-ulog ug Amerikano nga mamisita kay naglaom nga maka-dumbol ug bulawan. Ang Dios nagsulbad na sa imong problema. Wala ka

---

[14] Bisan kon kuyaw paminawon, ang bugtong rason nganong gikinahanglan ang simbahan o belding tungod kay kulang ang mga pangulo nga magbantay sa gagmay nga mga Iglesia sa balay, nga maoy resulta sa pobre nga pagpanghimo'g tinun-an sa mga pwede kaayo mahimong mga pangulo diha sa mga kasimbahanan sa organisasyon. Mahimo ba nga ang mga pastor sa dagkong kasimbahanan sa denominasyon adunay sayop nga mao ang pagkawat sa mga tinawag sa Dios nga mga pastor diha sa ilang kongregasyon sa ilang nagsubay sa balaod nga buluhaton? Oo.

[15] Kining maong isa alang sa napulo o isa alang sa baynte nga pagserbisyo dili maisip nga makapatay na sa usa ka pastor sa lamdag sa Biblikal nga panig-ingnan ni Jesus sa paghimong disipolo sa dosi ka tawo ug ang kang Moses nga pagbutang ug representante o mga maghuhukom alang sa napulo ka tawo (Exodu 18:25). Kasagaran sa mga pastor sa denominasyon nagbantayg daghan ra ug dugang pa nga mga tawo kumpara sa ilang kaya nga mamatoto sa pagka-disipolo pinaagi sa ilang kaugalingon.

[16] Pwede pod kitang mangutana nganong walay ”pinaka-labaw nga pastor” o ”pangabagang pastor” o “katabang nga pastor” nga gihisgotan sa Kasulatan. Sa maka-usa pa, kining maong mga titulo nga daw gikinahanglan kaayo sa modernong simbahan tungod sa ilang plastada puros wala kinahanglana sa nag-unang Iglesia tungod gihapon sa ilang plastada. Ang mga iglesia diha sa balay nga dunay baynte ka mga tawo wala magkinahanglan ug labaw, pangabaga, ug katabang nga mga pastor.

gayod magkinahanglan ug simbahan aron makahimog mga tinun-an sa malamposon gayod. Sunod sa Biblikal nga modelo.

Ang Katapusan sa Nabahin-bahin nga mga Pamilya
The End Of Fragmented Families

Ang lain pang bintaha nga anaa sa mga Iglesia diha sa balay mao kini: sila maayo kaayo diha sa pagmatoto sa mga bata ug kabatan-onan. Usa sa kasaypanan nga gidala-dala sa mga kasimbahanan sa organisasyon niining mga adlawa (labina sa mga dagko gayod sa Amerika) mao nga naghatag sila'g kahibulongang mga buluhaton sa mga ka bataan ug kabatan-onan. Apan ilang gitagoan ang kasayuran nga dakong kadaghanon sa
mga kabataan nga nakasinatig mga katuigan sa pagkalingaw samtang niapil sa ilang ma kapahinam nga buluhaton sa kabataan ug kabatan-onan wala na gayod nibalik sa sim bahan pag-usab human ”mibiya sa salag”. (Pangutan-a si bisan kinsa nga pastor sa mga batan-on mahitungod sa mga listahan-siguro nga nakahibalo siya kanila).

Dugang pa, ang kasimbahanan nga adunay pastor sa mga batan-on ug mga kabataan mapadayonong nag-endorso sa mga kasaypanan ngadto sa mga ginikanan nga sila dili maoy responsabli o dili sila makahimo sa espirituhanong pagbansay sa ilang mga kaba taan. Sila moingon, ”kami nay bahala sa espirituhanong pagbansay sa inyong mga anak”. ‘Kay kami maoy gibansay nga mga hanas niini’.

Ang sistema samtang nagbarog makapadaghan sa sayop, tungod kay kini nagmug
nag dili maputol ug kanunay nagtubo nga panag-uyonay. Nagsugod kini uban sa mga gi nikanan nga nangitag kasimbahanan diin ang ilang kabataan malingaw. Kon ang batan-on nga si Juanito moestorya samtang namauli nga siya nalingaw sa maong simbahan, ang mga ginikanan bati-on ug kulba-hinam, tungod kay ilang gipakasama ang pagkali ngaw ni Juanito sa simbahan sa iyang pagka-interesado sa espirituhanong mga butang.
Sila sa kanunay nasayop.

Ang mga pastor nga kanunay naghuna-huna sa ilang kalamposan gusto nga ang ilang simbahan motubo, ug busa ang mga pastor sa kabatan-onan ug kabataan kasagaran mobiya gikan sa panagtagbo sa mga magbubuhat nga mobatig hilabihan nga kabug-at sa pagbuhat ug ”angayan” nga mga programa nga gihuna-huna sa mga bata nga makalingaw.
(“Ang pagkaangayan” ika-duha kanunay sa ” kalingawan”, ug ang ”pagkaangayan” wala mag magpasabot ug” giya sa mga kabataan sa paghinulsol, pagtuo, ug pagsugot sa mga sugo ni Jesus”). Kon ang mga bata ganahan sa programa, ang dili hamtong nga mga ginikanan mobalik (uban sa ilang kwarta), ug ang simbahan motubo.

Ang kalamposan sa grupo sa mga batan-on sa klaro gibasi sa gidaghanon sa nanga
pil. Ang mga pastor sa kabatan-onan makakita sa ilang kaugalingon nga nagbuhat bisan unsa aron lang pagdani kanila, ug kana sa kasagaran nagkahulugan ug paghulip sa tinu od nga pagka-espirituhanon. Lo-oy kaayo ang pobre nga pastor sa kabatan-onan nga nakadungog ug taho nga ang mga ginikanan nagbagotbot ngadto sa labawng pastor nga ang ilang mga bata niangal mahitungod niining makalaay ug nanghukom nga mga mensahe.

Apan unsa gayod ka panalangin ang mga pastor sa kabatan-onan diha sa lawas ni Cristo kon sila mahimong mga lider sa Iglesia diha sa balay. Sila sa kasarangan adunay mga dagkong abilidad ug nagbaton ug batan-ong kainiton ug walay kakulangon sa enerhiya. Daghan kanila

ang nangahimo lang nga pastor sa kabatan-onan tungod kay kana ang gikinahanglang unang lakang alang kanila aron sa hinay-hinay sila makakuha
ug abilidad nga iya sa dakong tawo nga gikinahanglan aron makalahutay kon mahimo nang labaw nga pastor. Kasagaran kanila sobra pa ka angayan nga mahimong pastor sa Iglesia diha sa balay. Unsay ilang gibuhat sa ilang grupo sa kabatan-onan nahimong duol kaayo sa Biblikal nga modelo sa Iglesia kaysa nanghitabo sa sentrong bahin sa simbahan! Mao ra gihapon ang ikasulti sa pastor sa kabataan, nga pwedeng pila ka milya ang kalay-on sa kasagaran sa mga labaw nga pastor sa kakayahan sa pagserbisyo sa mga Iglesia sa balay diin ang matag-usa, apil ang kabataan, naglingkod sa usa ka gamay nga panag-alirong, ang tanan nahiapil ug gani naghiusa sa pagkalingaw sa pagkaon.

Ang mga kabataan ug mga kabatan-onan mas namatoto pa sa *kasarangan* diha sa mga Iglesia sa balay, sama nga nasinati nila ang tinuod nga Cristohanong kumonidad ug dunay kahigayonan sa pag-apil, pagpangutana, ug pakiglambigit sa mga tawo nga lahi ang pangidaron, ang tanan ingon nga kabahin sa Cristohanong panimalay. Sa mga simbahan sa denominasyon sila kanunay gilantad ngadto sa usa ka dakong pasundayag
ug sa pagkat-on sa ”kalingawan”, gipasinati ug diyotay lamang kon aduna man sa tinuod nga Cristohanong kumonidad, gihimong nakasayod kaayo sa pagpaka-aron ingnon nga anaa bisan asa, ug sama sa nahitabo sa eskwelahan, sila nakakat-on sa pagpakiglambigit
ngadto sa sama kanila lamang nga taas ang kahimtang.

Apan sa panagtapok sa tanan nga pangidaron, unsa kaha ang mahitungod sa mga masoso nga nanggihilak ug ang mga kabataan nga lihokan?

Kinahanglan nga sila isipon nga makalingaw, ug kinahanglan gamitan ug praktikal nga mga lakang aron pagdumala kanila kon sila maghatag ug problema. Pananglitan, pwede silang dad-on sa ubang lawak aron atimanon, o kaha hatagag krayola ug papel aron magkolor-kolor sa papel diha sa salog. Diha sa kumonidad sa Iglesia sa balay, ang mga masoso ug kabataan dili problema. Gihigugma sila sa matag usa diha sa ilang gipalapad nga panimalay. Ang masoso nga mosugod sa paghilak diha sa simbahan sa organisasyon sa kasagaran isipong disturbo sa pagka-pormal sa serbisyo ug mahimong
kaulaw sa ginikanan nga nibati sa lain nga tinan-awan sa wala moangay nga mga laing tawo. Ang bata nga magsugod sa paghilak diha sa Iglesia sa balay gipalibotan sa iyang pamilya, ug walay usa nga nakalimot nga ang maong masoso sa ilang taliwala gamay nga gasa gikan sa Dios, usa ka persona nga ilang gipuli-pulihan sa pagkugos sa ilang mga bukton.

Ang mga ginikanan nga adunay anak nga dili makontrolar mahimong tudloan sa malumo nga paagi sa ubang mga ginikanan sa ilang angay nga masayran. Ang mga magtutuo adunay putli, ug mainatimanong relasyon. Wala sila maglinibakay sa usag-usa nga usa ka kasagarang kaso diha sa simbahan sa organisasyon. Sila nag-ilhanay ug naghigugmaay sa usag-usa.

Malipayong Mga Pastor
Happy Pastors

Sa dihang namastor ug kasimbahanan sa duha ka dekada, sa dihang nakapamulong
diha sa tinagnapulo ka libo ka mga kapastoran sa tibook kalibotan, ug sa dihang nakabaton ug daghang mga amigo nga pastor, nahuna-huna nako nga ako pwedeng moingon nga ako nasayod sa usa ka butang mahitungod sa pagpamastor ug modernong

simbahan. Sama sa matag pastor sa simbahan sa denominasyon, akong nasinati ang"ngit-ngit nga tampi"sa pagministeryo. Pwede nga kini mahimong grabe ka ngit-ngit matag panahon. Gani, pwede kini tawagong"mabangis".

Ang mga pagdahom nga kasagarang gikasugat sa mga pastor sa kasarangan makahi mo ug grabe nga kabug-at nga usahay makadaot na sa ilang relasyon sa sulod sa ilang kaugalingong panimalay. Ang mga pastor madiskurahe tungod sa daghang rason. Sila mahimong mga politiko, mga maghuhukom, mga tighatag ug trabaho, mga eksperto mahitungod sa pangisip, mga tighimo'g desisyon sa usa ka buluhaton, tigpangontrata sa pagtukod ug belding, magtatambag mahitungod sa kaminyoon, mga mamumulong sa publiko, mga tigdumala, mga magbabasa sa huna-huna ug mga administrador. Sila usahay makakita sa ilang mga kaugalingon nga grabeng nakigkompetensiya sa ilang isigka-pastor aron pag-angkon sa dakong hiwa diha sa lawas ni Cristo. Gamay ra sila'g panahon alang sa ilang personal nga espirituhanong disiplina. Daghan kanila nibati nga sila nalukong sa ilang trabaho ug kulang sa bayad. Ang ilang kongregasyon mao ang ilang kostumer ug ilang mga agalon. Usahay ang maong mga agalon ug mga kostumer makahimo sa ilang kinabuhi nga grabe ka lisod.

Pinaagi sa pagkompara, ang pastor sa Iglesia diha sa balay adunay kasayon. Una, kung nanguna siya diha sa kinabuhi nga ehemplo sa pagkatinuod nga disipolo ug nagtudlo sa dili taphaw nga pagka-matinumanon sa mga sugo ni Jesus, gamay lamang sa mga kanding ang makabaton ug gusto nga mopasakop sa iyang grupo. Gani, ang panagtigom diha sa balay lamang igo na nga makapahilayo sa mga kanding. Busa siya magpastor ug halos karnero tanan.

Ika-duha, makahimo siya paghigugma ug pagmatuto sa iyang mga karnero sa personal nga pamaagi, kay duna man lang siyay dose ngadto sa baynte ka mga hingkod na nga iyang bantayan. Siya malingaw sa tinuod nga kasuod uban kanila, sama nga siya na ang amahan sa pamilya. Siya makahatag ug panahon nga angay kanila. Nakadumdom ko sa dihang ako pastor pa sa simbahan sa organisasyon, kasagaran mobati ako nga ako daw nag-inusara. Dili ako makahimo sa pakigsuod ni bisan kinsa diha sa akong kongregasyon, kay basin ang uban mahi-ubos kanako tungod kay wala nako sila apila sa akong grupo sa suod nga mga higala o kaha manilos sa nahi-apil sa maong grupo. Nangandoy ko ug tinuoray nga kasuod sa ubang mga magtutuo, apan dili andam mosuong sa kakuyaw alang sa kantidad sa pagbaton ug tinuod nga mga higala.

Sa suod kaayo nga pamilya diha sa Iglesia sa balay, ang mga membro motabang sa pag-amping sa pastor nga maoy manubag, ingon nga siya ilang suod nga higala, dili aktor sa intablado.

Ang pastor sa Iglesia diha sa balay makahimo paggamit ug panahon sa pag-ugmad ug mga pangulo alang sa maabot nga mga Iglesia sa balay, aron pag-abot sa panahon sa pagdaghan, ang mga pangulo andam na. Dili na siya kinahanglan nga magtan-aw sa iyang umaabot nga mga pangulo sa ugma damlag nga magdala sa ilang mga gasa gikan sa simbahan ngadto sa eskwelahan sa Biblia sa ubang lugar.

Pwede usab siyang makabaton ug panahon sa pag-ugmad ug ubang buluhaton gawas sa iyang local nga kongregasyon. Tingali siya magministeryo sa prisohan, o mga balay nga duna'y serbisyo sa personal nga pagpangatiman o kaha mahiapil diha tinagsa-tagsa nga pagpang-ebanghelyo ngadto sa mga namakwit o mga negosyante. Depende sa iyang kasinatian, siya mahimong mogahin sa uban niyang panahon sa pagtanom ug uban pang mga Iglesia diha sa

balay, o kaha sa paggiya sa batan-on pa nga mga pastor sa Iglesia sa balay nga gipabarog ilalom usab sa iyang pagpamuhat.

Wala siyay bation nga kabug-at sa pagkahimong aktor sa Domingo's buntag. Dili na kinahanglan nga mag-andam pa siya ug tulo ka punto nga wali sa Sabado sa gabii, nga mamalandong kon unsaon niya pagtagbaw ang mga tawo nga anaa sa nagkalainlaing tupong sa espirituwal nga pagtubo.[17]Malipay siya nga magtan-aw sa Balaang Espiritu nga mogamit sa matag-usa diha sa panagtigum ug nagdasig kanila sa paggamit sa ilang mga gasa. Mahimong wala siya sa usa ka panagtigum apan ang matag-butang maayo ang dagan bisan wala siya.

Wala siyay belding nga makahatag kaniya'g problema ug walay mga trabahante nga iyang dumalahon.

Wala siya'y rason nga makigkompetensiya sa ubang mga pastor.

Walay “grupo sa mga magmamando diha sa Iglesia”nga anaa aron paghimo sa iyang kinabuhi nga mesirabli ug nga gigikanan sa komon na kaayo nga away politika sa sulod sa simbahan.

Sa hamubo, siya mahimong mao gayod sumala sa pagtawag sa Dios kaniya, ug dili sa unsay gikasangon kaniya sa kulturang Kristiyanismo. Dili siya nag-unang aktor, o ang presidente sa kompanya, o sentro sa pinaka-importanteng bahin. Siya usa ka tighimo ug disipolo, ug tigsangkap sa mga balaan.

Malipayong Mga Karnero

Happy Sheep

Ang matag-butang mahitungod sa tinuod, ug Biblikal nga mga Iglesia sa balay maoy mahimong makalingaw sa tinuod nga mga magtutuo.

Ang tanang tinuod nga mga magtutuo nangandoy ug tinuod nga pakigrelasyon sa ubang mga magtutuo, tungod kay ang gugma sa Dios halapad nga gibubo sa ilang mga kasing-kasing. Ang maong mga relasyon kabahin ug luna sa mga Iglesia sa balay. Mao kana ang gihisgotan sa Biblia nga *panagkatigom*, tinuod nga pag-paambit sa kinabuhi sa usa uban sa mga igsoong lalaki ug babaye. Ang mga Iglesia sa balay makahimo ug palibot diin ang mga magtutuo makabuhat sa angay nilang buhaton, nga makita diha sa mga bersikulo sa bag-ong tugon nga nagahisgot ug ”sa usag-usa”. Diha sa plastada sa mga Iglesia sa balay, ang mga magtutuo makahimo sa pagdasig, pagtudlo, paghupay,pagsilbi ug pag-ampo sa usag-usa. Makahimo sila sa paghagit sa usag-usa diha sa gugma ug maayong buhat, pagsinugiray sa sala, pagtinabangay sa pagpas-an sa kabug-at, ug pag pasidaan sa usag-usa uban sa mga salmo, mga himno ug espirituhanong

---

[17] Daghang mga pastor ang wala mahimong maayong tigpamulong, bisan kon sila tinawag sa Ginoo, nga mga maatimanong sulogoon ni Cristo. Gani, hait ra ba kaayo ang pag-ingon nga daghang mga wali sa mga pastor nga makalaay, o kaha makalaay sa isa ka higayon? Kon unsa ang gisulti sa usa ka kritiko sa simbahan nga ”linibo ka yarda nga pagtutok ”kasagarang nahitabo sa mga nanglingkod sa gilumbay nga mga lingkoranan. Apan kadtong maong mga pastor nga makalaay nga mamulong sa kasagaran mga maayong makig-estorya, ug ang mga tawo talagsa ra laayon kon sila mahiapil sa maong panag-estoryaha
nay. Mao nga ang panagbayloay sa estorya nga pagtudlo diha sa Iglesia sa balay kasagaran maka gana. Daw morag nanglupad lang ang mga oras nianang mga panahona, nga gibutangan ug kalahian uban sa daghan nga sekreto nga pagsilib sa relo sa bukton sa mga panahon sa pagwali diha sa simbahan. Ang mga pastor sa Iglesia sa balay dili kinahanglan nga mabalaka mahitungod sa kalaay.

balaang mga awit. Makahimo sila sa paghilak uban sa naghilak ug magsadya uban sa nagsadya. Ang maong mga butang wala mahitabo sa kasagarang panagtigum matag Domingo sa buntag diha sa mga simbahan sa organisasyon diin ang mga magtutuo maglingkod lang ug motan-aw. Sama sa gisulti kanako sa usa ka kauban sa Iglesia sa balay, ”kon dunay usa nga nagbalatian sa atong grupo, dili ko magdalag pagkaon sa balay sa dili nako kaila kay naka-pirma nako sa ’buluhaton sa pagpakaon’. Ako kanunay nga nagdala ug pagkaon sa usa nga akong nailhan ug gihigugma”.

Ang tinuod nga mga magtutuo malingaw sa pakig-binayloay ug pagpanginlabot uban sa usag-usa. Ang paglingkod nga nagpuyoay lang ug naminaw sa wala kinahangla na ug nagkabalik-balik nga mga wali matag tuig makahatag insulto sa ilang pangutok ug espiritualidad. Busa mas gusto sila nga maka-baton ug kahigayonan sa pagpaambit sa mga personal nga panabot nga ilang naangkon mahitungod sa Dios ug sa Iyang mga pulong, ug ang Iglesia diha sa balay naghatag sa maong kahigayonan. Sa pagsunod sa biblikal nga modelo dili sa kultura, ang matag-tawo ”adunay salmo ,adunay pagpanud lo, adunay pagpadayag, adunay mga dila o pagsultig laing pinulungan, adunay pagpanghubad” (I Corinto 14:26). Diha sa mga Iglesia sa balay, walay usa nga mawala sa kadaghanan o kaha walay labot kay wala may panaglain-lain.

Ang tinuod nga mga magtutuo nagtinguha nga gamiton sa Dios diha sa pag-alagad. Sa Iglesia sa balay, adunay kahigayunan ang matag usa nga magamit sa pagpanalangin sa uban, ug ang mga responsibilidad gilayungan sa tanan, busa walay makasinati nga mabug-atan pag-ayo sama sa kasagarang nasinati sa mga kasimbahanan sa denominas
yon diha sa ilang mga matinud-anong membro. Sa kutob lang sa makaya, ang matag usa makahimo sa pagdala ug pagkaon aron ipa-ambit diha sa kasagarang pagpangaon, nga maoy gihisgutan sa kasulatan nga “pagpangaon diha sa gugma” (Judas 1:12). Alang sa daghang Iglesia sa balay, ang maong pagpangaon nagsunod sa ehemplo sa orihinal nga panihapon sa Ginoo, nga kabahin sa akto nga pagpangaon sa pangilin sa pagsaylo. Ang panihapon sa Ginoo, dili sama sa giingon sa usa ka bata didto sa akong gipastoran kani
adto nga simbahan nga gitawag niyag ”balaang pagmirienda sa Dios”. Ang ideya sa pagkaon lang ug gamayng biskwit ug pag-inom ug diyotayng duga sa prutas uban sa mga wala nato hiilhi diha sa pipila ka segundo nga seremonyas sa sulod sa simbahan ma
oy usa ka paagi nga dili makita sa Biblia ug dili usab makita diha sa mga Iglesia sa balay. Ang sakramentohanong kahulugan sa pagkalawat gipalapad pa pag-ayo diha sa gipanag-ambitang pagpangaon uban sa mga tinun-an nga naghigugmaay sa usag-usa.

Sa usa ka Iglesia sa balay, ang panagsimba yano lamang, sinsiro ug giapilan sa tanan, ug dili lang usa ka kalihokan. Ang tinuod nga mga magtutuo nahigugma diha sa pagsimba sa Dios diha sa espiritu ug sa kamatuoran.

Ang Pagkabalanse Sa Doktrina Ug Ang Pagtugot

Doctrinal Balance And Toleration

Diha sa dili pormal ug abli nga panaghisgotanay sa gagmayng panagtigom sa Iglesia, ang tanang pagtulun-an pwedeng susihon pag-ayo pinaagi ni bisan kinsa nga makabasa. Ang igsoong kalalaken-an ug kababayen-an nga nag-ilhanay ug nahigugma sa usag-usa

dapig sa pagrespeto sa pagsabot sa uban nga lahi kay sa ilang pagsabot, ug bisan dunay ubang grupo nga wala maka-abot sa saktong kadaghanon pabor sa usa ka doktrina, ang gugma ug dili ang doktrina, ang padayon gihapon nga nagbugkos kanila sa hini-usa. Ang matag pagtulon-an sa bisan kinsa diha sa grupo, apil na ang pangulo/pastor/magbalan tay, ilalom sa mahigugmaong pagsusi sa bisan kinsa, tungod kay ang Magtutudlo nagpu yo sa sulod sa matag membro (I Juan 2:27). Ang anaa nang daan sa kinasuloran nga pag susi ug pagbalanse sa Biblikal nga modelo maoy makatabang sa paglikay sa pagtipas sa doktrina.

Kini usa ka kalahian sa kasagarang nahitabo sa kasimbahanan sa organisasyon, diin ang doktrina sa simbahan gi-establisar gikan sa sinugdanan ug kinahanglan gayod nga dili supakon. Agig linugdangan, ang mga sayop nga doktrina nagpadayon nga walay kahumanan, ug ang doktrina maoy sukdanan alang sa pagdawat. Alang niining sama nga katarungan, ang usa ka punto sa usa kawali mo resulta sa diha-diha nga pagbiya sa ni rebelde, nga nanglukso aron temporaryong mangita ug ”parehas nilag panghuna-huna nga mga magtutuo”. Nakahibalo sila nga walay kapuslanan ang pagpakig-estorya sa ilang pastor mahitungod sa panagbangi sa ilang doktrina. Bisan pa kon kombinsido siya nga kinahanglan usbon ang iyang pagsabot, iya kining pabilin nga itago gikan sa kadaghanan diha sa simbahan ug gikan usab sa mga taas ug ranggo sa sulod sa iyang denominasyon. Ang panagbangi sa doktrina diha sa mga simbahan sa organisasyon nakamugnag mga pastor kinsa maoy pipila sa mga banggiitang mga pulitiko sa kalibotan, mga mamumulong nga nagsulti'g dili kaayo klaro ug naglikay sa bisan unsa nga makamugna'g kontrobersiya o panagbangi, nangulo sa matag-usa nga nagtuo nga siya dapig sa ilang kampo.

Ang Modernong Gikahiligan

A Modern Trend

Usa nga makadani sa pagtagad mao, nga nagkadaghan ang mga kasimbahanan sa or ganisasyon nga nag-ugmad ug mga estuktura sa gagmayng grupo sulod sa ilang modelo sa organisasyon, nga nag-ila sa bili niini alang sa pagmatoto. Ang ubang kasimbahanan nagpalapad pa gayod,ug nagbasi sa ilang pinaka-sentro sa buluhaton diha sa gagmayng grupo, nga nag-isip kanila nga maoy pinaka mahinungdanon nga aspeto sa ilang pagministeryo. Ang dinagkong ”panagtapok sa pagsaulog” nahimong ika-duha nalang kamahinungdanon kay sa gagmayng grupo (sumala sa mga pagbana-bana).

Kini mga lakang alang sa saktong padulngan, ug ang Dios nagpanalangin sa maong mga lakang, ingon nga ang Iyang panalangin kanato magkaparehas ngadto sa sukdanan nga kita niuyon sa Iyang kabubut-on. Gani, ang ”ginagmayng kaiglesiahan” mas maayo pa nga pagkatukod kaysa naandan nga simbahan sa organisasyon ug maayong gamiton pagpatigayon sa pagpanghimo'g tinun-an. Sila anaa sa tunga-tunga sa modelo sa simbahan sa organisasyon ug sa modelo sa Iglesia sa kabalayan, apan nagsagul sa mga kasangkapan niini.

Unsa man ang modernong simbahan sa denominasyon nga adunay gagmayng grupo ikumpara sa karaan ug modernong Iglesia sa kabalayan? Dunay pipila ka mga kalahian.

Pananglit, ang mga gagmayng grupo sulod sa mga denominasyong kasimbahanan sa makasusubo gayod usahay nag-alagad aron sa pagtuboy sa daghan pang sayop nga anaa sa mga simbahan sa organisasyon, ilabina kon ang tuyo sa pagtukod ug sugod sa maong mga gagmayng grupo mao ang pagtukod sa ginghariang simbahan sa labaw nga pastor.

Siya mapadayonong nanggamit ug mga tawo para sa iyang kaugalingon, ug ang gagmay nga grupo nisibo sa maong plano sa nindot gayod. Kon kini mahitabo, ang mga lider sa gagmayng grupo gipili basi sa ilang pagka-matinud-anon sa inahan nga simbahan, ug kinahanglan sila walay gasa, kay basin unyag pun-on sa yawa ang ilang mga ulo sa mga ideya ug makahimo na sila sa ilang kaugalingon. Kini nga klase sa patakaran nakababag
sa ka-epiktibo sa gagmayng grupo ug, sama sa ubang simbahan sa denominasyon, naghatod sa tinuod nga tinawag ug umaabot nga mga pangulo ngadto sa mga eskwelahan sa Biblia ug sa mga seminaryo, ug gikawatan ang Iglesia sa tinuod nga mga gasa, nga gidala sa maong mga tawo ngadto sa lugar diin sila tudloan pinaagi sa mga lektura imbis matoto-on samtang nagtrabaho.

Ang gagmayng grupo sa kasimbahanan sa denominasyon kasagarang mopadulong ngadto sa pagka-gagmayng grupo sa panagtigum. Ang pagpanghimo'g tinun-an wala ga
yod mahitabo. Tungod kay ang mga tawo sa Domingo man lang sa buntag pakan-on sa espirituwal, ang gagmayng grupo usahay mosentro na lamang sa ilang mga gustong buhaton kaysa pulong sa Dios, kay dili gusto nga mautro pa ang Domingo sa buntag.

Ang gagmayng grupo sa kasimbahanan sa organisayon kasagaran giporma sa mga membro nga mga sinaligan sa simbahan, imbis pinaagi sa Espiritu. Nahimo silang dugang pa nga programa sa daghan na kaayong programa sa simbahan. Ang mga tawo giipon basi sa pangidaron, kahimtang sa kinabuhi, kasinatian, kagustuhan, kahimtang sa kaminyoon o kaha dapit nga gipuy-an. Ang mga kanding kasagarang giipon sa mga karnero. Kasagaran niining unodnon nga mga organisasyon wala makatabang sa mga magtutuo sa paghigugmaay sa usag-usa bisan sa ilang mga kalahian. Hinumdomi nga kadaghanan sa unang Iglesia nanagsagol ang mga Judio ug mga Hentil. Sa kanunay sila nagpaambitay sa pagkaon sa hiniusa gayod nga gidili unta sa tradisyon sa mga Judio. Usa gayod ka panagtigom nga makahatag ug dugang pang kasinatian sa pagkat-on. Usa ka kasinatian sa paglakaw diha sa gugma! Usa gayod ka pagpamatuod sa gahom sa ebanghelyo! Busa ngano man nga maghuna-huna pa man kita sa pagbahin sa matag-usa ngadto sa paggrupo-grupo sa mga magkaparehas ra aron pagsiguro sa kalamposan sa gagmayng grupo?

Ang kasimbahanan sa denominasyon nga adunay mga gagmayng grupo aduna giha poy Domingo's buntag nga kalihokan, diin ang mga manan-away naglantaw sa mga eks
perto nga nanggilihok. Ang mga gagmayng grupo wala tugoti nga magtigom kon adunay “tinuod” nga panagtigom sa simbahan, nga nagpaila ngadto sa tanan nga mao gayod kad to ang gika-pahimutang nga mga serbisyo nga pinaka-mahinungdanon. Tungod sa maong pahibalo, daghan, kon dili tanan, sa mangapil sa Domingo's buntag dili moapil sa mga gagmayng grupo bisan pa kon sila gidasig sa pagbuhat niana, kay ang ilang tan-aw sa maong buluhaton pwedeng apilan pwede usab nga dili. Sakto na alang kanila nga naka-apil sa pinaka-mahinungdanong serbisyo matag semana. Busa ang gagmayng grupo gituboy man ingon nga mahinungdanon, apan dili gyud sama ka-mahinungdanon sa naandang simba sa matag Domingo. Ang pinakamaayong kahigayonan alang sa tinuod nga panagkatigum,pagmatoto ug espirituhanong pagtubo sa epektibo gayod nakonhoran. Ang sayop nga mensahi napadala. Ang naandan na nga simba mao gihapoy hari.

Dugang Mga Kalahian

More Differences

Ang mga simbahan sa organisasyon nga adunay gagmayng grupo ginatukod gihapon sama sa mga korporasyon, diin ang matag usa nakahibalo sa iyang lugar o ranggo diha sa mga linya sa ranggo niini. Ang mga tawo diha sa taas nga ranggo motawag sa ilang kaugalingon nga mga"sulogoong pangulo"apan sa kasagaran sila sama sa mga tag-as nga opisyales nga maoy momugna sa mga desisyon nga kinahanglang tumanon. Mas dako nga simbahan mas layo usab ang mga membro sa ilang pastor. Kon siya tinuod nga pastor ug unya imo siyang mapaamin sa mga panahon nga walay naminaw, moingon siya nga mas malipayon siya niadtong nagpastor pa siyag gamayng panon.

Sa susama gihapon, ang mga simbahan sa organisasyon nga adunay gagmayng grupo nagpauso gihapon sa panagbahin sa mga dagkog ranggo ug sa mga tingoy-tingoy. Ang mga pangulo sa ginagmayng grupo sa kanunay nagsunod-sunod lamang sa mga binayran nga mga tag-as ug ranggo. Ang mga gagmayng grupo wala tugoti nga mosaulog sa panihapon sa Ginoo o kaha magbautismo. Kining maong mga sagradong buluhaton alang lang sa mga tag-as nga klase nga adunay mga titulo o diploma. Kadtong gipangtawag sa buluhaton diha sa lawas kinahanglan moadto sa eskwelahan sa Biblia o seminaryo aron mahimong kualipikado alang sa"tinuod"nga buluhaton ug makigtipon sa mga tag-as nga grupo.

Ang mga gagmayng grupo sulod sa mga simbahan sa organisasyon usahay walay kalainan sa gagmayng-serbisyo sa simbahan, nga molungtad lang ug 60 ngadto sa 90 ka mga minute, diin ang usa ka dunay gasa nga tawo mangulo sa panag-awit sa pagsimba ug lain pang dunay gasa nga tawo mopa-ambit sa aprobado na nga pagtulon-an. Gamay ra kaayo ang kahigayonan alang sa Balaang Espiritu nga makagamit sa uban, magpa-ambit sa mga gasa, o kaha mag-ugmad ug mga pangulo.

Ang mga tawo sa kasagaran dili gani seryoso gayod ngadto sa gagmayng grupo diha sa kasimbahanan sa organisasyon, moapil lang usahay, ug ang grupo gidesenyo ingon nga temporaryo lamang, busa ang pakigsuod diha sa kumonidad minos ra ikumpara diha sa mga Iglesia sa balay.

Ang mga gagmayng grupo diha sa mga simbahan sa organisasyon ordinaryo lamang nga magtiguman sa dili pa matapos ang semana aron dili magdasok ang kataposan sa semana alang sa ubang panagtigum sa simbahan. Agig resulta, ang gamayng grupo nga magtiguman sa tunga-tunga semana sa kasagaran limitado sa oras nga dili molapas sa duha ka oras alang sa maka-apil, ug ginadili alang niadtong dunay nag-eskwela nga mga bata o kaha kadtong dunay biyahe nga layo.

Bisan pa kon ang mga kasimbahanan sa organisasyon nagpadagan ug ministeryo sa gagmayng grupo, duna gihapoy patukod o belding nga makausik sa kwarta. Gani, kon ang programa sa gagmayng grupo makadugang ug mga tawo sa simbahan,modaghan pod ang kwarta nga mausik tungod sa pagtukod ug mga programa. Agig dugang, ang gi-organisar nga mga gagmayng grupo sa mga simbahan sa organisasyon nagkinahanglan ug bisan isa nga binayrang magbubuhat. Nagkahulugan kana ug dugang kwarta alang sa dugang pa nga programa sa simbahan.

Tingali ang pinaka-grabe sa tanan, ang mga pastor sa mga kasimbahanan sa organi sasyon nga dunay gagmayng grupo sa kasagaran nalimitahan sa ilang personal nga pag panghimo'g disipolo. Bese kaayo sila sa ilang daghang mga responsibilidad ug dyota'y rag panahon alang sa pagmatoto sa tagsa-tagsa. Ang pinaka-duol nga ilang nahimo mao ang

pagmatoto sa mga lider sa gagmayng grupo apan bisan gani niina nalimitahan gihapon sila pinaagi sa kausa lamang matag bulan nga panagtigum.

Kining tanan alang sa pag-ingon nga ang mga Igleisa diha sa balay, sa akong opin yon, mas nisibo sa Biblia ug epiktibo alang sa pagpanghimo ug pagpadaghan sa mga disipolo ug sa pagpadaghan sa mga tighimog disipolo. Sa laing bahin, ako naghuna-huna nga ang akong opinyon dili maka-usab dayon sa mga tradisyon sa Iglesia nga gatosan na ka tuig naglungtad. Busa ako nag-aghat sa mga pastor sa organisasyon o denominasyon sa pagbuhat ug usa ka butang paingon sa direksyon sa pag-irog sa ilang mga kasimbahanan ngadto sa mas Bibilikal nga modelo sa pagpanghimo'g mga disipolo[18]. Mahimo nila nga pamalandongan ang pagmatoto ug mga lider sa ugma-damlag ug pagsugod ug pamuhat diha sa ginagmayng grupo. Makahimo sila sa pagbaton ug ”Domingo sa nag-unang Iglesia” kon ang simbahan sirad-an ug ang matag usa magpa-ambita'y sa mga pagkaon didto sa mga balay ug magsugod sa pagtigum sama sa gibuhat sa mga Cristohanon sa unanga tulo ka siglo.

Ang mga pastor nga adunay gagmayng grupo diha sa ilang mga kasimbahanan maka himo sa pagtuon pagbuhi sa uban niadtong mga gagmayng grupo aron pagpormag mga Iglesia sa panimalay ug sa pagsaksi kon unsay mahitabo. Kon ang Iglesia sa balay himsog ug gidumala sa mga tinawag sa Dios nga pastor/pangulo/magbalantay, makahimo na sila sa pagpadagan sa ilang kaugalingon. Wala na sila magkinahanglan sa gitawag nga inahan nga Iglesia, dili sama sa mga batan-ong kasimbahanan sa organisasyon nga nagkinahanglan pa sa inahan nga Iglesia. Nganong dili man sila hataga'g kagawasan?[19]Ang kwarta sa mga membro nga mopadulong sa inahan nga Iglesia makahimo sa pagsuporta sa pastor sa Iglesia sa balay.

Ang ako bang pag-endorso sa mga Iglesia sa balay nagpasabot nga wala na gyu'y maayo nga angayng ikasulti alang sa mga Iglesia sa denominasyon? Dili gayod. Tungod kay dunay mga tinu-an nga nisugot kang Cristo nga naumol diha sa mga kasimbahanan sa denominasyon, busa angay silang daygon. Apan ang ilang mga kagawian ug estruktura, hinuon, usahay mas daghan ang makababag kaysa makatabang sa pagkab-ot sa tumong nga gipahimutang ni Cristo sa atong atubangan, ug sa kasagaran kini makadaot sa mga pastor.

Unsay Mahitabo Diha Sa Panagtigom Sa Iglesia Sa Balay?

What Happened At A House Church Gathering?

Dili kinahanglan nga ang matag-Iglesia sa balay managsama ug estruktura, ug duna gayo'y kahigayonan sa daghang kalahian. Ang matag Iglesia sa balay magpakita gayod sa

---

[18] Ang isa sa akong paborito nga kahulugan sa pulong *insanity* o *kabuangan* mao kini: ang *Pagbuhat sa mao rang butang sa balik-balik nga pamaagi nga nagdahom ug kausaban*. Ang mga pastor makahimo sa pagtudlo sulod sa mga katuigan mahitungod sa responsibilidad sa pagkahimong apil sa pagpanghimog mga tinun-an, apan kon dili nila usbon ang estruktura ug sumbanan, ang mga tawo magpadayon sa pagduol sa simbahan aron molingkod, maminaw ug mopauli. Pastor, kon magpabilin ka sa pagbuhat sa wala maka-usab sa mga tawo sa nanglabayng kapanahonan, dili usab kini maka-usab kanila sa umaabot. Pulihi ang imong gipangbuhat.

[19] Adunay mga pastor nga supak niini nga ideya, ug ang numero uno nga rason mao nga sila nagtukod ug ilang kaugalingong gingharian, dili gingharian sa Dios.

ilang matag kalidad sa kultura ug panaghugpong—isa kini sa mga rason ngano nga ang Iglesia sa balay epektibo kaayo sa pagpangibanghelyo, ilabina sa mga nasod nga wala'y tradisyon sa Cristohanong kultura. Ang mga membro sa Iglesia sa balay dili mo imbitar sa ilang mga silingan didto sa simbahan nga medyo bag-o alang kanila diin sila mahi mong ma-apil sa mga seremonyas nga bag-o usab alang kanila—nga mga dagkong babag sa pagkakabig. Hinuon, ang mga magtutuo sa Iglesia sa balay mangimbitar sa ilang mga silingan sa pagpangaon uban sa ilang mga higala.

Ang sinati na kaayo nga pagpangaon sa kinatibuk-an mao ang pinaka-dakong kabahin sa panagtapok sa Iglesia diha sa balay. Alang sa daghang Iglesia sa balay, ang maong pagpangaon mao ang panihapon sa Ginoo, ug ang tagsa-tagsa nga Iglesia sa balay makahimo sa pagdesisyon unsaon sa pagpakita sa espirituhanong kamahinungdanon niini. Sumala sa nahisgutan na, ang *orihinal* nga panihapon sa Ginoo nagsugod ingon nga makita gayod nga pagpangaon sa *Passover* o pagsaylo nga naputos sa espirituhanon nga kamahinungdanon sa iyang kaugalingon. Ang pagsaulog sa panihapon sa Ginoo ingon nga pagpangaon o tipik sa pagpangaon mao ang klarong panig-ingnan nga gisunod sa dihang magtapok ang mga nag-unang mga magtutuo.

Mabasa nato ang mahitungod sa nag-unang mga Cristohanon:

> Ug nagpadayon sila sa paggahin sa ilang kaugalingon alang sa pag paminaw sa mga gitudlo sa mga apostoles ug sa panagtapok o pag pakigsandorot sa usag-usa, ug ngadto sa pagpikas-pikas sa tinapay ug sa pag-ampo....Ug sa matag adlaw nagpadayon uban sa usa ka huna-huna didto sa Templo, ug pagpikas-pikas sa tinapay gikan sa usa ka balay ngadto sa laing balay, nanag-uban sila sa pagpangaon uban sa kasadya ug kamatinud-anon sa kasing-kasing.
> (Buhat 2:42,46)

Ang mga nag-unang mga Cristohanon sa literal gayod nangaon ug tibook tinapay, ug gipikas-pikas nila kini, ug sila dungan nga nag-ambita'y niini, usa ka butang nga ilang gi nabuhat sa matag pangaon nila bisan sa ilang kultura. Ang maong pagpikas-pikas sa tinapay panahon sa pagpangaon aduna bay espirituhanong kamahinungdanon alang sa mga nag-unang mga Cristohanon? Ang Biblia wala gayo'y tukma nga gisulti mahitungod niini. Apan, si William Barclay nagsulat sa iyang libro nga, ”*The Lord’s Supper*” nga matod pa niya, ”Dili kaduha-duhaan nga ang panihapon sa Ginoo nagsugod ingon nga pagpangaon sa pamilya o pagpangaon uban sa mga higala diha sa pribadong panimalay....ang ideya mahitungod sa gamayng lugas sa tinapay ang isa ka suyop sa bino walay kalambigitan sa panihapon sa Ginoo labina sa orihinal nga kahimtang niini....Ang panihapon sa Ginoo sa orihinal gayod maoy pagpangaon sa pamilya diha sa panimalay sa mga higala”. Usa ka makapatingala gayod nga butang nga ang mga modernong mga magtutuon sa Biblia niuyon kang Barclay, apan ang kasimbahanan nagsunod gihapon sa ilang tradisyon kaysa pulong sa Dios niini nga isyu.

Si Jesus nagsugo sa Iyang mga disipolo sa pagtudlo ngadto sa ilang mahimong mga tinun-an sa pagsunod sa tanan nga Iyang gisugo kanila, busa sa dihang gisugo Niya sila sa pagkaon ug tinapay ug pag-inom ug bino agig paghandom Kaniya, ila usab tudloan ang ilang mga nahimong tinun-an sa pagbuhat sa susama usab. Gibuhat ba kana sa naandan nga mga pagpangaon? Daw

klaro gayod nga mao kana ang nahitabo kon atong basahon ang ubang pulong ni Pablo ngadto sa mga magtutuo nga taga-Corinto:

> Busa sa dihang *magtigom kamo* (siguro gayod nga wala siya mag hisgot ug tigom diha sa belding o simbahan, kay wala man kini) ki ni dili alang sa pagpangaon sa *Panihapon sa Ginoo,* kay sa inyong pagpangaon ang matag-usa *nag-una sa pagkaon sa iyang paniha pon*; ug ang usa gigutom apan ang usa nahubog.
> (I Corinto 11:20-21)

Unsa may polos sa maong mga pulong kon si Pablo naghisgot mahitungod sa pani hapon sa Ginoo nga sama sa gibuhat sa mga modernong kasimbahanan karon? Nakadu ngog kanaba'g problema ni bisan kinsa diha sa pagsimba sa modernong simbahan mahi tungod sa pag-una-unag kaon sa iyang panihapon, ug ang isa gigutom ug lain pang isa nahubog sa panahon sa panihapon sa Ginoo? Ang maong mga pulong magpulos lamang kon ang panihapon sa Ginoo gibuhat nga usa gayod ka tinuod nga pagpangaon. Si Pablo nipadayon:

> Unsa man? Wala ba kamo'y mga balay diin didto makahimo kamo sa pagkaon ug pag-inom? O inyo ba hinuon gipakaulawan ang Igle sia sa Dios (hinumdomi nga si Pablo wala gayod maghisgot ug simbahan o belding, kondili, panagtapok sa katawhan, nga mao ang Iglesia sa Dios), ug gipakaulawan kadtong wala'y ilaha? Unsa may a kong isulti kaninyo? Daygon ko ba kamo? Apan niini, dili ko gayod kamo daygon.
> (I Corinto 11:22)

Unsaon man pagkaulaw sa mga tawo nga walay ilaha kon ang gibuhat wala mahisibo sa tinuod gayod nga pagpangaon? Si Pablo nagponterya sa kasayuran nga ang uban sa mga magtutuo sa Corinto nga unang nangabot sa ilang mga panagtigom nangaon sa ilang kaugalingong pagkaon nga dili maghulat sa uban nga moabotay. Kon ang uban mo abot labina ang mga pobre kaayo nga walay nadalang pagkaon, gutomon lamang sila ug maulawan kay maklaro man nga wala sila'y dala.

Diha-diha human niini, si Pablo nagsulat pa ug dugang mahitungod sa panihapon sa Ginoo, usa ka sakramento nga iyang ”nadawat gikan sa Ginoo” (I Corinto 11:23), ug iyang gisaysay pag-utro kon unsay nahitabo panahon sa unang panihapon sa Ginoo (I Corinto11:24-25). Iya dayon gipahimangnoan ang mga taga-Corinto batok sa pag-apil sa panihapon sa Ginoo sa paagi nga dili takos, ug nagsulti nga kon dili nila hukman ang ilang kaugalingon, makakaon sila ug makainom sa paghukom diha sa ilang kaugalingon nga makita diha sa kaluya, mga balati-an ug gani kamatayon nga wala pa sa saktong panahon (I Corinto 11:26-32).

Ug nitapos siya,

> Busa, mga kaigsoonan ko, kon kamo managkatigom aron manga on paghinulatay kamo. Kon dunay usa nga gigutom, tugoti nga adto siya mokaon sa iyang balay, aron dili kamo kahukman sa in

yong panagkatigom.
(I Corinto 11:33-34)

Sa nahisulat, ang mga paglapas nga namugna diha sa panihapon sa Ginoo mao ang pagkawalay paghuna-huna sa ubang mga magtutuo. Si Pablo nagpasidaan nga kadtong nag-una-unag kaon sa ilang panihapon sa gitakda nga dungan unta nga panihapon, ma lagmit hukman (o disiplinahon) sa Dios. Ang sulbad yano lamang. Kon ang usa gigutom na gyud ug dili na makahulat sa uban, mokaon una siya ayha moadto sa panagtigom. Ug kadtong naka-una sa pag-abot kinahanglan maghulat sa naulahi pag-abot alang sa pag pangaon, ang pagpangaon nga klaro gayong panihapon sa Ginoo.

Kon atong tan-awon ang tibook sulat, klaro nga si Pablo nag-ingon nga kon kaonon ang panihapon sa *Ginoo*, kinahanglan buhaton kini sa paagi nga makapahimuot sa *Gino o*, nga magapakita sa gugma ug paghuna-huna sa uban.

Sa bisan unsang panghitabo, klaro gayod kaayo nga ang nag-unang mga Cristohanon o Iglesia nagbuhat sa panihapon sa Ginoo ingon nga kabahin sa naandang pagpangaon diha sa mga balay nga wala'y nagpahigayon nga sinuholang alagad sa simbahan. Ngano dili man kita makabuhat sa ingon?

Ang Tinapay Ug Bino
Bread And Wine

Ang kinaiyahan sa mga elemento sa panihapon sa Ginoo dili mao'y pinaka-mahinungdanong butang. Kon maninguha kita sa pagsundog sa orihinal nga panihapon sa Ginoo, ato pod kinahanglan hibaw-on ang insakto nga sagol sa tinapay ug insakto nga klasi sa ubas nga gigikanan sa hinimong bino, (ang ubang mga papa sa simbahan sulod sa unang pipila ka siglo sa istrikto gayod nagasugyot nga ang bino kinahanglan palapsawon pina-agig tubig, kay kon dili ang eukarista wala matarong pagbuhat).

Ang tinapay ug bino maoy uban sa mga pinakakomon nga ginagamit sa kinaraan nga pagpangaon sa mga Judio. Si Jesus naghatag ug halawom nga kahulugan sa duha ka butang nga labihan na kailado, mga pagkaon nga sa praktikal gayod ginakaon sa matag adlaw. Kon siya nakabisita pa sa ubang kultura sa lain pang panahon sa kasaysayan,ang una tingali nga panihapon sa Ginoo mahimong naglakip ug cheese ug gatas sa kanding o kaha cake nga humay ug duga sa pinya. Daghan kaayong pagkaon ug ilimnon nga mahimong maoy morepresentar sa Iyang lawas ug dugo diha sa komon nga pagpangaon nga gipanag-ambitan sa Iyang mga disipolo. Ang mahinungdanong butang mao ang espirituhanong kahulugan. Dili nato isalikway ang espiritu sa balaod samtang nilampos kita sa pagtipig sa mga letra niini!

Dili kinahanglan nga ang komon nga pagpangaon solemni kaayo samag namatyan. Ang mga Cristohanon niadtong una, sumala sa atong nabasa, ”nagpikas-pikas sa tinapay sa matagpanimalay...nga naghiusa sa pagpangaon uban sa kalipay ug sinseredad sa ka sing-kasing” (Buhat 2:46). Ang pagkaseryoso, hinuon, medyo angay sa maong bahin sa pagpangaon sa dihang gihinumdoman ang sakripisyo ni Jesus ug samtang gisawhan ang mga elemento niini. Ang pagsusi sa kaugalingon nahiangay gayod sa dili pa ang pagkaon sa panihapon sa Ginoo, sumala sa gipasabot sa seryoso nga sulat ni Pablo alang sa pagpa

sidaan sa mga magtutuo sa Corinto diha sa I Corinto 11:17-34. Ang tanang paglapas sa sugo ni Cristo sa paghigugmaay sa usag-usa maoy usa ka imbitasyon alang sa disiplina sa Dios. Ang bisan unsa ug ang tanang panagbingkil ug pagkabahin-bahin kinahanglan husayon sa dili pa ang pagpangaon. Ang matag magtutuo kinahanglan magsusi sa iyang kaugalingon ug mosugid sa bisan unsang sala, nga maoy katugbang sa ”paghukom sa kaugalingon”, sumala pa sa estorya ni Pablo.

Ang Espiritu Gipakita Pinaagi Sa Lawas
The Spirit Manifested Through The Body

Ang komon nga pagpangaon mahitabo sa dili pa o sa human na ang usa ka panagti gum diin ang pagsimba, pagpanudlo ug ang espirituhanong mga gasa gipanag-ambitan. Anaa ra sa matag-usa ka Iglesia diha sa balay ang pagtino o pagklaro sa ilang plastada, ug ang plastada mahimong magkalain-lain sa matag panagtigom sa mao ra nga panimalay.

Klaro kaayo gikan sa Kasulatan nga ang panagtigom sa nag-unang Iglesia medyo lahi kompara sa panagserbisyo sa modernong institusyonal nga kasimbahanan o kasimbahanan sa denominasyon. Sa tataw gayod, ang I Corinto kapitulo 11 ngadto's kapitulo 14 maghatag kanato'g abunda nga panabot kon unsa ang mahitabo sa dihang ang mga Cristohanon kani-adto magkatigom, ug walay bisan unsa nga rason sa paghuna-huna nga ang mao nga plastada dili pwede o dili mahimong sundon niining adlawa. Klaro usab kaayo nga kon unsay nahitabo sa nag-unang Iglesia sa ilang mga panagkatigom nga gihisgotan ni Pablo mahitabo lamang sa panagtapok sa gagmayng grupo. Unsa'y gihisgotan ni Pablo dili gayod mahitabo sa dinagkong grupo.

Ako ang unang moangkon nga wala gyud nako masabti ang tanan nga gisulat ni Pab lo sulod sa upat ka kapitulo sa unang Corinto. Apan, daw klaro kaayo nga ang pinakanin dot nga kinaiya sa maong panagtigom nga gihisgotan sa Unang Corinto kapitulo 11 ngad to sa kapitulo 14 mao ang presensiya sa Balaang Espiritu nga nakig-uban kanila ug ang iyang pagpadayag ngadto sa matag membro sa lawas. Naghatag Siya'g mga gasa sa matag usa alang sa pagdasig sa tibook lawas.

Si Pablo naglista ug siyam ka mga gasa: pagpropesiya, mga dila, paghubad sa mga dila pulong sa kahibalo, pulong sa kaalam, pag-ila sa mga espiritu, gasa sa mga kaayohan, pagtuo, ug pagpamuhat sa mga milagro. Wala siya magsulti nga ang tanan niini nga mga gasa magpakita sa matag tigom, apan sa klaro iyang gipasabot ang posibilidad sa pagpamuhat niini ug nagmugna siya'g minubo nga asoy sa ubang kasagarang pagpadayag sa Espiritu sa 1 Corinto 14:26;

> Unsa man dayon ang mahitabo kaigsoonan? Sa dihang magtapok kamo, ang matag-usa adunay awit, adunay pagtudlo, adunay pagpa dayag, adunay pagsulti'g laing pinulungan, adunay paghubad. Ang tanan kinahanglan buhaton sa pagpalig-on.

Atong hatagan ug pagtagad ang tanan niining lima ka mga pagpadayag, ug sa nagsu nod nga kapitulo mas klarohon pa ang paghatag pagtagad sa siyam ka mga gasa sa Bala ang Espiritu nga nakalista sa I Corinto 12:8-10.

Una sa lista mao ang Salmo o panag-awit. Ang hinatag sa Espiritu nga mga awit gihisgutan ni Pablo sa duha sa iyang ubang sulat sa kaiglesiahan, aron paghatag ug dakong pagtagad sa ilang lugar sa Cristohanong mga panagtigom.

> Ug ayaw kamo paghubog-hubog sa bino, kay kana pagusik-usik, a
> pan pagpapuno kamo sa Balaang Espiritu, nga makigsulti sa usa ug
> usa diha sa mga salmo ug mga himno ug espirituhanong mga a
> wit, nga manag-awit ug managsadya uban sa inyong mga kasing-ka
> sing ngadto sa Ginoo.
> (Efeso 5:18-19)
>
> Tugoti nga ang pulong ni Cristo magpuyo nga madagayaon sa sul
> od ninyo, uban sa tanang kaalam, ug pagtinudloay ug pagdinasi
> gay kamo sa usag-usa uban sa mga salmo ug mga himno ug espi
> rituhanong mga awit, nga manag-awit uban sa pagpasalamat sa
> inyong mga kasing-kasing ngadto sa Dios.
> (Colosas 3:16)

Ang kalahian tali sa mga salmo ug mga himno ug espirituhanong mga awit dili klaro, apan ang pinaka-unang punto mao nga ang tanan nakabasi sa mga pulong ni Cristo, ug dinasig sa Espiritu, ug kinahanglan awiton sa matag magtutuo sa pagtudlo ug pagpahi mangno sa usag-usa. Sa tukma gayod, daghan sa mga himno ug panag-awit nga gi-awit sa mga magtutuo sa tibook kasaysayan sa Iglesia kinahanglan mosibo sa maong mga kategorya. Sa wala dahoma, daghan kaayong mga modernong himno ug mga alawiton ang nakulangan sa Biblikal nga kalawmon, nga nagpaila nga sila dili hinatag sa Espiritu, ug tungod kay sila mabaw man kaayo, wala kini bili sa pagtudlo ug pagpasidaan sa mga magtutuo. Dili muminos, ang mga magtutuo nga magtigoman sa kabalayan kinahanglan magdahom nga ang Espiritu dili lamang magdasig sa kada-usa nga membro sa pagpanguna sa panag-awit sa nahibaw-an na sa tanan nga mga Cristohanong alawiton, daan ug bag-o, kondili mohatag usab ug mga pinasahing awit sa ubang mga membro nga pwedeng gamiton alang sa komon nga pagpalig-on. Unsa gayod ka pinasahi alang sa Iglesia ang pagbaton ug mga awit nga hinatag sa Espiritu.

Pagpanudlo
Teaching

Ika-duha sa listahan ni Pablo mao ang pagpanudlo. Kini sa maka-usa pa nagpaila nga si bisan kinsa makapa-ambit ug puno sa Espiritu nga pagpanudlo panahon sa panagtigom. Apan kinahanglan, ang matag usa ka pagtudlo pagahukman aron pagtan-aw kon kini naka-lumbay ba sa pagtulon-an sa mga apostoles (ingon nga ang matag-usa nakasentro gayod diha niini: Buhat 2:42) ug kita kinahanglan magbuhat ug mao gihapon niining adlawa. Apan atong timan-an nga wala gayo'y timailhan dinhi niini ug sa tibook Bag-ong Tugon nga maong rang tawhana ang maghatag ug wali kon ang matag magtutuo magkatigom, nga maoy magdominar sa matag panagtigom.

Adunay mga dagkong panagtigom sa Jerusalem didto sa templo diin ang mga aposto

les nanudlo. Kita nasayod nga ang mga pangulo gihatagan usab ug dagkong mga katung danan sa pagtudlo sa Iglesia, ug dunay ubang mga tawo nga gitawag diha sa ministeryo sa pagtudlo. Si Pablo kadaghan nga nanudlo, diha sa publiko ug sa matag balay (Buhat 20:20). Diha sa gamayng panagtigom sa mga magtutuo, hinuon, ang Balaang Espiritu pwedeng mogamit sa uban nga magtudlo gawas sa mga apostoles, mga pangulo ug mga magtutudlo.

Mahitungod sa pagtudlo, kita kinahanglan makabaton ug dako nga bintaha labaw sa nag-unang Iglesia kay kita makahimo sa pagdalag daghang personal nga kopya sa Bibli a diha sa atong mga panagtigom. Sa laing bahin, tingali ang atong sayon nga ang-ang paingon sa Biblia mao'y nakatabang kanato sa pagtuboy sa doktrina labaw sa paghigugma sa Dios uban sa atong kasing-kasing ug sa paghigugma sa atong silingan sama sa atong kaugalingon, nga nagakawat kanato sa saktong kinabuhi nga maoy tuyo nga ipahat kanato sa pulong sa Dios. Kita gidoktrinahan alang sa kamatayon. Daghang mga pagtuon sa Biblia diha sa ginagmay nga grupo nga susama gayod ka way hinungdan ug kalaay sa mga pagwali sa Domingo sa buntag. Ang maayong patakaran nga angay sundon mahitungod sa mga pagtulon-an sa Iglesia diha sa panimalay mao kini: Kon ang mga bata nga mas taas ang pangidaron dili makatago sa ilang kalaay,ang mga tigulang na, malagmit nagtago lang sa ilaha. Ang mga bata mao'y saktong sukdanan sa tinuod.

Pagpadayag
Revelation

Ika-tulo, si Pablo naglista'g ”pagpadayag”. Kana nagkahulugan ug bisag unsa nga ipadayag sa Dios sa iyang mga katawhan diha sa lawas. Pananglitan, si Pablo sa tinoud naghisgot kon na unsa nga ang usa ka dili magtutuo nga nibisita sa usa ka panagtigom ”nahibaw-an ....sa mga sekreto sa iyang kasing-kasing ” pinaagi sa mga gasa sa pagpropesiya. Ang resulta mao nga siya ”makonbikto” ug ”tawgon aron makighusay” ug mohapa ug misimba sa Dios, ug moingon nga ang Dios siguro gayod nga anaa kaninyo” (I Corinto 14:24-25).

Dinhi sa maka usa pa atong makita ang tinuod nga presensiya sa Balaang Espiritu mao'y usa ka gidahom na nga timaan sa mga panagtigom sa Iglesia, ug nga ang labaw pa sa kasarangan nga mga butang mahitabo tungod sa Iyang presensiya. Ang mga nag-una nga mga Cristohanon nagtuo gayod sa saad ni Jesus nga, ”asa ang duha kon tulo nga ma gakatigom tungod sa akong ngalan, anaa ako sa ilang taliwala” (Mateo 18:20). Kon si Cristo mismo naa sa ilang taliwala, ang mga milagro pwedeng mahitabo. Sila sa literal gayod ”nagasimba sa Espiritu sa Dios” (Filipos 3:3).

Sa tanang panghitabo, ang propesiya, nga akong hisgotan dugang pa, pwedeng anaay unod mahitungod sa kasing-kasing sa mga tawo. Apan ang pagpadayag mahimong mahatag mahitungod sa ubang butang pinaagi sa ubang mga pamaagi, sama sa mga damgo ug panan-awon (Buhat 2:17).

Ang Mga Dila Ug Ang Pagpanghubad
Tongues And Interpretation

Ika-upat, si Pablo naghisgot ug duha ka mga gasa nga nagkuyog sa paglihok, nga mao ang dila ug ang paghubad o pagpasabot sa mga dila. Didto sa Corinto, adunay sobra ka abunda ug

pag-abuso sa pagpanulti'g mga dila. Sumala sa gihinganlan, ang mga tawo didto nagsulti'g mga dila sa panahon sa mga panagtigom sa Iglesia ug wala gani mga pagpasabot o paghubad, busa wala'y nakahibalo ug unsay gisulti. Kita matingala tingali kon unsa ka angay basolon ang mga taga-Corinto, nga mora na hinuon ug nahimong sayop sa Balaang Espiritu nga naghatag sa mga tawo ug gasa sa pagsulti'g mga dila sa wala'y paghatag ug gasa sa pagpanghubad. Aduna'y makapatagbaw pag-ayo nga tubag sa maong katingala nga akong hataga'g pagtagad sa usa ka kapitulo sa unahan. Sa tanang panghitabo, si Pablo wala magdili sa pagsulti'g mga dila (sama sa gibuhat sa daghang mga kasimbahanan sa denominasyon). Kondili, iyang gidili ang pagdili sa pagsulti'g mga dila, ug gideklarar nga kini sugo sa Ginoo (I Corinto 14:37-39). [20]Usa kana ka gasa nga, kon gamiton sa husto, maka-lig-on sa lawas ug makapamatuod sa dili kasarangan nga presensya sa Dios sa ilang taliwala. Ang Dios mao'y nakig-estorya pinaagi sa mga tawo, nga nagpadomdom kanila sa Iyang kamatuoran ug sa Iyang kabubut-on.

Si Pablo naghimo ug lig-on nga ilustrasyon sa kapitulo 14 alang sa pagka-labaw gay od sa propesiya labaw sa wala mahubad nga pagsulti'g mga dila. Siya kusganong nagda sig sa taga-Corinto nga magtinguha sa pagpropesiya, ug kini nagpaila nga ang mga gasa sa Espiritu dugang mas gipakita ngadto sa mga nagtinguha niini. Sa susama, si Pablo nagpasidaan sa mga magtutuo sa Tesalonica, ”ayaw pasub-a ang Balaang Espiritu, ayaw ipaka-walay bili ang mga propesiya” (I Tesalonica 5:19). Kini nagpaila nga ang mga magtutuo pwedeng ”makapasubo” o “makapalong sa kalayo” sa Espiritu pinaagi sa pagbaton ug sayop nga pamatasan batok sa gasa sa pagpropesiya. Kana, dili kaduha-duhaan, ngano nga ang gasa sa pagpropesiya tagsa nalang gipakita sa kasagarang mga magtutuo niining adlawa.

Unsaon Sa Pagsugod

How To Start

Ang mga Iglesia sa balay gihimugso sa Balaang Espiritu pinaagi sa pagministeryo sa magtatanom ug Iglesia sa balay o kaha pangulo/pastor/magbalantay nga gihatagan sa Dios ug panan-awon alang niini. Hinumdomi nga ang Biblikal nga pangulo/pastor/ magbalantay mahimong sama sa gihisgotan sa mga simbahan sa denominasyon nga hamtong na nga sinaligan. Wala'y magtatanom ug Iglesia diha sa balay nga nagkinahang lan ug pormal nga edukasyon.

Sa dihang ang panan-awon alang sa Iglesia sa balay gihatag sa Espiritu ngadto sa ma

[20] Ako nakabantay nga adunay mga naghatag ug gamay ra kaayo nga importansya sa tanang labaw pa sa kasarangan nga mga pagpakita sa Balaang Espiritu sa unang siglo, sa maong panahon nga sila gituohang nihunong.Tungod niana, daw nawad-an kita'g katarongan nga mangita ug unsay nasinati sa unang Iglesia, ug ang pagsulti'g mga dila daw nahimong dili na angayan. Duna akoy gamayng kalooy sa maong mga tawo nga samag mga Saduseo sa modernong panahon. Ingon nga usa nga nakasinati sa daghang mga okasyon nga nagdayeg sa Dios sa hinapon sumala sa mga mamumulong nga mga hapon nga nakadungog kanako, ug ingon nga ako dili kaantigong maghinapon, nasayod ako nga kining mga gasaha wala gayoy paghunong nga gihatag sa Balaang Espiritu. Ako usab natingala nganong kining maong mga modernong Saduseo nag padayon nga ang Balaang Espiritu nagtawag sa gihapon, nagakonbikto ug nagabag-o sa mga makasasala, apan sila naglimod sa trabaho sa Balaang Espiritu nga nanguna niadtong maong mga milagro. Kining mao nga klase sa ” teolohiya” maoy produkto sa tawhanong pagka-dili matinuohon ug pagkamasinupakon, nga walay suporta sa Kasulatan, ug sa klaro nagtrabaho batok sa kang Cristo nga tumong. Usa kana ka direkta nga pagsupak kang Cristo sumala sa gisulat ni Pablo sa I Corinto 14:37.

gatukod, kinahanglan mangita siya sa Dios alang sa iyang mga kaubanan niini. Ang Ginoo magdala kaniya sa pagpakigdugtong sa mga tawo nga nagbaton ug sama nga panan-awon, nga magmatuod sa giya nga iyang nadawat. O kaha giyahan siya ngadto sa mga madinawaton nga mga dili magtutuo nga iyang pangunahan ngadto kang Cristo ug unya matutuon diha sa Iglesia sa balay.

Kadtong mao palang nagsugod sa Iglesia sa balay nga pagpamuhat magdahom gayod nga mogasto pa ug panahon aron mahimong aron ang mga membro mobati ug kakomportabli sa usag-usa ug makakat-on sa pagpakig-dugtong ug pagpakig-kuyog sa agos sa Espiritu. Samtang magpadayon usahay mahimo kini nga ekspermento. Ang konsepto sa pag-apil sa tanang membro, Biblikal nga sulogoong pagkapangulo, pagsangkap sa mga pangulo, ang paggiya sa Balaang Espiritu ug ang mga gasa, ang kasagarang pagpangaon, ug ang dili pormal apan espirituwal nga palibot medyo bag-o pa paminawon niadtong na anad lamang sa panagserbisyo sa denominasyon. Busa, ang pag-aplikar sa grasya ug pasensiya maalamong lakang samtang ang bag-o nga Iglesia sa balay nahimugso. Ang pasiuna nga plastada kasagaran morag pagtuon sa Biblia diha sa balay, uban sa usa ka tawo nga nangulo sa panag-awit sa pagsimba, lain pang nagapa-ambit ug inandam nga pagtulon-an, ug unya ang pagtapos uban sa kahigayunan sa hiniusang pag-ampo, pakigsandurotay ug pagpangaon. Apan, samtang ang Biblikal nga plastada alang sa Iglesia sa balay gitun-an sa grupo, ang pangulo/pastor/magbalantay kinahanglan magdasig sa membro sa pag tinguha sa pinaka-maayo gikan sa Dios. Ug unya himoong kalipay ang pagpadayon.

Ang panagkatigom diha sa balay mahimong magpuli-puli sa matag balay matag semana, o ang usa ka tawo motanyag sa iyang balay matag semana. Ang ubang mga Iglesia sa balay usahay moadto sa maanindot nga mga lugar sa gawas kon ang panahon nindot. Ang panahon sa panagtigom ug ang lugar dili kinahanglan Domingo sa buntag, kondili bisan unsa nga panahon nga maayo alang sa mga membro. Sa kataposan, maayo ang pagsugod nga gamay lang, uban sa dili mosobra sa dosi ka tawo.

Unsaon Sa Pagbalhin Gikan Sa Tinukod Ngadto Sa Iglesia Sa Balay

How To Transition From Institution To House Church

Sama sa kasagaran, daghan sa mga pastor nga nagbasa niini nga libro nagtrabaho sa sulod sa mga estruktura sa mga kasimbahanan sa denominasyon, ug tingali ikaw, pina langgang magbabasa, usa ka nila. Kon ako nakatandog ug dapit sa imong kinasuloran nga nangandoy sa matang sa Iglesia nga akong gihisgotan, siguro gayod nga namalandong kana kon unsaon pagbuhat sa kausaban. Tugoti ako sa pagdasig kanimo sa paggamit sa imong panahon. Pagsugod pinaagi sa pagtudlo sa Biblikal nga kamatuoran lamang ug sa pagbuhat kon unsay imong mahimo sa sulod sa plastada sa imong nahimutangan nga estruktura karon diha sa pagpanghimo'g mga tinun-an nga nisunod sa mga sugo ni Jesus. Ang tinuod nga mga disipolo sa managsama gayod gusto nga mohimo'g kalahian paingon sa estruktura sa Biblikal nga Iglesia sa dihang ila kining masabtan. Apan ang mga kanding ug relihiyosong mga tawo managsamang labaw pang modili sa bisan unsang kausaban.

Ika-duha, tun-i kon unsa ang gisulti sa Kasulatan sa maong hisgotanan ug tudloi ang imong kongregasyon mahitungod sa estruktura sa Iglesia diha sa balay ug ang ma-ambit

nga mga panalangin niini. Sa madugay ug sa madali mahimo nimong kansilahon ang mga gika-takda na nga buluhaton sa Merkules ug Domingo sa gabii aron pagsugod ug ginagmayng grupo sa panagtigom matag semana nga ginalantaw sa mga hamtong na nga mga magtutuo. Dasiga ang matag-usa nga moapil. Hinay-hinay dayon nga ipahaom sa panagtigom ang mga plastada sa Biblikal nga modelo sa Iglesia sa balay sa labing duol gayod. Unya, pagtugot ug panahon alang sa mga tawo sa pagsugod sa pagkalingaw sa kinatibuk-an gayod sa panalangin sa ilang gamay nga grupo.

Sa dihang ang matag-usa nalingaw na sa mga panagkatigom sa matag balay, imo da yon ipahibalo nga dunay usa ka Domingo sa sunod bulan nga mahimong ”Domingo sa nahiunang Iglesia”. Nianang Domingoha, ang simbahan serad-an ug ang matag-usa moadto sa mga balay aron pagtigom sama sa gibuhat sa unang Iglesia, nga nanaglipay sa hini-usang pagpangaon, sa panihapon sa Ginoo, sa panagsandurotay, panag-ampo, panag-simba, ug sa gipa-ambit nga mga pagtulon-an ug Espirituhanong mga gasa. Kon kana nagmalamposon, makahimo ka sa pagsugod pagbaton sa maong panagtigom, usa ka Domingo matag bulan, ug unya duha ka Domingo, ug unya tulo ka Domingo. Sa hinay-hinay, imong buhi-an ang matag grupo nga mahimong independente nga Iglesia diha sa balay, gawasnon nga motubo ug modaghan, ug pwede nga magtipon alang sa dinagkong panagkatigom kaisa sa duha ka bulan.

Kini nga kausaban nga akong gihulagway mahitabo gikan sa isa ngadto sa duha ka tuig.

O kaha, kon gusto ka nga mopadayon nga mainampingon, makahimo ka pagsugod ug isa lamang ka panagtigom uban sa pipila ka mga interesado nga mga kaigsoonan nga imong pangunahan. (Hinumdomi, nga ang tigom sa Iglesia diha sa balay dili kinahanglan Domingo sa buntag). Mahimo kining epresentar ingon nga eksperemento ug kini mahimong kasinatian sa pagkat-on alang sa tanan.

Kon magmalamposon, pwede na nga magtudlo ikaw ug magbalantay ug buhi-an ang grupo aron mahimong independente nga Iglesia nga moapil lamang sa naandang simba han kausa matag bulan. Nianang paagiha ang bag-ong Iglesia mahimo gihapong kaparti sa inahan nga Iglesia, ug dili tan-awon nga negatibo gayod niadtong anaa pa sa naandan nga simbahan. Kana usab makatabang nga matakdan ang uban diha sa simbahan aron maghuna-huna nga mahimong apil sa lain na usab nga Iglesia diha sa balay nga gitanom sa naandang simbahan.

Kon ang unang grupo motubo, bahinon mo kini uban sa pag-ampo aron ang matag grupo makabaton ug maayong mga pangulo ug igo nga gasa diha sa grupo. Ang matag grupo mahimong magtapok alang sa dakong selebrasyon sa gikasabotang okasyon, sa ka usa sa usa ka bulan o kausa sa tulo ka bulan.

Bisa'g unsa ang dalan nga imong giagian, ipabilin ang imong panan-aw sa tumong bi san pa sa pagka-dismaya, nga parihang dili malikayan bisan diyota'y lamang. Ang mga Iglesia sa balay gilangkuban ug mga tawo, ug ang mga tawo sagad ma problema. Ayaw paghunong.

Taas gayod ang pagduha-duha nga ang matag-usa sa inyong simbahan makahimo niini nga kausaban, busa ikaw kinahanglan magdesisyon kon asa nga punto ikaw magsugod sa paggahin sa imong kaugalingon sa kompleto gayod alang sa usa ka Iglesia sa balay o sa grupo sa mga Iglesia sa balay, nga magabiya sa naandan sa atong likod. Mahinungdanon kana nga adlaw alang kanimo.

Ang Sumbanan Nga Iglesia

The Ideal Church

Ang pastor ba sa Iglesia diha sa balay mas malamposon pa sa panan-aw sa Dios kay sa pastor sa dako kaayong simbahan nga adunay dako kaayong belding ug dunay libo ka buok manimbahay panahon sa Domingo? Oo, kon siya nagpadaghan ug mga masinugta nong disipolo ug nagpadaghan ug mga magbubuhat ug disipolo, nga nagsunod sa panig ingnan ni Jesus, nga ka-atbang sa pagtapok lang ug espirituhanong mga kanding kaisa sa usa ka semana aron motan-aw ug konsyerto ug maminaw sa makalingaw nga pagpamulong nga gibalaan sa pipila ka mga dili pa gayod haom nga mga bersikulo.

Ang pastor nga nagklaro nga mosunod sa modelo sa Iglesia sa balay dili gayod maka baton ug dako nga kongregasyon nga iyaha. Sa kadugayan, hinuon, makabaton siyag daghang malungtarong mga bunga, samtang ang iyang gipanghimong mga disipolo manghimo usab ug mga disipolo. Daghang mga pastor sa ”gagmayng” kongregasyon nga dunay 40 ngadto 50 ka tawo nga naninguha pa ug daghan nagkinahanglan nga ipahaom ang panghuna-huna. Ang ilang mga simbahan pwedeng dako na kaayo. Tingali mohunong na sila sa pag-ampo ug mas dako pa nga belding ug magsugod sa pag-ampo kon kinsa ang itudlo sa pagpanguna sa duha ka mga Iglesia sa balay. (Kon kana mahitabo, ayaw ug hatagi ug ngalan ang imong bag-o nga denominasyon ug ayaw tawga ang imong kaugalingon nga ”Obispo”).

Kinahanglan papaon nato ang panghuna-huna nga ang mas dako mas maayo kon magahisgot ug simbahan. Kon kita maghukom nga putli gayod basi sa Biblia, ang usa ka kongregasyon nga naglangkob ug ginatos ka mga wala mamatoto nga mga manan-away nga nagtapok sa pinasahi nga belding maisip nga dili kasagaran o wala hiilhi. Kon si bis an kinsa sa mga orihinal nga apostoles nakabisita'g modernong tinukod nga simbahan, mangalot gyud sila sa ilang ulo.

Ang Panapos Nga Pagdumili

A Final Objection

Kanunayng gipamulong nga sa kasadpang kalibotan diin ang Cristianidad nahimo na nga kabahin sa kultura ang mga tawo dili modawat sa panagtigom sa Iglesia diha sa panimalay. Gani gilalisan nga kinahanglan kita magpabilin sa naandan na nga modelo sa Iglesia.

Una, dili kini tinuod, kay ang kahugpungan sa Iglesia diha sa balay paspas ang pagtu bo sa kasadpang kalibotan.

Ika-duha, ang mga tawo nagmalipayon na nga nagtigom sa mga panimalay alang sa paglipay-lipay, pagpangaon, pagsandorotay, panagtuon sa Biblia ug ang ginagmayng grupo o *cell group*. Ang pagdawat sa ideya sa Iglesia sa panimalay nagkinahanglan lang ug gamay ra nga pagpahaom sa panghuna-huna.

Ika-tulo, tinuod nga ang mga relihiyosong mga tawo, o ”espirituhanong mga kanding”, dili gyod modawat sa konsepto sa Iglesia sa kabalayan. Dili gayod sila mobuhat ug bisan unsa nga makahimo kanilang bakikaw sa ilang mga silingan. Apan ang tinuod nga mga disipolo ni Jesu-Cristo sigurado gayod nga modawat sa konsepto sa Iglesia sa balay kon ila na nga masabtan ang Biblikal nga basihanan niini. Sila dali ra nga maka amgo unsa ka wala'y gamit ang tinukod nga simbahan alang sa pagpanghimog mga tinun-an. Kon gusto ka nga magtukod ug dakong Iglesia uban sa “kahoy, uhot ug dagami” (I Corinto 3:12), nagkinahanglan kag simbahan, apan kanang

tanan masunog ra sa katapusan. Apan kon gusto ka nga magpadaghan ug mga disipolo ug mga magbubuhat niini, nga nagtukod sa Iglesia ni Jesu-Cristo uban sa "bulawan, plata ug bililhong mga bato," nan wala ka magkinahanglan nga mag-usik-usik ug kwarta ug enerhiya sa simbahan o belding.

Makapadani sa pagtagad nga ang pinakadako nga kahugpungan sa pagpang-ebang helyo sa China nga nag-gikan sa mao ra gihapon nga nasod nga ginganlan ug *"Back to Je rusalem"* nga nagpadagan sa mga Iglesia sa balay, nakakaplag ug estratehiya sa pag-eba nghelyo sa 10/40 *window.* Sila niingon, "wala kami tinguha sa pagtukod ug bisag isa ka simbahan sa bisan asa. Kini magtugot sa ebanghelyo nga mokatag pagdali, makahatag sa otoridad ug kalisod sa pagmatikod, ug makahimo kanamo sa pagpaagi sa tanan namo nga tinubdan direkta gayod sa ministeryo sa ebanghelyo". [21]Usa ka maalamon ug Biblikal nga ehemplo nga angay sundon gayod.

KAPITULO LIMA
CHAPTER FIVE
Pagtubo sa Simbahan
Church Growth

Ikaw usa ka pastor nga gustong motubo ang imong simbahan. Mao kana ang kasagaran nga tinguha sa mga pastor. Apan ngano nga gusto ka man nga motubo ang imong simbahan? *Unsa man ang tinuoray nga rason sa imong kasing-kasing*?

Gusto kaba nga ang imong simbahan motubo aron mobati ka nga ikaw malampo son? Gusto kaba nga respetohon ug mobati nga gamhanan? Gusto kaba magpatuman sa imo nga gahom ngadto's mga tawo? Naglaom kaba nga makabaton ug katigayonan? Kana mga sayop nga rason alang sa pagpatubo sa imong simbahan.

Kon gusto ka nga ang imong simbahan motubo aron ang Dios mahimaya samtang nagakadaghan ug nagakadaghan ang mga kinabuhi nga gibag-o sa Balaang Espiritu, nan mao kana ang sakto nga rason sa pagtinguha'g pagtubo sa simbahan.

Posible gayod kaayo nga atong tuntuhon ang atong kaugalingon, sa paghuna-huna nga ang atong motibo putli bisan kon sa tinuod kaugalingon lamang ang gihuna-huna.

Unsaon man nato pagsayod sa atong tinuod nga motibo? Unsaon man nato pagkasa yod kon tinuod ba nga kita nagtukod sa gingharian sa *Dios* o kaha yano nga nagtukod sa atong *kaugalingong* gingharian lamang?

Usa ka paagi mao ang pagsusi sa atong kinasulorang reaksyon kon ang ubang pas tor magmalamposon. Kon naghuna-huna kita nga putli ang atong motibo, kon naghuna-huna kita nga kita sinsiro gayod nga gustong motubo ang gingharian sa Dios ug ang *Iyang* Iglesia nga motubo, apan nakakita kita ug pagpanilos sa atong kasing-kasing kon makadungog kita sa pagtubo sa ubang simbahan, nagpadayag kini nga ang atong motibo dili gayod putli. Nagpakita

[21] Paul Hattaway,Back to Jerusalem,(Carlisle:Piquant,2003),p.58

kini nga dili gayod kita interesado nga *ang* Iglesia motubo,kon dili ang *atong* simbahan. Nganong mao kana? Kay ang atong motibo alang man lang sa atong kaugalingon.

Pwede usab nga susihon nato ang atong motibo kon dunay bag-ong simbahan nga natukod sa atong dapit. Kon duna kita'y gibati nga dili maayo, usa kana ka timaan nga ki ta mas nagtagad sa atong kaugalingong gingharian kaysa gingharian sa Dios.

Bisan ang mga pastor sa dagko ug nagtubo nga simbahan mahimong magsusi sa ila nga motibo pinaagi lang gihapon niini nga mga pamaagi. Ang maong mga pastor pwede usab nga mangutana sa ilang kaugalingon sa pipila ka mga pangutana, sama sa, ”Ako ba nga hatagan ug pagtagad ang pagpananom ug bag-ong kaiglesiahan pinaagi sa pagpada la ug pagbuhi sa mga sinaligang pangulo ug mga tawo sa akong kongregasyon, nga mo resulta sa paggamay sa akong simbahan?” Ang pastor nga grabeng makababag sa mao nga ideya susama nga nagtukod sa iyang simbahan alang sa iyang kaugalingong himaya. (Sa laing bahin, ang pastor sa dako nga simbahan makahimo pagtanom ug bag-ong kasimbahanan alang sa iyang kaugalingong himaya usab, aron lang maka-panghambog siya kon pila ka simbahan ang natukod gumikan sa iyang simbahan). Laing pangutana nga mahimong iyang ipangutana sa iyang kaugalingon mao nga, ”nakigtambayayong ba ako sa mga kapastoran sa gagmayng kasimbahanan, o ni distansya ba ako kanila uban sa pagbati nga ako, taas kay kanila?” O kaha,”Andam ba ako nga magpastor ug dosi ngadto sa baynte lamang ka tawo diha sa Iglesia sa balay, o kaha medyo lisod kaayo kana sa ako nga garbo?”[22]

Ang Kalihokan Sa Pagpatubo Sa Iglesia

The Church Growth Movement

Sa mga baligya-anan ug Cristohanong libro sa Amerika ug Canada, dunay kasagaran mga estante nga walay laing sulod gawas sa mga libro mahitungod sa pagtubo sa Iglesia. Kining mga libroha ug ang mga konsepto niini nikatag na sa tibook kalibotan. Ang mga pastor adunay kagutom sa pagkat-on unsaon pagpasaka sa ihap sa mga manimbahay sa ilang mga kasimbahanan, ug sila sa kasagaran dali ra nga modawat sa mga sugyot sa mga pastor sa dagkong mga kasimbahanan sa Amerika nga giilang malamposon pinaagi sa pagbasi sa kadak-on sa ilang kasimbahanan ug sa kadaghan sa mga nanimba sa ma tag Domingo.

Kadtong medyo adunay gamayng pag-ila, hinuon, naka-amgo nga ang gidaghanon sa manimbahay ug kadagkoon sa mga simbahan dili gayod maoy gikinahanglang ilhanan sa kalidad sa pagpanghimo'g mga tinun-an. Ang uban sa mga kasimbahanang Amerikanhon nitubo tungod sa ilang mga nindot nga mga doktrina nga grabe ka baliktad sa kamatuoran. Ako nakigsulti sa mga pastor sa tibook kalibotan nga nakalitan sa dihang nakasayod nga daghan sa Amerikanong mga pastor nagtuo ug nagproklamar nga sa dihang ang usa naluwas na, dili na gayod mawala pa ang iyang kaluwasan bisan pag unsay iyang tuohan o unsa nga klase ang iyang Cristohanong kinabuhi. Sa susama, daghang mga pastor nga Amerikano nagproklamar ug gipalapsaw sa tubig nga ebanghelyo sa baratohon nga grasya, nga nag-giya sa mga tawo sa paghuna-huna nga makaadto sila sa langit bisan wala ang pagkabalaan. Aduna pa gayo'y daghan pang-uban nga

[22] Ania pay bintaha sa modelo sa Iglesia sa balay ang mga pastor wala na maningkamot sa pagbaton ug dagkong kongregasyon alang sa sayop nga mga rason, kay ang gidak-on sa kongregasyon kana manlang mosigo sa balay.

nagwali'g ebanghelyo sa pagpa-uswag, nga nakasamot sa kahakog sa mga tawo kansang relihiyon maoy nahimong pamaagi sa pag-angkon ug dugang pang bahandi nga mahimo nilang eplastar sa kalibotan. Kana nga mga pastor dili gayod angayang sundugon sa ilang mga pamaagi sa pagpatubo sa ila nga kasimbahanan.

Nakabasa ko sa akong na-ambitan nga mga libro mahitungod sa pagpatubo sa Iglesia, ug nakabaton ako'g nagsagol nga pagbati mahitungod kanila. Daghan ang adunay mga estratehiya ug mga sugyot nga, sa ubang basihanan, medyo Biblikal, nga makahimo kanilang medyo angayang basahon. Halos tanan, sa laing bahin, puros nakabasi sa 1700 na katuig nga modelo sa tinukod nga simbahan, ug dili sa Biblikal nga modelo sa Iglesia.

Agi'g resulta, ang sentro sa pagtagad wala na diha sa pagtukod sa lawas ni Cristo pinaagi sa pagpadaghan sa mga tinun-an ug sa mga magbubuhat niini kondili anaa na sa paghimo'g tagsa-tagsang gitukod nga mga kongregasyon, nga kanunay nagkinahanglan ug dagkong belding, mga binansay nga mga magbubuhat o sinaligan sa simbahan ug mga programa, ug estruktura nga daw sama sa korporasyon sa mga negosyante imbis pamilya.

Ang ubang mga estratehiya sa pagpatubo sa modernong kasimbahanan daw nagsug yot nga, tungod ug alang lang sa pagkab-ot sa dugang ihap, ang mga pagsimba kinahanglan mas makadani alang sa mga tawo nga gustong mosunod kang Jesus. Nagsugyot sila'g mga mugbo ug positibo lamang nga mga wali, dili kaayo ekspresibo nga pagsimba, daghan nga kalihokan alang sa mga tawo, nga ang kwarta dili mahisgotan ug uban pa. Kini dili gayod mo resulta sa pagpanghimo'g mga disipolo nga naglimod sa ilang kaugalingon ug nagtuman sa tanang sugo ni Cristo. Kana nagresulta sa mga nag-angkong Cristohanon apan wala'y kalainan sa kalibotan ug nagsubay sa lapad nga dalan paingon sa imperno. Dili kini mao'y estratehiya sa Dios sa pagdaug sa kalibotan kondili estratehiya ni Satanas sa pagdaug sa Iglesia. Dili kini ”pagpatubo sa iglesia” kondili ”pagpatubo sa kalibotan”.

Ang Sensitibong Tigpangita Nga Modelo

The Seeker-Sensitive Model

Ang pinaka-ilado na nga estratehiya sa pagpatubo sa Amerikanhong kasimbahanan mao ang gitawag nga modelo alang sa ”sensitibong tigpangita”. Niini nga estratehiya, ang mga serbisyo sa Domingo sa buntag gidesinyo aron (1) Ang mga Cristohanon mobati ug ka komportable sa pag-imbitar ug mga higala nga wala pa maluwas, ug (2) ang mga wala pa maluwas nga mga tawo makabati sa ebanghelyo sa dili makapandol nga mga pulong diin sila makasabot ug makasabay niini. Ang panagserbisyo sa tunga-tunga sa semana ug ang ginagmayng grupo gireserba alang sa pagmatoto sa mga magtutuo.

Pinaagi niini nga mga pamaagi, ang ubang mga nagtinagsa nga mga kasimbahanan nitubo ug nilipang. Diha sa mga Amerikanhong tinukod nga mga simbahan, kining nagtinagsa nga mga kasimbahanan dunay pinakadako nga kakayahan sa pagpangibang helyo ug paghimong tinun-an sa mga tawo, samtang ang matag-usa ginalain ngadto sa ginagmayng grupo (nga sa kasagaran wala mahitabo) ug gimatoto diha, ug samtang ang ebanghelyo lunsay gayod (apan sa kasagaran gisagulan na labina kon ang tuyo nga wala'y masakitan nga tawo, kay ang tinuod nga ebanghelyo makapandol gayod sa mga tawo nga garboso). Maayo nalang ang mga kasimbahanan nga ginganlag sensitibo sa mga tigpangita kay

aduna'y pa'y estratehiya sa pagkab-ot sa mga wala pa maluwas, kaysa mga kasimbahanan sa organisasyon nga wala gayod.

Apan unsa man ang ”sensitibo sa mga tigpangita” nga modelong Amerikanhon kon ikumpara sa Biblikal nga modelo sa pagtubo sa Iglesia?

Sa libro sa Buhat, ang mga tinawag sa Dios nga mga apostoles ug ebanghelista nag wali sa ebanghelyo diha sa publiko ug sa matag balay, nga giubanan sa mga timaan ug mga katingalahan nga nakadani sa pagtagad sa mga dili magtutuo. Kadtong mga naghi nulsol nga nituo kang Ginoong Jesu-Cristo nag-gahin sa ilang mga kaugalingon sa pagpanudlo sa mga apostoles, ug sa kanunay nagtigom nga hiniusa diha sa balay diin sila magkat-on sa mga pulong sa Dios, nagbansay sa mga espirituhanong gasa, nagsaulog sa panihapon sa Ginoo, nag-ampo nga hiniusa, ug uban pa, ang tanan gipangulohan sa mga pangulo/mga pastor/mga magbalantay. Ang tinawag sa Dios nga mga magtutudlo ug mga propeta naglibot sa mga kaiglesiahan. Ang matag-usa nagpahat sa ebanghelyo uban sa mga higala ug mga kasilinganan. Walay mga belding nga angay tukuron nga makahinay sa pagtubo sa Iglesia ug mokawat gikan sa gingharian sa Dios sa mga tinubdan nga makatabang sa pagpakatag sa ebanghelyo ug paghimo'g mga disipolo. Ang mga pangulo gibansay diha-diha sa trabaho ug wala gipadala sa mga seminaryo o eskwelahan sa Biblia. Ang tanan niini niresulta sa pagtinabangay nga pagdaghan sa Iglesia alang sa limitado nga panahon, hangtod nga ang tanang madinawatong mga tawo diha sa maong lugar naabot.

Pinaagi sa pagtandi, ang modelo nga gitawag ug ”sensitibo sa mga tigpangita” sa kasagaran wala'y mga timaan ug katingalahan, busa nakulangan kini sa langitnong pamaagi sa pagmantala, pagkuha sa pagtagad ug pagkabig. Kini nagsalig lamang sa natural nga mga pamaagi sa pagbaligya ug pagmantala aron pagkuha sa pagtagad sa mga tawo ngadto sa belding diin sila makapaminaw sa mensahe. Ang kakayahan sa pagpamulong sa magwawali ug ang iyang gahom sa pagpangdani mao ang nag-unang pamaagi sa pagpangabig. Unsa man kini kalahi sa mga pamaagi ni Pablo, nga nagsulat, ”ang akong mga mensahe ug mga pagwali dili diha sa pugsanong mga pulong sa kaalam, apan diha sa pag pasundayag sa Espiritu ug sa gahom, aron nga ang inyong pagtuo dili magsukad sa kaalam sa mga tawo, kondili diha sa gahom sa Dios” (I Corinto 2:4-5).

Dugang Pang Kalahian

More Differences

Ang modelo nga gitawag ug ”sensetibo sa mga tigpangita” sa kinatibuk-an blangko sa mga apostoles ug mga ebanghelista, kay ang pinaka nakita mao ang pastor. Usa ka pangutana: Ang pagwagtang ba sa mga apostoles ug mga ebanghelista gikan sa ilang mga katungdanan diha sa pagpakatag sa ebanghelyo ug ang paghatag sa maong mga responsibilidad ngadto sa mga pastor usa ka hataas nga pamaagi sa pagkab-ot sa pagtubo sa Iglesia?[23]

[23] Kini igo na nga rason ngano nga niining mga adlawa duna kita'y daghang mga ebanghelista, mga magtu tudlo, mga propeta ug bisan gani mga apostoles nga nagpastor ug kasimbahanan. Daghan kaayong mga hinatag sa Dios nga mga buluhaton nga wala hatagig makataronganong lugar o bisan asang lugar diha sa estruktura sa mga kasimbahanan sa denominasyon, ug busa ang mga magbubuhat nga dili unta alang sa pagpamastor, anaa na hinuon sa pagpamastor ug kasimbahanan, ug nakawatan ang Iglesia sa mas dako ba unta nga panalangin nga mao sila diha sa mas dako pa nga lawas sa mga magtutuo sulod sa Biblikal nga estruktura. Daw ingon ug ang matag-usa

Ang pastor sa sensetibo sa tigpangita nga modelo magwali'g kausa sa usa ka semana diha sa simba sa Domingo diin ang mga Cristohanon gidasig nga magdala'g mga wala pa maluwas nga mga tawo. Busa, sa kinatibuk-ang pagka-estorya, ang ebanghelyo madungog lamang kausa matag semana sa mga wala pa maluwas nga kakuyog sa mga membro sa simbahan. Ang maong mga wala pa maluwas nga mga tawo kinahanglan gayod andam nga motambong sa simba, ug kinahanglan sila imbitahon sa mga membro nga andam usab moimbitar kanila sa simbahan. Sa Biblikal nga modelo, ang mga apostoles ug mga ebanghelista nagpadayon sa pagsangyaw sa ebanghelyo sa pang publiko ug mga pribado nga lugar, ug ang tanang mga magtutuo nagpa-ambit sa ebanghelyo ngadto sa ilang mga amigo ug mga silingan. Niining duha ka modelo, asa man niini nga makadungog ang kasagaran sa mga tawo sa ebanghelyo?

Ang modelo nga ”sensetibo-sa tigpangita” nagkinahanglan ug angayan nga belding diin ang mga magtutuo dili maulaw sa pag-embitar sa ilang kakuyog nga mga wala pa maluwas ngadto niini ug nga ang ilang giimbitar dili pod maulaw nga mobisita. Kini sa kanunay nagkinahanglan ug dako nga kantidad sa kwarta. Sa dili pa ”ipakatag” ang ebanghelyo, gikinahanglan usa ang pagbaton o pagbuhat ug angayan nga belding. Sa Amerika kana nga belding kinahanglan anaa sa maayong puwesto, kasagaran diha sa mga kwartahan nga kasilinganan. Pinaagi'g katin-awan, ang Biblikal nga modelo wala magkinahanglan ug mga espesyal nga belding, espesyal nga puwesto ug kwarta. Ang pagkatag sa ebanghelyo dili limitado ngadto sa pipila lang ka mga tawo nga mohaom sa espesyal nga belding sa matag-Domingo.

Dugang Pang Kalahian Sa Gihapon
Still More Differences

Kon itandi ang *ubang* sensitibo sa tigpangita nga mga kasimbahanan sa Biblikal nga modelo, duna pa gayo'y dugang pang mga kalahian.

Ang mga apostoles ug mga ebanghelista sa libro sa mga Buhat nagtawag sa mga tawo sa paghinulsol, motuo sa Ginoong Jesus ug magpabautismo diha-diha. Ang mga tawo gidahom, sa ilang pagkakabig, nga mahimong mga disipolo ni Cristo, nga naga-tuman sa mga gipahimutang ni Jesus nga mga kinahanglanon alang sa pagkahimong tinun-an, nga nakalista sa Lukas 14:26-33 ug Juan 8:31-32. Nagsugod sila sa paghigugma kang Jesus labaw sa tanan, nga nagpuyo diha sa iyang mga pulong, nagpas-an sa ilang krus, ug gibuhi-an ang tanan nilang katungod sa pagpanag-iya sa tanan nilang mga nabatunan, mga bag-ong piniyalan nianang gipanag-iyahan na sa Dios karon.

Ang ebanghelyo nga maoy kasagarang giproklamar sa ”sensetibo-sa mga tigpangita” nga mga kasimbahanan lahi gayod. Ang mga makakasasala gisultihan kon unsa gayod si la ka hinigugma sa Dios, unsa gayod ka mahinatagon ang Dios sa ilang gibati nga mga panginahanglanon, ug unsa gayod sila ka luwas pinaagi sa ”pagdawat kang Jesus nga ilang manluluwas”. Human sila mag-ampo ug mubo nga ”pag-ampo sa kaluwasan”, nga wala suginli

---

nadakin-as ngadto sa pagtukod ug kaugalingong gingharian diha sa porma sa kasimbahanan sa organisasyon,sa wala'y pagtagad sa iyang tinuod nga tawag. Tungod kay ang pastor duna kunoy katungod sa ikapulo sa ”iyang mga katawhan”, ug daghan niana mopaingon sa pagtukod ug pagmentenar sa mga belding, ang mga ministro nga dili alang sa pagpamastor mopili nalang sa pagpamastor ug kaiglesiahan aron maka-angkon ug suporta nga salapi alang sa pagministeryo diha sa tukma nga ministeryo diin sila gitawag.

sa bili sa pagkatinun-an, sila sa kanunay nakasiguro nga sila lunsay gayod nga naluwas ug gi-awhag sa pag-apil sa klase diin sila magsugod sa pagtubo diha kang Cristo. Kon sila moapil sa maong klase (daghan wala na mobalik sa simbahan), sila sa kasagaran gidala pinaagi sa usa ka sistema sa proseso sa pagkat-on nga nakasentro sa pagbaton ug dugang pang kahibalo sa insakto nga doktrina sa simbahan kaysa pagkahimong dugang pang matinumanon sa mga sugo ni Cristo. Ang pinakatumoy niini nga programa sa ”pagpanghimo'g tinun-an” mao nga ang magtutuo sa kataposan mohatag na sa iyang ika-pulo sa iyang kinitaan ngadto sa simbahan (aron unang-una ibayad sa naprenda ug sa dili Biblikal nga pagsuweldo sa mga sinaligang magbubuhat, nga ang kantidad makalilisang nga pagkapiniyalan, nga nagpaluyo sa hilabihan nianang wala ordinahi sa Dios ug sa pagpangawat gikan sa gusto unta sa Dios nga maoy suportahan) ug nagpadulong sa pagtuo nga siya ”nakakita na sa iyang buluhaton” sa dihang siya nagsugod na sa pagbuhat ug naga suporta nga trabaho sulod sa simbahan sa organisasyon nga wala gyud mahisgoti bisag kaisa diha sa Kasulatan.

Unsa kaha ang mahitabo kon ang pang-goberno sa inyong nasod, tungod kay wala na may gustong magsundalo nagdesisyon nalang nga mahimong ”sensitibo-sa nagpangita”? Huna-hunaa kon sila nagsaad sa mga duna'y kaya nga mga magbubuhat nga kon sila moapil, walay gidahom gikan kanila--ang ibayad kanila nga cheke libre lang nga gasa, wala nila hago-i aron maila ug dili gani sila angay niini. Pwede lang silang momata inig ka buntag sumala sa ilang gusto kon kanus-a. Ilang sugdan ang ilang pagbansay-bansay kon kanus-ay ilang gusto, apan pwede pod silang mopili nga magtan-aw tan-aw lang osa ug T.V. Kon pananglit dunay gera, pwede silang mopili nga moapil sa gubat o kaha magpahayahay ra sa daplin sa dagat. Unsa man kaha ang resulta?

Dili gyud kaduha-duhaan nga ang hanay sa kasundalohan moburot. Apan ang kasun dalohan dili na sundalo, dili na haom sa ilang trabaho. Mao usab kana ang dangatan sa mga ”sensetibo—sa tigpangita” nga mga kasimbahanan. Sa pagpakunhod sa kamatuoran niburot ang kadaghanon sa manimbahay sa Domingo, apan napanas ang pagkatinun-an ug ang pagkamasinugtanon. Ang mga ”sentibo sa—tigpangita” nga mga kasimbahanan nga nisulay sa ”pagwali sa ebanghelyo” sa Domingo ug ”naghimo'g tinun-an” sa panagserbisyo sa tunga-tunga sa semana nakakita nga aduna sila'y problema kon ilang sultihan ang mga tawo sa tunga-tunga sa semana nga panagserbisyo nga kadto lamang mga tinun-an ni Jesus ang maka-adto sa langit. Ang mga tawo mobati nga daw gibakakan lamang sila sa matag-Domingo sa buntag. Busa ang maong mga kasimbahanan kinahanglan mangilad pod sa mga tawo sa tunga-tunga sa semana nga serbisyo, nga magpresentar sa pagkahimong tinun-an ug sa pagkamasinugtanon ingon nga boluntaryo lamang ug dili kinahanglanon alang sa sigurado nang malangit nga mga tawo.[24]

Ako sa klaro nakasabot nga ang ubang mga kasimbahanan sa organisasyon nagbu hat ug linain nga pamatasan sa Biblikal nga modelo nga wala buhata sa uban. Bisan pa niini, ang Biblikal nga modelo mao'y klaro gayod nga pinaka—epiktibo sa pagpadaghan sa mga disipolo ug sa mga nagabuhat ug disipolo.

Ngano man nga ang Biblikal nga modelo wala na gisunod niining adlawa? Ang lista

[24] Hinumdomi nga ang mga gikinahanglan aron mahimong mga tinun-an nga gilista ni Jesus sa Lukas 14: 26-33 wala isulti ngadto sa mga tawo nga daan nang mga magtutuo, nga daw sama'g nagtanyag Siya kani la ug ika-duhang lakang sa ilang espirituhanong pagbiyahe. Kondili, Siya nakig-estorya sa kinabag-an. Ang pagkahimong tinun-an maoy *bugtong* unang lakang nga gitanyag ni Jesus, diin dili mominos nga maoy lakang sa kaluwasan. Kini nagbarog nga lahi gayod sa gitudlo sa kasagarang ”sensetibo sa—tigpangita nga kasimbahanan.

han sa mga pasumangil mora'g wala'y katapusan, apan sa kataposang pag-analisar, ang rason ngano nga ang Biblikal nga modelo wala masunod kini tungod sa tradisyon, pagka dili matinuohon ug pagkamasinupakon. Daghan ang nagsulti nga ang Biblikal nga mode lo imposible na kaayo karong adlawa. Apan ang kasayuran mao, nga ang Biblikal nga modelo gisunod sa daghang mga lugar sa tibook kalibotan karong adlawa. Ang eksplosibo nga pagtubo sa Iglesia sa China sulod sa nanglabayng katunga sa siglo, pananglitan, kana tungod sa yano nga pagsunod sa mga magtutuo sa Biblikal nga modelo. Lahi ba ang Dios sa China kaysa bisan asa?

Ang tanan niini alang sa pag-ingon nga ang dili Amerikano nga mga pastor kinahang lan magbantay sa mga pamaaging Amerikanhon alang sa pagpatubo sa Iglesia nga gitu boy karon sa tibuok kalibotan. Mas magmalamposon pa sila sa pagtuman sa tumong ni Cristo sa pagpanghimo'g tinun-an kon ila pang gisunod ang Biblikal nga modelo sa pagtubo sa Iglesia.

Ang Linugdangan
The Aftermath

Maoy akong naobserbahan nga daghang sumusunod sa pagtulon-an sa pagpatubo sa modernong kasimbahanan dili konektado sa kasagaran sa mga pastor sa tibuok kalibo tan. Ang pinaka-daghan sa mga pastor nagbantay ug mga panon nga ubos pa sa usa ka gatos ka tawo. Daghan niini nga mga pastor ang dismayadong kasing-kasing human mosulay sa sistema sa pagpatubo sa simbahan nga wala molampos o kaha napaltos bisan wala sila'y sayop. Daw walay moangkon nga duna'y pipila ka mga rason ubos sa pagkontrolar sa pastor nga naghatag ug utlanan sa pagtubo sa ilang kasimbahanan. Atong hatagan ug pagtagad ang pipila niini karon.

Una sa tanan, *ang pagtubo sa simbahan, gilimitahan o gihatagag utlanan sa kadak -on sa lokal nga populasyon*. Klaro kaayo nga ang kasagaran sa mga simbahan sa organisasyon makita diha sa dagkong siyudad o mga lungsod. Sila gipalibotan sa minilyon nga mga katawhan diin gikan niini pwede sila mokuha'g mamahimong membro sa simbahan. Kon ang gidaghanon, sa laing bahin, mao ang tinuod nga determinasyon sa kalamposan, nan ang simbahan pagahukman, dili pinaagi sa kadak-on, kondili pinaagi sa iyang *porsento* sa lokal nga populasyon. Niana nga basihanan, ang ubang kasimbahanan sa napulo ka tawo mas malamposon pa kaysa simbahan nga aduna'y jes mil. Ang simbahan nga duna'y napulo ka membro sa balangay nga dunay singkwenta ka tawo mas malamposon kompara sa simbahan nga adunay jes mil ka membro sa siyudad nga adunay lima ka milyon. (Apan ang pastor nga dunay napulo ka membro dili gayod imbitahon nga mamulong sa panagtigom mahitungod sa pagtubo—sa Iglesia).

Ang Ika-duhang Nakahatag Ug Limitasyon Sa Pagtubo Sa Iglesia
A Second Limiting Factor To Church Growth

Ika-duha, *ang pagtubo sa Iglesia na limitahan pinaagi sa gidaghanon sa ihap sa mga napugsan na nga mga madinawatong tawo pinaagi sa tanang kasimbahanan sa usa ka rehiyon.* Sa bisan unsang orasa, duna lama'y daghang mga membro sa lugar diin ang kasing-kasing sa mga tawo abli sa ebanghelyo. Ug sa dihang ang tanang madinawa ton na abot na, wala na gayo'y simbahan nga motubo, gawas kon ang uban mahimo nang magbalhin-balhin ug simbahan (diin dunay daghang mga kasimbahanan nga nitubo pinaagi sa paghago sa ubang kasimbahanan).

Hinuon, ang matag Cristohanon karon dili madinawaton sa ebanghelyo sa usa ka pa nahon apan nahimong madinawaton ilalom sa inpluwensiya sa Balaang—Espiritu. Busa, posible kaayo nga ang mga tawo nga dili madinawaton karon mahimo ra unya nga madinawaton. Kon sila modawat na ang Iglesia motubo. Ang kasagarang gitawag nato nga "revival o pagkapukaw" mahitabo kon dunay *daghang* mga dili madinawaton nga sa kalit nahimong madinawaton. Hinuon, dili nato kalimtan, nga ang *usa* ka tawo nga nahimo nga madinawaton pagkapukaw usab, lamang sa gamay nga sukdanan. Ang tanang dagkong pagkapukaw nagsugod lamang sa usa ka tawo nga nag madinawaton. Busa, pastor ayaw ipaka--walay bili ang mga adlaw sa gamayng sinugdanan.

Si Jesus nagpadala sa mga disipolo aron pagwali sa ebanghelyo ngadto sa mga siyu dad nga Iya nang nasayran nga dili mag madinawaton, diin walay bisan usa ka tawo nga maghinulsol (Lukas 9:5). Apan si Jesus nagpadala gihapon kanila aron pagwali sa ebang helyo didto. Kadto ba nga mga tinun-an wala magmalamposon? Dili. Bisan pag wala sila'y nakabig (ug walay pagtubo sa Iglesia) sila nagmalamposon tungod kay gituman nila si Jesus.

Sama sa gihapon, si Jesus nagpadala'g mga pastor sa kabalayan, mga siyudad ug mga kasikbit diin Siya nahibalo nga gamay ra nga porsento sa mga tawo mahimong madinawaton sa ebanghelyo. Kadtong mga pastor nga matinud-anong nag-alagad sa ilang gamay nga kongregasyon malamposon sa mga mata sa Dios, bisan pa kon sila dili malamposon sa panan-aw sa mga eksperto sa pagpatubo sa simbahan.

Ang tanang pastor sa matag lugar kinahanglan madasig sa kasayuran nga, tungod sa dakong kalooy sa Dios, ug agi'g tubag sa mga pag-ampo sa iyang mga katawhan, Siya nitabang aron ang mga dili madinawaton nga mga tawo mahimong madinawaton. Siya mosulay sa pag-inpluwensya sa mga dili pa luwas nga mga tawo pinaagi sa ilang konsen sya, sa Iyang kabuhatan, mga serkomstansya, sa Iyang dili pa kataposan nga paghukom, ang buhing testimonya sa Iyang Iglesia, ang pagsangyaw sa ebanghelyo, ug ang pagkonbiktar sa Balaang Espiritu. Busa pastor, lig-ona ang imong kasing-kasing. Padayon sa pagsugot, pag-ampo ug pagwali. Sa dili pa ang pagkapukaw diha sa dakong sukdanan aduna usa'y dakong *panginahanglan* sa pagkapukaw. Ug duna kanunay usa nga motunga nga mangandoy ug pagkapukaw. Padayon sa pagdamgo!

Ang Ika-tulong Nakahatag Ug Limitasyon Sa Pagtubo Sa Iglesia

A Third Limiting Factor To Church Growth

Ang ika-tulong rason nga nakahatag ug limitasyon sa tubo sa tinagsang kasimbahan mao ang abilidad sa pastor. Ang kadaghanan sa mga pastor wala magabaton ug kakaya han nga gikinahanglan sa pagbantay ug dagkong kongregasyon, ug dili kini ilang sayop. Dili lang gyud sila ginasahan alang sa organisasyon, alang sa pagpalakad o kaha sa pag wali ug pagtudlo nga abilidad nga gikinahanglan alang sa dagko nga kongregasyon. Sa klaroha'y, ang maong mga pastor wala tawga sa Dios aron magpastor ug dagkong kongregasyon, ug mahimong sayop sila nga mosulay sa pagpastor ug bisan unsa gawas lang sa igo-igo lang nga kadak-on nga simbahan sa organisasyon o Iglesia diha sa panimalay.

Ako sa dili palang dugay nakabasa ug ilado na nga libro mahitungod sa pagkapangu lo o leadership nga sinulat sa senior pastor sa usa sa mga giilang dagko nga simbahan sa Amerika. Samtang ako nagbasa sa mga panid nga iyang gipuno sa iyang mga pagtambag

uban sa kasinatian alang sa mga modernong pastor, ang akong nagbalik-balik nga huna-huna mao kini: ”Siya wala magsulti kanamo kon unsaon nga mapastor—siya nagsulti kanamo unsaon nga mahimong punong ehikotibo o chief executive sa usa ka dakong kor porasyon”. Ug wala na'y laing kapilian pa sa usa ka Amerikanhong pangulong pastor sa dakong simbahan sa organisasyon. Siya nanginahanglan ug dakong gidaghanon sa mga lumilihok, ug ang pagpadagan sa maong mga lumilihok maoy usa ka pagtrabaho nga nagkinahanglan ug tibook panahon. Ang magsusulat sa maong libro nga akong gibasa aduna'y sakto gayod nga abilidad aron mahimong pinakalabaw nga opisyal sa usa ka kali
botanong kahugpungan o korporasyon. (Gani, sa iyang libro kanunay niyang gihisgotan ang mga ilado ug dagkong mga espesyalista sa pagpalakad ug negosyo, ug nagasugyot sa ilang mga panambagon ngadto sa mga pastor nga iyang mga magbabasa). Apan daghan, kon dili man tanan sa iyang mga magbabasa, nga wala'y katakos sa pagdumala ug pagpa
nguna nga sama sa iyang nabatunan.

Sa mao ra nga libro, ang magsusulat prangka nga nagsaysay kon giunsa, diha sa daghang mga okasyon samtang iyang gitukod ang iyang dakong kongregasyon, nga siya nakabuhat ug seryosong mga kapakyasan, mga kasaypanan nga pwedeng mahimong kabaylo sa iyang pamilya o sa iyang kaugmaon diha sa buluhaton. Pinaagi sa grasya sa Dios, siya nakalahutay. Ang iya hinuong mga kasinatian, nagpahinumdom kanako, sa daghang mga panghitabo sa dihang ang ubang mga pastor sa organisasyon, nga naninguha alang sa sama ra nga klase sa kalamposan, nakahimo ug parehas nga sayop ug nag-antos sa kompleto nga pagkagun-ob. Ang uban, nga naggahin sa ilang kaugalingon alang sa ila nga kasimbahanan, nawad-an sa ilang mga anak o kaha nagun-ob ang ilang kaminyoon. Ang uban nag-antos sa problema sa pangisip o kaha grabe nga kakapoy tungod sa pagministeryo. Ang uban nahimong grabe ang pagkadismaya nga sa kataposan ilang gibiyaan ang tanang buluhaton. Daghan pong uban nga nakalahutay, apan kana mao ra gayo'y pwede ika-estorya. Nagpadayon sila sa pagpuyo sa kinabuhing puno sa pagka-desperado, namalandong kon ang ilang grabe nga sakripisyo nahi-angay ba gayod.

Samtang akong gibasa ang naasoy nga libro, kanunay kining nagpadugang kalig-on sa akong huna-huna, sa kaalam sa nag-unang Iglesia, diin wala gayo'y nahisama ang hitsura niini diha sa mga modernong kasimbahanan, ug walay pastor nga responsable alang sa panon nga mas daghan pa sa baynte-singko o daghan pa nga mga tawo. Sumala sa akong giasoy sa nangaging kapitulo, daghang mga pastor nga naghuna-huna nga ang ilang kongregasyon gamay ra kaayo kinahanglan nga magtimbang-timbang pag-usab sa ilang mga buluhaton diha sa lamdag sa Kasulatan. Kon duna sila'y sinkwenta ka membro, ang ilang mga kasimbahanan sa akto dako ra kaayo. Kon dunay makahimo nga pagpangulo sa sulod, mahimo silang mamalandong niini uban sa pag-ampo, ug bahinon kini'g tulo ka mga Iglesia sa balay ug ibaligya ang ilang patukod, uban sa tumong sa pagpanghimo'g mga disipolo ug pagtukod sa gingharian sa Dios, sa pamaagi sa Dios.

Kon medyo makabug-at ra kaayo, pwede silang magsugod sa pagmatoto ug umaabot nga mga pangulo, o magsugod ug gagmayng grupo, o kon duna na sila'y gagmayng grupo, magpahiluna ug ubang gawasnon ug independente nga Iglesia sa kabalayan aron pagtan-aw kon unsay mahitabo.

Uban Pang Mga Modernong Pamaagi Sa Pagpatubo Sa Iglesia
Other Modern Church-Growth Techniques

Dunay daghan pang ubang mga pamaagi nga giendorso karon ingon nga kinahangla non alang sa pagtubo sa Iglesia gawas sa modelo nga gitawag ug ”sensitibo-sa nagpangi ta”. Daghan niining ubang mga pamaagi dili haom sa Biblia ug nailalom sa kategorya sa “espirituhanong pagpakiggubat”. Sila gipaila nga gigamit ang mga pangalan sama sa, “paglumpag sa mga lig-ong kuta”, ”pag-ampo sa pakig-gubat”, ug ”paggama sa espirituhanong mapa”.

Atong hatagan ug pagtagad ang pipila niini nga mga pagbansay sa mosunod nga ma nga kapitulo nga naghisgot mahitungod sa espirituhanong pakiggubat. Sa minubo, ug sa laing bahin, matingala kita ngano nga ang maong mga buhat nga dili gayod ilado sa mga apostoles maisip nga kinahanglanon alang sa pagtubo sa Iglesia karon.

Daghan sa mga bag-ong pamaagi sa pagpatubo sa Iglesia mga resulta sa mga kasina tian sa gamayng ihap sa mga pastor nga nag-ingon, ”Gibuhat ko kini ug kana, ug ang akong simbahan nitubo. Busa kon buhaton nimo ang samang mga butang, ang imong simbahan motubo pod”. Sa laing bahin, ang kamatuoran mao, nga walay tinuod nga ka dugtungan ang pagtubo sa ilang simbahan sa pinasahing mga butang nga ilang gibuhat, bisan pag lain ang ilang paghuna-huna niini. Kini napamatud-an sa kapila na kahigayon sa dihang ang ubang mga pastor nisunod sa maong pinasahi nga mga pagtulon-an, nag buhat sa mao rang butang, ug ang ilang mga kasimbahanan wala gyud motubo sa tanan.

Ang pastor sa pagpatubo sa Iglesia pwedeng madungog nga moingon, ”Sa dihang nagsugod kami sa pagsiyagit ngadto sa mga demonyo sa among syudad, ang pagkapukaw ni bundak sa among Iglesia. Busa kinahanglan nga magsugod kanag singgit-singgit sa mga demonyo kon gusto ka nga ang pagkapukaw moabot sa imong Iglesia”.

Apan ngano man nga aduna may mga grabe ka kahibulungang pagkapukaw sa tibo ok kalibotan sa nanglabayng 2000 ka tuig sa kasaysayan sa Iglesia nga walay bisan usa nga nagsinggit-singgit sa mga demonyo diha sa mga kasyudaran? Kini nagpakita nga, bi san pag kana nga pastor *naghuna-huna* nga ang pagkapukaw naggikan sa pagsinggit-singgit sa mga demonyo, siya nasayop. Posible hinuon nga, ang mga tawo nianang siyudara na gasugod na sa pagkamadinawaton sa ebanghelyo, ug malagmit tungod kana sa hiniusang *pag-ampo* sa Iglesia, ug nga ang pastor nahitabo nga atua didto nagwali sa ebanghelyo sa dihang sila madinawaton na. Kasagarang nahitabo, ang pagtubo sa Iglesia nahitabo resulta kana sa *pagka-anaa sa sakto nga lugar sa saktong panahon.* (Ug ang Balaang Espiritu motabang kanato nga ma anaa sa saktong lugar sa saktong oras).

Kon ang pagsinggit batok sa mga demonyo diha sa mga syudad magdala'g pagka-pukaw sa simbahan sa usa ka pastor, ngano man, nga human sa gitas-on sa usa ka panahon, ang maong pagkapukaw nihinay ug unya nawala, nga maoy kanunay nga nahitabo? Kon ang pagsinggit batok sa demonyo mao *ang* yabe, nan mobarog kini sa usa ka rason nga kon magsigi kita'g suliyaw sa mga demonyo, ang matag usa diha sa siyudad moduol gayod kang Cristo. Apan sila wala gayod.

Ang kamatuoran klaro kaayo kon sa yano lamang ato kining pamalandongan bisan sa diyotay lang. Ang bugtong Biblikal nga pamaagi sa pagtubo sa Iglesia mao ang pag-ampo, pagwali, pagtudlo, ug pagpanghimo'g mga disipolo, sa tabang sa Balaang Espiritu, ug uban pa .Ug bisan gani ang maong mga pamaagi sa Biblia, dili pa makapatubo sa Iglesia, tungod kay ang Dios nagahimo sa mga tawo nga mga gawasnon sa pagpili sa ilang sundon. Makahimo sila nga

mopili nga maghinulsol o dili maghinulsol. Pwedeng ikasulti nga si Jesus napakyas diha sa pagtubo sa Iglesia sa ubang mga panahon sa dihang ang mga syudad nga iyang gibisitahan wala maghinulsol.

Ang tanan niini alang sa pag-ingon nga kita nagkinahanglan lamang nga magbansay sa *Biblikal* nga mga pamaagi sa pagtukod sa Iglesia. Ang uban gawas niana maoy pag-u sik lamang sa panahon. Sila mga buhat nga naglangkob ug kahoy, uhot ug dagami nga sa usa ka adlaw niana pagasunogon pinaagi sa kalayo ug dili gayod mahatagan ug ganti. (I Corinto 3:12-20).

Sa kataposan, ang tumong dili lamang pagtubo sa gidaghanon o ihap, kondili sa pag panghimo'g mga tinun-an. Kon ang simbahan nitubo samtang nanghimo kita'g mga disi polo, nan dalaygon ang Dios!

KAPITULO UNOM
CHAPTER SIX
Ang Ministeryo sa Pagtudlo
The Ministry Of Teaching

Niini nga kapitulo atong hatagan ug pagtagad ang daghang bahin sa buluhaton sa pagpanudlo. Ang pagpanudlo responsibilidad sa mga apostoles, mga propeta, mga ebanghelista[25], mga pastor/pangulo/magbalantay, mga magtutudlo (syempre), ug sa ubang kahimtang, ang tanang sumusunod ni Cristo, ingon nga kitang tanan unta gayod manghimo'g mga disipolo, ug magatudlo kanila sa pagsugot sa tanang gisugo ni Cristo[26].

Sama sa akong gipasabot sa niagi, ang pastor o ministro nga naghimo'g tinun-an nag tudlo unang-una pinaagi sa iyang panig-ingnan, ug ikaduha, sa pagsulti. *Siya nagsang yaw sa iyang gipangbuhat.* Ang apostoles nga si Pablo, nga usa ka malamposon kaayo nga tigmugnag disipolo, nagsulat:

> Sunduga ninyo ako ingon nga nagsundog ako kang Cristo.
> (I Corinto 11:1)

Kinahanglan kini ang pinaka-tumong sa ministro—ang pagka-makahimong mosulti sa iyang gipangunahan, ”Sunduga ko. Kon gusto kang makahibalo unsaon pagkinabuhi kon sumusunod ka ni Cristo, tan-awa lang ko”.

---

[25]Ang pagwali sa ebanghelyo sa mga ebanghelista maisip nga usa ka porma sa pagtudlo, ug ang mga ebang helista sa klaro gayod nagkinahanglan nga moproklamar ug usa ka ebanghelyo nga tukma gayod sa Biblia.

[26] Dili tanan magtutuo ang gihataga'g responsibilidad nga magwali sa publiko sa grupo sa mga tawo, apan ang tanan dunay responsibilidad sa pagtudlo nga magsugod sa usa-ngadto usa samtang maghimo sila'g mga tinun-an (Mateo 5:19;28:19-20; Colosas 3:16; Hebrohanon 5:12).

Pinaagi sa pagtandi, akong mahinumduman ang pagsulti nako sa kanhi kongregasyon nga akong gipastoran, ”ayaw kog sunda....sunda si Cristo!” Bisan ug wala kini mahitabo kanako sa usa ka panahon, ako moangkon nga ako dili maayong ehemplo nga sundon. Gani, ako moangkon nga ako wala magsunod kang Cristo nga mao unta'y angay, ug unya sultihan ang matag-usa pagbuhat sa wala nako buhata! Unsa kini ka lahi gayod kaysa gisulti ni Pablo. Sa tinuod, kon dili kita makasulti sa mga tawo sa pagsunod kanato tungod kay nagsunod kita kang Cristo, dili ta angay nga mamuhat, tungod kay ang mga tawo naggamit sa mga ministro aron mahimo nila nga mga panig-ingnan. *Ang simbahan timaan sa mga pangulo niini.*

Ang Pagtudlo'g Panaghiusa Pinaagi'g Ehemplo

Teaching Unity By Example

Atong i-aplikar kining maong panghuna-huna sa pagtudlo pinaagi'g panig-ingnan ngadto sa pagtudlo'g usa ka topiko, ang topiko sa panaghi-usa. Ang tanang tinguha sa mga pastor/pangulo/magbalantay mao nga ang panon nga ilang gipangulohan mahiusa. Sila dili gusto'g pagkabahin-bahin sulod sa ilang lokal nga panagtigom. Nakahibalo sila nga ang paggrupo-grupo grabeng makapasubo sa Ginoo. Human sa tanan, si Jesus nagsugo kanato sa paghigugmaay ingon nga Siya nahigugma kanato (Juan 13:34-35). Ang atong gugma alang sa usag-usa maoy atong timaan ingon nga iyang mga tinun-an atubangan sa nagasud-ong nga kalibotan. Kining tanan mao man gayod, ang kasagaran sa mga pangulo sa panon nagpasidaan sa ilang mga karnero sa paghigugmaay sa usag-usa ug maningkamot alang sa panaghiusa.

Apan, ingon nga mga ministro nga unta maoy magtudlo unang-una pinaagi sa panig-ingnan, kita hinuon halayo'g kakulangan sa atong mga pagpanudlo mahitungod sa gugma ug panaghiusa sa ubang mga pastor, nagpadala kita'g mensahe nga nagakontra sa atong giwali sa atong kongregasyon. Nagdahom kita nga ilang buhaton ang wala nato buhata.

Ang kasayuran mao, *nga ang pinaka-mahinungdanong mga pulong nga gisulti ni Jesus mahitungod sa panaghiusa ginapamulong ngadto sa mga pangulo mahitungod sa ilang relasyon sa ubang mga pangulo*. Pananglitan, didto sa kataposang panihapon, sa human Niya hugasi ang mga tiil sa iyang mga tinun-an, si Jesus miingon kanila,

> Kamo nagtawag kanako'g magtutudlo ug Ginoo; sakto kamo kay Ako mao man. Busa, kon ako nga inyong Ginoo ug magtutudlo, naghugas sa inyong mga tiil, kinahanglan nga kamo usab maghugas sa usag-usa sa inyong mga tiil. Kay Ako naghatag kaninyo'g panig-ingnan nga kina hanglan usab ninyong buhaton sama sa Akong gibuhat kaninyo. (Juan 13:13-15) (Timan-i nga si Jesus nagtudlo pinaagi'g panig-ingnan)

Ang mga pastor kanunay mogamit niini nga teksto sa Kasulatan aron pagtudlo sa ila nga mga panon mahitungod sa paghigugma sa usag-usa, diin sa klaro gayod nahi-angay. Apan ang mga pulong niini nga teksto, gipahinungod sa mga nanguna, nga mao ang dosi ka apostoles. Si Jesus nakahibalo nga ang Iyang umaabot nga Iglesia duna lamay gamay nga paglaom nga molampos sa iyang tahas kon ang mga nanguna niini nabahin o nag

kompetensyahay. Busa giklaro Niya nga *Siya nagdahom nga ang Iyang mga pangulo maga-alagad nga mapaubsanon sa usag-usa.*

Sa sitwasyon sa kultura sa Iyang kapanahonan, si Jesus nagpakita ug mapainubsanon nga pag-alagad pinaagi sa pagbuhat sa pinakaubos nga trabaho sa usa ka sulogoon sa panimalay, nga mao ang paghugas sa mga tiil. Kon Siya nakabisita pa sa lahi nga kultura, sa managlahi nga panahon sa kasaysayan, Iya tingaling gikubkub ang mga labayanan ug hugaw ug gihinloan ang mga labayanan ug basura sa Iyang mga tinun-an. Pila sa Iyang mga modernong pangulo nga adunay pagka-andam nga mopakita nianang maong klase sa gugma ug pagpa-ubos sa usag-usa?

Sulod sa bakante nga dili mominos sa isa ka oras, si Jesus nagbalik-balik sa pagpun ting niining mahinungdanon nga mensahe. Pipila ka mga minuto human Siya manghugas sa ilang mga tiil, si Jesus misulti sa umaabot nga mga pangulo sa Iyang Iglesia:

> Usa ka bag-ong sugo ang akong ihatag kaninyo, nga maghigugmaay ka mo ang usag-usa, ingon nga Ako nahigugma kaninyo, kamo usab mag higugmaay sa usag-usa. Pinaagi niini ang tanan masayod nga kamo A kong mga tinun-an, kon duna kamo'y gugma sa usag-usa.
> (Juan 13:34-35)

Kining mga pulonga sa tataw gayod dunay kagamitan ngadto sa tanang disipolo ni Cristo, *apan sa sinugdanan gisulti kini ngadto sa mga pangulo mahitungod sa ilang relasyon sa ubang mga pangulo.*

Sa makausa, sa pipila lang ka minutong nilabay, si Jesus niingon,

> Kini ang Akong sugo, nga kamo maghigugmaay sa usag-usa, sama nga ako nahigugma kaninyo. Wala gayo'y nakabuhat niining mas dakong gugma, nga ang usa mohatag sa iyang kinabuhi alang sa iyang mga hi gala.
> (Juan 15:12-13)

Timan-i nga si Jesus sa makausa pa namulong sa Iyang mga pangulo.

Sa nanglabayng mga segundo, Siya niingon na usab,

> Kini ang sugo ko kaninyo, nga kamo maghigugmaay sa usag-usa.
> (Juan 15:7)

Unya, pipila ka minuto ang nilabay, ang mga tinun-an ni Jesus nag-ampo alang kani la,

> Ug ako mobiya na sa kalibotan; apan sila nia pa gihapon sa kalibotan, ug ako moanha na Kanimo. Balaang Amahan, tipigi sila sa Imong Nga lan, sa Ngalan nga gihatag mo Kanako, *aron sila mahimong usa,* sama Kanato.
> (Juan 17:11)

Sa kataposan, pipila lamang ka segundo ang nilabay, samtang nagpadayon si Jesus sa Iyang pag-ampo, ang Iyang mga disipolo nakabati Kaniya nga niingon,

> Wala Ako mangayo alang lamang kanila, apan alang usab niadtong motuo kanako pinaagi sa ilang mensahe; *aron sila mahimong isa;* sa ma nga Ikaw Amahan ania Kanako, ug ako naa Kanimo, nga sila usab maania Kanato; *aron nga ang kalibotan motuo nga Ikaw nagpadala Kanako.* Ug ang himaya nga Imong gihatag Kanako Akong gihatag kani la; *aron sila mahimong usa,* sama Kanato; Ako diha kanila, ug Ikaw Ka nako, *aron sila mahingpit diha sa panaghiusa, aron ang kalibotan ma sayod nga Ikaw gayod ang nagpadala Kanako,* ug nahigugma kanila, sama nga Ikaw nahigugma Kanako.
> (Juan 17:20-23)

Busa, sa lat-ang nga ubos sa usa ka oras, *unom ka higayon* nga gipasabot ni Ginoong Jesus sa Iyang mga pangulo sa umaabot ang kahinungdanon sa ilang panaghiusa ug pagpakita sa ilang panaghiusa pinaagi sa mapaubsanong paghigugma ug pagserbisyohay sa usag-usa. Kini sa klaro gayod mahinungdanon alang kang Jesus. Ang ilang panaghiusa mao ang yawe sa pagtuo sa kalibotan Kaniya.

Unsa Ka Maayo Ang Atong Nabuhat?

How Well Are We Doing?

Sa makasusubo, samtang kita nagdahom nga ang atong mga panon mahiusa uban sa gugma, daghan kanato nakig-indigay sa usag-usa ug nagagamit ug mga wala na masubay sa saktong pamatasan nga mga pamaagi aron pagtukod sa atong simbahan pinaagi sa paghago sa ubang simbahan. Daghan kanato naglikay sa pagpakig-uban sa mga kapastoran nga lahi ang doktrina. Ato pa gayod nga gipahibalo ang atong kakulang sa panaghiusa diha sa mga timaan nga atong giplastar aron makit-an sa kalibotan atubangan sa atong kasimbahanan, ang gipadalang mensahe alang sa matag-usa: ”dili kami sama sa ubang mga Cristohanon nga anaa sa ubang kasimbahan”. (Ug nabuhat nato ang maayong trabaho sa pag-edukar sa kalibotan sa kakulang sa atong panaghi-usa, sama sa kasagarang nasayran sa mga dili magtutuo nga ang Cristianidad usa ka nabahin-bahin nga organisasyon).

Sa hamubo, wala nato buhata ang atong giwali, ug ang atong panig-ingnan nagtudlo sa atong kongregasyon ug mas daghan pa kaysa atong giwali mahitungod sa panaghiusa. Usa ka binuang nga huna-hunaon nga ang kasagarang Cristohanon mahimo lamang nga mahiusa kon ang ilang mga pangulo mag-usab sa ilang mga batasan.

Ang bugtong solusyon, syempre, mao ang paghinulsol. Maghinulsol kita sa atong pag pahimutang ug dili mao nga panig-ingnan sa atubangan sa mga magtutuo ug atubangan sa kalibotan. Atong tang-tangon ang mga ali nga nagbahin kanato ug magsugod sa paghi gugma sa usag-usa sumala sa gisugo ni Jesus.

Kana nagpasabot nga, una sa tanan, makigkita kita sa ubang mga pastor ug mga ministro apil na ang mga pastor sa managlahing pagtuo sa doktrina. Wala ako magsulti nga makighugoy-hugoy kita sa mga pastor nga wala matawo pag-usab, nga wala maningkamot sa pagsugot kang

Jesus, o kaha naa sa buluhaton alang sa pangkinaugalingong kaayohan. Sila mga lobo nga nagbistig sama sa karnero, ug si Jesus nagsulti kanato sa tukma gayod kon unsaon sa pag-ila kanila. Sila mailhan pinaagi sa ilang bunga.

Ako, hinuon, naghisgot ug mga pastor ug mga ministro nga naningkamot sa pagsunod sa mga sugo ni Jesus, mga tinuod nga mga igsoong lalaki ug babaye diha kang Cristo. Kon ikaw usa ka pastor, kinahanglan ikaw komitado sa paghigugma sa ubang mga pastor, nga magpakita'g panig-ingnan sa maong gugma sa praktikal nga mga pamaagi atubangan sa imong mga panon. Usa ka paagi sa pagsugod mao ang pag-adto sa mga kapastoran sa imong gipuy-an nga dapit ug mangayo sa ilang kapasayloan sa wala paghigugma kanila nga unta maoy imong gibuhat. Kana makaguba gayod sa mga ali. Unya pakigsabot sa pagpakigkita uban kanila sa kanunay aron pagpakigsalo sa pagpangaon, pagdasig ug pagpasidaan sa usag-usa ug pag-inampoay. Sa dihang mahitabo na kana, kamo sa hinay-hinay pwede nang maghisgot-hisgot uban sa gugma sa mga doktrina nga nakabahin kaninyo, ug maningkamot alang sa panaghiusa bisan pa kon kamo sa kataposan nagkasinabot o wala sa mga butang nga inyong gipanag-estoryahan. Ang akong kinabuhi ug pagministeryo naugmad pa gayod sa hilabihan sa dihang ako sa kataposan nahimong andam sa pagpaminaw sa mga ministro nga wala sa sulod sa akong kampo sa doktrina. Ako napakyas sa pagdawat sa daghang mga panalangin sulod sa daghang katuigan pinaagi sa pagsirado sa akong kaugalingon.

Imo usab nga ikapakita ang imong gugma ug pakighiusa pinaagi sa pag-imbitar sa ubang pastor sa pagwali sa imong simbahan o sa panagtapok sa Iglesia diha sa balay, o kaha ang imong simbahan maghimo ug sagol nga panagkatigom uban sa ubang kasimbahanan o panagtapok sa Iglesia diha sa balay.

Pwedeng usbon nimo ang ngalan sa imong simbahan aron dili na kini magmantala ngadto sa kalibotan sa imong wala pagpakighiusa sa uban diha sa lawas ni Cristo. Pwede kang mogawas sa imong denominasyon o sa gihinganlan nga asosasyon ug makig-ilhanay lamang sa lawas ni Cristo, nga magpadalag mensahe sa tanan nga ikaw nagtuo nga si Jesus nagtukod lamang ug usa ka Iglesia, ug dili daghang nagkalain-lain nga kasimbahanan nga dili gayod magka-uban sa usag-usa.

Kini, nga akong nahibaw-an, medyo kuyaw kon paminawon. Apan ngano man nga magbuhat man gayod ug bisan unsa nga atong gunitan bisan klaro nga wala kini sa pla no ni Jesus? Nganong moapil man kita sa bisan unsang butang nga dili makapahimuot Kaniya? Walay mga denominasyon o pinasahi nga asosasyon nga gihisgotan sa Kasula tan. Sa dihang ang mga taga-Corinto nabahin mahitungod sa ilang paborito nga mga magtutudlo, si Pablo lig-on gayod nga nagabadlong kanila, uban sa pag-ingon nga ang ilang pagka-bahin-bahin nagpadayag sa ilang pagka-unodnon ug sa ilang espirituhanong pagka-masoso (I Corinto 3:1-7). Ang ato bang pagkabahin-bahin nagpadayag ug mga butang nga kulang pa?

Bisan unsang butanga nga nagbahin-bahin kanato kinahanglan likayan. Ang mga Iglesia sa panimalay kinahanglan maglikay sa ilang kaugalingon sa paghatag ug ngalan o kaha sa pag-apil sa mga asosasyon nga dunay mga ngalan. Sa Kasulatan, ang matag-Iglesia giila lamang pinaagi sa mga balay diin sila magkatigom. Ang grupo sa mga kaiglesiahan giila lamang pinaagi sa mga siyudad diin sila nagpuyo. Silang tanan nag-isip sa matag-usa kanila nga kabahin sa usa ka Iglesia, nga lawas ni Cristo.

Duna lamay usa ka Hari ug usa ka gingharian. *Si bisan kinsa nga magapahimutang sa iyang kaugalingon aron nga ang mga magtutuo o kaiglesiahan makig-uban kaniya nagtukod sa iyang kaugalingong gingharian sulod sa gingharian sa Dios.* Maayo pa nga mangandam siya sa pagbarog atubangan sa Hari nga nag-ingon, ”Ang Akong himaya dili nako ihatag sa uban” (Isaias 48:11).

Ang tanan niini sa makausa pa alang sa pag-ingon nga ang mga ministro kinahang lan magpahimutang ug sakto nga ehemplo sa pagkamasinugtanon kang Cristo atuba ngan ni bisan kinsa, tungod kay ang mga tawo mosunod sa ilang panig-ingnan. Ang panig-ingnan nga ilang gikinabuhi atubangan sa uban mao ang ilang pinaka-makatakod nga pamaagi sa pagtudlo. Sumala sa gisulat ni Pablo sa mga taga-Filipos:

> Mga kaigsoonan, pag-usa kamo sa *pagsunod sa akong panig-ingnan* ug *panid-i sila nga naglakaw sumala sa panig-ingnan nga inyong nabatu nan dinhi kanamo.*
> (Filipos 3:17)

Unsay Itudlo
What To Teach

Sama kang Pablo, ang ministro nga naga-panghimo'g tinun-an dunay tumong. Kana nga tumong mao ”ang pagpresentar sa matag tawo nga kompleto diha kang Cristo” (Colosas 1:21b). Busa siya, sama kang Pablo, maga-“*pasidaan* sa matag tawo ug *magtudlo* sa matag-tawo uban sa tanang kaalam” (Colosas 1:28a). Timan-i nga si Pablo wala magtudlo aron lang pag-edukar o paglingaw sa mga tawo.

Ang ministro nga naga-panghimo'g tinun-an makahimo sa pagsulti uban kang Pablo, “Ang tumong sa among mga pahimangno mao ang gugma gikan sa putli nga kasing-ka sing ug maayong konsensiya ug sinsiro nga pagtuo” (I Timoteo 1:5). Kana mao, nga siya gustong magmugnag tinuod nga pagkasama kang Cristo ug pagkabalaan sa mga tawo nga iyang giserbisyohan, maong ngano nga nagtudlo siya sa mga magtutuo sa pagsugot sa tanang mga gisugo ni Cristo. Siya nagtudlo sa tinuod, nga nagapasidaan sa iyang mga tigpaminaw sa ”pagsunod sa kalinaw uban sa tanang tawo, ug sa pagkabalaan, nga kon wala kini walay makakita sa Ginoo” (Hebrohanon 12:14).

Ang ministro nga naga-panghimo'g mga tinun-an nakahibalo nga si Jesus nagsugo sa Iyang mga disipolo sa pagtudlo sa ilang mga tinu-an sa pagsunod sa tanan, ug dili kay usa lang ka bahin, sa unsay Iyang gisugo kanila (Mateo 28:19-20). Gusto siyang makasiguro nga dili ipadaplin ang pagtudlo sa tanang butang nga gitudlo ni Cristo, ug busa siya sa kanunay nagtudlo bersikulo por bersikulo pinaagi sa ebanghelyo ug sa mga sinulat. Diha niini nahitala ug gipasabot pag-usab ang mga kasugoan ni Jesus.

Kining klaseha sa pagpanudlo nga nagabutyag sa tanan nagasiguro usab nga ang iyang mga pasidaan mahimong balanse. Kon kita magtudlo lamang ug mga mensahe pi nasubay sa topiko, kita sa kasagaran naka-sentro lamang sa topiko nga sinati sa mga tawo ug sa samang paagi nagsalikway niadtong dili sinati kaayo. Ang magtutudlo nga na gagamit ug bersikulo por bersikulo nga pagpanudlo, hinuon, dili lamang magtudlo mahi tungod sa gugma sa Dios, kon dili magtudlo usab mahitungod sa Iyang mga disipolo ug

kapungot. Dili lamang siya magtudlo mahitungod sa mga panalangin sa pagka-Cristoha non, kondili mahitungod usab sa mga responsibilidad. Sa susama usab wala siya'y purohan nga iyang ipaka-dako ang mga dili kaayo hinungdanong mga tema, nga nagahatag ug dakong pagtagad sa mga dili kaayo mahinungdanon ug nagsalikway sa pinaka-mahinungdanon. (Sumala kang Jesus, mao kini ang sayop sa mga Pariseo; Mateo 23:23-24).

Pagbuntog Sa Kahadlok Sa Nagabutyag Nga Pagtudlo

Overcoming Fears Of Expository Teaching

Daghang mga pastor ang mahadlok nga motudlo bersikulo por bersikulo kay dunay daghan kaayo nga wala nila hisabti sa Kasulatan, ug dili sila gusto nga ang ilang kongre gasyon masayod ug unsa ka daghan ang wala nila hisabti! Kana, syempre, maoy pagpagarbo. Wala bisan usa ibabaw sa kalibotan nga perpekto gayong nakasabot sa matag-butang diha sa Kasulatan. Bisan si Pedro nag-ingon nga ang uban sa mga butang nga gisulat ni Pablo mga lisod sabton (2 Pedro 3:16).

Kon ang pastor nga nagtudlo'g bersikulo por bersikulo moabot diha sa bersikulo o pasahe nga wala niya hisabti, iya lamang yano nga ingnon ang iyang panon nga wala siya makasabot sa sunod nga bahin ug unya laktawan lamang niya kini. Siya usab pwedeng mo hangyo sa iyang panon sa pag-ampo nga ang Balaang Espiritu magtabang kaniya sa pagpasabot. Ang iyang pagpaubos makapahimutang ug saktong panig-ingnan sa atubabangan sa iyang mga panon, *usa na kana ka wali mismo.*

Ang pastor/pangulo/magbalantay sa Iglesia diha sa balay adunay pinasahi nga binta ha diha sa pagtudlo'g gamay nga grupo sa dili pormal nga plastada, tungod kay pwede mangutana samtang siya nagtudlo. Kini usab maka-abli ug posibilidad sa Balaang Espiritu nga mohatag ug pagpasabot sa uban diha sa grupo mahitungod sa mga panulat nga ginatun-an. Ang resulta mao ang mas epiktibo nga pagkat-on alang sa matag-usa.

Ang maayong dapit diin nindot nga magsugod kon magtudlo sa mga sugo ni Cristo mao ang Iyang mga pagwali didto sa bukid, nga makita sa Mateo 5-7. Didto, si Jesus nag hatag ug daghang mga sugo, ug gitabangan Niya ang Iyang mga sumusunod nga mga Judio sa saktong pagsabot sa mga balaod nga gihatag pinaagi kang Moses. Unahan lag dyotay niini nga libro, ako magtudlo pinaagi sa pagwali didto sa bungtod bersikulo por bersikulo aron pagpakita unsaon kini pagbuhat.

Ang Pag-andam Sa Wali

Sermon Preparation

Walay ebidensya sa Bag-ong Tugon nga ang pastor/pangulo/magbalantay sukad ma sukad nag-andam ug senimana nga pakigpulong o wali, nga kompleto uban sa hinlo nga pagka-andam nga mga punto ug ilustrasyon tanan gisulat sa mubo nga listahan, sama sa gibuhat sa modernong mga ministro. Sa tataw gayod walay bisan kinsa kanato nga makahuna-huna kang Jesus nga nagbuhat sa maong butang! Ang pagpanudlo sa nag-una nga Iglesia wala planoha ug kasagaran panag-estoryahanay, nga nagsunod sa estilo sa mga Judio, ug dili pagwali, nga maoy gibatasan sa mga greigo ug mga romano, usa ka tradisyon nga gidawat sa Iglesia sa dihang nahimo kining daw kahugpongan na lamang sa mga tawo. Kon si Jesus nagsulti sa Iyang

mga disipolo sa dili pag-andam ug depensa panahon nga taralon sila sa hukman uban sa saad nga ang Balaang Espiritu maoy moha
tag kanila'g kusganon, ug dili gayod mapildi nga mga pulong, kita usab angay magdahom nga ang Dios makahimo sa pagtabang sa mga pastor diha sa mga panagtigom sa ubang punto!

Dili kini alang sa pag-ingon nga ang mga pastor dili na mag-andam sa *ilang kaugali ngon* pinaagi sa pag-ampo ug pagtuon. Si Pablo nagpasidaan kang Timoteo:

> Pagkugi sa pagpakita sa imong kaugalingon sa Dios ingon nga aproba dong magbubuhat kinsa walay ika-ulaw, ug naghupot sa pulong sa ka matuoran sa tukma gayod.
> (2 Timoteo 2:15)

Ang mga ministro nga nagsunod sa mga pahimangno ni Pablo sa ”pagtugot nga ang pulong ni Cristo magpuyo kaninyo sa madagayaon gayod” (Colosas 3:16) mahimong puno kaayo sa pulong sa Dios ug makahimo sila pagtudlo gikan sa ”ning-awas” kanila. Busa pinalanggang pastor, ang mahinungdanong butang mao nga imong ituslob ang imong kaugalingon diha sa Biblia. Kon ikaw puno sa kahibalo ug grabe ka mainiton sa imong topiko, gamay lang kaayo nga ang gikinahanglang preparasyon sa imong pagpamulong sa kamatuoran sa Dios. Agi'g dugang, kong ikaw nagtudlo bersikulo por bersikulo, ikaw sa sayon nga paagi makahimo paggamit sa nagsunod-sunod nga bersikulo ingon nga imong mubo nga listahan o *outline.* Ang imong pagpangandam mao na lamang ang pagpamalandong uban sa pag-ampo mahitungod sa mga bersikulo sa Kasulatan nga imong itudlo. Kon magpastor ka sa Iglesia sa balay, ang pagpanudlo nga gilangkuban sa pagbinayloay sa estorya maoy makapa-kunhod pa sa pagkinahanglan ug mubong listahan sa wali.

Ang ministro nga dunay pagtuo sa Dios nga motabang kaniya samtang siya nagtudlo paga-gantihan ug tabang sa Dios. Busa salig lamang ug dyotay sa imong kaugalingon ug sa imong preparasyon ug sa imong mga listahan, ug salig pag-ayo sa Ginoo. Sa hinay-hi nay, samtang makabaton ka'g pagtuo ug kompiyansa, pag-andam ug diyotay lang nga listahan sa wali, hangtod nga dili kana mahilig sa paghimo'g listahan.

Ang usa nga medyo nagmabinantayon kon unsay isulti sa uban maoy kasagarang nag salig sa hinimo nga kodigo kay mahadlok man siya nga makahimo'g sayop diha sa publi ko. Kinahanglan siya maka-amgo nga kini nga kahadlok naggikan sa pagka-way kasiguroan nga gikan pod sa garbo. Mas maayo alang kaniya nga dili kaayo mabalaka kon unsay iyang hitsura atubangan sa mga tawo ug mas magtagad siya kon unsa siya ug ang iya nga mga tigpaminaw sa atubangan sa Dios. Walay inandam nga estorya nga makatandog sa mga tigpaminaw gawas lang sa kinasing-kasing, ug dinihugan sa Espiritu nga pagtudlo. Huna-hunaa kon unsaon nga mababagan ang panag-estoryahay kon ang matag-usa maggamit ug inandam nga listahan alang sa tanan nga iyang isulti! Ang panag-estoryahay mamatay! Ang wala bansaya nga estilo sa panag-estorya hanay mas layo pa ang maabtan uban sa sensiridad kaysa sa inandam nga pagpamulong. Ang pagtudlo dili pagbuhat. Kini pagpa-ambit sa kamatuoran. Kitang tanan nakahibalo samtang kita naminaw lang ug estorya, nga samtang naminaw kita, dunay posibilidad nga kita laayan dayon.

Dugang Pang Upat Ka Mga Panghuna-huna

Four More Thoughts

(1) Ang ubang mga ministro sama sa periko, nga namunit sa ilang mga materyales nga itudlo-ay gikan sa mga libro nga sinulat sa uban. Wala nila masinatii ang pagka-kahibulongan sa mga panalangin sa pagka-tinudloan gayod sa Balaang Espiritu sa personal nga paagi, ug sila sama lamang sa nagpadaghan sa sayop sa maong magsusulat nga ilang gikopya.

(2) Daghang mga pastor ang nanundog sa estilo sa pagtudlo ug pagwali sa ubang mga magwawali, mga estilo nga sa kasagaran puro nga gikan sa tradisyon. Pananglitan, gikatudlo nga ang wali puno lamang sa dihug kon sila kusog, ug paspas. Ang mga manimbahay nailalom sa mga wali nga ginasing-git gikan sa pagsugod ngadto's pagkahuman. Ang kamatuoran mao nga ang mga tawo sa kasagaran laayan ug kanunay lang nga pagsing-git, sama sa ilang bati-on kon makadungog sila'g nagsulti nga ang tingog usa ra ka tono. Ang klase-klase nga tingog mas makadani. Agi'g dugang, *ang pagwali* natural nga kusog ingon nga kini pagdasig, samtang ang pagtudlo kasagaran gibuhat diha sa tono nga nakig estorya lang kay kini pagpahimangno man.

(3) Ako nakamatikod ug mga tigpaminaw ug wali sa ginatos ka mga panagserbisyo sa simbahan, ug kini nakapatingala kanako nga daghang mga magwawali ug mga magtutudlo nga wala makabantay sa daghang mga timailhan nga ang mga tawo gilaay na/o kaha wala na maminaw. Pastor! ang mga tawo nga gilaay na tan-awon, *gilaay na gayod!*Kadto sila nga dili na motan-aw sa imo samtang ikaw nagsulti malagmit wala maminaw. Ang mga tawo nga wala maminaw wala gayod matabangi bisan gamay. Kon ang *sinsirong* mga tawo gilaayan ug/o kaha wala na maminaw, nan angay na nga imong paninduton ang imong mga wali. Paghatag ug daghan pang ehemplo. Pagsugilon ug mapuslanon nga mga sugilanon. Pagsulti'g mga sambingay. Himoa kini nga yano. Itudlo ang pulong gikan sa imong kasing-kasing. Magsinsiro ka. Ipakita ang imong pagka-ikaw. Lain-laina ang imohang tingog. Pakigtutok sa mata sa pipila ka mga tigpaminaw kon posible. Ipakita ang imong pakigpulong pinaagi sa hitsura sa imong dagway. Gamita ang imong mga kamot. Paglihok-lihok. Ayaw pagsulti'g dugay kaayo. Kon ang grupo gamay, tugoti ang mga tawo sa pagpangutana sa bisan unsang makatarunganong oras.

(4) Ang ideya nga ang wali kinahanglan magbaton ug tulo ka punto maoy imbento lamang sa tawo. Ang tumong mao ang pagpanghimo'g mga tinun-an, dili ang pagsunod sa mga pagtuon sa pagpamulong. Si Jesus nag-ingon, ”Pakan-a ang Akong mga karnero”, dili ”pagpabilib sa Akong mga karnero”.

Kinsay Tudloan

Whom To Teach

Sa pagsunod sa modelo ni Jesus, ang ministro nga nagapanghimo'g tinun-an, sa uban nga kahimtang, pili-an mahitungod sa *kinsa'y* iyang tudloan. Kana pwedeng makasurpresa kanimo, apan tinuod kana. Si Jesus kanunay namulong sa kadaghanan diha sa *sambingay,* duna siya'y rason sa pagbuhat niini: Dili Siya gusto nga ang tanan makasabot unsay Iyang gisulti. Kini klaro gikan sa Kasulatan:

> Ug ang mga tinun-an miduol ug miingon Kaniya, ”Nganong nakigsulti Kaman kanila pinaagi'g sambingay?” Ug Siya mitubag ug miingon kani la, ”Kaninyo gikatugot ang pagkasayod sa mesteryo sa gingharian sa

> Langit, apan ngadto kanila wala kini itugot. Kay si bisan kinsa nga adu nay iya, ngadto kaniya ihatag pa ang dugang, ug siya makabaton ug ka dagaya; apan siya nga walay iyaha, bisan ang iyang nabatunan kuhaon pa gikan kaniya. Busa Ako nagsulti atubangan kanila sa sambingay; tu ngod kay samtang nagtan-aw sila dili sila makakita, ug samtang nama ti dili sila makakita, ni makasabot sila" (Mateo 13:10-13).

Ang prebilihiyo sa pagsabot sa sambingay ni Cristo gitagana kini alang lamang sa nag hinulsol ug nakahukom nga mosunod Kaniya. Kadtong wala manumbaling sa kahigayo nan sa paghinulsol, nga nakigbatok sa pagbulot-an sa Dios sa ilang kinabuhi, sa samang paagi gidumili-an sa Dios. Ang Dios nagdumili sa mga mapagarbohon, apan naghatag ug grasya sa mga mapaubsanon (I Pedro 5:5).

Sa susama gayod si Jesus nagsugo sa Iyang mga sumosunod: "Ayaw ihatag ang unsay balaan ngadto sa mga iro, ug ayaw ilabay ang inyong mga perlas atubangan sa mga ba boy, kay basin unya'g tamak-tamakan lamang nila kini sa ilang mga tiil,ug mosumbalik ug kunis-kunison lamang kamo" (Mateo 7:6). Sa klaro gayod, si Jesus nagsulti'g paghulagway. Siya nagpasabot, "Ayaw ihatag ug unsay bililhon ngadto's wala maghatag ug bili sa kamahinungdanon niini". Ang mga baboy wala makahibalo nga ang mga perlas hamili, ug sa susamang paagi ang espirituhanong mga baboy wala maghatag ug bili sa mga pulong sa Dios sa dihang madungog nila kini. Kon nagtuo pa sila nga pulong gayod sa Dios ang ilang nadungog, ila gayong ihatag ang ilang tanang pagtagad ug tumanon kini.

Unsaon man nimo pagkahibalo kon kinsay espirituhanong mga baboy? Iitsa ang isa ka perlas sa iyang agi-anan ug tan-awa kon unsay iyang buhaton nianang isa ka perlas.
Kon dili niya kini tagdon, nan masayod ka nga siya espirituhanong baboy. Kon tumanon niya kini, makahibalo ka nga dili siya espirituhanong baboy.

Sa makasusubo, daghan kaayong mga pastor ang nagbuhat sa giingon ni Jesus nga dili buhaton, nagpadayon sa pag-itsa sa ilang mga perlas ngadto's mga baboy, nagatudlo sa mga tawo nga nagdumili ug nagsalikway sa pulong sa Dios. Ang maong mga ministro nag- usik lamang sa gihatag nga panahon sa Dios kanila. Ila na untang gitak-tak ang abog sa ilang mga tiil ug niirog na, sumala sa gisugo ni Cristo.

Ang Mga Karnero, Mga Kanding Ug Mga Baboy

The Sheep, Goats And Pigs

Ang kamatuoran mao, nga dili nimo pwedeng himuong disipolo kadtong dili gusto nga himuon nimong disipolo, ug usa nga dili gustong mosunod kang Jesus. Daghang mga kasimbahanan nga puno ug mga tawo nga sama niana, mga tawo nga Cristohanon sa kultura lamang, kasagaran nagtuo nga sila natawo na pag-usab tungod kay sila gihatagan ug pag-uyon diha sa ilang huna-huna sa pipila ka mga kamatuoran sa teolohiya mahitungod sa Cristiyanismo ug kang Jesus. Sila mga baboy ug mga kanding dili karnero. Apan sa gihapon daghang mga pastor naggamit sa 90% sa ilang panahon sa pagsulay sa paglipay kanunay sa maong mga kanding, samtang gisalikway kadtong pwede nilang matabangan sa espirituhanong bahin ug

pwede untang mo alagad, nga mao ang mga tinuod nga mga karnero! Pastor, maoy gusto ni Jesus nga imong pakan-on ang Iyang mga karnero, dili ang mga kanding ug mga baboy (Juan 27:17)!

Apan unsaon nimo pagkahibalo kinsay mga karnero? Sila kadtong gustong moadto sa nag-unang Iglesia ug mobiya sa naulahi. Gigutom sila sa pagkat-on sa kamatuoran, tu ngod kay si Jesus ang ilang Ginoo ug gusto sila nga magpahimuot Kaniya. Moadto sila sa Iglesia dili lamang sa Domingo ra kondili sa matag dunay tigom. Mo-apil sila bisan sa gagmayng panagtapok. Kanunay silang nangutana. Sila mahinamon mahitungod sa Ginoo. Nangita sila'g mga kahigayunan nga maka-alagad.

Pastor, igahin ang kinadak-an sa imong panahon ug pagtagad sa maong mga tawo. Si la ang mga disipolo. Ngadto sa mga kanding ug mga baboy nga nagtambongan sa imong simbahan, nagsangyaw sa ebanghelyo samtang sila makabarog pa niini. Apan kon imong isangyaw ang tinuod nga ebanghelyo, dili gayod sila makabarog dinhi niinig dugay.Malagmit mobiya sila sa simbahan, o kon duna silay gahom, sila mosulay sa pagtang-tang kanimo gikan sa imong katungdanan. Kon sila molampos, itak-tak ang mga abog sa imong tiil sa imong pagbiya. (Sa plastada sa Iglesia diha sa balay, ang maong butang dili mahitabo, labina kon ang iglesia magtigom diha sa *imong* balay!)

Sa samang paagi, ang mga ebanghelista kinahanglan mobati nga dili sila obligado nga mopadayon sa pagwali sa ebanghelyo sa mao ra gihapong mga tawo nga pabalik-balik nga nagsalikway niini. Pasagdi ang mga patay nga maglubong sa ilang minatay (Lukas 9:60). Ikaw tigpamulong alang kang Cristo, nga nagdala sa pinaka-mahinungdanong mensahe gikan sa Hari sa tanang mga Hari! Ang imong katungdanan taas kaayo sa gingharian sa Dios ug ang imong responsibilidad dako! Ayaw pag-usiki ang imong panahon sa pagsulti kang bisan kinsa sa ebanghelyo ika-duha samtang wala pa nimo malukop ang tanan sa pagsulti makausa.

Kon ikaw mahimong ministro nga nagapanghimo'g mga disipolo, kinahanglan mopili ka kinsay imong tudloan, dili mag-usik-usik sa imong bililhon nga panahon niadtong mga tawo nga dili gustong mosunod kang Jesus. Si Pablo nagsulat kang Timoteo,

> Ug ang mga butang nga imong nadungog kanako sa atubangan sa dag hang mga saksi, kini isalig ngadto's matinud-anong mga tawo, nga ma kahimo usab sa pagtudlo sa uban.
> (2 Timoteo 2:2)

Ang Pagkab-ot Sa Tumong

Reaching The Goal

Huna-hunaa sa makadiyot ang usa ka butang nga wala gayod mahitabo sa ilalom sa pagministeryo ni Jesus apan nahitabo sa tanang panahon sa modernong kasimbahanan. Huna-hunaa nga si Jesus, human sa Iyang pagkabanhaw, nagpabilin sa kalibotan ug nagtukod ug simbahan nga pareha sa modernong simbahan sa denominasyon, ug gipastoran kini sulod sa traynta ka tuig. Huna-hunaa Siya nga nagwali kada-Domingo sa mao ra nga kongregasyon. Huna-hunaa si Pedro, Santiago ug si Juan nga naglingkod sa premirong lumbay sa mga

lingkoranan sa usa sa mga wali ni Jesus, diin sila naglingkod matag Domingo sulod sa baynte ka tuig. Huna-hunaa si Pedro nga nisandig kang Juan ug naghonghong sa iyang dunggan nga nag-ingon, ”Napulo na kahigayon nga nakabati ta aning waliha.”

Nakahibalo kita nga ang maong talan-awon walay kwenta, tungod kay nakahibalo kita nga si Jesus dili gayod mobutang sa Iyang kaugalingon ug sa Iyang mga apostoles sa maong sitwasyon. Si Jesus mi anhi aron pagpanghimo'g mga tinun-an ug nagbuhat niini sa usa ka paagi sulod sa usa ka panahon. Sulod sa mga tulo ka tuig, Iyang gihimong disi polo si Pedro, si Santiago ug si Juan, ug ang uban. Wala Niya kini buhata pinaagi sa pag wali ngadto kanila ka usa matag Domingo sulod sa simbahan. Iya kining gibuhat pinaagi sa pagpuyo sa Iyang kinabuhi uban kanila, nagtubag sa ilang mga pangutana, ug nagha tag kanila'g kahigayunan sa pag-alagad. Siya nagtapos sa Iyang buluhaton ug nipadayon.

Busa nganong ato mang buhaton ang wala gayod buhata ni Jesus? Nganong mosulay man kita sa pagtuman ug unsay gusto sa Dios pinaagi sa pagsangyaw ug mga wali sa mao ra nga mga tawo sulod sa pipila ka mga dekada? Kanus-a man kita makakompleto sa atong trabaho? Ngano man nga ang atong mga disipolo, human sa pipila ka mga tuig, wala man gihapon ma-andam sa pagpanghimo'g mga tinun-an sa ilang kaugalingon?

Ang akong punto mao, nga kon ato pang gibuhat ang atong trabaho sa sakto gayod, duna gayoy panahon nga moabot nga ang atong gipanghimong disipolo muhamtong na ug wala na manginahanglan sa atong pagministeryo kanila. Sila unta gibuhian na aron pagpanghimo'g mga tinun-an sa ila mismong kaugalingon. Kita nakakab-ot na unta sa tukma nga tumong nga gipahiluna sa Dios sa atong atubangan, ug si Jesus nagpakita na kanato unsaon sa pagbuhat niini. Sa laing bahin, diha sa nagtubong Iglesia sa balay adunay padayon nga panginahanglanon sa pag-umol ug mga tawo ug pag-ugmad ug mga pangulo. Ang usa ka himsog nga Iglesia sa balay dili gayod mahagbong sa usa ka way katapusan nga pagtuyok-tuyok sa mao ra nga magwawali nga nagawali sa mao ra nga mga tawo sa pipila ka mga dekada.

Ang Hustong Mga Motibo

Right Motives

Aron molampos sa pagpanudlo nga nagpaingon ngadto's pagpanghimo'g mga tinun-an wala nay lain pang mahinungdanon gawas sa pagbaton ug husto nga motibo. Kon ang usa anaa sa buluhaton uban sa sayop nga mga rason, siya magbuhat sa sayop nga mga butang. Mao kana ang premirong rason ngano nga adunay daghang sayop ug dili balanse nga mga pagtulun-an sa Iglesia niining adlawa. Kon ang motibo sa ministro mao nga siya mahimong pupolar o inila, mahimong malamposon sa mga mata sa uban, o kaha aron maka-kwarta'g daghan, siya nakatakda na nga mapakyas sa mga mata sa Dios. Ang pinaka-makasusubo nga butang mao nga siya pwedeng magmalamposon sa pagkab-ot sa iyang tumong sa pagkahimong inila, mahimong malamposon sa mata sa uban, o maka-kwarta'g daghan, apan ang adlaw moabot nga ang iyang sayop nga motibo mahimong ipasundayag ra sa lingkoranan sa paghukom ni Cristo, ug dili siya makadawat ug ganti sa iyang trabaho. Kon siya tugotan nga maka-sulod sa gingharian sa langit, [27]ang matag-usa didto makahibalo sa kamatuoran mahitungod kaniya, samtang ipadayag kini sa

[27]Ako nag-ingon nga ”kon” tungod kay kadtong mga lobo nga nagbistig karnero klaro gayod nga mga ”ministro” nga gitukmod lamang sa ilang kaugalingong tinguha, ug sila igatambog ngadto sa linaw nga kalayo. Ako nagtuo nga

iyang pagkawalay premyo ug pagka-ubos ug kahimtang sa gingharian. Dili kaduha-duhaan nga adunay nagkalain-laing ranggo sa langit. Si Jesus nagpasidaan:

> Busa siya nga wala magtagad sa usa niining mga kasugoan, ug magtud lo pa gayod sa uban sa pagbuhat sa ingon, pagatawgon nga labing ubos sa gingharian sa langit: apan si bisan kinsa nga nagtipig ug nagtudlo ni ini, pagatawgon nga dako sa gingharian sa langit (Mateo 5:19).

Sa klaro gayod kadtong mga ministro nga nisugot ug nagtudlo sa mga sugo ni Cristo mag-antos gayod niini samtang nia sa kalibotan. Si Jesus nagsaad ug pag-antos sa tanan nga nagsunod Kaniya (Mateo 5:10-12; Juan 16:33). Sila gamay ra ug tsansa nga makaba ton ug kalibotanong kalampusan, pagka-inila ug kadato. Unsay ilang maangkon mao ang ganti sa umaabot ug pagdayeg gikan sa Dios. Unsa may pili-on nimo? Alang niini, si Pablo nagsulat:

> Unsa man diay si Apolo? Ug unsa si Pablo? Kami mga sulogoon nga in yong gituohan, sama nga ang Dios naghatag ug kahigayunan sa matag usa. Ako ang nagtanom, si Apolo ang nagabisbis, apan ang Dios maoy nagpatubo. Karon siya nga nagtanom ug siya nga nagbisbis usa lang; apan ang matag-usa modawat sa ilang mga ganti sumala sa iyang pag hago. Kay kami masigka-magbubuhat nga iya sa Dios; ug kamo ang Iya nga uma, ug Iyang balay.
>
> Sumala sa grasya sa Dios nga gikahatag kanako, sama sa hanas nga tig tukod ako ang nagpahimutang sa pundasyon, ug lain ang nagtukod di ha niini. Apan kinahanglan ang matag usa mag-amping sa iyang pag-tu kod diha niini. Kay walay makatukod ug pundasyon nga lahi kay sa na tukod, nga mao si Jesu-Cristo. Karon kon ang usa magtukod sa pundas yon ginamit ang bulawan, plata, bililhong mga bato, kahoy, dagami, uhot ang matag binuhatan sa tawo mahimong klaro; kay dunay adlaw diin i padayag kini, kay kini ipadayag pinaagi'g kalayo; ug ang kalayo mismo maoy mosulay sa kalidad sa trabaho sa matag-tawo. Kon ang trabaho sa matag tawo magpabilin, siya makadawat sa iyang ganti. Kon ang tra baho sa matag tawo masunog, siya mag-antos sa kapildihan; apan siya mismo sa iyang kaugalingon maluwas, pinaagi gihapon sa kalayo. (I Corinto 3:5-15)

Si Pablo nagtandi sa iyang kaugalingon sa usa ka hanas nga magtutukod nga nagpahi mutang sa pundasyon. Si Apolo nga usa ka magtutudlo nga miabot sa Corinto human maestablisar ni Pablo ang Iglesia didto, gipakisama ni Pablo sa usa nga nagtukod ibabaw sa pundasyon nga gipahimutang nang daan.

Timan-i nga si Pablo ug si Apolo sa kataposan parehas nga makadawat ug ganti basi *sa kalidad, ug dili sa kantidad,* sa ilang binuhatan (I Corinto 3:13).

---

tingali ang nakapalahi kanila sa mga tinuod nga ministro mao ang sayop nga mga motibo nga gikan sa sayop nga pagdasig.

Agi'g paghulagway, si Pablo ug si Apolo makatukod sa balay sa Dios ginamit ang unom ka klase nga materyales, nga ang tulo niini kasagaran lamang, parehas nga baratuhon ug pwedeng masunog, ug ang laing tulo dili kasagaran, mahalon kaayo, ug dili masunog. Usa niana ka adlaw, ang ilang mga materyales sa pagtukod mo pailalom sa kalayo sa paghukom sa Dios, ug ang kahoy, dagami ug uhot maot-ot gayod sa kalayo, nga magpadayag sa ilang pagka-walay hinungdan ug dili mohangtod nga kalidad. Ang bulawan, plata ug bililhong mga bato, nagrepresentar ug mga trabaho nga hamili ug mohangtod sa walay kataposan sa panan-aw sa Dios, ug maoy molahutay sa pagsulay sa kalayo.

Makasiguro kita nga ang mga dili Biblikal nga mga pagtulon-an masunog ug maabo panahon sa paghukom ni Cristo. Ug mao usab ang bisan unsang butang nga gibuhat diha sa gahom, mga pamaagi o kaalam sa unod, ug usab ang tanan nga gibuhat uban sa sayop nga mga motibo. Si Jesus nagpasidaan nga ang bisan unsang butang nga atong buhaton nga gipadagan pinaagi sa tinguha nga daygon sa mga tawo dili gayod premyohan (Mateo 6:1-6,16-18). Kining mga klaseha sa mga walay hinungdan nga mga trabaho mahimong dili klaro sa mata sa mga tawo sa pagkakaron, apan sa klaro ipadayag sa tanan sa umalabot, sumala sa gipasidaan ni Pablo. Alang kanako, kon ang akong mga buhat pinaagi sa kahoy, dagami ug uhot nga kategorya, mas maayo nga madiskubrehan ko kini karon kay sa unya pa. Karon duna pay panahon sa paghinulsol; ug unya ulahi na ang tanan.

Ang Pagsusi Sa Atong Mga Motibo

Checking Our Motives

Sayon ra kaayo ang paglimbong sa atong kaugalingon mahitungod sa atong mga moti bo. Ako nakabuhat na niini. Unsaon man nato pagkahibalo nga ang atong motibo putli?

Ang pinaka-maayong paagi mao ang pagpangayo sa Dios nga ipadayag Niya kanato kon sayop ang atong mga motibo, ug unya atong kanunay nga susihon ang atong mga hu na-huna ug mga binuhatan. Si Jesus nagsulti kanato sa pagbuhat ug maayo sama sa pag ampo ug paghatag ngadto sa mga kabos sa sekreto lamang, ug usa kana ka paagi sa pagsiguro sa atong kaugalingon nga nagbuhat kita'g maayo tungod kay kita nagtinguha sa pagdayeg sa Dios kaysa pagdayeg sa mga tawo. Kon kita matinumanon lamang sa Dios sa dihang ang mga tawo nagtan-aw kanato, kana nagpaila nga adunay butang nga sayop kaayo. O, kon kita naglikay sa makauulaw nga mga sala nga makadaot sa atong dungog kon kita masakpan, apan nagpadayon sa ginagmayng mga sala nga walay si bisan kinsa nga nakahibalo niini, kini nagpakita nga ang atong mga motibo sayop. Kon kita nagsulay sa pagpahimuot sa Dios—nga nakahibalo sa atong mga huna-huna, pulong ug binuhatan—nan maningkamot kita sa pagtuman Kaniya sa tanang panahon, diha sa mga butang dagko o gagmay, mga butang nga nahibaw-an o wala hibaw-i sa uban.

Sa samang paagi, kon ang atong mga motibo husto, dili kita mosunod sa mga urog sa pagpatubo sa Iglesia nga nagsilbi lamang aron pagpadaghan sa mga manimbahay nga gi pantalyahan sa pagpanghimo kuno ug mga disipolo nga mosugot sa tanang sugo ni Cris to.

Atong itudlo ang tanan nga mga pulong sa Dios ug dili lamang magpunting sa mga i lado o pupolar na nga mga topiko nga mobagay sa mga kalibotanon ug dili espirituwal nga mga tawo.

Dili nato lubagon ang pulong sa Dios o magtudlo ug mga sinulat sa paagi nga nakasu pak ang unod niini sa tibook Bibliya.

Dili kita mangita ug mga titulo o lugar sa pagpasidungog sa atong kaugalingon. Dili kita mangita nga mailado.

Dili kita magpauyon-uyon sa mga sapian.

Dili kita magtigom ug mga bahandi diri sa yuta, kondili magpuyo kita nga yano ug mohatag sa tanan nga atong makaya, nga magpahimutang ug panig-ingnan sa pagka-maayo nga piniyalan atubangan sa atong mga panon.

Mas magmatinagdanon kita sa unsay gihuna-huna sa Dios sa atong mga wali kay sa unsay gihuna-huna sa mga tawo mahitungod niini.

Kumusta kaha ang imong mga motibo?

Ang Doktrina Nga Mopildi Sa Pagpanghimo'g Tinun-an

A Doctrine That Defeats Disciple-Making

Ang ministro nga nagapanghimo'g mga tinun-an dili gayod magtudlo'g bisan unsa nga naglihok batok sa tumong sa pagpanghimo'g mga tinun-an. Busa, *dili gayod siya mosulti'g bisan unsang butang nga mohimo sa mga tawo nga mobati'g kakomportable sa pagsupak kang Ginoong Jesus*. Dili gayod niya e presentar ang grasya sa Dios ingon nga pamaagi sa pagpakasala sa walay pagkahadlok sa paghukom. Kondili, iyang e presentar ang grasya sa Dios ingon nga paagi sa paghinulsol sa sala ug magpuyo sa madaugon nga kinabuhi. Ang Kasulatan, sa atong nahibaw-an, nagdeklarar nga kadtong mga madaugon lang maoy makapanunod sa gingharian sa Dios (Pinadayag 2:11;3:5;21:7).

Ang ubang mga modernong ministro, sa makasusubo gayod ,nagkupot sa mga dili Biblikal nga mga doktrina nga nagbuhat ug dakong kadaot sa tumong nga mao ang pagpanghimo'g mga tinun-an. Usa sa maong mga doktrina nga nahimong ilado sa Estados Unidos mao kanang *walay kondisyon nga kasigurohan sa eternidad,* o ”kon luwas na,luwas na gayod”. Kining doktrinaha nagtudlo nga ang natawo na pag-usab nga mga tawo dili na gayod kawad-an sa ilang kaluwasan bisan pa kon giunsa nila paggamit ang ilang kinabuhi. Tungod kay ang kaluwasan pinaagi'g grasya, sila nag-ingon, mao ra nga grasya ang pasiuna nga nagluwas sa mga tawo nga nag-ampo aron makadawat ug kaluwasan maoy motipig kanila aron magpabiling luwas. Duna pay lain nga pagpasabot, nga ilang gitudlo, nga kaparehas sa ginaingon nga ang mga tawo maluwas pinaagi sa ilang mga buhat.

Sa kasarangan, ang maong pagpanabot usa ka dakong damyos sa pagkabalaan. Tu ngod kay ang pagkamatinumanon kang Cristo wala naman kinahanglana sa usa aron ma kaadtog langit, nan dunay gamay ra nga pagdasig sa pagsunod kang Jesus, labina kon ang pagtuman dako'g kantidad.

Sumala sa akong gisulti sa nangaging mga panid niini nga libro, ang grasya nga giha tag sa Dios ngadto sa katawhan wala magpahigawas kanila sa responsibilidad sa pagtu man Kaniya. Ang Kasulatan nag-ingon nga ang kaluwasan dili lamang pinaagi sa grasya, apan pinaagi usab sa pagtuo (Efeso 2:8). Parehas ang grasya ug pagtuo nga gikinahanglan sa kaluwasan. Ang pagtuo mao ang husto nga pagtubag sa grasya sa Dios, ug ang tinuod nga pagtuo kanunay moresulta sa paghinulsol ug pagkamisinugtanon. Ang pagtuo nga walay buhat patay, walay kapuslanan ug dili makaluwas, sumala ni Santiago (Santiago 2:14-26).

Mao kana ngano nga ang Kasulatan nagbalik-balik sa pagdeklarar nga ang mapadayu nong kaluwasan nagdepende sa mapadayunong pagtuo ug pagsugot. Dunay ihap sa mga sinulat nga naghimo niini nga klaro gayod kaayo. Pananglitan, si Pablo nagahisgot sa su lat nga iyang gisulat alang sa mga magtutuo sa Colossas:

> Ug bisan kaniadto mga langyaw kamo ug mga dumuduong sa inyong panghuna-huna, nahi-apil sa mga daotang buhat, apan Siya nagpasig-uli kaninyo sa Iyang unodnon nga lawas pinaagi sa kamatayon, aron pag presentar kaninyo sa Iyang atubangan nga balaan ug walay mansa ug gawasnon na sa kaulawan— *kon kamo magpadayon sa pagtuo nga lig ong naestablisar ug dili gayod matarog, ug dili mahilayo gikan sa pag laom sa ebanghelyo* nga inyong nadungog, nga giproklamar sa tanang kabuhatan sa ilalom sa langit.
> (Colossas 1:21-23)

Pwedeng dili kini klaro. Ang nagtuon lamang sa teolohiya maoy makapahimong sa yop o makalubag sa kahulugan o pagpasabot ni Pablo. Si Jesus maga pamatuod kanato nga wala kita'y mansa *kon* magpadayon kita sa pagtuo. Kining susama nga kamatuoran gipamulong pag-usab sa Roma 11:13-34, I Corinto 15:1-2 ug Hebrohanon 3:12-14;10:38-39, diin klaro nga gihisgotan nga ang hingpit nga kaluwasan nagsalig o nagdepende sa pagka-mapadayunon sa pagtuo. Ang tanan nagtangag sa pulong nga ”kon”.

Ang Pagkakinahanglan Sa Pagkabalaan
The Necessity Of Holiness

Ang magtutuo ba mawad-an sa kinabuhing walay kataposan pinaagi sa pagpakasala? Ang tubag makit-an diha sa daghang sinulat, susama sa mosunod, diin tanan nagpasalig nga kadtong nagbuhat sa nagkalain-laing sala dili makapanunod sa gingharian sa Dios. Kon ang magtutuo mobalik sa pagbuhat ug kasal-anan sa mosunod nga listahan nga gihan-ay ni Pablo, nan ang magtutuo mawad-an sa dakong kaluwasan:

> Wala ba kamo masayod nga ang dili matarong dili gayod makapanu nod sa gingharian sa Dios? Ayaw palimbong; bisan ang mga makihila wason o nagsimba sa diosdios, o mga mananapaw, o nakighilawas sa isig ka lalaki o isig ka babaye, bisan mga kawatan, o mga hakog, o mga palahubog, o mga tigmugnag kasamok, o mga mangingilad, dili makapa nunod sa gingharian sa Dios.
> (I Corinto 6:9-10)

> Karon ang buhat sa unod klaro gayod, nga mao ang: pagkamananapaw, kahugawan, kalaw-ayan, pagsimba'g mga diosdios, pagdiwata, panagbing kil, panag-away, kasina, kapungot, panaglalis, dili pagsinabtanay, pagkaba hin-bahin, pagkamasinahon, pagkapalahubog, pagkapala-away, ug mga butang nga susama niini, nga ako nang gipasidaan kaninyo kaniadto

> to ug gipasidaan ko karon pag-usab nga sila nga nagabuhat niini nga mga butanga dili gayod makapanunod sa gingharian sa Dios. (Galacia 5:19-21)
>
> Alang niini nahibalo kamo sa siguro gayod, nga walay makihilawason, hugaw, o hakog, nga nagsimba'g diosdios, nga makapanunod sa gingha rian ni Cristo ug sa Dios. Ayaw tugoti si bisan kinsa nga maglimbong kaninyo pinaagi sa mga pulong nga walay hinungdan, kay tungod niini ang kapungot sa Dios niabot ngadto sa mga anak sa pagkamasupilon. (Efeso 5:5-6)

Hibaw-i nga sa matag panghitabo, si Pablo nagsulat ngadto sa mga magtutuo,nga nagpasidaan kanila. Sa makaduha gipasidan-an niya sila nga dili magpalimbong, nga nagpakita nga siya dunay pagtagad nga ang ubang mga magtutuo posibleng maghuna-huna nga ang usa ka tawo mahimong magbuhat niadtong mga sala nga iyang gipanglista ug makapanunod gihapon sa gingharian sa Dios.

Si Jesus nagpasidaan sa Iyang mga suod nga disipolo, nga si Pedro, Santiago, Juan ug Andres sa posibilidad nga sila matambog gihapon sa linaw nga kalayo tungod sa dili pag ka-andam sa Iyang pagbalik. Timan-i nga ang mosunod nga mga pulong gipahinungod kanila (Marcos 13:1-4), ug dili alang sa daghang mga magtutuo:

> Busa pagmaigmat kamo, kay wala kamo masayod unsang adlawa ang *inyong Ginoo* moabot. Apan makasiguro kamo niini, nga kon ang aga lon sa panimalay nahibalo pa unta kon unsang orasa sa kagabii-on moabot ang kawatan, siya magmaigmat unta ug dili motugot nga ang iyang balay magun-ob. Tungod niini nga katarongan kamo (Pedro, San tiago, Juan ug Andres) pag-andam usab; kay ang Anak sa Tawo moabot sa takna nga *kamo* (Pedro, Santiago, Juan ug Andres) wala magdahom nga Siya moabot.
>
> Si kinsa man kadtong matinud-anon ug manggialamon nga ulipon nga maoy gisaligan sa iyang agalon panimalay aron paghatag kanila'g pagkaon sa saktong panahon? Bulahan ang maong ulipon nga makita sa iyang agalon nga nagabuhat ug maayo sa iyang pag-abot. Sa pagkati nuod sultihan ko kamo, nga iya siyang himuon nga sinaligan sa tanan niyang gipanag-iyahan. Apan kon ang maong daotang ulipon moingon sa iyang kasing-kasing, ”Ang akong agalon dili pa moanhi sa dugay nga panahon,” ug magsugod sa pagpamunal sa iyang isig-kasulogoon ug mokaon ug moinom uban sa mga palahubog; ang agalon sa maong uli pon moabot sa adlaw nga wala niya dahoma ug sa oras nga wala niya hibaloi, ug siya iyang pagapapahawaon ug ipatipon ngadto sa mga tigpa ka-aron ingnon; aduna didtoy panaghilak ug pagpangagot sa mga ngi pon. (Mateo 24:42-51)

Ang pagtulon-an sa maong sugilanon? ”Pedro, Santiago, Juan ug Andres, ayaw pagsundog sa maong dili matinud-anong sulogoon niini nga sambingay”.[28]

Aron paghatag ug dugang pagpasabot sa Iyang gisulti ngadto sa Iyang suod nga mga disipolo, si Jesus diha-diha nipadayon sa sambingay mahitungod sa napulo ka mga bir hen. Ang tanang napulo ka mga birhen pasiuna nga na andam sa pag-abot sa pamanhu non, apan ang lima sa kadugayan nawad-an sa pagpangandam ug nahimong wala mahi-apil sa kumbera sa kasal. Si Jesus nagtapos sa sambingay pinaagi sa pag-ingon, ”Busa pa ngandam gayod (Pedro, Santiago, Juan ug Andres), kay kamo (Pedro,Santiago, Juan ug Andres), wala makahibalo sa adlaw o takna” (Mateo 25:13). Kana mao nga, ”Pedro, Santiago, Juan ug Andres, ayaw panundog sa lima ka danghag nga mga berhin”. Kon dili pa posible nga si Pedro, Santiago, Juan ug Andres dili maandam, wala na unta kinahanglana nga si Jesus magpasidaan pa kanila.

Diha-diha si Jesus nagsugilon kanila mahitungod sa sambingay sa mga talento. Kadto mao ra gihapon nga mensahe. ”Ayaw panundog sa usa ka ulipon nga gihataga'g talento nga walay gikapakita nga resulta sa gikasalig ngadto kaniya sa dihang ang iyang agalon nahibalik na”. Sa kataposan sa maong sambingay, ang agalon nagdeklarar, ”Itambog kini nga way hinungdang sulogoon ngadto sa kangitngit sa gawas; sa maong lugar dunay pagpanghilak ug pagpangagot sa mga ngipon” (Mateo 25:30). Si Jesus wala unta magbuhat sa Iyang mensahe nga klaro. Ang nagtuon sa teolohiya mao ray makalubag sa Iyang buot ipasabot. Adunay kakuyaw nga si Pedro, Santiago, Juan ug Andres mahitambog ngadto sa linaw nga kalayo sa imperno sa kataposan kon dili sila magmatinumanon kang Jesus sa Iyang pagbalik. Kon kana nga posibilidad ma anaa kang Pedro, Santiago, Juan ug Andres, nan kana nga posibilidad ma anaa usab kanatong tanan. Sumala sa gisaad ni Jesus, kadto lamang nagbuhat sa kabubut-on sa Iyang Amahan ang maksulod sa gingharian sa langit.
(Mateo 7:21).[29]

Kadtong nagtudlo sa sayop nga doktrina sa walay kondisyon nga iternal nga kasigurohan klaro gayod nga nagtrabaho batok kang Cristo ug nagtabang kang Satanas, nga nagatudlo ug kabaliktaran sa gitudlo ni Jesus ug sa mga disipolo. Sila sa epiktibo gayod nagtang-tang sa ka-epiktibo sa sugo ni Jesus nga manghimo'g mga tinu-an nga mosugot sa Iyang mga sugo, ug nagababag sa sigpit nga agianan paingon sa langit, ug nagpalapad sa lapad nang daan nga agianan paingon sa imperno.[30]

---

[28] Makapatingala, nga ang ubang mga magtutudlo, nga dili maka-ikyas sa kamatuoran nga si Jesus nagpasidaan sa Iyang suod nga mga disipolo ug nga ang dili matinud-anong sulogoon sa klaro nagrepresentar sa usa nga magtutuo, nag-ingon nga ang maong dapit sa paghilak ug panagkagot sa ngipon maoy usa ka dapit sa palibot sa langit. Didto, ang mga dili matinud-anon nga mga magtutuo temporaryo nga magsubo tungod sa pagkawala sa ilang ganti hangtod nga si Jesus magapahid sa mga luha sa ilang mga mata ug unya magapadayon kanila sa langit.

[29] Labing siguro, ang Cristohanon nga nakabuhat ug usa ka sala dili kawad-an sa ilang kaluwasan diha-diha. Kadto sila nga nangayo ug pasaylo sa Dios sa ilang mga sala pasayloon sa Dios (kon ilang pasayloon kadtong nakasala kanila). Kadtong dili mangayo'g pasaylo sa Dios nagbutang sa ilang kaugalingon sa kaku yaw sa pagpanton sa Dios. Pinaagi lamang sa pagpagahi sa ilang kasing-kasing samtang nagpadayon ang Dios sa pagdisiplina mahimong ang mga magtutuo magdagan sa kakuyaw sa pagkawala sa ilang kaluwa san.

[30] Kadtong wala pa motuo nga ang Cristohanon kawad-an sa iyang kaluwasan kinahanglan mamalandong niini nga mga bersikulo sa bag-ong tugon: Mateo 18:21-35;24:4-5,11-13,23-26,42-51:25:1-30;Lukas 8:11-15; 11:24-28;12:42-46; Juan 6:66-71;8:31-32,51;15:1-6; Buhat 11:21-23;14:21-22; Roma 6:11-23;8:12-14,17;

Laing Modernong Doktrina Nga Makapildi Sa Pagpanghimo'g Tinun-an
Another Modern Doctrine That Defeats Disciple-Making

Dili ang doktrina sa walay kondisyon nga iternal nga kasigurohan lamang ang maka limbong sa mga tawo sa paghuna-huna nga ang pagkabalaan wala kinahanglana alang sa siguro nga kaluwasan. Ang gugma sa Dios kasagaran gi-presentar sa paagi nga makawala sa pagpanghimo'g mga tinun-an. Dunay mga magwawali nga kanunay madunggan nga moingon sa ilang mga tigpaminaw, ”ang Dios nahigugma kaninyo sa walay kondisyon”. Ang mga tawo naghubad niana nga nagkahulugan ug, ”ang Dios nagdawat ug nagtugot kanako sa walay pagtan-aw kon ako nagmatinumanon ba o wala Kaniya”. Kana, sa laing bahin, yano nga dili tinuod.

Kadaghanan sa mao gihapong mga magwawali nagtuo nga ang Dios magtambog sa mga wala matawo pag-usab didto sa imperno, ug sila tinuod gayod sa ilang gituohan. Ka ron ato kanang pamalandongan. *Sa klaro gayod*, ang Dios wala maka-angay sa mga tawo nga Iyang gitambog ngadto sa imperno. Busa unsaon man sa pag-ingon nga Iya silang gihigugma? Naghuna-huna kaba nga mosulti sila kanimo nga ang Dios nahigugma kanila? Siguro nga dili gayod. Ang Dios ba moingon nga gihigugma Niya sila? Tataw nga dili. Sila mga gikaligotgotan Niya, mao ngano nga Iya silang gisilotan sa imperno.Wala Niya sila gitugotan o gihigugma.

Kay mao man kana, ang gugma sa Dios alang sa kalibotanong mga makasasala sa kla ro usa ka *maloloy-ong gugma* nga temporaryo lamang, dili *gugma sa pagtugot.* Siya du nay kalooy kanila, nga nagalangan sa Iyang paghukom ug nagahatag kanila ug kahigayu nan sa paghinulsol. Si Jesus namatay alang kanila, nga nagahatag kanila'g dalan nga ma pasaylo. Niana nga kahimtang ug niana nga pamaagi, ikasulti gayod nga ang Dios nahi gugma kanila. Apan wala Siya *magtugot* kanila. Wala Siya mobati ug gugma kanila sama sa gibati sa usa ka amahan ngadto sa iyang anak. Kondili, ang Kasulatan nagdeklarar, ”Sama nga ang amahan adunay kalooy sa iyang mga anak, ang Ginoo usab nalooy niadtong *mga nahadlok Kaniya*” (Salmo 103:13). Busa pwedeng isulti nga ang Dios *wala* magtenir ug sama ra nga kalooy niadtong wala mahadlok Kaniya. Ang gugma sa Dios alang sa mga makasasala mas nahisama sa kalooy nga nabatonan sa usa ka maghuhukom sa usa ka konbiktado nga mamamatay ug tawo nga nakadawat ug tibook kinabuhi nga sentensiya kaysa multa nga kamatayon.

Walay bisag usa ka panghitabo diha sa libro sa mga Buhat diin dunay nagwali sa maa yong balita nga nag-ingon ngadto sa mga naminaw nga dili magtutuo nga ang Dios nahi

---

11:20-22;I Corinto 9:23-27;10:1-22;11:29-32;15:1-2;II Corinto 1:24;11:2-4;12:21-13:5;Galatia 5:1-4;6:7-9; Filipos2:12-16;13:17-4:1;Colosas 1:21-23;2:4-8,18-19; I Tesalonica 3:1-8;I Timoteo 1:3-7,18-20;4:1-16;5:5-6,11-15; 6:9-12,17-19,20-21; IITimoteo 2:11-18;3:13-15; Hebrohanon 2:1-3;3:6-19;4:1-16;5:8-9;6:4-9,10-20;10:19-39;12:1-17,25-29; Santiago 1:12-16; 4:4-10; 5:19-20; II Pedro 1:5-11;2:1-22;3:16-17; IJuan 2:15-2:28;5:16; IIJuan6-9;Judas 20-21; Pinadayag 2:7,10-11,17-26;3:4-5,8-12,14-22;21:7-8;22:18-19. Ang pama tuod nga mga teksto nga gipagawas niadtong mga nagtudlo sa doktrina sa walay kondisyong iternal nga kasigurohan maoy mga Kasulatan nga nagdugang pasabot sa pagkamatinumanon sa Dios diha sa kaluwa san, ug wala maghisgot sa katungdanan sa tawo. Busa kinahanglan sila hubaron aron magkauyon sa mga bersikulo nga akong gilista sa itaas. Dili garantiya nga tungod kay ang Dios nagsaad ug pagka-matinud-a non ang tanan matinud-anon nalang usab Kaniya. Dili garantiya nga tungod kay ako nagsaad sa akong asa wa nga ako magmatinud-anon ug dili gayod mobiya kaniya, dili nalang usab siya mobiya kanako.

gugma kanila. Kondili, ang mga Biblikal nga mga magwawali sa kanunay nagpasidaan sa ilang mga tigpaminaw mahitungod sa kapungot sa Dios ug nagtawag kanila sa paghinulsol, nga nagpahibalo kanila nga ang Dios wala magtugot kanila, ug nga sila nameligro, ug nga sila kinahanglan nga maghimog makasaysayanong kausaban sa ilang mga kinabuhi. Kon ila lamang gisuginlan ang ilang mga tigpaminaw nga ang Dios nahigugma kanila (sama sa gibuhat sa daghang modernong ministro), sila pwedeng nag-giya sa ilang mga tigpaminaw sa paghuna-huna nga wala sila mameligro, ug nga wala sila magtigom ug kapungot alang sa ilang kaugalingon, ug nga wala sila magkinahanglan nga maghinulsol.

Ang Kaligotgot Sa Dios Sa Mga Makasasala
God's Hatred Of Sinners

Kabaliktaran sa kasagarang giwali mahitungod sa gugma sa Dios alang sa mga maka sasala niining adlawa, ang Kasulatan kadaghan nga nagsulti nga ang Dios naligotgot sa mga makasasala:

> Ang mga hambogiro dili makabarog sa imong atubangan; *Ikaw mapu ngot sa mga nagbuhat ug kasal-anan*. Imong gigun-ob sila nga nagsul tig kabakakan; Ang Ginoo *nasilag* sa tawo nga nagpaagas ug dugo ug limbongan.
> (Salmo 5:5-6)
>
> Ang Dios nagasulay sa matarong ug sa dautan, ug siya nga nahigugma sa kadautan *gikasilagan sa Iyang kalag.*
> (Salmo 11:5)
>
> Akong gibiyaan ang Akong balay, akong gitalikdan ang Akong panulon don; Akong gihatag ang hinigugma sa Akong kalag ngadto sa mga ka mot sa iyang mga kaaway. Ang Akong panulondon alang Kanako nahi mong sama sa lion sa kalasangan; nagngulob siya batok Kanako; busa *Ako mianhi aron masilag kaniya.*
> (Jeremias 12:7-8)
>
> Ang tanan nilang kadaotan anaa sa Gilgal; Busa *Ako mianhi aron masilag kanila didto*! Tungod sa kadautan sa ilang mga binuhatan Ako silang abogon pagawas sa Akong balay! *Dili ko na sila higugmaon*;
> ang ilang mga prinsesa mga rebelde.
> (Oseas 9:15).

Timan-i nga ang tanang kasulatan sa itaas wala mag-ingon nga ang Dios nasilag lamang sa mga *buhat* nga daotan—nagsulti sila nga nasilag Siya *kanila*. Kini nag-iwag sa kasagarang karaan nga panultihon nga ang Dios nahigugma sa makasasala apan nasilag

sa sala. Dili nato mabulag ang tawo gikan sa iyang gibuhat. *Ang iyang gibuhat nagpakita kon unsa siya.* Busa ang Dios gayod sa mga tawo nga nagabuhat ug sala, dili lang sa sala nga nabuhat sa mga tawo. Kon ang Dios nagtugot sa mga tawo nga magbuhat sa Iyang gikaligotgotan, Siya walay baroganan mismo sa Iyang kaugalingon. Sa mga korte sa tawo, ang *mga tawo* taralon alang sa ilang mga krimen, ug *sila* modawat sa makiangayong ganti. Wala kita masilag sa krimen ug nagtugot sa mga kriminal.

Ang Mga Tawo Nga Gikasilagan Sa Dios
People Whom God Abhors

Wala lamang pamatud-i sa kasulatan nga ang Dios nasilag sa mga naasoyng tawo, kini usab nagdeklarar nga ang Dios nasilag sa klase sa mga makasasalang tawo, o sila mga dulomtanan alang Kaniya. Timan-i sa maka-usa pa nga ang mosunod nga mga panulat wala mag-ingon nga ang gipangbuhat niining mga tawhana dulomtanan sa Dios, kondili *sila mismo* maoy dulomtanan sa atubangan sa Dios. Wala sila mag-ingon nga ang Dios naligotgot sa ilang mga *sala*, kondili *sila mismo* gikaligotgotan sa Dios.[31]

> Ang babaye kinahanglan dili magsul-ob ug panglalaki, ni ang lalaki mag sul-ob ug pangbabaye; kay si bisan kinsa nga magbuhat niining mga bu tanga *dulomtanan* sa Ginoo nga inyong Dios.
> (Deuteronomio 22:5)

> Kay si bisan kinsa nga magbuhat niining mga butanga, ang tanan nga nagabuhat ug pagkadili makiangayon *dulomtanan* alang sa Ginoo nga inyong Dios.
> (Deuteronomio 25:16)

> Dugang pa, kamo magakaon sa unod sa inyong anak lalaki ug sa unod sa inyong anak babaye. Ako usab magagun-ob sa inyong hataas nga mga dapit, ug pagapukanon ko ang inyong mga halaran sa insenso, ug itipon ko ang inyong mga nahibilin ngadto sa mga abo sa inyong mga diosdios kay *kaligotgotan* kamo sa akong kalag.
> (Levitico 26:29-30)

> Ang mga hambogiro dili makabarog sa Imong atubangan; Ikaw nasuko sa tanan nga nagbuhat ug kadautan. Imong gigun-ob kadtong nagasulti ug kabakakan; Ang Ginoo *naligotgot* sa nagapatay sa iyang isig-ka tawo

[31] Pwedeng dibatihan nga ang tanan niining mga bersikuloha nga nagpakita sa kaligotgot sa Dios ug kapu ngot ngadto sa mga makasasala puros naggikan sa Daang Tugon. Ang batasan sa Dios ngadto sa mga makasasala wala mausab, sa gihapon, gikan sa Daan Tugon ngadto sa Bag-ong Tugon. Ang panagsugat ni Jesus ug sa Canaanhong babaye sa Mateo 15:22-28 maoy usa ka sakto gayod nga ehemplo sa Bag-ong Tugon sa batasan sa Dios ngadto sa mga makasasala. Sa una, si Jesus wala motubag sa iyang pagpakilooy, ug iya gani siyang gihinganlag iro. Ang iyang mapadayunong pagtuo niresulta sa pagpakita ni Jesus ug kalooy kaniya. Ang batasan ni Jesus ngadto sa mga Eskriba ug mga Pariseo lisod kaayong isipon nga usa ka gugma nga nagatugot (Mateo 23).

ug limbongan.
(Salmo 5:5-6)

Kay ang mga limbongan dulomtanan sa Ginoo, apan Siya duol sa mga matarong.
(Panultihon 3:32)

Ang mga malimbongon ug kasing-kasing dulomtanan sa Ginoo; siguro gayod nga siya silotan.
(Panultihon 16:5)

Siya nga nagpakamatarong sa daotan ug siya nga nagpakadaotan sa ma tarong, parehas nga *dulomtanan* sa Ginoo.
(Panultihon 17:15)

Unsaon man nato pagpasibo sa maong mga bersikulo uban kanila nga nag-angkon sa gugma sa Dios alang sa mga makasasala? Unsaon man pag-ingon nga ang Dios naligot-got ug nasuko sa mga makasasala apan Siya nahigugma usab Kanila?

Kinahanglan ilhon nga dili tanang gugma magkaparehas. Ang ubang gugma dili ila lom sa usa ka kondisyon. Pwede kadtong tawgon nga ”maloloy-ong gugma”. Usa kadto ka gugma nga nag-ingon ”nahigugma ako kanimo bisan pa ug”. Kadto nahigugma sa mga tawo bisan unsa pay ilang mga gawi. Kana mao ang klase sa gugma nga gibatunan sa Dios alang sa mga makasasala.

Ang kalahian sa *maloloy-ong gugma mao ang gugma nga adunay kondisyon.* Pwede kining tawgon nga ”gugmang tinugot”. Kana usa ka gugma nga imong gihaguan o dunay hinungdan. Usa kana ka gugma nga nag-ingon, ”ako nahigugma kanimo tungod sa”.

Ang uban naghuna-huna nga ang gugmang dunay kondisyon, kana dili gayod gugma. O kaha gikaminusan nila ang maong gugma, uban sa pag-ingon nga kana lunsay nga kau galingon ra ang gilantaw, ug dili gayod sama sa gugma sa Dios.

Ang kamatuoran, sa laing bahin, mao nga ang Dios nagbaton ug gugma nga dunay kondisyon, nga atong makit-an sa dili madugay diha sa Kasulatan. Busa ang *gugmang ti nugot* dili angay kabugal-bugalan. Ang *gugmang tinugot* mao ang unang gugma nga gibatunan sa Dios alang sa Iyang tinuod nga mga anak. Kita kinahanglan nga magtinguha ug dugang pa sa *tinugot nga gugma* sa Dios kaysa Iyang maloloy-ong gugma.

Ang *Tinugot Nga Gugma* Ubos Ba Nga Klase Sa Gugma?

Is *Approving Love* An Inferior Love?

Hunong osa ug pangutan-a ang imong kaugalingon niini: ”Unsa man nga klaseng gugma ang gusto nako nga batonan sa mga tawo alang kanako—*maloloy-ong gugma o tinugot nga gugma?”* Nakasiguro ako nga mas gusto nimo nga ang mag tawo nahigugma kanimo ”tungod sa”, ug dili ”bisan unsa ka pa”.

Gusto kaba nga ang imong kapikas moingon, ”wala akoy rason sa paghigugma kani mo ug walay bisan unsa diha kanimo nga maoy nagtukmod kanako aron magpakita sa akong pabor alang kanimo” o, ”gihigugma ko ikaw tungod sa daghang mga rason, tungod kay dunay

daghang mga butang mahitungod kanimo nga akong naangayan”? Siguro gayod, mas gusto nato nga ang atong mga kapikas mahigugma kanato uban sa *gugmang tinugot,* ug kana mao ang premiro nga klase sa gugma nga maoy nagguyod sa mga magti-ayon aron mausa ug maoy kanunayng nag-usa kanila. Kon walay butang nga gikagustohan ang usa ka tawo sa iyang kapikas, kon ang tanang *tinugot nga gugma* mo-undang na, diyotay lamang nga kaminyoon ang mulahotay. Kon sila molungtad, kini tungod sa maloloy-ong gugma, nga naggikan sa Diosnong pamatasan sa gigikanan sa maong gugma.

Tungod niining tanan, atong makita nga ang *tinugot*, o *ubos sa kondisyon nga gugma* dili ubos nga klase sa gugma. Samtang ang *gugma nga maloloy-on* maoy angay sa pagdayeg nga gugma nga pwedeng *ikahatag, ang tinugot nga gugma* maoy angay sa pagdayeg nga gugma nga pwedeng *maangkon*. Dugang pa, ang kamatuoran nga ang *tinugot nga gugma* mao lamang ang bugtong gugma nga gibatunan sa Dios nga amahan, si Jesus nagpataas niini sa angayan nga pwesto sa pagrespeto. Ang Dios nga Amahan wala magbaton bisag usa lamang ka patak sa *maloloy-ong gugma* alang kang Jesus, tungod kay walay bisan unsang butang nga dili angay sa paghigugma diha kang Cristo. Si Jesus nagpamatuod:

> *Alang niini nga katarongan ang Amahan nahigugma Kanako, tungod kay Akong ihatag ang akong kinabuhi* aron makuha ko kini pag-usab.
> (Juan 10:17)

Busa atong makita nga ang Amahan nahigugma kang Jesus *tungod* sa pagkamatinu manon ni Jesus bisan sa kamatayon. Walay sayop ug ang matag butang sakto mahitu ngod sa *tinugot nga gugma.* Si Jesus nakakuha ug angayan sa gugma sa Amahan.

Si Jesus usab nagdeklarar nga Siya nagpabilin sa gugma sa Amahan pinaagi sa pagti pig sa mga sugo sa Amahan:

> Ingon nga ang Amahan nahigugma Kanako, Ako usab nahigugma kaninyo; pabilin sa Akong gugma. Kon kamo magtipig sa Akong mga sugo,kamo magpabilin sa Akong gugma; *sama nga Ako nagtipig sa mga sugo sa Akong Amahan ug nagpabilin sa Iyang gugma*.
> *(*Juan 15:9-10)

Dugang pa, sama sa gipakita niini nga panulat, kita kinahanglan motuman sa panig-ingnan ni Jesus ug magpabilin sa Iyang gugma pinaagi sa pagtuman sa Iyang mga sugo.
Siya klarong naghisgot ug *gugma nga tinugot* niini nga bersikulo, nga nagasulti kanato nga kita pwedeng makabaton ug kinahanglan makakuha sa Iyang gugma, ug nga kita ma mahimong mopahilayo sa atong kaugalingon gikan sa Iyang gugma pinaagi sa pagsupak sa Iyang mga sugo. *Magpabilin lang kita sa Iyang gugma kon kita padayon nga magti pig sa Iyang mga sugo.* Ang maong butang tagsa ra kaayo nga gitudlo niining mga adla wa, apan kinahanglan itudlo kay mao man kini ang gipamulong ni Jesus.

Si Jesus nagapamatuod lamang sa *tinugot nga gugma* sa Dios alang niadtong nagti pig sa Iyang mga sugo:

> Kay ang Amahan mismo nahigugma kaninyo, tungod kay kamo nahi

gugma Kanako ug nagatuo nga Ako naggikan sa Amahan.
(Juan 16:27)

Siya nga nagbaton sa Akong mga sugo ug nagatipig niini maoy nahigug ma Kanako; ug *siya nga nahigugma Kanako higugmaon usab sa Ako nga Amahan,* ug Ako mahigugma kaniya ug ipadayag Ko ang Akong kaugalingon ngadto kaniya... *kon si bisan kinsa nahigugma Kanako, si ya magtipig sa Akong mga pulong; ug ang Akong Amahan mahigug ma kaniya,* ug kami moanha kaniya ug magpuyo diha kaniya.
(Juan 14:21,23)

Timan-i ang ika-duhang pagpamulong, nga si Jesus wala maghimo'g saad ngadto sa mga wala manugyan nga mga magtutuo nga kon sila magsugod pagtipig sa Iyang mga pulong Siya magpaduol kanila sa pinasahi nga pamaagi. Wala gayod. Si Jesus nagsaad nga kon si bisan kinsa mosugod paghigugma Kaniya ug sa pagtipig sa Iyang mga pulong,
nan ang Iyang Amahan mahigugma sa maong tawo, ug Siya ug ang Iyang Amahan moad to ug mopuyo sa maong tawo, nga usa ka basihanan sa pagka-tawo pag-usab. Ang matag usa nga natawo pag-usab makabaton sa Amahan ug Anak nga magpuyo diha kaniya pinaagi sa nagapuyo sa sulod nga Balaang Espiritu (Roma 8:9). Busa ato na usab nakit-an nga kadtong tinuod gayod nga natawo pag-usab mao kadtong naghinulsol ug nagsu
god pagtuman kang Ginoong Jesus, ug sila lamang maoy bugtong nga nakabaton sa *tinu got nga gugma* sa Amahan.

Sa siguro gayod, si Jesus nagreserba ug *maloloy-ong gugma* alang kanila nga nagtuo Kaniya. Kon sila mosupak, Siya andam nga mopasaylo kanila kon ilang isugid ang ilang sala ug mopasaylo sa uban.

Ang Panapos
The Conclusion

Ang tanan niini alang sa pag-ingon nga ang Dios wala mahigugma sa Iyang mga anak nga masupilon sama sa mga makasasala. Iyang gihigugma ang mga makasasala pinaagi sa *maloloy-ong gugma,* ug kana nga gugma temporaryo, nga naglungtad lang taman sa ilang kamatayon. Sa samang panahon nga sila gihigugma Niya sa *maloloy-ong gugma,* siya usab nasuko kanila sa kasuko nga naggikan sa Iyang pagka-dili makatugot sa ilang pamatasan. Mao kini ang gikatudlo sa Kasulatan.

Sa laing bahin, ang Dios nahigugma sa Iyang mga anak labaw pa kaysa mga wala ma tawo pag-usab. Siya nahigugma kanila pinaagi sa *nagatugot nga gugma* tungod kay sila naghinulsol ug naningkamot pagtuman sa Iyang mga sugo. Samtang sila nagtubo diha sa pagkabalaan, Siya dunay nagkagamay ug nagkagamay nga rason sa paghigugma kanila sa *maloloy-on nga gugma*, ug nagdugang ug nagdugang ang Iyang rason sa paghigugma kanila uban sa nagatugot nga gugma, nga mao gayoy tukma nga ilang gitinguha.

Kini usab alang sa pag-ingon nga daghang pagpadayag sa gugma sa Dios pinaagi sa mga modernong magwawali ug mga magtutudlo mga sayop ug dili tukma. Sa lamdag sa gisulti saKasulatan, paggahin ug panahon sa pagsusi sa mosunod nga mga nailhan na

nga mga prinsipyo mahitungod sa gugma sa Dios:

1.) Wala kay mabuhat bisan unsa aron mahimo nimo nga ang Dios ma higugma kanimo nga sobra pa o ubos lamang sa Iyang mabuhat karon.

2.) Wala kay pwedeng mahimo aron pagpahunong sa gugma sa Dios ka nimo.

3.) Ang gugma sa Dios walay kondisyon.

4.) Ang Dios parihas ug gugma sa tanan.

5.) Ang Dios nahigugma sa makasasala apan naligotgot sa sala.

6.) Wala kay mabuhat aron imong maangkon o mahimo ka nga angayan sa gugma sa Dios.

7.) Ang gugma sa Dios ngari kanato wala nakabasi sa atong gawi.

Ang tanang gipamulong sa itaas pulos makahimo'g dili saktong giya o sayop gayod, sama nga ang kadaghanan kompleto gayod nga naglimod sa *nagatugot nga gugma sa Dios* ug daghan ang nasayop sa pagrepresentar sa Iyang *maloloy-on nga gugma.*

Mahitungod sa (1), adunay mga butang nga mabuhat ang mga magtutuo aron ang Dios dugang pa nga mahigugma kanila sa *nagatugot nga gugma*: pwede sila mahimong mas masinugtanon pa. Ug dunay butang nga ilang mabuhat aron mokunhod ang *nagatu got nga gugma* sa Dios alang kanila: ang pagkamasinupakon. Alang sa mga makasasala, adunay butang nga pwede nilang buhaton aron ang Dios mahigugma kanila sa *dugang* pa: ang paghinulsol. Ug unya ilang maangkon ang *nagatugot nga gugma* sa Dios. Ug dunay butang nga pwede nilang buhaton aron mokunhod ang gugma sa Dios alang kani la: ang mamatay. Unya sila mawad-an sa bugtong gugma nga gibatonan sa Dios alang kanila, nga mao ang Iyang *maloloy-ong gugma.*

Mahitungod sa (2), ang Cristohanon pwedeng kawad-an sa *nagatugot nga gugma* sa Dios pinaagi sa pagbalik sa pagpakasala, nga nagabutang sa iyang kaugalingon diha sa kahimtang sa pagsinati sa *maloloy-ong gugma* sa Dios lamang. Ug, sa maka-usa pa, ang dili magtutuo mamatay, ug kana maoy makapahunong sa *maloloy-ong gugma* sa Dios, nga maoy bugtong gugma nga gibatonan sa Dios alang kaniya.

Mahitungod sa (3), ang *nagatugot nga gugma* sa Dios sa klaro dunay mga kondisyo nes. Ug bisan gani ang Iyang maloloy-ong gugma aduna usay mga kondisyon diha sa ta wo nga buhi pa. Human sa kamatayon, ang *maloloy-ong gugma* sa Dios mahunong, busa kini dunay kondisyon tungod kay kini temporaryo.

Mahitungod sa (4), mas posible nga ang Dios wala mahigugma sa matag-usa sa mag ka parehas ra nga gugma, tungod kay ang tanan, makasasala o mga balaan usab, Iyang gidumili-an o gitugotan sa nagkalain-lain nga sitwasyon. Tataw kaayo nga ang gugma sa Dios alang sa mga makasasala ug mga balaan dili managsama.

Mahitungod sa (5), ang Dios naligotgot sa mga makasasala *ug* sa ilang mga sala. Mas

nindot nga isulti nga ang Siya nahigugma sa mga makasasala sa *maloloy-on nga gugma* ug naligotgot sa ilang mga sala. Gikan sa baroganan sa Iyang *nagatugot nga gugma*, Siya naligotgot kanila.

Mahitungod sa (6), ang matag-usa makahimo ug gikinahanglan nga makakuha sa *na gatugot nga gugma* sa Dios. Sa kasigurohan, walay makahimo sa pagkab-ot sa Iyang *maloloy-on nga gugma*, sama nga kana walay kondisyon.

Sa katapusan, mahitungod sa (7), ang *maloloy-on nga gugma* sa Dios wala mag-agad sa unsay nahimo, apan ang *nagatugot nga gugma* sa Dios nag-agad gayod sa binuhatan.

Ang tanan niini alang sa pag-ingon nga ang nagapanghimo'g tinun-an nga mga minis tro kinahanglang magtanyag sa gugma sa Dios sa tukma gayod, sama sa paghulagway ni ini sa Biblia, tungod kay dili Siya gusto nga malimbongan si bisan kinsa. Ang mga tawo lamang nga gihigugma sa Dios sa Iyang *nagatugot nga gugma* maoy makasulod sa langit, ug ang Dios nahigugma lamang sa Iyang nagatugot nga gugma kanila nga natawo pag-usab ug nisugot kang Jesus. Ang nagapanghimo'g tinun-an nga ministro dili gayod magatudlo ug unsay makahimo paggiya sa tawo palayo sa pagka-balaan. Ang iyang tumong pareho sa tumong sa Dios, nga manghimo'g mga tinun-an kinsa mosugot sa tanan nga mga sugo ni Cristo.

KAPITULO PITO
CHAPTER SEVEN
Paghubad sa Biblia
Biblical Interpretation

Si Pablo nagsulat kang Timoteo:

> Bantayi pag-ayo ang imong *kaugalingon* ug ang imong pagpanudlo; pa dayon niining mga butanga; kay sa pagbuhat nimo niini masiguro nimo ang kaluwasan sa imong kaugalingon ug kanila nga naminaw kanimo.
> (I Timoteo 4:16)

Ang matag-ministro kinahanglan modawat niini nga pahimangno diha sa kasing-ka sing, nga magahatag ug duol kaayo nga pagtagad, una, sa *iyang kaugalingon*, nga nagsiguro nga siya nagpahiluna ug panig-ingnan sa pagka-Diosnon.

Ika-duha, kinahnglan siya maghatag ug suod kaayo nga pagtagad sa iyang mga *pagpanudlo*, tungod kay ang iyang walay kataposan nga kaluwasan ug ang walay kataposang kaluwasan sa mga naminaw kaniya nagdepende sa iyang gipanudlo, sama sa gisulat ni Pablo sa bersikulong gihisgotan sa itaas. [32] Kon ang ministro mogakos sa sayop nga doktrina o nagsalikway sa

[32] Sa klaro gayod, si Pablo wala magtuo sa walay kondisyon nga walay kataposang kasigurohan, kay kon nagtuo pa siya, dili unta niya sultihan si Timoteo, usa ka luwas nga tawo, nga siya nagkinahanglan nga mo buhat ug usa ka butang aron pagsiguro sa iyang kaluwasan.

pagsulti sa mga tawo ug unsay tinuod, ang resulta mao ang kadaot nga walay kataposan alang kaniya ug sa uban.

Hinuon, walay ikapamalibad ang nagapanghimo'g tinun-an nga ministro aron siya magatudlo'g sayop nga mga doktrina, samtang ang Dios nagahatag kaniya sa Balaang Espiritu ug sa Iyang mga Pulong nga maoy mag-giya kaniya sa tibook kamatuoran. Agi'g pagtin-aw, ang ministro nga adunay sayop nga motibo sa kasagaran nagsabat-sabat lang sa ilado na nga mga pagtulon-an sa uban, nga wala magtuon sa Pulong sa ilang kaugalingon, ug nahimong tukma gayod nga nasayop sa ilang doktrina ug pagpanudlo. Ang tukma nga pagbantay batok niini mao ang pagputli sa ministro sa iyang kasing-kasing, ug pagsiguro nga ang iyang motibo mao ang (1) pagphimuot sa Dios ug (2) pagtabang sa mga tawo nga mahimong andam sa pagbarog atubangan ni Jesus, kay sa pagkahimong adunahan, gamhanan o ilado. Agi'g dugang, siya kinahanglan magtuon sa Pulong sa Dios sa makugihon gayod aron nga makabaton siya'g pagkamabinantayon ug pagkabalanse sa pagsabot niini. Si Pablo nagsulat usab kang Timoteo,

> Pagkugi sa pagpakita sa imong kaugalingon ngadto sa Dios ingon nga magbubuhat nga dili kinahanglan maulawan, nga nagahupot sa tukma gayod sa pulong sa kamatuoran.
> (II Timoteo 2:15)

Ang pagbasa, pagtuon ug pagpamalandong sa Pulong sa Dios maoy usa ka disiplina nga gibansay sa usa ka ministro sa mapadayunon gayod. Ang Balaang Espiritu motabang kaniya sa pagsabot sa ug maayo sa Pulong sa Dios samtang siya kugi nga nagtuon, ug kini makahimong sigurado nga siya ”maghupot sa Pulong sa Dios sa tukma gayod”. Usa sa dakong problema sa Iglesia niining adlawa mao nga ang mga ministro nasayop sa paghubad sa Pulong sa Dios ug mapadayonon nga nasayop sa pag-giya sa mga tawo nga ilang gitudloan. Kini medyo seryoso gayod. Si Santiago nagpasidaan,

> Ayaw pagtugot nga daghan kaninyo mahimong mga magtutudlo, mga kaigsoonan ko, kay nasayod kamo nga ang mga magtutudlo moatubang sa mas higpit pa nga paghukom.
> (Santiago 3:1)

Alang niini nga katarongan kinahanglanon gayod kaayo nga ang nagapanghimo'g tinun-an nga ministro nakahibalo kon unsaon sa paghubad ang Pulong sa Dios sa maki-angayon gayod, uban sa tumong nga tukma gayod nga pagsabot ug pagpasabot sa kahulogan sa bisan unsang gikahatag nga teksto.

Ang sakto nga paghubad sa Pulong sa Dios ginabuhat sa sama nga paagi sa paghubad sa gipamulong ni bisan kinsa. Kon gusto kita nga makasabot sa tukma gayod nga gipasa bot sa usa ka tinubdan o magsusulti, kinahanglan atong i-aplikar ang mga patakaran sa pagpanghubad, mga patakaran nga gibasi sa kasagarang pagpanabot. Niini nga kapitulo, atong tun-an ang tulo ka labihan ka mahinungdanong mga patakaran sa nindot nga paghubad sa

Biblia. Kini mao ang, (1) *pagbasa nga may hait nga panabot, (2) Pagbasa nga subay sa sitwasyon, ug(3) pagbasa nga dunay pagka-sinsero.*

Patakaran #1: Pagbasa nga may hait nga panabot. Hubara ang imong gi basa basi sa tinuod nga panghitabo sa kinabuhi o literal nga paagi gaw as kon kini klaro gayod nga kinahanglang sabton ingon nga paghulag way o simbolo lamang.

Rule # 1: Read intelligently. Interprete what you read literally unless it is obviously in tended to be understood as figurative or symbolic.

Ang Balaang Kasulatan, sama sa tanang panulat, puno sa mga porma sa pagpamulong sama sa gitawag ug mga *metapor, hayperbol* ug mga *antropomorpismo.* Sila kinahanglang pagadawaton ingon nga sama ra usab.

Ang *metapor* maoy pagtandi o pagkompara sa panagsama tali sa duha ka managla hi nga mga butang. Ang Kasulatan dunay daghang metaphors. Usa niini makit-an diha sa mga pulong ni Cristo panahon sa kataposang panihapon:

> Ug samtang sila nangaon, si Jesus mikuha sa tinapay, ug human niya kini panalangini, gipikas-pikas Niya kini ug gihatag sa Iyang mga tinun-an, ug miingon, ”Kuha, kaon; kini mao ang Akong lawas”. Ug sa gikuha Niya ang kopa ug nakapasalamat na, Iya kining gihatag ngadto
>
> kanila, ug miingon, ”Inom gikan niini, kamong tanan; kay mao kini ang akong dugo sa pakigsaad, nga gibobo alang sa daghan alang sa kapasayloan sa mga sala”.
> (Mateo 26:26-28)

Ang buot ba ipasabot ni Jesus nga ang pan nga Iyang gihatag ngadto sa Iyang mga di sipolo *literal* gayod nga Iyang lawas ug ang bino nga ilang gi-inom *literal* gayod nga Iya hang dugo? Ang kasagarang panabot moingon gayod kanato nga *dili*. Ang Kasulatan klaro nga nag-ingon nga kadto pan ug bino nga gihatag ni Jesus kanila, ug wala kini gisulti mahitungod kanila nga nausab, sa literal gayod, ngadto sa pagka-unod ug dugo usa niana ka panahon. Bisan si Pedro ug si Juan, nga ato-a sa maong kataposang panihapon, wala maghisgot ug susama niana sa ilang mga sinulat, ug kaduha-duhaan gayod nga ang mga disipolo nakabaton ug yano lamang nga panahon sa pagpangaon sa unod sa tawo sama sa mga kanibal!

Ang uban makiglalis, ”apan si Jesus nag-ingon nga ang pan ug bino maoy Iyang la was ug dugo, busa ako motuo kon unsay gisulti ni Jesus”!

Si Jesus sa makausa usab niingon nga Siya ang pultahan (Juan 10:9). Siya literal ba gayod nga nahimong pultahan nga dunay bisagra ug lisuanan sa portahan? Si Jesus sa makausa niingon nga Siya ang punoan sa ubas ug kita ang mga sanga (Juan 15:5). Si Jesus ba literal nga nahimong punoan sa ubas? Kita ba literal usab nga nahimong mga sa nga sa ubas? Si Jesus sa makausa niingon nga Siya ang kahayag sa kalibotan ug ang pan nga nanaog gikan sa langit (Juan 9:5;6:41). Si Jesus ba mao ang kahayag sa adlaw ug ang pan gayod?

Sa klaro gayod, ang tanan niini nga pagpanulti mga pigura o porma lamang sa pagpa

mulong nga gitawag ug mga *metapor,* o pagtandi sa duha ka mga butang nga sa una di li gayod pareho apan dunay manag samang kagamitan. Sa pipila ka mga pamaagi, si Jesus *susama* sa pultahan ug punoan sa ubas. Ang gipamulong ni Jesus sa kataposang panihapon sa klaro mga metaphor usab. Ang bino susama sa Iyang dugo (sa pipila ka mga pamaagi). Ang pan susama sa Iyang lawas (sa ubang mga pamaagi).

Ang Mga Sambingay Ni Cristo

Christ's Parables

Ang mga sambingay ni Cristo gitawag ug mga *simili*, nga susama sa mga *metapor*, apan ang *simili* kanunay naglakip sa pulong nga *sama, ingon nga,* ug *busa.* Sila nagtudl'og espirituhanon nga mga leksiyon sa gihapon pinaagi sa pagtandi sa panag kapareha sa duha ka mga butang nga sa tinud-anay dili gayod managsama. Usa kana ka mahinungdanon nga punto nga angay hinumdoman samtang ato silang hubaron; kay kon dili malagmit makahimo kita'g sayop diha sa pagpangita'g importansya sa matag gamay nga detalye sa matag sambingay. Ang *metapor* ug ang *simili* kanunay moabot sa usa ka dapit nga ang panagsama mahuman ug ang dili panagsama magsugod. Pananglit, kon ako moingon sa akong asawa, "ang imong mga mata susama sa linaw nga tubig," buot nako ipasabot nga ang iyang mata asul, lalom ug makadani. Wala ako magpasabot nga adunay isda nga naglangoy-langoy diha niini, ug nga ang mga langgam manugdon diha niini, ug nga mogahi ang iyang mga mata uban sa yelo o ice panahon sa ting-tugnaw.

Atong tun-an ang tulo sa mga sambingay ni Jesus, ang tanan mga *simili*, una ang sambingay mahitungod sa pukot:

> Ang gingharian sa langit susama sa usa ka pukot nga gilabay ngadto sa dagat, ug nakakuha ug klase-klaseng isda; ug sa dihang kini puno na, ila kining giguyod paingon sa baybayon; ug sila nanglingkod, ug gitapok ang mga maayong isda ngadto sa sudlanan, apan ang mga walay nada ilang gisalibay. Mao usab sa kataposang kapanahonan; ang mga anghel moabot, ug kuhaon ang mga daotan gikan sa mga matarong, ug itambog sila ngadto sa hudno sa kalayo; duna unyay panghilak ug panagkagot sa mga ngipon. (Mateo 13:47-50).

Ang gingharian ba sa langit ug ang pukot sa *tinud-anay* managsama? Sa klaro gayod dili! Sila lahi gayod *kaayo*, apan dunay *dyotayng* panagsama. Ingon nga ang isda gihuk man ug gilain sa duha ka kategorya, ang nindot ug dili nindot, sa dihang gipanangtang gikan sa pukot, mao usab kana sa gingharian sa Dios. Usa niana ka adlaw ang daotan ug ang matarong, nga karon nagtipon pa pagpuyo, pagabulagon. Apan diha natapos ang pagka susama. *Ang mga isda* molangoy; *ang mga tawo* molakaw. *Ang mga mangingisda* maoy maglain sa mga isda. *Ang mga anghel* maoy maglain sa mga daotan ug mga tarong. Ang *mga isda* hukman pinaagi sa ilang lasa human sila luto-a. Ang *mga tawo* hukman pinaagi sa ilang pagtuman ug pagsupak sa Dios. Ang *maayong isda* isulod sa sudlanan ug ang *maot nga isda* isalibay. Ang *matarong nga mga tawo* makapanunod sa gingharian sa Dios ug ang *mga daotang tawo* itambog ngadto sa imperno.

Kini nga sambingay usa ka hingpit nga ehemplo nga nagpakita nga ang matag *meta por* ug *mga simili* dili hingpit nga pagkatandi tungod kay ang mga butang nga gitandi sa sinugdanan dili gayod managsama. Dili kita gustong mopadayon ngadto sa lapas pa sa katoyuan sa tigpamulong, nga magtakda nga ang dili magkaparehas nahimo nang magkaparehas. Pananglitan, kitang tanan nasayod nga ang ”maayong isda” sa tinuoray mosangko ngadto sa pagkalinuto sa kalayo, ug ang ”daot nga isda” mobalik ngadto sa tubig aron molangoy sa laing mga adlaw. Si Jesus wala maghisgot niana! Kay kana manglihok batok sa Iyang katuyuan.

Kini nga sambingay wala magtudlo (sa walay pagtagad sa gisulti ni bisan kinsa) ug usa ka estratehiya sa ”pagpang-ebananghelyo gamit ang pukot”, diin gisulayan nato ang pagguyod sa matag-usa ngadto sa simbahan, maayo o daotan, bisan gusto silang moadto o dili! Kini nga sambingay wala magtudlo nga ang daplin sa dagat maoy nindot nga dapit sa pagpangsangyaw. Kini nga sambingay wala magpamatuod nga ang pagsakgaw sa Iglesia o ”Rapture” mahitabo sa kataposan sa “dakong kasakitan” o *tribulation*. Kini nga sambingay wala magtudlo kanato nga ang atong kaluwasan pinaka-taas nga pagpili sa Dios tungod kay ang pinili nga isda sa sambingay walay kalambigitan sa rason alang niini nga pagpili. Ayaw ipugos ang wala kinahanglana nga importansya diha sa mga sambingay ni Jesus!

Ang Nahibilin Nga Andam

Remaining Ready

Ania pay usa ka ilado na nga sambingay ni Jesus, ang sambingay mahitungod sa na pulo ka mga birhen:

> Ang gingharian sa langit mahimong ikatandi (o sama) sa napulo ka birhen, nga nanagdala sa ilang mga lamparahan, ug nanggawas aron pagsugat sa pamanhunon. Ug ang lima kanila mga bulok, ug ang laing lima maalamon. Sa dihang ang mga bulok nagbitbit sa ilang mga lamparahan, wala sila magdalag lana uban kanila, apan ang mga mang gialamon na nagdala ug lana sa ilang mga sudlanan uban sa ilang mga lampara. Sa dihang ang pamanhunon nalangan, silang tanan nanagduka ug nahikatulog. Apan sa tungang gabii adunay singgit nga nabati, ”nia na ang pamanhunon! Gawas kamo ug sugata siya.” Ug ang tanan niadtong mga birhen namangon ug nanagdagkot sa ilang mga suga.Ug ang mga bulok niingon ngadto sa mga maalamon,”hatagi kami sa inyong lana,ka yang among mga lampara nagka-awop na.” Apan ang mga maalamon mitubag,”dili mahimo, dili kini paigo alang kanamo ug kaninyo usab; pangadto hinuon kamo sa mga mamaligyaay ug pamalit kamo'g alang kaninyo.”Ug samtang nanglakaw sila aron mamalit, ang pamanhunon miabot ug sila nga naandam miuban ug misulod uban Kaniya ngadto sa kombira sa kasal;ug ang pultahan gisirad-an. Ug pagkataod-taod ang napulo ka mga birhen miabot ug miingon,”Ginoo, Ginoo, ablihi kami”. Apan siya mitubag ug miingon, ”Sa pagkatinuod, Ako maga-ingon kaninyo, wala Ako makaila

kaninyo." Busa pagbantay kamo, kay wala kamo masayod sa adlaw ni
sa takna.
(Mateo 25:1-13)

Unsa man ang pinaka-sentro nga leksyon niini nga sambingay? Makita kini sa ulahi nga sugilon: *Pangandam kanunay sa pagbalik sa Ginoo, tungod kay basin malangan siya ug dugay kay sa inyong gidahom.* Mao kana ang mahitungod niana.

Sumala sa akong gihisgotan sa nangaging kapitulo, si Jesus namulong niini nga sam bingay ngadto sa iyang mga suod nga disipolo (Mateo 24:3; Marcos 13:3), nga klarong mga masinugtanon nga nagsunod Kaniya niadtong mga panahona. Busa klarong gipasa bot niini nga sambingay ang posibilidad nga si Pedro, Santiago, Juan ug Andres mahimo nga dili andam sa dihang mobalik si Jesus. Mao kana ngano nga si Jesus nagpasidaan ka nila. Busa kini nga sambingay nagtudlo nga adunay posibilidad nga sila nga andam na alang sa pagbalik ni Cristo mahimong dili na andam sa iya mismo nga pag-abot. Ang napulo ka mga birhen parehong *pasiuna* nga naandam, apan ang lima nahimong *dili andam.* Kon ang pamanhunon nadali pa pag-abot, ang tanan sa napulo nakasulod unta ngadto sa kumbira sa kasal.

Apan unsa man ang kahulugan sa lima ka mga bulok ug lima ka mga maalamon nga mga birhen? Nagpamatuod ba kana nga katunga lamang sa mga nag-angkon nga magtu tuo ang andam na sa pagbalik ni Cristo? Dili.

Unsa man ang kahulugan sa lana? Nagrepresentar ba kini sa Balaang Espiritu? Wala. Nagpadayag ba kana nga ang nabautismohan lamang sa Balaang Espiritu mao ra ang makaabot sa langit? Dili.

Ang pag-abot ba sa pamanhunon sa tungang gabii nagpadayag nga si Jesus moabot usab sa tungang gabii? Dili.

Ngano nga ang pamanhunon wala man magsugo sa mang gialamon nga mga dalaga sa pag-ila sa ilang bulok nga mga higala didto sa pultahan? Kon ang pamanhunon nagsu go pa sa mga mang-gialamon nga ilhon ang mga bulok, makadaot unta kini sa tibook nga ipasabot sa sambingay, kon ang mga bulok nakasulod ra gihapon sa katapusan.

Tingali pwede na isulti nga sama nga ang mga bulok nga mga dalaga wala nay suga ug niuli nalang unya nangatulog, ang mga bulok nga mga magtutuo usab magsugod sa paglakaw diha sa espirituhanong kangitngit ug mangatulog nalang sa espirituhanon, ug sa katapusan mo paingon sila sa ilang pagka-wala nay paglaom. *Tingali* adunay panagsa nga makita diha sa kombira sa kasal diha sa maong sambingay ug sa kombira sa kasal sa Kordero sa umaabot, apan kana nagdepende na lamang sa kon unsa ka suheto ang magasaysay niini ug dili tungod kay iyang gitumo-tumoan paghubad ang kahulugan niini nga sambingay ug ang uban pang mga detalye niini.

Ang Pagpamunga
Bearing Fruit

Tingali ang tukmang daot nga paghubad nga akong nadungog sukad masukad sa usa sa mga sambingay ni Cristo mao ang pagpasabot sa usa ka magwawali mahitungod sa sambingay sa Trigo ug mga Sagbot. Una, atong basahon ang sambingay:

> Siya nagsugilon na usab ug usa ka sambingay ngadto kanila nga nag-i
> ngon. ”Ang gingharian sa langit mahimong ikatandi (o nahisama)sa usa ka
> tawo nga nagpugas ug maayong liso sa iyang uma. Apan sa dihang ang mga
> tawo nangatulog, ang iyang kaaway miabot ug nagpugas usab ug mga sagbot
> sagol sa mga trigo, ug mibiya. Apan sa dihang ang trigo namuswak na ug
> nanguhay, ang mga sagbot naklaro na usab. Ug ang mga sulogoon sa tag-iya
> sa yuta miabot ug miingon kaniya, ”Sir dili ba maayong liso man ang imong
> gisabod sa imong uma? Giunsa man nga aduna naman kini mga sagbot?” Ug
> siya miingon kanila, ”ang kaaway maoy nagbuhat niini”! Ug ang mga
> sulogoon miingon kaniya, ”gusto kaba nga kami moadto, ug amo silang
> mangibton?” Apan ang tag-iya mi
> ingon, ”Ayaw; kay basin ug samtang nangibot kamo sa mga sagbot, inyo nga
> maapil ug ibot ang trigo uban kanila. Tugoti una nga magkadungan sila
> pagtubo hangtod sa ting-ani; ug sa maong panahon sa pagpangani Akong
> ingnon ang mga mag-aani, ”Unaha usa ninyo pagtapok ang mga sagbot ug
> pamugkota sila aron sunogon; apan tapoka ang mga trigo ngadto sa akong
> bodega.”
> (Mateo 13:24-30)

Karon, mao kini ang pagpasabot sa maong magwawali:

> Kana kamatuoran nga sa dihang ang trigo ug ang mga sagbot nilipang,
> parehas sila'g hitsura. Walay maka-estorya kon sila trigo ba o sagbot.
> Mao usab kana ang sa kalibotan ug ang Iglesia. Walay maka-sulti kon
> kin sa ang tinuod nga mga Cristohanon ug kinsay mga dili magtutuo.
> Sila dili mailhan pinaagi sa ilang pagpuyo sa kinabuhi, tungod kay
> daghan naman nga mga Cristohanon ang wala na motuman kang
> Cristo kaysa mga dili magtutuo. Ang Dios ray nasayod sa ilang kasing-
> kasing ug Iyara kining kilatisun sa kataposan.

Kana, sa klaro gayod, dili mao ang dagway sa sambingay sa Trigo ug mga Sagbot. Sa katinud-anan, kana nagtudlo nga ang mga magtutuo mailhan *kaayo* gikan sa mga dili magtutuo. Hibaw-i nga ang mga sulogoon nakamatikod nga dunay mga sagbot nga nata
nom sa dihang ang trigo nanguhay na (bersikulo 26). Ang mga sagbot dili mo bunga, ug mao kana ang klarong magpaila kanila nga sila mga sagbot. Ako naghuna-huna nga mahinungdanon kaayo nga si Jesus nagpili sa *walay bunga* nga sagbot aron magrepresentar sa mga daotan kinsa pagatapokon sa kataposan ug itambog sa imperno.

Ang premirong mga punto niini nga sambingay yano kaayo: *Ang tinuod nga luwas mamunga; ang mga dili tinuod dili mamunga. Bisan kon ang Dios wala pa maghukom sa mga daotan karon samtang nagpuyo sila uban sa mga matarong, usa ka adlaw niana Iya silang ilain gikan sa mga matarong ug itambog sila ngadto sa imperno.*

Si Jesus naghatag ug pagpasabot niining mao nga sambingay, aron wala nay pangina hanglan pa alang kang bisan kinsa nga mangita ug unsay mahinungdanon gawas sa Iya

na nga gipasabot:

> Siya nga nagpugas ug maayong liso mao ang Anak sa Tawo, ug ang uma mao ang kalibotan; ug ang mga maayong liso, mao kini sila ang mga anak sa gingharian; ug ang mga sagbot mao ang mga anak sa daotan; ug ang kaaway nga nagpugas kanila mao ang yawa, ug ang pagpangani mao ang kataposan sa kapanahonan; ug ang mga mag-aani mao ang mga anghel. Busa ingon nga ang mga sagbot gitigom ug gisunog sa kalayo, mao usab kana sa kataposan sa kapanahonan. Ang Anak sa Tawo magpadala sa Iyang mga anghel, ug ilang tapukon gawas sa Iyang gingharian ang tanang kapandulan, ug kadtong mga masinupakon sa balaod, ug itambog sila ngadto sa hudno sa kalayo; diin didto sa maong dapit adunay pagpanghilak ug panagkagot sa ngipon. Unya ang mga matarong mosidlak sama sa adlaw sa gingharian sa ilang Amahan. Sa mga adunay dalunggan papaminawa. (Mateo 13:36-43)

Hayperbol
Hyperbole

Ang ika-duhang kasagaran nga porma sa pagpanulti nga makita sa Biblia mao ang *hayperbol*. Ang hayperbol maoy usa ka tinuyo nga pagpasobra sa estorya nga gihimo aron pagpakita'g kabug-aton. Kon ang usa ka inahan moingon, ”ako kang gitawag sa usa ka libo ka beses aron mouli ka alang sa panihapon,” kana maoy hyperbole. Ang ehemplo ni Jesus sa *hyperbole* diha sa Biblia mao ang gisulti ni Jesus mahitungod sa pagputol sa imong tuo nga kamot:

> Ug kon ang imong tuo nga kamot maka-angin kanimo, putla kini, ug ila bay; kay mas maayo pa alang kanimo nga ang usa sa mga bahin sa imo nga lawas mawala, kaysa ang imong tibook lawas itambog sa imperno. (Mateo 5:30)

Kon mao gayo'y klaro nga gipasabot ni Jesus nga kon ang matag usa kanato makasa la pinaagi sa paggamit sa atong tuo nga kamot kinahanglan putlon ang maong kamot, si gurado nga ang matag-usa kanato mawad-an gayod ug tuong kamot! Sa klarohay, ang problema sa sala wala sa atong tuo nga kamot. Labaw pa kaysa gidahom, si Jesus nagtud lo kanato nga ang sala makahatod kanato sa imperno, ug ang paagi sa paglikay sa sala mao ang pagwagtang sa tentasyon ug sa mga butang nga makapa-pandol kanato.

Antropomorpismo
Anthropomorphism

Ang ika-tulo nga porma sa pagpanulti nga makita nato sa Balaang Kasulatan mao ang ***antropomorpismo***. Ang *antropomorpismo* maoy usa ka pagpakita ug simbolo diin ang usa ka

kinaiya sa tawo daw gipaangkon sa Dios aron pagtabang kanato sa pagsabot kon kinsa Siya. Pananglit, atong mabasa sa Genesis 11:5:

> Ug ang Ginoo mikanaog aron pagtan-aw sa siyudad ug sa tore nga gitu kod sa mga anak sa tawo. (Genesis 11:5)

Kini usa ka napamatud-an nga *antropomorpismo* tungod kay daw kaduha-duhaan nga ang Dios nga nasayod sa tanang butang sa klarohay mobiyahe gikan sa langit paubos ngadto sa Babel aron pag-imbestegar unsay gibuhat sa mga tawo!

Daghang mga hanas sa Biblia nagtuon sa matag-sugilon sa Biblia nga naghulagway sa matag-parti sa lawas sa Dios, sama sa Iyang mga bukton, mga kamot, ilong, mga mata ug buhok, nga mga *antropomorpismo* lamang. Sa siguro gayod, sila nag-ingon, nga ang pinaka-gamhanang Dios wala gayo'y mga bahin sa lawas nga susama sa gibatunan sa mga tawo.

Ako usab, hinuon, dili mouyon tungod sa pipila ka mga rason. Una, tungod kay ang Kasulatan yano nga nagtudlo nga *kita* gibuhat sa hulagway sa Dios ug sama gayod Kaniya:

> Ang Dios miingon, ”Buhaton nato ang tawo *sumala sa atong hulag way sumala sa pagkahisama Kanato*”. (Genesis 1:26)

Ang uban moingon nga kita gibuhat sa imahin sa Dios ug sama Kaniya diha lamang sa paagi nga kita nag-angkon ug kahibalo sa kaugalingon, ug responsibilidad sa pagba ton ug maayong taras, may abilidad sa pagpangatarongan ug uban pa. Apan makabasa kita ug sugilon nga susama gayod sa Genesis 1:26, usa nga nahitabo pipila ka kapitulo sa unahan:

> Sa dihang si Adan nabuhi ug siento-traynta ka tuig, siya nahimong ama han sa usa ka anak nga *kaparehas gayod kaniya*, sumala sa iyang ima hin, ug ginganlan niya siya ug Set. (Genesis 5:3)

Kini sa siguro nagkahulugan nga si Set liwat gayod sa iyang amahan diha sa pangla was ug hitsura niini. Kon mao kana ang gipasabot sa Genesis 5:3, tataw gayod nga ang gi hulagway nga panagsama dinhi sama ug gipasabot sa Genesis 1:26. Ang kasagaran nga pagsabot ug sakto nga paghubad nagpakita niini.

Dugang pa, adunay ubang paghulagway sa Dios pinaagi sa mga magsusulat sa Biblia nga nakakita Kaniya. Pananglit, si Moses ug ang uban pang sietentay tres ka mga Israeli ta, nakakita sa Dios:

> Ug si Moses miadto uban kang Aaron, Nadab ug Abihu, ug sietenta ka ka mga pangulo sa Israel, ug *nakita nila ang Dios sa Israel*; ug ilalom sa *Iyang mga tiil* adunay nitunga nga daw agianan nga binuhat sa sapiro, nga tin-aw sama sa kalangitan. Apan wala Niya gituy-od ang Iyang kamot batok sa mga dungganon nga mga anak lalaki sa Israel; ug sila nakakita sa Dios, ug sila nangaon ug nag-inom. (Exodu 24:9-11)

Kon ikaw nakapangutana kang Moses kon ang Dios aduna bay mga kamot ug tiil, unsa kaha ang iyang isulti?[33]

Si propeta Daniel nakabaton usab ug panan-awon sa Dios nga Amahan *ug* Dios nga Anak:

> Ako nagpadayon gayod sa pagtan-aw hangtod nga ang mga trono napa himutang, ug ang Karaan na sa Kapanahonan (Dios nga Amahan) *mipa himutang sa Iyang lingkoranan*; ang Iyang bisti sama sa puti nga nieve ug *ang buhok sa Iyang* ulo sama sa lunsay nga balhibo sa karnero. Ang Iyang trono nagdilaab sa kalayo, ug ang mga ligid niini ingon man. Ang suba sa kalayo naga-agas ug nag-gikan sa Iyang atubangan; linibo diha sa linibo ang nag-alagad Kaniya, ug tinag napulo ka libo ang nagtindog sa Iyang atubangan; ang paghukom gisugdan ug gibukhad ang mga basahon.....ako nagpadayon ug lantaw sa panan-awon diha sa kagabihi-on, ug tan-awa, uban sa mga panganod sa langit usa nga sama sa Anak sa Tawo (Dios nga Anak) niabot, ug Siya miduol ngadto sa Karaan sa Kapanahonan ug miatubang Kaniya. Ug ngadto Kaniya gihatag ang pagmando, himaya ug gingharian, aron ang tanang katawhan, kanasuran ug mga kalalakin-an sa tanang pinulungan mag alagad Kaniya. Ang Iyang pagmando molungtad hangtod sa kahangturan ug dili gayod kini matapos; ug ang Iyang gingharian dili gayod magun-ob. (Daniel 7:9-10;13-14).

Kon ikaw nakapangutana pa ni Daniel kon ang Dios duna bay puti nga buhok ug du nay porma nga diin Siya mahimong molingkod sa usa ka trono, unsa man kahay iyang ikasulti?

Kay ang tanan ingon man niini, ako kombinsido nga ang Dios nga Amahan adunay mahimayaong porma nga parehas sa porma sa usa ka tawo, bisag dili Siya hinimo gikan sa unod ug dugo, kondili espiritu. (Juan 4:24).

Unsaon man nimo pagmatikod kon asa nga bahin sa Kasulatan ang kinahanglan hu baron gayod sa literal nga paagi ug asa niini ang hubaron ingon nga paghulagway o sim bolo lamang? Kana sayon ra kaayo kang bisan kinsa nga kaantigong mangatarongan sa a ngay gayod. Hubara ang bisan unsa sa literal hangtod walay mas lantip nga pamaagi kay sa magpataka nalang ug hubad agi'g paghulagway o paggamit ug simbolo. Ang mga propeta sa Daang Tugon ug ang libro sa Pinadayag, pananglitan, klaro nga puno sa simbolo, diin ang uban napasabot na, apan ang uban wala. Apan ang pagkasimbolo dili lisod nga sabton.

Patakaran#2: Pagbasa nga haom sa *sitwasyon.* Ang matag bersikulo hu baron sumala sa lamdag sa nagapalibot nga mga sitas ug kinatibuk-an sa Biblia. Ang sitwasyon sumala sa kasaysayan ug kultura kinahanglan usab tun-an kon dunay posibilidad.

Rule#2: Read *contextually.* Every passage must be interpreted in light of sorroun

[33] Si Moises nakakita usab sa likod sa Dios usa niana ka higayon samtang "Siya milabay" Ang Dios nag-ali sa Iyang kamot aron nga masap-ongan si Moises aron dili makakita si Moises sa Iyang nawong. (Exodus 33:18-23).

ding passages and the entire Bible. The historical and cultural context should also be considered whenever possible.

Ang pagbasa sa Kasulatan nga dili magtuon sa ilang diha-diha ug Biblikanhon nga sit wasyon malagmit maoy mahimong pinakahinungdan sa sayop nga pagkahubad.

Posible nga ang Biblia himuon nimo nga mosulti sa bisan unsa nga gusto nimo nga i sulti niini pinaagi sa pagpalain niini gikan sa ilang sitwasyon. Pananglit, nasayod kaba nga ang Biblia nag-ingon nga walay Dios? Sa Salmo 14 atong mabasa, ”Walay Dios” (Sal mo 14:1). Kon atong gusto nga hubaron ang maong pulong nga tukma gayod, sa laing ba hin, ato kining basahon sulod sa sitwasyon niini: *”Ang buang namulong sa iyang kasing-kasing, ”*walay Dios” (Salmo 14:1). Kini nga bersikulo nagdalag kinatibuk-an nga kahulugan!

Lain pang ehemplo: Usa niana ka higayon, ako nakabati ug usa ka magwawali nga nagwali nga gikinahanglan sa usa ka Cristohanon nga ”mabautismohan sa kalayo”. Nagsugod siya sa iyang wali pinaagi sa pagbasa sa mga gipamulong ni Juan Bautista diha sa Mateo 3:11: ” Alang kanako, ako magabautismo kaninyo sa tubig alang sa paghinulsol, apan siya nga moabot human kanako mas gamhanan pa kay kanako, ug dili gani ako angayan nga motang-tang sa Iyang sandalyas; Siya magbautismo kaninyo sa Balaang Espiritu ug sa kalayo”.

Pinasikad niining usa ka bersikulo, nagbuhat siya'g wali. Ako nakadumdom nga siya niingon, ”Ang pagkabautismohi ninyo sa Balaang Espiritu, dili pa igo! Si Jesus usab gustong mo bautismo kaninyo pinaagi'g kalayo, sama sa giproklamar ni Juan Bautista!” Nagpadayon pa siya sa pagpasabot nga sa dihang kita ”nabautismohan na sa kalayo” mahimo na kitang puno sa kainiton aron mo trabaho alang sa Ginoo. Sa kataposan nagpahigayon siya'g pagpanawag ngadto sa altar alang niadtong gusto ”mabautismohan sa kalayo”.

Ang nakamaot mao, nga ang maong magwawali nakahimo ug sayop sa pagdala sa usa ka sinulat palayo sa iyang sitwasyon.

Unsa may gipasabot ni Juan Bautista sa dihang niingon siya nga si Jesus magbautis mo sa kalayo? Aron makita ang tubag, ang ato lamang buhaton mao ang pagbasa sa duha ka bersikulo, nga nag-una sa maong bersikulo, ug usa ka bersikulo human sa maong bersikulo. Magsugod kita sa duha ka mga unang bersikulo. Diha niini si Juan nag-ingon:

> Ug ayaw kamo pagdahom pinaagi sa pag-ingon sa inyong kaugalingon, si Abraham among amahan”; kay ako moingon kaninyo, nga ang Dios makahimo'g mga kaliwat ni Abraham gikan niining mga bato. Ang atsa giti-on na ngadto sa gamut sa mga kahoy; busa ang matag kahoy nga dili mamunga'g maayong bunga putlon ug ”ilabay sa kalayo”. (Mateo 3:9-10)

Atong unang nahibaloan nga diha sa mga tigpaminaw ni Juan Bautista niadtong mga panahona, adunay mga Judio nga naghuna-huna nga ang ilang kaluwasan gipasikad sa i lang kaliwatan. Busa, ang wali ni Juan mahitungod sa ebanghelyo.

Ato usab nahibaw-an nga si Juan Bautista nagpasidaan sa mga tawo nga wala pa ma luwas nga sila anaa sa kakuyaw sa *pagkahitambog ngadto sa kalayo.* Daw makataronga non nga motapos sa pag-ingon nga ang ”kalayo” nga gihisgotan ni Juan sa bersikulo 10 sama ra sa kalayo nga iyang gihisgotan sa bersikulo 11.

Ang kasayuran mas klaro pa kon atong basahon ang bersikulo 12:

> "Ang Iyang nigo anaa na sa Iyang kamot, ug Iyang pagahinloan gayod ang Iyang giukanan; ug Iyang tapukon ang Iyang trigo ngadto sa Iyang bodega, apan Iyang sunogon ang mga uhot sa dili mapalong nga kalayo.
> (Mateo 3:12)

Sa bersikulo 10 ug 12, ang kalayo nga gihisgotan ni Juan mao ang kalayo sa imperno. Sa bersikulo 12, iyang gisulti uban sa paggamit ug simbolo nga si Jesus magbahin sa mga tawo ngadto sa duha ka grupo—ang trigo, nga Iyang "tapukon ngadto sa bodega", ug ang uhot, nga Iyang sunogon "sa dili mapalong nga kalayo".

Uban sa lamdag sa nagpalibot nga mga bersikulo, si Juan malagmit nagpasabot diha sa bersikulo 11 nga si Jesus magbautismo sa mga tawo sa Balaang Espiritu, kon sila mag tutuo, o kalayo, kon sila dili magtutuo. Tungod kay mao man kana ang panghitabo, walay bisan usa nga kinahanglang magwali sa mga Cristohanon nga sila gikinahanglan nga mabautismohan sa kalayo!

Kon mosibog pa gayod ngadto sa diha-diha nga sitwasyon niini nga mga bersikulo, ki nahanglan nga kita usab motan-aw sa uban pa diha sa Bag-ong Tugon. Makakaplag ba kita ug ehemplo diha sa libro sa Mga Buhat nga diin ang mga Cristohanon "gibautismo han sa kalayo"? Dili. Ang pinakaduol nga butang mao ang gihulagway ni Lukas sa adlaw sa Pentecostes sa dihang ang mga disipolo gibautismohan sa Balaang Espiritu ug ang mga dila sa kalayo temporaryo nga mipakita sa ibabaw sa ilang mga ulo. Apan si Lukas wala magsulti nga mao kini ang "bautismo sa kalayo". Dugang pa, makakaplag ba kita ug pagdasig o kaha sugo diha sa mga panulat alang sa mga Cristohanon nga kinahanglang "magpabautismo sa kalayo"? Dili. Busa, medyo dili kuyaw kon mosulti kita ug panapos nga kinahanglan walay Cristohanon nga mangita ug bautismo sa kalayo.

Usa Ka Sayop Nga Ebanghelyo Nga Gikutlo Gikan Sa Kasulatan

A False Gospel Derived From Scripture

Sa kasagaran ang ebanghelyo mismo nasaypan sa pagrepresentar sa mga magwawali ug mga magtutudlo kinsa, tungod kay napakyas sila pagtuon sa sitwasyon, nisipyat sa paghubad sa Kasulatan. Ang sayop nga pagpanudlo mahitungod sa grasya sa Dios nikatap tungod niini nga rason.

Pananglitan, ang sugilon ni Pablo mahitungod sa kaluwasan nga maoy produkto sa grasya ug dili sa buhat, nga makita sa Efeso 2:8, giabusohan aron sa pagtuboy sa sayop nga ebanghelyo, ang tanan tungod kay ang sitwasyon gibalewala. Si Pablo nagsulat:

> Kay tungod sa grasya kamo naluwas pinaagi sa pagtuo; ug nga dili sa in yong mga buhat, kini gasa sa Dios; dili resulta sa mga buhat, aron walay bisan kinsa nga makapanghambog. (Efeso 2:8-9)

Daghan ang nakapunting lamang sa sugilon ni Pablo mahitungod sa kaluwasan nga

tungod sa grasya, usa ka gasa, ug dili resulta sa mga buhat. Gikan niana, sukwahi sa mga pagpamatuod sa ginatos ka mga Kasulatan, sila nag-ingon nga walay kadugtungan ang kaluwasan ug ang pagkabalaan. Ang uban gani layo nag na-abtan sa pag-ingon nga ang paghinulsol dili na kinahanglanon aron ang kaluwasan mahitabo. Usa kini ka ilado na kaayo nga ehemplo sa kon giunsa ang Kasulatan sa paghubad nga sayop tungod kay ang sitwasyon gibalewala lamang.

Una, atong pamalandungan unsa ang gisulti sa maong bersikulo sa *kinatibuk-an nii ni.* Si Pablo *wala* mag-ingon nga *naluwas kita tungod sa grasya*, kondili kita *naluwas tungod sa grasya pinaagi sa pagtuo*. Ang pagtuo sa matag lugas kabahin kaayo sa kwentada sa kaluwasan sama sa grasya. Ang Kasulatan nagdeklarar nga ang pagtuo nga walay buhat walay kwenta, patay ug dili makaluwas (Santiago 2:14-26). Busa si Pablo wala magtudlo nga ang pagkabalaan wala kinahanglana sa kaluwasan. Siya nag-ingon nga dili ang atong kaugalingong paningkamot maoy nagluwas kanato; ang basihan sa atong kaluwasan mao ang grasya sa Dios. Dili gayod kita maluwas kon wala ang grasya sa Dios, apan kana lamang kon kita musanong sa grasya sa Dios diha sa pagtuo adesir pa ang kaluwasan mahitabo sa atong kinabuhi. Ang resulta sa kaluwasan mao ang pagkamasinugtanon, nga maoy bunga sa lunsay nga pagtuo. Pinaagi sa paglantaw sa sitwasyon nga dili layo kaysa pinakasunod nga bersikulo, mao kini ang mahinungdanon. Si Pablo nag-ingon:

> Kay kita Iyang mga binuhat, nga gibuhat diha kang Cristo Jesus alang sa maayong mga gawi, nga giandam nang daan sa Dios, aron maglakaw kita diha kanila.
> (Efeso 2:10)

Ang kinatibuk-ang rason ngano nga kita gibag-o pinaagi sa Balaang Espiritu, nga ka ron mga bag-ong binuhat diha kang Cristo, mao nga aron kita maglakaw diha sa maayo nga mga binuhatan sa pagkamasinugtanon. Busa ang kwentada ni Pablo sa kaluwasan sama niini kon tan-awon:

Grasya+Pagtuo=Kaluwasan+Pagkamasinugtanon
Grace+Faith=Salvation+Obedience

Kana mao, nga ang grasya dugangan ug pagtuo mosangpot (o moresulta) sa kaluwasan nga gidugangag pagkamasinugtanon. Kon ang grasya sa Dios gisanong pinaagi'g pagtuo, ang kanunayng resulta mao ang kaluwasan ug mga maayong buhat.

Apan kadtong nagpapas sa mga pulong ni Pablo gikan sa sitwasyon niini nag-imben to ug kwentada nga sama niini:

Grasya+Pagtuo–Pagkamasinugtanon=Kaluwasan
Grace+Faith–Pagkamasinugtanon=Kaluwasan

Kana mao, nga ang grasya dugangag pagtuo wala (o gikuha) ang pagkamasinugtanon mosangpot (o moresulta) sa kaluwasan. Kana supak kon pagahisgotan ang Biblia.

Kon atong basahon ug dyotayng dugang pa ang sitwasyon sa mga pulong ni Pablo, ato nga madiskobrehan pagdali nga ang sitwasyon sa Efeso sama sa bisan asa nga giadtoan ni Pablo nga iyang gisangyawan. Kana mao, nga ang mga Judio nagatudlo sa mga Hentil nga bag-ong kabig ni Pablo nga kinahanglan sila magpatuli ug mosunod sa pipila ka mga bahin sa seremonyas sa mga balaod ni Moises kon gusto sila nga maluwas. Kana mao ang anaa sa sulod sa sitwasyon sa pagkatinuli ug sa mga buhat sa seremonyas nga gibutang ni Pablo sa iyang huna-huna sa dihang siya nagsulat mahitungod sa mga ”buhat” nga dili makaluwas kanato (Efeso 2:11-22).

Kon kita mobasag gamayng dugang pa, nga magatuon ug dugang pa sa sitwasyon sa kinatibuk-ang sulat ni Pablo alang sa mga taga-Efeso, atong makit-an sa klaro gayod ka ayo nga si Pablo nagtuo nga ang pagkamatarong gikinahanglan alang sa kaluwasan:

> Apan ayaw tugoti nga ang imoralidad o bisan unsa nga kahugaw o kaha kog makit-an diha kaninyo, nga daw mora'g insakto alang sa mga bala an; ug kinahanglan walay kahugawan ug dili maayong mga pulong, o kaha hugawng tiaw, nga dili haom, apan hinuon paghatag ug mga pagpasalamat. Kay kamo nasayod na niini sa klaro gayod nga walay tawo nga makihilawason o dili putli o hakog nga tawo, nga nagasimbag diosdios, nga adunay mapanunod sa gingharian ni Cristo ug sa Dios. Ayaw tugoti nga adunay maglimbong kaninyo pinaagi sa mga pulong nga walay kapuslanan, kay tungod niining mga butanga ang kapungot sa Dios niabot sa mga anak sa pagkamasinupakon. (Efeso 5:3-6)

Kon si Pablo nagtuo nga ang grasya sa Dios sa kataposan makaluwas sa usa nga maki hilawason, o mahugaw, o hakog nga wala maghinulsol, dili unta niya isulat ang maong mga pulong. Ang gikatakda nga gipasabot ni Pablo sa iyang mga pulong nga nahipatik sa Efeso 2:8-9 mahimo lamang nga masabtan sa sakto gayod diha sa sitwasyon sa entiro nga panulat ni Pablo sa mga taga-Efeso.

Ang Kasaypanan Sa Mga Taga-Galacia

The Galatian Fiasco

Ang mga pulong ni Pablo sa iyang sulat alang sa mga taga-Galacia parehas usab nga gihubad gawas sa konteksto o plastada niini. Ang resulta mao ang pagkalubag sa ebang helyo, nga maoy pinakabutang nga gilaoman ni Pablo nga tarongon sa iyang sulat ngad to sa taga-Galacia.

Ang kinatibuk-ang tema sa sulat ni Pablo ngadto sa taga-Galacia mao kini: ”Kaluwa san pinaagi sa pagtuo, dili pinaagi sa balaod”. Apan plano ba ni Pablo nga ang iyang mga magbabasa mohukom nga ang pagkabalaan wala kinahanglana aron makasulod sa ging harian sa Dios? Sa klaro gayod dili.

Una, atong mahibal-an nga si Pablo sa maka-usa pa nakiglantugi sa mga Judio nga nangadto sa Galacia ug nagatudlo sa mga bag-ong nakabig nga sila dili maluwas hangtod nga sila tulion ug motuman sa balaod ni Moises. Si Pablo naghisgot sa klarong isyu sa pagkatinuli sa balik-balik gayod diha sa iyang sulat, sama nga mao kini ang nag-unang kabug-aton sa mga legalistang mga

Judio (Galacia 2:3,7-9, 12;5:2,3,6,11;6:12-13,15). Si Pablo wala magtagad nga ang taga-Galacia nga mga magtutuo mahimong mga masinugtanon kaayo sa mga sugo ni Cristo; siya nagtagad nga sila wala na magbutang sa ilang pagtuo diha kang Cristo alang sa ilang kaluwasan, apan diha na sa pagkatinuli ug sa ilang kaugalingong makalolooy nga paningkamot diha sa pagtuman sa mga balaod ni Moises.

Samtang atong hatagan ug pagtagad ang kinatibuk-ang plastada sa sulat ni Pablo sa mga taga-Galacia, atong mabantayan nga siya nagsulat sa kapitulo 5:

> Apan kon kamo gimandoan sa Espiritu, dili kamo ilalom sa balaod. Ka ron ang mga buhat sa unod klaro, nga mao kini: pakighilawas, kahuga wan, kaulag, pagsimbag mga diosdios, pagpanglamat, pagbingkil-bingkil, pagdinumtanay,kasina,kaligotgot, panag-away, panagbingkil, dili pagsinabtanay,pagpanapaw,pagkapalahubog , hudyaka, ug mga butang nga sama niini, diin ako nagpasidaan na kaninyo sama sa gibuhat ko kaniadto *nga sila nga nagabuhat niining mga butanga dili makapanunod sa gingharian sa Dios.* (Galacia 5:18-21)

Kon si Pablo gusto nga isugyot ngadto sa mga taga-Galacia nga sila pwedeng dili na magbalaan ug maka angkon gihapon sa langit, nan dili na unta niya isulat ang maong mga pulong. Wala sa iyang mensahe nga ang mga dili balaang tawo makasulod sa gingharian sa langit, apan ang iyang mensahe mao nga kadto sila nga wala manumbaling sa grasya sa Dios ug sa pagsakripisyo ni Cristo pinaagi sa pag-angkon sa ilang kaluwasan diha sa pagpatuli ug pagtuman sa mga balaod ni Moises dili gayod maluwas.Dili ang pagpatuli maoy magdalag kaluwasan. Ang pagtuo kang Jesus maoy mo resulta sa kaluwasan nga maoy mousab sa mga magtutuo ngadto sa pagka-balaan nga bag-ong binuhat:

> Kay dili ang pagkatinuli ang gikinahanglan, bisan ang pagka-dili tinuli, kondili ang bag-ong binuhat. (Galacia 6:15)

Ang tanan niini, sa makausa pa, nagpakita kon unsa gayod ka hinungdanon kaayo ang paghatag ug pagtagad sa konteksto o plastada kon maghubad sa Kasulatan. Ang bugtong paagi nga ang ebanghelyo matuis diha sa Pulong sa Dios mao ang dili pagtagad sa konteksto o plastada niini. Kita igo na lamang matingala mahitungod sa kasing-kasing sa mga ”ministro” nga nagabuhat niini diha sa walay kukaulaw nga paagi nga kini wala may kapuslanan apan giuyunan.

Pananglitan, ako nakabati kaniadto ug usa ka magwawali nga nagdeklarar nga kita ki nahanglan dili maghisgot sa kapungot sa Dios kon atong iwali ang ebanghelyo, tungod kay ang Biblia nag-ingon nga, ”ang kalooy sa Dios maoy magdala kanimo sa paghinulsol” (Roma 2:4). Busa, sumala kaniya, ang hustong paagi sa pagwali sa ebanghelyo mao ang pagsulti lamang sa gugma sa Dios ug sa Iyang pagkamaayo. Kana malagmit maoy modala sa tawo sa paghinulsol.

Apan kon atong basahon ang plastada sa maong nagbinugtong nga bersikulo nga gi gamit sa maong magwawali nga gikan sa ika-duhang kapitulo sa libro sa Roma, atong madiskobrehan nga kini anaa sulod sa mga Kasulatan mahitungod sa paghukom sa Dios ug sa Iyang Balaang kapungot! Ang diha-diha nga plastada niini nagpadayag nga walay posibilidad nga ang tinuyo nga ipasabot ni Pablo mao usab ang gipasabot sa maong magwawali:

> Ug kita nasayod nga ang *paghukom sa Dios* makataronganon gayod nga ibubo ngadto sa mga nagbuhat sa maong mga butang. Ug imo ba kining panaghap o tawo, nga kon ikaw maghukom ngadto sa mga nag buhat sa ingon apan nag buhat ka usab niini, makaikyas ka sa *paghu kom sa Dios?* O kaha imo lamang gihataga'g gaan nga paghuna-huna ang kaabunda sa Iyang kalooy ug sa Iyang pagpalabay lamang ug pagpasensiya, sa walay *pagkasayod nga ang kalooy sa Dios maghatod kanimo sa paghinulsol?* Apan tungod sa inyong pagkagahig ulo ug dili mahinulsolong kasing-kasing nagtigom kamo'g kapungot para sa inyong kaugalingon alang sa adlaw sa kapungot ug pagpadayag sa matarong nga paghukom sa Dios, kinsa magabalos sa matag-usa ka tawo sumala sa iyang binuhatan: alang kanila nga pinaagi sa pagka malahutayon sa pagbuhat ug maayo nangita ug himaya ug dungog ug pagka dili madunuton, ug kinabuhing walay kataposan; apan kanila nga naghuna-huna lamang sa ila nga kaugalingon ug mga ambisyoso ug wala motuman sa kamatuoran, apan nagbuhat ug pagka-dili matarong, *ang kapungot ug kaligotgot. Duna unya'y kasakitan ug kagul-anan alang sa matag kalag sa tawong nagbuhat ug kadaotan,* una sa mga Judio ug unya sa mga greigo.
> (Roma 2:2-9)

Ang gihisgotan ni Pablo nga kalooy sa Dios mao ang mahitungod sa kalooy sa Dios nga gipakita diha sa Iyang paglangan sa Iyang kapungot. Ug ang usa matingala giunsa sa usa ka ministro sa paghimo'g usa ka way kapuslanan nga sugilon diha sa lamdag sa mas dako nga plastada sa Biblia, diin puno ug mga ehemplo mahitungod sa mga magwawali nga diha sa publiko nagpasidaan sa mga makasasala sa paghinulsol.

Ang Pagka Dili Molubad Sa Kasulatan

Scripture’s Consistency

Tungod kay ang Biblia gipalihok man lang sa usa ka Persona, ang mga mensahe niini wala gayod magka-utro-utro. Mao kana ngano nga kita makasalig sa plastada niini sa pagtabang kanato sa paghubad sa tuyo sa Dios nga ipasabot sa matag gihatag nga sitas o bersikulo. Ang Dios dili mosulti'g usa ka butang sa usa ka bersikulo nga mo sumpa
ki sa laing bersikulo, ug kon medyo makita nga Siya naghimo sa ingon, gikinahanglan nga kita magpadayon sa pagtuon hangtod nga ang atong paghubad sa duha ka bersikulo magka-uyon. Pananglitan, sa daghang mga lugar sa wali ni Jesus sa bungtod, medyo sa premiro makita nga Siya nisupak, o kaha nagtul-id, ug usa ka balaod sa maayong pamatasan sa Daang Tugon. Pananglitan:

> Nakadungog kamo nga giingon kaniadto, ”Mata sa mata, ug ngipon sa ngipon”. Apan Ako magaingon kaninyo, ayaw sukli siya nga daotan; hi nunoa kon si bisan kinsa magasagpa kanimo sa imong tuo nga aping, i

pasagpa usab kaniya ang imong wala. (Mateo 5:38-39)

Si Jesus nagahisgot direkta gayod gikan sa balaod ni Moises ug unya nihimo'g pagsu gilon nga medyo nisupak sa Iyang gihisgotan nga balaod. Unsaon man nato paghubad sa iyang gisulti? Ang Dios ba nag-usab sa Iyang huna-huna mahitungod sa usa ka isyu sa yano nga maayong pamatasan? Ang pagpanimalos ba madawat sa Daang Kasabotan apan dili na pwede sa Bag-o? Ang plastada maoy magtabang kanato.

Si Jesus nag-estorya unang-una ngadto sa Iyang mga tinun-an (Mateo 5:1-2), mga ta wo nga ang bugtong kanhi kasinatian sa pulong sa Dios nagsalig lamang sa mga Eskriba ug mga Pariseo nga nanudlo sa ilang mga sinagoga. Didto nadunggan nila ang balaod sa Dios nga gihisgotan, ”mata sa mata, ug ngipon sa ngipon,” usa ka sugo nga gilubag sa mga Pariseo ug mga Saduseo pinaagi sa wala pagtagad sa plastada niini. Ang Dios wala magplano alang sa maong sugo nga pagahubaron aron mahimong kinahanglanon alang sa Iyang mga katawhan aron kanunay sila nga manimalos bisan sa ginagmayng mga sayop. Gani, Siya, niingon diha sa mga kasugoan ni Moises nga ang panimalos Iya (Deuteronomio 32:35), ug nga ang iyang mga tawo magbuhat ug maayo sa ilang mga kaaway (Exodu23:4-5). Apan ang mga Saduseo ug mga Pariseo wala manumbaling sa maong mga sugo ug nag-imbento ug ilang kaugalingong hubad sa giingon sa Dios nga, ”mata sa mata” nga balaod, usa nga nagahatag kanila ug kahapsay sa katungod sa pagpanimalos. [34]Ilang gibalewala ang plastada.

Ang sugo sa Dios mahitungod sa ”mata alang sa mata, ug ngipon alang sa ngipon” makita sulod sa konteksto o plastada sa Iyang mga sugo nga nagpahimutang ug tukma nga hustisya diha sa korte sa mga Israelita (Exodu 21:22-24; Deuteronomio 19:15-21). Ang paghimo ug mga kalagdaan alang sa sistema sa korte maoy usa mismo ka pagpadayag sa pagdili sa Dios sa pagpanimalos para sa kaugalingon. Ang dili paling-paling nga mga maghuhukom nga maoy mosusi sa mga ebidensya maoy mas labaw pa nga makahimo sa pagpatuman sa hustisya kaysa mga nalupigan ug dunay gipaboran na nga tawo. Ang Dios nagadahom nga ang mga korte ug mga maghuhukom magpatuman gayod sa silot nga angayan sa krimen sa walay pabor pabor. Busa, ”ang mata alang sa mata, ug ang ngipon alang sa ngipon”.

Tungod kay ang tanan ingon man niini, makahimo kita sa paghapsay kon unsay daw nagkasumpaki sa sinugdanan. Si Jesus kaniadto yano nga nagatabang sa Iyang mga tig paminaw, nga mga tawo nga nanglingkod ilalom sa sayop nga pagpanudlo sa tibook nila nga kinabuhi, nga nakasabot na sa kabubut-on sa Dios sa ilang mga kinabuhi mahitu ngod sa pagpanimalos alang sa kaugalingon, nga gipadayag na sa balaod ni Moises apan gilubag sa mga Pariseo. Si Jesus wala mosupak sa balaod nga gihatag kang Moises kani adto. Igo lamang niya gipadayag ang orihinal nga gigahin nga kahulugan niini.

Kini usab makatabang kanato nga makasabot sa sakto gayod kon unsay gidahom ni Jesus kanato kon dunay dinagkong dili pagsinabtanay, usa ka matang nga pwedeng mahidangat ngadto sa pagsinombungay sa korte. Ang Dios wala magdahom sa mga Israelita nga ila lamang pasagdan kon dunay bisag unsa nga panagbangi nga ilang giantos gikan sa isigka-Israelita, kay

[34] Kinahanglan usab timan-an nga si Jesus nag-ingon sa mga sayo nga bahin sa Iyang wali nga hangtod ang Iyang mga tigpaminaw dili makalabaw sa pagkamatarong sa mga Saduseo ug mga Pariseo dili sila makasulod sa langit (Mateo 5:20). Si Jesus mipadayon pinaagi sa pagpadayag ug ihap sa mga tukma nga mga paagi diin ang mga Saduseo ug mga Pariseo napakyas.

kon mao kana wala nalang unta Siya magtukod ug sistema sa korte. Sa samang paagi, ang Dios wala magdahom nga pasagdan lang kon adunay bisag unsa nga panagbingkil nga ilang giantos tungod sa isigka-magtutuo (o dili magtutuo). Ang Bag-ong Tugon nagsugyot nga ang wala magkauli nga mga Cristohanon nagkinahanglan ug tabang sa tigpataliwala nga isigka-magtutuo (I Corinto 6:1-6). Ug walay sayop kon ang usa ka Cristohanon magdala sa usa ka dili magtutuo ngadto sa kalibotanong korte kon adunay dili pagsinabtanay tungod sa dinagkong panagbangi. Ang mga dinagkong panagbangi maoy butang nga sama sa pagkalugit sa imong mata o kaha pagkatang-tang sa imong ngipon! Ang mga ginagmayng atraso mao ang matang nga gisulti ni Jesus sama sa gilaparo ang imong aping, o kaha gikiha alang sa gamayng panaghusay (sama sa imo nga sinina), o kaha gipugos sa pagbaktas ug usa ka milya. Ang Dios gusto nga ang Iyang mga katawhan mosundog Kaniya ug mopakita ug labaw pa sa ordinary nga grasya ngadto sa mga walay huna-huna nga mga makasasala ug daotang mga tawo.

Kauban niining mga linyaha, adunay pipila ka mga nindot ug dungog nga mga magtu tuo kinsa, naghuna-huna nga sila nagsunod kang Jesus, dili mosugot nga magpatong ug legal nga mga reklamo alang niadtong nasakpan nga nangawat kanila. Naghuna-huna sila nga ilang ”gitaon ang pikas nilang aping”, samtang ang tinuod ilang gitogutan ang kawatan sa pagpangawat ug utro, nga nagatudlo kaniya nga walay linugdangan ang krimen. Ang maong mga Cristohanon wala maglakaw diha sa gugma alang sa matag-usa nga kawatan sa ilang mga butang sa mao ra gihapon nga kawatan! Gusto sa Dios nga ang mga kawatan mag-antos sa hustisya ug unya maghinulsol. Apan kon dunay maka atraso kanimo sa gamay lang nga paagi, sama sa paglaparo sa imong aping, ayaw siya dad-a sa korte ug ayaw siya balosi'g laparo. Pakitai hinuon siya'g kalooy ug gugma.

Ang Paghubad Sa Daan Diha Sa Lamdag Sa Bag-o

Interpreting The Old In The Light Of The New

Dili lamang nga atong hubaron ang Bag-ong Tugon nga mga sinulat sa lamdag sa Daan nga Tugon, kondili ato usab hubaron ang Daang Tugon nga Kasulatan pinaagi sa lamdag sa Bag-ong Tugon. Pananglitan, ang ubang sinsiro nga mga magtutuo nakabasa sa balaod ni Moises mahitungod sa pagkaon ug nagasultig panapos nga ang mga Cristohanon kinahanglan magdili sa ilang pagkaon subay sa maong balaod.

Kon sila mobasa lang ug duha ka teksto diha sa Bag-ong Tugon, sa laing bahin, ilang ma diskobrehan nga ang mga balaod ni Moises mahitungod sa pagkaon dili na magamit ni adtong mga nailalom sa Bag-ong Pakigsaad.

> Ug Siya (si Jesus) miingon kanila, ”wala ba usab kamo makasabot?
>
> Wala ba ninyo makita nga kon unsay mosulod sa tawo gikan sa gawas dili makahugaw kaniya; kay dili man kini moadto sa iyang kasing-kasing, kondi moadto sa iyang tinai, ug unya ipagawas ra?” (Busa Iyang gideklarar nga ang tanang pagkaon hinlo) (Marcos 7:18-19).
>
> Apan ang Espiritu tin-aw nga nagsulti nga sa kaulahiang mga panahon ang uban mobiya na gikan sa pagtuo, ug maghatag pagtagad ngadto sa

> mga malimbongong espiritu ug mga doktrina sa demonyo, pinaagi sa pagpakaaron-ingnon sa mga bakakon nga gipasoan sa ilang mga kon sensya ug binaga nga puthaw, mga kalalakin-an nga nagdili sa pagmin yo ug nagapaluyo sa pagdilig mga pagkaon, nga gibuhat sa Dios aron unta ibahin-bahin uban sa pagpasalamat pinaagi nila nga nagatuo ug nakahibalo sa kamatuoran. Kay ang matag butang nga gibuhat sa Dios maayo, ug kinahanglan nga walay usa nga isalikway, kon kini gidawat uban sa pagpasalamat; kay kana gibalaan pinaagi sa pulong sa Dios ug sa pag-ampo. (I Timoteo 4:1-5).

Ilalom sa Bag-ong Pakigsaad, dili kita ilalom sa balod ni Moises, kondili sa balaod ni Cristo (I Corinto 9:20-21). Bisan kon si Jesus sa klaro nagtuboy sa mga dagway sa maayo nga pamatasan sa balaod ni Moises (ug giapil kini diha sa mga balaod ni Cristo), bisan Siya o ang mga apostoles wala magtudlo nga ang mga Cristohanon kinahanglan obligahon sa pagsunod sa mga balaod ni Moises.

Hinuon, klaro kaayo, nga ang nag-unang mga Cristohanon, ang tanang nakabig nga mga Judio, nagpadayon sa paghupot sa mga balaod mahitungod sa pagkaon tungod sa ilang batasan sa kultura (Buhat 10:9-14). Ug samtang ang mga Hentil nagsugod sa pagtuo kang Jesus, ang nag-unang mga Judiong Cristohanon nagsulti kanila sa pagsunod sa kang Moises nga balaod sa pagkaon sa limitado lamang tungod ug alang sa mga silingan nga mga Judio nga mahimong masakitan o malain (Buhat 15:1-21). Busa, walay sayop ang mga Cristohanon nga naghupot sa kang Moises nga balaod mahitungod sa pagkaon samtang dili sila mosalig nga ang paghupot sa maong mga balaod maoy makaluwas kanila.

Ang uban sa mga nanghiunang Cristohanon nadani usab nga sayop ang pagkaon sa mga karne nga hinalad sa mga diosdios. Si Pablo nagsugo sa mga magtutuo nga naghuna-huna niini (sama kaniya) sa paglakaw diha sa gugma ngadto sa ilang mga kaigsoonan nga adunay ”huyang nga pagtuo” (Roma 14:1), nga dili magbuhat ug butang nga mahimong hinungdan nga sila makasupak sa ilang konsensya. Kon ang usa ka persona maglikay ug kaon sa mga pagkaon tungod sa ilang gituohan sa Dios (bisan kon walay pundasyon ang maong gituohan), siya kinahanglan paga-ilhon sa iyang kamatinud-anon, ug dili kay hukman tungod sa wala niya hisabti. Sa samang kahimtang, sila nga naglikay sa usa ka pagkaon tungod sa personal nga gituohan kinahanglan dili maghukom sa mga nikaon. Ang matag grupo kinahanglan maglakaw diha sa gugma alang sa usag-usag, ingon nga kini klaro
nga gisugo sa Dios (Roma 14:1-23).

Sa bisan unsa nga kahimtang, tungod kay ang Biblia anaa man sa progresibo o mapa dayonon nga pagpadayag, kinahanglan kanunay kitang maghubad sa pinakadaan nga pagpadayag (ang Daang Tugon) pinaagi sa lamdag sa pinakabag-ong pagpadayag (ang Bag-ong Tugon). Walay mga pagpadayag nga hinatag sa Dios nga nagsumpaki-ay; kanunay gayod kining nag-uyonay.

Ang Plastada Nga Pinasikad Sa Kultura Ug Kasaysayan

Cultural And Historical Context

Kon dunay posibilidad, ato usab nga pamalandongan ang mahitungod sa kultura ug

sa kasaysayan nga plastada o konteksto sa kapitulo nga atong gitun-an. Ang pagkahibalo ug ubang butang mahitungod sa talagsaong dagway sa usa ka kultura, lugar nga nahimu tangan ug kasaysayan sa usa ka Biblikal nga plastada kasagaran makatabang kanato sa pagbaton ug pagsabot nga sa ubang bahin pwede natong mapakyas. Sa klaro, kini nagki nahanglan ug tabang gikan sa mga libro gawas sa Biblia. Ang maayo nga Biblia nga gihi mong pinasahi alang lamang sa pagtuon sa kasagaran adunay ikatabang niini nga bahin.

Aniay pipila ka mga ehemplo sa kon unsay ikatabang sa impormasyon sa kultura ug kasaysayan aron kita dili malibog samtang nagbasa sa Biblia:

1.) Usahay kita makabasa diha sa Kasulatan ug mga tawo nga nikat-kat sa atop sa ba lay (Buhat 10:9) o kaha naglungag sa atop (Marcos 2:4). Kana makatabang sa paghibalo nga ang mga atop sa balay sa mga Israelita niadtong panahon sa kakaraanan sa Biblia pa tag, ug nga adunay hagdanan sa gawas nga paingon sa maong patag nga atop. Kon dili ki ta makahibalo niana, malagmit makahuna-huna kita ug mga tawo nga gihisgotan sa Bib liya nga ato-a sa atop nga naghapa ug nagdupa samtang naghawid sa tubo nga gigawasan sa ano-os sa abuhan!

2.) Atong mabasa sa Marcos 11:12-14 nga si Jesus nagtunglo sa kahoyng igera tungod kay wala kini bunga, bisan ”wala pay panahon sa tingbunga”. Kana magtabang sa paghibalo nga kasagaran ang mga kahoyng igera aduna gayoy pipila ka mga bunga bisan kon dili pa tingbunga, busa si Jesus makataronganon gayod sa Iyang pagdahom ug bunga.

3.) Atong mabasa sa Lucas 7:37-48 ang mahitungod sa usa ka babaye nga nisulod sa balay sa usa ka Pariseo diin si Jesus nanihapon. Ang Kasulatan nag-ingon nga samtang siya naghilak nga nagtindog sa likod ni Jesus, siya nagsugod sa pagbasa sa mga tiil ni Je sus pinaagi sa iyang mga luha, nakapahid niini sa iyang buhok, ug gihagkan ug gidihogan kini sa pahumot. Kita matingala kon giunsa pagka-hitabo sa maong butang samtang si Jesus naglingkod sa palibot sa usa ka lamesa ug nagkaon. Nikamang ba ang babaye ilalom sa lamesa? Giunsa man niya pag-abot bisan dunay mga tiil sa uban pang nangaon?

Ang tubag makita sa sugilon ni Lukas nga si Jesus ”naghigda nga nagtakilid sa kilid sa lamesa” (Lucas 7:37). Ang nabatasan nga pamaagi sa pagkaon niadtong mga adlawa mao ang paglubog sa pikas kilid ngadto sa salog sa kilid sa usa ka mubo nga lamesa, tukoran ang lawas pinaagi sa pikas bukton ug maghungit sa kalan-on ngadto sa baba pinaagi sa pikas bukton ug kamot. Niini nga porma gidihogan sa babaye si Jesus.

Kini usab makatabang kanato sa pagsabot kon giunsa ni Juan pagpa uraray sa dug han ni Jesus sa kataposang panihapon aron mangutana Kaniya. Si Juan nagpa uraray sa iyang kilid samtang nag-atubang kang Jesus, ug yano siya nga nisandig sa dughan ni Je sus aron pagpangutana sa pinasahi (Juan 13:23-25). Ang ilado na nga gipinta ni DaVinci mahitungod sa Kataposang Panihapon, nga nagpakita nga si Jesus naglingkod diha sa la mesa uban sa unom ka tinun-an pikas-pikas sa lamesa, nagpakita sa pagkaignorante sa nagpinta mahitungod sa Biblia. Nagkinahanglan siya'g plastada sa kasaysayan!

Usa Ka Kasagarang Pangutana Mahitungod Sa Mga Bisti

A Common Question About Clothes

Usa ka pangutana nga kasagarang gipangutana kanako sa mga pastor sa tibook kali botan mao kini: ”Angay ba nga dawaton kon ang mga kababayen-an magsuot ug panta

lon, samtang ang Biblia nagdili nga ang mga babaye magsuot sa bisti sa mga lalake?”

Kini usa ka maayong pangutana nga atong matubag pinaagi sa paggamit ug mga maa yong patakaran sa paghubad ug pinaagi sa plastada sa kultura.

Una, atong susihon ang pagdili sa Biblia sa mga kababayen-an nga nagsuot ug bisti sa lalake (o lalaki nagbistig sa babaye):

> Ang babaye kinahanglan dili magbisti'g sa lalaki, ni ang lalaki magsuot ug bisti sa babaye; kay si bisan kinsa nga magbuhat niini dulomtanan sa Ginoo nga inyong Dios. (Deuteronomio 22:5)

Magsugod kita pinaagi sa pagpangutana, ”Unsa may katuyuan sa Dios sa paghatag niini nga kasuguan?” Ang Iya bang tumong mao ang pagpugong sa mga babaye pagsuot ug pantalon?

Dili. Mahimong dili kana maoy Iyang tuyo, tungod kay walay mga lalaki sa Israel nga nagsuot ug pantalon sa panahon nga gisulti kini sa Dios. Ang pantalon wala isipa nga bisti sa lalaki o kang bisan kinsa alang sa maong butang. Ang tinuod, ang gisuot sa mga lalaki sa kakaraanang panahon sa Biblia daw parehas sa bisti sa mga babaye sa kasagari karon! Kana nagkinahanglan ug gamayng impormasyon sa kasaysayan ug sa kultura nga maoy motabang kanato sa husto nga paghubad sa buot ipasabot sa Dios.

Unsa man kahay tuyo sa Dios *kaniadto?*

Atong mabasa nga kon ang babaye magsul-ob ug bisti sa lalaki o ang lalaki magbisti'g sa babaye usa kini ka *dulomtanan* alang sa Ginoo. Medyo seryoso nga paminawon. Kon kuhaon sa lalaki ang bistida sa babaye ug iya kining ipurong sa iyang ulo sulod sa tulo ka segundo, makapahimo naba kana kaniya nga dolumtanan ngadto sa Dios? Kana medyo kaduha-duhaan.

Medyo mas angayan nga ang gikasupakan sa Dios mao ang mga tawo nga tinuyo gayod nga nagsuot ug bisti sa ka-atbang nga sekso kon *opposite sex* aron sila tan-awon nga daw susama gayod niini. Ngano man nga duna may adunay gusto nga mobuhat nii ni? Kana lamang tungod kay gusto siya nga makadani ug kaparehas niya o *same sex,* usa ka paglubag nga sekswal nga gitawag ug *transbestitismo* o usa nga nagsuot ug bisti sa ka-atbang nga sekso kon *opposite sex.* Ako naghuna-huna nga kita makasabot kon ngano nga kini giisip nga dulomtanan sa Dios.

Busa walay makahukom nga sayop sa mga babaye ang pagsuot ug pantalon basi sa Deuteronomio 22:5, gawas kon iya kining gibuhat agi'g pagdani sa iyang ka-atbang nga sekso kon *opposite sex.* Samtang siya babaye gihapon nga tan-awon, wala siya makasala pinaagi sa pagsuot ug pantalon.

Sa siguro gayod, ang Kasulatan nagtudlo nga ang mga babaye magbisti'g pormal (I Ti moteo 2:9), ug busa ang pantalon nga grabe kahugot ug moluma na dili gayod angayan (sama usab sa hugot kaayo nga sayal ug bistida) tungod kay sila makagiya sa mga lalaki ngadto sa pangibog. Daghan nga mga bisti nga gisuot sa mga kababayen-an diha sa publiko sa mga nasod sa kasadpan kompleto gayod nga dili angayan ug maoy klase sa bisti nga nahimo lamang nga kalaw-ayan sa panuot sa naga ugmad pa nga mga nasod. Walay Cristohanong babaye nga magsuot diha sa publiko ug usa ka bisti uban sa tumong nga aron ”seksi” siya nga tan-awon.

Ubang Pipila Ka Mga Panghuna-huna

A Few Other Thoughts

Makapadani sa pagtagad kon ngano nga wala ako pangutan-a sa mga pastor nga taga China mahitungod sa mga babaye nga nagsuot ug pantalon. Kana tingali tungod kay kasagaran sa mga babayeng insik dugayng panahon naman nga nagsuot ug pantalon. Ako gipangutana lamang mahitungod sa mga babaye ug pantalon sa mga pastor nga anaa sa mga nasod nga diin ang mga babaye dili magsuotan ug pantalon. Kini nagpakita sa ila nga pagpabor-pabor sa kaugalingon.

Nakakuha usab sa akong pagtagad ang wala pagpangutana kanako sa mao ra nga pa ngutana sa mga babayeng ministro sa Myanmar, diin ang mga lalaki subay sa tradisyon nagsuot sa gitawag ug saya, nga gitawag usab nila ug *longgi.* Sa makausa, ang hinungdan sa pamisti sa babaye ug lalaki nagdepende sa kalahian sa usa ka kultura gikan sa usa ka kultura, busa kita kinahanglan nga magma ampingon sa dili pagpugos sa atong pagpanabot sa kultura diha sa Biblia.

Sa kataposan, ako natingala ngano nga daghan sa mga kalalakin-an nga nagdahom sa mga babaye nga dili magsuot ug pantalon basi sa Deuteronomio 22:5 wala mobati ug obligasyon sa pag-aplikar sa Levitico 19:27 ngadto sa ilang kaugalingon, nga nag-ingon,

> Ayaw ninyo kis-kisi ang kilid sa inyong ulo, o inyong putlan ang tumoy sa inyong bangas. (Levitico 19:27)

Unsaon man sa mga lalaki, diha sa kompleto nga pagsupak sa Levitico 19:27, pagkis-kis sa hinatag sa Dios nga ilang bangas, nga maoy naghatag ug timaan kanila gikan sa mga babaye, ug unya mo akusar sa mga babaye nga nagsuot ug pantalon sa pagpakalala ki? Kana medyo dunay gamay nga pagpaka-aron ingnon!

Sa laing bahin, usa ka gamay nga impormasyon gikan sa kasaysayan ang magtabang kanato sa pagsabot sa tuyo sa Dios diha sa Levitico 19:27. Ang pagkis-kis sa nanubo sa kilid sa bangas maoy kabahin sa seremonyas sa pagsimba'g diosdios sa mga pagano. Dili gusto sa Dios nga ang Iyang mga katawhan mahisamag hitsura sa mga matinud-anon sa mga diosdios.

Kinsa Ang Nagsulti?

Who Is Speaking?

Ato kanunayng hinumdoman kon kinsa ang nagsulti sa matag gikahatag nga bersiku lo sa Biblia, sama nianang dyotay nga impormasyon sa plastada nga makatabang kanato sa paghubad niini. Bisan kon ang tanan diha sa Biblia adunay lamdag nga mahisulat ga yod diha sa Biblia, dili tanan diha sa Biblia ang tukma gayod nga gipanulti sa Dios. Unsa ang buot kong ipasabot?

Diha sa daghang mga bersikulo sa Biblia, ang mga wala lamdagi nga mga pulong sa tawo nahitala usab. Busa, dili nato angay huna-hunaon nga ang matag butang nga gisulti sa mga tawo diha sa Biblia, dinasig sa Dios.

Pananglitan, ang uban nakahimo'g sayop sa pagpugnit sa mga gipanulti ni Job ug sa iyang mga higala nga mora na hinuon sila'g linamdagan nga pulong sa Dios. Dunay duha ka rason ngano nga kini sayop. Una, si Job ug ang iyang mga higala *nagdebate* sulod sa 34 ka kapitulo.

Sila wala magkasinabot. Klaro gayod nga dili tanan nilang gipanulti mahimo nga gipanglamdagan sa Dios tungod kay ang Dios dili makig debate sa Iyang kaugalingon.

Ikaduha, sa dayon na nga pagkatapos sa libro sa Job, ang Dios mismo nisulti, ug pare has nga gibadlong Niya si Job ug ang iyang mga higala sa pagsulti'g mga butang nga dili sakto (Job 38-42).

Kinahanglan atong gamiton ang parehas nga mga pahimangno kon kita magbasa sa Bag-ong Tugon. Sa daghang mga panghitabo, si Pablo klaro nga nagasulti nga dunay mga bahin sa iyang panulat nga iya lamang kaugalingong panghuna-huna. (I Corinto 7:12,25-26,40).

Kinsa Ang Gipahinungdan?

Who Is Being Addressed?

Dili lamang kinsa ang nagsulti maoy atong ipangutana sa matag bersikulo o kapitulo sa Biblia, ato usab timan-an kon kinsa ang gipahinungdan o gipakigsultihan. Kon kita mo dili, malagmit atong masaypan sa paghubad ang usa ka butang nga kini pwede sa ato-a bisag dili diay. O kaha malagmit masaypan nato paghubad ang usa ka butang nga kini dili pwede sa ato-a bisag pwede diay.

Pananglitan, dunay pipila nga nag-angkon sa Salmo 37:4, uban sa pagtuo nga kini pwede kanila:

> Siya magahatag kanimo sa mga tinguha sa inyong kasing-kasing.
> (Salmo 37:4)

Apan kana nga saad alang ba sa tanan nga nakahibalo ug nakabasa niana? Dili. Kon atong basahon ang plastada niini, atong makita nga kini alang lamang sa mga tawo nga nakalampos sa lima ka kondisyon:

> Salig sa Ginoo, ug pagbuhat ug maayo; puyo diha sa yuta ug ipatugba baw ang pagkamatinud-anon. Ikalipay ang imong kaugalingon diha sa Ginoo ug hatagan ka Niya sa mga tinguha sa imong kasing-kasing.
> (Salmo 37:3-4)

Busa atong makita unsa ka mahinungdanon gayod nga atong masayran kon kinsay gipakigsultihan.

Ania pay laing ehemplo:

> Si Pedro misugod pagsulti Kaniya (Jesus), ”Tan-awa, among gibiyaan ang tanan ug misunod Kanimo”. Si Jesus miingon ”Sa pagkatinuod sul tihan ko kamo, walay si bisan kinsa nga nibiya sa ilang balay o igsoon nga lalaki o babaye o inahan o amahan o mga anak o uma, alang Kana ko ug sa ebanghelyo, nga dili makadawat ug usa ka gatos kapilo ang ka daghanon niini nga panahon, mga balay ug mga igsoong lalaki ug baba ye ug mga inahan ug mga kabataan ug kaumahan, uban sa mga paglu tos; ug sa umaabot nga kapanahonan”, kinabuhi nga walay kataposan”.

(Marcos 10:28-30).

Medyo ilado na diha sa ubang mga grupo ang pag-angkon sa ”usa ka gatos ka pilo nga paghibalik” kon ang usa maghatag ug kwarta aron pagsuporta sa usa nga nagwali sa maayong balita o ebanghelyo. Apan kini ba nga saad alang sa maong mga tawo? Dili. Kana gipahinungod kanila nga sa akto gayod mibiya sa ilang pamilya, mga uma, o balay aron pag sangyaw sa ebanghelyo, sama sa gibuhat ni Pedro, kinsa nangutana kang Jesus unsay iya ug sa iyang mga kaubanang tinun-an nga ganti.

Makapadani sa pagtagad, nga kadtong kanunay nga nagwali mahitungod sa usa ka ga tos kapilo nga ganti medyo nakapunting lamang sa mga balay ug kaumahan, ug wala sa mga kabataan ug mga paglutos nga gisaad usab! Si Jesus, sa siguro gayod, wala magsaad nga kadtong nibiya sa ilang pinuy-anan makadawat ug pagpanag-iya sa usa ka gatos nga kabalayan agi'g balos. Siya nagsaad nga kon sila mibiya sa ilang pamilya ug panimalay, ang mga sakop sa ilang espirituhanong pamilya mag-abli sa ilang puloy-anan alang sa pagpasaka kanila. Ang tinuod nga mga tinun-an wala magtagad mahitungod sa pagpa nag-iya tungod kay wala sila makabaton bisan unsang butang sa ilang kaugalingon—si la mga piniyalan lamang sa unsay gipanag-iyahan sa Dios.

Usa Ka Katapusang Ehemplo
A Final Example

Kon ang mga tawo makabasa sa nailhan na nga kang Jesus nga ”pagdiskorso didto sa bungtod sa olibo”, nga makita diha sa Mateo 24—25, ang uban masayop sa paghuna-huna nga Siya nakig-estorya sa mga tawo nga wala pa maluwas, ug busa makahukom sa dili sakto nga ang Iyang gipanulti dili alang kanila. Ilang basahon ang sambingay mahitungod sa Dili Matinud-anong Sulogoon ug sa sambingay mahitungod sa Napulo ka Birhen nga daw sama'g gipahinungod kini ngadto sa mga dili magtutuo. Apan sa ako na nga gisulti, parehas kini nga gipahinungod ngadto sa kang Jesus nga mga suod nga disipolo (Mateo 24:3;Marcos 13:3). Busa kon si Pedro, Santiago, Juan ug Andres nagkinahanglan sa pagpasidaan mahitungod sa posibilidad sa pagka-dili andam sa pagbalik ni Jesus, nagkinahanglan usab kita. Ang mga pasidaan ni Jesus sa Diskorso sa Olibo pwede usab sa matag-magtutuo, bisan kadtong wala maghuna-huna niini tungod kay napakyas sila sa pagka sayod kinsa ang gipakigsultihan ni Jesus.

Patakaran # 3 Basa uban sa Pagka-Sinsero. Ayaw pag-ipamugos ang imong teolohiya ngadto sa teksto. Kon makabasa ka ug usa ka butang nga kasupak sa imong gituohan, ayaw sulayi pag-usab ang Biblia; usba ang imong gituohan.

Rule#3 Read honestly. Don’t force your theology into a text. If you read something that contradicts what you believe, don’t try to change the Bible; change what you believe.

Ang matag-usa kanato niduol sa Biblia nga adunay gidala-dala nang daan nga pagkadili patas. Tungod niana nga rason, kasagaran lisod kaayo kanato ang pagbasa sa Biblia diha sa pagkasinsero. Motapos kita diha sa pagpugos sa atong gituohan diha sa Kasulatan, imbis unta tugotan nato ang Biblia nga mag-umol sa atong teolohiya. Usahay gani mangita kita'g mga

bersikulo nga mo suporta sa atong mga doktrina,nga nagsalikway niadtong kasupak sa atong gituohan. Kini nailhan sa tawag nga ”*proof texting*” sa inengles.

Aniay ehemplo nga bag-o palang nako nasugatan mahitungod sa pagpamugos sa teo lohiya diha sa usa ka teksto. Usa ka nasangpit nga magtutudlo nibasa una sa Mateo 11:2829, usa ka ilado na nga pulong ni Jesus:

> Duol Kanako, kamong tanan nga gikapoy ug gibug-atan, ug hatagan ko kamog pahulay. Isangon ang Akong yugo diha kaninyo, ug pagkat-on gi kan kanako, kay ako malumo ug mapaubsanon sa kasing-kasing; ug ka mo makakaplag ug pahulay alang sa inyong mga kalag.
> (Mateo 11:28-29)

Ang magtutudlo nipadayon ug nipasabot nga si Jesus nagtanyag ug *duha ka manag lahi* nga kapahulayan. Ang una (kuno) nga pahulay mao ang pahulay sa kaluwasan sa Mateo 11:28, ug ang ika-duhang pahulay mao ang pahulay sa pagkatinun-an sa Mateo 11:29. Ang unang pahulay madawat pinaagi sa pagduol kang Jesus; ang ikaduhang pahulay mao ang pagsubmitar Kaniya ingon nga Ginoo, ang pagsangon sa Iyang yugo.

Apan mao ba kana ang kahulugan nga maoy tuyo ni Jesus? Dili. Kana maoy pagpugos ug usa ka kahulugan ngadto sa usa ka teksto nga wala hisgoti o gipakita. Si Jesus wala magsulti nga Siya nagtanyag ug duha ka pahulay. Siya nagtanyag ug usa ka pahulay niadtong gikapuyan ug gibug-atan, ug ang bugtong paagi sa pagdawat nianang bugtong pahulay mao ang pagsangon sa yugo ni Jesus, nga mao ang pagpanugyan ngadto Kaniya. Mao kana ang klaro nga gipasabot ni Jesus.

Ngano nga ang maong magtutudlo niabot man sa mao nga paghubad? Tungod kay ang klaro nga kahulugan sa maong teksto wala mosibo sa iyang gituohan nga dunay du ha ka mga siguro nang langit nga mga Cristohanon nga mao—ang mga magtutuo ug mga tinun-an. Busa wala niya hubara kini nga teksto sa sinsero gayod.

Sa tinud-anay, sumala sa atong nakita sa pipila ka mga teksto sa nag-unang mga pa nid niini nga libro samtang gihatagan nato'g pagtagad ang maong teolohiya, ang hubad sa maong magtutudlo wala mosibo sa plastada sa uban pang gitudlo ni Jesus. Wala gayod itudlo bisag asa sa Bag-ong Tugon nga dunay duha ka klase sa mga sigurado nang langit nga mga Cristohanon, nga mao ang mga magtutuo ug mga tinun-an. Ang tanang tinuod nga mga magtutuo mga tinun-an. Kadtong mga dili tinun-an, dili mga magtutuo. Ang pagkatinun-an bunga sa usa ka tinud-anay nga pagtuo.

Atong paningkamotan ang pagbasa sa Biblia sa sinsero gayod, uban sa putli nga ka sing-kasing. Kon kini atong buhaton, ang resulta mao ang dugang nga pagbati ug pagka masinulundon kang Cristo.

KAPITULO WALO

CHAPTER EIGHT

Ang Sermon sa Bukid

The Sermon On The Mount

Tungod sa Iyang tinguha sa pagpanghimo'g mga disipolo nga mosugot sa tanang sugo ni Cristo, ang nagapanghimo'g tinun-an nga ministro mahimong interesado sa Wali ni Cristo didto sa Bungtod. Wala nay lain pang taas nga nahitalang wali ni Jesus, ug kana puno sa Iyang mga sugo. Ang nagapanghimo'g tinun-an nga ministro gusto gayod nga motuman ug motudlo sa iyang mga nakabig sa matag butang nga gisugo ni Jesus niana nga wali.

Tungod niini, ako magpaambit kon unsay akong nasabtan mahitungod sa sulod sa maong wali sa Mateo 5—7. Ako magdasig sa mga ministro sa pagtudlo sa ilang mga nakabig sa Wali didto sa Bukid bersikulo por bersikulo. Ako naglaom nga ang akong gisulat makatabang alang niana.

Sa ubos, anaa ang mubo nga lista sa Wali didto sa Bukid, aron paghatag kanato ug ki natibuk-ang paglantaw ug paghatag ug hataas nga lamdag sa nag-unang mga tema.

I.) Gitapok ni Jesus ang Iyang mga tigpaminaw (5:1-2)
II.) Pasiuna (5:3-20)
- A.) Ang gawi ug mga panalangin sa mga bulahan (5:3-12)
- B.) Ang pagpasidaan sa pagpadayon diha sa pagka-asin ug kahayag (513-16)
- C.) Ang kalambigitan sa balaod sa mga sumusunod ni Cristo (5:17-20)

III.) Ang wali: Pagmatarong labaw ba kay sa mga Eskriba ug Pariseo (5:21-7:12)
- A.) Maghigugmaay ang usag-usa, dili sama sa mga Eskriba ug Pariseo (5:21-26)
- B.) Magmaputli, dili sama sa mga Eskriba ug Pariseo (5:27-32)
- C.) Ayaw pamakak, dili sama sa mga Eskriba ug Pariseo (5:33-37)
- D.) Ayaw panimalos, sama sa gibuhat sa mga Eskriba ug Pariseo (5:38-42)
- E.) Ayaw kasilagi ang imong mga kaaway, sama sa gibuhat sa mga Eskriba ug Pariseo (5:43-48)
- F.) Pagbuhat ug maayo alang sa saktong motibo, dili sama sa mga Pariseo (6:1-18)
  - 1.) Hatag ngadto sa mga kabos alang sa sakto nga motibo (6:2-4)
  - 2.) Pag-ampo alang sa saktong motibo (6:2-4)
  - 3.) Ang patipas mahitungod sa pag-ampo ug pagpasaylo (6:7-15)
    - a.) Pahimangno mahitungod sa pag-ampo (6:7-13)
    - b.) Ang kamahinungdanon sa pagpasayloay sa usag-usa (6:8-15)
  - 4.) Pagpuasa alang sa saktong motibo (6:16-18)
- G.) Ayaw alagari ang kwarta, sama sa gibuhat sa mga Eskriba ug Pariseo (6:19-34)
- H.) Ayaw pangita bisag gamayng bikil sa imong mga igsoon lalaki (7:1-5)
- I.) Ayaw usiki ang imong panahon sa paghatag sa kamatuoran niadtong wala magkinahanglan niini (7:6)
- J.) Mga pagdasig sa pag-ampo (7:7-11)

IV.) Panapos: Ang Minubong asoy sa Wali
- A.) Ang Pinamubo nga sugilon (7:12)
- B.) Ang pasidaan sa pagsugot (7:13-14)
- C.) Unsaon pag-ila sa peke nga mga propeta ug peke nga mga magtutuo (7:15-23)
- D.) Kataposang pasidaan batok sa pagkamasinupakon ug ang minubo nga asoy (7:24-27)

Si Jesus Nagtapok Sa Iyang Mga Tigpaminaw
Jesus Gathers His Audience

Ug sa dihang Iyang nakita ang daghang tawo, misaka Siya sa bukid;
ug human Siya makalingkod, ang Iyang mga tinun-an miduol Kaniya.
Ug Misugod Siya pagsulti ug nanudlo kanila (Mateo 5:1-2)

Daw gituyo ni Jesus ang pagkunhod sa gidaghanon sa Iyang mga tigpaminaw pinaagi sa pagbiya sa ”kinabag-an” ug pagtungas ngadto sa bukid. Kita giingnan nga ang ”Iyang mga tinun-an miduol Kaniya”, daw sama'g nagpaila nga kadto lamang mga gustong ma minaw Kaniya mao lamang ang mangursonada sa pagkat-kat sa bukid diin Siya ato-a. Klaro gayod nga duna lamay dyotay; nga gitawag sila'g ”duot” sa 7:28.

Unya si Jesus misugod sa Iyang wali, nga namulong sa Iyang mga tinun-an, ug gikan sa pagsugod makakuha kita'g giya kon unsay Iyang tema. Siya nagsulti kanila nga sila bu lahan kon sila maghupot ug klarong mga pamatasan, tungod kay ang maong mga kinai ya gipanag-iyahan sa mga seguradong malangit. Kana maoy Iyang kinatibuk-ang tema a lang niining waliha—*Ang mga balaan lamang maoy makapanunod sa gingharian sa Dios.* Ang Gikinahanglang Pamatasan, ingon nga maoy tawag niini, makita sa 5:3-12, naglungtad uban niini nga tema.

Si Jesus naglista ug ihap sa nagkalain-laing taras nga naghulagway sa mga balaang tawo, ug Siya nagsaad ug ihap sa tukmang mga panalangin alang kanila. Ang mga nakulangan sa pagsabot nga mga magbabasa sa kasagaran nag-isip nga ang matag Cristohananon kinahanglan adunay mabatonan alang sa iyang kaugalingon bisag usa lamang, niininga Gikinahanglang Pamatasan. Apan ang mga mainampingong mga magbababasa, sa laing bahin, naka amgo nga si Jesus wala maglista ug nagkalain-laing klase sa mga magtutuo nga makadawat ug nagkalain-laing panalangin, kondili tanang mga tinuod nga mga magtutuo kinsa makadawat ug *isa* ka panalangin sa umaabot diin anaa na niini ang tanan nga gikinahanglan: ug kini mao ang mapanunod nga gingharian sa langit. Wala nay laing maalamong pamaagi sa paghubad sa Iyang mga pulong:

Bulahan ang mga kabos sa espiritu, kay ila ang gingharian sa langit.
Bulahan kadtong mga nagsubo kay sila pagahupayon.
Bulahan ang mga malumo, kay makapanunod sila sa kalibotan.
Bulahan kadtong mga gigutom ug giuhaw sa pagkamatarong, kay sila pagatagbawon.
Bulahan ang mga maloloy-on, kay makadawat sila'g kalooy.
Bulahan sila nga putli ug kasing-kasing, kay makakita sila sa Dios.
Bulahan sila nga tigmugna'g kalinaw, kay pagatawgon sila'g mga anak sa Dios.
Bulahan sila nga ginalutos tungod sa pagkamatarong, kay ila ang ging harian sa langit.
Bulahan kamo kon ang mga tawo manginsulto kaninyo ug maglutos kaninyo, ug mamasangil kaninyo sa tanang matang sa pagkadaotan tu

ngod Kanako. Pagsadya ug pagmalipayon kamo, kay dako ang inyong ganti didto sa langit; kay sa samang paagi ilang gilutos usab ang mga propeta nga nag-una kaninyo. (Mateo 5:3-12)

Ang Mga Panalangin Ug Ang Mga Matang Sa Pamatasan
The Blessings And The Character Traits

Una, atong tun-an ang mga panalangin nga gisaad. Si Jesus nag-ingon nga ang mga bulahan (1) makapanunod sa gingharian sa langit, (2) makadawat ug paghupay, (3) makapanunod sa kalibotan, (4) pagatagbawon, (5) makadawat ug kalooy, (6) makakita sa Dios, (7) pagatawgon nga mga anak sa Dios, ug (8) makapanunod sa gingharian sa langit (gi-utro ang #1).

Gusto ba ni Jesus nga kita maghuna-huna nga kadto lamang mga pobre sa espiri tu ug kadtong mga gilutos tungod ug alang sa pagkamatarong mao ray makapanunod sa gingharian sa Dios? Kadto rabang mga putli ug kasing-kasing maoy makakita sa Dios ug kadto ra usab mga tigmugnag kalinaw mao ray tawgon nga mga anak sa Dios, samtang parehas sila nga makapanunod sa gingharian sa Dios? Ang mga tigmugna'g kalinaw ba dili makadawat ug kalooy ug ang mga maloloy-on dili tawgon nga mga anak sa Dios? Sa klaro gayod kini maoy mga sayop nga konklusyon o panapos nga estorya. Busa ang bugtong luwas nga paghukom mao lamang ang pag-ingon nga ang daghang mga panalangin nga gisaad mao ang nagkaklase-klaseng panalangin diha sa usa ka dakong panalangin—nga mao ang pagpanunod sa gingharian sa Dios.

Karon atong tun-an ang nagkalahi-lahing taras nga gihulagway ni Jesus: (1) pobre sa espiritu, (2) mga masulob-on, (3) ma-aghop, (4) gigutom sa pagkamatarong, (5) maloloy-on, (6) putli sa kasing-kasing, (7) tigmugnag kalinaw, ug(8)ginalutos.

Gusto ba ni Jesus nga kita maghuna-huna nga ang usa ka tawo *putli sa kasing-kasing* apan *dili maloloy-on?* Mahimo ba nga ang usa *pagalutoson tungod ug alang sa pagkamatarong* apan dili usa nga *gigutom ug giuhaw sa pagsunod sa pagkamatarong?* Sa makausa pa klaro nga dili gayod. Ang daghang taras o pamatasan sa mga bulahan mao ang nagkalain-laing taras nga gipanag-ambitan, sa ubang kasinatian, sa *tanang* balaan.

Sa klaro gayod, ang Gikinahanglang Pamatasan naghulagway sa mga taras sa mga tinuod nga sumusunod ni Jesus. Pina-agi sa tinagsa nga pagsaysay niini ngadto sa Iyang mga tinun-an, si Jesus naghatag kanila'g kasigurohan nga sila mga bulahan nga mga tawo nga naluwas ug magmalipayon sa langit sa umaabot. Sa pagkakaron, dili man sila bulahan gayod tungod sa ilang mga pag-antos, ug ang kalibotan nga naglantaw kani la dili mag-isip kanila nga bulahan, apan sa mata sa Dios sila mao gayod.

Ang mga tawo nga wala mohaom sa paghulagway ni Jesus dili bulahan ug dili gayod makapanunod sa gingharian sa langit. Ang matag pastor nga nagapanghimog tinun-an nibati gayod nga ilang obligasyon ang paghimong siguro nga ang ilang mga karnero nakahibalo niana.

Ang Mga Taras Sa Mga Bulahan
The Character Traits Of The Blessed

Ang walo ka mga taras sa mga bulahan nailalom sa ubang mga ang-ang sa paghubad. Pananglitan, unsa may dungog sa pagkahimong ”kabos sa espiritu”? Ako naghuna-huna nga si Jesus naghulagway sa unang gikinahanglan nga taras nga kinahanglang batonan sa usa ka tawo kon gusto siya nga maluwas mao--nga siya maka amgo sa iyang kaugali ngong espirituhanong kapobrehon. Ang usa kinahanglan makakita sa iyang panginahanglan0n sa usa ka Manluluwas ayha pa siya maluwas, ug dunay sama niana nga klase sa mga tawo nga atoa uban sa mga tigpaminaw ni Jesus nga naka amgo sa ilang pagka-walay nahot. Unsa gayod sila ka bulahan kompara sa mga mapagarbohon sa Israel kinsa mga buta gayod sa ilang mga sala!

Kining mao nga unang taras makapapas sa tanang pagka-kontento na sa kaugalingon ug sa bisan unsa nga panghuna-huna sa pagka-angayan sa kaluwasan. Ang tinuod nga bulahang tawo mao ang usa nga naka amgo nga wala siya'y bisan unsa nga ikahalad sa Dios ug ang iyang augalingong pagkamatarong sama lamang sa usa ka ”hugaw nga trapo” (Isaias 64:6).

Dili gusto ni Jesus nga si bisan kinsa maghuna-huna nga lunsayng ang iyang kaugali ngong pagpaningkamot maoy makatabang kaniya nga makabaton sa taras sa mga bula han. Dili gayod. Ang mga tawo mahimong bulahan, o *gibulahan sa Dios* kon sila magba ton sa pamatasan sa mga bulahan. Kanang tanan nag gikan sa grasya sa Dios. Ang mga tawong bulahan nga gihisgotan ni Jesus, nabulahan dili lamang tungod sa kon unsay naghulat kanila sa langit, kon dili tungod sa buhat nga gibuhat sa Dios sa ilang mga kinabuhi dinhi sa kalibotan. Kon akong makita ang mga taras sa mga bulahan sa akong kinabuhi, kini magpahinumdom kanako dili sa akong nahimo, kondili sa nahimo sa Dios nganhi kanako pinaagi sa Iyang grasya.

Ang Nagmasolob-on

The Mournful

Kon ang unang pamatasan ginalista pag-una tungod kay mao kana ang nag-unang gi kinahanglang taras sa usa ka sigurado nang malangit nga magtutuo, malagmit ang ikaduhang taras gilista usab nga adunay buot ipasabot: ”Bulahan sila nga nagsu bo” (Matt.5:4). Mahimo ba nga si Jesus naghulagway ug kinasing-kasing nga paghinulsol ug kaguol? Mao usab kana ang akong gihuna-huna, labina kay ang Kasulatan klarong nag-ingon nga ang diosnong kaguol mo resulta sa paghinul sol nga gikinahanglan sa kaluwasan (II Corinto7:10). Ang masulob-ong tigpangolekta'g buhis nga gihisgotan ni Jesus usa niana ka higayon maoy ehemplo niini nga klase sa tawo. Siya mapainubsanong miduko sa iyang ulo sa templo, nga nagpamukpok sa iyang dughan ug nagtu-aw sa kalooy sa Dios. Dili sama sa usa ka Pariseo sa iyang duol, kinsa, samtang nag-ampo, mapagarbohong nagpahinumdom sa Dios nga siya naghatag ug ika-pulo ug nagpu-asa kaduha sa usa ka semana, ang tigkolekta'g buhis nibiya sa maong dapit nga gipasaylo na ang iyang mga sala. Sa maong sugilanon, ang manukotay sa buhis maoy bulahan; ang Pariseo dili gayod (Lukas 18:9-14). Ako natahap nga adunay to-a didto sa mga tigpaminaw ni Jesus nga, ilalom sa pagkonbektar sa Balaang Espiritu, nagsubo usab. Ang paghupay gikan sa Balaang Espiritu sa dili madugay maangkon gayod nila!

Kon si Jesus wala maghisgot sa pasiunang pagsubo sa mahinulsolong tawo nga midu ol kang Cristo, nan basin Siya naghisgot sa kasub-anan nga ang tanan magtutuo mobati samtang sila nag-atubang sa kalibotan nga rebelyoso batok sa Dios nga nahigugma kani

la. Si Pablo nagpahayag niini ingon nga ”dakong kasubo ug nag-aligtabo nga kaguol sa kasing-kasing” (Roma 9:2).

Ang Ma-aghop
The Gentle

Ang ikatulong pamatasan, pagkama-aghop, gilista usab sa Kasulatan ingon nga usa sa bunga sa Balaang Espiritu (Galacia 5:22-23). Ang pagkama-aghop dili usa ka batasan nga nag gikan lamang sa kaugalingon. Kadtong nakadawat sa grasya sa Dios ug sa nagapuyo sa sulod nga Espiritu gipanalanginan usab nga mahimong ma-aghop. Sila usa niana ka adlaw makapanunod sa kalibotan, kay ang mga matarong lamang maoy mopuyo sa bag-ong kalibotan nga buhaton sa Dios. Ang mga nag-angkon lamang nga Cristohanon apan bangis ug daotan kinahanglan magbantay. Wala silay labot sa mga bulahan.

Gigutom Sa Pagkamatarong
Hungering For Righteousness

Ang ika-upat nga pamatasan, nga pagkagutom ug pagka-uhaw sa pagkamatarong, naghulagway sa hinatag sa Dios nga pangandoy sa kinasuloran nga gibatonan sa matag tinuod nga natawo na pag-usab nga persona. Siya masubo sa tanang dili pagkamatarong sa kalibotan ug sa unsay nagpabilin pa diha kaniya. Siya naligotgot sa sala (Salmo 97:10;119:128,163) ug nahigugma sa pagkamatarong.

Sa makadaghan gayod, matag basa nato sa pulong *pagkamatarong* sa Kasulatan, ato dayon kining hubaron nga, ”subay sa balaod nga baroganan sa matarong nga gipa-ambit kanato ni Cristo,” apan dili kana maoy kanunay nga kahulugan sa maong pulong. Sa ma kadaghan nagkahulogan kinig, ”ang kalidad sa pagpuyong matarong pinasubay sa sukda nan sa Dios”. Kana mao ang klaro gayod nga gipasabot ni Jesus dinhi niini, tungod kay walay katarongan nga ang Cristohanon gutomon alang sa anaa na kaniya. Kadtong nata wo na sa Espiritu nangandoy nga *magpuyo* sa katarong, ug duna silay kasigurohan nga sila ”matagbaw” (Mateo 5:6), uban sa katin-awan nga ang Dios, pinaagi sa Iyang grasya, magatapos gayod sa Iyang gisugdan diha kanila (Filipos 1:6).

Ang mga pulong ni Jesus usab dinhi nakakita na pag-una sa panahon sa bag-ong kali botan, usa ka kalibotan ”diin diha niini magpuyo ang katarong” (II Pedro 3:13). Ug unya wala nay sala. Ang matag usa mahigugma sa Dios uban sa tibook nila nga kasing-kasing ug maghigugma sa iyang silingan sama sa iyang kaugalingon. Kita nga gigutom ug giu haw sa pagkamatarong karon pagatagbawon ra unya. Sa kataposan ang atong kinasing-kasing nga pag-ampo pagatubagon sa tibook gayod, ”Matuman ang imong pag buot dinhi sa kalibotan ingon sa langit” (Mateo 6:10).

Ang Maloloy-on
The Merciful

Ang ika-limang taras, nga mao ang pagkamaloloy-on, maoy usa usab nga natural nga gibatonan sa mga natawo pag-usab nga persona tungod sa maloloy-on nga Dios nga nagpuyo diha kaniya. Kadtong wala magbaton ug kalooy wala panalangini sa Dios ug gipadayag nga dili sila uma-ambit sa Iyang grasya. Si apostol Santiago niuyon nga: ”Ang paghu kom walay kukalooy alang niadtong wala magpakita ug kalooy” (Santiago 2:13). Kon ang usa ka tawo mobarog sa atubangan sa Dios ug modawat ug walay kukalooy nga paghu kom, maghuna-huna kaba nga malangit siya o maimperno? [35]Ang tubag klaro kaayo.

Usa niana ka higayon si Jesus nisugilon ug usa ka sugilanon sa usa ka sulogoon nga nakadawat ug dakong kalooy gikan sa iyang agalon, apan siya wala mopakita ug kalooy sa iyang isigka-sulogoon. Sa dihang ang iyang agalon nakadiskobre sa nahitabo, Iya siya nga ”gitugyan ngadto sa mga tig-sakit hangtod nga siya nakabayad sa tanan nga iyang giutang” (Mateo 18:34). Ang tanan niyang utang nga gipasaylo na unta gibalik ra usab. Unya si Jesus nagpasidaan sa Iyang mga disipolo, ”Ang Akong langitnon nga Amahan maga buhat usab sa susama diha kaninyo, kon ang matag-usa kaninyo dili mopasaylo sa iyang igsoon sa kinasing-kasing” (Mateo 18:35). Busa ang dili pagpasaylo sa igsoong lalaki ug babaye diha kang Cristo nga nangayog pasaylo mo resulta sa pagpahibalik sa napasaylo na unta nato nga mga sala. Kana mo resulta sa pagtugyan kanato ngadto sa mga tig-sakit hangtod kabayran nato kon unsay dili nato kaya nga bayran. Kana sa siguro gayod daw dili langit sa akong paminaw. Sa makausa pa, ang mga dili maloloy-on nga mga tawo dili ga yod makadawat ug kalooy gikan sa Dios. Dili sila kauban sa mga bulahan.

Ang Putli Ug Kasing-kasing

The Pure In Heart

Ang ika-unom nga taras sa mga taga-langit mao ang pagkaputli sa kasing-kasing. Dili sama sa daghang nag-angkon nga mga Cristohanon, ang tinuod nga mga sumusunod ni Cristo dili balaan sa panggawas lamang. Pinaagi sa grasya sa Dios, ang ilang mga kasing-kasing gihimo na nga putli. Sila tinud-anay gayod nga nahigugma sa Dios sa kinasing-kasing, ug kana naka-apekto sa ilang mga pagpamalandong ug mga motibo. Si Jesus nagsaad nga sila makakita sa Dios.

Sa makausa pwede ba akong mangutana, pwede ba kitang motuo nga adunay tinuod nga mga Cristohanong magtutuo nga *dili* putli ug kasing-kasing ug *dili* makakita sa Dios? Ang Dios ba moingon ngadto kanila, ”Makaanhi kamo sa langit, apan dili kamo makakita Kanako”? Dili, klaro gayod nga ang matag tinuod nga taga-langit nga tawo adunay putli nga kasing-kasing.

Ang Mga Tigmugna'g Kalinaw

The Peace Makers

Ang mga tigmugna'g kalinaw maoy sunod nga nahitala. Sila pagatawgon nga mga an ak sa Dios. Sa makausa pa, si Jesus naghisgot mahitungod sa matag tinuod nga mga su

[35]Makapadani sa pagtagad, nga ang sunod nga bersikulo sa libro sa Santiago mao,”Unsa may pulos niana mga igsoon kon ang usa moingon nga siya adunay pagtuo apan wala siya'y buhat? Kana ba nga pagtuo makaluwas kaniya? (Santiago 2:14).

musunod ni Cristo, tungod kay ang tanan nga nagtuo kang Cristo mga anak sa Dio (Ga lacia 3:26).

Kadtong nahimugso sa Espiritu mga tigmugnag kalinaw sa tutulo ka mga paagi:

Una, naghimo sila'g kalinaw uban sa Dios, usa nga kanhi kaaway nila (Roma 5:10).

Ika-duha, nagpuyo sila sa kalinaw, samtang kini posible uban sa mga tawo. Wala sila'y pamatasan nga hilig sa kagubot ug panag-bingkil. Si Pablo nagsulat nga kadtong nagbuhat ug kagubot, kasina, kaligotgot, bingkil-bingkil, ug panagbahin-bahin dili makapanunod sa gingharian sa Dios (Galacia 5:19-21). Ang tinuod nga mga magtu tuo molakaw ug dugang pa nga milya aron paglikay sa pakig-away ug pagmintinar sa kalinaw sa ilang pag pakigrelasyon. Dili sila moangkon nga nagmalinawon sila uban sa Dios apan wala maghigugma sa ilang igsoon (Mateo 5:23-24; I Juan 4:20).

Ika-tulo, pinaagi sa pagpahat sa ebanghelyo, ang tinuod nga mga sumusunod ni Cristo nagtabang usab sa uban nga magmugna'g kalinaw uban sa Dios ug sa ilang isigka-tawo. Tingali aron pagsuporta niini nga bersikulo sa wali didto sa bungtod, si Santiago nagsulat, ”Ug ang liso kansang bunga mao ang pagkamatarong gipugas diha sa kalinaw pinaagi niadtong nagmugna'g kalinaw” (Santiago 3:18).

Ang Ginalutos

The Persecuted

Sa kataposan, gitawag ni Jesus nga *bulahan* kadtong mga ginalutos tungod sa pagka matarong. Sa klaro gayod, Siya naghisgot ug mga tawo kinsa nagpuyo nga matarong ga yod, dili lamang kadtong *naghuna-huna* nga ang pagkamatarong ni Cristo gipa-ambit na kanila. Ang mga tawo nga nagtuman sa mga sugo ni Cristo mao ang ginalutos sa mga dili magtutuo. Sila makapanunod sa gingharian sa Dios.

Unsa nga klase sa paglutos ang gihisgotan ni Jesus? Pagsakit ba? Ang pagpakamartir ba? Dili, Siya tukma nga naglista sa pagpakadawat ug insulto ug mga pamasangil tungod ug alang Kaniya. Kini sa maka-usa pa nagpaila nga kon ang tawo tinuod nga Cristoha non maklaro kini sa mga dili magtutuo, kay kondili pa ang mga dili magtutuo dili gayod magsulti'g daotang mga butang batok kaniya. Unsa kaha kadaghan sa mga gitawag ug Cristohanon nga dili gayod mailhan gikan sa mga dili magtutuo ug nga walay bisan usa nga dili magtutuo ang nagsulti'g batok kanila? Dili gayod sila Cristohanon sa kinatibuk-an. Sama sa gisulti ni Jesus, ”alaot kamo kon ang mga tawo magsulti'g maayo alang kaninyo, kay sa samang paagi ang ilang mga amahan kasagarang nagtagad sa mga mini nga propeta” (Lucas 6:26). Kon ang tanang tawo magsulti'g maayo kanimo, usa kana ka tima-an nga ikaw peke nga magtutuo. Ang kalibotan naligotgot sa tinuod nga mga Cristohanon (Juan 15:18-21; Galacia 4:29; II Timoteo 3:12; I Juan 3:13-14).

Asin Ug Kahayag

Salt And Light

Human ipaniguro ni Jesus sa Iyang mga tinun-an nga sila gayod apil niadtong mga ginabag-o ug bulahan nga mga tawo kinsa gikatakda nga makapanunod sa gingharian sa langit, Siya nagpabarog ug pulong sa pagpahimangno. Dili sama sa mga moder

nong magwawali nga kanunay lang naghatag ug kasigurohan sa espirituhanong mga kanding nga sila dili gyod kawad-an sa ilang kaluwasan nga ilang gikuptan, si Jesus nahigugma gayod sa tinuod niyang mga tinun-an ug nagpahinumdom kanila nga sila pwedeng matang-tang gikan sa pagkabulahan.

> Kamo mao ang asin sa kalibotan; apan kon ang asin kawad-an ug lami, unsaon man paghimo niini nga parat pag-usab? Dili na gayod kini ma ayo alang sa bisan unsa, gawas nga isalibay nalang ug tunob-tunoban sa mga tawo. Kamo mao ang kahayag sa kalibotan. Ang siyudad nga gi pahimutang sa taas sa bungtod dili gayod matagoan; walay tawo nga magdagkot ug lampara ug tago-an kini ilalom sa bukag, kondili ipatong gayod niya kini sa butanganan, ug maghatag kini'g kahayag sa diha sa sulod sa balay. Padan-aga ninyo ang inyong kahayag ngadto sa mga ka tawhan aron makita nila ang inyong mga maayong buhat, ug magada yeg sila sa inyong Amahan nga ato-a sa langit (Mateo 5:13-16).

Imong mahibaw-an nga si Jesus wala magdasig sa Iyang mga tinun-an nga *mahimo* nga asin o *mahimo* nga kahayag. Iyang gisulti (uban sa paghulagway) nga sila *mga* asin na ug gidasig Niya sila nga *magpabiling* parat. Iyang gisulti (uban sa paghulagway) nga sila *mga* kahayag na, ug nagdasig kanila nga dili nila tago-an ang ilang kahayag, kondili magpadayon sa pagdan-ag. Unsa gayod ka lahi niini nga nagbarog lahi sa mga wali nga gipabati ngadto sa mga nag-angkon nga Cristohanon sa ilang gikinahanglan aron *mahi mong* asin ug kahayag. Kon ang mga tawo dili pa asin ug kahayag, dili sila mga disipolo ni Cristo. Dili sila uban niadtong mga bulahan. Dili sila maka adto sa langit.

Niadtong kapanahonan ni Jesus, ang asin gigamit unang-una pagpreserbar sa karne. Ingon nga mga masinugtanong sumusunod ni Cristo, kita maoy nagpreserbar niining makasasala nga kalibotan gikan sa kompletong pagkadubok ug pagkadaot niini. Apan kon kita mahisama sa kalibotan sa atong pamatasan, kita sa pagkatinuod ”dili na mapus lan sa bisan unsa” (ber.13). Si Jesus nagpasidaan sa mga bulahan nga magpabiling parat, nga maga-amping sa ilang talagsaong mga kinaiya. Sila kinahanglang magpabilin nga lahi gikan sa mga tawo sa kalibotan nga nagpalibot kanila,kay basin mahimo silang dili na ”parat”, nga angay nang ”isalibay ug tunob-tunoban”. Kini usa sa mga klaro nga pasidaan batok sa pagbiya nga makita sa Bag-ong Tugon nga gipahinungod ngadto sa mga tinuod nga magtutuo. Kon ang asin tinuod nga asin, parat gayod kini. Sa samang paagi, ang mga sumusunod ni Jesus manag-gawi sama nga sumusunod ni Jesus, kay kondili, dili sila mga sumusunod ni Jesus, bisan ba kon sila sumusunod kaniadto.

Ang mga tinuod nga sumusunod ni Cristo mga kahayag usab sa kalibotan. Ang kaha yag kanunay gayod nagdan-ag. Kon wala kini magdan-ag, dili kini kahayag. Niini nga pagtandi, ang kahayag nagrepresentar sa atong mga maayong binuhatan (Mateo 5:16). Si Jesus wala magdasig niadtong mga wala magtrabaho sa pagtugtug nalang ug banda alang sa uban, kondili nagdasig niadtong adunay mga maayong binuhatan nga dili nila tago-an ang ilang pagkamaayo gikan sa uban. Pinaagi sa pagbuhat niana, ilang mahimaya ang ilang langitnong Amahan tungod kay ang Iyang trabaho sa sulod nila mao ang tinubdan sa ilang pagkamaayo. Dinhi atong makita ang maayong pagka-balanse sa puno sa grasya nga trabaho sa Dios ug ang atong pakigtambayayong Kaniya; ang matag-usa gikinahanglan aron dunay pagkabalaan.

Ang Kalambigitan Sa Balaod Ngadto Sa Mga Sumusunod Ni Cristo
The Law's Relationship to Christ Followers

Karon kita magsugod ug bag-ong teksto (subay sa NASB). Usa kini ka bahin nga daw yawe nga adunay lapad nga pagkamahinungdanon, usa ka pasiuna sa dag hang ipakig-estorya ni Jesus Iyang nanghibilin nga pagpamulong sa pagwali.

> Ayaw huna-hunaa nga Ako mianhi aron pagwagtang sa balaod ug mga propeta; wala Ako mianhi aron pagwagtang niini kondili sa pagtuman. Kay sa pagkatinuod sultihan ko kamo, hangtod nga mahanaw ang la ngit ug yuta walay bisan gamay nga letra o gisulat diha sa balaod nga palabyon hangtod nga ang tanan matuman. Si bisan kinsa nga dili magtagad bisan sa pinaka ubos niini nga mga kasugoan,ug magtudlo sa uban sa pagbuhat sa ingon, pagatawgon nga iwit sa gingharian sa la ngit; apan si bisan kinsa nga magtipig ug magatudlo niini, tawgon siya nga dako sa gingharian sa langit. Kay sultihan ko kamo nga ga was kon ang inyong pagkamatarong molabaw sa gibatonan sa mga Escriba ug mga Pariseo, dili gayod kamo makasulod sa gingharian sa langit.
> (Mateo 5:17-20)

Kon si Jesus nagpasidaan sa Iyang mga tigpaminaw batok sa paghuna-huna nga Siya mianhi aron pagpapas sa balaod o mga propeta, nan kita libre nga makahukom nga tingali dunay pipila sa Iyang mga tigpaminaw nga nagadahom niana. Nganong nag mugna sila sa maong panahom kita igo lamang magtag-an tag-an*. Tingali* kadto maoy kusganong pagbadlong ni Jesus sa mga hilig sa balaod nga mga Eskriba ug Pariseo nga nagatintal sa uban sa paghuna-huna nga Siya nagpapas sa balaod ug mga propeta.

Bisan pa niana, si Jesus klaro nga nagtinguha nga ang Iyang mga disipolo maka amgo sa sayop sa maong panahom. Siya mao ang langitnong magdadasig sa kinatibuk-ang Daan ngaTugon, busa sa klaro dili gayod Siya magapapas sa bisan unsang butang nga Iyang gisulti pinaagi kang Moses ug mga propeta. Kondili hinuon, Siya sumala sa Iyang gisulti *magatuman* sa balaod ug mga propeta.

Sa tukma gayod, unsaon man Niya pagtuman sa balaod ug mga propeta? Ang uban naghuna-huna nga si Jesus naghisgot lamang mahitungod sa pagtuman sa mga panag-na mahitungod sa Mesiyas. Bisan pa kon sa klaro nagbuhat niini (o mobuhat palang) sa pagtuman sa mga panag-na mahitungod sa Mesiyas, dili gayod kay kana lamang ang anaa sa Iyang huna-huna. Sa tataw, ang plastada sa teksto naghisgot usab mahitungod sa tanan nga nahisulat sa Balaod ug mga Propeta, hangtod na sa "pinakagamay nga letra o sinulat" (ber.18) sa balaod, ngadtos"pinaka gamay niini" (ber.19) nga mga sugo.

Ang uban naghuna-huna nga si Jesus nagpasabot nga Siya magtuman sa balaod pinaagi sa pagtuman sa mga kinahanglanon niini tungod ug alang kanato pinaagi sa Iyang kinabuhing masinugtanon ug halad nga kamatayon (Roma 8:4). Apan

usab sumala sa gipadayag sa konteksto, dili kini maoy Iyang huna-huna. Sa mga nagsunod nga bersikulo, si Jesus wala maghisgot mahitungod sa Iyang kinabuhi ug kamatayon ingon nga maoy punto nga basihanan sa pagtuman sa balaod. Hinuon, sa pinakasunod nga sugilon, Iyang gisaysay nga ang balaod gikinahanglan hang tod lamang nga ”mahanaw ang Langit ug ang Yuta” ug ”ang tanan matuman na”, ug maoy basihanang mga punto nga dugang human sa Iyang kamatayon didto sa krus. Siya mideklarar dayon nga ang pamatasan sa mga tawo ngadto sa balaod maka apekto pa gani sa ilang kahimtang sa langit (ber.19), ug nga ang mga tawo kinahanglan motuman sa balaod labaw pa kaysa mga Eskriba ug Pariseo, kay kondili, dili sila makasulod sa gingharian sa langit (ber.20).

Sa klaro gayod, gawas sa pagtuman sa mga panag-an mahitungod sa Mesiyas, sa mga tipo ug anino sa balaod, ingon man usab sa pagtuman sa mga gikinahanglan sa balaod alang ug tungod kanato, si Jesus naghuna-huna usab mahitungod sa Iyang mga tigpami naw nga sila *magtipig* sa mga kasugoan sa balaod ug mobuhat unsay gisulti sa mga pro peta. Buot ipasabot, nga si Jesus magatuman sa balaod pinaagi sa pagpadayag sa tinuod ug orihinal nga katoyuan sa Dios niini, nga kinatibok-ang nag-endorso ug nagpasabot niini, ug nagkompleto kon unsay kulang diha sa pagpanabot sa Iyang mga tigpaminaw mahitungod niini. [36]Ang greigong pinulungan nga gihubad ug *pagtuman* diha sa bersikulo 17 gihubad usab sa bag-ong tugon nga *kompleto*, *nahuman na*, o *naholipan na* ug *napasa na nga tibook gayod.* Mao kana ang buhatonon ni Jesus, nga magsugod sa upat ka mga talay sa sugilon sa unahan.

Si Jesus wala moanhi aron pagpapas sa balaod ug mga propeta, kondili aron sa pagtu man kanila, kana mao, ”nga holipan sila aron mapuno.” Sa dihang ako nagtudlo niini nga bahin sa Wali didto sa Bungtod, akong gipakita sa matag-usa ang tunga sa baso nga tubig aron magsilbing ehemplo sa pagpadayag sa Dios nga gihatag diha sa balaod ug mga propeta. Si Jesus wala moanhi aron pagwagtang sa balaod ug mga propeta (samtang ako kining gisulti, ako usab gihana paglabay ang tunga sa baso nga tubig). Apan, Siya *nagatuman* sa balaod ug mga propeta (nianang puntoha, nagkuha ko ug isa ka botelyang tubig ug akong gipuno ang baso taman sa liog niini). Kana magtabang sa mga tawo pagsabot sa gipasabot ni Jesus.

Ang Kamahinungdanon Sa Pagtipig Sa Balaod

[36] Kini tinuod gayod diha sa kasagarang giingon nga, ”mga kabahin sa seremonyas sa Balaod” ug usab diha sa ”moral nga kabahin sa Balaod”, bisan kon daghan sa Iyang kinatibuk-ang pagpasabot mahitungod sa Iyang pagtuman sa Balaod sa seremonyas gihatag sa Iyang Balaang Espiritu ngadto sa mga apostoles human sa Iyang pagkabanhaw. Ki ta karon makasabot na ngano nga wala na kinahanglana ang paghalad ug mananap sa ilalom sa bag-ong kasabotan, tu ngod kay si Jesus mao ang Kordero sa Dios. Kita usab wala na magsunod sa mga balaod sa daang tugon mahitungod sa pagkaon tungod kay gideklarar na ni Jesus ang tanang pagkaon nga hinlo (Marcos 7:19). Wala kita magkinahanglan sa pagpataliwala sa usa ka pangulong pari nga taga-kalibotan kay si Jesus na karon mao ang atong Pangulong Pari, ug sa unahan pa. Dili sama sa mga pamalaod sa seremonyas, walay mga balaod sa moral nga kahimtang ang gipapas ni Jesus diha sa bisan unsa nga Iyang gisulti o gibuhat, sa wala pa o bisan human na siya mabanhaw. Hinuon, si Jesus nagpasabot ug nagtuboy sa mga moral nga balaod sa Dios, sama sa gibuhat sa mga apostoles pinaagi sa pagdasig sa Balaang Espiritu human sa Iyang pagkabanhaw. Ang tanang moral nga kabahin sa mga balaod ni Moises nahi apil diha sa balaod ni Cristo, nga mao ang balaod sa bag-ong pakigsaad. Hinumdomi usab nga si Jesus namulong nianang adlawa sa atubangan sa mga Judio nga ilalom sa balaod ni Moises. Busa ang Iyang mga pulong sa Mateo 5:17-20 gikinahanglan nga hubaron diha sa lamdag sa Iyang nagpadayon nga pagpadayag nga makita sa Bag-ong tugon.

The Importance Of Keeping The Law

Mahitungod sa pagtipig sa mga balaod nga makita diha sa balaod ug mga propeta, si Jesus wala gayod makapangusog ug dugang pa sa Iyang punto. Nagdahom Siya sa Iyang mga disipolo nga motuman niini. Sila sama da gihapon kaimportante sukad masukad. Gani, ang ilang paghatag ug pagtagad sa mga kasugoan maoy magtino sa ilang kahimtang didto sa langit: ”Si bisan kinsa gani ang magwagtang sa kahinungdanon bisan sa pinakagamay nga bahin niining mga kasugoan, ug magtudlo pa gayod sa uban sa ilang gibuhat, pagatawgon nga gamay sa gingharian sa langit; apan si bisan kinsa nga magtipig ug magtudlo kanila, siya pagatawgon nga dako diha sa gingharian sa langit” (5:19).

Unya moabot kita sa bersikulo 20: ”Kay Ako maga ingon kaninyo, nga gawas kon ang inyong pagkamatarong molabaw sa pagkamatarong sa mga Eskriba ug mga Pariseo, dili kamo makasulod sa gingharian sa langit”.

Hibaw-i nga dili kini bag-o nga panghuna-huna, kondili panapos nga sugilon nga sumpay sa nangaging bersikulo pinaagi sa igsusumpayng pulong nga *kay.* Unsa ka mahinungdanon ang pagtipig sa mga kasugoan? *Ang usa kinahanglan mag tipig kanila labaw sa pagtipig o pagtuman sa mga Eskriba ug mga Pariseo aron makasulod sa gingharian sa langit.* Sa makausa pa si Jesus nagpabilin uban sa Iyang tema nga—*ang balaan ra mao ang makasulod sa gingharian sa Dios.*

Aron dili siya makasupak kang Cristo, ang naga panghimog tinun-an nga ministro di li gayod maghatag ug kasigurohan sa matag-usa diha sa pag-angkon lamang sa kalu wasan apan wala molabaw sa mga Pariseo ug mga Eskriba ang ilang pagkamatarong.

Sa Unsang Matang Sa Pagkamatarong Ang Gisulti Ni Jesus?

Of What Kind Of Righteousness Was Jesus Speaking?

Sa dihang si Jesus nag-ingon nga ang atong pagkamatarong kinahanglan mo labaw sa nabatonan sa mga Eskriba ug mga Pariseo, wala ba Niya pabori ang pagkamatarong nga igahatag kanato ingon nga libreng gasa? Dili kana maoy buot Niyang ipasabot. Una, ang plastada wala mosibo niini nga pagsabot o paghubad. Sa wala pa kining mao nga su gilon ug bisan gani sa pagkahuman niini (ug bisan sa kinatibok-ang Wali didto sa Bung tod). Si Jesus nagahisgot mahitungod sa pagtipig sa mga kasugoan, kana mao, ang pagpuyo nga matarong. Ang pinaka-kasagaran nga paghubad sa Iyang mga pulong mao nga magpuyo kita nga labaw pa kamatarong kaysa mga Eskriba ug mga Pariseo. Ug walay kapuslanan ang paghuna-huna nga gigunitan ni Jesus ang mga Eskriba ug mga Pariseo diha sa usa ka sukdanan nga wala Niya gamita ngadto usab sa Iyang mga disipolo. Unsa ka binuang ang paghuna-huna nga Iyang hukman ang mga Pariseo ug mga Eskriba tungod kay sila nakasala apan dili Niya hukman ang Iyang mga disipolo tungod lang kay nisabat sa ”pag-ampo alang sa kaluwasan”.[37]

[37] Dugang pa niana, kon si Jesus naghisgot mahitungod sa gikapahinungod, ug gikatugot nga pagkamata rong nga atong nadawat ingon nga gasa tungod sa atong pagtuo Kaniya, ngano nga wala man Siya maghis

Ang atong problema mao nga dili kita gustong modawat sa klaro nga kahulugan sa maong bersikulo, tungod kay alang kanato daw pagsunod gihapon sa balaod ang tunada niini. Apan ang atong klaro nga problema mao nga wala kita makasabot sa dili mabuwag nga kalambigitan tali sa gikahatag nga pagkamatarong ug sa makita nga pagkamata rong. Si Apostol Juan nakasabot niini. Siya nagsulat,"Mga anak, ayawg tugoti si bisan kinsa sa paglimbong kaninyo; ang usa nga nagabuhat ug pagkamatarong matarong gayod" (I Juan3:7). Ni nasabtan ba kaha nato ang kalambigitan sa pagkatawo pag-usab o bag-ong pagkatawo ug ang makita nga pagkamatarong sama sa nasabtan ni Juan: "ang matag-usa usab nga nagahimo'g pagkamatarong nahimugso diha Kaniya" (I Juan 2:29).

Si Jesus mahimo nga magdugang sa Iyang sugilon sa Mateo 5:20, "Ug kon kamo maghinulsol, tinuod kamong natawo pag-usab, ug nagdawat pinaagi sa buhing pagtuo sa Akong libre nga gasa sa pagkamatarong, ang inyong makita nga pagkamatarong gayod mo labaw kaysa nabatonan sa mga Eskriba ug mga Pariseo samtang kamo makigtambayayong sa Akong Balaang Espiritu nga nagpuyo diha kaninyo."

Unsaon Nga Mahimong Mas Balaan Pa Kaysa Mga Eskriba'g Pariseo

How To Be Holier Than The Scribes And Pharisees

Ang pangutana nga kasagarang motumaw sa huna-huna agi'g tubag sa gisulti ni Jesus sa Mateo 5:20 mao kini: Unsa man gyod diay ka grabe ang pagkabalaan sa mga Eskriba ug mga Pariseo? Ang tubag mao nga: *dili gayod grabe.*

Sa laing yugto, si Jesus nagtandi kanila ngadto sa, "pinintalag puti nga lubnganan di in sa gawas matahom nga tan-awon, apan sa sulod puno sila sa bukog sa mga patay nga tawo ug sa kahugawan" (Mateo 23:27). Kana mao, nga sila matarong nga tan-awon sa gawas apan daotan sa sulod. Nakahimo sila sa dakong buhat sa pagtipig sa mga *letra* sa balaod, apan wala magtagad sa *kinabuhi* niini, nga sa kasagaran nagmatarong sa ilang kaugalingon pinaagi sa paglubag o kaha pagpapas sa ubang mga kasugoan sa Dios.

Kining maong nabatasan na nga kasaypanan sa mga Eskriba ug mga Pariseo, sa tinu od lang, mao ang pinakadakong gipunting ni Jesus sa kadaghanang gipamulong Niya didto sa Wali sa Bungtod. Atong makita nga Iyang gihisgotan ang ihap sa mga ilado na nga sugo sa Dios,ug homan sa paghisgot niini, gipadayag Niya ang kalahian tali sa pagtipig sa mga letra ug espiritu sa kasugoan sa matag balaod. Sa pagbuhat sa ingon, Siya balik-balik nga nagpahayag sa sayop nga pagtulon-an ug sa pagpaka-aron ingnon sa mga Eskriba ug mga Pariseo, ug Iyang gipadayag ang Iyang tinuod nga mga panahom alang sa Iyang mga disipolo.

Si Jesus nagsugod sa Iyang matag-ehemplo uban sa mga pulong nga "kamo nakadu ngog kaniadto". Siya namulong ngadto sa mga tawo nga posibleng wala makabasa, apan igo lamang nga nakadungog mahitungod sa mga linukot nga basahaon sa Daang Tugon nga gibasa sa mga Eskriba ug mga Pariseo didto sa sulod sa sinagoga. Maayong isulti nga ang Iyang mga tigpaminaw nanaglingkod ilawom sa sayop nga pagtulon-an sa tibook nilang kinabuhi, samtang naminaw sila sa mga eskriba ug mga pariseo nga naglubag sa ilang mga

---

got mahitungod niini? Nganong namulong man Siya nianang dali ra kaayong masaypan sa pagsabot sa mga dili edukado nga mga tawo nga Iyang gisuginlan, nga dili gayod makatag-an nga ang Iyang gipasabot mao diay ang gikahatag nga pagkamatarong?

komentaryo sa Pulong sa Dios ug nagpadayon diha sa ilang dili balaan nga mga estilo sa kinabuhi.

Paghigugmaay Kamo Sa Usag-Usa, Dili Sama Sa Mga Eskriba'g Pariseo
Love Each Other, Unlike The Scribes And Pharisees

Pinaagi sa paggamit sa ika-unom nga sugo ingon nga Iyang una nga puntong basiha nan, si Jesus nagsugod sa pagtudlo sa Iyang mga disipolo kon unsay gidahom sa Dios alang kanila, samtang sa samang panahon nagbisto sa pagpaka-aron ingnon sa mga Eskriba'g mga Pariseo.

> Nakadungog kamo nga ang mga kakaraanan giingnan,"ayaw kamo pagpatay" ug "si bisan kinsa nga mopatay manubag didto sa korte". Apan ako magaingon kaninyo nga si bisan kinsa nga masuko sa iyang igsoon mahimong nakasala na sa korte; ug si bisan kinsa nga mosulti sa iyang igsoon, "Raca" mahimong sad-an sa atubangan sa labawng hukmanan; ug si bisan kinsa nga moingon,"ikaw buang" mahimong mahiadto sa imperno (Mateo 5:21-22).

Una, timan-i nga si Jesus nagpasidaan mahitungod sa usa ka butang nga mahimong hinungdan nga ang usa ka tawo mahiadto sa imperno. Kana maoy Iyang nanghiuna nga tema—*ang balaan lamang ang makasulod sa gingharian sa Dios.*

Ang mga Eskriba'g mga Pariseo nagwali batok sa pagpatay, nga nagapunting sa ika-unom nga sugo, nga nagpasidaan nga ang pagpatay makapalandig sa usa ngadto sa kor te.

Sa laing bahin, si Jesus gusto nga ang Iyang mga disipolo masayod nga ang mga Eskriba ug mga Pariseo wala makahuna-huna—nga adunay "mas gamay pa" nga kasal-anan nga makapalandig sa usa ngadto sa korte, diha sa korte sa *Dios.* Tungod kay mahinungdanon man ang atong paghigugmaay sa usag-usa (ika-duha nga labing dakong sugo), sa dihang masuko kita sa atong igsoon ato nang isipon ang atong kaugalingon nga sad-an na diha sa korte sa Dios. Kon atong ilitok ang atong kasuko pinaagi sa pagsulti sa walay kukalooy nga paagi ngadto kaniya, ang atong kalapasan mas mahimong seryoso pa gayod, ug atong isipon ang atong kaugalingon nga sad-an sa taas nga hukmanan sa Dios. Ug kon kita mo sobra pa niana, nga magpagawas ug grabe nga kasuko sa atong igsoon uban sa pagpang-insulto, mahimo kitang sad-an gayod sa atubangan sa Dios ug mahimo nga itambog sa imperno![38]Kana seryoso gayod!

Ang atong relasyon sa Dios gisukod pinaagi sa atong relasyon sa atong isigkatawo. Pa nanglit maligotgot kita sa atong igsoon, kana nagpadayag nga wala pa nato maba toni ang kinabuhing dayon. Si Juan nagsulat:

[38] Kini pwedeng i-aplikar sa atong relasyon sa atong igsoon diha kang Cristo. Si Jesus nagtawag sa ubang mga pangulo sa relihiyon nga mga *buang* (Mateo 23:17), sama sa makita sa Kasulatan (Panultihon1:7;3:20).

> Ang matag-usa nga naligotgot sa iyang igsoon mamumuno; ug kamo nasayod nga walay mamumuno nga nagbaton sa kinabuhing dayon.
> (I Juan 3:15)

> Kon ang usa moingon, ”gihigugma ko ang Dios” apan naligotgot sa iyang igsoon, bakakon siya; kay siya nga wala mahigugma sa i yang igsoon nga iyang nakita,dili gayod mahigugma sa Dios nga wala niya hikit-i.(I Juan 4:20)

Unsa gayod ka mahinungdanon nga maghigugmaay kita ug, sama nga si Jesus nagsugo, lihok alang sa pagpasig-uli kon kita nagkabingkil sa usag-usa. (Mateo 18:15-17).

Si Jesus mipadayon:

> Busa kon ikaw magdala sa imong halad diha sa halaran, ug didto nahi numdoman nimo nga aduna kay igsoon nga gikabangi, biya-i ang imong halad diha sa halaran, ug molakaw ka; pagpakig-uli una sa imong igsoon ug unya balik ug ihalad ang imong halad.
> (Mateo 5:23-24)

Kini alang sa pag-ingon nga kon ang atong relasyon sa atong igsoon dili maayo, nan ang atong relasyon usab sa Dios dili maayo. Ang mga Pariseo sad-an sa pagpatugbabaw sa gamay ra nga butang ug sa pagpaubos lamang sa unsay mas mahinungdanon, ”nga nagasala sa lagong apan nagtulon sa kamelyo ”sama sa giingon ni Jesus (Mateo 23:23- 24). Sila nagpasabot sa kamahinungdanon sa paghatag ug ikapulo ug sa paghalad, apan nagsalikway sa *labi pa* kamahinungdanon, nga mao ang ika-duhang pinaka dakong sugo, nga paghigugma sa usag-usa. Unsa gayod ka pagpaka-aron ingnon kana kon magdalag halad, aron kuno sa pagpakita sa gugma sa Dios samtang nagsupak diay sa Iyang ikaduhang pinaka-mahinungdanong sugo! Nagpasidaan si Jesus batok niini.

Mahitungod gihapon sa ka-estrikto sa hukmanan sa Dios, si Jesus mipadayon:

> Pakig-amigo dayon sa imong kabangi sa balaod samtang ikaw uban pa kaniya diha sa dalan, aron nga ang imong kabangi dili magatugyan kanimo sa maghuhukom, ug itugyan ka sa maghuhukom ngadto sa tinugyanan sa balaod,ug prisohon ka. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga di li gayod kamo makagawas gikan didto, hangtod nga mabayran ninyo ang tanan ninyong utang. (Mateo 5:25-26)

Ma-anindot gayod ang pagpuyo gawas sa lawak hukmanan sa Dios uban sa ta nan pinaagi sa pagpakigdait uban sa atong mga igsoon sa labing daling panahon. Kon ang atong igsoon masuko kanato ug magmagahi kita sa pagpakig-uli ”samtang anaa pa sa dalan paingon sa korte”, kana mao, ang atong biyahe sa kinabuhi sa pagbarog sa atubangan sa Dios, ato gayod kining basolan. Unsay gisulti ni Jesus dinhi maoy susama sa Iyang pasidaan sa batok pagsundog sa usa ka sulogoon nga wala mopasaylo diha sa Mateo 18:23-35. Ang sulogoon nga gipasaylo

apan midumili sa pagpasaylo, gisangonan pag-usab sa iyang utang, ug siya gitugyan ngadto sa mga tigsakit ”hangtod nga siya makabayad sa tanan niyang utang” (Mateo 18:34). Dinhi si Jesus nagpasidaan usab sa walay kataposang silot o linugdangan sa dili paghigugma sa atong mga kaigsoonan sama sa gidahom sa Dios.

Pagmaputli Sa Pakighilawas, Dili Sama Sa Mga Eskriba'g Pariseo

Be Sexually pure, Unlike The Scribes And Pharisees

Ang ika-pitong sugo mao ang gipunting ni Jesus sa Iyang ika-duhang ehemplo sa kon giunsa sa mga Eskriba ug mga Pariseo sa pagtipig sa mga letra sa balaod samtang ilang gisalikway ang kinabuhi niini. Si Jesus nagdahom sa Iyang mga tinun-an nga sila mahimong magmaputli diha sa pakighilawas kaysa sa mga eskriba'g mga pariseo.

> Nakadungog kamo sa giingon kaniadto, ”Ayaw kamo panapaw”; apan Ako magaingon kaninyo, nga si bisan kinsa nga magsud-ong sa usa ka babaye nga daw nakighilawas na kaniya nakapanapaw na diha sa iyang kasing-kasing. Ug kon ang imong tuo nga mata makaangin kanimo sa pagpakasala, lugita kini ug ilabay; kay mas maayo pa alang kaninyo nga mawala ang usa ka bahin sa inyong lawas kaysa itambog ang tibook nin yong lawas sa imperno. Ug kon ang inyong tuo nga kamot makaangin kaninyo sa pagpakasala, putla kini ug ilabay: kay mas maayo pa alang kaninyo nga kawad-an sa usa ka bahin sa inyong lawas kaysa itambog ang tibook ninyong lawas sa imperno. (Mateo 5:27-30)

Timan-i pag-usab nga si Jesus nagpabilin sa Iyang nag-unang tema nga, *ang balaan lamang ang makapanunod sa gingharian sa Dios.* Siya nagpasidaan pag-usab mahitu ngod sa imperno ug sa kon unsay buhaton aron dili mahi-adto didto.

Ang mga Eskriba'g Pariseo dili mahimong magbalewala sa ika-pitong sugo busa ila ki ning gituman sa panggawas lamang, nga nagpabiling matinud-anon sa ilang asawa. Apan nagpantasya sila nga nakighilawas sa ubang babaye. Ilang gihukasan diha sa ilang imahinasyon ang mga babaye nga ilang makit-an diha sa mga tiyanggihan. Sila mga mananapaw diha sa ilang kasing-kasing ug busa nakasupak sila sa kinabuhi o espiritu sa ika-pitong sugo. Pila kaha sa kasimbahanan karon ang susama niini?

Ang Dios, sa tinuod, nagaplano nga ang mga tawo mahimong putli diha sa pakighila was. Sa klaro gayod, kon sayop ang pagbaton ug relasyon sa pakighilawas uban sa asawa sa imong silingan, sayop usab ang paghuna-huna o imahinasyon sa pagpakighilawas kaniya. Si Jesus wala magdugang ug mas labi pang estrikto nga balaod ngadto sa gikinahanglan sa balaod ni Moises. Ang ika-napulo nga sugo sa klaro nagbaton ug pagdili sa batok sa pangibog: ”Ayaw tinguhaa ang asawa sa imong silingan” (Exodu 20:17).

Duna bay si bisan kinsa diha sa mga tigpaminaw ni Jesus nga konbiktado? Tinga li sila mao gayod. Unsa man unta ang ilang gibuhat? Sila unta naghinulsol diha-diha sa diha nga nagpasidaan si Jesus. Bisa'g unsay mahitabo, bisan unsay linug dangan, kadtong mga anaa sa pangibog mohunong na sa pagpangibog, tungod kay kadtong nagbuhat niini mahiadto gayod sa imperno.

Sa tinuod, walay makataronganong tawo nga ang gipasabot ni Jesus mao nga sa lite ral gayod maglugit sa iyang mata o kaha magputol sa iyang kamot. Ang tawo nga adunay pangibog maglugit sa iyang mata ug mahimo siyang mangingibog nga usa ray mata. Si Jesus seryoso ug matinud-anon gayong nagpasabot sa kamahinungdanon sa pagtuman sa espiritu sa ikapitong balaod. Ang eternidad nagsumikad niini.

Sa pagsunod sa ehemplo ni Cristo, ang nagapanghimog tinun-an nga ministro magpa sidaan sa iyang mga disipolo sa ”pagputol” sa bisan unsa nga mahimong hinungdan sa ila nga pagkapandol. Kon ang hinungdan mao ang *cable TV,* nan gikinahanglan nga putlon ang koneksiyon niini. Kon kini TV lamang nga ordinary, kinahanglan kini pagawala-on. Kon kini mao ang pagbasa'g mga magasin kinahanglan undangon kini. Kon kini mao ang *internet*, kinahanglan tangtangon ang koneksiyon niini. Kon kini mao ang abli nga bintana nan sirad-an kini. Wala gayoy bisan hain niini nga mga butanga nga angay pagapuy-an sa imperno, ug tungod niini, ug tungod kay ang nagapanghimo'g tinun-an nga ministro nahigugma man sa iyang panon sa tinud-anay gayod, iya gayod silang sultihan sa kamatuoran ug pasidan-an sama sa gibuhat ni Jesus.

Lain Pang Paagi Sa Pagpanapaw

Another Way To Commit Adultery

Ang sunod nga ehemplo ni Jesus mas nahilambigit sa usa nga bag-o pa nato gitun-an, nga tingali maoy hinungdan nganong kini ang gisunod sa paghisgot. Kini daw usa ka dugang nga pagpasabot ug dili lain na usab nga topiko. Ang topiko mao, ”ang lain usab nga gibuhat sa mga Pariseo nga katugbang sa panapaw.”

> Ug gikaingon usab, ”Si bisan kinsa nga magpalayas sa iyang asawa, kinahanglan maghatag kaniya ug pamatuod o kasulatan sa panagbulag”; apan sultihan ko kamo nga si bisan kinsa nga makigbulag sa iyang asawa, gawas sa hinungdan nga mao ang pagpanapaw, nagtukmod kaniya nga makapanapaw; ug si bisan kinsa nga magpakasal sa usa ka babaye nga gibuwagan nakapanapaw usab. (Mateo 5:31-32)

Aniay ehemplo sa kon giunsa sa mga Eskriba ug mga Pariseo sa paglubag sa balaod sa Dios aron pagpahimutang sa ilang makasasala nga mga estilo sa kinabuhi.

Magmugna kita ug mga Pariseo sa atong imahinasyon niadtong panahon pa ni Jesus. Sa tabok nga kalye gikan sa iyang gipuy-an nagpuyo ang usa ka makadadani nga babaye nga iyang gikaibgan. Iya dayong porma-pormahan ang maong babaye kon iya kining ma kita matag adlaw. Ang babaye usab medyo naibog kaniya, ug ang tinguha niya sa maong babaye nitubo pa gayod. Mas gusto niyang makit-an nga hubo ang maong babaye,ug iya kining kanunay nga gihuna-huna diha sa pakighilawas. Oh, kon maangkon lang unta niya siya!

Apan duna siya'y problema. Minyo siya, ug ang iyang relihiyon nagdili sa panapaw. Dili niya gustong supakon ang ika-pito nga sugo (bisan gisupak na niya kini ma tag panahon nga siya mangibog sa unod). Unsa may iyang mabuhat?

Adunay sulbad! Kon siya bulag sa iyang asawa karon, makahimo na siya sa pagminyo

sa babaye nga iyang gihuna-huna! Apan subay ba sa balaod kon makigbulag siya? Ang iya nga isig ka Pariseo miingon kaniya nga *Oo!* Dunay nahisulat mahitungod niana! Ang Deuteronomio 24:1 naghisgot mahitungod sa paghatag sa imong asawa ug kasulatan sa pagpakigbulag kon makigbulag ka kaniya. Ang pakigbulag *subay* sa balaod ilalom sa usa ka klaro nga panghitabo! Apan unsa man ang maong mga panghitabo? Iyang giba
sa pag-ayo kon unsay gisulti sa Dios:

> Kon ang lalaki magkuha ug asawa ug magpakasal kaniya, ug nahitabo nga
> wala siya makabaton ug pabor sa iyang panan-aw tungod
> kay nakakita siya'g dili angayan sa maong babaye, ug gisulatan niya'g
> kasulatan sa pakigbulag ang maong babaye ug gibutang kini sa iyang kamot
> ug gipapahawa niya ang babaye sa iyang balay...(Deuteronomio 24:1)

Ahah*! Pwede* niya buwagan ang iyang asawa kon makakita siya'g dili angay diha kani ya! Ug maoy iyang gibuhat! Ang iyang asawa dili kaayo gwapa sama sa babaye nga iyang nakita sa pikas kalye! (dili kini layo nga ehemplo. Sumala kang magtutudlo nga Hillel, nga adunay pinaka-ilado nga pagpanudlo mahitungod sa pakigbulag sa panahon ni Jesus, ang lalaki pwedeng makigbulag sa iyang asawa nga pinasubay sa balaod kon makakita siya ug usa nga mas gwapa pa, tungod kay mao kanay makahimo sa iyang asawa nga ”dili angayan” sa iyang panan-aw. Si magtutudlo nga Hillel nagtudlo pod nga ang lalaki mahimo nga makigbulag sa iyang asawa kon ang iyang asawa hilig sa parat o himarat, o kaha nakigsulti sa laing lalaki, o kaha dili makaanak).

Busa ang atong mangingibog sa unod nga Pariseo nagbulag sa iyang asawa subay ko no sa balaod pinaagi sa paghatag kaniya sa gikinahanglan nga kasulatan sa pakigbulag ug nakigminyo dayon sa babaye nga iyang gidamgo. Ug ang tanan daw walay bisan diyo tay na lamang nga sala kay ang balaod sa Dios gituman man!

Usa Ka Lahing Panglantaw

A Different View

Sa tinuoray, ang Dios lahi ug panglantaw sa mga butang. Wala siyay gihimong kasabutan mahitungod sa gihisgotang ”dili angay” sa Deuteronomio 24:1-4 kon
unsa gayod kini, kon kini igo ba nga rason sa pagpakigbulag.Gani,ang maong pasa he wala maghisgot kon kanus-a nga ang pakigbulag subay sa balaod o dili. Ang unod niini mahitungod lamang sa pagdili batok sa ikaduha o permiro pa nga gibulagan o kaha balo nga babaye nga nakigminyo pag-usab sa laing bana. Ang pag-ingon nga adunay ”pagka-dili angay” sa panan-aw sa Dios nga nakahimo sa pakigbulag nga su
bay sa balaod basi niini nga pasahe maoy usa lamang ka pinugos nga kahulugan niini nga teksto.

Sa bisan unsang panghitabo, diha sa huna-huna sa Dios, ang tawo nga akong gihisgo sa itaas walay kalainan sa mananapaw. Iyang gisupak ang ikapitong kasugoan. Gani, mas makasasala pa siya kaysa sa yanong mananapaw, kay siya sad-an tungod sa ”doble nga pagpanapaw”. Unsa man kana? Una, siya nakahimo sa pagpanaw mismo. Si Jesus sa unahan

miingon,"Si bisan kinsa nga makigbulag sa iyang asawa, gawas sa imoralidad, ug magminyo sa laing babaye nakabuhat ug pagpanapaw" (Mateo 19:9).

Ika-duha, tungod kay ang iyang binulagan nga asawa mangita man ug laing bana aron mabuhi, sa huna-huna sa Dios ang maong Pariseo susama ra nga nagpugos sa iyang asawa sa pagpakighilawas sa laing lalaki. Busa siya nagpahid ug kasal-anan sa iyang asawa nga mao ang "panapaw". [39] Si Jesus niingon," Si bisan kinsa nga nakigbulag sa iyang asawa gawas sa hinungdan nga mao ang pagpanapaw, *nakahimo* kani
yang mananapaw"(Mateo 5:32).

Si Jesus mahimo nga magpatong sa maong mangingibog nga Pariseo sa kaso nga "tri pli nga pagpanapaw" kon ang Iyang sugilon nga, " ug si bisan kinsa nga mangasawa sa bi
nulagan nga babaye nakapanapaw usab" (Mateo 5:32), nagpasabot nga ang Dios nagahi
mo sa maong Pariseo nga maoy manubag sa "pagpanapaw" sa bag-ong bana sa iyang gibulagan nga asawa.[40]

Usa kini ka init nga hisgotanan sa panahon ni Jesus, samtang atong mabasa kini sa laing pasahe diin ang mga Pariseo nangutana Kaniya, "Subay ba sa balaod kon ang lalaki makigbulag sa iyang asawa sa bisan unsa nga hinungdan?" (Mateo 19:3). Ang
ilang pangutana nagpadayag sa ilang kasing-kasing. Sa klaro gayod, ang uban kani
la gustong motuo nga ang pakigbulag subay sa balaod bisan unsay hinungdan.

Idugang usab nako nga kaulawon gayod kon ang mga Cristohanon magdala niining mao nga sinulat mahitungod sa pakigbulag, magahubad niini sa sayop nga paagi, ug mag butang ug bug-at nga gapos diha sa mga anak sa Dios. Si Jesus wala mag
hisgot mahitungod sa mga Cristohanon nga nagkabulag sa dihang wala pa
sila nangaluwas, ug kinsa, sa dihang nakakaplag ug kahibolongang pwede mahi
mong kapikas nga nahigugma usab sa kang Cristo, nakigminyo sa maong persona.
Dili kana katugbang sa pagpanapaw. Kon kana maoy gipasabot ni Jesus, atong usbon ang ebanghelyo,tungod kay wala na kini maghatag ug kapasayloan ngadto sa tanang sala sa mga makasasala. Gikan karon magsangyaw na kita nga, "si Jesus namatay alang kanimo, ug kon maghinulsol ka ug motuo Kaniya, mapasaylo ang tanan mong mga sala. Kon ikaw nakigbulag na, gawas niini, siguroa nga dili kana magminyo pag-usab kay kon dili, magapuyo ka nga mananapaw, ug ang Biblia naghisgot nga ang mga mananapaw ma imperno gayod. Usab, kon ikaw gibulagan *ug* nagminyo pag-usab, sa wala kapa niduol kang Cristo, kinahanglan nga imong biyaan ang imong kapikas karon.
Kay kondili magpadayon ka sa kinabuhing mananapaw, ug ang mga mana

---

[39] Sa tinuoray, ang Dios wala mag-isip sa maong babaye nga adunay tulubagon sa pakighilawas sa dihang nagminyo siya pag-usab; biktima lamang siya sa sala sa iyang bana. Sa klaro gayod, ang mga pulong ni Jesus walay kwenta gawas kon ang maong babaye magminyo pag-usab. Kondili, walay basihan nga siya isipong babayeng nakapanapaw.

[40]Sa makausa pa, ang Dios dili mag-isip sa bag-o nga bana nga maoy manubag sa sala nga panapaw. Siya nagbuhat ug kinahanglanong butang, nga mao ang pagpangasawa ug ang pagtabang alang sa ikabuhi sa bi
niyaan nga babaye. Apan kon ang lalaki magdasig sa babaye sa pagbulag sa iyang bana aron siya makapa ngasawa sa maong babaye, nan siya mahimong sad-an sa pagpanapaw, ug malagmit mao kana ang sala nga gihuna-huna ni Jesus dinhi niini.

napaw dili luwas”. [41]Mao ba kana ang ebanghelyo?[42]

Pagmatinud-anon, Dili Sama Sa Mga Eskriba'g Pariseo
Be Honest Unlike The Scribes And Pharisees

Ang ikatulong ehemplo ni Jesus sa dili maayong buhat ug sayop nga pag-aplikar sa mga Eskriba ug Pariseo sa Kasulatan may kalambigitan sa gisugo sa Dios sa pagsulti'g tinuod. Ang mga Eskriba'g Pariseo naka-ugmad ug usa ka inimbento nga pamaagi sa pag makak. Atong makat-onan gikan sa Mateo 23:16-22 nga wala nila isipa ang ilang kaugalingon nga obligado sa pagtuman sa ilang mga saad kon sila manumpa didto sa templo, sa halaran o kaha sa langit. Apan kon sila manumpa pinaagi sa *bulawan* diha sa templo, o sa *halad* diha sa halaran, o pinaagi sa Dios diha sa langit, sila obligado nga motuman sa ilang mga panumpa! Kana maoy katugbang sa binata nga huna-huna sa usa kahamtong na nga tawo nga nag-isip nga siya walay labot sa pagsulti'g tinuod samtang ang iyang tudlo iyang giporma'g koros sa iyang likod. Si Jesus nagdahom nga ang Iyang mga disipolo magsulti'g tinuod.

> Sa makausa pa, nakadungog kamo nga ang kakaraanan gisultihan nga, “Dili kamo manumpa ug sayop nga panumpa, apan tumana ang inyong panumpa sa Ginoo”. Apan sultihan ko kamo, nga ayaw gayod panaad, bisan sa langit, kay kini trono sa Dios,o sa yuta kay kini Iyang tumbanan, o diha ba sa Jerusalem, kay kini ang siyudad sa dako nga Hari. Ni magahimo kamog panumpa ginamit ang inyong ulo, kay dili kamo makapaputi o makapaitom bisag isa ka lugas sa inyong buhok. Apan tugoti nga ang inyong sugilon mahimong ”Oo kon Oo” ug ”Dili kon dili”; ug kon unsay lapas na niini iya na sa yawa. (Mateo 5:33-37)

Ang orihinal nga sugo sa Dios mahitungod sa panaad o panumpa wala maghisgot ma hitungod sa pagsaad pinaagi sa pagpanumpa diha sa usa ka butang. Maoy tuyo sa Dios nga ang Iyang mga katawhan magsulti'g tinuod sa tanang panahon, busa wala na gikina hanglan ang pagpanumpa bisan kanus-a.

Walay sayop sa pagpanumpa, tungod kay kini susama ra sa pagpanaad. Gani, ang panaad sa pagsugot sa Dios maayo. Ang kaluwasan nagsugod sa pagpanumpa nga mosunod kang Jesus. Apan kon ang mga tawo manumpa na ngadto sa usa ka butang aron lang tuohan sa ilang isigkatawo, *usa kini ka tukma nga pag-angkon nga sila kasarangang ma makak gayod.* Ang mga tawo nga kanunayng nagsulti'g tinuod dili na kinahanglang manumpa pa. Apan daghang mga kasimbahanan niining mga adlawa nga puno sa mga bakakon, ug ang mga ministro mao pa gayod ang nanguna
sa pagpanlimbong ug sa pagkamaro.

Ang naga panghimo'g tinun-an nga ministro nagpahimutang ug panig-ingnan sa pag

---

[41] Adunay lain pang sitwasyon nga angayan hatagan ug pagtagad. Pananglit, ang Cristohanong babaye kinsa ang wala pa maluwas nga bana nibulag kaniya sa klaro gayod dili sad-an sa pagpanapaw kon siya magminyo ug Cristohanong lalake.

[42] Sa unahan nga kapitulo mahitungod sa ”pakigbulag ug pagminyo pag-usab”, akong gihatagan ug pagtagad kini nga hisgutanan sa han-ay gayod.

ka dili bakakon ug nagtudlo sa iyang mga disipolo nga kanunay magsulti'g tinuod. Siya nahibalo nga si Juan nagpasidaan nga ang tanang bakakon itambog ngadto sa linaw nga nagdilaab nga kalayo ug asupre (Gipadayag 21:8).

Ayaw Panimalos, Sama Sa Gibuhat Sa Mga Eskriba'g Pariseo

Don't Take Revenge, As Do The Scribes And Pharisees

Ang sunod nga butang diha sa listahan sa mga gisaway ni Jesus mao ang buhat sa mga Pariseo nga pagbaliktad sa usa ka ilado kaayo nga bersikulo sa Daang Tugon. Ato na nga gihatagan sa pagtagad kining mao nga pasahe didto sa kapitulo niini nga libro nga naghisgot mahitungod sa paghubad sa Bibliya.

> Nakadungog kamo sa giingon kaniadto, "Mata sa mata ug ngipon
> sa ngipon". Apan sultihan ko kamo, ayaw ug dumili-i siya
> nga daotan; apan si bisan kinsa hinuon nga mosagpa kanimo sa imong tuo
> nga aping, ipasagpa usab kaniya ang imong wala. Ug kon dunay usa nga
> magbugal-bugal kanimo ug hukasan ka sa imong kamisin, ihatag usab kaniya
> ang imong sapot nga pangtugnaw. Ug si bisan kinsa nga mamugos kanimo sa
> pag-kuyog kaniya sa usa ka milya
> nga paglakaw, ubani pa siya sa ikaduha nga milya. Hatagi siya
> nga nangayo kanimo, ug ayaw ug talikdi siya nga manghu
> lam kanimo" (Mateo 5:38-42).

Ang balaod ni Moises nagdeklarar nga kon ang usa ka tawo makita nga sad-an diha sa korte tungod sa pagpasakit niya sa laing tawo, ang iyang silot kinahanglan katugbang sa kakuyaw nga siya ang hinungdan. Kon siya nakatang-tang sa ngipon sa uban, aron mahimong patas ug dunay hustisya, ang iya usab nga ngipon kinahanglan tang-tangon. Kini nga sugo gikahatag aron pagsiguro nga ang hustisya ikadalit diha sa mga kaso sa korte alang sa mga dagkong atraso. Ang Dios nagpahimutang ug sistema sa mga korte ug mga maghuhukom ilalom sa balaod aron pag-ila sa krimen, pagsiguro sa hustisya, ug pagpugong sa panimalos. Ug ang Dios nagsugo sa mga maghuhukom nga dili magpihig-pihig ug magmaki-angayon sa ilang mga paghukom. Ila gayong ipatuman ang "mata sa mata" ug "ngipon sa ngipon". Apan kana nga tipik sa sugilon ug sugo kanunay makita diha sa mga pasahi mahitungod sa hustisya diha sa mga korte.

Sa makausa pa, sa laing bahin, ang mga Eskriba ug mga Pariseo naglubag sa maong sugo, nga nagliso sa maong sugo ngadto sa paghimo sa panimalos nga usa ka balaang obligasyon. Sa klaro gayod, nidawat sila sa "dili gayod uyon" nga patakaran,
nga naga pangita gani ug panimalos bisan sa pinaka-gamay nga mga atraso.

Ang Dios, sa laing bahin, kanunay nagdahom ug dugang pa gikan sa Iyang mga katawhan. Ang pagpanimalos maoy usa ka butang nga sa higpit gayod Iyang gidili (Deuteronomio 32:35). Ang Daang Tugon nagtudlo nga ang mga katawhan sa Dios kinahanglan magpakitag kalooy ngadto sa ilang mga kaaway (Exodu 23:4 5; Panultihon 25:21-22). Si Jesus nag-endorso niini nga kamatuoran pinaagi sa pagsulti sa Iyang mga tinun-an sa pagpatara sa pikas aping ug sa

pagkuyog ug dugang pa nga milya kon makig-uyon sa mga daotang tawo. Kon dunay nakasala kanato, ang Dios gusto nga kita magmaloloy-on, nga mobalos ug maayo ngadto sa daotan.

Apan si Jesus ba nagdahom nga kita motugot na lamang sa mga tawo sa pagbaton ug hilabihan nga pagpamintaha nganhi kanato ug magtugot kanila sa paggun-ob sa atong kinabuhi kon gustohon nila? Sayop ba ang pagdala sa usa ka dili magtutuo ngadto sa korte, nga magapangita'g hustisya alang sa usa ka supak sa balaod nga buhat nga gihimo nganhi kanato? Dili. Si Jesus wala maghisgot mahitungod sa pagkab-ot ug hustisya alang sa mga dagkong atraso diha sa korte, kondili sa personal nga pagpanimalos alang sa gagmayng panagbingkil. Hibaw-i nga si Jesus wala magsulti nga atong itanyag ang atong liog alang sa pagpugong kaniya nga nagdunggab kanato sa likod. Wala Siya moingon nga atong ihatag ang atong balay kaniya nga nangayo sa atong sakyanan. Si Jesus yano nga nagsulti kanato sa pagpakita'g hataas nga pagtugot ug kalooy kon sa matag-adlaw makasugat kita ug ginagmayng sayop ug yano nga hagit sa pagpakigsabot sa mga tawo nga ang ilang kaugalingon ra ang gihuna-huna. Gusto Siya nga kita mag mas maloloy-on pa kay sa gidahom sa mga tawong hakog nganhi kanato. Niana nga sukdanan, ang mga Eskriba ug Pariseo wala gayod maka-abot.

Nganong daghan sa mga nag-angkon nga Cristohanon ang dali rang masakitan? Nga nong dali raman sila kaayong bati-on ug kahi-ubos pinaagi sa mga atraso nga napulo ka pilo ra ang kagamayon kompara sa paglaparo sa aping? Naluwas naba kining mga tawha na? Ang ministro nga nagapanghimog tinun-an magpahimutang ug panig-ingnan sa pag pasagpa sa pikas usab nga aping, ug magtudlo siya sa iyang mga tinun-an sa pagbuhat sa ingon.

Ayaw Kapungti Ang Inyong Mga Kaaway, Sama Sa Gibuhat Sa Mga Eskriba'g Pariseo

Don’t Hate Your Enemies, As Do The Scribes And Pharisees

Sa kataposan, nagtala si Jesus ug usa pa ka kasugoan nga gihatag sa Dios nga gipapa sa mga Eskriba ug Pariseo aron pagpahiluna sa ilang maaligot-gotong kasing-kasing.

> Nakadungog kamo nga giingon kaniadto, ”Higugmaa ang inyong mga silingan; ug kaligot-goti ang inyong mga kaaway”. Apan Ako maga ingon kaninyo, nga higugmaa ang inyong mga kaaway, ug iampo ninyo ang mga naglutos kaninyo aron kamo mahimong mga anak sa inyong Amahan nga ato-a sa langit; kay Siya nagpasubang man sa Iyang adlaw ug na gapadala ug ulan ngadto sa mga daotan ug mga matarong. Kay kon mao ray inyong higugmaon kadto sila nga nahigugma kaninyo, unsa may iganti niini? Dili ba gibuhat man usab kini sa mga manukutay ug buhis? Ug kon mao ray inyong pangumustahon ang inyong igsoon unsa may inyong nabuhat nga labaw pa sa uban? Dili ba nagabuhat usab ang mga Hentil sa ingon? Busa pagmahing pit kamo, ingon nga hingpit usab ang inyong Amahan nga anaa sa langit. (Mateo 5:43-48)

Sa Daang Tugon, ang Dios nag-ingon, ”Higugmaa ang inyong silingan sama sa inyong kaugalingon” (Levitico 19:18), apan ang mga Eskriba ug mga Pariseo sa kasayon naghulagway sa silingan ingon nga kadto lamang mga tawo nga nahigugma kanila. Ang uban

kanila, mga kaaway na, ug sanglit nag-ingon ang Dios nga higugmaon nato ang ato lamang mga silingan, sakto kaayo nga atong kaligot-gotan ang atong mga kaaway. Sumala ni Jesus, sa laing bahin, dili kana ang tuyo sa Dios.

Si Jesus nagatudlo na sa unahan sa sugilanon mahitungod sa Maayong Samaryan hon nga kinahanglan isipon nato ang *matag* tawo nga atong silingan. [43]Gusto sa Dios nga kita mahigugma sa *tanan*, apil na ang atong mga kaaway. Mao kana ang sukdanan sa Dios alang sa Iyang mga kaanakan, usa ka sukdanan diin Siya usab nagapuyo dinhi niini. Nagpadala Siya'g adlaw ug ulan nga mopatubo sa mga mamunga nga tanom, dili lamang ngadto sa mga maayong tawo, kondili ngadto usab sa mga daotan. Kinahanglan atong sundon ang Iyang panig-ingnan, nga magpakita'g kalooy ngadto sa dili angayang
mga tawo. Kon ato kanang buhaton, kana magpakita nga kita mga "anak sa (atong) Ama han nga anaa sa langit" (Mateo 5:45). Ang mga tinuod nga natawo-pag-usab nga mga ka tawhan managgawi sama sa ilang Amahan.

Ang gugma nga gidahom sa Dios nga atong ipakita ngadto sa atong mga kaaway dili usa ka pagbati o pag-uyon sa ilang pagkadaotan. Ang Dios wala magsugo kanato nga kita magpakita ug mainitong pagbati alang sa mga nisupak kanato. Wala Siya magtudlo kanato nga kita mosulti'g dili tinuod, nga ang atong mga kaaway tinuod gayod nga kahibulongang mga tawo. Apan Siya nagdahom nga kita magmaloloy-on ngadto kanila ug maga mugnag kinabubut-ong lihok ngadto niana nga katap0san, bisan lamang diha sa pagabi-abi kanila ug sa pag-ampo alang kanila.

Hibaw-i nga sa makausa pa si Jesus nagpalig-on sa Iyang tema nga— *Ang mga mata rong lamang maoy makapanunod sa gingharian sa Dios.* Iyang gisultihan ang Iyang mga disipolo nga kon mao ray ilang higugmaon kadtong mga nahigugma kanila, wala si
lay kalainan sa paganong mga Gentil ug mga manukotay sa buhis, duha ka klase sa mga tawo nga gikauyonan sa mga Judio nga siguro nang maimperno. Kana maoy laing paagi sa pag-ingon nga kadtong mga tawo nga mao ray ilang gihigugma kadtong nahigugma kanila mahi-agom gayod sa imperno.

Buhat Ug Maayo Alang Sa Saktong Motibo, Dili Sama Sa Mga Eskriba'g Pariseo

Do Good For The Right Motives, Unlike The Scribes And Pharisees

Dili lamang kay si Jesus nagdahom nga ang Iyang mga disipolo magbalaan lamang, kondili magbalaan sila alang sa saktong mga rason. Posible ang pagsunod sa mga sugo sa Dios bisan ug sa gihapon dili Niya ikahimuot kini kon ang pagkamasinulondon Kaniya nag-gikan sa dili maayo nga motibo. Si Jesus nanghimaraot sa mga Eskriba ug Pariseo tungod kay ang ilang mga maayong buhat ilang gibuhat aron daygon sa uban (Mateo 23:5). Siya nagdahom nga ang Iyang mga disipolo mahimong lahi.

Pagbantay sa inyong pagpakamatarong atubangan sa mga tawo aron la

[43] Usa ka Judio nga magtutudlo sa mga balaod kinsa, nangandoy sa pagpakamatarong sa iyang kaugali ngon, ang nangutana kang Jesus sa usa ka pangutana nga, "kinsa ang akong silingan"? Masiguro nimo nga siya naghuna-huna nga aduna na siyay sakto nga tubag. Si Jesus mitubag kaniya pinaagi sa sugilanon sa usa ka Samaryanhon, nga usa ka sakop sa rasa nga wala kaangayi sa mga Judio, kinsa nagpamatuod sa iya nga kaugalingon nga siya silingan sa usa ka gi-among-amongan nga Judio. (Lukas 10:25-37)

> mang magpasikat kanila; dili gayod kamo makadawat ug ganti gikan sa
> inyong Amahan sa Langit. Busa kon mohatag kamo'g limos, ayaw
> kamo pagpatingog ug trumpeta aron pagpaila sa inyong kaugalingon,
> ingon sa gibuhat sa mga tigpakaaron-ingnon diha sa mga sinagoga ug
> sa mga kadalanan (nakahibalo ang mga tigpaminaw ni Jesus kon kinsa
> ang Iyahang gipasabot), aron sila pasidunggan sa mga tawo.
> Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, gigantihan na sila. Apan
> kon mohatag kamog limos, ayaw pahibalo-a ang imong wala nga
> kamot kon unsay gibuhat sa imong tuo aron nga ang inyong
> limos mahimong sekreto; ug ang inyong Amahan
> nga nagtan-aw kaninyo sa tago magaganti kaninyo. (Mateo 6:1-4)

Si Jesus nagdahom nga ang Iyang mga sumusunod mohatag ug limos ngadto sa mga kabos. Ang balaod nagsugo niini (Exodu 23:11; Levitico 19:10;23:22;25:35; Deut.15:7-11), apan ang mga Eskriba'g Pariseo nagbuhat niini uban sa pagpatingog sa mga trumpeta, nga daw nagtawag sa mga kabos ngadto sa ilang mang gihatagong buhat diha sa publiko. Apan pila ba sa mga nag-angkon nga Cristohanon ang *walay gihatag* nga limos sa mga kabos? Wala gani sila makahimo sa pagsusi sa ilang mga motibo sa paghatag ug limos. Kon ang paghuna-huna lamang sa kaugalingon maoy nagtukmod sa
mga Eskriba'g Pariseo sa pagpahibalo sa ilang paghatag ug limos, unsa kahay nagtuk mod sa mga Cristohanon aron *ibalewala* ang kalisod sa mga kabos? Niini nga talan-a won, nakalabaw ba sa pagkamatarong sa mga Eskriba'g Pariseo ang ilang pagkamata rong?

Sama sa gisubli pagsulti ni Pablo diha sa I Corinto 3:10-15, mahimo kitang mobuhat ug maayong mga butang alang sa sayop nga mga katarongan. Kon ang atong mga mo tibo dili putli, ang atong mga maayong buhat dili gantihan. Si Pablo nagsulat nga posible gani ang pagsangyaw sa ebanghelyo pinasikad sa dili putli nga motibo (Filipos 1:15-17). Sama sa gisugyot ni Jesus, ang maayong paagi aron pagsiguro nga ang atong paghatag putli ang motibo mao ang paghatag sa sekreto gayod, nga dili magpahibalo sa atong wala nga kamot kon unsay gibuhat sa atong tuo nga kamot. Ang nagapanghimog tinun-an nga ministro nagtudlo sa iyang mga disipolo sa paghatag ngadto sa mga kabos (kon duna silay mahimo), ug Iyang gibansay sa hilom ang Iyang giwali.

Ang Pag-ampo Ug Pagpuasa Alang Sa Saktong Rason

Praying And Fasting For The Right Reason

Si Jesus usab nagdahom nga ang Iyang mga sumusunod mag-ampo ug magpuasa, ug nga ilang buhaton ang maong mga butang, dili aron makit-an sa mga tawo, kondili aron magpahimuot sa ilang Amahan. Kay kondili wala silay kalahi-an sa mga Eskriba'g Pari seo, nga nag-ampo ug nagpuasa aron lang maka angkon sa pagdayeg sa mga tawo, nga usa ka lumalabay lamang nga ganti. Si Jesus nagpahimangno sa Iyang mga sumusunod:

> Ug kon kamo mag-ampo, ayaw kamo panundog sa mga tigpaka
> aron-ingnon; kay sila mahigugmaong motindog ug mag-ampo diha sa mga
> sinagoga ug sa mga eskina sa kadalanan, aron lang makit-an

> sa mga tawo (ang mga naminaw kang Jesus nahibalo na kon kinsay Iyang gipasabot). Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga gigantihan na sila. Apan kamo, kon mag-ampo, sulod kamo sa inyong lawak, ug sirad-i ang pultahan, pag-ampo sa inyong Amahan nga anaa sa tago, ug ang inyong Amahan nga nagtan-aw kaninyo sa tago magagan ti kaninyo. Ug kon kamo magpuasa, ayaw kamo pagpakita'g masulob-ong panagway sama sa gibuhat sa mga tigpakaaron-ingnon, kay si la nagsalikway sa pag-atiman sa ilang mga panagway aron makit-an sa mga tawo nga nagpuasa (sa gihapon nasayran na sa mga tigpaminaw ni Jesus kon kinsay Iyang gihisgotan). Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga gigantihan na sila. Apan kon kamo magpuasa, dihogi ang inyong ulo ug lana, ug panghilam-os sa inyong nawong, aron dili ka mo mailhan sa mga tawo nga kamo nagpuasa, kondili sa inyo lamang Amahan nga anaa sa tago; ug ang inyong Amahan nga nagtan-aw kaninyo sa tago magahatag kaninyo ug ganti (Matt.6:5-6,16-18).

Pila kabu-ok ang mga nag angkon nga Cristohanon nga walay naglungtad nga mai nampu-ong kinabuhi ug walay pagpuasa? [44]Niini nga hisgotanan, giunsa man sa pagtandi ang ilang pagkamatarong ngadto sa pagkamatarong sa mga Eskriba ug Pariseo, nga nagabuhat nianang duha (bisan kon tungod ug alang sa sayop nga mga rason)?

Usa Ka Pagtipas Mahitungod Sa Pag-ampo Ug Pagpasaylo

A Digression Regarding Prayer And Forgiveness

Samtang anaa sa hisgotanan mahitungod sa pag-ampo, si Jesus mitipas ug dyotay aron pagtanyag ug dugang pang tukma nga sugo ngadto sa Iyang mga tinun-an mahitungod sa kon unsaon nila pag-ampo. Si Jesus gusto nga kita mag-ampo sa paagi nga dili nato ma insulto ang Iyang Amahan pinaagi sa paglimod, diha sa atong mga pag-ampo, kon unsay Iyang gipadayag mahitungod sa Iyang kaugalingon. Pananglit, tungod kay ang Dios nakahibalo naman kon unsay atong gikinahanglan sa wala pa kita manga yo Kaniya (nakahibalo Siya sa matag butang), walay katarongan nga kita mogamit ug wa lay kwenta nga pagbalik-balik kon kita mag-ampo:

> Ug kon kamo mag-ampo, ayaw kamo paggamit nianang walay kwenta nga pagbalik-balik, sama sa gibuhat sa mga Hentil, kay nagtuo sila nga sila pagadunggon tungon sa daghan nilang gipamulong. Busa a yaw kamo pagsundog kanila; kay ang inyong Amahan nakasayod na kon unsay inyong gikinahanglan, sa wala pa kamo manga yo Kaniya (Mateo 6:7-8).

Tinuod gayod, nga ang atong mga pag-ampo magpadayag kon unsa gayod nato ka si nati ang Dios. Kadtong nakaila Kaniya sama sa gipadayag mahitungod Kaniya diha

[44] Sa unahan niini nga libro adunay akong gisukip nga usa ka kapitulo mahitungod sa hisgotanan nga pagpuasa.

sa Iyang mga Pulong mag-ampo hangtod sa kataposan nga ang *Iyang* pagbu-ot maoy ma tuman ug nga *Siya* mahimaya. Ang ilang kinatas-ang tinguha mao ang pagkabalaan, nga nagpahimuot Kaniya sa kinatibok-an gayod. Kini gipakita diha sa sumbanan nga pag-ampo ni Jesus, nga gitawag usab nato ug Pag-ampo sa Ginoo, nga nahiapil sa sunod nga sugo ni Jesus sa Iyang mga disipolo. Kana nagpadayag sa Iyang gidahom alang sa atong mga prayoridad ug kamatinud-anon.[45]

> Busa, pag-ampo, sama niini nga paagi:" Amahan namo nga anaa sa langit, pagdaygon ang Imong ngalan. Moabot kanamo ang Imong gingharian. Ang Imong pagbu-ot maoy matuman, dinhi sa kalibo tan sama nga natuman kini diha sa langit. Hatagi kami sa a mong pagkaon niining adlawa" (Mateo 6:9-11).

Ang pinakanag-unang pagtagad sa mga tinun-an ni Cristo mao nga ang ngalan sa Dios pagadaygon, nga kini pagarespetohan, pagatahuron, ug paga-balaanon.

Sa klarohay, kadtong mga nag-ampo nga ang ngalan sa Dios pagadaygon kinahang lan magbalaan sa ilang kaugalingon nga magdayeg sa ngalan sa Dios. Usa ka pagpaka-aron ingnon ang pagbuhat sa sukwahi niini. Busa kini nga pag-ampo nagpakita sa atong tinguha nga ang uban motugyan sa ilang kaugalingon ngadto sa Dios sama sa atong pagpanugyan.

Ang ika-duhang hangyo diha sa sumbanan nga pag-ampo sama sa gihapon: "ang Imo nga gingharian moabot". Ang panghuna-huna mahitungod sa gingharian nagpasabot nga adunay usa ka hari nga naghari sa Iyang gingharian. Ang Cristohanong tinun-an nangandoy nga makakita sa iyang Hari, nga maoy usa nga nagmando sa iyang kinabuhi, nga nagmando usab sa tibook kalibotan. Unta ang matag-usa magayukbo ug magapiko sa ilang mga tuhod ngadto kang Jesus diha sa masinugtanong pagtuo!

Ang ika-tulong hangyo nagsubli sa una ug ikaduha: "matuman ang Imong pagbuot dinhi sa yuta maingon nga gituman kini diha sa langit". Sa makausa pa, unsaon man nato sa pag-ampo sa maong pag-ampo sa sinsiro gayod kon walay pagtugyan sa atong kaugalingon ngadto sa pagbuot sa Dios diha sa atong mga kinabuhi? Ang tinuod nga disipolo nagtinguha nga ang pagbuot sa Dios matuman dinhi sa yuta ingon nga natu man kini sa langit—sa hingpit ug sa kumpleto gayod.

Nga ang ngalan sa Dios paga-daygon, nga ang Iyang kabubut-on maoy matuman, nga ang Iyang gingharian moabot, maoy labawng hinungdanon alang kanato kaysa sa pagbaton ug kanunayng pagkaon, nga atong "kada adlaw nga tinapay". Kining ika-upat nga hangyo nabutang sa ika-upat tungod sa usa ka rason. Diha niini nga hangyo, gipakita gayod ang saktong paghan-ay sa atong mga nag-unang pagtagad, ug wala gayoy timailhan sa kahakog nga makita dinhi niini. Ang mga disipolo ni Cristo nag-alagad sa Dios ug dili sa salapi. Wala sila naka sentro sa pagtigum ug yutan-ong bahandi.

Ako usab nga idugang nga kining ika-upat nga hangyo daw nagpaila nga kining mao

---

[45] Sa makasusubo nga kahimtang, ang uban nag-ingon nga kini usa ka pag-ampo nga dili angay gamiton sa mga Cristohanon tungod kay wala kini i ampo sa "ngalan ni Jesus". Sa paggamit niini nga pangatarongan sa laing bahin, atong ikasulti sa panapos gayod nga daghang mga pag-ampo sa mga apostoles nga nahitala diha sa libro sa mga Buhat ug sa mga sinulat nga dili "Cristohanong mga pag-ampo".

nga sumbanang pag-ampo maoy usa nga kinahanglang i-ampo sa matag-adlaw, sa sinug danan sa matag adlaw.

Ang Sumbanan Nga Pag-ampo Nagpadayon
The Model Prayer Continues

Nakasala ba ang mga disipolo ni Cristo? Sa klarohay makasala gayod sila usahay, kay si Jesus nagtudlo man kanila nga mangayo ug pasaylo sa ilang mga sala.

> "Ug pasayloa kami sa among mga sala, ingon nga kami usab nag pasay lo sa mga nakasala kanamo. Ug ayaw kami itugyan ngadto sa ten tasyon, hinunoa ipahigawas kami sa kadaotan. Kay Imo ang gingharian, ug ang gahom, ug ang himaya, sa walay kataposan. Amen." Kay kon pasayloon ninyo ang mga tawo sa ilang mga kalapasan, ang inyong langitnon nga Amahan mopasaylo usab kaninyo. Apan kon dili ninyo pasayloon ang mga tawo, ang inyong langitnong Amahan dili u sab mopasaylo sa inyo nga mga kalapasan (Mateo 6:12-15).

Ang mga disipolo ni Jesus nakasabot nga ang ilang pagsupak makapasakit sa Dios, ug sa dihang sila makasala, bati-on sila'g kaulaw. Gusto sila nga kawad-an sa mansa, ug salamat kay ang ilang puno sa grasya nga langitnong Amahan andam man nga mopasaylo kanila. Apan kinahanglan nga ilang pangayoon ang kapasayloan, nga mao ang ika-limang hangyo nga makita diha sa pag-ampo sa Ginoo.

Ang ilang pagka-pinasaylo,hinoon, adunay kondisyon basi sa ilang pagpasaylo sa uban. Tungod kay gipasaylo sila sa hilabihan, duna silay obligasyon sa pagpasaylo sa matag–usa nga naghangyo sa ilang pasaylo (ug motrabaho uban sa gugma alang sa pagpasig-uli). Kon sila magdumili sa pagpasaylo, ang Dios dili pod mopasaylo kanila.

Ang ika-unom ug kataposang hangyo, maoy usa nga nagpakita sa tinuod nga tinguha sa usa ka disipolo nga mabalaan: "Ayaw kami itugyan sa tentasyon, apan luwasa kami gi kan sa kadaotan (o sa'mga daotan')". Ang tinuod nga disipolo hilabihan gayod ang pagti nguha sa pagkabalaan nga nagahangyo sa Dios nga dili siya dad-on sa usa ka sitwasyon diin siya tintalon, basin siya madani. Dugang pa, naghangyo siya nga ang Dios maglu was kaniya gikan sa tanang kadaotan nga posibleng makalaang kaniya. Sa klaro gayod usa kini ka dako nga pag-ampo nga angay i-ampo sa pagsugod sa usa ka adlaw, sa dili pa kita molawig ngadto sa kalibotan sa kadaotan ug tentasyon. Ug sa klaro gayod, makala om kita nga ang Dios motubag niini nga pag-ampo nga gisulti Niya kanato nga atong i-ampo!

Kadtong nakaila sa Dios makasabot kon ngano nga ang tanang unom ka hangyo niini nga pag-ampo angayan man gayod. Ang rason gipadayag diha sa katapusang linya sa pagampo. "Kay (o *tungod*) Imo ang gingharian, ug ang gahom, ug ang himaya, sa kahangtoran" (Mateo 6:13). Ang Dios dako nga hari nga nagmando sa Iyang gingharian diin kita mao ang Iyang mga sulogoon. Siya gamhanan sa tanan, ug kinahanglan wala gayoy si bisan kinsa nga mosulay sa pagsukol sa Iyang kabubut-on. Ang tanang himaya alang gayod Kaniya hangtod sa kahangtoran. Angayan gayod siya nga pagatuma non.

Unsa ang nag-una nga tema sa pag-ampo sa Ginoo? *Pagkabalaan*. Ang mga disipolo ni Cristo nagtinguha nga ang ngalan sa Dios paga-ilhon nga sagrado, nga ang Iyang pag mando mapalig-on gayod sa tibook kalibotan, ug nga ang Iyang pagbolot-an matuman sa hingpit gayod bisan asa. Mas hinungdanon pa kini kaayo alang kanila kaysa ilang pag kaon sa matag-adlaw. Gusto nila nga mahimong makapalipay sa Iyang panan-aw, ug sa dihang sila mapakyas, gusto sila'g kapasayloan gikan Kaniya. Ingon nga pinasaylong mga tawo, nagpasaylo usab sila sa uban. Nangandoy sila nga mahimong balaan sa hing pit gayod, ug makita kini diha sa ilang paglikay sa tentasyon, tungod kay ang tentasyon makapatubo sa kahigayonan nga sila makasala. Ang naga panghimog tinun-an nagtudlo sa iyang mga hinimong tinun-an niining mga butanga.

Ang Tinun-an Ug Ang Iyang Mga Nabatunang Kabtangan

The Disciple And His Material Possessions

Ang sunod nga topiko sa Wali didto sa Bungtod adunay kakayahan nga makadistur bo pag-ayo sa mga nag-angkon nga Cristohanon kansang nag-una nga pangandoy sa ki nabuhi mao ang kanunay nga pagtubo sa ilang mga pagtigum ug mga butang materyal:

> Ayaw pagtigom alang sa inyong kaugalingon ug mga bahandi dinhi sa kalibotan, diin ang mga ok-ok ug taya modaot ra niini, ug ang mga ka watan molongkab ug mokawat lamang niini. Apan pagtigom hinuon alang sa inyong kaugalingon ug mga bahandi didto sa langit, diin bisan ang ok-ok ug taya dili makakotkot niini,ug ang mga kawatan dili maka lungkab ug maka-kawat niini; kay hain gani ang inyong katigayunan, ato-a usab didto ang inyong kasing-kasing. Ang suga sa lawas mao ang mata; busa kon ang inyong mata tin-aw, ang inyong tibook lawas mapu no sa kalamdag. Apan kon ang imong mata daot, ang imong tibook la was mapuno sa kangitngit. Busa kon ang kalamdag nga anaa kaninyo kangitngit diay, unsa kaha kadako ang maong kangitngit! Walay
> si bisan kinsa nga maka alagad sa duha ka agalon; kay mahimo lamang nga magmatinud-anon siya sa usa ug iyang binuangan ang usa, o kaha iyang unungan ang usa ug biyaan ang usa. Dili kamo maka-alagad sa Dios ug bahandi. (Mateo6:19-24)

Si Jesus nagsugo nga dili kita magpahiluna alang sa atong kaugalingon ug mga ba handi dinhi sa kalibotan. Unsa man kaha ang naglangkob sa usa ka “bahandi”? Ang mga tinuod nga bahandi sa kasagaran gitago-an sulod sa tago-anang kahon, ug gitago-an sa wala hisayri sa tanan nga dapit, ug wala gamita alang sa na andang kada-adlaw nga buluhaton. Si Jesus naghisgot kanila ingon nga mga butang nga makadani sa mga ok-ok, taya ug mga kawatan. Ang lain pang tawag niini mao ang, ”mga wala kinahang la na”. Ang mga ok-ok mokot-kot niadtong mga dugay nang gitago-an nato sa atong para dor, apan dili niadtong kanunay natong gisuot. Ang taya usab mokot-kot niadtong mga butang nga talagsa ra natong gamiton. Sa mga nasod nga naugmad na pag-ayo, maoy kanunay nga kawaton sa mga kawatan

kadtong mga butang nga wala gyud gamita kanu nay o wala gyod kinahanglana kaayo sama sa: mga dibuho, alahas, mahalon nga mga
gamit, ug kadtong mga pwedeng ika-prenda.

Ang tinuod nga mga disipolo ”nagabiya sa tanan nilang katigayunan” (Lukas 14:33). Sila sa yano gayod mga piniyalan lamang sa salapi sa Dios, busa ang desisyon sa paggas to sa salapi mahimong espirituhanon na. Ang atong paggasto sa salapi maoy nagpaila kon kinsay nagkontrolar sa atong kinabuhi. Kon kita magtigom ug ”mga bahandi”, nagti gom ug nagpalit niadtong wala kinahanglana, atong gipakita nga si Jesus dili maoy nag kontrolar, kay kon Siya pa, ato untang buhaton ang mas maayong butang uban sa salapi nga Iyang gisalig kanato.

Unsa man kanang mga butanga nga maayo? Si Jesus nagsugo kanato nga magtigom ug bahandi didto sa langit. Unsaon man pagkahimong posible niana? Iya kitang gisugin lan diha sa ebanghelyo ni Lukas: ”ibaligya ang tanan nimong kabtangan ug ipanghatag ang halin; buhati ang imong kaugalingon ug usa ka panudlanan nga dili gayod mahub san, ug usa ka bahandi nga dili gayod mohubas didto sa langit, diin walay moduol nga kawatan ug walay ok-ok nga mokot-kot niini” (Lukas 12:33).

Pinaagi sa paghatag ug salapi aron itabang sa mga kabos ug sa pagpakatag sa ebang helyo, nagtigom kita'g mga bahandi didto sa langit. Si Jesus nagsulti kanato sa pagbuhat sa seguro aron dili mosangko sa pagka-walay nahot, ug mogasto diha sa butang nga dili gayod alkanse. Mao kana ang gibuhat sa ministro nga nagapanghimog tinun-an, ug nag tudlo usab siya sa iyang mga gihimong tinun-an sa pagbuhat sa ingon.

Ang Daot Nga Mata

The Bad Eye

Unsa ang gipasabot ni Jesus sa dihang naghisgot Siya mahitungod sa mga tawo nga klaro ang panan-aw kansang mga lawas puno sa kahayag ug mga tawo nga daot ug mga mata ug ang mga lawas puno sa kangit-ngit? Ang Iyang mga pulong adunay kalam bigi tan sa salapi ug sa mga materyal nga mga butang, tungod kay naghisgot man Siya mahi tungod niana sa sinugdanan ug kataposan.

Ang greigong pinulongan nga gihubad ug ”daot” sa Mateo 6:23 mao ra nga pulong nga gihubad sa Mateo 20:15 ug ”masinahon”. Mabasa nato ang mahitungod sa usa ka tig dumala ug mga trabahante nga nisulti ngadto sa iyang trabahante nga, ”*Nasina* ba ang imohang mga mata tungod kay ako manggihatagon?” Sa klaro gayod ang mata dili gayod maoy mobati ug kasina. Busa ang pulong nga, ”masinahon”(o dotan) nga mata” naghisgot mahitungod sa usa ka tawo nga adunay hinakog nga mga tinguha. Kini magta bang kanato sa mas maayo pa nga pagsabot kon unsay gipasabot ni Cristo diha sa Mateo 6:22-23.

Ang tawo nga dunay tin-aw nga mata nagsimbolo sa usa nga dunay putli nga kasing-kasing, nga nagtugot sa kahayag sa kamatuoran nga mosulod diha kaniya. Busa nag-alagad siya sa Dios ug nagtigom ug bahandi, dili sa kalibotan, kondili didto sa langit diin
to-a usab didto ang iyang kasing-kasing. Ang tawo nga dunay daot nga mata nagpalong sa kahayag sa kamatuoran aron dili kini makasulod, kay nagtuo man siya nga anaa na ka niya ang kamatuoran, ug busa napuno siya sa kangit-ngit, nga nagtuo sa mga bakak. Nagtigom siya'g mga bahandi sa kalibotan nga maoy nahimutangan sa

iyang kasing-kasing. Nagatuo siya nga ang tuyo sa iyang kinabuhi mao ang pagpaburot sa iyang kaugalingon. Ang salapi maoy iyang dios. Dili siya siguro nga malangit.

Unsa may buot ipasabot sa pag-isip sa kwarta nga imong dios? Nagpasabot kana nga ang salapi adunay dapit sa imong kinabuhi, dapit nga iyaha Dios. Ang salapi maoy naggi ya sa imong kinabuhi. Nag-ot-ot kini sa imong kusog, panghuna-huna, panahon. Kini maoy pinaka-gigikanan sa imong kalipay. Nahigugma ka niini. [46] Mao kana ngano nga si Pablo nag-isip sa kahakog nga susama sa pagsimba'g diosdios, ug naga-sugilon nga walay tawo nga hakog nga makapanunod sa gingharian sa Dios (Efeso 5:5; Colosas 3:5-6).

Ang Dios ug ang salapi gusto nga mahimong agalon sa atong kinabuhi, ug si Jesus nag-ingon nga dili mahimo nga dunganon nato sila sa pag-alagad. Sa maka-usa pa atong makita nga si Jesus nagpadayon uban sa Iyang tema nga—*ang mga balaan lamang mao ang makapanunod sa gingharian sa Dios.* Giklaro gayod Niya nga ang mga tawo nga puno sa kangitngit,kansang dios mao ang salapi, kansang kasing- kasing ania sa kalibotan nga nagatigom ug mga bahanding kalibotanon, wala diha sa sig pit nga dalan nga mohatod ngadto sa kinabuhi.

Ang Hakog Nga Kabos

The Covetous Poor

Ang pagka-gidominar sa materyal nga mga butang dili lamang sayop kon mahalon nga butang lamang ang nagdominar kanimo. Ang tawo usab sayop kon siya gidominar sa mga butang nga gikinahanglan sa matag-adlaw. Si Jesus nipadayon:

> Alang niini nga katarongan (kana mao, nga basi sa akong gisulti dili palang dugay) Ako maga-ingon kaninyo, ayaw kabalaka alang sa inyong kinabuhi, sama sa unsay inyong kan-on, o unsay inyong imnon; o kaha unsay inyong ibisti sa inyong lawas. Dili ba ang kinabuhi labaw pa kay sa pagkaon, ug ang lawas kaysa bisti? Tan-awa ang mga lang gam sa kalangitan, nga wala magpugas ni mag-ani, o nagtigom didto sa mga bodega, apan ang inyong Amahan nga langitnon nagpakaon giha pon kanila. Dili mas bilihon paman kamo kay kanila? Ug kinsa ba kani nyo nga tungod sa pagsigig kabalaka makadugang sa gitas-on sa inyong kinabuhi? Ug nganong mabalaka man kamo unsay inyong ibisti? Panid-i kon giunsa pagtubo sa mga balili sa kapatagan; wala sila magha go aron pagbisti sa ilang kaugalingon, apan sultihan ko kamo nga bisan si Solomon uban sa iyang kadato wala makabisti ug sama sa usa nii ni. Apan kon ang Dios nagbisti sa mga sagbot sa kapatagan, nga karon bu hi apan ugma i-itsa na sa sunuganan, dili ba usab Niya buhaton
> ang pagbisti kaninyo, O mga katawhan nga dyotayg pagtuo? Busa ayaw kamo kabalaka uban sa pag-ingon,”unsay among kan-on?”o kaha ”unsay among imnon?” o ”unsay among ibisti sa among lawas?”

[46] Sa laing panghitabo, si Jesus nagbuhat ug maora nga sugilon mahitungod sa pagka-imposible sa pag-alagad sa Dios ug salapi, ug si Lukas nagsulti kanato, ”karon ang mga Pariseo nga mga mahigugmaon sa salapi naminaw niining tanan, ug sila nagbiay-biay Kaniya” (Lukas 16:14). Busa sa makausa pa, dinhi sa wali sa bungtod, si Jesus klaro kaayo nga nag-butyag sa binuhatan ug pagpanudlo sa mga Pariseo.

> Kay ang tanan niining mga butanga mao ang gikahinamang gipangita sa mga Gentil; kay ang inyong langitnong Amahan nahibalo nga nagkinahanglan kamo niining mga butanga. Apan unaha ninyo pagpa ngita ang Iyang gingharian ug ang Iyang pagka
> matarong; ug ang tanan niining mga butanga idugang ra kaninyo. Busa ayaw kamo kabalaka alang sa ugma; kay ang ugma mag-atiman ra sa iyang kaugalingon. Ang matag-adlaw adunay igo nga suliran sa iyang kaugalingon (Mateo 6:25-34).

Daghan sa mga magbabasa niini nga libro dili makahimo sa pagpakiglambigit mismo ngadto sa mga tawo nga gipakig-estoryahan ni Jesus. Kanus-a man ang kataposang panahon nga ikaw nabalaka sa pagbaton ug pagkaon, ilimnon ug bisti?

Ang mga pulong ni Jesus sa klaro gayod adunay kapuslanan sa tanan kanato, sa laing bahin. Kon sayop nga pagadominaran sa *mga gikinahanglan* sa kinabuhi, unsa pa kaha ka sayop kon dominaron sa *mga wala kinahanglana*? Si Jesus nagdahom nga ang Iyang mga tinun-an unang nakapunting sa pagpangita sa duha ka mga butang: ang Iyang ging
harian ug ang iyang pagkamatarong. Kon ang usa nga nag-angkon nga Cristohanon *dili makahimo* sa paghatag, apan *makahimo* sa pagpamalit sa mga wala kinahanglana nga mga butang, nagpuyo ba siya sumala sa sukod ni Cristo sa pagpangita sa Iyang ginghari
an ug sa Iyang pagkamatarong? Klaro na kaayo ang tubag.

Ayaw Pagpangita'g Sayop
Don’t Be A Fault Finder

Ang sunod nga hugpong sa mga sugo ni Jesus ngadto sa Iyang mga sumusunod mahi tungod sa sala sa paghukom ug pagpangita'g sayop:

> Ayaw panghukom kay basin hukman ka usab. Kay diha sa paagi sa imong pagpanghukom; hukman ka usab; ug pinaagi sa sukod sa imong sukdanan; hukman ka usab basi niini. Nganong manghimantay kaman sa muta sa mata sa imong igsoon, apan wala magbantay sa troso diha sa imong mata? O kaha unsaon man nimo pag-ingon ngadto sa imong igsoon, ”atong kuhaon kanang mota sa imong mata,” apan tan-awa, dunay troso sa imong mata? Kamong mga tigpaka-aron ingnon, unaha usa pagtang-tang kanang troso sa inyong mata, unya makakita na
> kamog maayo ug makahimo na pagkuha sa muta sa mata sa inyong igsoon (Mateo 7:1-5).

Bisan kon si Jesus wala modirekta pag-akusar sa mga Eskriba ug Pariseo niini nga pa sahi, apan klaro gayod nga sila sad-an kon isipon gayod; tungod kay sila nangita'g Iyang sayop!

Unsa man gayod ang tukma nga gipasabot ni Jesus niining maong pasidaan sa paghu kom sa uban?

Una, atong hatagan ug pagtagad ang dili maoy gipasabot Niya. Wala Siya magpasa bot nga kita dili nalang magbaton ug pag-ila ug maghimo sa gikinahanglang pagtino sa mga batasan sa

tawo pinaagi sa ilang mga lihok.Kana klaro gayod.Sa diretso gayod hu man niini nga bahin, si Jesus nagmando sa Iyang mga disipolo sa dili pag-itsa sa ilang mga perlas ngadto sa mga baboy o kaha ihatag ang unsay balaan ngadto sa mga iro (Mateo 7:6). Siya klaro nga naghisgot sa matang o klase sa mga tawo pinaagi sa paghu lagway lamang, nga nagpakasama kanila sa mga baboy ug mga iro, mga tawo nga walay pagdayeg sa bili sa mga balaang butang, (”perlas”) nga gihatag kanila. Sila klaro gayod nga mga tawong wala maluwas. Ug sa klaro gayod, kita makahukom kon ang mga tawo baboy o iro kon kita mosunod sa Iyang sugo.

Dugang pa, si Jesus sa hamubo lamang nagsulti sa Iyang mga sumusunod kon unsa-on sa paghukom sa mga peke nga mga magtutudlo, o mga “lobo nga nagsuot ug sa karnero” (Mateo 7:15), pinaagi sa pagsusi sa ilang bunga. Sa klaro, aron pagtuman sa pa himangno ni Jesus kinahanglan atong panid-an ang estilo sa kinabuhi sa mga tawo ayha mohimo sa mga paghukom.

Sa susama ra, si Pablo nagsulti sa mga magtutuo sa Corinto:

> Ako nagsulat kaninyo nga dili makighugoy-hugoy kang bisan kinsa nga gitawag nga igsoon kon siya imoral nga tawo, o kaha mananapaw, o ka ha tigsimbag diosdios o abusado, o palahubog, o mangingilad—ayaw ga ni pagpakigsalo sa maong tawo (I Corinto 5:11).

Aron pagtuman niini nga sugo gikinahanglan nga atong susihon ang estilo sa kinabu hi sa mga tawo ug maghimog mga paghukom mahitungod kanila nga nakabasi sa atong napanid-an.

Si apostol Juan nagasulti usab kanato nga kita sayon ra kaayong makamatikod kon kinsay iya sa Dios ug kinsay iya sa yawa. Pinaagi sa pagtan-aw sa estilo sa kinabuhi sa mga tawo, klaro kaayo kon kinsay luwas ug kinsay dili (I Juan 3:10).

Kay kining tanan mao man gayod, ang pag-ila sa mga pamatasan sa mga tawo pinaa gi sa pagsusi sa ilang mga buhat ug paghukom kon sila iya ba sa Dios o sa yawa dili mao ang sala sa paghukom nga gihatagan ni Cristo ug pasidaan. Busa unsa man diay ang gipasabot ni Jesus?

Angay masayran nga si Jesus naghisgot mahitungod sa pagpangita'g gamayng mga sayop, o *poling* diha sa usa ka *igsoong lalaki (*si Jesus naggamit sa pulong nga *igsoong lalaki* sa tulo ka higayon niini nga mga sitas). Si Jesus wala magpasidaan kanato batok sa paghukom sa mga tawo nga sila dili magtutuo tungod sa klaro nila nga mga kalapasan (sama nga Siya nagsugo kanato pagbuhat niini sa unahan niini nga wali). Kondili, kini mga sugo kon unsaon sa mga Cristohanon sa pagtratar ang ilang isigka-Cristohanon. Kinahanglan dili sila magpinangitaay ug gagmayng sayop sa usag-usa, ug kini ilabina kon sila nabutahan sa ilang mas dagko pa nga mga kasaypanan. Niana nga kahimtang sila mahimong tigpaka-aron ingnon nga hinawayon. Sama sa gisul ti ni Jesus usa niana ka higayon ngadto sa bagang katawhan sa mga tigpaka-aron ing nong hinawayong mga maghuhukom, ”siya nga walay sala diha kaninyo, maoy una nga mobato” (Juan 8:7).

Si apostol Santiago, kansang sinulat magkapopareha sa Wali didto sa Bungtod, sama sa gihapon nga nagsulat, ”ayaw kamo pagmulo mga kaigsoonan batok sa usag-usa, aron kamo sa inyong kaugalingon dili pagahukman; kay tan-awa, ang maghuhukom nagatin dog sa pultahan” (Santiago 5:9). Tingali kini usab makatabang kanato sa pagsabot

sa usa ka butang sa gipasidaan kanato ni Jesus batok sa—pagpangita'g sayop sa atong isig-kamagtutuo ug unya motabi dayon sa atong napanid-an, ug manggimulo na da yon sa usag- usa. Usa kini sa nagapadayon gihapon nga sala diha sa Iglesia, ug kadtong sad-an niini nagbutang sa ilang kaugalingon diha sa dilikadong plastada sa pagkahinuk man. Kon kita magsulti batok sa atong isig-ka magtutuo, ug magsugilon sa iyang sayop ngadto sa uban, atong gilapas ang bulawanong patakaran, tungod kay dili man sab nato gusto nga libakon kita sa uban.

Mahimong atong pakig-estoryahan uban sa gugma ang atong isigka-magtutuo mahi tungod sa iyang sayop, lamang kon ato kining buhaton sa walay pagpaka-aron ingnon, ug nakasiguro nga kita dili sad-an (o labaw nga sad-an) sa samang sala sa maong tawo nga atong gipakig-estoryahan. Hinuon, usa ka kompletong pag usik-usik sa atong pana hon kon ato kining buhaton ngadto sa usa nga dili magtutuo, nga daw maoy gihisgotan sa sunod nga bersikulo. Si Jesus miingon,

> Ayaw ihatag ug unsay balaan ngadto sa mga iro, ug ayaw isalibay ang in yong mga perlas ngadto's mga baboy, kay basin ila lamang ki ning tamak-tamakan, ug unya mosombalik sila ug ila kamong kunis-kunison (Mateo7:6).

Sa susama ra, ang usa ka panultihon nag-ingon, ”ayaw badlonga ang usa ka bugal-bugalon, kay basin masuko siya kanimo; apan badlonga ang usa ka maalamong tawo, ug mahigugma siya kanimo” (Panultihon 9:8). Si Jesus nagsugo usab sa Iyang mga disipolo sa usa niana ka higayon sa pagtak-tak sa abog sa ilang mga tiil agi'g pagprotesta niad tong wala modawat sa ebanghelyo. Sa dihang ang mga ”iro” mailhan na pinaagi sa ilang pagkawalay pagtagad sa kamatooran, ang Dios dili gusto nga ang Iyang mga alagad mag -usik sa ilang panahon sa pagsulay ug kab-ot kanila samtang aduna pay lain nga wala pa mahatagi sa maong kahigayunan.

Ang Pagdasig Sa Pag-ampo

Encouragement To Pray

Sa kataposan miabot na kita sa ulahing bahin sa unod sa wali ni Jesus. Nagsugod kini uban sa makadasig nga mga saad sa pag-ampo:

> Pangayo ug kamo pagahatagan; pangita ug kamo makakaplag; panuk tok ug kamo paga-ablihan. Kay ang tanang mangayo makadawat, ug siya nga mangita makakaplag, ug siya nga nanuktok paga-ablihan. Kin sa ba kaninyo, nga kon ang iyang anak lalaki mangayog pan, hata gan hinuon niya kinig bato? O kon mangayo kinig isda, hatagan hinuon niya kinig bitin? Kon kamo nga mga daotan, maantigong mohatag ug mga maayo nga butang ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong langitnong Amahan? Mohatag gayod siya sa maayo ngadto sa mga mangayo Kaniya! (Mateo 7:7-11)

Tingali adunay magbabasa nga moingon, ”niay usa ka bahin sa Wali didto sa

bungtod nga walay kalambigitan sa pagkabalaan".

Kana nagdepende kon unsay hinungdan sa atong pagpangayo, pagtuktok, ug pag pangita diha sa pag-ampo. Ingon nga mga "gigutom ug giuhaw sa pagkamatarong" kita nangandoy nga mosugot sa tanan nga gisugo ni Jesus diha sa Iyang giwali, ug kana nga pangandoy makita usab diha sa atong mga pag-ampo. Gani, ang sumbanan nga pag-ampo nga gipahat ni Jesus sa nangagi niini nga Wali mao ang pagpakita sa usa ka tinguha nga ang kabubot-on sa Dios maoy matuman ug ang pagkabalaan.

Agi'g dugang, ang pagsugilon ni Lukas niining mao ra nga pag-ampo naglang kob usab ug saad nga nagkanayon, "kon kamo nga mga daotan, maantigong mohatag ug maayong mga gasa sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong langitnong Amahan nga mohatag gayod sa *Balaang Espiritu* ngadto sa mga mangayo Kaniya?" (Lukas 11:13). Si Jesus wala maghuna-huna ug mahalon nga mga butang sa dihang nagsaad Siya kanato'g "maayo nga mga gasa". Diha sa Iyang huna-huna, ang Balaang Espiritu usa ka "maayong gasa", kay ang Balaang Espiritu maoy maghimo kanatong balaan ug motabang kanato sa pagpakatag sa ebanghelyo nga makahimo sa ubang tawo nga balaan. Ug ang balaang mga tawo moadto'g langit.

Ang uban pang mga maayong gasa anaa sa sulod sa kabubot-on sa Dios. Ang Dios sa klaro gayod mas nagtagad mahitungod sa Iyang kabubot-on ug sa Iyang gingharian, ug busa magdahom kita nga ang atong mga pag-ampo mahitungod sa pagtubo pa sa atong pagkagalamiton diha sa gingharian sa Dios pagatubagon gayod.

Pagpahamubo Nga Sugilon

A Summarizing Statement

Karon miabot na kita sa usa ka bersikulo nga kinahanglang isipon ingon nga usa ka sugilon nga maoy nagpamubo sa matag-butang nga gipamulong ni Jesus hangtod niini nga punto. Daghang mga komentarista ang napakyas niini, apan mahinungdanon nga dili nato mapakyas kini. Kining maong tukma nga bersikulo sa klaro usa ka sugilon nga nagpahamubo, samtang nagsugod kini sa pulong nga *busa*. Kini gikadugtong o konektado sa nanga-ging mga pahimangno, ug ang pangutana mao: Pila kaha ka sulti ni Jesus ang gipamubo niini? Ato kining basahon ug huna-hunaon:

> Busa kon unsay inyong gusto nga buhaton sa inyong isigkatawo diha ka ninyo, buhata usab ngadto kanila, kay kini mao ang Balaod ug mga Pro peta (Mateo 7:12).

Kining mao nga sugilon dili mao ang minubo sa pipila lamang ka bersikulo nga nag-una niini nga naghisgot lamang mahitungod sa pag-ampo, kay wala may kwenta kon ingon lamang niana.

Hinumdomi nga sa nag-unang bahin sa Iyang wali, si Jesus nagpasidaan mahitungod sa sayop nga paghuna-huna nga Siya mianhi aron pagpapas sa *Balaod ug mga Propeta* (Mateo 5:17). Gikan niana nga punto sa Iyang wali hangtod sa punto nga atong giabtan karon, wala gayod Siyay laing gibuhat gawas sa pagpasabot ug sa pagduso sa mga sugo sa Dios sa Daang Kasabotan. Busa, Siya karon naghimong mubo sa *matag butang* nga Iyang gisugo, diin kanang tanan gikutlo Niya gikan

sa Balaod ug mga Propeta: ”Busa kon unsay gusto ninyo nga buhaton sa uban diha kani nyo, mao usab ang buhata kanila, kay mao kini ang *Balaod ug mga Propeta*” (7:12). Ang mga pulong nga, ”Balaod ug mga Propeta”, nagsumpay sa tanang gisulti ni Jesus sa tu nga-tunga sa Mateo 5:17 ug 7:12.

Karon, samtang si Jesus nagsugod sa panapos sa Iyang wali, Iyang gisubli ang Iyang nag-una nga tema sa maka-usa pa nga—*Ang balaan lamang maoy makapanunod sa gingharian sa Dios:*

> Sulod kamo sa sigpit nga ganghaan; kay halapad ang ganghaan ug sang
> kad ang dalan paingon sa kalaglagan, ug daghan sila nga nanulod agi ni ini.
> Kay gamay ang ganghaan, ug sigpit ang dalan paingon sa kinabuhi,
> ug gamay ra ang nakakaplag niini (Mateo 7:13-14).

Sa klaro gayod ang sigpit nga ganghaan ug ang dalan paingon sa kinabuhi, nga gamay lamang ang nakatuod, nagsimbolo sa kaluwasan. Ang lapad nga ganghaan ug sangkad nga dalan paingon sa kalaglagan, nga maoy rota sa kadaghanan, nagsimbolo sa hukom sa pagsilot. Kon ang matag butang nga unang gisulti ni Jesus sa wala pa kini nga sugilon adunay tukma nga kahulugan, kon kini nga wali adunay makataronganong kalamboan, kon si Jesus adunay gibatonan nga kaalam ingon nga tigpamulong, nan ang pinaka kasagarang hubad niini mao nga ang hagip-ot nga dalan mao ang dalan sa pagsunod kang Jesus, nga nagsunod sa Iyang mga sugo. Ang halapad nga dalan mao ang ka-atbang. Pila ka mga nag-angkon nga Cristohanon ang anaa sa hagip-ot nga dalan nga gihulagway niini nga wali? Ang ministro nga nagapanghimo'g tinun-an klaro gayod nga anaa sa hagip-ot nga dalan, ug iyang gipangunahan ang iyang mga gihimong tinun-an sa mao ra nga dalan.

Makapalibog alang niadtong mga nag-angkon nga Cristohanon nga si Jesus wala maghisgot sa pagtuo Kaniya niini nga wali diin daghan Siya ug gisulti mahitungod sa kaluwasan ug silot. Alang kanila nga nakasabot sa dili mabulag nga kalambi gitan tali sa tinuohan ug pamatasan, kini nga wali walay gihisgotan nga problema mahi tungod niana. Ang mga tawo nga nagsugot kang Jesus nagpakita sa ilang pagtuo pinaagi sa ilang mga buhat. Kadtong wala mosugot Kaniya, wala motuo nga Siya Anak sa Dios. Dili lang nga ang atong kaluwasan maoy timailhan sa grasya sa Dios ngan hi kanato, kondili apil usab ang kabag-ohan nga nahitabo sa atong mga kinabuhi. Ang atong pagkabalaan mao gayod ang Iyang pagkabalaan.

Unsaon Pag-ila Sa Peke Nga Mga Relihiyosong Pangulo

How To Recognize False Religious Leaders

Samtang nagpadayon si Jesus sa Iyang mga panapos nga mensahe, Siya nagpasidaan dayon sa Iyang mga disipolo mahitungod sa mga mini nga mga propeta nga nag-giya sa mga wala makabantay paingon sa lapad nga dalan paingon sa kalaglagan. Sila mao ang mga dili gayod tinuod nga iya sa Dios, nga nagpaka-aron ingnon nga mao. Ang tanang mini nga mga magtutudlo ug mga pangulo nahimutang niini nga kategorya. Unsaon man sa pag-ila kanila?

> Pagbantay sa mga mini nga mga propeta, nga moanha kaninyo ug

> nag sul-ob ug bisti sa karnero, apan sa sulod mga nagngulob nga
> mga lobo. Mailhan ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga. Ang mga ubas wala
> mag gikan sa mga sampinit, ni ang mga igos gikan
> sa kadyapa. Sa samang paagi, ang mga maayong kahoy mamungag maayong
> bunga; apan ang daot nga kahoy mamungag daot.
> Ang maayong kahoy dili gayod mamungag daot ni ang daot nga kahoy
> mamungag maayo. Ang matag-kahoy nga dili mamungag maayong bunga
> putlon gayod ug isalibay sa kalayo. Busa mailhan ninyo
> sila pinaagi sa ilang mga bunga. Dili ang tanan nga nagtawag Kanako
> ”Ginoo,Ginoo”, makasulod sa gingharian sa langit;
> kondili kadto lamang sila nga nagbuhat sa kabubot-on sa Akong
> Amahan nga ato-a sa langit. Daghan unya ang moingon Kanako niad tong
> adlawa, ”Ginoo,Ginoo” wala ba kami magpropesiya sa
> imong ngalan, ug sa Imong ngalan naghingilin ug mga yawa, ug
> sa Imong ngalan naghimo ug mga milagro?” Ug unya Ako maga-ingon kanila,
> ”wala Ako makaila kaninyo; pahilayo Kanako kamong
> mga mamumuhat ug daotan” (Mateo7:15-23).

Sa klaro si Jesus nagpaila nga ang mga mini nga mga magtutudlo hilabihan ka malim bongon. Duna silay mga timailhan diha sa gawas nga sila mga tinuod. Mahimong mosangpit sila kang Jesus ingon nga ilang Ginoo, mo propesiya, mangabog ug mga demonyo ug manghimog mga milagro. Apan ang ”sinina nga karnero” nagtago lamang sa ”nagangulob nga lobo”. Dili kini sila tinuod nga karnero.Unsaon man pag-ila kon sila tinuod ba o dili? Ang ilang tinuod nga pamatasan mailhan pinaagi sa pagsusi sa ilang mga ”bunga”.

Unsa man nga mga bunga ang gihisgotan ni Jesus? Klaro gayod, nga dili kini mga bu nga nga mao ang mga milagro. Kondili,kini nga mga bunga mao ang pagkamasinug tanon sa tanang gitudlo ni Jesus. Kadtong tinuod nga mga karnero nagbuhat sa kabobot-on sa Amahan. Kadtong mga mini nagpadayon sa pagbuhat sa ”pagkadaotan” (7:23). Ang atong responsibilidad mao ang pagtandi sa ilang kinabuhi diha sa gitudlo ug gisugo ni Jesus.

Ang mga mini nga mga magtutudlo anaa karon sa kasimbahanan, ug angay nga dili kita matingala, tungod kay pareho nga si Jesus ug si Pablo nagpasidaan kanato niana, sa nagsingabot na ang katapusan, wala nay lain pa nga atong damhon (Mateo 24:11; II Timoteo 4:3-4). Ang pinakamalungtarong mini nga mga propeta sa atong panahon mao kadtong nagtudlo nga ang langit naghulat sa mga dili balaan. Sila mao ang manubag sa walay kataposang pagkalaglag sa minilyon nga mga katawhan. Alang kanila, si John Wesley nagsulat,

> Unsa ka makalilisang kini!—kon ang mga sinugo sa Dios mahi
> mong ahente alang sa daotan!—kon sila nga mga sinugo sa pag
> wali ngadto sa mga tawo sa dalan paingon sa langit magtudlo
> na hinuon kanila asa ang dalan paingon sa imperno...
> Kon ipangutana,”ngano man?kinsa man ang nagbuhat niini?
> ako motubag, napulo ka libo ka mga maalamon ug talahurong
> mga tawo; bisan tanan sila nga gikan sa mga denominasyon,
> nga nagdasig sa mga mapasigarbohon, mga mananapaw, mga

suk-anon, mga mahigugmaon sa kalibotan, mga hilig sa kahilayan, mga madaug-daugon ug mga walay kalooy, mga madali-dalion, mga danghag, mga walay pagtagad, mga walay kapuslanang mga binuhat, mga tawo nga dili moantos tungod ug alang sa pagkamatarong, nga nag-isip nga sila anaa sa dalan paingon sa langit. Kini sila mga mini nga mga propeta sa pinakataas nga panabot sa pulong sa Dios. Kini sila mga traydor sa atubangan sa Dios ug sa tawo....Kanunay silang nagpalabi diha sa gingharian sa kagabhi-on; ug sa matag sunod nila sa mga pobre nga kalag nga ilang gigun-ob, ”ang emperno usab gisibog aron pagsu gat kanila!”[47]

Makapapukaw sa pagtagad nga timan-an, nga si Wesley tukma nga nagahatag ug ko mentaryo mahitungod sa mga mini nga magtutudlo nga maoy unod sa pasidaan ni Jesus diha sa Mateo 7:15-23.

Timan-i nga si Jesus subli nga miingon, sukwahi sa mga gipanulti sa mga mini nga propeta sa atong panahon karon, nga kadtong namungag dili maayong bunga igatambog sa emperno (7:19). Dugang pa dili lamang kini alang sa mga mini nga magtutudlo ug mga propeta, kondili sa matag-usa. Si Jesus nag-ingon, ”dili ang tanan nga nagta wag Kanako “Ginoo, Ginoo” makasulod sa gingharian sa langit; kondili kadto lamang nagtuman sa kabubot-on sa Akong Amahan nga ato-a sa langit” (Mateo 7:21). Unsay tinuod alang sa mga propeta, tinuod usab alang sa tanan. Kini mao ang nag-unang tema ni Jesus—*ang mga balaan lamang ang makasulod sa gingharian sa Dios.* Ang mga tawo nga wala mosugot kang Jesus gikatakda na sa emperno.

Tan-awa usab kon unsa ang pagdugtong nga gihimo ni Jesus tali sa kahimtang sa ta wo sa iyang sulod nga maoy makita sa iyang gawas. ”Ang maayo” nga mga kahoy mamu ngag maayo. ”Ang daot” nga mga kahoy *dili* makapamungag maayo. Ang gigikanan sa maayong bunga nga makita sa gawas mao ang kinaiyahan sa usa ka tawo. Pinaagi sa Iyang grasya, ang Dios nag-usab sa kinaiyahan niadtong tinuod gayod nga nagtuo kang Jesus.[48]

Kataposang Pasidaan Ug Pagpahamubo

A Final Warning And Summary

---

[47] *The Works og John Wesley(Baker:Grand Rapids,1996),* gisulat ni John Wesley, nga Giemprenta gikan *sa* 1872 nga panulat nga gipanghatag sa Wesleyan Methodist Book Room, London..panid 441,416

[48] Dili nako kapugngan ang pagpahimulos sa kahigayunan sa pagkomento dinhi mahitungod sa kasagaran nga pagpahayag nga gigamit sa mga tawo kon mosulay sa paghimog pasumangil sa sala sa uban: ”wala ta masayod unsay naa sa ilang kasing-kasing”. Agi'g pagsupak niini, si Jesus nag-ingon dinhi nga ang makita sa gawas maoy nagpadayag sa unsay naa sa sulod. Sa laing bahin, Siya miingon, ”Ang baba mosulti kon unsay nakapuno sa kasing-kasing” (Mateo 12:34). Kon ang tawo mosulti'g pulong sa kapungot, nagpakita kini nga ang iyang kasing-kasing puno sa kapungot. Si Jesus nagsulti usab kanato nga, ”gikan sa sulod sa kasingka-sing sa tawo, manggula ang daotang panghuna-huna, pakighilawas, pagpangawat, pagpatay, pa napaw, buhat sa kasina ug kadaotan, ingon man ang pagpanlimbong, kalaw-ayan, kasina, panlibak, garbo ug kabu-angan” (Marcos 7:21-22). Kon ang tawo makapanapaw, nahibaw-an na nato unsay naa sa iyang kasing-kasing: Panapaw.

Si Jesus nagtapos sa Iyang wali uban sa kataposang pagpasidaan ug pagpaha mubo nga ehemplo. Sa imo nang madahom, kini ilustrasyon sa Iyang tema—*ang balaan lamang ang makasulod sa Iyang gingharian.*

> Busa si bisan kinsa nga nakadungog sa Akong gisulti, ug magbuhat niini ipakisama sa usa ka tawong maalamon, nga nagtukod sa iyang balay ibabaw sa bato. Ug ang ulan mibundak, ug ang baha miabot, ug ang hangin mihuyop, ug mikuso-kuso sa maong balay; apan wala kini mapukan, kay nakapundar man kini sa bato. Ug ang tanan
> nga naminaw sa Akong mga pulong, ug wala magkinabuhi subay niini (o "wala motuman"niini) ipakisama sa tawong buangbuang,
> nga nagtukod sa iyang balay ibabaw sa balas. Ug ang ulan mibundak, ug ang baha miabot, ug ang hangin mikuso-kuso sa maong balay; ug ang maong balay grabe gayod ang pagkahugmak (Mateo 7:24-27).

Ang kataposang ilustrasyon ni Jesus dili paagi alang sa "kalamposan sa kinabuhi" sa ma sa pagsabot ug paggamit sa uban niini. Ang plastada sa teksto nagpakita nga Siya wa la maghatag ug sugyot kon unsaon nga mouswag sa panalapi panahon sa kalisod sa panahon pinaagi sa pagbaton ug pagtuo sa Iyang mga saad. Mao kini ang kinatibuk-an sa Iyang Wali didto sa bungtod. Kadtong mobuhat sa Iyang gisulti maoy mga maalamon ug makalahutay gayod; dili sila kinahanglang mahadlok kon ang kasuko sa Dios mobundak. Kadtong dili motuman Kaniya mga buang-buang ug mag-antos gayod sa hilabihan, nga mahiagom sa "walay kataposang kalaglagan" (II Tesalonica 1:9).

Tubag Sa Usa Ka Pangutana
Answer To A Question

Dili kaha posible nga ang Wali ni Jesus Didto sa Bungtod alang lamang sa mga sumu sunod Niya nga buhi pa sa dihang wala pa Siya namatay ug nabanhaw? Dili ba kaha sila ilalom pa sa balaod ingon nga ilang temporaryong paagi sa kaluwasan, apan human si Jesus mamatay alang sa ilang mga sala, naluwas ra gihapon pinaagi sa pagtuo,
ug nakapahimong walay pulos sa tema sa maong Wali?

Kini nga teorya dili maayo. Walay si bisan kinsa nga naluwas pinaagi sa iyang mga buhat. Ang kaluwasan kanunay gayong pinaagi sa pagtuo, bisan wala pa o diha na ang Daan nga Kasabotan. Si Pablo sa Roma 4 nagpasabot nga parehong si Abraham (sa wala pa ang Daang Kasabotan) ug si David (panahon sa Daang Kasabotan) gipakamatarong pinaagi sa pagtuo dili sa mga buhat.

Dugang pa, imposible kaayo nga si bisan kinsa sa mga tigpaminaw ni Jesus mahimo nga maluwas pinaagi sa buhat, kay silang tanan nakasala ug nawad-an sa himaya sa Dios (Roma 3:23). Ang grasya sa Dios lamang ang makaluwas kanila, ug ang dunay pagtuo lamang ang makadawat sa Iyang grasya.

Ang nakadaot mao, nga daghan kaayo diha sa kasimbahanan karon naglantaw sa mga sugo ni Jesus ingon nga walay gikadalit nga taas-taas nga katuyuan mao lamang ang paghimo kanato nga mobating sad-an aron kita makakita sa kaimposible sa pagbaton sa kaluwasan pinaagi sa buhat. Karon nga ato nang "nasabtan ang mensahe" ug naluwas pinaagi sa pagtuo, pwede na

natong ibalewala ang kadaghanan sa Iyang mga sugo. Gawas kon atong gitinguha ang uban nga ”maluwas”. Ato na unyang mapagawas ang mga sugo sa maka-usa pa aron ipakita sa mga tawo kon unsa sila ka makasasala aron sila maluwas pinaagi sa ”pagtuo” nga walay mga buhat.

Sa walay kulang, si Jesus wala magsulti sa Iyang mga tinun-an, ”Pangadto kamo sa ti book kalibotan ug paghimo'g mga tinun-an, ug seguroha nga ilang mahuna-huna nga, sa dihang mobati sila nga sila sad-an ug maluwas pinaagi sa pagtuo, ang Akong mga sugo nakadalit na sa katuyuan niini diha sa ilang mga kinabuhi”. Hinuon, Siya miingon, ”Panglakaw kamo ug panghimog mga tinun-an sa tanang kanasoran...*nga magatudlo kanila sa pagtuman sa tanan nga Akong gisugo kaninyo”* (Mateo 28:19-20). Ang mga ministro nga nanghimo'g mga tinun-an nagabuhat sama niana.

KAPITULO SIYAM
CHAPTER NINE
Ang Paboritong Magwawali ni Jesus
Jesus’ Favorite Preacher

Tingali masurpresa ka sa imong pagkat-on nga si Jesus adunay kinaham nga magwali. O kaha tingali mas masurpresa ka pagdugang nga ang paborito nga mag wawali ni Jesus dili Lutheran, o Methodist,o Pentecostal, o Angelican, o Presbeterian. Kondili, siya Baptist! Ug syempre, ato siyang nailhan nga si *John the Baptist!* Si Jesus nagsulti mahitungod kaniya,

> Sa pagkatinuod, ako maga-ingon kaninyo, nga sa tanan nga gianak sa mga babaye wala pa gayoy mas labaw kay kang Juan Bautista (Mateo 11:11a).

Tungod kay ang tanang tawo ”gihimugso man pinagi'g babaye” mao kini ang lain pang paagi sa pagsulti niana, nga sa pagbana-bana ni Jesus, wala na gayoy makalabaw pa kang Juan Bautista. Nganong si Jesus nibati man niana ug maoy Iyang nahimong komento. Medyo makataronganon ang pagsabot, nga si Jesus taas ug panghuna-huna kang Juan tungod sa iyang mga espirituhanong kalidad. Kon mao kana, kinahanglan nga sa klaro gayod magmaalamon kita sa pagtuon ug pagsundog sa maong mga espirituhanong kalidad. Nakakita ako ug pito ka mga dalaygon nga espirituhanong kalidad nga anaa ni Juan Bautista. Bisan kon ang buluhaton ni Juan Bautista maayong representasyon sa ministeryo sa usa ka ebanghelistang propeta, ang tanan sa pito ka mga espirituhanong kalidad sibo gayod alang sa bisan unsa ug ni bisan kinsa nga ministro sa ebanghelyo. Atong tun-an ang una sa pito.

Ang Unang Kalidad Ni Juan
John’s First Quality

> Ug mao kini ang pagsaksi ni Juan, sa dihang ang mga Judio nagpadala kaniya ug mga pari ug mga Levita gikan sa Jerusalem aron pangutan-on siya ”kinsa ka? Ug siya misugid, ug wala siya molimod, ug siya misul

> ti, ”ako dili mao ang Cristo”. Ug sila nangutana kaniya, ”unsa man diay? ikaw ba si Elias?” Ug siya miingon, ”dili ako”. ”Propeta ka ba?” Ug si ya mitubag, ”dili”. Ug sila nangutana kaniya pag-usab,”kinsa kaba gayod aron duna kami ikahatag nga tubag kanila nga nagpadala kanamo? Unsay ikasulti nimo mahitungod sa imong kaugalingon? ”Siya miingon, ako mao ang tingog sa usa nga naga-singgit
> sa kamingawan,'' himo-ang tulid ang dalan sa Ginoo'', sumala sa gisulti ni propeta Isaias” (Juan 1:19-23).

Si Juan nahibalo sa iyang tawag ug gisunod niya kini. Mahinungdanon gayod nga ang matag ministro makahibalo sa ilang tawag ug mosunod niini. Kon ikaw ebanghelista, ayaw gayod pagsulay sa pagpamastor. Kon ikaw magtutudlo, ayaw ug sulay sa pagkapropeta. Kay basin madismaya ka lamang.

Unsaon man nimo pagkahibalo sa imong tawag? Una, pinaagi sa pagpangita sa Ginoo, nga maoy nagtawag kanimo. Ika-duha, pinaagi sa pagsusi sa imong gasa. Kon ang Dios nagtawag kanimo sa pagka-ebanghelista, siya magsangkap kanimo alang sa maong buluhaton. Ug ika-tulo, pinaagi sa pag-uyon sa uban nga nakamatikod sa imong gasa.

Sa dihang ikaw nakasiguro na sa imong tawag, kinahanglan sundon mo kini uban sa tibook nimong kasing-kasing, sa walay pagtugot nga adunay mga babag nga mosanta kanimo. Adunay daghan nga naghulat sa palibot alang sa Dios ug ang Dios naghulat usab nga buhaton nila ang Iyang kagustuhan. Si Noe wala maghulat nga ang Dios mao pay mobuhat ug arka!

Si Satanas maningkamot gayod sa pagpahunong kanimo sa pagtuman sa imong ta wag, apan kinahanglan pakigbatukan nimo siya ug mopadayon pagdasdas pinaagi sa pagtuo. Bisan kon ang Kasulatan wala magsulti kanato, apan makasiguro ka nga dunay usa niana ka adlaw nga si Juan *unang misugod* sa pagwali palibot sa lalawigan sa Jordan. Walay duha-duha nga ang mga unang mitambong ug naminaw kaniya gamay ra kaysa mitambong ug naminaw kaniya sa kaulahian. Masiguro nimo nga ang mga tawo nagbugal-bugal kaniya ug nga siya nakasinati ug paglutos. Apan siya dili gayod mapa hunong. Ang iyang bugtong tumong mao ang pagpahimuot sa Dios nga nagtawag kaniya sa buluhaton. Sa kataposan, nilampos gayod siya.

Ang unang espirituhanong kalidad ni Juan nga angay natong sundugon mao kini: *si Juan nakahibalo sa iyang tawag ug nisunod niini.*

Ang Ika-duhang Kalidad Ni Juan

John’s Second Quality

> Niadtong mga adlawa miabot si Juan Bautista, nga nagwali sa kaminga wan sa Judea, nga nag-ingon, ”Paghinulsol, kay ang gingharian sa langit miabot na” (Mateo 3:1-2).

Klaro gayod nga si Jesus niuyon sa yano nga mensahe ni Juan, ingon nga mao usab kini ang giwali ni Jesus bisan asa Siya mahiadto (Mateo 4:17). Si Juan nag-awhag sa mga tawo sa paghinulsol—sa pagtalikod sa kinabuhi sa sala ug pagliso ngadto sa kina buhi sa pagkamatarong. Siya nakahibalo nga ang pagpakigrelasyon sa Dios nagsugod diha sa paghinulsol, ug nga kadtong wala maghinulsol itambog ngadto sa linaw nga ka layo.

Dili sama sa mga modernong ebanghelista, si Juan wala maghisgot sa gugma sa Dios. Ni naghisgot siya mahitungod sa ”gibati nga panginahanglan” sa mga tawo ingon nga pa maagi sa pagdani kanila sa pagsunod sa usa ka pag-ampo sa, ”pagdawat kang Jesus” aron magsugod sila sa pagsinati sa ”abundansya nga kinabuhi”. Wala siya maggiya sa mga tawo nga sila sa sinugdan mga maayong tawo nga gikinahanglan sa Dios nga dalhon sa langit kon sila maka-amgo lamang nga ang kaluwasan dili pinaagi'g mga buhat. Kondili, nakita niya ang mga tawo diha sa tinan-awan sa Dios—mga rebelde nga namiligro sa pag-atubang sa walay kataposang linugdangan alang sa ilang mga sala. Siya sa seryoso gayod nagpahimangno kanila mahitungod sa umaabot nga kaligotgot sa Dios. Iyang gisiguro nga sila makasabot nga kon sila dili mag-usab sa ilang mga kasing-kasing ug mga binuhatan, sila gihukman na nga malaglag.

Busa ang ikaduhang espirituhanong kalidad nga gibatunan ni Juan nga angayang sundugon sa mga ministro nga nagahimog mga tinun-an mao kini: *si Juan nagprokla mar nga ang paghinulsol mao ang unang lakang sa pagpakigrelasyon sa Dios.*

Ang Ika-tulong Kalidad Ni Juan

John’s Third Quality

> Karon si Juan nagbisti ug balahibo sa camelyo, ug panit nga bakos sa iya nga hawak; ug ang iyang pagkaon mao ang dulon o apan-apan ug ihalas nga dugos (Mateo 3:4).

Si Juan sa klaro gayod wala mosibo sa hulagway sa usa ka modernong ”magsasang yaw sa pag-uswag”. Sa tinuod, dili gayod sila mosugot nga adunay sama kang Juan diha sa mga intablado sa ilang simbahan tungod kay siya wala man magbistig binistihan nga iya sa usa ka malampuson. Hinuon, si Juan usa ka tinuod nga tawo sa Dios nga walay pagtagad sa pagtigom ug mga kalibotanong bahandi o kaha magpabilib sa mga tawo pinaagi sa iyang postora, kay nakahibalo siya nga ang Dios nagtan-aw sa kasing-kasing. Siya nagpuyo nga yano, ug ang iyang estilo sa kinabuhi dili makapandol sa uban, labina nga nakita nila nga ang iyang motibo dili panapi. Unsa ka lahi gayod niini kom para sa daghang modernong ministro sa tibook kalibotan karon, nga naggamit sa ebanghelyo alang sa ilang kaugalingong kaayuhan lamang. Ug samtang nasayop sila sa pagpamuhat alang kang Jesus, nagmugna usab sila ug dako nga kadaot sa katuyoan ni Cristo.

Ang ika-tulo nga kalidad ni Juan nga nakatampo ngano nga nahimo siyang paborito ni Jesus nga magwawali mao: *nga si Juan nagpuyo sa simpli nga kinabuhi.*

Ang Ika-upat nga Kalidad Ni Juan

John’s Fourth Quality

> Busa siya (si Juan) nagsugod sa pagsulti ngadto sa kadaghanan nga mi adto aron magpabautismo kaniya, ”kamo mga kaliwat sa bitin, kinsay nagsulti kaninyo nga makaikyas kamo sa nagsingabot nga kapungot?
> Busa panagdala kamo'g mga bunga nga angay sa paghinulsol, ug ayaw kamo pag-ingon sa inyong kaugalingon, ’kami mga kaliwat ni Abraham nga among amahan,’ kay sultihan ko kamo nga makahimo ang Dios sa

paghimo niining mga bato nga kaliwat ni Abraham". (Lukas 3:7-8).

Samtang ang pagministeryo ni Juan nagsugod sa pagtandog sa daghang mga tawo, klaro kaayo nga wala niya usaba ang iyang mensahe tungod sa mga haylo. Si Juan nahi mo pa nga madudahon sa mga motibo sa mga tawo sa dihang siya nakahibalo nga daw medyo makapahimong inila kon magpabautismo. Bisan ang mga Eskriba ug mga Pariseo mingadto sa Jordan (Mateo 7 :3). Siya nahadlok basin daghang mga tawo ang nakigkuyog lamang sa kinabag-an. Busa naningkamot siya aron dili mahitabo nga ang mga tawo mailad lamang sa ilang kaugalingon, ug naningkamot usab pagguba sa mga kahimanan nga nagsuporta sa ilang pagkailad. Dili siya gusto nga si bisan kinsa maghuna-huna nga sa pagpabautismo lamang maluwas na sila, o kaha ang pag-ang kon nga sila nabautismohan na maoy makapahilikay kanila gikan sa emperno. Siya nagpasidaan nga ang tinuod nga paghinulsol magdalag bunga sa pagkamasinugta non. Dugang pa niana, tungod kay daghan man sa mga Judio ang nag-isip sa ilang kaugalingon nga luwas na tungod sa ilang unodnon nga kadugtungan kang Abraham, si Juan nagbutyag sa pagkasayop sa maong paglaom.

Ang ika-upat nga kalidad ni Juan nga angayng daygon mao kini: *Gihigugma niya pag-ayo ang mga tawo mao nga gisultihan niya sila sa tinuod. Dili gayod niya hatagan ug kasigurohan ang usa nga wala maghinulsol, o dili balaan nga tawo nga siya paingon na sa langit.*

Ang Ika-limang Kalidad Ni Juan
John's Fifth Quality

Si Juan dili mo bautismo sa mga tawo nga dili makitang naghinulsol, kay dili niya gusto nga ilaron lamang sa mga tawo ang ilang kaugalingon. Siya nagbautismo sa mga tawo "samtang nagsugid sila sa ilang mga sala" (Mateo 3:6). Iyang gipasidan-an sila nga nanuol kaniya:

> Ang wasay gipadapat na sa gamot sa mga kahoy; busa ang matag kahoy nga dili mamungag maayong bunga putlon ug isugnod sa kalayo...Ug ang Iyang galamiton sa pagpanglimpyo anaa na sa Iyang kamot ug Iya gayong limpyohan ang Iyang giukanan; ug Iyang tigomon ang Iyang tri go didto sa Iyang kamalig, apan Iyang sunogon ang mga dawa-dawa pi naagi sa kalayo nga dili mapalong (Mateo 3:10-12).

Si Juan wala mahadlok sa pagsulti sa kamatuoran mahitungod sa imperno, diin usa kahisgotanan nga gilikay-likayan sa mga magwawali nga gustong modaug sa bangga sa pagkainila kaysa pagdaug ug mga kalag alang sa gingharian sa Dios. Wala usab mapaltos si Juan sa pagproklamar sa samang tema nga atong nadiskobrehan sa Wali ni Cristo did to sa Bungtod—nga ang balaan lamang maoy makapanunod sa gingharian sa Dios. Kad tong wala mamungag maayong bunga isugnod gayod sa kalayo.

Kon si Juan buhi pa karon, dili gayod kaduha-duhaan nga siya sawayon gayod sa dag hang mga nag-angkon nga Cristohanon ingon nga "magwawali sa kalayo sa imperno ug asupre", o usa ka "propeta sa kangitngit ug kamatayon", "walay pagpakabana sa mga nagatuki", o kaha ngil-ad, o "negatibo", "maghuhukom", "legalista", o "nagpakamatarong sa kaugalingon". Apan sa gihapon si Juan mao ang kinaham ni Jesus nga magwawali. Ang iyang ikalima nga kalidad: *Si*

Juan nagwali mahitungod sa imperno ug nagsulti sa klaro kon unsa nga klase sa mga tawo ang nagpaingon na didto. Makapapukaw sa pagtagad nga si Lukas nagtawag sa mensahe ni Juan nga, ”ang ebanghelyo” (Lukas 3:18).

Ang Ika-unom Nga Kalidad Ni Juan
John’s Sixth Quality

Bisan kon si Juan kusganon nga gigamit sa Dios ug nahimong inila sa kadaghanan, nakahibalo siya nga siya walay nahot kon itandi kang Jesus, ug busa kanunay niya nga gi pataas ang iyang Ginoo:

> Alang kanako, ako nagabautismo kaninyo sa tubig alang sa paghinul sol, apan Siya nga nagsunod kanako gamhanan pa kay kanako, ug dili gani ako angayan nga motang-tang sa Iyang sandalyas;
> Siya magabautismo kaninyo sa Balaang Espiritu ug kalayo.
> (Mateo 3:11)

Unsa gayod kalahi ang pag-ila ni Juan sa iyang kaugalingon kon itandi ngadto sa pag ka mapahitas-on nga gipakita karon sa atong kapanahonan labina sa mga ”ministro”. Ang ilang de-kolor nga mga balasahon nagdala sa ilang mga hulagway sa matag panid ni ini, samtang si Jesus tagsa ra kaayong mahisgotan. Nagparada sila sama sa mga pabo di ha sa mga intablado sa ilang kasimbahanan, ug nagatuboy sa ilang kaugalingon samtang nanagtan-aw kanila ang ilang mga sumusunod. Dili sila mahikap ug dili usab makab-ot, nga napuno sa pagpaka-importante sa ilang kaugalingon. Ang uban gani manugo na sa mga anghel ug sa Dios! Apan si Juan nag-isip sa iyang kaugalingon nga dili angay nga motang-tang sa sandalyas ni Jesus, nga giisip nga buhat sa usa ka mapaubsanong sulu goon. Nagdumili siya sa dihang miduol si Jesus kaniya aron magpabautismo, ug sa dihang iya nang naamguhan nga si Jesus mao ang Cristo, diha-diha iya dayon nga gitudlo ang mga tawo ngadto Kaniya, ug gideklarar Siya ingon nga mao ang ”Kordero sa Dios nga nag wagtang sa sala sa kalibotan” (Juan 1:29). ”Siya mosaka ug ako mous-us” (Juan 3:30)mao ang nahimong mapaubsanong pinulongan ni Juan.

Mao kini ang ika-unom nga kalidad ni Juan nga nakatabang ngano nga nahimo siya nga kinaham nga magwawali ni Jesus: *Si Juan nagpaubos sa iyang kaugalingon ug nagtuboy kang Jesus. Wala siyay tinguha sa pagpataas sa iyang kaugalingon.*

Ang Ika-pitong Kalidad Ni Juan
John’s Seventh Quality

Ang mga modernong magwawali kasagaran magsulti'g hanap nga kamatuoran aron dili makapasakit sa uban. Sayon ra gayod kaayo ang pagwali nga, ”ang Dios gusto nga mobuhat kita ug unsay sakto!” Ang tinuod ug peke nga mga Cristohanon parehas nga moingon ug “Amen” sa maong pagwali. Daghan usab sa mga magwawali ang nakakita nga daw sayon ang pagpadayon sa paghapuhap lamang sa eskandaluso nga mga sala sa kalibotan, ug paglikay sa paghisgot sa samang mga sala diha sa simbahan. Pananglit,sila mahimong adunay pagsupak batok sa

pornograpiya, apan dili sila mosulay sa paghisgot sa mahitungod sa mga malaw-ay ug emoral nga nga mga talan-awon diha sa mga salida nga ginatan-aw ug gani ginakolekta sa ilang mga sakop sa simbahan. Ang kahadlok sa ta
wo maoy nagla-ang kanila.

Apan si Juan, wala magpanuko sa pagwali sa *tukma gayod.* Si Lukas nag-asoy:

> Ug ang katawhan nangutanan kaniya, nga nag-ingon,"Unsa may among buhaton?" Ug siya mitubag kanila, "tugoti nga ang tawo nga adunay duha ka kupo mopahat kaniya nga wala; ug tugoti siya nga adunay pagkaon magbuhat sa sama gihapon". Ug ang ubang manukotay sa buhis miduol usab aron magpabautismo, ug miingon sila kaniya, "magtutudlo unsay among buhaton?" ug siya miingon kanila, "ayaw na kamo panukot labaw pa kaysa gisugo kaninyo". Ug ang ubang mga sundalo nangutana kaniya nga nag-ingon, "Unsa man usab ang mahitungod kanamo, unsa may among buhaton?" Ug siya miingon kanila ,"ayaw panguha ug kwarta sa uban sa pinugos nga paagi, o kaha mamasangil sa uban, ug makontento kamo sa inyong sweldo" (Lukas 3:10-14).

Makapapukaw sa pagtagad nga ang lima sa unom ka tukma nga mga tambag ni Juan adunay kalambigitan sa salapi ug materyal nga mga butang. Si Juan wala mahadlok sa pagsangyaw mahitungod sa pagkapiniyalan ingon nga kini adunay kadugtungan sa bula wanong mga balaod ug sa ikaduha nga pinakadakong sugo. Wala usab maghulat si Juan ug pipila ka mga tuig hangtod nga ang mga "bag-ong magtutuo" mahimong andam na sa maong "bug-at" nga mga mensahe. Siya nagtuo nga imposible ang pag-alagad sa Dios ug sa salapi, ug busa ang pagkapiniyalan nag-una nga mahinungdanon gikan sa pinaka-sinugdanan.

Kini nagdalag usa ka laing punto. Si Juan wala maghimong dako sa mga gagmayng butang nga nagpadayon sa pagtandog sa patakaran sa pagsuot sa saktong bisti ug uban pa nga mga isyu sa pagkabalaan nga naglambigit sa unsay makita sa gawas. Siya nakasentro sa "mas bug-at pa nga mga hisgotanan sa balaod" (Mateo 23:23). Siya nasayod nga unsay pinakamahinungdanon mao ang paghigugma sa atong silingan sama sa atong kaugalingon ug sa pagbuhat ngadto sa uban kon unsay gusto usab nato nga buhaton nila nganhi kanato. Kana mao ang pagpahat ug pagkaon ug bisti kanila nga nakulangan niana nga nag-unang kinahanglanon, pagsulti'g tinuod ngadto sa uban, ug magmakontento sa unsay naa kanato.

Mao kini ang pito ka mga kalidad nga nakapasuod kang Juan ngadto kang Jesus: *wa la siya magwali ug hanap nga kamatuoran, kondili nagbutyag sa mga tukmang butang nga kinahanglang buhaton sa mga tawo aron magpahimuot sa Dios, bisan sa mga butang nga may kalambigitan sa pagka piniyalan. Ug siya naka sentro ngadto sa unsay labing mahinungdanon.*

Agi'g Pagtapos
In Conclusion

Ang pagpamuhat sa pastor ug magtutudlo kinahanglan nga pagatagdon uban sa mas halapad pa nga pagpanabot mahitungod sa maong hisgotanan kaysa kang Juan. Si Juan

nagwali ngadto sa mga wala pa maghinulsol. Ang mga pastor ug ang mga magtutudlo magtudlo usab una sa mga naghinulsol na. Ang ilang mga pagtudlo gibasi sa mga butang nga gitudlo ni Jesus sa Iyang mga disipolo nga nahasulat diha sa bag-ong tugon.

Apan daw kanunay kitang masayop sa saktong pag-ila sa atong mga tigpaminaw, ug daw ang mga makasasala niining mga adlawa karon giwalihan nga mora nag mga nalu was na. Dili buot sabton nga tungod kay ang mga tawo naglingkod na sulod sa simbahan ato na dayon silang hatagan ug kasigurohan nga luwas na sila, labina kon ang ilang mga kinabuhi walay kalahian kaysa mga naa pa sa kalibotan. Adunay pagpanginahanglan ka ron alang sa minilyon ka mga ”Juan Bautista” nga magwali diha sa mga pulpito. Gusto ba ikaw nga modawat sa maong hagit? Gusto kaba nga mahimong usa sa mga pabori tong magwawali ni Jesus?

KAPITULO NAPULO
CHAPTER TEN
Ang Bag-ong Pagkatawo
The New Birth

Kon ang mga tawo maghinulsol ug motuo kang Ginoong Jesu-Cristo, sila mga ”na himugso o natawo na pag-usab”. Unsa man gyod ang saktong buot ipasabot sa pagkatawo o pagkahimugso pag-usab? Mao kana ang unod niini nga kapitulo.

Aron nga masabtan unsay buot ipasabot sa pagkatawo pag-usab, kinahanglan una masabtan ang plastada sa tawhanong mga binuhat. Ang Kasulatan nagsulti kanato nga kita dili lamang unodnon, kondili espirituhanon usab nga mga binuhat. Pananglit, si Pablo nagsulat,

> Karon hinaut unta nga ang Dios sa kalinaw sa Iyang kaugalingon maga
> balaan kaninyo sa kinatibuk-an gayod; ug hinaot pa nga ang inyong *espiritu*
> ug *kalag* ug *lawas* paga-ampingan sa kompleto gayod,
> nga walay mansa hangtod sa pag-abot sa atong Ginoong Jesu-Cristo
> (I Thes.5:23).

Sumala sa gipahayag ni Pablo, mahimo natong isipon ang atong kaugalingon ingon binuhat nga naglangkob sa tulo ka bahin nga mao ang espiritu, kalag ug lawas. Ang Kasulatan wala gayod magklaro sa paghisgot kon unsa gayod kining tulo ka bahin, aron kita mismo sa atong kaugalingon maningkamot sa pag-ila sa kalahi-an niining tulo pinaagi sa atong pagsabot sa maong mga pulong mismo. Kita sa kasagaran mohukom nga ang atong *lawas* mao ang atong unodnong pagka-kita—ang unod, bukog, dugo ug uban pa. Ang *kalag* mao ang atong panabot ug pagbati—ang atong huna-huna. Ang *espiritu* klaro gayod nga mao ang atong espirituhanong pagka-mao, nga sumala pa sa paghulagway ni Pedro, ”ang natago nga persona sa kasing-kasing” (I Pedro 3:4).

Tungod kay ang espiritu dili man makita sa unodnon nga mata, ang mga wala pa ma bag-o nga mga tawo misulay sa pagpaka-walay bili sa pagka-anaa niini. Ang Biblia, hinu on, tin-aw kaayo nga nag-ingon nga ang tanan kanato mga espirituhanong nilalang. Ang

Kasulatan nag-ingon kanato nga kon ang tawo mamatay, ang iya lamang lawas maoy ni hunong sa pagtrabaho, samtang ang iyang espiritu ug kalag nagpadayon kanunay sa pag trabaho. Diha sa kamatayon, ilang gibiyaan ang lawas (ingon nga usa) aron pag-atubang sa paghukom atubangan sa Dios (Hebrohanon 9:27). Human sa paghukom, sila moadto sa langit o imperno. Sa susama ra usab ang espiritu ug kalag sa matag-tawo mahiusa ra pagbalik ngadto sa iyang lawas sa pagkabanhaw na niini.

Ang Espiritu Sa Tawo Gipasabot Pag Dugang
The Human Spirit More Defined

Sa I Pedro 3:4, gitawag ni Pedro ang espiritu nga ”nakatago nga *persona*”, nga nagpai la nga ang espiritu *persona*. Si Pablo usab nagtawag sa espiritu nga”tawo sa kinasuloran” nga nagpakita sa iyang pagtuo nga ang espiritu sa tawo dili lamang usa ka panghuna-huna o kaha usa ka pwersa, kondili persona:

> Busa wala kami kawad-ig paglaom, apan bisan kon ang among *pagkatawo sa gawas nagkadunot, ang among pagkatawo sa sulod ginabag-o* sa matag-adlaw (2 Corinto 4:16).

Ang “pagkatawo sa gawas” sa klaro naghulagway sa lawas nga unod, ug ang “tawo sa sulod” nagpasabot nga mao ang espiritu. Samtang ang lawas nagkaanam ug katigulang, ang espiritu ginabag-o kada-adlaw.

Masayran pag-usab nga si Pablo nagtawag parehas sa lawas ug espiritu nga *tawo.* Bu sa kon imong huna-hunaon ang imong espiritu, ayaw paghuna-huna ug usa ka espirituhanong panganod. Maayo pa kon maghuna-huna kag usa ka *persona* nga adunay porma nga sama kanimo tan-awon. Kon ang imong lawas tiguwang na, ayaw paghuna-huna nga ang imong espiritu tiguwang nasab tan-awon. Huna-hunaa kon unsay imong hitsura sa mga sayo pang tuig sa imong kinabuhi tungod kay ang imong espiritu wala gayod matigulang! Ginabag-o hinuon kini adlaw-adlaw.

Ang imong espiritu mao ang kabahin diha kanimo nga natawo pag-usab (kon ikaw ni tuo kang Ginoong Jesu-Cristo). Ang imong espiritu nadugtong sa Espiritu sa Dios (I Cor.6:17), ug Siya maoy nag-giya kanimo samtang nagsunod ka kang Jesus (Rom.10:14).

Ang Biblia nagtudlo nga ang Dios usab espiritu (Juan 4:24), ingon man usab ang mga anghel ug ang mga demonyo. Silang tanan adunay porma ug silang tanan anaa diha sa espirituhanong hawanan. Ang espirituhanong hawanan, hinuon, dili mamatikdan sa atong unodnong panabot. Ang pagsulay sa pagpakig-dugtong sa espirituhanong kali botan uban sa atong unodnong pagmatikod parehas ra sa pagsulay sa pagmatikod sa signalis sa radyo pinaagi sa atong kamot. Dili nato mamatikdan pinaagi sa atong paghi kap nga ang signalis sa radio naglihok ba sa sulod sa lawak, apan wala kana magpasabot nga walay signalis nga naglihok. Ang bugtong paagi aron makamatikod kita sa signalis sa radyo mao ang pagpaandar sa radio.

Kini usab ang kamatuoran sa espirituhanong hawanan. Tungod ba kay ang espirituhanong hawanan dili mamatikdan sa atong unodnong pamati, dili kini maoy pamatuod nga wala diha ang espirituhanong hawanan. Anaa gayod kini, ug bisan kon ang mga tawo naka amgo niana o wala, sila kabahin sa espirituhanong hawanan tungod kay sila mga espirituhanong binuhat. Sila

pwedeng nahidugtong kang satanas sa espirituhanong paagi (konsila wala maghinulsol) o kaha nadugtong sa Dios sa espiritu hanong paagi (kon sila natawo pag-usab). Ang ubang mga espiritista nakakat-on na unsaon pagpakiglambigit sa espirituhanong kalibotan pinaagi sa ilang espiritu, apan maoy ilang gikahimamat ang hawanan sa gingharian ni satanas—nga mao ang gingha rian sa kangitngit.

Ang Mga Lawas Nga Dili Madunot
Eternal Bodies

Samtang anaa kita niini nga hisgotanan, tugoti ako sa paggamit ug panahon sa paghisgot ug usa ka butang mahitungod sa atong mga lawas. Bisan pa kon parehas sila nga mamatay, ang atong unodnon nga kamatayon dili permanente. Adunay adlaw nga moabotay nga ang Dios mismo magbanhaw sa tanang lawas sa tawo. Si Jesus miingon,

> Ayaw ug katingala mahitungod niini; kay ang takna moabot, nga ang ta nan nga anaa sa lubnganan makabati sa iyang tingog, ug manggula; kadto sila nga nagbuhat sa mga maayong buhat, ngadto sa pagkaban haw sa kinabuhi, ug kadtong nagbuhat sa dili maayo ngadto sa pagkabanhaw sa paghukom (Juan 5:28-29).

Si apostol Juan nagsulat diha sa libro sa Pinadayag nga ang pagkabanhaw sa mga la was sa mga dili matarong mahitabo sa dili mominus usa ka libo ka tuig human maban haw ang mga lawas sa mga matarong:

> Ug sila (ang mga balaan nga nahimong martir sa panahon sa dakong ka sakitan) nabanhaw ug nagmando uban kang Cristo sulod sa usa ka libo ka tuig. Ang uban sa mga nangamatay wala mabanhaw hangtod nakom pleto ang usa ka libo ka tuig. Mao kini ang nahaunang pagkabanhaw. [49] Bulahan ug balaan siya nga mahiapil sa unang pagkabanhaw...sila ma himong mga pari sa Dios ug ni Cristo ug maghari uban Kaniya sulod sa isa ka libo katuig. (Pinadayag 20:4b-6).

Ang Biblia usab nagpahibalo kanato nga sa dihang mobalik na si Jesus aron paglalin sa Iglesia, ang tanang patayng lawas sa mga matarong pagabanhawon ug idugtong pag-usab sa ilang mga espiritu samtang mobalik kini gikan sa langit uban kang Jesus diha sa kahanginan sa kalibotan:

---

[49] Tungod kay si Juan nagsulti nga ”mao kini ang unang pagkabanhaw”, kini naggiya kanato sa pagtuo nga wala pay laing dinaghan nga pagkabanhaw nga nag-una niini. Tungod kay mahitabo kini paghuman sa pag-antos sa tibook kalibotan sa dihang mobalik na si Jesus, kini nagsupak sa pagtulon-an nga panaglalin sa dili pa ang dakong pag-antos, sumala sa atong nahibal-an nga adunay pagkabanhaw sa daghan kaayo sa dihang si Jesus mobalik gikan sa langit diha sa panaglalin sa Iglesia sumala sa I Thesalonica
4:13-17. Ato kining tun-an sa dugang pang detalye sa unahang kapitulo nga giulohan ug *Ang Panaglalin ug Ang Kataposang Kapanahonan.*

> Kay kon kita nagtuo nga si Jesus namatay ug nabanhaw, dalhon usab sa Dios uban Kaniya (ingon nga mga espiritu) kadto sila nga nangama tay diha kang Jesus. Alang niini kami maga-ingon kaninyo pinaagi sa pulong sa Ginoo, nga kita nga mga buhi pa ug nagpabilin hangtod sa pagbalik sa Ginoo, dili mag-una niadtong mga nangamatay na. Kay ang Ginoo mismo mokanaog gikan sa langit uban sa singgit...ug ang mga nangamatay diha kang Cristo (ang ilang mga lawas) mabanhaw pag-una. Ug kita nga mga buhi pa ug nagpabilin paka-sakgawon uban kani
> la sa kapanganoran aron pagsugat sa Ginoo diha sa kahanginan, ug kita makig-uban na sa Ginoo kanunay (I Thessalonica 4:4-17).

Ang Dios nagporma sa orihinal nga tawo gikan sa abog sa yuta, ug walay problema a lang Kaniya ang pagkuha sa tanang kasangkapan sa matag lawas sa tawo ug pormahon sila pag-usab ngadto sa pagkabag-o na usab nga mga nilalang gikan sa mao ra nga kahi manan. Mahitungod sa pagkabanhaw sa atong lawas, si Pablo nagsulat:

> Mao usab ang pagkabanhaw sa mga patay. Kini namatay ingon nga lawas nga madunot, gibanhaw kini ingon nga lawas nga dili na madu not; namatay kini nga huyang; gibanhaw kini diha sa gahom; namatay kini nga walay dungog, gibanhaw kini sa himaya; namatay kini nga huyang; gibanhaw kini diha sa gahom; namatay kini nga usa ka natural nga lawas, gibanhaw kini ingon nga espirirtuhanong lawas....karon
> ingnon ko kamo mga igsoon, nga ang unod ug dugo dili makapanunod sa gingharian sa Dios; ni ang madunot makapanunod sa dili madunot. Tan-awa ako magasulti kaninyo ug usa ka misteryo; kitang tanan dili mangamatay, apan sa kalit manga-usab, sa usa ka pagpamilok, sa
> tingog sa kataposang trumpeta; ug ang mga patay pagabanhawon ug dili na madunot, ug kita manga-usab. Kay kining madunot ra pagasul-uban ug dili na ma dunot, ug kining mamatay sul-oban na ug dili mamatay (I Corinto 15:42 - 44a,50-53).

Atong masayran nga ang pinakanindot nga taras sa atong bag-ong mga lawas mao nga dili na sila mamatay ug dili na madunot. Dili na sila matigulang, ni masakit,
ni mamatay! Ang atong bag-ong mga lawas mahimong sama lang sa bag-ong lawas nga gidawat ni Jesus human Siya mamatay:

> Kay mga molupyo na kita sa langit, diin gikan niana nagmahinamon ki ta nga nagpaabot sa usa ka manluluwas, nga si Ginoong
> Jesu-Cristo; *nga mag-usab sa atong lawas sa atong mapaubsanong kahimtang ngadto sapagkahisama gayod sa lawas sa Iyang hima ya*, pinaagi sa pagsul-ob sa gahom nga gibatunan Niya bisan gani
> sa pagpailalom sa tanang butang ngadto Kaniya (Filipos 3:20-21).

Si Apostol Juan nagpamatuod usab niining maong kahibulongang kamatuoran:

> Mga hinigugma, karon kita mga anak na sa Dios, ug wala pa gayod mapakita kon maunsa gayod kita. Kita nasayod nga, *kon Siya mopakita na, kita mahisama Kaniya*, tungod kay kita makakita man Kaniya ingon sa Iyang pagka-Siya (I Juan 3:2).

Bisan kon imposible kini sa atong mga huna-huna nga sabton, makahimo kita sa pag tuo niini ug magmalipayon sa unsay anaa sa umaabot![50]

Si Jesus Diha Sa Bag-ong Pagkatawo
Jesus On The New Birth

Sa makausa niana si Jesus nakig-estorya sa usa ka pangulo sa mga Judio nga gingan lan ug Nicodemo mahitungod sa pagkakinahanglanon sa pagkahimugso pag-usab sa taw hanong espiritu pinaagi sa binuhatan sa Balaang Espiritu:

> Si Jesus mitubag ug miingon kaniya (Nicodemo), ”Sa pagkatinuod magaingon ako kanimo, gawas kon ang tawo mahimugso pag-usab dili siya makakita sa gingharian sa Dios.” Si Nicodemo miingon Kaniya, Unsaon man sa tawo pagkahimugso pag-usab kon siya tigulang na? Dili na siya pwedeng mosulod sa tiyan sa iyang inahan ug unya mahi mugso?” Si Jesus mitubag, ”Sa pagkatinuod, Ako maga-ingon kaninyo, gawas kon ang tawo igahimugso diha sa tubig ug Espiritu, dili siya ma kasulod sa gingharian sa Dios. Kadtong natawo diha sa unod, unod gayod; ug natawo diha sa Espiritu, Espiritu usab. Ayaw ikahibulong nganong miingon ako kanimo, ”kinahanglan mahimugso ka pag-usab” (Juan 3:3-7).

Sa unang higayon, si Necodimo naghuna-huna nga si Jesus naghisgot mahitungod sa unodnon nga pagkahimugso pag-usab sa dihang Siya miingon nga ang tawo kinahang lan mahimugso pag-usab aron makasulod sa gingharian sa langit. Si Jesus usab nag klaro nga Siya naghisgot sa espirituhanong pagkahimugso pag-usab. Kana mao nga ang espiritu sa tawo kinahanglan mahimugso pag-usab.

Ang rason ngano nga nagkinahanglan kita ug espirituhanong pagkahimugso mao nga ang atong espiritu nahugawan sa daotan, ug makasasala nga kina-iyahan. Kana nga makasasala nga kinaiyahan kasagarang gihisgotan sa Biblia nga *kamatayon.* Tungod ug alang sa pagsabot, atong tawgon ang maong daotang kinaiya nga *espirituhanong kama tayon*, aron nga atong mahatagan ug kalainan kini gikan sa unodnong kamatayon (nga mahitabo kon ang unodnong lawas mohunong na sa pagtrabaho).

Gipasabot Ang Espirituhanong Kamatayon
Spiritual Death Defined

[50] Alang sa dugang pang pagtuon sa hisgotanan mahitungod sa pagkabanhaw, tan-awa ang Daniel 12:1-2 Juan 11:23-26; Buhat 24:14-15; I Corinto 15:1-57.

Gihulagway ni Pablo kon unsay buot ipasabot sa espirituhanong kamatayon diha sa Efeso 2:1-3:

> Ug kamo *namatay* diha sa inyong mga kalapasan ug mga sala diin nag lakaw kamo diha niana kaniadto sumala sa pamaagi niining kalibotana, sumala sa prinsipe sa gahom diha sa kahanginan, sa espiritu nga karon namuhat diha sa mga anak sa pagkamasupilon. Uban kanila kitang ta nan usab kaniadto nagpuyo sumala sa mga pangibog sa atong unod, na gatagbaw sa mga tinguha sa atong unod ug huna-huna, ug sa kinaiya han kita kaniadto mga anak sa kapungot, sama sa uban.

Sa klaro gayod si Pablo wala maghisgot ug kamatayon sa unod tungod kay siya nagsu lat man alang sa mga buhi sa unod nga mga tawo. Siya nag-ingon nga kaniadto ”patay sila diha sa ilang mga kalapasan ug mga sala.” Ang sala maoy nag-abli sa pultahan alang sa espirituhanong kamatayon (Roma 5:12). Ang pagkapatay sa espiritu nagkahulugan ug pagbaton ug makasasalang kinaiyahan sa imong espiritu. Atong masayran nga si Pablo nag-ingon nga sila kaniadto ”*sa kinaiyahan* mga anak sa kapungot.”

Agi'g dugang, ang pagkapatay sa espiritu nagkahulugan ug paghupot sa pinaka kina iya ni satanas diha sa imong espiritu. Si Pablo nag-ingon nga kadtong mga patay sa espiritu nagbaton sa espiritu sa ”prinsipe sa panggamhanan sa kahanginan” nga nag lihok sa *sulod* nila. Ang ”prinsipe sa kagamhanan diha sa kahanginan” dili kaduha- duhaan nga mao ang yawa (Efeso 6:12), ug ang iyang espiritu naglihok kanila nga wala pa mangaluwas.

Si Jesus sa dihang namulong ngadto sa mga wala pa mabag-o nga mga Judio nag-ingon,

> Mga anak kamo sa inyong Amahan nga mao ang yawa, ug kamo gusto nga mobuhat sa mga tinguha sa inyong amahan. Siya mamumuno su kad pa sa sinugdan, ug wala magbarog sa kamatuoran kay walay kama tuoran diha kaniya. Kon siya mamakak, nagsulti siya niini sumala sa iyang kinaiya; kay siya bakakon man ug amahan sa tanang bakak. (Juan 8:44).

Gikan sa espirituhanong baroganan, kadtong wala pa mahimugso pag-usab wala la mang magbaton sa kinaiyahan ni satanas nga nagpuyo diha sa ilang mga espiritu, kondi li si satanas ila usab nga espirituhanong amahan. Sila subay sa kinaiyahan naglihok sama sa yawa. Sila mga mamumuno ug mga bakakon.

Dili ang tanan nga wala pa maluwas mga mamumuno, apan gipalihok sila sa mao ra nga kaligotgot nga anaa sa mga mamumuno, ug sila usab mopatay kon sila mahinayak. Gani ang paghimong legal sa pagpalaglag o aborsiyon sa ubang nasod nagpamatuod nia na nga kamatuoran. Ang mga wala pa maluwas mo patay bisan gani sa ilang kaugalingon nga mga anak nga wala pa matawo.

Mao man gani nga ang usa ka tawo kinahanglan makasinati ug espirituhanong pag kahimugso pag-usab. Kon ang usa makasinati na, kanang maong makasasala ug yawan-on nga kinaiyahan gitang-tang na gikan sa iyang espiritu ug gipulihan sa Balaang kinai

yahan sa Dios. Ang Balaang Espiritu sa Dios moabot ug mopuyo sa iyang espiritu. Dili nasiya ”patay sa espiritu” kondili nahimo nang ”buhi sa espiritu”. Ang iyang espiritu dili na patay kondili buhi na alang sa Dios. Gikan sa pagkahimong espirituhanong anak ni satanas, nahimo na siyang espirituhanong anak sa Dios.

Ang Pagbag-o Dili Ikapuli Sa Pagkatawo Pag-usab
Reformation Is No Substitute For Regeneration

Tungod kay ang mga tawo nga wala pa maluwas patay man sa espiritu, dili gayod sila maluwas pinaagi sa pagbag-o lang sa ilang kaugalingon, bisan pa ug naningkamot sila'g maayo alang niini. Ang wala pa maluwas nga mga tawo nagkinahanglan ug bag-o nga ki naiyahan, dili lamang bag-o nga binuhatan nga makita sa gawas. Makahimo ka pagkaligo sa baboy aron mahinlo kini, unya pahumotan, o artihan, apan ang imong ma gunitan mao ang gihinluan nga baboy! Ang iyang kinaiyahan mao ra gihapon. Unya sa dihang dili pa siya manimahog utro mohumol napod kini pag-usab sa lapok.

Sama ra gihapon kini sa relihiyosong mga tawo nga wala mahimugso pag-usab. Sila medyo hinlo gamay sa gawas, apan sa sulod hugaw gihapon. Si Jesus nisulti ngadto sa ubang mga grabe ka relihiyosong tawo sa Iyang kapanahunan,

> Alaot gayod kamo, mga Eskriba ug mga Pariseo, mga tigpaka-aron ing non! Kay kamo nanghinlo sa gawas lamang, apan sa inyong sulod puno kamo sa pagpangawat ug pagtagbaw sa kaugalingon. Mga buta nga mga Pariseo, unaha ninyo paglimpyo ang naa sa sulod ayha pa ang ga was. Alaot kamong mga Eskriba ug mga Pariseo, mga tigpaka-aron ingnon! Kay sama kamo sa mga lubnganan nga gipintalan ug puti nga nindot tan-awon sa gawas, apan sa sulod puno kini sa mga bukog sa patayng mga tawo ug sa tanang kahugawan. Kamo usab sa gawas daw makita sa mga tawo nga matarong, apan sa sulod puno kamo sa pag paka-aron ingnon ug pagka masinupakon sa balaod (Mateo 23:25-28).

Ang mga pulong ni Jesus maoy usa ka sibo gayod nga paghulagway sa tanan nga mga relihiyoso apan wala makasinati sa bag-ong pagkahimugso diha sa Balaang Espiritu. Ang bag-ong pagkahimugso maghinlo sa usa ka tawo diha sa iyang kinasuloran.

Unsay Mahitabo Sa Kalag Kon Ang Espiritu Matawo Pag-usab?
What Happens To The Soul When The Spirit Is Reborn?

Kon ang espiritu sa tawo matawo pag-usab, ang iyang kalag magpabilin nga daw wala maapektuhi (lahi kay sa kamatuoran nga siya nagmugna ug desisyon sa pagsunod kang Jesus). Ang Dios, sa laing bahin, buot nga adunay atong buhaton sa atong mga ka lag sa dihang nahimo na kitang usa sa Iyang mga anak. Ang atong mga kalag (o huna-huna) kinahanglan nga pagabag-ohon uban sa pulong sa Dios aron nga kita maghuna-huna sumala sa kagustuhan sa Dios sa

atong paghuna-huna. Pinaagi sa pagbag-o sa atong mga huna-huna, maporma diha sa atong mga kinabuhi ang mapadayunong kau saban sa atong gawas nga bahin, nga maoy mahimong hinungdan sa atong pagkasama kang Jesus sa hinay-hinay:

> Ug ayaw kamo pagpahiuyon niining kalibotana, *kondili pag-usab hinu on pinaagi sa pagbag-o sa inyong huna-huna,* aron inyong kapama tud-an kon unsa gayod ang kabubut-on sa Dios, nga maayo ug angay dawaton ug hingpit (Roma 12:2).

Si Santiago nagsulat usab sa samang paagi ngadto sa mga magtutuo:

> Diha sa pagpaubos dawata ang gikatanom nga pulong sa Dios, nga mahimo sa pagluwas sa inyong mga kalag (Santiago 1:21b).

Atong masayran nga si Santiago nagsulat ngadto sa mga Cristohanon—o mga tawo kansang mga espiritu nahimugso na pag-usab. Apan nagkinahanglan sila ug kaluwasan sa ilang mga kalag, ug kana mahitabo lamang kon ilang dawaton nga mapainubsanon ang ”gitanom nga mga pulong”. Mao kana ngano nga ang mga bag-ong magtutuo tud loan sa pulong sa Dios.

Ang Nahibilin Sa Daang Kinaiyahan

The Residue Of The Old Nature

Human sa ilang bag-o nga pagkahimugso, ang mga Cristohanon sa dili madugay ma kadiskobre nga sila aduna diay duha ka kinaiyahan, nga makasinati sa gitawag ni Pablo nga bugno tali sa ”espiritu ug unod”:

> Kay ang unod nagpahimutang sa ilang tinguha batok sa Espiritu ug ang Espiritu batok sa unod; kining duha nagkasumpaki sa usag-usa, ug tu ngod niini dili kamo makabuhat sa angay unta ninyong buhaton. (Galacia 5:17).

Ang salin sa daang makasasala nga kinaiyahan nga nagpabilin gitawag ni Pablo ug ”unod”. Kining maong duha ka kinaiyahan sa sulod nato magmugna ug duha ka manag lahi nga tinguha, nga kon patuyangan, magpagawas ug lahi-lahi nga mga buhat ug estilo sa kinabuhi. Atong sayron ang katin-awan nga gipasabot ni Pablo taliwala sa ”mga buhat saunod” ug sa ”bunga sa balaang Espiritu”:

> Karon ang mga buhat sa unod klaro kaayo, ug kini mao ang: imoralidad, kahugawan, kalaw-ayan, pagsimbag mga diosdios, anting-anting, panag-away, panag bingkil, pangabugho, kasilag, panaglalis, dili-pag-uyonay, pagkabahin-bahin, kasina, pagkapalahubog, pakighugoy-hugoy ug uban pang mga butang nga

> sama niini, nga ako nang gipasidaan kaninyo kaniadto ug gisubli ko pagpasidaan karon nga kadto sila nga nagabuhat niini dili gayod makapanunod sa gingharian sa Dios. Apan ang bunga sa Espiritu mao ang gugma, kalipay, kalinaw, pailob, pagkamaloloy-on, pagkamaayo, pagkamatinumanon, pagkamaaghop, pagkamapinugnganon sa kaugalingon; ug kini dili kasupak sa bisan unsang balaod (Galacia 5:19-23).

Sa klaro gayod, posible nga ang mga Cristohanon mouyon gihapon ngadto sa unod; kay kon dili pa ,dili unta si Pablo magpasidaan kanila nga kon buhaton nila ang pagsunod sa unod, dili gayod sila makapanunod sa gingharian sa Dios. Sa iyang sulat ngadto sa taga Roma, si Pablo usab nagsulat mahitungod sa duha ka kinaiyahan sa matag-Cristohanon ug nagpasidaan sa sama ra nga linugdangan sa pagpatuyang sa unod:

> Ug kon si Cristo anaa kaninyo, bisan kon ang lawas patay tungod sa sa la, apan ang espiritu buhi gihapon tungod sa pagkamatarong....bu sa mga kaigsoonan, ilalom kita sa katungdanan, dili sa unod, aron mag kinabuhi kita subay sa unod—*kay kon kamo nagkinabuhi subay sa unod, mangamatay gayod kamo;* apan kon pinaagi sa espiritu patyon ninyo ang mga buhat sa lawas nga unod, mabuhi kamo. Kay ang tanan nga gimandoan sa Espiritu sa Dios, mga anak sa Dios (Roma 8:10, 12-14).

Kini klaro gayod nga pasidaan alang sa mga Cristohanon. Ang pagpuyo (nga nagpaki ta sa kanunayng pagbuhat) sumala sa unod mo resulta sa kamatayon. Si Pablo malagmit nagpasidaan mahitungod sa espirituhanong kamatayon, tungod kay ang matag-usa ma matay man gayod labina ang atong yutan-ong lawas, bisan pa ang mga Cristohanon nga "nagpatay sa mga buhat sa unod".

Ang usa ka Cristohanon malagmit *temporaryo* nga mahulog ngadto sa usa sa mga sala nga gilista ni Pablo; apan kon ang magtutuo makasala, bati-on niya kini ug uban sa paglaom maghinulsol gayod siya. Ang matag-usa nga nagsugid sa iyang sala ug mangayo sa kapasayloan sa Dios, mahinloan gayod (I Juan 1:9).

Kon ang Cristohanon makasala, wala kini magpasabot nga iyang giguba ang iyang *re lasyon* sa Dios—nagkahulugan hinuon kinig pagguba sa iyang *pakigsandurot.* Anak gihapon siya sa Dios, apan siya karon masinupakon na nga anak sa Dios. Kon ang magtutuo dili mosugid sa iyang sala, iyang gibutang ang iyang kaugalingon diha sa pagdisiplina sa Dios.

Ang Pakiggubat
The War

Kon imong nakita ang imong kaugalingon nga nagtinguha sa pagbuhat ug mga butang nga nasayran nimo nga sayop, nan nasinati nimo ang "tinguha sa unod". Dili gayod kaduha-duhaan nga imo nang nadiskobrehan nga sa dihang gitintal ka sa unod sa pagbuhat ug sayop, ang imong kinasuloran nagdumili sa maong tentasyon. Kana mao "ang tinguha sa Espiritu". Ug kon nasayod ka sa pagbati sa pagka-konbektado nga niabot sa imong sulod sa dihang nitugot ka sa

tentasyon, nan namatikdan nimo ang tingog sa imong espiritu, nga gitawag nato ug ”konsensya”.

Ang Dios nakahibalo na nga ang atong unodnon nga mga tinguha magtintal kanato sa pagbuhat ug sayop. Apan dili kana pwede himuon nga depensa, aron atong matabon-tabonan ang atong pagpatuyang sa mga tinguha sa atong unod. Ang Dios nagdahom gi hapon kanato nga kita molihok diha sa pagkamasinulondon ug pagkabalaan ug sa pag pildi sa kinaiyahan sa unod:

> Apan ako magaingon, pagkinabuhi diha sa Espiritu, ug ayaw patumani ang mga tinguha sa inyong unod (Galacia 5:16).

Walay pamaagi nga daw sama sa salamangka alang sa pagpildi sa unod. Si Pablo sa yano gayod nag-ingon nga kita kinahanglan ”maglakaw diha sa Espiritu,” ug kita ”dili magpahiuyon sa mga tinguha sa atong unod” (Galacia 5:16). Walay Cristohanon nga adunay bintaha kaysa ubang mga Cristohanon niini nga bahin. Ang paglakaw diha sa Espiritu maoy yano nga desisyon nga kinahanglan buhaton nato sa matag-usa, ug ang atong pag alagad sa Ginoo mahimong masukod pinaagi sa kahimtang diin kita wala mag patuyang sa mga tinguha sa atong unod.

Si Pablo nagsulat sa sama usab:

> Karon kadto sila nga Iya na ni Cristo naglansang na sa ilang unod uban sa mga tinguha ug pangandoy niini (Galacia 5:24).

Atong masayran nga si Pablo nag-ingon nga kadtong Iya na ni Cristo *nag* (buot ipasa bot humana) *lansang na sa unod.* Kana nahitabo sa dihang naghinulsol kita ug nituo sa Ginoong Jesu-Cristo. Atong gilansang ang makasasala nga kinaiyahan, ug nagdesisyon sa pagsunod sa Dios ug sa pagdumili sa sala. Busa karon, ang mahinungdanon dili na ang paglansang sa unod, kondili ang pagmintinar sa paglansang sa unod.

Dili kanunay sayon ang paglansang sa unod, apan kana mahimo. Kon kita molihok sumala sa paggiya sa atong kinasuloran ug dili mopatuyang sa mga pangandoy sa unod, nan atong mapakita ang kinabuhi ni Cristo ug maglakaw diha sa pagkabalaan sa Iyang a tubangan.

Ang Kinaiyahan Sa Atong Gimugna Pag-usab Nga Mga Espiritu
The Nature Of Our Recreated Spirits

Adunay usa ka pulong nga pinakanindot nga mohulagway sa atong gimugna pag-usab nga mga espiritu, ug kana nga pulong mao ang *Cristo.* Pinaagi sa Balaang Espiritu, kinsa adunay kinaiyahan sama kang Jesus, kita makabaton sa kinaiyahan ni Jesus nga nagpuyo sa sulod nato. Si Pablo nagsulat, ”dili na ako ang nabuhi, kondili si Cristo na diri sa sulod nako” (Galacia 2:20).

Tungod kay nabatunan naman nato ang Iyang kinaiyahan ug abilidad, nakabaton na kita ug kahibulongang kakayahan nga magpuyo sama kang Cristo. Wala kita magkina hanglan ug *dugang pa* nga gugma, pasensya, o pagpugong sa kaugalingon—kita nakaba

ton na sa pinaka-mahigugmaon, mapasensyahon, ug mapinugnganon sa kaugalingon nga Persona nga nagpuyo sa sulod nato! Ang ato lamang angay buhaton mao ang pagtugot Kaniya nga mopuyo nganhi kanato.

Kita adunay usa ka dakong kaaway, nga nakig-batok sa kinaiyahan ni Jesus, ug nagbabag sa pagpakita niini pinaagi kanato; ug kana mao ang atong unod. Dili katingad-an ngano si Pablo miingon kanato nga atong *ilansang* ang atong unod. Atong responsibilidad ang pagbansay sa atong unod, ug usa ka pag-usik-usik sa panahon ang pagpangayo sa Dios nga siya ang molihok alang niini. Si Pablo usab adunay problema sa iyang unodnon nga kinaiyahan, apan iyang gibuhat ang iyang responsibilidad ug nadaog niya kini:

> Akong gidisiplina ang akong lawas ug gihimo ko kini nga ulipon, kay basin unya sa akong pagwali sa ebanghelyo ngadto sa uban, ako mahi mo ra usab nga salawayon (I Cor.9:27).

Ikaw usab kinahanglan nga maghimo sa imong lawas nga ulipon sa imong espiritu kon gusto ka nga maglakaw nga balaan sa atubangan sa Ginoo. Makahimo ka niana!

IKA-NAPULOG USA
CHAPTER ELEVEN
Ang Bautismo Sa Balaang Espiritu
The Baptism In The Holy Spirit

Samtang ang usa magbasa sa libro sa Mga Buhat, ang buhat sa Balaang Espiritu klaro kaayo sa matag panid. Kon imong tang-tangon ang buhat sa Balaang Espiritu gikan sa libro sa Mga Buhat halos wala nay mabilin alang kanimo. Tinuod gayod nga Iyang gihatagag gahom ang mga disipolo aron ”pagbag-o sa kalibotan” (Buhat 17:6KJV).

Ang mga lugar sa kalibotan karon diin ang Iglesia paspas nga mikatag mao ang mga lugar diin ang mga sumusunod ni Cristo nagsalig ug gigamhan sa Balaang Espiritu. Dili kini makapakurat kanato. Ang Balaang Espiritu daghan ug mahimo bisan sa napulo ka segundo lamang kaysa atong mahuman sulod sa napulo ka libo ka tuig pinaagi sa atong kaugalingong katakos. Busa pinaka-mahinungdanon gayod nga ang nagapanghimo'g tinun-an nga ministro makasabot kon unsay gitudlo sa Kasulatan mahitungod sa bulu haton sa Balaang Espiritu diha sa kinabuhi ug buluhaton sa matag magtutuo.

Diha sa libro sa Mga Buhat kanunay kitang makakita ug ehemplo sa mga magtutuo nga nabautismohan sa Balaang Espiritu ug nahatagan ug gahom alang sa buluhaton. Gi kinahanglan kita nga magmaalamon sa pagtuon sa maong hisgotanan aron kita, ubos sa

pagtugot sa Ginoo, makasinati kon unsay ilang nasinati, ug makapahimolos sa milag roso nga panabang sa Balaang Espiritu nga ila usab napahimuslan. Bisan kon ang uban nag-ingon nga ang maong mga milagrosong pagpamuhat sa Balaang Espiritu kutob la mang sa panahon sa orihinal nga mga Apostoles, wala ako makakaplag ug nahisulat, o kaha kasaysayan o kaha klaro nga suporta alang sa maong pagtuo. Usa kana ka teorya nga nahimugso gikan sa pagkadili matinuohon. Kadtong nagtuo sa gisaad sa pulong sa Dios makasinati sa gisaad nga mga panalangin. Sama sa dili matinuohong mga Israelita nga napakyas pagsulod sa yuta sa saad, kadtong mga dili usab motuo sa mga saad sa Dios niining adlawa mapakyas sa pag-ambit sa tanan nga giandam sa Dios alang kanila. Asa man nga kategorya ikaw nahimutang? Alang kanako, uban ako sa mga magtutuo.

Duha Ka Buluhaton Sa Balaang Espiritu
Two Works Of The Holy Spirit

Ang matag persona nga tinuod nga nagtuo kang Ginoong Jesus nakasinati gayod ug pagpamuhat sa Balaang Espiritu sa ilang mga kinabuhi. Ang iyang pagkatawo sa kinasu loran, o ang iyang espiritu, ginabag-o sa Balaang Espiritu (Tito 3:5), ug ang Balaang Es piritu karon nagpuyo na sa sulod niya (Roma 8:9;I Cor.6:19). Siya ”nahimugso o nata wo na diha sa Espiritu” (Juan 3:5).

Tungod kay wala makasabot niini, daghan sa mga Karismatiko ug mga Pentikostal nga mga Cristohanon nakamugna'g sayop pinaagi sa pagsulti sa ubang mga magtutuo nga sila wala pa makabaton sa Balaang Espiritu hangtod nga sila mabautismohan sa Balaang Espiritu ug nakasulti'g mga dila. Apan kini nga sayop klaro kaayo diha sa Kasulatan ug sa kasinatian. Daghan sa mga dili Karismatiko/Pentikostal nga mga magtutuo adunay mas daghan nga ebidensya sa nagapuyo sa sulod nga Espiritu kon itandi sa ubang Karismatiko/Penikostal nga mga magtutuo! Nagpakita diha kanila ang Bunga sa Balaang Espiritu nga gikalista ni Pablo sa Galacia 5:22-23 ngadto sa mas dako pa nga kasinatian, usa ka butang emposible kon wala ang nagpuyo sa sulod nga Balaang Espi ritu.

Ang *pagkahimugso* sa usa ka tawo diha sa Espiritu, hinuon, wala magpasabot nga siya *nabautismohan* na sa Balaang Espiritu. Sumala sa Biblia, ang pagkahimugso diha sa Balaang Espiritu ug ang bautismo sa Balaang Espiritu maoy duha ka managlahi nga kasinatian.

Samtang magsugod kita sa pagdiskobre niini nga hisgotanan, ato osa nga hatagan ug pagtagad ang gisulti ni Jesus usa niana ka higayon mahitungod sa Balaang Espiritu ngad to sa usa ka babaye nga wala pa maluwas didto sa atabay sa Samaria:

> Kon nakahibalo ka pa sa gasa sa Dios, ug kon kinsa kining nagsulti kani mo nga ”Hatagi Ako'g mainom”, mangayo ka unta Kaniya, ug Siya magahatag kanimo ug buhing tubig....ang matag usa nga makainom niini nga tubig (gikan sa atabay) uhawon ra pag-usab; apan si bisan kinsa nga maka-inom niining tubig nga Akong ihatag kaniya dili na gayod u hawon;apan ang tubig nga Akong ihatag kaniya mahimo diha kaniya nga atabay sa tubig nga magatubod alang sa kinabuhing dayon
> (Juan 4:10,13-14).

Medyo makataronganon ang pagsulti'g panapos nga ang nagpuyo nga buhing tubig nga gipamulong ni Jesus nagrepresentar sa Balaang Espiritu nga nagpuyo sa sulod niad tong nanagtuo. Sa unahan diha sa ebanghelyo ni Juan, si Jesus migamit ug mao ra giha pon nga linya sa mga pulong nga, ”buhing tubig,” ug dili kaduha-duhaan nga Siya naghis got mahitungod sa Balaang Espiritu:

> Sa kataposang adlaw, sa dakong adlaw sa pangilin, si Jesus mitindog ug namulong sa kusog nga tingog nga nag-ingon,”kon adunay si bisan kinsa nga giuhaw, paaria siya Kanako ug moinom. Siya nga nagtuo Ka nako sumala sa gipamulong sa Kasulatan, gikan sa iyang kinasuluran magadagayday ang mga suba sa buhing tubig". Apan *Siya nagahisgot mahi tungod sa Balaang Espiritu,* nga madawat niadtong mga nagtuo Kaniya; kay ang Balaang Espiritu wala paman ikahatag tungod kay wa la pa man ibayaw si Jesus (Juan 7:37-39).

Niining tungora si Jesus wala maghisgot ug buhing tubig nga mahimong ”atabay sa tubig nga magtubod alang sa kinabuhing dayon”. Kondili, niining tungora ang buhing tubig nahimong *mga suba* nga magdagayday gikan sa kinasuloran sa makadawat niini.

Kining duha ka managsamang mga bersikulo gikan sa ebanghelyo ni Juan naghulag way sa maanindot gayod mahitungod sa kalahian tali sa nahimugso sa Espiritu ug ang pagkabinautismohan sa Balaang Espiritu. Ang pagkahimugso sa Espiritu unang-una, alang sa kaayuhan niadtong nahimugso pag-usab, nga siya makapahimulos sa kinabuhi nga walay katapusan. Kon ang usa nahimugso pag-usab diha sa Espiritu, siya adunay linaw sa Espiritu sa sulod niya nga maghatag kaniya'g kinabuhing dayon.

Ang pagkabinautismohan sa Balaang Espiritu, unang-una alang sa kaayohan sa uban, ingon nga nagsangkap kini sa mga magtutuo aron magministeryo ngadto sa u bang tawo pinaagi sa gahom sa Espiritu. ”Ang mga suba sa buhing tubig” maga-awas gikan sa ilang kinasuluran, ug magdalag panalangin ngadto sa uban pinaagi sa gahom sa Espiritu.

Nganong Gikinahanglan Ang Bautismo Sa Balaang Espiritu

Why The Baptism In The Holy Spirit Is Needed

Gikinahanglan gayod nato sa hilabihan ang bautismo sa Balaang Espiritu aron makaministeryo kita sa uban! Kon wala ang Iyang tabang, dili kita makalaom nga maka panghimo kita'g mga tinun-an sa tanang kanasuran. Gani, kana maoy rason ngano nga si Jesus nagsaad sa pagbautismo sa mga magtutuo sa Balaang Espiritu—aron ang kalibotan makadungog sa Ebanghelyo. Siya miingon sa Iyang mga tinun-an:

> “Tan-awa Ako magapadala sa gisaad Akong Amahan nganha kaninyo; apan kinahanglan nga kamo magpabilin ona sa siyudad hangtod nga *ka sul-oban na kamo sa gahom* nga gikan sa kahitas-an” (Lukas 24:49).

Si Lukas usab nagtala kang Jesus sa dihang miingon;

> Dili alang kaninyo ang pagkasayod sa maga kapanahonan o mga takna nga gipahimutang nang daan sa Amahan ubos sa Iyang kagahom; *apan makadawat kamo'g gahom kon mukonsad na kaninyo ang Balaang Espiritu;* ug kamo mahimong Akong mga saksi sa Jerusalem, ug sa tibo ok Judea ug Samaria, ug sa kinatumyan sa kalibotan (Buhat 1:7-8)

Si Jesus nagsulti sa Iyang mga disipolo sa dili pagbiya sa Jerusalem hangtod nga sila "kasul-oban sa gahom gikan sa kahitas-an". Siya nasayod nga sila gikinahanglan nga ma konsaran sa gahom, kay kondili, mapakyas gayod sila sa buluhaton nga Iyang gihatag ka nila. Atong masayran nga sa dihang nabautismohan na sila sa Balaang Espiritu, ang Dios nagsugod sa paggamit kanila sa labaw pa sa kasarangan gayod aron pagpakatag sa maayong balita.

Daghang minilyon nga mga Cristohanon sa tibook kalibotan, human kabautismohi sa Balaang Espiritu, nakasinati ug bag-ong gilapdon sa gahom, ilabina sa dihang nag sangyaw ngadto sa mga wala pa maluwas. Ilang nakaplagan nga ang ilang mga pulong mas makatandog, ug usahay makahisgot pa sila ug Kasulatan nga wala nila hisayri kani adto. Ang uban nakakita sa ilang kaugalingon nga gitawag ug gihataga'g tukma nga gasa alang sa usa ka tukma nga buluhaton, sama sa pagpang-ebanghelyo. Ang uban nakadis kobre nga ang Dios nagagamit kanila sumala sa Iyang gusto sa nagkalain-laing labaw pa sa kasarangang mga gasa sa Balaang Espiritu. Ang ilang mga kasinatian subay gayod sa Biblia. Kadtong misupak sa ilang mga kasinatian walay mga Biblikal nga basihanan sa ilang pagsupak. Sila gayod, klaro nga nakig-away sa Dios.

Dili kini makapakurat kanato nga kita nga gipanag tawag aron pagsundog kang Cris to, gipanag tawag usab aron mosundog sa Iyang kasinatian uban sa Balaang Espiritu. Siya gayod nahimugso sa Espiritu sa dihang Siya gipanamkon diha sa sabakan ni Maria (Mateo 1:20). Siya nga gihimugso sa Espiritu gibautismohan dayon sa Espiritu sa wala pa magsugod ang Iyang pagpamuhat (Mateo 3:16).Kon si Jesus nagkinahanglan nga ma bautismohan sa Balaang Espiritu aron pagsangkap Kaniya alang sa buluhaton, unsa pa kaha kita?

Ang Pasiuna Nga Ebidensya Sa Bautismo Sa Espiritu

The Initial Evidence Of The Baptism In The Holy Spirit

Kon ang magtutuo mabautismohan sa Balaang Espiritu, ang pasiunang ebidensya sa iyang kasinatian mao nga siya magsulti'g bag-ong linggwahe, nga maoy gihisgotan sa Kasulatan ingon nga "bag-ong mga dila" o "ubang mga dila". Daghang mga sinulat ang nagsuporta niini nga kasayuran. Ato silang tun-an.

Una, sa naghinapos nga mga yugto sa wala pa Siya mokayab, si Jesus nag-ingon nga usa sa mga timaan nga magsunod sa mga magtutuo mao nga sila magsultig bag-0ng mga pinulongan:

> Panglakaw kamo ngadto sa tibook kalibotan ug i-wali ang Ebanghelyo ngadto sa tanang kabuhatan. Siya nga nituo ug nabautismohan malu

> was; apan siya nga wala motuo pagasilotan. *Kini nga mga tima an mosunod kanila nga nagtuo:* sa Akong ngalan maghingilin sila'g mga yawa, *ug magsulti silag bag-ong mga dila (*Marcos 16:15-17).

Ang ubang mga komentarista nag-angkon nga kining mga bersikuloha kinahanglan dili iapil sa atong mga Biblia tungod kay dunay karaan nga talaan sa Bag-ong Tugon nga wala maglangkob niining mga pulonga. Daghan sa mga karaang talaan, sa laing bahin, nag-apil niini, ug walay usa diha sa mga tighubad sa eningles nga pinulongan ang nag wagtang niining mga sulata. Labaw pa niana, kon unsay gipanulti ni Jesus niining mga bersikuloha nagdugtong sa hingpit gayod sa kasinatian sa nag-unang Iglesia sama sa nahitala diha sa libro sa Mga Buhat.

Adunay lima ka mga ehemplo diha sa libro sa Mga Buhat sa mga magtutuo nga pasi unang gibautismohan sa Balaang Espiritu. Atong tun-an ang tanan niining lima, ug sam tang ato kining tun-an, magpadayon kita sa pagpangutana niining duha ka mga panguta na: (1)ang kasinatian ba sa bautismo sa Balaang Espiritu magsunod sa kaluwasan? ug(2) ang mga nanagdawat ba niini nanagsulti gayod ug bag-ong mga dila? Kini makatabang kanato sa pagsabot sa pagbulut-an sa Dios alang sa mga magtutuo niini nga kapanaho nan.

Sa Jerusalem

Jerusalem

Ang unang ehemplo makita sa Buhat 2, sa dihang ang 120 ka mga tinun-an nabautismohan sa Balaang Espiritu sa adlaw sa Pentecostes:

> Sa pag-abot na sa adlaw sa Pentecostes, sila nag-usa sa usa ka dapit. Ug sa kalit lamang adunay niabot gikan sa langit nga kabanha ingon sa gra be ka bangis nga boylo sa hangin, ug mipuno kini sa tibook balay diin si la nanaglingkod. Ug adunay mipakita diha kanila nga mga dila sa kala yo nga mitungtong sa tagsa-tagsa kanila. *Ug silang tanan napuno sa Balaang Espiritu ug misugod sa pagsulti'g ubang mga dila, sumala sa gipasulti kanila sa Balaang Espiritu (*Buhat 2:1-4)

Dili kaduha-duhaan nga ang sento baynte ka mga magtutuo mga naluwas na ug nata wo na pag-usab sa wala pa kining panahona, busa sa tukma gayod nakasinati sila sa bau tismo sa Balaang Espiritu human sa kaluwasan. Imposible alang kanila ang pagdawat sa bautismo sa Balaang Espiritu sa wala pa kining panahona tungod kay ang Balaan nga Espiritu wala man ihatag sa Iglesia hangtod sa maong adlaw.

Klaro kaayo nga ang nag-uban nga timailhan dili ang pagsulti'g laing pinulongan.

Sa Samaria

Samaria

Ang ika-duhang ehemplo sa mga magtutuo nga nabautismohan sa Balaang Espiritu

makita diha sa Buhat 8, sa dihang si Felipe miadto sa siyudad sa Samaria ug nagsang yaw sa Ebanghelyo didto:

> Apan sa dihang sila (ang mga Samaryanhon) mituo kang Felipe nga nagsangyaw sa maayong balita mahitungod sa gingharian sa Dios ug sa ngalan ni Jesu-Cristo, gibautismohan sila lalaki ug babaye...Sa pagkabati niini sa mga apostoles sa Jerusalem nga ang mga taga-Sama ria nidawat sa pulong sa Dios, ilang gipadala ngadto kanila si Pedro ug si Juan, nga miabot ug nag-ampo alang kanila aron sila makadawat sa Balaang Espiritu. Kay wala pa man sila makunsari niini; sila sa yano gi bautismohan sa ngalan sa Ginoong Jesu-Cristo (Buhat 8:12-16).

Ang mga Cristohanon nga taga-Samaria sa klaro gayod nakasinati sa bautismo sa Ba laang Espiritu ingon nga ikaduhang kasinatian human sa ilang kaluwasan. Ang Biblia ta taw nga nagpasabot nga sa wala pa moabot si Pedro ug si Juan, ang mga Samaryanhon "nakadawat na sa pulong sa Dios," mituo sa Ebanghelyo, ug nabautismohan sa tubig. Ug sa dihang si Pedro ug si Juan miabot aron sa pag-ampo alang kanila, ang Kasulatan nag ingon nga kadto nahitabo aron nga "sila makadawat sa Balaan nga Espiritu". Unsaon man sa pagklaro niini?

Ang mga Samaryanhon ba nga mga magtutuo nakasulti'g bag-ong mga pinulungan sa dihang sila nabautismohan sa Balaang Espiritu? Ang Biblia wala magsulti, apan miingon kini nga adunay makapatingala nga nahitabo kanila. Sa dihang ang usa ka tawo nga ginganlag Simon nakakita sa nahitabo samtang si Pedro ug si Juan nagpandong sa ilang mga kamot ngadto sa mga Samaryanhong Cristohanon, misulay siya sa pagpalit gikan kanila sa susamang abilidad sa pagpahat sa Balaang Espiritu:

> Busa misugod sila sa pagpandong sa ilang mga kamot ngadto kanila, ug sila nakadawat sa Balaang Espiritu. Sa dihang nakita ni Simon nga ang Balaang Espiritu mikunsad pinaagi sa pagpamandong sa mga kamot sa mga apostoles, gitanyagan niya sila'g salapi, ug giingnan, "hatagi usab ako niini nga otoridad aron nga ang tanan nga akong kapandongan sa akong kamot, makadawat usab sa Balaang Espiritu". (Buhat 8:17-19).

Unsa man ang nakita ni Simon nga nakapaaghat kaniya pag-ayo? Nakakita na siya'g ubang mga milagro, sama sa mga tawo nga napahigawas gikan sa mga demonyo ug mga paralisado ug mga bakol nga giayo pinaagi sa milagro (Buhat 8:6-7). Ang iyang kaugali ngon nahiapil kaniadto sa mga salamangka nga nakapakugang sa mga tawo sa Samaria (Buhat 8:9-10). Tungod niini, ang iyang nasaksihan sa dihang si Pedro ug si Juan nag -ampo daw makapaaghat. Bisan kon dili nato masulti sa tataw gayod, medyo makataro nganon kon maghuna-huna kita nga siya nakakita ug mao ra nga kasinatian nga nahita bo sa matag lahilahi nga panahon nga ang mga Cristohanon makadawat sa Balaang Espi ritu diha sa libro sa mga Buhat—siya nakakita ug nakadungog kanila nga nagsulti sa la ing pinulongan.

Si Saulo Didto Sa Damasco

Saul In Damascus

Ang ika-tulo nga gihisgotan diha sa Biblia mahitungod sa usa nga nakadawat sa Bala ang Espiritu mao si Saulo nga taga-Tarso, nga nailhan sa unahan nga apostol Pablo. Siya naluwas didto sa dalan paingon sa Damasco, diin siya temporaryo usab nga gibutahan.
Tulo ka adlaw human sa iyang pagkakabig, usa ka tawo nga ginganlag Ananias gipadala ngadto kaniya sa langitnon nga pamaagi:

> Busa si Ananias mibiya ug misulod sa balay, ug human niya siya kapan dongi sa iyang mga kamot miingon, ”Igsoong Saulo, ang Ginoong Jesus nga mipakita kanimo ngadto sa dalan nga imong giagian ,nagpadala kanako aron ikaw makakita pag-usab, ug mapuno sa Balaang Espiritu”. Ug diha-diha adunay nangatagak gikan sa iyang mga mata nga
> daw mga himbis, ug nakakita siya pag-usab, ug mitindog siya ug gibau tismohan. (Buhat 9:17-18).

Dili kaduha-duhaan nga si Saul natawo na pag-usab sa wala pa moabot si Ananias aron sa pag-ampo alang kaniya. Mituo siya kang Ginoong Jesus sa dihang siya ato-a pa sa dalan paingon sa Damasco, ug diha-diha misunod siya sa gisugo sa iyang bag-o nga Ginoo. Agi'g dugang, si Ananias sa dihang unang gikahibalag si Saul, gitawag niya siya nga ”*igsoon* Saul”. Timan-i nga gisultihan ni Ananias si Saul nga siya miabot aron maka kita siya pag-usab *ug* mapuno sa Balaang Espiritu. Busa alang kang Saul, ang pagkapu no, o ang pagkabinautismohan sa Balaang Espiritu nahitabo tulo ka adlaw
human siya maluwas.

Ang Kasulatan wala magtala sa mismong panghitabo sa dihang nabautismohan si Sa ul sa Balaang Espiritu, apan kini nahitabo gayod sa makadiyot lamang human moabot si Ananias sa dapit nga giabtan ni Saul. Dili kaduha-duhaan nga si Saul nagsulti'g laing pinulongan diha sa usa ka punto,tungod kay siya niingon sa 1 Corinto14:18, ”Nagpasala mat ako sa Dios, nga ako nagsulti'g mga dila labaw pa kaninyong tanan.”

Sa Caesarea

Caesarea

Ang ika-upat nga paghisgot mahitungod sa mga magtutuo nga nabautismohan sa Ba laang Espiritu makita diha sa Buhat 10. Ang apostoles nga si Pedro langitnong gisugo sa pagsangyaw sa ebanghleyo didto sa Caesarea sa panimalay ni Cornelio. Diha-diha sa pag padayag ni Pedro nga ang kaluwasan madawat pinaagi sa pagtuo kang Jesus, ang tanang Hentil nga naminaw kaniya diha-diha misanong sa pagtuo, ug ang Balaang Espiritu ni hugpa ngadto kanila:

> Samtang si Pedro nagsulti niining mga pulonga, ang Balaang Espiritu mihugpa ngadto sa tanang naminaw sa mensahe. Ang tanang tinuli nga mga magtutuo nga mikuyog kang Pedro natingala, tungod kay ang ga

> sa sa Balaang Espiritu gibubo man usab ngadto sa mga Hentil. Kay hingdunggan nila sila nga nanulti'g laing mga pinulongan ug nagdayeg sa Dios. Ug unya si Pedro mitubag, ”Siguro gayod nga walay makabalibad sa pagbautismo sa tubig alang niini nga nakadawat sa Balaang Espiritu sama sa atong gibuhat, mahimo ba?” Ug siya misugo nga sila bautismohan sa ngalan ni Jesu-Cristo (Buhat 10:44-48a).

Niini nga panghitabo, daw susama nga ang mga sakop sa panimalay ni Cornelio, nga maoy unang mga Hentil nga magtutuo ni Jesus, natawo pag-usab ug nabautismohan sa Balaang Espiritu sa samang higayon.

Kon atong susihon ang nagpalibot nga mga sinulat ug tun-an ang konteksto sa kasay sayan, maklaro nato ngano nga ang Dios wala na maghulat kang Pedro ug sa iyang mga kauban nga mamandong pa sa ilang mga kamot ngadto sa mga Gentil nga magtutuo aron madawat nila ang Balaang Espiritu. Si Pedro ug ang ubang mga magtutuo nga Ju dio adunay dakong pagduha-duha nga ang mga Gentil maluwas usab, ug makadawat sa Balaang Espiritu! Sila malagmit dili mohimo'g pag-ampo alang sa panimalay ni Cornelio aron makadawat sa bautismo sa Balaang Espiritu, busa ang Dios mihimog labaw nga pagpamuhat. Ang Dios nagtudlo kang Pedro ug sa iyang mga kauban mahitungod sa Iyang katingalahang grasya ngadto sa mga hentil.

Unsa may nakapadani kang Pedro ug sa ubang mga Judiong magtutuo nga ang panimalay ni Cornelio tinuod gayod nga nakadawat sa Balaang Espiritu? Si Lukas misulat, ”Kay sila nakabati kanila nga nagsulti'g mga dila” (Buhat 10:46). Si Pedro mideklarar nga ang mga Hentil nakadawat sa Balaang Espiritu sama sa sento baynte niadtong adlaw sa Pentecostes (Buhat 10:47).

Sa Efeso

Ephesus

Ang ika-lima nga paghisgot mahitungod sa mga magtutuo nga nabautismohan sa Ba laang Espiritu makita sa Buhat 19. Samtang nagbiyahe paingon sa Efeso, si Apostol Pablo nakahibalag ug pipila ka mga disipolo ug nangutana kanila niining mosunod: ”nadawat ba ninyo ang Balaang Espiritu sa dihang nituo kamo?” (Buhat 19:2).

Si Pablo, nga maoy nagsulat sa kadaghanang sinulat sa bag-ong tugon, klarong nag tuo nga posibling motuo kang Jesus apan wala makadawat sa Balaang Espiritu. Kay kon dili pa, dili unta siya mangutana sa maong pangutana.

Ang mga tawo nitubag nga wala pa sila makadungog mahitungod sa Balaang Espiri tu. Gani, sila nakadungog lamang mahitungod sa umaabot nga Mesiyas pinaagi kang Juan Bautista, nga maoy nagbautismo kanila. Si Pablo diha-diha mibautismo kanila pag-usab sa tubig,ug niining higayona nakasinati sila ug tinuod nga Cristohanong bau tismo. Sa kataposan, si Pablo mipandong sa iyang mga kamot ngadto kanila aron sila makadawat sa Balaang Espiritu:

> Sa pagkabati nila niini, gibautismohan sila sa ngalan ni Ginoong Jesus.

> Ug sa dihang si Pablo mipandong sa iyang mga kamot ngadto kanila, ang Balaang Espiritu miabot kanila, ug misugod sila sa pagsulti'g mga dila ug sa pagpropesiya. Mga dose sila ka mga lalaki (Buhat 19:5-7).

Sa makausa pa, klaro kaayo nga ang bautismo sa Balaang Espiritu kasunod sa kaluwasan, sa walay pagtagad kon kining dose ka mga tawo natawo na pag-usab o wala pa, sa wala pa sila nagkakita ni Pablo. Ug usab, sa makausa pa, ang nag-uban nga timaan sa ilang pagkabautismohi sa Balaang Espiritu mao ang pagsulti'g mga dila (ug niining panghitabo-a, uban usab ang propesiya).

Ang Hukom
The Verdict

Atong balikan sa paghisgot ang lima ka mga ehemplo. Diha sa labing minos upat kanila, naghisgot nga ang bautismo sa Balaang Espiritu nahitabo human sa kaluwasan.

Sa tulo kanila, ang Kasulatan hapsay nga naghisgot nga ang mga nakadawat sa bautismo nagsulti'g mga dila. Labaw pa niana, sa dihang gikahibalag ni Pablo si Ananias, ang iyang kasinatian sa bautismo sa Balaang Espiritu wala gihulagway nga klaro gayod, apan atong nasayran nga siya gayod nagsulti'g mga dila. Kana nagrepresentar sa ika-upat nga panghitabo.

Sa nahibiling sugilon, adunay butang labaw pa sa kasarangan ang nahitabo sa dihang ang mga magtutuo sa Samaria nakadawat sa Balaang Espiritu tungod kay si Simon nisulay sa pagpalit sa gahom aron sa pagpahat sa Balaang Espiritu.

Busa ang ebidensiya klaro kaayo. Sa nahiunang Iglesia, ang mga magtutuo nga nata wo pag-usab nakadawat ug ikaduhang kasinatian uban sa Balaang Espiritu, ug sa dihang nakadawat sila, nanulti sila'g mga dila. Dili kini makapakurat kanato, tungod kay si Jesus miingon nga kadtong nagtuo Kaniya magsulti gayod ug bag-ong mga dila o pinulongan.

Busa duna kita'y panapos nga ebidensiya nga ang tanan nga natawo pag-usab gikina hanglan nga makasinati usab ug lain pang pagpamuhat sa Balaang Espiritu---mao kana ang pagkabinautismohan sa Balaang Espiritu. Dugang pa, ang matag magtutuo magda hom gayod sa pagpanulti'g laing pinulongan kon siya makadawat sa bautismo sa Balaan nga Espiritu.

Unsaon Sa Pagdawat Sa Bautismo Sa Balaang Espiritu
How To Receive The Baptism In The Holy Spirit

Sama sa tanan nga mga gasa sa Dios, ang Balaang Espiritu madawat pinaagi sa pagtuo (Galatia 3:5). Aron makabaton ug pagtuo alang sa pagdawat, ang magtu tuo unang motuo nga pagbulot-an gayod sa Dios nga siya mabautismohan sa Balaang Espiritu. Kon siya natingala o kaha nagduha-duha, dili gayod siya makadawat (Santiago 1:6-7).

Walay magtutuo nga adunay maayong rason nga siya dili motuo nga kabubut-on sa Dios nga siya makadawat sa Balaang Espiritu, tungod kay si Jesus hapsay nga nag sugilon sa kabubut-on sa Dios mahitungod sa maong butang:

> Kon kamo, nga mga daotan, makaantigong mohatag ug maayong mga gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan nga langitnon. Mohatag gayod Siya sa Balaang Espiritu niadtong mangayo Kaniya (Lukas 11:13).

Kanang maong saad gikan sa mga ngabil ni Jesus kinahanglang modani sa matag anak sa Dios nga kabubut-on gayod sa Dios nga sila makadawat sa Balaang Espiritu.

Kining susama gihapon nga bersikulo nagsuporta sa kamatuoran nga ang pagka-bau tismado sa Balaang Espiritu mahitabo human sa kaluwasan, tungod kay dinhi niini si Jesus nagsaad sa mga anak sa Dios (bungtong mga tawo nga nagbaton sa Dios ingon nga ilang ”langitnong Amahan”) nga ang Dios magahatag kanila sa Balaang Espiritu kon mangayo sila. Sa klaro gayod, kon ang bugtong kasinatian nga mabatunan sa usa uban sa Balaang Espiritu mao ang pagkatawo pag-usab diha sa yugto sa kaluwasan, nan ang saad ni Jesus walay kapuslanan. Dili sama sa mga modernong magtutuon sa teolohiya, si Jesus nagtuo nga angay gayod kaayo alang sa mga tawo nga natawo na pag-usab ang pagpapangayo sa Balaan nga Espiritu.

Sumala kang Jesus, aduna lamay duha ka mga kondisyones nga angayang matuman alang sa usa aron makadawat sa Balaang Espiritu. Una, ang Dios kinahanglan nga mahi mo niyang Amahan, nga mao gayod ang mahitabo kon matawo siya pag-usab. Ikaduha, kinahanglan ikaw mangayo Kaniya sa Balaang Espiritu.

Bisan ug sibo sa Kasulatan ang pagdawat sa Balaang Espiritu pinaagi sa pagpandong sa kamot (Buhat 18:17;19:6), dili gayod kini kinahanglanon kaayo. Bisan kinsa nga Cris tohanon pwedeng makadawat sa Balaang Espiritu sa iyang kaugalingon diha sa lugar diin siya nag-ampo. Siya gikinahanglan lamang nga sa yano mangayo, modawat pinaagi sa pagtuo, ug mosugod sa pagsulti'g mga dila sumala sa ipasulti kaniya sa Balaan nga Espiritu.

Kasagarang Mga Kahadlok
Common Fears

Ang ubang mga tawo nabalaka nga kon sila mag-ampo alang sa Balaang Espiritu, ba sin mademonyohan hinuon sila. Hinuon, walay basihanan alang sa maong hisgotanan. Si Jesus nagsaad,

> Karon kon usa kaninyo mga amahan pangayoan sa inyong anak ug isda hatagan ba diay ninyo kini ug halas? O kaha kon mangayo siya'g itlog tanga ba diay ang inyong ihatag? Kon kamo nga mga daotan maka antigong mohatag ug maayong mga gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Langitnon nga Amahan dili ba Siya mohatag sa Balaan nga Espiritu ngadto sa mga mangayo Kaniya? (Lukas 11:11-13).

Kon mangayo kita'g Balaan nga Espiritu, ang Dios magahatag kanato sa Balaan nga Espiritu, ug gikinahanglan nato nga dili mahadlok sa pagdawat ug bisan unsa.

Ang uban naghuna-huna nga, kon sila magsulti'g laing pinulungan, ang ila lamang kaugalingon ang naghimo ug walay kapuslanan nga mga pulong imbis nga labaw pa sa kasarangan nga sinultihan unta nga hinatag sa Balaan nga Espiritu. Kon pananglit, ikaw mag-imbento ug mga pinulongan sa wala pa nimo madawat ang bautismo sa Balaan nga Espiritu, makita nimo nga kana imposible. Sa laing bahin, kinahanglan nga masabtan nimo nga kon ikaw magsulti'g laing pinulungan, kinahanglan nga uban sa imong pamuot gamiton nimo ang imong mga ngabil, dila ug tutunlan o tilaok. Ang Balaang Espiritu dili maoy mobuhat sa pagsulti alang kanimo—mohatag lang siya kanimo sa imong isulti. Siya ato nga *katabang*, dili *tigbuhat*. *Ikaw* maoy mobuhat sa
pag-estorya, sumala sa gitudlo sa Biblia:

> Ug silang tanan napuno sa Balaan nga Espiritu ug (sila) misugod sa pagsulti sa laing pinulungan, sumala sa gipasulti sa Balaang Espiritu kanila (Buhat 2:4).

> Ug sa dihang si Pablo nipandong sa iyang mga kamot ngadto kanila, ang Balaan nga Espiritu mikunsad kanila, ug misugod sila sa pagsulti'g mga dila (Buhat 19:6).

Human makapangayo ang usa ka magtutuo sa gasa sa Balaan nga Espiritu, kinahang lan siya motuo ug magdahom sa pagsulti'g laing pinulungan. Tungod kay ang Balaang Espiritu dawaton pinaagi sa pagtuo,ang modawat kinahanglan dili magdahom nga ma kasinati ug tukma nga pagbati nga bati-on o kaha uban pang pamati-on sa
lawas. Kinahanglan yano lamang niya nga ablihon ang iyang baba ug magsugod sa pagsulti sa bag-ong mga tunog ug litukonon nga maoy makapa porma sa linggwahe nga gihatag sa Balaang Espiritu kaniya. Hangtod nga ang magtutuo mosugod sa *pagsuti pinaagi sa pagtuo,* wala gayoy mga pulong nga mogula sa iyang mga baba.
Siya kinahanglan nga mobuhat sa pagsulti, ug ang Balaang Espiritu maoy mohatag sa igsusulti.

Ang Tinubdan Sa Igsusulti
The Source Of Utterance

Sumala ni Pablo, kon ang magtutuo magsulti'g mga dila, dili ang iyang huna-huna maoy nag-ampo kondili ang iyang espiritu:

> Kay kon ako nag-ampo diha sa laing pinulungan, ang akong espiri tu nag-ampo, apan ang akong huna-huna walay bunga. Unsa man dayon ang sangputan? Ako mag-ampo uban sa espiritu ug sa akong huna-huna usab; mag-awit ako sa espiritu ug mag-awit sa huna-huna usab. (1 Corinto 14:14-15)

Si Pablo nag-ingon nga sa dihang siya mag-ampo sa laing pinulungan, ang

iyang huna-huna wala magmabungahon. Kana nagpasabot nga ang iyang huna-huna wa lay labot niana, ug wala siya makasabot kon unsay iyang giampo sa laing pinulungan. Busa, imbes nga mag-ampo siya kanunay diha sa laing pinulungan nga dili niya masabot, si Pablo nag-gahin usab ug panahon sa pag-ampo uban sa iyang huna-huna diha sa iyang kaugalingon nga sinultihan. Naggamit siya'g panahon sa pag-awit diha sa laing pinulungan, naggamit usab siya'g panahon sa pag-awit diha sa iyang pinulungan. Parehong adunay lugar alang sa pag-ampo ug pag-awit, ug kinahanglan magmaalamon kita sa pagsundog sa ehemplo ni Pablo diha sa pagbalanse.

Ato usab hibaw-on nga alang kang Pablo, ang pagpanulti'g laing pinulungan naila lom gihapon sa iyang pagbuot sama sa pagpanulti niya sa iyang kaugalingong pinulu ngan. Siya miingon, ”*ako* mag-ampo sa espiritu ug sa *akong* huna-huna usab”. Ang mga kritiko kanunay nag-ingon nga kon ang pagpanulti'g laing pinulungan gasa sa Balaang Espiritu dili gayod kini makontrolar ni bisan kinsa, kay mahimo siyang sad-an tungod sa iyang pagkontrolar sa Dios. Apan kana nga ideya walay pundasyon. Ang pagpanulti'g moderno ug kinaraan nga pinulungan nailalom kana sa nagsulti kay plano kana sa Dios. Ang mga kritiko pwedeng moingon usab nga ang mga tawo nga nagbaton ug mga kamot nga binuhat sa Dios walay pagkontrolar sa ilang mga kamot, ug ang mga tawo nga maghimo'g desisyon sumala sa ilang pamuot sa paggamit sa ilang mga kamot nagsulay sa pagkontrolar sa Dios.

Sa dihang ikaw nabautismohan sa Balaan nga Espiritu, dali ra nimo nga kapamatud-an sa imong kaugalingon nga ang imong gipanulti nga laing pinulungan gikan sa imong espiritu ug dili sa imong huna-huna. Una, sulayi ang pagpakig-estorya hanay ngadto kang bisan kinsa sa samang higayon nga nagbasa ka niini nga libro. Imong makita nga dili nimo madungan pagbuhat ang duha. Imong madiskobrehan hinuon, nga makapadayon ka sa pagsulti'g mga dila samtang nagbasa ka niining libroha. Ang rason mao nga wala ka maggamit sa imong huna-huna aron mosulti'g laing pinulungan—ang maong pagpanulti naggikan sa imong espiritu. Busa samtang naggamit ka sa imong espiritu samtang nag-ampo, makagamit ka sa imong huna-huna sa pagbasa ug pagsabot.

Karon Nga Nabautismohan Kana Sa Balaan Nga Espiritu

Now That You Are Baptized In The Holy Spirit

Angay hinumdoman ang pinakanag-unang rason nga ang Dios naghatag kanimo sa bautismo sa Balaang Espiritu—mao ang paghatag kanimo'g gahom alang sa katuyuan nga mahimong Iyang saksi, pinaagi sa pagpakita sa bunga ug mga gasa sa Balaang Espiri tu (1 Corinto 12:4-11; Galatia 5:22-23). Pinaagi sa pagpuyo sa kinabuhi nga sama kang Cristo ug sa pagpakita sa Iyang gugma, kalipay, ug kalinaw ngadto sa kalibotan, ug sa pagpakita usab sa mga sobra pa sa kasarangan nga mga gasa sa Espiritu, ang Dios maga gamit kanimo sa pagpaduol sa uban ngadto Kaniya. Ang abilidad sa pagsulti'g mga laing pinulungan maoy usa lamang sa ”mga suba sa buhing tubig” nga kinahanglan mag-awas gikan sa imong kinasuluran.

Hinumdomi usab nga ang Dios naghatag kanato sa Balaang Espiritu aron maghimo kanato nga makakab-ot sa *tanang* katawhan sa kalibotan uban sa ebanghelyo (Buhat 1:8). Sa dihang mosulti kita sa laing pinulungan, kinahanglan atong masabtan nga ang si nultihan nga atong gisulti mahimong mao ang lumad nga pinulungan sa usa ka tribu o laing nasod. Sa matag panahon nga mag-ampo kita sa laing pinulungan, kinahanglan maghuna-huna kita nga gusto sa Dios nga ang mga tawo sa nagkalain-laing pinulungan, makadungog mahitungod kang Jesus. Kinahanglan atong pangutan-on ang Ginoo kon sa unsang paagi gusto Niya nga kita mahi-apil sa dakong gipabuhat ni Jesus.

Ang pagsulti'g laing pinulungan maoy usa ka butang nga kinahanglan natong buha ton kon adunay kahigayonan. Si Pablo, nga usa ka espirituhanong balay sa gahom, nag sulat, ”nagpasalamat ako sa Dios, nga ako nagsulti'g laing pinulungan labaw kaninyong tanan” (1 Corinto 14:18). Iyang gisulat kadtong mga pulonga ngadto sa Iglesia nga nagbuhat ug daghang pagsulti'g mga dila (bisan kasagaran ginahimo dili sa saktong pana hon). Busa si Pablo mahimong nakabuhat ug daghang pagsulti'g mga dila aron makahi mo niini labaw kay sa ilang gibuhat. Ang pag-ampo sa laing pinulongan magtabang kana to nga kanunayng maghuna-huna sa Balaan nga Espiritu, nga nagpuyo sa sulod nato, ug makita kanato sa ”pag-ampo sa walay paghunong” sumala sa gitudlo kanato ni Pablo di ha sa 1 Tesalonica 5:17.

Si Pablo nagatudlo usab nga ang pagsulti'g laing pinulongan makapadasig sa usa ka magtutuo (1 Corinto 14:4). Nagpasabot nga kana makalig-on kanato sa espirituhanong bahin. Pinaagi sa pag-ampo sa laing pinulungan, mapalig-on nato ang atong kinasu loran, sa paagi nga wala nato masabti pag-ayo. Ang pagsulti'g laing pinulongan maka hatag gayod ug adlaw-adlaw nga pagpatambok sa espirituhanong kanabuhi sa matag-mag tutuo ug dili kay usa lamang kini ka yugto nga kasinatian diha sa pasiuna nga pagpuno sa Balaan nga Espiritu.

Sa diha nga ikaw nabautismohan na sa Balaang Espiritu, ako ikawng dasigon sa pag gahin ug panahon matag-adlaw nga mag-ampo sa Dios sa imong bag-ong pinulongan. Kini makapalambo sa dako nga paagi sa imong espirituhanong kinabuhi ug pagtubo.

Mga Tubag Sa Pipila Ka Mga Kasagarang Pangutana

Answers To A Few Common Questions

Ato bang masulti sa siguro gayod nga ang tanan nga wala magsulti'g laing pinulo ngan wala mabautismohi sa Balaang Espiritu? Sa akong kaugalingon lamang wala ako maghuna-huna sama niana.

Kanunay ako nga nagdasig sa mga tawo sa pagdahom sa pagsulti'g laing pinulongan sa dihang nag-ampo ako para kanila nga mabautismohan sa Balaang Espiritu, ug tingali 95% kanila nakabaton sa pipila ka segundo lamang sa akong pag-ampo alang kanila. Mga liboan sila ka katawhan sulod sa daghang katuigan.

Hinuon, dili ako moingon nga ang Cristohanon nga nag-ampo nga mabautismohan sa Balaan nga Espiritu nga wala magsulti'g laing pinulongan, wala mabautismohi sa Balaan nga Espiritu, tungod kay ang Bautismo sa Balaang Espiritu ginadawat man pinaagi sa pagtuo ug ang pagsulti'g laing pinulongan boluntaryo man. Hinuon, kon duna akoy kahigayonan nga mopahat ngadto sa mga tao nga nag-ampo

nga mabautismohan sa Espiritu apan wala magsulti'g laing pinulongan,mako osa ipahat sa maong tawo ang tanang nakasulat diha sa libro sa mga Buhat mahitungod sa maong hisgotanan. Unya ako usab ipakita sa maong magtutuo nga si Pablo nagsulat nga maka himo siya pagkontrolar kon kanus-a siya mosulti o dili mosulti sa laing pinulongan. Sama kang Pablo, mahimo nako ang pagsulti'g laing pinulongan bisan unsang orasa nga gusto nako, ug busa ako ang magdesisyon, kon ako magtinguha nga dili na mosulti'g dila pag-usab. Kay mao man kana, mahimo nga ako nabautismohan sa Balaang Espiritu nga akong pangandoy ug wala magsulti'g la ing pinulongan sa unang kahimtang pinaagi sa dili pakig-uyon sa gipasulti kanako sa Ba laang Espiritu.

Busa sa makausa pa, kon ako makabaton ug kahigayonan sa pagpakig-estorya sa usa ka Cristohanon nga nag-ampo diha sa pagtuo alang sa bautismo sa Balaan nga Espiritu, apan wala makasulti'g mga dila, dili ko mosulti kaniya (ug dili pod ko motuo) nga wala siya mabautismohi sa Balaang Espiritu. Ako lamang yano nga ipasabot kaniya kon giun sa nga ang pagsulti'g mga dila dili usa ka butang nga buhaton sa Balaan nga Espiritu bu wag kanato. Akong ipasabot nga ang Balaang Espiritu maoy maghatag ug igsusulti, apan kinahanglan buhaton nato ang paglitok, sama sa usa nga nagsulti sa iyang kaugalingong sinultihan. Ug akong dasigon ang maong tawo nga makig-uyon sa Balaan nga Espiritu ug mosugod sa pagsulti'g mga dila. Malagmit kon walay mobalibad, ang tanan kanila ma kasulti gayod.

Wala Ba Nagsulat Si Pablo Nga Dili Tanan Makasulti'g Mga Dila?

Didn’t Paul Write That Not All Speak In Tongues?

Kulbahinam nga pangutana ni San Pablo, ”Ang tanan dili makasulti'g mga dila, tinu od ba?” (1 Corinto 12:30) alang niadtong nitubag nga ”dili”, kinahanglan makighapsay una sa nahibilin nga bahin sa Bag-ong Tugon. Ang iyang pangutana makita sa sulod sa unod sa iyang mga pahimangno mahitungod sa Espirituhanong mga gasa, diin tanan niini mapakita lamang kon kabubut-on sa Espiritu (1 Corinto 12:11). Si Pablo nagsulat sa tukma gayod mahitungod sa espirituhanong gasa sa ”nagkalain-laing matang sa pinulu ngan” (1Corinto 12:10) diin, sumala ni Pablo kinahanglan gyod paga-ubanan sa espiritu hanong gasa sa pagpanghubad sa mga dila. Kining maong naasoy nga gasa mahimong dili mao ang kanunayng gipakita sa mga taga-Corinto sa ilang mga panagkatigom, ingon nga sila nag sulti'g mga dila sa publiko nga walay paghubad. Kita makapangu tana gayod, *Ngano man nga ang Balaang Espiritu magpaambit man sa gasa sa pagsulti'g mga laing pinulungan ngadto sa usa diha sa panagkatigum sa publiko sa walay paghatag usab sa usa ug gasa sa paghubad?* Ang tubag mao nga Siya dili gayod mohatag. Kay sa laing bahin, ang Balaang Espiritu dili mahimong magsugyot nianang dili kabubut-on sa Dios.

Ang mga taga-Corinto mahimong *nag-ampo* diha sa laing mga pinulungan sa maku sog gayod diha sa ilang mga panagkatigum, nga walay pagpanghubad. Busa, atong ma kat-onan nga ang pagsulti'g mga dila adunay duha ka managlahing kagamitan. Ang usa mao ang pag-ampo sa laing pinulungan, nga giingon ni Pablo nga pagabuhaton sa sekreto lang. Kana nga paggamit sa pagsulti'g mga dila wala ubani sa pagpanghubad, sama sa gisulat ni Pablo, ”ang akong espiritu nag-ampo apan ang akong huna-huna wa lay bunga” (1

Corinto 14:14). Sa klaro gayod si Pablo kanunay nga wala makasabot kon unsay iyang gipanulti sa dihang siya nagsulti'g laing pinulungan. Walay pagsabot diha sa iyang kabahin; ug wala usab diha ang pagpanghubad.

Sa laing bahin, aduna usay paggamit sa pagpanulti'g laing pinulungan, nga alang sa panagtigom sa Iglesia diha sa publiko, nga kanunay usab giubanan sa gasa sa pagpanghubad ug mga dila. Kana mahitabo kon ang Balaang Espiritu molihok diha sa usa sumala sa Iyang pagbuot, nga magahatag sa maong gasa ngadto kaniya. Kana nga persona mosulti sa publiko, ug unya aduna dayoy paghubad nga ihatag. Hinuon, ang Dios dili mogamit sa tanan gayod sama niana. Mao nga si Pablo misulat nga dili tanan mosulti'g mga dila. Dili tanan gigamit sa Dios sa kalit, sa wala giplano nga gasa sa mga dila, ingon nga ang Dios wala maggamit sa matag-usa diha sa gasa sa pagpanghubad sa mga dila. Mao lamang kana ang bugtong paagi sa pagpahiluna sa kulbahinam nga pangutana ni Pablo, ”ang tanan dili makasulti'g laing pinulungan, mao ba?” uban
sa uban pang gitudlo sa Kasulatan.

Ako makasulti'g laing pinulungan bisan kanus-a nga ako nagtinguha, ingon sa gibuhat ni Pablo. Busa bisan ako o si Pablo dili makasulti nga kon kami nagsultig
laing pinulungan ”kana kon pagbuot lamang sa Espiritu”. Dugang pa, si Pablo
sama kanako, nagsulti usab ug mga dila diha sa tago nga wala makasabot ug unsay iyang gipanulti, busa dili kana mao ang gasa sa pagpanulti'g mga dila nga iyang gisulat sa 1 Corinto, nga iya usab gisulti nga kanunayng ubanan sa gasa sa pagpanghubad ug mga dila.

Diha lamang sa talagsa ra nga kahigayonan nga ako nagsulti'g mga dila sa panagti
gom diha sa publiko. Kana lamang kon ako nakamatikod nga ang Balaang Espiritu na muhat nganhi kanako aron pabuhaton ako sa ingon, bisan kon ako (sama sa mga taga-Corin to) naga-ampo diha sa mga dila sa makusog gayod bisan kanus-a nako gusto diha sa Iglesia sa walay paghubad niini. Kon akong namatikdan ang Balaang Espiritu nga namuhat nganhi kanako uban niana nga gasa, kanunay gayong adunay paghubad nga makapalig-on sa lawas.

Agi'g panapos, atong hubaron ang Biblia sa hapsay gayod. Kadtong mga nagsulti'g panapos, tungod sa kulbahinam nga pangutana ni Pablo sa 1 Corinto 12:30, nga dili tanan magtutuo magsulti'g laing pinulungan, wala magtagad sa uban pang daghang mga sinulat nga wala mosibo sa ilang hubad. Tungod sa ilang sayop, wala nila masinati ang dakong panalangin gikan sa Dios.

KAPITULO DOSE
CHAPTER TWELVE
Mga Babaye sa Ministeryo
Women In The Ministry

Sukad mahibaw-i sa tanan nga ang mga babaye naglukop sa sobra'g katunga sa Igle sia sa Ginoong Jesu- Cristo, hinungdanon gayod kaayo ang pagsabot sa ilang buluha

ton nga gi-ordinahan sa Dios sulod sa lawas. Sa kasagarang mga kasimbahanan ug mga buluhaton, ang mga babaye gitan-aw ingon nga bililhong mga magbubuhat, samtang sila sa kasagaran namuhat sa halos tanan diha sa kinatibuk-ang pagministeryo.

Apan dili tanan ang niuyon sa papel sa kababayen-an. Ang mga babaye sa kasaga ran gidid-an diha sa klarong mga dapit sa pagpamuhat sa sulod sa Iglesia nga adunay ka lambigitan sa pagpakigpulong ug sa pagkapangulo. Ang ubang mga simbahan nagtugot ug babaye nga mga pastor; daghan ang wala. Ang uban nagtugot nga motudlo ang mga babaye samtang ang uban wala. Ang uban nagdili sa mga babaye sa pagsulti sa kinatibok-an gayod panahon sa mga panagtigom sa simbahan.

Kasagaran niini nga mga dili pagsinabtanay nagliso-liso sa nagkalain-laing pagsabot sa mga pulong ni Pablo mahitungod sa papel sa mga kababayen-an nga makita diha sa 1 Corinto 14:34-35 ug 1 Timoteo 2:11-3:7. Kini nga mga sinulat mao ang sentro sa atong pagtuon, labina sa kataposan niini nga kapitulo.

Gikan Sa Sinugdanan
From The Beginning

Samtang magsugod kita, atong tun-an unsay gipadayag sa Kasulatan mahitungod sa mga kababayen-an gikan sa pinaka unang pahina. Ang mga babaye, sama sa mga lalaki, gibuhat sama sa dagway sa Dios:

> Ug ang Dios naghimo sa tawo sa Iyang kaugalingong larawan, sa lara wan sa Dios Siya nagbuhat kaniya; lalaki ug babaye gibuhat Niya sila. (Genesis 1:27)

Kita syempre, nasayod, nga ang Dios nagbuhat kang Adan *sa wala pa* Niya buhata si Eva, ug kini gayod usa ka hinungdanon nga espirituhanong kasayuran sumala ni Pablo (1 Timoteo 2:3). Atong tun-an sa unahan ang kahinungdanon sa ingon niini nga plasta da sa kabuhatan sama nga gipasabot kini ni San Pablo, apan nagsulti niini sa makapa tagbaw gayod sa pagkakaron nga wala kini magpamatuod sa pagkalabaw gayod sa lalaki ibabaw sa babaye. Nahibalo kita nga ang Dios naghimo sa mga mananap sa wala pa ang tawo (Genesis 1:24-28), ug walay usa nga makiglalis nga ang mga mananap labaw sa mga tawo.[51]

Ang babaye gibuhat aron mahimong katabang sa iyang bana (Genesis 2:18). Kini sa makausa pa wala magpamatuod sa iyang pagkaubos, kondili nagpadayag lamang sa iyang papel diha sa kaminyoon. Ang Balaang Espiritu gihatag ingon nga atong katabang, apan klaro nga dili Siya ubos kay kanato. Hinuon, ang Balaan nga

[51]Kinahanglan usab hinumdoman nga ang matag lalaki sukad kang Adan gibuhat sa Dios *human* nga ang Dios naghimo sa babaye nga naghimugso kaniya. Ang matag lalaki sukad kang Adan naggikan sa babaye, sama sa gipahinumdom ni Pablo kanato sa 1 Corinto 11:11-12. Siguro gayod nga walay bisan isa nga makig lalis nga kining maong langitnon nga han-ay o plastada nagpamatuod nga ang mga lalaki ubos sa ilang mga inahan.

Espiritu labaw kay kanato! Ug maayo nga isulti nga ang pagbuhat sa Dios sa babaye aron mahimong katabang sa iyang bana nagpamatuod nga ang mga lalaki nagkinahang lan ug tabang! Ang *Dios* maoy nagsulti nga dili maayo nga ang lalaki mag-inusara (Genesis 2:18). Kana nga kamatuoran napamatud-an sa dili na maihap nga mga panahon sa kasaysayan sa dihang ang mga lalaki gibiyaan nga walay asawa nga magtabang kanila.

Sa kataposan, atong mahinumdoman gikan sa pinaka-sinugdanan nga pahina sa Ge nesis nga ang unang babaye giporma gikan sa unod sa unang lalaki. Ang babaye gikuha *gikan* sa lalaki, nga nagtudlo sa kasayuran nga ang lalaki dunay kulang kon wala ang ba baye ug nga ang duha sa orihinal isa ra. Agi'g dugang, unsay gilain sa Dios maoy usa nga gitagana Niya aron mahimong usa pag-usab pinaagi sa pagkahiusa diha sa pakighila was, nga usa ka pamaagi dili lamang sa paglalang, kondili sa pag-pagpakita sa gugma ug sa pagkalipay sa gisaluhan nga kalipay diin niini ang duha parehas nga nagdepende sa usag-usa.

Ang matag butang niini nga mga leksiyon gikan sa kabuhatan nagbarog batok sa pang huna-huna nga ang usa ka sekso labaw kaysa usa, o ang usa dunay katungod nga magdominar sa usa. Ug nga tungod kay ang Dios nagdesinyo ug lahi-lahing papel sa babaye diha sa kaminyoon ug sa ministeryo dili kini makaapekto sa ilang pagka tupong lamang sa lalake diha kang Cristo, diin diha Kaniya ”walay lalake o babaye” (Galacia 3:28).

Ang Mga Babaye Sa Buluhaton Diha Sa Daang Tugon

Women In Ministry In The Old Testament

Uban niining gikaplastar nga pundasyon, ato karon tun-an ang ubang mga babaye nga gigamit sa Dios aron pagtapos sa Iyang mga langitnong katuyuan sa Daang Tugon. Syempre, klaro gayod nga angDios nagtawag ug mga lalaki ngadto sa pagministeryo nga mao nay ilang trabaho sa panahon sa Daang Tugon, sama sa Iyang gibuhat sa kapanahonan sa Bag-ong Tugon. Ang sugilanon sa mga kalala kihan sama kang Moises, Aaron, Joshue, Jose, Samuel ug David naglukop sa mga panid sa Daang Tugon.

Daghan sa mga kababayen-an, sa laing bahin, nagbarog ingon nga ebidensya nga ang Dios motawag ug mogamit ni bisan kinsa nga gusto Niya, ug ang mga kababayen-an nga gisangkapan sa Dios nahimong paigo gayod alang sa bisan unsang trabaho diin gitawag Niya sila.

Sa dili pa nato tun-an ang maong mga kababayen-an sa tukma gayod, kinanglan hi numdoman nga ang matag dagkong tawo sa Dios diha sa Daang Tugon natawo ug gipa dako sa usa ka babaye. Wala tingali Moises kon wala pa ang babaye nga ginganlag Joca bed (Exodu 6:20). O kaha duna pay laing dagkong mga tawo sa Dios kon dili pa tungod sa mga inahan sa maong mga lalaki. Ang mga babaye gihatagan sa Dios ug bug-at nga responsibilidad ug angay sa pagdayeg nga buluhaton sa pagpabarog ug mga anak diha sa Ginoo (2 Timoteo 1:5).

Si Jocabed dili lamang inahan sa duha ka lalaki nga gitawag sa Dios, nga ginganlag Moises ug Aaron, kondili sa babaye usab nga gitawag sa Dios, nga ilang igsoong babaye, nga usa ka propeta ug pangulo sa pagsimba nga ginganlan ug Miriam (Exodus 15:20). Sa Miqueas 6:4, ang Dios nag-isip kang Miriam uban kang Moises ug Aaron ingon nga usa

sa mga pangulo sa Ginoo:

> Ako gayod ang nagdala kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto ug naglukat ka ninyo gikan sa balay sa pagka-ulipon, ug Ako *nagpadala kaninyo kang Moises, Aaron, ug kang Miriam.*

Syempre, ang pagkapangulo ni Miriam sa Israel dili gayod sama ka dominante kang Moises. Apan ingon nga usa ka propetang babaye, si Miriam nagsulti alang sa Dios, ug ako naghuna-huna nga dili kuyaw kon atong bana-banaon nga ang mensahe sa Dios pinaagi kaniya gikasugo usab dili lang ngadto sa mga babaye, kondili ngadto usab sa mga lalaki sa Israel.

Ang Usa Ka Babaye Nga Maghuhukom Sa Israel
A Female Judge Over Israel

Ang lain pang babaye nga gituboy sa Dios ingon nga pangulo sa Israel mao si Debo ra, nga nagpuyo sa kapanahonan sa mga maghuhukom sa Israel. Siya usab babaye nga propeta, ug nahimong susama usab kang Gideon, Jepta ug Samson sa iyang pagkamag huhukom sa Israel. Kita gipahibalo nga ang ”mga anak sa Israel miadto kaniya aron huk man” (Maghuhukom 4:5). Busa siya nagdesisyon alang sa mga lalake, dili lamang sa mga babaye. Wala gayoy sayop niini: *Ang babaye nagtudlo sa mga lalake kon unsay buhaton ug ang Dios nagdihog kaniya sa pagbuhat sa ingon.*

Sama sa mga babaye nga gitawag sa Dios alang sa pagkapangulo, si Debora nakasu gat ug usa ka lalake nga naglisod sa pagdawat sa pulong sa Dios pinaagi sa babaye nga panudlanan. Ang ngalan sa maong lalake mao si Barak, ug tungod kay siya ma duha-duhaon mahitungod sa mga propesiyanhong pahimangno ni Debora nga nagsugo kaniya sa pag-adto ug sa pagpakig gubat sa usa ka heneral nga taga Canaan nga si Sisera, iya siya nga gipahibalo nga ang dungog sa pagpatay kang Sisera mahiadto sa usa ka babaye. Ug sakto gayod siya, ug ang babaye nga gihinganlag Jael gihinumdoman sa Kasulatan ingon nga babaye nga nagtusok ug usok sa tolda ngadto sa ulo sa nakatulog nga si Sisera (Maghuhukom 4). Ug ang sugilanon natapos uban kang Barak nga nakig pares kang Debora sa panag-awit! Ang uban sa mga pulong sa maong awit puno sa pagdayeg alang kang Debora ug kang Jael (Maghuhukom 5), ug tingali si Barak nahimong magtutuo sa ”buluhaton sa mga kababayen-an” human niadtong tanan.

Ang Ikatulong Babaye Nga Propeta
A Third Prophetess

Ang ika-tulong babaye nga gihisgotan sa Daang Tugon ingon nga usa ka respetadong babaye nga propeta mao si Hulda. Ang Dios naggamit kaniya aron paghatag ug kasali gang propesiyanhong panghuna-huna ug sugo alang sa usa ka *tawo,* nga mao si Josias, ang nahasol pag-ayo nga Hari sa Juda (2 Hari 22). Makita nato pag-usab ang ehemplo sa Dios nga naggamit ug babaye aron pagsugo sa lalake. Sa kasagaran ang Dios naggamit ni Hulda sa maong

buluhaton uban sa pagkamakanunayon gayod, kay kondili si Josias dili gayod makabaton ug igo nga pagtuo kon unsay gisulti niini kaniya.

Apan ngano nga gitawag man sa Dios si Miriam, si Debora ug Hulda ingon nga mga babayeng propeta? Dili ba diay Siya makahimo sa pagtawag hinuon ug mga lalake?

Sa klaro gayod ang Dios makahimo pagtawag ug mga lalake aron mobuhat ug susa ma gayod sa gibuhat sa maong tulo ka babaye. Apan Siya wala maghimo niana. Ug walay bisan usa nga nasayod ngano. Ang ato lamang nga makat-onan niini mao nga mag-amping kita nga dili nato ibutang ang Dios sa sulod sa kahon kon moabot na diha sa kon kinsay Iyang tawgon diha sa buluhaton. Bisan kon ang Dios sa kasagaran mo pili'g mga lalake alang sa buluhaton sa pagkapangulo diha sa Daang Tugon, usahay mo pili usab Siya'g mga babaye.

Sa kataposan, angayng timan-an nga ang tanang tulo ka dili malabwan nga ehemplo sa mga babayeng ministro sa Daang Tugon mga babayeng propeta. Adunay ubang mga buluhaton sa Daang Tugon nga walay babayeng tinawag alang niini. Pananglit, walay ba baye nga gitawag aron mahimong pari. Busa ang Dios pwedeng maggahin ug ubang bulu haton nga alang lang gayod sa mga lalake.

Ang Buluhaton Sa Mga Babaye Diha Sa Bag-ong Tugon

Women In Ministry In The New Testament

Makapadani sa pagtagad, nga makita nato ang usa ka babaye nga gitawag sa Dios ingon nga propeta sa Bag-ong Tugon. Sa dihang si Jesus pipila pa lamang ka adlaw ang pangidaron, si Ana nag-ila Kaniya ug nagsugod sa pagproklamar sa Iyang pagka Mesias:

> Ug didto'y usa ka *babayeng propeta,* nga si Ana nga anak babaye ni Pa nuel, sa tribu ni Aser. Siya tigulang na, nga nagpuyo uban sa iyang bana sulod sa pito ka tuig human sa iyang kaminyoon, ug nahimong balo sa edad nga otsentay kwatro. Ug wala gayod siya mibiya sa templo, ug nag-alagad didto uban sa mga pag-ampo ug mga pagpuasa adlaw ug gabii. Ug niadtong yugtoa mibangon siya ug nagsugod sa paghatag ug pagpasalamat sa Dios, ug nagpadayon sa pagpamulong mahitungod Kaniya ngadto sa tanan nga nagpaabot sa pagtubos sa Jerusalem (Lukas 2:36-38).

Timan-i nga si Ana namulong sa *tanan* niadtong ”nagpaabot sa pagtubos sa Jeru salem”. Nga naglangkob usab ug kalalaken-an. Busa si Ana mahimong isugilon nga nagtudlo sa mga kalalaken-an mahitungod kang Cristo.

Adunay ubang mga babaye sa Bag-ong Tugon nga gigamit sa Dios sa gasa sa pagpro pesiya. Ang inahan ni Jesus nga si Maria klaro nga nahisakop sa maong grupo (Lukas 1:46-55). Sa matag higayon nga basahon diha sa matag serbisyo sa Iglesia ang mga pulong sa pagpropesiya ni Maria, mahimong isulti nga ang babaye nagtudlo sa Iglesia. (Ug ang Dios sa walay pagpangutana nagpasidungog sa pagkababaye pinaagi sa pagpadala sa Iyang Anak nganhi sa kalibotan pinaagi sa usa ka babaye, nga maoy usa ka butang nga mahimo unta Niyang buhaton sa ubang mga pamaagi).

Ang listahan nagpadayon. Ang Dios daan nang namulong pinaagi sa baba sa propeta nga si Joel nga sa dihang ang Dios magbubo sa Iyang Espiritu, parehas nga ang mga anak lalake ug *anak babaye* sa Israel magpropesiya (Joel 2:28). Si Pedro nagpamatuod nga ang pagpropesiya ni Joel klarong mahitabo sa panahon sa Bag-ong Tugon (Buhat 2:17).

Kita gisultihan diha sa Buhat 21:8-9 nga si Felipe nga ebanghelista adunay upat ka mga anak babaye nga mga propeta.

Si Pablo nagsulat mahitungod sa usa ka babaye nga nagpropesiya sa panagtigom sa Iglesia (1 Corinto 11:5). Klaro gikan sa konteksto nga aduna usab mga lalake nga naka apil.

Uban sa tanang mga ehemplo sa Kasulatan mahitungod sa mga babaye nga gipangga mit sa Dios ingon nga mga propetang babaye ug aron sa pagpropesiya, kita klaro kaayo nga walay maayong rason nga mahimong masirado alang sa usa ka ediya nga ang Dios mahimong mogamit ug kababayen-an diha sa maong buluhaton! Dugang pa, walay bu tang nga makagiya kanato sa paghuna-huna nga ang mga babaye dili makapropesiya ngadto sa mga lalaki alang sa Dios.

Ang Mga Babaye Ingon Nga Pastor?

Women As Pastors?

Unsa man ang mahitungod sa mga babaye nga nag-alagad ingon nga pastor? Daw klaro gayod nga ang pagka-pastor/pagkapangulo kon elder/ug pagkamagbalantay kon overseer gigahin sa Dios nga buluhaton alang sa mga lalake:

> Kana usa ka kasaligan nga sugilon: kon si bisan kinsang *lalake* magtinguha sa pagkahimong magbalantay, usa ka maayong buluha ton ang gitinguha niyang buhaton. Busa ang magbalantay, kinahang lan dili salawayon*, bana* sa usa ka asawa (1 Timoteo 3:1-2).
>
> Alang niini nga katarongan ako nagbilin kanimo sa Creta, aron imong iplastar ang nahibilin, ug magtudlo ka'g mga pangulo sa matag siyudad sumala sa akong gisugo kanimo, nga nag-ingon, kana gayong *lalake* nga walay ikasaway, nga *bana* sa usa ka asawa (Tito 1:5-6).

Si Pablo wala magpagawas ug estorya nga ang mga babaye gidid-an sa pagkupot sa maong katungdanan, ug busa magbaton kita'g gamay nga pagpanagana sa paghi mog tukma nga panapos nga estorya. Daw adunay daghan nga grabe ka epekti bong babaye nga pastor/pangulo kon elder/magbalantay kon overseers sa tibook kalibo tan karon, labina sa mga nag-ugmad palang nga mga kanasoran, apan sila mao giha pon ang naghingapin nga dyotay ra. Ug busa ang Dios tingali usahay magtawag ug mga babaye alang niini nga trabaho kon kini alang sa Iyang maalamong katuyuan sa gingharian o kaha kon ang kualipikadong mga lalake sa pagkapangulo kulang sa ihap. Posible usab nga daghan sa mga babayeng pastor sa lawas ni Cristo karon gitawag gayod alang sa lain nga buluhaton nga sibo sa Biblia nahi-angay sa mga babaye, sama sa trabaho sa usa ka babaye nga propeta, apan ang naglungtad nga estruktura sa Iglesia nagtugot lamang ka nila sa pagtrabaho ingon nga pastor.

Ngano nga ang trabaho sa pagkapastor/pangulo/magbalantay gigahin man alang sa mga lalake? Ang pagsabot sa responsibilidad sa maong trabaho makatabang kanato sa pagsabot. Usa sa mga giingon sa Kasulatan nga gikinahanglan alang sa usa ka pastor/pangulo/magbalantay mao nga,

> Siya kinahanglan makahimo sa maayong pagpalakaw sa iyang kaugali ngon nga panimalay, nga makahimo sa pagkontrolar sa iyang mga anak uban sa tanang pagrespito (apan kon ang maong tawo dili kaantigong mopalakaw sa iyang kaugalingong panimalay, unsaon man niya pagpa lakaw sa Iglesia sa Dios? (1 Timoteo 3:4-5).

Kini nga panginahanglanon makahimo ug hingpit nga kapuslanan sa dihang kita maka-amgo nga ang usa ka pangulo sa Bag-ong Tugon nagbantay ug usa ka gamay nga Iglesia sa balay. Ang iyang trabaho sama lamang sa usa ka amahan nga nagbantay sa iyang panimalay. Kini makatabang kanato sa pagsabot ngano nga ang pagkapastor gigahin lamang ingon nga buluhaton sa mga lalake—tungod kay kini daw haduol ra kaayo nga naghulagway sa estruktura sa pamilya kansa, kon kini nahisibo sa desinyo sa Dios, kinahanglan pangulohan sa usa ka bana, dili asawa. Dugang pa niini karong taud-taud.

Babaye Ingon Nga Apostoles?

Women As Apostles?

Atong naestablisar sa panapos gayod nga ang mga babaye makahimo sa pag-alagad diha sa trabaho sa pagka propeta (kon gitawag sa Dios). Unsa kaha sa laing klase sa bulu haton? Makapatin-aw ang pagbasa sa panapos nga mga pulong ni Pablo sa Roma 16 di in iyang gidayeg ang ihap sa mga kababayen-an nga nagserbisyo diha sa buluhaton tungod ug alang sa gingharian sa Dios. Ang isa nahitala pa gani ingon nga apostoles. Sa tulo ka mga nagsunod nga nagkabalik-balik nga paghisgot, akong gisulat sa lahi nga sinulatan ang tanang babaye nga mga pangalan:

> Akong gisalig kaninyo ang atong igsoong babaye nga si *Febe,* kinsa ala gad sa Iglesia nga anaa sa Cencrea; nga inyo siyang dawaton diha sa Gi noo sa batasan nga angay sa mga balaan, ug nga inyo siyang taba ngan sa bisan unsang butang nga siya nagkinahanglan kaninyo; kay siya usab nahimong katabang sa daghan, ug kanako usab ingon man (Roma 16:1-2).

Pagkanindot nga pagka-endorso! Wala kita makahibalo kon unsang buluhaton ang gituman ni *Febe*, apan si Pablo nagtawag kaniya nga ”alagad sa Iglesia nga anaa sa Cen crea” ug ”katabang sa daghan”, apil na sa iyang kaugalingon. Bisan unsay iyang gibuhat alang sa Ginoo, medyo mahinungdanon gayod ang pagtugot sa pag-endorso ni Pablo a lang kaniya sa tibook Iglesia sa Roma.

Sa sunod atong mabasa ang mahitungod kang *Priscila* (Prisca), kinsa, uban sa iyang bana nga si Aquila, nga adunay mahinungdanon gayod nga buluhaton diin

ang tanang mga Gentil nga kaiglesiahan nagdayeg kanila:

> Abi-abiha si *Priscila* ug Aquila, nga akong isigka-magbubuhat diha kang Cristo Jesus, kinsa alang sa akong kinabuhi namiligro usab sila, diin ako nagpasalamat dili lamang kanila kondili, sa tanang mga Gentil nga kaiglesiahan; pangumustaha usab ang Iglesia nga anaa sa ilang balay. Pangumustaha usab si Epeneto, nga akong hinigugma, nga maoy unang nakabig kang Cristo gikan sa Asia. Pangumustaha si *Maria*, nga nagtrabaho pag-ayo alang kaninyo. Pangumustaha usab si Andronico ug *Junia*, nga mga nabilanggo usab uban kanako, ug mga maayo kaayo nga mga apostoles, nga unang nakabig kang Cristo kay kanako (Roma16:3-7).

Mahitungod kang Junia, medyo makataronganon ang paghuna-huna nga ang persona nga ”dili kasagaran diha sa mga apostoles” mahimo lamang nga apostoles. Kon ang sakto nga paghubad mao ang *Junia,* nan siya babaye nga apostoles. Si *Prisca* ug si *Maria* mga magbubuhat alang sa Ginoo.

> Pangumustaha si Ampliato, nga akong hinigugma diha sa Ginoo. Pangumustaha si Urbano, nga isig ka magbubuhat namo diha kang Cristo, ug si Estaquis nga akong hinigugma. Pangumustaha usab si Apeles, nga aprobado diha kang Cristo. Kumustaha usab ang mga anaa sa panimalay ni Aristobulo. Kumustaha usab si Herodion, nga Judio usab sama kanako. Kumustaha ang mga anaa sa panimalay ni Narciso, nga anaa sa Ginoo. Pangumustaha si *Trifena* ug *Trifosa,* nga mga magbubuhat diha sa Ginoo. Kumustaha si *Persi* nga hinigugma, nga naghago pag-ayo diha sa Ginoo. Kumus taha si Rufo, nga pinili nga lalake diha sa Ginoo,ug usab ang *iyang inahan ug ako usab.* Pangumustaha si Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas ug ang mga kaigsoonan uban kanila. Kumustaha si Filologo ug si *Julia,* si Nereo ug ang iyang *igsoong babaye*, ug si Olimpas ug ang tanang magtutuo nga uban kanila (Roma 16:8-15).

Sa klaro gayod, ang mga babaye mamahimong ”mga magbubuhat” diha sa buluhaton.

Ang Mga Babaye Ingon Nga Magtutudlo?

Women As Teachers?

Unsa kaha ang mahitungod sa mga babayeng magtutudlo? Ang Bag-ong Tugon wa la maghisgot niini. Syempre, ang Biblia wala maghisgot ug bisan kinsang lalaki nga gita wag aron mahimong magtutudlo usab. Si Pricilla (nga nailhan usab nga Prisca), nga asa

wa ni Aquila, nahiapil sa buluhaton sa pagtudlo diha sa gamayng sukdanan. Panang lit, sa dihang siya ug si Aquila nakadungog kang Apollos nga nagwali ug kulang nga ebanghelyo didto sa Efeso ”ila siyang gikuha ug gipasabot pa ug dugang sa sakto gayod mahitungod sa mga paagi sa Dios” (Buhat 18:26). Walay si bisan kinsa nga makahimo sa pagpakigdebati nga si Priscilla nagtabang sa iyang bana sa pagtudlo kang Apollos, nga usa ka lalake. Agi'g dugang, duha ka higayon diha sa Kasulatan nga si Pablo naghisgot parehas kang Pricilla ug Aquila sa dihang nagsulat siya mahitungod sa ”Iglesia diha sa iyang balay” (Roma 16:3-5; 1 Corinto 16:19), ug parehas niya silang gitawag nga ”mga masigka-magbubuhat diha kang Cristo” diha sa Roma 16:3. Adunay gamay nga pagduha-duha nga si Pricilla adunay aktibo nga buluhaton diha sa ministeryo uban sa iyang bana.

Sa Dihang Si Jesus *Nagsugo* Sa Mga Babaye Pagtudlo Sa Mga Lalake

When Jesus *Commanded* Women To Teach Men

Sa dili pa nato hatagan ug pagtagad ang mga pulong ni Pablo mahitungod sa pagpahi lom sa mga babaye diha sa Iglesia ug sa pagdili sa mga babaye sa pagtudlo sa mga lalake, ato osa hatagan ug pagtagad ang usa ka laing sulat nga magtabang kanato sa pagtimbang-timbang niana.

Sa dihang si Jesus nabanhaw, usa ka anghel ang nagsugo ug tulo ka babaye aron pagtudlo sa mga lalake nga disipolo ni Jesus. Ang maong mga babaye gimandoan sa pagsulti ngadto sa mga disipolo nga si Jesus nabanhaw ug nga Siya magpakita kanila didto sa Galilea. Apan dili lang kay kana ra. Pagkataud-taud sa mubo lamang nga panahon, si Jesus mismo mipakita sa mao ra gihapon nga mga babaye ug nagsugo kanila nga sultihan ang mga disipolo sa pag-adto sa Galilea (Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-17).

Una, ako naghuna-huna nga mahinungdanon kaayo nga si Jesus nagpili nga mopakita una sa mga babaye ug ngadto dayon sa mga lalake. Ika-duha, kon sayop pa sukad sa sinugdanan o pinasikad sa maayong pamatasan nga ang mga babaye magtudlo sa mga lalake, ang usa pwedeng maghuna-huna nga si Jesus wala nalang unta magsulti sa mga babaye sa pagtudlo sa mga lalake mahitungod sa Iyang pagkabanhaw, nga usa ka gamay ra kaayo nga impormasyon nga pwede ra Niyang ihatod mismo sa Iyang kauga lingon (ug pagkataud-taud gibuhat Niya). Walay si bisan kinsa nga makahimo sa pagpakiglalis batok niini nga kasayuran: nga si Ginoong Jesus nagmando sa mga babaye sa pagtudlo ug usa ka mahinungdanon nga kamatuoran ug paghatag ug pipila ka mga espirituhanong mando ngadto sa pipila ka mga lalake.

Ang Mga Problemang Bahin

The Problem Passages

Karon nga nakabaton na kita'g pipila ka pagsabot ug unsay igong gisulti sa Biblia kanato mahitungod sa buluhaton sa mga babaye diha sa ministeryo, kita medyo mas arang-arang na nga makahimo sa paghubad sa mga ”problemang bahin” sa mga panulat ni Pablo. Unahon osa nato ang paghatag pagtagad sa iyang mga pulong mahitungod sa mga babaye nga maghilom ra diha sa mga kaiglesiahan:

> Pahiloma ang mga babaye diha sa kaiglesiahan; kay wala sila tugoti sa pagsulti, apan ipalalom nila ang ilang kaugalingon, ingon nga ang Bala od usab nagsulti. Ug kon sila magtinguha sa pagkat-on ug bisan unsa, mangutana sila sa ilang bana didto sa ilang balay; kay dili sakto nga ang mga babaye nga mosulti diha sa Iglesia (1 Corinto 14:34-35).

Ang uban nangutana, alang sa daghang nagkasagol-sagol nga mga rason, kon kini mga pahimangno ba ni Pablo nga tinuod gayod o kaha yano lamang nga pag tandog sa unsay gisulat sa mga taga-Corinto ngadto kaniya. Klaro kaayo nga sa ika-duhang katunga nga bahin niini nga sulat, si Pablo nitubag sa mga pangutana nga gipangutana sa mga taga Co rinto ngadto kaniya diha sa sulat nga ilang gipadala (1 Corinto 7:1,25; 8:1; 12:1; 16:1,12).

Agi'g dugang, sa kasunod nga bersikulo, si Pablo nagsulat sa pwedeng maisip nga iyang reaksiyon alang sa kinatibuk-ang patakaran sa mga taga-Corinto sa pagpahilom sa mga kababayen-an sa mga Iglesia:

> Diha ba kaninyo una nga miabot ang pulong sa Dios? O igo lang kining midangat kaninyo? (1 Corinto 14:36).

Ang *King James nga pinulungan* naghubad niini nga bersikulo sa paagi nga naghi mo kang Pablo nga daw nahibulong sa taras sa mga taga-Corinto:

> Unsa? niabot ba ang pulong sa Dios gikan kaninyo? o igo ba lang kamo nga naabtan niini? (1 Corinto 14:26).

Sa bisan asa nga sitwasyon, si Pablo klaro kaayo nga nangutana ug duha ka nagpa kamahinugdanon sa kaugalingon nga mga pangutana. Ug ang tubag sa maong duha ka pangutana mao ang *Dili.* Ang mga taga-Corinto dili maoy mga gigikanan sa mga pulong sa Dios o kaha ang pulong sa Dios sila ra maoy gihatagan. Ang mga pangutana ni Pablo klaro kaayo nga mga pagbadlong nga gitumong sa ilang garbo. Kon mga reaksiyon lamang kadto ni Pablo sa duha ka mga bersikulo nga maoy nag-una niana, sila daw nagsulti nga, ”si kinsa ba kamo sa inyong pag sabot? Kanus-a ba kamo nagsugod sa paghimog balaod mahitungod sa kon kinsa ra ang gamiton sa Dios sa pagsulti sa Iyang mga pulong? Ang Dios makahimo pag gamit ug babaye kon gustohon Niya, ug kamo mga buang kon pahilomon ninyo sila”.

Kini nga paghubad medyo makataronganon kon ato kining hatagan ug pagtagad nga nahimo na ni Pablo, sa samang sulat, nga gisulat mahitungod sa insaktong paagi sa mga kababayen-an sa pagpropesiya sa kaiglesiahan” (1 Corinto 11:15), usa ka butang nga nagkinahanglan kanila sa *dili* paghilom. Dugang pa, pipila lamang ka mga bersikulo human sa maong mga panghuna-huna, si Pablo nagdasig sa mga

taga-Corinto, [52]apil ang mga babaye, nga ”magtinguha sa hilabihan gayod sa pagpropesiya” (1 Corinto 14:39). Busa siya medyo supak sa iyang kaugalingon kon siya gayod nagpahimutang ug kinatibuk-ang sugo alang sa mga babaye sa paghilom lamang sa matag tigum sa Iglesia diha sa 14:34-35.

Ang Uban Pang Posibilidad
Other Possibilities

Apan atong isipon sa makadiyot nga ang mga pulong sa 1 Corinto 14:34-35 mga orihinal nga mga pulong ni Pablo, ug nga siya nagsugo sa mga babaye sa paghi lom. Unsa-on man nato pagsabot ang iyang gisulti? Unsaon man nato paghubad ang iyang gisulti?

Sa makausa pa, matingala gayod kita ngano nga si Pablo naghimo'g alang sa ta nang mga babaye nga sugo sa paghilom gayod panahon sa panagtigum sa Iglesia samtang siya ra usab ang nisulti sa iyang sulat nga sila makahimo sa pag-ampo diha sa kadaghanan ug sa pagpropesiya usab, sulod sa mga panagtigum sa Iglesia.

Dugang pa, siguro gayod nga si Pablo nakabantay sa daghang panghitabo sa Biblia nga ato na usab natun-an nga ang Dios naggamit ug mga babaye sa pagsulti sa Iyang mga pulong sa dayag gayod bisan ngadto sa mga lalake. Ngano nga siya mopahilom man gayod niadtong mga gipangdihogan gani sa Dios aron mosulti?

Sa siguro gayod ang kasagaran o komon nga panghuna-huna maoy modektar nga si Pablo wala gayod magpasabot nga ang mga babaye *maghilom gayod* panahon sa mga panagtigom sa Iglesia. Ibutang sa huna-huna nga ang pinaka-unang Iglesia nagtigoman sa mga kabalayan ug nag-ambitay sa pagpangaon. Mahuna-huna ba diay nato nga ang mga babaye wala gayoy isulti gikan sa pagsulod nila sa balay hangtod sa ilang paggawas? Nga sila dili gayod moestorya samtang sila nag-andam ug pagkaon ug nangaon sa hiniusang pagpangaon? Nga wala gyod silay isulti ngadto sa ilang mga bata matag higayon? Ang maong panghuna-huna medyo dili makataronganon.

Kon dunay ”duha kon tulo nga magkatigum” sa ngalan ni Jesus, Siya uban kani la (Mateo 18:20), busa adunay naporma nga panagkatigom, kon duha ka babaye magtagbo sa ngalan ni Jesus. Maghilom ba lang diay sila sa usag-usa?

Dili. Kon ang 1 Corinto 14:34-35 sugo gayod ni Pablo, ang iya lamang gihatagan ug pagtagad mao ang gamay ra kaayo nga problema sa kahapsay sa kaiglesiahan. Ang ubang kababayen-an man gud wala sa kahapsay sa ubang paagi labina sa dihang sila mangutana. Si Pablo wala magpasabot nga ang mga babaye manggi hilom gayod sa tibook panagkatigom gawas lang nga siya, naghatag ug parehas ra nga pahimangno sa nanghiuna nga mga bersikulo, nga kon dunay magpropesiya, sila kinahanglan maghilom diha sa panagkatigom:

[52] Ang pagdasig ni Pablo gipahinungod ngadto sa mga ”kaigsoonan”, nga usa ka pulong nga iyang gigamit 27 ka higayon niini nga sulat, ug kansa klaro nga naghisgot mahitungod sa kinatibuk-an nga lawas sa mga Cristohanon sa Corinto, dili lamang mga lalaki.

> Apan kon ang pagpadayag nahitabo ngadto sa lain (nga nagpropesiya) samtang naglingkod, *ang nag-una ug sulti kinahanglan mohilom* (1 Corinto 14:30).

Niini nga panghitabo, ang mga pulong nga ”paghilom” nagpasabot ug ”temporaryo lamang nga dili-pag-estorya”.

Si Pablo usab nagsugo niadtong nagsulti'g mga dila nga magpabiling maghilom kon walay maghuhubad diha sa panagtigom:

> Apan kon walay maghuhubad, *pahiloma siya diha sa Iglesia*; ug tu goti siya sa pagsulti ngadto sa iyang kaugalingon ug sa Dios (1 Corinto 14: 28)

Si Pablo ba nagsugo sa maong mga tawo sa paghilom *gayod* sa *entiro* nga panagkati gom? Wala. Gisultihan lamang niya sila nga maghilom agi'g respeto sa ilang pag sulti'g mga dila kon walay maghubad niini. Timan-i nga si Pablo nagsulti kanila sa ”paghilom diha sa Iglesia,” nga parehas ra nga sugo nga iyang gihatag ngadto sa mga babaye sa 1 Corinto 14:34-35. Busa nganong ato man nga hubaron ang sulat ni Pablo ngadto sa mga babaye sa paghilom diha sa Iglesia nga nagkahu lugan ug ”paghilom gyod sa tibook tigom”, ug unya hubaron ang iyang mga pulong alang sa mga kontra kompas nga nagsulti'g mga dila nga nagkahulogan ug ”paglikay sa pag-estorya sa mga tukma nga higayon sa usa ka panagtigom”?

Sa katapusan, timan-i nga si Pablo wala magpahinungod niini nga pasahe ngadto sa tanang kababayen-an. Ang iyang mga pulong alang lamang sa mga babayeng menyo, tungod kay mabasa nato nga sila gisugo nga ”mangutana sa ilang bana didto sa ilang balay”, kon duna silay mga pangutana. [53]Tingali kabahin lang o kinatibuk-an sa problema mao nga ang mga babaye nangutana ngadto sa ubang mga lalake gawas sa *ilang* bana. Kon kana maoy problema nga gihataga'g pagtagad ni Pablo, mao kanay hinungdan ngano nga iyang gibasi ang iyang argumento diha sa kasayuran nga ang mga babaye kinahanglan mahimong submitado (sa klaro gayod ngadto sa ilang mga bana), ingon nga ang Balaod nagpadayag sa daghang mga paagi gikan sa pinakaunang mga panid sa Genesis (1 Co rinto 14:34).

Agig laktod, kon si Pablo naghatag gayod ug mga kasugoan alang sa mga babaye nga maghilom diha sa 1 Corinto 14:34-35, siya nagsulti lamang ngadto sa mga minyo nga mga babaye sa paghilom mahitungod sa paghatag ug pangutana diha sa mga dili angay nga panahon o diha sa paagi nga dili makahatag ug pagrespeto sa ilang mga bana. Kay kondili, sila mo propesiya, mag-ampo ug mosulti gayod.

Ang Lain Pang Problema Nga Bahin
Other Problem Passages

[53] Kinahanglan timan-an nga, sa orihinal nga griego, walay lahi-lahi nga mga pulong alang sa mga *babaye* ug *asawa,* o kaha sa *lalaki* ug *bana.* Busa kinahanglan gayod atong klarohon gikan sa plastada kon ang nag sulat naghisgot ba sa mga kalalaken-an ug kababayen-an,o kaha sa mga bana ug mga asawa.Sa mga pasahe nga nailalom sa pagtuon, si Pablo nakig-estorya ngadto sa mga asawa, kay nag-ingon man nga mangutana lang sila sa ilang mga bana didto sa ilang balay.

Sa kataposan, niabot na kita sa ika-duhang ”problema nga bahin”, nga makita diha sa unang sulat ni Pablo kang Timoteo:

> Tugoti ang usa ka babaye nga sa hilom modawat ug mga kasugoan inubanan sa tanang pagkamatinugyanon. Apan dili ako buot nga ang mga babaye magtudlo o magmando sa mga lalake, kon dili magpabiling maghilom. Kay si Adan maoy unang gibuhat, ug sunod si Eva. Ug dili si Adan ang nalimbongan, kondili ang babaye nga sa iyang kahilom nalimbongan, ug nahulog sa pagpakasala (1 Timoteo 2:11-14).

Siguro gayod nga si Pablo nakaila kang Miriam, Debora, Hulda ug Ana, nga upat ka mga babayeng propeta nga namulong alang sa Dios ngadto sa mga lalake ug babaye. Siguro gayod nga siya nakahibalo nga ang Dios nagbobo sa Iyang Espiritu sa adlaw sa Pentecostes, nga pasiunang nagtuman sa propesiya ni Joel mahitungod sa kataposang mga adlaw sa dihang ang Dios magabobo sa Iyang Espiritu sa tanang unod aron nga ang mga anak lalake *ug babaye* managpropesiya sa pulong sa Dios. Siguro gayod nga nakasayod siya nga si Jesus nagsangon ug ubang mga babaye aron pagdala'g mensahe gikan Kaniya alang sa Iyang mga lalaking apostoles. Siguro gayod nga nasayod siya sa iyang kaugalingong mga pulong sa pagtugot, nga gisulat alang sa Iglesia sa Corinto, mahitungod sa mga babaye nga nanag-ampo ug nanagpropesiya diha sa mga panagtigom sa Iglesia. Siguro gayod nga siya nakahinumdom nga iyang gisultihan ang mga taga-Corinto nga ang matag usa kanila mahimong makadawat ug igtutudlo nga ikapahat sa lawas gikan sa Balaang Espiritu (1 Corinto 14:26). Busa unsa may iyang gipasabot nga isugyot sa dihang gisulat niya kining mga pulonga ngadto kang Timoteo?

Hibaw-i nga si Pablo naghangyo alang sa duha ka mga magkadugtong nga kasayuran gikan sa Genesis ingon nga basihanan sa iyang mga sugo: (1) Si Adan una nga gibuhat sa wala pa si Eva ug (2) si Eva dili si Adan ang natintal, ug nahagbong siya sa pagpakasala. Ang unang kasayuran nagpalig-on sa hustong kalambigitan tali sa bana ug asawa. Sumala sa gitudlo sa han-ay sa kabuhatan, ang bana mao gayod ang ulo, usa ka butang nga gitudlo ni Pablo sa ubang lugar (1 Corinto 11:3; Efeso 5:23-24).

Ang ikaduhang kasayuran nga gihisgotan ni Pablo wala magpasabot nga kini alang sa pagpatuo nga ang mga babaye mas dali rang malimbongan kaysa mga lalake, kay sila dili gayod. Gani, tungod kay daghan babaye kaysa mga lalake sa lawas ni Cristo, mahimong ka debatihan nga ang mga lalake mas malimbongan pa kay sa mga babaye. Hinuon, ang ikaduhang kasayuran nagpakita nga sa dihang ang giplano na sa Dios nga han-ay diha sa pamilya gisalikway, si satanas nakabaton ug agi-anan sa pagsulod. Ang kinatibuk-ang problema sa katawhan nagsugod sulod sa harden sa dihang ang relasyon tali sa lalake ug sa iyang asawa wala mogana—ang asawa ni Adan wala mosubmitar kaniya. Si Adan nag sulti sa iyang asawa sa sugo sa Dios mahitungod sa gidili nga bunga (Genesis 2:16-17;3: 2-3). Apan ang babaye, wala mosunod sa iyang sugo. Diha sa iyang pagbulut-an siya nagpatuman ug otoridad ibabaw sa iyang bana sa dihang gihatag sa asawa ngadto sa iyang bana ang gidili nga bunga nga dili ipakaon (Genesis 3:6). Dili si Adan ang nangulo kang Eva niadtong panghitaboa; si Eva maoy nangulo kang Adan. Ang resulta mao ang kadaot.

Ang Iglesia—Usa Ka Modelo Sa Pamilya
The Church—A Model Of The Family

Ang giplano sa Dios nga han-ay para sa pamilya kinahanglan klaro nga ipakita pina- agi sa Iglesia. Sama sa akong unang gipasabot, importanteng timan-an nga sa nag-unang 300 ka tuig sa kasaysayan sa Iglesia, ang kongregasyon sa Iglesia gagmay. Nagtagbo sila diha sa mga balay. Ang pastor/pangulo/magbalantay nahisama sa mga amahan sa panimalay. Kining maong estruktura sa Iglesia nga giordinahan sa Dios sa haduol gayod naghulagway sa pamilya, ug gani espirituhanon kini nga pamilya, nga ang pagkapangulo sa babaye ngadto niini mahimong nagpadalag sayop nga mensahe ngadto sa mga pamilya sa sulod ug sa gawas sa Iglesia. Huna-hunaa ang babaye nga pastor/pangulo/magbalantay nga sa kanunay nagtudlo diha sa Iglesia sa panimalay, ug ang iyang bana matinumanon nga naglingkod didto, naminaw sa iyang mga pagtudlo ug nagpailalom sa iyang otoridad. Kana kabatok gayod sa han-ay sa Dios diha sa pamilya, ug ang sayop nga ehemplo mapahimutang.

Kini mao ang gihataga'g pagtagad sa mga sulat ni Pablo. Timan-i nga makita kini diha sa pinakaduol nga plastada sa iyang mga gilista nga gikihanglan alang sa pagkapangulo (1 Timoteo 3:1—7), usa niana mao nga ang maong persona kinahanglan lalake. Kinahanglan usab timan-an nga ang mga pangulo kinahanglan magtudlo kanunay diha sa Iglesia (1 Timoteo 5:17). Ang mga pulong ni Pablo mahitungod sa mga babaye nga uban sa kahilom modawat sa
mga sugo ug dili tugotan sa pagpanudlo ug pagpatuman ug otoridad ibabaw sa mga lalake maoy klaro gayod nga konektado ngadto sa hustong han-ay diha sa Iglesia. Ang iyang gihulagway ingon nga dili husto mao ang babaye, tipik man o kinatibuk-an, nagtuman sa trabaho sa usa ka pangulo/pastor/magbalantay.

Dili kini alang sa pagsulti nga ang babaye o asawa dili angay nga, ilalom sa pagsubmi tar sa iyang bana, mag-ampo, magpropesiya, magdawat ug mubo nga pagtudlo aron ipa ambit sa lawas, o kaha mosulti sa kinatibuk-an sulod sa usa ka panagtapok sa Iglesia. Ang tanan niini mabuhat sa babaye sulod sa Iglesia sa walay pagsupak sa langitnong han-ay sa Dios, ingon nga mahimo niyang buhaton ang tanang butang diha sa balay sa walay pagsupak sa han-ay sa Dios. Unsay gidili kaniya nga buhaton sa Iglesia mao ang sama sa gidili kaniya nga buhaton sa panimalay—nga mao ang pagpatuman ug otoridad labaw sa iyang bana.

Ato usab masayran sa unahan nga mga bersikulo nga ang mga babaye makahimo sa pagserbisyo sa trabaho sa usa ka diakono sama sa mga kalalaken-an (1 Timoteo 3:12). Ang pagserbisyo sa Iglesia ingon nga usa ka diakono, o *sulogoon* nga maoy ipasabot sa maong pulong, nagkinahanglan ug pagkawalay pagsupak sa langitnong han-ay sa Dios tali sa mga bana ug asawa.

Mao lamang kini ang bugtong pamaagi nga akong nakita aron ihan-ay ang mga pu long ni Pablo sa 1 Timoteo 2:11—14 uban sa gitudlo sa uban pang mga nahisulat sa Kasulatan. Sa matag laing panghitabo sa Kasulatan nga atong gitun-an mahitungod sa paggamit sa Dios sa mga kababayen-an, wala gayoy nagserbisyo ingon nga modelo sa pamilya sama sa Iglesia, ug busa walay nakasupak sa daan nang giordinahan sa Dios nga han-ay. Wala gayod kitay makita nga dili husto nga modelo sa mga asawa nga nagpatuman ug otoridad labaw sa iyang bana diha sa pagpahimutang sa pamilya.

Sa makausa pa ihulagway ang usa ka gamayng panagtapok sa ubay-ubay nga pamilya diha sa balay ug ang asawa maoy nagdumala, nga nagtudlo ug nagbantay samtang ang iyang bana naglingkod nga morag wala lang ug nagpailalom sa iyang pagdumala.

Apan alang kang Debora aron mahimong maghuhukom sa Israel, alang kang Ana aron mosulti sa mga lalake mahitungod kang Cristo, alang kang Maria ug sa iyang mga higala aron mosulti ngadto sa mga apostoles mahitungod sa pagkabanhaw ni Cristo, walay bisan usa niini nga nagpadalag sayop nga mensahe o kaha sa bisan unsa nga paagi nahimong dili husto nga modelo sa han-ay sa Dios diha sa pamilya. Ang kanunay nga panagkatigum sa Iglesia maoy usa ka talagsaon nga pagkapahiluna diin ang kakuyaw ma anaa kon ang sayop nga mensahe ikapadala labina kon ang mga babaye o mga asawa maoy nagpatuman ug otoridad ug sa kanunay nagtudlo sa mga lalake/mga bana.

Agig Pagtapos
In Conclusion

Kon ato lamang pangutan-on ang atong kaugalingon, ”Unsa kaha ang sayop basi sa pundasyon mahitungod sa mga babaye nga nagtrabaho diha sa ministeryo, nga nagser bisyo sa uban inubanan sa maloloy-on nga kasing-kasing ug naggamit sa hinatag sa Dios nga mga gasa ngadto kanila? Unsa man kaha nga moral ug prinsipyo sa pamatasan ang nasupak niana”? Unya sa hamubo lamang atong ma-amgohan nga ang bugtong posible nga pagsupak sa patakaran mao nga kon ang pag-alagad sa usa ka babaye nakasupak
sa han-ay sa Dios alang sa relasyon tali sa babaye ug lalake, mga bana ug asawa. Sa pareho nga mga ”problemang kabahin” nga atong gitun-an, si Pablo nag
sugyot mahitungod sa langitnong han-ay sa kaminyoon ingon nga maoy basihanan
niini nga hisgotanan.

Busa kita maka-amgo nga ang mga babaye gidid-an diha sa ministeryo diha lamang sa gamay kaayo nga paghukom. Sa daghang uban pang mga pamaagi, ang Dios gusto nga mogamit sa mga babaye alang sa Iyang himaya, ug Siya nagbuhat niana sa linibo na ka mga katuigan. Ang Kasulatan nagsulti mahitungod sa daghang positibo nga gikatampo nga nahimo sa mga babaye diha sa gingharian sa Dios, diin pipila niini ato nang gitun-an. Dili nato kalimtan nga ang ubang mga suod nga higala ni Jesus mga babaye (Juan 11:5), ug nga ang mga babaye nagsuporta sa Iyang pagministeryo sa salapianong bahin (Lukas 8:1-3), usa ka butang nga wala mahisgoti kon nabuhat ba ni bisan kinsa nga lalake. Ang babaye didto sa atabay sa Samaria nagpa-ambit mahitungod kang Cristo ngadto sa mga kalalaken-an sa ilang kabalayan, ug daghan ang nituo Kaniya (Juan 4:28-30, 39). Ang usa ka babayeng tinun-an nga ginganlan ug Tabita gikasulti nga ”wala makulangi sa mga buhat sa kalooy ug gugma nga kanunay niyang gibuhat” (Buhat 9:36). Babaye usab ang nagdihog kang Jesus alang sa Iyang paglubong, ug Iyang gidayeg ang maong babaye sa dihang dunay mga lalake nga nagbagotbot (Marcos 14:3-9). Sa kataposan, ang Biblia naglista nga mga babaye usab ang nanghilak alang kang Jesus samtang gipas-an Niya ang Iyang krus latas sa mga kalye sa Jerusalem, butang nga wala usab buhata sa mga lalake. Kini nga mga ehemplo ug daghan pang sama kanila kinahanglan makadasig sa mga kababayen-an sa pagbarog ug pagtuman sa giordinahan na sa Dios nga ilang mga buluhaton. Gikinahanglan nato silang tanan!

KAPITULO TRESE
CHAPTER THIRTEEN
Pagdiborsiyo ug Pagminyo Pag-usab
Divorce And Remarriage

Ang hisgotanan mahitungod sa panagbulag ug pagminyo pag-usab maoy usa nga ka nunay gidebatehan taliwala sa mga sinsirong Cristohanon. Duha ka mga patukoranang pangutana ang nahimong basihanan sa maong debate: (1)Kanus-a man, kon uga ling, nahimong gitugotan ang panagbulag sa mga mata sa Dios? ug (2)Kanus-a man usab, kon ugaling, nahimong gitugotan ang pagminyo pag-usab sa mga mata sa Dios? Kasagaran sa mga denominasyon ug independenti nga mga kasimbahanan adunay giila nga giaprobahang baroganan sa doktrina mahitungod sa kon unsay ilang gidugot ug gidili, basi sa ilang tukma nga interpretasyon sa Kasulatan. Kinahanglan atong respetohan silang tanan tungod sa pagbaton ug mga gituohan ug sa pagpuyo uyon niini—kon ang ilang gituohan tinukmod sa ilang gugma sa Dios. Apan siguro gayod nga mas labing nindot, kon ang tanan kanato maghupot ug pagtuo sento porsento nga nahisubay sa Kasulatan. Ang ministro nga nanghimo'g tinun-an dili gustong magtudlo nianang layo ra kaayo gikan giplano sa Dios. Dili usab siya gusto nga magbutang ug palas-anon ngadto sa mga tawo nga wala planoha sa Dios nga ilang pas-anon. Uban nianang maong tumong sa huna-huna, akong buhaton ang akong labing maayo sa paghubad sa Kasulatan mahitungod niining gikalalisang topiko ug magtugot kanimo sa pagdesisyon kon ikaw mouyon ba o mosupak.

Tugoti ako sa pagsugod pinaagi sa pagsulti kanimo nga ako, sama kanimo, nasu bo nga ang panagbulag nahimong nikuyanap na sa tibook kalibotan karon. Gani mas maka susubo pa gayod kasayuran nga daghan kaayo sa mga nag-angkon nga Cristohanon ang nagbulag, apil na kadtong mga anaa sa ministeryo. Usa kini ka dakong traheya. Kita nag kinahanglan nga mobuhat sa tanan natong mabuhat aron sa pagpugong nga dili na kini mahitabo'g dugang, ug ang labing nindot nga sulbad sa problema sa panagbulag mao ang pagsangyaw sa ebanghelyo ug sa pagtawag sa mga tawo ngadto sa paghinulsol. Kon ang duha ka mga tawo tinud-anay gayod nga natawo pag-usab ug silang duha nagsunod kang Cristo, dili gayod sila magbulag. Ang ministro nga nanghimog tinu-an magbuhat gayod sa tanan niyang

mahimo aron paghimo sa iyang kaminyoon nga lig-on, uban sa pagkasayod nga ang iyang panig-ingnan maoy labing makatakod nga pamaagi sa pagtudlo.

Gusto usab nako nga idugang nga ako nagmalipayon sa kaminyoon sulod sa traynta na katuig ug wala gayod maminyo kanhi. Dili gayod nako mahuna-huna ang pagka-binulagan. Busa wala akoy motibo nga akong himuon lang nga sayon ang mga lisod nga mga sinulat mahitungod sa panagbulag tungod ug alang sa akong kaugalingon. Ako hinuon, adunay lig-on nga simpatiya alang sa nagkabulag nga mga tawo, uban sa pagkahibalo nga ako sayon ra unta usab nga nakahimo ug daot nga desisyon ingon nga batan-ong tawo, nga nakigminyo'g usa nga sa unahan ako ra diay gihapong bulagan, o kaha usa nga dili kaayo makasabot kanako kay sa babaye nga akong naminyoan. Sa laing pag kasulti, motapos ra unta usab ako sa pagka-binulagan, apan wala mahitabo tungod sa grasya sa Dios. Ako naghuna-huna nga kasagaran sa mga minyo nga mga tawo maka sabot sa kon unsay akong gisulti, ug busa gikinahanglan nato ang pagdili sa atong kaugalingon sa paglabay ug bato sa mga binulagan nga mga tawo. Kinsa man kita, nga nagba ton ug kaminyoon nga mabaw rag pag-atiman, aron mohukom sa mga binulagang mga tawo, ug wala gani masayod kon asa ra taman ang atong agwanta? Basin ang Dios mag-isip pahinuon kanila nga mas tarong pa kay kanato, samtang Siya nakahibalo nga kon kita pa ang naa sa ilang kahimtang mas dali ra usab tingali kita nga makigbulag.

Walay usa nga nagminyo nga nagdahom nga mabuwagan ra usab sa kataposan, ug wala ako magtuo nga adunay dili ganahan sa panagbulag labaw pa kay sa mga nag-antos tungod niana. Busa kinahanglan mosulay kita sa pagtabang sa mga minyo nga mga tawo nga magpabiling minyo, ug motabang sa mga binulagan nga mga tawo sa pagkaplag sa grasya nga pwedeng ikatanyag sa Dios. Ako nagbaton niana nga espiritu samtang ako nagsulat.

Akong buhaton kutob sa akong makaya ang pagtugot sa Kasulatan nga mohubad sa Kasulatan ra usab. Akong nasayran nga ang bersikulo niini nga hisgotanan kasagaran gi hubad sa paagi nga ilang gikontra ang ubang Kasulatan, diin usa ka siguro nga pagpaila nga ang maong mga bersikulo gisipyat sa pagsabot, sa labing ubos nga bahin.

Usa Ka Pundasyon

A Foundation

Magsugod kita diha sa usa ka patukoranang kamatuoran diin diha niini kita magka sinabot. Sa kasagarang diha sa patukuranan, ang Kasulatan nagpamatuod nga ang Dios labihan gayod ka supak sa panagbulag sa kinatibuk-an. Sa panahon nga ang mga lalake nga Israelita nakigbulag sa ilang mga asawa, Siya mideklarar pinaagi sa Iyang propeta nga si Malaquias:

> Gikapungtan ko ang panagbulag...ug siya nga nagsalipod sa iyang sapot
> nianang dili sakto...Busa bantayi ang inyong espiritu,
> nga kamo dili magmalimbongon (Malaquias 2:16).

Kini dili makapakurat ni bisan kinsa nga adunay nahibaloan mahitungod sa pagka mahigugmaon ug pagkamaki-angayon nga taras sa Dios, o bisan kinsa nga adunay nahi baloan mahitungod sa kon giunsa sa panagbulag pagdaot ang mga bana, mga asawa ug mga anak. Ato

gayong susihon ang moral nga pamatasan ni bisan kinsa nga niuyon sa pa nagbulag sa kinatibuk-ang paagi. Ang Dios gugma (1 Juan 4:8), ug busa gikapungtan Niya ang panagbulag.

Ang pipila ka mga Pariseo usa niana ka higayon nangutana kang Jesus mahitungod sa balaod sa pakigbulag ”alang sa bisan unsang hinungdan”. Ang Iyang tubag nagpada yag sa Iyang dili pag-uyon sa panagbulag basi sa sinugdan. Gani, ang panagbulag dili maoy Iyang plano alang kang bisan kinsa:

> Ug ang pipila ka mga Pariseo miduol Kaniya, aron pagsulay Kaniya, ug miingon, ”Subay ba sa balaod kon ang lalake makigbulag sa Iyang asa wa bisan sa unsa nga hinungdan?” Ug Siya mitubag ug miingon ”Wala ba kamo makabasa nga Siya nga nagbuhat kanila sa sinugdanan nagbu hat kanila nga lalake ug babaye, ug miingon, ’tungod niini nga hinungdan ang lalake mobiya sa iyang amahan ug inahan, ug motipon sa iyang asawa; ug ang duha mahimong usa ka unod’? Agi'g linugdangan dili na sila duha, kondili usa na ka unod. Busa kon unsa ang gihiusa sa Dios, dili bulagon ni bisan kinsa” (Mateo 19:3-6).

Sumala sa kasaysayan, masayran nato nga adunay duha ka eskwelahan sa panghuna- huna diha sa mga relihiyosong pangulo sa mga Judio sa kapanahunan ni Jesus. Atong imbestigahon ang maong duha ka mga eskwelahan mahitungod sa panghuna-huna sa mas detalyado gayod, apan daw igo na nga isulti nato karon nga ang usa niini kinaraan ug ang usa binag-o. Ang mga kinaraan nagtuo nga ang lalake gitugotan nga makigbulag sa iyang asawa kana lamang kon tungod ug alang sa seryoso kaayo nga rason may kalambigitan sa pagkamatinud-anon. Ang mga naa sa binag-o nagtuo nga ang lalake ma kahimo pagbulag sa iyang asawa bisan sa unsa nga rason, apil pa gani ang pagpangita ug mas gwapa pa nga babaye. Kining maong nagkasumpaki nga mga rason mao ang basihanan sa pangutana sa mga Pariseo kang Jesus.

Si Jesus nikonsulta ngadto sa mga bersikulo sa Kasulatan gikan sa nag-unang mga panid sa Genesis nga nagpakita nga ang orihinal nga plano sa Dios mao ang pagdugtong sa mga lalake ug mga babaye sa usag-usa sa permanente gayod, ug dili kay temporaryo lamang. Si Moises nagdeklarar nga ang Dios nagbuhat sa lalake ug babaye ug nagbutang sa huna-huna sa pagminyo diha sa ilang mga huna-huna, ug nga ang kaminyoon usa nga labing mahinungdanon gayod nga relasyon ug nahimo gani kini nga premira klase nga relasyon. Kon kini naestablisar na, mas taas na kini nga klase sa pakigrelasyon kompara sa relasyon sa usa ngadto sa iyang mga ginikanan. Ang mga lalake *mobiya* sa ilang mga ginikanan ug *motipon* sa ilang asawa.

Dugang pa, ang panaghiusa tali sa lalake ug babaye nagpunting ngadto sa ilang pag ka-usa nga giordinahan na sa Dios. Sa klaro gayod, ang maong relasyon, nga moresulta ngadto's pagpakabaton ug mga liwat, wala planoha sa Dios nga mahimong temporaryo lamang, kondili giplano na nga mahimong permanente. Ako nagduda nga ang tonada sa tubag ni Jesus ngadto sa mga Pariseo nagpaila sa Iyang labihan gayod nga pagkadisma ya nga gipangutana ang maong pangutana. Ang Dios sa *siguro* gayod, wala magplano nga ang lalake mobulag sa ilang asawa ”alang sa bisan unsang hinungdan”.

Syempre, ang Dios wala maghuna-huna nga si bisan kinsa mahimong magpakasala sa bisan unsang paagi, apan ang tanan kanato nagbuhat gayod. Uban sa kalooy, ang Dios nagahimog

pagtagbo alang sa pagluwas kanato gikan sa atong pagkaulipon sa sala. Dugang pa, aduna Siya'y pipila ka mga butang nga igasulti kanato human nato mabuhat ang dili Niya gusto nga atong buhaton. Sa samang paagi, ang Dios wala gayoy plano nga si bisan kinsa managbulag, apan ang panagbulag daw dili mahunong diha sa mga tawo nga wala manugyan ngadto Dios. Ang Dios wala makaliti sa unang panagbulag o bisan sa mga minilyong sunod-sunod nga panaggbulag. Ug busa dili lamang kay gideklarar ra Niya ang Iyang kapungot sa panagbulag, kondili aduna pod Siyay pipila ka mga butang nga Iyang isulti ngadto sa mga tawo human sila magkabulag.

Sa Sinugdanan

In The Beginning

Uban niining maong pundasyon nga napahimutang, makahimo na kita pagsugod pag tugkad sa dugang pang pagkatukma gayod kon unsay gideklarar sa Dios mahitungod sa pagpakigbulag ug pagpakigminyo'g usab. Tungod kay ang pinaka-gikagubtan nga mga sugilon mahitungod sa panagbulag ug pagminyo'g pag-usab mao man kadtong gikasulti ni Jesus ngadto sa mga Israelita, makatabang kanato ang pagtuon ug una kon unsay gisulti sa Dios gatusan ka mga tuig na ang nanglabay sa mao gihapon nga hisgotanan ngad to sa mga unang Israelita. Kon atong makit-an nga ang gisulti sa Dios ngadto kang Moises nagkasumpaki sa gisulti sa Dios pinaagi kang Jesus,masiguro nato nga malagmit na-usab ang Balaod sa Dios o kaha atong nasaypan sa paghubad ang pipila ka mga butang nga gisulti ni Moises o kaha ni Jesus. Busa magsugod kita uban sa unsay unang gipadayag sa Dios mahitungod sa panagbulag ug pagminyo'g usab.

Ako na nga nahisgotan ang pasahe diha sa Genesis 2 nga, sumala pa ni Jesus, adunay kahinungdanon alang sa hisgotanan sa panagbulag. Niining tungora, ato kining basahon sa diretso gayod gikan sa nahisulat sa Genesis:

> Ug ang gusok nga gikuha sa Ginoong Dios gikan sa lalake gihimo Niya nga babaye, ug gidala niya ngadto sa lalake. Ug ang lalake miingon, "Kini karon mao ang bukog sa akong mga bukog, ug unod sa akong mga unod; siya tawgon nga Babaye kay gikuha man siya gikan sa Lalake". Alang niini nga hinungdan ang lalake mobiya sa iyang amahan ug inahan, ug motipon sa iyang asawa; ug mahimo silang usa ka unod (Genesis 2:22-24).

Dinhi niini nagsugod ang kaminyoon. Ang Dios naghimo sa unang babaye *gikan* sa unang lalake ug *alang* sa unang lalake, ug sa *personal gayod* nagdala sa babaye ngadto sa lalake. Diha sa mga pulong ni Jesus, ang *"Dios*...nagsumpay (kanila) pagtibo" (Mateo 19:6). Kinig unang giordinahan sa Dios nga kaminyoon ang nagpahimutang ug sumba nan alang sa tanang nagsunod nga kaminyoon. Ang Dios naghimo ug susama ra kadag han nga mga babaye sa mga lalake, ug gimugna Niya sila aron magtinagdanay sa ka-at bang nga sekso. Busa mahimong isulti nga ang Dios anaa gihapon sa paghan-ay ug mga kaminyoon diha sa dakong sukdanan (bisan pa kon adunay daghan pang kapilian nga ka pares alang sa usa kalinalang kompara kang Adan ug Eva). Busa, sama sa gitudlo ni Je sus, walay *tawo* nga magbulag sa gihiusa sa *Dios*. Kana dili tuyo sa Dios nga ang orihinal nga magti-ayon magpuyo sa bulag nga kinabuhi, apan nga sila makakaplag ug panala ngin diha sa managtipon nga pagpuyo nga adunay pagsalig sa usag-usa. Ang pagsupak sa klarong gipadayag nga kabubut-on sa Dios makamugna gayod ug sala. Busa,

gikan sa ikaduhang kapitulo sa Biblia, usa na ka lig-on nga kasayuran nga ang panagbulag dili ga yod plano sa Dios alang sa bisan unsa nga kaminyoon.

Ang Balaod Sa Dios Nga Gisulat Diha Sa Mga Kasing-kasing
God's Law Written In Hearts

Gusto usab nako isugyot nga bisan gani kadtong wala makabasa sa ika-duhang kapitulo sa Genesis nakahibalo na diha sa ilang pagkasila nga ang pakigbulag sayop, sama nga ang pagpakigsaad alang sa tibook kinabuhi nga kaminyoon ginabuhat usab sa daghang pagano nga mga kultura bisag wala silay kahibalo mahitungod sa Biblia. Ingon nga si Pablo nagsulat diha sa iyang panulat ngadto sa mga taga-Roma:

> Kay sa dihang ang mga Hentil nga wala makabaton sa Balaod nagbuhat sa ilang pagkasila sa mga butang sa Balaod, sila, sa wala makabaton sa Balaod, nahimong balaod ngadto sa ilang kaugalingon, diha sa ilang pagpakita sa buhat sa Balaod nga nasulat sa ilang mga kasing-kasing, nga gipamatud-an sa ilang konsensya, ug sa ilang mga huna-huna nga maoy nag-akusar o kaha nagdepensa kanila (Roma 2:14-15).

Ang mga timaan sa kinaiya sa Dios nahisulat diha sa matag kasing-kasing sa tawo. Ug gani, kanang maong mga timaan nga mosulti pinaagi sa konsensya mao ang tanan nga mga balaod nga sa Dios gihatag sa ngadto kang *bisan kinsa*, gawas lamang sa mga katawhan sa Israel, sukad kang Adan hangtod sa panahon ni Jesus. *Si bisan* kinsa nga maghuna-huna ug pakigbulag makakaplag nga kinahanglan osa siya nga makiglalis sa iyang konsensya, ug ang bugtong paagi nga siya modaog sa iyang konsensya mao ang pagpangita'g maayo nga pangatarongan alang sa pakigbulag. Kon mopadayon siya sa pakigbulag nga walay maayong pangatarongan, ang iyang konsensya mohukom kaniya, bisan pa kon iya kining kasampungan ug maayo.

Sumala sa ato nang nasayran, sa sulod sa baynte siete na ka kaliwatan gikan kang Adan hangtod nga gihatag ang Balaod ni Moises ngadto sa Israel 1440 BC, ang balaod sa konsensya mao ang tanang pagpadayag nga gihatag sa Dios ngadto kang bisan kinsa, apil na ang mga Israelita, mahitungod sa panagbulag ug pakigminyo'g utro; giisip kana sa Dios nga igo na. (Hinumdomi nga si Moises wala makasulat sa sugilanon sa kabuha tan sa Genesis 2 hangtod miabot ang kapanahonan sa Exodu). Daw klaro gayod nga ma kataronganon ang paghuna-huna nga sa panahon niadtong baynte siete ka mga kaliwa tan sa wala pa ang Balaod ni Moises, apil na ang baha sa panahon ni Noe, ang uban sa minilyon ka mga kaminyoon sa panahon niadtong ginatos ka mga katuigan natapos sa panagbulag. Daw makataronganon usab ang paghukom nga ang Dios, nga wala
mausab, nahimo nga andam sa pagpasaylo niadtong nakalapas ug nahimong sad-an ma hitungod sa pakigbulag kon sila nisugid ug naghinulsol sa ilang mga sala. Makasiguro kita nga ang mga tawo naluwas, o gideklarar nga matarong sa Dios, sa wala pa ihatag ang Balaod ni Moises sama kang Abraham, pinaagi sa iyang pagtuo (Roma 4:1-12). Kon ang mga tawo mahimo nga edeklarar nga matarong pinaagi sa ilang pagtuo gikan kang Adan paingon kang Moises, nagpasabot kana nga mahimo silang mapasaylo sa bisan unsa, apil na ang sala nga nakuha diha sa pakigbulag. Busa, sa magsugod kita sa pag-imbestigar sa hisgotanan sa pakigbulag ug

pagminyo pag-usab, ako naghuna-huna nga: *ang mga tawo ba nga nakahimo ug sala sa pakigbulag sa wala pa ang Balaod ni Moises nga nakadawat ug kapasayloan gikan sa Dios mahimo ba nga ilhong sad-an pinaagi sa ilang konsensya (kay wala may sinulat nga balaod kaniadto) ug*
nga makabuhat sila ug sala kon magminyo pag-usab? Ako lamang nga gipahayag ang maong pangutana.

Unsa man usab ang mahitungod sa *mga biktima* sa pakigbulag nga wala makabuhat ug sala, nga mao kadtong gibulagan nga walay sayop sa ilang kaugalingon, apan tungod lamang kay ang ilang kapikas kaugalingon ra ang gihuna-huna? Ang ila bang mga kon sensya nagdili kanila gikan sa pagminyo pag-usab? Kana daw kaduha-duhaan alang
kanako. Kon ang lalake mobiya sa iyang asawa tungod ug alang sa laing babaye, unsa man ang mag-giya sa maong asawa sa paghukom nga wala siyay katungod sa pagminyo pag-usab? Siya gibulagan nga wala makasala ang iyang kaugalingon.

Ang Balaod Ni Moises
The Law Of Moses

Dili gayod nato makita hangtod nga moabot kita sa ika-tulong libro sa Biblia nga ang pakigbulag ug pagminyo'g usab gihisgotan. Nahisulod uban sa Balaod ni Moises ang usa ka pagdili alang sa mga pari nga magminyo'g binulagan nga babaye:

> Dili gayod sila mokuha ug babaye nga namansahan ang dungog tungod sa pagbaligya sa iyang lawas, ni mokuha sila ug babaye nga binulagan sa bana; kay sila balaan alang sa Dios (Levitico 21:7).

Wala bisan asa sa Balaod ni Moises nga adunay pagdili sama niana alang sa tanang lalake sa Israel. Dugang pa, ang bag-o ba lamang gihisgotan nga bersikulo nagpasabot nga (1) adunay binulagan nga mga babayeng Israelita ug (2) nga walay sayop kon ang dili pari nga mga lalakeng Israelita magminyo'g babaye nga minyo kanhi. Ang gihisgo tan sa ibabaw nga balaod magamit lamang alang sa mga pari ug sa mga binulagang mga babaye nga gusto magminyo'g mga pari. Walay sayop, ilalom sa Balaod ni Moises, kon si bisan kinsang binulagan nga babaye magminyo basta dili lamang pari ang iyang minyo an. Walay sayop si bisan kinsang lalake, nga dili pari, kon magminyo'g binulagan nga babaye.

Ang pangulong pari (tingali ingon nga pinakataas nga simbolo ni Cristo) gimandoan nga kinahanglan magpuyo uban sa hataas pa nga sukdanan kompara sa kasagarang mga pari. Wala gani siya tugoti nga magminyo'g *balo.* Mabasa nato ang pipila ka mga bersiku lo sa unahan diha sa Levitico:

> Ang balo o ang binulagan nga babaye, o usa nga nahugawan pinaagi sa pagbaligya sa iyang lawas, kinahanglan dili niya kuhaon; kondili siya ki nahanglan magminyo ug usa ka ulay diha sa iyang kaliwat
> (Levitico 21:14).

Kini ba nga bersikulo nagpamatuod nga sala alang ni bisan o sa tanang Israelitang mga balo ang pagminyo pag-usab o kaha sala alang ni bisan kinsa ug sa tanang Israelita nga mga lalake kon magminyo'g balo? Dili. Klaro nga dili gayod. Gani kini nga bersikulo kusganong nagpasabot nga dili sala alang ni bisan kinsang balo ang pagminyo ni bisan kinsa nga lalake basta dili lang pangulong pari, ug kini kusganong nagpasabot nga bisan kinsang lalake gawas lang sa pangulong pari, gitugotan sa pagminyo'g balo. Ang ubang mga sinulat nagsuporta sa kompleto nga pagkalegal sa pagminyo pag-usab sa mga balo (Roma 7:2-3;1 Timoteo 5:14).

Kini nga bersikulo nagpasabot usab, uban sa mga nangaging bersikulo nga atong gi tun-an (Levitico 21:7), nga walay sayop alang ni bisan kinsang Israelitang lalake (gawas lang sa pari o pangulong pari) ang pagminyo sa binulagan mga babaye o kaha babaye nga dili na ulay, ”nga nahugawan tungod sa pagbaligya sa dungog”. Kini usab nagpasa bot nga ilalom sa Balaod ni Moises, walay sayop kon ang binulagan nga babaye magmin yo'g usab o kaha ang babaye nga ”nahugawan tungod sa pagbaligya'g dungog” magmin yo, kon ang iyang minyoan dili pari. Ang Dios uban sa grasya parehong naghatag ug laing higayon sa mga mananapaw og mga binulagan, bisan kon siya parehong supak gayod sa pakighilawas ug panagbulag.

Ang Ikaduhang Tukma Nga Pagdili Batok Sa Pagminyo Pag-usab

A Second Specific Prohibition Against Remarriage

Unsa ka *daghan* ang ”ikaduhang higayon” nga gihatag sa Dios ngadto sa mga binula gan nga mga babaye? Pwede ba natong himuon nga hukom nga ang Dios naghatag sa bi nulagan nga mga babaye ug usa ra ka dugang higayon ilalom sa Balaod ni Moises, nga nagtugot ug usa ra ka pagminyo pag-usab? Kana usa ka sayop nga hukom. Atong mabasa sa unahan diha sa Balaod ni Moises,

> Kon ang lalake magkuha'g asawa ug magminyo kaniya, ug unya mahita bo nga ang babaye wala diay niya maangayi kay nakakaplag siya'g kahu gawan diha kaniya, ug iya siyang gisulatan ug sulat sa pakigbulag ug iya kining gitunol sa kamot sa babaye ug gipagawas niya kini sa iyang balay, ug ang babaye mibiya sa iyang balay ug nahimong asawa sa laing lalake, ug ang naulahing bana nagdumili na usab kaniya ug naghatag kaniya'g kasulatan sa pakigbulag ug gitunol niya kini sa kamot sa baba ye ug gipagawas niya ang babaye sa iyang balay, o kaha ang naulahing bana nga nangasawa kaniya namatay, nan ang iyang kanhi nga bana nga nagpalayas kaniya dili na tugotan nga mangasawa pa pag-utro kani ya, kay ang maong babaye nahugawan naman; kay kana dulomtanan sa atubangan sa Ginoo, ug dili kamo mahimong magdalag sala didto sa yu ta nga ihatag kaninyo sa Dios ingon nga panulondon
> (Deuteronomio 24:1-4).

Timan-i nga dinhi niining mga bersikuloha, ang nag-inusara nga pagdili alang sa ika- duha na bulagi nga babaye (o babaye nga gibulagan kausa ug nabalo'g kausa) ug nagmin yo pag-usab sa iyang bana. Walay gihisgotan mahitungod sa iyang nakuhang sala tu ngod sa pagkaminyo'g kaduha, ug sa dihang siya nabulagan sa ika-duhang higayon (o kaha nabalo sa iyang ika-duhang

bana), siya gidid-an *lamang* sa pagbalik ngadto sa iyang unang bana. Ang klarong gipasabot mao nga siya gawasnon pa nga magminyo'g *bisan kinsa nga ubang lalake* (nga andam usab magminyo kaniya). Kon sala pa alang kaniya nga magminyo na usab ug lain, nan dili na unta kinahanglan pa nga ang Dios maghatag pa kaniya ug ingon niini ka tukma nga mga pagsugo. Ang tanan lamang unta nga Iyang isulti mao nga, "ang mga tawong binulagan gidid-an na nga magminyog utro".

Dugang pa, kon ang Dios nagtugot niini nga babaye sa pagminyo sa ika-duhang higa yon, ang lalake unya nga makigminyo kaniya human sa iyang unang pakigbulag dili usab unta makasala. Ug kon siya gitugotan nga magminyo'g utro sa ikatulong higayon, nan si bisan kinsang lalake nga makigminyo kaniya human siya mabulagi sa ika-duha dili maka sala (gawas kon ang maong lalake mao ang iyang unang bana). Busa ang Dios nga napungot sa panagbulag, nahigugma sa mga binulagan nga mga tawo, ug Siya maloloy-on nga nagtanyag kanila ug ika-duhang kahigayunan.

Usa Ka Pagpahamubo

A Summary

Toguti ako sa paghimong hamubo lamang sa unsay atong nadiskobrehan: *Bisan kon ang Dios nagdeklarar sa Iyang kasuko mahitungod sa panagbulag, wala siya mag hatag ug timailhan sa wala pa o diha na ang daang kasabotan nga ang pag minyo'g usab sala, uban niining duha ka pagpahigawas: (1) ang babaye nga kaduha na nakig bulag o babaye nga kausa na nakigbulag ug kausa nabiyuda nga magminyo pag-usab sa iyang unang bana ug (2) ang panghitabo sa usa ka binulagan nga babaye nga mag minyo'g pari. Dugang pa, ang Dios wala maghatag ug timailhan nga ang*
pagminyo'g binulagan nga tawo sala alang ni bisan kinsa gawas sa mga pari.

Kini nagbarog diha sa klaro kaayo nga katin-awan ngadto sa kon unsay gisulti ni Je sus mahitungod sa mga binulagan nga mga tawo nga magminyo'g usab ug kadtong mag minyo ug binulagan nga mga tawo. Si Jesus nag-ingon nga ang maong mga tawo naka panapaw (Mateo 5:32). Busa kita malagmit nasayop sa pagsabot kang Jesus o kang Moi ses, o kaha ang Dios nag-usab sa Iyang Balaod. Ang akong pagduda mao nga atong na saypan sa pagsabot ang gitudlo ni Jesus, tungod kay medyo salikwaot kaayo kon ang Dios mokalit lang pagdeklarar ug usa ka butang nga sala diha sa maayong pamatasan nga mahimo nang dawaton sumala sa maayong pamatasan sulod sa kinse ka gatos ka mga katuigan ilalom sa Balaod nga *Iyang* gihatag sa Israel.

Sa dili pa nato tuki-on kining duha ka klarong mga panagbangi sa dugang pang kati bok-an, ako osa itudlo nga ang pagtugot sa Dios sa pagminyo'g usab ilalom sa Daang Kasabotan wala magdala'g bisan unsang kasabotan nga nakabasi sa mga rason alang sa pakigbulag sa usa o kaha sa kahimtang sa sala nga mabatonan sa usa diha sa panag bulag. Ang Dios wala magsulti nga ang nagbulag nga mga tawo dili na mahimong magminyo pag-usab tungod kay ang ilang panagbulag dili makataronganon ang mga rason. Wala Siya magsulti nga ang ubang tawo talagsaon nga angayang magminyo pag-usab tungod sa pagka-angayan sa ilang rason sa pagpakigbulag. Apan sa gihapon ang maong paghukom sa kasagaran gisulayan lang gihapon sa mga modernong ministro nga nag-agad sa usa ka testimonyo nga ang usa ka tampi lamang ang gipaminawan. Panang lit, ang binulagan nga babaye nisulay sa pagpatuo sa iyang pastor nga siya angayang tu gotan nga magminyo'g utro tungod kay siya biktima man lamang sa iyang

pagkabulag. Ang iyang kanhi bana maoy mibulag kaniya—apan siya wala makigbulag sa iyang bana. Apan kon kadto nga pastor gihataga'g higayon nga maminaw sa estorya sa kabahin sa bana sa maong asawa, tingali mas malooy pa siya ug mas mobati pa sa maong bana. Tingali ang mao nga asawa usa ka mangtas ug unya nagpataka lang ug pangbasol.

Aduna akoy nahibaw-an nga usa bana ug asawa diin parehas silang duha nga nagha gad sa usag-usa nga mohaon ug pakigbulag aron parehas sila nga makalikay sa pagka-sad-an sa pag una-una sa pakigbulag. Parehas silang duha nga gustong mosulti human sa panagbulag nga ang ilang pares, maoy nakigbulag, ug busa mahimo na ang ilang ika-duha nga kaminyoon nga subay sa balaod. Mahimo natong ilaron ang mga tawo apan dili nato pwedeng ilaron ang Dios. Pananglit, unsa may Iyang kwentada sa usa ka baba ye, kinsa sa iyang pagsupak sa pulong sa Dios, kanunay nagpugong sa pakighilawas tali sa iyang bana ug unya iya dayon gibuwagan ang iyang bana kay wala na magmatinud-anon kaniya? Dili kaha siya dunay tipik nga responsibilidad sa maong panagbulag?

Ang panghitabo sa kaduha mabulagi nga babaye nga atong nabasa sa Deuteronomio 24 wala magsulti'g bisan unsa mahitungod sa pagka-angayan sa iyang duha ka panagbu lag. Ang iyang unang bana nakakita ug ”kahugawan” diha kaniya. Kon kana nga ”kahuga wan” pagpanapaw, siya gayod angayan sa kamatayon sumala sa Balaod ni Moises, nga nagsugyot nga ang mga mananapaw pagabatohon (Levitico 20:10). Busa, kon ang pagpa napaw maoy bugtong madawat nga rason alang sa pagpakigbulag, tingali ang iyang una nga bana *wala* makabaton ug maayong rason sa pagpakigbulag kaniya. Sa laing bahin, ti ngali siya nakabuhat ug pagpanapaw, ug ang iyang bana, nga matarong tawo sama kang Jose nga bana ni Maria, ”gustong makigbulag kaniya sa hilom” (Mateo 1:19). Adunay daghang posibleng talan-awon.

Ang iyang ika-duhang bana gikataho nga yanong ”mibiya gikan kaniya”. Sa makausa pa, wala kita kahibalo kon kinsay mabasol o kaha pareho silang mabasol. Apan kana wala makahimo'g kalainan. Ang grasya sa Dios gilugwayan pa ngadto kaniya aron mag minyog bisan kinsa nga modawat sa kahigayonan alang sa kaduha na mabulagi nga babaye, nga walay labot ang iyang unang bana.

Usa Ka Pagsupak
An Objection

“Apan kon ang mga tawo sultihan nga subay sa balaod kon sila magminyo'g utro hu man sa pakigbulag sa bisan unsang katarongan, kana magdasig kanila sa pagpakigbulag bisan sa dili makataronganon nga rason,” kana sa kasagaran gina-angkon. *Tingali* kana tinuod sa ubang mga panghitabo sa mga relihiyosong tawo nga wala gayod maninguha sa pagpahimuot sa Dios, apan nagsulay sa pagkontrolar sa mga tawo nga wala mosub mitar sa Dios gikan sa pagpakasala, wala gihapoy kapuslanan nga pagpatuman. Ang mga tawo nga tinud-anay nga submitado ngadto sa Dios diha sa ilang mga kasing-kasing, sa laing bahin, dili gayod mangita'g pamaagi aron makasala. Naninguha sila sa pagpahimuot sa Dios, ug sa kasagaran ang maong mga tawo adunay lig-on nga kamin yoon. Dugang pa, sa klaro gayod ang Dios wala kaayo magtagad mahitungod sa mga ta wo nga nailalom sa Daang Kasabotan nga nakigbulag bisan sa dili angayan nga rason tungod sa lu-ag ra kaayo nga balaod sa pakigminyo'g utro, tungod kay Iyang gihatagan ang Israel ug lu-ag ra kaayo nga balaod mahitungod sa pagminyo'g usab.

Maglikay ba kita sa pagsulti ngadto sa mga tawo nga ang Dios andam nga mopasaylo kanila sa bisan unsang sala, kay basin madasig sila nga magpakasala tungod kay ang pa saylo anaa man? Kon mao kana, mangondang nalang kita sa pagsangyaw sa ebanghel yo. Sa makausa pa, kana tanan mo paingon gayod gihapon ngadto sa kahimtang sa ma tag kasing-kasing sa tawo. Kadtong nahigugma sa Dios gusto gayod nga motuman Kani ya. Na hibalo kaayo ako nga ang pasaylo sa Dios andam kanunay alang kanako kon ako kining pangayoon, bisan unsa nga sala ang akong mabuhat. Apan dili kana makatukmod kanako nga magpakasala nalang, tungod kay ako nahigugma sa Dios ug natawo na pag-usab. Na usab na ako pinaagi sa grasya sa Dios. Gusto ko nga magpahimuot Kaniya.

Ang Dios nakahibalo nga wala na kinahanglana ang pagdugang ug dugang pang mga dili maayong linugdangan ngadto sa dili malikayan nga mga negatibong resulta sa panag bulag uban sa paglaom nga matukmod ang mga tawo diha sa pagpabiling minyo. Ang pagsulti ngadto sa mga tawo nga adunay gubot nga kaminyoon nga dili gyod sila makig bulag kay dili sila tugotan sa pagminyo'g utro maghatag lamang ug gamay ra kaayo nga kadasig sa pagpabiling minyo. Bisan pa kon motuo siya kanimo, ang plano sa pagkinabu hi nga nag-inusara kon ikompara sa kinabuhi nga anaa sa mapadayonong miserabli nga kaminyoon daw ingon ug langit na paminawon alang sa mga tawo nga miserabli ug ka minyoon.

Si Pablo Diha Sa Pagminyo'g Usab

Paul On Remarriage

Sa dili pa nato tuki-on ang problema sa pagpasibo-sibo sa mga pulong ni Jesus ug ni Moises mahitungod sa pagminyo'g usab, gikinahanglan nato ang pagpaka-amgo nga adu na pay laing tagsulat diha sa Biblia nga nakig-uyon kang Moises, ug ang iyang ngalan mao si Pablo nga apostoles. Si Pablo klaro nga nagsulat nga ang pagminyo'g utro alang sa mga nanagbulag dili gayod sala, parehas ra sa giingon sa Balaod ni Moises:

> Karon mahitungod sa mga ulay wala akoy sugo gikan sa Ginoo, apan ako mohatag ug ikasulti ingon nga usa kinsa pinaagi sa kalooy sa Gino o kasaligan gayod. Ako naghuna-huna nga kini maayo kon ang hisgotan mao ang giatubang karon nga mga pag-antos, nga maayo alang sa usa ka lalake ang pagpabilin sa iyang pagka siya. Nagapos kaba sa asawa? Ayaw na pangita nga makalingkawas ka pa. Nakaling kawas kanaba sa asawa? Ayaw na pangita'g asawa. *Apan kon ikaw mag minyo gayod, wala ka makasala;* ug kon ang ulay magminyo, siya wala makasala. Apan ang maong kahimtang makahatag gihapon ug kagubot niining kinabuhi-a, ug ako nagsulay sa pagpahilikay kaninyo
> (1 Corinto 7:25-28).

Dili kaduha-duhaan nga si Pablo naghatag ug pagtagad sa mga binulagan nga mga ta wo niini nga teksto. Iyang gitambagan ang mga minyo, ang mga wala pa maminyo, ug ang mga binulagan nga magpabilin sa ilang kasamtangan nga kahimtang tungod sa pag lutos nga giantos

sa mga Cristohanon niadtong panahona. Apan, si Pablo klarong nagsul ti nga ang mga binulagan nga mga tawo ug ang mga ulay dili makasala kon magminyo.

Timan-i nga si Pablo wala magsugyot nga ang balaod sa pagminyo'g utro pwede alang sa mga binulagan. Wala siya mag-ingon nga ang pagminyo'g utro gitugotan la mang kon ang gibulagan nga tawo walay buling sa iyang nahiuna nga pakigbulag. (Ug kana nga tawo mahimo nga maghukom sa maong butang sama niana gawas sa Dios?) Wala siya mag-ingon nga ang pagminyo'g utro gitugot lang alang niadtong mga binulagan nang daan sa wala pa sila maluwas. Wala gayod, siya yano lamang nga nag-asoy nga ang pagminyo'g utro dili sala alang niadtong gibulagan nga mga tawo.

Si Pablo Ba Mainat-inat Lamang Mahitungod Sa Panagbulag?

Was Paul Soft On Divorce?

Tungod kay si Pablo nag-endorso ug usa ka puno sa grasya nga polisiya mahitugod sa pagminyo'g usab, nagpasabot ba kana nga mag-uyon-uyon lamang siya mahitungod sa pa nagbulag? Dili. Si Pablo klaro nga supak sa panagbulag sa kinatibuk-an gayod. Sa mga sayo nga bahin sa mao ra gihapon nga kapitulo sa iyang unang sulat ngadto sa mga taga-Corinto, nagpahimutang siya'g usa ka balaod mahitungod sa panagbulag nga nahi sibo sa kasuko sa Dios batok sa panagbulag:

> Apan ngadto sa mga minyo na, maghatag ako'g sugo, dili ako ,kondili ang Ginoo, nga ang asawa kinahanglan dili mobiya sa iyang bana (apan kon siya mobiya gayod tugoti nga magpabilin siyang dili minyo, o kaha makig-uli nalang siya sa iyang bana), ug nga ang bana dili magpalayas sa iyang asawa. Apan sa nahibilin, ako mosulti, dili ang Ginoo nga kon ang igsoong lalake adunay asawa nga dili magtutuo, ug nagpahi
> balo ang iyang asawa nga makigbulag kaniya, kinahanglan dili niya siya palayason. Ug ang babaye nga adunay dili magtutuo nga bana, ug ang bana makigbulag kaniya, tugoti nga dili niya palayason ang iyang bana. Kay ang dili magtutuo nga bana pagabalaanon pinaagi sa iyang mag tu tuo nga asawa, ug ang dili magtutuo nga asawa pagabalaanon pinaagi sa iyang magtutuo nga bana; kay alang sa laing bahin ang inyong mga anak dili hinlo, apan karon balaan na sila. Apan kon ang usa nga dili matinuohon mobiya, tugoti siya sa pagbiya;a ng igsoong babaye o lala ke dili ilalom sa gapos nianang mga panghitaboa, apan ang Dios nagta wag kanato alang sa kalinaw. Kay giunsa man nimo pagkahibalo, ikaw nga asawa, kon maluwas ba nimo ang imong bana? O giunsa man nimo pagkahibalo, ikaw nga bana, kon maluwas ba nimo ang imong asawa? Mao lamang nga, sumala sa gikatahas sa Dios sa matag usa kanato, ingon nga ang Dios nagtawag sa usag-usa, alang niini nga kahimtang tugoti nga ang usag-usa magalakaw, Ug mao kini ang akong sugo alang sa tanang Iglesia (1 Corinto 7:10-17).

Timan-i nga si Pablo unang naghatag ug pagtagad ngadto sa mga magtutuo nga na minyo'g mga magtutuo. Syempre, kinahanglan dili sila makigbulag, ug si Pablo nagsulti nga dili kini iyang

sugo, kondili sugo sa Ginoo. Ug kana sa klaro gayod nahiuyon uban sa matag butang nga atong gitun-an diha sa Biblia.

Dinhi niini nahimo kining makapakuha sa pagtagad. Si Pablo sa klaro gayod nahimo nga manggihuna-hunaon sa igo gayod aron makahuna-huna nga bisan gani ang mga magtutuo mahimong magkabulag sa talagsaon nga mga panghitabo. Kon kana mahita bo, si Pablo nagsulti nga ang tawo nga nakigbulag sa iyang bana o asawa kinahanglan magpabilin nga nag-inusara o diba kaha makig-uli nalang sa iyang kapikas. (Bisan kon si Pablo naghatag niini nga sugo ngadto sa mga asawa, akong gidahom nga kini nga patakaran magamit usab alang sa mga bana).

Sa makausa pa, kon unsay gisulat ni Pablo dili na kini makapakurat kanato. Una osa niya nga gipahimutang ang balaod sa Dios mahitungod sa pakigbulag, apan nagmaala mon sa igo gayod diha sa paghibalo nga ang balaod sa Dios dili kanunay matuman. Busa kon ang sala sa pakigbulag mahitabo tali sa duha ka mga magtutuo, maghatag siya'g du gang pang mga sugo. Ang tawo nga mobulag sa iyang kapikas kinahanglan magpabiling mag-inusara o kaha makig-uli nalang ngadto sa iyang kapikas. Kana sa klaro gayod mao ang pinakamaayong butang mahitungod sa mahitabo nga panagbulag tali sa mga magtu tuo. Samtang silang duha nagpabilin nga dili minyo, adunay paglaom alang sa ilang pa nagkauli, ug kana ang pinakamaayo. Syempre, kon ang usa magminyo'g utro, natapos na ang paglaom ug ang posibilidad sa panagkauli. (Ug sa klaro gayod, kon sila nakahi mo'g dili mapasaylo nga sala pinaagi sa pakigbulag, adunay gamay lamang nga rason si Pablo nga mosulti kanila nga magpabiling dili minyo o kaha makig-uli).

Imo nabang nakarkolo nga si Pablo maalamon gayod diha sa paghibalo nga ang iya nga ika-duhang sugo ngadto sa mga nagbulag nga mga magtutuo mahimong dili gayod masunod kanunay? Ako naghuna-huna usab niana. Tingali wala na siya maghatag ug du gang pang sugo ngadto sa mga nagkabulag nga mga magtutuo tungod kay siya nagda hom nga ang tinuod nga mga magtutuo mosunod sa iyang unang direktiba nga dili ma kigbulag, ug busa diha lamang sa mga talagsaon ug delikado na nga mga panghitabo giki nahanglan ang iyang ika-duhang sugo. Siguro gayod, nga ang matuod nga mga sumosu nod ni Cristo, kon duna silay problema sa kaminyoon, mohimo gayod sila sa ilang labing maayong mabuhat aron masalbar ang ilang kaminyoon. Ug sa siguro gayod ang magtu tuo kinsa, human sa matag paninguha nga masalbar ang kaminyoon, mobati na nga wala na siyay laing mabuhat gawas nalang sa pakigbulag, siguro gayod nga kanang maong magtutuo tungod sa iyang kaulaw ug tinguha sa pagpasidungog kang Cristo dili na maghuna-huna sa pagminyo'g utro kang bisan kinsa, ug magdahom sa gihapon alang sa panagkauli. Daw alang kanako ang tinuod nga problema diha sa modernong kasimba hanan mahitungod sa panagbulag mao ang taas nga porsento sa mga peke nga mga mag tutuo, o mga tawo nga dili gyod tinuod nga nagtuo ug wala gayod manugyan sa ilang kau galingon ngadto kang Ginoong Jesus.

Daw ingon ug klaro gayod gikan sa sinulat ni San Pablo sa 1 Corinto 7 nga ang Dios adunay hataas nga gidahom diha sa mga magtutuo, kansa mga tawo nga gipuy-an sa Ba laang Espiritu, kaysa mga dili magtutuo. Si Pablo nagsulat, sumala sa atong nabasa, nga ang mga magtutuo kinahanglan dili gayod makigbulag sa ilang dili magtutuo nga mga kapikas samtang ang ilang wala motuo nga mga kapikas ganahan pa nga makigtipon ka nila. Sa makausa pa, kini nga deriktiba dili na makapakurat kanato, ingon nga kini nahi linya gayod sa hingpit uban sa tanan nga atong mabasa diha sa Kasulatan mahitungod sa maong hisgotanan. Ang Dios supak gayod sa panagbulag. Si Pablo nipadayon pa sa pagestorya, sa laing bahin, nga kon ang kapikas nga dili

magtutuo gusto nga mobulag, ang magtutuo kinahanglan motugot niini. Si Pablo nakahibalo nga ang dili magtutuo dili submitado ngadto sa Dios, busa wala siya magdahom nga ang dili magtutuo maggawi nga sama sa magtutuo. Gusto nakong idugang nga kon ang dili magtutuo motugot nga mopuyo uban sa magtutuo, kana mahimong usa ka maayong timailhan nga ang dili magtutuo mahimong abli alang sa ebanghelyo o kaha, ang magtutuo maoy mobalik sa pagkakalibotanon o mahimong Cristohanon nga peke.

Karon kinsa man ang moingon nga ang magtutuo nga gibulagan sa dili magtutuo dili gawasnon nga magminyo? Si Pablo *wala* magsulti sa maong butang, *sama sa iyang gibuhat diha sa panghitabo tali sa duha ka mga magtutuo nga nagbulag.* Tingali kita mahibulong ngano nga ang Dios nahimong supak sa pagminyo pag-usab sa mga magtu tuo nga gibulagan sa dili magtutuo. Unsa may katuyuan nga ikadalit niana? Sa gihapon kana nga pagtugot klaro nga mobarog batok sa unsay gikasulti ni Jesus mahitungod sa pagminyo'g usab: ”Si bisan kinsa nga magminyo'g binulagan nga babaye nakapanapaw” (Mateo 5:32). Kini, sa makausa pa, nakapahimo kanako nga magduda nga atong nasay pan sa paghubad ang gusto ni Jesus nga ipasabot.

Ang Problema

The Problem

Si Jesus, si Moises ug si Pablo klarong parehas nga nagkauyon nga ang panagbulag timailhan sa sala sa kabahin ni bisan kinsa sa mga nagkabulag. Ang tanan kanunay ga yong supak sa panagbulag sa kinatibuk-an gayod. Apan mao kini ang atong problema: unsaon man nato pagtakdo sa gisulti ni Moises ug ni Pablo mahitungod sa pagminyo'g usab ngadto sa gisulti ni Jesus mahitungod niini? Sa klaro gayod atong dahomon nga magkauyonay sila tungod kay ang tanan gilamdagan man sa Dios aron pagsulti ug unsay ilang gipanulti.

Atong susihon sa tukma gayod kon unsay gisulti ni Jesus ug atong tun-an kon kang kinsa Niya gipahinungod sa Iyang gipanulti. Sa makaduha diha sa ebanghelyo ni Mateo atong makit-an si Jesus nga naghatag ug pagtagad sa hisgotan mahitungod sa panagbu lag ug pagminyo'g usab, sa makausa sa panahon niadtong pagwali didto sa bungtod ug makausa usab sa dihang Siya gipangutana sa ubang mga Pariseo. Magsugod kita sa pag pakig-estorya ni Jesus ngadto sa mga Pariseo:

> Ug pipila sa mga Pariseo miduol kang Jesus, ug misulay Kaniya ug na ngutana, ”subay ba sa balaod kon ang usa ka lalake mobulag sa iyang a sawa tungod sa bisan unsa nga katarungan”? Ug Siya mitubag ug mii ngon, ”Wala ba kamo makabasa nga Siya nga naghimo kanila gikan sa sinugdan naghimo kanila nga lalake ug babaye, ug miingon,’ Tungod niini nga rason ang lalake mobiya sa iyang amahan ug inahan ug motipon sa iyang asawa, ug ang duha mahimong usa ka unod? Busa dili na sila duha kon dili, usa ka unod. Busa kon unsay gihiusa sa Dios, kinahanglan walay tawo nga magbulag niini”. Sila miingon Kaniya, ”ngano nga si Moises nagsugo man nga hatagan ang babaye ug sulat sa pakigbulag ug pa layason dayon?” Siya miingon kanila, ”Tungod kana sa kagahe sa inyong kasing-kasing mao nga gitugotan kamo ni Moises nga magkigbulag sa inyong asawa; apan sa sinugdanan dili gayod kini ingon niini

> nga pamaagi. Ug ako maga-ingon kaninyo, nga si bisan kin sa nga makigbulag sa iyang asawa, gawas sa pagpanapaw, ug unya mag minyog laing babaye na kapanapaw gayod" (Mateo 19:3-9).

Niining maong pagpakig-estorya uban kang Jesus, ang mga Pariseo naghisgot mahi tungod sa usa ka tipik sa Balaod ni Moises nga ako usab gihisgotan sa sayo-sayo palang mahitungod sa Deuteronomio 24:1-4. Nahisulat didto nga, "kon ang lalake magkuha'g a sawa ug pangasaw-on niya kini, ug nahitabo nga ang maong babaye wala na niya magus tohi tungod kay nakakita siya'g *dili pagkadesente* diha kaniya, ug gisulatan niya siya'g kasulatan sa panagbulag ug gitunol kini niya ngadto sa kamot sa babaye ug gipagawas niya ang babaye sa iyang balay..."(Deuteronomio 24:1).

Sa kapanahonan ni Jesus, adunay duha ka eskwelahan sa panghuna-huna mahitu ngod sa unsay makapahimo'g "*pagka dili desente*". Sa nilabay nga baynte katuig kanhi, adunay magtutudlo sa mga Judio nga ginganlag Hillel nga nagtudlo nga ang kahugawan maoy usa ka dili gayod mapasig-uli nga panagbangi. Sa panahon nga si Jesus nakigde bati sa mga Pariseo, ang interpretasyon ni "Hillel"maoy nahimong mas gawasnon ga yod, nga nagatugot sa pagpkigbulag sa "bisan unsa nga hinungdan", samtang ang
mga Pariseo nangutana sa gipa-ila ni Jesus. Ang usa mahimong mobulag sa iyang asa wa kon gipagod niini ang iyang panihapon, o giparat pagluto ang iyang pagkaon,
o kaha nagtuyok-tuyok diha sa publiko nga ang iyang tuhod nakit-an sa uban, o
kaha nagpadunghay sa iyang buhok, nakigsulti'g laing lalake, nagsulti'g usa ka butang nga dili maayo mahitungod sa iyang ugangang babaye, o kaha dili makaanak. Ang lalake makahimo gani pagbulag sa iyang asawa kon makakita siya'g lain nga mas gwapa pa, ug ang iyang asawa dili desente kompara niini.

Aduna usay laing magtutudlo sa mga Judio, nga si Shammai, nga nagpuyo una pa kang Hillel, nga nagtudlo nga ang pagka "dili desente" maoy usa ka butang nga emoral, sama sa panapaw. Sama nga ikaw magsuspetsa, ngadto sa mga Pariseo sa kapanahonan ni Jesus, ang hubad ni Hillel mas gidawat kompara sa hubad ni Shammai. Ang mga Pariseo nagpuyo ug nanudlo nga ang pagpakigbulag subay sa balaod bisan sa unsang hinungdan, ug busa ang pagpkigbulag nahimong nagkatap. Ang mga Pariseo, sa ilang naandang Pariseohanong pamaagi, nagpasabot gayod nga importante ang paghatag sa imong asawa ug kasulatan sa pakigbulag kon imo siyang bulagan, aron "dili masu
pak ang balaod ni Moises".

Ayaw Kalimti Nga Si Jesus Nakig-estorya Ngadto Sa Mga Pariseo

Don't Forget That Jesus Was Speaking To Pharisees

Uban niini nga plastada diha sa hunahuna,makahimo kita sa mas maayong pagsabot kon unsay gipakigbatukan ni Jesus. Sa wala pa si Jesus adunay grupo sa mga dili sensiro nga magtutudlo sa relihiyon, diin kadaghanan kanila,nakigbulag ug kausa o kaha sobra pa,ug tingali tungod kay nakakaplag sila'g mas gwapa pa nga kapares. (Ako naghuna-huna nga dili sulagma lamang nga ang mga pulong ni Jesus mahitungod sa pagpakigbu lag didto sa Pagwali sa Bungtod derikta nga nisunod sa Iyang pagpasidaan mahitungod sa pangibog, diin Iya usab kini nga gitawag ug pagpanapaw). Apan ila gihapon nga gipakamatarong ang ilang kaugalingon, ug nag-angkon nga sila nagtuman sa Balaod ni Moises.

Ang ilang pangutana mismo nagpadayag sa ilang pagkadili patas. Sila klaro gayong nagtuo nga ang usa mahimong makigbulag sa iyang asawa sa bisan unsang katarongan.
Si Jesus nagbutyag sa ilang labihan gayod ka sayop nga panabot mahitungod sa katoyu an sa Dios alang sa kaminyoon pinaagi sa paghagit sa mga pulong ni Moises mahitu ngod sa kaminyoon uban ang Genesis kapitulo 2. Ang Dios wala magplano nga aduna ga yoy *bisan unsa* nga panagbulag, bisan dyotay nga panghitabo sa panagbulag ”alang sa bi san unsa nga hinungdan”,apan may mga pangulo sa Israel nga nakigbulag sa ilang mga asawa sama nga ang mga batan-on nakigbulag sa ilang mga ”uyab”!

Ako natahap nga ang mga Pariseo nahibalo na sa baroganan ni Jesus mahitungod sa panagbulag, ingon nga kini Iya nang gihisgotan diha sa publiko kaniadto, ug busa sila an dam na alang sa ilang mga ikatubag nga pangatarongan: ”Ngano man nga si Moises nag sugo sa paghatag sa babaye ug kasulatan sa pakigbulag ug unya palayason ang babaye gi kan sa balay sa lalake?” (Mateo 19:7).

Kini nga pangutana sa makausa pa nagpadayag sa ilang pagka dili patas. Kini giplas tar nga ang tuno daw morag si Moises ang nagsugo sa mga lalake sa pagpakigbulag sa ilang mga asawa kon ilang madiskobrehan nga adunay ”pagka dili desente”, ug nagsugo ug pinahiluna nga kasulatan sa panagbulag, apan sa atong nahibaw-an gikan sa pagbasa sa Deuteronomio 24:1-4, nga dili gayod kana maoy gisulti ni Moises. Iya lamang nga giha tagan ug Balaod ang ikatulo nga pagpakigminyo sa babaye, ug nagdili sa babaye sa pagminyo ug utro sa iyang unang bana.

Tungod kay si Moises naghisgot man ug panagbulag, mahimong gikatugot kini alang sa pipila ka mga rason. Apan panid-i kon unsa ang mga pulong nga gigamit ni Jesus sa Iyang mga tubag, nga naggamit sa pulong nga *gitugotan* agig katin-awan sa gisulti sa mga pariseo nga: *gikasugo.* Si Moises *nagtugot* sa pakigbulag; ug wala niya kini *isugo.* Ang rason ngano nga gitugot ni Moises ang pakigbulag mao nga tungod sa pagkagahi sa mga kasing-kasing sa mga Israelita. Kana mao, nga ang Dios nagtugot sa panagbulag ingon nga puno sa kalooy nga pagsabot sa pagkamakasasala sa tawo. Siya nakahibalo nga ang mga tawo mahimong dili matinud-anon sa ilang mga kapikas. Nasayod Siya nga aduna gayoy mga emoralidad. Nakahibalo Siya nga ang kasing-kasing sa mga tawo masa kitan gayod. Busa naghimo Siyag lugar alang sa pakigbulag. Dili tungod kay mao kini ang Iyang plano, kondili tungod kay ang sala maoy naghimo niana nga kinahanglanon gayod.

Sa sunod niana, gipahimutang ni Jesus ang Balaod sa Dios ngadto sa mga Pariseo, ug Iya pa gani gipasabot ang giingon ni Moises nga ”pagka-dili desente”: ”Si bisan kinsa nga makigbulag sa iyang asawa gawas kon tungod sa *emoralidad,* ug unya magminyo'g lain nga babaye nakapanapaw gayod” (Mateo 19:9). Sa mga mata sa Dios, ang *emo ralidad* maoy bugtong madawat nga rason nga ang lalake makigbulag sa iyang asawa, ug ako ma kasabot niana. Unsa man ang posibleng mabuhat sa lalake o kaha sa babaye nga mahimong mas makapasakit sa iyang kapikas? Kon ang usa makahimo'g panapaw o adunay laing karelasyon,/siya nagpadala ug makamatay nga mensahe. Si Jesus sa klaro gayod wala lamang maghisgot ug panapaw sa dihang siya nigamit sa pulong nga ”emoralidad". Siguro gayod nga ang puno sa pagbati nga pakighalok ug paghawid sa kapikas sa lain mahimong makapasakit nga emoralidad, ingon man usab ang buhat sa pagtan-aw sa pornograpiya, ug uban pang sekswal nga mga pagpanglingla. Hinumdomi nga si Jesus nag-isip sa pangibog ug panapaw nga managsama lamang sa dihang Siya Nagwali didto sa Bungtod.

Dili nato kalimtan kon kinsa ang gipakigsultihan ni Jesus—ang mga Pariseo nga na kigbulag sa ilang mga asawa tungod sa bisan unsang rason ug nagminyo dayon ug lain, apan sila giingnan nga *dili* gayod manapaw kay malapas gayod nila ang ika-pito nga su go. Si Jesus nagsulti kanila nga ila lamang gihimong buang ang ilang kaugalingon. Ang ilang gibuhat walay kalainan sa pagpanapaw, ug kana hingpit gayod nga namatikdan. Si bisan kinsa nga maminatud-on makakita nga ang lalake nga nibulag sa iyang asawa aron lang makapangasawa'g laing babaye nagbuhat sa gibuhat sa usa ka mananapaw, apan nailalom lang sa usa kalimbong sa legalidad.

Ang Sulbad

The Solution

Mao kini ang yawe sa pagpahapsay kang Jesus uban kang Moises ug Pablo. Si Jesus yano lamang nga nagbutyag sa pagpaka-aron-ingnon sa mga Pariseo. Siya wala mag latag ug balaod nga nagdili kon adunay makigminyo'g utro. Kon Siya nagdili, nan wala Siya makig-uyon kang Moises ug kang Pablo ug naghimo'g usa ka makalibog nga sayop alang sa minilyon nga nanggibulag ug minilyon usab nga nagminyo'g utro nga mga tawo. Kon si Jesus naglatag ug balaod sa pagminyo'g utro, nan unsa may atong isulti niadtong nakigbulag ug nagminyo'g utro sa wala pa sila makadungog sa balaod ni Jesus? Ato ba silang sultihan nga nagpuyo sila sa usa ka pagpanapaw nga relasyon, ug uban sa pagkasayod nga ang Biblia nagpasidaan nga walay mananapaw nga makapa nunod sa gingharian sa Dios (1 Corinto 6:9-10), ato silang sugoon nga magbulag nalang pag-usab? *Apan dili ba nga ang Dios nasuko man sa panagbulag?*

Ato ba silang sultihan nga mohunong na sa pagpakighilawas sa ilang kapikas hang tod nga mamatay ang ilang unang kapikas aron malikayan ang pagbuhat ug panapaw ka nunay? *Apan dili ba nga si Pablo nagdili man nga ang mga minyo magpugong sa pa kighilawas sa usag-usa?* Dili ba kaha nga kana nga sugyot magdala na hinuon ug tentas yon sa pakighilawas ug magdala pa gayod ug pangandoy nga mamatay nalang unta ang kanhi nga kapikas?

Ato bang sultihan ang maong mga tawo nga ila nalang bulagan ang ilang mga kapi kas karon ug minyoan pag-usab ang ilang kanhing mga kapikas (sama sa gidapigan sa uban), diin usa ka butang nga wala itugot sa Balaod ni Moises diha sa Deuteronomio 24: 1-4?

Unsa kaha ang mga nabulagan nga mga tawo nga wala makaminyo'g utro? Kon sila gitugotan lamang nga magminyo'g usab kon ang ilang kanhing kapikas nakahimo'g emoralidad, kinsa magdala niana sa iyang kaugalingon aron sa pagtino kon ang emora lidad klaro ba gayod nga nabuhat? Aron makaminyo'g utro, ang uban bang mga tawo kinahanglan mandoan nga pamatud-an nila nga ang ilang kanhing kapikas aduna lamay bugtong sala sa pangibog, samtang ang uban nagkinahanglan nga magdala ug mga saksi nga mosaksi sa binuhatan sa ilang kanhing kapikas?

Sama sa akong gipangutana dili palang dugay, unsa kaha ang mahitungod sa mga panghitabo diin ang kanhing kapikas nakapanapaw tungod kay kabahin kini sa pagka minyo'g usa ka kapikas nga dili mosugot sa pakighilawas? Patas ba kaha kon ang tawo nga gihikawan sa pakighilawas pagatugotan nga magminyo'g utro samtang ang tawo nga nakapanapaw dili tugotan nga magminyo'g utro?

Unsa man kaha ang tawo nga nakahimo'g pakighilawas sa wala pa siya maminyo? Dili ba kaha nga ang iyang pakighilawas usa ka dili matinud-anon nga buhat batok sa iyang kapikas sa umaabot? Dili ba kaha kana nga sala sa maong tawo kaparihas sa pag panapaw kon ang iyang

kaugalingon o kaha ang iyang kapares minyo na sa panahon nga nakahimo sa maong sala? Nganong tugotan man sa pagminyo ang maong tawo?

Unsa man kaha ang duha ka tawo nga nag-ipon, nga wala makasal, nga ”nagbulag ra usab”. Nganong tugotan man sila nga magminyo'g lain pa human sa ilang panagbulag, tungod balang kay wala gyod sila maminyo sa pormal gayod? Unsa may kalahian nila kompara sa mga nagbulag ug nagminyo ra pag-usab?

Unsa man ang mahitungod sa kamatuoran nga ”ang daang mga butang nilabay na” ug “ ang tanang mga butang nabag-o na” kon ang tawo nahimo nang Cristohanon? (2 Corinto 5:17). Nagpasabot ba kana nga ang tanan gayod nga sala *gawas* sa sala sa panagbulag nga walay saktong hinungdan?

Ang tanan niini ug daghan pang uban nga mga pangutana[54]mahimong ikapangutana nga mga lig-ong rason aron makahuna-huna nga si Jesus wala naglatag ug bag-ong balaod mahitungod sa pagminyo'g utro. Sa klaro, si Jesus manggialamon gayod nga makahuna-huna sa linugdangan sa Iyang bag-ong balaod sa pagminyo pag-usab kon kana mao gayod. Nga diha mismo sa iyang kaugalingon igo na nga mosulti kanato nga Siya nagbutyag lamang sa pagpaka-aron –ingnon sa mga Pariseo—mga puno sa kau lag, relihiyoso, balingbing nga mga tawo nga nagbulag sa ilang mga asawa ”sa bisan unsang hinungdan” ug nagminyo'g lain.

Siguro gayod nga ang rason ngano nga si Jesus miingon nga sila ”nakapanapaw” kay sa yano lamang nga pag-ingon nga ang ilang gibuhat sayop mao nga Siya gusto nga sila makakita nga ang pakigbulag sa bisan unsa nga hinungdan ug ang nagsunod nga pag minyo pag-usab walay kalahian sa pagpanapaw, nga usa ka butang nga ilang giangkon nga dili gayod angay buhaton. Kita ba mahimo nang maghukom nga ang bugtong bu tang nga gihatagag pagtagad ni Jesus mao ang sekswal nga aspeto sa pagpakigminyo'g usab, ug nga Siya motugot sa pagminyo'g usab basta aduna lamay paglikay sa pakighi lawas? Klaro gayod nga dili. Busa dili nato angay Siyang pasultihon sa dili maoy Iyang gipasabot.

Usa Ka Manggihuna-hunaon Nga Pagtandi

A Thoughtful Comparison

Maghuna-huna kita'g duha ka tawo. Ang usa minyo nga lalake, relihiyoso, nga nag-angkon nga gihigugma niya ang Dios sa tibook niyang kasing-kasing, ug unya nagsugod ug kaibog sa usa ka mas bata pa nga babaye sa silingan ra. Wala madugay iyang gibu lagan ang iyang asawa ug sa kalit nagminyo sa babaye sa nga iyang gidamgo.

Ang laing lalake dili relihiyoso. Wala pa siya makabati sa ebanghelyo ug nagpuyo sa makasasala nga estilo sa kinabuhi, nga maoy hinungdan nga siya nawad-an sa iyang kaminyoon. Pipila ka mga tuig ang niagi, ingon nga nag-inusarang lalake, nakadungog si ya sa ebanghelyo, naghinulsol ug nisugod sa pagsunod kang Jesus uban sa tibook niyang kasing-kasing. Tulo ka tuig ang nilabay nahigugma siya sa usa ka komitado gayod nga Cristohanong babaye nga iyang gikahibalag sa iyang simbahan. Sila makugihon gayod nga nangita sa kabobot-on sa Ginoo ug

[54]Pananglitan, hatagi'g pagtagad ang komento sa usa ka pastor nga nakakaplag sa iyang kaugalingon nga giputol gikan sa lawas ni Cristo sa dihang nagminyo siya'g utro. Siya miingon, ”Mas maayo pa tingali nga ako nalang gipatay ang akong asawa kaysa gibulagan lang. Kon ako siyang gipatay, makahinulsol pa ti ngali ko, ug makadawat ug pasaylo, unya maminyo pag-usab subay sa balaod, ug makapadayon diha sa pagpamuhat”.

nagpakitambag usab sa uban, ug unya nagdesis yon nga magminyo. Nagminyo gayod sila, ug nag-alagad sa Dios ug sa usag-usa sa pagka matinud-anon gayod hangtod nangamatay sila.

Karon, atong *isipon* nga ang maong duha ka lalake parehas nga nakasala tungod kay nagminyo pag-usab. Kinsa man sa duha ang nakasalag dako? Sa klaro gayod, ang unang lalake. Sama ra gihapon siya sa mananapaw.

Apan unsa man ang mahitungod sa ika-duhang lalake? Nakasala ba gayod siya? Pwede ba siyang ingnon nga siya *wala kalahian* sa mananapaw, nga pwede usab isulti ngadto sa unang lalake? Wala akoy huna-huna niana. Ato ba siyang sultihan sa gisulti ni Jesus mahitungod niadtong nanggibulag ug nagminyo'g lain, ug pahibaw-on siya nga siya karon nagpuyo uban sa usa ka babaye nga wala idugtong sa Dios kaniya, tungod kay ang Dios nag-isip gihapon kaniya nga minyo pa sa iyang unang asawa? Ato ba siyang sultihan nga siya nagpuyo diha sa pagpanapaw?

Ang mga tubag klaro. Ang panapaw nahimo lang sa mga tawong minyo nga nagtan-aw ngadto sa uban lahi kaysa ilang kapikas. Busa ang pagpakigbulag sa usa ka kapikas tungod lang kay nakakita'g laing mas makadadani nga binuhat maoy susama lamang sa pagpanapaw. Apan ang dili minyo nga tawo *dili gayod* mahimong nakapanapaw kay wa la man siyay asawa nga iyang luiban, ug ang binulagan usab nga tawo dili usab mahimo nga makapanapaw kay wala man siyay asawa nga iyang kaluiban. Kon atong masabtan ang Biblikal ug ang sa kasaysayan nga konteksto sa gisulti ni Jesus, dili gayod kita moa bot sa mga paghukom nga walay hinungdan ug nga nisupak sa ubang nakasulat diha sa Biblia.

Sa laing bahin, sa dihang nakabati ang mga disipolo sa tubag ni Jesus ngadto sa pa ngutana sa mga Pariseo, mitubag sila nga nag-ingon, ”kon ang relasyon sa usa ka lalake nga adunay asawa sama niini, mas maayo pa nga dili magminyo” (Mateo 19:10). Huna-hunaa nga sila nagdako ilalom sa pagpanudlo ug inpluwensya sa mga Pariseo, ug diha sa kultura nga adunay dakong impluwensya sa mga Pariseo. Wala gayod nila isipa nga ang kaminyoon gikinahanglan gayod nga permanente. Gani, hangtod nga miabot ang pipila ka mga minuto, sila usab malagmit nagtuo nga uyon gayod sa balaod kon ang lalake mo bulag sa iyang asawa alang sa bisan unsang hinungdan. Busa sila mihukom dayon nga pi nakamaayo ang paglikay nalang sa kaminyoon, ug dili muso-ong sa kakuyaw sa pagbu hat sa pakigbulag ug panapaw.

Si Jesus mitubag,

> Dili tanan tawo makadawat niini nga sugilon, kondili kadto lamang gihatagan niini. Kay adunay mga yunoko nga natawong ingon niana sukad pa sa taguangkan sa ilang inahan; ug dunay yunoko nga gihimong yunoko sa mga tawo;ug duna usay mga yunoko nga naghimo sa ilang kaugalingon nga yunoko tungod ug alang sa gingharian sa langit. Siya nga makahimo sa pagdawat niini, tugoti sa pagdawat niini (Mateo 19:11-12).

Kana mao, nga ang kagana sa usa mahitungod sa pagpakighilawas ug ang abilidad sa usa sa pagkontrolar niana dunay dakong kalabutan sa pagtino niini. Bisan gani si Pablo miingon, ”mas maayo ang pagminyo kay sa masunog” (1 Corinto 7:9). Kadtong natawo nga yunoko o kaha gihimong yunoko sa mga tawo (sama sa gibuhat sa mga tawo nga nag kinahanglan ug laing lalake nga ilang masaligan sa pagbantay sa ilang mga babaye) nga walay tinguha sa pakighilawas. Kadto sila nga naghimo sa ilang ”kaugalingon nga yunoko tungod ug alang sa

gingharian sa langit" daw kadto sila nga sa pinasahi giga sahan sa Dios ug pinasahi nga pagpugong sa kaugalingon, mao kana ngano nga, "dili tanan lalake makahimo sa pagdawat niini nga sugilon, kondili kadto lamang sila nga gihatagan niini" (Mateo 19:11).

Ang Wali Didto Sa Bungtod

The Sermon On The Mount

Kinahanglan nga atong ibutang sa atong huna-huna nga ang mabagang katawhan nga giwalihan ni Jesus sa dihang Nagwali Siya didto sa Bungtod maoy mga tawo nga nabuhi ilalom sa dili sensirong impluwensya sa mga Pariseo, nga maoy mga magma mando ug mga magtutudlo sa Israel. Sumala sa atong nakat-onan sa atong mga unang natun-an mahitungod sa Wali didto sa Bungtod, klaro kaayo nga daghan sa mga gisulti ni Jesus mga pagtul-id sa sayop nga mga gitudlo sa mga Pariseo. Si Jesus nagsulti gani sa panon nga dili sila makasulod sa langit gawas kon ang ilang pagkamatarong dili mo labaw sa pagkamatarong sa mga Eskriba ug mga Pariseo (Mateo 5:20), nga diin laing paagi sa pag-ingon nga ang mga Eskriba'g Pariseo mahiadto gayod sa imperno. Sa kata posan sa Iyang wali, ang panon nahibulong, ug dyotay, tungod kay si Jesus nanudlo man nga dili sama sa pagtudlo sa mga Eskriba" (Mateo 7:29).

Sa sinugdanan sa Iyang wali, gibutyag ni Jesus ang pagpaka-aron ingnon niadtong mga nag-angkon nga sila wala makapanapaw, apan nangibog o kaha nakigbulag ug nag minyo'g utro. Iyang gipalapdan ang buot ipasabot sa panapaw labaw pa sa unodnon nga makasasalang buhat nga nahimo tali sa duha ka tawo nga minyo na ngadto sa uban. Ang Iyang gipanulti daw klaro kaayo alang sa usa ka maminatud-on nga tawo nga naghatag lamang ug gamay ra nga pagpamalandong niini. Ibutang sa huna-huna nga hangtod nga nagwali si Jesus, kasagaran sa mga tawo diha sa panon naghuna-huna nga subay sa bala od ang pagpakigbulag sa "bisan unsang hinungdan". Gusto ni Jesus nga ang Iyang mga sumusunod ug ang matag usa masayod nga ang plano sa Dios gikan pa sa sinugdanan mao ang mas taas pa nga sukdanan.

> Nakadungog kamo sa giingon kaniadto, "Ayaw panapaw"; apan ako moingon kaninyo, nga si bisan kinsa nga motan-aw sa usa ka babaye uban sa law-ay nga huna-huna nakapanapaw na diha sa iyang kasing-kasing. Ug kon ang imong tuo nga mata nakaangin kanimo sa pagpa kasala, lugita kini, ug isalibay; kay mas maayo pa alang kanimo nga mawala ang usa ka bahin sa imong lawas kaysa itambog ang imong ti book lawas didto sa imperno. Ug kon ang imong tuo nga kamot maka pandol kanimo, putla kini, ug isalibay; kay maayo pa alang kanimo nga mawad-an ug usa ka bahin sa imong lawas, kaysa ang tibook mong lawas itambog didto sa imperno. Ug gisulti usab kaniadto nga, "si bisan kinsa nga magpalayas sa iyang asawa, kinahanglan maghatag sa iyang asawa ug kasulatan sa panagbulag, apan sultihan ko kamo nga si bisan kinsa nga makigbulag sa iyang asawa, gawas lamang sa hinungdan sa pagpangabit, nakaangin kaniya nga manapaw; ug si bisan kinsa nga mangasawa ug binulagan nga babaye nakapanapaw usab (Mateo 5:27-32).

Una, sumala sa akong gitudlo dili palang dugay, timan-i nga ang mga pulong ni Jesus mahitungod sa panagbulag ug pagminyo'g usab dili lamang kay nagsunod dayon sa Iya nga mga pulong mahitungod sa pangibog, nga nagdugtong kanila niana nga kahimtang, apan si Jesus naghimo *sa duha* nga sama ra sa panapaw, nga nagsumpay kanila sa la baw pa gayod. Busa makita nato ang managsama nga higot nga nagsumpay sa tibook bahin niini nga parte sa Kasulatan. Si Jesus nagtabang sa Iyang mga sumusunod sa pagsabot kon unsa gayod ang nahiapil sa pagtuman sa ika-pitong sugo. Kana nagkahu lugan nga dili gayod mangibog ug dili gayod makigbulag ug magminyo'g usab.

Ang matag-usa sa iyang mga Judiong tigpaminaw nakadungog sa ika-pitong sugo nga gibasa diha sa sinagoga (walay nanag-iya ug kaugalingong Biblia), ug nabati nila ang pagbutyag niini ug nakita ang pagpatuman diha sa kinabuhi sa ilang mga magtu tudlo, nga mga Eskriba'g Pariseo. Sa sunod si Jesus miingon, ”apan sultihan ko kamo”, apan wala Siya nagdugang ug bag-ong mga balaod. Iya lamang gipadayag ang orihinal nga mga katuyuan sa Dios.

Una, ang pangibog klaro nga gidili sa napulo ka sugo, ug gani bisan wala ang napulo ka sugo, ang tanan nga maghuna-huna niana makaamgo nga sayop gayod ang pagtingu ha sa pagbuhat kon unsay gidili sa Dios.

Ika-duha, gikan sa sayo nga mga kapitulo sa Genesis, ang Dios nagklaro nga ang kaminyoon usa ka pakigsaad sa tibook kinabuhi. Dugang pa, si bisan kinsa nga maghu na-huna mahitungod niana kinahanglan mohukom nga ang pakigbulag ug ang pag minyo'g usab sama ra sa panapaw*, ilabina* kon ang usa nakigbulag kay dunay plano nga magminyo'g lain.

Apan sa makausa pa niini nga wali, klaro kaayo nga si Jesus nagtabang lamang sa mga tawo nga makakita sa kamatuoran mahitungod sa pangibog ug sa kamatuoran ma hitungod sa pakigbulag alang sa bisan unsang hinungdan ug ang pagminyo pag-usab. Wala siya magpahimutang ug bag-ong balaod mahitungod sa pagminyo'g usab nga wala “diha sa mga libro”.

Makapadani sa pagtagad nga dyotay lamang diha sa Iglesia ang nakakuha sa pulong ni Jesus mahitungod sa paglugit sa ilang mga mata ug pagputol sa ilang mga kamot sa li teral gayod, ingon nga ang maong mga panghuna-huna kontra sa ubang mga Nahisu lat, ug sila klaro nga nagdalit lamang sa makusog nga punto mahitungod sa paglikay sa seks wal nga tentasyon. Apan sa gihapon daghan diha sa Iglesia ang nagsulay sa literal gayod nga paghubad sa gisulti ni Jeus mahitungod sa pagpakigminyo'g usab sa usa ka tawo nga nakabuhat ug panapaw, bisan pa kon ang maong literal nga paghubad nakasupak sa hilabihan gayod sa ubang mga nahisulat. Ang tumong ni Jesus mao ang pagpahimutang sa Iyang mga tigpaminaw diha sa pag-atubang sa kamatuoran, uban sa paglaom nga magkagamay nalang ang magbulag. Kon ang Iyang mga disipolo magbutang diha sa ilang mga kasing-kasing sa Iyang gipanulti mahitungod sa pangibog, wala gayoy emorali dad diha kanila. Kon walay emoralidad, walay igong kapasikaran alang sa panag bulag, ug wala gayoy panagbulag, sama nga mao kini ang tuyo sa Dios sukad pa sa sinugdanan.

Unsaon Man Sa Lalake Paghimong Mananapaw Ang Iyang Asawa?

How Does A Man Make His Wife Commit Adultery?

Timan-i nga si Jesus miingon, ”Si bisan kinsa nga makigbulag sa iyang asawa gawas sa hinungdan nga mao ang pagpangabit, *nakaangin kaniya sa pagpanapaw”.* Kini sa makausa pa mahimong mogiya kanato diha sa pagtuo nga wala Siya magpahiluna ug bag-ong balaod sa pagminyo'g usab, kondili nagpadayag lamang sa kamatuoran mahi tungod sa sala sa lalake nga nakigbulag sa iyang asawa sa walay maayong hinungdan. Ang lalake “naghimo sa iyang asawa nga mananapaw”. Ang uban moingon nga igo la mang si Jesus nagdili sa pagminyo sa babaye pag-usab, tungod kay giila na kini Niya nga panapaw. Apan kana walay pulos. Ang gibug-aton anaa sa sala sa lalake nga nagbuhat sa pakigbulag. Tungod sa *iyang* gibuhat, ang iyang asawa wala nay laing mapili gawas sa pagminyo'g lain, nga dili usab sala sa babaye kay nabiktima man lang siya sa iyang bana nga kaugalingon lang ang gihuna-huna. Diha hinuon sa mga mata sa Dios, tungod kay ang bana nibiya man sa iyang asawa nga walay mahimo kinsa wala nay laing kapilian gawas sa pagminyo'g utro, daw susama ra nga iyang gipugos ang iyang asawa sa pagpa kigdulog sa lain nga lalake. Busa ang usa nga naghuna-huna nga *wala* siya makahimo'g pagpanapaw nahimo nga sad-an sa duha ka pagpanapaw, nga mao ang iyang pagpana paw ug ang pagpanapaw sa iyang asawa nga siya ang hinungdan.

Si Jesus wala mag-ingon nga ang Dios nag-isip nga ang binulagan nga asawa nakahi mo ug sala sa pagpanapaw, ingon nga kana sa kompleto gayod dili patas ug gani daw wa lay kapuslanan kon ang binulagan nga asawa wala magminyo pag-usab. Unsaon man pagsulti sa Dios nga ang babaye mananapaw gawas kon magminyo siya'g utro? Dili ga yod kini magpulos alang sa bisan unsa. Busa patas lamang kon tan-awon nga ang Dios nag-isip sa bana nga sad-an sa iyang kaugalingong pagpanapaw, ug sa ”pagpanapaw” sa iyang asawa, nga dili gayod panapaw alang sa babaye. Kana subay sa balaod nga pagka minyo'g utro.

Ug unsa man usab ang mahitungod sa sunod nga sugilon ni Jesus nga, ”si bisan kinsa nga magminyo sa binulagan nga babaye nakahimo sa pagpanapaw”? Aduna lamay duha ka posibilidad nga magmapuslanon. Mahimo nga si Jesus nagdugang ug ika-tulo nga ihap sa pagpanapaw batok sa lalake nga naghuna-huna nga wala siya makahimo sa pagpanapaw (alang sa susama ra usab nga katarongan sa Iyang pagdugang sa ika-duha nga ihap), o kaha si Jesus naghisgot mahitungod sa usa ka lalake nga nagdasig sa usa ka babaye nga mobulag sa iyang bana aron ang babaye iyang minyoan aron ”dili siya makapanapaw”. Kon si Jesus nag-ingon nga si bisan kinsang lalake diri sa kalibotan nga magminyo ug binulagan nga babaye nakapanapaw na, nan ang matag lalake sa nanga ging gatosan ka mga katuigan nakapanapaw gayod kinsa, aron pagkompleto sa Balaod ni Moises, nagminyo ug binulagan nga asawa. Gani, ang matag lalake nga naminaw kang Jesus niana nga adlaw nga minyo na sa usa kabinulagan nga asawa aron lang pag tuman sa Balaod ni Moises sa kalit lang nahimong sad-an sa sala nga dili unta niya sala pipila ka minuto lamang ang nilabay, ug si Jesus mahimong mag-usab sa balaod sa Dios nianang taknaa. Dugang pa niana ang matag tawo nga magminyo'g binulagan sa umaa bot, nga nagsalig sa mga pulong ni Pablo sa iyang sulat ngadto sa taga-Corinto nga kana dili sala, sa tinud-anay diay nakasala ug nakapanapaw.

Ang kinatibuk-ang espiritu sa Biblia makahimo sa paggiya kanako sa pagdayeg sa usa ka lalake nga nagminyo'g binulagan nga babaye. Kon siya walay mansa nga biktima sa iyang bana nga kaugalingon ray gihuna-huna, ako siyang daygon sama sa akong pagdayeg sa usa ka lalake nga nagminyo'g balo, nga nagbutang sa maong babaye ilalom sa iya nga pag-atiman. Kon siya nagdala'g mansa tungod sa iyang kanhing pakigbulag, ako siyang daygon tungod sa iyang pagkahisama kang Cristo nga nagtuo gihapon sa unsay maayo diha sa maong babaye, ug tungod

usab sa iyang grasya diha sa pagtanyag nga kalimtan niya ang mga nangagi ug mosuong sa kakuyaw. Ngano kaha nga si bisan kinsa nga makabasa sa Biblia ug gipuy-an sa Balaang Espiritu naghukom man nga si Jesus nagdili ni bisan kinsa sa pagminyo'g ug binulagan? Giunsa man pagsibo sa maong panglantaw diha sa hustisya sa Dios, nga usa ka hustisya nga dili mosilot ni bisan kinsa nga biktima lamang, sama sa panghitabo sa usa ka babaye nga gibulagan bisan wala siyay sayop? Giunsa man pagsibo sa maong huna-huna ngadto sa ebanghelyo, nga nagtanyag ug kapasayloan ug laing higayon alang sa mahinulsolong mga makasasala?

Agi'g Pagpahamubo
In Summary

Ang Biblia wala gayoy pagkabalhin nga nag-ingon nga ang pagpakigbulag nag-apil ga yod ug sala diha sa usa o kaha sa parehas nga kapikas. Ang Dios wala gayoy tuyo kang bi san kinsa nga magkabulag, apan naghatag ug kahigayunan sa panagbulag kon adunay nahitabo nga emoralidad. Siya naghatag usab ug kahigayunan alang sa mga binulagan nga magminyo'g utro.

Kon dili pa tungod sa gisulti ni Jesus mahitungod sa pagminyo'g usab, walay bisan usa nga nagbasa'g Biblia nga maghuna-huna nga ang pagminyo'g usab sala gayod (ga was lamang sa duha ka talagsaon ra nga panghitabo ilalom sa Daang Tugon, ug sa ta lagsaon nga panghitabo ilalom sa Bag-ong Tugon nga mao ang pagminyo'g usab human ang usa mibulag gikan sa usa ka Cristohanon ingon nga Cristohanon). Kita hinuon naka kita ug makataronganon nga paagi sa paghimo nga magkasinabot ang gisulti ni Jesus ug ang uban pang ginatudlo sa Biblia. Si Jesus wala mag-ilis sa balaod sa Dios mahitungod sa pagminyo'g usab uban sa mas estrikto pa nga balaod nga nagdili sa pagminyo'g usab sa matag panghitabo, usa ka imposible nga balaod nga sundon sa mga tawo nga anaa na sa pagpakigbulag ug nagminyo na gani pag-usab (sama sa pagtapok pag-usab sa nabatil na nga itlog), ug usa nga makamugna'g walay kinutuban nga kalibog ug mag-giya sa mga tawo nga moguba na hinuon sa ubang balaod sa Dios. Kondili, gitabangan Niya ang mga tawo nga makakita sa ilang pagpaka-aron ingnon. Iyang gitabangan kadtong mga nagtuo nga wala sila makapanapaw aron sila makakita nga nakahimo diay sila pagpana paw sa lain nga paagi, pinaagi sa ilang pangibog ug pinaagi sa ilang gawasnon ra kaayo nga batasan diha sa pakigbulag.

Sama sa gitudlo sa entiro Biblia, ang pagpasaylo gitanyag alang sa mahinulsolon nga mga makasasala sa walay pagtagad kon unsay ilang sala, ug ang ika-duha ug ika-tulo nga kahigayonan gihatag alang sa mga makasasala, apil na ang mga binulagan nga mga tawo. Walay sala sa matag pagminyo'g usab ilalom sa Bag-ong Kasabotan, gawas lamang sa usa ka magtutuo nga gibulagan sa usa ra sab ka magtutuo, nga kinahanglan dili gayod mahitabo tungod kay ang tinuod nga mga magtutuo dili man gayod mabuhat ug emo ralidad ug busa wala gayoy saktong rason nga magbulag. Kon pananglit magbulag gayod sila, kinahanglan silang duha parehas nga magpabiling nag-inusara o kaha makig-uli nalang sa usag-usa.

KAPITULO KAPITULO
CHAPTER FOURTEEN
Mga Sumbanan Sa Pagtuo

Fundamentals Of Faith

> Ug kon walay pagtuo imposible gayod ang pagpahimuot Kaniya, kay siya nga moduol sa Dios kinahanglan motuo nga Siya mao gayod, ug nga Siya ang magahatag ug ganti kanila nga nangita Kaniya (Hebrohanon 11:6).

Ingon nga mga magtutuo, ang atong pagtuo natukod diha sa pundasyon nga ang Dios anaa gayod, ug nga Iyang gitagad ang mga tawo nga nangita Kaniya sa pinasahi gayod kompara sa mga tawo nga wala mangita Kaniya. Sa dihang kita *tinuoray* nga mituo nia nang maong duha ka mga butang, nagsugod na kita sa pagpahimuot sa Dios, tungod kay nagsugod naman usab kita sa pagpangita Kaniya. Ang pagpangita sa Dios nag-apil ug (1) pagkat-on sa Iyang kabobot-on, (2) pagsugot o pagsunod Kaniya, ug (3) pagsalig diha sa Iyang mga saad. Tanan niining tulo kinahanglan mahimong kabahin sa atong inadlaw-adlaw nga paglakaw.

Kini nga kapitulo nakasentro diha sa atong lakaw sa pagtuo. Usa ka makasusubo gayod nga dunay daghan nga nagpasabot sa pagtuo diha sa punto nga nanubra na ug dili na gani Biblikal, labina ang pagpasabot sa natad sa pag-uswag nga materyal. Alang niana nga rason, ang uban mabalaka kon hisgotan ang maong hisgotanan. Apan dili tungod kay adunay mga tawo nga nangalumos sa mga suba, mohunong nalang usab kita sa pag-inom ug tubig. Kita mahimong magpabiling balanse ug nakasubay sa Kasulatan. Ang Biblia daghan ug ikatudlo alang sa maong hisgotanan, ug gusto sa Dios nga bansa yon ang atong pagtuo diha sa Iyang daghan nga mga saad.

Si Jesus nagpahimutang ug ehemplo sa usa nga adunay pagtuo sa Dios, ug nagdahom Siya nga ang Iyang mga tinun-an mosunod sa Iyang ehemplo. Sa samang paagi ang ministro nga nanghimo'g tinun-an naningkamot sa pagpahimutang ug ehem plo sa pagsalig sa Dios, ug iya usab nga gitudloan ang mga hinimo niyang tinun-an sa pagtuo sa mga saad sa Dios. Kini labihan gayod kamahinungdanon. Dili lamang kay imposible ang pagpahimuot sa Dios kon walay pagtuo, kondili, imposible usab nga makadawat kita sa mga katubagan sa atong mga pag-ampo kon wala kini (Mateo 21:22; Santiago 1:5-8). Ang Kasulatan klaro nga nagtudlo nga ang mga maduha-duhaon nahikawan sa mga panalangin nga madawat sa mga magtutuo. Si Jesus miingon nga, ”ang tanan posible alang kaniya nga nagtuo” (Marcos 9:23).

Ang Pagtuo Gipasabot

Faith Defined

Ang Biblikal nga buot ipasabot sa pagtuo makita diha sa Hebreohanon 11:1:

> Karon ang pagtuo mao ang kasigurohan sa mga butang nga gilaoman, ang pagbati nga anaa gayod ang mga butang nga wala hikit-i.

Gikan niini nga pagpasabot, atong makat-onan ang ubay-ubay nga mga kinaiyahan sa pagtuo. Una, ang usa nga adunay pagtuo nagkupot ug *kasiguruhan,* o kompiyansa. Kini lahi kaysa paglaom, tungod kay ang pagtuo mao ang ”kasigurohan sa butang nga *gilaoman”.* Ang paglaom kanunay nagbilin ug lawak alang sa pagduha-duha. Ang paglaom kanunay nag-ingon

nga ”basin”. Pananglitan, ako mahimong moingon nga, ”ako sigurong *naglaom* nga moulan karong adlawa aron matubigan ang akong mga tanom”. Ako nagtinguha ug ulan, apan wala ako makasiguro kon mag-ulan ba. Ang pagtuo, sa laing bahin, kanunay nga nakasiguro, ang ”kasigurohan sa mga butang nga gilaoman”.

Ang gitawag sa mga tawo nga *pagtuo*, o *gituohan*, sa kasagaran dili pagtuo diha sa Biblikal nga pagpasabot. Sila mahimo nga motan-aw sa itom nga dag-om diha sa kawanangan, pananglitan, ug moingon, ”*ako nagtuo* nga moulan gayod”. Sila dili hinuon siguro kon moulan ba gayod—apan naghuna-huna lamang sila nga adunay maayong posibilidad nga *malagmit* moulan. Dili kana Biblikal nga pagtuo. Ang Biblikal nga pagtuo wala gayoy sagol nga pagduha-duha. Wala kini gibilin nga lawak alang sa ubang linugdangan gawas lang sa lawak nga gisudlan sa mga saad sa Dios.

Ang Pagtuo Mao Ang Pagkasigurado Sa Mga Butang Nga Wala Makit-i

Faith Is The Conviction Of The Things Not Seen

Ang pagpasabot nga makit-an diha sa Hebrohanon 11:1 nagsugilon usab nga ang pag tuo mao ang ”pagkasiguro diha sa imong pagbati alang sa butang nga wala nimo makit-i”. Busa, kon makakita kita'g usa ka butang o kaha makamatikod niana sa atong lima ka mga igpapamati sa atong unod, ang pagtuo wala na kinahanglana.

Pananglit adunay usa nga mosulti kanimo karon nga, ”Tungod sa rason nga dili nako mapasabot, aduna akoy pagtuo nga naa kay libro diha sa imong mga kamot”. Siguro ga yod nga makahuna-huna ka nga adunay deperensya ang maong tawo. Moingon ka ga yod, ”Nganong dili ka kinahanglan *motuo* nga naay libro sa akong mga kamot, tungod kay *nakita* gayod nimo nga wala akoy gigunitan nga libro.”

Ang pagtuo anaa sa dili makita nga dapit. Pananglitan, samtang gisulat ko kini nga mga pulong, ako nagtuo nga adunay anghel nga ania duol kanako. Sigurado gayod ako niana. Unsaon man nako sa pagkasiguro gayod? Nakakita ba ako ug anghel? Wala. Gibati ba nako o nadungog nga adunay anghel nga naglupad-lupad? Wala. Kon ako nakakita ug anghel o kaha nakadungog o nibati nga adunay usa, nan dili na ako kinahanglan pa nga motuo nga adunay anghel duol nako—kay *masayran* ko na man kini.

Busa unsa may nakapahimo kanako nga nakasiguro gayod sa presensya sa usa ka ang hel? Ang akong pagkasiguro gayod naggikan sa usa sa mga saad sa Dios. Diha sa Salmo 34:7, Siya nagsaad nga, ”ang mga anghel sa Dios nagpalibot kanila nga nahadlok Kaniya, ug nagluwas kanila”. Wala koy ebidensya sa akong gituohan gawas lang sa pulong sa Dios. Mao kana ang tinuod nga Biblikal nga pagtuo—ang ”pagkasigurado sa mga butang nga wala makita”. Ang mga katawhan sa kalibotan kasagarang mogamit sa mga panulti hon nga, ”ang pagpakakita mao ang pagtuo”. Apan diha sa gingharian sa Dios ang kaat bang maoy tinuod: ”ang pagtuo maoy pagpakakita”.

Kon kita magbansay sa pagtuo diha sa usa sa mga saad sa Dios, kita sa kasagaran moatobang ug mga serkomstansya nga motintal kanato sa pagduha-duha, o kaha moabot kita sa punto sa panahon nga daw makita nga ang Dios wala na magtuman sa Iyang mga saad tungod kay ang atong mga serkomstansya daw wala mausab. Nianang mga panghitaboa, gikinahanglan nato ang pagpakigbatok sa atong mga pagduha-duha, magpadayon diha sa pagtuo, ug magpabilin

nga nadani diha sa atong mga kasing-kasing nga ang Dios kanunay nagtuman sa Iyang pulong. Imposible gayod nga Siya magbakak (Tito 1:2).

Unsaon Man Nato Pagpakabaton Ug Pagtuo?
How Do We Acquire Faith?

Tungod kay ang pagtuo gibasi man lang diha sa mga saad sa Dios, aduna lamay usa katinubdan nga anaa alang sa Biblikal nga pagtuo—ang pulong sa Dios. Ang Roma 10:17 nag-ingon, ”Busa *ang pagtuo moabot gikan sa pagpaminaw*, pagpaminaw sa pulong sa Dios.” (Roma 10:17). Ang pulong sa Dios nagpadayag sa Iyang kabobot-on. Diha lamang sa atong pagkahibalo sa mga pulong sa Dios nga kita makatuo niana.

Busa kon gusto ka nga makabaton ug pagtuo, kinahanglan makabati ka (o makabasa) sa mga saad sa Dios. Ang pagtuo dili moabot pinaagi sa pag-ampo mahitungod niini, pagpuasa mahitungod niini, o kaha kon dunay magpandong sa iyang kamot diha nimo aron pagtunol niini. Kini niabot lamang gikan sa pagpaminaw sa pulong sa Dios, ug sa dihang mabati-an nimo kini, gikinahanglan pa gayod nimo ang paghimo'g desisyon nga tuohan kini.

Gawas sa pagpakabaton ug pagtuo, ang atong pagtuo mahimong mutobo ug malig-on. Ang Biblia naghisgot ug nagkalain-laing ang-ang sa pagtuo—gikan sa gamay nga pagtuo ngadto sa pagtuo nga maka-irog sa bukid. Ang pagtuo motubo kini nga mas lig-on pa kon kini kanunayng pakan-on ug bansay0n, sama sa kaunoran sa tawo. Kinahanglan magpadayon kita sa pagpakaon sa atong pagtuo pinaagi sa pagpamalan dong sa pulong sa Dios. Ato kining bansayon pinaagi sa pagbuhat ug pagpakabana sa matag butang basi sa pulong sa Dios. Nahiapil na niini ang mga panahon sa dihang kita nag-atubang ug mga problema mga kabalaka ug mga panginahanglanon. Ang Dios dili gusto nga ang Iyang mga anak mabalaka sa bisan unsa, kondili mosalig hinuon Kaniya sa bisan unsa nga sitwasyon (Mateo 6:25-34; Filipos 4:6-8; 1 Pedro 5:7). Ang pagdumili sa pagkabalaka maoy usa lamang ka paagi nga kita makabansay sa atong pagtuo.

Kon ikaw tinuod gayod nga nituo sa gisulti sa Dios, kinahanglan ikaw maglihok ug manulti nga ingon ug tinuod gayod kini. Kon ikaw nagtuo nga si Jesus anak sa Dios, kinahanglan manulti ka ug maglihok nga sama gayod sa tawo nga nagtuo niana. Kon nagtuo ka nga ang Dios magsuplagar sa imong mga panginahanglan, kinahanglan manulti ka ug maggawi nga sama niana. Ang Biblia puno sa mga ehemplo mahitungod sa mga tawo kinsa, bisan taliwala sa mga malisoron nga kahimtang, naglihok gihapon diha sa ilang pagtuo sa Dios ug nakadawat ug milagro ingon nga resulta. Atong hatagan ug pagtagad ang pipila sa unahan niini nga kapitulo ug sa unahan usab nga mga kapitulo mahitungod sa langitnong kaayohan. (Alang sa uban pang maayong mga ehemplo, basaha ang 2 Hari 4: 1-7; Marcos 5:25-34; Lucas 19:1-10 ug Buhat 14:7-10).

Ang Pagtuo Maoy Sa Kasing-kasing
Faith Is Of The Heart

Ang Biblikal nga pagtuo wala mamuhat diha sa huna-huna, kon dili diha sa atong mga kasing-kasing. Si Pablo nagsulat nga, ”Kay uban sa kasing-kasing ang tawo motuo” (Roma 10:10). Si Jesus miingon,

> Si bisan kinsa nga mosulti niining bukira, ”Maalsa ka ug matambog sa dagat,” ug *wala gayod magduha-duha sa iyang kasing-kasing,* kon dili mituo gayod nga ang iyang gisulti mahitabo, kana itugot ngadto kaniya (Marcos 11:23).

Medyo posible gayod nga makabaton ug pagduha-duha diha sa imong ulo apan nagbaton gihapon ug pagtuo diha sa imong kasing-kasing ug modawat sa gisaad sa Dios. Gani, sa kasagarang panahon, sa dihang maningkamot kita sa pagtuo sa mga saad sa Dios, ang atong huna-huna, nga matakdan sa atong unodnon nga pag-ila ug sa mga bakak ni satanas, atakihon sa mga pagduha-duha.Nianang mga panahona gikina hanglan nga atong pulihan ang atong mga maduha-duhaong mga huna-huna sa mga saad sa Dios ug mokupot nga malig-on diha sa pagtuo sa walay pagpaling-paling.

Kasagarang Mga Kasaypanan Sa Pagtuo
Common Faith Mistakes

Usahay sa dihang mosulay kita sa pagbansay sa pagtuo sa Dios, kita napakyas sa pag dawat sa atong gitinguha tungod kay wala kita maglihok sumala sa pulong sa Dios. Usa sa pinaka kasagarang sayop mahitabo gayod kon kita mosulay sa pagtuo alang sa usa ka butang nga wala isaad sa Dios kanato.

Pananglit, subay sa Kasulatan nga ang magtiayon mosalig sa Dios alang sa mga anak tungod kay ang pulong sa Dios nagbaton ug saad nga maoy ilang barogan. Ako adunay nasayran nga kinasal nga magtiayon nga gisultihan sa mga Doktor nga sila dili makaba ton ug mga anak. Apan nipili sila nga mosalig sa Dios, nga nagbarog sa duha ka mga saad nga gikalista sa ubos, ug karon nahimo silang mga ginikanan sa himsog nga mga anak.

> Apan alagari ang Ginoo nga inyong Dios, ug Iyang panalanginan ang in yong tinapay ug ang inyong tubig; ug Akong kuhaon ang mga balati-an gikan sa inyong taliwala. Wala gayoy bisan usa nga mapunitan o dili makaanak sa inyong yuta; Akong tumanon ang ihap sa inyong mga ad law (Exodu 23:25-26).

> Kamo mapanalanginan labaw kay sa tanang katawhan; wala gayoy lala ke o babaye nga baog diha kaninyo o bisan gani sa inyong mga baka (Deuteronomio 7:14).

Kini nga mga saad makadasig gayod sa mga magtiayon nga walay anak! Ang pagsulay sa pagtuo ug lalake o babaye, sa laing bahin, lahi nausab nga sugilanon. Diha sa Biblia walay mga tukma nga saad nga nagsulti kanato nga kita mahimong makapili kon babaye ba o lalake ang

atong mga kabataan sa umaabot. Kinahanglan magpabilin kita diha sa mga utlanan sa Kasulatan kon ang atong pagtuo hugot gayod. Makahimo lamang kita pagsalig sa Dios sa Iyang mga gisaad kanato.

Atong tun-an ang usa ka saad sa Dios gikan sa Iyang mga pulong ug unya atong ilhon kon unsay angay natong tuohan basi sa maong saad:

> Kay ang Dios mismo monaog gikan sa langit uban sa singgit, uban sa ti ngog sa arkanghel ug uban sa trumpeta sa Dios; ug ang mga nangama tay diha kang Cristo unang mabanhaw (1 Tesalonica 4:16).

Basi niini nga sinulat, ato gayong masaligan nga si Jesus mobalik.

Mahimo ba nga mag-ampo kita nga si Jesus mobalik ugma? Dili. Tungod kay kini nga Kasulatan ug ang uban pa wala magsaad kanato niana. Gani, si Jesus nag-ingon nga walay si bisan kinsa nga nasayod sa adlaw ug sa takna sa Iyang pagbalik.

Mahimo kitang mag-ampo, siguro gayod, nga *naglaom* nga si Jesus mobalik ugma, a pan dili kita mapasaligan nga mahitabo gayod kana. Sa dihang mag-ampo kita diha sa pagtuo, masiguro gayod nato nga ang atong giampo mahitabo tungod kay nabatunan man nato ang mga saad sa Dios niana.

Basi niining mao gihapon nga Kasulatan, masaligan nato nga ang mga lawas niadtong mga magtutuo nga nangamatay pagabanhawon gayod sa pagbalik ni Jesus. Apan mahimo ba nga magbaton kita'g pagtuo nga ang uban kanato nga buhi pa sa pagbalik ni Cristo makadawat ug lawas sa pagkabanhaw sa mao rang taknaa sama sa mga ”patay diha kang Cristo”, o kaha sa dili pa makadawat ang mga patay? Dili. Tungod kay kini nga Kasulatan nagsaad ug binali: Ang mga ”patay diha kang Cristo maoy mabanhaw pag-una”. Gani, ang pinakasunod nga bersikulo nagpadayon sa pagsulti, ”ug unya kita nga mga buhi pagadalhon pataas ngadto sa kahanginan” (1 Tesalonica 4:17). Busa walay posibilidad nga ang mga ”patay diha kang Cristo” dili maoy una nga maka dawat sa ilang mga lawas sa pagkabanhaw sa dihang si Jesus mobalik. Ang pulong sa Dios nagsaad ug ingon niana.

Kon atong saligan ang Dios alang sa usa ka butang, kinahanglan atong masiguro nga kana kabubut-on sa Dios nga makadawat kita ug unsay atong gitinguha. Ang kabobot-on sa Dios luwas lamang nga atong maila pinaagi sa pagsusi sa Iyang mga saad diha sa Biblia.

Ang pagtuo mamuhat sa samang paagi diha sa natural nga hawanan. Usa ka binuang alang kanimo ang pagtuo nga ako mobisita sa imong balay ugma sa udto gawas kon ako unang nagsaad kanimo nga ako moanha gayod.

Ang pagtuo, nga walay saad nga atong kabarogan, dili gayod pagtuo—kini binuang. Busa sa dili kapa mangayo sa Dios ug bisan unsa, pangutan-a una ang imong kauga lingon sa pangutana nga—unsa man nga sinulat diha sa Biblia ang nagsaad kanako sa akong gitinguha? Hangtod nga ikaw adunay saad, wala kay pundasyon alang sa imong pagtuo.

Ang Ika-duhang Kasagaran Nga Sayop

A Second Common Mistake

Daghang mga panahon nga ang mga Cristohanon misulay sa pagsalig sa usa sa mga saad sa Dios nga mahitabo sa ilang mga kinabuhi sa walay pagbuhat sa mga kondisyonis nga nag-uban

sa saad. Pananglit, ako nakadungog ug mga Cristohanon nga naghisgot gi kan sa Salmo 37 ug miingon: ”ang Biblia nag-ingon nga ang Dios mohatag sa mga tingu ha sa akong kasing-kasing. Mao kana ang akong gituohan.”

Apan sa laing bahin, ang Biblia wala lamang magsulti nga ang Dios maghatag kanato sa mga tinguha sa atong kasing-kasing. Nia ang tinuod gayod nga gisulti sa maong bersi kulo:

> Ayaw kahasol tungod sa mga magbubuhat ug daotan, ayaw kasina sa mga nagbuhat ug sayop. Kay malawos ra sila sa kalit sama sa sagbot, ug malaya sama sa mga tanom. Salig sa Dios ug pagbuhat ug maayo; pagpuyo diha sa yuta ug amomaha ang pagka matinud-anon. Pag kalipay diha sa Ginoo; ug Iyang ihatag kanimo ang mga tinguha sa imong kasing-kasing. Itugyan sa Ginoo ang imong dalan, salig usab Kaniya, ug Iya kining buhaton (Salmo 37:1-5).

Ubay-ubay nga mga kondisyonis ang kinahanglan matagbo kon kita motuo nga ang Dios mohatag sa mga tinguha sa atong kasing-kasing. Gani, ako nakaihap ug labing ubos walo ka mga kondisyonis sa maong saad sa itaas. Gawas kon atong matagbo ang mga gikinahanglan, wala kitay katungod nga modawat sa mga panalangin nga gisaad. Ang atong patuo wala gayoy pundasyon.

Ang mga Cristohanon ganahan usab nga maghisgot sa saad nga makita sa Filipos 4:19: ”Ang akong Dios maghatag sa tanan ninyong gikinahanglan sumala sa kadato sa I yang himaya.” Apan sa laing bahin, aduna bay mga gikinahanglan sa maong saad? Anaa gayod.

Kon imong tukion ang plastada sa maong saad nga makita sa Filipos 4:19, imong ma diskobrehan nga kana dili saad nga alang sa tanang Cristohanon. Kondili, kana usa ka sa ad nga alang sa mga Cristohanon nga mga manggihatagon mismo. Si Pablo nasayod nga ang Dios mohatag sa tanang gikinahanglan sa mga taga-Filipos tungod kay sa dili palang dugay nagpadala man sila kang Pablo ug panabang. Tungod kay giuna nila ang ging harian sa Dios sumala sa gisugo ni Jesus, ang Dios usab magahatag sa tanan nilang mga gikinahanglan sumala sa saad ni Jesus (Mateo 6:33). Daghan sa mga saad diha sa Biblia nga naghisgot mahitungod sa paghatag sa Dios sa atong mga gikinahanglan nga nagdala ug kondisyon nga magmanggihatagon osa kita.

Wala gayod kitay katungod nga maghuna-huna nga makasalig kita sa Dios nga tagbo on Niya ang atong mga gikinahanglan kon dili kita motuman sa Iyang mga sugo mahitu ngod sa atong salapi. Ilalom sa Daang Kasabutan, ang Dios nagsulti sa Iyang mga kataw han nga sila tinunglo tungod kay ilang gipugngan ang ilang mga ika-pulo, apan nagsaad siya sa pagpanalangin kanila kon matinumanon sila nga mohatag sa ilang mga ika-pulo ug mga halad (Malaquias 3:8-12).

Daghan sa mga panalangin nga gisaad kanato diha sa Biblia nga nagdepende sa atong pagtuman sa Dios. Busa sa dili pa kita maningkamot sa pagtuo sa Dios alang sa usa ka butang, ato osa pangutan-on ang atong kaugalingon: ”natagbo ba kaha nako ang tanang kondisyonis nga nag-uban sa maong saad?”

Ang Ika-tulo Nga Kasagarang Sayop

A Third Common Mistake

Sa Bag-ong Tugon, si Jesus nagsugilon ug usa ka kondisyon nga maaplikar sa matag panahon nga mag-ampo kita ug mangayo'g usa ka butang:

> Pagbaton ug pagtuo sa Dios. Sa pagkatinuod ako magsulti kaninyo, nga si bisan kinsa nga mosulti niining bukira, ”Maalsa ka ug matambog sa dagat,” ug dili magduha-duha diha sa iyang kasing-kasing, kondili motuo hinuon nga ang iyang gisulti mahitabo, kini itugot gayod kaniya. Busa Ako magasulti kaninyo, ”*ang tanang mga butang diin kamo nag-ampo ug nangayo niana, tuohi nga inyo nang nadawat, ug kini ihatag gayod kaninyo* (Marcos 11:22-24).

Ang kondisyon nga gisulti ni Jesus mao ang pagtuo nga kita nakadawat na matag hi gayon nga kita mag-ampo. Daghan sa mga Cristohanon nga sa sayop gayod nagsulay sa pagbansay sa ilang pagtuo pinaagi sa pagtuo nga sila nakadawat na kon sila *nakakita* na sa tubag sa ilang pag-ampo. Nagtuo sila nga sila *makadawat gayod* ug dili kay *nakada wat na.*

Kon kita mangayo sa Dios ug mga butang nga Iyang gisaad kanato, kinahanglan atong tuohan nga nakadawat na kita sa tubag *sa dihang nag-ampo kita* ug magsugod sa pagpasalamat sa Dios alang sa katubagan diha-diha. Kinahanglan motuo kita nga nada wat na nato ang tubag *sa wala pa* nato kini makita ug dili kay *sa human na* nato kini ma kita. Kinahanglan atong himuon ang atong mga hangyo sa Dios uban sa pagpasa lamat, sama sa gisulat ni Pablo:

> Ayaw kabalaka sa bisan unsa, apan sa matag butang inubanan sa pag-ampo ug paghangyo uban sa pagpasalamat tugoti nga ang inyong mga hangyo mahibaw-an sa Dios (Filipos 4:6).

Sumala sa akong gikasulti sa nangagi, kon duna kitay pagtuo sa atong mga kasing-ka sing, sa natural gayod ang atong mga sinultihan ug ang atong mga lihok mosibo gayod sa atong gituohan. Si Jesus miingon, ”isulti gayod sa baba kon unsay sulod sa kasing-kasing” (Mateo 12:34).

Ang ubang Cristohanon nakabuhat ug sayop diha sa pagbalik-balik ug pangayo alang sa mao ra nga butang, nga nagpaila lamang nga sila wala pa motuo nga sila nakadawat na. Kon kita nituo nga kita nakadawat na sa dihang nag-ampo kita, nan wala na kinahanglana nga magbalik-balik kita sa mao ra nga hangyo. Ang pagbalik-balik ug pangayo sa mao ra nga butang maoy pagduha-duha nga ang Dios nakadungog kanato sa unang higayon nga kita nangayo.

Wala Ba Maghimo Si Jesus Ug Parehas Ra Nga Hangyo Labaw Sa Makausa?

Didn’t Jesus Make The Same Request More Than Once?

Si Jesus, sa klarohay, nangayo ug usa ra ka hangyo sa tulo ka higayon sa dihang Siya nag-ampo didto sa tanaman sa Getsemane (Mateo 26:39-44). Apan ibutang nato sa atong huna-huna nga Siya wala mag-ampo diha sa pagtuo nga sumala sa gipadayag nga kabobot-on sa Dios. Gani, samtang nag-ampo Siya'g katulo alang sa usa ka pagling kawas gikan sa krus, Siya nakahibalo nga ang Iyang hangyo supak sa kabobot-on sa Dios. Mao nga Iyang gitugyan ang

Iyang kaugalingon ngadto sa kabobot-on sa Iyang Amahan tulo ka higayon sa maora nga pag-ampo.

Kana nga pag-ampo ni Jesus sa kasagaran nasaypan sa paggamit ingon nga modelo alang sa *tanan* nga pag-ampo, ingon sa gitudlo sa uban nga ato kanunay taposon ang atong mga pag-ampo uban sa mga pulong nga, ”Kon kana imong kabobot-on,” o ”dili ang akong pagbuot maoy matuman kondili ang Imo,” nga nagsunod sa ehemplo ni Jesus.

Sa makausa pa, atong hinumdoman nga si Jesus naghimo'g hangyo nga mismo Siya nakahibalo nga dili kadto kabobot-on sa Dios. Ang pagsunod sa Iyang panig-ingnan sa dihang mag-ampo kita sumala sa kabobot-on sa Dios maoy usa ka sayop ug usa ka pag pakita sa pagkakulang sa pagtuo. Ang pag-ampo, pananglitan nga, ”Ginoo akong isugid ang akong sala diha Kanimo ug mangayo ako nga imo akong pasayloon kon imong pagbuot,” mahimong magpakita nga malagmit dili kabobot-on sa Dios nga ako pasaylo on sa akong mga sala. Sa klarohay, kita nasayod nga ang Biblia nagsaad nga ang Dios mo pasaylo kanato kon kita mosugid sa atong mga sala (1 Juan 1:9). Busa ang maong pag-ampo magpadayag sa kakulang sa usa ug pagtuo diha sa gipadayag nga kabobot-on sa Dios.

Si Jesus wala magtapos sa matag pag-ampo uban sa mga pulong nga, ”apan dili ang akong pagbuot, kondili ang Imo maoy matuman.” Aduna lamay usa ka ehemplo sa Iyang pag-ampo nga ingon niana, ug nahitabo kana sa dihang Iyang gitugyan ang iyang kaugalingon aron pagbuhat sa kabobot-on sa Iyang Amahan, nga nasayod sa pag-antos nga Iyang lahutayon tungod niana.

Sa laing bahin, kon wala kita masayod sa kabobot-on sa Dios sa tukma nga sitwasyon tungod kay wala Niya ipadayag kini, nan angay lamang nga atong taposon ang atong pag ampo uban sa mga pulong, ”Kon imong kabobot-on. ”Si Santiago nagsulat,

> Duol karon, kamong nag-ingon, ”karong adlawa o kaha ugma, moadto kami niadtong siyudara, ug magpabilin didto'g usa ka tuig ug magne gosyo aron makaginansya”. Apan wala kamo makahibalo kon unsay mahitabo sa inyong kinabuhi ugma. Kamo sama lamang sa inalisngaw nga mopakita sa makadiyot ug unya mahanaw lang usab. Kini hinuon ang inyong isulti, ”Kon itugot sa Ginoo, kon buhi pa kita, makahimo kita sa pagbuhat niini o niana.” Apan bisan pa niana, nagpasigarbo na hinuon kamo diha sa inyong pagkaarogante; ug kana nga pagpang hambog daotan. (Santiago 4:13-16).

Unsa may angay natong buhaton kon nahimo na nato ang atong mga hangyo basi sa saad gikan sa Dios ug natagbo na nato ang tanang kondisyon? Kinahanglan magpasala mat kita sa Dios alang sa katubagan nga atong gituohan nga ato nang nadawat hangtod nga mahitabo na kini. Pinaagi gayod sa pagtuo ug pasensya nga atong mapanunod ang mga saad sa Dios (Hebrohanon 6:12). Si satanas mosulay sa pagpildi kanato pinaagi sa pagpadala'g mga pagduha-duha, ug kinahanglan atong mahuna-huna nga ang atong huna-huna mao ang dapit sa pakiggubat. Kon ang mga panghuna-huna sa pagduha-duha moataki sa atong huna-huna, ato lamang pulihan ang maong huna-huna sa mga pang huna-huna nga nakabasi sa mga saad sa Dios ug atong isulti ang mga pulong sa Dios diha sa pagtuo. Samtang ato kanang buhaton, si satanas mokalagiw gayod (Santiago 4:7; 1 Pedro 5:8-9).

Usa Ka Ehemplo Sa Pagtuo Nga Dunay Buhat
An Example Of Faith In Action

Usa sa mga sulondon nga ehemplo sa pagtuo nga dunay buhat mao ang paglakaw ni Pedro diha sa tubig. Atong basahon ang iyang sugilanon ug atong tan-awon kon unsay atong makat-onan gikan niana.

> Ug diha-diha gipasakay ni Jesus ang mga tinun-an sa sakayan, ug miuna Kaniya sa pikas tampi, samtang Iyang gipapauli ang mga panon sa katawhan. Ug human Niya papauli-a ang mga katawhan, miadto Siya sa bukid aron pag-ampo; ug sa dihang gabii na, Siya ato-a gihapon didto nga nag-inusara. Apan ang sakayan layo na kaayo gikan sa baybayon ug gihampak-hampak sa mga balod; tungod kay sugatonon man ang hangin ug sa may mga alas tres sa kaadlawon miadto si Jesus kanila nga naglakaw sa dagat. Ug sa dihang ang mga disipolo nakakita Kaniya nga naglakaw sa dagat, nangahadlok sila ug miingon nga, ”adunay multo!” Ug sila naninggit tungod sa kahadlok. Apan diha-diha si Jesus miingon kanila, paglig-on kamo, Ako kini; ayaw kahadlok”. Ug si Pedro mitubag ug miingon Kaniya, ”Ginoo, kon Ikaw kana, sugoa ako nga moanha Kanimo diha sa tubig.” Ug Siya miingon, ”ali ngari!” Ug si Pedro mikawas sa sakayan, ug milakaw sa tubig ug mipaingon kang Jesus. Apan sa dihang nakita niya ang kusog nga hangin, siya nahadlok, ug misugod sa pag-unlod, ug siya misinggit, nga nag-ingon, ”Ginoo, luwasa ako!” Ug diha-diha gituy-od ni Jesus ang Iyang kamot ug gigunitan Niya siya, miingon kaniya, “pagkagamay sa imong pagtuo, nganong nagduha-duha ka man?” Ug sa dihang nakasakay na sila sa sakayan, ang hangin mihunong. Ug kadtong ato-a sa sakayan misimba Kaniya, nga nag-ingon, ”Ikaw siguro gayod nga Anak sa Dios!” (Mateo 14:22-33).

Usa ka butang nga angayan hinumdoman nga ang mga disipolo ni Jesus nasugamak sa laing bayolenti nga unos samtang nagsakay sa sakayan sa dagat didto sa dagat sa Gali lea usa niana ka panahon sa nangagi (Mateo 8:23-27). Sa maong panghitabo, si Jesus nahiuban kanila, ug human Niya pakalmaha ang unos pinaagi sa Iyang pagbadlong, Iya dayon gibadlong ang mga disipolo tungod sa ilang kakulang sa pagtuo. Sa wala pa sila mangandam alang sa ilang biyahe Siya misulti kanila nga Iyang kabobot-on nga sila mo adto sa pikas tampi sa lanaw (Marcos 4:35). Sa dihang ang unos mihuros, sa laing bahin, sila mas labaw pa nga nadani sa ilang mga serkomstansya, ug sa usa kapunto nagtuo nga sila mangamatay. Si Jesus nagdahom nga sila sa labing minos dili mahadlok.

Apan niini nga panahona, sa laing bahin, si Jesus mipadala kanila tabok sa Dagat sa Galilea nga sila ra. Siguro gayod nga Siya gigiyahan sa Balaan nga Espiritu sa pagbuhat sa niana, ug siguro gayod nga ang Dios nasayod nga ang sugatonon nga huros sa hangin moabot nianang gabhiuna. Busa ang Dios nagtugot nga sila moatubang ug gamay nga ha git sa ilang pagtuo. Tungod sa maong sugatonon nga hangin, kon unsay kasarangan nga maabot sulod sa pipila lang ka oras nahimo na hinuon nga tibook gabii. Atong hatagan ug pagdayeg ang mga disipolo tungod sa ilang paglahutay, apan makapamalandong kita kon aduna bay usa kanila nga misulay

sa pagtuo nga ang hangin mokalma, nga maoy usa ka butang nga nakita nila nga maoy gibuhat ni Jesus sa niaging mga adlaw. Makapadani sa pagtagad nga ang ebanghelyo ni Marcos nagtaho nga sa dihang miadto si Jesus kanila nga naglakaw sa tubig, ”Siya nagplano nga molabay lang unta kanila” (Marcos 6:48). Iya lang unta sila nga pasagdan nga mosulbad sa ilang problema sam tang Siya milagroso nga maglakaw lang labay kanila! Kini daw nagpaila nga sila wala mag-ampo o kaha mag tan-aw sa Dios. Ako naghuna-huna kon pila kaha ka higayon nga ang Magbubuhat ug Milagro nilabay sa kilid nato samtang kita naningkamot diha sa mga bugsay sa kinabuhi batok sa mga hangin sa kagubot.

Mga Patakaran Sa Pagtuo

Principles Of Faith

Si Jesus mitubag sa hagit ni Pedro pinaagi sa usa lamang ka pulong: ”Ali ngari”. Kon si Pedro misulay sa paglakaw ibabaw sa tubig sa wala ang maong pulong, siya mahimong miunlod diha-diha dayon, ingon nga wala siyay saad nga kabasihan sa iyang pagtuo. Mahimo tingali nga siya mikawas uban sa pagbuot-buot kaysa mikawas uban sa pagtuo. Sa sama nga paagi, bisan sa *human* na gisulti ni Jesus ang Iyang pulong, kon adunay ubang mga disipolo nga misulay sa paglakaw ibabaw sa tubig, mahimo nga mounlod usab sila dayon, ingon nga si Jesus naghatag lamang sa Iyang saad ngadto ni Pedro. Wala bisan usa kanila nga makahimo pagtagbo sa kondisyon sa maong saad, ingon nga sila dili si Pedro. Sa samang paagi, sa dili pa kita mosulay sa pagsalig sa usa sa mga saad sa Dios, ato osa klarohon kon ang saad pwede usab nganhi kanato ug nga natagbo nato ang kondisyon sa maong saad.

Si Pedro milakang paingon sa tubig. Mao kanang puntuha sa panahon nga siya misa lig, bisan dili kaduha-duhaan nga siya nga nisinggit tungod sa kahadlok sa multo sa pipila ka segundo ang nilabay aduna usay pagduha-duha sa ulo sa dihang misugod siya sa unang paglakang. Apan aron madawat niya ang milagro, kinahanglan siya nga molihok diha sa iyang pagtuo. Bisan pa kon nikumbitay siya sa poste sa sakayan ug misulay pagpa dapat sa iyang lapa-lapa sa ibabaw sa tubig diha sa kilid sa sakayan aron pagsusi kon ang tubig makakaya ba sa iyang kabug-at, dili gayod niya masinati ang milagro. Sa samang paagi, sa dili pa kita makadawat ug milagro, kinahanglan nato itugyan osa ang atong kaugalingon ngadto sa pagsalig sa saad sa Dios sa usa ka yugto sa panahon ug unya molihok kon unsay atong gituohan. Sa kanunay adunay mga panahon nga ang atong pagtuo paga sulayan. Usahay kanang panahona mubo ra; usahay pod hataas. Apan aduna gayoy katas-on sa panahon nga kita gikinahanglan nga dili magbali-bali sa atong igpapaminaw ug molihok subay sa pulong sa Dios.

Si Pedro nagmalamposon sa sinugdanan. Apan sa dihang iyang gitagad ang pagka-im posible sa iyang gibuhat, nga nagbantay sa mga hangin ug balod, nahadlok na siya. Tingali mihunong siya'g lakaw, ug nahadlok pag-ayo sa paglakang ug utro. Ug siya nga nakasinati ug milagro nakakita sa iyang kaugalingon nga naunlod. Gikinahanglan nato ang pagpadayon diha sa pagtuo sa dihang nasugdan na nato, nga magpadayon diha sa pagbuhat kon unsay atong gituohan. Abante kanunay.

Si Pedro niunlod tungod kay siya nagduha-duha. Ang mga tawo sa kanunay dili gana han nga mobasol sa ilang kaugalingon tungod sa kakulang sa ilang pagtuo. Mas ipasa pa nila ang pagbasol ngadto sa Dios. Apan unsa kaha sa imong paminaw ang reaksyon ni Je sus kon nadunggan niya si Pedro, sa dihang luwas siya nga nakabalik sa sakayan, nga miingon ngadto sa

ubang disipolo, ”Pagbuot ra gayod sa Dios nga ako makalakaw la mang ug dyotay paingon kang Jesus”.

Si Pedro napakyas tungod kay siya nahadlok ug nawad-an sa iyang pagtuo. Kana maoy klaro nga kamatuoran. Si Jesus wala maghukom kaniya, apan diha-diha mituy-od sa iyang kamot aron paghatag kang Pedro ug kahawiran. Ug diha-diha iyang gipangu tana si Pedro kon ngano nga nagduha-duha siya. Si Pedro walay maayong rason aron magduha-duha, tungod kay ang pulong sa Anak sa Dios mas klaro pa kay sa bisan unsa. *Walay si bisan kinsa kanato nga adunay maayong rason nga magduha-duha sa pulong sa Dios, o mahadlok o mabalaka*.

Ang Kasulatan puno sa mga kadaugan nga mga resulta sa pagtuo ug mga kapakyasan nga resulta sa mga pagduha-duha. Si Josue ug si Caleb nakaangkon sa Yutang Gisaad tu ngod sa ilang pagtuo samtang ang kadaghanan sa ilang mga kaubanan nangamatay did to sa kamingawan tungod sa ilang mga pagduha-duha (Numeros 14:26-30). Ang mga disipolo ni Jesus gihatagan sa ilang mga panginahanglan samtang nanglakaw sila sa tinag duha aron pagsangyaw sa ebanghelyo (Lucas 22:35), apan sa makausa niana napakyas sila sa pagpalayas sa demonyo tungod sa ilang pagkawalay pagtuo (Mateo 17:19-20). Daghan ang nakadawat ug milagro sa kaayohan ilalom sa pagpamuhat ni Cristo samtang ang kadaghanan sa mga masakiton sa dapit nga iyang gipuy-an sa Nazaret nagpabilin nga masakiton tungod sa ilang pagka dili matinuohon (Marcos 6:5-6).

Sama sa tanan kanila, ako usab personal nga nakasinati ug kalamposan ug kapakya san sumala sa akong pagtuo ug mga pagduha-duha. Apan dili gayod ako mutobo nga pait sa akong mga kapakyasan o kaha basolon nako ang Dios. Dili nako ipakamatarong ang akong kaugalingon pinaagi sa paghukom Kaniya. Dili ako mangita ug komplikado nga mga teolohikanhong pagpasabot nga makasapaw sa klarong gipadayag nga kabobot-on sa Dios. Nakahibalo ako nga imposible gayod nga mamakak ang Dios. Busa sa dihang na pakyas ako, igo lamang akong maghinulsol sa akong pagka walay pagtuo ug mosugod sa paglakaw sa tubig sa makausa pa. Akong nasayran nga si Jesus kanunay nagpasaylo kanako ug nagluwas kanako gikan sa pagkalunod!

Ang hukom nakab-ot na: Ang mga magtutuo mapanalanginan; ang mga maduha-duha on dili gayod! Ang ministro nga nanghimo'g tinun-an nagsunod sa ehemplo ni Jesus. Siya mismo puno sa pagtuo, ug iyang gipasidan-an ang mga disipolo sa, ”Pagbaton ug pagtuo sa Dios!” (Marcos 11:22)

KAPITULO NAPULOG LIMA

CHAPTER FIFTEEN
Pag-ayo sa Diyos
Divine Healing

Bisan kon ang hisgotanan mahitungod sa langitnong kaayohan medyo gubot, kini sa klaro gayod dili usa nga lisod sabton diha sa Kasulatan. Gani, jes porsento sa mga na kasulat diha sa upat ka Ebanghelyo naghisgot mahitungod sa buluhaton ni Jesus sa pag pang-ayo. Adunay mga saad alang sa langitnong kaayohan diha sa Daang Tugon, diha sa mga Ebanghelyo ug sa mga sinulat sa Bag-ong Tugon. Kadtong mga nagbalati-an maka kaplag ug mga dagkong pagdasig diha sa katigayunan sa makalig-on sa pagtuo nga mga sinulat.

Maoy akong kinatibuk-an nga obserbasyon sa tibook kalibotan nga kon asa gani ang mga kasimbahanan nga puno sa mga komitado gayod kaayo nga mga magtutuo (o ti nuod nga mga disipolo), anaa usab diha nga lugar ang langitnong kaayohan. Asa gani ang simbahan nga bugnaw-bugnaw init-init ug unya plastic, ang langitnong kaayohan usab talagsa ra mahitabo. [55]Ang tanan niini kinahanglan dili makapakurat kanato, sama nga si Jesus nagsulti kanato nga usa sa mga timaan nga magsunod sa *mga magtutuo* mao nga ilang pandongan sa ilang mga kamot ang mga masakiton ug ang mga masaki ton mauli-an (Marcos 16:18). Kon kita maghukom sa mga kasimbahanan pinaagi sa mga timaan nga gihatag ni Jesus nga magsunod sa mga magtutuo, makahimo kita sa pagsul ti'g panapos nga daghang mga kasimbahanan nga walay mga magtutuo:

> Ug Siya [Jesus] miingon kanila, ”Pangadto kamo sa tibook kalibotan ug isangyaw ang ebanghelyo ngadto sa tanang binuhat. Siya nga motuo ug mabautismohan maluwas; apan siya nga wala motuo pagahukman. Ug kini nga mga timailhan magsunod kanila nga nituo: sa akong ngalan mangabog sila'g mga demonyo, sila magsulti'g mga bag-ong pinulu ngan; makapunit sila'g mga serpente, ug kon makainom sila'g bisan unsang makamatay nga hilo, dili kini makapasakit kanila; sila magpandong sa ilang mga kamot ngadto sa mga masakiton, ug sila maayo” (Marcos 16:15-18).

Ang ministro nga nanghimo'g tinun-an, nga nagsundog sa perpekto nga buluhaton ni Cristo, sa klaro gayod nagagamit sa iyang mga gasa aron pagtuboy sa buluhaton sa pag pang-ayo nga langitnon diha sa iyang lugar nga gipamuhatan. Nakahibalo siya nga ang langitnong pagpang-ayo mopalapnag pa sa gingharian sa Dios diha sa duha ka mga pa maagi. Una, ang mga milagro sa kaayohan mga kahibulongang pagpaila alang sa ebang helyo, ingon nga ang matag bata nga makabasa sa mga Ebanghelyo o kaha sa libro sa Buhat makasabot (apan ang daghan sa mga ministro nga adunay dagkong kahibalo daw dili ma kasabot). Ika-duha, ang mga himsog nga mga disipolo wala mababagi gikan sa ilang pagpamuhat pinaagi sa personal nga mga balati-an.

---

[55]Sa ubang kasimbahanan sa North America, ang usa ka ministro motikang gayod ug dakong resgo kon magtudlo niini nga hisgotanan tungod sa bug-at nga pagdumili nga iyang masugat gikan sa mga magtu tuo. Si Jesus usab, nakasugat ug pagdumili ug pagka dili matinuohon sa matag panahon nga maoy nakaba bag sa Iyang buluhaton sa pagpang-ayo (Marcos 6:1-6).

Ang ministro nga nanghimo'g tinun-an kinahanglan nga mahimong sensitibo ngadto sa mga membro sa lawas ni Cristo nga nagtinguha'g kaayohan apan nakasinati ug kali sod sa pagdawat niini. Sila sa kanunay nagkinahanglan ug malumo nga mga pahimang no ug maayo nga pagdasig, ilabina kon sila nagtubo nga supak sa bisan unsa nga mensa he sa kaayohan. Ang Ministro nga nanghimo'g tinun-an nag-atubang ug pagpili: mahi mo siya nga maglikay sa pagtudlo niini nga hisgotanan sa langitnong pagpang-ayo sa kinatibuk-an gayod, diin diha niini walay mapandol ug walay maayo, o kaha siya uban sa gugma magtudlo sa maong hisgotanan ug mamiligro nga makapandol sa uban sam tang magtabang sa uban nga makasinati ug kaayohan. Ako mismo, nagpili sa ika-duhang kapilian, uban sa pagtuo nga kana nagsunod sa ehemplo ni Jesus.

Ang Kaayohan Didto Sa Krus
Healing On The Cross

Ang maayong lugar nga angay sugdan sa pagtuon mahitungod sa langitnon nga pag pang-ayo mao ang ika-singkwentay tres nga kapitulo sa Isaias, nga gi-isip sa tibook kalibotan nga propesiya mahitungod sa Messias. Pinaagi sa Balaan nga Espiritu, si Isaias nagsugilon uban sa paghulagway sa mga pag-antos ug kamatayon ni Jesus ug sa buluhaton nga Iyang taposon didto sa krus:

> Siguro gayod nga ang atong mga kagul-anan Iyang gipas-an, ang atong mga kaguol Iyang gidala; apan sa gihapon kita nag-isip Kaniya nga gibunalan, gikastigo sa Dios, ug gisakit. Apan Siya gidughang tungod sa ato nga mga kalapasan, Siya gikastigo sa hilabihan tungod sa atong mga kasal-anan; ang kastigo nga alang kanato gihan-ok ngadto Kaniya, ug tungod sa hilabihan nga mga pagkastigo Kaniya, kita nanga-ayo. Kita sama sa mga karnero nga nangasaag, ang matag-usa kanato nanggilain ug nag iya-iya ug mga dalan; apan ang Ginoo nagtugot nga ang kasal-anan natong tanan idat-og ngadto Kaniya (Isaias 53:4-6).

Pinaagi sa pagdasig sa Balaang Espiritu, si Isaias nagdeklarar nga si Jesus mao ang nagpas-an sa atong *mga pag-antos ug kagul-anan*. Ang maayong hubad sa orihinal nga Hebreohanong pulong nagpaila nga si Jesus nagpas-an sa atong *mga balati-an* ug *mga kasakitan,* sama sa gipakita sa mga talaan sa daghang kasaligan nga mga hubad.

Ang Hebrohanong pulong nga gihubad ug *mga kagul-anan* diha sa Isaias 53:4 mao ang pulong nga *choli*, nga makita usab sa Deuteronomio 7:15; 28:61; 1 Hari 17:17; 2 Hari 1:2; 8:8,ug 2 Cronicas 16:12; 21:15. Sa tanan niadto nga mga panghitabo kana gihubad ingon nga *balati-an o sakit.*

Ang pulong nga gihubad ug *mga kagul-anan* mao ang Hebrohanon nga pulong nga *makob*, nga makita usab diha sa Job 14:22 ug Job 33:19. Sa parehas niadto nga mga panghitabo gihubad kana nga *mga kasakit.*

Tungod kay ingon man niini ang tanan, ang Isaias 53:4 mas sakto gayod nga gihubad nga, ”siguro gayod nga ang atong mga balati-an Siya mismo ang nipas-an, ug ang atong *mga kasakit* Iyang gidala.” Kini nga kasayuran gisilyohan pinaagi sa direkta nga gihu lagway ni Mateo gikan

sa Isaias 53:4 diha sa iyang ebanghelyo: ”Siya mismo sa Iyang ka ugalingon nagkuha s atong mga balati-an ug nagdala palayo sa atong mga sakit” (Mateo 8:17).

Tungod kay napakyas sa pag-eskapo gikan niini nga kasayuran, ang uban nisulay sa pagdani kanato nga si Isaias naghisgot sa ato hinuong ”espirituhanong mga sakit” ug ”es pirituhanong mga balati-an”. Apan sa laing bahin, ang paghisgot ni Mateo sa Isaias 53:4 wala magbilin ug pagduha-duha nga si Isaias naghisgot sa literal gayod nga *unodnong* mga sakit ug balati-an. Ato kining basahon diha sa plastada niini:

> Sa dihang niabot ang kagabhion, ilang gidala ngadto Kaniya ang daghan nga giyawaan; ug Iyang gipangabog ang mga espiritu uban sa usa ka pulong, ug giayo ang tanan nga dunay sakit. Kini aron sa pagtu man sa gisulti ni propeta Isaias nga: ”Siya gayod mismo ang nagkuha sa atong mga balati-an ug nagwagtang sa atong mga sakit” (Mateo 8:16-17).

Si Mateo hapsay nga-nag-estorya nga ang kaayohang pisikal nga gibuhat ni Jesus maoy pagtuman sa Isaias 53:4. Busa dili kaduha-duhaan nga ang Isaias 53:4 maoy usa ka basihanan nga si Cristo nagpas-an sa atong pisikal nga mga balati-an ug mga sakit. [56]*Sama* nga ang Kasulatan nag-ingon nga si Jesus *nagpas-an* sa atong mga kalapasan (Isaias 53:11), kana usab nagsulti nga Siya *nagpas-an* sa atong mga sakit ug balatian. Kana balita nga makapahimo sa tawo nga malipay. Pinaagi sa Iyang sakripisyo aron pag lukat kanato, si Jesus naghatag kanato'g kaluwasan *ug* kaayohan.

Usa Ka Pangutana Nga Gikapangutana

A Question Asked

Apan kon kana tinuod, ang uban nangutana, nan nganong dili man tanan nanga-ayo? Ang tubag sa maong pangutana mahimong maayo gayod nga matubag pinaagi sa pagpangutana'g laing pangutana: nganong dili man tanan tawo ang natawo pag-usab? Ang tanan wala matawo pag-usab tungod kay wala sila makadungog sa ebanghelyo o wala sila motuo niini. Busa, maingon man usab, ang matag usa makadawat sa iyang ka ayohan pinaagi sa iyang pagtuo. Daghan ang wala pa makadungog sa kahibulongang kamatuoran nga si Jesus mao ang nipas-an sa ilang mga balati-an; ang uban naka dungog apan nagsalikway niini.

Ang batasan sa Dios nga Amahan alang sa balati-an klaro gayod nga napadayag pina agi sa buluhaton sa Iyang hinigugmang Anak, nga nagpamatuod sa Iyang Kaugalingon,

---

[56] Kay naninguha sa pagkupot ug bisan unsa nga pinaagi niana sila mahimong magpabilin sa ilang pagka-dili matinuohon, ang uban mosulay sa pagdani kanato nga kompleto nang gituman ni Jesus ang Isaias 53:4 pinaagi sa Iyang pagpang-ayo didto sa Capernaum niadtong gabhiona. Apan si Isaias miingon nga si Jesus nagpas-an sa *atong* mga balati-an’sama nga iyang gisulti usab nga si Jesus gipaantos sa hilabihan alang sa *atong* mga kasal-anan (itandi ang Isaias 53:4 ug 5). Si Jesus nagpas-an sa mga balati-an sa mao ra nga mga katawhan nga alang usab kanila gikastigo Siya sa hilabihan tungod sa ilang mga kalapasan. Busa si Mateo nagpaila lamang nga ang pagpang-ayo ni Jesus didto sa Capernaum maoy nagpamatuod nga Siya ang Mesias nga gipamulong sa Isaias 53, nga maoy magpas-an sa atong mga kalapasan ug mga balati-an.

> Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, Ako maga-ingon kaninyo, ang Anak dili makapamuhat sa Iyang kaugalingon, gawas kon kini nakita Niya nga gibuhat sa Iyang Amahan; kay kon unsay gibuhat sa Amahan, mao usab kini ang buhaton sa Anak (Juan 5:19).

Atong mabasa sa libro sa Hebreohanon nga si Jesus mao ang ”sibo gayod nga repre sentasyon sa Iyang (Amahan) nga kinaiyahan” (Hebreohanon 1:3). Dili gayod ikapangutana nga ang batasan ni Jesus alang sa balati-an parehas gayod sa batasan sa Iyang Amahan.

Unsa man ang batasan ni Jesus? *Wala gayod bisan kausa* nga Siya mitalikod kang *bi san kinsa* nga miduol Kaniya ug nangayo ug kaayohan. *Wala gayod bisan kausa* nga Siya misulti ngadto sa tawo nga nagmasakiton ug gustong maayo nga, ”Ayaw. Dili kabo bot-on sa Dios nga maayo ka, busa magpabilin ka nga masakiton.” Si Jesus *kanunay* nag-ayo sa masakiton nga niduol Kaniya, ug sa dihang sila naayo, Siya kanunay nagsulti kanila nga ang ilang pagtuo maoy nakaayo kanila. Dugang pa, ang Biblia nagdeklarar nga ang Dios dili gayod mausab (Malaquias 3:6) ug nga si Jesu-Cristo ”mao sa gihapon kagahapon, karon ug sa walay kataposan” (Hebreohanon 13:8).

Ang Kaayohan Giproklamar

Healing Proclaimed

Sa makasusubo gayod, ang kaluwasan gipakonhoran karon ngadto sa labing gamay pa diha na lamang sa kapasayloan sa mga sala. Apan ang gregong pinulongan nga kanu nayng gihubad nga ”luwas na” o ”kaluwasan” nagpakita sa mga konsepto nga dili la mang kini sa kapasayloan ra, kondili diha usab sa kompletong pagkahigawas ug kom pletong kaayohan. [57]Atong tun-an ang usa ka tawo diha sa Biblia nga nakasinati sa kalu wasan sa tibook gayod nga kaalam niini. Siya naayo pinaagi sa iyang pagtuo samtang na minaw siya kang Pablo nga nagwali didto sa iyang syudad.

> Ug sila misibat ngadto sa mga syudad sa Licaonia, Listra ug sa Derbe, ug sa nagpalibot nga rehiyon; ug didto nagpadayon sila sa pagsangyaw sa ebanghelyo. Ug didto sa Listra adunay tawo nga naglingkod nga wa lay umoy ang iyang mga tiil; nga usa ka bakol gikan pa sa sabakan sa iyang inahan, ug nga wala gayod makasinati sa paglakaw. Kining tawha na naminaw kang Pablo, samtang si Pablo nag-estorya. Sa dihang gitutukan siya ni Pablo ug nga nadiskobrehan ni Pablo nga ang maong bakol adunay pagtuo nga maulian, si Pablo miingon uban sa makusog nga tingog, ”tindog pinaagi sa imong mga tiil”. Ug ang bakol mitindog ug misugod sa paglakaw (Buhat 14:6-10).

---

[57] Pananglitan. Si Jesus miingon ngadto sa babaye nga Iyang giayo gikan sa kanunayng pagdugo, ”Anak, ang imong pagtuo nakaayo kanimo” (Marcos 5:34). Ang gregong pinulungan nga gihubad ug, ”gihimong maayo” niining bersikuloha (sozo) ug sa kanapulo pa ka laing higayon sa Bag-ong Tugon, gihubad nga ”luwas” o ”naluwas” sa sobra sa otsenta ka higayon diha sa Bag-ong Tugon. Kini mao ra nga pulong nga gihubad, pananglitan sa Efeso 2:5, ”Pinaagi sa grasya kamo *giluwas* pinaagi sa pagtuo.” Busa kita makakita nga ang pisikal nga kaayohan ginapakita diha mismo sa sulod sa kahulugan sa maong grego nga pulong nga kasagaran gihubad nga ”luwas”.

Atong masayran nga bisan si Pablo nagwali ”sa ebanghelyo”, ang tawo nakabati'g usa kabutang nga nakapagawas ug pagtuo sa iyang kasing-kasing aron makadawat ug pisikal nga kaayohan. Sa kinaubsan nga panglantaw, iya tingali nga nadunggan si Pablo nga naghisgot ug usa ka butang mahitungod sa buluhaton ni Jesus sa pagpang-ayo, ug nga giunsa ni Jesus pag-ayo ang matag-usa nga nangayo pinaagi sa pagtuo ug kaayohan. Tingali gihisgotan usab ni Pablo ang propesiya ni Isaias mahitungod kang Jesus nga nag pas-an sa atong mga sakit ug balati-an. Wala kita makahibalo. Apan kay nasayod kita nga ”ang pagtuo nagaabot gikan sa pagpaminaw” (Roma 10:17), ang paralisado nga tawo mahimo nga nakabati ug usa ka butang nga nagsindi sa pagtuo diha sa iyang kasing-kasing alang sa iyang kaayohan. Ang usa ka butang nga gisulti ni Pablo maoy nakapa dani kaniya nga ang Dios dili gusto nga siya magpabiling paralisado.

Si Pablo mismo mahimong nagtuo nga gusto sa Dios nga ang maong tawo maayo, kay kon wala pa siya motuo, ang iyang mga pulong dili unta makadani sa maong tawo sa pagbaton ug pagtuo alang sa kaayohan, o kaha dili unta niya sultihan ang tawo sa pagtin dog. Unsa kaha ang nahitabo kon si Pablo nagwali ug sama sa giwali sa mga modernong magwawali karon? Unsa kaha kon nagwali siya nga, ”dili kabobot-on sa Dios nga ang tanan maayo”? Ang maong tawo dili gayod unta makabaton ug pagtuo nga maayo. Tingali kini maoy magpasabot ngano nga daghan kaayo ang wala mangaayo karon. Ang mga magwawali nga mao unta ang modasig sa mga tawo sa pagbaton ug pagtuo sa kaa yohan, mao na hinuon ang nagguba sa ilang pagtuo.

Sa makausa pa, imong masayran nga kining maong tawo naayo pinaagi sa iyang *pag tuo.* Kon wala siya motuo, siya nagpabilin unta nga paralisado, bisan pa kon klaro kaayo nga kabobot-on sa Dios nga siya maayo. Dugang pa, duna tingali ubang mga masakiton diha sa kinabag-an nianang adlawa, apan wala kitay natala nga lain pang naayo. Kon ka na mao gayod, ngano nga wala man sila nangaayo? Kana tungod sa mao rang rason nga daghan sa mga wala pa maluwas nga mga tawo diha sa panon niadtong adlawa ang wala gayod matawo pag-usab—kay wala sila motuo sa mensahe ni Pablo.

Dili kita makasulti'g panapos nga dili gayod kabobot-on sa Dios ang pag-ayo sa tanan basi sa kamatuoran nga dili tanan tawo nangaayo. Kana parehas ra sa pagsulti'g tapos nga dili kabobot-on sa Dios nga ang tanan matawo pag-usab tungod kay ang ubang tawo wala matawo pag-usab. Ang matag tawo kinahanglan motuo sa ebanghelyo alang sa iyang kaugalingon kon siya gustong maluwas, ug ang matag tawo kinahanglan motuo alang sa iyang kaugalingon kon siya gustong maayo.

Dugang Pang Pamatuod Sa Kabobot-on Sa Dios Nga Mo-ayo

Further Proof Of God’s Will To Heal

Ilalom sa Daang Kasabotan, ang kaayohang pisikal, nahiapil sa pakigsaad sa Israel u ban sa Dios. Pipila lamang ka adlaw human sa Kagawasan, ang Dios naghimo'g saad sa Israel:

> Kon mohatag kamo'g sinsiro nga pagpaminaw sa tingog sa Ginoo nga inyong Dios, ug mobuhat kon unsay maayo alang sa Iyang panan-aw, ug mamati sa Iyang mga sugo, ug magtipig sa tanan Niyang mga lagda, dili ako mobutang ug bisan unsang balati-an diha kaninyo nga akong gibutang ngadto sa mga Ehiptohanon; kay Ako ang Ginoo nga inyong Mag-aayo (Exodu 15:26).

Ang tanan nga dili bakakon mouyon gayod nga ang kaayohan nahiapil sa pakigsaad sa Israel uban sa Dios, nga nagdepende sa pagkamasinugtanon sa mga tawo. (Sa wala tuyo-a, si Pablo naghimo niini nga klaro sa 1 Corinto 11:27-31 nga ang pisikal nga kahim sog ilalom sa Bag-ong Tugon nag-agad usab sa atong pagkamasinugtanon).

Ang Dios nagssad usab ngadto sa mga Israelita:

> Apan kinahanglan nga inyo gayod alagaron ang Ginoo nga inyong Dios, ug Siya magpanalangin sa inyong tinapay ug tubig; ug *Siya magawag tang sa mga balati-an gikan sa inyong taliwala*. Wala gayoy bisan kin sa nga mapunitan o mahimong baug diha sa inyong yuta; Ako gayong tumanon ang ihap sa inyong mga adlaw (Exodu 23:25-26).
>
> Kamo mahimong bulahan ibabaw sa tanang katawhan; wala gayoy lala ke o babaye nga mahimong baug diha kaninyo ug sa inyong mga baka. *Ang Ginoo magawagtang sa tanang balati-an gikan kaninyo;* ug dili gayod Niya ibutang diha kaninyo ang bisan unsang mga delikadong sakit sa Ehipto nga inyong nahibaw-an, kondili Iya kining ipahimutang ngadto sa tanan nga nasuko kaninyo (Deuteronomio 7:14-15).

Kon ang pisikal nga kaayohan nahiapil sa Daang Tugon, ang usa maghuna-huna kon unsaon nga mahiapil kini sa Bag-ong Tugon, kon ang Bag-ong Tugon maayo kay sa daan, sumala sa giasoy sa Kasulatan:

> Apan karon, Siya (si Jesus) nakabaton ug mas anindot pa nga buluhaton, pinaagi sa pagkahimo Niya nga tigpataliwala usab sa usa ka mas maayo nga pakigsaad, nga ginabuhat diha sa mas maayo pa nga mga saad (Heb rohanon 8:6).

Dugang Pa Gayod Nga Pamatuod

Yet Further Proof

Ang Biblia adunay unod nga daghang mga sinulat nga nagtanyag ug dili malalis nga mga pamatuod nga pagbuot gayod sa Dios ang pag-ayo ni bisan kinsa. Tugoti ako sa pag lista ug tulo ka labing maayo niini:

> Dayga ang Dios, kalag ko, ug ang tanan nga ania kanako, dayga ang Iyang Balaang ngalan. Dayga ang Dios kalag ko, ug ayaw kalimti ang ta nan Niyang mga kaayohan; nga nagpasaylo sa imong mga sala, *ug kinsa nag-ayo sa tanan nimong mga balati-an* (Salmo 103:1-3).

Unsa kaha nga Cristohanon ang ganahang makiglalis sa deklarasyon ni David nga ka bobot-on diay sa Dios ang pagpasaylo sa *tanan* natong mga kalapasan. Si David, sa laing bahin, nagtuo nga ang Dios usab nagbuot nga ayohon gayod ang daghan natong mga balati-an—ang tanan kanila.

> Anak ko, hatagi'g pagtagad ang Akong mga pulong; iliso ang imong mga dalunggan sa Akong mga gipangsulti. Ayaw tugoti nga mobulag sila sa imong mga panan-aw; tipigi sila sa taliwala sa imong kasing-kasing. Kay sila kinabuhi alang niadtong mga nakakita kanila ug *kahimsog sa tibook nilang kalawasan* (Panultihon 4:20-22).
>
> Aduna bay usa kaninyo nga nagbalati-an? Nan kinahanglan manawag siya sa mga magulang sa Iglesia ug sila mag-ampo alang kaniya, nga magdihog kaniya'g lana sa ngalan sa atong Ginoo; *ug ang pag-ampo nga gikatanyag diha sa pagtuo maga-ayo kaniya nga nasakit*, ug ang Dios magpabarog kaniya, ug kon siya nakabuhat ug mga kasal-anan, pagapasayloon kini diha kaniya (Santiago 5:14-15).

Atong mahibaw-an nga kining kataposang saad alang kang *bisan kinsa nga nagbala ti-an*. Ug hibaw-i nga dili ang mga magulang o ang lana maoy makaayo kondili ang ”pag –ampo diha sa pagtuo”.

Kana ba mao ang pagtuo sa mga magulang alang sa masakiton? Ang parehas nilang pagtuo. Ang pagtuo sa nasakit nga tawo gipakita, bisan ang gamayng bahin lamang niini, pinaagi sa iyang pagtawag sa mga magulang diha sa Iglesia. Ang pagkadili mati nuohon sa masakiton mahimong makapa walay kwenta sa epekto sa mga pag-ampo sa mga magulang. Ang matang sa pag-ampo nga gisulat ni Santiago mao ang maayong ehemplo sa “panag-uyonay nga pag-ampo” nga gihisgotan ni Jesus diha sa Mateo 18:19. Ang matag apil niini nga pag-ampo kinahanglan ”managka-uyon”. Kon ang usa ka per sona nituo ug ang laing persona wala motuo, nan wala sila magka-uyonay.

Kita usab makamatikod nga diha sa daghang mga teksto ang Biblia nag-ila kang sata nas alang sa balati-an (Job 2:7; Lukas 13:16; Buhat 10:38; 1 Corinto 5:5). Busa mobarog kana aron sa pagrason nga ang Dios dili gayod motugot sa buhat ni satanas ngadto sa la was sa Iyang mga kaanakan. Ang atong Amahan nahigugma kanato labaw pa kay sa pag higugma sa yutan-ong mga amahan ngadto sa ilang mga anak (Mateo 7:11), ug ako wala pa gayod makasugat ug amahan nga nagtinguha nga ang iyang mga anak masakit.

Ang matag pagpang-ayo nga gibuhat ni Jesus sa panahon sa Iyang yutan-ong minis teryo, ug ang matag kaayohan nga nahitala diha sa libro sa Buhat magdasig kanato sa pagtuo nga ang Dios gusto nga kita magpuyo nga himsog. Si Jesus sunod-sunod nga nag –ayo sa mga tawo nga nangita kaniya ug nangita'g kaayohan, ug Siya nagpasidungog sa ilang mga pagtuo alang sa ilang milagro. Kana nagpamatuod nga si Jesus wala magtinag sa ug talagsaon nga mga tawo nga gusto Niyang ayuhon. Ang matag persona nga masaki ton mahimong moduol kaniya diha sa pagtuo ug unya maayo. Siya gusto nga ayuhon Niya silang tanan, apan Iyang gikinahanglan ang ilang mga pagtuo.

Ang Tubag Sa Ubang Kasagaran Nga Pagsupak

Answers To Some Common Objection

Malagmit ang kasagaran nga pagsupak sa tanan niini mao ang usa nga dili pinasikad sa pulong sa Dios, kondili diha sa kasinatian sa mga tawo. Kini sa kasagaran mopaingon gayod sa sama niini: ”Ako nakaila ug usa ka grabe gayod nga Cristohanong babaye nga nag-ampo aron siya maayo sa sakit nga kanser, apan namatay ra gihapon. Kana nagpa matuod nga dili pagbuot sa Dios nga ang tanan ayuhon.”

Dili gayod nato sulayan ang pagsiguro sa kabobot-on sa Dios pinaagi sa bisan unsa nga lahi kay sa Iyang Pulong. Pananglitan, kon mobalik kita sa nanglabay nga panahon ug atong sud-ongon ang mga Israelita nga naglatagaw sa kamingawan sulod sa kwarenta ka tuig samtang ang yuta nga nag-awas sa gatas ug dugos naghulat sa tabok sa suba sa Jor dan, imo tingaling mahuna-huna nga dili gayod pagbuot sa Dios nga ang mga Israe lita makasulod sa yuta sa saad. Apan kon ikaw nakahibalo sa Biblia, nan masayran nimo nga kana mao ang hinungdan. Pagbulot-an gayod sa Dios nga ang mga Israelita makasu lod sa yuta sa saad, apan sila napakyas sa pagsulod tungod sa ilang pagka-dili matinu ohon (Hebreohanon 3:19).

Unsa man kaha ang mga tawo nga ato-a na karon sa imperno? Pagbuot gayod sa Dios nga sila mahiadto sa langit, apan wala nila matuman ang kondisyon sa Dios mahi tungod sa paghinulsol ug sa pagtuo kang Ginoong Jesus. Sa ingon usab niana, dili nato maklaro ang kabobot-on sa Dios mahitungod sa kaayohan pinaagi sa pagsud-ong sa mga tawo nga masakiton. Dili tungod kay ang tawo nag-ampo alang sa kaayohan apan wala maayo, dili na kapamatud-an nga dili pagbulut-an sa Dios nga ayuhon ang tanan. Kon kana nga Cristohanon nakatuman sa mga kondisyon sa Dios, mamaayo gayod siya, kay kondili mahimo na nga bakakon ang Dios. Kon kita mapakyas sa pagdawat ug kaayohan, ug unya basolon dayon nato ang Dios uban sa pasumangil nga ang kaayohan dili Niya kabobot-on, kita walay kalainan sa mga dili matinuohon nga mga Israelita nga nanga matay didto sa kamingawan nga nanag-ingon nga dili kabobot-on sa Dios nga sila ma kasulod sa yuta sa saad. Mas maayo pa nga tun-lon nalang nato ang atong garbo ug angkonon nato nga kita ang angay basolon.

Sama sa akong gikasugilon sa nangagi nga mga kapitulo mahitungod sa pagtuo, dag han sa mga sensirong Cristohanon ang nasayop sa pagtapos sa ilang mga pag-ampo alang sa kaayohan uban sa makapadaot sa pagtuo nga pagpanulti nga nag-ingon, ”kon kana imong kabobot-on”. Kini sa tataw gayod nagpadayag nga wala sila mag-ampo diha sa pagtuo tungod kay wala sila kasiguro sa kabobot-on sa Dios. Kon mahitungod na sa kaayohan, ang pagbuot sa Dios siguro gayod, sama sa ato nang nakita. Kon nasayod ka nga ang Dios gusto nga maayo ka, wala nay kinahanglan pa nga magdugang kapa sa pag-ingon, ”kon Imong kabobot-on” diha sa imong pag-ampo alang sa kaayohan. Kana sama ra sa pag-ingon ngadto sa Dios nga, ”Ginoo nakahibalo ako nga Ikaw nagsaad sa pag-ayo kanako, apan kon pananglit namakak Ka niana, ako lamang pangayoon kanimo nga imo akong ayohon kon Imo nang kabobot-on”.

Klaro usab kaayo nga ang Dios modisiplina sa mga dili matinuohon nga mga magtu tuo pinaagi sa pagtugot nga ang mga balati-an mohasol kanila, hangtod nga moabot na sa punto nga ang dili pa hinog nga kamatayon moabot kanila sa pipila ka mga panghi tabo. Ang maong mga magtutuo sa klaro gayod nagkinahanglan nga maghinulsol ayha pa sila makadawat ug kaayohan (1 Corinto 11:27-32). Adunay uban kinsa pinaagi sa pagdumili sa pag-atiman sa ilang mga lawas, nagaabli sa ilang mga kaugalingon alang sa balati-an. Ang mga Cristohanon kinahanglan magmaalamon gayod sa pagmintinar ug mahimsog nga pagkaon, sa pagkaon nga igo-igo lang, sa pagpaugnat sa kusog kanunay, ug sa pagpahulay kon gikinahanglan.

Ang Ika-duhang Kasagaran Nga Pagsupak
A Second Common Objection

Kasagaran na nga gisulti nga, ”si Pablo adunay tunok diha sa iyang unod, ug ang Dios wala mag-ayo kaniya.”

Ang panghuna-huna nga nag-ingon nga ang tunok ni Pablo mao ang balati-an, sa laing bahin usa ka dili maayo nga teorya sa teolohiya pinasubay sa kahayag sa kama tuoran nga gipahayag ni Pablo sa insakto gayod kon unsay iyang giingon nga tunok—usa ka anghel ni satanas:

> Tungod sa hilabihan nga kadako sa mga pagpadayag, alang niini nga katarongan, aron dili ako makapataas sa akong kaugalingon, adunay gi hatag kanako nga tunok sa akong kaugalingon, *nga usa ka tighatod ni satanas* aron pagsakit kanako—aron nga dili ako makapasigarbo sa akong kaugalingon. Mahitungod niini gihangyo ko ang Dios sa makatu lo nga unta mobiya na kini kanako. Apan miingon Siya kanako, ”Ang Akong grasya paigo na alang kanimo, kay ang gahom ginahingpit diha sa mga kaluya. ”Busa, sa kasagaran uban sa kalipay, ako naghambog di ha sa akong mga kahuyangon, aron nga ang gahom ni Cristo magpuyo nganhi sa sulod nako (2 Corinto 12:7-9).

Ang pulong nga *tighatod* mao ang pulong sa Grego nga “aggelos” nga gihubad usab nga *anghel* o mga anghel diha sa mga 160 ka mga lugar diin kini nakita diha sa bag-ong tugon. Ang tunok ni Pablo sa iyang unod mao ang anghel ni satanas nga gipadala aron pag-bunal kaniya; dili kadto sakit o kaha balati-an.

Hibaw-i usab nga wala nahisgotan nga si Pablo nag-ampo aron maayo o kaha adunay mga timaan nga ang Dios nagdumili sa pag-ayo kaniya. Sa tulo ka higayon si Pablo nag hangyo sa Dios nga Iyang tangtangon ang nagapamunal nga anghel, ug ang Dios mii ngon nga ang Iyang grasya igo na.

Kinsa man ang naghatag sa tunok ni Pablo? Ang uban nagtuo nga si satanas, tungod kay ang tunok gitawag nga ”anghel ni satanas.” Ang uban nagtuo nga ang Dios tungod kay ang tunok klaro man nga gihatag aron si Pablo dili mapataas diha sa garbo. Si Pablo mismo sa iyang kaugalingon nag-ingon, ”Aron sa pagpugong sa akong kaugalingon nga dili ako magpataas niini.”

Ang *King James* nga pinulungan sa Biblia naghubad niini nga bersikulo nga dunay gamay nga kalahian. Imbis moingon nga, ”aron pagtipig kanako nga dili ako makapataas sa akong kaugalingon, ”miingon kini, ”tingali'g ako mapataas hinuon labaw pa sa sukdanan.” Kini usa kamahinungdanon nga kalahian tungod kay ang Dios dili mokontra nga kita ipataas. Gani, Siya nagsaad nga magpataas kanato kon kita magpa-ubos sa atong kaugalingon. Busa medyo posible nga ang Dios maoy nagbuhat sa pag pataas ug si satanas nagsulay sa pagbabag sa pagpataas kang Pablo pinaagi sa paggahin ug espisyal nga tigbunal nga anghel aron kanunay maghimo'g kasamok bisan asa mola kaw si Pablo. Apan sa gihapon ang Dios naggamit sa maong mga panghitabo alang sa Iyang kahimayaan tungod kay ang Iyang gahom mahimong mapadayag sa dugang pa diha sa kinabuhi ni Pablo ingon nga resulta sa kahuyangon ni Pablo.

Gawas pa, ang pag-ingon nga si Pablo nasakit ug nga ang Dios nagdumili sa pag-ayo kaniya maoy usa ka makapadismaya nga paglubag sa unsay gikasulti sa Biblia. Diha sa teksto nga naghisgot mahitungod sa iyang tunok sa unod, si Pablo wala gayod maghisgot ug balati-an ug

walay nagpakita nga timaan nga ang Dios nagdumili sa pag-ayo kaniya sa gikatumo-tumo nga iyang sakit. Kon ang usa ka maminatud-on nga tawo mobasa sa mga lista ni Pablo sa tanan niyang pagsulay diha sa 2 Corinto 11:23-30, dili siya maka kaplag ug balati-an o sakit nga gihisgotan diha bisan kausa lang.

Usa Ka Pagpahalapad Sa Mao Ra Nga Tema
An Elaboration On The Same Theme

Adunay uban nga nibabag sa akong pagpasabot mahitungod sa tunok ni Pablo, ug mi ingon, ”Dili ba si Pablo mismo miingon ngadto sa mga taga-Galacia nga siya nagsakit sa una niya nga pagwali sa ebanghelyo ngadto kanila? Wala ba siya magsulti mahitungod sa iyang tunok sa unod?”

Ania ang gisulat ni Pablo sa iyang sulat ngadto sa mga taga-Galacia:

> Apan kamo nasayod nga tungod sa balati-an sa lawas mao nga ako nakawali sa ebanghelyo diha kaninyo sa unang panahon; ug nahimo kini nga pagsulay kaninyo sa akong kahimtang sa panglawas nga wala ninyo gibalewala, apan inyo akong gidawat ingon nga anghel sa Dios, ug ingon nga si Cristo Jesus mismo (Galacia 4:13-14).

Ang gregong pinulungan nga gihubad dinhi niini ingon nga *balati-an* dinhi sa Galacia 4:13 mao ang *asthenia*, nga sa literal nga kahimtang nagkahulugan ug ”Kaluya”. Mahimo nga magkahulugan kinig kaluya tungod sa balati-an, apan daw dili mao.

Pananglitan. Si Pablo nagsulat, ”ang *kahuyang* sa Dios mas kusgan pa kay sa mga ta wo” (1 Corinto 1:25). Ang pulong nga gihubad ug *kaluya* niini nga kahimtang mao usab ang pulong nga gitawag ug *asthenia.* Wala kini kapuslanan kon ang mga tighubad mag hubad niini nga, ”ang balati-an sa Dios mas kusgan ba kay sa mga tawo.” (tan-awa usab ang Mateo 26:41 ug 1 Pedro 3:7, diin ang pulong nga *asthenia* gihubad nga *kaluya* ug dili gayod mahimo nga hubaron ug *balati-an*).

Sa unang pagbisita ni Pablo sa taga-Galacia, sumala sa natala sa libro sa mga Buhat, wala gihisgotan nga mahitungod sa iyang sakit. Duna hinuoy gihisgotan, mahitungod sa pagbato kaniya, ug gibiyaan siya nga patay na, ug siya malagmit gibanhaw o kaha nauli an sa milagroso gayod (Buhat 14:5-7,19-20). Siguro gayod nga ang lawas ni Pablo, human siya gibato ug gibiyaan nga patay na, mahimong anaa sa makuyaw nga ka himtang nga adunay mga samad ug mga panggos sa kinatibuk-an niini.

Si Pablo wala makabaton ug sakit didto sa Galacia nga nahimong pagsulay alang sa iyang mga tigpaminaw. Kondili, ang iyang lawas luya tungod sa pagbato kaniya bag-uhay pa lamang. Ug malagmit, siya nagdala-dala gihapon sa mga timaan sa iyang pag lutos nga natagamtaman didto sa Galacia sa dihang gisulat niya kini nga sulat alang sa taga-Galacia, tungod kay iyang gitapos ang iyang panulat uban niini nga mga pulong:

> Gikan karon ayaw na pagtugoti nga aduna pay maghimo'g kasamok alang kanako, kay akong gidala-dala sa akong lawas ang mga marka ni Jesus (Galacia 6:17).

Lain Pang Pagsupak ”Ako Nag-antos Alang Sa Himaya Sa Dios”
Another Objection: ”I’m Suffering For The Glory Of God”

Kini nga pagsupak gigamit sa uban nga nagkuha'g bersikulo gikan sa sugilanon sa pagbanhaw kang Lazaro ingon nga sukaranan sa pag-angkon nga sila nag-antos sa balati-an alang sa himaya sa Dios. Si Jesus nagsulti mahitungod kang Lazaro:

> Kini nga balati-an dili gayod mosangko sa kamatayon, kondili diha sa himaya sa Dios, aron nga ang anak sa Dios mahimaya pinaagi niini.
> (Juan 11:4).

Si Jesus wala magsulti nga ang Dios mahimaya ingon nga resulta sa balati-an ni Laza ro, kondili nga ang Dios mahimaya kon si Lazaro maayo ug mabanhaw gikan sa mga pa tay. Sa laing pagkasulti ang kataposang resulta sa balati-an dili kamatayon, kondili kahi mayaan sa Dios. Ang Dios dili mahimaya diha sa balati-an; Siya mahimaya diha sa kaayohan. (Tan-awa usab ang Mateo 9:8; 15:31; Lukas 7:16; 13:13 ug 17:15. Dinhi makita nga ang kaayohan magdala'g himaya sa Dios).

Lain Pang Pagsupak: ”Si Pablo Miingon Nga Gibiyaan Niya Nga Masakiton Si Tropimo Didto Sa Miletus”
Another Objection: ”Paul Said He Left Trophimus Sick At Miletum”

Ako nahitabo nga nagsulat niini nga sugilon sa usa ka syudad sa Germany. Sa dihang ako mibiya sa akong gipuy-an nga lungsod sa United States sa niaging semana, akong gi biyaan ang daghang mga masakiton sa akong likod. Akong gibiyaan ang mga *Ospital* nga puno sa mga masakiton nga tawo. Apan wala kana magpasabot nga dili kabobot-on sa Dios nga ang tanan kanila maayo. Tungod kay mibiya si Pablo sa usa ka syudad nga iyang gibisitahan diin dunay isa ka tawo nga wala maayo wala magpasabot nga dili na pagbuot sa Dios nga maayo ang maong tawo. Unsa kaha ang kadaghanon sa mga tawo nga wala pa maluwas nga gipangbiyaan ni Pablo? Kana ba nagpamatuod nga dili kabo bot-on sa Dios nga sila maluwas? Siguro gayod nga dili.

Lain Pang Pagsupak: ”Ako Sama Lamang Kang Job!”
Another Objection: ”I’m Just Like Job!”

Dalaygon ang Dios! Kon imong basahon ang kataposan sa sugilanon ni Job, makahi balo ka nga siya giayo. Dili kabobot-on sa Dios nga si Job magpabiling masakiton, ug dili gayod kabobot-on sa Dios alang kanimo usab nga magpabiling masakiton. Ang sugilanon ni Job nagpamatuod nga ang pagbuot sa Dios mao ang kaayohan kanunay.

Laing Pagsupak: Ang Panambagon Ni Pablo Mahitungod Sa Tiyan Ni Timoteo
Another Objection: Paul’s Advice To Timothy About His Stomach

Kita nasayod nga si Pablo nagsulti kang Timoteo sa paggamit ug dyotayng bino alang sa iyang tiyan o kuto-kuto ug sa iyang kanunay nga mga gibati (1 Timoteo 5:23).

Sa tinuod, si Pablo nagsulti kang Timoteo sa *paghunong ug inom ug tubig* lamang ug mogamit ug dyotayng bino alang sa iyang kuto-kuto ug sa kanunayng gipangbati. Kini daw nagpaila nga adunay usa ka butang nga dili husto diha sa tubig. Sa klaro gayod, kon ikaw moinom ug kontaminado nga tubig,kinahanglan mohunong ka sa pag-inom niana ug mosugod ug inom ug lain, kay kon dili makabaton ka gayod ug problema sa tiyan sama kang Timoteo.

Laing Pagsupak: ”Si Jesus Nag-ayo Lamang Aron Pagpamatuod Sa Iyang Pagka Dios”

Another Objection: ”Jesus Only Healed To Prove His Deity”

Ang ubang mga tawo gusto nga kita motuo nga ang bugtong rason ngano nga si Jesus nag-ayo mao nga Siya nagpamatuod sa Iyang pagka Dios. Karon nga ang Iyang Pagka Dios na establisar na, Siya dili na gayod mo-ayo.

Kana kompleto gayod nga pagkasayop. Tinuod nga ang mga milagro nga gihimo ni Jesus nagpamatuod sa Iyang pagka Dios, apan dili kay kana ra ang rason nga Siya nag-ayo'g mga tawo niadtong panahona sa Iyang yutan-on nga pagministeryo. Daghang mga panahon nga Siya nagdili sa mga tawo nga Iyang giayo sa pagpanugilon ngadto kang bi san kinsa kon unsay nahitabo kanila (Mateo 8:4; 9:6,30; 12:13-16; Marcos 5:43; 7:36; 8:
26). Kon si Jesus nag-ayo'g mga tawo alang sa usa lamang ka tuyo nga mao ang pagpa matuod sa Iyang pagka-Dios, Iya untang suginlan ang mga tawo sa pagsulti kang bisan kinsa kon unsay Iyang gibuhat kanila.

Unsa man ang motibo luyo sa pagpang-ayo ni Jesus? Daghang mga panahon nga ang Kasulatan nag-ingon nga Siya nag-ayo tungod kay Siya ”gitukmod sa kalooy” (Mateo 9:35-36; 14:14; 20:34; Marcos 1:41; 5:19; Lucas 7:13). Ang rason ngano nga si Jesus nag-ayo tungod kay nahigugma Siya sa mga tawo ug napuno sa kalooy. Si Jesus ba nahimong nagkaminos ang kalooy sukad sa Iyang yutan-ong pagministeryo? Nawala ba ang Iyang Gugma? Wala gayod!

Laing Pagsupak: ”Gusto Sa Dios Nga Ako Masakit Tungod Sa Usa Ka Rason”

Another Objection: ”God Wants Me To Be Sick For Some Reason”

Kana imposible kon magsubay sa lamdag sa tanang nahasulat nga atong gitun-an na. Kon ikaw nagpadayon diha sa pagka-supakan, mahimo nga ang Dios gayod tinuod ang nagtugot sa imong balati-an aron nga dad-on ka ngadto sa paghinulsol. Apan sa gihapon dili Niya kabobot-on nga ikaw magmasakiton sa gihapon. Gusto Niya nga ikaw maghi nulsol aron maulian.

Agi'g dugang, kon gusto sa Dios nga ikaw masakit, nan nganong moadto ka pa man sa Doktor aron magpatambal, aron maulian? Gusto ka ba nga mokawas gikan sa ”pagbulut-an sa Dios?”

Kataposang Pagsupak: ”Kondili Kita Mag-antos Sa Balati-an, Unsaon Man Nato Pagkapatay?”

A Final Objection: ”If We Never Suffer Disease, How Will We Die?”

Nakahibalo kita nga ang Biblia nagtudlo nga ang atong unodnong lawas nagakadu not (2 Corinto 4:16). Walay atong mabuhat aron pagpahunong sa atong buhok sa pagka himong uban ug sa atong lawas sa pagkatigulang. Sa samang paagi ang atong panan-aw ug pangdungog dili ingon ka maayo sa dihang mga batan-on pa kita. Dili na kita maka dagan ug kusog. Ang atong kasing-kasing dili na sama kalig-on. Naghinay-hinay na kita'g kaluya.

Apan wala kana magpasabot nga kinahanglan kita mamatay diha sa mga sakit ug balati-an. Ang atong mga lawas mahimong yano lamang nga mokapoy sa kompleto gayod, ug kon kita maingon na niana,ang atong mga espiritu mobiya gikan sa atong lawas kon ang Dios magtawag na kanato sa atong pinuy-anan sa langit. Daghang mga magtutuo nga namatay ingon niana. Ikaw pa kahay dili?

KAPITULO NAPULOG UNOM
CHAPTER SIXTEEN
Ang Pag-ayo sa Ministeryo ni Jesus
The Healing Ministry Of Jesus

Kasagarang gihuna-huna nga tungod kay si Jesus mao man ang langitnon nga Anak sa Dios, mahimo Siya nga mamuhat ug milagro o moayo kang bisan kinsa bisan unsa nga oras nga gustohon Niya. Apan kon atong susihon ang Kasulatan sa labing duol gayod, atong madiskobrehan nga bisan pa kon si Jesus langitnon gayod, klaro kaayo nga Siya gilimitahan sa Iyang kaugalingon sa panahon sa Iyang pagpamuhat diri sa kalibo tan. Siya sa makausa niana miingon, ”ang anak dili makabuhat sa Iya lamang kaugali ngon, gawas kon Iya kining makita nga gibuhat sa Amahan” (Juan 5:19). Kana klarong nagpakita nga si Jesus limitado ug nagsalig sa Iyang Amahan.

Sumala kang Pablo, sa dihang si Jesus nahimong tawo Siya ”nagbakante sa Iyang kau galingon” gikan sa mga butang nga Iya kanhi gikuptan ingon nga Dios:

> Batoni kining maong batasan diha kaninyo nga anaa usab kang Cristo Jesus, kinsa, bisan kon Siya naglungtad ingon sa porma sa Dios, wala mag-isip sa pagkapsrehas sa Dios ingon nga butang nga giilog, apan *nag haw-as sa Iyang kaugalingon*, nagsul-ob sa porma sa usa ka hiniktan nga sulogoon, ug gihimong sama sa tawo (Filipos 2:5-7).

Giunsa gayod paghaw-as ni Jesus ang Iyang kaugalingon? Dili ang Iyang pagkalangit non. Dili ang Iyang pagkabalaan. Dili ang Iyang gugma. Kana malagmit ang Iyang labaw sa kasarangan nga gahom. Sa klaro gayod dili na Siya naa bisan asa (o anaa bisan asa). Sa samang paagi, dili na Siya kahibalo sa tanan (o makahibalo sa tanan), o makahimo bisan unsa (o gamhanan sa tanan). Si Jesus nahimong tawo. Sa Iyang buluhaton, naglihok Siya ingon nga tawo nga gidihogan sa

Espiritu Santo. Kini nahimong grabe gayod ka klaro sa dihang maglantaw kita sa upat ka ebanghelyo.

Pananglitan. Kita makapangutana, ”*Kon si Jesus mao ang langitnong anak sa Dios, nganong kinahanglan paman alang Kaniya nga mabautismohan sa Balaang Espiritu sa dihang nagsugod Siya sa Iyang pagpamuhat sa pangidaron nga traynta anyos?* Ngano nga ang *Dios* bautismohan paman sa *Dios?*

Sa klaro gayod si Jesus nagkinahanglan ug bautismo sa Balaang Espiritu aron mahi mong dinihogan alang sa buluhaton. Mao nga sa wala madugay, human Siya mabautis mohi mabasa nato Siya nga nagsangyaw sa mga pulong: ”Ang Espiritu sa Dios ania Kana ko, *tungod kay gidihogan Niya Ako* aron magwali...aron magproklamar...aron magpahi gawas...” (Lukas 14:18).

Mao usab kana nga si Pedro nagwali, ”nakahibalo kamo kang Jesus nga taga Nazaret, *kon giunsa Siya sa Dios pagdihog sa Balaang Espiritu ug uban sa gahom*, ug giunsa Niya paglakaw nga nagbuhat ug maayo ug nag-ayo sa tanang gidaug-daug sa demonyo, kay ang Dios uban man Kaniya” (Buhat 10:38).

Mao usab kana ngano nga si Jesus wala magbuhat ug milagro hangtod nga Siya na bautismohan sa Balaang Espiritu sa pangidaron nga traynta. Anak ba Siya sa Dios sa nagpangidaron pa Siya ug baynte singko? Klaro gayod. Nan nganong wala man Siya magbuhat ug milagro hangtod nagpanuigon Siya ug traynta? Tungod kay gihaw-asan ni Jesus ang Iyang kaugalingon sa labaw pa sa kasarangan nga gahom nga gibatunan sa Dios, ug gikinahanglan nga maghulat Siya sa panahon nga Siya pagagamhan sa Espiritu.

Dugang Proyba Nga Si Jesus Nagministeryo Ingon Nga Tawong Gidihugan Sa Espiritu

More Proof That Jesus Ministered As A Man Annointed By The Spirit

Atong masayran kon kita mobasa sa mga Ebanghelyo nga dunay mga panahon nga si Jesus nagbaton ug labaw pa sa kasarangan nga kahibalo ug duna usab panahon nga Siya wala usab niana, Gana, si Jesus kanunay nangutana aron makakuha ug impormasyon.

Pananglit, Iyang gisultihan ang babaye didto sa atabay sa Samaria nga siya adunay li ma ka mga bana ug nga nagpuyo uban sa usa ka lalake karon nga wala Siya makasal (Juan 4:17-18). Giunsa man pagkahibalo ni Jesus niana? Tungod ba kay Siya Dios ug ang Dios nakahibalo ug bisan unsa? Dili. Kon kana mao ang nahitabo, si Jesus kanunay unta nga magpakita sa maong abilidad. Bisan kon Siya Dios ug ang Dios nakahibalo sa matag butang, Si Jesus naghaw-as sa Iyang kaugalingon sa pagka-makasayod sa tanang butang, sa dihang nahimo Siyang tawo. Si Jesus nakasayod sa kinabuhing menyo sa maong babaye tungod kay ang Balaang Espiritu naghatag Kaniya niadtong mga gutloa sa gasa sa “pulong sa kahibalo” (1 Corinto 12:8), nga mao ang labaw pa sa kasarangan nga abilidad sa paghibalo sa usa kabutang mahitungod sa kasamtangan ug sa nanga gi. (Atong tun-an sa mas detalyado kaayo ang mga gasa sa Balaang Espiritu sa sunod nga kapitulo).

Nahibalo ba si Jesus sa tanan butang sa tanang oras usab? Wala. Sa dihang ang baba ye nga gitalinog-an mihikap sa tumoy sa sinina ni Jesus ug gibati Niya nga adunay ga hom sa kaayohan nga migawas gikan Kaniya, nangutana Siya, ”kinsay mihikap sa akong sinina?” (Marcos 5:30b). Sa dihang si Jesus nagtan-aw sa kahoyng igere sa unahan sa Marcos 11:13, Siya ”miduol aron pagsusi kon duna ba Siyay makit-an”.

Nganong wala man si Jesus makahibalo kinsay mihikap Kaniya? Nganong wala man Siya makahibalo nga ang kahoyng igera walay bunga? Tungod kay si Jesus naglihok ingon nga tawo nga gidihogan sa Balaang Espiritu uban sa mga gasa sa Espiritu. Ang mga gasa sa Espiritu molihok kon gusto sa Balaang Espiritu (1 Corinto 12:11; Hebreoha non 2:4). Si Jesus dili makahibalo sa mga soper natoral nga mga butang hangtod nga ang Balaang Espiritu magbuot nga ihatag Kaniya ang gasa sa "pulong sa kahibalo."

Sama ra gihapon nga butang ang matuod diha sa buluhaton sa pagpang-ayo ni Jesus. Ang Kasulatan hapsay nga nag-ingon nga si Jesus dili makaayo ni bisan kinsa sa tanang panahon. Pananglit. Atong mabasa sa ebanghelyo ni Marcos nga sa dihang si Jesus nibi sita sa Iyang gipuy-an nga lungsod sa Nazaret, wala Niya mabuhat ang tanan nga gusto Niyang buhaton.

> Ug si Jesus mibiya gikan didto, ug miabot sa lungsod nga Iyang gipuy-an; ug ang Iyang mga tinun-an misunod Kaniya. Ug sa dihang miabot ang adlaw nga igpapahulay, Siya nagsugod sa pagtudlo sa mga sinago ga; ug ang daghang tigpaminaw nahibulong ug miingon, "asa man kining tawhana nanguha niining mga butanga, ug unsa man kini nga kaalam nga gihatag Kaniya, ug kining mga milagro usab nga Iyang gi pangbuhat pinaagi sa Iyang mga kamot? Dili ba karpentero man kini Siya nga anak ni Maria, ug igsoong lalake ni Santiago, ug Jose, ug ni Ju
> das ug ni Simon? Dili ba ang Iyang mga igsoong babaye nia usab uban kanato?" Ug sila napandol Kaniya. Ug si Jesus miingon kanila, "ang pro peta dili gayod mahimo nga dili pasidunggan gawas lang sa Iyang kau galingong lungsod ug kaparentihan ug kabanay." Ug Siya *wala maka buhat ug milagro didto* gawas lamang nga Siya namandong sa Iyang mga kamot ngadto sa pipila ka mga masakitong mga tawo ug nag-ayo kanila.Ug Siya natingala sa ilang pagka dili matinuohon (Marcos 6:1-6).

Mahibaw-an nga si Marcos wala moingon nga Siya *dili* mobuhat ug bisan unsang mi lagro didto, kondili Siya *wala.* Ngano man? Tungod kay ang mga tawo sa Nazaret wala motuo. Wala nila dawata si Jesus ingon nga gidihugan nga Anak sa Dios kondili usa lamang ka anak sa usa ka ordinaryo nga karpentero. Sama nga si Jesus miingon, "ang usa ka propeta dili gayod mahimo nga dili pasidunggan gawas lamang sa Iyang kaugalingong lungsod, ug sa Iyang kaugalingong kaparintihan ug panimalay" (Marcos 6:4). Ingon nga resulta ang Iya lamang nahuman mao ang pagpang-ayo sa dyotayng katawhan "nga dili grabe ang mga balati-an" (sama sa gisulti sa usa ka hubad). Siguro, kon dunay lugar nga si Jesus gusto nga mamuhat ug milagro ug mag-ayo ug mga tawo, kana mao ang Iyang gipoy-an nga lugar sa tibook Niyang kinabuhi. Apan ang Biblia nag-ingon nga Siya wala makahimo.

Dugang Pagsabot Gikan Kang Lucas

More Insight From Luke

Si Jesus moayo pinaagi sa duha ka mga pamaagi: (1) pinaagi sa pagtudlo sa pulong sa Dios aron pagdasig sa mga masakitong tawo nga magbaton ug pagtuo aron maulian, ug (2) pinaagi sa pagpanglihok diha sa "gasa sa pagpang-ayo" samtang motugot ang Ba laang Espiritu". Busa, si

Jesus limitado diha sa duha ka mga hinungdan sa Iyang bulu haton sa pagpang-ayo. (1) pinaagi sa pagka dili matinuohon sa mga masakitong tawo, ug (2) sa pag bulut-an sa Balaang Espiritu sa pagpakita sa Iyang kaugalingon pinaagi sa ”mga gasa sa kaayohan”.

Sa klaro gayod, ang kadaghanan sa mga tawo sa lungsod nga gipuy-an ni Jesus wala magbaton ug pagtuo Kaniya. Bisan pa kon nakadungog sila sa Iyang mga milagro sa pag pang-ayo didto sa ubang lungsod, wala gayod sila motuo nga aduna Siyay gahom sa pag pang-ayo, ug agi'g linugdangan dili usab Siya maka-ayo kanila. Agi'g dugang, klaro kaayo nga ang Balaang Espiritu wala maghatag kang Jesus ug “mga gasa sa pag-pang-ayo” didto sa Nazaret—tungod sa maong rason nga walay nasayod.

Ang nahitala ni Lukas nga mas detalyado pa kaysa sa gitala ni Marcos insakto gayod nga nagsugilon kon unsa ang nahitabo sa dihang si Jesus mibisita sa Nazaret:

> Ug si Jesus miabot sa Nazaret, diin Siya nagdako; ug sumala sa Iyang naandan, misulod Siya sa sinagoga panahon sa adlaw nga igpapahulay, ug mitindog aron pagbasa. Ug ang libro ni propeta Isaias gitunol ngad to Kaniya. Ug Iyang giablihan ang libro, ug nakita Niya ang panid sa lib ro diin nahisulat kini, ”ang Espiritu sa Dios ania Kanako, tungod kay gidihugan Niya ako aron pagsangyaw sa maayong balita ngadto sa mga kabos. Iya akong gipadala aron pagproklamar ug kagawasan ngadto sa mga gibilanggo, ug sa pagpahibalik sa panan-aw sa mga buta, sa pagpa
> higawas kanila nga gidaug-daug, sa pagproklamar sa tuig nga giha tagan ug pabor sa Ginoo. ”Ug Iyang gitak-upan ang libro...ug nisugod Siya sa pagsulti ngadto kanila, ”Niining adlawa kini nga bahin sa Kasu latan na tuman diha sa inyong pagpandungog.” Ang tanan nanulti'g maayo ngadto Kaniya, ug nahibulong sa mga kahibulongang mga pulong nga nanggula sa Iyang mga ngabil; ug sila miingon, ”dili ba anak man kini ni Jose?” (Lukas 4:16-22).

Gusto ni Jesus nga ang Iyang mga tigpaminaw motuo nga Siya mao ang gisaad nga dinihugan sa propesiya ni Isaias, uban sa paglaom nga sila motuo ug makadawat sa tanang benipisyo sa Iyang dihug, nga sumala ni Isaias, nag-apil ug kagawasan gikan sa pagkadinakpan ug pagpanaugdaug ug ingon man panan-aw alang sa mga buta. [58]Apan wala sila wala motuo, ug bisan kon sila nagdayeg sa Iyang abilidad pagpanulti, wala sila motuo nga ang anak ni Jose maoy usa nga pinasahi. Ug sa naka-ila Siya sa ilang pagka- maduha-duhaon, si Jesus mitubag,

> Dili gayod kaduha-duhaan nga inyong isulti Kanako kining pulonga,” Doktor, ayoha ang imong kaugalingon! Kon unsay among nabati nga gi buhat sa Capernaum, buhata usab diri sa Imong lungsod”...sa pagka tinuod sultihan ko kamo, walay propeta nga gibuksan sa Iyang kaugali ngong lungsod (Lucas 4:23-24).

---

daog, sama nga ang Kasulatan nag-ingon nga, ”ang Dios nagdihug kang Jesus uban sa Balaan nga Espiritu ug uban sa gahom, ug Siya miadto nga nagbuhat ug maayo, ug nag-ayo kanila nga gidaug-daug sa yawa” ([58]Ang tanan niini naghisgot sa pisikal nga kaayohan. Ang balati-an tukma gayod nga maisip nga pagpanaog Buhat 10:38).

Ang mga tawo sa lungsod nga gipuy-an ni Jesus naghulat aron motan-aw kon Iya bang buhaton ang ilang nadunggan nga Iyang gibuhat didto sa Capernaum. Ang ilang taras dili maoy iya sa usa nga nagdahom uban sa pagtuo kondili pagduha-duha. Pinaagi sa ilang kakulang sa pagtuo ila Siyang gilimitahan gikan sa pagbuhat ug milagro o kaha dagko nga kaayohan.

Uban Pang Limitasyon Ni Jesus Didto Sa Nazaret

Jesus's Other Limitation In Nazaret

Ang sunod nga mga pulong ni Jesus ngadto sa mga panon sa Nazaret nagpadayag nga Siya usab gilimitahan sa gahom sa Balaang Espiritu nga magpakita sa Iyang kaugali ngon pinaagi sa "mga gasa sa kaayohan":

> Apan sultihan ko kamo sa kamatuoran, nga adunay daghang mga balo sa Israel sa mga adlaw ni Elias, sa dihang ang kawanangan gisirad-an sulod sa tulo ka tuig ug unom ka bulan, sa dihang ang dakong gutom miabot sa tibook yuta; apan si Elias wala gayod gipadala sa bisan kinsa kanila, kondili didto lamang sa Zarepat, sa yuta sa Sidon, ngadto sa usa ka babaye nga biyuda.Ug daghan mga sanglahon niadto nga panahon ni Elias nga propeta; ug walay usa kanila nga gihinluan, kondili si Naaman lamang nga taga-Syria(Lucas 4:25-27).

Ang punto ni Jesus mao nga si Elias dili makapadaghan sa lana ug harina aron sa pag sustenir sa bisan kinsang biyuda nga *Iyang* gustohon niadtong panahona sa tulo ka tuig nga kagutom (1 Hari 17:9-16).Bisan kon dunay daghang mga biyuda nga nag-antos didto sa Israel niadtong panahona, apan ang Espiritu nagdihog kang Elias aron pagta bang sa usa ka biyuda nga dili gani usa ka Israelita. Sa samang paagi si Eliseo dili maka hinlo ni bisan kinsa nga sanglahon nga *iyang* gustong hinloan.Kini gipamatud-an pina agi sa maong kamatuoran nga adunay daghang mga sanglahon didto sa Isarael sa diha nga si Naaman gihinloan.Kon kadto puro lamang iyang kaugalingong pagpili, si Eliseo sa natoral gayod maghinlo sa iyang isig ka Israelita nga mga sanglahon ayha niya hinloan si Naaman, nga usa ka magsisimba'g diosdios(2 Hari 5:1-14).

Si Elias ug si Eliseo mga propeta—mga tawo nga gidihogan sa Balaang Espiritu kinsa gipanggamit sa nagkalain-laing mga gasa sa Espiritu sumala sa pagbuot sa Espiritu. Nga no nga wala man ipadala sa Dios si Elias ngadto sa uban pa nga mga biyuda? Wala ako makahibalo. Nganong wala man gamita sa Dios si Eliseo sa pag-ayo sa uban pang mga sanglahon? Wala ako makahibalo. Walay nakahibalo gawas sa Dios.

Kadtong duha ka mga ilado nga mga sugilanon sa Daang Tugon wala hinuon magpa matuod nga dili pagbuot sa Dios ang paghatag sa panginahanglanon sa matag biyuda ug paghinlo sa matag sanglahon. Ang mga tawo sa Israel mahimong nagtapos sa ilang kagu tom sa panahon ni Elias kon sila ug ang ilang daotang hari (si Ahab) naghinulsol sa ilang mga sala. Ang kagutom usa ka matang sa paghukom sa Dios. Ug ang tanang sanglahon sa Israel mauli-an unta pinaagi sa pagtuman ug pagtuo sa mga pulong sa hina tag sa Dios nga kasabotan, nga, sa ato nang nakita, nag-apil ug pisikal nga kaayohan.

Si Jesus nagpadayag ngadto sa Iyang mga tigpaminaw sa Nazaret nga Siya nailalom sa mao ra gihapon nga limitasyon sama kang Elias ug kang Eliseo. Tungod sa ubang ra son, ang Balaang

Espiritu wala maghatag kang Jesus ug ”gasa sa pagpang-ayo” didto sa Nazaret, nga niresulta sa wala pagbuhat ni Jesus ug dagkong milagro didto sa Iyang lungsod nga gipuy-an.

Usa Ka Paglantaw Sa Usa Ka ”Gasa Sa Pagpang-ayo” Pinaagi Kang Jesus

Kon atong tun-an ang mga gikasugilon sa Ebanghelyo sa nagkalain-laing kaayohan nga gibuhat ni Jesus, atong makit-an nga ang kadaghanan sa mga tawo nga nanga-ayo, dili pinaagi sa ”gasa sa kaayohan”, kondili pinaagi sa ilang pagtuo. Atong hatagan ug pag tagad ang mga kalahian tali sa maong duha ka matang sa mga kaayohan pinaagi sa pag tan-aw sa ehemplo sa matag-usa. Ato una tun-an ang sugilanon sa tawo nga bakol didto sa linaw sa betsaida, nga giayo dili pinaagi sa iyang pagtuo, kondili pinaagi sa “gasa sa kaayohan” nga pinaagi kang Jesus.

> Karon adunay usa ka linaw diha sa Jerusalem nga nahimutang diha gayod sa ganghaan sa mga karnero, nga gitawag sa hebreo nga pinulu ngan ug Betsata, nga dunay lima ka biranda. Diha niini naghigda ang daghang mga masakiton, mga buta, mga bakol, ug mga luyahon, (nga naghulat sa paglihok sa mga tubig; kay ang anghel sa Ginoo monaog sa gikatakda nga mga panahon didto sa maong linaw ug magkutaw sa tu big; ug kon kinsa ang makauna sa paglusbog human sa pagkutaw niini, mahimong maayo gikan sa bisan unsang sakit diin siya gidagmalan). Usa ka tawo ang anaa didto nga nagmasakiton sulod na sa trayntay ot
> so ka tuig. Sa dihang nakit-an ni Jesus nga naghigda siya didto, ug nasa yod nga dugay na diay siya sa ingon niadto nga kahimtang, miingon si Jesus kaniya, ”gusto kaba nga mauli-an?” Ang masakiton nga tawo mitubag Kaniya, ”Sir, walay tawo nga makabutang kanako didto sa linaw sa dihang kutawon na ang tubig, ug samtang ako nagpadulong didto, aduna nay makauna sa paglusbog. ”Si Jesus miingon kaniya, ”Tindog, punita ang imong higdaanan ug lakaw.” Diha-diha ang tawo nauli-an, ug mipunit sa iyang higdaanan ug misugod sa paglakaw (Juan 5:2-9).

Giunsa man nato pagkahibalo nga kining tawhana nauli-an, dili pinaagi sa iyang pag tuo kondili pinaagi sa ”mga gasa sa kaayohan”? Adunay daghang mga ilhanan.

Una, atong masayran nga kining tawhana wala mangita kang Jesus. Kondili nakit-an siya ni Jesus nga naglingkod sa daplin sa linaw. Kon ang maong tawo nangita kang Je sus, usa unta kadto ka ilhanan sa pagtuo diha sa iyang kabahinan.

Ika-duha, si Jesus wala magsulti sa maong tawo nga ang iyang pagtuo maoy naka-ayo kaniya, nga maoy iyang kasagaran nga gibuhat sa dihang duna siyay ayohon nga ubang mga tawo.

Ika-tulo, sa dihang ang naayo nga tawo gipangutana sa mga Judio kon kinsay miingon kaniya nga “motindog ug molakaw”, nitubag siya nga siya wala gani makaila kon kinsa ang maong Tawo. Busa dili gayod tukma nga ang Iyang pagtuo kang Jesus maoy nakapahinabo sa iyang kaayohan. Kini klaro nga panghitabo sa usa nga naayo pinaagi sa ”gasa sa kaayohan,” nga gikapakita sumala sa pagbuot sa Espiritu.

Masayran usab nga bisan pa kon adunay daghang masakiton nga naghulat sa pagku raw sa tubig, si Jesus nag-ayo lamang ug usa ra ug gibiyaan ang uban nga masakiton gi hapon. Ngano

man? Sa makausa pa, wala ako makahibalo. Kini nga insidente hinuon, wala magpamatuod nga kabobot-on sa Dios nga ang uban magpabiling masakiton. Si bisan kinsa o ang tanan sa maong mga masakiton nga mga tawo mamahimong maayo sa ilang pagtuo kang Jesus. Gani, kini mahimong maoy rason ngano nga kining usa ka tawo giayo labaw sa kasarangan gayod—aron sa pagdala sa pagtagad niadtong maong mga tawo kang Jesus, nga maoy usa nga moayo kanila kon sila kon sila motuo lamang.

Daghang panahon nga ang ”mga gasa sa kaayohan” mahimutang sa kategorya sa ”mga timaan ug mga katingalahan,” kana mao nga ang mga milagro gidisinyo aron pagdala'g pagtagad ngadto kang Jesus. Kana mao ang hinungdan ngano nga ang ebanghelista sa Bag-ong Tugon nga si Filipe ginasangkapan sa nagkalain-laing ”mga gasa sa pagpang-ayo,” tungod kay ang mga milagro nga ilang gihimo makadani ug pagtagad ngadto sa Ebanghelyo nga ilang gisangyaw (Buhat 8:5-8).

Ang mga masakiton nga mga Cristohanon kinahanglan dili na maghulat alang sa usa nga adunay ”mga gasa sa pag-ayo” nga moduol ug moayo kanila tungod kay kanang taw hana ug ang gasa mahimong dili moabot. Ang kaayohan anaa pinaagi sa pagtuo kang Je sus, ug, bisa'g dili tanan ang maayo pinaagi sa mga gasa sa pagpang-ayo, ang matag usa mahimong maayo pinaagi sa ilang pagtuo. Ang mga gasa sa pagpang-ayo gibutang diha sa Iglesia una gayod aron nga ang mga dili magtutuo maayo ug ang pagtagad mahimong madani ngadto sa Ebanghelyo. Dili kini alang sa pag-ingon nga ang mga Cristohanon di li gayod maayo pinaagi sa mga gasa sa pagpang-ayo. Hinuon, ang Dios, nagdahom nga ang Iyang mga kaanakan makadawat ug kaayohan pinaagi sa pagtuo.

Usa Ka Ehemplo Sa Usa Ka Tawo Nga Giayo Pinaagi Sa Iyang Pagtuo

One Example Of A Person Saved By His Faith

Si Bartemeo usa ka tawong buta nga naayo pinaagi sa iyang pagtuo kang Jesus. Atong basahon ang iyang sugilanon diha sa Ebanghelyo ni Marcos.

> Ug sila miabot sa Jerico. Ug samtang si Jesus misugod na sa pagbiya sa Jerico uban sa Iyang mga disipolo ug sa mabaga nga duot sa katawhan, ang usa ka buta nga ginganla'g Bartemeo, nga anak ni Temeo, nagling kod sa kilid sa dalan. Sa dihang nakadungog siya nga nilabay si Jesus nga taga Nazaret, nisugod siya sa pagsinggit ug sa pag-ingon, ”Jesus, A nak ni David, kaloy-i intawon ako!” Daghan ang namugos sa pagpahi lom kaniya, apan misamot na hinuon siya sa pagsinggit, ”Anak ni David kaloy-i intawon ako!” Ug si Jesus mihunong ug miingon, ”Tawga siya ug pa-aria diri.” Busa ilang gitawag ang tawong buta, ug giingnan siya, ”pag madasigon, tindog! Siya nagtawag kanimo.” Ug giitsa niya ang iyang kupo ug milukso ug miduol kang Jesus. Ug si Jesus mitubag kaniya ug miingon, ”unsa may gusto nimo nga akong buhaton?” Ug ang tawo nga buta miingon Kaniya, ”Magtutudlo (Rabboni), gusto unta ako nga makakita pag-usab!” Ug si Jesus miingon kaniya, ”lakaw; ang imong pagtuo mao ang nakapaayo kanimo.” Diha-diha

nahibalik kaniya ang iyang panan-aw ug misugod siya sa pagsunod Kaniya sa maong dalan (Marcos 10:46-52).

Una, hibaw-i nga si Jesus wala mangita kang Bartemeo. (Kini ang binali sa nahitabo sa maong tawo didto sa linaw sa Betsata). Gani, si Jesus naglakaw nga paspas labay kani ya, ug kon si Bartemeo wala mosinggit, si Jesus magpadayon ra unta ug lakaw. Nagpasa bot kana nga si Bartemeo dili unta mauli-an.

Karon huna-huna kana. Unsa kaha kon si Bartemeo naglingkod lamang didto ug mii ngon sa iyang kaugalingon, ”Hinuon, kon kabobot-on ni Jesus nga ako maayo, nan mo anhi gayod Siya ug Iya akong ayohon.” Unsa man kaha unta ang nahitabo? Si Bartemeo dili gayod unta mauli-an, bisan pa kon ang iyang sugilanon hapsay nga nagpadayag nga kabobot-on gayod ni Jesus nga siya maayo. Ang unang timaan sa pagtuo ni Bartemeo mao nga siya misinggit ngadto kang Jesus.

Ikaduha,masayran nga si Bartemeo wala gayod mabugnaw niadtong mga nagpahi lom kaniya.Sa dihang ang mga tawo misulay sa pagpahilom kaniya,”misamot”pa hinoon siyag singgit(Marcos 10:48).Kana nagpakita sa iyang pagtuo.

Ika-tulo, masayran usab nga si Jesus wala mitubag sa kang Bartemeo nga unang mga pagsinggit. Tingali, posible nga dili Niya madungog ang tingog ni Bartemeo, apan kon nadunggan man Niya, si Jesus wala motubag. Sa laing pagkasulti, gitugotan ni Jesus nga masulayan ang pagtuo sa maong tawo.

Kon si Bartemeo miundang human makasinggit ug kaisa, dili unta siya mauli-an. Kita, usab, kinahanglan nga mopadayon sa atong pagtuo tungod kay daghang mga panahon nga mora'g ang atong mga pag-ampo walay katubagan. Kana diha sa mga panahon nga ang atong pagtuo gisulayan, busa magpadayon kita sa pagbarog, ug magdumili sa pagkadiskorahe pinaagi sa mga baliktad nga mga panghitabo.

Dugang Pang Timailhan Sa Pagtuo Ni Bartemeo

Further Indication Of Bartemeo’s Faith

Sa dihang gitawag siya ni Jesus sa kataposan aron moduol, ang Biblia nag-ingon nga “gilabay ni Bartemeo ang iyang kupo”. Ang akong pagsabot nga ang mga tawong buta sa kapanahunan ni Jesus nagsul-ob ug usa ka klase sa kupo nga maoy ilhanan sa mga tawo alang sa mga buta. Kon kini tinuod, tingali gilabay ni Bartemeo ang iyang kupo sa kilid sa dihang gitawag siya ni Jesus tungod kay nagtuo siya nga dili kinahanglan ilhon siyang buta. Kon kana tinuod, ang iyang pagtuo nakita na usab.

Agi'g dugang, sa dihang gisalibay ni Bartemeo ang iyang kupo, ang Biblia niingon nga siya ”milukso”, nga usa ka timaan sa iyang mahinamon nga pagdahom nga aduna gayoy usa ka butang maayo nga mahitabo kaniya. Ang mga tawo nga adunay pagtuo alang sa kaayohan mga mahinamon sa dihang mag-ampo sila sa Dios nga ayohon sila tungod kay nagdahom sila nga makadawat ug kaayohan.

Masayran nga gisulayan ni Jesus ang pagtuo ni Bartemeo sa makausa pa sa dihang nagtindog siya sa atubangan ni Niya. Iyang gipangutana si Bartemeo kon unsay iyang gi tinguha, ug gikan sa tubag ni Bartemeo, klaro kaayo nga nagtuo siya nga si Jesus makahi mo ug mohimo gayod sa pag-ayo sa iyang pagkabuta.

Sa kataposan, si Jesus nagsulti kaniya nga ang iyang pagtuo maoy nakaayo kaniya. Kon si Bartemeo mahimong ayohon pinaagi sa pagtuo, si bisan kinsa pwede usab tungod kay ang Dios ”walay gipili nga tawo”.

Alang Sa Dugang Pagtuon
For Further Study

Sa ubos akong gilista nga baynte uno ka mga tukma nga panghitabo sa kaayohan nga gibuhat ni Jesus sama sa gitala diha sa upat ka mga Ebanghelyo. Si Jesus, sa klaro, nag-ayo ug daghan pa sa baynte uno ka mga tawo, apan sa tanan niini nga mga panghitabo ato nga mahibaw-an ang pipila ka mga detalye mahitungod sa mga nangasakit ug kon giunsa sila pag-ayo babaye o lalake.

Akong gibahin-bahin ang listahan ngadto sa duha ka mga dagkong kategorya—kadto sila nga gipang-ayo pinaagi sa pagtuo ug kadto sila nga gipang-ayo pinaagi sa mga gasa sa kaayohan. Akong nahinumdoman nga sa pipila ka mga panghitabo sa dihang ang mga tawo naayo pinaagi sa ilang pagtuo, si Jesus nagmando kanila nga maghilom lamang mahitungod sa ilang kaayohan. Kini sa dugang pa nagpaila nga kini dili ”mga gasa sa kaayohan” tungod kay ang mga masakiton nga mga tawo wala ayoha aron nga manugilon mahitungod kang Jesus ug sa ebanghelyo.

Mga Panghitabo Diin Ang Pagtuo Ginahisgotan Nga Maoy Hinungdan Sa Kaayohan:
Cases Where Faith Or Believing Is Mentioned As The Cause Of Healing

1. Ang Sulogoon Sa Kapitan Sa Mga Sundalo (ang “batang lalake”): Mateo 8:5-13; Lucas 7:2-10 **”**Toguti nga mahitabo kana kanimo sumala sa imong gituohan”.

2. Ang Paralitiko Nga Gitunton Agi Sa Atop: Mateo 9:2-8; Marcos 2:3-11; Lucas 5:18-26**.** ”sa dihang nakit-an ang ilang pagtuo...Siya miingon....pauli”.

3. Ang Anak Babaye Ni Jairo: Mateo 9:18-26; Marcos 5:22-43; Lucas 8:41-56 “Ayaw kahadlok—tuo lang...Ug Siya mihatag kanila'g higpit nga sugo nga walay usa nga pahibal-on niini.”

4. Ang Babaye Nga Gidugoan: Mateo 9:20-22; Marcos 5:25-34; Lucas 8:43-48 ”Ang imong pagtuo maoy nakaayo kanimo.”

5. Duha Ka Tawong Buta: Mateo 9:27-31 ”Mahimo kana kanimo sumala sa imong pagtuo...ayaw ipahibalo ni bisan kinsa ang mahitungod niini!”

6. Ang Buta Nga Si Bartemeo: Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43 ”Ang imong pag tuo naghimo nag-ayo kanimo.”

7. Ang Napulo Ka Sanglahon: Lucas 17:12-19 ”Ang imong pagtuo nag-ayo kani mo.”

8. Ang Anak Sa Inila Nga Tawo: Juan 4:46-53 ”Ang maong tawo mituo sa mga pulong nga gisulti ni Jesus ngadto kaniya”.

Sa sunod nga upat ka mga panghitabo, ang pagtuo sa masakiton nga tawo wala hisgo ti sa tukma gayod, apan masabtan kini diha sa iyang mga pulong ug mga lihok. Pananglit, ang duha ka mga tawong buta (ika-napulo sa ubos) nagsinggit-singgit kang Jesus samtang si Jesus milabay sama sa gibuhat sa buta nga si Bartemeo. Ang tanang upat ka tawo sa upat ka sunod nga ehemplo nangita kang Jesus, usa ka klaro nga timaan sa ilang pagtuo. Sa tulo sa nagsunod nga upat ka ehemplo, gisultihan ni Jesus ang Iyang gipang-ayo nga dili mosulti ngadto kang bisan kinsa mahitungod sa nahitabo kanila, nga dugang nagpaila nga kining mga panghitaboa dili ”mga gasa sa mga pagpang-ayo”.

9. Ang usa ka sanglahon nga wala kahibalo sa kabubut-on sa Dios: Mateo 8:2-4; Marcos 1:40-45; Lukas 5:12:14 ”Siguroha nga walay usa nga makahibalo niini!”

10. Ang duha ka buta nga lalake (malagmit usa kanila mao si Bartemeo): Mateo 20:30-34 ”Sila misinggit,nga nag-ingon, Ginoo kaloy-i kami!”

11. Ang bungol ug amang nga lalake: Marcos 7:32-36 ”Ug gihatagan Niya sila'g sugo sa dili pagsugilon ngadto kang bisan kinsa.”

12. Ang usa ka tawong buta: Marcos 8:22-26 ”Likayi bisan gani ang pagsulod sa balangay.”

Kining duha ka kataposang panghitabo sa mga tawo nga giayo pinaagi sa pagtuo wala gayod maayo—kondili gipahigawas sila gikan sa mga demonyo. Apan si Jesus nagpasidungog sa ilang pagtuo alang sa ilang pagkahigawas.

13. Ang batang lalake nga patolon: Mateo 17:14-18; Marcos 9:17-27; Lucas 9:38-42 ”Ug si Jesus miingon kaniya...’Ang tanang butang posible alang kaniya nga nagtuo. ’Sa kalit lang misinggit ang amahan sa batang lalake...mituo ako; tabangi ang akong pagka dili matinuohon.”

14. Ang anak nga babaye sa usa ka babaye nga taga-Canaan: Mateo 15:22-28; Marcos 7:25-30 ”Babaye pagkadako gayod sa imong pagtuo; mahitabo kanimo ang imong gipangandoy.”

Mga Panghitabo Sa Mga Tawo Nga Giayo Pinaagi Sa ”Mga Gasa Sa Kaayohan”:

Cases Of People Healed Through ”Gifts Of Healing"

Kining pito ka kataposang panghitabo mao ang mga tawo nga sa klaro gayod naayo pinaagi sa mga gasa sa kaayohan. Sa premirong tulo ka mga panghitabo, sa laing bahin, ang pagkamatinumanon diha sa usa ka tukma nga sugo ni Cristo gipangayo gayod sa dili paayohon ang maong masakiton nga tawo. Walay bisan usa dinhi niini nga mga masaki
ton nga giingnan ni Jesus nga dili mangistorya sa iyang kaayohan. Ug wala usab dinhi nii ni bisan usa ka masakiton nga nangita kang Jesus.

15. Ang lalake nga lawos ang kamot: Mateo 12:9-13; Marcos 3:1-5; Lucas 6:6-10 “Tindog ug dali ngari...ituy-od ang imong kamot.”

16. Ang lalake didto sa linaw sa Betsata: Juan 5:2-9 ”Tindog bitbita ang imong higdaanan, ug lakaw.”

17. Ang lalake nga buta sukad sa pagkahimugso: Juan 9:1-38 ”lakaw ug panghilam-os didto sa linaw sa Siloam.”

18. Ang uga-ngang babaye ni Pedro: Mateo 8:14-15; Marcos 1:30-31; Lucas 4:38-39.

19. Ang babaye nga buktot sulod sa 18 ka tuig: Lucas 13:11-16

20. Ang lalake nga naayo gikan sa iyang pagpanghupong: Lucas 14:2-4

21. Ang sulogoon sa pangulong pari: Lucas 22:50-51

Masayran nga sa tanang baynte uno ka mga ehemplo sa itaas, walay panghitabo sa usa ka hingkod na nga giayo tungod ra usab sa pagtuo sa laing hingkod sama kaniya. Sa matag panghitabo kon adunay usa nga giayo pinaagi sa pagtuo sa laing tawo, kana siya bata nga giayo pinaagi sa pagtuo sa iyang ginikanan (tan-awa ang ehemplo numero 1, 3, 8, 13 ug 14).

Ang bugtong wala mahiapil mao ang ehemplo numero 1 ug 2, nga mao ang sulugoon sa usa ka kapitan sa kasundalohan ug ang paralitiko nga gitunton agi sa atop. Sa panghi tabo sa sulogoon sa kapitan, ang gregong pinulungan nga gihubad ug *sulogoon* mao ang pulong *pais*, nga pwede usab hubaron nga *batang lalake* sama sa Mateo 17:18: ”ug ang *batang lalake* giayo sa makausa”.

Kon kadto sulugoon pa gayod sa kapitan sa kasundalohan ug dili iyang anak, ang iyang sulugoon malagmit usa ka batan-ong lalake. Busa, ang kapitan sa kasundalohan mao ang dunay responsilibidad ngadto sa batang lalake ingon nga iyang legal nga magba lantay ug mahimong maoy magbaton ug pagtuo alang kaniya sama sa mabuhat sa usa ka ginikanan alang sa iyang anak.

Sa panghitabo niadtong paralitiko nga gitonton agi sa atop, mahinumdoman nga ang paralitiko usab mahimong adunay pagtuo sa iyang kaugalingon, kay kon wala pa dili un ta siya motugot nga itunton siya sa iyang mga barkada agi sa atop. Busa wala siya maayo tungod *lamang* sa pagtuo sa iyang mga higala.

Ang tanan niini nagpaila nga dili gayod angayan nga ang pagtuo sa usa kahamtong na moresulta sa pagka-ayo sa laing hamtong na nga masakiton nga walay pagtuo. Mahi mo nga ang usa kahamtong na mag-ampo uban sa pag-uyon sa usa kahamtong nga nag kinahanglan ug kaayuhan,apan ang pagka walay pagtuo sa nagbalatian maoy makapa walay epekto sa pagtuo sa laing hamtong.

Ang atong kaugalingong kabataan, sa laing bahin, mahimong maayo pinaagi sa atong pagtuo, hangtod sa gikatakda nga pangidaron. Apan moabot sila sa usa ka tukma nga pa ngidaron nga ang Dios magdahom kanila nga modawat gikan Kaniya pinasikad sa ilang kaugalingong pagtuo.

Ako magadasig kanimo nga imong tun-an sa labing duol gayod ang matag ehemplo nga gilista sa itaas diha sa imong kaugalingong Biblia aron sa paglig-on sa imong pagtuo sa kaayohan nga gihatag sa atong Ginoo.

Ang Dihog Sa Kaayohan

Healing Annointing

Sa kataposan, importante gayod nga masayran nga si Jesus gidihogan uban sa mahi kap nga dihog sa gahom sa pagpang-ayo sa kapanahunan sa Iyang pagministeryo sa kali botan. Kana mao, nga Siya nakahimo gayod sa pagbati nianang maong dihog sa pag pang-ayo nga nag-puyo diha sa Iyang lawas, ug sa ubang mga panghitabo ang masaki tong tawo nga giayo makabati gayod sa maong dihog samtang mosulod kini sa iyang lawas. Pananglitan, ang Lucas 6:19 nag-ingon, ”Ug ang tanang tawo naninguha nga makahikap Kaniya, tungod kay ang gahom mogula man gikan Kaniya ug nag-ayo kanilang tanan.”

Sa klaro gani kanang maong dihog milugdang didto sa sinina ni Jesus, diin ang tawong masakiton nga makahikap niina uban sa pagtuo, makasinati nga ang dihog moagas ngadto sa iyang lawas. Atong mabasa ang Marcos 6:56:

> Kon Siya mosulod sa mga balangay, o mga syudad, o mga lungsod, sila maglatag sa mga masakiton diha sa mga tiyanggihan, ug mohangyo Ka niya aron nga sila makahikap manlang sa sidsid sa Iyang bisti; ug sa ka daghan sa nakahikap niini nangaayo.

Ang babaye nga adunay kasinatian sa pagdugo (Marcos 5:25-34) naayo pinaagi lang sa yano nga paghikap sa sidsid sa sinina ni Jesus ug nagdahom pinaagi sa pagtuo nga mauli-an.

Dili lamang kay si Jesus ra ang gidihogan sa mahikap nga dihog sa pagpang-ayo kon dili sa apostol Pablo usab, sa panahon sa kaulahiang mga tuig sa iyang pagministeryo.

> Ang Dios nagapanghimo'g labaw pa sa kasarangang mga milagro pinaa gi sa mga kamot ni Pablo sa paagi nga bisan ang mga panyo o mga kupo ginadala gikan sa iyang lawas ngadto sa lawas sa masakiton, ug ang mga balati-an mibiya kanila ug ang espiritu sa mga demonyo nagapanggula (Buhat 19:11-12).

Ang mahikap nga dihog sa pagpang-ayo nilugdang ngadto sa mga panapton nga gipa hid ngadto sa lawas ni Pablo, nga klarong nagpaila nga ang panapton maayo nga lataya nan sa gahom sa pagpagpang-ayo!

Ang Dios wala gayod mausab sukad pa sa mga adlaw ni Jesus ug ni Pablo, busa kita dili kinahanglan nga masorpresa kon ang Dios magdihog sa uban Niyang mga sulugoon karon uban sa maong nagapang-ayo nga dihog, sama sa gibuhat Niya ngadto kang Jesus ug kang Pablo. Kini nga mga gasa, sa laing bahin, dili ipasa ngadto sa mga gusto lang mag tuon, kondili ngadto lamang kanila nga namatud-an sa ilang mga kaugalingon nga matinud-anon ug wala gayoy hinakog nga panghuna-huna sa pipila ka mga panahon.

KAPITULO NAPULO UG PITO
CHAPTER SEVENTEEN
Ang mga Gasa sa Espiritu Santo
The Gifts Of The Holy Spirit

Ang Biblia puno sa mga natala nga panghitabo mahitungod sa mga lalake ug mga ba baye nga gihatagan ug diha-diha nga mga labaw pa sa kasarangan nga mga abilidad pinaagi sa Balaang Espiritu. Diha sa Bag-ong Tugon, kini nga mga labaw pa sa kasa rangan nga mga abilidad ginatawag nga ”mga gasa sa Balaang Espiritu.” Kini mga gasa tungod kay dili man kini mapalit. Hinuon, dili nato kalimtan, nga ang Dios mag-isa gayod kanila nga Iyang kasaligan. Si Jesus niingon, ”siya nga matinud-anon sa ginag mayng butang matinud-anon usab sa daghan ug siya nga dili matarong sa gamayng bu tang dili usab matarong sa dinagkong butang (Lucas 16:10). Busa atong damhon nga ang mga gasa sa Espiritu mas angayan gayod nga ihatag ngadto sa nakapamatuod na sa ilang pagka-kasaligan sa atubangan sa Dios. Ang pagkabinalaan sa kompleto gayod ug ang pagkamasaligon sa Balaang Espiritu mahinungdanon kaayo, ingon nga ang Dios sa kasagaran nagagamit sa maong matang sa mga tawo labaw pa kay sa kasarangan. Sa laing bahin, sa kaniadto naggamit ang Dios ug asno aron magpropesiya, busa makahimo Siya sa paggamit kang bisan nga Iyang gikahimut-an. Kon maghulat pa Siya nga mahi mo na kita nga perpekto ayha kita Niya gamiton, nan dili gayod Siya makagamit ni bisan kinsa kanato!

Sa Bag-ong Tugon, ang mga gasa sa Balaang Espiritu nahilista diha sa 1 Corinto 12, ug adunay mga siyam kabuok ang tanan:

> Kay alang sa usa gihatag ang pulong sa kaalam pinaagi sa Espiritu, ug ngadto sa lain ang pulong sa kahibalo sumala sa mao ra nga Espiritu; sa lain pa ang pagtuo pinaagi sa mao ra nga Espiritu, ug sa lain pa mga gasa sa pagpang-ayo pinaagi sa usa ka Espiritu, ug sa lain pa ang pagpa muhat ug milagro, ug sa lain pa ang pagpropesiya, ug sa lain pa ang pag-ila sa mga espiritu, ngadto sa lain pa ang pagpanulti'g nagkalain-laing pinulungan, ug sa lain pa gayod ang pagpanghubad sa mga laing pinulungan (1 Corinto 12:8-10).

Ang pagkahibalo kon unsaon sa pagpasabot ang matag usa ka gasa dili kaayo mahinungdanon kaysa gigamit sa Dios diha sa espirituhanong mga gasa. Ang mga propeta sa Daang Tugon, mga kaparian ug mga hari, ingon man usab ang mga ministro sa nag-unang Iglesia sa Bag-ong Tugon, ang tanan namuhat diha sa mga gasa sa Espiri tu sa walay pagkahibalo kon unsaon sa pag-ila o paghapnig niini. Apan sa laing bahin, tungod kay ang mga gasa sa Espiritu ginahan-ay man sumala sa ilang grupo diha sa Bag-ong Tugon, kini mahimong usa ka butang nga gusto sa Dios nga atong masabtan. Dili ikalimod nga si Pablo nagsulat, ”Karon mahitungod sa mga espirituhanong mga gasa, mga kaigsoonan dili ako gusto nga kamo dili makasayod” (1 Corinto 12:1).

Ang Siyam Ka Mga Gasa Gigrupogrupo

The Nine Gifts Categorized

Ang siyam ka mga gasa sa Espiritu mas gigrupo-grupo pa gayod sa modernong mga panahon sa tulo ka mga grupo: (1) ang mga gasa sa pagpanulti, kini mao ang: nagkalain- laing matang sa pinulungan, ang pagpanghubad sa mga pinulungan, ug ang pagprope siya; (2) ang mga gasa sa pagpadayag, nga mao ang mga: pulong sa kaalam, pulong sa kahibalo, ug ang pag-ila sa mga

espiritu; ug (3) ang mga gasa sa gahom, nga mao ang: pagpamuhat ug mga milagro, pinasahi nga pagtuo, ug ang mga gasa sa kaayohan. Tulo niini nga mga gasa *nag-estorya'g* pipila ka mga butang; tulo niini *nagpadayag* ug pipila ka mga butang; ug ang lain pang tulo *nagapamuhat* ug pipila ka mga butang. Ang tanan niining maong mga gasa parehas nga nagpakita didto sa daang tugon apan walay labot ang pag panulti'g mga dila ug ang pagpanghubad niini. Kanang duha pinasahi gayod nga anaa lamang sa Bag-ong Tugon.

Ang Bag-ong Tugon wala magtanyag ug mga pahimangno mahitungod sa saktong paggamit sa bisan hain niining mga ”gasa sa gahom” ug dunay gamay lamang kaayo nga pahimangno mahitungod sa saktong paggamit sa mga ”gasa sa pagpadayag”. Usa ka mahinungdanon nga kadaghanon sa mga pahimangno, sa laing bahin, ang gihatag ni Pablo mahitungod sa plastado nga paggamit sa mga ”gasa sa pagpanulti” ug adunay duha ka rason niini.

Una, ang mga gasa sa pagpanulti mao kadtong gipakita kasagaran diha sa panag tapok sa Iglesia, samtang ang mga gasa sa pagpadayag kasagaran mas panagsa ra ipakita, ug ang mga gasa sa gahom mao gayoy pinakaminos nga gipakita. Busa, kita nagkinahanglan, ug dugang pang pahimangno mahitungod sa mga gasa nga gikina hanglan gayod mapakita sa kanunay diha sa panagtapok sa Iglesia.

Ika-duha, ang mga gasa sa pagpanulti daw nagkinahanglan ug pinakadako nga kahimtang sa pagpakig-kooperar, ug busa kana sila mao ang mas wala ma insakto ang pagkagamit. Dali ra kaayo ang pagdugang o kaha ang pagdaot sa usa ka propesiya kay sa pagdaot sa gasa sa pagpang-ayo.

Sumala Sa Pagbuot Sa Espiritu

As The Spirit Wills

Mahinungdanon kaayo ang pagpaka-amgo nga ang mga gasa sa Espiritu gihatag sumala sa pagbuot sa Espiritu ug dili kay sa pagbuot sa bisan kinsang tawo. Ang Biblia naghimo niini nga klaro gayod:

> Apan usa ra ug mao ra nga Espiritu ang namuhat niining tanan, nga nag apod-apod ngadto sa matag-usa sa tinagsa nga paagi *sumala sa Iyang pagbulut-an* (1 Corinto 12:11).
>
> Ang Dios nagpamatuod usab uban kanilang tanan pinaagi sa mga tima an ug katingalahan ug sa nagkalain-laing mga milagro ug pinaagi sa mga gasa sa Balaang Espiritu *sumala sa Iyang kaugalingon pagbulut-an* (Hebrohanon 2:4).

Ang usa ka tawo mahimong gamiton kanunay diha sa tukma nga mga gasa, apan walay usa nga *makapanag-iya* sa maong mga gasa. Tungod lang kay ikaw gidihugan ka niadto sa pagpanghimo'g milagro wala kini magpaila nga ikaw mahimong magmilagro bisan unsang orasa nga gusto nimo, o kaha mahimo kini nga garantiya nga ikaw pwedeng balik-balikon sa paggamit aron maghimo'g milagro.

Atong tun-an sa hamubo lamang ug hatagan sa pagtagad ang pipila ka mga Biblikal nga ehemplo sa matag gasa. Sa laing bahin, atong ibutang sa atong huna-huna, nga ang Dios mahimong magpakita sa Iyang grasya ug gahom diha sa dili malimitahan nga mga pamaagi,

busa imposible kaayo ang pagpasabot sa tukma gayod kon unsaon sa matag ga sa sa pag-trabaho sa matag panahon. Dugang pa niana, walay pagpasabot mahitungod sa siyam ka mga gasa diha sa Kasulatan—ang ania lamang kanato mao ang ilang mga nga timaan. Busa makahimo lamang kita sa pagtan-aw diha sa mga ehemplo sa Biblia ug mosulay sa pagtino o pag-ila kon asa nga timaan ang usa mahimong nahisakop, nga sa kataposan makahimo sa pagpasabot sa ilang tukma nga kalahian. Tungod kay duna may daghang mga pamaagi nga ang Balaang Espiritu makapakita sa Iyang kaugalingon diha sa mga labaw pa sa kasarangan nga mga gasa, mahimong dili gayod maalamon ang pag-inistrikto sa atong pagpasabot. Ang ubang mga gasa mahimong kombinasyon sa pipila ka mga gasa. Uban niining mga linyaha si Pablo nagsulat:

> Karon adunay *nagkalain-laing* mga gasa, apan mao ra nga Espiritu. Ug adunay *nagkalain-laing* pagpamuhat, apan mao ra nga Ginoo. Adunay *nagkalain-laing* epekto (o pagpanglihok), apan mao ra nga Dios ang namuhat sa tanang butang diha sa tanang tawo. Apan sa matag usa gikahatag ang pagpakita sa Espiritu alang sa kaayohan sa tanan (1 Corinto 12:4-7).

Ang Mga Gasa Sa Gahom
The Power Gifts

1) Ang Mga Gasa Sa Pagpang-ayo: Ang mga gasa sa kaayohan sa klaro gayod adunay kalabutan sa mga masakitong tawo nga giayo. Sa kasagaran kini gitawag ingon nga diha-diha nga labaw pa sa kasarangang hatag aron sa pag-ayo sa mga tawo nga masakiton sa pisikal nga bahin, ug wala akoy nakitang rason aron kini dudahan. Sa niaging kapitulo atong gihataga'g pagtagad ang usa ka ehemplo sa gasa sa kaayohan nga gipakita pinaagi kang Jesus sa dihang Iyang giayo ang usa ka tawo nga bakol didto sa Linaw sa Betsata (Juan 5:2-17).

Ang Dios naggamit kang Eliseo aron pag-ayo sa sanglahon nga si Naaman nga taga-Siria, kinsa magsisimba sa diosdios (2 Hari 5:1-14). Sama sa atong makat-onan kon atong susihon ang mga pulong ni Jesus sa Lucas 4:27 mahitungod sa kaayohan ni Naaman, si Eliseo dili makahimo sa pag-ayo'g sanglahon bisan unsang panahona nga gusto niya. Siya sa kalit lang gidasig labaw pa sa kasarangan aron pagsugo kang Naaman nga motuslob ngadto sa suba sa Jordan sa makapito, ug sa dihang si Naaman nisugot sa kataposan, nahinloan siya sa iyang sangla.

Ang Dios naggamit kang Pedro aron pag-ayo sa tawong bakol didto sa ganghaan nga ginganla'g Matahom pinaagi sa gasa sa pagpang-ayo (Buhat 3:1-10). Dili lamang kay ang bakol nga tawo naayo, kondili ang labaw pa sa kasarangan nga timaan nagdani sa dag hang mga tawo aron makabati sa ebanghelyo gikan sa mga ngabil ni Pedro, ug mga singko mil ka mga tawo ang nahidugang sa Iglesia niadtong adlawa. Ang mga gasa sa ka ayohan kanunay gayod nagsilbi sa duha ka katuyuan nga mao ang pag-ayo sa mga tawo *ug* ang pagdala sa mga tawo nga wala pa maluwas ngadto kang Cristo.

Sa dihang si Pedro nagpadangat sa iyang mensahe ngadto sa mga nagkatigom niadto nga adlaw, siya miingon:

> Mga katawhan sa Israel, nganong natingala man kamo niini, ug ngano nga gitutukan man ninyo kami, nga daw ingon ug pinaagi sa among kaugalingong gahom ug kalooy nga amo siyang gipalakaw?
> (Buhat 3:12).

Si Pedro nakaila nga dili tungod sa iyang kaugalingong gahom, o kaha tungod sa iyang dakong pagkabalaan, mao nga ang Dios naggamit kaniya aron ayohon ang bakol nga tawo. Hinumdomi nga si Pedro, duha ka bulan sa wala pa ang iyang mi lagro, nilimod nga wala siya makaila ni Jesus. Bisan ang kamatuoran lamang nga ang Dios naggamit kang Pedro sa milagroso gayod diha sa unang panid sa libro sa Mga Buhat mao ang makapadako sa atong kompyansa nga ang Dios mogamit gihapon kanato kon gustohon Niya.

Sa dihang si Pedro misulay sa pagpasabot kon giunsa sa pag-ayo ang maong tawo, ha taas gayod ang pagduha-duha nga siya nakahimo sa pag-ila niadto ingon nga ”gasa sa kaayohan”. Ang nahibaw-an lamang ni Pedro mao nga siya ug si Juan naglakaw tupad sa usa ka bakol nga tawo ug sa kalit nakit-an niya ang iyang kaugalingon nga gidihugan uban sa pagtuo alang sa kaayohan sa maong tawo. Busa iyang gisugo ang maong tawo sa paglakaw sa ngalan ni Jesus, gikuptan niya ang tuo nga kamot niini, ug iya kining gibira pataas. Ang bakol nga tawo nisugod ”sa paglakaw ug paglukso-lukso ug sa pagdayeg sa Dios.” Si Pedro nagpasabot niana niini nga pamaagi:

> Ug pinasikad sa pagtuo sa Iyang ngalan, ang ngalan ni Jesus maoy nag lig-on niining maong tawo nga inyong nakita karon; ug ang pagtuo nga naggikan Kaniya maoy naghatag kaniya niining hingpit nga kahimsog sa inyong atubangan (Buhat 3:16).

Nagkinahanglan ug pinasahi nga pagtuo aron kuptan ang tawong bakol sa tuo nga ka mot ug birahon siya pataas ug magdahom nga siya makalakaw! Uban niining tukma nga gasa sa pagpang-ayo ang pagpaambit sa pagtuo gikinahanglan usab aron mahitabo kini.

Ang uban nagsugyot nga ang rason ngano nga kining maong gasa anaa sa dinaghan nga porma (mga gasa sa mga kaayohan) mao nga tungod kay dunay nagkalain-laing mga gasa nga nag-ayo sa lain-laing mga sakit. Kadtong kanunay nga gipanggamit diha sa mga gasa sa pagpang-ayo naka-diskobre nga ang usa ka tukma nga sakit naayo sa ilang pag ministeryo sa makadaghan kay sa ubang balati-an. Pananglit, si Felipe nga ebanghelista daw adunay tukma nga kalamposan sa dihang ang paralisado ug ang bakol naayo (Buhat 8:7). Adunay pipila ka mga ebanghelista sa nangagi nga siglo, pananglitan, nga nakabaton ug mas dako pa nga kalamposan uban sa pagkabuta, o pagkabungol o kaha problema sa kasing-kasing, ug uban pa, nga nakabasi sa kon unsa nga gasa sa kaayohan ang gipakita pinaagi kanila sa kanunay.

2) Ang gasa sa pagtuo ug pagpanghimo'g mga milagro: Ang gasa sa pagtuo ug ang gasa sa pagpanghimo'g milagro daw ingon ug managsama lang. Uban sa parehong mga gasa, ang usa nga gidihugan sa kalit lang makadawat ug pagtuo alang sa mga imposible. Ang kalahian tali sa duha kasagarang gihulagway niini nga paagi: Uban sa gasa sa pagtuo, ang usa nga gidihugan gihataga'g pagtuo sa *pagdawat* ug milagro alang sa iyang kaugalingon, samtang uban sa mga gasa sa pagpanghimo'g mga milagro, ang usa gihataga'g pagtuo aron *magbuhat* ug milagro alang sa uban.

Ang gasa sa pagtuo usahay pagahinganlan nga ”pinasahi nga pagtuo” tungod kay ka na, kalit nga pagpa-ambit sa pagtuo nga molagbas sa *ordinaryong* pagtuo. Ang ordinar yo nga pagtuo naggikan sa pagpakadungog sa saad sa Dios, samtang ang pinasahi nga pagtuo naggikan sa kalit nga pagpa-ambit sa Balaang Espiritu. Kadtong nakasinati niining gasa sa pinasahi nga pagtuo nagtaho nga ang mga butang nga ilang giisip nga imposible sa kalit nahimong posible, ug, gani, ila kining nakit-an nga *imposibleng kaduha-duhaan.* Sama ra gihapon katinuod ang alang sa gasa sa pagpamuhat ug mga milagro.

Ang sugilanon mahitungod sa tulo ka mga higala ni Daniel nga, si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego naghatag ug hingpit nga ehemplo sa kon unsa nga ang ”pinasahi nga pag tuo”naghimo nga imposible ang pagduha-duha. Sa dihang sila gitambog ngadto sa nag dila-ab nga hudno tungod sa pagdumili sa pagyukbo sa atubangan sa diosdios sa hari, silang tanan gihatagan ug gasa sa pinasahi nga pagtuo. Nagkinahanglan ug labaw pa sa ordinaryo nga pagtuo ang pagpabiling buhi kon itambog ngadto sa puti ug init nga kalayo! Atong tan-awon ang pagtuo nga gipakita niining tulo ka mga batan-ong lalake sa atubangan sa hari:

> Si Sadrac, si Mesac ug si Abednego nitubag ug miingon sa hari, ”O hari Nabucudonusor, wala kami magkinahanglan nga motubag kanimo ma hitungod niini. Kon kana mahitabo gayod (kon imo kaming ipatambog ngadto sa nagkalayo nga hudno), ang Dios nga among gialagaran maka himo sa pagluwas kanamo gikan sa hudno nga nagdila-ab; ug *Siya mag pahigawas kanamo gikan sa imong mga kamot,* o hari. Apan kondili (kondili mo kami itambog ngadto sa nagkalayo nga hudno), kinahanglan nimong mahibaw-an, o hari, nga kami dili gayod kami moalagad sa imong mga diosdios o mosimba sa bulawan nga imahin nga imong gipahiluna” (Daniel 3:16-18).

Masayran nga ang gasa nagtrabaho na bisan sa wala pa sila itambog ngadto sa hud no. Wala gayoy pagduha-duha sa ilang mga huna-huna nga ang ilang Dios magpa higawas kanila.

Si Elias nagtrabaho diha sa gasa sa pinasahing pagtuo sa dihang gipakaon siya kada-adlaw pinaagi sa uwak sulod sa tulo ug tunga ka tuig nga kagutom sulod sa paghari sa daotang hari nga si Ahab (2 Hari 17:1-6). Gikinahanglan ang labaw pa sa kasarangan nga pagtuo aron pagsalig sa Dios aron mogamit ug langgam aron pagdala ug pagkaon kani mo sa buntag ug sa gabii. Bisan kon ang Dios wala magsaad kanato bisan asa diha sa Iyang mga pulong nga ang mga uwak magdala kanato ug pagkaon sa matag-adlaw, makahimo kita sa paggamit ug ordinaryong pagtuo aron mosalig sa Dios nga motagbo sa ato nga mga panginahanglan—tungod kay kana usa ka saad (Mateo 6:25-34).

Ang pagpamuhat ug mga milagro daw kanunay nga anaa nga nagtrabaho pinaagi sa pagministeryo ni Moises. Siya nagtrabaho uban niini nga gasa sa dihang nabu-ak ang da gat nga pula (Exodu 14:13-31) ug sa dihang ang nagkalain-laing kastigo miabot sa Ehipto.

Si Jesus nagtrabaho diha sa pagpanghimo'g milagro sa dihang iyang gipakaon ang 5,000 pinaagi sa pagpadaghan sa pipila ka isda ug sa pipila ka tinapay (Mateo 14:15-21).

Sa dihang si Pablo nahimong hinungdan nga si Elimas nga usa ka salamangkiro na buta tungod sa usa ka rason nga iyang gibabagan ang pagministeryo ni Pablo sa isla sa Ciprus, kana usab usa ka ehemplo sa pagpamuhat ug mga milagro (Buhat 13:4-12).

Ang Mga Gasa Sa Pagpadayag
The Revelation Gifts

1). Ang pulong sa kahibalo ug ang pulong sa kaalam: Ang gasa sa *pulong sa kahi balo* sa kasagaran gipasabot ingon nga kalit nga labaw pa sa kasarangan nga pagpa-ambit sa tukma nga impormasyon, nga niagi na o moabutay pa. Ang Dios, nga maoy naghupot sa tanang kahibalo, magahimo sa pagpa-ambit ug dyotay nga kabahin sa maong kahibalo sa usa ka higayon, nga malagmit maoy hinungdan nga gitawag kinig *pulong* sa kahibalo. Ang maong pulong usa ka tipak nga kabahin sa usa ka pagsugilon, ug ang usa ka pulong sa kahibalo mahimong tipak lamang nga kabahin sa kahibalo sa Dios.

Ang *pulong sa kaalam* parehas kaayo sa pulong sa kahibalo, apan sa kasagaran kini gipasabot ingon nga kalit nga labaw pa sa kasarangan nga pagpa-ambit sa kahibalo sa umaabot nga mga panghitabo. Ang konsepto sa kaalam sa kasagaran naglangkob ug usa ka butang nga mahitungod sa umaabot. Sa makausa pa, kini nga mga pagpasabot daw pagbana-bana lamang.

Atong tan-awon ang usa ka ehemplo sa Daang Tugon mahitungod sa pulong sa kahi balo. Human nga gihinloan ni Eliseo si Naaman nga sanglahon nga taga Siria, si Naa man nagtanyag kang Eliseo ug usa ka dako kaayo nga kantidad sa salapi agi'g pag pasalamat sa iyang kaayohan. Gibalibaran ni Eliseo ang gasa ni Naaman, kay basin adunay maghuna-huna nga ang kaayohan ni Naaman gipalit imbis kay puno sa grasya nga gitugotan sa Dios. Ang sulugoon ni Eliseo nga si Gehasi, sa laing bahin nakakita ug kahigayonan nga makaangkon ug personal nga pagkadatu, ug sekreto niya nga gidawat ang uban sa kantidad nga giplano ni Naaman nga ibayad. Human nga gitaguan ni Gehasi ang iyang linimbongang gidawat nga mga plata, mipakita siya kang Eliseo. Atong dayong mabasa,

> Ug si Eliseo miingon kaniya, ”diin ka man gikan Gehasi?” Ug siya mii ngon,
> ”Dinhi raman ang imong sulogoon”. Ug siya miingon kaniya,
> ”wala ba makig-uban ang akong kasing-kasing kanimo, sa dihang ang tawo
> miliso gikan sa iyang karwahe aron pagsugat kanimo?”
> (2 Hari 5:25b-26a).

Ang Dios, kinsa nasayod gayod kaayo sa hugaw nga binuhatan ni Gehasi, nagpa dayag niini sa labaw pa sa kasarangan ngadto kang Eliseo. Kini nga sugilanon sa laing bahin, naghimo nga klaro gayod nga si Eliseo wala ”manag-iya” sa gasa sa pulong sa kahibalo; kana mao nga wala siya makahibalo sa bisan unsa mahitungod ni bisan kinsa sa tanang panahon. Kon kana mao ang nahitabo, si Gehasi dili gayod makahuna-huna nga iyang mataguan ang iyang kasal-anan. Si Eliseo makahibalo lamang sa mga butang labaw pa sa kasarangan kon ang Dios panagsa nga magpadayag sa maong mga butang ngadto kaniya. Ang gasa manglihok kon kabobot-on sa Espiritu.

Si Jesus nanglihok diha sa pulong sa kahibalo sa dihang Iyang gisultihan ang babaye didto sa atabay sa Samaria nga siya adunay lima ka bana (Juan 4:17-18).

Si Pedro gigamit niini nga gasa sa dihang labaw pa sa kasarangan nga iyang nasayran nga si Ananias ug si Sapira namakak sa kongregasyon mahitungod sa paghatag ngadto sa Iglesia sa tibook kantidad sa bag-o pa lang nahalin nga ilang yuta (Buhat 5:1-11).

Mahitungod sa gasa sa pulong sa kaalam, atong makita ang kanunay nga pagpakita niini nga gasa diha sa tanan nga mga propeta sa Daang Tugon. Sa dihang manag-an sila mahitungod sa umaabot nga mga panghitabo, ang pulong sa kaalam mao ang naglihok.
Si Jesus gihatagan usab niini nga gasa sa kanunay usab. Iyang gitagna ang pagkagun-ob sa Jerusalem, ang paglansang Kaniya, ug ang mga panghitabo nga mahitabo sa kalibotan sa dili pa ang Iyang ika-duhang pag-anhi (Lucas 17:22-36; 21:6-28).

Si apostol Juan gigamit usab niini nga gasa diha sa pagpadayag ngadto kaniya sa mga paghukom panahon sa kasakitan. Iyang gitala kining mga butanga alang kanato diha sa libro sa Pinadayag o Gipadayag.

2). Ang gasa sa pag-ila sa mga espiritu: Ang gasa sa pag-ila sa mga espiritu sa kasagaran gipasabot ingon nga kalit nga espirituhanong abilidad sa pagpakakita o kaha pag-ila kon unsay nahitabo diha sa espirituhanong hawanan.

Ang usa ka panan-awon, nga makita pinaagi sa mata o huna-huna sa usa ka magtutuo, mahimong ilhon ingon nga pag-ila sa mga espiritu. Kini nga gasa mahimong magtugot sa usa ka magtutuo sa pagpakakita'g mga anghel, mga demonyo, o kaha kang Jesus mismo, sama sa nahitabo kang Pablo sa pipila ka mga okasyon (Buhat 18:9-10; 22:17-21; 23:11).

Sa dihang si Eliseo ug ang iyang sulogoon gigukod sa mga sundalo sa Siria nahisulod sila ug daw dili na makagawas didto sa syudad sa Dotan. Nianang puntoha, ang sulo goon ni Eliseo milantaw ngadto sa mga paril sa syudad ug,s a dihang nakita niya ang kadaghan sa mga sundalo nga nagkatigom, daw nabalaka siya:

> Busa si Eliseo mitubag, ”Ayaw kahadlok, kay sila nga nag-uban kanato mas daghan pa kaysa nag-uban kanila. ”Ug unya si Eliseo nag-ampo ug miingon, O Ginoo ako naga-ampo, ablihi ang iyang mga mata aron siya makakita. ”Ug ang Ginoo nag-abli sa mga mata sa sulogoon, ug nakakita siya; ug tan-awa ang bukid napuno sa mga kabayo ug sa mga karwahe nga nagkalayo nga nagpalibot kang Eliseo” (2 Hari 6:16-17).

Wala kaba nasayod nga ang mga anghel nagsakay sa espirituhanong mga kabayo ug diha sa espirituhanong mga karwahe? Imo silang makita usa niana ka adlaw didto sa la ngit, apan ang sulogoon ni Eliseo gitugutan nga makabaton ug abilidad nga makakita ka nila dinhi sa kalibotan.

Pinaagi niini nga gasa, ang usa ka magtutuo makahimo sa pag-ila sa usa ka daotan nga espiritu nga nagdaug-daug sa usa ug makahimo sa pagklaro kon unsa kini nga espiri tu.

Ang gasa nag-apil dili lamang sa pagpakakita diha sa espirituhanong hawanan kon dili nag-apil usab ug bisan unsa nga klase sa pag-ila diha sa espirituhanong hawanan. Mahimo nga nag-apil kini, pananglitan, ug pagpandungog diha sa espirituhanong hawanan, sama sa pinakatingog gayod sa Dios.

Sa kataposan, kini nga gasa dili sama, sa gihuna-huna sa uban, nga, ”ang gasa sa pag-ila.” Ang mga tawo nga nag-angkon nga sila nagbaton niini nga gasa usahay maghuna-huna nga sila maka-ila sa motibo sa uban, apan ang ilang gasa mas mahimong ihulagway nga, ”gasa sa pagpanaway ug sa paghukom sa uban.” Ang tinuod mao, nga tingali anaa ka na niana nga ”gasa” sa wala kapa maluwas, ug karon nga naluwas kana, gusto sa Dios nga mahigawas kana gikan niana sa permanente gayod!

Ang Mga Gasa Sa Pagpangistorya
The Utterance Gifts

1). Ang gasa sa pagpropesiya: Ang gasa sa pagpropesiya mao ang kalit nga labaw pa sa kasarangan nga abilidad sa pagsulti uban sa langitnong pagdasig diha sa kaugalingong sinultihan sa nagsulti. Kana kanunay nga magsugod uban sa pulong nga, ”Nag-ingon ang Dios.”

Ang maong gasa dili pagwali o pagpanudlo. Ang dinasig nga pagwali ug pagtudlo adu nay unod nga *elemento* sa pagpropesiya tungod kay gidihogan man sab kini sa Espiritu, apan dili gayod kini pagpropesiya kon atong estriktohon sa pag-ila. Daghang panahon nga ang gidihogang magwawali o magtutudlo magsulti'g mga butang pinaagi sa kalit nga pagdasig nga wala niya planoha nga isulti, apan kana dili gayod pagpropesiya, bisan pa kon ako moingon nga kana usahay maiisip nga adunay *pagka-propesiyanhon*.

Ang gasa sa pagpropesiya pinaagi sa iyang kaugalingon nagsilbi aron paglig-on, pag dasig ug paglipay:

> Apan ang usa nga nagpropesiya nagsulti ngadto sa mga tawo alang sa pagtudlo ug pagdasig ug paglipay (1 Corinto 14:3).

Busa ang gasa sa pagpropesiya, mismo, walay unod nga pagpadayag. Kana mao nga wala kana magpadayag ug bisan unsang butang mahitungod sa nangagi, karon, o sa umalabot sama sa gibuhat sa pulong sa kaalam ug pulong sa kahibalo. Sama sa akong gisugilon sa nangagi, sa laing bahin, ang mga gasa sa Espiritu makahimo sa pagtrabaho nga nakig-usa sa usag-usa, ug busa ang pulong sa kaalam o ang pulong sa kahibalo mahimong isulti pinaagi sa pagpropesiya.

Kon adunay usa nga atong madunggan nga magpropesiya diha sa usa ka panagtigom ug nagtagna mahitungod sa umaabot nga panghitabo, wala lamang kita makabati ug pag propesiya *lamang*; nakabati kita ug pulong sa kaalam nga gipabati pinaagi sa gasa sa pagpropesiya. Ang yano nga gasa sa pagpropesiya kon paminawon daw sama'g tunada sa usa nga nagbasa ug pagdasig gikan sa Biblia, sama sa, ”Pagmalig-on diha sa Ginoo ug sa kusog sa Iyang gahom” ug, ”Dili ko gayod kamo biyaan ug pasagdan”.

Ang uban kombinsido nga ang propesiya sa Bag-ong Tugon kinahanglan dili magla kip ug bisan unsa nga ”negatibo”, kay kondili malagmit dili kini mosibo sa mga utlanan sa ”pagtudlo ug pagdasig ug paglipay”. Kana, sa laing bahin, dili tinuod. Ang paghatag ug limitasyon sa Dios kon unsay Iyang isulti sa Iyang mga katawhan, ug ang pagtugot la mang Kaniya sa pagsulti kon unsay ilang giisip nga ”positibo” bisan pa kon angay silang badlongon, maoy pagpataas sa kaugalingon labaw pa sa Dios. Ang pagbadlong sa tukma gayod nahiapil diha sa grupo sa *paglamdag* ug *pagdasig*. Akong namatikdan ang mensa he sa Ginoo ngadto sa pito ka Iglesia sa Asia, nga nahitala diha sa Gipadayag ni Juan, nga sa klaro gayod nag-apil ug pagpamadlong. Ato ba diay kining laksion? Wala ako maghuna-huna niana.

2). Ang gasa sa nagkalain-laing matang sa mga dila ug ang pagpanghubad sa mga dila: Ang gasa sa *nagkalain-laing matang sa mga dila* mao ang kalit nga labaw sa kasarangang abilidad sa pagsulti diha sa pinulungan nga dili sinati sa nagsulti. Kini nga gasa kasagarang giubanan sa gasa sa *pagpanghubad sa mga dila,* nga mao ang kalit nga labaw pa sa kasarangang abilidad sa paghubad kon unsay gisulti diha sa wala hiilhi nga pinulungan.

Kini nga gasa gitawag ug ang *pagpanghubad* sa mga dila ug dili ang *pag-usab* sa mga dila. Busa dili kita makadahom ug pulong por pulong gayod nga paghubad sa ”men sahe sa laing pinulungan” ug ang mas labaw pakataas nga paghubad, sa balik-balik ra.

Ang gasa sa pagpanghubad ug mga dila susama ra gayod kaayo sa pagpropesiya tu ngod kay wala usab kini maglangkob ug pagpadayag diha niini ug sa kasagaran alang la mang sa paglamdag, pagdasig, ug paglipay. Kita mahimong moingon nga, sumala sa 1 Corin to 14:5, ang mga dila dugangan sa pagpanghubad sa mga dila moresulta sa propesiya:

> Ug mas dako siya nga nagpropesiya kay sa usa nga nagsulti'g mga dila, gawas kon siya maghubad niini, aron nga ang Iglesia makadawat ug paglamdag.

Sama sa ako nang gisulti, walay pahimangno nga gihatag diha sa Biblia mahitungod sa kon unsaon sa paglihok diha sa mga gasa sa gahom, gamay ra kaayo nga pahimangno mahitungod sa unsaon paglihok diha sa mga gasa sa pagpadayag, apan daw daghan nga mga pahimangno nga gihatag mahitungod sa kon unsaon sa paglihok diha sa mga gasa sa pagpanulti. Tungod kay duna may mga kalibog diha sa Iglesia sa Corinto mahitungod sa pagpanglihok sa mga gasa sa pagpamulong, si Pablo naggahin sa halos tibook kapi tulo katorsi sa Unang Corinto alang sa maong hisgotanan.

Ang pinakaunang problema mao ang mahitungod sa husto nga paggamit sa pagsulti sa laing mga dila, tungod kay sa ato nang nakat-onan sa kapitulo nga mahitungod sa bautismo sa Balaang Espiritu, ang matag magtutuo nga nabautismohan sa Balaang Espiritu adunay abilidad sa pag-ampo diha sa mga dila sa bisan unsang orasa nga iyang gitinguha. Ang mga taga-Corinto kadaghan nga nagsulti'g mga dila panahon nga sila magkatigom, apan daghan niana ang wala gayod mahan-ay.

Ang Nagkalain-laing Gamit Sa Ubang Mga Dila O Pinulungan

The Different Uses Of Other Tongues

Hilabihan gayod kamahinungdanon nga atong masabtan ang kalainan tali sa pag gamit sa wala hiilhi nga dila o pinulungan diha sa publiko ug sa pribado. Bisan pa kon ang matag matutuo nga nabautismohan sa Balaang Espiritu makahimo pagsulti'g mga dila bisan kanus-a, wala kana magpasabot nga ang Dios maggamit kaniya diha sa gasa alang sa pagsulti'g mga dila diha sa publiko. Ang *premirong* gamit sa pagsulti'g mga dila mao nga alang kini sa pribado nga kinabuhing matinud-anon sa matag magtutuo. Ang mga taga Corinto, sa laing bahin, nagtapok ug nagsulti'g mga dila nga walay hubad niini, ug, sa tinud-anay, walay bisan usa nga natabangan ug nalamdagan pinaagi niadto (1 Corinto 14:
6-12,16-19,23,26-28).

Ang usa ka paagi sa pag-ila sa kalahian bahin sa paggamit sa mga dila diha sa publi ko ug diha sa pribadong kahimtang mao ang pag-isip sa pribadong paggamit ingon nga *pag-ampo* diha sa mga dila ug ang publikong paggamit ingon nga *pagsulti'g* mga dila. Si Pablo naghisgot niining duha ka kagamitan diha sa kapitulo katorsi sa iyang unang sulat sa taga Corinto. Unsa man ang kalahian?

Sa dihang *mag-ampo* kita diha sa mga dila, ang atong espiritu *nag-ampo* ngadto sa Dios (1 Corinto 14:2,14). Apan, sa dihang ang usa kalit lang nga gidihugan uban sa gasa sa pagsulti'g

nagkalain-laing mga dila, kana usa ka mensahe sa Dios alang sa mga nagka tapok (1 Corinto 14:5), ug kana masabtan sa dihang ang hubad niana ihatag.

Sumala sa Kasulatan, makahimo kita sa pag-ampo diha sa mga dila kon *gustohon* na to (1 Corinto 14:15), apan ang gasa sa nagkalain-laing mga dila molihok lamang kon gustohon sa *Balaang Espiritu.* (1 Corinto 12:11).

Ang gasa sa nagkalain-laing mga dila sa normal gayod gikuyugan sa gasa sa pagpang hubad sa mga dila. Sa laing bahin, ang pribadong paggamit sa pag-ampo diha sa mga dila, dili kinahanglan nga hubaron. Si Pablo nag-ingon nga sa dihang siya nag-ampo sa mga dila ang iyang huna-huna wala magmabungahon (1 Corinto 14:14),

Kon ang usa mag-ampo diha sa mga dila *siya* lamang ang nadasig (1 Corinto 14:4), apan ang *tibook katawhan nga nagkatigom* madasig kon ang gasa sa nagkalain-laing pi nulungan gikapakita inubanan sa gasa sa pagpanghubad sa mga dila (1 Corinto 14:4b-5).

Ang matag magtutuo kinahanglan mag-ampo diha sa mga dila sa matag-adlaw ingon nga kini kabahin sa kada-adlaw niya nga pagpakigsandurot sa Ginoo. Usa sa kahibolo ngang butang mahitungod sa pag-ampo diha sa mga dila mao nga kini wala magkina hanglan sa paggamit sa imong huna-huna. Kana nagpasabot nga makahimo ka pag-ampo diha sa mga dila bisan kon ang imong huna-huna okopado sa imong gitrabaho o sa uban nga mga butang. Si Pablo misulti ngadto sa mga taga Corinto, ”Nagpasalamat ako sa Dios, nga ako makasulti'g mga dila *labaw kaninyong tanan*” (1 Corinto 14:18). Siya mahimo nga naggasto'g daghang panahon sa pagsulti'g mga dila nga maoy nakapalabaw kaniya kompara sa tibook Iglesia sa Corinto!

Si Pablo nagsulat usab nga kon kita mag-ampo diha sa mga dila, usahay kita ”magpa nalangin sa Ginoo” (1 Corinto 14:16-17). Tulo ka higayon nga ang akong ”pag-ampo diha sa laing pinulungan” nasabtan sa usa nga anaa nga nakahibalo sa pinulungan nga akong gipamulong samtang ako nag-ampo. Niadtong tulo ka higayon ako nagsulti'g Hinapon. Ka usa niana ako misulti ngadto sa Ginoo diha sa Hinapon nga, ”Maayo Ka Gayod”. Sa laing panahon, ako miingon, ”salamat kaayo Kanimo.” Sa lain pa gayong okasyon ako miingon, “pagdali sa pag-anhi, pagdali sa pag-anhi; naghulat ako”. Dili ba kahibulongan man kana? Wala gayod ako makakat-on sa pinulongang Hinapon, apan maayo nalang nga sa tulo ka higayon ako ”nagpanalangin sa Ginoo” diha sa Hinapon nga sinultihan.

Ang Pahimangno Ni Pablo Mahitungod Sa Pagsulti'g Mga Dila

Paul’s Instruction For Speaking In Tongues

Ang pahimangno ni Pablo ngadto sa Iglesia sa Corinto tukma klaro gayod kaayo. Sa matag panagtigom, ang ihap sa mga tawo nga gitugotan sa pagsulti diha sa publiko uban sa pagsulti'g mga dila limitado lamang diha sa duha o tulo. Dili pod sila magdungan, kon dili maghulat ug moestorya sumala sa ilang turno (1 Corinto 14:27).

Si Pablo wala magpasabot nga tulo ra gayod ka ”mensahe sa dila” ang gitugotan, kon dili nga dili molabaw sa tulo ka tawo lamang ang tugotan sa pagsulti'g mga dila sa matag tigom. Maoy panghuna-huna sa uban nga kon adunay labaw sa tulo ka tawo nga kanunay gibalik-balik sa paggamit diha sa gasa sa nagkalain-laing mga dila, ang matag usa kanila mahimong magsalig sa Espiritu ug hatagan sa ”mensahe sa mga dila” nga gitinguha sa Espiritu nga ipakita diha sa Iglesia. Kon dili kini tinuod, ang pahimangno ni Pablo mahimong maghatag ug utlanan sa lihok sa Balaang Espiritu diha sa paghatag ug kuta sa ihap sa mga mensahe sa mga dila nga mahimo

untang ipakita sa uban pang mga panagkatigom. Kon ang Balaang Espiritu dili mohatag ug sobra sa tulo ka mga gasa sa pagsulti'g laing pinulungan diha sa panagtigom, wala na kinahanglana ang mga pahi mangno ni Pablo.

Susama ra usab ang katinud-anan niini diha sa pagpanghubad sa mga dila. Gihuna- huna usab nga tingali sobra sa usa ka tawo diha sa panagtigom ang mahimong mosan dig sa Espiritu ug mohatag sa hubad sa ”mensahe sa mga dila”. Ang maong mga tawo pa ga-isipon nga ”mga tighubad” (1 Corinto 14:28), ingon nga sila mahimong gamiton kanu nay sa gasa sa pagpanghubad sa mga dila. Kon kana tinuod, malagmit mao kana ang gi hisgotan ni Pablo sa dihang siya nagpahimangno nga, ”usa lamang ang maghubad” (1 Co rinto 14:27). Malagmit wala siya mag-ingon nga isa ra ka tawo ang mahimong mag hubad sa *tanang* mga mensahe sa mga dila; kondili igo lamang siyang nagpasidaan batok sa ”nagkompetensyahay nga pagpanghubad” sa mao ra nga mensahe. Kon ang usa ka tighubad maghubad ug mensahe sa mga dila, nan ang laing tighubad dili tugotan nga mohubad sa mao ra nga mensahe, bisan pa kon naghuna-huna siya nga makahatag pa siya sa mas nindot pa nga hubad.

Sa kinatibuk-an, ang matag butang kinahanglan buhaton ”sa hapsay ug han-ay nga pamatasan” diha sa matag tigom sa Iglesia—kinahanglan dili sila mahimo nga magka yamukat na hinuon diha sa walay putol, makalilibog ug gani nagkompetensyahay na nga pagpangestorya. Agi'g dugang, ang mga magtutuo kinahanglan mahimo nga sensitibo ngadto sa matag dili magtutuo nga mahimong nitambong sa ilang mga panag tigom, sama sa gisulat ni Pablo:

> Busa kon ang tibook Iglesia magkatigom nga maghiusa ug ang tanan magsulti'g mga dila, ug ang mga walay gasa nga mga tawo o kaha mga dili magtutuo mosulod, dili ba sila moingon nga kamo nangabuang? (1 Corinto 14:23).

Kana mao ang klaro nga problema sa Corinto—ang matag usa nagsulti'g mga dila nga magdungan, ug kasagaran walay interpretasyon o hubad.

Pipila Ka Mga Pahimangno Mahitungod Sa Mga Gasa Sa Pagpadayag

Some Instruction Concerning Revelation Gifts

Si Pablo nagtanyag ug pipila ka mga pahimangno mahitungod sa ”mga gasa sa pagpa dayag” may kalimbigitan sa ilang pagpakita pinaagi sa mga Propeta:

> Ug tugoti nga duha o tulo ka propeta ang mosulti, ug tugoti nga ang uban maoy mopasa ug paghukom. Apan kon ang pagpadayag paga himu-on ngadto sa lain nga naglingkod, pahiloma ang nag-una. Kay kamo makahimo nga magpropesiya ang usag-usa, aron nga ang tanan makakat-on ug ang tanan madasig; ug ang mga espiritu sa mga propeta nailalom sa mga propeta; kay ang Dios dili Dios sa kalibog kondili sa kalinaw, susama sa tanang Iglesia sa mga balaan (1 Corinto 14:29-33).

Ingon nga adunay mga sakop sa lawas didto sa Corinto nga sa klaro gayod kanunay nga gigamit diha sa gasa sa pagpanghubad sa mga dila nga nasayran ingon nga mga “maghuhubad”, aduna usab didtoy mga kanunay nga gigamit diha sa mga gasa sa pagpropesiya ug mga pagpadayag nga giisip nga mga ”propeta”. Kini dili parehas nga matang sa mga propeta sa Daang Tugon o kaha usa nga parehas kang Agabus sa Bag-ong Tugon (Buhat 11:28; 21:10). Kondili, ang ilang pagministeryo mahimong gilimi tahan lamang diha sa ilang lokal nga Iglesia.

Bisan pa kon adunay labaw sa tulo ka mga propeta ang anaa sa usa ka panagkatigom sa Iglesia, si Pablo sa makausa nagplastar ug mga utlanan, nga tukma nga naghatag ug li mitasyon sa ministeryo sa pagpropesiya diha lamang sa ”duha o tulo ka propeta”. Kini sa makausa pa nagsugyot nga sa dihang ang Espiritu maghatag ug espirituhanong mga gasa diha sa panagtigom, sobra pa sa usa ka tawo ang mahimong mosalig sa pagdawat sa maong mga gasa. Kon mao kini, ang pagpahimangno ni Pablo moresulta sa paghatag sa Espiritu ug mga gasa nga dili pahimuslan pag-ayo sa lawas, ingon nga siya naghatag ug limitasyon kon pila lamang ka mga propeta ang mahimong mosulti.

Kon dunay labaw sa tulo ka mga propeta nga anaa, ang uban bisan gidid-an sa pagsul ti, makahimo gihapon sa pagtabang pinaagi sa paghukom kon unsay gikasulti. Kini usab nagpaila sa ilang abilidad sa pag-ila kon unsay gisulti sa Espiritu ug posible nga nagpasa bot nga sila mismo mahimong nagsalig sa Espiritu aron gamiton sa pinaka gasa nga gi kapakita pinaagi sa ubang mga propeta. Kay kondili makahimo sila sa paghukom sa mga propesiya sa pangkinatibuk-an lamang nga pamaagi, pinaagi'g pagsiguro nga sila nahi-uyon sa pagpadayag nga gihatag na sa Dios (sama sa Kasulatan), usa ka butang nga mahimo lamang sa usa kahamtong na nga magtutuo.

Si Pablo naghisgot nga kini nga mga propeta mahimo nga magpropesiya nga magsu nod (1 Corinto 14:31) ug nga ang ”espiritu sa mga propeta nailalom sa mga propeta” (1 Corinto 14:32), nga nagpaila nga ang matag propeta mahimong magpugong sa iyang kaugalingon sa pagpahunong sa uban, bisan pa kon gihatagan ug pagpadayag o propesiya gikan sa Espiritu aron ipa-ambit sa kongregasyon. Kini nagpakita nga ang Espiritu mahimong mohatag ug gasa sa sama nga oras ngadto sa ubay-ubay nga mga propeta nga anaa sa usa ka panagtigom, apan ang matag propeta mahimo o kinahanglan gayod nga magpugong kon ang iyang mga pagpadayag o propesiya ipadayag gayod ngadto sa lawas.

Kini tinuod usab ngadto sa gasa sa pagpanulti nga mahimong ipadayag ngadto kang bisan kinsa nga magtutuo. Kon ang maong tawo nakadawat ug mensahe sa mga dila o propesiya nga gikan sa Ginoo, iya osa kining pugngan hangtod moabot ang saktong panahon diha sa maong panagtigom. Kay sayop gayod ang pagbalda sa bisan kinsa nga nagpropesiya o kaha ang pagtudlo sa uban nga ipadayag ang imong propesiya.

Sa dihang si Pablo nag-ingon, ”makahimo kamo sa pagpropesiya usa ug usa” (1 Corin to 14:31), hinumdomi nga siya nagsulti mahitungod sa mga propeta nga nakadawat na ug mga propesiya. Ang uban tingali sa makasusubo gayod nagdala sa mga pulong ni Pablo nga wala mahisubay sa saktong plastada sa unod niini ug nag-ingon nga ang *matag* magtutuo makapropesiya sa *matag* panagkatigom sa lawas. Ang gasa sa pagpropesiya gihatag kon pagbuot sa Espiritu.

Niining adlawa, labaw pa sa kaniadto, ang Iglesia nagkinahanglan sa tabang, gahom, presensiya ug mga gasa sa Balaan nga Espiritu. Si Pablo nagpahimangno o nagsugo sa mga magtutuo sa Corinto sa ”pagtinguha gayod sa espirituhanong mga gasa, apan ilabina gayod nga

kamo magpropesiya" (1 Corinto 14:1). Kini nagpaila nga ang gitas-on sa atong tinguha adunay mabuhat diha sa pagpakita sa mga gasa sa Espiritu, kay kon dili pa si Pablo dili na unta maghatag sa maong mga pahimangno. Ang ministro nga nanghimo'g tinun-an,nga nagtinguha nga gamiton sa Dios alang sa Iyang himaya, kinahanglan diay nga sa sensiro gayod magtinguha sa espirituhanong mga gasa ug magtudlo sa iyang mga gihimong disipolo sa pagbuhat sa parehas ra.

KAPITULO DOSE ANYOS
CHAPTER EIGHTEEN
Mga Regalo sa Ministeryo
The Ministry Gifts

> Apan sa usag-usa kanato ang grasya gikahatag sumala sa sukdanan sa gasa ni Cristo...Ug Iyang gihatag ang uban ingon nga *mga apostoles,* ug ang uban ingon nga *mga propeta*, ug ang uban ingon nga *mga ebanghelista*, ug ang uban ingon nga *mga pastor* ug *mga magtutudlo*, aron sa pagsangkap sa mga balaan alang sa trabaho sa pag-alagad, alang sa pag lig-on sa lawas ni Cristo; hangtod nga kita makadangat sa pagka-usa sa pagtuo, ug sa kahibalo sa Anak sa Dios, ngadto sa pagka-hamtong nga tawo, ngadto sa sukdanan sa pamarog nga nahisakop sa kahupnganan ni Cristo (Efeso 4:7; 11-13).
>
> Ug ang Dios nagtudlo diha sa Iglesia ug, una mga *apostoles*, ika-duha *mga propeta*, ika-tulo *mga magtutudlo*, ug unya *mga milagro*, ug unya *mga gasa sa pagpang-ayo*, *mga magtatabang*, *mga pagdumala, nagkalain-laing mga dila o mga pinulongan*
> (1 Corinto 12:28).

Ang *mga gasa sa pagministeryo*, sama sa kasagarang tawag kanila, mao ang mga pag tawag ug ang mga nagkalain-laing abilidad nga gihatag ngadto sa mga tukmang mga magtutuo nga maoy nakapahimo kanila nga mobarog diha sa buluhaton sa pagka-apostol, pagka-propeta, pagka-ebanghelista, pagka-pastor o pagka-magtutudlo. Walay si bisan kinsa nga makapahiluna kaniya niining mga trabahoa. Kondili, nga ang usa gitawag ug gigasahan sa Dios.

Posible nga ang usa ka persona mahimong molukop ug sobra sa usa niining lima ka mga buluhaton, apan ang klaro lamang nga kombinasyon maoy posible. Pananglit, posible nga ang usa ka magtutuo mahimong tawgon nga mobarog diha sa trabaho sa usa ka pastor ug magtutudlo o kaha usa ka propeta nga magtutudlo. Apan dili angayan, sa laing bahin, nga ang usa mahimong mobarog sa trabaho sa pagkapastor ug pagka ebanghelista tungod kay ang buluhaton sa usa ka pastor nagkinahanglan nga magpundo siya sa usa ka lugar aron mag-alagad sa usa ka lokal nga panon, ug busa dili siya makahimo sa trabaho sa usa ka ebanghelista nga gikinahanglan mobiyahe kanunay.

Bisan kon kining lima ka mga trabaho gigasahan sa nagkalahi-lahi gayod o lahi-lahi nga katoyuan, silang tanan gihatag ngadto sa Iglesia alang sa hiniusang katuyoan—nga mao ang pagsangkap sa mga balaan alang sa trabaho sa pag-alagad" (Efeso 4:12). [59]*Ang tumong sa matag ministro mao ang pagsangkap sa mga Balaang tawo* (nga maoy buot ipasabot sa pulong "mga santos") *alang sa mga buhat sa pag-alagad.* Sa laing bahin, ang mga gipanagtawag alang sa maong buluhaton sa kasagaran, nanaggawi ingon nga sila gitawag dili alang sa pagsangkap sa mga balaang tawo alang sa pag-alagad, kondili sa paglingaw sa mga unodnong mga tawo nga nanaglingkod diha sa panagtigom—panagtigom sa Iglesia. Ang matag tawo nga gitawag bisan hain niini nga trabaho nagkinahanglan ug makanunayon nga pagsusi sa iyang natampo nganha "sa pagsangkap sa mga balaan alang sa pag-alagad". Kon ang matag ministro magbuhat niini, daghan ang magwagtang sa ubay-ubay nga mga kalihokan nga nasaypan sa pag-isip nga "ministeryo."

Ang Uban Bang Mga Gasa Sa Pagpamuhat Alang Lamang Sa Unang Iglesia?

Were Some Ministry Gifts Only For The Early Church?

Hangtod kanus-a man igahatag ngadto sa Iglesia kining maong mga gasa sa pagministeryo? Si Jesus magahatag kanila samtang ang Iyang mga balaang katawhan nagkinahanglan pa nga masangkapan alang sa pag-alagad, nga hangtod gayod sa Iyang pagbalik. Ang Iglesia sa walay hunong nagpasulod ug mga bag-ong natawo nga mga Cristohanon kinsa nagkinahanglan nga motubo, ug ang uban kanato sa kanunay adunay lawak nga alang sa paghamtong sa espirituhanon.

Ang uban sa makasusubo naghukom nga duha lamang kaklase sa pagministeryo ang anaa karon—mga pastor ug mga ebanghelista—nga morag ang Dios nag-usab sa Iyang mga plano. Apan dili, nagkinahanglan gihapon kita ug mga apostoles, mga propeta ug mga magtutudlo ingon nga ang nag-unang Iglesia nagkinahanglan usab. Ang rason ngano nga wala kita makakita'g mga ehemplo niini nga mga gasa diha sa daghang mga kasimbahanan sa tibook kalibotan karon mao nga tungod kay si Jesus magahata'g niini nga mga gasa sa Iyang Iglesia, dili sa peke, dili balaan, ug Iglesia sa sayop nga ebanghelyo. Ang makita lamang diha sa peke nga Iglesia mao kadtong naghimo ug huyang nga pagsulay sa pagtuman niini nga mga katungdanan sa ubang mga gasa sa pagministeryo (kasagaran mga pastor ug mga ebanghelista), apan sila lisod kaayo nga makasundog sa tinawag gayod sa Dios nga pagministeryo nga may dinihogang mga gasa nga gihatag ni Jesus ngadto sa *Iyang* Iglesia. Sila sa klaro gayod wala magsangkap sa mga balaang katawhan alang sa mga buhat sa pag-alagad, tungod kay ang pinaka-ebanghelyo nga ilang giproklamar wala moresulta sa pagkabalaan; kini naglimbong lamang sa mga tawo ngadto sa paghuna-huna nga sila gipasaylo na. Ug ang maong mga tawo walay tinguha nga masangkapan alang sa pag-alagad. Wala silay tuyo sa paglimod sa ilang kaugalingon ug sa pagpas-an sa ilang mga krus.

Unsaon Man Nimo Pagkahibalo Nga Ikaw Tinawag?

How Do You Know If You Are Called?

[59]Usa kini ka lain nga paagi sa pag-ingon, "alang sa pagpanghimo'g mga tinun-an ni Jesu-Cristo".

Unsaon man pagkahibalo sa usa ka tawo kon siya gitawag ba ngadto sa usa niini nga mga trabaho diha sa Iglesia? Una sa tanan, siya mobati ug langitnon nga pagtawag gikan sa Dios. Iyang makita ang iyang kaugalingon nga nibati'g kabug-aton sa pagtuman ug usa ka buluhaton. Kini mas labaw pa kaysa yano lamang nga pagtan-aw sa usa ka panginahanglan nga kinahanglang pun-on. Kini usa ka hinatag sa Dios nga kagutom sa kinasuloran nga mo *obligar* sa usa ka tawo ngadto sa tukma nga buluhaton. Kon siya tinuod nga gitawag sa Dios, dili gayod siya matagbaw hangtod nga makasugod siya sa pagtuman sa iyang tawag. Kini walay kalambigitan sa pagka-tinudlo pinaagi'g tawo o komitiba sa mga tawo. Ang Dios maoy usa nga mamuhat sa pagtawag.

Ika-duha, ang tawo nga tinuod gayong gitawag makakita sa iyang kaugalingon nga gi sangkapan sa Dios sa pagtuman sa trabaho-on nga hinatag sa Dios. Ang matag usa sa lima ka mga buluhaton nagdala uban niini ug mga labaw pa sa kasarangan nga dihog nga maoy maghatag ug kakayahan sa usa tawo sa pagbuhat unsay gusto sa Dios nga ipa buhat kaniya. Uban sa pagtawag moabot usab ang dihog. *Kon walay dihog, walay pagtawag.* Ang usa malagmit magtinguha nga mamuhat diha sa usa ka buluhaton, moapil sa eskwelahan sa Biblia sulod sa upat ka tuig nga mag edukar sa iyang kaugalingon ug mangandam alang sa maong pagpamuhat, apan kon wala ang pagdihog gikan sa Dios, wala gayod siyay kahigayunan alang sa tinuod nga kalamposan.

Ika-tulo, iyang makita nga ang Dios nag-abli ug pultahan alang sa kahigayunan alang kaniya aron iyang mabansay kining maong mga gasa. Niini nga paagi iyang mapamatud-an ang iyang kaugalingon nga matinud-anon, ug sa susama usab siya pagasaligan sa di nagkong mga kahigayunan, mga responsibilidad ug mga gasa.

Kon ang tawo wala mobati ug langitnong kahigwaos sa sulod ug pagtawag nga alang sa usa niining lima ka mga gasa sa pagministeryo, o kaha wala siya makabantay kon du na bay espisyal nga pagdihog aron sa pagtuman sa hinatag sa Dios nga buluhaton, o kaha walay kahigayonan nga mitumaw aron mabansay ang mga gasa nga gihuna-huna niya nga anaa kaniya, kanang tawhana kinahanglan dili mosulay diha sa usa ka buluhaton diin wala siya tawga sa Dios niini. Kondili, kinahanglan siya nga motrabaho aron mahimong panalangin diha sa lawas sa iyang lokal nga Iglesia, o sa iyang mga silingan, ug diha sa iyang lugar nga gitrabahoan. Bisan tuod wala siya tawga diha sa ”lima ka matang” sa pagpamuhat, apan siya gitawag aron moalagad nga magagamit sa mga gasa nga gihatag sa Dios kaniya, ug kinahanglan nga maningkamot siya aron kapamatud-an niya ang iyang kaugalingon nga matinud-anon.

Bisan kon ang Kasulatan naghisgot ug lima ka mga gasa sa pagministeryo, kini wala magpaila nga ang matag tawo nga nagbarog diha sa usa ka tukma nga trabaho makaba ton ug managsama gayod nga pagpamuhat. Si Pablo nagsulat nga aduna gayoy ”klasi-klasi nga pagpamuhat” (1 Corinto 12:5), nga naghimong posible sa kalahian tali sa duha ka magbubuhat nga namuhat sa mao ra nga trabaho. Dugang pa, daw adunay nagkalain- lain usab nga sukod sa dihog nga nagpuyo diha kanila nga anaa niini nga buluhaton, bu sa mahimo nato ang pag-ilag dugang pa sa matag buluhaton pinaagi sa kahimtang sa su kod sa dihog. Pananglit, adunay pipila ka mga magtutudlo nga makita nga daw mas dini hugan pa diha sa pinasahi nga paagi kay sa ubang mga magtutudlo. Mao ra usab ang mahitungod sa ubang mga gasa sa pagministeryo. Ako personal nga nagtuo nga bisan kinsa nga ministro makahimo'g mga butang nga moresulta sa pagtaas sa dihog diha sa iyang pagministeryo, sama sa pagpamatuod sa iyang kaugalingon

nga matinud-anon sulod sa gikatakda nga panahon ug maghimo'g halawom nga paglain sa iyang kaugalingon ngadto sa Dios.

Usa Ka Mas Haduol Nga Paglantaw Sa Buluhaton Sa Apostoles
A Closer Look At The Office Of Apostle

Ang gregong pinulungan nga gihubad ug *apostoles* mao ang *apostolos* ug sa literal nagkahulugan kini ug ”usa nga gipadala”. Ang tinuod nga apostoles sa Bag-ong Tugon maoy usa ka magtutuo nga langitnong gipadala ngadto sa usa ka tukma nga lugar o mga lugar aron pag-establisar sa kaiglesiahan. Siya maoy magpahiluna sa espirituhanong pundasyon sa ”patukod sa Dios” ug medyo ikatandi ngadto sa usa ka ”kinatibuk-ang magtutukod,” sama sa gisulat ni Pablo nga apostoles mismo:

> Kay kami mga masigka-magbubuhat sa Dios; kamo mao ang uma sa Dios, tinukod sa Dios. Sumala sa grasya sa Dios nga gikahatag kanako, ingon nga maalamong *hanas nga tigtukod*, ako nagpahimutang sa pun dasyon, ug ang lain nagtukod diha niini (1 Corinto 3:9-10).

Ang ”hanas nga magtutukod”, o kinatibuk-ang magtutukod, nagbantay sa tibook proseso sa pagtukod—nakita na niyang daan ang homana nga produkto. Dili siya espesyalista nga tigpamanday o kaha tigpahimutang sa adobi. Siya *malagmit* makahimo sa pagbuhat sa trabaho sa usa ka karpentero o tigpahimutang sa mga adobi, apan dili gayod sama ka maayo kaysa mga tawo nga maoy naandan ang pagbuhat niini. Sa samang paagi, ang usa ka apostoles mahimong motrabaho sa trabaho sa usa ka ebanghelista o pastor, apan sa limitado nga panahon lamang samtang siya nag-establisar sa mga kaiglesiahan. (Si apostol Pablo kasagaran nga magpabilin sa usa ka lugar gikan sa unom ka bulan ngadto sa tulo ka tuig).

Ang apostoles maayo kaayo diha sa pag-establisar ug mga kaiglesiahan ug unya ban tayan sila aron sila magpabilin diha sa dalan sa Dios. Ang apostoles mao ang responsable sa pagplastar sa mga magulang o pangulo/mga pastor/mga magbalantay aron sa pagbantay sa mga karnero sa matag katigoman nga iyang gitanom (Buhat 14:21-23; Tito 1:5).

Ang Tinuod Ug Ang Peke Nga Mga Apostoles
True And False Apostles

Daw ingon ug ang ubang mga ministro niining mga adlawa, nga nangandoy ug otori dad diha sa matag kahugpungan sa Iglesia, daw dali ra kaayo nga makaproklamar sa ilang kaugaligon sa ilang tumo-tumo nga tawag sa pagka-apostoles, apan ang kasagaran nakasugat ug dagkong problema. Tungod kay wala man sila maka-establisar ug mga kati goman sa Iglesia (o kaha usa lamang o duha) ug wala poy gasa ug dihog sa Biblikal nga pagka apostol, sila kinahanglan pa nga mangita ug mga pastor nga dali ra nilang mauto-uto nga motugot kanila sa pagbaton ug otoridad diha sa ilang mga simbahan. Kon ikaw usa ka pastor, likayi gayod nga ikaw mauto niining mga giisa sa kaugalingon, ug gutom sa gahom nga mga peke nga apostoles. Kasagaran kanila mga lobo nga nagbisti'g karnero. Kasagaran kwarta lamang ang ilang giapas. Ang Kasulatan nagpasidaan mahitungod sa mga peke nga mga apostoles (2 Corinto 11:13;

Pinadayag 2:2). Kon sila mosulti kanimo nga sila apostoles, kana malagmit timailhan nga sila dili gayod apostoles. Ang ilang bunga mosulti gayod alang sa ilang kaugalingon.

Ang usa ka pastor nga nag-establisar ug ilang kaugalingong Iglesia ug nagpabilin aron pagpastor niini alang sa daghang katuigan dili gayod usa ka apostoles. Ang maong pastor, *malagmit,* mahimong tawagon nga ”apostolanon nga pastor” tungod kay sila nag ugba man ug ilang kaugalingon nga simbahan. Sa gihapon, wala sila magbarog diha sa trabaho sa usa ka apostoles tungod kay ang apostoles kanunay nagtanom ug mga kaiglesiahan.

Ang tinuod nga ”misyonaryo” nga gipadala ug gidihogan sa Dios, sama sa tawag kanila niining mga adlawa, kansang pinaka sentro nga tawag mao ang pag-establisar ug mga kahugpungan sa Iglesia, mobarog gayod diha sa trabaho sa pagka apostoles. Sa laing bahin, ang mga misyonaryo nga nagtrabaho diha sa pagpahimutang ug mga eskwelahan sa Biblia o kaha sa pagbansay sa mga pastor dili mga apostoles kondili mga magtutudlo.

Ang tinuod nga buluhaton sa apostol gihulagway kini diha sa mga sobra pa sa kasara ngan nga mga timaan ug mga katingalahan, nga diin mga kasangkapan nga motabang kaniya aron sa pag-establisar ug mga kaiglesiahan. Si Pablo nagsulat:

> Sa walay pagrespeto, ako gayod maoy pinakaubos sa mga ilado nga mga apostoles, bisan kon ako walay nahot. Ang mga timaan sa tinuod nga pagka-apostoles ginabuhat diha kaninyo uban sa tanang pagkamalahutayon, pinaagi sa mga timaan ug mga katingalahan ug mga milagro (2 Corinto 12:11b-12).

Kon ang usa ka persona walay mga timaan ug mga katingalahan nga nag-uban diha sa iyang pagpamuhat, dili siya apostoles. Sa klaro gayod, ang tinuod nga apostoles talagsa-on nalang, ug wala sila diha sa mga peke, dili balaan, ug mga Iglesia nga sayop ang ebanghelyo. Ako silang nakit-an labina diha sa mga lugar sa kalibotan nga aduna pay ulay nga mga teritoryo alang sa ebanghelyo.

Ang Taas Nga Ranggo Sa Apostoles

The High Rank Of The Apostle

Sa managsamang listahan sa mga gasa sa pagministeryo diha sa Bag-ong Tugon, ang trabaho sa apostoles maoy unang gilista, nga nagpaila nga kini pinakataas nga tawag (Efe so 4:11; 1 Corinto 12:28).

Walay bisan isa nga nagsugod sa iyang pagpamuhat ingon nga apostoles. Ang usa ka tawo mahimong tawgon nga apostoles *sa kadugayan*, apan dili siya magsugod niana nga buluhaton. Iya unang pamatud-an ang iyang kaugalingon ingon nga matinud-anon sulod sa pipila ka mga katuigan diha sa pagpangwali ug sa pagpanudlo, ug unya, sa kadugayan, siya magbarog na diha sa opisina nga giandam sa Dios alang kaniya. Si Pablo gitawag bisan diha pa sa tago-angkan sa iyang inahan aron mahimong apostoles, apan iya una nga gitapos ang daghang katuigan diha sa permanente nga pagministeryo sa wala pa siya hingpit nga mibarog gayod diha sa maong opisina (Galacia 1:15-2:1). Siya nagsugod sa tinuod gayod ingon nga magtutudlo ug propeta (Buhat 13:1-2), ug sa unahan siya gipataas nga mahimong apostoles sa dihang siya gipadala sa Balaang Espiritu (Buhat 14:14).

Atong makita ang paghisgot mahitungod sa ubang mga apostoles gawas kang Pablo ug sa orihinal nga dosi diha sa Buhat 1:15-26; 14:14; Roma 16:7; 2 Corinto 8:23; Galacia 1:17-19;

Filipos 2:25 ug 1 Tesalonica 1:1 uban sa 2:6. (Ang pulong nga gihubad ug *repre sentante* sa 2 Corinto 8:23 ug Filipos 2:25 mao ang gregong pulong nga *apostolos*). Kini nagpa-walay bili sa teorya nga ang opisina sa pagka-apostoles limitado lamang sa dosi ka mga tawo.

Dosi lamang hinuon ka mga tawo ang mahimong edeklarar nga ”Mga Apostoles sa Cordero,” ug kadto lamang dosi ang adunay espisyal nga lugar sa paghari ni Cristo sulod sa usa ka libo ka tuig (Mateo 19:28; Pinadayag 21:14).Wala na kita magkinahanglan ug apostoles nga sama kang Pedro, Santiago ug Juan kinsa talagsaon nga gidasig aron pagsulat ug Kasulatan, tungod kay ang pagpadayag sa Biblia kompleto na. Hinuon, niining adlawa, nagkinahanglan gihapon kita'g mga apostoles nga moestablisar ug mga kaiglesiahan pinaagi sa gahom sa Balaan nga Espiritu, sama sa gibuhat ni Pablo ug uban pang mga apostoles, sama sa gihulagway diha sa libro sa Mga Buhat.

Ang Trabaho Sa Propeta

The Office Of Prophet

Ang propeta maoy usa nga nagdawat ug labaw pa sa kasarangan nga pagpadayag ug nagsulti pinaagi sa langitnong pagdasig. Sa kinaiyahan, siya gigamit kanunay diha sa espirituhanong mga gasa sa pagpropesiya ug ingon man usab diha sa mga gasa sa pagpadayag nga mao ang: pulong sa kaalam, pulong sa kahibalo, ug pagmatikod sa mga espiritu.

Si bisan kinsa nga mga magtutuo mahimong gamiton sa Dios diha sa gasa sa pagpro pesiya kon pagbulut-an sa Espiritu, apan wala kana maghimo kaniya nga propeta. Ang usa ka propeta, una sa tanan, maoy usa ka ministro nga makahimo sa pagtudlo ug pagwali uban sa dihog. Tungod kay ang propeta daw ingon ug ika-duha sa pinakataas nga pagtawag (tan-awa ang han-ay sa paglista niini diha sa 1 Corinto 12:28), bisan ang usa ka permanente nga ministro dili mahimong ibutang diha sa trabaho sa usa ka propeta hangtod nga siya nidangat na ug pipila ka mga katuigan diha sa pagministeryo. Kon buhaton niya ang pagbarog diha niini nga trabaho, makabaton siya sa labaw pa sa kasarangan nga pag sangkap nga nag-uban niana.

Duha ka mga tawo nga gihinganlag propeta diha sa Bag-ong Tugon mao sila si Judas ug si Silas. Atong mabasa diha sa Buhat 15:32 nga sila nagpagawas ug tag-as nga mga propesiya ngadto sa Iglesia sa Antioquia:

> Ug si Judas ug si Silas, nga mga propeta usab, nagdasig ug naglig-on sa mga kaigsoonan uban sa taas nga mensahe.

Lain pang ehemplo sa Bag-ong Tugon mahitugod sa usa ka propeta mao si Agabo. Di ha sa Mga Buhat 11:27-28 atong mabasa:

> Karon niining panahona ang pipila ka mga propeta minaog gikan sa Je rusalem ngadto sa Antioquia, Ug usa kanila mitindog ug misugod sa pagpaila pinaagi sa Espiritu nga aduna gayoy dakong kagutom sa tibo ok kalibotan. Ug kini mahitabo sa paghari ni Claudio.

Masayran nga si Agabo gihatagan ug pulong sa kaalam—usa ka butang mahitungod sa umalabot gipadayag ngadto kaniya. Sa siguro gayod, si Agabo walay nasayran mahitu ngod sa

usa ka butang nga mahitabo sa umalabot, siya nasayod lamang sa gusto sa Espiritu nga ipadayag kaniya.

Sa Buhat 21:10-11, adunay laing ehemplo sa pulong sa kaalam nga naglihok pinaagi sa pagpamuhat ni Agabo. Nianang panahona tungod ug alang kadto sa usa ka tawo, nga si Pablo:

> Ug samtang kami nagpundo didto sulod sa pipila ka mga adlaw, usa ka propeta nga ginganlag si Agabo miabot gikan sa Judea. Ug sa miduol siya kanamo, gikuha niya ang bakos ni Pablo, ug iya kining gibugkot sa iyang kaugalingong mga tiil ug kamot, ug miingon, ”Kini mao ang gisulti sa Balaang Espiritu:” niining paagiha pagagaposon sa mga taga Jerusalem ang tag-iya niining bakos ug itugyan siya ngadto sa mga kamot sa mga Hentil.”

Subay ba sa Kasulatan ilalom sa bag-ong pakigsaad ang pagpangayo ug personal nga giya gikan sa usa ka propeta? Dili. Ang rason mao nga tungod kay ang tanang mga magtutuo anaay Balaang Espiritu sa sulod nila aron paggiya kanila. Ang propeta mohi mo lamang sa *pagkompirma* ngadto sa usa ka magtutuo kon unsay nasayran sa maong magtutuo nga giya sa Dios diha sa iyang kaugalingong espiritu. Pananglit, sa dihang si Agabo mipropesiya ngadto kang Pablo, wala siya maghatag ug giya kon unsay iyang buhaton; ang iya lamang gikompirma mao ang nasayran ni Pablo sa pipila na ka panahon.

Sama gikasulti sa nangagi, si Pablo nagbarog diha sa trabaho sa usa ka propeta (ug magtutudlo) sa wala pa siya tawga diha sa buluhaton sa pagka apostol (Buhat 13:1). Nasayod kita nga si Pablo nagdawat ug mga pinadayag gikan sa Ginoo sumala sa Galacia 1:11-12, ug aduna usab siyay pipila ka mga panan-awon (Buhat 9:1-9; 18:9-10; 22:17-21; 23:11; 2 Corinto 12:1-4).

Sama sa mga tinuod nga apostoles, dili kita makakita'g tinuod nga mga propeta diha sa sulod sa peke nga Iglesia. Ang peke nga Iglesia naghingilin (ug nagbuhat gayod) ug naglikay sa tinuod nga mga propeta sama kang Silas, Judas ug Agabo. Ang rason mao nga ang tinuod nga mga propeta magdalag pagpadayag mahitungod sa kasuko sa Dios sa ilang pagkamasinupakon (sama sa gibuhat ni Juan sa kasagarang kaiglesiahan sa Asia Minor diha sa premirong duha ka kapitulo sa Pinadayag). Ang peke nga Iglesia dili abli alang niana.

Ang Trabaho Sa Magtutudlo

The Office Of Teacher

Sumala sa nakalista nga han-ay diha sa 1 Corinto 12:28, ang trabaho sa usa ka magtu tudlo maoy ikatulo sa pinakataas nga pagtawag. Ang magtutudlo maoy usa nga gidiho gan labaw pa sa kasarangan aron monudlo sa pulong sa Dios. Tungod kay ang usa nag tudlo sa Biblia wala kini magpasabot nga siya magtutudlo sa Bag-ong Tugon. Daghan ang nagtudlo tungod kay giganahan sila o kaha nibati sila nga obligado sa pagbuhat sa ingon, apan ang tawo nga nagbarog diha sa trabaho sa pagkamagtutudlo labaw sa kasa rangan nga gigasahan aron magtudlo. Siya kanunay nga gihatagan ug labaw pa sa kasara ngan nga mga pagpadayag mahitungod sa pulong sa Dios ug makahimo sa pagpasabot sa Biblia sa paagi nga kini mahimong masabtan ug mahimong buhaton.

Si Apollo maoy usa ka ehemplo sa Bag-ong Tugon kinsa nagbarog niini nga trabaho.

Si Pablo nagkompara sa iyang apostoliko nga pagministeryo ngadto sa ministeryo sa pag panudlo ni Apollo diha sa 1 Corinto pinaagi sa pag-ingon:

> Ako ang nagtanom, si *Apollo ang nagbisbis,* apan ang Dios maoy nag patubo...akoy nagpahimutang sa pundasyon, ug *ang lain maoy nagtu kod diha niini* (1 Corinto 3:6,10b).

Si Apollo nga magtutudlo dili mao ang nagbuhat sa orihinal nga pagtanom o pagpahi luna sa pundasyon. Kondili, iyang gibisbisan ang mga bag-ong niturok uban sa pulong sa Dios ug nagtukod ug mga paril diha sa gitukod na nga pundasyon.

Si Apollo gihisgotan usab diha sa Buhat 18:27:

> Ug sa dihang siya (si Apollo) gustong moadto tabok sa Acaya, ang mga kaigsoonan nagdasig kaniya ug nagsulat ngadto sa mga disipolo nga da waton siya; ug sa miabot na siya, iyang gitabangan sa hilabihan gayod kadtong mga nanuo pinaagi sa grasya; kay kusganon gayod niyang gipa kiglantugian ang mga Judio diha sa publiko, ug nagpakita pinaagi sa Kasulatan nga si Jesus gayod mao ang Cristo.

Masayran nga si Apollo ”nakatabang ug dako gayod” sa mga tawo nga nahimo nang Cristohanon ug nga ang iyang pagpanudlo gihulagway ingon nga ”puno sa gahom”. Ang dinihogan nga pagpanudlo puno gayod sa gahom.

Alang sa Iglesia, ang pagministeryo diha sa pagpanudlo mas importante kay sa pagpa muhat ug mga milagro o mga gasa sa mga pagpang-ayo. Maoy hinungdan ngano nga ka na gilista una sa maong mga gasa diha sa 1 Corinto 12:28:

> Ug ang Dios nagtudlo sulod sa Iglesia, *una* mga apostoles, *ika-duha* mga propeta, *ika-tulo* mga magtutudlo, *ug dayon* mga milagro, *ug unya* mga gasa sa pagpang-ayo.

Sa makasusubo gayod, ang mga magtutuo usahay mas maibog pa sa mga pagpang-ayo kaysa pagpaminaw sa klaro nga mga pagpanudlo sa Pulong nga makahatag ug espiri tuhanong pagtubo ug pagkabalaan sa ilang mga kinabuhi.

Ang Biblia parehong naghisgot sa pagpangwali ug pagpanudlo. Ang pagpanudlo maka tarunganon ug naghatag sa pagpahimangno, samtang ang pagwali makahatag ug dugang pagdasig ug pagtuklod. Ang mga ebanghelista sa kinatibuk-an nagwali. Ang mga magtutudlo ug mga pastor sa kinatibuk-an nagtudlo. Ang mga apostoles nagwali ug nag tudlo. Kana makasusubo gayod nga ang ubang mga magtutuo wala mag-ila sa kahinung danon sa pagpanudlo. Ang uban gani naghuna-huna nga ang bugtong panahon nga ang magsusulti gidihogan mao nga sa dihang sila nagwali nga paspas ug kusog ug tingog! Dili kana tinuod.

Si Jesus mao ang pinakamaayong ehemplo sa usa ka dinihogan nga magtutudlo. Ang Iyang pagpanudlo mao ang dakong bahin sa Iyang pagministeryo ug maoy hinungdan nga Siya gitawag sa kadaghanan nga ”Magtutudlo” (Mateo 8:19; Marcos 5:35; Juan 11:28).

Alang sa dugang pang pagtuon mahitungod sa mga magtutudlo ug mga pagtudlo, tan- awa ang Buhat 2:42; 5:21,25,28,42; 11:22-26; 13:1; 15:35; 18:11; 20:18-20; 28:30-31; Ro ma 12:6-7; 1 Corinto 4:17; Galacia 6:6; Colosas 1:28; 1 Timoteo 4:11-16; 5:17; 6:2; 2Timo teo 1:11; 2:2 ug Santiago 3:1. Ang kataposang kasulatan nga na lista nagsulti kanato nga ang magtutudlo moatubang ug mas estrikto nga paghukom, ug busa kinahanglan sila nga mag-amping kon unsay ilang gitudlo. Kinahanglan ang Pulong lamang ang ilang itudlo.

Ang Trabaho Sa Ebanghelista

The Office Of Evangelist

Ang ebanghelista maoy usa nga gidihogan aron pagsangyaw sa ebanghelyo. Ang iyang mga mensahe gidisenyo aron paggiya sa mga tawo paingon sa paghinulsol ug sa pagtuo diha sa Ginoong Jesu-Cristo. Sila giubanan ug mga milagro nga makadani sa pagtagad sa mga dili magtutuo ug maka-patuo kanila sa pagkamatuod sa iyang mensahe.

Dili kaduha-duhaan nga adunay mga ebanghelista sa nag-unang Iglesia, apan duna lamay usa nga nahilista diha sa libro sa mga buhat ingon nga ebanghelista. Ang iyang ngalan mao si Filipe: ”Ug sa pagsulod na didto sa balay ni *Filipe ang ebanghelista*, nga usa sa pito, nagpabilin kami uban kaniya” (Buhat 21:8).

Si Filipe nagsugod sa iyang pagministeryo ingon nga sulogoon (diakono) kinsa nag-alagad diha sa mga lamisa (Buhat 6:1-6). Siya gipataas ngadto sa pagkaebanghelista sa panahon sa mga paglutos sa Iglesia nga nitungha human sa kamatayon ni Esteban. Siya una nga nagwali sa ebanghelyo didto sa Samaria:

> Ug si Filipe miadto sa syudad sa Samaria ug nagsugod sa pagprokla mar kanila mahitungod kang Cristo. Ug ang panon naghiusa sa pagha tag ug pagtagad sa gipanulti ni Filipe, samtang ilang nadunggan ug nakita ang mga timaan nga iyang gipangbuhat. Kay daghan sa mga gipang sudlan sa mga hugaw nga espiritu, ang gibiyaan sa mga espiritu nga nanggula gikan kanila samtang naninggit sa makusog nga tingog; ug daghan sa mga paralisado ug mga bakol ang nangaayo. Ug adunay hilabihan nga kalipay sa maong syudad (Buhat 8:5-8).

Masayran nga si Filipe adunay usa lamang ka mensahe—si Cristo. Ang iyang tumong mao ang pagsugod sa pagpanghimo ug mga disipolo, nga diin, matinud-anong mga sumusunod ni Cristo. Iyang giproklamar si Cristo ingon nga milagroso, Anak sa Dios, Ginoo, manluluwas ug ang hapit na moabot nga maghuhukom. Iyang gidani ang mga tawo nga maghinulsol ug mosunod sa iyang Ginoo.

Masayran usab nga si Filipe gisangkapan uban sa labaw pa sa kasarangan nga mga ti mailhan ug mga kahibulongan nga nagpamatuod sa iyang mensahe. Ang usa nga nagba rog diha sa opisina sa pagkaebanghelista pagadihogan uban sa mga gasa sa pagpang-ayo ug lain pang mga espirituhanong mga gasa. Ang peke nga Iglesia aduna lamay mga peke nga mga ebanghelista nga nagproklamar ug peke nga ebanghelyo. Ang kalibotan puno sa maong matang sa mga ebanghelista niining adlawa, ug klaro gani nga ang Dios wala magpamatuod sa ilang mensahe

uban sa mga milagro ug mga kaayohan. Ang yanong rason mao nga tungod kay wala sila magsangyaw sa Iyang ebanghelyo. Wala gayod sila magsangyaw kang Cristo. Sa kasagaran ang ilang gisangyaw mao ang mahitungod sa pa nginahanglan sa mga tawo ug kon unsaon paghatag ni Cristo kanila ug abundansya nga kinabuhi, o kaha nagwali sila ug pormola sa kaluwasan nga wala mag-apil ug paghinul sol. Ilang gigiyahan ang mga tawo paingon sa peke nga pagkakabig nga nagpakalma sa ilang pagbati nga sad-an apan wala magluwas kanila. Ang resulta sa ilang mga pagpang wali mao nga ang mga tawo makabaton hinuon ug gamay ra kaayo nga kahigayunan sa pagpakatawo pag-usab o pagkabag-o, tungod kay karon ilang nakita nga wala na nila ki nahanglana ang pagdawat sa ilang gihuna-huna nga ila nang nabatunan. Ang maong mga ebanghelista nagtabang pa hinuon sa pagtukod sa gingharian ni Satanas.

Ang opisina sa usa ka ebanghelista wala mahilista uban sa lain pang mga gasa sa pag pamuhat diha sa 1 Corinto 12:28 kompara sa Efeso 4:11. Ako nagbana-bana, sa laing ba hin, nga ang reperensya diha niana nga naghisgot ug ”mga milagro ug mga gasa sa pag- pang-ayo” maaplikar ngadto sa trabaho sa mga ebanghelista tungod kay mao man kana ang naghulagway sa ministeryo ni Filipe, ug sila sa kasarangan maghatag ug labaw pa sa kasarangan nga pagpamatuod sa pagministeryo ni bisan kinsang ebanghelista.

Daghan ang nagbiyahe gikan sa usa ka simbahan paingon sa usa ka simbahan nga nagtawag sa ilang kaugalingon nga mga ebanghelista apan dili gayod mga ebanghelista tungod kay nagwali sila diha lamang sa sulod sa mga tinukod nga simbahan ngadto sa mga Cristohanon, ug wala sila masangkapi sa mga gasa sa pagpang-ayo o mga milagro. (Ang uban nagpakaaron-ingnon nga nagbaton sa maong mga gasa, apan ang ila ra usab nga matunto mao ra kadtong mga walay alamag. Ang ilang pinaka-dakong milagro mao ra ang pagpangtumba sa mga tawo samtang kini ilang gipandongan sa kamot ug gituk lod.) Kini nga mga ministro nga nagsigi'g biyahe tingali mga magtutudlo o mga magwa
wali o kaha mga magdadasig (Roma 12:8), apan wala gayod sila magbarog diha sa traba ho sa pagka-ebanghelista. Posible hinuon, sa laing bahin, nga ang Dios mahimong magsugod sa pagministeryo sa usa ka tawo ingon nga magdadasig o magwawali ug sa unahan magpataas kaniya diha sa opisina sa pagka-ebanghelista.

Alang sa dugang pang pagtuon mahitungod sa trabaho sa usa ka ebanghelista, basaha ang Buhat 8:4-40, nga mao ang listahan sa pagministeryo ni Filipe. Masayran nimo diha nga ang mga gasa sa pagministeryo nagsalig sa usag-usa (tan-awa ang bersi kolo 14-25) ug nga si Filipe wala lamang magwali sa ebanghelyo ngadto sa daghang tawo kondili gigiyahan usab sa Dios sa pagministeryo ngadto sa usa ra ka tawo (Buhat 8:25-39).

Daw ang ebanghelista gisugo usab nga magbautismo sa ilang mga nakabig, apan wala na kinahanglana nga sila sugoon pa sa pagministeryo alang sa bautismo sa Balaang Espiritu ngadto sa mga bag-ong magtutuo. Kana mao na ang primirong responsibilidad sa mga apostles o mga pastor/mga magulang/mga magbalantay.

Ang Trabaho Sa Pastor
The Office Of The Pastor

Sa nag-unang duha ka mga kapitulo, akong gikompara ang Biblikal nga papel sa pas tor tali sa igo-igo lang nga pastor sa tinukod nga simbahan. Sa laing bahin, aduna pa gihapoy dugang pang ikasulti mahitungod sa buluhaton sa usa ka pastor.

Aron masabtan sa kinatibuk-an gayod kon unsay gitudlo sa Kasulatan mahitungod sa trabaho sa usa ka pastor, gikinahanglan atong masabtan ang tulo ka mga sentrong grego nga mga pulong. Sa grego nga linggwahe sila mao ang (1) *poimen*, (2*) presbuteros* ug (3) *episkopos*. Sila gisunod sa paghubad nga (1) *magbalantay sa karnero* o *pastor* (2) *magulang,* ug (3) *magbalantay o obispo.*

Ang pulong *poimen* makita kanapulog walo ka higayon diha sa Bag-ong Tugon ug gihubad nga *magbalantay sa karnero* sa ika-napulog pito ka higayon ug kausa ra sa hu bad nga *pastor*. Ang pulong *poimaino,* makita kanapulog usa ka higayon ug sa kasaga ran gihubad nga *magbalantay sa karnero*.

Ang gregong pinulungan nga *presbuteros* makita kan-uman ug unom o saysentay sais ka higayon diha sa Bag-ong Tugon. Saysienta ka bisis niadto gihubad kinig *magu lang* o *mga magulang.*

Sa kataposan ang gregong pinulongan nga *episkopos* makita kalima sa Bag-ong Tu gon, ug gihubad nga *magbalantay* ka upat ka higayon. Ang King James nga hubad naghubad niini nga *obispo.*

Ang tanan niining tulo ka mga pulong naghisgot sa mao ra nga katungdanan diha sa Iglesia, ug sila gigamit sa baylo-baylo. Kon si apostol Pablo maka establisar ug kaiglesia han, siya magtudlo'g mga magulang (*presbuteros*) nga iyang gibilin ingon nga maoy mag atiman sa lokal nga kongregasyon (Buhat 14:23, Tito 1:5). Ang ilang mga respon sibilidad mao ang paglihok ingon nga mga magbalantay (*episkopos*) ug magbalantay sa karnero (*poimaino*) nga ilang mga panon. Pananglit, diha sa Buhat 20:17 atong mabasa:

> Ug gikan sa Miletus iyang gipadala ngadto sa Efeso ug gitawag nganha kaniya ang mga *magulang* (presbuteros) sa Iglesia.

Ug unsa may gisulti ni Pablo sa maong mga magulang?

> Pagbantay kamo sa inyong kaugalingon ug sa panon, diin gihimo kamo sa Balaang Espiritu nga mga *magbalantay* (episkopos), aron *magban tay sa mga karnero (poimaino)* sa Iglesia sa Dios nga iyang gipalit pinaagi sa kaugalingon niyang dugo (Buhat 20:28).

Masayran ang nagkabaylo-baylo nga paggamit sa tulo ka mga gregong pinulungan. Dili sila tulo ka managlahing opisina. Si Pablo nagsulti sa mga *pangulo o magulang* nga sila mga *magbalantay* nga mamuhat ingon nga mga *magbalantay sa karnero*.

Si Pedro nagsulat diha sa iyang unang panulat:

> Busa gidasig ko ang *mga pangulo* o mga *magulang* (presbuteros) diha kaninyo, ingon nga ako inyong isigka-magulang ug saksi sa mga pag-antos ni Cristo, ug umaambit usab sa himaya nga igapadayag, *magba lantay sa karnero* (Poimaino) sa panon sa Dios diha kaninyo, dili sa pagpamugos, kondili boluntaryo, pinasikad sa pagbulut-an sa Dios; ug dili tungod sa mahugaw nga ginansiya, kondili uban sa pagkamahina mon; ug dili usab sama sa nagpaka-ginoo kanila nga gipailalom sa inyong pag-atiman, kondili

> nagpamatuod nga ehemplo gayod sa panon. Ug sa dihang mopakita na ang labaw nga magbalantay, madawat ninyo ang dili molubad nga korona sa himaya (1 Pedro 5:1-4).

Si Pedro nagsulti sa mga *magulang* o *pangulo* sa *pagbantay sa mga karnero* sa ilang mga panon. Ang pulong dinhi nga gihubad ug *magbalantay sa karnero* gihubad ug *pastor* diha sa Efeso 4:11:

> Ug Siya (si Jesus) naghatag ug pipila ka apostoles, ug ang pipila ingon nga mga propeta, ug pipila ingon nga mga ebanghelista, ug pipila ingon nga *mga pastor*.

Kini maggiya usab kanato sa pagtuo nga ang mga magulang o pangulo ug ang mga pastor managsama ra.

Si Pablo usab naggamit sa mga pulong nga *magulang o pangulo* (presbuteros) ug *magbalantay* (episkopos) sa baylo-baylo nga pamaagi diha sa Tito 1:5-7:

> Alang niini nga katarongan gibilin ko ikaw sa Creta, aron nga ikaw mag plastar sa mga nahibilin, ug magtudlo'g mga *magulang o pangulo* sa matag syudad sumala sa akong gisugo kanimo...Kay ang *magbalantay* kinahanglan walay ikasaway.

Busa dili makatarunganon nga debatihan nga ang trabaho sa pastor, magulang o pa ngulo ug magbalantay dili managsama nga opisina o trabaho. Ang bisan unsang butang nga gisulat mahitungod sa mga magbalantay ug mga magulang o mga pangulo diha sa Bag-ong Tugon nga mga sinulat mahimong iaplikar sa mga pastor.

Ang Panggoberno Sa Iglesia
The Church Governance

Klaro usab kaayo gikan sa mga gikahisgotang bersikulo sa itaas nga dili lamang kay ang mga magulang o mga pangulo/mga pastor/mga magbalantay gihatagan ug espiritu hanong pagbantay sa Iglesia, kondili gihatagan usab sila'g otoridad sa pagpang-goberno. Sa yano, ang mga magulang o pangulo/mga pastor/mga magbalantay ang gipiyalan, ug ang mga membro sa Iglesia kinahanglan mo submitar ngadto kanila:

> Tumana ang inyong mga pangulo, ug pagpailalom kamo kanila; kay sila kanunay nga nagbantay sa inyong mga kalag, ingon nga sila ang maghatag ug husay alang niini (Hebreohanon 13:17).

Sa klaro gayod, walay Cristohanon nga magpailalom sa usa ka pastor nga dili submi tado ngadto sa Dios, apan kinahanglan iyang sabton nga walay pastor nga hingpit.

Ang mga pastor/mga magulang o pangulo/mga magbalantay adunay otoridad diha sa ilang mga simbahan sama nga ang amahan adunay otoridad diha sa iyang pamilya:

> Ang magbalantay (pastor/magulang o pangulo) kinahanglan maayo ang dungog...kinahanglan siya maayong modumala sa iyang pamilya, nga nagtipig sa iyang mga anak ilalom sa iyang pagkontrolar uban sa tanan nga dignidad (apan kon ang usa ka tawo dili kaantigong moatiman sa iyang kaugalingong panimalay, *unsaon man niya pag-atiman sa Iglesia sa Dios?*) (1 Timoteo 3:2-5).

Si Pablo nipadayon sa pag-ingon,

> Toguti nga ang mga magulang o pangulo (mga pastor/mga magbalan tay) *kinsa maayong modumala* pagaisipon nga angay sa dobleng pasi dungog, labina kadto sila nga nagtrabaho'g maayo diha sa pagwali ug pagtudlo (1 Timoteo 5:17).

Sa klaro gayod, ang mga magulang o pangulo maoy magdumala sa Iglesia.

Mga Magulang O Pangulo Nga Dili Sibo Sa Kasulatan
Unscriptural Elders

Daghang mga kaiglesiahan ang nagtuo nga ang ilang estruktura sa pagdumala nahi sibo sa Biblia tungod kay duna silay mga grupo sa mga magulang o pangulo nga nagdu mala, apan ang ilang problema mao nga dili sakto ang ilang ideya mahitungod sa mga pangulo o magulang. Ang ilang mga magulang o pangulo mga pinili ug gipuli-puli gikan ra usab sa ilang kongregasyon. Gitawag sila sa kasagaran nga mga ”Grupo sa mga Pangu lo.” Apan ang maong mga tawo dili gayod mga pangulo o magulang basi sa Biblikal nga pagpasabot. Kon yano natong susihon ang mga gikinahanglan nga gitagsa-tagsa paglista ni Pablo alang sa pagkahimong magulang o pangulo sa usa ka magtutuo, kini mahimong daw klaro gayod. Si Pablo nagsulat nga ang usa ka magulang o pangulo namuhat sa ta nang panahon, busa gibayran ang iyang pagpanudlo/pagwali ug ang iyang buluhaton sa pagdumala sa Iglesia (1 Timoteo 3:4-5; 5:17-18; Tito 1:9). Kon aduna man, dyotay lang sa mga tawo nga naglingkod diha sa ”grupo sa mga magulang o pangulo” sa Iglesia ang nisibo sa mao nga mga kwalipikasyon. Sila wala bayari; wala sila magwali o magtudlo; wala sila magtrabaho sa tibook panahon gayod alang sa Iglesia; ug sila wala gayod makahibalo kon unsaon pagdumala ang Iglesia.

Ang dili sibo sa Kasulatan nga pagdumala sa Iglesia maoy maayo gayod nga hinung dan sa daghang mga problema diha sa mga lokal nga Iglesia kay sa ubang mga butang. Kon ang dili mao nga mga tawo maoy magdumala sa Iglesia, duna gayoy kagubot nga moabot. Mao kini mag-abli sa pultahan sa panagbingkil, kompromiso ug sa kinatibuk-an nga pagka-guba sa Iglesia. Ang dili sibo sa Kasulatan nga estruktura sa pagdumala sa Iglesia daw usa ka paagi sa pag-abi-abi sa yawa.

Akong nahuna-huna nga ako nagsulat alang sa mga pastor sa tinukod nga mga simba han ug sa Iglesia diha sa balay. Ang pipila ka mga pastor sa tinukod nga simbahan malagmit nagpastor na ug mga simbahan nga nagbaton na ug dili sibo sa Kasulatan nga mga estruktura sa pagdumala diin ang mga magulang o pangulo gipili ra usab gikan sa kongregasyon. Kini nga mga

dili sibo sa Kasulatan nga estruktura sa pagdumala sa kasa garan dili mapapas kon walay panagbingkil nga mahitabo.

Ang akong ikatambag sa maong mga pastor mao ang pagbuhat gayod sa ilang pinaka maayo uban sa tabang sa Dios aron pagpapas sa maong estrukrura sa pagdumala sa Igle sia ug sa paglahutay sa dili kapugngan nga posibleng pag-abot sa temporaryong panagbangi, ingon nga ang permanenteng kasamok nga dili kalikayan moabot gayod sa unahan kon wala siyay buhaton. Kon molampos siya sa paglahutay sa temporaryo nga kasamok, iya usab malikayan ang tanan nga kasamok sa unahan. Apan kon siya mapakyas, siya mahimong magsugod ug bag-o nga panagtigom bisan kanus-a ug sugdan niya kini nga subay na gayod sa Kasulatan.

Bisan kon sakit kaayo, sa kadugayan malagmit makapamunga na siya'g dugang mga bunga alang sa gingharian sa Dios. Kon kadtong nagdumala sa iyang kaugalingong Igle sia karon tinuod nga disipolo ni Cristo, duna gayod siyay higayon alang sa malamposon
nga pagdani kanila sa pagbag-o sa estruktura kon siya magdani kanila gikan sa Kasula tan uban sa pagrespeto alang sa gikinahanglan nga mga kausaban.

Ang Pagka-Dinaghan Sa Mga Magulang O Pangulo

The Plurality Of Elders

Ang pipila gustong motudlo nga ang mga magulang o pangulo kanunay nga gihisgo tan diha sa Kasulatan sa dinaghan gayod, busa nakahimo kinig pasangil nga dili gayod si bo sa Balaang Kasulatan ang pagbaton ug usa lamang ka magulang o pangulo/pastor/ magbalantay nga naggiya sa panon. Kini, sa laing bahin, dili usa ka panapos nga pagpamatuod sa akong panabot. Ang Biblia naghisgot gayod nga, diha sa tukma nga mga syudad, sobra pa sa usa kabook magulang o pangulo ang nagbantay sa Iglesia, apan wala kini magsulti nga ang maong mga magulang o pangulo managsama diha sa usa ka matag-usa ka kongregasyon. Pananglitan, sa dihang gitapok ni Pablo ang mga magulang o pangulo gikan sa Efeso (Buhat 20:17), daw klaro gayod nga kadtong maong mga magulang o pangulo naggikan sa usa ka syudad diin ang kinatibuk-ang lawas naglangkob ug liboan o kaha tinagnapulo ka libo ka mga tawo (Buhat 19:19). Busa dunay daghang mga panon didto sa Efeso, ug posible nga ang matag magulang o pangulo nagbantay ug tagsa-tagsa ka Iglesia diha sa panimalay.

Walay ehemplo diha sa Kasulatan diin ang Dios nagtawag ug komitiba aron pagbu hat ug bisan unsang buluhaton. Sa dihang gusto niya nga ipahigawas ang Israel gikan sa Ehipto, nagtawag Siya'g usa ka tawo, nga si Moises aron mahimong pangulo. Ang uban gitawag aron motabang kang Moises, apan ang tanan mga ubos lamang kaniya, ug sama kaniya, sila kada usa adunay kaugalingong responsibilidad diha sa tukma nga mga ginag may nga grupo sa katawhan. Kini nga sumbanan balik-balik nga makita diha sa Kasula tan. Kon ang Dios adunay buluhaton, magtawag Siya'g usa ka tawo nga maoy mobuhat sa responsibilidad, ug motawag usab Siya'g lain nga motabang sa maong tawo.

Busa daw dili angayan nga ang Dios magtawag ug komitiba sa mga magulang o pa ngulo nga managsama ug otoridad aron pagbantay sa matag gagmay nga Iglesia sa balay nga dunay baynte ka tawo. Daw samag pag-imbitar kini ug panagbingkil.

Kini dili alang sa pag-ingon nga ang matag Iglesia sa balay kinahanglan nga pagaban tayan sa usa ra gayod ka magulang o pangulo. Kini hinuon alang sa pag-ingon, nga kon adunay labaw sa

usa ka magulang o pangulo sa usa ka Iglesia, ang mas bata pa ug dili pa kaayo hamtong nga magulang (o mga magulang o pangulo) kinahanglan mosubmitar ngadto sa mas edaran ug mas hamtong pa sa espiritu nga magulang o pangulo. Subay sa Kasulatan, ang mga kaiglesiahan ug dili ang mga eskwelahan sa Biblia, maoy bansaya nan nga lugar alang sa mga batan-on pa nga mga pastor/magulang o pangulo/ magbalantay, ug busa medyo posible gayod ug gani angay tinguhaon nga adunay ubay-ubay nga mga magulang o pangulo/mga pastor/mga magbalantay sa usa ka Iglesia sa balay, diin ang mga bata pa sa espirituhanon gihimong tinun-an sa mga hamtong na sa espirituhanon.

Akong naobserbahan kini nga panghitabo diha sa mga kaiglesiahan nga gibantayan sa mga "managsama" ra nga mga pangulo o magulang. Adunay usa nga maoy gitan-aw sa uban kanunay. O kaha dunay usa nga dominante ug ang uban sobra ra ka mapasa garon. Ug sa laing bahin usab dunay panagbangi. Kini usa ka kamatuoran nga ang matag komitiba kanunay nagpili ug usa ka pangulo. Kon ang grupo sa mga magkapare has nagpahiluna aron pagbuhat ug usa ka buluhaton, ila kanunay giila nga adunay usa nga mangulo. Mao usab kana diha sa Iglesia.

Agi'g dugang, ang responsibilidad sa magulang o pangulo gitandi ni Pablo sa responsibilidad sa mga amahan diha sa 1 Timoteo 3:4-5. Ang mga magulang o pangulo kinahanglan magdumala sa ilang kaugalingong panimalay, kay kon dili, sila gayod dili angayang magdumala sa Iglesia. Apan unsaon man pagdumala sa usa ka panimalay sa maayo gayod kon duna kini duha ka amahan? Ako nagduda nga duna gayoy mga problema.

Ang mga magulang/mga pastor/mga magbalantay kinahanglan nga makighan-ay di ha sa mga lokal nga katigoman nga mas dako aron nga adunay panag-ambitay diha sa pagpanubag taliwala sa mga isig ka magulang o pangulo nga makatabang usab kon du nay problema nga nagkinahanglan kanila. Si Pablo nagsulat sa "kahugpungan" (1 Timoteo 4:14), diin malagmit usa ka katigoman sa mga *presbuteros* (mga magulang o pangulo) ug sa posibleng ubang mga lalake nga adunay espirituhanong mga gasa sa pagministeryo. Kon adunay magtutukod nga apostoles, siya usab mahimong moserbisyo kon adunay problema sa lokal nga panagtigom nga resulta sa magulang o pangulo nga nasayop. Kon ang pastor sa mga tinukod nga Iglesia nasalaag, kana kasagaran moresulta sa dagkong problema tungod sa estruktura sa Iglesia. Dunay patukod ug mga programa nga kinahanglan mentinahon. Apan ang mga Iglesia diha sa balay dali ra kaayong mahanaw kon ang pastor masalaag. Ang mga membro makahimo sa pag-apil sa laing panagtigom.

Ang Otoridad Sa Pag-alagad

Authority To Serve

Tungod kay ang pastor gihatagan man sa Dios ug espirituhanon ug pagdumala nga o toridad diha sa Iyang Iglesia, wala kini maghatag kaniya ug katungod nga dominahon ang iyang panon. Siya dili ilang Ginoo—si Jesus lamang. Sila dili iyang panon—sila panon sa Dios.

> Bantayi ang panon sa mga karnero sa Dios diha kaninyo, dili ilalom sa pagpamugos, kondili boluntaryo, sumala sa kabubut-on sa Dios; ug dili alang sa dili makapahimuot nga ginansya, kondili uban sa pagkamahi namon; *dili sa paghari-hari kanila nga gipailalom sa inyong pag-atiman, kondili sa pagpamatuod hinuon sa pagka-panig-ingnan sa panon*. Ug kon ang

> pangulong magbalantay mopakita na, inyong mada wat ang dili molubad nga korona sa himaya (1 Pedro 5:2-4).

Ang matag pastor mohatag gayod ug husay alang sa iyang pagministeryo sa umaabot nga mga adlaw sa atubangan sa hukmanan ni Cristo.

Agig dugang, diha sa salapi-anong bahin, ang usa ka pastor/magulang o pangulo/magbalantay kinahanglan dili molihok nga usa ra. Kon dunay kwarta nga gikolekta kanunay o usahay alang sa bisan unsang rason, ang uban pa diha sa lawas kinahanglan mohatag ug pagpanubag aron walay pagka-walay pagsalig mahitungod sa pagkupot sa panalapi (2 Corinto 8:18-23). Kini mahimo nga pinili o kaha tinudlo nga grupo.

Ang Pagbayad Sa Mga Magulang O Pangulo

Paying Elders

Klaro kaayo gikan sa Kasulatan nga ang mga magulang o pangulo/mga magbalantay /mga pastor pagabayaran gayod, ingon nga sila sa tanang panahon nagtrabaho sa Iglesia. Si Pablo nagsulat,

> Tugoti nga ang magulang o pangulo nga nagtarong sa iyang pagdumala paga-isipon nga angay sa dobleng pasidungog, labina kadtong nagtraba ho pag-ayo diha sa pagwali ug pagtudlo. Kay ang Kasulatan nag-ingon," ikaw dili gayod magbusal sa laking baka samtang kini naggiok," ug" ang naghago angayan gayod sa iyang suhol" (1 Timoteo 5:17-18).

Ang hisgotanan klaro—si Pablo naggamit usab sa pulong nga *suhol.* Ang iyang hanap nga asoy sa pag-isip sa mga magulang o pangulo nga maayong modumala nga angayan sa dobleng pasidungog sayon ra kaayong masabtan kon ang konteksto pagatun-an. Sa mga nag-unang bersikulo, si Pablo wala gayod masayop sa iyang gisulat mahitungod sa responsibilidad sa Iglesia sa pagsuporta sa pinansyal sa mga byuda nga wala suportahi, ug siya nagsugod sa pag-ingon sa parehas ra nga mga pulong: "Pasidunggi ang mga byu da nga mga byuda gayod" (1 Timoteo 5:3-16). Busa niini nga plastada, ang "pagpasidu ngog" nagkahulugan ug pagsuporta sa pinansyal. Ang mga magulang o pangulo nga nagtarong sa ilang pagdumala paga-isipon nga angayan sa doble nga pasidungog, nga magdawat ug doble kaysa gihatag ngadto sa mga byuda ug dugang pa gani kon duna silay mga anak nga gisuportahan.

Ang mga tinukod nga simbahan sa tibook kalibotan nagsuporta sa ilang mga pastor sa kasagarang bahin (ug gani sa mga pobre nga nasod), apan daw adunay mga Iglesia sa panimalay sa tibook kalibotan, labina sa kasadpan nga wala gayod. Nagtuo ako nga kini tungod sa kabahin sa kasayuran, nga kasagaran sa motibo sa mga tawo sa kasadpang kalibotan alang sa pag-apil sa mga Iglesia diha sa balay mao nga sila mga rebelde gayod sa kasing-kasing, ug sila nangita ug nakakaplag gayod sa dili kaayo hingayo nga porma sa Cristiyanidad nga anaa

sa atong planeta. Sila niingon nga sila niapil sa Iglesia sa balay kay naglikay sila sa mga gapos sa tinukod nga Iglesia, apan sila gusto gayod nga moikyas gikan sa bisan unsang kahimtang sa pagpakigsaad ngadto kang Cristo. Nakakita sila'g mga simbahan nga wala mangayo ug mga pinansyal nga pakigsaad, mga Iglesia nga nagbarog diha sa hait nga katin-awan sa kon unsa gayod ang gidahom ni Cristo sa Iyang mga disipolo. Kadto sila nga ang ilang Dios mao ang kwarta ug nga nag pamatuod niana pinaagi sa pagtigom ug mga bahandi dinhi sa kalibotan imbis nga sa langit dili gayod mga tinuod nga mga disipolo ni Cristo (Mateo 6:19-24; Lucas 14:33). Kon ang pagka-Cristohanon sa usa wala makaapekto sa iyang gibuhat sa iyang kwarta, dili gayod siya Cristohanon nga tinuoray.

Ang mga Iglesia sa panimalay nga nag-angkon nga sila Biblikal kinahanglan mosu porta sa ilang mga pastor, ug usab moatiman sa mga kabos ug mosuporta sa mga lakaw nga alang sa maayong balita. Diha sa paghatag ug sa ubang mga pinansyal nga butang, kinahanglan nga sila molabaw ug layo gayod kaysa tinukod nga mga simbahan, tungod kay sila wala may pagabayran nga abang sa ilang tigomanan ug walay mga tiglihok sa mga programa nga ilang bayran. Nagkinahanglan lamang ug napulo ka mga tawo nga walay gibuhat labaw pa sa ika-pulo ang pagsuporta'g usa ka pastor. Ang napulo ka mga tawo nga mohatag ug 20% sa ilang kinitaan makahimo sa pagsuporta ug usa ka pastor ug lain pang misyonaryo nga nagpuyo sa mao ra nga kahimtang kaysa ilang pastor.

Unsa May Buluhaton Sa Mga Pastor

What Do Pastors Do?

Huna-hunaa ang pagpangutana sa kasagaran lamang nga mga tigtambong sa panagti gom sa Iglesia, ”Kinsa may mobuhat sa mosunod nga mga butang?”

Kinsa man ang magpa-ambit sa ebanghelyo ngadto sa mga wala pa maluwas nga mga tawo? Ang magpuyo sa balaan nga kinabuhi? Ang Mag-ampo? Magpasidaan, magdasig ug motabang sa ubang mga magtutuo? Mobisita sa mga masakiton? Ang mamandong sa kamot ug moayo sa mga masakiton? Ang mopas-an sa kabug-aton sa uban? Ang mag pakita sa iyang gasa alang sa lawas? Ang maglimod sa iyang kaugalingon, ug mag sakripisyo alang sa gingharian sa Dios? Ang manghimo ug magbautismo ug mga tinun-an, ug magtudlo kanila sa pagsunod sa mga sugo ni Cristo?

Daghan sa mga manimbahay, sa walay panagana, motubag sa pag-ingon, ”Kana res ponsibilidad sa pastor.” Apan mao ba gayod sila?

Sumala sa Kasulatan, ang matag magtutuo mao gayod ang mopaambit sa ebanghelyo ngadto sa mga wala pa maluwas nga mga tawo:

> Apan balaana si Cristo ingon nga Ginoo diha sa inyong mga kasing-kasing, nga sa kanunay andam nga mohimo'g pagdepensa sa matag-usa nga mangayo kanimo sa pagsaysay mahitungod sa paglaum nga anaa kanimo, apan inubanan sa pagka-maaghop ug pagtahod
> (1 Pedro 3:15).

Ang matag magtutuo nagkinahanglan gayod nga magpuyo sa balaan nga kinabuhi:

> Apan sama sa Usa ka Balaan nga nagtawag kaninyo, pagbalaan kamo sa inyong kaugalingon diha sa tanan ninyong taras; kay gikasulat, ”Ikaw kinahanglan magbalaan, kay Ako Balaan” (1 Pedro 1:15-16)

Ang matag magtutuo kinahanglan mag-ampo:

> Pagmalipayon kanunay; pag-ampo sa walay paghunong (1 Thesalonica 5:16-17).

Ang matag magtutuo gidahom nga maghatag ug pasidaan, pagdasig ug pagtabang sa ubang mga magtutuo:

> Ug kami maghangyo kaninyo, mga *kaigsoonan,* pasidan-i ang mga masinupakon, dasiga ang mga luyahon ug kasing-kasing, tabangi ang mga maluyahon, pagmapasensyahon uban sa tanang tawo (1 Thesalonica 5: 14).

Ang matag magtutuo gidahom nga mamisita sa mga masakiton:

> Hubo Ako, ug gibistihan Ako ninyo; Nasakit Ako,ug inyo Akong gibisi tahan; Nabilanggo Ako, ug inyo Akong gidu-aw (Mateo 25:36).

Dugang Pang Mga Responsibilidad
More Responsibilities

Apan dili kay mao ra kana tanan. Ang matag magtutuo kinahanglan mamandong sa kamot ug mag-ayo sa mga nagbalati-an:

> Ug kini nga mga timaan mag-uban *kanila nga nanagtuo*: sa Akong nga lan mangabog sila'g mga demonyo, magsulti sila'g mga bag-ong pinulu ngan; kon makapunit sila'g halas ug makainom ug makahilo sa dili tinu yo dili sila maunsa; *mamandong sila sa ilang mga kamot ngadto sa mga masakiton, ug ang mga masakiton mauli-an* (Marcos 16:17-18).

Ang matag magtutuo magpinas-anay sa ilang mga kabug-at:

> Pagpinas-anay kamo sa inyong mga kabug-at, ug niini makatuman ka mo sa balaod ni Cristo (Galacia 6:2).

Ang matag magtutuo magbansay sa iyang gasa tungod ug alang sa ubang mga magtu tuo:

> Ang sanglit duna man kitay mga gasa nga nagkalain-lain pinasikad sa grasya nga gikahatag kanato, tugoti nga ang matag-usa magbansay kanila sa kahapsay gayod; kon kana pagpropesiya, ibasi sa kadak-on sa iyang pagtuo;

> kon pag-alagad, mag-alagad siya; o siya nga nagtudlo, magtudlo sumala sa iyang gasa; o siya nga nagdasig; magpadayon sa pagdasig;siya nga mohatag, maghatag nga dili pinugos; siya nga mangulo, uban sa ka kugi; siya nga nagpakita'g kalooy, magpakita ug kasadya (Roma 12:6-8).

Ang matag magtutuo maglimod sa iyang kaugalingon, nga magsakripisyo tungod ug alang sa ebanghelyo:

> Ug iyang gipatawag ang panon uban sa Iyang mga tinun-an ug miingon kanila, ”Kon *dunay usa* nga gustong mosunod Kanako, *ilimod niya ang iyang kaugalingon*, ug magpas-an sa iyang krus, ug mosunod Kanako. Kay si bisan kinsa nga maninguha pagluwas sa iyang kaugalingong kinabuhi kawad-an hinuon niini; apan si bisan kinsa nga kawad-an sa iya nga kinabuhi tungod kanako ug sa maayong balita magluwas hinuon niini” (Marcos 8:34-35).

Ug ang matag magtutuo gidahom nga manghimo ug mamawtismo'g mga tinun-an, ug magatudlo kanila sa pagtuman sa mga sugo ni Cristo.

> Si bisan kinsa nga dili mosunod sa usa sa labing ubos niining mga sugo, ug mag-agni pa gayod sa uban, pagatawgon nga labing ubos sa gingharian sa langit; apan si bisan kinsa nga nagtuman ug *nagtudlo ka nila*, paga-tawgon nga dako didto sa gingharian sa langit (Mateo 5:19).
>
> Kay bisan pa kon niining mga panahona *magtutudlo na unta kamo*, a pan nagkinahanglan pa gihapon kamo'g mga magtutudlo nga magtudlo kaninyo sa mga sayon ra kaayo nga mga kanhing prinsipyo sa mga pu long sa Dios, ug kamo nagkinahanglan gihapon ug gatas ug dili gahi nga pagkaon (Hebrohanon 5:12).
>
> Busa panglakaw kamo ug *panghimo'g mga disipolo sa tanang kanasu ran, nga magabautismo kanila* sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Balaang Espiritu, nga magtudlo kanila sa *pagtuman sa tanan nga Akong gisugo kaninyo*; ug tan-awa, Ako mag-uban kaninyo kanunay, hangtod sa kataposan sa kapanahonan. (Mateo 28:19-20)[60]

Ang tanan niini nga mga responsibilidad gihatag ngadto sa mga magtutuo, apan sa gi hapon ang kadaghanan sa mga manimbahay naghuna-huna nga kining mga trabaho-a gi hatag ngadto lamang sa mga pastor! Ang rason malagmit mao nga tungod kay ang mga pastor mismo naghuna-huna nga kini nga mga trabaho ila ra gayod nga responsibilidad.

---

[60] Kon ang mga disipolo ni Jesus gidahom nga magtudlo sa ilang gipangsangyawan sa pagtuman sa tanan nga Iyang gisugo kanila, sila sa kanunay gayod magtudlo sa ilang mga gipangsangyawan sa pagpanghimo usab ug mga tinun-an, nga magabautismo ug magatudlo kanila sa pagsunod sa tanan nga gisugo ni Cristo. Busa ang pagpanghimo, pagpamautismo ug ang pagpanudlo'g mga disipolo mahimong usa ka mapadayunon nga kasugoan nga nagbugkos sa matag nagsunod nga mga disipolo.

Busa Unsa Man Diay Ang Angay Buhaton Sa Mga Pastor?
So What Are Pastors Supposed To Do?

Kon ang tanan niini nga mga responsibilidad gihatag ngadto sa mga magtutuo, unsa man diay ang angay nga buhaton sa mga pastor? *Daw yano, nga sila gitawag aron sa pagsangkap sa mga balaang magtutuo sa pagbuhat nianang mga butanga (*Efeso 4:11-12). *Sila gitawag aron magtudlo sa maong mga balaan nga magtutuo sa pagsu nod sa tanan nga gisugo ni Cristo* (Mateo 28:19-20) *pinaagi sa mga pagpanudlo ug pagpakita'g panig-ingnan* (1 Timoteo 3:2; 4:12-13; 5:17; 2 Timoteo 2:2; 3:16—4:4; 1 Pedro 5:1-4).

Ang Kasulatan dili makahimo niini nga mas klaro. Ang Biblikal nga katungdanan sa usa ka pastor dili ang pagtapok sa daghang mga tawo kutob sa iyang makaya diha sa pa nagtapok nga gihimo sa Domingo sa buntag. Kondili sa ”pagpresenta sa matag tawo nga kompleto na ngadto kang Cristo” (Colosas 1:28). Ang Biblikal nga mga pastor dili moka lot sa dalunggan sa mga tawo (2 Timoteo 4:3); sila hinuon magtudlo, mobansay, modasig, mopasidaan, motul-id, mosaway ug mobadlong, ug ang tanan niini pinasikad sa pulong sa Dios (2 Timoteo 3:16—4:4).

Si Pablo naglista sa pipila ka mga kwalipikasyon alang sa usa ka tawo nga mobarog diha sa opisina sa pagka-pastor diha sa iyang unang sulat ngadto kang Timoteo. Ang na pulog upat sa napulog lima adunay kalambigitan sa iyang pamatasan, nga nagpakita nga ang iyang ehemplo sa iyang estilo sa kinabuhi mao ang pinaka-mahinungdanong butang:

> Usa kini ka kasaligang sugilon; kon si bisan kinsa nagtinguha sa opisina sa pagka-magbalantay, usa kini ka maayong buluhaton nga gitinguha niyang buhaton. Busa, ang usa ka magbalantay kinahanglan dili masaway, bana sa usa lamang ka asawa, makalmahon, maalamon, karespetohan, makahimo sa pagtudlo, dili adik sa ilimnon ug dili pala-away, kondili malumo, dili mahiligon sa pakiglalis, dili mahigugmaon sa kwarta. Kinahanglan siya usa nga nagadumala sa iyang panimalay sa maayo gayod, nga nagtipig sa iyang mga anak ilalom sa iyang pagkontrolar uban sa tanang maayong kadungganan (apan kon ang tawo dili kaantigong modumala sa iyang kaugalingong panima lay, unsaon man niya sa pagdumala sa Iglesia sa Dios?); ug dili siya bag-o palang nakabig, kay mahimo siya nga mapahitas-on ug mahagbong ngadto sa pagkahinukman nga gidala sa yawa. Ug kinahanglan nga tinahod siya bisan gani sa mga dili sakop sa Iglesia, aron nga dili siya maulawan ug mahulog sa lit-ag sa yawa
> (1 Timoteo 3:1-7).

Sa pagkompara niini nga mga gikinahanglan ngadto sa kanunay nga gilista sa mga tinukod nga mga simbahan nga nangita'g bag-ong pastor mapadayag ang nag-unang problema sa daghang mga kasimbahanan. Sila nangita'g mga trabahante/ magdudumala/ tiglingaw/tighatag ug mubo nga pagpamulong/administrador/tigbasa sa huna-huna/direktor sa mga programa ug mga kalihokan/mga tigtigom ug salapi/higala sa tanan/mga trabahante nga sama'g kabayo. Nagkinahanglan sila'g usa nga ”mopadagan sa buluhaton sa simbahan”. Ang Biblikal nga magbalantay, sa laing bahin, maoy usa ka tawo nga labaw sa tanan adunay maayo kaayo nga

pamatasan ug pakigsaad kang Cristo, usa ka tinuod nga sulogoon, tungod kay ang iyang tumong mao nga adunay mosundog kaniya. Siya kinahanglan makahimo sa pagsulti ngadto sa iyang panon nga, ”sunduga ako, ingon nga ako nagsundog kang Cristo” (1 Corinto 11:1).

Alang sa dugang pang pagtuon mahitungod sa trabaho sa pastor, tan-awa usab ang (Buhat 20:28-31; 1 Timoteo 5:17-20; ug Tito 1:5-9.

Ang Trabaho Sa Usa Ka Diakono
The Office Of A Deacon

Sa pagtapos, tugoti ako sa paghisgot sa hamubo lamang sa usa ka butang mahi tungod sa mga Diakono. Ang opisina sa usa ka Diakono mao ang bugtong lahi nga opisina sa lokal nga Iglesia, ug dili kini apil sa lima ka mga gasa sa pagministeryo. Ang mga Diakono walay otoridad sa pagdumala diha sa Iglesia nga sama sa mga magulang o pangulo. Ang gregong pinulungan nga gihubad ug *diakono* mao ang *diakonos* nga sa literal nagkahulugan ug ”sulogoon”.

Ang pito ka mga tawo nga gitudlo alang sa maong trabaho sa pagpakaon sa mga biyu da sa Iglesia sa Jerusalem maoy kanunay nga giisip nga unang mga diakono (Buhat 6:1-6). Sila gipili sa kongregasyon ug gihataga'g sugo sa mga apostoles. Ug ang labing minos duha kanila, nga si Filipe ug Esteban, sa unahan gipataas sa Dios ingon nga puno sa ga hom nga mga ebanghelista.

Ang mga diakono gihisgotan usab diha sa 1 Timoteo 3:8-13 ug sa Filipos 1:1. Sa klaro gayod kini nga trabaho mahimong trabahoon sa lalake o babaye (1 Timoteo 3:11).

KAPITULO NAPANUIGON
CHAPTER NINETEEN
Sa-Cristo nga Tinuod
In–Christ Realities

Diha sa mga sinulat sa Bag-ong Tugon, atong makita ang mga pulong nga nag-ingon,”diha kang Cristo”, ”pinaagi kang Cristo”, ug ”diha Kaniya”. Kini sa kanunay nagapadayag ug pipila ka mga benepisyo nga atong nabatunan ingon nga mga magtutuo tungod sa gibuhat ni Jesus alang kanato. Kon atong gilantaw ang atong kaugalingon sama sa paglantaw sa Dios kanato, ”diha kang Cristo”, makatabang kini kanato sa pagpuyo sumala sa kagustuhan sa Dios. Ang ministro nga nanghimo'g tinun-an gusto gayod nga tudloan niya ang iyang gipanghimong disipolo kon kinsa sila diha kang Cristo aron pagtabang kanila nga motubo ngadto sa tibook nga espirituhanong pagkahamtong.

Kon kita natawo na pag-usab, kita gipahimutang diha sa lawas ni Cristo ug nahi mong usa uban Kaniya, diha sa espiritu. Atong tan-awon ang pipila ka mga sumbanan nga bersikulo gikan sa Bag-ong Tugon nga mga sinulat nga nagmatuod niini:

> Busa kita, nga daghan, usa lamang ka lawas *diha kang Cristo*
> (Roma 12: 5).

> Apan ang usa nga nagdugtong sa iyang kaugalingon ngadto sa Ginoo usa sa espiritu *uban Kaniya* (1 Corinto 6:17).
>
> Karon kamo *lawas ni Cristo, ug ang matag-usa sakop niini* (1 Corinto 12:27).

Kita nga nagtuo kang Ginoong Jesu-Cristo kinahanglan maglantaw sa atong kauga lingon nga nadugtong Kaniya, ingon nga membro sa Iyang lawas ug usa sa espiritu uban Kaniya. Siya nia sa sulod nato ug kita anaa Kaniya.

Aniay bersikulo nga nagsulti kanato sa pipila ka mga benepisyo nga atong nabatunan tungod sa atong pagka-anaa kang Cristo:

> Apan tungod sa Iyang gibuhat kamo anaa na *diha kang Cristo Jesus*, nga nahimo nga kaalam gikan sa Dios, pagkamatarong, pagkalinain ug pagkalinukat nganhi kanato (1 Corinto 1:30).

Diha kang Cristo, kita gihimong matarong (gideklarar nga ”walay sala” ug karon nagbuhat na kon unsay matarong), linain (gilain alang sa balaan nga paggamit sa Dios), ug gilukat (gipalit gikan sa pagkaulipon). Wala kita *maghulat* nga himuong mata rong, linain, o lukaton sa usa ka higayon sa umaabot. Kondili, nabatunan na nato ang maong mga panalangin karon gayod tungod kay naa na kita kang Cristo.

Diha kang Cristo gipasaylo na ang atong mga sala kaniadto:

> Kay Siya nagpahigawas kanato gikan sa gingharian sa kangit-ngit, ug nagbalhin kanato ngadto sa gingharian sa Iyang hinigugmang Anak, *di in diha Kaniya* naangkon nato ang pagkalinukat, *ug kapasayloan sa mga sala* (Colosas 1:13-14).

Masayran nga kini nga sinulat nagsulti usab nga kita wala na diha sa gingharian ni sa tanas, nga mao ang gingharian sa kangit-ngit, kondili anaa na kita karon sa gingharian sa kahayag, nga mao ang gingharian ni Jesus.

> Busa si bisan kinsa nga *anaa na kang Cristo,* siya bag-o nang binuhat; ang daang mga butang niagi na; ug tan-awa, niabot na ang bag-ong mga butang (2 Corinto 5:17).

Dalaygon ang Dios nga kon ikaw diay sumusunod na ni Cristo, ikaw ”bag-o na nga bi nuhat”, sama sa usa ka ulod nga nabag-o ngadto sa pagka-alibangbang! Ang imong espiritu gihatagan ug bag-o nga kinaiyahan. Kaniadto imong gikuptan diha sa imong espiritu ang kinaiyahan ni satanas nga kaugalingon lamang ang gihuna-huna, apan karon ang tanan sa imong kinabuhi kaniadto ”nilabay na”.

Dugang Pang Mga Panalangin Diha Kang Cristo

More Blessings In Christ

> Kay kamong tanan mga anak na nga lalake sa Dios pinaagi *sa pagtuo diha kang Cristo* (Galacia 3:26).

Dili ba kahibulongan kaayo nga masayran nga kita mga anak na nga lalake sa Dios, nga natawo sa Iyang Espiritu? Sa dihang moduol kita Kaniya sa mga pag-ampo, ato Siya nga gisangpit dili lamang ingon nga atong Dios kondili ingon usab nga atong Amahan!

> Kay kita Iyang mga binuhat, nga gibuhat *diha kang Cristo Jesus* alang sa maayong mga buhat, nga giandam nang daan sa Dios kaniadto aron nga maglakaw kita diha kanila (Efeso 2:10).

Ang Dios wala lang magbuhat kanato, kondili gibuhat usab kita Niya *diha kang Cristo*. Dugang pa niana, ang Dios nagpahimutang nang daan ug buluhaton alang sa matag-usa kanato aron atong tumanon, ”nga mao ang mga maayong buhat...nga gian dam na kaniadto.” Ang matag usa kanato adunay tagsa-tagsa nga langitnong destinasyon.

> Siya nga walay sala gibuhat Niya nga sad-an tungod ug alang kanato, aron kita mahimong pagkamatarong sa Dios *diha Kaniya* (2 Corinto 5: 21).

Ang pagkamatarong nga atong naangkon tungod kay kita anaa kang Cristo maoy pag kamatarong nga iya sa Dios. Kana tungod kay ang Dios nagpuyo nganhi kanato ug nag bag-o kanato pinaagi sa Balaang Espiritu. Ang atong maayong mga binuhatan maoy maayong mga binuhatan sa Dios pinaagi kanato.

> Apan diha sa tanan niining mga butanga kita labihan ka mananaog gayod *pinaagi Kaniya* nga nahigugma kanato(Roma 8:37).

Unsa man”kining mga butanga”nga gisulat ni Pablo?Ang mga bersikolo diha sa Ro ma nga nag-una niini nagpadayag nga sila mao ang mga pagsulay ug mga pag-antos nga gisinati sa mga magtutuo.Bisan diha sa kamatayon ingon nga martir kita gihapon ang mananaog,bisan pa kon ang kalibotan nag-isip kanato nga mga biktima.Kita labihan ka mananaog gayod pinaagi kang Cristo tungod kay kon kita mamatay,moadto kita sa la ngit!

> Mahimo ko ang tanang butang *pinaagi Kaniya* kinsa maoy nagpalig-on kanako (Filipos 4:13).

Pinaagi kang Cristo, wala gayoy imposible alang kanato tungod kay ang Dios naghatag kanato ug abilidad ug kusog. Makahimo kita sa pagtapos sa bisan unsang buluhaton nga Iyang ihatag kanato.

> Ang akong Dios maghatag sa tanan ninyong gikinahanglan sumala sa Iyang kadato sa himaya *diha kang Cristo Jesus* (Filipos 4:19).

Makadahom kita nga ang Dios magatagbo sa atong mga gikinahanglan kon ato osa pangitaon ang Iyang gingharian. Ang Dios maoy atong magbalantay, ug Siya nag-atiman gayod sa Iyang mga karnero!

Ang Pag-uyon Uban Sa Kon Unsay Gisulti Sa Dios
Agreeing With What God Says

Ang pipila kanato, sa makasusubo gayod, wala motuo sa kon unsay gisulti sa Pulong sa Dios mahitungod kanato, sumala sa gipakita sa atong gipangbuhat nga mga sugilon nga nagsupak sa gisulti sa Biblia. Imbis nga moingon, ”mahimo ko ang tanang butang pi naagi kang Cristo nga maoy nagpalig-on kanako” kita nag-ingon hinuon, ”ambot lang ug makahimo ba ako niana.”

Ang maong mga sinultihan mao ang gitawag sa Biblia ug ”mga daot nga balita” tungod kay sila nagsupak sa gisulti sa Dios (Numeros 13:32). Hinuon, kon ang atong mga kasing-kasing puno sa Pulong sa Dios, mahimo kitang puno sa pagtuo, nga nagtuo ug nanulti lamang kon unsay nahiuyon sa Kasulatan.

Pipila Ka Mga Biblikal Nga Pagdeklarar
Some Biblical Declarations

Kinahanglan atong tuohan ug ipamulong ang gisulti sa Dios kon kinsa kita.

Kinahanglan atong tuohan ug ipamulong kon unsay atong mabuhat nga gisulti sa Dios nga atong mabuhat.

Kinahanglan atong tuohan ug ipamulong nga ang Dios mao gayod sumala sa Iyang gi ingon.

Kinahanglan atong tuohan ug isulti nga ang Dios mobuhat gayod sa Iyang giingon nga Iyang buhaton.

Aniay pipila ka mga sugilon nga sibo sa Kasulatan nga mahimong ideklarar sa matag magtutuo. Dili ang tanan niini nga mga katinud-anan ”diha kang Cristo” gayod, apan ang tanan tinuod gayod sumala sa Kasulatan.

Ako gilukat, gilain ug gihimong matarong diha kang Cristo (1 Corinto 1:30).

Ako gibalhin pagawas sa gingharian sa kangitngit ngadto sa gingharian sa Anak sa Dios, nga mao ang gingharian sa kahayag (Colosas 1:13).

Ang tanan nakong mga sala gipasaylo na diha kang Cristo (Efeso 1:7)

Ako bag-o na nga binuhat diha kang Cristo—ang daan nako nga kinabuhi nilabay na (2 Corinto 5:17).

Ang Dios nag-andam ug mga maayong buhat kaniadto pa aron akong pagalaktan (Efeso 2:10).

Ako nahimong pagkamatarong sa Dios diha kang Cristo (2 Corinto 5:21).

Ako nahimong labihan gayod ka madaugon sa tanang butang pinaagi kang Cristo nga nahigugma kanako (Roma 8:37).

Mahimo nako ang tanang butang pinaagi kang Cristo nga maoy nagpalig-on kanako (Filipos 4:13).

Ang akong Dios maghatag sa akong mga gikinahanglan sumala sa kadato sa Iyang hi maya diha kang Cristo (Filipos 4:19).

Ako gitawag aron mabalaan (1 Corinto 1:2).

Ako anak sa Dios (Juan 1:12; 1 Juan 3:1-2).

Ang akong lawas templo sa Balaang Espiritu (1 Corinto 6:19).

Dili na ako ang nabuhi, kondili si Cristo na sa sulod nako (Galacia 2:20).

Ako gipahigawas na gikan sa otoridad ni satanas (Buhat 26:18).

Ang gugma sa Dios gibobo sa halapad gayod sulod sa akong kasing-kasing pinaagi sa Balaang Espiritu (Roma 5:5).

Dako Siya nga anaa sa sulod nako kay kaniya (kang satanas) nga anaa sa kalibotan (1 Juan 4:4).

Ako gipanalanginan uban sa matag espirituhanong panalangin diha sa langitnong mga dapit diha kang Cristo (Efeso 1:3).

Ako gipalingkod uban kang Cristo diha sa langitnong mga dapit, halayo ibabaw sa ta nan nga mga espirituhanong pwersa ni satanas (Efeso 2:4-6).

Tungod kay gihigugma man nako ang Dios ug ako gitawag man sumala sa Iyang ka tuyoan, Siya nagpanghitabo nga ang tanan mga butang molihok alang sa kaayohan (Ro
ma 8:28).

Kon ang Dios dapig kanako, kinsa may makabatok kanako? (Roma 8:31).

Walay bisan unsa nga makapabulag kanako gikan sa gugma ni Cristo (Roma 8:35-39).

Ang tanan posible alang kanako kay ako magtutuo (Marcos 9:23).

Ako pari sa Dios (Gipadayag 1:6).

Tungod kay ako Iya mang anak, ang Dios naggiya kanako pinaagi sa Iyang Espiritu (Roma 8:14).

Samtang ako nagsunod sa Ginoo, ang dalan sa akong kinabuhi nagakahayag (Panulti hon 4:18).

Ang Dios naghatag kanako'g pinasahi nga gasa aron gamiton sa Iyang buluhaton (1 Pedro 4:10-11).

Makahimo ako sa paghingilin sa mga yawa ug sa pagpandong sa kamot ngadto sa mga masakiton ug sila mangaayo (Marcos 16:17-18).

Ang Dios kanunay naggiya kanako aron magmadaogon diha kang Cristo (2 Corinto 2:14).

Ako pinadala alang kang Cristo (2 Corinto 5:20).

Ako adunay kinabuhing walay kataposan (Juan 3:16).

Ang matag butang nga akong pangayoon diha sa mga pag-ampo, uban sa pagtuo, akong madawat (Mateo 21:22).

Pinaagi sa mga labod ni Jesus, ako naayo (1 Pedro 2:24).

Ako ang asin sa yuta ug ang kahayag sa kalibotan (Mateo 5:13-14).

Ako manununod sa Dios ug nadugtong nga manununod uban kang Jesu-Cristo (Roma 8:17).

Ako kabahin sa pinili nga kaliwat, usa ka harianong pari, usa ka balaan nga nasod, ug katawhan nga alang sa kaugalingong pagpanag-iya sa Dios (1 Pedro 2:9).

Ako sakop sa lawas ni Cristo (1 Corinto 12:27).

Ang Ginoo maoy akong magbalantay, walay makulang kanako (Salmo 23:1).

Ang Ginoo maoy depensa sa akong kinabuhi—kinsa may akong kahadlokan? (Salmo 27:1).

Ang Dios magtagbaw kanako uban sa hataas nga kinabuhi (Salmo 91:16).

Si Cristo ang nagpas-an sa akong mga balati-an ug nagdala sa akong mga sakit (Isaias 53:4-5).

Ang Ginoo maoy akong magtatabang, busa dili ako mahadlok (Hebrohanon 13:6).

Ako nagbutang sa akong mga kabalaka ngadto sa Ginoo tungod kay Siya nagtagad ka nako (1 Pedro 5:7).

Ako mosukol sa yawa, ug siya mopahilayo gikan kanako (Santiago 4:7).

Akong nakita ang akong kinabuhi pinaagi sa pagkawala niini tungod kang Jesus (Mateo 16:25).

Ako ang nabugkos na nga sulugoon sa Ginoo (1 Corinto 7:22).

Alang kanako, ang kinabuhi mao si Cristo, ug ang kamatayon ginansya (Filipos 1:21).

Ang akong pagkamolupyo to-a sa langit (Filipos 3:20).

Ang Dios magkompleto sa maayong buhat nga Iyang gisugdan nganhi kanako (Fili pos 1:6).

Ang Dios nagtrabaho sa sulod nako, aron pagbuhat sa Iyang ikalipay nga maayo (Fili pos 2:13).

Kini usa lamang ka gamay nga sanglitanan mahitungod sa positibo nga pagdeklarar nga atong mabuhat nga nakasukad sa Pulong sa Dios. Kana mahimong maayo nga ideya aron paghimo ug batasan sa pagsulti niini nga mga deklarasyon hangtod nga ang mga ka matuoran nga ilang gipamatud-an mahimong makagamot sa halawom gayod diha sa atong mga kasing-kasing. Ug kinahanglan atong sundon sa pagsusi ang matag pulong nga mogula sa atong mga baba aron sa pagsiguro nga kita wala gayod motipas batok sa gipanulti sa Dios.

KAPITULO DALAW
CHAPTER TWENTY
Pagdayeg ug Pagsimba
Praise And Worship

Ang babaye miingon Kaniya (kang Jesus), ”Sir, nakamatikod ako nga ikaw propeta. Ang among mga amahan nagsimba dinhi niining bukira; ug kamo nag-ingon nga ang Jerusalem maoy dapit diin ang mga tawo kinahanglan magsimba”. Si Jesus miingon kaniya, ”Babaye, tuohi Ako, ang takna moabutay nga dili na dinhi niini nga dapit o sa Jerusalem simbahon ang Amahan....apan moabot ang takna, ug karon mao na, nga ang tinuod nga mga magsisimba magsimba sa Amahan diha sa espiritu ug kamatuoran; kay ang maong mga tawo maoy gipangita sa Amahan nga maoy mosimba Kaniya.

> Ang Dios espiritu, ug sila nga magsimba Kaniya kinahanglan magsimba diha sa espiritu ug kamatuoran" (Juan 4: 19-24).

Kini nga mga pulong gikan sa mga ngabil ni Jesus maoy nagpahimutang sa pundas yon alang sa atong pagsabot sa mga pinaka-mahinungdanong aspeto sa pagsimba. Siya naghisgot mahitungod sa "tinuod nga mga magsisimba" ug naghulagway sa ilang mga kwalipikasyon. Kini nagpaila nga adunay mga tawo nga mga magsisimba apan dili *tinuod* nga mga magsisimba. Sila mahimong maghuna-huna nga sila nagsimba sa Dios apan sa tinuoray sila wala gayod makapasar sa Iyang mga gikinahanglan.

Si Jesus nagdeklarar kon unsa ang naghulagway sa tinuod nga mga magsisimba—sila nagsimba diha sa "espiritu ug kamatuoran". Busa mahimong isulti nga ang mga peke nga mga magsisimba mao kadtong nagsimba diha sa "unod ug sa pagka dili sinsero". Sa unodnon, ang mga peke nga mga magsisimba mahimong mosabay sa mga lihok sa pagsimba, apan ang tanan pasundayag lamang, ingon nga wala kini maggikan sa kasing-kasing nga nahigugma sa Dios.

Ang tinuod nga pagsimba sa Dios maggikan lamang sa kasing-kasing nga nahigug ma sa Dios. Busa, ang pagsimba, dili lamang usa ka butang nga atong gibuhat sa dihang ang Iglesia magtigom, kondili usa ka butang nga atong gibuhat sa matag yugto sa atong mga kinabuhi ingon nga nagtuman kita sa mga sugo ni Cristo. Sa makapahibulong, ang babaye nga gikaestorya ni Jesus naminyo na ug ikalima ug karon nakigpuyo na sa usa ka lalake, ug siya gusto nga makigdebati mahitungod sa saktong lugar sa pagsimba sa Dios! Siya usa gayod ka representante sa mga tawong relihiyoso kinsa nag-apilan sa mga ser bisyo sa panagsimba samtang nagpuyo diha sa inadlaw-adlaw nga pagkinabuhi nga anaa sa pagrebelde sa Dios. Dili sila tinuod nga mga magsisimba sa Dios.

Si Jesus usa ka higayon niana namadlong sa mga Pariseo ug sa mga Eskriba tungod sa ilang peke ug dili kinasing-kasing nga pagsimba:

> Mga tigpakaaron-ingnon, sakto gayod ang gipropesiya ni Isaias mahitu ngod kaninyo, nga nag-ingon, "*Kining mga tawhana nagpasidungog Kanako uban sa ilang mga ngabil, apan ang ilang kasing-kasing hala yo kaayo gikan Kanako.* Apan sa walay kapuslanan gisimba nila Ako,
> nga nagatudlo sa mga balaod sa tawo ingon nga ilang doktrina."
> (Mateo 15:7-9).

Bisan kon ang mga Judio ug mga Samaryanhon sa mga adlaw ni Jesus klaro kaayong naghatag ug importansya sa lugar diin magsimba ang mga tawo, si Jesus nag-ingon nga ang lugar dili kaayo hinungdanon. Kondili, ang kondisyon sa matag kasing-kasing sa tawo ug ang iyang pamatasan ngadto sa Dios maoy nagklaro sa kalidad sa iyang pagsimba.

Daghan sa mga gitawag ug "simba" diha sa mga kasimbahanan niining adlawa mao lamang ang patay nga mga kalihokan nga gibuhat sa mga patay nga mga magsisimba. Ang mga tawo sa walay paghuna-huna nagsumay-sumay sa pulong sa uban mahitungod sa Dios samtang sila mag-awit ug mga "awit sa pagsimba," ug ang ilang pagsimba walay kapuslanan, tungod kay ang ilang mga estilo sa kinabuhi nagluib sa Dios nga anaa sa ilang kasing-kasing.

Maminaw pa ang Dios sa usa ka yano, ug kinasing-kasing nga "gihigugma ko Ikaw" gikan sa usa sa Iyang mga masinulondon nga mga anak kaysa molahutay sa pagpamati sa dili kinasing-

kasing nga pagsumay-sumay sa liboan nga mga Cristohanon sa Domingo sa buntag nga nanganta ug ”Pagka-Dako Mo Gayod” (How great Thou art).

Ang Pagsimba Diha Sa Espiritu
Worshipping In Spirit

Ang uban nag-ingon nga ang pagsimba ”diha sa espiritu” nagpasabot ug pag-ampo ug pag-awit diha sa laing mga pinulungan, apan kana daw sama sa pi-ang nga paghubad sa lamdag sa mga pulong ni Jesus. Siya nag-ingon nga, ”ang takna moabot, *ug karon mao na nga,* diin ang mga matuod nga mga magsisimba, magsimba sa Amahan diha sa espiritu ug sa kamatuoran”, nga nagpaila nga *aduna nay* naka-lampos sa mga kondis yonis alang sa pagsimba ”diha sa espiritu” sa dihang gihimo Niya ang Iyang pagpamu long. Sa tinuod, walay nagsulti'g mga dila hangtod miabot ang adlaw sa Pentecostes. Busa, si bisan kinsa nga magtutuo, bisan kon makasulti siya'g mga laing pinulungan o dili, makahimong mosimba sa Dios diha sa espiritu ug kamatuoran. Ang pag-ampo ug pag-awit sa usa ka magtutuo diha sa mga dila sa klaro makahatag ug tabang sa iyang mga pagsimba, apan bisan gani ang pag-ampo diha sa mga dila mahimong dili kinasing-kasing nga seremonyas.

Usa ka makapadani sa pagtagad nga pagsabot sa pagsimba sa nag-unang Iglesia ang makita diha sa Buhat 13:1-2:

> Karon didto sa Iglesia nga nahimutang sa Antioquia, adunay mga propeta ug mga magtutudlo; nga si Barnabas, ug si Simeon nga gitawag ug negro, ug si Lucio nga taga-Serine, ug si Manaen nga gidala ngadto kang Herodes nga gobernador, ug si Saulo. Ug sa dihang sila *nagmi nisteryo ngadto sa Ginoo* ug nagpuasa, ang Balaang Espiritu miingon, ”igahin si Barnabas ug si Saulo alang Kanako alang sa trabaho diin sila Akong gitawag.”

Masayran nga kini nga bersikulo nag-ingon nga sila ”nagministeryo sa Dios.” Ingon ug makataronganon ang paghuna-huna nga kana nagpasabot nga sila nagsimba Kaniya, ug busa kita makakat-on nga ang tinuod nga pagsimba sa klaro gayod nagministeryo sa Ginoo. Kana matinuod lamang, sa laing bahin, kon ang Ginoo mao ang tumong sa atong gugma ug pagbati.

Mga Pamaagi Sa Pagsimba
Ways To Worship

Ang libro sa mga Salmo, nga pwedeng ingnon nga maoy libro sa mga himno sa Israel, nagdasig kanato sa pagsimba sa Dios sa maihap nga nagkalain-laing pamaagi. Pananglit, sa Salmo 32 atong mabasa:

> *“Singgit* sa kalipay kamong tanan nga adunay matarong nga kasing- kasing” (Salmo 32:11b).

Bisan kon ang hilom nga pagsimba, nga inubanan sa pagtahod, adunay lugar, ingon man usab ang pagsinggit sa kalipay.

> *Awit alang sa kalipay* diha sa Ginoo, kamo nga mga matarong; ang pagdayeg angay alang sa mga matarong. Paghatag ug pasalamat ngadto sa Ginoo uban sa mga lira; awiti Siya'g mga pagdayeg uban sa Alpa nga napulo ang kwerdas. Pag-awit alang Kaniya ug bag-ong awit; pagtugtug nga puno sa kahanas uban sa singgit sa kalipay (Salmo 33:1-3).

Kita, sa klaro gayod, kinahanglan mag-awit sa Ginoo diha sa pagsimba, apan ang atong pag-awit kinahanglan *puno sa kalipay*, diin laing ilhanan nga makita sa gawas mahitungod sa kondisyon sa kasing-kasing. Mahimo usab nato nga ubanan ang atong malipayong panag-awit sa nagkalain-laing instrumento sa musika. Akong isulti sa laing bahin, nga diha sa daghang mga panagtigom sa Iglesia, ang mga instrumento nga de kurente sobra kaayo ang kabanha nga ila na gani nalumsan ang mga panag-awit sa kompleto gayod. Kinahanglan nga ang maong mga instrumento pahinayan o palungon. Ang Salmista wala gayod maproblemag sama niana!

> Busa Ikaw akong pagadaygon samtang ako buhi pa; *akong iisa ang a kong mga kamot* diha sa Imong ngalan (Salmo 63:4).

Ingon nga timaan sa pagtugyan ug pagtahod, mahimo natong iisa ang atong kamot ngadto sa Dios.

> Singgit nga malipayon ngadto sa Dios, tanang kalibotan; awita ang himaya sa Iyang ngalan; himoa ang Iyang mga pagdayeg nga puno sa himaya. *Isulti* sa Dios, ”*katingalahan gayod ang Imong mga nabuhat!* Tungod sa kadako sa Imong gahom ang Imong mga kaaway mohatag bi san sa ilang dili sinsiro nga pagtuman Kanimo. Ang tibook kalibotan mosimba Kanimo, ug moawit sa pagdayeg alang Kanimo”
> (Salmo 66:1-4).

Kinahanglan sultihan nato ang Dios nga Siya kahibulongan gayod ug daygon Siya tu ngod sa Iyang daghang katingalahan nga gahom. Ang mga Salmo mao ang hingpit nga lugar diin atong makit-an ang sibo nga mga pulong nga mahimo natong gamiton sa pagdayeg sa Dios. Gikinahanglan nga kita mopadayon ngadto sa unahan pa sa kanunay lang nga pagsumay-sumay sa “gidayeg ko Ikaw Ginoo!” Dunay mas daghan pa nga angay natong isulti Kaniya.

> Duol kamo, manimba kita *ug moyukbo;* mangluhod kita sa atubangan sa Ginoo nga atong Magbubuhat (Salmo 95:6).

Bisan ang atong mga postura mahimong maoy atong pagpakita sa atong pagsimba, bisan kon kini pagtindog, pagluhod o pagyukbo.

> Tugoti nga ang mga Diosnon managkalipay diha sa himaya; tugoti sila sa pag-awit alang sa kalipay bisan diha sa ilang *mga higdaanan*
> (Salmo 149:5).

Dili lamang kita makasimba samtang nagtindog o nagluhod—mahimo gani usab nga kita maghigda sa atong higdaanan.

> Sulod sa Iyang ganghaan uban sa *pagpasalamat*, ug diha sa Iyang hawanan uban sa mga pagdayeg. Paghatag ug *pagpasalamat* ngadto Kaniya; dayga ang Iyang ngalan (Salmo 100:4).

Ang paghatag ug pasalamat gikinahanglan sa klaro gayod nga mahimong kabahin sa atong pagsimba.

> Toguti sila sa pagsimba Kaniya uban sa mga *panagsayaw* (Salmo 143: 3).

Makahimo gani kita sa pagdayeg sa Dios uban sa mga panagsayaw. Apan gikinahang lan nga kini dili unodnon nga panagsayaw, o kaha law-ay o kaha alang lamang gayod sa paglingaw.

> Dayga Siya uban sa tingog sa trumpeta; dayga Siya uban sa mga lira ug alpa. Dayga Siya uban sa mga piyang-piyang ug panagsayaw; dayga Siya uban sa mga instrumento nga kwenerdasan ug mga plawta. Dayga Siya uban sa mga makusog nga agong; dayga Siya uban sa mga masaba nga agong. Tugoti nga ang tanang dunay gininhawa magdayeg sa Dios (Salmo 150:3-6).

Salamat sa Dios alang niadtong mga gigasahan sa musika. Ang ilang mga gasa mahi mo nga gamiton sa paghimaya sa Dios kon ilang patingogon ang ilang mga instrumento gikan sa kasing-kasing sa gugma.

Espirituhanong Mga Awit
Spiritual Songs

> Awiti ang Ginoo ug bag-ong mga awit, kay Siya namuhat ug mga kahibulongang butang (Salmo 98:1).

Walay sayop ang pag-awit ug mga daang awit, gawas kon kini nahimo nang naandan nalang. Nan, nagkinahanglan na kita ug mga bag-ong awit nga naggikan sa atong mga kasing-kasing. Diha sa Bag-ong Tugon, atong makat-onan nga ang Balaang Espiritu motabang kanato sa pagbuhat ug bag-ong mga awit:

> Tugoti nga ang mga pulong ni Cristo magpuyo uban sa kadagaya sa su lod ninyo, uban sa tanang kaalam pagtinudloay ug pagpahimangnoay kamo sa usag-usa uban sa mga Salmo ug mga himno ug espirituhanong mga awit, nga

> manag-awit uban ang pagpasalamat diha sa inyong mga kasing-kasing ngadto sa Dios (Colosas 3:16).
>
> Ug ayaw kamo paghubog-hubog sa bino, kay kana pag-usik-usik, kondili, pagpapuno kamo sa Espiritu, nga magsinultihay sa usag-usa diha sa mga salmo ug mga himno ug espirituhanong mga awit, nga manag-awit ug maghimo'g mga huni uban sa inyong mga kasing-kasing ngadto sa Ginoo; ug sa makanunayon maghatag ug mga pagpasalamat alang sa tanang mga butang diha sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo ngadto sa Dios, bisan sa Amahan (Efeso 5:18-20).

Si Pablo nagsulat nga kita kinahanglan manag-awit alang sa usag-usa uban sa mga "salmo ug mga himno, ug espirituhanong mga awit," busa dunay kalainan kining tulo. Ang pagtuon sa orihinal nga gregong pinulungan makatabang, apan tingali "ang mga sal mo" nagkahulugan ug diha-diha nga pagkanta sa mga salmo nga gikan sa Biblia nga giduyugan ug instrumento sa musika." Ang mga himno", sa laing bahin, mahimong pangkinatibuk-an nga mga awit sa pagpasalamat nga gimugna sa nagkalain-laing mga magtutuo diha sa mga Iglesia." Ang espirituhanong mga awit" malagmit makanunayon nga awit nga gihatag sa Balaang Espiritu ug parehas sa yano nga gasa sa pagpropesiya, gawas lamang nga ang pagsulti niini ginaawit.

Ang pagdayeg ug pagsimba kinahanglan mahimong kabahin sa atong inadlaw-adlaw nga kinabuhi—ug dili usa ka butang nga atong gibuhat diha lamang sa panagtapok sa Ig lesia. Bisan sa matag-adlaw makahimo kita sa pagministeryo sa Ginoo ug makasinati ug suod nga pakigsandurot uban Kaniya.

Ang Pagdayeg—Pagtuo Nga Dunay Buhat

Praise—Faith In Action

Ang pagdayeg ug pagsimba usa ka normal nga pagpakita sa atong pagtuo sa Dios. Kon tinuod kita nga nagtuo sa mga saad sa Pulong sa Dios, nan mahimo kitang mga ma lipayon nga mga tawo, nga puno ug pagdayeg ngadto sa Dios. Si Josue ug ang mga katawhan sa Israel nagkinahanglan nga mosinggit *una;* ug unya nahugmak dayon ang paril. Ang Biblia nagpasidaan kanato nga "magmalipayon diha sa Dios kanunay" (Filipos 4:4) ug "sa matag butang magpasalamat" (1 Thesalonica 5:18a).

Usa sa mga nindot kaayo nga ehemplo mahitungod sa gahom sa pagdayeg makita di ha sa 2 Cronicas 20 sa dihang ang nasod sa Juda gilibutan na sa mga kasundalohan sa Moab ug sa Ammon. Agi'g tubag sa pag-ampo ni Hari Josafat ang Dios nagsugo sa Israel:

> Ayaw kahadlok ug kadismaya tungod niining dakong panon, kay ang gubat dili imo kondili sa Dios. Ugma lakaw ug naog batok kanila...Ikaw dili kinahanglan nga makig-away niining giraha; ipundo lang ang imo nga kaugalingon, tindog ug tan-awa ang kaluwasan sa Ginoo tungod ug alang kanimo, O Juda ug Jerusalem (2 Cronicas 20:15b-17).

Nagpadayon ang pagsaysay:

> Ug mibangon sila sayo sa buntag ug miadto sa kamingawan sa Tekoa; ug sa ilang paggula, si Josafat mitindog ug miingon, ”Paminaw kanako, O Juda ug mga molupyo sa Jerusalem, ibutang ang inyong pagsalig diha sa Ginoo nga inyong Dios, ug kamo dili gayod matarog. Ibutang ang inyong pagsalig ngadto sa Iyang mga propeta ug kamo magmalam poson.” Ug sa dihang human na siyang nakigsulti sa mga tawo, iyang gitudlo sila nga nanganta sa Ginoo ug kadtong nagdayeg Kaniya uban sa balaan nga pagsul-ob sa sinina, samtang sila nanggula nga nag-una sa mga sundalo, siya miingon, ”*pasalamati ang Ginoo, kay ang Iyang mahigugmaon nga kalooy molungtad hangtod sa kahangtoran.” Ug sa dihang nagsugod sila sa pag-awit ug pagdayeg, ang Ginoo nagbanhig sa mga anak ni Ammon, Moab, ug bukid sa Seir, nga mianhi batok sa Juda; busa sila nanagan uban ang kahadlok.* Kay ang mga anak ni Ammon ug Moab mialsa batok sa mga molupyo sa bukid sa Seir ug naglaglag kanila sa kompleto gayod, ug sa dihang nahuman na sila sa mga kaliwat sa Seir, nag-unay sila sa pagpinat yanay. Ug sa dihang ang Juda mitan-aw sa kamingawan, ilang nakita ang daghang panon; ug tan-awa, sila mga patay na nga naghigda sa yuta, ug wala gayoy naka-ikyas. Ug sa dihang si Josafat ug ang iyang mga katawhan niabot ug nanguha sa ilang mga nasakmit nga kabtangan, ilang nakita ang daghan diha kanila, apil na ang mga pagkaon, mga sinina ug bililhong mga butang nga ilang gikuha alang sa ilang kaugalingon, labaw pa kay sa ilang madaog. Ug naabtan sila'g tulo kaadlaw sa ilang pagpanguha sa ilang mga nasakmit tungod kay daghan man kini kaayo” (2 Cronicas 20:20-25).

Ang pagdayeg nga puno sa pagtuo nagdala'g proteksyon ug pagtagbo sa panginahang lan!

Alang sa dugang pang pagtuon sa maong hisgotanan sa gahom sa pagdayeg, tan-awa ang Filipos 4:6-7 (ang pagdayeg nagdala ug kalinaw), 2 Cronicas 5:1-14 (ang pagdayeg nag dala sa presensya sa Dios), Buhat 13:1-2 (ang pagdayeg nagdala sa katuyuan ug plano sa Dios ngadto sa kahayag), ug Buhat 16:22-26 (ang pagdayeg nagdalag proteksyon ug kagawasan sa pagka-binilanggo).

KAPITULO BAYENTE-ANYOS
CHAPTER TWENTY ONE
Ang Pamilya ni Kristo
The Family of Christ

Ang Dios, sa klaro gayod, maoy nagdala sa mga ideya mahitungod sa mga pamilya. Kana nagbarog aron mohatag ug rason nga Siya makahimo nga motanyag kanato ug panghuna-huna kon unsa ang papel sa pamilya ug makahatag kanato'g pasidaan sa po sibleng mga gahong nga modaot sa pamilya. Sa klaro gayod, ang Ginoo naghatag kana to'g daghang mga patakaran diha sa Iyang Pulong mahitungod sa estruktura sa pamilya ug ang papel nga angayang

pagabuhaton sa matag membro niini. Kon kining maong mga Biblikal nga mga pasidaan pagasundon gayod, ang pamilya mahimong makapahi mulos sa mga kaayohan nga giplano sa Dios nga ilang mapahimuslan. Kon sila panamas tamasan, kakuyaw ug sakit sa kasing-kasing maoy mahimong resulta.

Ang Papel Sa Bana Ug Asawa
The Role Of Husband And Wife

Ang Dios nagplano nga ang Cristohanon nga pamilya mopahiuyon sa usa ka klaro nga han-ay. Tungod kay kini nga han-ay naghatag ug kalig-on alang sa kinabuhi sa pamil ya, si satanas naghago gayod aron lubagon ang giplano nga han-ay sa Dios.

Una, ang Dios nagplastar nang daan nga ang bana mao ang mahimong ulo sa kahug pungan sa pamilya. Kini wala maghatag sa bana ug katungod aron nga dominahon niya ang iyang asawa ug mga anak basi sa iyang pangkaugalingon lamang nga tinguha. Ang Dios nagtawag sa mga bana sa paghigugma, pagprotektar, pagtagbo, ug paggiya sa ilang mga pamilya ingon nga ulo. Ang Dios nagplano usab nga ang mga asawa mahimong magmatinugyanon ngadto sa pagpanguna sa ilang mga bana. Kini klaro gikan sa Kasulatan.

> Mga asawa, pagpailalom kamo sa inyong mga bana, ingon nga nagpaila lom kamo sa Ginoo. Kay ang bana mao ang ulo sa asawa, ingon nga si Cristo usab mao ang ulo sa Iglesia, Siya sa Iyang kaugalingon ingon nga manluluwas sa lawas. Apan ingon nga ang Iglesia nailalom kang Cristo, busa ang mga asawa usab gibut-an nga mailalom sa ilang mga bana diha sa matag butang (Efeso 5:22-24).

Ang bana dili mao ang *espirituhanong* ulo sa asawa—kay si Jesus maoy nagkupot sa maong katungdanan. Si Jesus mao ang espirituhanong ulo sa Iglesia, ug ang Cristoha nong asawa sakop usab sa Iglesia ingon nga ang iyang Cristohanong bana mao usab. Diha sa pamilya, sa laing bahin, ang Cristohanong bana mao ang ulo sa iyang asawa ug mga anak, ug kinahanglan nga sila mopailalom sa gihatag sa Dios nga otoridad.

Sa unsang kahimtang nga ang asawa magpailalom sa bana? Siya kinahanglan mopa ilalom kaniya diha sa *matagbutang*, sama sa giingon ni Pablo. Ang bugtong wala mahia pil sa maong patakaran mao nga kung ang iyang bana nagdahom nga siya mosupak sa Pulong sa Dios o kaha mobuhat ug mga butang nga mosupak sa iyang konsensya. Sa tinuod gayod, walay Cristohanon nga bana nga magdahom nga ang iyang asawa magbuhat ug bisan unsa aron pagsupak sa Pulong sa Dios o sa iyang konsensya. Ang bana dili gino o sa iyang asawa—kay bugtong si Jesus lamang ang anaa niana nga lugar sa iyang kinabuhi. Kon ang asawa mopili kon kinsay iyang tumanon, kinahanglan siya motuman kang Jesus.

Ang mga bana kinahanglan maghinomdom nga ang Dios dili kinahanglan anaa kanu nay ”dapig sa bana”. Ang Dios sa makausa niana nagsugo kang Abraham sa pagbuhat sa gisulti sa iyang asawa nga si Sara (Genesis 21:10-12). Ang Kasulatan usab nagsulti nga si Abegail misupak sa iyang buang nga bana nga si Nabal ug nakapalikay sa katalagman (1 Samuel 25:2-38).

Ang Pulong Sa Dios Ngadto Sa Mga Bana

God's Word To Husbands

Ngadto sa mga bana, ang Dios miingon:

> Mga bana higugmaa ang inyong mga asawa, ingon nga si Cristo usab nahigugma sa Iglesia ug naghatag sa Iyang kaugalingon alang kaniya... busa ang mga bana kinahanglan usab mahigugma sa ilang kaugali ngong asawa ingon nga ilang kaugalingong lawas. Siya nga nahigugma sa iyang kaugalingong asawa nahigugma sa iyang kaugalingon; kay wala gayoy nasilag sa iyang kaugalingong unod kondili nag-atiman hinuon ug nagpangga niini, ingon nga mao kini gibuhat ni Cristo ngadto sa igle sia,kay kita mga sakop sa Iyang lawas...apan tugoti ang matag usa diha kaninyo nga maghigugma sa iyang asawa sama sa iyang kaugalingon; ug tugoti nga ang asawa usab magrespeto sa iyang bana (Efeso 5:25,28-30,33).

Ang mga bana gisugo nga mahigugma sa ilang mga asawa ingon nga si Cristo nahi gugma sa Iglesia. Dili kana gamay nga responsibilidad! Bisan kinsa nga asawa malipayon gayod nga motugyan sa iyang kaugalingon ngadto sa usa nga nahigugma kaniya ingon sa gibuhat ni Jesus—kinsa naghatag sa iyang kaugalingong kinabuhi diha sa gugmahananong pagsakripisyo. Ingon nga gihigugma ni Jeus ang Iyang kaugalingong lawas, nga mao ang Iglesia, busa ang bana usab kinahanglan mahigugma sa babaye diin uban kaniya nahimo silang "usa ka unod" (Efeso 5:31). Kon ang Cristohanong bana mahigugma sa iyang asawa ingon nga gikinahanglan gayod, siya mohatag alang kaniya, moatiman kaniya, magpasidungog kaniya, motabang kaniya, magdasig kaniya, ug maggasto'g panahon uban kaniya. Kon siya mapakyas niini nga responsibilidad sa paghigugma sa iyang asawa, ang bana mamiligro ug malagmit iyang gibabagan ang tubag sa iyang kaugalingong mga pag-ampo:

> Kamo nga mga bana sa samang paagi, pagpuyo uban sa inyong mga asawa sa masinabtunon nga paagi, ingon nga nakig-uban sa huyang nga panudlanan (lawas), tungod kay siya babaye; ug *hatagi siya'g pasid ngog ingon nga isigka manununod sa grasya sa kinabuhi, aron nga ang inyong mga pag-ampo dili mababagan* (1 Pedro 3:7).

Sa klaro gayod, walay kaminyoon nga kompleto gayong walay panagbangi ug walay dili pagsinabtanay. Pinaagi sa pakigsaad ug sa pag-ugmad sa bunga sa Espiritu diha sa ato nga mga kinabuhi, ang mga bana ug mga asawa makakat-on sa pagpuyo nga adunay kahamugaway ug makasinati sa kanunay nagadugang nga pagkabulahan sa Cristoha nong kaminyoon. Pinaagi sa dili kalikayan nga mga problema nga motunga diha sa tanan nga kaminyoon, ang matag kapares makakat-on sa pagtubo ngadto sa mas dako pa nga paghamtong diha sa pagkahisama ni Cristo.

Alang sa dugang pang pagtuon mahitungod sa mga katungdanan sa mga bana ug mga asawa, tan-awa ang Genesis 2:15-25; Panultihon 19:13; 21:9,19; 27:15-16; 31:10-31; 1 Corinto 11:3; 13:1-8; Colosas 3:18-19; 1 Timoteo 3:4-5; Tito 2:3-5; 1 Pedro 3:1-7.

Ang Pakighilawas Diha Sa Kaminyoon

Sex In Marriage

Ang Dios maoy nag-imbento sa pakighilawas, ug klaro kaayo nga siya nag-imbento ni ini alang sa kalipay ug alang sa paglalang. Apan, ang Biblia, klaro kaayong nagbutyag nga ang relasyon sa pakighilawas pagapahimuslan lamang nila nga nahiusa na diha sa tibook kinabuhi nga pakigsaad sa kaminyoon.

Ang sekswal nga pakigrelasyon nga nahitabo gawas sa hikot sa kaminyoon ginaila nga sayop nga pakighilawas o kaha pagpanapaw. Si apostol Pablo nagsugilon nga ang mga nagbuhat sa ingon dili gayod makapanunod sa gingharian sa Dios (1 Corinto 6:9-11). Bisan kon ang Cristohanon mahimong matintal ug posibleng makahimo ug buhat sa sayop nga pakighilawas o panapaw, siya mobati ug dakong pagka-hinukman diha sa iyang espiritu nga maoy mogiya kaniya ngadto sa paghinulsol. Ug kinahanglan maghinulsol gayod siya!

Si Pablo usab nahatag ug tukma nga mga pahimangno mahitungod sa sekswal nga mga responsibilidad sa mga bana ug mga asawa:

> Apan tungod sa imoralidad, tugoti nga ang matag lalake magbaton ug iyang kaugalingong asawa, ug tugoti nga ang matag babaye magbaton ug iyang kaugalingong bana. Tugoti nga ang bana magbuhat sa iyang katungdanan ngadto sa iyang asawa ug ingon man usab ang asawa ngadto sa iyang bana. Ang babaye walay otoridad sa iyang kaugalingong lawas, kondili ang bana na; ug sa samang paagi ang bana wala nay otoridad sa iyang kaugalingong lawas, kondili ang asawa na. Ayaw pagdid-e ang usag-usa gawas kon nagkasabot alang sa usa ka higayon aron inyo nga ikagahin ang inyong mga kaugalingon ngadto sa pag-ampo, ug mahimo nga maghiusa na usab basin si satanas magtintal kaninyo tungod sa inyong kakulang sa pagpugong sa kaugalingon (1 Corinto 7:2-5).

Kini nga bersikulo naghimo niana nga hapsay gayod nga ang pakighilawas kinahang lan dili gamiton ingon nga ”premyo” sa parehong bana ug asawa tungod kay pareho sila nga walay otoridad sa ilang masigka-lawas.

Dugang pa niana, ang pakighilawas maoy hinatag sa Dios nga gasa ug dili kini daotan o makasasala samtang kini anaa lamang sa sulod sa kaminyoon. Si Pablo nagdasig sa minyo nga mga Cristohanong magtiayon nga magbaton ug sekswal nga relasyon. Dugang pa niana, atong makit-an kini nga tambag ngadto sa Cristohanong mga bana diha sa libro sa Panultihon:

> Tugoti nga ang inyong tinubdan mapanalanginan, ug pagsadya sa asa wa sa imong pagkabatan-on. Ingon sa usa ka mahigugmaon nga lagsaw ug sa makapahimuot nga gasela, tugoti nga ang iyang mga dughan mag tagbaw kanimo sa tanang panahon; pagtagbaw kanunay sa iyang gug ma (Panultihon 5:18-19).[61]

[61]Alang sa dugang pamatuod nga ang Dios dili gayod estrikto, tan-awa ang Awit ni Salomon 7:1-9 ug Leviti cus 18:1-23.

Kon ang Cristohanon nga magtiayon gustong magmalipayon diha sa sekswal nga re lasyon, ang mga bana ug asawa kinahanglan makasabot nga adunay lapad nga kalahian tali sa sekswal nga kinaiyahan sa lalake ug babaye. Pinaagi sa pagtandi, ang sekswal nga kinaiyahan sa lalake mas pisikal, samtang ang sekswal nga kinaiyahan sa babaye konektado sa iyang pagbati. Ang lalake mahimong magmahinamon sa sekswal nga bahin pinaagi sa pagkakutaw niya sa iyang makita (Mateo 5:28), samtang ang babaye mahimong magmahinamon sa sekswal nga bahin pinaagi sa pagpakigrelasyon ug pinaagi sa paghikap (1 Corinto 7:1). Ang mga lalake mahimong madani sa ilang atensyon sa sekswal nga bahin ngadto sa mga babaye nga ilang makita sa ilang mga mata; samtang ang mga babaye mahimong madani sa ilang pagtagad nga sekswal ngadto sa mga lalake nga ilang gidayeg sa labaw pa nga katarongan kay sa pisikal nga pagdayeg. Busa ang maalamon nga mga asawa mangita gayod sa ilang pinaka-maayo aron pagpahimuot sa ilang mga bana sa tanang panahon. Ug ang mga maalamong bana magpakita sa ilang pagbati ngadto sa ilang mga asawa sa tanang panahon pinaagi sa paggakos ug sa mga buhat sa kalooy nga naggikan sa pagka-manggihuna-hunaon, kaysa pagdahom nga ang ilang mga asawa ”mahiubos o malain” sa kalit lang sa paghuman sa adlaw.

Ang kahimtang sa lalake diha sa tinguha sa pakighilawas motaas pa uban sa pagsaka sa gitawag sa inenglis ug semen diha sa iyang lawas, samtang ang sekswal nga tinguha sa babaye mosaka ug kaha mokonhod depende sa yugto sa iyang regla. Ang lalake adunay kapasidad nga mahimong magmahinamon sa sekswal nga bahin ug mosinati ug pinaka-gana sa sekswal nga kahimtang inig-abot sa pipila lamang ka segundo; o kaha pipila ka minuto; apan ang mga babaye daw mas dugay pa. Bisan pa kon sa normal andam siya sa pisikal nga kahimtang alang sa diha-diha nga pakighilawas sa pipila ka segundo, apan ang iyang lawas nagkinahanglan pa ug tunga sa oras aron kini mahimong andam gayod. Busa ang mga maalamon nga mga bana mahimong mogamit sa ilang panahon sa pagpagana osa sa ilang asawa, pinaagi sa mga paghalok o kaha sa pagtandog sa bahin sa lawas sa ilang asawa kon haing bahina ang maka papukaw sa ilang gana. Kon ang bana wala makahibalo kon asa nga bahin sa lawas sa ilang asawa ang pagatan dugon, kinahanglan mangutana siya sa iyang asawa. Dugang pa niana, kinahanglan masayran niya nga bisan kon duna siyay kapasidad sa pagkab-ot sa pinakagana nga bahin diha sa pakighilawas ka-usa lamang, ang iyang asawa adunay kapasidad nga labaw pa kaysa usa. Kinahanglan makita sa bana nga ang iyang asawa nakadawat gayod kon unsay tinguha niini.

Importante kaayo alang sa mga Cristohanong bana ug asawa ang panaghisgotay sa ilang mga gikinahanglan sa tinud-anay gayod sa usag-usa ug magkat-on kutob sa ilang makaya sa kon unsa gayoy kalahian sa managka-atbang nga sekso. Pinaagi sa pipilla ka bulan o kaha tuig sa ilang panag-estoryahay, pagdiskobre ug paggawi, ang sekswal nga relasyon tali sa bana ug asawa moresulta sa kanunayng pagka-bulahan.

Ang Mga Anak Sa Cristohanong Panimalay

Children Of A Christian Family

Ang mga anak kinahanglan pagatudloan nga magmatinugyanon ug sa kinatibuk-an gayod magmasinugtanon ngadto sa ilang Cristohanong mga ginikanan. Ug kon sila mo buhat niana, ang hataas nga kinabuhi ug uban pang mga panalangin gikasaad ngadto kanila:

> Mga anak sunda ninyo ang inyong mga ginikanan diha sa Ginoo, kay kini ang sakto. ”Pasidunggi ang inyong amahan ug inahan” (diin mao ki ni ang unang sugo nga adunay saad), ”aron nga maanaa kamo sa maayo, ug aron nga magpuyo kamo'g dugay diri sa kalibotan”
> (Efeso 6:1-3).

Ang mga Cristohanong amahan, ingon nga pangulo sa panimalay, gihatagan ug unang responsibilidad sa pagbansay sa ilang mga anak:

> Ug, mga amahan, ayaw aghata ang inyong mga anak nga masuko, kondili dad-a sila diha sa disiplina ug pahimangno sa Ginoo
> (Efeso 6:4).

Timan-i nga ang responsibilidad sa amahan duha ka managkuyog nga butang: ang pagdala sa iyang mga anak ngadto sa *disiplina* ug *pahimangno* sa Ginoo. Unahon osa nato paghatag ug pagtagad ang disiplina sa mga kabataan.

Ang Disiplina Sa Anak
Child Discipline

Ang anak nga wala disiplinaha motobo nga mahimong kaugalingon lamang ang gihu na-huna ug mahimong rebelyoso sa otoridad. Ang mga anak kinahanglan disiplinahon sa matag higayon nga sila magmasinupakon uban sa pagrebelde sa mga makataro nganon nga mga patakaran nga gipahimutang nang daan sa ilang mga ginikanan. Ang mga anak kinahanglan dili latoson tungod sa binata nga pagka-erisponsabli. Sila kinahanglan, hinuon, nga sa kanunay moatubang sa mga linugdangan sa ilang mga sayop ug pagka-erisponsabli, aron pagtabang kanila alang sa katinud-anan sa kinabu hing hamtong.

Ang mga kabataan kinahanglan disiplinahon pinaagi sa paglatos, sama sa gisulti sa Pulong sa Dios. Ang mga bag-ong natawo, sa klaro gayod, kinahanglan dili latuson. Wala kini magpasabot nga ang mga bata hatagan nalang kanunay sa ilang gusto. Gani, gikan sa adlaw sa ilang pagkahimugso kinahanglan klaro na diha kanila nga ang inahan ug amahan nagtagad gayod. Mahimo silang tudloan bisan sa bata pa kaayo nila nga pangidaron kon unsay buot ipasabot sa pulong ”ayaw” pinaagi sa yano nga pagpugong kanila sa ilang gibuhat o sa ilang pagabuhaton palang. Sa dihang makasabot na sila kon unsay buot ipasabot sa ”dili”, ang gaan nga paghapak sa ilang dapi-dapi makatabang kanila sa pagsabot ug mas maayo pa sa panahon nga sila misupak. Kon kini kanunay nga gibuhat, ang mga anak makakat-on sa pagsugot bisan sa batan-on pa kaayo nga pangidaron.

Ang mga ginikanan makahimo usab sa pag-establisar sa ilang otoridad pinaagi sa dili paglaban sa wala kinahanglana nga taras sa ilang mga anak, sama sa paghatag dayon ka nila kon unsay ilang gikinahanglan panahon nga sila mohilak. Ang pagbuhat sa ingon maoy pagtudlo sa mga anak nga mohilak aron makuha dayon nila ang ilang gitinguha. O
kon ang ginikanan, mosanong lang usab dayon sa gipangayo sa anak sa matag panahon nga sila magsapot-sapot o kaha magbagotbot, ang maong ginikanan nagdasig lamang sa maong dili

angayan nga pamatasan. Ang maalamon nga mga ginikanan mohatag lamang ug premyo alang sa mga kinaiya sa ilang mga anak nga angay tinguhaon.

Ang paglatos kinahanglan dili delikado sa panglawas kondili igo-igo lamang ang kasa kit niini nga makapahilak sa masinupakong anak sa mubo nga panahon. Niini nga paagi, ang bata makakat-on sa pagsugot uban sa sakit nga iyang gibati. Kini gitugotan sa Biblia:

> Siya nga dili molatos nasilag sa iyang anak nga lalake, apan siya nga na higugma kaniya magkugi sa pagdisiplina kaniya....ang tinunto nabug kot na diha sa kasing-kasing sa usa ka gamayng bata; ang disiplina pinaagi sa bunal maoy magtang-tang gayod niana gikan kaniya....Ayaw pagpugngi ang pagdisiplina sa bata, kay bisan pagbunalan mo siya, dili gayod siya mamatay. Kinahanglan disiplinahon mo siya uban sa bunal, ug mapahigawas mo ang iyang kalag gikan sa emperno....ang bunal ug ang pagbadlong makahatag ug kaalam, apan ang bata nga naglain sa iya nga kaugalingong dalan magdalag kaulawan ngadto sa iyang inahan. (Panultihon 13:24; 22:15; 23:13-14; 29:15).

Kon ang mga ginikanan yano gayong magpatuman sa ilang katungdanan, dili na kina hanglan nga hulgaon pa nila ang ilang mga anak aron himuon silang masinugtanon. Kon ang bata dili magmasinugtanon uban sa pagkarebelyoso, kinahanglan siya latuson. Kon ang ginikanan *manghulga* lamang sa paglatos sa iyang anak nga masinupakon, iya lamang gipalig-on ang padayon nga pagkamasinupakon niini. Ingon nga resulta, ang anak dili makakat-on mahitungod sa pagka-masinulondon hangtod nga ang iyang mga ginikanan motaas na ang tingog sa pagpanghulga kaniya pinaagig sulti.

Human nga ang paglatos gikapatuman, ang bata kinahanglan gakson ug hatangag kasigurohan nga ang gugma sa ginikanan nagpabilin sa gihapon.

Bansaya Ang Usa Ka Bata

Train Up A Child

Ang Cristohanong mga ginikanan kinahanglan makaamgo nga aduna silay responsibi lidad sa pagbansay sa ilang mga bata, sama sa atong mabasa sa Panultihon 22:6 ”*Bansa ya* ang bata diha sa dalan nga iyang pagalaktan, bisan tigulang na siya dili gayod siya mo biya dinha niana”.

Ang pagbansay wala lamang maglakip ug pagsilot alang sa pagsupak kondili premyo usab alang sa maayong taras. Ang mga anak nagkinahanglan nga daygon kanunay sa ila nga mga ginikanan aron pagpalig-on sa ilang maayong taras ug angayan nga gawi. Ang mga anak kinahanglan nga hatagan kanunay ug pasalig nga sila gihigugma, gidawat ug gidayeg sa ilang mga ginikanan. Ang mga ginikanan makapakita sa ilang gugma pinaagi sa pagdayeg, paggakos ug paghalok, ug diha sa paggamit ug mga panahon alang sa ilang mga anak.

Ang ”pagbansay” nagkahulugan ug ”himuon nga mosugot”. Busa ang Cristohanong mga ginikanan, kinahanglan dili mohatag sa ilang mga anak ug pagpili kon sila mosimba ba o dili, o mag-ampo ba kada-adlaw o dili ug uban pa. Ang mga anak dili pa kaayo responsabli sa paghibalo kon unsay pinaka-maayo alang kanila—mao kana ngano nga gihatagan sila sa Ginoo ug mga ginikanan. Alang sa mga ginikanan nga naghago ug nagbudlay aron lamang paglantaw

nga ang ilang mga anak husto gayod nga pagkaban say, ang Dios nagsaad nga ang ilang mga anak dili gayod mobiya gikan sa pagsubay sa hustong dalan sa dihang matigulang na sila, sama sa atong mabasa sa Panultihon 22:6.

Ang mga anak kinahanglan hatagan ug dugang nga responsibilidad samtang nagtubo sila ngadto sa pagkahamtong. Ang tumong sa epektibo nga pagka-ginikanan mao ang hinay-hinay nga pagpreparar sa anak alang sa kinatibuk-ang responsibilidad sa pagka-hamtong. Samtang ang anak nagtubo ngadto's pagkahamtong, siya pagahatagan ug nagtobo nga kagawasan sa paghimo sa iyang kaugalingong desisyon. Agi'g dugang, ang baton-on kinahanglan makasabot nga siya modawat ug responsibilidad alang sa linugdangan sa iyang mga desisyon ug nga ang iyang mga ginikanan dili kanunay anaa aron siya "pyansahan" pagawas sa kagubot.

Ang Responsibilidad Sa Ginikanan Sa Pagpahimangno

Parent's Responsibility To Instruct

Sama sa atong mabasa sa Efeso 6:4, ang mga amahan dili lamang responsabli sa pag disiplina sa ilang mga anak kondili gidahom usab sila nga *mopahimangno* kanila diha sa Ginoo. Dili responsibilidad sa Iglesia ang paghatag ug pahimangno sa anak mahitu ngod sa Biblikal nga moralidad, Cristohanon nga pamatasan, o teolohiya—trabaho kana sa amahan. Ang mga ginikanan nga nagbalhin sa tanang responsibilidad ngadto sa magtutudlo sa Biblia panahon sa Domingo aron pagtudlo sa ilang mga anak mahitungod sa Dios nakabuhat ug seryoso nga sayop. Ang Dios nagsugo sa Israel pinaagi kang Moi ses:

> Ug kini nga mga pulong, nga akong gisugo kaninyo karong adlawa, maanaa sa inyong kasing-kasing; ug kamo kinahanglan nga *magatudlo niini nga makugihon gayod ngadto sa inyong mga anak nga lalake* ug nga maghisgot niini kon kamo manglingkod sa inyong balay ug kon kamo manglakaw sa dalan ug sa dihang kamo mangatulog ug momata (Deuteronomio 6:6-7).

Ang Cristohanong mga ginikanan kinahanglan magpaila sa ilang mga anak, gikan sa sayo nga pangidaron, ngadto sa Dios, nga magasulti kanila kon kinsa Siya ug kon unsa ka dako ang Iyang paghigugma kanila. Ang mga batan-ong mga anak kinahanglan pagatudloan sa sugilanon mahitungod kang Jesus sa Iyang pagkahimugso, kinabuhi, kamatayon, ug pagkabanhaw. Daghang mga anak ang makahimo sa pagsabot sa mensahe sa ebanghelyo sa pangidaron nga lima o unom ka tuig ug makahimo sa pagdesisyon nga moserbisyo sa Ginoo. Dili madugay sa pagkahuman (sa pangidaron nga unom o pito, o kaha mas bata pa), mahimo na silang modawat sa bautismo sa Balaan nga Espiritu uban sa ebidensya sa pagsulti'g laing pinulungan. Sa klaro gayod, walay mga patakaran nga gihabolan ug puthaw o gahi kaayo ang mahimong ipakanaog tungod kay ang matag bata lahi. Ang punto mao nga ang Cristohanong mga ginikanan mao gayoy mobuhat sa espirituhanong pagbansay sa ilang mga anak ug himuon nila kini nga pinakataas nga espirituhanong prayoridad dinhi sa kalibotan.

Napulo Ka Mga Patakaran Alang Sa Paghigugma Sa Inyong Mga Anak

Ten Rules For Loving Your Children

1). Ayaw pasuk-a ang inyong mga anak (Efeso 6:4). Ang mga bata dili masali gan nga mobuhat sama sa mga hamtong. Kon daghan kag dahomon gikan kanila, moho nong sila pagpahamuot kanimo, sa pagkahibalo nga imposible kini.

2). Ayaw itandi ang imong mga anak sa ubang kabataan. Pahibaw-a sila kon giunsa nimo pagdayeg ang ilang talagsaon nga kalidad ug mga gasa gikan sa Dios.

3). Hatagi sila'g mga responsibilidad diha sa inyong panimalay aron makahibalo sila nga sila importante nga kabahin sa tropa sa pamilya. Ang mga natapos nga buluhaton maoy makatukod sa kompyansa sa kaugalingon.

4). Paggamit ug panahon alang sa inyong mga anak. Kana makahatag kanila'g kasayuran nga sila importante alang kanimo. Ang paghatag kanila'g materyal nga mga butang dili ikabaylo sa imong paghatag kanila sa imong kaugalingon. Dugang pa niana, ang mga kabataan mas matakdan pa sa hilabihan gayod niadtong naggamit usab ug daghan nga panahon uban kanila.

5). Kon gusto ka mosulti ug butang nga negatibo, sulayi ang pagsulti niini sa positibo nga paagi. Wala nako sultihi ang akong mga anak nga sila ”daotan” kon mosupak sila kanako. Kondili, ako moingon ngadto sa akong anak nga lalake, ”ikaw buo tan nga bata, ug ang buotang mga bata dili mobuhat sa imong gibuhat dili palang du gay!” (unya ako dayon siyang latuson.)

6). Huna-hunaa nga ang pulong ”ayaw” nagkahulugan nga ”nagtagad ako mahitungod kanimo”. Kon ang mga kabataan kanunay lang magbuot sa ilang paagi, sila makahibalo bisan dili na sila mangutana nga ikaw wala magtagad aron sila pagadid-an.

7). Damha nga ang imong mga anak manundog kanimo. Ang mga kabataan nagkat-on gikan sa panig-ingnan nga gikapakita sa mga ginikanan. Ang manggialamon nga ginikanan dili gayod mosulti sa iyang anak, ”ang imong buhaton mao lamang ang a kong gisulti, dili ang akong gibuhat.”

8). Ayaw gayod pagduphi ang imong mga anak sa tanan nilang mga prob lema. Ang mga makapandol lamang nga mga bato maoy imong kuhaon; tugoti nga mag pabilin ang mga tikanganan nga bato sa ilang agi-anan.

9). Alagari ang Dios sa tibook nimong kasing-kasing. Akong namatikdan nga ang anak sa mga ginikanan nga daga-ang o langgaw diha sa espiritu talagsa ra gayod nga mopadayon sa pag-alagad sa Dios sa dihang mohamtong na sila. Ang Cristohanon nga mga anak sa wala pa maluwas nga mga ginikanan ug ang mga anak sa komitado gayod nga mga Cristohanong ginikanan sa normal gayod mipadayon sa pag-alagad sa Dios sa dihang sila ”nakagawas na sa salag”.

10). Tudloi ang imong mga bata sa Pulong sa Dios. Ang mga ginikanan sa kasagaran maoy giuna ang edukasyon sa ilang mga kabataan apan napakyas sa paghatag kanila sa pinaka-mahinungdanong edukasyon nga kinahanglan nilang makab-ot, nga mao ang edukasyon diha sa Biblia.

Ang Mga Prayoridad Sa Pagministeryo, Kaminyoon Ug Pamilya

The Priorities Of Ministry,Marriage And Family

Malagmit ang pinaka-kasagaran nga sayop nga nahimo sa mga Cristohanong pangu

lo mao ang pagpasagad sa ilang kaminyoon ug pamilya tungod sa paggahin sa tibook ni la nga panahon ngadto sa ilang pagministeryo. Ilang gipakamatarong ang ilang kaugali ngon pinaagi sa pag-ingon nga ang ilang pagsakripisyo ”alang sa buluhaton sa Ginoo”.

Kini nga sayop mahimong mahatagan ug kasulbaran kon ang ministro nga nanghi mog tinun-an makaamgo nga ang iyang *tinuod* nga pagkamasinugtanon ug pagka-debotado sa Dios mapakita pinaagi sa iyang pakigrelasyon uban sa iyang asawa ug mga anak. Ang ministro dili gayod pwede nga moangkon nga siya debotado ngadto sa Dios kon wala siya mahigugma sa iyang asawa ingon nga si Cristo nahigugma sa Iglesia, o kon gisalikway niya ang paggahin ug panahon nga gikinahanglan uban sa iyang mga anak aron pagdala kanila ngadto sa pag-atiman ug pagpasidaan sa Ginoo.

Dugang pa, ang pagsalikway sa asawa ug mga anak tungod ug alang sa ”ministeryo” maoy kasagarang timaan sa unodnon nga pagministeryo nga ginabuhat diha sa gahom sa kaugalingong kusog. Daghan sa mga pastor sa tinukod nga kasimbahanan nga nagpas an ug bug-at nga mga palas-anon sa buluhaton maoy ehemplo niini, samtang ilang gilumsan ang ilang mga kaugalingon aron lang nga ang tanang programa sa simbahan magpabiling naglihok.

Si Jesus nagsaad nga ang Iyang lulan gaan ug ang Iyang yugo sayon (Mateo 11:30). Wala Siya magtawag sa matag-ministro sa pagpakita sa iyang pagka-debotado alang sa kalibotan o sa Iglesia o simbahan agig bugti sa paghigugma sa iyang pamilya. Gani, ang gikinahanglan aron mahimong magulang o pangulo mao nga siya ”usa nga makahimo sa pagdumala sa iyang pamilya sa maayo gayod” (1 Timoteo 3:4). Ang iyang relasyon sa iyang pamilya mao ang sukdanan kon siya mosibo ba sa buluhaton.

Kadtong gipanagtawag sa ministeryo nga magsige'g biyahe ug nga kinahanglang mahilayo sa pipila ka mga panahon kinahanglan nga maggamit ug linain nga panahon aron mosentro lamang diha sa ilang mga pamilya kon sila makauli na. Ang masigka-membro diha sa lawas ni Cristo kinahanglan mobuhat kon unsay anaa sa sakop sa ilang gahom aron paghimo sa maong han-ay nga posible. Ang ministro nga nanghimo'g tinun-an nakaamgo nga ang iyang kaugalingong mga kabataan mao ang iyang primiro nga mga disipolo. Kon siya mapakyas niana nga buluhaton, wala siyay katungod nga mosulay sa paghimo'g disipolo didto sa gawas sa iyang panimalay.

KAPITULO BAYNTE-DOS
CHAPTER TWENTY TWO
Unsaon nga Magiyahan sa Espiritu

How To Be Lead By The Spirit

Ang ebanghelyo ni Juan naglista ug ihap sa mga saad ni Jesus mahitungod sa papel sa Balaan nga Espiritu ngadto sa kinabuhi sa mga magtutuo. Atong basahon ang pipila kanila:

> Ug Ako mangayo sa Amahan, ug Siya mohatag kaninyo'g laing Magtata bang, aron nga Siya mag-uban kaninyo sa kanunay; kana mao ang Espi ritu sa kamatuoran, kinsa dili makadawat niini ang kalibotan, tungod kay ang kalibotan wala man makakita o makaila Kaniya, apan masayod kamo Kaniya kay Siya magpuyo man sa sulod ninyo, ug maanaa gayod kaninyo (Juan 14:16-17).
>
> Apan ang Magtatabang nga mao ang Balaang Espiritu, kinsa ipadala sa Amahan sa Akong ngalan, Siya magtudlo kaninyo sa tanang mga bu tang, ug dal-on Niya sa inyong panumdoman ang tanan nga Akong gisulti kaninyo (Juan 14:26).
>
> Apan sultihan ko kamo sa tinuod, bintaha alang kaninyo nga Ako mobi ya; kay kon dili Ako molakaw, ang Magtatabang dili usab moanhi kanin yo; apan kon Ako mobiya, Ako magpadala Kaniya nganhi kaninyo... daghan pang mga butang nga Akong isulti kaninyo, apan dili pa ninyo kaya nga pas-anon sila pagkakaron. Apan kon Siya, ang Espiritu sa kamatuoran, moabot, Siya maggiya kaninyo sa tanang kamatuoran; kay dili Siya manulti sa Iyang kaugalingong gusto, apan kon unsay Iyang mabati, Iya kining isulti; ug Iyang ablihan diha kaninyo kon unsa ang umalabot. Siya maghimaya Kanako; kay Iyang kuhaon ang ania Kanako ug, ihatag kini diha kaninyo. Ang tanang butang nga gibatonan sa Amahan Akoa; busa Ako nagaingon, nga Siya mokuha gikan Kanako ug Iya kining ihatag kaninyo (Juan 16:7,12-15).

Si Jesus nagsaad sa Iyang mga disipolo nga ang Balaang Espiritu magpuyo diha kani la. Siya motabang usab kanila, motudlo kanila, mogiya kanila ug mopakita kanila sa mga butang umalabot. Ingon nga mga disipolo ni Cristo niining adlawa, wala kitay rason sa paghuna-huna nga ang Balaang Espiritu minos na ang pagpamuhat alang kanato.

Sa makapatingala gayod, si Jesus misulti ngadto sa Iyang mga disipolo nga alang sa ilang kaayuhan kon Siya mobiya kay kondili ang Balaang Espiritu dili moanhi! Kana nag paila kanila nga ang ilang pakigsandurot sa Balaang Espiritu mahimong sama ka suod nga daw morag si Jesus anaa gihapon uban kanila sa tanang panahon. Kay kon dili pa, dili makaayo kanila ang pagbaton sa Balaang Espiritu uban kanila kay sa pagbaton kang Jesus. Pinaagi sa Balaan nga Espiritu, si Jesus kanunay nga ania uban kanato ug ania sa sulod nato.

Sa unsang mga paagi nga ang Balaang Espiritu mogiya kanato?

Ang Iyang pinaka-pangalan, nga mao ang *Balaang* Espiritu, nagpaila nga ang Iyang primero nga papel sa paggiya kanato mao ang paggiya kanato aron mabalaan ug mahi mong masinugtanon sa Dios. Busa ang tanang butang mahitungod sa pagka-balaan ug sa paghuman

sa kabubut-on sa Dios dinhi sa kalibotan anaa sa hawanan sa giya sa Balaang Espiritu. Siya maggiya kanato sa pagtuman sa tanang pangkinatibuk-ang mga sugo ni Cristo ug ingon man usab sa mga tukma nga sugo ni Cristo nga mahitungod sa talagsa-ong ministeryo diin gitawag kita ngadto niini. Busa kon gusto ka nga magiyahan sa Balaan nga Espiritu mahitungod sa imong tukma nga ministeryo, ikaw usab kinahang lan nga giyahan sa Espiritu diha sa kinatibuk-ang pagkabalaan. Dili nimo mabatunan ang usa kon wala ang laing usa. Daghan kaayong mga ministro ang gusto nga giyahan sa Balaang Espiritu ngadto sa dagkong kabuhatan ug mga milagro sa pagministeryo, apan dili gusto nga maghatag ug pagtagad ngadto sa mga ”gagmay” nga dagway sa kinatibuk-ang pagkabalaan. Kana dako nga sayop. Giunsa man paggiya ni Jesus ang Iyang mga disipolo? Una gayod pinaagi sa paghatag kanila'g mga pahimangno o mga sugo sa pagka balaan. Ang Iyang tukma nga mga giya alang sa ilang mga responsibilidad sa pagpamu hat daw talagsaon kon itandi. Busa mao usab kana uban sa Balaang Espiritu nga nagpu yo dinhi kanato. Busa kon gusto ka nga giyahan sa Balaan nga Espiritu, una sa tanan sunda usa ang Iyang giya aron mabalaan.

Si apostol Pablo nagsulat, ”Kay ang tanan nga gigiyahan sa Espiritu sa Dios, kini sila mga anak sa Dios” (Roma 8:14). Ang atong pagkaginiyahan sa Espiritu maoy naghatag kanato ug timaan nga kita nahiapil diha sa pagka-anak sa Dios. Busa ang tanang mga anak sa Dios gigiyahan sa Espiritu. Sa klaro gayod, anaa ra kanato, ingon nga mga gawasnon nga mga tawo kon mosunod ba kita sa giya sa Espiritu.

Kay kining tanan ingon man gayod niini, walay Cristohanon nga kinahanglan pa tud loan kon unsaon nga magiyahan sa Balaang Espiritu, kay ang Balaang Espiritu naggiya na sa matag Cristohanon. Sa laing bahin, si satanas gusto nga ipahisalaag niya ang mga anak sa Dios, ug kita nagbaton pa niining daan nga kinaiyahan sa unod nganhi sa sulod nato nga nagsulay usab sa paggiya kanato kasupak sa pagbulut-an sa Dios. Busa ang mga magtutuo kinahanglan nga magkat-on sa pag-ila sa giya sa Balaang Espiritu gikan sa lain pang mga giya. Kana proseso diha sa dalan paingon sa pagkahamtong. Apan ang patukoranang kamatuoran mao kini: Ang Balaang Espiritu maggiya kanato subay sa nahisulat nga pulong sa Dios, ug kanunay gayod Siyang magagiya kanato sa pagbuhat kon unsay husto ug makapahimuot sa Dios, nga makahatag Kaniya'g himaya (Juan 16:14).

Ang Tingog Sa Balaan Nga Espiritu

The Voice Of The Holy Spirit

Bisan kon ang Kasulatan nagsulti kanato nga ang Balaang Espiritu usahay mohimo sa paggiya kanato sa labi pang kahibulongang mga paagi, sama sa panan-awon, propesi ya, o sa madungog nga tingog sa Dios, ug ang kanunay nga pamaagi nga gigamit sa Bala ang Espiritu sa paggiya kanato diha sa atong mga espiritu pinaagi sa ”mga pagbati”. Kana mao, nga kon ang Espiritu adunay gusto nga ipabuhat kanato, Siya ”magaganoy” kanato—sa atong mga espiritu—ug atong mamatikdan ang ”giya” sa pagsunod sa usa ka klarong direksyon.

Mahimo natong tawgon ang tingog sa atong espiritu nga ”konsensya”. Ang tanang Cristohanon nakasayod kon unsay tingog sa ilang konsensya. Kon kita gitintal aron magpakasala, dili kita makabati ug tingog gayod sa sulod nato nga moingon, ”Ayaw padaug sa mao nga tentasyon.” Kondili, kita sa yano mobati ug usa ka butang sa atong sulod nga *makigbatok”* sa maong tentasyon. Ug kon kita magpadaog sa tentasyon, human mabuhat ang

usa ka sala, dili kita makabati ug tingog nga mag-ingon, ”Nakasala ka! Nakasala ka!” Kita yano lamang nga makamatikod ug pagtandog sa sulod, nga karon maggiya kanato sa paghinulsol ug sa pagsugid sa atong sala.

Sa samang paagi ang Espiritu magtudlo kanato ug maggiya kanato ngadto sa kinati buk-ang kamatuoran ug pagsabot. Siya motudlo kanato pinaagi sa pagpahat ug kalit nga pagpadayag (kanunay nga nahiuyon sa Biblia) sa sulod nato. Ang maong mga pagpa dayag mahimong moabot una ug napulo ka minuto ayha nato kini mahulagway ngadto sa uban apan mahimo sila nga moabot pinaagi sa Balaan nga Espiritu sulod sa pipila ka segundo.

Sa samang paagi ang Balaang Espiritu mahimong maggiya kanato sa mga kalihokan sa pagministeryo. Kinahanglan nga kita sa yano mohimo ug giplano nga lihok sa pagka sensitibo ngadto sa maong mga paggiya ug pagbati sa sulod, ug kita sa hinay-hinay makakat-on (pinaagi sa pagsulay ug pagka-pakyas) sa pagsunod sa Espiritu may kala butan sa mga butang mahitungod sa pagministeryo. Kon atong tugotan ang atong mga huna-huna (mga makatarunganon ug dili makatarunganon nga panghuna-huna) nga mosulod ngadto sa agianan sa atong mga kasing-kasing (diin nagagiya ang Espiritu kanato) mahimo nga makabuhat gayod kita'g mga sayop batok sa kabubut-on sa Dios.

Giunsa Sa Espiritu Paggiya Kang Jesus

How The Spirit Led Jesus

Si Jesus gigiyahan sa Espiritu pinaagi sa mga pagbati sa sulod. Pananglit, ang ebang helyo ni Marcos naghulagway kon unsay derikta nga nahitabo human mabawtismohi si Jesus sa Balaang Espiritu nga nagsunod sa pagbawtismo ni Juan Kaniya:

> “Ug diha-diha ang Espiritu *nagtukmod* Kaniya ngadto sa kamingawan” (Marcos 1:12).

Si Jesus wala makabati ug tingog gayod o nakakita ug panan-awon nga naggiya kani ya paingon sa kamingawan—Siya yano lamang nga *gihatagan ug kadasig* sa pag-adto. Mao kana ang kasagaran nga paagi sa Balaang Espiritu sa paggiya kanato. Atong mama tikdan ang pagganoy, ang paggiya, ang pagkonbiktar, diha sa sulod nato aron mobuhat ug usa ka klarong butang.

Sa dihang gisultihan ni Jesus ang usa ka paralitiko nga tawo nga gitunton agi sa atop nga ang iyang mga sala gipasaylo na, si Jesus nakahibalo nga ang mga Eskriba nga ato-a didto naghuna-huna nga Siya nagpasipala. Giunsa man Niya pagkahibalo kon unsay Iya nga gihuna-huna? Atong mabasa diha sa ebanghelyo ni Marcos:

> Ug diha-diha si Jesus, *nakamatikod diha sa Iyang espiritu* nga sila nangatarongan niana nga paagi diha sa ilang mga kaugalingon, ug gisul tihan Niya sila, ”Nganong nangatarongan man kamo mahitungod niini nga mga butang diha sa inyong mga kasing-kasing?” (Marcos 2:8).

Si Jesus nakamatikod diha sa Iyang espiritu kon unsay ilang gihuna-huna. Kon kita

sensitibo diha sa atong mga espiritu, kita usab makahibalo unsaon pagtubag kanila nga nagababag sa buluhaton sa Dios.

Ang Giya Sa Espiritu Diha Sa Pagministeryo Ni Pablo
The Spirit's Leading In The Ministry Of Paul

Human sa mga kawhaan o baynte ka tuig sa pag-alagad diha sa buluhaton, si apostol Pablo nakakat-on nag maayo kon unsaon pagsunod sa giya sa Balaang Espiritu. Ngadto sa pipila ka kahimtang, ang Espiritu nagpakita kaniya "sa mga butang umalabot" nga may kalambigitan sa iyang buluhaton sa umalabot. Pananglitan, sa dihang gitapos ni Pablo ang iyang pagministeryo sa Efeso, naka-baton siya'g panghuna-huna sa kon unsay dalan nga subayon sa iyang kinabuhi ug sa iyang pagpamuhat sa mosunod nga tulo ka tuig.

> Karon pagkahuman niining mga butanga, si Pablo nagplano diha sa iyang espiritu nga moadto sa Jerusalem human siya makalabay sa Ma cedonia ug sa Acaya, nga nag-ingon, "human sa akong pag-adto didto, ako usab kinahanglan motan-aw sa Roma (Buhat 19:21).

Hibaw-i nga si Pablo wala magplano sa maong giplano nga direksyon diha sa iyang *huna-huna* kondili sa iyang *espiritu*. Kana nagpaila nga ang Balaan nga Espiritu naggiya kaniya sa iyang espiritu sa pag-adto una sa Macedonia ug Acaya (parehas nga makita sa Grecia niining moderno nga mga adlaw), unya sa Jerusalem, ug sa kataposan ngadto sa Roma. Ug mao gayod kana ang dalan nga iyang gisubay. Kon duna kay mapa sa imong Biblia nga nagpakita sa ika-tulong misyonaryo nga paglawig ni Pablo ug sa iyang pagla wig ngadto sa Roma, imong masundan ang iyang dalan gikan sa Efeso (diin niya giplano ang iyang rota diha sa espiritu) ngadto sa Macedonia ug Acaya, ngadto sa Jerusalem, ug sa ubay-ubay nga mga katuigan, ngadto sa Roma.

Sa labihan nga pagkatukma gayod, si Pablo nilawig ngadto sa Macedonia ug Acaya, unya mibalik siya sa Macedonia sa makausa pa, gilibot niya ang mga baybayon sa dagat sa Egea, ug siya milawig ubos sa mga baybayon sa Egea sa Asya menor. Sa maong paglawig mihunong siya sa syudad sa Miletus, gipanawag ang mga magulang o pangulo sa Iglesia sa mga kasikbit sa Efeso, ug nagpadangat ug pagpanamilit nga pakigpulong ngadto kanila diin siya miingon:

> Ug karon, tan-awa, *ginapos diha sa espiritu*, ako mopadulong sa Jerusalem, nga wala makahibalo unsay mahitabo kanako didto, gawas nga ang Balaang Espiritu sa seryoso gayod nagpamatuod dinhi kanako sa matag syudad, nga nag-ingon nga ang mga gapos ug pagdagmal naghulat kanako (Buhat 20:22-23).

Si Pablo nag-ingon nga siya "gigapos diha sa espiritu", buot ipasabot nga aduna siyay pagbati diha sa iyang espiritu nga naggiya kaniya ngadto sa Jerusalem. Wala siya magba ton sa kompleto nga hulagway mahitungod sa unsay mahitabo kon moabot na siya sa Je rusalem, apan iyang gisulti nga sa matag syudad nga iyang gihunongan sa iyang mga paglawig, ang Balaang Espiritu nagpamatuod nga ang mga gapos ug mga pagdagmal naghulat kaniya didto. Giunsa

man ”pagpamatuod” sa Espiritu mahitungod sa maong mga gapos ug mga pagdagmal nga naghulat kaniya sa Jerusalem?

Duha Ka Mga Ehemplo

Two Examples

Diha sa kawhaan ug isa nga kapitulo sa libro sa buhat, atong makita ang duha ka mga natala nga panghitabo nga nagtubag sa maong pangutana. Ang unang ehemplo mao ang sa diha nga si Pablo midunggo sa pantalan sa Tero:

> Ug human makigkita sa mga disipolo, kami mipabilin didto ug pito ka mga adlaw; ug sila kanunay nga nagsulti kang Pablo pinaagi sa Espiritu nga dili motamak sa Jerusalem (Buhat 21:4).

Tungod niining usa ka bersikulo, ang ubang komentarista naghukom nga si Pablo ni supak sa Dios pinaagi sa pagpadayon sa iyang panaw ngadto sa Jerusalem. Diha sa kaha yag sa uban pang mga impormasyon nga gikahatag kanato diha sa libro sa Mga Buhat, sa laing bahin, dili kita makahimo niana nga paghukom sa sakto gayod. Kini mahimong klaro kon kita mopadayon sa maong sugilanon.

Sa klaro gayod ang mga disipolo sa Tero mga sensitibo sa espiritu ug nakamatikod nga ang kagubot naghulat kang Pablo sa Jerusalem. Sila nagpuli-puli sa pagdani kaniya nga dili moadto. Ang hubad nga’ William’ sa Bag-ong Tugon nagdala niini, samtang kini naghubad niining parehas ra nga bersikulo: ”Tungod sa pagbati nga gibuhat sa Espiritu sila nagsigig pasidaan kang Pablo nga dili motamak sa Jerusalem.”

Ang mga disipolo sa Tero wala magmalamposon, sa laing bahin, tungod kay si Pablo nipadayon sa iyang paglawig ngadto sa Jerusalem bisan pa sa ilang mga pagpasidaan.

Kini nagtudlo kanato nga kita mag-amping sa dili pagdugang sa atong kaugalingong paghubad ngadto sa mga pagpadayag nga atong nadawat diha sa atong espiritu. Si Pablo nakasayod gayod sa kinatibuk-an nga ang kagubot naghulat kaniya sa Jerusalem, apan nasayod usab siya nga kabubut-on sa Dios nga molawig siya didto sa walay pagtagad. Kon ang Dios magpadayag ug usa ka butang nganhi kanato pinaagi sa Balaang Espiritu, kana wala magpasabot gayod nga kita moadto ug mosulti niana, ug kita kinahanglan usab mag-amping nga dili modugang sa atong kaugalingong paghubad ngadto sa unsay gipadayag sa Espiritu.

Ang Paghunong Didto Sa Caesarea

Caesarea Stop Over

Ang sunod nga paghunong sa paglawig ni Pablo paingon sa Jerusalem mao ang pan talan sa Syudad sa Caesarea:

> Ug samtang kami nagpundo didto sa pipila ka mga adlaw, usa ka prope ta nga ginganlag Agabu miabot gikan sa Judea. Ug sa miduol siya kana mo, iyang gikuha ang bakos ni Pablo ug iyang gigapos ang iyang kaugalingong mga tiil ug mga kamot, ug miingon, ”Kini mao ang gisulti sa Bala

> an nga Espiritu; ''niining paagiha ang mga Judio sa Jerusalem magbug kot sa tawo nga tag-iya niining maong bakos ug itugyan siya ngadto sa mga kamot sa mga Hentil" (Buhat 21:10-11).

Dinhi aduna na usab lain nga ehemplo sa Balaang Espiritu nga nagpamatuod ngadto kang Pablo nga ang mga "gapos ug pagdagmal" naghulat kaniya didto sa Jerusalem. Apan masayran nga si Agabu wala moingon, "Busa nag-ingon ang Ginoo, "ayaw pag-adto sa Jerusalem!" Wala gayod. Ang Dios nagagiya kang Pablo ngadto sa Jerusalem ug sa yano na ga-andam kaniya pinaagi sa propesiya ni Agabu mahitungod sa mga kagubot nga naghulat kaniya didto. Masayran usab nga ang propesiya ni Agabu nagpanghima tuod lamang kon unsay nasayran nang daan ni Pablo diha sa iyang espiritu pipila ka bulan na ang milabay. Kinahanglan dili kita magiyahan sa propesiya. Kon ang propesiya wala magpamatuod sa ato na nga nahibaw-an, dili kita angay nga mosunod niana.

Ang propesiya ni Agabu maoy usa nga atong maisip nga, "kahibulongang paggiya," tu ngod kay kini milapos labaw pa sa pagbati lamang ni Pablo sa sulod sa iyang espiritu. Kon ang Dios maghatag ug "kahibulongang paggiya", sama sa panan-awon o pagpakaba ti ug tingog, kana sa kasagaran tungod kay ang Dios nakahibalo nga ang atong agianan dili sayon. Kita nagkinahanglan ug dugang pang kasigurohan nga pagadad-on sa kahibu longang giya. Sa panghitabo ni Pablo, siya hapit gayod mapatay sa usa pundok sa mga tawo ug naggasto'g pipila ka mga katuigan sulod sa prisohan sa wala pa ang iyang pagla wig paingon sa Roma ingon nga piniriso. Sa laing bahin, tungod sa kahibulongang giya nga iyang nadawat, makahimo siya sa pagmintinar ug hingpit nga kalinaw bisan niad tong tanan, nga nakahibalo nga ang linugdangan kahimut-an gayod.

Kon wala ikaw makadawat ug kahibulongang giya kinahanglan ikaw maghatag pagta gad, tungod kay kon nagkinahanglan ka niana, ang Dios maglantaw gayod nga makada wat ka niana. Sa laing bahin, kinahanglan nga kita usab kanunay maningkamot aron ma himong sensitibo ngadto ug magiyahan pinaagi sa saksi diha sa sulod nato.

Diha Sa Mga Gapos Ug Diha Sa Kabubut-on Sa Dios

In Chains And In God's Will

Sa dihang si Pablo naka-abot sa Jerusalem, siya gidakop ug gipriso. Sa makausa pa siya nakadawat ug kahibulongang giya diha sa panan-awon mahitungod kang Jesus:

> Apan pagkasunod gabii, ang Ginoo mibarog diha sa iyang (Pablo) kiliran ug miingon, "Pagmalig-on; kay ingon nga ikaw nagpamatuod Kanako sa Jerusalem, magpamatuod ka usab didto sa Roma"
> (Buhat 23:11).

Masayran nga si Jesus wala magsulti , "karon Pablo, unsa may imong gibuhat diri? Nisulay Ako sa pagpasidaan kanimo nga dili moanhi sa Jerusalem!" Wala gayod. Si Jesus nagpamatuod sa giya nga namatikdan na ni Pablo sa niaging mga bulan. Si Pablo anaa sa sentro sa katoyuan sa

Dios didto sa Jerusalem aron sa pagpamatuod alang kang Jesus. Siya sa susama gayod magproklamar kang Jesus didto sa Roma usab.

Kinahanglan atong ibutang sa atong huna-huna nga kabahin sa orihinal nga tawag ni Pablo mao ang pagpamatuod dili lamang ngadto sa mga Judio ug mga Hentil kondili sa atubangan usab sa mga hari (Buhat 9:15). Mahitungod sa pagkapriso ni Pablo didto sa Jerusalem ug didto usab sa Caesarea, siya nahatagan ug kahigayonan sa pagpamatuod sa atubangan ni Gobernador Felix, Porciu Pisto, ug Hari Agripa, nga ”hapit gayod madani” (Buhat 26:28) sa pagtuo kang Jesus. Sa kataposan, si Pablo gipadala ngadto sa Roma aron magpamatuod sa atubangan sa Emperador sa Roma mismo, nga si Nero.

Diha Sa Dalan Paingon Sa Pagpakigkita Kang Nero

On The Way To See Nero

Samtang siya nagsakay sa barko nga nagdala kaniya ngadto sa Italya, si Pablo sa ma kausa pa nakadawat sa giya sa Dios pinaagi sa pagkasensitibo diha sa iyang espiritu. Samtang ang tigtimon sa barko ug ang kapitan nisulay sa pagklaro kon asa sila nga pantalan sila modunggo didto sa isla sa Creta, si Pablo nakadawat ug pagpadayag:

> Ug sa dihang ang angay palabyon nga panahon milabay na ug ang pag lawig karon nahimo na nga piligro, tungod kay ang pagpuasa nahuman na, si Pablo misugod sa pagpasidaan kanila, ug miingon kanila, ”Mga ig soon, ako *nakamatikod* nga ang paglawig sa klaro gayod moabot sa da ko nga kadaot ug kaalkansi, dili lamang sa mga kargamento ug sa bar ko, kondili sa ato usab mga kinabuhi” (Buhat 27:9-10).

Si Pablo nakamatikod kon unsay moabotay nga panghitabo. Sa klaro gayod ang iyang namatikdan daw usa ka pagbati nga gihatag sa Espiritu.

Apan sa makasusubo, ang kapitan wala gayod maminaw kang Pablo ug naninguha nga makaabot sa laing baybayon. Ingon nga resulta, ang barko nasakpan sa hilabihan ka kusog nga unos sulod sa duha ka semana. Ang sitwasyon nahimo na nga makuyaw nga ang mga trabahante sa barko nagsalibay sa mga kargamento sa ika-duhang adlaw, ug sa ika-tulong adlaw ilang gipanglabay usab ang mga kagamitan sa barko. Pipila ka takna pagkataod-taod, si Pablo nakadawat ug dugang panggiya:

> Ug tungod kay ang adlaw ug ang mga bituon wala man magpakita sa daghang mga adlaw, ug kay dili man gamay ra nga unos ang nipadpad kanamo, gikan niadto ang among paglaom nga maluwas naghinay-hi nay nagka-wala. Ug samtang nagkadugay nga wala na silay pagkaon, si Pablo mitindog dayon sa ilang taliwala ug miingon, ”mga kaigsoonan inyo untang gisunod ang akong tambag ug wala unta molawig gikan sa
> Creta, ug makasugat niining kadaot ug kaalkansi. Apan bisan karon hangyoon ko kamo sa pagmadasigon ug dili magpakawala sa paglaom, kay walay mawala nga kinabuhi diha kaninyo, kondili ang barko la mang. Kay niining gabhiona, usa ka anghel sa Dios diin ako nahisakop ug diin ako nag-alagad

> mitindog sa akong atubangan, ug miingon, ”ayaw ug kahadlok, Pablo; kinahanglan mobarog ka atubangan kang Caesar; ug tan-awa, ang Dios naghatag kanimo sa tanan nga naglawig uban kanimo. Busa, pagmadasigon, mga igsoon, kay ako nagtuo sa Dios, nga mahitabo gayod ang tanan nga akong gisulti. Apan kinahanglan modunggo kita sa usa ka isla.” (Buhat 27:20-26).

Ako naghuna-huna nga klaro kaayo kon ngano nga si Pablo gihatagan sa Dios ug ”kahibulongan nga giya” diha sa lamdag sa iyang kasamtangan nga kakuyaw. Lagpas pa niana nga mga kasakitan, si Pablo sa dili madugay moatubang sa problema sa pagka-gusbat. Sa wala madugay human niana paakon na usab siya sa usa ka makamatay nga halas (Buhat 27:41-28:5). Nindot gayod ang pagbaton ug anghel nga unang mopahibalo kanimo nga ang matag butang walay problema!

Pipila Ka Mga Makatabang Nga Tambag

Some Practical Advice

Pagsugod sa pagpangita diha sa imong espiritu kon aduna bay mga pagmatikod ug pagbati nga mga giya sa Balaan nga Espiritu. Malagmit makahimo ka ug pipila ka mga sayop sa premiro uban sa paghuna-huna nga ang Balaang Espiritu naggiya kanimo bisan kon wala, apan kana kasagaran lang nga mahitabo. Ayaw kadiskorahe; pabilin diha niini.

Makatabang usab ang paggahin ug mga panahon diha sa mamingaw nga lugar, nga mag-ampo diha sa mga dila ug magbasa sa Biblia. Kon kita mag-ampo diha sa laing mga pinulungan, ang atong espiritu maoy nag-ampo, ug sa kasarangan kita mosulay sa du gang pa nga pagkasensitibo sa atong espiritu. Pinaagi sa pagbasa ug pagpamalandong sa pulong sa Dios, kita usab mahimong dugang pa nga sensitibo diha sa atong mga espiritu tungod kay ang Pulong sa Dios espirituhanong pagkaon.

Kon ang Dios magagiya kanimo diha sa klaro nga paggiya, ang Iyang giya dili gayod mawala. Kana nagpasabot nga kinahanglan magpadayon ka sa pag-ampo mahitungod sa mga dinagkong desisyon alang sa pipila ka higayon aron pagklaro nga ang *Dios* gayod maoy naggiya kanimo ug dili kay ang imong kaugalingong mga huna-huna o pagbati. Kon wala kay kalinaw sa imong kasing-kasing sa dihang mag-ampo ka mahitungod sa tukma nga paggiya, nan ayaw sunda kana nga giya hangtod nga makabaton kag kalinaw.

Kon makadawat kag kahibulongang giya, maayo kana, apan ayaw pagsulay sa ”pagtuo” sa pagpakakita ug panan-awon o sa pagpakabati ug tingog gayod. Ang Dios wala magsaad sa paggiya kanato pinaagi sa maong mga pamaagi (bisan kon nagbuhat Siya niina sa pipila ka mga panahon sumala sa Iyang pinakalabaw nga pagbuot). Hinuon, makahimo kita sa pagsalig nga Siya maggiya kanato pinaagi sa pagpamatuod diha sa atong kinasuloran.

Sa kataposan, ayaw dugangi kon unsay gisulti kanimo sa Dios. Ang Dios mahimong magpadayag ug usa ka bulohaton nga Iyang giandam alang kanimo sa umaabot, apan magdahom ka nga ang panahon sa pagkatuman niini sulod lamang sa pipila ka semana bisan diay tinuig pa. Ako kining nahibaw-an gikan sa kasinatian. Ayaw pagbuhat ug mga pagbuot-buot. Si Pablo nakahibalo ug dyotay kon unsay anaa sa iyang ugma, apan wala gayod siya

masayod sa tanan. Ang Dios gusto nga kanunay kitang magpadayon sa pagla kaw diha sa pagtuo.

KAPITULO BAYENTE-IKATLO
CHAPTER TWENTY THREE
Ang mga Sakramento
The Sacraments

Si Jesus naghatag sa iglesia ug duha lamang sa seremonyas o sakramento: bautismo sa tubig (Mateo 28:19) ug ang panihapon sa Dios (1 Corinto 11:23-26). Unahon nato pagtuon ang bautismo sa tubig.

Ilalom sa Bag-ong Kasabotan ang matag magtutuo kinahanglan makadawat sa tulo ka klase nga bautismo. Kini mao ang bautismo diha sa lawas ni Cristo, bautismo sa tubig, ug bautismo sa Balaang Espiritu.

Sa dihang ang tawo natawo pag-usab, siya diha-diha nga nabautismohan ngadto sa la was ni Cristo. Kana mao, nga nahimo siyang sakop sa lawas ni Cristo, ang iglesia:

> Kay pinaagi sa usa ka Espiritu kitang tanan gibautismohan ngadto sa usa ka lawas (1 Corinto 12:13; Roma 6:3; Efeso 1:22-23; Colosas 1:18,24).

Ang pagpakadawat sa bautismo sa Balaang Espiritu maoy usa ka kasinatian nga nag sunod sa kaluwasan, ug kini nga bautismo pwede ug kinahanglan gayod nga madawat sa matag magtutuo.

Sa katapusan ang matag magtutuo kinahanglan mabautismohan sa tubig sa pinaka dali nga panahon human siya maghinulsol ug motuo kang Ginoong Jesus. Ang bautismo kinahanglan mahimong una nga buhat sa pagsugot sa usa ka bag-o nga magtutuo:

> Ug si Jesus miingon kanila, ”Adtoa ninyo ang tibook kalibotan ug isang yaw ang ebanghelyo ngadto sa tanang binuhat. Siya nga motuo ug *mabautismohan* maluwas: apan siya nga wala motuo pagasilotan” (Mar cos 16:15-16).

Ang unang iglesia nag-isip sa sugo ni Jesus sa pagbautismo ingon nga mahinungdanon gayod kaayo. Sa walay gipalabi, ang mga bag-ong nakabig gibautis mohan dayon human sila makabig (Buhat 2:37-41; 8:12-16,36-39; 9:17-19; 10:44-48; 16:31-33; 18:5-8; 19:1-5).

Pipila Ka Mga Dili Sibo Sa Kasulatan Nga Mga Panghuna-huna Mahitungod Sa Bautismo
Some Unscriptural Ideas About Baptism

Ang uban nagbansay sa pagwisik sa bag-ong nakabig ug pipila ka mga patak sa tubig. Sakto ba kini? Ang pulong nga gihubad ug *bautismo* sa Bag-ong Tugon mao ang gregong pulong nga *baptizo*, nga litra por litra nagkahulugan ug ”pagtuslob”. Kadtong paga bautismohan sa tubig

kinahanglan ituslob gayod sa tubig ug dili kay wisik-wisikan lang ug pipila ka tulo sa tubig. Ang simbolo sa Cristohanong bautismo, nga atong tun-an sa dili madugay, nagsuporta usab sa panghuna-huna nga pagtuslob.

Ang uban nagbansay sa pagbautismo sa mga batang gagmay, apan wala gayoy mga ehemplo diha sa kasulatan nga makita diha sa Biblia. Ang maong pagbansay naggikan diha sa sayop nga doktrina sa ”pagka-himugso pag-usab”—nga mao ang panghuna-huna nga ang tawo mahimugso pag-usab sa dihang siya nabautismohan. Ang kasulatan klaro nga nagtudlo nga ang tawo kinahanglan motuo una kang Jesus sa dili pa sila bautismo han. Busa ang mga bata nga sakto na ang pagkahamtong nga kaantigo nang maghinulsol ug mosunod kang Jesus mahimo nang bautismohan, apan walay labot ang mga masuso ug mga gagmay pa nga mga bata.

Ang uban nagtudlo niana, nga bisan kon ang tawo motuo kang Jesus, dili siya luwas hangtod nga dili siya kabautismohan sa tubig. Dili kana tinuod sumala sa kasulatan. Di ha sa Buhat 10:44-48 ug 11:17, atong mabasa nga ang panimalay ni Corneleo naluwas ug gibautismohan sa Balaang Espiritu *sa wala* pa bautismohi sa tubig ang bisan kinsa kanila. Imposibli alang kang bisan kinsa nga mabautismohan sa Balaang Espiritu gawas kon naluwas una siya (Juan 14:17).

Ang uban nagtudlo nga hangtod nga ang tawo mabautismohan sumala sa ilang gikla ro nga pormula, dili gayod siya luwas. Ang Kasulatan naghatag ug tukma nga ang magtutuo dili luwas kon bautismohan ”sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Balaang Espiritu” (Mateo 28:19) kaysa ”sa ngalan ni Jesus” (Buhat 8:16). Kini nga mga tawo nagpa seremonya nga pagasundon alang sa sakto nga bautismo. Pananglit, ang uban nag-ingon nagkita ug parihas ra nga espiritu nga nagdominar sa mga pariseo, nga gisala ang mga langaw apan gitulon ang mga kamelyo. Unsa ka dako gayod kaayo nga dis grasya alang sa mga Cristohanon ang pagsigig lalis mahitungod sa unsay sakto nga isulti panahon sa pagbautismo samtang ang tibook kalibotan naghulat nga makadungog sa ebanghelyo.

Ang Anaa Sa Kasulatan Nga Simbolo Sa Bautismo

The Scriptural Symbolism Of Water Baptism

Ang bautismo sa tubig nagsimbolo ug daghang mga butang nga nahitabo na diha sa kinabuhi sa bag-ong magtutuo. Labaw sa tanan sa yano gayod, kana nagrepresentar nga nahugasan na ang atong mga sala, ug karon nagbarog na kita nga hinlo sa atubangan sa Dios. Sa dihang si Ananias gipadala ngadto kang Saul (Pablo) sa wala madugay human siya makabig, siya miingon kaniya:

> Ug karon nganong naglangan ka man? Tindog ug pagpabautismo, ug *huga si ang imong mga sala,* uban sa pagtawag sa Iyang ngalan (Buhat 22:16).

Ika-duha, ang bautismo sa tubig nagsimbolo sa atong pagka-naila uban kang Cristo diha sa Iyang kamatayon, paglubong ug pagkabanhaw. Sa dihang natawo na kita pag-usab ug gibutang diha sa lawas ni Cristo, giisip kita sa Dios nga ”anaa na kang Cristo” gi kan niana nga yugto ngadto na sa unahan. Tungod kay si Jesus mao man ang hulip alang kanato, gibutang sa Dios nganhi kanato ang tanan nga nabuhat. Busa ”diha kang Cristo”, kita namatay, gilubong ug gibanhaw gikan sa mga patay aron magpuyo ingon nga bag-ong mga tawo:

> Wala ba kamo masayod nga kitang tanan nga nabautismohan ngadto kang Cristo Jesus gibautismohan ngadto sa Iyang kamatayon? Busa gilubong ki ta uban Kaniya pinaagi sa bautismo ngadto sa kamatayon, aron maingon nga si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, pinaagi sa himaya sa Amahan, kita usab magpuyo na diha sa bag-ong kinabuhi (Roma 6:3-4).
>
> Sa gilubong kita uban Kaniya diha sa bautismo, nga diha niini kamo usab gibanhaw uban Kaniya pinaagi sa pagtuo diha sa pagpamuhat sa Dios, nga nagbanhaw Kaniya gikan sa mga patay (Colosas 2:12).

Ang matag bag-o nga magtutuo kinahanglan pagatudloan niining maong mahinung danon nga mga kamatuoran kon siya bautismohan sa tubig sa labing madali human siya motuo kang Jesus.

Ang Panihapon Sa Ginoo

The Lord's Supper

Ang Panihapon sa Ginoo naggikan sa Pista sa Pagsaylo sa Daang Tugon. Sa gabii nga ang Dios nagpahigawas sa Israel gikan sa pagka-ulipon sa Ehipto, Iyang gisugo ang ma tag panimalay sa Israel nga mag-ihaw ug karnero nga isa pa ka tuig ang pangidaron ug iwisik ang dugo niini ngadto sa arko ug haligi sa pultahan sa ilang mga balay. Sa dihang "ang anghel sa kamatayon molabay" sa mga katawhan nianang gabhiona, nga mopatay sa tanang kamagulangan sa Ehipto, iyang makit-an ang dugo sa mga balay sa mga Israe lita ug "mosaylo lamang".

Sa dugang pa, ang mga Israelita magsaulog sa maong pista nianang gabhiona pinaagi sa pagkaon sa ilang karnero nga alang sa pagsaylo ug mokaon usab ug pan nga walay patubo sulod sa pito ka adlaw. Kini mahimong permanente na nga ordinansa alang sa Israel, nga ginasaulog sa maora nga panahon matag tuig (Exodu 12:1-28). Sa klaro gayod, ang karnero alang sa pagsaylo, maoy nagrepresentar kang Cristo, nga gitawag nga "ang atong Pagsaylo" 1 Corinto 5:7.

Sa dihang gipatuman ni Jesus ang katapusang panihapon, Siya ug ang Iyang mga disi polo nagsaulog sa Pista sa Pagsaylo. Si Jesus gilansang sa panahon sa Pista sa Pagsaylo, tinuod gayod nga nagtuman sa Iyang tawag ingon nga "Karnero sa Dios nga nagwagtang sa sala sa kalibotan" (Juan 1:29).

Ang tinapay nga atong gikaon ug ang tinimpla nga dugo nga atong giinom maoy mga simbolo sa lawas ni Jesus, nga giguba alang kanato, sa Iyang dugo nga giula alang sa ka pasayloan sa atong mga sala:

> Ug samtang sila nangaon, si Jesus mikuha ug pan, ug human kini panala ngini, Iya kining gipikas pikas ug gihatag ngadto sa mga disipolo, ug mii ngon, "Kuha ug kaon; kini mao ang Akong lawas." Ug mikuha Siya ug kopa ug nagpasalamat, ug gihatag kini ngadto kanila, ug miingon, "Inom kamo gikan niana; kay mao kini ang Akong dugo sa pakigsaad, nga iula alang sa tanan alang sa kapasayloan sa mga sala. Apan sultihan ko kamo, nga dili ako moinom gikan niini nga bunga sa ubas

> gikan karon hangtod nga Ako moinom sa bag-o niini uban kaninyo didto sa gingharian sa Akong Ama han" (Mateo 26:26-29).

Si apostol Pablo misugilon sa sugilanon niini nga paagi:

> Kay nadawat ko gikan sa Ginoo ang ako usab nga gihatag kaninyo, nga ang Ginoong Jesus sa gabii nga Siya gibudhian mikuha sa pan; ug sa dihang Siya nakapasalamat na, Iya kining gipikas pikas, ug Siya miingon, "Mao kini ang Akong lawas, nga alang kaninyo, buhata kini aron paghandom Ka nako". Sa samang paagi gikuha Niya ang kupa, human sa panihapon, ug miingon, "kining mao nga kupa mao ang bag-ong pakigsaad sa Akong du go; buhata kini sa matag inom ninyo niini, agig paghandom Kanako. "Kay sa matag kaon ninyo ug tinapay ug pag-inom gikan niini nga kupa, inyong gisangyaw ang kamatayon sa Ginoo hangtod nga Siya moabot (1 Corinto 11:23-26).

Ang Kasulatan wala magsulti kanato kon kapila kita moambit sa Panihapon sa Ginoo, apan klaro kaayo nga sa unang iglesia, gibuhat kana nga makanunayon diha sa mga kati goman sa balay ingon nga kompleto gayod nga pagpangaon (1 Corinto 11:20-34). Tu ngod kay ang panihapon sa Ginoo naggikan sa Pagpangaon sa Pagsaylo, kabahin la mang kadto sa tibook nga pagpangaon sa dihang gipatuman ni Jesus, ug gikaon ingon nga tibook nga pagpangaon sa unang iglesia, nga mao usab unta ang pagabuhaton nii ning mga adlawa. Daghan gihapon diha sa iglesia ang nagsunod gihapon sa "mga tradis yon sa mga tawo."

Kinahanglan atong buhaton ang panihapon sa Ginoo uban ang pagtahod. Si apostol Pablo nagtudlo nga usa ka seryoso nga paglapas ang pagkaon sa panihapon sa Ginoo sa paagi nga dili angay:

> Busa si bisan kinsa nga mokaon sa pan ug moinom gikan sa kupa sa Ginoo sa paagi nga dili angayan mahimong sad-an sa lawas ug dugo sa Ginoo. Apan tugoti ang usa nga magsusi sa iyang kaugalingon, unya mokaon sa pan ug moinom gikan sa kupa. Kay siya nga mikaon ug miinom, mikaon ug miinom ug paghukom alang sa iyang kaugalingon, kon wala siya maghu kom sa lawas sa sakto gayod. Tungod niini nga rason daghan kaninyo ang nagmaluyahon ug nasakit, ug pipila ang nangamatay. Apan kon atong huk man ang atong kaugalingon sa sakto gayod, dili gayod kita pagahukman. A pan kon kita gihukman, gidisiplina kita sa Ginoo aron nga dili kita silotan uban sa kalibotan (1 Corinto 11:27-32).

Kita gipasidan-an sa pagsusi ug paghukom sa atong kaugalingon sa dili pa moapil sa panihapon sa Ginoo, ug kon kita nakadiskobre ug sala, kinahanglan nga ato kining ihinulsol ug isugid. Kay kondili, mahimo kitang "sad-an sa lawas ug dugo sa Ginoo".

Tungod kay si Jesus namatay ug nagpaagas sa Iyang dugo aron ipahigawas kita gikan sa sala, kita sa klaro gayod dili ganahan nga moambit sa mga kasangkapan, nga nagrepresentar sa Iyang lawas ug dugo, uban sa mga nasayran apan wala isugid nga mga sala. Apan kon kita moambit, atong makaon ug mainom ang paghukom alang sa atong kaugalingon diha sa dagway sa sakit ug sayo nga kamatayon, ingon sa nahitabo sa mga Cristohanon nga taga-Corinto. Ang paagi sa

paglikay sa disiplina sa Dios mao ang ”paghukom sa atong kaugalingon”, kana mao, nga atong ilhon ug hinulsolan ang atong mga sala.

Ang primero nga sala sa mga taga-Corinto nga mga Cristohanon mao ang ilang kaku lang sa gugma; sila nagdinaotay ug nag-awayay sa usag-usa. Gani, ang ilang kakulang sa pagtinagdanay nakita mismo sa panahon sa Panihapon sa Ginoo sa dihang ang uban nakakaon ug ang uban nibiya nga gutom, ug ang uban pa gayod nangahubog (1 Corinto 11:20-22).

Ang pan nga atong gikaon nagrepresentar sa lawas ni Cristo, nga mao karon ang igle sia. Nangaon kita sa usa lamang ka pan, nga nagrepresentar sa atong panaghiusa ingon nga usa ka lawas (1 Corinto 10:17). Usa gayod ka krimen ang pagkaon nianang nagrepre sentar sa usa ka lawas ni Cristo samtang nahiapil sa panag-away ug walay pagsinabta nay batok sa ubang membro nianang maong lawas! Sa dili pa nato ambiton ang Paniha pon sa Ginoo, gikinahanglan atong sigurohon nga kita anaa sa husto nga relasyon uban sa atong mga igsoong lalake ug mga igsoong babaye diha kang Cristo.

KAWHAAN UG UPAT
CHAPTER TWENTY FOUR
Ang Panaghusay, Pagpasayloay Ug Panag-uliay
Confrontation, Forgiveness And Reconciliation

Sa dihang atong gitun-an ang Wali ni Jesus didto sa Bungtod sa nag-una nga kapitulo, atong nakat-onan unsa ka mahinungdanon gayod ang pagpasaylo sa mga nakasala kanato. Kon dili nato sila pasayloon, si Jesus seryoso nga nagsaad nga ang Dios dili usab mopasaylo kanato (Mateo 6:14-15).

Unsa may buot ipasabot sa pagpasaylo sa usa? Atong tun-an ang gitudlo sa Kasula tan.

Si Jesus nagtandi sa pagpasaylo ngadto sa pagpapas sa utang sa usa (Mateo 18:23-35). Huna-hunaa ang usa nga nakahulam kanimo'g kwarta ug unya gipahigawas ang maong tawo gikan sa iyang obligasyon sa pagbayad kanimo. Imong gigisi-gisi ang doku mento nga nagtala sa iyang utang kanimo. Wala kana magdahom ug bayad, ug wala kana masuko sa nakautang kanimo. Imo na siyang gitan-aw nga lahi kaysa imong tinan-awan kaniya sa dihang nakahulam siya kanimo'g kwarta.

Ato usab nga mas masabtan kon unsay ipasabot sa pagpasaylo kon atong tun-an ug unsay ipasabot sa pagka-pinasaylo sa Dios. Sa dihang gipasaylo kita Niya sa sala, wala na kita niya isipa nga aduna pay tulobagon sa atong nabuhat nga wala Niya kagustohi. Wala na Siya masuko kanato tungod sa maong sala. Dili na Siya modisiplina ug magsilot kanato tungod sa atong nabuhat. Kita ug Siya nagkauli na.

Sa samang paagi, kon ako tinuod nga nagpasaylo sa usa, akong buhian kanang tawha na gikan sa akong kasing-kasing, ug gipildi na ang tinguha sa hustisya ug panimalos pinaagi sa pagpakita ug kalooy. Wala na ako masuko batok sa tawo nga nakasala kanako. Kita nagkauli na. *Kon ako nagtipig ug kasuko o panagbingkil batok sa usa, wala ako makapasaylo kaniya.*

Ang mga Cristohanon kasagaran nangilad sa ilang kaugalingon mahitungod niini. Mi ingon sila nga sila nakapasaylo na sa usa, uban sa kahibalo nga mao kanay angay nilang buhaton, apan sa gihapon naghambin sila'g lawom nga dili maayong pagbati batok sa na kasala kanila diha sa ilang kinasuloran. Naglikay sila nga makakita sa maong nakasala kanila kay mahimo lamang kini nga hinungdan nga ang gipugngan nga kasuko motunga na usab. Nasayod ako sa akong

giestorya kay nakabuhat usab ako niana. Dili nato ilaron ang atong kaugalingon. Hinumdomi nga dili gani gusto si Jesus nga kita masuko ngadto sa atong isigka magtutuo (Mateo 5:22).

Karon tugoti ako nga mangutana: Kinsa man ang sayon ra nga pasayloon? Ang nakasala nga nangayo'g pasaylo o ang nakasala nga wala mangayo ug pasaylo? Sa klaro gayod, kitang tanan mouyon nga sayon ra kaayo nga pasayloon kadtong nakasala nga niangkon sa iyang sayop ug nangayo sa atong kapasayloan. Sa klarohay, daw mas sayon ra gayod bisan sa walay katapusan ang pagpasaylo sa nangayo'g kapasayloan kaysa niadtong wala mangayo niana. Ang pagpasaylo sa usa nga wala mangayo niana daw imposibli gayod.

Ato kining tun-an gikan sa laing anggolo. Kon ang pagdumili sa pagpasaylo niadtong nakasala nga nangayog pasaylo ug ang pagdumili sa pagpasaylo niadtong *wala manga yo* ug pasaylo sayop, unsa man ang mas dako nga sala? Ako naghuna-huna nga kitang ta nan mouyon nga kon parihas kana nga sayop, ang pagdumili sa pagpasaylo niadtong naghinulsol maoy mas labing daotan.

Usa Ka Sorpresa Gikan Sa Kasulatan

A Surprise From The Scripture

Ang tanan niini naggiya kanako ngadto sa laing pangutana: Ang Dios nagdahom ba nga kita mopasaylo sa matag-usa nga nakasala kanato, bisan pa kadtong wala mopaubos sa ilang kaugalingon, wala miangkon sa ilang mga sala, ug wala mangayog pasaylo?

Kon atong padul-an pa gayod pagtuon ang Kasulatan, atong madiskobrehan nga ang tubag ”Dili”. Alang sa pagkahikurat sa daghang mga Cristohanon, ang Kasulatan nag-ingon nga, bisan kon kita gisugo nga mahigugma sa matag-usa, apil na ang atong mga kaaway, wala kinahanglana nga mopasaylo kita sa matag-usa.

Pananglit, si Jesus ba yano nga nagdahom nga kita mopasaylo sa atong isigkamagtu tuo nga nakasala batok kanato? Wala. Siya wala gayod. Kay sa laing bahin, dili unta kita Niya tudloan sa pagsunod sa tulo ka mga lakang ngadto sa panagkauli nga gihatagan ug basihanan diha sa Mateo 18:15-17, nga maoy mga lakang nga mosangko uban sa pagtiwa lag kon ang nakasala wala maghinulsol:

> Ug kon ang imong igsoong lalake nakasala adtoa ug badlonga nga kamo rang duha; kon maminaw siya kanimo, imong nadaog ang imong igsoong lalake. Apan kon wala siya maminaw kanimo, pagkuhag isa o lain pang du ha uban kanimo, aron nga pinaagi sa baba sa duha o tulo ka mga saksi ang matag kasayuran kapamatud-an. Ug kon siya magdumili sa pagpaminaw kanila, isugilon kini sa iglesia; ug kon magdumili siya sa pagpaminaw bisan gani sa iglesia, isipa siya alang kaninyo nga Hentil ug tigpangoliktag buhis.

Sa klaro gayod kon ang ika-upat nga lakang naabot na (ang pagtiwalag), ang kapa sayloan dili na ihatag ngadto sa nakasala, ingon nga ang pagpasaylo ug ang pagtiwalag maoy dili magkasibo nga lakang. Daw talagsaon nga paminawon ang usa nga moingon, ”amo siya nga gipasaylo ug amo dayon siyang gitiwalag,” tungod kay ang pagpasaylo moresulta gayod sa pagkauli, dili kay mograbe na hinoon. (Unsa kahay imong huna-hunaon kon ang Dios miingon, ”pasayloon taka apan wala na Koy labot nimo hangtod-hangtod”!). Si Jesus nagsulti kanato nga atong isipon

ingon nga Hentil ug manukutayg buhis kadtong natiwalag," diin maoy duha ka klaseng tawo nga dili higala sa mga Judio ug ila pa gani nga gilikay-likayan.

Diha sa upat ka mga lakang nga gihimong sumbanan ni Jesus, ang kapasayloan wala na ihatag human sa nahiuna, o ika-duha o ika-tulo nga mga lakang gawas lang kon ang nakasala maghinulsol. Kon wala siya maghinulsol human sa bisan asa niana nga lakang, siya pagadad-on ngadto sa sunod nga lakang, nga pagaisipon gihapon ingon nga dili ma hinulsolon nga makasasala. Diha lamang kon ang nakasala "maminaw kanimo" (o naghi nulsol), matawag lamang nga imong nadaog ang "imong igsoong lalake" (o napasig-uli).

Ang tuyo sa panaghusay mao nga aron ang pagpasaylo ikahatag. Hinuon, ang pag pasaylo isunod, diha sa paghinulsol o pagpangayog pasaylo sa nakasala. Busa kita 1) nakighusay uban ang paglaom nga ang nakasala 2) maghinulsol aron nga 3) mapasaylo nato siya.

Ang tanan kay ingon man niini, mahimo natong isulti sa klaro gayod nga ang Dios wa la magdahom nga kita yano lamang nga mopasaylo sa atong isigkamagtutuo nga nakasa la batok kanato apan wala maghinulsol human sukmati. Kini, sa tinuod, wala maghatag kanato ug katungod sa pagkasuko ug sa pagpasakit sa atong isigkamagtutuo. Kondili, kita nanaghusay tungod kay gihigugma nato ang nakasala ug gusto nato nga siya pasay loon ug magkauli kita.

Apan kon ang matag paningkamot nahimo na alang sa panag-uliay pinaagi sa unang tulo ka mga lakang nga gipahiluna ni Jesus, ang ika-upat nga lakang maoy magwagtang sa relasyon agig pagtuman sa gisugo ni Cristo. [62]Ingon nga kita dili makighugoy-hugoy uban sa mga gitawag nga Cristohanon kinsa mga mananapaw, palahubog, mga bayot ug uban pa (1 Corinto 6:11), dili usab mahimo nga kita makighugoy-hugoy niadtong mga gitawag ug Cristohanon nga nagdumili sa paghinulsol bisan human konsultaha ang kinatibuk-an sa lawas. Ang maong mga tawo nagpamatuod nga sila dili tinuod nga mga sumusunod ni Cristo, ug sila nagdalag kaulawan diha sa Iyang iglesia.

Ang Ehemplo Sa Dios

God's Example

Samtang kita mopadayon sa pagtuon mahitungod sa atong responsibilidad sa pagpa saylo sa uban, ato usab nga ikatingala ngano nga Siya nagdahom kanato sa pagbuhat sa wala Niya buhata. Sa klaro gayod ang Dios nahigugma sa sad-an nga mga tawo ug nagpa dangat sa Iyang maloloy-ong mga kamot uban sa pagtanyag sa Iyang pasaylo ngadto ka nila. Iyang gipadaplin ang Iyang kapungot ug gihatagan silag panahon sa paghinulsol. A pan ang ilang pagkapinasaylo nag-agad sa ilang paghinulsol. *Ang Dios dili mopasaylo sa mga tawo nga dili maghinulsol.* Busa ngano man nga kita magdahom nga gusto Siya nga kita mobuhat ug labaw pa niana?

Kay ingon man niini kining tanan, dili kaha posibli nga ang sala sa dili pagpasaylo nga dulomtanan sa atubangan sa Dios mao ang tukma nga sala nga atong mabuhat lamang kon dili kita mopasaylo niadtong mga nangayog pasaylo kanato? Makapadani sa pagtagad nga mismo sa pagkahuman gayod ni Jesus ug pahiluna sa maong upat ka mga lakang sa pagdisiplina diha sa Iglesia, si Pedro dayon nangutana,

[62]Kon ang gitiwalag maghinulsol sa unahan human siya gitiwalag, si Jesus nagdahom nga siya pasayloon ra gihapon.

> "Ginoo, hangtod kapila man makasala ang akong igsoon kanako ug ako gi hapon siyang pasayloon? Hangtod ba sa ikapito"? Si Jesus miingon kaniya, "wala ako magsulti kanimo nga hangtod sa ikapito, kondili hangtod sa kapi tuan ka pito" (Mateo 18:21-22).

Naghuna-huna ba si Pedro nga si Jesus nagdahom kaniya sa pagpasaylo sa usa ka *dili mahinulsolon* nga igsoong lalake sa gatosan ka higayon alang sa gatosan ka mga sala samtang si Jesus dili palang dugay nag-ingon nga isipon ang *dili mahinulsolong* igsoon nga usa ka Hentil ug tigpangoliktag buhis tungod sa *usa* ka sala? Kana daw dili angayan. Sa makausa pa, ayaw isipa ang usa ka tawo ingon nga angayng kaligotgotan kon imo na siyang gipasaylo.

Lain pang pangutana nga makapaaghat sa atong huna-huna mao kini: nga kon si Jesus nagdahom nga kita mopasaylo sa usa ka magtutuo sa gatosan ka higayon alang sa gatosan ka mga sala nga wala niya hinulsoli, ug nagpadayon gihapon ang atong relas yon, nganong Iya man kitang tugotan sa paghimong walay bili sa usa ka kaminyoon tungod lamang sa usa ka sala nga nahimo batok kanato, nga mao ang sala sa pagpana paw, kon ang atong kapikas wala maghinulsol (Mateo 5:32)? [63]Kana daw dili patas.

Usa Ka Pagdetalye

An Elaboration

Human si Jesus magsulti kang Pedro nga mopasaylo sa usa ka igsoon sulod sa upat ka gatos ug kasiyaman ka panahon, naghatag dayon Siyag sambingay aron pagtabang kang Pedro sa pagsabot kon unsay buot Niyang ipasabot:

> Alang niini nga katarongan ang gingharian sa langit mahimong ipakisama sa usa ka hari nga nangandoy nga makighusay sa mga tulobagon uban sa iyang mga ulipon. Ug sa nakasugod na siya sa pagpakighusay kanila, adu nay usa nga gidala ngadto kaniya nga nakautang ug napulo ka libo ka talen to [kini katumbas sa mga 5,000 ka katuigan nga sweldo sa mga igo-igo la mang nga mga trabahante sa panahon ni Jesus.] Apan tungod kay wala man siyay paagi aron makabayad, ang iyang agalon mimando nga siya iba ligya, kauban ang iyang asawa ug mga anak ug ang tanan nga iyaha, ug unya buhaton dayon ang pagbayad. Ang maong ulipon mihapa dayon sa iyang atubangan, ug miingon, "pasensyaha ako ug bayran ko gayod ikaw sa tanan". Ug ang agalon sa maong ulipon nibati ug kalooy ug mipasaylo ka niya ug gibuhian siya ug gipasaylo siya sa iyang utang. Apan ang maong uli pon migawas ug nakita niya ang iyang isigka ulipon nga nakautang usab kaniya ug usa ka gatos ka denaryo [katumbas sa usa ka gatos ka adlaw nga suhol]; ug iya siyang gigunitan ug gisugdan sa pagtuok, ug giignan, "Bayri kon unsay imong nahulam". Busa ang iyang isigka ulipon miluhod ug misugod sa paghangyo kaniya nga nag-ingon, "Pasensyaha osa ako kay bayran ko ra ikaw".

---

[63] Kon ang kapikas nga nakapanapaw Cristohanon, kinahanglan atong dalhon ang maong kapikas ngadto sa tulo ka mga lakang nga gipahimutang ni Jesus alang sa panag-uli sa dili pa moadto sa pakigbulag. Kon ang maong mananapaw nga kapikas naghinulsol, kita gidahom nga mopasaylo sumala sa sugo ni Jesus.

> Apan siya wala maminaw, ug iya hinoon kining gipa priso hangtod nga iyang kabayran kon pilay iyang nahulam. Busa sa diha nga ang lain pa niya nga mga isigka ulipon nakakita kon unsay nahitabo sila nasubo sa halawom gayod ug misumbong sa maong panghitabo ngadto sa ilang agalon. Ug sa gipatawag sa maong agalon ang maong uli pon, miingon ang agalon, ”Daotan ikaw nga ulipon, gipasaylo ko ikaw sa imong mga utang tungod kay nihangyo ka man kanako. Wala ba diay ikaw malooy sa imong isigka ulipon sama sa akong pagkalooy kanimo? Ug ang iyang agalon nasuko gayod pag-ayo, ug gitugyan siya sa mga tigsakit hangtod nga siya makabayad sa tanan nga iyang nahulam. Ingon usab nii ni ang buhaton sa Akong Amahan nga Langitnon diha kaninyo, kon ang matag-usa kaninyo dili mopasaylo sa inyong igsoon sa kinasing-kasing gayod (Mateo 18:23-35).

Masayran nga ang unang ulipon gipasaylo tungod kay gipangayo niya kini ngadto sa Iyang agalon. Masayran usab nga ang ika-duhang ulipon mapaubsanong nangayo ngadto sa unang ulipon ug pasaylo. Ang unang ulipon wala mohatag ngadto sa ika-duhang ulipon kon unsay gikahatag ngadto kaniya, ug mao kana ang nakapasuko pag-ayo sa iyang agalon. Tungod kay ingon man niini, maghuna-huna ba si Pedro nga si Jesus nagdahom nga siya mopasaylo sa usa ka dili mahinulsolon nga igsoong lalake nga wala mangayog pasaylo, usa ka butang nga wala ipakita sa kinatibuk-an gayod diha sa sambingay ni Jesus? Kana daw dili angay, labina kay si Jesus dili palang dugay nga nagsulti kaniya nga ang usa ka igsoon nga wala maghinulsol homan sa paghusay, isipon niya nga Hentil o manukotay ug buhis.

Mas labi pa gayod nga dili angayan kon si Pedro maghuna-huna nga siya gidahom nga mopasaylo sa dili mahinulsolon nga igsoon tungod sa silot nga gisaad ni Jesus nganhi ka nato kon dili kita mopasaylo sa atong igsoon gikan sa atong kasing-kasing. Si Jesus nagsaad nga iyang ilista pag-usab ang tanan nga mga utang nga gipasaylo na kaniadto ug itugyan kita ngadto sa mga tigsakit hangtod nga atong kabayran ang dili nato kayang bayran. Makataronganon ba kana nga silot alang sa usa ka Cristohanon nga wala mopasaylo sa usa ka igsoon, *usa ka igsoon nga wala gani usab pasayloa sa Dios?* Kon ang usa ka igsoon nakasala batok kanako, siya nakasala usab batok sa Dios, ug ang Dios dili mopasay lo kaniya gawas kon maghinulsol siya. Ang Dios ba magsilot kanako sa makataronganon gayod tungod kay wala nako pasayloa ang usa nga wala usab Niya gipasaylo?

Usa Ka Pagpahamubo

A Synopsis

Ang pagdahom ni Jesus sa atong pagpasaylo sa atong isigka-magtutuo sa hamubo la mang nga gisugilon sa Iyang mga pulong nga nahitala sa Lucas 17:3-4:

> Pagbantay kamo! Kon ang imong igsoon nakasala, badlonga siya; *ug kon si ya maghinulsol*, pasayloa siya. Ug kon siya nakasala batok kanimo pito ka higayon sa matag adlaw, ug mobalik kanimo pito ka higayon, ug moingon, “*naghinulsol ako*”, pasayloa siya.

Unsa man kana ka klaro gayod? Si Jesus nagdahom nga kita mopasaylo sa atong isig ka-magtutuo kon sila maghinulsol. Sa dihang nag-ampo kita nga, ”pasayloa kami sa among mga utang ingon nga nagpasaylo kami sa mga nakautang kanamo, ”atong *gipa ngayo* sa Dios nga iyang buhaton nganhi kanato ang atong gibuhat sa uban. Dili gayod kita magdahom nga pasayloon kita Niya hangton kita *mangayo*. Busa nganong mag huna-huna man kita nga Siya nagdahom nga mopasaylo kita naidtong *wala mangayo* niina?

Sa makausa pa, ang tanan niini wala maghatag kanatog katungod nga maghambin ug dili maayong pagbati batok sa usa ka igsoong lalake o babaye diha kang Cristo nga naka sala batok kanato. Kita gisugo nga maghigugmaay ang usag usa. Mao kana ngano nga ki ta gisugo nga makighusay sa isigka magtutuo nga nakasala batok kanato, aron nga adu na unyay pakig-uli uban kaniya, ug nga aron siya mapasig-uli ngadto sa Dios nga iya usab nasad-an*. Mao kana ang mabuhat sa gugma*. Apan sa kanunay gihapon, ang mga Cristohanon moingon nga gipasaylo na nila ang nakasala nga isigka magtutuo, apan pasumangil lamang diay aron paglikay sa pagsinukmatay. Sila wala gayod diay mopasay lo, ug klaro kini diha sa ilang mga lihok. Ilang gilikayan ang nakasala sa bisan unsang pa agi ug sa kanunay nagsulti sa ilang mga kasakit. Walay pagpasig-uli.

Kon kita makasala, ang Dios mosukmat kanato pinaagi sa Iyang Balaang Espiritu nga ania sa sulod nato tungod kay Siya nahigugma kanato ug gusto nga Iya kitang pasaylo on. Kinahanglan sundugon nato Siya, ug uban sa gugma makighusay kita sa atong isigka magtutuo nga nakasala batok kanato aron nga duna unyay paghinulsol, pagpasaylo ug pagpasig-uli.

Ang Dios kanunay nga nagdahom sa Iyang mga katawhan nga maghigugmaay sa usag usa uban sa tinud-anay nga gugma, usa ka gugma nga nagtugot sa pagbadlong, apan gug ma nga wala magtugot sa paghambin ug dili maayong pagbati. Nahilakip diha sa Balaod ni Moises ang sugo nga:

> Dili nimo kasilagan ang imong isigka-molupyo sa nasod diha sa imong ka sing-kasing; *mahimo nimo nga badlongon ang imong silingan*, apan ayaw pagpakasala tungod kaniya. Ayaw gayod panimalos, *ni maghambin ka ug dili maayong pagbati* batok sa mga anak sa imong katawhan, kondili *higugmaon hinoon nimo ang imong silingan sama sa imong kaugalingon;* Ako ang Ginoo (Levitico 19:17-18).

Usa Ka Pagsupak
An Objection

Apan unsa man ang mahitungod sa mga pulong ni Jesus diha sa Marcos 11:25-26? Wala ba sila nagpaila nga atong pasayloon ang matag-usa alang sa bisan unsa sa walay pagsusi kon nangayo ba sila ug pasaylo o wala?

> Ug kon kamo mag-ampo, pasayloa, kon adunay kamoy bisan unsang butang batok kang bisan kinsa; aron nga ang inyong Amahan usab nga anaa sa langit mopasaylo kaninyo sa inyong mga kalapasan. Apan kon dili kamo mopasaylo, bisan ang inyong Amahan nga anaa sa langit dili usab mopasaylo sa inyong mga kalapasan.

Kining maong usa ka bersikolo dili gayod molabaw sa tanang uban pang mga bersiko lo nga ato nang natun-an niini nga hisgotanan. Ato nang nasayran nga unsa gayod ang pinakagrabe alang sa Dios mao ang atong pagdumili sa pagpasaylo ngadto kanila nga nangayog pasaylo kanato. Busa atong mahubad kining bersikoloha sa lamdag nianang napalig-on na nga kamatuoran. Si Jesus nagpasabot lamang niining bersikoloha nga kinahanglan pasayloon nato ang uban kon gusto kita nga pasayloon sa Dios. Wala Niya gisulti kanato ang pinaka-tukma gayod nga pamaagi sa pagpasaylo ug kon unsay buha ton sa usa aron madawat kini gikan sa uban.

Masayran nga si Jesus usab wala magsulti diri nga mangayo kita sa Dios ug pasaylo aron madawat nato kini gikan Kaniya. Dili ba lang diay nato tagdon ang matag-butang nga gitudlo sa Kasulatan mahitungod sa kapasayloan sa Dios nga gipaulahi sa atong pag pangayo Kaniya niana? (Mateo 6:12; 1 Juan 1:9)? Ato bang isipon nga wala na kinahang lana ang pagpangayog pasaylo gikan sa Dios kon makasala kita tungod kay wala man kana isulti ni Jesus dinhi nga bersikolo? Kana maoy dili maalamon nga pag-isip diha sa lamdag sa gisulti kanato sa Kasulatan. Parihas ra nga dili maalamon ang dili pagtagad sa matag butang nga gitudlo sa Kasulatan mahitungod sa atong pagpasaylo sa uban nga gi pasikad sa ilang pagpangayo niana.

Lain Pang Pagsupak

Another Objection

Wala ba si Jesus mag-ampo alang sa mga sundalo nga nibahinbahin sa Iyang sapot, ”Amahan, pasayloa sila; kay wala sila mahibalo sa ilang gibuhat” (Lucas 23:34)? Kini wala ba nagpaila nga ang Dios mopasaylo sa mga tawo bisan wala sila mangayo niana?

Mahimo kana, apan alang lamang sa usa ka tukma nga kahimtang. Kana nagpaila nga ang Dios nagpakitag kalooy ngadto sa mga ignorante, nga usa ka sukod sa pagpasaylo. Tungod kay ang Dios hingpit man nga makiangayon, Iya lamang ilhon nga angay manu bag ang tawo kon nakahibalo sila nga sila nakasala.

Ang pag-ampo ni Jesus alang sa mga sundalo wala magpasalig nga duna na silay lu gar sa langit—kadto naghatag lamang ug kasigurohan nga sila dili manubag sa ilang pag bahinbahin sa sapot sa Anak sa Dios, ug nga tungod lamang sa ilang pagka-walay alamag sa kon kinsa Siya. Sila nag-isip Kaniya nga usa lamang ka laing kriminal nga angay silotan. Busa ang Dios naglugway ug kalooy alang sa buhat nga angayan sa paghukom kon nakahibalo pa sila sa ilang gipangbuhat.

Apan nag-ampo ba si Jesus nga ang Dios magpasaylo sa lain pang uban nga nahi mong responsabli sa Iyang mga pag-antos? Wala. Siya wala gayod. Pananglit, mahi tungod kang Judas, si Jesus miingon nga maayo palang unta kon wala siya matawo (Mateo 26:24). Sa klaro gayod, si Jesus wala mag-ampo nga ang Iyang Amahan mopa saylo kang Judas. Daw medyo kabaliktaran—kon atong tun-an ang Salmo 69 ug 109 nga mga propesiyanhong pag-ampo ni Jesus, ingon nga mao gayoy gibuhat ni Pedro (Buhat 1:15-20).

Si Jesus nag-ampo nga ang paghukom mahulog ngadto kang hudas, nga usa ka tawo kinsa dili ignorante nga malapason.

Ingon nga mga naningkamot sa pagsundog ni Cristo, kinahanglan kita magpakita ug kalooy kanila nga ignorante sa ilang gibuhat nganhi kanato, ingon sa panghitabo sa mga dili magtutuo sama sa mga sundalo nga nagbahinbahin sa mga bisti ni Jesus. Si Jesus nagdahom nga kita

mopakita ngadto sa mga dili magtutuo ug labaw pa sa kasarangan nga kalooy, maghigugma sa atong mga kaaway, maghimog maayo niadtong mga nasilag kanato, magpanalangin niadtong nagtunglo kanato ug, mag-ampo alang niadtong mga nimaltrato kanato (Lucas 6:27-28). Atong sulayan sa pagtunaw ang ilang kapungot pina agi sa atong gugma, nga magapildi sa daotan pinaagi sa maayo. Kini nga panghuna-huna gikasugyot bisan gani ilalom sa Balaod ni Moises:

> Kon imong masugatan ang nasalaag nga laking baka sa imong kaaway, kinahanglan iuli mo kini kaniya. Kon makita mo ang asno sa naglagot kanimo nga naghigda na lamang nga wala nay mahimo tungod kay nadat-ogan sa iyang gipas-an, kinahanglan dili nimo biyaan ang maong asno uban sa iyang tag-iya, kinahanglan tabangan mo ang asno uban sa tag-iya (Exodu 23:4-5)
>
> Kon ang imong kaaway gigutom, hatagi siyag pagkaon aron makakaon; ug kon siya giuhaw hatagi siyag tubig aron maka-inom; kay imo gayong ma papha ang nagbaga nga uling sa iyang ulo, ug ang Ginoo maghatag kanimo ug ganti (Panultihon 25:21-22).

Makapadani sa pagtagad nga, bisan si Jesus nagsugo kanato sa paghigugma sa atong mga kaaway, magbuhat ug maayo ngadto kanila nga nasilag kanato, magpanalangin kanila nga nagtunglo kanato, ug mag-ampo kanila nga nagmaltrato kanato (Lucas 6:27-28), wala siya magsulti kanato nga mopasaylo kang bisan kinsa kanila. Makahimo kita sa paghigugma sa mga tawo bisan dili kita mopasaylo kanila—sama nga ang Dios nahi gugma sa mga tawo bisag wala Niya sila pasayloa. Dili lamang kay *makahimo* kita sa paghigugma kanila, kondili higugmaon *gayod* nato sila, ingon nga gisugo kita sa Dios sa pagbuhat sa ingon. Ug ang atong gugma alang kanila kinahanglan ipakita diha sa mga buhat.

Tungod lang kay si Jesus nag-ampo ngadto sa Iyang Amahan nga pasayloon ang mga kasundalohan nga nagbahinbahin sa Iyang mga bisti, wala kini magpamatuod nga ang Dios nagdahom nga kita dili nalang magbalibali sa matag butang nga atong natun-an sa Kasulatan mahitungod niini nga hisgotanan ug pasayloon si bisan kinsa nga nakasala ba tok kanato. Kana nagtudlo kanato nga kita kinahanglan mopasaylo nalang dayon kanila nga mga ignorante sa ilang sala batok kanato ug magpakita ug labaw pa sa ordinaryo nga kalooy ngadto sa mga dili magtutuo.

Unsa Man Ang Mahitungod Kang Jose?

What About Joseph?

Si Jose nga uban sa grasya nagpasaylo sa iyang mga igsoong lalake nga nagbaligya ka niya ngadto sa pagka-ulipon, usahay gigamit ingon nga ehemplo sa kon unsaon nato pag pasaylo si bisan kinsa ug ang matag-usa nga nakasala batok kanato, sa walay paghuna-huna kon nangayo ba silag pasaylo o wala. Apan kana ba maoy gitudlo sa sugilanon mahitungod sa sugilanon ni Jose nganhi kanato?

Dili. Kana wala gayod.

Si Jose nagbutang sa iyang mga igsoon diha sa labing minos usa ka tuig nga sunod sunod nga pagsulay ug pagsukod aron nga dalhon sila diha sa lugar sa paghinulsol. Iya gani nga

gipabilanggo ang usa sa iyang mga igsoon didto sa Ehipto sulod sa daghang mga bulan (Genesis 42:24). Sa dihang ang tanan sa iyang mga igsoon sa katapusan miangkon na sa ilang kasaypanan (Genesis 42:21; 44:16), ug sa diha nga ang usa kanila nagtanyag sa iyang kaugalingon ingon nga lukat alang sa kasamtangang paboritong anak sa ilang amahan (Genesis 44:33), si Jose nakahibalo nga dili na sila ang kaniadto nga mga siloso ug naghuna-huna lamang sa kaugalingon nga mga tawo nga nagbaligya kaniya ngadto sa pagkaulipon. Ug diha lamang gayod gipadayag ni Jose ang iyang kaugalingon ug namulong ug puno sa grasya nga mga pulong ngadto kanila nga nakasala batok kaniya. Kon si Jose ”mipasaylo” dayon kanila, wala gayod unta sila maghinulsol. Ug mao kana ang usa sa mga sayop sa mensahe nga ”diha-diha dayon nga kapasayloan” nga gitudlo usahay niining mga adlawa. Ang pagpasaylo sa atong mga kaigsoonan sa walay pakighusay uban kanila moresulta sa duha ka mga butang (1) Sayop nga kapasayloan nga dili mohatod sa panagkauli, ug (2) makasasala nga wala maghinulsol ug nitubo sa espirituhanon.

Ang Pagbansay O Pagkinabuhi Sa Mateo 18:15-17

The Practice Of Matthew 18:15-17

Bisan kon ang upat ka mga lakang sa pagpasig-uli nga gilista ni Jesus medyo sayon la mang nga sabton, sila mas labaw nga lisod kon ibansay o ikinabuhi. Sa dihang si Jesus naglista sa maong upat ka mga lakang, Iya kining gibuhat gikan sa tinan-awan sa dihang si igsoon A nagtuo, ug tinuod gayod nga si igsoon B nakasala batok kaniya. Sa tinuod, si igsoon A mahimong nasayop. Busa maghuna-huna kita ug usa ka sitwasyon nga diin ang matag talan-awon posibli ug gitun-an.

Kon si igsoon A nagtuo gayod nga si igsoon B nakasala batok kaniya, iya una nga sigu rohon nga siya dili mahimong sobra ra ka hinawayon, nga nangitag troso diha sa mata ni igsoon B. Daghang mga ginagmayng sayop ang mahimo unta nga dili tagdon ug ang kalooy lugwayan pa (Mateo 7:3-5). Sa laing bahin, kon si igsoon A nakakita sa iyang kaugalingon nga adunay gibati nga dili maayo ngadto kang igsoon B alang sa sala nga dili angay kalimtan, kinahanglan iya siyang sukmatan.

Kinahanglan iya kining buhaton nga dili dayag, agig pagsunod sa sugo ni Jesus, nga nagpakita sa iyang gugma alang kang igsoon B. Ang iyang motibo kinahanglan gugma ug ang iyang tumong pagpasig-uli. Kinahanglan dili niya isulti sa uban ang maong kasaypanan. ”Ang gugma mopasaylo sa daghang mga sala” (1 Pedro 4:8). Kon mahi gugma kita sa usa dili nato ibutyag ang iyang sala; ato hinoon kining salipdan.

Ang iyang pakighusay kinahanglan malumo, nga nagpakita sa iyang gugma. Kinahanglan mosulti siyag pulong nga sama sa, ”Igsoon B ako naghatag gayod ug bili sa atong relasyon. Apan dunay nahitabo nga nakahimo ug paril sa akong kasing-kasing batok kanimo. Dili nako gusto nga ang maong paril maanaa diha, ug busa kinahanglan mosulti ako kanimo kon ngano nga gibati nako nga ikaw nakasala batok kanako aron nga kita makapamuhat alang sa panagkauli. Ug kon ako nakabuhat ug bisan unsa nga nakatampo niining problemaha, gusto nako nga imo akong sultihan. ”Ug unya mahimo na dayon nga sultihan si igsoon B kon unsa ang maong kalapasan.

Sa kasagarang mga panghitabo, si igsoon B wala gani makaamgo nga nakapasakit pa diay siya ni igsson A, ug sa diha nga siya makahibalo nga siya nakapasakit diay, mangayo na dayon siyag

pasaylo. Kon mao kana ang mahitabo, si igsoon A kinahanglan nga mopasaylo dayon kang igsoon B. Ang panagkauli nahitabo na.

Laing talan-awon mao nga si igsoon B mosulay pagpangatarongan sa iyang sala kang igsoon A pinaagi sa pag-ingon ngadto kaniya nga igo lang siyang nibalos sa kalapasan nga gibuhat ni igsoon A batok kaniya. Kon mao kana ang panghitabo, nakighusay na unta si igsoon B ni igsoon A. Apan maayo na lamang nga karon sa katapusan ang panag hisgotay nahitabo ug duna nay paglaom alang sa panagkauli.

Sa maong panghitabo, ang mga nasakitan kinahanglan maghisgotanany kon unsay na hitabo, ug modawat sa mga pagbinasolay sumala sa matag sayop, ug unya motanyag ug modawat ug kapasayloan gikan sa matag-usa. Ang panag-uliay natuman na.

Ang ika-tulong talan-awon mao nga si igsoon A ug B wala gayod magkauli. Sila nagki nahanglan ug tabang, ug oras na aron mopadayon ngadto sa ika-duha nga lakang.

Ika-duha Nga Lakang
Step Two

Mas makaayo kon si igsoon A ug B parihas nga magkauyon kon kinsay moapil kanila aron motabang sa pagtrabaho alang sa panagkauli. Mas angayan kon si igsoon C ug D pa rihas nga nakaila ug nahigugma kang igsoon A ug B, ug busa kini magsiguro sa ilang pag ka walay pabor pabor. Ug si igsoon C ug D lamang ang pagasuginlan sa panagbangi agig paghigugma ug pagrespeto kang igsoon A ug B.

Kon si igsoon B dili makigtambayayong niining puntoha, si igsoon A na ang mag-igo sa pagpangita ug lain pang isa o duha nga makatabang.

Kon si igsoon C ug D maalamon dili osa sila mopakanaog ug paghukom hangtod nga ilang kapaminawan ang pangatarongan ni igsoon A ug B. Kon si C ug D nakahimo na sa ilang paghukom, si A ug B kinahanglan mopailalom sa ilang desisyon ug mobuhat sa pag pangayog pasaylo ug paghulip sa sayop nga gikasugyot ngadto sa usa o sa lain o kanilang duha.

Si igsoon C ug D kinahanglan dili mosulay sa pagpakita ug pagpabor pabor ug mohi mog lakang sa pagpahigawas sa kaugalingon gikan sa kakuyaw pinaagi sa pagsugyot nga parihong si A ug B kinahanglan maghinulsol bisan ug ang isa ra mao gayoy sad-an. Kina hanglan sila masayod nga kon si igsoon A ug B mosalikway sa ilang paghukom, kana ia pila ngadto sa kinatibuk-an sa Iglesia ug ang ilang tinalawan nga paghukom mahimong maklaro sa matag-usa. Kining mao nga pagsulay nga atubangon ni C ug D nga mao ang pagsulay sa pagmintinar sa ilang panaghigala uban kang A ug B pinaagi sa paghatag ug mansa sa kamatuoran maoy maayo nga rason ngano nga ang duha ka maghuhukom mas maayo kaysa isa ra, kay magtinabangay man sila paglig-on sa kamatuoran. Aging du gang, ang ilang desisyon managsama ug kabug-at sa atubangan ni A ug B.

Ika-tulong Lakang
Step Three

Kon si A ug B nagsalikway sa paghukom ni C ug D, ang maong butang dalhon na ngadto sa kinatibuk-an sa Iglesia. Kining ika-tulo nga lakang wala gibuhat diha sa tinukod nga simbahan—

ug alang sa maayong katarongan—kana dili gayod kapugngan nga more sulta ngadto sa pagkabuak sa simbahan samtang ang mga tawo mamili ug dapigan.Si Jesus Jesus wala gayod magplano nga ang mga lokal nga simbahan mahimong mas dako kay sa niadtong mosigo lamang sa balay.Kining maong mas gagmay nga pamilya sa kongregasyon diin ang matag usa nakaila ug nagtagad kang A ug B mao ang giplano na nga sibo sa kasulatan nga plastada alang sa ikatulong lakang.Diha sa tinukod nga sim bahan,ang ikatulong lakang gibuhat subay sa plastada sa ginagmayng grupo nga naglang kob niadtong mga nakaila ug nahigugma kang A ug ni B.Kon si A ug B mga membro sa nagkalainlaing lokal nga lawas,daghan sa mga maayong pagkasibo nga mga membro gi kan sa maong mga lawas maoy magsilbi ingon nga lawas nga maoy maghimog desisyon.

Sa dihang ang iglesia nakahatag na sa ilang hukom,ang mga igsoon nga si A ug B kina hanglang parihas nga mopailalom niana,nga nakahibalo na ug unsay linugdangan sa dili pagdawat niini.Ang pagpangayog pasaylo kinahanglan buhaton,ang pasaylo kinahang lan ihatag ug ang panag-uli mahitabo.

Kon si A o si B mobalibad sa paghimo sa gikasugyot nga pagpangayog pasaylo, siya pa gatiwalagon gikan sa Iglesia ug wala nay bisan kinsa diha sa Iglesia nga makighugoy-hu goy pa kaniya. Kasagaran niining tungora, ang wala maghinulsol nga tawo, mohimo na sa boluntaryo nga paghawa, ug mahimo nga dugay na siya nga nagbuhat niini kon dili na siya mosunod sa bisan asa niini nga mga proseso. Kini magpadayag sa iyang kakulang sa tinud-anay nga pakigsaad sa paghigugma sa iyang espirituhanong pamilya.

Usa Ka Kasagaran Nga Problema

A Common Problem

Diha sa mga kasimbahanan nga tinukod, ang mga katawhan kasagaran na nga magsulbad sa ilang mga bangi pinaagi sa yano nga pagbiya gikan sa usa ka simbahan ug pagbalhin ngadto sa lain, diin didto ang pastor nga gusto usab nga magtukod sa iyang kaugalingong gingharian sa bisan unsang pamaagi ug walay tinuod nga pakigrelasyon ngadto sa laing mga pastor, moabi-abi usab sa maong nibalhin nga mga tawo ug moda pig kanila samtang sila mosugilon sa ilang mga makalolooy nga sugilanon. Kini nga sumbanan epiktibo gayod nga nakapapas sa gisugo ni Cristo nga mga lakang sa pagpa sig-uli. Ug sa kasagaran mga pipila lamang ka bulan o pipila ka tuig, ang maong tawo nga giabi-abi sa pastor diha sa ilang simbahan, mibiya na usab ug nangitag lain napod nga simbahan kay nasakitan na usab.

Si Jesus nagdahom nga ang mga kasimbahanan mga gagmay lamang nga moigo sa mga balay ug nga ang lokal nga mga pastor/mga magulang o pangulo/mga magbalantay magtrabaho nga hiniusa diha sa usa lamang ka lawas. Busa ang gitiwalag nga usa ka membro sa usa ka Iglesia mahimo usab nga itiwalag sa tanan nga ubang mga kasimbaha nan. Responsibilidad sa matag pastor/pangulo/magbalantay ang pagpangutana sa mosu ray nga Cristohanon mahitungod sa ilang kasaysayan sa ilang kaugalingon didto sa ilang kanhi nga simbahan ug unya pahibaw-on ang nangulo sa kanhi niini nga Iglesia aron pagklaro kon ang maong tawo angay pang dawaton.

Ang Katuyuan Sa Dios Alang Sa Usa Ka Balaan Nga Iglesia

God’s Intention For A Holy Church

Lain pang kasagaran na nga problema diha sa mga tinukod nga simbahan mao nga sila kanunay gilangkoban sa mga tawo nga moapil lang sa tigom aron magpakita lang sa ilang hitsura, ug nagbaton lamang ug gamay nga pagpakabana ngadto kang bisan kinsa tungod kay ang uban nga nagpamembro sa maong simbahan wala gani mailhi kaayo. Busa walay usa, ilabina ang mga pastor, nga nasayod gayod kon unsa ang ilang pagki nabuhi, ug ang dili balaan nga mga tawo padayon nga nagdalag mansa ngadto sa simba han nga ilang giapilan. Ug ang mga taga gawas dayon mohukom ngadto sa ilang mga giila nga mga Cristohanon ingon nga walay kalahian gikan sa mga dili mga magtutuo.

Kini mismo nga panghitabo mahimong igo na nga mapatuod ngadto kang bisan kinsa nga ang kasimbahanan sa mga denominasyon dili gayod mao ang giplano sa Dios alang sa Iyang balaan nga Iglesia. Ang dili balaan ug mga tigpaka-aron ingnon nga mga tawo kanunay nga nagtago diha sa mga tinukod nga kasimbahanan, nga nagdalag kaulawan kang Cristo. Apan sa atong mabasa gikan sa Mateo 18:15-17, si Jesus klaro gayod nga nagplano nga ang Iyang Iglesia pagalangkoban ug balaan nga mga tawo kinsa sensiro gayod nga naghinlo sa ilang kaugalingong lawas. Ang kalibotan motan-aw gayod sa Iglesia nga mao ang Iyang putli nga pangasaw-onon. Apan sa pagkakaron nakita sa mga dili magtutuo ang usa ka babayeng bigaon nga dili matinud-anon ngadto sa iyang Bana.

Kining maong giplano na nga balaanon ug kinaugalingong paghinlo nga batasan sa Iglesia nahimong klaro na sa dihang si Pablo naghatag ug pagtagad ngadto sa usa ka grabe na nga kahimtang sa Iglesia sa Corinto. Adunay usa ka sakop sa lawas ni Cristo didto nga nagpuyo diha sa pagkamananapaw nga nakigrelasyon sa iyang ina-ina:

> Gikataho nga adunay imoralidad diha kaninyo, ug usa ka imoralidad nga wala pa gani nahitabo nga ingon niini diha sa mga Hentil, nga ang usa nakigpuyo-puyo sa asawa sa iyang amahan o iyang ina-ina. Ug kamo nahi mong mga mapahitas-on, ug wala hinoon maguol niini, aron nga ang usa nga nagbuhat niini matangtang gikan sa inyong taliwala. Kay ako, sa akong kabahin, bisan wala ako diha sa lawas, anaa ako diha sa espiritu, ug ako naghukom na kaniya nga nagbuhat niini, daw sama ra nga ako anaa diha. Sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, sa dihang kamo magtapok ug ako uban kaninyo sa espiritu, uban sa gahom sa atong Ginoong Jesus, itugyan ang maong tawo ngadto kang satanas alang sa pagkalaglag sa iyang lawas, aron nga ang iyang espiritu mahimong maluwas sa pag-abot sa adlaw ni Ginoong Jesus...gisulatan ko kamo sa akong sulat nga dili makig-uban sa mga imoral nga tawo; wala ako maghisgot mahitungod sa mga imoral nga mga tawo niining kalibotana, nga mga hakog ug mangi ngilad, o kaha magsisimba sa mga diosdios; kay kinahanglan man gayod nga mobiya kamo gikan kanila. Apan sa klaro gayod, ako nagsulat kaninyo nga kamo dili makighugoyhugoy sa usa nga gitawag ug igsoon kon siya imoral nga tawo, o hakog, o magsisimba sa diosdios, o kaha abusado,o palahubog o kaha mangingilad—likayi bisan gani ang pakigsalo sa pagpangaon sa maong tawo. Unsa man ang akong makuha kon maghukom ako sa mga taga-gawas? Dili ba diay ninyo hukman kadtong mga anaa sa sulod sa Iglesia? Apan kadtong mga anaa sa gawas, ang Dios maoy ilang maghuhukom. Tang-tanga ang daotang tawo gikan kaninyo (1 Corinto 5:1-5, 9-13).

Wala na kinahanglana nga kining maong tawo dad-on ngadto sa mga lakang sa pagpa hiuli kay klaro nga dili gayod siya tinuod nga magtutuo. Si Pablo naghingalan kaniya ingon nga ”ginatawag lang nga igsoon” ug usa nga, ”daotang tawo”. Dugang pa niini, si Pablo nagsulat sa unahan,

> Wala ba kamo masayod nga ang mga dili matarong dili makasulod sa ging harian sa Dios? Ayaw pagpailad; bisan ang mga makihilawason, ang mga nagsimbag diosdios, ang mga mananapaw, ang mga nakighilawas sa ilang isigkalalake, ang mga kawatan, ang mga hakog, ang mga palahubog, ang mga mabiay-biayon, ang mga mangingilad, dili gayod makasulod sa ging harian sa Dios (1 Corinto 6:9-10).

Sa klaro gayod, si Pablo nagtuo nga ang mga imoral nga mga tawo, sama sa maong tawo nga atua sa Iglesia sa Corinto, nagbudhi sa ilang pagtuo. Ang maong klase sa mga tawo dili angayng ilhon nga igsoon ug dili angay dad-on ngadto sa upat ka mga lakang sa pagpasig-uli. Kinahanglan sila itiwalag, ”itugyan ngadto kang satanas”, aron ang Iglesia dili makalig-on pa sa ilang pagkailad, ug ang maong mga tawo makakita nga kinahanglan diay silang maghinulsol aron sila ”maluwas inig abot sa adlaw sa Ginoong Jesus” (1 Corinto 5:5).

Diha sa mga dagkong kasimbahanan sa kalibotan karong mga adlawa, kasagaran adu nay ginatos ka mga tawo nga ang mga barog daw Cristohanon, apan sa sukdanan sa Bib liya mga dili diay magtutuo ug nagkinahanglan nga itiwalag. Ang Kasulatan klaro kaayo nga nagsulti kanato nga ang Iglesia adunay responsibilidad nga tangtangon o pahawaon gikan kanila kadtong mga wala maghinulsol nga mga makihilawason, mga mananapaw, mga bayot, mga palahubog ug uban pa sa unahan. Apan ang maong mga tawo ilalom sa bandila sa ”grasya”, karon kasagaran nga gibutang ngadto sa mga grupo nga nagsuporta sa simbahan diin sila mahimong dasigon sa mga ”magtutuo” nga adunay sama ra nga problema. Kini usa ka insulto ngadto sa gahom sa ebanghelyo ni Jesu-Cristo nga naga pang-usab sa kinabuhi.

Mga Nangahulog Nga Mga Pangulo

Fallen Leaders

Sa katapusan, kinahanglan ba nga ang pangulo nga nahulog ngadto sa usa ka seryoso nga sala (sama sa panapaw) ibalik dayon diha sa iyang katungdanan? Bisan kon ang Ginoo diha-diha mopasaylo sa usa ka mahinulsolon nga pangulo (ug gikinahanglan nga ingon usab niana ang Iglesia), ang nahulog nga pangulo mahimong nawad-an sa pagsa lig ngadto kaniya sa mga tawo nga iyang giministeryohan. *Ang pagsalig maoy usa ka butang nga kinahanglan pagabayran.* Busa ang mga nahulog nga mga pangulo kina hanglan mo bulontaryo sa pagtangtang sa ilang kaugalingon gikan sa ilang katungdanan sa pagka-pangulo ug kinahanglan motugyan sa iyang kaugalingong pagbuot ngadto sa mga magbalantayng espirituhanon hangtod nga kapamatud-an nila pag-usab nga angay na silang saligan. Kinahanglan magsugod na usab sila sa uno. Kadtong dili andam nga mangalagad pinaagi sa gagmayng mga pamaagi diha sa pagkamapainubsanon aron makakuha pagbalik sa pagsalig kinahanglan dili na pagatugyanan sa pagkapangulo ngadto kang bisan kinsa diha sa lawas.

Agig Pahamubo
In Summary

Ingon nga mga ministro nga nanghimog tinun-an nga gitawag aron sa ”pagsaway, pag badlong, pagdasig, uban sa tanang pagpasensya ug pagpahimangno” (2 Timoteo 4:2), dili kita maulaw sa atong pagkatinawag. Atong tudloan ang atong mga gihimong tinun-an nga maghigugmaay sa usag-usa pinaagi sa maloloy-ong pagpasaylo sa kanunay, uban sa malumo nga panaghusay kon gikinahanglan, dugang pang panaghusay uban sa tabang sa uban kon gikinahanglan, ug pagpasaylo kon kana ginahangyo. Unsa gayod ka maayo niini kaysa peke nga pagpasaylo nga nagdalag dili tinuod nga kaayuhan ngadto sa naguba nga relasyon. Ug maningkamot kita sa pag-sunod sa Ginoo sa matag bahin aron sa pag-amping sa kaputli ug kabalaan, nga usa ka pagdayeg sa Iyang ngalan!

Alang sa dugang pagtuon mahitungod paghusay ug pagdisiplina diha sa Iglesia, tan-awa ang Roma 16:17-18; 2 Corinto 13:1-3; Galacia 2:11-14; 2 Tesalonica 3:6,14-15; 1 Timo teo 1:19-20; 5:19-20; Tito 3:10-11; Santiago 5:19-20; 2 Juan 10-11.

KAPITULO BAYNTE-LIMA
CHAPTER TWENTY FIVE
Ang Disiplina sa Ginoo
The Discipline Of The Lord

Huna-huna Siya nga nakalahutay sa maong kabangis nga gibuhat sa mga makasasala ngadto sa Iyang kaugalingon, aron nga dili kamo maluya ug kawad-an sa paglaom. Wala pa gayod mahitabo nga kamo naagasan ug dugo tungod sa inyong pagpakigbisog batok sa sala; ug inyong gikalimtan ang mga pagdasig nga gipahinungod kaninyo ingon nga mga anak nga nag-ingon, ”anak ko, ayaw ibalewala ang pagpanton o pagdisiplina sa Ginoo o maluya ka sa panahon nga Iya kang badlongon; kay kadto sila nga gihigugma sa Ginoo Iya gayong disiplinahon, ug Iyang latuson ang matag anak nga Iyang gidawat”. Pagmalahutayon kamo bisan diha sa pagpanton; kay gipanton kamo sa Dios ingon nga mga anak; kay kinsa man nga anak ang wala disiplinaha sa iyang amahan? Apan kon kamo wala gidisiplina, sa ma sa tanan nga nakatilaw niini, nan kamo mga pina-angkan ug dili gayod anak nga tinuod. Dugang pa niana duna kitay mga yutan-ong amahan nga nagdisiplina kanato, ug ato silang girespetohan; dili ba kaha nato respeto han ang amahan sa mga espiritu ug mabuhi? Kay sila nagdisiplina kanato sa hamubo nga panahon alang sa ilang gusto, apan Siya nagdisiplina kana to alang sa atong kaayohan, aron kita makaambit sa Iyang pagkabalaan. Ang tanan nga pagdisiplina daw dili makalipay sa usa ka yugto, kondili makapasubo hinoon; apan kanila nga ginabansay pinaagi niini, pagkaho man namunga sila ug puno sa kalinaw nga bunga sa pagkamatarong. Busa palig-ona ang mga kamot nga naluya ug ang mga tuhod nga nawad-ag umoy, ug tul-ira ang mga agianan sa inyong

> mga tiil, aron nga ang mga ba hin sa inyong lawas nga napiang dili mabuwag sa lutahan niini kondili maulian hinoon (Hebrohanon 12:3-13).

Sumala sa dinasig nga magsusulat sa libro sa Hebreo, ang atong Amahan nagdisiplina sa tanan Niyang mga anak. Kon kita wala niya disiplinaha, nagpaila kana nga dili kita usa sa Iyang mga anak. Busa kita gikinahanglan nga magmabinantayon ug mahi mong sensitibo sa Iyang pagdisiplina. Ang ubang mga nag-angkon nga sila Cristohanon, kinsa mao lamay gihimong sentro sa kinabuhi ang mga kaayo ug pana langin sa Dios nag-isip sa mga negatibong panghitabo sa ilang kinabuhi ingon nga pag-atake sa demon yo nga walay labot sa balaanong katuyoan. Kini mahimong usa ka dakong sayop labina kon ang Dios mosulay sa pagdala kanila ngadto sa paghinulsol pinaagi sa Iyang pagdi siplina.

Ang maayong mga yutan-ong ginikanan nagdisiplina sa ilang mga anak uban sa pagla-om nga ang ilang mga anak makakat-on, mohamtong, ug mahimong maandam alang sa responsabli nga kinabuhing hamtong. Ang Dios sa samang paagi nagdisiplina kanato aron nga kita motubo sa espiritu, mahimong mas magamit pa sa Iyang buluha ton, ug mahimong andam alang sa pag-atubang sa Iyang lingkoranan sa paghukom. Iya kitang disiplinahon tungod kay nahigugma Siya kanato, ug tungod kay nagtinguha Siya nga kita makaambit sa Iyang pagkabalaan. Ang atong mahigugmaon nga langitnong Amahan naggahin sa Iyang kaugalinon alang sa atong espirituhanong pagtubo. Ang Kasulatan nag-ingon, ”Siya nga nagsugod ug maayong buhat diha kaninyo maghingpit niini hangtod sa adlaw ni Cristo Jesus” (Filipos 1:6).

Wala gayoy bata nga malipay sa paglatos sa iyang ginikanan, ug sa dihang disiplina hon kita sa Dios, ang kasinatian dili ”makalipay kondili makapasubo”, sama sa atong na basa dili palang dugay. Apan sa katapusan hinoon, makaayo kini kanato tungod kay ang pagdisiplina magbunga man ug ”malinawong bunga sa pagkamatarong”.

Kanus-a Ug Unsaon Man Pagdisiplina Sa Dios Kanato?
When And How Does God Discipline Us?

Sama kang bisan kinsa nga maayong amahan, ang Dios magdisiplina lamang sa Iyang mga anak kon sila magmasinupakon. Sa matag panahon nga kita mosupak Kaniya, mahi mong mahimutang kita sa kakuyaw nga mag-antos sa Iyang pagpanton o disiplina. Hino on, ang Dios maloloy-on kaayo, ug Siya sa kasagaran naghatag kanato'g igong panahon sa paghinulsol. Ang Iyang pagdisiplina kasagarang moabot human sa atong ginabalik- balik nga buhat sa pagsupak ug human sa Iyang gibalik-balik nga mga pasidaan.

Unsaon man pagdisiplina sa Dios kanato? Sama sa atong nakat-onan sa niaging kapi tulo, ang disiplina sa Dios moabot ug mahimong makita kini diha sa kaluya, sakit ug usab sa sayo nga kamatayon:

> Tungod ug alang niini nga katarongan daghan diha kaninyo ang nagmalu yahon ug nagmasakiton, ug pipila ang nangamatay. Apan kon atong huk man ang atong kaugalingon sa sakto gayod, dili gayod kita pagahukman. Apan kon mahukman kita, gipanton lamang kita sa Ginoo aron nga dili kita mahukman uban sa kalibotan (1 Corinto 11:30-32).

Dili kita mahimong mohukom lang usab dayon nga ang tanang sakit resulta sa pagdi siplina sa Dios (sama sa nahitabo kang Job). Hinoon, kon ang sakit moabot, maalamon nga lakang ang paghimo'g pagsusi sa espiritu aron atong makita kon kita nag-abli ba ug pultahan alang sa pagpanton sa Dios tungod sa dili pagtuman.

Atong malikayan ang paghukom sa Dios kon atong hukman ang atong kaugalingon—kana mao nga atong ilhon ang atong sala ug maghinulsol. Makataronganon alang kanato ang pag-ingon nga kita kandidato na alang sa kaayohan kon kita naghinulsol na kon ang atong sakit resulta sa disiplina sa Dios.

Si Pablo nag-ingon nga pinaagi sa paghukom sa Dios, kita makalikay sa silot uban sa kalibotan. Unsa may iyang gipasabot? Mao lamay iyang gipasabot nga ang pagdisiplina sa Dios maggiya kanato paingon sa paghinulsol aron nga sa kataposan dili kita ipadala ngadto sa imperno uban sa kalibotan. Kini lisod nga dawaton alang kanila nga naghuna- huna nga ang pagkabalaan dili gayod mahinungdanon alang kanila nga nagpaingon na sa langit. Apan alang kanila nga nakabasa sa Wali ni Jesus didto sa Bungtod, nakahibalo sila nga kadto lamang nituman sa Dios maoy makasulod sa Iyang gingharian (Mateo 7:21). Busa kon magpatuyang kita diha sa sala ug magdumili sa paghinulsol, mahimu tang kita sa kakuyaw nga bawion gikan kanato ang kahigayunan sa pagsinati sa kina buhing walay kataposan. Dalaygon ang Dios tungod sa Iyang pagdisiplina nga maggiya kanato paingon sa paghinulsol ug magluwas kanato gikan sa imperno!

Si Satanas Ingon Nga Kasangkapan Sa Paghukom Sa Dios

Satan As A Tool Of God’s Judgment

Klaro gayod gikan sa pipila ka mga Kasulatan nga ang Dios mahimong mogamit kang satanas alang sa Iyang katoyuan sa pagdisiplina. Pananglitan, sa sambingay mahitungod sa dili mapinasayloon nga sulogoon nga makita diha sa Mateo 18, si Jesus nag-ingon nga ang agalon sa maong sulogoon ”gitukmod sa kasuko” sa dihang nasayran niya nga ang iyang pinasaylo nga sulogoon wala mopasaylo agig balos ngadto sa iyang isigka sulogoon. Agig linugdangan, iyang gitugyan ang iyang dili mapinasayloon nga sulogoon ”ngadto sa mga tigsakit hangtod nga iyang mabayran ang tanan nga iyang nahulam” (Mateo 18:34). Si Jesus mitapos sa Iyang sambingay uban sa seryosong mga pulong:

> Ingon usab niini ang buhaton sa Akong Amahan nga langitnon ngadto kaninyo, kon ang matag-usa kaninyo dili mopasaylo sa iyang igsoon gikan gayod sa kasing-kasing (Mateo 18:35).

Kinsa man ang ”mga tigsakit”? Daw posibli nga sila mao ang yawa ug ang iyang mga demonyo. Ang Dios mahimong motugyan sa usa sa Iyang mga masinupakon nga anak ngadto sa yawa aron dalhon kini ngadto sa paghinulsol. Ug kon dili siya maghinulsol nan, ang Dios magtugyan kaniya hangtod na sa walay kataposan. Ang mga kalisdanan ug kalamidad adunay pamaagi sa pagdala sa mga tawo ngadto sa paghinulsol—sama sa na kat-onan sa anak nga mausikon (Lucas 15:14-19).

Sa Daang Tugon, ato usab makit-an ang mga ehemplo nga ang Dios migamit kang satanas ug sa mga daotang espiritu aron pagdala sa Iyang pagdisiplina ug paghu kom ngadto sa kinabuhi sa

mga tawo nga angayan sa Iyang kapungot. Usa ka ehemplo makita diha sa ika-siyam nga kapitulo sa Maghuhukom, diin atong mabasa nga ”ang Dios nagpadala ug daotan nga espiritu tali kang Abimelech ug sa mga lalake sa sequem” (Maghuhukom 9:23) aron pagdala'g paghukom ngadto kanila alang sa ilang daotan nga binuhatan batok sa mga anak nga lalake ni Gideon.

Ang Biblia nag-ingon nga, ”usa ka daotang espiritu gikan sa Ginoo” ang misakit kang Hari Saul aron dalhon siya ngadto sa paghinulsol (1 Samuel 16:14). Si Saul wala gayod maghinulsol ug siya namatay sa gubat tungod sa iyang pagkarebelyoso.

Sa parihas niining mga ehemplo sa Daang Tugon nga mga ehemplo, ang Kasulatan nag-ingon nga ang mga daotang espiritu ”gipadala gikan sa Dios”. Kini dili alang sa pag-ingon nga ang Dios adunay mga daotang espiritu didto sa langit nga naghulat lamang didto aron pagserbisyo Kaniya. Dugang posibilidad usab, nga ang Dios yano nga nagtu got sa mga daotang espiritu ni satanas nga motrabaho nga limitado uban sa paglaom nga ang mga makasasala maghinulsol ilalom sa ilang mga kasakitan.

Uban Pang Mga Pamaagi Sa Disiplina Sa Dios

Other Means Of God’s Discipline

Ilalom sa daan nga pakigsaad, ato usab nga makit-an nga ang Dios kanunay nga nagdisiplina sa Iyang mga katawhan pinaagi sa pagtugot sa mga kalisdanan sama sa mga kagutom o kaha mga kaaway sa laing nasod sa pagdominar kanila. Apan sila maghinulsol ra usab ug Iya ra usab sila nga ipahigawas gikan sa ilang mga kaaway. Sa dihang modumili sila sa paghinulsol human sa mga katuigan sa pagsamok-samok ug sa mga pagpasidaan, ang Dios sa kataposan motugot sa usa ka langyaw nga gahom aron mopildi kanila sa kinatibuk-an gayod ug mopapahawa kanila gikan sa ilang kaugali ngong yuta ingon nga mga pinalayas.

Ilalom sa bag-ong kasabotan, klaro gayong posibli nga ang Dios modisiplina sa Iyang mga masinupakon nga mga kaanakan pinaagi sa pagtugot sa mga kasamok diha sa ilang mga kinabuhi, o kaha Iyang tugotan ang ilang mga kaaway sa pagpasakit kanila. Pananglitan, ang Kasulatan nga gihisgotan sa pagsugod palang niining mao nga kapitulo nga naghisgot mahitungod sa disiplina sa Dios (Hebrohanon 12:3-13) makita kini diha mismo sa plastada sa mga Hebreohanong magtutuo nga gipanglutos tungod sa ilang pagtuo. Hinoon dili tanan paglutos ang gitugotan tungod sa pagkamasinupakon. Ang matag panghitabo kinahanglang pagahukman sa managlahi nga pamaagi.

Sakto Nga Pagbalos Sa Pagdisiplina Sa Dios

Rightly Reacting To God’s Discipline

Sumala sa pagpasidaan nga gihisgotan sa pagsugod pa lamang niini nga kapitulo, ma himo nga kita makabalos ug sayop sa pagdisiplina sa Dios diha sa isa sa duha ka mga pamaagi. Mahimo nga kita, ”mobali-wala lamang sa pagdisiplina sa Ginoo” o kaha kita ”maluya kon kita badlongon Niya” (Hebrohanon 12:5). Kon ato lamang ”ibalewala” ang pagdisiplina sa Dios, nagpasabot kana nga kita wala mag-ila niini, o kaha wala nato bali-baliha ang Iyang pagpasidaan. Ang pagkaluya sa Iyang pagdisiplina nagpasabot ug pagka-wala sa gana sa pagbuhat sa makapahimuot Kaniya tungod kay maghuna-huna kita nga bug-at ra kaayo kining

mao nga pagdisiplina. Parihas nga sayop ang maong mga reaksyon o balos. Kinahanglan atong ilhon nga ang Dios nahigugma kanato, ug nga Iya kitang gidisiplina alang sa atong kaayohan. Kon atong ilhon ang Iyang mahigug maong kamot nga nagdisiplina, maghinulsol kita ug modawat sa Iyang pasaylo.

Sa dihang naghinulsol na kita, makadahom gayod kita nga adunay kahupayan gikan sa pagdisiplina sa Dios. Hinoon, dili kita kinahanglan nga magdahom gayod ug kahupa yan gikan sa dili mapugngan nga linugdangan sa atong sala, apan makahimo kita sa pag pangayo sa Ginoo alang sa kalooy ug panabang. Ang Dios mobalos gayod niadtong mapa ubsanon ug mahinulsolon nga espiritu (Isaias 66:2). Ang Biblia nagsaad nga, ”Ang Iyang kasuko kadiyot lamang, ang Iyang pabor alang sa tibook nga kinabuhi; ang paghilak moabot sa tibook gabii, apan ang singgit sa kalipay moabot diha sa kabuntagon” (Salmo 30:5)

Human mohagbong ang Iyang paghukom ngadto sa mga Israelita, ang Dios nagsaad:

> Sa hamubo nga panahon Ako nagbiya kaninyo, apan uban sa dakong kalo oy tapokon Ko kamo. Diha sa hilabihan Nako nga kasuko Akong gitagoan ang Akong dagway gikan kaninyo sa hamubo nga panahon; apan uban sa Akong paghigugma nga walay kataposan Ako malooy kaninyo (Isaias 54:7-8).

Ang Dios maayo ug maloloy-on!

Alang sa dugang pang pagtuon mahitungod sa pagdisiplina sa Dios, tan-awa ang 2 Cronicas 6:24-31, 36-39; 7:13-14; Salmo 73:14; 94:12-13; 106:40-46; 118:18; 119:67, 71; Jeremias 2:29-30; 5:23-25; 14:12; 30:11; Hageo 1:2-13; 2:17; Buhat 5:1-11; Gipadayag 3:19.

KAPITULO BAYNTE-UNOM
CHAPTER TWENTY SIX
Pagpuasa
Fasting

Ang pagpuasa maoy usa ka boluntaryo nga paghunong gikan sa pag-ambit sa pagkaon o kaha imnonon alang sa usa ka yugto panahon.

Ang Biblia nagtala ug daghang mga ehemplo sa mga tawo nga nagpuasa. Ang uban mi likay sa pagkaon sa tanan matang sa pagkaon, ug ang uban midumili sa pagkaon sa pipila lamang ka matang sa tibook panahon sa ilang pagpuasa. Ang ehemplo niana mao ang pagpuasa ni Daniel sulod sa tulo ka semana, sa dihang wala siya mokaon ug mga ”lami ang pagkaon...bisan karne o bino” (Daniel 10:3).

Aduna usay pipila ka mga ehemplo diha sa Kasulatan mahitungod sa mga tawo nga nagpuasa nga wala gayod mokaon ug moinom ug tubig, apan kini nga matang sa pagpua sa gayod daw talagsaon lamang ug pagaisipon nga labaw na sa kasarangan kon moabot nag sobra sa tulo ka adlaw. Pananglit, sa dihang si Moises, niabot ug kap-atan ka adlaw nga wala mokaon ug moinom ug bisan unsa, siya diha mismo sa presensya sa Dios, nga gani ang iyang panagway midan-ag (Exodu 34:28-29). Siya miutro sa iyang ika-duha ka kap-atan ka adlaw nga pagpuasa sa

wala madugay human sa iyang una nga puasa (Deuteronomio 9:9, 18). Ang iyang duha ka pagpuasa maoy labaw pa sa kasarangan, ug dili gayod angay nga sundugon si Moises mahitungod niini. Imposibli gayod alang sa usa ka tawo ang paglahutay ug pipila ka mga adlaw nga dili moinom ug tubig kon wala ang tabang sa Dios. Kon ang tawo mahubsan ug tubig sa lawas mosangko gayod kini sa kamatayon. Kasagaran sa mga himsog nga tawo makalahutay bisan walay pagkaon bisan sa pipila ka mga semana.

Nganong Magpuasa Man?
Why Fast?

Ang nag-una nga hinungdan sa pagpuasa mao ang pagkab-ot sa mga benepisyo nga ikahatag pinaagi sa paggahin ug dugang panahon sa pag-ampo ug pagpangita sa Ginoo. Lisod ang pagpangita ug basihanan diha sa Biblia nga naghisgot ug pagpuasa apan wala maghisgot ug pag-ampo, ug kini mag-giya kanato sa pagtuo nga walay pulos kon magpu asa apan dili mag-ampo. Ang matag basihanan diha sa libro sa Buhat nga naghisgot ug pagpuasa naghisgot usab ug pag-ampo. Sa unang panghitabo (Buhat 13:1-3), ang mga propeta ug mga magtutudlo didto sa Antioquia yano nga ”nagministeryo ngadto sa Ginoo ug nagpuasa”. Samtang nagbuhat sila niini, nakadawat sila'g pagpadayag pinaagi sa propeta, ug agi'g resulta ilang gipadala si Pablo ug Barnabas ngadto sa ilang unang biyahe sa pagpanangyaw. Sa ika-duhang panghitabo, si Pablo ug si Barnabas nanudlo ug mga pangulo ngadto sa bag-ong mga kaiglesiahan sa Galatia. Atong mabasa nga:

> Busa nagtudlo sila'g mga pangulo o magulang alang kanila sa matag iglesia, hman mag-ampo uban ang pagpuasa, ug ila silang gitugyan ngadto sa Ginoo nga ilang gituohan (Buhat 14:23).

Malagmit dinhi sa ika-duha nga panghitabo, si Pablo ug si Barnabas nagsunod sa panig ingnan ni Jesus, sa dihang Siya nag-ampo sa tibook gabii sa wala Niya pili-a ang napulo'g duha (Lucas 6:12). Ang mga importanteng desisyon, sama sa pagtudlo ug mga espirituhanong pangulo, gikinahanglan nga i-ampo una hangtod nga ang usa makaklaro na sa pag-giya sa Ginoo, ug ang pagpuasa maoy makahatag ug dugang panahon alang sa pag-ampo nianang tungora. Kon ang Bag-ong Tugon nagsugyot ug temporaryo nga paglikay sa pakighilawas tali sa minyo nga managkapares aron pagdugang sa gigahin nga panahon alang sa mga pag-ampo (1 Corinto 7:5)[64], nan dali ra kaayo kitang makasabot nga ang temporaryo nga paglikay sa pagkaon alang gihapon sa maong katu yoan.

Busa kon nagkinahanglan kita sa pag-giya sa Dios alang sa importante nga mga espiri tuhanong desisyon, makatabang ang pagpuasa alang niana. Ang mga pag-ampo alang sa uban pang daghan nga panginahanglanon mahimong i-ampo bisan sa hamubo lamang nga oras. Wala na kinahanglana nga magpuasa kita, pananglitan, aron lang himoon ang pag-ampo sa pag-ampo sa Ginoo. Ang mga pag-ampo alang sa giya sa Ginoo mahimong moabot ug dugay tungod sa

[64]Ang *King James* nga hubad sa Biblia alang sa 1 Corinto 7:5 nagsugyot sa nagkauyonay nga pagtugot sa bana ug asawa aron paglikay sa pakighilawas aron nga ilang igahin ang ilang mga kaugalingon ngadto sa “pag-ampo ug pagpuasa”. Kasagaran sa mga modernong hubad niini nga bersikulo naghisgot ug pag-ampo lamang.

atong pagkalisod nga makamatikod sa ”pag-ila sa tingog sa Dios diha sa atong mga kasing-kasing”, samtang ang tingog sa Dios nakig-kompetensya sa bisan unsang sayop nga mga tinguha ug mga motibo, o kaha sa kakulang sa atong pag gahin ug panahon alang Kaniya dinhi kanato. Ang pagkab-ot ug kasigurohan alang sa giya mahimong magkinahanglan ug gipataas nga yugto sa mga pag-ampo, ug kana maoy usa ka pananglitan diin ang pagpuasa makahatag ug kaayohan.

Sa klaro gayod, ang paggahin ug bisan unsa nga panahon diha sa mga pag-ampo alang sa bisan unsa nga katuyoan lisod kaayong ilhon nga lahi kondili nga kini usa ka espirituhanong kaayohan. Alang niana nga rason, atong ilhon ang pagpuasa ingon nga kahibulongan nga pamaagi alang sa espirituhanong kusog ug pagka-epiktibo—kon ang atong pagpuasa giubanan ug pag-ampo. Atong mabasa diha sa libro sa mga buhat nga ang unang mga apostoles naggahin lamang sa ilang mga kaugalingon diha sa mga ”pag-ampo ug pagministeryo sa mga pulong” (Buhat 6:4). Siguro gayod nga kana nagpadayag nganhi kanato bisan sa gamay nga kabahin sa sekreto alang sa ilang espirituhanong gahom ug kaepiktibo.

Sayop Nga Mga Rason Sa Pagpuasa

Wrong Reasons To Fast

Karon nga ato nang napalig-on ang pipila ka mga rason sa pagpuasa nga nahisubay sa Kasulatan ilalom sa Bag-ong Pakigsaad, ato usab hatagan ug pagtagad ang pipila ka mga dili sibo sa Kasulatan nga rason sa pagpuasa.

Ang uban magpuasa uban sa paglaom nga kini makapasaka sa kahigayonan sa pagtu bag sa Dios sa ilang mga hangyo sa pag-ampo. Apan si Jesus nagsulti kanato nga ang unang paagi alang sa katubagan sa mga pag-ampo mao ang pagtuo, dili ang pagpuasa (Mateo 21:22). Ang pagpuasa dili pamaagi aron ”paglubag sa bukton sa Dios” o kaha paa gi sa pagsulti Kaniya, ”Maayo pa nga tubagon Nimo ang akong mga pag-ampo kay kondi li maggutom-gutom ako hangtod mamatay!”

Dili kana Biblikal nga pagpuasa—kana maoy pagwelga uban sa kagutom. Hinumdomi nga si David nagpuasa ug nag-ampo sulod sa pipila ka mga adlaw alang sa iyang masaki ton nga anak kang Batseba aron kini mabuhi, apan ang bata namatay tungod kay gidisip lina sa Dios si David. Ang pagpuasa wala makapausab sa iyang sitwasyon. Si David wala mag-ampo diha sa pagtuo tungod kay wala siya'y gibarogan nga saad. Sa klaro gayod siya nag-ampo ug nagpuasa kasupak sa kabubut-on sa Dios, nga gipamatud-an sa resul ta.

Ang pagpuasa dili panginahanglanon alang sa pagkapukaw. Walay nahisulat diha sa Bag-ong Tugon nga mahitungod ni bisan kinsa nga nagpuasa aron moabot ang pagkapu kaw. Kondili hinoon, ang mga apostoles yano nga nagsugot kang Jesus pinaagi sa pag sangyaw sa ebanghelyo. Kon ang usa ka syudad dili maminaw, ilang itak-tak ang abog sa ilang mga tiil agi'g pagtuman kang Jesus ug moadto sila sa lain na usab nga syudad (Lu cas 9:5; Buhat 13:49-51). Wala sila magpabilin lamang sa maong lugar aron magpuasa ug ”manglumbag sa mga espirituhanong kota”, samtang naghulat sa pagkapukaw. Hino on, sa pagsulti nako niini, akong idugang nga ang pagpuasa nga giparisan ug pag-ampo sa klaro gayod makahatag ug kaayohan niadtong mga nagministeryo sa ebanghelyo, ug naghimo kanila nga mga epektibong magbubuhat alang sa pagkapukaw. Daghan sa mga espirituhanong higante kinsa atong mabasa

diha sa sugilanon sa iglesia mao kadtong mga lalake ug babaye nga naghimo'g nabatasan na nga kinaiya sa pag-ampo ug pagpua sa.

Ang pagpuasa dili usa ka paagi sa ”pagpailalom sa unod”, ingon nga ang tinguha sa pagkaon nahisubay sa balaod ug dili kini makasasala nga tinguha, dili sama sa klaro nga mga ”tinguha sa unod” nga nalista diha sa Galacia 5:19-21. Sa laing bahin, ang pagpuasa maoy pagbansay sa pagpugong sa kaugalingon, ug susama ra nga maayong pamatasan nga gikinahanglan alang sa paglakaw diha sa espiritu ug dili sa unod.

Ang pagpuasa kansang tuyo mao lamang ang pagpamatuod sa pagka-espirituhanon sa usa o kaha pagbandilyo sa iyang tulomanon diha sa Dios usa lamang ka pag-usik sa panahon ug usa ka timailhan sa pagpaka-aron ingnon. Mao kini ang rason ngano nga ang mga Pariseo nagpuasa, ug gihukman sila ni Jesus tungod niana (Mateo 6:16; 23:25).

Ang ubang mga tawo magpuasa aron makakuha'g kadaugan batok kang satanas. Apan kana dili subay sa Kasulatan. Ang Kasulatan nagsaad nga kon atong pakigbatukan si satanas pinaagi sa pagtuo sa pulong sa Dios, nan mopahilayo gayod siya gikan kanato (Santiago 4:7; 1 Pedro 5:8-9). Ang pagpuasa dili na kinahanglanon.

Apan wala ba magsulti si Jesus nga ang ubang mga demonyo mahimo lamang nga pa layason pinaagi sa”pag-ampo ug pagpuasa”?

Ang nga sugilon gihimo nga nagbasi diha sa pagtabang nga ang usa mapahigawas gi kan sa usa ka klase sa demonyo nga nagkupot kaniya, dili alang sa usa ka magtutuo nga nagkinahanglan ug kadaugan batok sa mga personal nga atake ni satanas batok kaniya, diin usa ka butang nga atubangon gayod sa matag magtutuo.

Apan dili ba nga ang sugilon ni Jesus nagpaila nga kita makabaton ug mas dako pa nga kagahom batok sa mga demonyo pinaagi sa pagpuasa?

Hinumdomi nga sa dihang si Jesus nakadungog ug taho nga ang Iyang mga disipolo napakyas sa pagpahigawas sa usa ka batang lalake gikan sa usa ka demonyo nga nagku pot kaniya, ang usa ka butang nga Iyang gibuhat mao ang pagbadlong sa ilang kakulang sa pagtuo (Mateo 17:17). Sa dihang ang mga disipolo nangutana kaniya nganong napak yas sila, Siya mitubag nga tungod sa pagkagamay ra sa inyong pagtuo (Mateo 17:20. Ma lagmit usab nga siya nagdugang ug angay timan-an nga punto nga, ”apan kining mata nga dili mahimong mogawas gawas lang ug pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa” (Mateo
17:21). Ako moingon nga malagmit Siya nagdugang sa maong mga pulong ingon nga angay timan-an nga punto tungod kay adunay pipila ka mga ebidensya nga ang among gikaasoy nga sugilon wala gayod mahiapil didto sa orihinal nga ebanghelyo ni Mateo. A dunay usa ka timaan diha sa bakanteng bahin sa akong Biblia (New American Standard nga hubad, usa ka hubad sa Biblia ngadto sa eninglis nga girespetohan sa hataas gayod)
naghatag ug ilhanan nga daghan sa orihinal nga dokumento sa ebanghelyo ni Mateo nga wala gayod maglakip sa maong mga pulong, ug posibli nga si Jesus wala gayod magsulti nga nag-ingon ”kini nga matang dili gayod mogawas gawas kon mag-ampo ug magpua sa”. Ang mga mamumulong nga eninglis ang sinultihan nakabaton ug binepisyo diha sa pagbaton ug daghang mga hubad sa Biblia diha sa ilang linggwahe, apan dunay daghang mga hubad sa Biblia nga gihubad ngadto sa ubang mga pinulongan nga gihubad dili gi kan sa orihinal nga Hebreo ug Gregong dukomento, kondili gikan hinoon sa King James nga hubad sa Biblia, nga maoy usa ka hubad nga naglungtad sulod sa mga upat na kaga tos ka katuigan.

Sa nakapatik diha sa kang Marcos nga sinulat sa mao gihapong panghitabo, si Jesus nahipatik nga nag-ingon ”kini nga matang dili gayod mogula pinaagi sa bisan unsa ga was sa pag-ampo” (Marcos 9:29), ug kana gipatik usab diha sa kilid nga bakanteng bahin sa New American Standard nga hubad sa Biblia nga dunay daghang mga dokumento nga nagdugang sa pulong nga ”puasa” sa katapusan sa maong bersikulo.

Kon si Jesus nagsulti pa gayod sa maong mga pulong, sayop gihapon kon mohukom kita nga ang pagpuasa gikinahanglan gayod alang sa usa nga gustong molampos sa pag-abog sa tanang demonyo. Kon si Jesus naghatag sa usa ug kagahom batok sa mga demonyo, sama sa Iyang gibuhat ngadto napulo'g duha ka tinun-an (Mateo 10:1), nan anaa na gayod kana sa Iyang gihatagan, ug ang puasa dili gayod makapadugang sa maong kagahom. Hinoon, ang pagpuasa makahatag sa usa ug dugang panahon alang sa pag-ampo, ug diha niana modugang ang iyang pagka-abtik sa espirituhanong bahin ug malagmit usab makapadugang sa iyang pagtuo diha sa hinatag sa Dios nga kagahom.

Ibutang usab sa huna-huna nga kon gihimo pa ni Jesus ang maong sugilon ilalom sa paghatag niinig kondisyon, kana alang lamang sa usa ka matang sa demonyo. Bisan kon ang mga disipolo ni Jesus napakyas usa niana ka higayon sa pagpagawas sa usa ka ma tang sa demonyo, sila nagmalampuson usab sa pagpalayas sa uban pang daghang demonyo (Lucas 10:17).

Ang tanan niini alang sa pag-ingon nga wala kita magkinahanglan nga magpuasa pa aron makaangkon ug kadaugan batok sa pag-atake ni satanas batok mismo sa atong kau galingon.

Nasobrahan Nga Pagpasabot Mahitungod Sa Pagpuasa

Ang pipila ka mga Cristohanon naghimo'g relihiyon gikan sa pagpuasa, ug naghatag niini ug pinakadakong bahin sa ilang mga Cristohanong kinabuhi. Hinoon, wala gayoy bisag isa lamang ka sumbanan sa pagpuasa nga nahipatik diha sa Bag-ong Tugon nga mga sinulat. Walay mga pagpahimangno kon kanus-a ug unsaon sa pagpuasa. Walay mga pagdasig nga gihatag alang sa pagpuasa. Kini nagpakita kanato nga ang pagpuasa dili gayod dako nga bahin sa pagsunod kang Jesus.

Diha sa Daang Tugon, ang pagpuasa gihisgotan sa makadaghan gayod. Ug kana sa ka sagaran gikuyugan ug mga panahon sa pagsubo, sama nianang adunay kalambigitan sa kamatayon sa usa o kaha panahon sa paghinulsol, o kaha uban sa mainiton gayod nga pag-ampo sa panahon nga adunay krisis sa tibook nasod o sa kaugalingon (Maghuhu kom 20:24-28; 1 Samuel 1:7-8; 7:1-6; 31:11-13; 2 Samuel 1:12; 12:15-23; 1 Hari 21:20-29; 2 Cronicas 20:1-3; Esdras 8:21-23; 10:1-6; Nehemias 1:1-4; 9:1-2; Ester 4:1-3,15-17; Sal mo 35:13-14; 69:10; Isaias 58:1-7; Daniel 6:16-18; 9:1-3; Joel 1:13-14; 2:12-17; Jonas 3:4 -10; Zacarias 7:4-5). Kini sa akong pagtuo, maoy nagpabilin nga mga madawat nga rason alang sa pagpuasa niining adlawa.

Ang Daang Tugon nagtudlo usab nga ang paggahin sa atong kaugalingon alang sa pag puasa apan nagsalikway sa pagkamasinugtanon alang sa mas importante pa nga mga ka sugoan, sama sa pag-atiman sa mga kabos, maoy dili gayod balanse (Isaias 58:1-12; Zaca rias 7:1-14).

Si Jesus dili gayod mahimong maakusahan ingon nga sobra ra kaayo nga nagsugyot sa pagpuasa. Siya giakusahan gani sa mga Pariseo nga wala magbuhat niana (Mateo 9:14-15). Gisaway Niya sila sa pagbutang niana ibabaw sa mga pinaka-importante pa unta nga mga espirituhanong butang (Mateo 23:23; Lucas 18:9-12).

Sa laing bahin, si Jesus naghisgot mahitungod sa pagpuasa ngadto sa Iyang mga sumusunod didto sa Iyang Wali didto sa Bungtod. Iya silang gipahimangnoan nga magpuasa alang sa insakto nga mga rason, nagpaila nga Siya nagdahom nga ang Iyang mga sumusunod magpuasa sa pipila ka mga higayon. Siya usab nagsaad kanila nga ang Dios maghatag kanila'g ganti alang sa ilang pagpuasa. Siya mismo naghimo usab ug pagpuasa sa pipila ka kahimtang (Mateo 17:21). Ug siya miingon nga ang takna moabot nga ang Iyang mga disipolo magpuasa, kon Siya kuhaon na gikan kanila (Lucas 5:34-35).

Unsa Man Kataas Kon Ang Usa Magpuasa?

How long Should One Fast?

Sama sa akong nanglabay nga gisulti, ang tanang kap-atan ka adlaw nga pagpuasa nga nahipatik diha sa Biblia mahimong ilhon nga labaw pa sa natural. Ato na nga gitun-an ang duha ka kap-atan ka mga adlaw nga puasa ni Moises diha sa presensya sa Dios. Si Elias nagpuasa usab ug kap-atan ka mga adlaw, apan gipakaon siya sa usa ka anghel sa wla pa mahitabo ang maong puasa (1 Hari 19:5-8). Ang kap-atan usab ka adlaw nga pagpuasa ni Jesus adunay labihan ka labaw pa sa natural nga mga kasangkapan. Siya gigiyahan sa labaw pa sa natural nga giya sa Balaang Espiritu ngadto sa kamingawan. Siya nakasinati ug labaw pa sa natural nga tentasyon gikan kang satanas sa hapit na mahuman ang Iyang pagpuasa. Siya usab gibisitahan ug anghel sa pagkahuman gayod sa Iyang pagpuasa (Mateo 4:1-11). Ang kap-atan ka adlaw nga pagpuasa dili gayod Biblikal nga patakaran.

Kon ang tawo mobulontaryo paglikay gikan sa pagkaon ug isa ka kan-anan alang sa katuyuan nga mao ang pagpangita sa Ginoo, nagpuasa na siya. Ang panghuna-huna nga ang pagpuasa giisip nga puasa kon moabot kinig isa ka adlaw o labaw pa maoy usa nga sayop gayod.

Ang duha ka puasa nga nahipatik diha sa libro sa Mga Buhat nga ato nang gitun-an (Buhat 13:1-3; 14:23) maoy mga puasa nga dili tag-as sa klaro gayod. Malagmit sila mga pagpuasa nga isa lamang ka kan-anan.

Tungod kay ang pagpuasa sa primiro gayod nga katuyuan alang man sa pagpangita sa dagway sa Ginoo, ang akong sugyot mao nga mahimo ka nga magpuasa samtang ikaw nagkinahanglan niini, hangtod nga imo nang mabatunan kon unsay imong gipangita gi kan sa Dios.

Hinumdomi, nga ang pagpuasa dili makapapugos sa Dios aron makig-estorya kanimo. Ang pagpuasa igo lamang mopadugang sa imong pagka-sensitibo sa Balaang Espiritu. Ang Dios makig-estorya kanimo nagpuasa ka man o wala. Ang lisod lamang kanato mao ang pag-ila sa iyang pag-giya gikan sa atong kaugalingong mga tinguha.

Pipila Ka Galamiton Nga Sugyot

Some Practical Advice

Ang pagpuasa sa normal gayod maka-apekto sa unodnon nga lawas sa daghang mga pamaagi. Ang usa mahimong mobati ug kaluya, kakapoy, labad sa ulo, pagsuka, daw mogaan ang ulo, pagdaot sa tiyan, ug uban pa. Kon ang usa adunay nabatasan na nga pag-inom ug kape, tsa, o kaha uban pang mga ilimnon nga adunay *caffeine*, ang pipila niini nga mga sentomas mahimong naggikan sa pag-undang sa pagtomar sa *caffeine.* Sa maong mga panghitabo,

mahimong maayo alang sa maong mga tawo ang pagwagtang sa maong mga ilimnon gikan sa ilang mga pagkaon pipila ka mga adlaw sa dili pa magsugod ang iyang pagpuasa. Kon ang usa ka tawo magpuasa sa kanunay o panagsa nga panahon,iyang ma diskobrehan nga ang iyang pagpuasa magkasayon samtang nagpadayon, bisan kon sa kasagaran makasinati siya ug kaluya sa lawas sulod sa isa o duha ka semana.

Ang usa kinahanglan makasiguro nga siya nag-inom ug daghang hinlo nga tubig sa panahon sa iyang pagpuasa aron dili mahubsan.

Ang pagpuasa kinahanglan usab nga paga-undangon uban sa pag-amping ug sa hinay-hinay usab nga paagi, ug kon mas taas ang pagpuasa, gikinahanglan nga ang nagpuasa mas mag-amping sa paghunong sa iyang puasa. Kon ang tiyan sa usa wala maggaling ug gahi nga pagkaon sulod sa tulo ka adlaw, dili maayo alang kaniya ang paghunong sa iyang puasa pinaagi sa pagkaon ug gahi nga tunawon. Kinahanglan magsugod una siya sa pagkaon sa mga pagkaon nga sayon rang tunawon ug uban usab sa mga duga sa prutas. Ang taas nga pagpuasa nagkinahanglan ug taas nga higayon alang sa panunaw sa atong lawas nga mosibo sa pagkaon pag-usab, apan ang usa o duha lamang ka kan-anan wala na magkinahanglan ug pinasahe nga mga panahon sa pag-undang.

Ang uban nagtuo gayod nga ang mainampingon ug hinay-hinay nga pagpuasa mao ang pamaagi sa pagbaton ug maayong kahimsog sa atong lawas, ug ako usa kanila, nga nakadungog ug ihap sa mga pamatuod sa mga nagbalatian nga mga tawo nga nangaayo samtang nagpuasa. Gihuna-huna nga ang pagpuasa maoy paagi sa pagpahulay ug paghinlo sa lawas. Kini malagmit maoy rason nga ang pinakaunang puasa maoy pinakalisod nga pagpuasa nga masinati sa nagpuasa. Kadtong wala gayod makapuasa maoy kasagaran nga nagkinahanglan ug paghinlo sa sulod nga bahin sa iyang lawas.

Ang pisikal nga kagutom panahon sa pagpuasa sa kasagaran mawala bisan asa diha sa ika-duha o sa ika-upat nga adlaw sa pagpuasa. Sa dihang ang kagutom mobalik na (kasagaran pag-abot sa pipila ka semana), kana maoy timailhan nga angay nang tapuson ang puasa uban sa pag-amping, ingon nga kana mao nay sinugdanan sa kakulang sa pagkaon, sa dihang ang lawas misugod na sa paggamit sa napundo niini nga tambok ug karon nigamit na sa gikinahanglan nga mga gagmayng pundohanan. Ang Kasulatan nagsulti kanato nga si Jesus gigutom sa pag-abot na sa ika-kap-atan ka adlaw sa Iyang pagpuasa, ug diha Iya usab gitapos ang Iyang pagpuasa (Mateo 4:2).

KAPITULO BAYNTE-PITO
CHAPTER TWENTY SEVEN
Ang Human nga Kinabuhi
The After-Life

Kasagaran sa mga Cristohanon nasayod nga kon ang mga tawo mamatay, sila malag mit moadto sa langit o kaha imperno. Apan, wala makahuna-huna nga ang langit dili mao ang

katapusang puloy-anan sa mga matarong, ug nga ang *Hades* dili mao ang katapusang puloy-anan sa mga daotan.

Kon ang mga sumusunod ni Jesu-Cristo mamatay, ang ilang mga espiritu/mga kalag diha-diha moadto sa langit diin ang Dios magpuyo (2 Corinto 5:6-8; Filipos 1:21-23; 1 Te salonica 4:14). Sa gikatakdang panahon sa umaabot, sa laing bahin, ang Dios magbuhat ug bag-ong langit ug bag-ong yuta, ug ang bag-ong Jerusalem mokanaog gikan sa langit nganhi sa yuta (2 Pedro 3:13; Gipadayag 21:1-2). Didto magpuyo ang matarong hangtod sa hangtod.

Kon ang dili matarong mamatay, sila mahiadto dayon didto sa *Hades*, apan ang Hades maoy usa ka temporaryo lamang nga lugar diin sila maghulat sa pagka-banhaw sa ilang mga lawas. Kon kanang adlawa moabot, sila mobarog sa atubangan sa lingkora nan sa paghukom sa Dios ug unya itambog ngadto sa linaw nga nagsiga uban sa kalayo ug asupre, nga gihisgotan sa Biblia ingon nga *Gehenna.* Ang tanan niini atong tun-an sa mas dugang pang detalye nga gikan sa Kasulatan.

Sa Dihang Ang Dili Matarong Mamatay

Aron nga mas masabtan pa gayod pag-ayo kon unsay mahitabo sa mga dili matarong human sa kamatayon, atong tun-an ang usa ka Hebreohanon nga pulong sa Daang Tugon, ug tulo ka mga Gregong pulong sa Bag-ong Tugon. Bisan kon kining maong mga Hebreo ug Grego nga mga pulong naghulagway sa tulo ka mga lahi-lahing lugar, sila gi hubad sa kasagaran ug *imperno* sa tukma nga mga hubad sa Biblia, nga mahimong mo hatag ug sayop nga paggiya ngadto sa mga magbabasa.

Una, atong hataga'g pagtagad ang Hebreo nga pulong sa Daang Tugon nga *Seol*.

Ang pulong nga *Seol* gipamulong sa sobra sa kan-uman o saysenta ka higayon diha sa Daang Tugon. Kana klaro nga naghisgot mahitungod sa puy-anan sa mga dili mata rong human sa kamatayon. Pananglitan, sa dihang si Kora ug ang iyang mga sumusu nod mirebelde kang Moises didto sa kamingawan, ang Dios nagsilot kanila pinaagi sa pag-abli sa yuta, nga milamoy kanila ug sa tanan nilang gipanag-iyahan. Ang Kasulatan nagsulti nga sila nahulog didto sa Seol:

> Busa sila ug ang tanan nga ilang kabtangan miadto paubos nga buhi didto sa *Seol*; ug ang kalibotan misirado ibabaw kanila, ug sila nahanaw gikan sa taliwala sa katawhan (Numeros 16:33).

Sa unahan sa kasaysayan sa Israel, ang Dios nagpasidaan kanila nga ang Iyang kapu ngot makahaling ug kalayo nga nagsiga didto sa Seol:

> Kay ang kalayo nahaling sa Akong kasuko, ug misilaob kini bisan hangtod sa pinakaubos nga bahin sa *Seol*, ug miot-ot sa yuta uban sa mga unod ug bunga niini, ug gipadilaab ang pundasyon sa kabukiran (Deuteronomio 32:22).

Si Hari David miingon nga,

> Ang mga daotan mobalik ngadto sa *Seol*, bisan ang tanang kanasoran nga nakalimot sa Dios (Salmo 9:17).

> Ug siya nag-ampo batok sa mga daotan pinaagi sa paghangyo nga,
>
> Tugoti nga ang kamatayon moabot nga malimbongon ngadto kanila; tugoti nga sila moadto nga buhi ngadto sa *Seol,* kay ang kadaotan anaa sa ilang gi puy-an, diha gayod sa ilang taliwala (Salmo 55:15)

Sa pagpasidaan sa mga batan-on mahitungod sa mga limbong sa mga babayeng biga on, ang maalamon nga si Solomon misulat,

> Ang iyang balay mao ang agianan paingon sa *Seol*, nga mikanaog ngadto sa mga lawak sa kamatayon...siya wala masayod nga ang mga patay atua didto, ug ang iyang mga bisita atua sa kinahiladman sa *Seol* (Panultihon 7: 27; 9:18).

Si Solomon nagsulat ug lain pang panultihon nga maggiya kanato ngadto sa pagtuo nga dili ang mga matarong maoy matapos didto sa Seol:

> Ang alagianan sa kinabuhi naggiya paitaas alang sa mga maalamon, aron nga siya makalikay gikan sa *Seol* nga anaa sa ubos (Panultihon 15:24).
>
> Kinahanglan imo siyang latuson(ang imong anak)uban sa sungkod,ug imong mapahigawas ang iyang kalag gikan sa *Seol*(Panultihon 23:14).

Sa kataposan, si Isaias naghatag ug landong sa paghulagway ni Jesus sa imperno, sa dihang misulti siya agi'g propesiya ngadto sa hari sa Babilonia nga nagptaas sa iyang kaugalingon apan ihandos ra gihapon ngato sa Seol:

> Ang *Seol* nga anaa sa ilalom mahinamon nga naghulat kanimo kon ikaw moabot na; kana nagpukaw alang kanimo sa espiritu sa mga patay, ang tanang mga pangulo sa kalibotan; kini nag-tuboy sa tanang mga hari sa ta nang kanasuran gikan sa ilang mga trono. Silang tanan motubag ug moi ngon kanimo, ”bisan ikaw gihimong huyang sama kanamo, nahisama kana kanamo. Ang imong pagkatalahoron ug ang mga honi sa imong alpa gidala paubos sa *Seol*; ang mga ulod gikatag aron maoy mahimo nimong higdaa nan, ug mao usab kini ang imong habol. ”Giunsa gayod ang pagkahulog ni mo gikan sa langit, bitoon sa kabuntagon, nga anak sa kaadlawon! Ikaw giputol paubos sa yuta, ikaw nga maoy naghimong luya sa mga nasod! Apan ikaw miingon diha sa imong kasing-kasing, ”mosaka ako didto sa langit; ako nga ipabarog ang akong trono ibabaw sa mga bitoon sa Dios, ug ako molingkod didto sa bukid nga tigomanan ug sa mga pahulayanan sa amihanan. Ako mosaka ibabaw sa kapanganoran; akong himoon ang akong kaugalingon nga sama sa Labing Hataas. ”Apan sa walay kulang itambog hinoon ikaw ngadto sa *Seol*, ngadto sa pahulayanan sa bung-aw. Kadtong makakita kanimo motutok kanimo, sila mamalandong ibabaw kanimo, nga mag-ingon, “mao ba kini ang tawo nga mipakorog sa tibook kalibotan, kinsa

> mitay-og sa mga gingharian, kinsa naghimo sa kalibotan nga mahisama sa kamingawan ug nagpildi sa iyang mga syudad, kinsa wala motugot sa iyang mga piniriso nga mopauli?" (Isaias 14:9-17).

Kini nga mga Kasulatan ug ang uban nga sama kanila naggiya kanato sa pagtuo nga ang Seol maoy dapit sa pagsakit kaniadto ug sa umaabot diin ang mga dili matarong pagabilanggoon human sa ilang kamatayon. Ug daghan pa ang pamatuod.

Ang Hades
Hades

Klaro kaayo nga ang pulong *Hades* sa Bag-ong Tugon, naghisgot sa mao ra nga dapit sama sa Hebreo nga pulong *Seol* sa Daang Tugon. Alang sa pagpamatuod niini, ang atong buhaton mao ang pagtandi sa Salmo 16:10 ngadto sa Buhat 2:27 diin gihisgotan diha:

> Dili nimo biyaan ang akong kalag didto sa *Seol*; ug dili usab nimo tugotan nga ang imong Gibalaan mosinati ug pagkadugta (Salmo 16:10).
>
> Tungod kay dili man Nimo biyaan ang Akong kalag didto sa *Hades*, o tugo tan ang imong Gibalaan nga mosinati ug pagkadugta (Buhat 2:27).

Tungod kay mao man kini, makapadani sa pagtagad nga diha sa tanang napulo ka panghitabo diin ang *Hades* gihisgotan sa Bag-ong Tugon, kanunay kini nga gisulti diha sa negatibo nga kahulugan ug kanunay kining gipamulong ingon nga lugar sa kasakitan diin ang mga daotan gibilanggo human sa kamatayon (Mateo 11:23; 16:18; Lucas 10:15; 16:23; Buhat 2:27; 2:31; Gipadayag 1:18; 6:8; 20:13-14). Sa makausa pa, ang tanan niini nagpaila nga ang Seol/Hades mao ang puy-anan sa mga dili matarong kaniadto ug ka ron, diin usa usab ka lugar sa kasakitan.[65]

Miadto Ba Si Jesus Sa Seol/Hades?
Did Jesus Go To Sheol/Hades?

Atong hatagan ug dugang pa gayod nga pagtagad ang Salmo 16:10 ug ang paghisgot niini ni Pedro nga nahipatik diha sa Buhat 2:27, nga duha ka mga bersikolo nga nagpaila nga ang Seol ug Hades managsama ra nga dapit. Sumala sa wali ni Pedro didto sa pente costes, si David wala mag-estorya diha sa Salmo 16:10 mahitungod sa iyang kaugali ngon, kondili naghisgot siya mahitungod kang Cristo pinaagi sa propesiya, tungod kay ang lawas ni David, dili sama sa kang

---

[65]Ang uban naghimog argomento pinaagi sa pipila ka mga Kasulatan, sama sa Genesis 37:35, Job 14:13, Salmo 89:48, Ecclesiastes 9:10 ug Isaias 38:9-10, nga ang Seol maoy dapit nga adtoan usab sa mga *matarong* human sa kamatayon. Ang mga kasulatan nga ebidensya niini nga panghuna-huna dili ma kapadani gayod. Kon ang Seol maoy dapit diin ang mga matarong ug dili matarong makaadto niini human sa kamatayon, nan ang Seol mahimong gibahin sa duha ka lawak, usa imperno ug usa paraiso, nga diin maoy kanunay nga gidibatihan sa mga nisalo niini nga panghuna-huna.

Cristo, nadunot man (Buhat 2:29-31). Tungod kay mao man kini, atong mahuna-huna nga si Jesus gayod mismo ang nakig-estorya sa Iyang Amahan diha sa Salmo 16:10, nga nagpahayag sa Iyang pagtuo nga ang Iyang Amahan dili gayod magpasagad sa Iyang kalag didto sa Seol o kaha motugot nga ang Iyang lawas madugta.

Ang uban naghubad niining maong gipahayag ni Jesus ingon nga pamatuod nga ang iyang kalag miadto sa Seol/Hades sulod sa tulo ka adlaw tunga-tunga sa Iyang kamata yon ug pagkabanhaw. Kana, sa laing bahin, wala gayod ipaklaro. Timan-i pag-usab ang gisulti ni Jesus ngadto sa Iyang Amahan:

> Dili gayod nimo pasagdan ang akong lawas didto sa Seol; ug dili gayod nimo tugotan ang Imong Gibalaan nga moagig pagka-dugta (Salmo 16:10).

Si Jesus wala mosulti ngadto sa Iyang amahan nga, ”nakahibalo Ako nga ang akong kalag mopuyo una ug pipila ka mga adlaw didto sa Seol/Hades, apan nagtuo Ako nga dili Nimo Ako pasagdan didto”. Kondili siya miingon, ”Ako nagtuo nga kon Ako mama tay dili ako ipakisama sa mga dili matarong, nga ang Akong kalag pasagdan lamang didto sa Seol/Hades. Dili gani Ako maghulat bisan isa ka minuto lamang didto. Dili gayod. Ako nagtuo nga ang Imong plano mao ang pagbanhaw Kanako inig-abot sa tulo ka adlaw, ug dili gani Nimo tugotan nga moagi ug pagka-dugta ang Akong lawas”.

Kini nga paghubad sa klaro gayod gidawat. Sa dihang si Jesus miingon, ”dili gayod Nimo tugotan ang Imong Balaan nga mosinati ug pagka-dunot, ”wala nato kana hubara aron ipasabot nga ang lawas ni Jesus nagkaanam ug kadunot sulod sa tulo ka adlaw hangtod nga kini gipahibalik diha sa Iyang pagkabanhaw. Kondili, ato kanang gihubad aron ipasabot nga ang Iyang lawas wala gayod moagi sa *bisan unsa* nga pagkadunot kon *unsa man kana* gikan sa oras sa Iyang pagkamatay hangtod sa Iyang pagka-banhaw.

Sa samang paagi, ang Iyang sugilon nga ang Iyang kalag dili gayod pasagdan didto sa Seol/Hades wala kinahanglana nga hubaron nga Siya gibilin didto sa Seol/Hades sulod sa pipila ka mga adlaw ug sa kataposan gikuha ra. [66]Kondili, hubaron kini nga nagpasa bot nga ang Iyang kalag dili paga-ilhon nga dili matarong nga mahimo lamang pasagdan didto sa Seol/Hades. Ang Iyang kalag dili gayod makasinati bisan isa lamang ka minuto didto. Masayran usab nga si Jesus nag-ingon, ”dili gayod Nimo pasagdan ang Akong kalag *ngadto* sa Seol” wala Siya moingon, ”dili Nimo pasagdan ang Akong kalag *didto* sa Seol.”

Asa Man Ang Kalag Ni Jesus Sulod Niadtong Tulo Ka Adlaw?

[66] Sila nga mituo niini nga paghubad nagtuo usab sa usa sa duha ka laing mga teorya. Ang isa mao ang teorya nga ang Seol/Hades mao ang ngalan alang sa puloy-anan sa mga dili matarong ug mga matarong human sa kamatayon nga gibahin ngadto sa duha ka dapit, nga mao ang dapit sa pagsakit ug dapit sa paraiso nga maoy giadtoan ni Jesus. Ang laing teorya mao nga si Jesus nakalahutay sa mga kasakitan nga alang sa mga hinukman sulod sa tulo ka adlaw ug gabii didto sa kalayo sa Seol/Hades samtang Siya nag-antos sa tibook nga gitas-on sa silot sa sala ingon nga maoy puli kanato. Parihas kining duha ka mga teorya nga lisod pamatud-an gikan sa Kasulatan, ug dili usab kinahanglanon kon si Jesus wala gayod mo gasto ug panahon didto sa Seol/Hades. Kana mao gayod ang buot ipasabot sa Iyang pagpahayag. Mahitu ngod sa ikaduhang teorya, si Jesus wala mag-antos sa pagsakit sa usa nga gihukman sulod sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sa tunga-tunga sa Iyang kamatayon ug pagkabanhaw, tungod kay ang atong pagkatinubos atong naangkon pinaagi sa Iyang mga pag-antos didto sa Krus (Colosas 1:22, ug dili tungod sa gika-ingon nga mga pag-antos Niya didto sa Seol/Hades.

Where Was Jesus' Soul During The Three Days?

Hinumdomi nga si Jesus misulti ngadto sa Iyang mga disipolo nga Siya mogamit ug tulo ka adlaw ug gabii sulod sa kasing-kasing sa kalibotan (Mateo 12:40). Kini dili gayod mao kon gamiton ingon nga basihanan alang sa Iyang lawas nga atua sa lubnganan su lod sa tulo ka mga adlaw, ingon nga ang lubnganan lisod kaayong isipon nga atua sa "ka sing-kasing sa kalibotan". Kondili, si Jesus mahimong nagsulti mahitungod sa Iyang espiritu/kalag nga moadto sa kinahiladman sa kalibotan. Busa makahukom kita nga ang Iyang espiritu/kalag wala didto sa langit sa tunga-tunga sa Iyang pagkamatay ug pagkabanhaw. Si Jesus nagpamatuod niini diha sa Iyang pagkabanhaw sa dihang Iyang gisultihan si Maria nga wala pa Siya makasaka didto sa Iyang Amahan (Juan 20:17).

Ibutang sa huna-huna nga si Jesus misulti ngadto sa mahinolsolong kawatan didto sa krus nga siya mahiuban Kaniya niana gayong adlawa didto sa Paraiso (Lucas 23:43). Kon atong tiponon kining maong mga kamatuoran, atong masayran nga ang espiritu /kalag ni Jesus naggamit ug tulo ka mga adlaw ug gabii didto sa kasing-kasing sa yuta. Sa labing minos sa kabahin sa maong panahon atua Siya sa dapit nga gitawag Niyag "Paraiso", nga dili sibo kon paminawon ingon nga kaparihas ug ngalan sa lugar sa pagsakit nga gitawag ug Seol/Hades!

Ang tanan niini naggiya kanako sa paghuna-huna nga malagmit aduna gayoy lugar sa kasing-kasing sa yuta gawas sa Seol/Hades, nga lugar nga gitawag ug *Paraiso.* Kini nga panghuna-huna klaro nga gisuportahan pinaagi sa usa ka sugilanon nga gisugilon ni Jesus kanhi mahitungod sa duha ka tawo nga namatay, usa nga dili matarong ug usa nga matarong, nga mao ang Dato ug si Lazaro. Atong basahon ang sugilanon:

> Karon adunay usa ka tawo, ug siya naanad na nga magbistig dagtom pula ug pino nga lino, nga nagpuyo nga luho kaayo sa matag-adlaw. Ug adunay usa ka pobre nga tawo nga ginganlag Lazaro nga gipahimutang sa iyang ganghaan, nga naputos sa mga kabahong, ug nangandoy nga makakaon unta bisan sa mga mumho nga matagak gikan sa lamesa sa maong dato; ga was pa niana adauna usab mga iro nga manuol ug motilap sa iyang kaba hong. Ug karon miabot nga ang pobre nga tawo namatay ug siya gidala ngadto sa *sabakan ni Abraham;* ug ang tawong dato namatay ug gilubong. Ug didto sa *Hades* iyang giyahat ang iyang mga mata, samtang anaa sa kasakitan, ug iyang nakita si Abraham didto sa layo, ug si Lazaro nga anaa sa iyang sabakan. Ug siya misinggit ug miingon, "amahan nga Abraham, kaloy-i intawon ako, ug ipadala si Lazaro diri, aron iyang itunlob ang iyang tudlo sa tubig ug pabugnawan ang akong dila; kay ania ako sa kasakit nii ning kalayo." Apan si Abraham miingon, "anak, hinumdomi nga sa pana hon nga buhi kapa didto sa kalibotan imong nadawat ang maayong mga butang, ug si Lazaro usab mga daotang butang lamang; apan karon ginahu pay siya diri, ug ikaw anaa sa pag-antos. Ug gawas sa tanan niini, tunga-tu nga kanamo ug kanimo adunay dakong bung-aw nga gipahimutang, aron nga kadtong gikan diri nga gustong moanha diha kanimo dili makaanha ug kadtong gikan diha dili usab makaanhi diri kanamo" (Lucas 16:19-26).

Sa klaro gayod, pareho nga si Lazaro ug ang dato nga tawo wala na didto sa ilang mga lawas sa dihang sila nangamatay, apan sila mibiyahe paingon sa ilang mga gikatakda nga lugar ingon nga mga espiritu/kalag.

Diin Man Si Lazaro?
Where Was Lazarus?

Masayran nga ang dato nga tawo nakakita sa iyang kaugalingon nga atua sa *Hades,* apan nakita niya si Lazaro nga atua sa *laing dapit* kauban si Abraham. Gani, gikasulti nga si Lazaro atua sa ”sabakan ni Abraham”, dili usa ka ngalan sa usa ka dapit kondili usa ka basihanan alang sa gihupay nga si Lazaro nga iyang nadawat gikan kang Abra ham sa iyang pag-abot sa maong dapit.

Unsa man ka dako sa distansya sa tunga-tunga sa dato nga tawo ug Lazaro human sila nangamatay?

Ang Kasulatan nag-ingon nga ang tawong Dato nakakita kang Lazaro ”didto sa layo”, ug kita gisuginlan nga adunay usa ka ”dakong bung-aw” nga gipahimutang na sa tunga nila. Busa ang distansya sa taliwala nila usa lamang ka pagbana-bana. Hinoon, daw ma kataronganon ang paghukom nga ang kalay-on tali kanila dili kaayo dako sama sa distan sya sa tunga-tunga sa kasing-kasing sa kalibotan ug langit. Kay kondili pa, lisod gayod makit-an sa tawong dato si Lazaro (kon walay langitnon nga panabang), ug wala na untay gihisgotan nga ”dakong bung-aw” nga gipahimutang sa tunga-tunga sa duha ka dapit aron pagpugong kang bisan kinsa nga gustong motabok sa pikas ug pikas nga tampi. Dugang pa gayod, ang tawong dato ”misinggit” ngadto kang Abraham ug si Abra ham misulti ug balos ngadto kaniya. Kini maggiya kanato sa paghuna-huna nga sila igo-igo lang ang gilay-on sa usag-usa samtang nag-estoryahay sila sa pikas-pikas sa ”dakong bung-aw.”

Ang tanan niini naggiya kanako sa pagtuo nga si Lazaro wala didto sa gitawag nato ug langit, kondili didto sa usa ka pinalain nga lugar sa sulod sa yuta. [67]Kana mahimong mao na ang lugar nga gitawag ni Jesus ug *paraiso* ngadto sa mahinulsolon nga kawatan.

Didto niana nga paraiso nga atua sa kasing-kasing sa yuta mipaingon ang mga mata rong sa Daang Testamento human sila mangamatay. Didto niana miadto si Lazaro ug si Jesus lakip na ang mahinulsolong kawatan.

Klaro usab nga si Samuel miadto didto human siya mamatay. Atong mabasa sa 1 Samuel 28 nga sa dihang ang Dios nagtugot sa espiritu sa patay nga si propeta Samuel nga mopakita ug mosulti diha sa pagpropesiya ngadto kang Saul, ang espiritista sa Endor naghulagway kang Samuel ingon nga, ”balaang binuhat nga *misaka pagawas sa yuta”* (1 Samuel 28:13). Si Samuel mismo miingon kang Saul, ”nganong imo man akong gitugaw pinaagi sa *pagdala kanako pataas*?” (1 Samuel 28:15). Sa klaro gayod, ang espiritu/kalag ni Samuel miadto sa Paraiso sulod sa kalibotan.

---

[67] Mahibaw-an usab nga si lazaro ug ang tawong dato, bisan kon nabulag gikan sa ilang mga lawas, aduna gihapoy pamuot ug naghupot sa tanang kabuot sama sa panan-aw, paghikap ug pandungog. Sila mahi mong makasinati ug sakit ug kahupayan ug makadomdom sa nangaging kasinatian. Kini nagpang himakak sa teorya mahitungod sa ”kalag nga natulog”, ang panghuna-huna nga nag-ingon nga ang mga tawo mawad-an na ug pamuot kon mamatay sila, ug naghulat nga mabatunan nila pag-usab ang ilang kabuot kon mabanhaw na ang ilang mga lawas.

lag ni Samuel miadto sa Paraiso sulod sa kalibotan.

Ang Kasulatan daw nagsuporta sa kasayuran nga didto sa pagkabanhaw ni Cristo, ang paraiso wala nay sulod, ug kadtong mga matarong nga mga tawo nga nangamatay pana hon sa Daang Tugon gidala ngadto sa langit uban ni Jesus. Ang Biblia nagsulti nga sa di hang si Jesus misaka sa langit gikan sa ubos nga bahin sa kalibotan, ”siya naggiya sa mga panon sa binihag” (Efeso 4:8-9; Salmo 68:18). Akong gibana-bana nga ang maong mga binihag mao kadtong tanan nga nagpuyo didto sa Paraiso. Sa klaro gayod, si Jesus wala magpagawas ug mga tawo gikan sa Seol/Hades![68]

Si Jesus Nagwali Ngadto Sa Mga Espiritu Sa Bilanggoan
Jesus Preached To The Spirits In Prison

Ang Kasulatan nagsulti usab kanato nga si Jesus naghimog pagwali ngadto sa grupo sa mga tawo, o mga espiritu nga wala na sa ilang mga lawas, sa usa niana ka yugto sa tu nga-tunga sa Iyang kamatayon ug pagkabanhaw. Atong mabasa ang 1 Pedro 3:

> Kay si Cristo namatay usab alang sa mga sala kausa ra apan alang sa ta nan, ang matarong alang sa mga dili matarong, aron nga Iya kitang ma dala ngadto sa Dios, nga gipatay diha sa unod, apan gihimong buhi diha sa espiritu; diin Siya usab miadto ug nagwali ngadto sa mga nabilanggong espiritu, nga kaniadto mga masinupakon, sa dihang ang pagpailob sa Dios naghulat sa mga adlaw ni Noe, sa pagbuhat sa arka, nga diin pipila la mang, kana mao nga walo lamang ka mga tawo, maoy naluwas diha sa katubigan (1 Pedro 3: 18-20).

Kini nga bahin sa Kasulatan sa klaro gayod nagtuboy ug pipila ka mga pangutana nga wala akoy mga katubagan. Ngano nga si Jesus nagwali man ngadto sa mga nangamatay na nga mga tawong masupilon sa panahon sa paglunop sa mga adalw ni Noe? Unsa may Iyang gisulti ngadto kanila?

Sa bisan unsa nga panghitabo, kini nga Kasulatan, daw nagsuporta sa kamatuoran nga si Jesus wala mogamit sa tibook tulo ka adlaw ug gabii gikan sa Iyang kamatayon ngadto sa Iyang pagkabanhaw didto sa Paraiso.

Ang Gehena
Gehenna

Niining mga adlawa kon ang lawas sa mga matarong mamatay, ang ilang espiritu/ka lag moadto diha-diha sa langit (2 Corinto 5:6-8; Filipos 1:21-23; 1 Tesalonica 4:14).

Ang mga dili matarong moadto gihapon sa Seol/Hades diin sila pagasakiton ug maghulat sa pagkabanhaw sa ilang mga lawas, nga mao ang ilang katapusang paghukom, ug maoy panahon sa pagtambog kanila ngadto sa ”linaw nga kalayo”, nga usa ka lugar nga lahi kaysa Seol/Hades.

---

[68]Gihuna-huna sa pipila, ug malagmit sakto gayod, nga ang mga dinakpan nga gihisgotan sa Efeso 4:8-9 mao kitang tanan nga mga dinakpan sa sala, nga karon gipahigawas na pinaagi sa pagka-banhaw ni Cristo.

Kini nga linaw sa kalayo gihulagway sa ikatulong pulong nga usahay gihubad usab ug *imperno*, nga mao ang gregong pulong *Gehenna.* Kini nga pulong naggikan sa ngalan sa usa ka labayanan ug basura sa gawas sa Jerusalem sa kapatagan sa Hinom, usa ka dakong pundok sa mga nangalata nga mga basura nga gipuy-an sa mga gagmayng insek to ug mga ulod, diin adunay bahin niini nga kanunay nag-aso ug nagsiga sa kalayo.

Sa dihang si Jesus naghisgot mahitungod sa Gehenna, Siya naghisgot mahitungod nii ni ingon nga usa ka lugar diin ang mga tawo mahimong ikatambog uban ang ilang *la was.* Pananglitan, Siya misulti diha sa ebanghelyo ni Mateo:

> Ug kon ang imong tuo nga kamot makapandol kanimo, putla kana, ug isali bay; kay mas makaayo pa kanimo nga ang isa ka bahin sa imong lawas ma wala, kaysa ang imong tibook *lawas* moadto sa imperno (Gehenna)....Ug ayaw kahadloki kadtong makapatay sa lawas, apan dili makahimo sa pag patay sa kalag; kondili kahadloki hinoon Siya nga makahimo sa pagpatay sa kalag ug *lawas* didto sa imperno [Gehenna] (Mateo 5:30, 10:28).

Ang Gehenna ug ang Hades dili gayod managsama nga lugar tungod kay ang Kasula tan nag-ingon nga ang dili matarong gipadala ngadto sa Hades ingon nga mga espiritu/ kalag nga walay lawas. Human sa isa ka libo ka tuig nga paghari ni Cristo lamang nga ang mga lawas sa mga dili matarong pagabanhawon ug moatubang sa Dios sa paghu kom ug sila dayon itambog ngadto sa *linaw nga kalayo*, o Gehena (Gipadayag 20:5,11-15). Dugang pa, usa ka adlaw ang Hades mismo itambog ngadto sa linaw nga kalayo (Gipadayag 20:14), busa kana lahi gayod nga lugar kaysa linaw nga kalayo.

Ang Tartaros

Tartaros

Ang ika-upat nga pulong nga kasagarang gihubad nga *imperno* diha sa Kasulatan mao ang Gregong pulong nga *tartaros.* Kini nakita lamang sa makausa diha sa Bag-ong Tugon:

> Kay kon wala palabya sa Dios ang mga anghel sa dihang nakasala sila, apan gitambog hinoon sila sa imperno [tartaros] ug gitugyan sila didto sa bagag sa kangit-ngitan, ug gitagana alang sa paghukom (2 Pedro 2:4).

Ang Tartaros kasagaran na nga gihuna-huna ingon nga pinasahing bilanggoan alang sa mga anghel nga nakasala; busa, dili kana Seol/Hades o Gehena. Si Judas usab nagsu lat mahitungod sa mga anghel nga gibilanggo:

> Ug ang mga anghel nga wala magbantay sa ilang teritoryo, apan mibiya hinoon sa ilang pinuy-anan, Iyang gigapos sa gapos nga walay kataposan ilalom sa kangit-ngit alang sa paghukom sa dakong adlaw (Hudas 6).

Ang Mga Gikahadlokan Sa Imperno
The Horrors Of Hell

Sa dihang ang dili mahinulsolon nga makasasala mamatay, dili na siya hatagan ug dugang pang kahigayonan alang sa paghinolsol. Ang iyang kapalaran gikandadohan na. Ang Biblia nag-ingon, ”Gikatudlo na nga ang mga tawo mamatay sa makausa ug human niini moabot na ang paghukom” (Hebreohanon 9:27).

Ang imperno mohangtod sa walay katapusan, ug kadtong mga nahimutang didto wa la nay paglaom nga maka-ikyas. Sa paghisgot sa umaabot nga paghukom sa mga dili ma tarong, si Jesus miingon, ”Ug kini sila moadto palayo ngadto sa *walay katapusang* silot, apan ang mga Balaan moadto sa walay katapusang kinabuhi” (Mateo 25:46). Ang silot sa mga dili matarong didto sa imperno maoy sama sa walay pagkatapos nga kina buhi sa mga matarong. Sa susama gayod, si Pablo nagsulat:

> Kay human sa tanan mao lamay makataronganon sa Dios ang pagbayad ug kasakitan ngadto kanila nga nagsakit kaninyo...sa dihang si Ginoong Je sus igapadayag na gikan sa langit uban sa Iyang gamhanang mga anghel di ha sa nagdilaab nga kalayo, nga magpatuman ug panimalos ngadto kanila nga wala makaila sa Dios ug ngadto kanila nga wala magtuman sa ebang helyo sa atong Ginoong Jesus. Kini sila mobayad sa silot nga mao ang wa lay katapusang pagkapukan halayo sa presensya sa Ginoo ug gikan sa hima ya sa Iyang gahom (1 Tesalonica 1:6-9).

Ang imperno maoy dapit alang sa dili ikahulagway nga kasakitan tungod kay kana maoy usa ka *dili gayod mahunong* nga silot. Sa dihang mabilanggo didto hangtod sa ka hangtoran, ang mga dili matarong magpas-an sa ilang walay katapusang pagkasad-an ug mag-antos sa kaligotgot sa Dios didto sa dili mapalong nga kalayo.

Si Jesus naghulagway sa imperno ingon nga lugar sa ”kangitngitan sa gawas”, diin adunay ”panaghilak ug panagkagot sa mga ngipon”, ug usa ka lugar nga ang mga ulod didto dili gayod mangamatay, ug ang kalayo dili gayod mapalong” (Mateo 22:13; Marcos 9:44). Unsa gayod ka kinahanglanon ang atong pagpasidaan sa mga tawo mahitungod sa maong lugar ug ang pagsugilon kanila sa kaluwasan nga gihatag lamang diha kang Cristo!

Adunay usa ka denominasyon nga nagtudlo mahitungod sa purgatoryo, ingon nga usa ka lugar diin ang mga matarong mag-antos sulod sa usa ka panahon aron pagahinloan sa ilang mga sala ug unya mahimo na nga angayan alang sa langit. Kini nga panghuna-huna, sa laing bahin, dili gayod makita nga gitudlo bisan asa sa Biblia.

Ang Matarong Human Sa Kamatayon
The Righteous After Death

Kon ang magtutuo mamatay, ang iyang espiritu moadto diha-diha dayon sa langit aron makig-uban sa Ginoo. Si Pablo naghimo niini nga kamatuoran nga klaro gayod sa diha nga nagsulat siya mahitungod sa iyang kamatayon:

> Kay alang kanako, ang kinabuhi mao si Cristo, ug *ang kamatayon ginan sya*. Apan kon ako buhi diha sa unod, kini nagkahulogan ug mabungahon nga paghago alang kanako; ug wala ako makahibalo kon unsay akong pili-on. Apan naglibog gayod ako kon asa niining duha ang akong pilion, ug nagtinguha nga ako *mobiya nalang ug makig-uban kang Cristo,* kay mao kini ang maayo gayod (Filipos 1:21-23).

Hibaw-i nga si Pablo nagsulti nga aduna siyay tinguha sa pagbiya ug nga kon siya mo biya, siya mahiuban na ni Cristo. Ang iyang espiritu dili mahiadto sa kahimtang nga ma wad-an sa panimuot, samtang maghulat sa pagkabanhaw (sama sa laing gihuna-huna sa uban).

Hibaw-i usab nga si Pablo nag-ingon nga alang kaniya, ang kamatayon *ginansya*. Ka na tinuod lamang kon sa iyang pagkamatay mahiadto siya sa langit.

Si Pablo usab nagdeklarar sa iyang ika-duha nga sulat alang sa mga taga-Corinto nga kon ang espiritu sa magtutuo mobiya sa iyang lawas, siya mahimo na nga ”anaa na sa puloy-anan uban sa Ginoo”:

> Busa, ingon nga anaa kanunay sa kadasig, ug nakasayod nga samtang anaa kita sa pinuy-anan diha sa atong lawas wala kita uban sa Ginoo...ug kita mas mopili pa nga kita dili ika-uban sa lawas ug mahiadto sa puloy-anan uban sa Ginoo (2 Corinto 5:6-8).

Agi'g dugang pagpalig-on, si Pablo nagsulat usab:

> Apan dili namo gusto nga kamo dili mapahibalo, mga kaigsoonan, mahitu ngod niadtong mga nangamatay na, aron dili kamo maguol, sama sa uban nga kinsa walay paglaom. Kay kon kita nagtuo nga si Jesus namatay ug nabuhi pag-usab, sa samang paagi dalhon usab sa Dios uban Kaniya kad tong mga nangamatay diha kang Jesus (1 Tesalonica 4:13-14).

Kon dalhon ni Jesus uban Kaniya ”kadtong mga nangamatay” gikan sa langit sa Iyang pagbalik, kinahanglan gayod nga sila mahi-adto na sa langit uban Kaniya karon.

Ang Langit Nakita Nang Daan
Heaven Foreseen

Sama sa unsa ang langit? Sa atong dunay kinutuban nga huna-huna dili gayod nato makab-ot sa kinatibuk-an ang tanang himaya nga naghulat kanato didto, ug ang Biblia naghatag lamang kanato ug dyotayng timailhan. Ang pinaka-makapahinam nga kabahin sa langit alang sa mga magtutuo mao nga didto, makita nato ang atong Ginoo ug man luluwas, nga si Jesus, ug ang atong Dios nga Amahan sa nawong ug nawong. Magpuyo kita sa “balay sa Amahan”.

> Sa balay sa Akong Amahan adunay daghang dapit nga kapuy-an; kon dili pa kana tinuod, dili unta Nako kamo sultihan; kay Ako moadto ug mag-andam ug dapit alang kaninyo. Ug kon Ako makaadto na ug makaandam nag dapit alang kaninyo,

> mobalik Ako pag-usab, ug kuhaon Ko kamo; aron bisan asa Ako atoa usab kamo (Juan 14:2-3).

Kon kita tua na sa langit, daghan sa mga misteryo nga karon dili masabtan sa atong huna-huna ang masabtan na unya. Si Pablo nagsulat,

> Kay karon makita nato diha sa salamin ang hanap, apan unya nawong sa nawong; karon nasayod ako sa kabahin lamang, apan unya mahibalo ra ako sa kinatibuk-an sama nga ako nahibaw-an na sa kinatibuk-an gayod (1 Corinto 13:12).

Ang libro sa Gipadayag naghatag kanato sa labing nindot nga hulagway kon sa unsa nahisama ang langit. Gihulagway kini ingon nga dapit sa dagkong kalihokan, kahibu longang katahom, dili limitado nga kalahian, ug dili matukib nga kalipay, apan ang langit dili usa ka dapit diin ang mga tawo naglingkod lamang diha sa mga panganod ug nagkaskas sa mga alpa sa tibook adlaw!

Si Juan, nga gihatagan usa niana ka higayon ug panan-awon mahitungod sa langit, una nga nakamatikod sa trono sa Dios, nga maoy sentro sa uniberso:

> Sa kalit lang ako nahimong anaa sa Espiritu; ug tan-awa, usa ka trono ang nagbarog diha sa langit, ug dunay usa nga naglingkod diha sa trono. Ug Siya nga naglingkod sama sa bato nga Jaspe ug cornalina. Ug sa palibot sa trono anaa ang laing kawhaan ug upat ka trono; ug didto sa maong mga trono akong nakita usab ang kawhaan ug upat ka mga pangulo nga nanglingkod, nga nanggibistig puti, nga gipangkoronahan ug bulawan sa ilang mga ulo. Ug gikan sa trono nanggula ang mga pagkidlap sa kilat ug pagpaningog ug panaglipak sa dalugdog. Ug didto adunay pito ka mga sulo sa kalayo sa atubangan sa trono, nga mao ang pito ka mga espiritu sa Dios; ug atubangan sa trono anaa usab ang daw dagat sa mga bildo nga daw kristal; ug diha sa tunga ug sa palibot sa trono, adunay upat ka buhing binuhat nga napuno sa mata diha sa atubang ug sa likod. Ug ang unang binuhat sama sa lion, ug ika-duha sama sa nati nga baka, ug ang ika-tulo nga binuhat sama sa tawo ang panagway, ug ang ika-upat nga binuhat sama sa naglupad nga agila. Ug ang upat ka mga buhing binuhat, ang matag-usa kanila adunay unom ka mga pako, ug puno kini sa mga mata sa palibot niini ug sa sulod; ug buntag ug gabii wala silay hunong sa pag-ingon, ”Balaan, Balaan, Balaan, ang Ginoong Dios nga labing gamhanan, kinsa mao kaniadto, karon ug ang moabutay”. Ug sa dihang ang maong mga buhing binuhat mohatag ug paghimaya ug dungog ug pagpasalamat ngadto Kaniya nga naglingkod sa trono, Kaniya nga buhi hangtod sa hangtod, ang kawhaan ug upat ka mga pangulo mohapa sa tiilan Niya nga naglingkod sa trono, ug mosimba Kaniya nga buhi hangtod sa kahangto ran, ug moitsa sa ilang mga korona sa atubangan sa trono uban ang pag-ingon, ”Angayan Ka gayod, among Ginoo ug among Dios, nga modawat sa himaya ug pasidungog ug gahom; kay Ikaw ang nagbuhat sa tanang butang, ug tungod sa Imong pagbuot nilungtad sila, ug gihimo” (Gipa dayag 4:2-11).

Si Juan naghimo sa iyang pinakamaayong mahimo aron ihulagway diha sa yutan-ong pinulongan kon unsa ang lisod kaayong itandi sa bisan unsa diri sa kalibotan. Sa klaro gayod, wala gayoy paagi nga atong masabtan ang matag-butang nga iyang nakit-an hang tod makit-an nato kini mismo sa atong kaugalingon. Apan kini makahatag ug kadasig sa pagbasa.

Ang pinakamakadasig nga mga bahin sa Kasulatan nga mahitungod sa langit makita diha sa Gipadayag kapitulo 21 ug 22, diin si Juan naghulagway sa Bag-ong Jerusalem, nga karon atua sa langit apan monaog ra diri sa yuta human sa isa ka libo ka tuig nga pagmando ni Cristo:

> Ug iya akong gidala diha sa Espiritu ngadto sa dako ug taas nga bukid, ug gipakita kanako ang balaang syudad, nga Jerusalem, nga mikanaog gikan sa langit ug gikan sa Dios, nga nagbaton sa himaya sa Dios. Ang kakin lawon niini sama sa usa ka mahalon nga bato, sama sa bato nga jaspe nga tin-aw kaayo. Aduna kini dako ug taas nga paril, ug napulog-duha ka mga ganghaan, ug diha sa mga ganghaan adunay napulog-duha ka mga ang hel...Ug ang isa nga nakig-estorya kanako adunay sungkod nga bulawan nga galamiton sa pagsukod nga isukod sa syudad, ug sa mga ganghaan ug paril niini. Ug ang syudad gipahimutang ingon nga kwadrado, ug ang iyang katas-on dako gayod sama sa kalaparon; ug iyang gisukod ang syudad pinaagi sa sungkod, ug kini napulog lima kagatos ka milya; ang gitas-on ug gilapdon ug gihabugon niini managsama ra...Ug ang gigamit alang sa paril niini jaspe; ug ang syudad puro nga bulawan, nga sama sa tin-aw nga bildo...Ug ang napulog duha ka mga ganghaan, napulog duha usab ka perlas. Ang matag-usa sa ganghaan isa usab ka matang sa perlas. Ug ang kalye sa maong syudad bulawan, sama sa sinag nga bildo. Ug wala ako makakitag templo sa sulod niini, kay ang Ginoong Dios, nga labing gamhanan, ug ang Kordero, mao man ang templo niini. Ug ang syudad wala na magkinahanglan ug adlaw ug bulan nga modan-ag niini, kay ang himaya sa Dios mao man ang kahayag niini ug ang suga niini mao man ang Kordero....Ug iya akong gipakita sa suba sa tubig sa kinabuhi, nga tin-aw sama sa kristal, nga naggikan sa trono sa Dios ug sa Kordero, diha sa tunga sa kalye niini. Ug sa isig ka tumoy sa maong suba anaa ang kahoy sa kinabuhi, nga namungag napulog duha ka matang sa bunga, nga namunga sa matag bulan; ug ang mga dahon sa kahoy maoy alang sa kaayuhan sa mga nasod. Ug wala na unsay mga tunglo hangtod sa hangtod; ug ang trono sa Dios ug sa Kordero manaa diha niana, ug ang Iyang mga masubsub nga mga sulogoon mag-alagad Kaniya; ug sila makakita sa Iyang nawong; ug ang Iyang ngalan ma anaa sa ilang mga agtang. Ug wala na unyay kagabhion; ug sila dili na magkinahanglan ug lamdag sa suga o kaha lamdag sa adlaw, kay ang Ginoong Dios mao man ang magdan-ag kanila; ug sila maghari hangtod sa kahangtoran (Gipadayag 21:10-22:5).

Ang matag sumusunod ni Jesus mahimong maglantaw sa unahan niining maong mga kahibulongan, samtang nagpadayon siya diha sa pagtuo. Dili kaduha-duhaan, nga kita mogamit sa atong unang pipila ka mga adlaw didto sa langit nga mag-ingnanay sa matag-usa, Ah! Mao diay kini ang gisulayan paghulagway ni Juan didto sa libro sa Gipadayag!”

KAPITULO BAYNTE-OTSO
CHAPTER TWENTY EIGHT
Ang Mahangturong Plano sa Dios
God's Eternal Plan

Ngano man nga kita gibuhat sa Dios? Aduna ba siyay tumong diha sa Iyang huna-hu na sukad sa sinugdan? Nasayod naba Siya nga adunay mo rebelde batok Kaniya? Wala ba Niya makita daan ang linugdangan sa atong pagrebelde, ang tanang mga pag-antos ug mga kaguol nga giatubang sa katawhan sukad masukad? Busa nganong iya mang gibuhat ang bisan kinsa sa unang lugar?

Ang Bibliya nagtubag niining mga pangutanaha alang kanato. Kini nagsulti nga bisan sa wala pa buhata sa Dios si Adan ug si Eva, nakahibalo na Siya nga sila ug ang tanan nga magsunod kanila makasala gayod. Sa makapatingala gayod, Siya nagporma nang daan ug plano aron pagtubos sa nahulog nga katawhan pinaagi kang Jesus. Mahitungod sa gihimo nang daan nga plano sa Dios. Si Pablo nagsulat,

> Ang Dios, kinsa nagluwas kanato, ug nagtawag kanato sa balaan nga pagta wag, dili pinaagi sa atong mga buhat, kondili *sumala sa Iyang kauga lingon nga katuyuan ug sa grasya nga gikahatag kanato diha kang Cristo gikan sa tanang eternidad* (2 Timoteo 1:8b-9).

Ang grasya sa Dios gikahatag kanato diha kang Cristo *gikan* sa tanang eternidad, dili lang *paingon* sa tanang eternidad. Kana nagpaila nga ang halad nga kamatayon ni Jesus maoy usa ka butang nga giplano na sa Dios gikan sa nanglabayng kapanahonan.

Sa samang paagi, si Pablo nagsulat sa iyang sulat ngadto sa taga-Efeso:

> Kini sumala sa *walay katapusang katuyuan* nga Iya nang gidala diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo (Efeso 3:11).

Ang kamatayon ni Jesus didto sa krus dili maoy usa ka panghuna-huna nga nikalit la mang pag-abot, o usa ka plano nga gidali-dali paglaraw aron pagtarong sa wala makit-i sa Dios daan.

Dili lamang kay ang Dios nagbaton ug walay katapusang katoyuan sa dihang Iyang gi hatag kanato ang Iyang grasya nga naggikan sa eternidad, kondili Siya nakahibalo nang daan gikan sa nanglabayng eternidad kon kinsa ang modawat sa Iyang grasya, ug Iya ga ni nga gisulat ang ilang mga ngalan diha sa libro:

> Ug ang tanan nga nagpuyo sa kalibotan mosimba kaniya [ang mananap diha sa Gipadayag], ang matag usa *kansang ngalan wala mahisulat sukad pa sa*

> *pagkatukod sa kalibotan diha sa libro sa kinabuhi* sa Kordero nga namatay [si Jesus] (Gipadayag 13:8).

Ang pagkahulog o pagkapakyas ni Adan wala ikakurat sa Dios. Bisan gani ang imo ug ang akong pagkapakyas o pagkahulog. Ang Dios nakahibalo nga kita makasala, ug Siya usab nakahibalo na kon kinsay maghinulsol ug madawat kang Jesus.

Ang Sunod Nga Pangutana

The Next Question

Kon ang Dios nakahibalo nga ang pipila motuo kang Jesus ug ang uban magsalikway Kaniya, nganong naghimo man Siyag mga tawo kinsa nasayran Niya nga mosalikway lang Kaniya? Nganong dili na man lang yano nga magbuhat ug mga tawo kinsa Iya nang nasayran nga maghinulsol ug motuo kang Jesus?

Ang tubag sa maong pangutana daw lisod gayod gamay nga sabton, apan dili imposib li.

Una, kinahanglan atong masabtan nga ang Dios nagbuhat kanato uban sa gawasnon nga mga pagbulot-an. Kana mao, nga ang tanan kanato adunay pribilihiyo nga magdesis yon sa atong kaugalingon lamang kon kita moalagad ba ug dili sa Dios. Ang atong mga desisyon sa pagsugot ug dili pagsugot, maghinulsol o dili, wala kini giplastar nga daan sa Dios. Sila atong mga pagpili.

Tungod kay mao man kini, ang matag-usa kanato kinahanglan pagasulayan. Ang Dios sa klaro gayod, nakahibalo nang daan kon unsay atong buhaton, apan *kinahanglan mobuhat kitag usa ka butang sa usa ka yugto sa panahon aron masulti nga kini nahibal-an na Niyang daan.*

Agig ehemplo, ang Dios nakahibalo nang daan sa resulta sa matag dula nga football bisan wala pa kini dulaa, busa aduna gayoy football nga dulaon nga adunay resulta kon ang resulta niini ingnon nga nahibal-an nang daan sa Dios. Ang Dios wala gayod (ug dili gayod)makahibalong daan sa resulta sa usa ka football nga dula kon kini wala gayod dulaa tungod kay wala may angayng hibaw-on daan nga resulta.

Sa susama gayod, ang Dios makahimo lamang sa paghibalong daan sa mga desisyon sa mga gawasnon sa moral nga mga tawo kon ang maong mga tawo gihatagan ug kahi gayonan nga mohimog desisyon ug mopatuman niini. Sila angay nga pagasulayan. Ug mao kana ngano nga ang Dios wala (ug dili gayod) mohimo ug tawo nga Iya na daan nahibal-an nga maghinulsol ug motuo kang Jesus.

Lain Pang Pangutana

Another Question

Mahimo usab nga ipangutana nga, ”Kon ang gikinahanglan sa Dios mao lamang kad tong mga tawo nga masinugtanon, ngano man nga Iya man kitang gibuhat uban sa libre nga mga pagbulut-an? Nganong wala man Siya magbuhat ug mga matinumanon hang tod sa walay katapusan nga mga robut?”

Ang tubag mao nga tungod kay ang Dios Amahan. Gusto Siya ug relasyon uban kanato nga iya sa Amahan ug anak, ug wala gayoy relasyon nga mahitabo ingon niana diha sa mga robut. Ang tinguha sa Dios mao ang pagbaton ug pamilya nga mohangtod sa walay katapusan uban sa mga anak nga gipili, pinaagi sa ilang kaugalingong pagbu lot-an, aron mahigugma Kaniya.Sumala sa kasulatan mao kana ang Iyang gipahimutang nang daan nga plano:

> Diha sa gugma kita Iya na daan nga gipili aron *sagupon ingon nga mga anak* pinaagi kang Jesu-Cristo ngadto sa Iyang Kaugalingon, sumala sa maloloy-ong tumong sa iyang kabubut-on (Efeso 1:4b-5).

Kon gusto nimo nga mahibal-an kon unsa kaha kadak-a ang kalipay sa Dios ngadto sa mga robut, pagbutang lang ug papet sa imong kamot ug pasultiha kanang maong papet nga gihigugma ka niya. Kasagaran gayod dili ka makabaton ug kainiton diha sa imong kasing-kasing! Kanang maong papet mosulti lamang kon unsay imong gihimo nga sulti niya. Wala gyod siya mahigugma kanimo.

Unsay nakapahimo sa gugma nga pinasahi mao nga kini gibasi sa pagpili sa usa nga a dunay gawasnon nga pagbuot. Ang mga papet ug mga robut walay nahibal-an mahitu ngod sa gugma tungod kay dili sila makadesisyon alang sa ilang kaugalingon.

Tungod kay ang Dios nagkinahanglan ug pamilya nga adunay mga anak kinsa *mopili* nga mahigugma ug moalagad Kaniya gikan sa ilang mga kasing-kasing, Siya *gikinahang lan* gayod nga magbuhat ug mga gawasnon sa pagbulot-an nga mga tawo. Kana nga de sisyon naglangkob sa pagsuot Niya sa ka delikado, nga ang ubang mga gawasnon sa pag bulot-an nga mga tawo *dili* mopili nga mahigugma ug moalagad Kaniya . Ug ang maong gawasnon sa pagbati nga mga tawo, homan sa tibook kinabuhi nga pagdumili sa Dios nga nagpadayag sa Iyang kaugalingon ug nagganoy sa mga katawhan pinaagi sa Iyang kabuhatan, sa ilang mga konsensya ug sa tawag sa ebanghelyo, moatubang gayod sa ilang silot nga angay kanila, nga nagpamatuod sa ilang kaugalingon nga angay sa kapungot sa Dios.

Walay persona didto sa imperno nga makahimo sa pagtumong sa iyang tudlo ngadto sa Dios aron pag-akusar Kaniya tungod kay Siya naghatag ug dalan aron ang matag persona makaikyas sa silot sa iyang sala. Ang Dios nagtinguha nga ang matag persona maluwas (1 Timoteo 2:4; 2 Pedro 3:9), apan ang matag tawo kinahanglan modesisyon sa iyang kaugalingon

Biblikal Nga Pagkapinili Nang Daan
Biblical Predestination

Apan unsa man ang mahitungod niadtong mga Kasulatan diha sa Bag-ong Kasabotan nga nagsulti mahitungod sa Dios nga daan nang nagpahimutang sa atong padulngan, nga nagpili kanato bisan sa wala pa ang pagtukod sa kalibotan?

Sa wala dahoma, ang uban naghuna-huna nga ang Dios nagpili ug tukma nga mga tawo aron maluwas ug nagpili sa uban aron malaglag, nga nagbasi sa Iyang desisyon sa walay kapasikaran nga nabuhat sa matag-usa. Kana mao, nga ang Dios kuno nagpili ug kinsay maluwas ug kinsay malaglag. Kini nga panghuna-huna klaro nga nagpapas sa panghuna-huna mahitungod sa gawasnon nga pagbulot-an ug kana sa klaro gayod wala itudlo sa Kasulatan. Atong tun-an kon unsa ang gitudlo sa Biblia mahitungod sa pagka-pinili nang daan.

Sa klaro gayod, ang Kasulatan nagtudlo nga ang Dios nagpili kanato, apan kini nga kamatuoran kinahanglan makapasar sa basihanan. Ang Dios nagpili sukad pa sa pagbu hat sa kalibotan nga Iyang luwason ang mga tawo kinsa Iya nang nailhan nga daan nga maghinulsol ug motuo sa ebanghelyo, dili ilalom sa Iyang pagpamugos, kondili sa *ilang kaugalingong pagpili.* Basaha kon unsay gisulti ni apostol Pablo mahitungod sa mga tawo nga Iyang gipili:

> Ang Dios wala magsalikway sa mga tawo nga Iya nang nailhan daan. O wala ba kamo mahibalo kon unsay gisulti sa Kasulatan kabahin ni Elias, kon giunsa niya paghangyo sa Dios batok sa Israel? ”Ginoo, gipatay nila ang Imong mga propeta, ilang gilumpag ang Imong mga halaran, ug ako nalang ang nahibilin ug sila nangita sa akong kinabuhi.” Apan unsa man ang balaanong tubag ngadto kaniya? ”Ako nagtipig alang sa Akong kauga lingon ug pito ka libo ka mga lalake kinsa wala moluhod kang baal.”*Sa samang paagi usab, ania niining mga adlawa ang mga nahibilin sumala sa puno sa grasya nga pagpili sa Dios* (Roma 11:2-5).

Hibaw-i nga ang Dios miingon kang Elias nga Siya ”nagtipig alang sa Iyang kaugali ngon ug pito ka libo ka mga lalake,” apan kadtong pito ka libo ka mga lalake *una osa* nga naghimog pagpili nga dili ’'moluhod ngadto kang baal.” Si Pablo nag-ingon nga *sa sa mang paagi,* aduna pay mga nanghibilin nga mga magtutuong Judio *sumala sa pagpili sa Dios.* Busa makaingon kita nga Oo, ang Dios nagpili kanato, apan ang Dios nagpili ni adtong mga naghimo una ug saktong pagpili sa ilang mga kaugalingon. Ang Dios nagpili nga Iyang luwason ang tanan nga nagtuo kang Jesus, ug mao kana ang Iyang plano bisan sa wala pa ang kabuhatan.

Ang Nag-una Nga Kahibalo Sa Dios
God’s Foreknowledge

Uban niining susama nga mga linya, ang Kasulatan nagtudlo usab nga ang Dios *nakaila nang daan* sa tanan nga mohimog maayong pagpili. Pananglitan, si Pedro misu lat:

> Kinsa kadtong Iya nang nailhan daan (kita), Iya usab gipahiluna nang daan ang ilang destinasyon nga mao ang pagkahisama gayod sa dagway sa Iyang Anak, aron nga Siya (si Jesus) mahimong kamagulangan sa daghang mga magsoon; ug kinsa kadtong Iyang gitakda nang daan sa ilang padul ngan, Iya usab gipanagtawag; ug kinsa kadtong Iyang gipanagtawag, sila usab Iyang gipakamatarong; ug kinsa kadtong Iyang gipakamatarong, Iya usab nga gihimaya (Roma 8:29-30).

Ang Dios nakaila nang daan kanato kinsa mopili nga motuo kang Jesus, ug gitakda na niyang daan ang atong padulngan nga mahisama sa dagway sa Iyang anak, nga mahi mong ginabag-o nga mga anak sa Dios diha sa Iyang dako nga pamilya. Sa pagtuman sa maong plano nagalungtad nga plano, Iya kitang gitawag pinaagi sa ebanghelyo, gipakamatarong (gihimong matarong) ug sa katapusan magahimaya kanato sa Iyang gingharian nga umalabot.

Si Pablo nagsulat diha sa laing sinulat:

> Dalaygon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, kinsa nagpa nalangin kanato sa matag espirituhanong panalangin diha sa langitnong mga dapit diha kang Cristo, *ingon nga Iya kitang gipili sa wala pa buhata ang kalibotan aron kita mahimong balaan ug walay buling diha Kaniya. Diha sa gugma Iya nang gitakda daan ang atong padulngan nga mao ang pagkasinagop*

> *ingon nga mga anak lalake pinaagi kang Jesu-Cristo* alang Kaniya, sumala sa maloloy-ong tumong sa Iyang kabu but-on, alang sa pagdayeg sa himaya sa Iyang grasya, kansa libre Niya nga gipakita nganhi kanato diha sa Hinigugma (Efeso 1:3-6).

Parihas ra nga kamatuoran ang gipakita dinhi niini—ang Dios nagpili nangdaan kana to (kinsa Iya nang nailhan nga maghinulsol ug motuo) sa wala pa buhata ang kalibotan aron mahimong Iyang mga balaang mga anak pinaagi kang Jesu-Cristo.

Sama sa gikasulti na, ang uban naglubag sa buot ipasabot sa maong sinulat pinaagi sa wala pagtagad sa uban pang gitudlo sa Biblia, ug nag-angkon nga wala kuno kita mahimong mopili sa atong kaluwasan—kay ang pagpili anaa ra kuno tanan sa Dios. Kini ilang gitawag nga ”doktrina sa walay kondisyon nga pagpili”. Apan kinsa man ang nakadungog na nianang butanga nga sama sa ”walay kondiyson nga pagpili”, nga maoy usa ka pagpili nga wala himoa basi sa mga kondisyon nga ilang natuman? Diha sa mga gawasnon nga nasod, kita nagpili ug mga kandidato sa politika basi sa mga kondisyonis nga ilang natuman nga atong gipangandoy sa atong huna-huna. Kita usab nangitag bana o asawa basi sa mga kondisyonis nga ilang natuman, nga mao ang mga pamatasan diha kanila nga nakapahimo kanila nga angay tinguhaon. Apan ang pipila ka mga nagtuon sa Biblia gusto nga kita motuo nga ang gihuna-huna sa Dios nga pilion kon kinsa ang maluwas ug kinsay dili mao ang gitawag ug ”walay kondisyon nga pagpili”, nga wala ipasikad sa natuman sa tawo nga mga kondisyon! Busa ang kaluwasan sa matag binuhat nahulog na lamang sa ”tsamba”, nga maoy kalingawan sa usa ka bangis, dili matarong, dili sinsiro ug dili manggialamon nga maldito nga Dios! Ang mga pulong nga ”walay kondisyon nga pagpili” nahisupak mismo sa iyang kaugalingon, ingon nga ang pulong *pagpili* naglakip ug mga kondisyonis gayod. Kon kana ”walay kondisyon nga pagpili,” nan dili gayod kana pagpili, kondili pintot-pintot lamang.

Ang Dakong Hulagway

The Big Picture

Karon atong makita ang dakong hulagway. Ang Dios nasayod nang daan nga kitang ta nan makasala, apan nagbuhat Siyag plano sa pagtubos kanato bisan sa wala pa matawo ang uban kanato. Kana nga plano mao ang magpadayag sa Iyang kahibulongang gugma ug hustisya, ingon nga kana nagkinahanglan nga ang iyang walay sala nga Anak mama tay alang sa atong mga sala ingon nga maoy atong puli. Ug ang Dios wala lamang mag takda nang daan sa atong padulngan nga kita nga naghinulsol ug mituo pasayloon sa atong sala, kondili nga kita usab maparihas sa Iyang Anak nga si Jesus, sumala sa gisulti ni Pablo, ”dili na ako ang nabuhi, kondili si Cristo na ang nabuhi sa sulod nako” (Galacia 2:20).

Kita nga mga natawo na pag-usab nga mga anak sa Dios pagahatagan sa usa niana ka adlaw ug lawas nga dili na madunot, ug kita magpuyo na diha sa usa ka hingpit nga kati lingban, nag-alagaray, naghigugmaay ug nagsandurotay uban sa atong kahibulongan nga langitnong Amahan! Magpuyo kita sa bag-ong yuta ug Bag-ong Jerusalem. Ang tanan niini gihimong posibli pinaagi sa halad nga kamatayon ni Jesus! Dalaygon ang Dios tungod sa Iyang gikatakda nang daan nga plano!

Kining Maong Kinabuhi Karon
This Present Life

Sa dihang masabtan na nato ang walay katapusan nga plano sa Dios, kita mas makasa bot pa gayod kon mahitungod sa unsa gayod kining kinabuhi ta karon. Unang-una, kini nga kinabuhi nagsilbi nga pagsulay alang sa matag-tawo. Ang matag pagpili sa tawo maoy maghatag ug kasigurohan kon siya lalake man o babaye makapahimulos sa dalaygong pribilihiyo nga mao ang pagkahimong isa sa mga anak sa Dios nga mopuyo uban Kaniya sa walay katapusan. Kadtong nagpaubos sa ilang kaugalingon pinaagi sa pagtugyan ngadto sa pagdani sa Dios, ug unya naghinulsol ug mituo, igatuboy gayod (Lucas 18:14). *Kining kinabuhi-a unang-una maoy pagsulay alang nianang umaabot nga kinabuhi.*

Kini magtabang usab kanato sa pagsabot sa pipila ka mga misteryo nga nagpalibot nii ning kinabuhi-a karon. Pananglitan, daghan ang naghuna-huna, ”Ngano nga si satanas ug ang iyang mga hinanib gitugotan man sa pagsulay sa mga tawo?” o ”sa dihang si satanas gipalayas gikan sa langit, nganong gitugotan man siya nga makasulod sa kali botan?”

Atong makit-an karon nga bisan gani si satanas nagdalit ug usa ka balaanong katuyu an diha sa plano sa Dios. Sa nauna gayod, si satanas nagsilbi nga ika-duhang pilionon sa tawo. Kon ang bugtong kapilian mao lamang ang pag-alagad kang Jesus, nan ang tanan mag-alagad kang Jesus bisan kon gusto nila o dili.

Kana mahisama sa usa ka piniliay diin ang tanan pabotaron gayod bisan isa ray kandi dato. Kana nga kandidato mao gayod ang pilion sa kadaghanan, apan dili siya makabaton sa kompyansa nga gihigugma siya o kaha naangayan sa iyang mga pumipili! Wala silay laing pilion kondili ang pagbotar nalang kaniya! Ang Dios anaa usab nianang maong sama ra nga sitwasyon kon walay makigkompetensya Kaniya alang sa kasing-kasing sa mga tawo.

Huna-hunaa kini gikan niini nga kahimtang: Unsa kaha kon gibutang sa Dios si Adan ug si Eva diha sa usa ka tanaman diin walay gidili? Nan si Adan ug Eva mahimong sama sa mga rubot tungod sa ilang palibot. Dili sila makaingon nga, ”among gipili ang pag-su nod sa Dios,” tungod kay wala man silay kahigayonan sa pagsupak Kaniya.

Labaw nga hinungdanon gayod, ang Dios dili unta moingon, ”nasayod Ako nga si Adan ug Eva nahigugma Kanako,” tungod kay si Adan ug Eva dili man makabaton ug kahigayonan sa pagsugot ug pagpamatuod sa ilang gugma alang sa Dios. *Ang Dios kinahanglan gayod nga mohatag ngadto sa mga tawong gawasnon ug panabot ug kahigayonan sa pagsupak aron nga Siya makakita kon sila gusto ba nga mosugot Kaniya.* Ang Dios dili gayod motintal ni bisan kinsa (Santiago 1:13), apan Iyang gisulayan ang matag-usa (Salmo 11:5; Panultihon 17:3). Usa ka paagi sa Iyang pagsulay kanila mao ang pagtugot kanila nga tintalon ni satanas, kinsa nagdalit ug usa ka balaanong katuyoan sa Iyang plano sa walay katapusan.

Usa Ka Hingpit Nga Ehemplo
A Perfect Example

Atong mabasa sa Deuteronomio 13:1-3:

> Kon ang usa ka propeta o tigdamgog mga damgo motungha diha kaninyo ug maghatag kaninyog timaan o kahibulongan, ug ang maong timaan o ka

> hibulongan natinuod, mahitungod sa iyang gipanulti diha kaninyo, nga nag-ingon, ”Moadto kita ug mosunod sa laing mga Dios (nga wala ninyo hi ilhi) ug ato silang alagaran,” ayaw gayod kamog paminaw sa mga pulong sa maong propeta o kaha nianang maong magdadamgo sa maong mga damgo; kay *ang Ginoo nga inyong Dios nagsulay kaninyo aron iyang makita kon kamo nahigugma ba sa Ginoo nga inyong Dios* uban sa tibo ok ninyo nga kasing-kasing ug uban sa tibook ninyong kalag.

Daw makataronganon ang paghukom nga dili ang Dios maoy naghatag sa maong mini nga propeta niadtong maong labaw pa sa kasarangan nga abilidad sa pagbuhat ug tima an o katingalahan—malagmit si satanas gayod. Apan ang Dios nagtugot niana ug nagga mit sa tentasyon ni satanas ingon nga Iyang pagsulay aron makita kon unsay anaa sa ka sing-kasing sa Iyang mga katawhan.

Kining parihas ra nga patakaran ginapakita usab diha sa Maghuhukom 2:21—3:8 sa dihang ang Dios nagtugot nga ang Israel pagatintalon sa mga nasod nga anaa sa palibot niini aron Iyang makit-an kon sila mosunod ba Kaniya o dili. Si Jesus usab, gigiyahan sa Balaang Espiritu ngadto sa kamingawan alang sa katuyoan nga tintalon sa yawa (Mateo 4:1) ug busa nasulayan sa Dios. Siya kinahanglan kapamatud-an nga walay sala, ug ang bugtong paagi nga Siya kapamatud-an nga walay sala mao nga masulayan Siya sa tentas yon.

Si Satanas Dili Angayan Sa Tanang Pagbasol

Satan Does Not Deserve All The Blame

Si satanas nakahimo na pag-ilad sa daghang ihap sa mga tawo sa tibook kalibotan pinaagi sa pagbuta sa ilang mga huna-huna mahitungod sa kamatuoran sa ebanghelyo, apan kinahanglan atong mahuna-huna nga si satanas dili lang makabasta-basta ug buta kang bisan kinsa. Ang iya lamang mailad mao kadtong magtugot sa ilang kaugalingon nga ilaron, mga tawo nga nagsalikway sa kamatuoran.

Si Pablo nagdeklarar nga ang mga dili magtutuo ”gingitngitan diha sa ilang mga pana bot” (Efeso 4:18) ug mga ignorante, apan iya usab gipadayag ang pinakagamot sa rason sa ilang nangitngitan nga panabot ug pagka-ignorante:

> Nga kamo dili na maglakaw sama sa paglakaw sa mga Hentil, kansang mga huna-huna puros binuang ug kansang mga pagpanabot gingitngi tan, nga wala maka-ambit sa kinabuhi sa Dios tungod sa ilang pagka-igno rante,*tungod sa kagahi sa ilang kasing-kasing;* ug sila *gikubalan na*, ug naghatag sa ilang mga kaugalingon ngadto sa kalaw-ayan, ug alang sa pagbuhat sa tanang matang sa kahugawan uban sa kahakog (Efeso 4:17b-19).

Ang mga dili magtutuo dili lamang dimalas nga mga tawo nga sa makasusubo gayod giilad ni satanas. Kondili sila mga rebelyoso nga mga magtutuo nga mga ignorante tungod sa ilang pagsugot nga mahimo silang ignorante ug nakagusto nga magpabilin silang nailad tungod kay gahi gayod kaayo ang ilang mga kasing-kasing.

Wala gayoy tawo nga magpabiling nailad, kon ang imong kinabuhi nakakita na niini! Sa dihang imo na nga gipahumok ang imong kasing-kasing alang sa Dios, si satanas dili na makailad kanimo.

Sa katapusan, si satanas pagagapuson sulod sa isa ka libo ka tuig nga paghari ni Cris to, ug dili na siya makahilabot pa ni bisan kinsa:

> Ug siya [usa ka anghel] midakop sa dragon, ang karaang serpente, nga mao ang yawa ug satanas, ug gigapos niya kini sulod sa isa ka libo ka tuig, ug gitambog niya kini didto sa bung-aw, ug gisirad-an niya kini ug gitrangkahan sa ibabaw niya, aron nga dili na siya makahimo paglimbong sa mga nasod, hangtod nga ang isa ka libo ka tuig makompleto; ug homan niini pagabuhi an na usab siya sa hamubo nga panahon (Gipadayag 20:2-3).

Hibaw-i nga sa wala pa bilanggoa si satanas, iyang ”gilimbongan ang mga nasod”, apan sa dihang siya gapuson na dili na siya makapanglimbong kanila. Hinoon, homan siya buhii, iya na usab ilaron ang mga nasod pag-usab:

> Ug sa dihang ang isa ka libo ka tuig nakompleto na, si satanas pagabuhian gikan sa iyang pagka-priso, ug mogawas aron sa *paglimbong sa mga na sod* nga anaa sa upat ka suok sa kalibotan...aron iya silang tigomon alang sa pakiggubat....ug sila misaka sa pinakalapad nga patag sa kalibotan ug ilang gilibotan ang kampo sa mga balaan ug ang hinigugmang syudad, ug ang kalayo mikanaog gikan sa langit ug gilamoy sila (Gipadayag 20:7-9).

Nganong buhian man sa Dios si satanas niining maong hamubo nga panahon? Ang ra son mao nga aron kadtong mga wala makauyon kang Cristo diha sa ilang mga kasing-ka sing apan nagpaka-aron ingnon lang nga masinugtanon panahon sa Iyang paghari mada yag gayod. Ug unya mahimo na silang hukman sa makataronganon nga paagi. Kana mao na ang katapusang pagsulay.

Alang sa samang rason, si satanas gitugotan nga mamuhat dinhi sa kalibotan karon—aron nga kadto sila nga napungot kang Cristo diha sa ilang mga kasing-kasing mapada yag ug sa katapusan mahukman. Homan nga ang Dios wala na magkinahanglan nga mo gamit kang satanas aron mopatuman sa Iyang balaanong katuyoan, ang maglilimbong itambog ngadto sa linaw nga kalayo aron sakiton didto hangtod sa hangtod (Gipadayag 20:10).

Ang Pagpangandam Alang Sa Umaabot Nga Kalibotan

Preparing For The Future World

Kon ikaw naghinulsol ug mituo sa ebanghelyo, nakapasar ikaw sa pasiuna ug pinaka-importanteng pagsulay sa niining kinabuhia. Hinoon, ayaw paghuna-huna nga dili na magpadayon ang pagsulay kanimo aron nga ang Dios makakita sa imong mapadayunon nga pagsunod ug pagkamatinud-anon ngadto Kaniya. Kadto lamang mga ”nagpadayon diha sa pagtuo” mao ang ipakita didto sa atubangan sa Dios ingon nga ”balaan ug walay sala” (Colosas 1:22-23).

Sa unahan niini, klaro kaayo gikan sa Kasulatan nga ang tanan kanato usa niana ka adlaw mobarog atubangan sa lingkoranan sa paghukom sa Dios, diin nianang panahona kita tagsa-tagsa nga hatagan ug ganti sumala sa atong pagkamasinugtanon dinhi sa kali botan. Busa kita gisulayan aron nga makita ang atong pagka-angayan sa mga umaabot nga mga ganti didto sa gingharian sa Dios.

Si Pablo nagsulat,

> Apan ikaw, nganong imo mang gihukman ang imong igsoon? Ug ngano nga ikaw dili man magrespeto sa imong igsoon? *Kay kitang tanan moba rog sa atubangan sa lingkoranan sa paghukom sa Dios.* Kay nahisulat na, ”Samtang Ako buhi, nag-ingon ang Dios, ang matag tuhod moluhod nganhi Kanako, ug ang tanang dila maghatag ug pagdayeg ngadto sa Dios. ”Busa ang *matag-usa maghatag ug husay sa iyang kaugalingon ngadto sa Dios* (Ro ma 14:10-12).
>
> Kay kitang tanan mangatubang sa lingkoranan sa paghukom ni Cristo, aron nga ang matag-usa kanato pagagantihan tungod sa iyang binuhatan sa lawas, sumala sa iyang binuhatan, maayo man o daotan (2 Corinto 5:10).
>
> Busa ayaw pagpanghukom sa wala pa ang panahon, kondili paghulat hang tod moabot ang Ginoo kinsa magdala ngadto sa kahayag sa mga butang nga gitaguan sa kangitngit ug *paga-ablihan ang motibo sa matag kasing- kasing sa tawo; ug unya ang matag pagdayeg sa tawo moabot kaniya gikan sa Dios* (1 Corinto 4:5).

Unsa Man Ang Mga Ganti?

What Will Be The Rewards?

Unsa man gayod ang tukma nga ganti nga ihatag ngadto kanila nga nakapamatuod sa ilang gugma ug pagsunod kang Jesus?

Ang Kasulatan naghisgot sa pinaka gamay duha ka managlahi nga ganti—pagdayeg nga gikan sa Dios ug dugang pang kahigayonan sa pag-alagad Kaniya. Parihas kini nga gipadayag diha sa sambingay ni Jesus mahitungod sa usa ka inila nga tawo:

> Busa Siya miingon, ”adunay usa ka inila nga tawo nga miadto sa laing nasod aron pagdawat sa iyang gingharian, ug unya miuli. Ug iyang gitawag ang napulo sa iyang mga sulogoon, ug gihatagan silag napulo ka mga salapi ug siya miingon kanila, ”pagnegosyo kamo uban niini hangtod ako mahibalik”. Apan ang mga molupyo sa maong gingharian nangasuko ug nagpadala ug mga tawo ngadto kaniya ug miingon,”dili kami gusto nga siya mahimo nga among hari”, Ug miabot ang panahon nga sa dihang siya nakauli na gikan sa iyang paghari, mimando siya nga ang maong napulo ka sulogoon nga iyang gipanghatagan ug kwarta ipatawag aron mahibalo siya kon unsang negosyoha ang ilang gihimo. Ug ang una mipakita ug miingon, ”agalon ang imong kwarta nitubo ug lain pang napulo ka kwarta”! Ug siya miingon ”maayo nga pagkabuhat, maayo nga sulogoon, tungod kay kasa ligan ka man sa ginagmayng mga butang, saligan ko ikaw ug napulo ka mga

> syudad." Ug ang ika-duha nga sulogoon miabot ug miingon, "ang imong kwarta agalon mitubo ug lain pang lima!" Ug siya miingon usab sa maong sulogoon, "himoon ko ikaw nga sinaligan sa lima ka mga syudad". Ug ang lain pang sulogoon miabot ug miingon, "Agalon ania ang imong kwarta, nga akoa lamang gilukot sulod sa panyo; kay ako nahadlok kanimo, tungod kay ikaw sigurista nga tawo; ikaw nagapangibot sa wala nimo gitukod, ug nag-ani sa wala nimo itanom. "Ug siya miingon sa sulogoon, "pinaagi sa imong kaugalingong mga pulong ako magahukom kanimo, ikaw nga walay hinungdan nga sulogoon. Nakahibalo ka nga ako sigurista nga tawo nga naga-ibot sa wala nako gitukod ug nag-ani sa wala nako itanom. Nan ngano man nga wala nimo gibutang sa bangko ang akong kwarta, ug sa imo untang pag-anhi makakolekta na unta ako sa akong kwarta uban sa tubo?" Ug siya miingon ngadto sa mga nagyampungad sa mga kalye," kuhaa ang kwarta gikan kaniya ug ihatag kini ngadto sa nagbaton sa napulo ka kwarta." Ug sila miingon kaniya, "Agalon aduna na siyay napulo ka kwarta"! Ug Ako maga-ingon kaninyo, nga kanila nga aduna nay ilaha ihatag pa gayod ang dugang pa, apan kanila nga walay ilaha, bisan gani ang anaa kanila kuhaon pa gayod. Apan kining akong mga kaaway, kinsa dili gusto nga ako magmando ngadto kanila, dad-a sila diri, ug pamatya sila sa akong atubangan". (Lucas 19:12-27).

Sa klaro gayod, si Jesus mao ang gipakita pinaagi sa maong inila nga tawo diin mila kaw apan mibalik ra usab. Sa dihang mobalik na si Jesus, kita mohatag ug husay alang sa atong gipangbuhat uban sa mga gasa, abilidad, buluhaton, ug mga kahigayonan nga gihatag Niya kanato, nga mao usab ang gipasabot niadtong tag-isa ka kwarta nga giha tag sa kada-usa niadtong mga sulogoon diha sa maong sambingay. Kon kita nahimong matinud-anon, kita pagagantihan uban sa pagdayeg gikan Kaniya ug hatagan ug kaga hom sa pagtabang Kaniya nga magmando diri sa yuta (2 Timoteo 2:12; Gipadayag 2:26-27; 5:10; 20:6) nga gisimbolohan sa mga syudad nga maoy gibantayan sa mga matinud-anong sulogoon nga gihatagag kagahom diha sa maong sambingay.

Ang Pagkapatas Sa Hukom Alang Kanato Sa Umalabot

The Fairness Of Our Future Judgment

Lain pang sambingay nga gisulti ni Jesus ang nagsaysay sa pagka-patas sa atong paghukom sa umaabot:

> Kay ang gingharian sa langit nahisama sa usa ka tag-iya ug yuta nga nila kaw sayo sa buntag aron pagpangitag mga trabahador alang sa iyang para san. Ug sa dihang nagkasinabot na siya ug ang iyang mga trabahador sa sweldo nga usa ka denario alang sa isa ka adlaw, iya silang gipadala ngadto sa iyang parasan. Ug sa pag-abot sa ikasiyam ang takna sa kabuntagon migawas siya ug iyang nakita ang uban pa nga nagtindog lamang sa merka do; ug kanila miingon siya, "kamo usab pangadto sa parasan, ug kon unsay sakto akong ihatag kaninyo. "Ug busa sila miadto. Ug migawas na usab siya sa ika-napulog duha sa kaudtuhon ug sa ika-

> tulo ang takna sa kahaponon ug gibuhat ang susama ra gihapon. Ug sa ika-lima na ang tak na sa kahaponon, siya migula na usab ug nakita ang pipila nga nagtindog lamang. Ug siya miingon kanila, ”nganong nagtindog raman kamo diri nga walay gibuhat sa tibook adlaw?” Ug sila miingon kaniya, ”kana tungod kay walay mikuha kanamo aron suholan.” Ug siya miingon kanila, ”pangadto kamo sa parasan.” Ug sa dihang gabii na, ang tag-iya sa maong parasan miingon ngadto sa kapatas, ”tawga ang mga trabahador ug bayari sa ilang mga suhol, gikan sa katapusang grupo ngadto sa nahiuna.” Ug sa dihang ang mga sinuhulan nga nagsugod sa ika-lima sa kahapunon miduol, ang matag-usa nakadawat ug tag-isa ka denario. Ug sa dihang miduol na kadtong unang mga trabahador, nagtuo sila nga sila makadawat ug dugang; apan sila nakadawat ug tag-isa lang gihapon ka denario. Ug sa dihang ila na kining nadawat, mireklamo sila sa tag-iya sa yuta, ug miingon, ”kining naulahi nga mga tawo nagtrabaho sulod sa isa lamang ka oras, ug imo silang gihimo nga parihas ra kanamo nga maoy naghago gayod pag-ayo ug nag-antos sa kainit sa adlaw.” Apan siya mitubag ug miingon ngadto sa usa kanila, ”higala wala ako magbuhat ug sayop kanimo; dili ba nakigsabot man kamo kanako alang sa usa ka denario? Kuhaa ang alang kanimo ug lakaw, apan ako na ngandoy nga mohatag ngadto niining katapusang tawo ug sama sa imong nadawat. Dili ba makataronganon alang kanako ang pagbuhat kon unsay akong gipa ngandoy nga buhaton sa akong gipanag-iyahan? O kaha ang inyong mga mata nangabugho tungod kay ako manggihatagon?” Busa ang naulahi maoy nag-una, ug ang una maoy naulahi (Mateo 20:1-16).

Si Jesus wala magtudlo dinhi niini nga sambingay nga ang tanan nga mga alagad sa Dios modawat ug parihas ra nga ganti sa katapusan, ingon nga kana dili lamang kay dili patas, kondili kasupak usab sa daghan pang uban nga mga nahisulat (pananglitan, tan-awa ang Lucas 19:12-27; 1 Corinto 3:8).

Ang gitudlo hinoon ni Jesus mao nga ang matag-usa ka sulogoon sa Dios pagaganti han, dili lamang basi sa unsa ang ilang nabuhat alang Kaniya, kondili basi sa kahigayo nan nga Iyang gihatag kanila. Ang isa ka oras nga mga trabahador diha sa sambingay ni Cristo mahimong motrabaho ug tibook adlaw kon gihatagan pa silag kahigayonan sa tag iya sa yuta. Busa kadtong naghimo gayod kutob sa ilang makaya sulod sa osa ka oras nga kahigayonan gigantihan ug parihas ra uban niadtong gihatagan ug kahigayonan nga motrabaho sa tibook adlaw.

Busa usab, ang Dios naghatag ug nagkalahi-lahi nga kahigayonan ngadto sa matag-usa sa Iyang mga sulogoon. Ngadto sa uban naghatag Siyag dagkong mga kahigayonan aron pag-alagad ug pagpanalangin sa liboan ka mga katawhan uban sa paggamit ug kahibulongan nga mga gasa nga Iyang gihatag ngadto kanila. Ngadto sa uban naghatag Siyag mas gamay nga kahigayonan ug mga gasa, apan makadawat gihapon silag parihas ra nga ganti sa katapusan kon sila managsama nga matinud-anon sa unsay gihatag sa Dios kanila.[69]

---

[69]Kini nga sambingay wala usab magtudlo nga kadtong naghinulsol sa batan-on pa nga edad ug matinud-anon nga naghago sa pipila ka mga tuig pagagantihan ug parihas lamang niadtong naghinulsol sa katapu sang tuig sa ilang kinabuhi ug matinud-anong nag-alagad sa Dios sa isa lamang ka tuig. Kana dili gayod patas, ug dili ibasi sa kahigayonan nga gihatag sa Dios sa matag-usa, ingon nga ang Dios naghatag ug kahigayonan sa paghinulsol ngadto

Ang Panapos
The Conclusion

Wala gayoy mas importante pa gawas sa pagsugot sa Dios, ug moabot ang adlaw nga ang matag-usa masayod niana. Ang mga maalamong tawo nakahibalo niana karon ug mobuhat usab.

> Ang katapusan, homan mabati ang tanan, mao nga: kahadloki ang Dios ug tumana ang Iyang mga sugo, tungod kay kini alang sa matag-tawo. Kay ang Dios magdala sa matag binuhatan ngadto sa paghukom, ang matag-butang nga gitaguan, maayo ug daotan (Ecclesiastes 12:13-14).

Ang ministro nga nanghimog tinun-an nagsugot sa Dios uban sa tibook niyang kasing-kasing ug nagbuhat sa matag-butang nga iyang mabuhat aron pagpasabot sa iyang mga gihimong tinun-an sa pagbuhat sa ingon!

Alang sa dugang pang pagtuon mahitungod niining importante nga topiko sa umala bot nga paghukom, tan-awa ang Mateo 6:1-6,16-18; 10:41-42; 12:36-37; 19:28-29; 25:14- 30; Lucas 12:2-3; 14:12-14; 16:10-13; 1 Corinto 3:5-15; 2 Timoteo 2:12; 1 Pedro 1:17; Gipa dayag 2:26-27; 5:10; 20:6.

KAPITULO BAYNTE SIYAM
CHAPTER TWENTY NINE
Tugob nga Kalipay ug sa Katapusan nga mga Panahon
Rapture And The End Times

---

sa matag-usa sa tibook nilang kinabuhi. Busa kadtong naghago ug ta as-taas modawat ug dugang pang ganti kay niadtong naghago ug dyotay lamang.

Sa dihang si Jesus naglakaw ibabaw sa kalibotan ingon nga tawo, Siya sa klaro gayod nagsugilon sa Iyang mga disipolo nga Siya mobiya ug unya mobalik alang kanila sa gikatakda nga adlaw. Kon Siya mobalik na, Iya silang dal-on didto sa langit uban Kaniya (kini mao ang gitawag sa mga modernong Cristohanon ug ”ang pagsak gaw”). Pananglitan, usa ka gabii niana sa wala pa Siya gilansang, si Jesus misugilon sa Iyang napulog usa ka matinud-anong mga apostoles:

> Ayaw tugoti nga maguol ang inyong mga kasing-kasing; tuo sa Dios ug tuo usab kamo Kanako. Sa balay sa Akong Amahan adunay dag hang mga puloy-anan; kon dili pa kini tinuod dili ko unta kamo sultihan; kay moadto Ako ug mag-andam ug dapit alang kaninyo. Ug kon makaadto na Ako ug maka-andam ug dapit alang kaninyo, *mobalik Ako pag-usab, ug dawaton Ko kamo nganhi Kanako,* aron kon asa Ako, atua usab kamo (Juan 14:1-3).

Klarong gipasabot sa mga pulong ni Jesus ang posibilidad sa Iyang pagbalik sam tang buhi pa ang napulog usa. Gani, homan makabati sa gipanulti ni Jesus, sila yano gayod nga nagdahom nga Siya mobalik alang kanila samtang buhi pa sila.

Si Jesus usab balik-balik nga nagpasidaan sa Iyang mga disipolo nga *mag-andam* alang sa Iyang pagbalik, nga sa makausa pa nagpasabot sa posibilidad sa Iyang pagbalik samtang mga buhi pa sila (tan-awa ang pananglitan diha sa Mateo 24:42-44).

Ang Umalabot Nga Pagbalik Ni Jesus Diha Sa Mga Sinulat

Jesus’ Imminent Return In The Epistles

Ang mga apostoles nga nagsulat sa Bag-ong Testamento sa klaro gayod nagpama tuod sa ilang gituohan nga si Jesus mahimong mobalik samtang buhi pa ang ilang mga magbabasa sa unang siglo. Pananglitan, si Santiago nagsulat:

> Busa, pagmapailubon mga kaigsoonan hangtod nga moabot ang Ginoo. Tan-awa ang mga mag-uuma nga naghulat sa hamili nga pag pangunod sa yuta, nga nagmapailubon mahitungod niana, hangtod nga naabtan kini sa una ug katapusang mga ulan. Kamo usab pagmapasensyahon; lig-ona ang inyong mga kasing-kasing, *kay ang pag-abot sa Ginoo haduol na* (Santiago 5:7-8).

Wala untay rason nga si Santiago magpasidaan sa iyang mga magbabasa sa pagma pailubon alang nianang dili mahitabo samtang buhi pa sila. Siya nagtuo hinoon, nga ang pagbalik sa Ginoo ”haduol na”. Subay sa plastada, si Santiago nagsulat sa panahon nga ang iglesia nag-antos sa mga paglutos (Santiago 1:2-4), usa ka panahon nga ang mga magtutuo natural lamang gayod nga mangandoy sa pagbalik sa ilang Ginoo.

Sa susama niini, si Pablo klaro usab nga nagtuo nga si Jesus mahimong mobalik sulod sa panahon nga buhi pa ang iyang mga ka-edad:

> Apan dili namo gusto nga dili kamo makahibalo, mga igsoon, mahi tungod niadtong mga nangamatay na, aron dili kamo masubo, sama sa uban nga

> walay paglaom. Kay kon kita nagtuo nga si Jesus namatay ug nabuhi pag-usab, sa samang paagi ang Dios magadala uban Kaniya niadtong mga nangamatay diha kang Jesus. Kay kini among isulti kaninyo pinaagi sa pulong sa Ginoo, *nga kita nga mga buhi pa, ug nagpabilin hangtod sa pag-abot sa Ginoo,* dili mag-una niadtong mga nangamatay na. Kay ang Ginoo mismo mokana og gikan sa langit uban sa usa ka singgit, uban sa tingog sa arkang hel, ug uban sa trumpeta sa Dios; ug ang mga nangamatay diha kang Cristo mabanhaw pag-una. *Ug unya kita nga mga buhi pa ug nagapabilin pagasakgawon uban kanila ngadto sa kapanganoran aron sugaton ang Ginoo diha sa kahanginan,* ug busa kita uban na unya kanunay sa Ginoo. Busa dasiga ang usag-usa uban niini nga mga pulong (1 Tesalonica 4:13-18).[70]

Gikan niini makat-onan usab nato nga inig balik ni Jesus gikan sa langit, ang mga lawas sa nangamatay na nga mga magtutuo mabanhaw ug, kuyog sa mga magtutuo nga buhi pa sa Iyang pag-abot, ”pagasakgawon aron mosugat sa Ginoo didto sa kaha nginan” (ang pagsakgaw). Tungod kay si Pablo usab nagsugilon nga si Jesus magdala uban Kaniya gikan sa langit niadtong mga nangamatay ”diha Kaniya”, kita maka hukom lamang nga sa pagsakgaw, ang mga espiritu sa langitnong mga magtutuo idugtong ngadto sa ilang bag-o pa nabanhaw nga mga lawas.

Si Pedro usab nagtuo nga ang pag-abot ni Jesus hapit na sa dihang gisulat niya ang iyang unang panulat:

> Busa, hikti ang inyong mga huna-huna alang sa pagbuhat, pagmaig mat diha sa espiritu, *ipahimutang sa kompleto gayod ang inyong paglaom diha sa grasya nga pagadalhon diha kaninyo kon ipada yag na si Jesu-Cristo....Ang katapusan sa tanang butang haduol na;* busa, pagbaton ug maayong paghukom ug maigmat nga espiritu alang sa katuyuan sa pag-ampo....apan alang sa kahimtang nga inyong gipakig-ambitan ang mga pag-antos ni Cristo, pagsadya kanunay; *aron nga inig padayag na usab sa Iyang himaya, kamo magsadya* uban ang grabe nga kalipay (1 Pedro 1:13, 4:7, 13).[71]

Sa katapusan, sa dihang si Juan nagsulat sa iyang mga sulat alang sa kaiglesia han, siya usab nagtuo nga ang katapusan haduol na ug nga ang mga magbabasa sa iyang mga adlaw mahimong makakita sa pagbalik ni Jesus:

> Mga anak, *katapusan na nga takna*; ug sama sa inyong nadungog nga ang anti cristo moabotay, bisan gani karon daghan nang mga anticristo ang nanungha; gikan niini *kita masayod nga mao na kini ang katapusang takna....*Busa karon, mga gagmay kabataan, pabi

---

[70] uban pang pipila ka mga bersikolo nga nagpakita sa pagtuo ni Pablo nga si Jesus posibling mobalik samtang buhi pa ang mga sama kaniyag pangidaron: Filipos 3:20;1 Tesalonica 3:13;5:23; 2 Tesalonica 2:1-5; 1 Timoteo 6:14-15; Tito 2:11-13; Hebreohanon 9:28.

[71] uban pang mga bersikolo nga nagpaila sa pagtuo ni Pedro nga si Jesus mahimong mobalik samtang buhi pa ang iyang mga ka edad: 2 Pedro 1:15-19; 3:3-15.

> lin diha Kaniya, *aron nga sa dihang Siya mopakita, kita makaba ton ug kompyansa ug dili motago gikan Kaniya tungod sa kaulaw kon moabot na Siya*....Mga hinigugma,karon mga anak kita sa Dios, ug wala pa gayod nato hisayri kon maunsa gayod kita. *Kita na sayod, nga kon Siya mopakita na, kita mahisama Kaniya, kay kita makakita Kaniya* sa Iya gayong pagka Siya. Ug ang matag usa nga nagpahimutang niini nga paglaom diha gayod Kaniya nagputli sa Iyang kaugalingon, ingon nga Siya putli (1 Juan 2:18,28;3:2-3).

Ang Iyang Pagkalangan
His Delay

Kon lantawon pagbalik ang niaging 2,000 ka tuig, kita makaamgo nga si Jesus wala gayod mobalik sama kadali sa gilaoman sa mga apostoles. Bisan gani sa ilang mga adlaw o kapanahonan, aduna nay nagsugod sa pagduha-duha kon si Jesus moba lik ba *gayod* kon ibasi sa kataas na sa panahon sukad sa Iyang pagbiya. Sa dihang ang kinabuhi ni Pedro hapit na matapos, pananglitan (2 Pedro 1:13-14), si Jesus wala pa gihapon mobalik, ug busa si Pedro diha sa iyang katapusang sulat nagsulat ngadto kanila nga adunay pagduha-duha:

> Hibaw-i kini una sa tanan, nga sa katapusang mga adlaw moabot ang mga mabugal-bugalon uban sa ilang mga pagbugal-bugal, nga magasunod sa ilang kaugalingong pangibog, ug magaingon, ”Asa naman ang saad sa Iyang pag-abot? Kay sukad nga nangamatay ang atong mga amahan, ang tanan nagpabilin nga mao ra gihapon sukad pa sa pagsugod sa kabuhatan”. Kay sa dihang magpabilin sila niini, kini na ka pahimo kanila nga daw wala masayod nga pinaagi sa pulong sa Dios ang kalangitan nahimong anaa dugay na nga panahon ang nilabay ug ang kalibotan naporma gikan sa tubig ug pinaagi sa tubig, diin pinaagi usab niini ang kalibotan giguba, sa dihang gilunopan sa tubig. Apan ang kasamtangang mga langit ug yuta pinaagi sa Iyang mga pulong ginatagana alang sa kalayo, ginatipigan alang sa paghukom ug sa pagkalaglag sa mga tawo nga dili diosnon. Apan ayaw tugoti nga kining maong kasayuran mahanaw gikan sa inyong nahi baw-an, mga hinigugma, nga uban sa Ginoo ang isa ka adlaw samag isa ka libo ka tuig, ug ang isa ka libo ka tuig daw isa ka adlaw. Ang Ginoo dili maglangan mahi tungod sa Iyang saad, sama sa pagkalangan langanon nga giisip sa uban, apan mapasensyahon alang kaninyo, ug wala ma ngandoy nga adunay malaglag kondili nga ang tanan moda ngat sa paghinul sol. Apan ang adlaw sa Dios moabot sama sa kawatan, diin ang mga langit mahanaw uban sa pagdaguok ug ang mga kabtangan manga laglag uban sa grabe nga kainit, ug ang kalibotan ug ang tanang kabuhatan mangasunog (2 Pedro 3:3-10).

Si Pedro nagpanghimatuod nga ang hinungdan sa pagkalangan ni Jesus mao ang Iyang gugma ug kalooy—gusto Niyang hatagan ang mga tawo ug dugang pang pana hon aron maghinulsol. Apan siya nagpanghimatuod usab nga si Jesus siguro gayong mobalik. Kon Siya mobalik na, mobalik Siya diha sa grabe nga kaligotgot.

Ang Kasulatan kanunayng klaro, ingon sa atong makita, nga ang pagbalik ni Cris to uban sa kaligotgot mosunod homan sa mga katuigan nga adunay wala dahoma nga dakong kasakitan sa tibook kalibotan ug sa pagbobo sa kaligotgot sa Dios ngadto sa mga daotan. Daghan sa mga gihisgutan sa libro sa Gipadayag nga naglakip sa maong umaabot nga yugto sa panahon. Sama sa atong makita sa unahan sa atong pagtuon, ang Kasulatan nagpaila nga adunay pito ka tuig sa kasakitan nga umaa bot. Dili kaduha-duhaan nga ang Pagsakgaw sa iglesia mahitabo sa panahon nga ang pito ka tuig nga kasakitan haduol na o nahitabo na sa akto.

Kanus-a Man Gayod Tukma Nga Mahitabo Ang Pagsakgaw?
When Exactly Does The Rapture Occur?

Ang pangutana nga sa kasagaran nagbahin-bahin sa mga Cristohanon mao ang mahitungod sa Pagsakgaw. Ang uban nag-ingon nga ang Pagsakgaw mahitabo sa dili pa ang pito ka tuig nga kasakitan ug busa mahitabo kini bisan unsang orasa. Ang uban usab moingon nga kana mahitabo mismo sa tunga-tunga sa pito ka tuig nga kasakitan. Duna poy uban nga moingon nga kana mahitabo usa ka higayon paglabay sa tunga-tunga sa maong pito ka tuig nga kasakitan. Ug dunay uban usab nga nag-ingon nga ang Pagsakgaw sa iglesia mahitabo sa panahon sa puno nga kaligotgot nga pagbalik ni Jesus diha sa katapusan sa kasakitan.

Kini nga hisgotanan dili gayod angay nga makapabahin-bahin, ug ang tanan nii ning upat ka mga grupo kinahanglang makadomdom nga silang tanan miuyon nga ang Paksakgaw mahitabo sa sulod o kaha sa haduol na ang maong pito ka tuig. Kana mao ang patas ug sigpit nga lantawanan diha sa linibo ka tuig na nga kasaysa yan. Busa imbis nga magbahin-bahin o dili mag-uyonay, mas maayo pa hinoon nga mag kalipay kita sa atong pag-uyonay! Ug bisag unsa pay gituohan sa matag usa kanato, dili gayod kini makapausab sa kon unsay tukma gayod nga mahitabo.

Sa pagpamulong niana, ako nagsulti kanimo nga sa nilabay nga unang baynte sing ko ka tuig sa akong Cristohanong kinabuhi, ako nagtuo nga ang Pagsakgaw mahitabo sa wala pa ang pito ka tuig nga Kasakitan. Nagtuo ako niana tungod kay mao man usab kana ang gitudlo kanako, ug ako usab dili gusto nga mosusi pa gayod kon unsay akong mabasa sa libro sa Gipadayag. Apan, sa dihang akong gitun-an ang Kasulatan alang sa akong kaugalingon, nagsugod usab ako sa pagpakadawat ug lahi nga panglantaw. Busa magdungan kita ug lantaw sa kon unsay gisulti sa Biblia ug tan-awon kon unsa ang paghukom nga mahimo natong makuha. Bisan kon wala ako mamugos kanimo sa pag-tipon sa akong grupo, gikinahanglan gihapon ang atong paghigugma ay sa usag-usa!

Ang Wali Didto Sa Bukid Sa Mga Olibo
The Olivet Discourse

Magsugod kita pinaagi sa paghatag ug pagtagad sa ika 24 nga kapitulo sa ebang helyo ni Mateo, usa ka bahin sa Kasulatan nga patukoranan mahitungod sa mga panghitabo sa katapusang mga takna ug sa pagbalik ni Jesus. Giparisan sa ika-25 nga kapitulo sa Mateo, kini sila nasayran nga mao *ang Wali didto sa bukid sa mga Olibo*, tungod kay ang maong mga kapitulo maoy talaan sa wali nga gihatag ni Jesus ngadto sa pipila sa Iyang mga suod nga mga

disipolo[72]didto sa Bukid sa mga Olibo. Samtang basahon nato kini,makakat-on kita mahitungod sa daghang mga panghita bo sa katapusang mga takna, ug atong hatagan ug pagtagad ug unsay paghukom sa mga disipolo ni Jesus, nga maoy Iyang gipahinungdan sa maong wali, mahitungod sa oras sa Pagsakgaw:

> Ug si Jesus migula gikan sa templo ug unya mibiya palayo sa dihang ang Iyang mga disipolo miabot aron ipakita ang mga patukod sa tem plo ngadto Kaniya. Ug Siya mitubag ug miingon kanila, ”wala ba nin yo makita kining tanan nga mga butang? Sa pagkatinuod Ako maga ingon kaninyo, walay bisan isa ka bato dinhi nga mahibilin, nga dili pagalumpagon.” Ug samtang Siya naglingkod didto sa Bukid sa mga Olibo, ang mga disipolo misekreto pagduol Kaniya, ug miingon,” Sultihi kami, kanus-a man mahitabo kining mga butanga, ug unsa may timailhan sa Imong pag-abot, ug sa katapusan sa mga katuigan”? (Mateo 24:1-3).

Ang mga disipolo ni Jesus gustong masayod mahitungod sa umalabot. Sila gustong mahibalo sa tukma gayod kon kanus-a pagagun-obon ang mga patu kod sa templo (sumala sa bag-ohay palang nga gisulti ni Jesus), ug kon unsa ang timaan sa Iyang pag-abot ug sa katapusan sa mga katuigan.

Sa pagbalik-lantaw niana, atong masayran nga ang mga patukod sa templo gilumpag sa kompleto gayod sa tuig 70 A.D. sa heneral nga si Tito ug mga Ro manhong kasundalohan. Kita nasayod usab nga si Jesus wala pa gayod moba lik aron pagtigom sa iglesia diha Kaniya, busa ang maong duha ka mga pang hitabo dili gayod mahitabo dayon.

Si Jesus Mitubag Sa Ilang Mga Pangutana
Jesus Answers Their Questions

Daw morag wala itala ni Mateo ang tubag ni Jesus sa unang pangutana mahitu ngod sa umaabot nga pagkagun-ob sa mga patukod sa templo, samtang si Lucas nag himo niana sa iyang Ebanghelyo (Lucas 21:12-24). Sa Ebanghelyo ni Mateo, si Jesus diha-diha nagsugod sa pagsulti mahitungod sa mga timailhan nga mag-una sa Iyang pagbalik ug sa katapusan sa katuigan:

> Ug si Jesus mitubag ug miingon kanila, ”bantayi nga walay usa nga magpahisalaag *kaninyo*. Kay daghan ang moanhi sa Akong ngalan, ug moingon, ’ako ang cristo’, ug mopahisalaag sa daghan. Ug *kamo* makadungog ug mga gubat ug mga hungihong mahitungod sa mga gubat; bantayi nga dili *kamo* mahadlok, kay ang maong mga butang kinahanglan mahitabo, apan dili pa kana ang katapusan. Kay ang usa ka nasod mobarog

[72] Ang Marcos 13:3 naghingalan ug upat nga didto:si Pedro,si Santiago,si Juan ug si Andres.Sa laing bahin,ato usab makit-an ang Wali didto sa bukid sa mga Olibo nga nahitala usab sa Marcos 13:1-37 ug Lukas 21:5-36.Ang Lucas 17:22-37 naglangkob usab ug parihas nga impormasyon.

> batok sa usa ka nasod, ug ang usa ka gingha rian batok sa laing gingharian, ug sa nagkalain-laing mga lugar aduna unyay mga kagutom ug mga linog. Apan ang tanan niining mga butanga sama lamang sa sinugdanang mga pag-antos sa usa ka manganakay" (Mateo 24:4-8).

Klaro kaayo gikan sa pagsugod niining mao nga wali nga si Jesus nagtuo nga ang Iyang mga disipolo buhi pa gayod sa pagkahitabo sa mga panghitabo nga mopadu long ngadto sa Iyang pag-abot. Masayran kon kapila Niya gigamit ang pulong nga *kamo*. Si Jesus naggamit sa pulong *kamo* sulod sa labing minos kawhaan ka higayon diha lamang sa ika-24 nga kapitulo, busa ang Iyang mga tigpaminaw nagtuo nga sila buhi pa gayod niining mga panahona ug makakita sa gipamulong ni Jesus.

Sa klarohay, kita nasayod nga ang tanang disipolo nga naminaw kang Jesus niad tong tungora dugay nang nangamatay. Sa laing bahin, dili usab kita makahukom nga si Jesus nangilad kanila, kondili, mismo Siya usab wala masayod sa tukma nga oras sa Iyang pagbalik (Mateo 24:36). Daw morag posibli gayod alang sa mga nakabati sa Iyang Wali didto sa Bukid sa mga Olibo nga sila buhi pa sa Iyang pagbalik.

Ang unang gihatagag pagtagad ni Jesus mao nga ang Iyang mga disipolo dili gayod mailad sa peke nga mga cristo, ingon nga daghan gayod ang maingon niini sa katapusang mga adlaw. Kita nasayod nga ang anticristo mismo mahimong peke nga cristo, nga maglimbong sa kadaghanan diha sa kalibotan. Sila maga-isip kaniya nga kahibulongang manluluwas.

Si Jesus nag-ingon nga aduna unyay mga gubat, mga kagutom ug mga linog, apan iyang gipasabot nga ang maong mga panghitabo *dili* mga timaan sa Iyang pag-abot, kondili "sama lamang sa manganakay nga nagbati". Luwas nga isugilon nga ang maong mga timaan nanghitabo sa ulahing duha ka libo ka tuig. Sa laing bahin, si Je sus sunod nga namulong ug usa ka butang nga wala pa mahitabo.

Ang Kasakitan Sa Tibook Kalibotan Nagsugod
Worldwide Tribulation Begins

> Ug unya itugyan *kamo* nila sa mga kasakitan, ug *kamo* ilang patyon, ug kasilagan kamo sa tanang kanasoran tungod ug alang sa Akong ngalan. Ug nianang panahona daghan ang mangapukan ug magbudhiay ug maligotgot sa usag-usa. Ug daghang mga peke nga mga propeta ang manungha ug magpahisalaag sa daghan. Ug tu ngod kay mo daghan man ang mga malinapason sa balaod, ang gugma sa kadaghanan sa mga tawo mabugnaw. Apan ang usa nga mopadayon hangtod sa katapusan, maoy maluwas. Ug kini nga ebanghelyo sa gingharian igawali sa tibook kalibotan aron magsilbi nga pamatuod sa tanang kanasoran, ug unya ang katapusan moabot (Mateo 24:9-14).

Sa makausa pa, imo ba nga napangutana kadtong mga nakadungog gayod kang Je sus niadtong adlawa nga, "nagdahom ba kamo nga kamo mabuhi pa aron makakita sa katumanan niining mga butanga?" Sila sa klaro gayod motubag ug Oo. Si Jesus kanunay naggamit sa pulong nga *kamo*.

Sama sa bag-o palang nato nabasa, homan sa ”pagbati sa manganakay” moabot ang usa ka panghitabo nga sa klaro gayod wala pa mahitabo, usa ka panahon nga walay sama, nga tibook kalibotang pagpanglutos sa mga Cristohanon. Kita kaligotgotan sa ”*tanang kanasoran*” o sa litiral gayod, ”tanang grupo sa mga katawhan o katribu han.” Siya naghisgot mahitungod sa usa ka klarong tukma nga panahon nga kana mahitabo, dili pangkinatibuk-ang panahon nga moabot ug ginatos ka katuigan, tungod kay Siya miingon sa pinakasunod nga sugilon, ”Ug *niana unya nga panahon* daghan ang mangapukan ug magbudhiay ug maligotgot sa usag-usa”.

Ang Iyang sugilon sa klaro gayod naghisgot sa pagpangapukan sa mga Cristoha nong mga magtutuo kinsa maligotgot na unya sa ubang magtutuo, ingon nga ang mga dili magtutuo ”dili usab mapukan” ug unya maligotgot sila sa usag-usa. Unya, kon magsugod na ang tibook kalibotan nga pagpanglutos, ang resulta mao ang dakong kasakitan sa daghan nga mga nag-angkon nga mga sumusunod ni Cristo. Bisan pa kon sila mga tinuod o peke nga mga magtutuo, mga karnero o mga kanding, *daghan* ang mangapukan, ug sila sa ilang pagbiya motug-an usab ngadto sa nagapanglutos nga otoridad mahitungod sa timailhan sa ubang mga magtutuo, nga maligotgot niadtong ilang giangkon kaniadto nga ilang gihigugma. Ang resulta mao ang pagkaputli sa iglesia sa tibook kalibotan.

Ug unya mahitabo usab ang pagtungha sa mga peke nga mga propeta. Diin usa niana ilado kaayo nga gipakita sa libro sa Gipadayag ingon nga kakonsabo sa anticris to (Gipadayag 13:11-18; 19:20; 20:10). Ang pagka masinupakon sa balaod modaghan hangtod sa kahimtang nga ang nahibiling dyotay nga paghigugma diha sa kasing-ka sing sa mga tawo mahurot, ug ang mga makasasala mahimong mosamot pa sa pagka walay pagbati.

Ang Mga Nagsakripisyong Mga Biktima Ug Ang Mga Nakalahutay

Martyrs And Survivors

Bisan kon si Jesus nagsulti nang daan nga ang mga magtutuo kawad-an sa ilang mga kinabuhi (Mateo 24:9), dili ang tanan makasinati niana, tungod kay Siya nagsaad nga kadtong makalahutay hangtod sa katapusan maluwas (Mateo 24:13). Kana mao, nga kon dili nila tugotan ang ilang kaugalingon nga ilaron sa peke nga cristo o mga peke nga mga propeta ug ilang pakigbatukan ang tentasyon ug wala nila biyae ang ilang pagtuo nga maoy hinungdan sa pagkapukan, sila maluwas gayod, o ipahigawas ni Cristo kon Siya mobalik na aron pagtigom kanila didto sa kawana ngan. Kining maong umalabot nga panahon sa kasakitan ug pagpahigawas gipadayag sa hamubo lamang ngadto kang propeta Daniel, kinsa gisuginlan nang daan,

> Ug duna unyay dakong panahon sa kasub-anan nga wala pa mahita bo sukad sa wala pay mga kanasoran ug hangtod nianang panaho na; ug nianang panahona ang imong mga katawhan, nga nakit-an nga nahisulat sa libro sa kinabuhi, ipahigawas. Ug daghan niadtong mga nangatulog na sa abog diha sa yuta mangmata, alang sa walay katapusang kinabuhi. (Daniel 12:1-2).

Ang kaluwasan puno sa grasya gihapon nga itanyag niadtong mga adlawa, ingon nga si Jesus nagsaad nga ang ebanghelyo iproklamar ngadto sa tanang kanasoran (sa litiral gayod, ”grupo sa mga tawo o mga tribo”), nga magahatag ug usa ka katapusang kahigayonan sa paghinulsol, ug

unya ang katapusan moabot. [73]Makapagana kaayo nga mabasa nato diha sa libro sa Gipadayag kon unsa gayod ka anindot ang katuma nan sa saad ni Jesus:

> Ug nakita ko ang lain pang anghel nga naglupad sa tunga-tunga sa langit, nga nagbaton sa walay katapusang *ebanghelyo aron iwali* niadtong mga nagpuyo sa kalibotan, ug ngadto sa *matag nasod ug tribo ug mga dila ug mga katawhan;* ug miingon siya sa makusog nga tingog, "Kahadloki ang Dios, ug hatagi Siyag himaya, *tungod kay ang oras sa Iyang paghukom miabot na;* ug simbaha Siya nga nagbuhat sa langit ug yuta ug sa kadagatan ug katuburan sa mga tubig" (Gipadayag 14:6-7).

Gihuna-huna sa uban nga ang rason ngano nga ang usa ka anghel moproklamar sa maayong balita mao nga tungod kay nianang panahona sulod sa pito ka tuig nga kasakitan, ang pagsakgaw mahitabo ug ang mga magtutuo mawala. Apan kana, sa laing bahin pagdahom lamang.

Ang Anticristo
The Antichrist

Ang propeta nga si Daniel nagpadayag nga ang anticristo molingkod gayod sulod sa gitukod pag-usab nga templo sa Jerusalem sulod sa tunga-tunga nga bahin sa pito ka tuig nga kasakitan ug iyang iproklamar ang iyang kaugalingon ingon nga Dios (Daniel 9:27, nga ato usab tun-an unya). Mao kini nga panghitabo ang anaa sa huna- huna ni Jesus sa dihang Iyang gipadayon ang wali didto sa mga Olibo:

> Busa kon makita na ninyo ang dili maayo nga panghitabo sa kalagla gan nga gikapamulong pinaagi kang propeta Daniel, nga nagbarog sa balaang dapit (kinahanglan sabton kini sa magbabasa), unya tugoti nga kadtong atua sa Judea mokalagiw ngadto sa kabukiran; tugoti siya nga atua sa atop sa balay dili na manaug aron pagkuha sa mga kabtangan aron ipagawas sa ilang balay; ug tugoti nga siya nga atua sa uma dili na molingi aron pagkuha sa iyang kupo. Apan alaot kadtong mga buros ug mga nagpasuso palang ug mga bata niadtong panahona! Apan pag-ampo nga ang inyong pagkagiw dili unta panahon sa tingtugnaw, o kaha sa adlaw nga igpapahulay, kay moabot unya ang dakong kasakitan nga wala pa mahitabo sukad sa pagbuhat sa kalibotan hangtod niining panahona o aduna pay mahi tabo nga sama niini. [74]Ug kon wala pa pamuboa kadtong mga adla wa, wala untay maluwas; apan tungod

---

[73] Kini nga saad kasagaran gilangkat gikan sa iyang plastada, ug kanunay nga gisulti nga sa dili pa mobalik si Jesus, kinahanglan ato usang kompletohon ang buluhaton sa pagpang-ebanghelyo sa tibook kalibotan. Apan sa sulod mismo sa iyang plastada, kini nga saad naghisgot mahitungod sa kata pusang pagsangyaw sa maayong balita ngadto sa tibook kalibotan sa dili pa ang katapusan.

[74] Kon ang pagsakgaw sa iglesia mahitabo niining maong tukma nga bahin sa pito ka tuig nga kasaki tan sumala sa gisulti sa uban, wala kinahanglana ang pahimangno ni Jesus alang sa mga magtutuo nga mokalagiw alang sa ilang mga kinabuhi tungod kay silang tanan sakgawon naman.

> ug alang sa mga pinili ang maong mga adlaw paga mub-an (Mateo 24 :15-22).

Kini maoy mas tukma nga pagpasabot mahitungod sa kasakitan nga gisulti ni Je sus sayo palang (Mateo 24:9). Sa dihang ang anticristo modeklarar na nga siya dios gikan gayod sa templo sa Jerusalem, usa ka dili mahuna-huna nga paglutos ang modagsang batok sa mga magtutuo ni Jesus. Sa pagdeklarar sa iyang kaugalingon ingon nga dios, ang anticristo magdahom nga ang tanan moila sa iyang pagkadios. Agig linugdangan, ang tanang tinuod nga mga sumusunod ni Cristo diha-diha ikatugot na nga mahimong kaaway sa matag nasod ug unya pagagukdon ug patyon. Mao kana ngano nga si Jesus misulti nga ang mga magtutuo sa Judea kinahanglan moikyas ngadto sa kabukiran sa walay paglangan, uban ang pag-ampo nga ang ilang pag-ikyas dili unta kababagan sa bisan unsang rason.

Ang akong panag-an mao nga usa ka maayong ideya alang sa mga magtutuo sa ti book kalibotan nga moikyas ngadto sa mga mingaw nga dapit kon kana nga panghi tabo mahitabo na, ingon nga kana posibling ipasundayag sa telebisyon sa tibook kali botan. Ang Kasulatan nagsulti kanato nga ang tibook kalibotan malimbongan sa ma ong anticristo, nga maghuna-huna nga siya mao ang ilang cristo, ug ilang ihatag kani ya ang ilang pagkamatinud-anon. Sa dihang iya nang ideklarar ang iyang kaugali ngon ingon nga dios, sila motuo kaniya ug mosimba kaniya. Kon siya manultig mga pagbiay-biay batok sa tinuod nga Dios—nga mao ang Dios sa mga Cristohanon—iyang madani ang tibook nalimbongan nga kalibotan nga masuko kanila nga midumili sa pagsimba kaniya (Gipadayag 13:1-8).

Si Jesus nagsaad ug panapos nga kagawasan alang sa Iyang katawhan pinaagi sa "pagpahamubo" niadtong mga adlawa sa kasakitan; kay kondili "wala nay kinabuhi nga maluwas" (Mateo 24:22). Ang Iyang "pagpahamubo" niadtong mga adlawa "alang sa mga pinili" maoy mahimong basihan sa Iyang pagpahigawas kanila sa dihang Siya mopakita ug magatigom kanila didto sa kawanangan. Hinoon, wala mag sulti si Jesus kon hangtod kanus-a mahitabo ang kagawasan homan ideklarar sa anticristo ang iya nga pagkadios.

Sa bisan unsang panghitabo, atong mahitala sa makausa pa nga si Jesus mibiya sa Iyang mga tigpaminaw niadtong adlawa uban ang pagbati nga sila mabuhi pa aron pagsaksi sa anticristo nga modeklarar sa iyang pagkadios ug makiggubat batok sa mga Cristohanon. Kini nagbarog diha sa katin-awan alang niadtong mga nagsulti nga ang mga magtutuo masakgaw ngadto sa langit sa dili pa ang maong panghitabo. Kon ikaw mangutana kang Pedro, Santiago o kang Juan kon si Jesus mobalik pa aron sa pagpahigawas kanila sa dili pa modeklarar ang anticristo sa iyang pagkadios, sila mo tubag gayod, "klaro nga dili pa."

Ang Gubat Batok Sa Mga Balaan

Ang Kasulatan pasiuna nga nagtug-an sa pagpanglutos nga pagahimoon sa anti cristo ngadto sa ubang dapit. Pananglit, gipadayag ngadto kang Juan, ingon sa iyang gitala sa libro sa Gipadayag:

> Ug adunay gikahatag ngadto kaniya (anticristo) nga usa ka baba nga magasultig mapahitas-on ug mabugal-bugalong mga pulong; ug otoridad sa paglihok sulod sa kap-atan ug duha ka mga bulan. Ug iyang gi-ablihan ang

> iyang baba diha sa pagbugal-bugal batok sa Dios, aron bugal-bugalan ang Iyang ngalan ug ang Iyang taberna kulo, nga mao kadtong mga nagpuyo sa langit. *Ug gikahatag kaniya ang pagpakiggubat batok sa mga balaan ug sa pagpildi kanila;* ug gihatag usab ngadto kaniya ang kagahom ibabaw sa matag tribu ug katawhan ug sinultihan ug mga nasod (Gipadayag 13:5-7).

Hibaw-i nga ang anticristo pagahatagan ug ”kagahom nga molihok” sulod sa kap-atan ug duha ka mga bulan, o insakto nga tulo ug tunga ka tuig. Makapadani sa pagta gad nga kini insakto gayod nga katunga sa pito ka tuig nga kasakitan. Daw makataro nganon ang paghuna-huna nga diha diay sa katapusang kap-atan ka bulan sa kasaki tan nga ang anticristo pagahatagan sa iyang ”kagahom aron molihok”, sanglit ang iya nga kagahom sa klaro gayod kompletong pagakuhaon gikan kaniya inig balik na ni Cristo aron makiggubat batok kaniya ug sa iyang mga kasundalohan sa katapusan sa kasakitan.

Klaro gayod nga kining maong ”kagahom sa paglihok” sulod sa kap-atan ug duha ka bulan naghisgot sa usa ka *pinalain* nga kagahom, samtang ang anticristo sa klaro gayod pagahatagan ug *ubang* kagahom sa Dios sa panahon nga siya mosaka sa ga hom. Kining maong pinalain nga ”kagahom sa paglihok” mahimong maayo nga basihanan sa panahon nga gihatag kaniya sa paglupig sa mga balaan, tungod kay atong mabasa sa libro ni Daniel:

> Ako nagpadayon sa pagtan-aw, ug ang maong sungay (ang anticristo) nakiggubat batok sa mga balaan ug nagapildi kanila hangtod nga ang Tigulang sa mga Adlaw (ang Dios) miabot, ug ang paghukom gipagawas pabor sa mga balaan sa Usa nga Pinakaha taas, ug ang panahon miabot nga ang mga balaan mipanag-iya sa gingharian....Ug siya (ang anticristo) mamulong batok sa Pinaka hataas ug mopaluya sa mga balaan sa Usa nga Pinataas, ug magpla no siya nga maghimog pagpapas sa kapanahunan ug sa balaod; ug *sila igahatag ngadto sa Iyang mga kamot sulod sa usa, ug duha ug tunga sa panahon*. (Daniel 7:21-22,25)

Si Daniel pasiuna nga nagsulti nga ang mga balaan ihatag ngadto sa mga kamot sa anticristo sulod sa ”usa, ug duha ug tunga sa panahon”. Kining maong hanap nga laray sa mga pulong pagahubaron nga *tulo ug tunga sa tuig*, sumala sa pagtandi sa Gipadayag 12:6 ug 14. Kita gisultihan diha sa Gipadayag 12:6 nga ang usa ka simbolo nga babaye pagahatagan ug dapit nga taguanan didto sa kamingawan aron ”atima non” sulod sa 1,260 ka mga adlaw, nga maoy katugbang sa tulo ug tunga ka tuig sa tuig nga adunay 360 ka adlaw. Unya, sa nagsunod nga walo ka mga bersikolo, gihisgotan na usab siya, ug gikasulti nga siya pagahatagan ug dapit sa kamingawan aron ”atimanon” sulod sa ”usa ug duha ug tunga sa panahon”. Ang maong ”usa ug duha ug tunga sa panahon” mao ang katumbas sa 1,260 ka adlaw o tulo ug tunga ka tuig.

Busa ang pulong nga ”panahon” niini nga plastada nagkahulugan ug *tuig*, ”ang duha ka panahon” nagkahulugan ug *duha ka tuig,* ug ang ”tunga sa panahon” nagkahulugan ug *tunga sa tuig.* Kining maong dili kasagaran nga pagpanulti nga makita sa Gipadayag 12:14 mahimong nagkahulugan ug mao ra nga butang sama sa Daniel 7:21. Busa nasayod na kita karon nga ang mga balaan igatugyan ngadto sa mga kamot sa anticristo sulod sa tulo ug tunga ka tuig, parihas

ra nga panahon nga gikasulti kanato sa Gipadayag 13:5 nga ang anticristo hatagan ug ”kagahom sa paglihok”.

Ako naghuna-huna nga mahitabo gayod bisan dili pa isulti nga kining gihisgotang duha ka kap–atan ug duha ka mga panahon managsama ra o maora nga kapanaho nan. Kon kini sila magsugod sulod sa pagdeklarar sa anticristo sa iyang pagkadios sa tunga-tunga sa pito ka tuig nga kasakitan, nan ang mga balaan igatugyan ngadto sa iyang mga kamot sulod sa laing tulo ug tunga ka tuig, ug si Jesus magpahigawas kani la kon Siya mopakita na diha sa kawanangan ug magatigom kanila diha Kaniya diha sa motaposay na nga pito ka tuig nga kasakitan. Apan kon, sa laing bahin ang maong kap-atan ug duha ka bulan magsugod sa lain pa nga yugto sulod sa pito ka tuig nga kasakitan, nan makahukom kita nga ang pagsakgaw mahitabo sa lain pang yugto sa dili pa matapos ang pito ka tuig nga kasakitan.

Ang nakalisod sa nagsunod sa maong duha ka posibilidad mao nga nagkinahang lan nga ang mga balaan itugyan ngadto sa mga kamot sa anticristo *sa wala pa* sila mamiligro ug nagkinahanglan nga mokalagiw ngadto sa kabukiran mismo sa iyang pagdeklarar sa iyang pagkadios. Kana daw dili insakto.

Ang nakalisod usab sa nag-una nga gikasulti gawas sa maong duha ka posibilidad mao nga morag nagkahulugan kini nga ang mga balaan mahimong niapa sa kalibo tan sa panahon sa daghang makalilisang ug tibook kalibotan nga paghukom nga atong mabasa sa libro sa Gipadayag. Atong tun-an kini nga kalisod sa unahan.

Karon, mobalik kita sa Wali didto sa Kaolibohan.

Ang Peke Nga Mga Mesias

Si Jesus sunod nga nagpasabot ngadto sa Iyang mga disipolo sa kinatibuk-an ga yod sa kamahinungdanon sa dili pagkahisalaag pinaagi sa balita sa mga peke nga cris to:

> Unya kon si bisan kinsa moingon kaninyo, ”Tan-awa, nia diri ang cristo,” o kaha ”tua siya didto,” ayaw ug tuo kaniya. Kay ang mga peke nga cristo ug peke nga mga propeta manungha ug magpakitag dagko nga mga timaan ug mga katingalahan, aron sa pagpahisalaag, kon posibli pa, bisan gani ang mga pinili. Tan-awa, Ako nagpasiuna sa pagsulti kaninyo. Busa kon sila moingon kaninyo, ”Tan-awa, atua siya sa kamingawan,” ayaw kamo pag-adto, o kaha kon sila mo ingon, ”nia siya diri sa sulod sa lawak,” ayaw pagtuo kanila. Kay ingon nga ang kilat moabot gikan sa sidlakan, ug motadlas kini ngadto sa kasadpan, mao man usab ang pag-abot sa Anak sa Tawo. Asa gani ang patay nga mga lawas, tua usab didto magtapok ang mga uwak (Mateo 24:23-28).

Timan-i na usab ang daghan nga paggamit ni Jesus sa pulong *kamo*. Ang Iyang mga tigpaminaw didto sa Bukid sa mga Olibo magdahom gayod nga buhi pa hangtod sa pagtungha sa peke nga cristo ug peke nga mga propeta nga managhimo ug mga dagkong milagro. Ug sila usab magdahom nga sila makakita nga si Jesus mobalik di ha sa kawanangan sama sa kilat.

Sa klaro gayod, ang kakuyaw sa pagkapukan nianang panahona dako gayod kaa yo, tungod kay ang paglutos batok sa mga magtutuo makahahadlok ug ang peke nga cristo ug peke nga mga propeta mahimong katuohan gayod tungod sa ilang mga milagro. Mao kana ngano nga si

Jesus nagbalik-balik sa pagpasidaan sa Iyang mga disipolo mahitungod sa mga mahitabo sa dili pa ang Iyang pagbalik. Dili Niya gusto nga sila mahisalaag sama sa daghan nga maingon niana. Ang tinuod ug lig-on nga mga magtutuo maghulat gayod nga mobalik si Jesus diha sa kawanangan sama sa ki lat, samtang ang dili Niya tinuod nga mga sumusunod madani sa sayop nga mga cristo ingon nga ang mga uwak madani sa mga patayng lawas didto sa kamingawan.

Mga Timaan Diha Sa Kalangitan

Si Jesus mipadayon:

> Apan diha-diha homan sa mga kasakit niadtong adlawa mongitngit ang adlaw, ug ang bulan dili na mohatag sa iyang kahayag, ug ang mga bitoon mangahulog gikan sa kawanangan, ug ang gahom sa kalangitan mangatay-og, ug unya ang timaan sa Anak sa Tawo mopakita diha sa kawanangan, ug unya ang tanang mga tribu sa kalibotan magsubo, ug ilang makit-an ang Anak sa Tawo nga moabot nga motungtong diha sa mga panganod sa kawanangan uban sa gahom ug dako nga himaya. Ug unya Iyang ipadala ang Iyang mga anghel uban sa dakong pagtingog sa trumpeta ug ilang tapukon ang Iyang mga pinili gikan sa upat ka suok sa kalibotan, gikan sa unang utlanan sa kalangitan ngadto sa laing utlanan (Matthew 24:29-31).

Ang mga hulagway niining maong bahin sa Wali ni Jesus didto sa Kaolibohan ma lagmit nailhan kaayo ngadto sa mga Judio sa Iyang adlaw, ingon nga sila mga paghu lagway nga naggikan kang Isaias ug Joel nga naghisgot mahitungod sa katapusang paghukom sa Dios sa katapusan sa kalibotan, diin maoy gikaingon nga ”adlaw sa Gi noo”, sa dihang ang adlaw ug ang bulan mongitngit (Isaias 13:10-11; Joel 2:31). Ug unya ang tanang mga molupyo sa kalibotan makakita kang Jesus nga mobalik diha sa kalangitan sa Iyang himaya, ug sila magsubo. Unya ang mga anghel ni Jesus ”magtigom sa Iyang mga pinili gikan sa upat ka suok sa kahanginan, gikan sa unang utlanan sa kalangitan ngadto sa laing utlanan,” nga nagpaila nga ang mga magtutuo sa akto gayod pagasakgawon paitaas ug magtigom aron pagsugat kang Jesus diha sa kahanginan ug ang tanan mahitabo uban sa tingog sa ”dakong trumpeta”.

Sa makausa pa, imo bang napangutana si Pedro, si Santiago o si Juan niining pun toha sa Wali didto sa Kaolibohan kon si Jesus mobalik ba alang kanila sa dili pa moabot ang anticristo o kaha sa pagkahoman na sa iyang panahon ug sa dakong kasa kitan, sila gayod sa klarohay motubag nga ”inig kahoman na”.

Ang Pagbalik Ug Ang Pagsakgaw

Kini nga bahin sa Wali didto sa Kaolibohan tanan gayod daw nailhan kaayo diha sa usa ka panghitabo diin si Pablo ang nagsulat, usa nga dili gayod kaduha-duhaan ingon nga Pagsakgaw sa iglesia, apan nahimong usa nga giingon sa mga komenta rista nga mahitabo *sa dili pa* magsugod ang kapanahonan sa kasakitan. Tun-i kining bersikoloha nga atong gisusi sa sayo palang niini nga kapitulo:

> Apan dili kami gusto nga kamo mahimong ignorante, kaigsoonan, mahitungod niadtong mga nangamatay na, aron dili kamo masubo, sama sa uban nga walay paglaom. Kay kon nagtuo kita nga si Jesus namatay ug nabanhaw pag-usab, sa samang paagi ang Dios magdala uban Kaniya niadtong mga nangamatay diha kang Jesus. Alang niini magaingon kami kaninyo pinaagi sa pulong sa Ginoo, nga kita nga mga buhi pa ug nagpabilin hangtod *sa pag-abot sa Ginoo*, dili mag-una niadtong mga nangamatay na. Kay ang *Ginoo mismo monaog gikan sa langit* uban sa usa ka singgit, uban sa tingog sa arkanghel, ug *uban sa trumpeta sa Dios*; ug ang mga nangamatay diha kang Cristo una nga mobangon. Ug unya kita nga mga buhi pa ug nagpabi lin *pagasakgawon uban kanila diha sa kapanganoran aron pagsu gat sa Ginoo sa kahanginan,* ug busa kita uban na unya kanunay sa Ginoo. Busa dasiga ang usag-usa uban niining mga pulonga. Karon mahitungod sa panahon ug takna kaigsoonan, wala na kamo magki nahanglan ug bisan unsa nga isulat diha kaninyo. Kay kamo mismo na sayod sa kinatibuk-an gayod nga *ang adlaw sa Ginoo* moabot ingon sa kawatan sa kagabhion. Samtang sila nag-ingon nga, ”kalinaw ug kahalayo sa peligro!” kadautan na hinoon ang kalit nga moabot kanila sama sa kasakit nga bation sa usa ka babaye nga moanakay; ug sila dili gayod maka-ikyas (1 Tesalonica 4:13—5:3).

Si Pablo nagsulat nga si Jesus monaog gikan sa langit uban sa trumpeta sa Dios ug nga ang mga magtutuo gisakgaw pahitaas ”ngadto sa kapanganoran aron sugaton ang Ginoo didto sa kahanginan.” Daw sama ra sa gihulagway ni Jesus sa Matthew 24:30-31, kon unsa ang klaro gayong mahitabo homan sa pagtunga sa anticristo ug sa kasakitan.

Dugang pa, samtang si Pablo nagpadayon sa pagsulat mahitungod sa pagbalik ni Cristo, iyang gihisgotan ang hisgotanan mahitungod sa kon kanus-a kana mahitabo, “ang mga takna ug panahon”, ug iyang gipahinomdoman ang iyang mga magbabasa nga sila nasayod na sa kinatibuk-an gayod nga ”ang adlaw sa Ginoo moabot (gayod) ingon sa kawatan sa kagabhion”. Si Pablo nagtuo nga ang pagbalik ni Cristo ug ang Pagsakgaw sa mga magtutuo mahitabo sa ”adlaw sa Ginoo,” usa ka adlaw nga ang gra be nga kaligotgot ug pagkalaglag mahulog ngadto kanila nga nagdahom ug ”kalinaw ug kahalayo sa kakuyaw”. Ingon nga si Cristo mobalik aron pagkuha sa Iyang iglesia, ang Iya usab nga kaligotgot mahugno ngadto sa kalibotan.

Kini nisibo sa insakto gayod sa gisulat ni Pablo sa iyang ulahing sulat alang sa taga Tesalonica mahitungod sa puno sa kaligotgot nga pagbalik ni Cristo:

> Kay homan sa tanan ang gusto lamang sa Dios mao ang pagpanima los kanila nga nagsakit kaninyo, ug sa paghatag ug kahupayan kanin yo nga gisakit ug kanamo usab *kon ang Ginoong Jesus ipadayag na gikan sa langit* uban sa Iyang kusgan nga mga anghel diha sa nagdi laab nga kalayo, nga magpahamtang ug panimalos ngadto kanila nga wala makahibalo sa Dios ug ngadto kanila nga wala motuman sa ebanghelyo sa atong Ginoong Jesus. Ug sila mobayad sa silot nga mao ang walay katapusang kalaglagan, palayo gikan sa presensya sa Ginoo ug gikan sa himaya sa Iyang gahom, kon Siya moabot aron hi mayaon diha sa Iyang mga balaan nianang adlawa, ug aron nga kati

> ngad-an nila nga nanagtuo—kay ang among pagpamatuod kaninyo gituohan (2 Tesalonica 1:6-10).

Si Pablo naghisgot nga kon si Jesus mobalik aron paghatag ug kahupayan sa gina lutos nga mga Cristohanon sa Tesalonica (1 Tesalonica 1:4—5), Siya mopakita uban sa Iyang kusgang mga anghel diha sa nagdilaab nga kalayo ”aron pagsakit niadtong mga nagsakit kanila, nga magpagawas ug makataronganong panimalos. Kini daw samag tunada sa gihulagway sa kadaghanan nga Pagsakgaw sa dili pa ang kasakitan, sa dihang ang iglesia pagasakgawon kuno ni Cristo *sa dili pa* magsugod ang pito ka tuig nga kasakitan, ug ang kasagarang gihulagway ingon nga *sekretong* pagpakita ni Jesus ug ang *hilom* nga pagkuha sa iglesia. Apan dili. Mao kini ang insakto gayod nga paghulagway sama sa gihulagway ni Jesus sa Mateo 24:30-31, ang Iyang pagbalik diha o kaha sa haduol na nga *pagkatapos* sa panahon sa kasakitan, sa dihang Iyang kuhaon ang tanan nga mga magtutuo ug igabubo ang Iyang kaligotgot ngadto sa mga dili magtutuo.

Ang Adlaw Sa Ginoo

Sa unahan sa mao ra gihapon nga sulat, si Pablo nagsulat:

> Karon amo kamong gihangyo, mga igsoon, *mahitungod sa pag-abot sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ug sa atong panagtigom uban Kani ya,* aron nga dili kamo makalitan gikan sa inyong kahimtang o kaha masamok pinaagi sa usa ka espiritu o usa ka mensahi o usa ka sulat nga daw gikan kanamo, ug magduda nga *ang adlaw sa Ginoo* niabot na (2 Tesalonica 2:1-2).

Una, hinomdomi nga ang gihisgotan ni Pablo mao ang pagbalik ni Cristo ug ang pagsakgaw. Nagsulat siya mahitungod sa atong ”panagkatigom nga hiniusa” ngadto Kaniya nga nagagamit ug mao ra nga mga pulong nga gigamit ni Jesus sa Mateo 24:31, sa dihang naghisgot Siya mahitungod sa mga anghel nga ”magatapok” sa Iyang mga pinili gikan sa ”usa ka utlanan sa kalangitan ngadto sa laing utlanan”.

Ika-duha, hinomdomi nga gipakisama ni Pablo ang maong mga panghitabo sa ”ad law sa Ginoo”, sama sa iyang gibuhat sa 1 Tesalonica 4:13—5:2.Kana mas klaro gayod.

Ug si Pablo mipadayon:

> Ayaw tugoti si bisan kinsa nga mangilad kaninyo, kay *dili kana moa bot hangtod nga ang kasakitan moabot pag-una, ug ang tawo nga daotan ikapadayag,* ang anak nga lalake sa kalaglagan, kinsa mobabag ug magpataas sa iyang kaugalingon labaw sa gitawag nga dios o mga gipahinungdan sa pagsimba, mao nga molingkod siya sa sulod sa templo sa Dios, nga magpakita sa iyang kaugalingon ingon
> nga Dios (2 Tesalonica 2:3-4).

Ang mga Cristohanon sa Tesalonica gipahisalaag nga ang adlaw sa Ginoo, nga sumala ni Pablo magasugod diha sa pagsakgaw ug pagbalik ni Cristo, miabot na. Apan si Pablo tataw nga

nagsugilon nga kana *dili gayod moabot* hangtod *paghoman* sa kasakitan (malagmit ang dakong pagpangapukan nga diin gisulti ni Jesus sa Mateo 24:10) ug *homan* ang anticristo modeklarar sa iyang pagkadios didto sa templo sa Jerusalem. Busa si Pablo klaro nga nagsulti ngadto sa mga magtutuo sa Tesalonica nga dili sila magdahom sa pagbalik ni Cristo, ug sa pagsakgaw, o sa adlaw sa Ginoo, hangtod nga mahoman ang anticristo sa pagdeklarar sa iyang pagkadios. [75]

Si Pablo sunod nga naghulagway sa pagbalik ni Cristo ug ang Iyang nagsunod nga paglaglag sa anticristo:

> Wala ba kamo makahinomdom nga sa dihang ako uban pa kaninyo, nagsulti ako kaninyo mahitungod niining mga butanga? Ug kamo nasayod kon unsay nakapugong kaniya karon, aron nga sa iyang panahon siya igapadayag. Kay ang misteryo sa pagkamasinupakon sa balaod namuhat na; lamang kay siya nga nagapangbabag karon magbuhat niana hangtod nga pagakuhaon siya gikan sa agianan. Ug unya ang usa nga masinupakon sa balaod igapadayag kinsa pagapat yon sa Dios pinaagi sa ginhawa sa Iyang baba ug pagatapuson pinaa gi sa pagpakita sa Iyang pag-abot; kana mao, nga ang usa nga moa botay nahiuyon sa buluhaton ni satanas, uban sa tanang gahom ug mga timailhan ug peke nga mga katingalahan, ug uban sa tanang pagpangilad sa pagkadaotan alang niadtong mga nangalaglag, tu ngod kay wala sila midawat sa gugma sa kamatuoran aron unta maluwas (2 Tesa lonica 2:5—10).

Si Pablo naghisgot nga ang anticristo pagataposon, “pinaagi sa pagpakita sa Iyang pagbalik”. Kon kini nga ”pagpakita” sama sa Iyang pagpakita sa pagsakgaw nga gihisgotan sa nag-unang siyam ka mga bersikolo (tan-awa ang 2:1), nan ang anti cristo mamatay sa samang panahon nga ang iglesia gitapok aron pagsugat sa Ginoo didto sa kahanginan. Nagpamatuod niini ang nahitala sa Gipadayag kapitulo 19 ug 20. Makabasa kita diha mahitungod sa pagbalik ni Cristo (Gipadayag 19:11-16), ang pagkalaglag sa anticristo ug sa iyang mga sundalo (19:17-21), ang paggapos ni sata nas (20:1-3) ug ang “unang pagkabanhaw” (20:4-6), diin ang mga magtutuo nga gisakit hangtod nangamatay sulod sa pito katuig nga kasakitan nangabanhaw. Kon kini tinuod nga mao ang *nahiuna* nga pagkabanhaw sa paagi nga mao kini ang unang pangkinatibuk-ang pagkabanhaw sa mga matarong, nan adunay gamay lamang nga pagduha-duha nga ang pagsakgaw ug ang puno sa kaligotgot nga pagbalik ni Cristo mahitabo sa mao ra nga takna sa pagkalaglag sa anticristo, sumala sa tataw nga giingon kanato sa Kasulatan nga ang tanan nga mga nangamatay diha kang Cristo mabanhaw sa ilang mga lawas sa panahon sa Pagsakgaw (1 Tesalonica 4:15-17).[76]

---

[75] Kini nagwala sa teorya nga ang mga pulong ni Jesus didto sa Pagwali sa Kaolibohan mahimo lamang nga magamit alang sa mga magtutuo nga mga judio nga natawo pag-usab sa panahon sa Kasakitan tungod kay ang tanang nangatawo pag-usab sa wala pa ang kasakitan malagmit masakgaw na. Apan dili. Si Pablo nagsulti ngadto sa mga magtutuo nga taga Tesalonica nga ang pagsakgaw kanila ug ang pagbalik ni Cristo dili gayod mahitabo hangtod nga ang anticristo mohimo sa iyang pagdeklarar sa iyang pagkadios, nga mahitabo sa tunga-tunga sa pito ka tuig nga kasakitan.

[76] Ang uban nag-ingon nga kining maong pagkabanhaw nga gihisgotan diha sa Gipadayag 20:4-6 maoy *ika-duhang* bahin sa *unang* pagkabanhaw, nga mao ang pagkabanhaw nga nahitabo sa panahon sa *unang* pagbalik ni Cristo panahon sa Pagsakgaw. Unsa man ang pahibalo nga anaa niini nga inter pretasyon? Kon ang pagkabanhaw sa

Ang Pagkaandam
Being Ready

Sa makausa pa, atong balikanang Wali didto sa Kaolibohan.

> "Karon kat-oni ang sambingay mahitungod sa kahoyng igera; kon ang sanga niini nahumok na, ug mangahulog na ang mga dahon ni ini, makasayod kamo nga ang ting-init hapit na; sa samang paagi ka mo usab, kon makakita na niining mga butanga, makaila nga Siya ha duol na, ug anaa na sa pultahan. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga kini nga kaliwatan dili mawala hangtod kining mga butanga ma hitabo. [77]Ang langit ug ang kalibotan mahanaw, apan ang Akong mga pulong dili gayod mahanaw" (Mateo 24:32-35).

Dili gusto ni Jesus nga ang Iyang mga disipolo madakpan nga wala makabantay, nga maoy unang punto sa Wali didto sa Kaolibohan o bukid sa mga olibo. Makahiba lo sila nga Siya "anaa na sa pultahan" kon sila magsugod na sa "pagkakita sa tanan niining mga butanga"—kasakitan sa tibook kalibotan, kaguliyang, ang pagtungha sa daghang mga peke nga propeta ug mga cristo, ang pagdeklarar sa anticristo sa iyang pagkadios, ug unya bisan sa duol; na gayod kaayo ang Iyang pagbalik, ang adlaw mongitngit uban sa mga kabitoonang mangahulog.

Sa laing bahin, diha-diha dayon homan sa pagsugilon kanila sa mga ilhanan nga mag-una sa Iyang pag-abot sulod sa pipila ka mga katuigan, mga bulan o mga adlaw, Siya dayon misulti kanila nga ang *klarong* takna sa Iyang pag-abot magpabilin nga misteryo:

> Apan mahitungod niadtong adlawa ug takna-a wala usa nga nasayod, bisan gani ang mga anghel sa langit, bisan ang Anak, kondili ang Amahan lamang (Mateo 24:36).

Kini nga bersikolo kadaghan na nga gihisgutan nga wala mosibo sa plastada! Sa kasagaran kini gigamit aron pagsuporta sa panghuna-huna nga *wala kitay ideya* ka nus-a si Jesus moabot, tungod kay Siya mahimong moabot sa bisan unsang oras ug magasakgaw sa Iyang iglesia. Apan sa sulod sa Iyang plastada o konteksto, dili gayod kana maoy buot ipasabot ni Jesus. Sa dili palang dugay Siya naghimog pagpaningka mot aron pagsiguro nga ang Iyang mga tinun-an mahimong maandam alang sa Iyang pagbalik pinaagi sa pagsugilon kanila sa daghang mga timaan nga mahitabo sa dili pa Siya mobalik. Karon yano lamang Siya nga nagsugilon kanila nga ang tukma nga adlaw ug takna dili gayod ipadayag ngadto kanila. Dugang pa niana, si Jesus sa klaro gayod wala maghisgot niini nga bersikolo ngadto sa Iyang gikatakda nga *unang* pag balik sa dili pa magsugod ang pito ka tuig nga kasakitan, nga ang iglesia matod pa sekreto nga

---

Gipadayag 20:4-6 maoy ika-duha nga pagkabanhaw, nganong wala man kini hinganlig "ang ika-duhang pagkabanhaw"?

[77] Bisan pa kon kadtong mga nakadungog kang Jesus niadtong mga adlawa mahimong naghuna-huna nga ang ilang kaliwatan maoy makakita sa pagkahitabo niining mga butanga, apan nasayod kita nga sila dili gayod. Busa atong hubaron ang mga pulong ni Jesus diha sa Mateo 24:34 nga nagkahulugan nga ang tanan niadtong mga butanga mahitabo sa usa ka kaliwatan, o kaha ang *rasa* (maoy kasagaran nga hubad sa pulong *kaliwatan*) sa mga Cristohanon (o mga Judio) dili gayod matapos hangtod nga ang tanan niadtong mga butanga mahitabo.

sakgawon, kondili, sa Iyang pagbalik sulod o sa haduol na nga pagkaho man sa kasakitan. Dili kana kadibatihan gikan sa matinud-anong paglantaw sa plastada o konteksto.

Ang Iyang Pag-abot—Usa Ka Kompleto nga Surpresa?
His Return—A Complete Surprise?

Ang argomento nga kasagarang gigamit batok sa panghuna-huna mahitungod sa Pagsakgaw nga mahitabo diha sa hapit na matapos nga Kasakitan mao nga ang maong pagbalik dili gayod surpresa ingon nga si Jesus (sumula sa gikasugyot) nag-ingon nga kana mao gayod, tungod kay ang maong pagbalik mahimong dahomon pinaagi sa mga panghitabo sa kasakitan. Matod pa nila, aduna gayoy Pagsakgaw sa dili pa ang kasakitan, kay kon wala pa, dili unta kinahanglan nga ang mga magtutuo mag-andam ug magmabinantayon sumala sa giingon sa Kasulatan nga maoy ilang buhaton, uban sa pagkasayod nga mahitabo kana pito ka tuig o sobra pa sa dili pa mobalik si Jesus.

Batok niini nga pagsupak, sa laing bahin, mao ang kasayuran nga ang tibook punto ni Jesus sa Iyang Wali didto sa Kaolibohan o Bukid sa mga Olibo mao ang pagsiguro nga ang Iyang mga disipolo mahimong andam alang sa Iyang pagbalik inig kahoman na o kaha sa hapit na mahoman ang kasakitan, ug Iyang gipadayag ngadto kanila ang daghang mga timaan nga mag-una sa Iyang pag-abot. Ngano nga gisagulan man ang Wali didto sa Kaolibohan ug daghang mga pasidaan mahitungod sa pagpangandam ug sa pagpabiling mabinantayon bisan kon si Jesus nasayod nga ang Iyang pagbalik mahitabo daghan pa nga mga katuigan ang molabay gikan sa panahon nga Siya nagsulti mahitungod niini? *Sa tin-aw gayod si Jesus nagtuo nga ang mga Cristohanon kinahanglan mag-andam ug magmabinantayon bisan pa kon ang Iyang pag balik dugay pa nga mahitabo.* Ang mga apostoles kinsa diha sa ilang mga sulat nagpasidaan sa mga magtutuo nga mag-andam ug magmabinan tayon alang sa pagbalik ni Jesus nagsundog lamang usab kang Jesus.

Agig dugang, kadtong nagtuo nga ang pagsakgaw lamang sa dili pa ang kasakitan mao ang hinungdan sa pagpasidaan nga magpabiling andam adunay laing problema. Sumala kanila, ang unang pagbalik ni Jesus unang mahitabo kaysa pagkatapos sa pito ka tuig nga kasakitan. Busa ang unang gikahugon-hugon nga pagbalik ni Jesus dili gayod mahitabo sa bisan unsang taknaa—kondili mahitabo kana sa tukma gayod nga pito ka tuig sa dili pa matapos ang kasakitan. Busa ang tinuod diay, dili na kinahanglanon ang pagdahom nga si Jesus mobalik hangtod nga ang mga panghitabo sa kalibotan maanaa na aron magsugod na ang pito ka tuig nga kasakitan, diin mga panghitabo nga sa klaro gayod mahimong dahomon ug pani gurohon.

Ang kasagaran nga nagtuo sa Pagsakgaw sa dili pa ang kasakitan, kon sila mati nud-anon, moingon unta nga sila nakahibalo nga si Jesus mabalik karong adlawa o ugma tungod sa politikanhong kahimtang sa kalibotan. Aduna pay mga gipropesiya nga mga panghitabo nga kinahanglang matuman sa dili pa ang pito ka tuig nga kasakitan magsugod. Pananglitan, sa atong makat-onan dili madugay gikan sa libro sa Daniel, ang anticristo maghimog pakigsaad uban sa Israel sulod sa pito ka tuig, ug kana mao ang magpaila sa pagsugod sa kasakitan. Busa ang Pagsakgaw, kon kana mahitabo pito ka tuig sa dili pa matapos ang kasakitan, kinahanglan mahitabo sa dili pa mohimo ang anticristo sa iyang pito ka tuig nga pakigsabot sa Israel. Hangtod nga adunay usa ka butang diha sa politikanhong natad nga maoy mohimo sa maong

talan awon nga posibli, ang mga nagtuon nga mobalik si Jesus sa dili pa ang kasakitan dili gayod makadahom nga mahitabo kini.

Dugang pa niana, alang niadtong mga nagtuo sa Pagsakgaw sa dili pa ang kasaki tan nga nagtuo usab nga si Jesus mobalik diha sa *katapusan* sa kasakitan, nagpasa bot nga ang tukma nga takna sa pagbalik ni Jesus mahimong mabana-bana. Kon ang Pagsakgaw mahitabo na, ang gisulti ni Jesus nga ang Amahan ra ang nasayod, mahi mo na nga bana-banaon pinaagi sa pag-ihap ug pito ka tuig paabante.

Sa makausa pa, gikan sa gipamulong gayod ni Jesus, klaro gayod nga Siya dili gusto nga ang Iyang pagbalik mahimong kompleto nga surpresa gayod. Gani, *gusto* Niya nga kana mahimong dahomon pinaagi sa mga klaro nga panghitabo diha sa kasakitan. Yano nga ibutang, nga si Jesus dili gusto nga ang Iyang mga disipolo masakpan nga wala makabantay, susama sa kalibotan. Siya mipadayon sa Iyang Wali:

> Kay ang pag-abot sa Anak sa Tawo mahisama sa mga adlaw ni Noe. Kay niadtong mga adlawa sa wala pa ang lunop sila nanagpangaon ug nanag-inom, sila nanagminyo ug giminyoan, hangtod nga si Noe misulod sa arka, ug sila wala makasabot hangtod nga ang lunop miabot ug mipatay kanila; maingon man usab ang pag-abot sa Anak sa Tawo. Ug unya mahitabo nga adunay duha ka lalaki diha sa uma; ang usa kuhaon, ug ang usa ibilin. Duha ka babaye magtinabangay ug galing diha sa galingan; ang usa kuhaon ug ang usa ibilin.[78]
> Busa pagmabinantayon sa kinatibuk-an gayod, kay wala kamo masa yod unsang adlawa moabot ang inyong Ginoo. Apan makasiguro ka mo nga kon ang pangulo sa panimalay nasayod pa lamang kon unsang orasa moabot ang kawatan, magmabinantayon unta siya ug dili niya tugotan nga pagalungkabon. Tungod niini nga katarungan pag-andam usab kamo; kay ang Anak sa Tawo moabot sa takna nga wala ninyo dahoma nga Siya moabot (Matthew 24:37-44).

Sa makausa pa, ang tuyo ni Jesus mao nga ang Iyang mga disipolo mahimong an dam alang sa Iyang pag-abot. Kana sa klaro gayod, mao ang nag-unang rason sa matag butang nga Iyang gisulti sa una ug sa katapusan niini nga punto sa Wali didto sa Bukid sa mga Olibo. *Ang Iyang daghan nga mga pasidaan alang kanila sa pagpabiling andam ug alerto dili alang sa pagpaila nga ang Iyang pagbalik surpresa gayod, kondili nagpaila kini kon unsa kalisod ang kon dili mangandam ug magmabinantayon.* Tungod kay ingon man niini, kadtong nagdahom ug Pagsakgaw sa bisan unsang orasa, o Pagsakgaw sa wala pa ang kasakitan, nga naghuna-huna nga mas andam pa sila kay sa ubang mga Cristohanon, mahimo nga maoy *dili* andam sa ilang atubangonon. Kon sila wala magdahom ug kasakitan apan makita nila ang ilang kaugalingon nga anaa na sa tunga sa tibook kalibotan nga mga paglutos ilalom sa pagdumala sa anticristo,

[78] Wala gayoy mahimo nga kalainan kon ang tawo nga nag-antos ug paghukom niini nga pananglitan maoy usa nga kuhaon o ibilin, nga maoy kasagarang gidebatihan. Ang punto mao nga ang uban andam sa pagbalik ni Jesus ug ang uban dili. Ang ilang pagka-andam maoy magklaro sa ilang destinasyon sa eternidad.

ang tentasyon sa pagkapukan mahimong molumos kanila. Maayo ang pagpangandam sa kon unsa gayod ang gisulti sa Kasulatan nga maoy mahitabo.

Ug sa makausa pa, kon imong pangutan-on si Pedro, si Santiago ug si Juan kon sila nagdahom ba nga makakita sa pagbalik ni Jesus, ila gayod ikaw sultihan sa tanang timaan nga gisulti ni Jesus kanila nga mahitabo sa dili pa Siya mobalik. *Dili* gayod sila magdahom sa pagpakakita Kaniya sa dili pa ang panahon sa kasakitan o sa pagtungha sa anticristo.

Ang Kawatan Sa Kagabhion

A Thief In The Night

Hibaw-i nga bisan ang ”kawatan sa kagabhion” nga gigamit ni Jesus sa pagtandi nahisulod diha mismo sa konteksto sa Iyang gipadayag nga mga timaan diin ang Iya nga mga disipolo dili masakpan nga wala makabantay sa Iyang pag-abot. Busa ang “kawatan sa kagabhion” nga pagtandi dili insaktong gamiton aron pagpamatuod nga walay magdahom nga makabaton ug panghuna-huna kon kanus-a mobalik si Jesus.

Parihas nga si Pablo ug si Pedro naggamit sa ”kawatan sa kagabhion” nga pagtandi sa dihang nagsulat sila mahitugod sa ”ang adlaw sa Ginoo” (tan-awa ang 1 Tesalonica 5:2-4, 2 Pedro 3:10). Sila nagtuo nga ang maong pagtandi mahimong magamit ngad to sa puno sa kaligotgot nga pagbalik ni Jesus diha sa pagkatapos na o kaha sa hapit na matapos ang pito ka tuig nga kasakitan. Sa laing bahin, makapadani sa pagtagad nga si Pablo nagsulti sa iyang mga magbabasa nga, ”apan kamo mga kaigsoonan, wala sa kangitngit, aron nga ang maong adlaw moagpas molabay kaninyo sa kawa tan” (1 Tesalonica 5:4). Siya sakto gayod nga naghubad sa pagtandi ni Jesus, ug naka amgo nga kadtong mga mabinantayon sa mga timaan ug nagsunod kang Cristo diha sa pagkamasinugtanon wala gayod maglakaw diha sa kangitngit, ug ang pagbalik ni Cristo dili gayod makapakurat o makasurpresa kanila. Alang kanila si Jesus *dili* moa bot sama sa kawatan sa kagabhion. Kadto lamang mga naglakaw diha sa kangitngit ang masurpresa, nga mao usab ang tukma nga gitudlo ni Jesus. (Tan-awa usab ang paggamit ni Jesus sa ”kawatan sa kagabhion” nga talay sa mga pulong diha sa Gipadayag 3:3 ug sa 16:15), diin Siya naggamit niana agig basihanan sa Iyang pag-abot didto sa gubat sa Armagedon).

Gikan niini nga punto ngadto sa unahan pa sa Wali didto sa kaolibohan, si Jesus nagbalik-balik sa pagpasidaan sa Iyang mga disipolo nga mangandam alang sa Iyang pagbalik. Sa samang panahon, Siya nagsulti kanila kon unsaon nga sila maandam, samtang Iyang gibatbat ang sambingay mahitungod sa dili matinud-anon nga ulipon, ang napulo ka mga birhen, ug ang mga talento, ug unya nagtagna sa paghukom nga mahitabo tali sa mga karnero ug mga kanding (tanan angay nga basahon). Sa halos tanan nga panghitabo, Iya silang gipasidan-an nga ang emperno naghulat alang niadtong dili andam alang sa Iyang pagbalik (tan-awa ang Mateo 24:50-51; 25:30, 41-46). Ang paagi aron mahimong andam mao ang pagbuhat sa kabubut-on sa Dios hangtod nga Siya mobalik.[79]

[79] Sa klaro gayod, si Jesus nagpasidaan sa Iyang mga disipolo nga mag-andam alang sa Iyang pagbalik tungod kay dunay posibilidad nga sila mahimong dili andam. Kon sila Iyang gipasidan-an mahitungod sa bayad nga mao ang walay katapusang silot tungod sa pagkadili andam tungod sa sala, nan posibli alang kanila nga kawad-an sa ilang kaluwasan tungod sa sala. Unsaon man niini pagpakig-estorya kanato mahitungod sa kamahinungdanon sa pagkabalaan, ug sa binuang niadtong mga nag-ingon nga imposibli alang sa mga magtutuo ang mawad-an sa ilang kaluwasan.

Laing Pagsupak
Another Objection

Ang uban mobabag sa Pagsakgaw nga duol na o kaha sa pagkahoman na sa kasa kitan diha sa basihanan nga sa Biblia, ang mga matarong dili gayod silotan uban sa mga dili matarong, nga gipamatud-an sa mga ehemplo sama kang Noe, Lot ug sa mga Israelita sa Ehipto.

Sa walay duha-duha, kita adunay maayong rason nga motuo nga ang mga matarong dili gayod mag-antos sa kaligotgot sa Dios sulod sa pito ka tuig nga kasaki tan, ingon nga kini ang mobarog diha sa katin-awan sa daghang mga Biblikal nga ehemplo ug mga saad (tan-awa pananglitan ang 1 Tesalonica 1:9-10;5:8).

Sa laing bahin, si Jesus nagtagna sa mahitungod sa dakong kasakitan nga pagaan toson sa mga matarong niadtong panahona. Dili kana diha sa kamot sa Dios, kondili sa mga kamot sa mga dili matarong. Ang mga Cristohanon dili gawasnon gikan sa mga paglutos—kay kini gisaad na nga mga paglutos. Sulod sa pito ka tuig nga kasa kitan, daghang mga magtutuo ang mawad-an sa ilang mga kinabuhi (tan-awa ang Mateo 24:9; Gipadayag 6:9-11; 13:15; 16:5-6; 17:6; 18:24; 19:2). Daghan ang punggo
tan ug ulo (Gipadayag 20:4).

Busa, kon ang matag magtutuo sa usa ka nasod mahimong martir, wala na gayoy makapugong pa sa kaligotgot sa Dios nga mohugpa sa matag usa sa kinatibuk-an sa maong nasod. Ug sa klaro gayod, kon adunay mga magtutuo sa sulod sa usa ka nasod, ang Dios makahimo sa pagpanalipod kanila gikan sa Iyang paghukom samtang kini mohugpa ngadto sa mga daotan. Sa panahon sa Iyang mga paghukom didto sa Ehipto sa kapanahonan ni Moises, Iya kanang gipamatud-an. Ang Dios wala gani motugot nga bisan ang iro mopaghot ngadto sa usa ka Israelita, samtang ang paghukom tagsa-tagsa nga mihugpa sa kasilinganang Ehiptohanon (tan-awa ang Exodu 11:7). Sa susama usab, atong mabasa diha sa libro sa Gipadayag ang mahitu ngod sa mga malala nga mga apan-apan o dulon nga pagabuhian aron pagsakit sa mga daotan nga katawhan sa kalibotan sulod sa lima ka mga bulan apan wala sila tugoti nga modagmal sa 144,000 ka mga suod nga sulogoong Judio nga pagasilyohan sa pinasahi nga mga marka sa ilang mga agtang (tan-awa ang Gipadayag 9:1-11).

Ang Pagsakgaw Diha Sa Gipadayag
The Rapture In Revelation

Walay mabasa nato diha sa libro sa Gipadayag nga pagsakgaw sa iglesia, ug dili usab kita makabasa ug lain pang pagpakita ni Cristo gawas sa gihisgotan sa Gipada yag 19, sa dihang Siya miabot aron pagpatay sa anticristo ug sa iyang mga sundalo didto sa gubat sa Armagedon. Ang Pagsakgaw wala gani gisulat nga nahitabo bisan niana. Ang pagkabanhaw sa mga martir sa kasakitan, sa laing bahin, gihisgutan nga mahitabo sa susama ra gihapon nga yugto sa panahon (tan-awa ang 20:4). Tungod kay si Pablo nagsulat nga ang mga nangamatay diha kang Cristo mabanhaw sa pagba lik ni Cristo, nga susama ra usab nga panahon sa pagsakgaw sa iglesia, kini, kauban ang ubang mga bersikolo nga ato nang gihatagag pagtagad, magagiya kanato sa pag tuo nga ang Pagsakgaw dili mahitabo hangtod dili matapos ang pito ka tuig nga kasa kitan nga gihisgotan sa Gipadayag 19 ug 20.

Apan aduna pay laing mga pagsabot.

Ang uban nakitag Pagsakgaw sa Gipadayag 6 ug 7. Diha sa Gipadayag 6:12-13, ato nga mabasa ang mahitungod sa adlaw nga ”naitom ingon sa bisti nga sako” ug mahitungod sa mga bitoon nga nangahulog gikan sa kawanangan, duha ka mga timailhan nga gisulti ni Jesus nga diha-diha mahitabo nga mag-una sa Iyang pagpakita ug sa Iyang pagtapok sa mga pinili (Mateo 24:29-31). Unya, sa unahan ug dyotay sa kapitulo 7, atong mabasa ang mahitungod sa dakong panon diha sa langit nga gikan sa nagkalain-laing kanasoran, tribu ug sinultihan nga ”miabot gikan sa dakong kasakitan” (7:14). Wala sila hisgoti ingon nga mga martir sama sa laing grupo, nga gihisgotan sa nag-unang usa ka kapitulo (tan-awa ang 6:9-11), nga maggiya kanato sa pagpanaghap nga sila gisakgaw kaysa nahimong martir—o mga magtutuo nga *gikuha* gikan sa dakong kasakitan.

Sakto gayod ang pagpanaghap nga ang Pagsakgaw mahitabo sa usa ka panahon nga dili dugay homan sa makalilisang nga mga panghitabo nga gisaysay sa Gipada yag 6:12-13, tungod sa gisulti ni Jesus diha sa Mateo 24:29-31. Kita wala hatagi ug makapaaghat sa paghukom nga timailhan, hinoon, sama sa kanus-a gayod mahitabo ang makalilisang nga panghitabo sa Gipadayag 6:12-13 labina sulod sa pito ka tuig sa kasakitan. Kon ang mga panghitabo nga gihulagway sa Gipadayag 6:1-13 magsunod, ug kon ang Pagsakgaw mahitabo sa pagkahoman gayod sa 6:13, kana maggiya kanato sa pagtuo nga ang pagsakgaw *dili* mahitabo bisan hangtod sa homan na magpakita ang anticristo (tan-awa ang 6:1-2), tibook kalibotang gubat (6:3-4), kagutom(6:5-6), kamatayon sa ika-upat nga bahin sa kalibotan pinaagi sa gubat, kagutom, mga dangan ug mga ihalas nga mga mananap (tan-awa ang Gipadayag 6:7-8), ug daghang mga martir nga nahimo (tan-awa ang Gipadayag 6:9-11). Sa klaro gayod, ang tanan nianang maong mga panghitabo nga gihulagway mahimong mahitabo sa *dili pa* ang katapusan sa pito ka tuig nga kasakitan, apan sila mahimo usab nga maoy hulagway sa tibook pito ka tuig nga yugto, ug ang Pagsakgaw maanaa sa pinaka katapusan.

Agig pagdugang ug kabug-aton sa panghuna-huna mahitungod sa Pagsakgaw nga mahitabo *sa dili pa* ang katapusan sa pito ka tuig mao ang kasayuran nga gihulagway sa Gipadayag nga duha ka grupo sa paghukom homan sa Gipadayag 8: ang ”paghu kom pinaagig trumpeta” ug ang ”paghukom pinaagig mga panaksan”. Ang unahan niining duha maoy panapos sa kaligotgot sa Dios (tan-awa ang 15:1). Mismo sa dili pa magsugod ang paghukom pinaagig mga panaksan, sa laing bahin, si Juan naka kita ”kanila nga miabot gikan sa ilang kadaugan batok sa mananap ug sa iyang lara wan ug gikan sa numero sa iyang pangalan, nga nagtindog didto sa dagat sa salamin” (15:2). Kini nga mga madaugong mga balaan *mahimong* ginasakgaw na. Sa laing bahin, sila *mahimong* gipangmartir. Ang Kasulatan wala magtug-an kanato kon asa niini. Dugang pa, wala nato hisayri kon ang 15:2 nagdala ug mga nagkasunod-sunod nga kalambigitan sa mga talan-awon nga gihulagway haduol niana.

Lain pang kamatuoran ang makita diha sa Gipadayag nga mahimong magdugang ug kabug-at sa panghuna-huna mahitungod sa Pagsakgaw nga mahitabo sa dili pa matapos ang pito ka tuig nga kasakitan mao kini: sa pagkahitabo sa ika-lima nga ”paghukom pinaagig trumpeta” nga nahitala diha sa Gipadayag 9:1-12 kita gisultihan nga ang malala nga mga dulon pagatugotan nga magsakit niadto lamang mga ”walay silyo sa Dios diha sa ilang mga ulo (9:4). Ang kadto lamang kinsa gikasugilon kanato nga makabaton sa maong silyo mao ang 144,00 ka mga kaliwat sa Israel (tan-awa ang Gipadayag 7:3-8). Busa daw ang tanan sa ubang mga magtutuo pagasakgawon sa dili pa ang ika-lima nga paghukom pinaagig trumpeta; kay kondili dili gayod

sila makaikyas gikan sa gahom sa malala nga mga dulon. Agig dugang, tungod kay ang mga dulon magsakit man sa mga tawo sulod sa lima ka mga bulan sa dili pa matapos ang pito ka tuig nga kasakitan.

Siguro gayod, nga adunay mga pamaagi sa palibot niini nga pangatarongan. Tingali adunay uban nga ginasilyohan ug sa yano wala mahisgoti sa gipahamubo nga saysay sa Gipadayag. Sa bisan unsa nga panghitabo, kon kini makapanghimatuod nga ang Paksakgaw mahitabo sa dili pa ang ika-pito nga paghukom pinaagig trumpe ta, kana usab nagpaila nga adunay usa ka grupo sa mga magtutuo kinsa *dili* masak gaw sa dili pa ang pagpagawas sa mga malala nga mga dulon—ang 144,000 nga gi markahan sa pinasahi gayod nga mga kaliwat sa Israel. Apan sila puno sa pagpa salamat nga pagapanalipdan gikan sa pagkabutang sa kakuyaw tungod sa kaligotgot sa Dios sa dihang kini gipakita pinaagi sa mga malala nga mga dulon.

Ang paghukom alang sa tanan niini? Ako makahimo lamang sa pagsultig panapos nga ang Pagsakgaw mahitabo sa haduol na matapos ang pito ka tuig nga kasakitan o kaha kon matapos na kini. Ang mga magtutuo dili kinahanglan mahadlok nga mag-antos sa kaligotgot sa Dios, kondili, sila kinahanglang mangandam alang sa grabe nga paglutos ug posibli nga pagkahimong martir.

Ang Panahon Sa Kasakitan
The Tribulation Period

Maggamit kitag panahon aron paglantaw ug dyotayng dugang pa diha sa unsay gi katudlo sa Kasulatan mahitungod sa pito ka tuig nga kasakitan. Giunsa man nato pag abot diha sa ihap nga pito ka tuig nga katas-on sa kasakitan? Kinahanglan atong tun-an ang libro sa Daniel, diin, gawas sa libro sa Gipadayag, maoy usa nga medyo mas nagapadayag nga libro sa Biblia nga may kadugtungan sa katapusang kapanahunan.

Sa ika-siyam nga kapitulo niini nga libro, atong makita nga si Daniel usa ka dinak pan didto sa Babilonia uban sa iyang mga isig ka judio. Samtang gitun-an ang libro sa Jeremias, nakadiskobre siya nga ang gitas-on sa pagkadinakpan sa mga Judio didto sa Babilonia moabot ug kapitoan o setenta ka tuig (tan-awa ang Daniel 9:2; Je remias 25:11-12. Sa dihang nakaamgo nga kining maong kapitoan ka tuig hapit na makompleto, si Daniel nagsugod sa pag-ampo, nga nagasugid sa mga sala sa iyang mga katawhan ug sa pagpangayog kalooy. Agig tubag sa iyang mga pag-ampo, ang anghel nga si Gabriel mipakita kaniya ug mipadayag sa umalabot nga katungod sa Israel diha sa panahon sa kasakitan ngadto sa pagbalik ni Cristo. Ang propesiya nga maoy unod sa Daniel 9:24-27 maoy usa nga pinaka-katingalahan diha sa Kasulatan. Ako kining gihisgotan sa ubos uban sa akong mga komento:

> Kapitoan ka semana [kini klarong mga semana sa katuigan, sama sa atong makita, o kinatibuk-ang 490 ka tuig] maoy gikatakda alang sa imong mga katawhan [Israel] ug sa imong [*malagmit* ang buhat sa pagtapos sa sala sa Israel—nga mao ang paglansang sa ilang kaugali ngong Messias], aron paghimog katapusan sa sala [*malagmit* usa ka basihanan sa nagatubos nga buhat ni Cristo didto sa krus], aron paghimog pagtabon sa mga kalapasan [*dili gayod kaduha-duhaan* nga basihanan sa nagatubos nga buhat ni Jesus didto sa krus], aron pagpasulod sa walay katapusang pagkamatarong [ang

sinugdanan sa paghari ni Jesus sa Iyang gingharian dinhi sa kalibotan], aron pagtak-op sa panan-awon ug propesiya [*malagmit* maoy basihanan sa paghunong na sa pagsulat sa Kasulatan, o sa pagtuman sa tanang mga propesiya sa wala pa ang melinyo], ug aron sa pagdihog sa la bing balaang dapit [*malagmit* usa ka basihanan sa pag-establisar sa templo sa melinyo]. Busa ikaw kinahanglang masayod ug moila nga gikan sa paghatag sa balaodnon sa pagpabarog pag-usab ug sa pag patukod pag-usab sa Jerusalem [kini nga balaodnon gihimo ni Hari Artaxerxes sa tuig 445 B.C.], hangtod sa mesias nga Prinsipe [ang Ginoong Jesu-Cristo] aduna unyay pito ka semana ug kan-uman ug duha o saysentay dos ka semana [ang kinatibuk-an 69 ka semana,o 483 ka tuig]; nga pagatukoron kini pag-usab, uban ang hawanan, bi san sa mga panahon sa kagul-anan [mao kana ang pagtukod pag-usab sa Jerusalem, nga kanhi giguba sa mga taga-Babilonia]. Unya paghuman sa 62 ka semana [483 ka tuig homan balaodnon sa 445 B.C.] ang Mesias pagapatyon ug walay mabatunan [si Jesus ilansang sa 32 A.D., kon atong kwentahon pinaagi sa kalendaryo sa mga Judio nga adunay 360 ka adlaw matag tuig], ug ang mga katawhan [ang mga romano]sa prinsipe nga moabotay [ang anticristo] moguba sa siyudad ug sa Templo [usa ka basihanan sa pagkagun-ob sa Jerusalem sa tuig 70 A.D. pinaagi kang Tito ug sa mga Romanong kasundalohan]. Ug ang katapusan niini moabot inubanan sa lunop; bisan hangtod sa katapusan adunay gubat; ug ang pagkagun-ob gipaniguro nang daan. Ug siya [ang ”prinsipe nga moabotay”—ang anticristo] maghimo ug lig-on nga pakigsaad uban sa daghan [Israel] *sulod sa usa ka semana* [o pito ka tuig—mao kini ang panahon sa kasakitan], apan sa tunga-tunga sa semana [sa mga tulo ug tunga sa tuig] siya magpahunong sa pagsakripisyo ug sa mga halad; ug diha sa pako sa kaligotgot [sa dihang ang anticristo mopahimutang na sa iyang kaugalingon didto sa Jerusalem sa Templo sa mga Judio, nga magtawag sa iyang kaugalingon ingon nga Dios; (2 Tesalonica 2:1-4) moabot ang usa nga magahimog kamingawan [si Jesus mobalik], bisan diha sa usa ka kompletong pagkagun-ob, usa nga gihimo nang balaod, gibubo na ngadto sa laing nagahimo ug kamingawan [ang pagkapildi sa anticristo pinaa gi kang Jesus] (Daniel 9:24-27).

490 Ka Pinasahing Katuigan

490 Special Years

Gikan sa balaodnon sa 445 B.C.pinaagi kang Hari Artaxerxes sa pagtukod pag-usab sa Jerusalem, ang Dios naggahin ug 490 ka pinasahing katuigan sa sugilanon sa umaabot. Apan ang maong 490 ka tuig wala magsunod; kondili, nabahin kini ngadto sa duha ka putol diha sa 483 katuig ug laing pito katuig. Sa dihang ang unang 483 ka tuig nga gigahin makompleto na (diha sa tuig nga si Jesus gilansang na), ang orasan mihunong. Si Daniel mahimo unta nga wala magdamgo nga ang orasan mihunong sa sulod sa 2,000 na katuig karon. Diha sa usa ka punto sa umaabot, kana nga orasan moandar pag-usab ug modagan sulod sa pito ka katapusang mga

tuig. Kanang maong pito ka mga katuigan gihinganlan dili lamang ingon nga ”ang kasakitan”, kondili ingon usab nga ”ika-kapitoan o setenta ka semana ni Daniel”.

Ang maong pito ka tuig gibahin ngadto sa duha ka mga yugto sa matag tulo ug tu nga sa tuig. Diha sa tunga-tunga, sama sa ato nang nabasa sa propesiya ni Daniel, ang anticristo magguba sa iyang pakigsaad sa Israel ug iyang ”pahunongon ang pagsakripisyo ug ang mga ginagmayng halad.” Siya dayon mopahimutang sa iyang kaugalingon sa templo sa Jerusalem ug modeklarar nga siya Dios. [80]Mao kana ang ”kaligotgot sa pagkagun-ob” nga gipamulong ni Jesus (tan-awa ang Mateo 24:15). Mao kana nga ang mga magtutuo sa Judea kinahanglan ”moikyas ngadto sa kabuki ran” (Mateo 24:16), sama nga kana mao na ang timaan sa pagsugod sa grabe nga kasakitan nga masaksihan sa kalibotan sukad masukad (Mateo 24:21).

Posibli nga ang ”pag-ikyas sa mga taga-Judea” nakita ni Juan sa iyang panan-awon diha sa simbolo lamang, nga nahitala diha sa ika-napulog duha nga kapitulo sa libro sa Gipadayag. Kon mao kana, ang mga magtutuo nga taga Judea makakaplag ug luwas nga lugar nga giandam alang kanila sa kamingawan diin sila ”paga-atima non” sa sulod sa tulo ug tunga sa tuig, nga mao ang nahibiling panahon sa pito ka tuig nga kasakitan (tan-awa ang Gipadayag 12:6, 13-17). Si Juan nakakita nang daan sa kapungot ni satanas tungod sa ilang pag-ikyas, ug sa iyang magsunod nga pakig gubat alang niadtong nahibilin nga ”nagtuman gihapon sa kasugoan sa Dios ug nag kupot sa pagpamatuod ni Jesus” (Gipadayag 12:17). Mao kana ngano nga ako naghu na-huna nga usa gayod ka maayo nga ideya alang sa mga magtutuo sa tibook kalibotan ang pagdagan ngadto sa mga mamingaw nga lugar alang sa pagpahilayo gikan sa kasamok kon ang anticristo modeklarar na sa iyang pagka-dios didto sa Jerusalem.

Ang Katapusang Pinadayag Ni Daniel

Daniel’s Last Revelation

Laing usa ka makapadani sa pagtagad nga kabahin sa libro sa Daniel nga wala pa nato kahatagig pagtagad makita diha sa katapusang napulog-tulo ka mga bersikolo niining maong kahibulongang libro. Kini maoy mga pulong nga gisulti sa usa ka anghel ngadto kang Daniel. Ako kining gihisgotan sa ubos uban sa akong mga komen to:

> Karon niadtong panahona si Miguel [ang anghel], ang dakong prinsipe nga nagbarog ug nagbantay ibabaw sa mga anak sa imong katawhan, motindog. Ug duna unyay mga takna sa kagul-anan nga wala pa sukad mahitabo bisan sa wala pa ang mga kanasuran hang tod nga moabot ang maong takna [kini sama ra sa kagul-anan nga gisulti ni Jesus diha sa Mateo 24:21]; ug unya nianang panahona ang imong mga katawhan, ang matag-usa nga nakit-an nga nahisu lat sa libro, paga-luwason [kini mahimo nga maoy basihanan sa pagpanglayas sa mga taga-Judea o sa pagluwas sa mga magtutuo diha sa pagsakgaw]. Ug daghan niadtong mga nangatulog diha sa yuta ang momata, ang uban ngadto sa walay katapusang kinabuhi, apan ang uban ngadto sa ngadto sa kaalautan ug sa walay katapu sang silot [ang pagkabanhaw sa mga matarong ug mga daotan]. Ug unya kadtong adunay panabot modan-ag sa

[80] Kini nagpaila kanato,sa klarohay,nga ang templo sa Jerusalem pagatukoron pag-usab,kay sa pagka karon walay templo sa Jerusalem(bisan sa tuig 2005 sa pagsulat niini nga libro).

hayag gayod sama kahayag sa kalapad sa langit, ug kadtong nakahimo paggiya sa daghan ngadto sa pagka-matarong, mahisama sa mga bitoon hangtod sa kahangtoran. [Homan sa ilang pagkabanhaw, ang mga matarong makadawat ug bag-ong mga lawas nga mosanag uban sa himaya sa Dios]. Apan alang kanimo Daniel, tipigi kining mga pulonga ug silyohi ang libro hangtod sa katapusan sa kapanaho nan; daghan ang magngadto-ngari, ug ang kahibalo motubo." [Ang katingalahan nga pag-uswag sa panakayan ug ang kahibalo sa nanglabayng mga siglo daw maoy katumanan niining mao nga propesiya].

Ug unya ako, si Daniel, miyahat ug tan-awa, adunay lain pang duha nga nagbarog, sa matag tampi sa suba. Ug ang usa miingon ngadto sa usa nga nagbistig lino, nga nagbarog ibabaw sa katubigan sa suba, unsa paman ka dugay hangtod matapos kining mga katingalahan?" Ug akong nadunggan ang tawo nga nagbistig lino, nga anaa sa ibabaw sa katubigan sa suba, samtang gituy-od niya ang iyang tuong kamot ug ang iyang wala ngadto sa langit ug na numpa pinaagi Kaniya nga buhi hangtod sa hangtod nga moabot ug tulo ug tunga sa higayon [tulo ug tunga sa tuig sumala sa mabasa nga pagpadayag diha sa Gipadayag 12:6 ug 12:14]; ug pagkahoman gayod nilag dugmok sa gahom sa mga balaang tawo, ang tanan niini nga mga panghitabo makompleto na. [Sama nga ang Daniel 7:25 nagsulti kanato nga ang mga balaan itugyan ngadto sa mga kamot sa anticristo sulod sa tulo ug tunga sa tuig sa pito ka tuig nga kasakitan. Ang katapusan sa tanang panghitabo nga gisulti sa anghel mahitabo "kon ang gahom sa mga balaang tawo" "paga-gub-on na"]. Alang kanako, ako nakabati apan wala makasabot; busa ako miingon, "Ginoo ko, unsa man kaha ang linugdangan niini nga panghitabo?" Ug siya miingon, "lakaw Daniel, kay kining mga pulo nga gisilyohan ug gitagoan hangtod moabot ang katapusan sa kapa nahonan. Daghan ang pagahugasan, pagaputlion ug paga-ayagon [pinaagi sa kasakitan, sa walay pagduha-duha]; apan ang mga daotan magbuhat ug pagka-daotan, ug wala gayoy daotan nga maka sabot, apan kadtong duna lamay panabot ang makasabot. Ug sugod sa panahon nga ang naandang pagsakripisyo pagawalaon, ug ang kaligotgot nga moresulta sa pagka-awaaw mapahiluna na, aduna unyay 1,290 ka mga adlaw. [Kini dili angayan nga pagasabton nga mao ang panahon *tunga-tunga* sa maong duha ka panghitabo, tungod kay pariho nga ang duha mahitabo sa taliwala sa pito ka tuig. Hinoon, kana pagasabton nga gikan sa panahon nga ang maong duha ka panghitabo mahitabo, moabot ang 1,290 ka mga adlaw hangtod nga adunay *usa ka butang* nga mahinungdanon kaa yo ang mahitabo diha sa katapusan. Ang 1,290 ka mga adlaw mao ang ika 30 ka adlaw nga sobra sa tulo ug tunga sa tuig sa mga tuig nga adunay 360 ka mga adlaw, nga maoy yugto sa panahon nga gibalik-balik paghisgot diha mga panagna sa libro sa Daniel ug Gipa dayag. Ang pagdugang niining katloan ka mga adlaw mao lamay pagbana-bana. Aron dungagan pa gayod ang mesteryo, ang anghel sunod nga

> misugilon kang Daniel:] Bulahan gayod siya nga kanunayng na gahulat ug nakaabot gayod ngadto sa 1,335 ka mga adlaw! [Busa karon aduna kitay laing kap-atan ug lima ka mga adlaw sa mga mesteryo]. Apan alang kanimo, padayon ngadto sa katapusan; ug makasulod ka sa kapahulayan ug mobangon pag-usab [mao kini ang gikasaad nga pagkabanhaw ni Daniel] alang sa gikagahin kanimo nga kabahinan sa katapusan sa katuigan" (Daniel 12:1-13)

Klaro gayod, nga adunay usa ka butang kahibulongan ang mahitabo diha sa kata pusan sa sobra nga 75 ka mga adlaw! Maghulat lamang kita ug matan-aw.

Atong masayran gikan sa pagbasa sa katapusang mga kapitulo sa Gipadayag nga adunay daghang mga panghitabo nga klaro gayong mahitabo sa dili madugay sa dili pa moabot si Cristo, nga mao ang panihapon sa kasal sa Nating Karnero, nga maoy gisulti sa usa ka anghel ngadto kang Juan nga nag-ingon, "Bulahan kadtong giimbi tar ngadto sa panihapon sa kasal sa Nating Karnero" (Gipadayag 19:9). Malagmit parihas ra kini nga panalangin nga gihisgutan sa anghel ngadto kang Daniel. Kon mao ka na, ang maong mahimayaong panihapon mahitabo sulod sa duha ug tunga sa bulan homan mobalik si Jesus.

Malagmit ang maong kapitoan ug pito ka mga adlaw mapuno sa ubang mga bu tang nga nasayran nato nga mahitabo sumala sa nahisulat diha sa katapusang mga kapitulo sa libro sa Gipadayag, sama sa pagtambog sa anticristo ug sa bakakong pro peta ngadto sa linaw nga kalayo, ang paggapos kang satanas, ug ang pagpahimutang sa panggamhanan ni Cristo sa Iyang tibook kalibotan nga gingharian (Gipadayag 19: 20—20:4).

Ang Isa Ka Libo Katuig

The Millenium

Ang pulong *Milenyo* maoy usa ka pulong nga naghisgot mahitungod sa panahon sa dihang si Jesus personal nga mohari sa tibook kalibotan sulod sa usa ka libo katu ig (Gipadayag 20:3,5,7), nga mahitabo homan sa pito ka tuig nga kasakitan. Si Isaias nakakita nang daan sa panggoberno ni Cristo ibabaw sa kalibotan mga tulo ka libo ka
tuig na ang nangagi:

> Kay ang usa ka bata matawo alang kanato, ang usa ka anak lalake ihatag nganhi kanato; ug *ang panggamhanan igatongtong sa iyang mga abaga;* ug ang iyang ngalan pagatawgon....Prinsipe sa kalinaw. *Wala gayoy hunong ang pagsaka sa Iyang panggoberno ug kali naw*, diha sa trono ni David ug ibabaw sa iyang gingharian, aron sa paglig-on niini ug sa pagtuboy niini uban sa hustisya ug pagkamata rong gikan karon ug sa umaabot ug sa walay katapusan (Isaias 9:6-7).

Sa sama nga paagi, ang anghel nga si Gabriel mipahibalo kang Maria nga ang Iyang Anak nga lalake maghari ibabaw sa walay katapusang gingharian:

> Ug ang anghel miingon kaniya, ”Ayaw kahadlok, Maria; kay gika himut-an ka sa Dios. Ug tan-awa manamkon ka diha sa imong saba kan, ug manganak ug lalake, ug nganlan mo Siyag Jesus. Mahimo Si yang halangdon, ug paga-tawgon nga Anak sa Labing Gamhanan; ug ang Ginoong Dios maghatag Kaniya sa trono sa Iyang amahan nga si David; *ug Siya magmando diha sa panimalay ni Jacob hangtod sa hangtod; ug ang Iyang gingharian dili gayod matapos”* (Lucas 1:30-33)[81]

Sa panahon sa Milenyo, si Jesus personal nga magmando gikan sa Bukid sa Zion nga anaa sa Jerusalem, diin kini patas-an pa gikan sa iyang orihinal nga gihabugon. Ang Iyang pagmando mahimong usa nga adunay perpekto nga hustisya alang sa ta nan nga kanasuran, ug aduna unyay kalinaw sa tibook kalibotan:

> Sa katapusang mga adlaw, ang bukid sa balay sa Ginoo pagalig-onon ingon nga maoy pinaka-labaw sa tanang bukid, ug ipataas ibabaw pa sa mga kabungturan; ug ang tanang kanasuran mangadto didto. Ug daghang mga tawo ang moduol ug moingon, ”Dali, manaka kita ngadto sa bukid sa Ginoo, ngadto sa balay sa Dios ni Jacob; aron nga Iya kitang tudloan mahitungod sa Iyang mga pamaagi, ug nga aron makahimo kita paglakaw diha sa Iyang mga alagianan. ”Kay ang balaod maggikan na unya sa Zion, ug ang pulong sa Ginoo maggikan sa Jerusalem. Ug Siya maghukom tali sa mga nasod, ug maghimog mga desisyon alang sa daghang mga tawo; ug ila unyang pandayon ang ilang mga espada aron himoong daro, ug ang ilang mga bangkaw himoon nilang mga galab. Ang mga nasod dili na mag-away, ug dili na gayod sila makakat-on pa ug pakiggubat (Isa.2:2-4).

Si Zacarias nanag-an sa mao ra gihapon:

> Naga-ingon ang Ginoo sa mga panon, ”Ako nangabugho gayod sa hilabihan alang sa bukid sa Zion, Oo,diha sa dakong kapungot nangabugho Ako kaniya.” Busa nag-ingon ang Ginoo, ”mobalik Ako sa Zion ug mopuyo sa taliwala sa Jerusalem. Ug ang Jerusalem paganganlan nga syudad sa kamatuoran, ug ang bukid sa Ginoo sa mga panon pagatawgon nga Balaang Bukid”....Mao kini ang giingon sa Ginoo sa mga panon,” mahimo gayod nga ang mga katawhan mangabot, bisan ang mga molupyo sa daghang mga syudad; ug ang molupyo

[81] Kini nga kasulatan nagpakita kon unsa gayod ka sayon ang paghimog pangagpas mahitungod sa sak tong panahon sa panghitabo nga gipanagna pinaagi sa sayop nga pagsabot kon unsa gayod ang gipa mulong sa Kasulatan. Si Maria mahimong sayon ra kaayo nga magdahom uban usab sa iyang kataro ngan nga ang iyang pinasahi nga Anak maghari diha sa trono ni David sulod sa pipila ka mga dekada. Si Gabriel nagsulti kaniya nga siya manganak ug Anak Lalake nga magmando sa panimalay ni Jacob, nga daw kon paminawon, ang pagka-himugso ni Jesus ug ang Iyang pagmando maoy duha ka walay laktaw nga panghitabo. Si Maria dili unta maghuna-huna nga aduna pay 2,000 ka mga tuig sa taliwala nianang duha. Gikinahanglan usab nga kita magmainampingon sa pagbuhat ug mao ra gihapon nga pagbana-bana samtang sulayan nato ang paghubad mga kasulatan nga adunay panagna.

> sa usa moadto sa lain ug moiingon, ”magdungan kita sa pag-adto aron pangayoon ang pabor gikan sa Ginoo, ug pangitaon ang Ginoo sa mga panon; moadto usab ako. Busa daghang mga tawo ug mga gamhanan nga mga nasod ang moabot ug mangita sa Ginoo sa mga panon didto sa Jerusalem ug pangayoon ang pabor sa Ginoo”. Mao kini ang giingon sa Ginoo sa mga panon, ”niadtong mga adlawa napulo ka mga lalake gikan sa mga nasod nga lahi-lahi ug pinulongan manghawid sa sinina sa usa ka Judio ug moingon, ”tugoti kami sa pag-uban kanimo kay nakadungog kami nga ang Dios nag-uban kanimo” (Zacarias 8:2-3,20-23).

Ang Biblia nagtudlo nga ang mga magtutuo magmando ug maghari uban kang Cristo sulod sa maong usa ka libo ka tuig. Ang ang-ang sa ilang responsibilidad diha sa Iyang gingharian ipasikad sa ilang pagka-matinud-anon karon (Dan.7:27; Lucas 19:12-27; 1 Corinto6:1-3; Gipadayag 2:26-27; 5:9-10 ug 22:3-5).

Kita pagasul-oban sa atong binanhaw nga mga lawas, apan sa klaro gayod adunay mga buhing kasarangan nga mga tawo nga nagpuyo diha sa madunot na lawas nga managhan gihapon ibabaw sa kalibotan nianang panahona. Dugang pa, malagmit nga ang gitas-on sa kinabuhi sa mga kaliwat ni Jacob mahibalik usab, ug ang kaba ngis sa mga hayop mawala:

> Magkalipay usab Ako diha sa Jerusalem, ug magsadya diha sa Akong katawhan; ug wala na unyay madungog diha kaniya nga tingog sa pagbakho ug honi sa paghilak. Wala na unya diha nianay batang masuso nga mabuhi lamang sulod sa pipila ka mga adlaw, o tigulang nga lalake nga dili magpuyon sa tibook adlaw sa iyang katigulangon; kay ang mga batan-on mamatay sa edad nga isa ka gatos. Ug ang usa nga dili makaabot sa pangidaron nga isa ka gatos paga-isipon nga tinunglo....ang lobo ug ang karnero maghinag waay, ug ang liyon mokaon na ug uhot sama sa laki nga baka; ug ang abog mao na ang pagkaon sa mga halas. Dili na sila magbuhat ug daotan o kaha makahatag ug kakuyaw diha sa Akong balaan nga bukid. (Isaias 65:19-20,25; Isaias 11:6-9).

Adunay daghang basihanan sa umaabot nga milenyo diha sa Biblia, labina diha sa Daang Testamento. Alang sa dugang pang pagtuon, tan-awa ang Isaias 11:6-16; 25:1-12; 35:1-10; Jeremias 23:1-5; Joel 2:30-3:21; Amos 9:11-15; Miqueas 4:1-7; Sofonias 3:14-20; Zacarias 14:9-21; ug Gipadayag 20:1-6.

Daghan sa mga Salmo nga mahimo usab nga isipon ingon nga panagna mahitu ngod sa milenyo. Pananglitan, basaha kining maong pasahe nga anaa sa Salmo 48:

> Dako gayod ang Dios ug dako nga angay daygon*, sa syudad sa atong Dios, mao ang Iyang bukid. Matahom ang pagkahataas niini, ug kalipay kini sa tibook kalibotan, kini mao ang bukid sa Zion diha sa halayong amihanan, mao ang syudad sa halangdon nga Hari. Ang Dios, diha sa iyang mga dapit, naghimo kaniya nga mailhan ingon nga lig-ong kota.* Kay ang mga hari nagtigom sa ilang mga kaugalingon, nagdungan sila sa paglabay. Ila kining naki ta, ug unya sila natingala; sila nangalisang, ug nangalagiw sila tu ngod sa

> kahadlok. Ang pagsalimoang migukod kanila didto, ug ang kasakit, sama sa babaye nga nagbati (Salmo 48:1-6).

Sa dihang si Jesus magpahimutang na sa Iyang pagdumala didto sa Jerusalem sa sinugdanan sa Milenyo, klaro gayod nga daghang mga magmamando sa tibook kali botan nga nakalingkawas sa kasakitan ang makabati sa mga balita mahitungod sa pagmando ni Jesus ug sila mobiyahi aron paglantaw niana sa ilang kaugalingon. Sila makurat tungod sa ilang makita.[82]

Alang sa uban pang mga Salmo nga naghisgot mahitungod sa umaabot pagmando ni Jesus panahon sa milenyo, tan-awa ang Salmo 2:1-12; 24:1-10; 47:1-9; 66:1-7; 68: 15-17; 99:1-9; ug 100:1-5.

Ang Walay Katapusan Nga Kahimtang

The Eternal State

Ang pagkatapos sa milenyo mao ang magmarka sa sinugdanan sa gitawag sa mga eskolar sa Biblia nga ”ang walay katapusang kahimtang”, nga magsugod diha sa bag-o nga mga langit ug bag-o nga yuta. Si Jesus magtugyan na unya sa tanan ngadto sa Amahan, sumala sa 1 Corinto 15:24-28:

> Ug unya moabot ang katapusan, kon Siya [si Jesus] magtugyan na sa gingharian nagdto sa Dios ug Amahan, kon Iya nang mapapas ang tanan nga pagmando ug ang tanang kagamhanan ug gahom. Kay Siya kinahanglan gayod nga magamando hangtod Iyang ikabu tang diha sa Iyang mga tiil ang Iyang mga kaaway. Ang katapusang kaaway nga Iyang paga-papason mao ang kamatayon. Kay ”Siya nagbutang na sa tanang butang ilalom sa Iyang pagbulot-an ilalom sa Iyang mga tiil” (Salmo 8:6). Apan sa dihang Siya miingon, ”ang ta nang butang ipailalom sa pagbulot-an”, klaro kaayo nga Siya [ang Amahan] walay labot kinsa maoy nagbutang sa tanang butang ila lom sa Iyang pagbulot-an. Ug kon ang tanang butang mapailalom na diha Kaniya [sa Amahan], nan ang Anak usab mismo mamahimong ilalom ngadto sa Usa nga maoy nagpailalom sa tanang butang ngad to Kaniya, aron nga ang Dios mamahimong tanan alang sa tanan.

Si satanas, diin gigapos sa katas-on nga isa ka libo ka tuig, pagabuhian sa pagkaho man sa melinyo. Siya mag-ilad dayon niadtong mga rebelyoso kang Jesus diha sa ila nga kinasuloran apan nagtakuban sa pagkamasinulondon Kaniya (Salmo 66:3)

Ang Dios magtugot kang satanas sa pag-ilad kanila aron mapadayag ang tinuod nga kahimtang sa ilang mga kasing-kasing aron sila mahukman diha sa pagka-mata rong. Ilalom sa iyang pagpangilad, sila magtigom aron pag-atake sa balaang syudad, nga mao ang Jerusalem, nga nagplano sa pagpatumba sa panggoberno ni Jesus. Ang gubat dili moabot ug dugay tungod

[82] Gikan sa paglantaw sa lain pang mga sinulat, malagmit ang milenyo magsugod, dili lamang uban sa mga magtutuo nga nagpuyo sa kalibotan, kondili uban usab sa mga dili magtutuo (Isaias 2:1-5; Daniel 7:13-14).

kay ang kalayo monaug gikan sa langit aron pag ut-ot sa nagpalibot nga mga kasundalohan, ug si satanas itambog na ngadto sa linaw nga kalayo ug asupre (Gipadayag 20:7-10).

Ang maong panagtigom alang sa pakiggubat gihisgotan diha sa Salmo 2:

> Ngano man nga ang mga nasod naninggit, ug ang mga tawo nagtinguha ug walay kapuslanang butang? Ang mga hari sa yuta nag kasabot, ug ang mga magmamando nag-uban sa pagpakitambag ba tok sa Ginoo ug batok sa Iyang dinihugan [Cristo]; ”atong gub-on ang ilang mga gapos, ug isalibay ang ilang mga higot palayo kanato!” Siya nga naglingkod diha sa langit igo lamang mokatawa, ug ang Ginoo mobugal-bugal kanila. Ug unya makig-estorya Siya kanila uban sa Iyang kasuko ug maglisang kanila sa Iyang kapungot; ”apan alang Kanako gipahimutang ko ang Akong Hari didto sa Zion, nga mao ang Akong balaang bukid.”” [Misulti si Jesus] Ako gayong isulti ang balaod sa Ginoo; Siya miingon Kanako, ”Ikaw Akong Anak, karon Ikaw Akong gianak. Pangayo Kanako ug Ako gayong ihatag Kanimo ang kanasuran ingon nga Imong panulondon, ug ang labing utlanan sa yuta ingon nga Imong napanag-iya. Imo silang bungka gon pinaagig puthaw nga baston, Imo silang pusgayon sama sa yutan-ong panudlanan.” Busa, karon mga hari, pagpakitag, pagka-mamatikdanon; dawat ug pasidaan, mga maghuhukom sa yuta. Sim baha ang Dios uban sa pagkahadlok ug pagtahod, ug pagmaya uban sa pagkurog. Pagbuhat ug puloy-anan alang sa Anak, kay basin unya ug masuko Siya, ug mangaot-ot kamo diha sa inyong agianan. Kay ang Iyang kapungot dali ra nga mahaling. Unsa gayod ka bulahan ang tanan nga maghimo Kaniya nga ilang tigpanalipod!

Usa Ka Katapusang Paghukom
A Final Judgment

Sa dili pa gayod ang Walay Katapusang Kahimtang, isa ka katapusang paghukom ang mahitabo. Ang tanang dili matarong sa tanang katuigan pagabanhawon sa ilang mga lawas aron motindog sa atubangan sa trono sa Dios ug pagahukman sumala sa ilang binuhatan (Gipadayag 20:5,11-15). Ang matag-usa nga anaa na sa Hades paa tubangon sa maong paghukom, nga gitawag ug ”Ang Paghukom Diha Sa Dakong Puti Nga Trono”, ug unya itambog ngadto sa Gehena, nga mao ang linaw nga kalayo. Kini gitawag nga mao ”ang ika-duhang kamatayon” (Gipadayag 20:14).

Ang walay katapusan nga kahimtang magsugod sa pagka-wagtang sa unang mga langit ug yuta, nga mao ang pagka-tuman sa duha ka libo ka tuig na ang panuigon nga saad ni Jesus: ”ang langit ug ang yuta mahanaw apan ang Akong mga pulong dili gayod mahanaw” (Mateo 24:35).

Ug unya ang Dios maghimog bag-ong mga langit ug yuta sumala sa una nang gisul ti ni Pedro diha sa iyang ika-duhang sinulat:

> Apan ang adlaw sa Dios moabot sama sa usa ka kawatan, nga niana ang mga langit mangahanaw uban sa dinaguok ug ang mga kasang kapan niini mangalanay uban sa labihang kainit, ug ang yuta apil ang tanang binuhat nga

> anaa niini mangasunog. Tungod kay ang tanan niining mga butanga makagun-ubon man sa ingon niini nga paagi, gikinahanglan nga kamo mahimong mga tawo nga anaa sa balaan nga pamatasan ug sa pagka-Diosnon, nga nagtan-aw kanu nay ngadto sa pag-abot sa adlaw sa Ginoo ug naningkamot nga ma padali kini, diin ang langit pagagun-obon pinaagi sa pagsunog, ug ang tanan nga anaa niini mangalanay uban sa labihang kainit! Apan sumala sa Iyang gisaad, kita naglantaw ngadto sa bag-ong mga langit ug bag-ong yuta, diin nagpuyo ang pagka-matarong (2 Pedro 3:10-14; Isaias 65:17-18).

Sa katapusan, ang Bag-ong Jerusalem mokanaog gikan sa langit ngadto sa yuta (Gipadayag 21:1-2). Ang atong mga huna-huna maglisod gayod sa pagkupot sa kahimayaan sa maong syudad, diin adunay gidak-on nga katunga sa kadak-on sa Estados Unidos (Gipadayag 21:16), ug sa mga kahibulongan sa maong dili matapos nga mga katuigan. Magpuyo kita diha sa hingpit nga katilingban hangtod sa kahang toran, ilalom sa pagmando sa Dios, ngadto sa kahimayaan ni Jesu-Cristo.

KAPITULO TRIBO
CHAPTER THIRTY
Mga Kamatuoran Bahin sa Espirituhanong Pagpakigbahin - I
Modern Myths About Spiritual Warfare-Part I

Ang hisgotanan mahitungod sa espirituhanong pakiggubat nahimong nisaka ug nisa ka pa sa pagka inila niini diha sa iglesia sa dili palang dugay nga mga katuigan. Apan ang naka dimalas kay ang kasagaran sa mga gitudlo mahitungod niini nahisupak na sa Kasulatan. Agig linugdangan, daghan sa mga ministro sa tibook kalibotan nagtud lo ug nagbuhat ug usa ka matang sa espirituhanong pakiggubat nga wala gayod giresita sa Biblia. Sa klaro gayod adunay gitawag ug espirituhanong pakiggubat nga nahisubay sa *Kasulatan*, ug gikinahanglan nga mao kana ang itudlo ug pagabansayon sa ministro nga nagapanghimog tinun-an.

Niini nga kapitulo ug sa nagsunod akong hatagan ug pagtagad ang pipila sa pinaka kasagarang sayop nga mga panghuna-huna mahitungod kang satanas ug sa espirituha nong pakiggubat. Kini maoy pagpahamubo sa kinatibuk-ang libro nga akong gisulat ma hitungod niiini nga hisgotanan nga nag-ulohan ug, *Modernong Patuo-tuo Mahitungod Kang Satanas Ug Sa Espirituhanong Pakiggubat.* Kana nga libro diha sa kinatibuk-an niini mabasa sa Eninglis diha sa among website nga www.shepherdserve.org.

Patuo-tuo #1: "Sa Nangaging Eternidad, Ang Dios Ug Si Satanas Nagkasang ka Diha Sa Usa Ka Dakong Gubat. Niining Adlawa, Ang Panagsangka Diha Sa Kahanginan Nahitabo Gihapon Tali Kanila".
Myth #1: "In Eternity Past, God And Satan Engaged In A Great Battle. Today, The Cosmic Struggle Still Rages Between Them."

Kining mao nga patuo-tuo nahisupak sa usa sa pinakalig-on na kaayo, nga patukura nang kamatuoran mahitungod sa Dios nga gipadayag diha sa Kasulatan—nga Siya gam hanan sa tanan, o *makahimo sa tanang butang.*

Si Jesus nagsugilon kanato nga *ang tanan* posibli sa Dios (Mateo 19:26). Si Jeremias nagpamatuod nga walay malisod alang Kaniya (Jeremias 32:17). Walay persona o kusog nga makapahunong Kaniya sa pagpatuman sa Iyang mga plano (2 Cronicas 20:6; Job 41: 10; 42:2). Pinaagi kang Jeremias ang Dios nangutana, "Kay kinsa bay sama Kana ko....Ug kinsa man ang makabarog batok Kanako?" (Jeremias 50:44). Ang tubag mao nga *walay bisag usa* dili gani bisan si satanas.

Kon ang Dios tinuod gayod nga gamhanan sa tanan sumala sa gipamatud-an sa bersi kolo sa ibabaw, nan ang pagsulti nga ang Dios ug si satanas naggera maoy usa ka pagpa sabot nga Siya dili gamhanan sa tanan. Kon ang Dios napildi bisan sa usa lamang ka pa nagharong, kon siya

nalupig ug dyotay ni satanas bisan sa gamay lang kaayo nga kahim tang o kaha makigbugno batok kaniya bisan sa mubo ra kaayo nga panahon, nan Siya di li gayod gamhanan sa tanan sama sa Iyang gideklarar sa nga mao Siya.

Ang Komentaryo Ni Cristo Mahitungod Sa Gahom Ni Satanas

Christ's Commentary On Satan's Power

Si Jesus sa makausa niana adunay gisulti mahitungod sa pagkahulog ni satanas gi kan sa langit nga makatabang kanato sa pagsabot kon pila gayod ang gahom ni satanas kon itandi sa atong Dios nga makahimo sa tanan:

> Ug ang kapitoan nahibalik uban ang kalipay, nga nag-ingon, "Ginoo, bisan gani ang mga yawa mipatuo kanamo sa imong ngalan." Ug Siya miingon ka nila, "Akong nakita ang pagkahulog ni satanas gikan sa langit sama sa kilat" (Lucas 10:17-18).

Sa dihang ang gamhanan sa tanan nga Dios mimando sa pagpapahawa kang satanas gikan sa langit, *si satanas wala makabalibad.* Si Jesus naggamit sa pagtandi nga, *sama sa kilat,* aron paghatag ug pagpasabot sa kapaspason sa pagkahulog ni satanas. Siya na hulog *dili sama lamang sa tulo* kondili *sama sa kilat.* Si satanas didto sa langit sulod sa usa ka segundo, ug pagkasunod—BOOM!!—nawala dayon siya!

Kon ang Dios makahimo sa dali ug sa sayon lamang nga pagpalayas kang satanas mis mo, dili kini makapakurat nga ang Iyang mga sinugo nga mga sulogoon makahimo usab sa pagpalayas sa mga demonyo nga sayon ug dali. Sama sa mga unang disipolo ni Cristo, daghan kaayong mga Cristohanon karon nga dunay dako kaayong pagrespeto sa gahom sa demonyo ug wala pa gihapon maka-dawat nga ang gahom sa Dios hilabihan ka layo ra kaayo ang kadak-on. Ang Dios mao ang magbubuhat, ug si satanas binuhat lamang. *Si satanas dili gayod ikatandi sa Dios.*

Ang Gubat Nga Wala Gayod Mahitabo

The War That Never Was

Sama nga daw talagsaon kaayo alang sa atong mga dalunggan, kinahanglan atong ma sabtan nga *ang Dios ug si satanas wala gayod, wala pa gayod, ug dili gayod mahitabo nga maggubat.* Oo, aduna silay managlahi nga katuyuan, ug mahimong ikasulti nga sila magkaatbang gayod. Apan kon ang duha ka grupo mag-atbangay sa usag-usa, ug ang usa mas gamhanan pa gayod kaysa usa, ang ilang panag-away dili maisip nga gubat. Makahimo ba pagpakig-away ang ulod sa elepante? Si satanas sama sa ulod, nagbuhat ug huyang nga pagsulay sa pagbabag sa Usa nga labihan gayod ka gamhanan. Ang iyang pagsupak diha-diha gihatagan ug pagtagad, ug sila gipahawa gikan sa langit "sama sa ki lat". Walay gubat nga nahitabo—aduna lamay pagpalayas.

Kon ang Dios gamhanan sa tanan, nan si satanas wala gayoy bisag gamay na lamang nga kahigayunan nga mobabag bisag gamay na lang sa kon unsay gusto sa Dios nga Iyang buhaton. Ug kon ang Dios motugot kang satanas sa pagbuhat bisan unsa, kana alang lamang sa pagpatuman sa Iyang langitnon nga kabubut-on. Kini nga kamatuoran mahimong klaro gayod samtang magpadayon kita sa pagsusi sa Kasulatan mahitungod niini nga hisgotanan.

Makapadani sa pagtagad, nga ang pinakalabaw nga otoridad sa Dios batok kang sata nas wala lamang gipakita sa niaging eternidad, kondili ipakita usab kini sa umaabot. Ato nga mabasa sa

Gipadayag nga *ang usa ka nagbinugtong nga anghel* magagapos kang sa tanas ug pagabilanggoon siya sulod sa usa ka libo ka tuig (Gipadayag 20:1-3). Kanang maong panghitabo sa umaabot dili mahimong ilhon nga gubat tali sa Dios ug kang sata nas sama nga ang orihinal nga pagpalagpot kang satanas gikan sa langit isipon usab nga gubat. Angay usab timan-an nga si satanas dili gayod makabaton ug gahom nga makaga
was gikan sa iyang pagkabinilanggo ug pagabuhian lamang kon kabubut-on na sa Dios (Gipadayag 20:7-9).

Unsa Man Ang Mahitungod Sa Umaabot Nga "Gubat Sa Langit"?
What About The Future "War In Heaven"?

Kon tinuod pa nga ang Dios ug si satanas wala gyod, wala pa gayod, ug dili gayod mag gubat, nan ngano man nga makabasa man kita diha sa libro sa Gipadayag ug umaabot nga gubat sa langit nga nag-apil kang satanas (Gipadayag 12:7-9)? Kana usa ka maayo nga pangutana, ug sayon ra kaayong tubagon.

Angay sayron nga kining maong gubat maoy usa nga alang lamang kang *Miguel ug sa iyang mga anghel* ug *kang satanas ug iyang mga anghel.* Ang Dios mismo wala hisgoti nga mahimong apil niini nga gubat. Kon apil pa Siya, ang maong kagubot lisod nganlan nga gubat, tungod kay ang Dios, ingon nga gamhanan sa tanan, makahimo sa sayon la mang nga pagtuok kang bisan kinsa nga makig-atbang sa dali lamang nga panahon sumala sa Iya nang napamatud-an.

Ang mga anghel kauban si Miguel, dili gamhanan sa tanan, ug busa ang ilang panag kagubot batok kang satanas ug sa iyang mga anghel mahimong ihulagway nga gubat tu ngod kay aduna man gayoy tinuod nga kagubot sa usa ka bahin lamang sa panahon. Sa ma sa gihapon, ingon nga mas gamhanan pa, ila gayong mapildi si satanas ug ang iyang mga hinanib.

Ngano man nga ang Dios dili man mahiapil sa personal gayod niining mao nga gubat, nga magasalig lamang sa maong gubat nagdto sa Iyang mga anghel? Wala akoy ideya. Sa klaro gayod, ang Dios, nga nakahibalo sa tanan, nasayod nga ang Iyang mga anghel ma kadaog sa maong gubat, ug malagmit Iya nang nakita nga wala na Siya kinahanglana nga moapil pa.

Ako walay pagduha-duha nga ang Dios dali ra unta kaayo nga magpapas sa daotan nga mga Canaanhon sa panahon ni Josue, apan Iyang gipili nga ihatag ang maong traba ho ngadto sa mga Israelita. Unsay mabuhat sa Dios nga walay bisan gamay nalang nga hago sulod pipila lamang ka segundo, Iyang gipabuhat ngadto kanila, nga naghago sulod sa pipila ka mga bulan. Malagmit kini mas makapahimuot pa sa Dios ingon nga kini nagkinahanglan ug pagtuo sa kabahin sa mga Israelita. Malagmit mao kana ang hinung dan nga Siya dili moapil mismo sa maong umaabot nga gubat sa langit. Hinoon, ang Bib lia wala magsulti niana kanato.

Dili rason nga tungod kay dunay gubat didto sa langit sa umaabot tali kang Miguel ug sa iyang mga kaubang anghel batok kang satanas ug sa iyang mga anghel, maghuna-huna na kita nga ang Dios dili gamhanan sa tanan—bisan unsa nga labaw ba sa gubat sa mga Israelita didto sa Canaan dili mahimo nga gamiton nato nga rason sa paghuna-huna nga ang Dios dili gamhanan sa tanan.

Dili Ba Gipildi Na Ni Jesus Si Satanas Didto Sa Krus?
Was Not Satan Defeated By Jesus On The Cross?

Sa katapusan, mahitungod niining unang patuo-tuo sa gubat sa Dios ug ni satanas, gusto nako nga mosultig panapos pinaagi sa kasagarang gigamit nga sugilon nga: *si Jesus nagpildi kang satanas didto sa krus.* Ang Kasulatan wala gayod magsulti nga si Jesus *nagpildi* kang satanas didto sa krus.

Kon kita moingon nga si Jesus *nagpildi* kang satanas, daw atong gipasabot nga si Je sus ug si satanas naggubat, nga nagpakita usab nga ang Dios dili-gamhanan sa tanan ug nga si satanas wala na mailalom sa kompleto nga otoridad sa Dios. Adunay dugang pang mga Biblikal nga mga pamaagi sa paghulagway kon unsay nahitabo kang satanas sa diha nga si Jesus naghatag sa Iyang kinabuhi didto sa Kalbaryo. Pananglitan, ang Kasulatan nagsulti kanato nga pinaagi sa Iyang kamatayon, si Jesus naghimo nga "walay gahom ka niya nga adunay gahom sa kamatayon" (Hebrohanon 2:14-15).

Sa unsa man nga panghitabo nga si Jesus naghimong walay gahom kang satanas? Sa klarohay, si satanas dili kompleto gayod nga walay gahom karon, kay dili na unta magsu lat si apostol Juan nga, "ang tibook kalibotan nailalom sa *gahom* sa usa nga daotan" (1 Juan 5:19). Sumala sa Hebreo 2:14-15, si satanas gihimong wala nay gahom diha sa *"ga hom sa kamatayon".* Unsa may gipasabot niana?

Ang Kasulatan naghimog basihanan sa tulo ka klasing kamatayon: *espirituhanong ka matayon, unodnon nga kamatayon,* ug *ang ika-duhang kamatayon.*

Sumala sa atong nakat-onan sa nahiunang kapitulo, ang *ika-duhang kamatayon* (o *walay katapusang kamatayon*) gihisgutan diha sa Gipadayag 2:22; 20:6,14; 21:8, ug ka na mao na ang panahon nga ang mga dili magtutuo itambog ngadto sa linaw nga kalayo.

Ang *kamatayon sa unod* mahitabo sa dihang ang espiritu sa tawo mobiya gikan sa iyang lawas, nga mohunong na usab sa paglihok.

Ang *espirituhanong kamatayon* naghulagway sa kahimtang sa espiritu sa tawo nga wala matawo pag-usab pinaagi sa Balaang Espiritu. Ang tawo nga patay sa espiritu adu nay espiritu nga wala hiilhi sa Dios, usa ka espiritu nga naghupot ug makasasala nga kinaiyahan, usa ka espiritu nga, sa ubang kahimtang, nahidugtong kang satanas. Ang Efeso 2:1-3 naglarawan kanato kon unsa ang tawo patay sa espiritu:

> Ug kamo patay kaniadto diha sa inyong mga paglapas ug mga sala, diin diha niana kamo naglakaw kaniadto sumala sa paagi niini nga kalibotan, sumala sa prinsipe sa gahom sa kahanginan, sa espiritu nga karon nag lihok diha sa mga anak sa pagkamasinupakon. Uban kanila kita usab nag puyo kaniadto diha sa mga pangibog sa atong unod, nga nagpatuyang sa mga tinguha sa unod ug sa huna-huna, ug sumala sa naandan mga anak sa kaligotgot, nga mao usab ang uban.

Si Pablo nagsulat nga ang mga Cristohanon sa Efeso patay kaniadto diha sa ilang mga paglapas ug mga sala. Sa klaro gayod wala siya maghisgot sa kamatayon sa lawas tungod kay siya nagsulat alang sa mga tawo nga buhi diha sa unod. Busa, siya mahimo gayod nga nagsulti nga sila *patay, sa espirituhanon nga pagkasulti.*

Unsa may nakapatay kanila sa espiritu? Kana mao ang ilang "mga paglapas ug mga sala". Hinomdomi nga ang Dios nagsulti kang Adan nga sa adlaw nga siya mosupak, siya mamatay gayod (Genesis 2:17). Ang Dios wala maghisgot ug kamatayon sa unod, kondili espirituhanong kamatayon, tungod kay si Adan wala mamatay sa unod sa adlaw nga iyang gikaon ang gidili nga

prutas. Kondili, namatay siya sa espiritu nianang adlawa, ug wala mamatay sa unod hangtod miabot ang gatusan ka mga katuigan.

Si Pablo mipadayon pinaagi sa pag-ingon nga ang mga taga-Efeso, ingon nga patay sa espiritu nga mga tawo, naglakaw (o nagbuhat) niadtong mga paglapas ug mga sala, nga nagasunod sa "hilig niini nga kalibotan" (kana mao, nga nagabuhat kon unsay gibuhat sa matag-usa) ug nagsunod sa "prinsipe sa gahom sa kahanginan".

Kinsa man ang "prinsipe sa gahom sa kahanginan"? Siya mao si satanas, nga maoy nagmando sa iyang ngitngit nga gingharian ingon nga pinakataas nga magmamando ibabaw sa ubang mga daotang espiritu nga nagpuyo diha sa kahanginan. Ang maong daotan nga mga espiritu ginalista pinaagi sa nagkalain-laing ranggo sa ulahi nga kapi tulo sa Efeso (tan-awa ang Efeso 6:12).

Si Pablo nag-ingon nga ang prinsipe sa kangitngit maoy usa ka "espiritu nga karon naglihok diha sa mga anak sa pagkamasinupakon". Ang pulong nga, "mga anak sa pagka masinupakon", maoy laing tawag sa mga dili magtutuo, nga nagpasabot pag-ayo nga ang ilang kinaiyahan makasasala. Si Pablo sa unahan nag-ingon nga sila "*sa kinaiyahan* mga anak sa kapungot" (Efeso 2:3). Agig dugang, siya miingon nga si satanas naglihok sa *sulod* nila.

Ang Yawa Alang Sa Usa Ka Amahan

The Devil For A Dad

Bisan kon ang mga dili magtutuo nakaamgo niana o wala, sila nagsunod gayod kang satanas ug nailalom kaniya diha sa gingharian sa kangitngit. Sila nagbaton sa iyang daotan ug maka-kaugalingon nga kinaiyahan nga nagpuyo diha sa ilang mga patay nga espiritu. Si satanas mao gayod ang ilang espirituhanong ginoo ug amahan. Mao kana ngano nga usa niana ka higayon si Jesus miingon ngadto sa mga dili pa luwas nga mga pangulo sa relihiyon: "kamo iya sa inyong amahan nga mao ang yawa, ug kamo gusto nga mobuhat sa mga tinguha sa inyong amahan" (Juan 8:44).

Mao kini ang walay paglaom nga hulagway sa usa ka persona nga wala pa matawo pag-usab! Siya naglakaw sa kinabuhi nga patay diha sa espitituhanon, puno sa kinaiya han ni satanas, nga nagpaingon sa dili kapugngan nga unodnong kamatayon nga dako niyang gikahadlokan; ug bisan pa kon iya kining naamgohan o wala, iya gayong masina ti ang pinaka ngil-ad nga kamatayon sa tanan, nga mao ang walay katapusang kamata yon, samtang siya itambog ngadto sa linaw nga kalayo.

Mahinungdanon gayod kaayo nga masabtan nato nga ang espirituhanon, ang unod non ug ang walay katapusang kamatayon maoy paagi sa Dios sa pagpakita sa Iyang kapungot ngadto sa makasasala nga katawhan ug nga si satanas apil sa pagpatuman niana. Ang Dios nagtugot kang satanas nga magmando diha sa gingharian sa kangitngit ug "ngadto kanila nga nahigugma sa kangitngit" (Juan 3:19). Agig linugdangan, ang Dios miingon kang satanas, "mahimo nimong kuptan diha sa pagkabinilanggo pinaagi sa imong gahom kadto sila nga wala manugyan nganhi Kanako". Si satanas nahimong ubos nga kasangkapan sa kaligotgot sa Dios ngadto sa mga tawong rebelyoso. Tungod kay ang tanan nakasala, ang tanan nailalom sa gahom ni satanas, ug sila napuno sa iyang kinaiyahan diha sa ilang mga espiritu ug gihimong binilanggo sa iyang pagbulut-an (2 Timoteo 2:26).

Ang Lukat Alang Sa Atong Pagkabinilanggo

The Ransom For Our Captivity

Hinoon, makapasalamat kita sa Dios, nga Siya adunay kalooy alang sa katawhan, ug tungod sa Iyang kalooy, walay si bisan kinsa nga magpabilin diha sa makalolooy nga kahimtang. Tungod kay ang nagahulip nga kamatayon ni Jesus nakatagbaw sa gipanga
yo nga balaanong hustisya, ang tanan nga nagtuo kang Cristo nakaikyas na gikan sa espi
rituhanong kamatayon ug sa pagkabinilanggo ni satanas tungod kay dili naman sila ilalom sa kaligotgot sa Dios. Kon kita motuo sa Ginoong Jesus, ang Balaang Espiritu mosulod sa atong espiritu ug magpapas sa kinaiyahan ni satanas nga anaa niini, ug kini maoy mahimong hinungdan nga matawo pag-usab ang atong espiritu (Juan 3:1-16) ug magtugot kanato nga mahimong mga mag-aambit sa balaanong kinaiyahan sa Dios (2 Pedro 1: 4).

Karon mobalik kita sa atong orihinal nga pangutana. Sa dihang ang tagsulat sa libro nga Hebreohanon nagsugilon nga si Jesus, pinaagi sa Iyang kamatayon "naghimong wa lay gahom kaniya nga nagkupot sa gahom sa kamatayon, kana mao, ang yawa", siya na gapasabot nga ang gahom sa *espirituhanong* kamatayon, nga gikuptan ni satanas diha sa matag persona nga wala pa maluwas, naguba diha kanila nga "anaa na kang Cristo". Kita gihimong buhi sa espiritu tungod kang Cristo nga maoy nagbayad sa multa alang sa ato nga mga sala.

Dugang pa niana, tungod kay dili naman kita mga patay sa espiritu ug wala na maila lom sa pagmando ni satanas, dili na nato angay nga kahadlokan pa ang *kamatayon sa unod,* tungod kay kita nasayod nga ang mahimayaong panulondon nga walay katapusan naghulat kanato.

Sa katapusan, tungod kang Jesus, kita gipahigawas na gikan sa pag-antos sa *ika-duha nga kamatayon*-nga mao ang pagkatambog ngadto sa linaw nga kalayo.

Gipildi ba ni Jesus ang yawa didto sa krus? Wala. Siya wala magbuhat niana, tungod kay walay gubat nga nahitabo tali kang Jesus ug kang satanas. Si Jesus, hinoon naghimo kang satanas nga wala nay gahom alang sa espirituhanong kamatayon, diin pinaagi niini iyang gipangkuptan ang mga tawo nga wala maluwas ingon nga mga binilanggo diha sa sala. Si satanas sa gihapon naghupot sa gahom sa espirituhanong kamatayon diha sa wa la maluwas nga mga tawo, apan alang kanila nga mga anaa na kang Cristo, si satanas wa la nay gahom ngadto kanila.

Ang Pag-ilog Sa Hinagiban Sa Mga Gahom

The Disarming Of Powers

Makatabang usab kanato alang sa atong pagsabot ang sugilon ni Pablo mahitungod sa "pag-ilog sa hinagiban sa mga magmamando ug mga otoridad" nga makita diha sa Colo sas 2:13-15:

> Ug sa dihang kamo mga patay pa (sa espirituhanon nga bahin) diha sa in yong mga kalapasan...Siya naghimo kaninyong buhi uban Kaniya, nga nagapasaylo kanato sa tanan tang mga kalapasan, nga nagapapa sa pama tuod sa atong mga utang nga naglangkob sa mga balaodnon batok kanato ug nga makadaot alang kanato; ug Siya nagawagtang niana sa atong agia nan, ug naglansang niana didto sa krus. *Sa dihang Iyang gitangtangan sa hinagiban ang mga magmamando ug ang mga otoridad, Siya nagpakita niini na ngadto sa tanan, nga nagmadaugon batok kanila pinaagi Kaniya.*

Si Pablo klaro kaayo nga naggamit ug pulong sa pagtandi niini nga bersikolo. Sa unang bahin, iyang gitandi ang atong sala ngadto sa usa ka "pamatuod o sertipiko sa utang". Kon unsay dili nato kayang bayaran gibayaran ni Cristo alang kanato, nga nagdala sa atong sala o utang didto sa krus.

Sa ika-duhang bahin, sama nga ang kakaraanang mga hari mangimbargo sa mga ar mas sa ilang mga napildi nga mga kaaway ug uban sa kadaugan ilibot nila kini sa mga kalye sa ilang syudad, ang kamatayon usab ni Cristo maoy usa ka kadaugan batok sa mga "mga magmamando ug mga otoridad," kana mao, ang mga ubos ug ranggo nga mga yawa nga nagmando diha sa mga rebelyosong katawhan, nga nagkupot kanila ingon nga mga binilanggo.

Dili ba kita pwedeng moingon, pinasikad niini nga bersikolo, nga si Cristo *nagpildi* kang satanas? Malagmit, apan kon kana mapamatud-an. Angay natong ibutang sa atong huna-huna nga niini nga bersikolo, si Pablo nagsulat pinaagig mga pagtandi. Ug ang mga pagtandi adunay panahon nga ang managkaparihas mahimong dili na magkapa rihas, sama sa atong natun-an sa kapitulo nga naghisgot mahitungod sa paghubad sa Biblia.

Kon hubaron ang pagtandi ni Pablo diha sa Colosas 2:13-15, gikinahanglan nato ang pagkamainampingon. Sa klaro gayod, wala gayoy tinuod nga "sertipiko sa utang" nga gisulatan sa atong mga sala ug gilansang didto sa krus. Kana hinoon simbolo lamang sa kon unsay natapos nga buhat ni Jesus.

Sa susama usab, ang yawa nga nagmando diha sa mga wala maluwas nga katawhan wala gayod imbargohi sa ilang mga espada ug mga taming ug gilibot-libot ni Jesus sa publiko, diha sa mga kadalanan. Ang linggwahi nga gigamit ni Pablo simbolo sa natapos ni Jesus nga buluhaton alang kanato. Kita gihimong binilanggo sa maong mga demonyo nga espiritu. Sa laing bahin, pinaagi sa pagkamatay alang sa atong mga sala, si Jesus nag pahigawas kanato gikan sa atong pagkabinilanggo. Si Jesus wala gayod makigbugno sa maong mga daotang espiritu sa litiral gayod ug wala gayod sila makiggubat Kaniya. Pina agi sa matarong nga pagtugot sa Dios, sila, nakahimo sa pagkupot *kanato* diha sa ilang gahom sa tibook natong kinabuhi. Ang ilang "mga hinagiban" ginapunting dili kang Cristo, kondili nganhi kanato. Apan si Jesus "nag-ilog" sa ilang hinagiban. Dili na kita nila mahimong bilanggoon.

Dili kita angay maghuna-huna nga adunay dugay na nga panahon nga pakig-away diha kang Jesus ug sa mga daotang espiritu nga iya ni satanas, ug sa katapusan, si Jesus ang midaog sa gubat didto sa krus. Kon kita moingon nga si Jesus mipildi sa yawa, kina hanglan maklaro nato nga si Jesus mipildi sa yawa alang *kanato*, ug dili alang sa Iyang kaugalingon.

Usa niana ka higayon akong gibugaw palayo ang usa ka gamay nga iro diha sa akong nataran nga nakapahadlok sa akong bata nga babaye. Mahimo nako nga isulti nga akong *napildi* ang maong gamayng iro, apan naglaom ako nga imong masabtan nga dili ako mahadlok ug iro, kondili ang ako lamang anak nga babaye. Managsama ra kana kang Jesus ug kang satanas. Si Jesus nag-abog sa iro gikan kanato nga wala gayod Niya kahad loki.

Giunsa man Niya pag-abog ang iro-nga si satanas? Iya kanang gihimo pinaagi sa pag pas-an sa mga silot sa sala nga alang kanato, busa napahigawas kita gikan sa atong pagkasad-an sa atubangan sa Dios, ug napahigawas na kita gikan sa kapungot sa Dios, ug busa ang mga daotang espiritu nga gitogutan sa Dios sa pag-ulipon sa mga rebelyo song tawo wala na gayoy katungod nga moulipon kanato. Dalaygon ang Dios tungod niana!

Kini maggiya kanato ngadto sa saktong lugar sa pagsusi sa ika-duhang konektado ra usab nga patuo-tuo.

Patuotuo # 2: "Adunay Kanunay Nga Gubat Diha Sa Espirituhanong Hawa nan Tali Sa Mga Anghel Sa Dios Ug Mga Anghel Ni Satanas. Ang Linugda ngan Sa Maong Gubat Itakda Pinaagi Sa Atong Espirituhanong Pakiggubat"

Myth # 2: "There Are Constant Battles In The Spiritual Realm Between God's Angels And Satan's Angels. The Outcome Of Those Battles Is Determined By Our Spiritual Warfare."

Ato nang nasayran gikan sa libro sa Gipadayag nga adunay adlaw nga moabot diin adunay mahitabo nga gubat diha sa langit tali kang Miguel ug sa iyang mga anghel ug ni satanas ug sa iyang mga anghel. Gawas niana, aduna lamay *usa* ka lahi nga gubat sa mga anghel nga gihisgotan sa Kasulatan, nga makita diha sa ika-napulo nga kapitulo ni Daniel.[83]

Si Daniel nagsulti kanato nga siya nagsubo sulod sa tulo ka semana sulod sa ika-tulo nga tuig sa paghari ni Cyrus, nga hari sa Persia, sa dihang usa ka anghel ang mipakita ka niya kilid sa suba sa Tigris. Ang tuyo sa pagbisita sa maong anghel mao ang pagpahat ug pagsabot ngadto kaniya mahitungod sa kaugmaon sa Israel, ug ato na nga natun-an sa hamubo lamang kon unsay gikasulti ngadto kang Daniel sa niaging kapitulo mahitungod sa Pagsakgaw ug Katapusang mga Takna. Diha sa ilang panag-estoryahay, ang wala hi nganli nga anghel misulti ngadto kang Daniel:

> Ayaw kahadlok, Daniel,kay sukad sa unang adlaw nga imong gipahimu tang ang imong kaugalingon diha sa pagsabot niini ug sa imong pagpaubos sa imong kaugalingon atubangan sa Dios, ang imong mga pulong nadu ngog, ug ako mianhi agig pagtubag sa imong mga pulong. Apan ang *prinsi pe sa gingharian sa Persia* nakigharong kanako sulod sa kawhaan ug isa ka adlaw; *ug tan-awa si Miguel, nga usa sa mga pangulong prinsipe, miabot aron pagtabang kanako,* kay ako gibilin didto uban sa hari sa Persia (Daniel 10:12-13).

Si Daniel nakasayod nga ang iyang mga pag-ampo gidungog tulo ka semana sa wala pa niya ikahibalag kini nga anghel, apan niabot usa ug tulo ka semana ayha pa nakaabot ang maong anghel ngadto kaniya. Ang rason sa pagkalangan sa maong anghel mao nga tungod kay ang "prinsipe sa gingharian sa Persia" nakigharong kaniya. Hinoon, nakaling kawas siya, sa dihang si Miguel, "nga usa sa mga pangulo nga prinsipe", miabot aron pag tabang kaniya.

Sa dihang ang anghel mobiyaay na kang Daniel, siya miingon kaniya,

---

[83]Duha ka posibling pagsupak gitubag: (1) Si Judas adunay gihisgutan nga panagbingkil tali kang Miguel ug satanas mahitungod sa lawas ni Moises, apan walay gihisgutan nga gubat gayod. Gani, si Judas nagsulti kanato nga si Miguel "dili gayod mangahas sa paglitok batok kaniya (satanas) ug usa ka paghu kom kondili miingon siya, "ang Ginoo magbadlong kanimo" (Judas 1:9) (2) Sa dihang si Eliseo ug ang iyang sulogoon gilibotan sa mga sundalo sa Siria didto sa siyudad sa Dotan. Si Eliseo nag-ampo sa Dios nga Iyang ablihan ang mga mata sa iyang sulogoon (2 Hari 6:15-17). Agig linugdangan, ang iyang su logoon nakakita ug "mga kabayo ug mga karwahi nga kalayo" nga mahimo natong huna-hunaon nga gisakyan sa mga sundalo nga anghel sa espirituhanong hawanan. Hinoon, dili kini klaro gayod nga pagpaila nga kining maong mga anghel gikan na o mopadulong pa sa pagpakiggubat sa mga demonyo nga mga anghel. Ang mga anghel gigamit sa Dios sa milabayng kapanahonan nga mopatuman sa Iyang kapungot batok sa mga daotang tawo, sama sa 185,000 ka mga sundalo sa Asiria nga gipatay sa usa lamang ka anghel, nga nahitala diha sa 2 Hari 19:35.

> Ako mobalik na aron makig-away batok sa prinsipe sa Persia; busa ako mo adto, ug tan-awa ang prinsipe sa Grecia moanhiay na usab. Apan sulti
> han ko gihapon ikaw kon unsay nakasulat diha sa sinulat sa kamatuoran.
> Wala gayoy lain nga nibarog nga lig-on uban kanako batok niini nga mga pwersa gawas kang Miguel nga imong prinsipe (Daniel 10:20-21).

Dunay pipila ka mga makapadani sa pagtagad nga mga kasayuran nga atong makat-o nan gikan niini nga bersikolo sa Kasulatan. Sa makausa pa atong makit-an nga ang mga anghel sa Dios dili gamhanan sa tanan, ug sila gayod mahiapil sa pakig-away sa mga dao tang anghel.

Ika-duha, atong makat-onan nga ang ubang mga anghel (sama kang Miguel) mas gamhanan kaysa uban (sama sa usa nga nakigsulti kang Daniel).

Mga Pangutana Nga Diin Wala Kitay Mga Ikatubag
Questions For Which We Have No Answers

Kita mahimong makapangutana "ngano nga wala man sa Dios gipadala si *Miguel* u ban sa mensahi alang kang Daniel aron wala untay tulo ka semana nga kalangan?" Ang tinuod mao nga ang Biblia wala magsulti kanato ngano nga ang Dios wala magpadala ug anghel nga sa walay duha-duha Iyang nasayran nga dili makahimo sa paglabay agi sa "prinsipe sa Persia" nga walay tabang gikan kang Miguel. Gani wala kitay maghuna-huna ngano nga ang Dios maggamit ug *bisan kinsa* nga anghel aron paghatod ug men sahi ngadto sa usa! Ngano nga dili man Siya gayod mismo ang niadto, o kaha nakig-estorya kang Daniel pinaagi sa madungog nga tingog, o kaha dalhon si Daniel ngadto sa langit sa makadiyot aron Iya siyang sultihan? Wala kita makahibalo.

Apan kini ba nga Kasulatan makapamatuod nga adunay kanunay nga panaggubat diha sa espirituhanong hawanan tali sa mga anghel sa Dios ug sa mga anghel ni satanas?
Dili. Kana nagpamatuod lamang nga daghang liboan ka tuig na ang nanglabay, adunay usa ka tulo ka semana nga bugno tali sa usa sa dili kaayo kusgan nga mga anghel sa Dios ug usa sa mga anghel ni satanas nga ginganlag prinsipe sa Persia, "usa ka gubat", diin, kon ang Dios mitugot, dili gayod mahitabo. *Ang bugtong gubat sa mga anghel nga gi hisgotan sa Biblia mao ang umaabot nga gubat sa langit, nga nahitala sa libro sa Gipadayag.* Mao kana. Aduna *tingali* lain pang gubat sa mga anghel nga nahitabo, apan mahimo kana nga panaghap lamang alang sa atong kabahin ang paghukom nga anaa gayod.

Ang Patuo-tuo Nga Gipasukad Sa Patuo-tuo
A Myth Based Upon A Myth

Kini ba nga sugilanon mahitungod kang Daniel ug sa prinsipe sa Persia nagpamatuod nga ang atong espirituhanong pagpakiggubat makahimo sa pagtakda sa linugdangan sa mga gubat sa mga anghel? Sa makausa pa, kini nga panghuna-huna *nanaghap* (pinasu kad sa pipila ka mga bersikolo) nga adunay *mga* makanunayong gubat sa mga anghel. Apan molukso kita sa kangitngit ug moingon nga, Oo adunay kanunay nga gubat sa mga anghel. Kini ba nga sugilanon mahitungod kang Daniel makapamatuod nga ang atong espirituhanong pakiggubat maoy magtakda sa linugdangan sa mga gubat sa mga anghel nga malagmit mahitabo?

Ang pangutana nga kanunayng gipangutana pinaagi niadtong nagsangyaw niining mao nga patuo-tuo mao, "unsa kaha kon si Daniel mihunong homan sa usa ka adlaw?"
Ang tubag sa maong pangutana, mao nga, walay bisan usa nga nasayod gayod, tungod kay ang tinuod mao nga si Daniel wala mihunong sa pagpangita sa Dios diha sa pag-ampo hangtod nga ang anghel nga wala hinganli miabot. Ang tuyo sa pagpangutana sa maong pangutana mao, ang pagdani kanato nga si Daniel pinaagi sa makanunayon nga espirituhanong pakiggubat, mao ang yawi sa paglingkawas sa maong wala hinganli nga anghel sa langit. Kon si Daniel nihunong sa paghimog espirituhanong pakiggubat, ma lagmit ang anghel dili makahimo sa paglabay lamang sa prinsipe sa Persia. Gusto nila nga kita mopadayon pakiggubat, kay kondili ang daotang anghel mahimong modaog ba tok sa usa sa mga anghel sa Dios.

Una, gusto nako nga itudlo nga si Daniel wala "magbuhat ug espirituhanong pakiggu bat"—siya *nag-ampo ngadto sa Dios.* Wala gihisgotan nga siya nagsulti bisan unsa ngad to sa mga anghel sa demonyo, o kaha naggapos kanila, o "nakiggera" batok kanila. Gani, si Daniel, *wala makahibalo nga adunay nagpadayon nga gubat sa mga anghel hang tod nga milabay ang tulo ka semana ug ang wala hinganli nga anghel mipakita ka niya.* Iyang gigamit ang maong tulo ka semana diha sa pagpuasa ug pagpangita sa Dios. Ang pag-ampo ug pagpangita sa Dios homan sa usa o duha ka adlaw, mapakyas ba kaha ang maong anghel pagpadangat sa maong mensahe ngadto kaniya? Kita wala masayod. Gusto nako itumbok, nga ang maong wala hinganli nga anghel wala moingon kang Daniel, "maayo gayod nga butang nga nagpadayon ka sa pag-ampo, kay kon wala dili gayod ako molampos". Wala. Ang anghel mihatag ug pag-ila kang *Miguel* alang sa iyang pagkalingkawas. Sa klaro gayod, ang *Dios* maoy nagpadala sa maong wala hinganli nga anghel *ug* ni Miguel, ug gipadala Niya sila agig tubag sa pag-ampo ni Daniel alang sa pagsabot sa mahitabo sa kaugmaon sa Israel.

Usa ka pagtumo-tumo ang paghuna-huna nga kon si Daniel mihunong pagpuasa o sa pagpangita sa Dios, ang Dios miingon unta, "O.K. kamong duha ka anghel, si Daniel mihunong pagpuasa ug pag-ampo, busa bisan pa ug gipadala nako ang usa kaninyo aron pagdalag mensahe ngadto kaniya sukad sa unang adlaw nga nagsugod siyag ampo, kalimti nalang ang pagpadangat sa maong mensahe. Morag wala na unta usab ang ika- napulog usa ug ang ika-napulog duha nga kapitulo sa libro ni Daniel."

Si Daniel klaro kaayo nga milahutay diha sa *pag-ampo* (dili sa "espirituhanon nga pakiggubat"), ug ang Dios mitubag pinaagig pagpadala ug mga anghel. Kita usab, kina hanglan molahutay diha sa pag-ampo ngadto sa Dios, ug kon ang Dios gusto, ang atong mga katubagan moabot pinaagi sa usa ka anghel. Apan ayaw kalimot nga adunay dag hang mga ehemplo sa mga anghel nga nagpadangat ug mahinungdanong mga mensahe ngadto sa mga tawo sa Biblia diin walay gihisgotan nga si bisan kinsa kanila naghimog pag-ampo, sulod sa tulo ka semana. [84] Kinahanglan gayod nga magpabilin kitang balansi.
Dugang pa, adunay daghang mga panghitabo mahitungod sa mga anghel nga nagpada ngat ug mensahe sa mga tawo diha sa Biblia nga nag-apil sa paghisgot mahitungod sa mga anghel nga nakigbugno ug mga anghel sa demonyo aron pagpadangat sa ilang men sahe, apan kon ila kanang gibuhat, wala kita masayod mahitungod niana, tungod kay ang Biblia wala magsulti kanato.

Patuotuo # 3: "Sa Dihang Si Adan Napakyas, Si Satanas nakakuha Ug

[84] Tan-awa ang Mateo 1:20; 2:13, 19; 4:11; Lucas 1:11-20, 26-38.

Kontrata Gikan Kang Adan Aron Pagkontrolar Sa Kalibotan."

Myth # 3: "When Adam Fell, Satan Get Adams Lease To Control The World."

Unsa man gayod ang tukma nga nahitabo kang satanas sa dihang napakyas ang tawo? Ang uban naghuna-huna nga si Satanas nakabaton ug dako nga pagsaka sa ranggo sa di hang napakyas si Adan. Matud nila nga si Adan mao gayod ang orihinal nga "dios niining kalibotana", apan sa pagkapakyas ni Adan si *satanas* ang nakaangkon sa maong katungdanan, busa kini naghatag kaniyag katungod sa pagbuhat sa bisan unsa nga gusto niyang buhaton sa kalibotan. Daw mora gani ug ang Dios wala nay kagahom sa pagpahunong ka niya sukad kaniadto hangtod karon tungod kay si Adan maoy dunay "gikatugot nga katu ngod" sa paghatag sa iyang katungdanan ngadto kang satanas ug ang Dios kinahanglan magtahod sa Iyang gikasabotan uban kang Adan nga karon iya na ni satanas. Si satanas kuno karon naghupot na sa "pagtugot ni Adan", ug ang Dios dili makahimo sa pagpahunong sa kang satanas hangtod nga ang "pagtugot ni Adan mapupos na".

Tinuod ba kini nga teorya? Nakakuha pa si satanas ug "kasabotan gikan kang Adan" sa dihang napakyas ang tawo?

Sa tukma gayod wala. Si satanas walay nakuha sa dihang napakyas ang tawo gawas lang sa tunglo gikan sa Dios ug sa langitnon nga saad sa iyang hingpit nga pagkatapos.

Ang tinuod mao nga ang Biblia wala gayod maghisgot nga si Adan mao ang orihinal nga "dios niining kalibotana". Ika-duha, ang Biblia wala magsulti nga si Adan adunay su bay sa balaod nga katungod sa paghatag ngadto sa uban sa iyang gikaingon nga kaga hom alang sa kalibotan. Ika-tulo, ang Biblia wala magsulti nga si Adan adunay pagtugot nga mohupas pag-abot sa tagal. Ang tanan niini nga mga panghuna-huna dili sibo sa Ka sulatan.

Unsa man ang orihinal nga otoridad nga gikuptan ni Adan? Atong mabasa sa Genesis nga ang Dios miingon kang Adan ug kang Eva nga "magmabungahon ug modaghan, ug pun-on ang kalibotan, ug *sakopon kini;* ug *maoy magbuot sa mga isda sa kadagatan ug sa mga langgam sa kalangitan, ug sa matag buhing butang nga naglihok diha sa yuta"* (Genesis 1:28).

Ang Dios wala magsulti ngadto kang Adan mahitungod sa "pagkadios" ibabaw sa kali botan, o nga siya makahimo pagkontrolar sa *tanang butang,* sama sa panahon, ug sa tanang umaabot nga mga tawo, nga mahimugso ug uban pa. Siya yano lamang nga naga hatag kang Adan ug kang Eva, ingon nga unang mga tawo, nga maoy magbuot sa mga isda, mga langgam ug mga kahayopan ug nagmando kanila nga pun-on ang kalibotan ug sakopon kini.

Sa dihang ang Dios namulong ug paghukom ngadto sa tawo, wala Siyay gisulti nga si Adan mawad-an sa iyang katungdanan ingon nga "dios niini nga kalibotan". Dugang pa gayod, ang Dios wala magsulti ngadto kang Adan ug kang Eva nga sila mawad-an sa ilang pagkontrolar sa mga isda, mga langgam ug mga mananap. Sa tinuod, ako naghuna-huna nga ang katawhan nagbuot gihapon sa mga isda, mga langgam ug sa matag "nagkamang nga butang". Ang kaliwat sa mga tawo nagpuno gihapon sa kalibotan ug nagpailalom niini sa ilang pagkontrolar. Si Adan wala kawad-i sa iyang orihinal, nga hinatag sa Dios nga kagahom panahon sa dihang napakyas.

Dili Ba Si Satanas Ang "Dios Niining Kalibotana"?

Isn't Satan "God Of This World"?

Apan dili ba nga si Pablo nagtawag man kang satanas nga "dios niining kalibotana, ug si Jesus nagtawag kaniya nga magmamando niining kalibotana"? Oo gihimo nila kana, apan wala sila maghimo ug pagpahibalo nga si Adan mao ang "kanhi nga dios niini
nga kalibotan" o kaha si satanas nakaangkon sa katungdanan gikan kang Adan sa dihang siya napakyas.

Agig dugang, ang titulo ni satanas ingon nga "hari niining kalibotana" wala magpa matuod nga si satanas makahimo na pagbuhat sa bisan unsa nga iyang gusto sa kalibotan o kaha ang Dios walay gahom sa pagpahunong kaniya. Si Jesus nag-ingon, "Ang tanang kagahom gihatag nganhi kanako sa langit *ug sa yuta"* (Mateo 28:18). Kon si Jesus nakabaton ug *tanan* nga kagahom sa tibook kalibotan nan si satanas makahimo lamang sa paglihok uban sa *Iyang* pagtugot.

Kinsa man ang naghatag kang Jesus ug kagahom sa langit ug sa yuta? Kana mao gayod ang Dios nga Amahan, kinsa nagbaton niana sa Iyang kaugalingon aron ihatag kang Jesus. Mao kana ngano nga si Jesus nagsulti mahitungod sa Iyang Amahan ingon nga "Ginoo sa langit *ug yuta*" (Mateo 11:25; Lucas 10:21).

Ang Dios nagbaton ug tanan nga kagahom sa tibook kalibotan sukad nga Iya kining gibuhat. Siya naghatag ug gamay nga kagahom sa mga tawo sa sinugdanan, ug ang mga tawo wala gayod kawad-i sa orihinal nga hinatag sa Dios kanila.

Sa dihang ang Biblia nagsulti mahitungod kang satanas nga mao ang dios o magma mando niining kalibotana, kana yano lamang nga nagpasabot nga ang mga tawo sa kali botan (nga wala pa matawo pag-usab) nagsunod gayod kang satanas. Siya mao ang usa nga ilang gialagaran, bisan kon nakaamgo sila niini o wala. Siya ang ilang dios.

Ang Pagtanyag Ni Satanas Sa Iyang Kayutaan?

Satan's Real-State Offer?

Daghan sa mga teorya nga si satanas nakaangkon ug katungod natukod diha sa sugila non sa pagtintal ni satanas kang Jesus didto sa kamingawan, nga gitala ni Mateo ug ni Lucas. Atong susihon ang pag-asoy ni Lucas aron pagtan-aw kon unsay atong makat-onan:

> Ug Siya (si satanas) nagdala Kaniya (Jesus) ngadto sa taas ug gipakita ngadto Kaniya ang tanan nga gingharian sa kalibotan sa makadiyot. Ug ang yawa miingon Kaniya, "akong ihatag kanimo kining tanan nga mga gingharian ug ang himaya niini; kay kini gikatunol na nganhi kanako, ug mahimo nga ihatag ko kini ngadto sa akong gustong hatagan niini. Busa kon Ikaw mosimba kanako, ang tanan maimo na". Ug si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "nahisulat na, simbaha ang Ginoo nga imong Dios ug siya lang ang alagari" (Lucas 4:5-8).

Kini ba nga panghitabo nagpamatuod nga si satanas adunay pagkontrolar sa *matag-butang* sa kalibotan, o gihatag kini ni Adan ngadto kaniya, o kaha ang Dios walay gahom sa pagpugong kaniya? Dili. Ug kini tungod sa pipila ka mga rason.

Una, kinahanglan kitang mag-amping sa pagpabarog sa atong teolohiya diha sa usa ka sugilon sa usa nga ginganlan ni Jesus ug "amahan sa mga bakak" (Juan 8:44). Si satanas usahay mosultig tinuod, apan niini nga kaso, ang atong bandila sa pagpasidaan atong iwara-wara uban ang kasuko, tungod kay ang gisulti ni satanas klaro kaayo nga nahisupak sa usa ka butang nga gisulti sa Dios.

Diha sa ika-upat nga kapitulo sa libro sa Daniel, atong makit-an ang sugilanon mahitungod sa pagpaubos kang hari Nabucodonosur. Si Nabucodonosur nga puno sa garbo tungod sa iyang mga napanag-iya ug mga kalampusan, gisultihan ni Propeta Daniel nga siya pagahatagan ug huna-huna sa usa ka mananap hangtod nga makaila siya nga "*ang Labing Hataas maoy nagmando diha sa hawanan sa mga katawhan*, *ug magahatag niini ngadto sa gusto Niyang hatagan"* (Daniel 4:25). Kaupat ka higayon nga kining sama ra nga deklarasyon gibuhat agig sumpay niini nga sugilanon, nga nagsapnay sa kamahinungdanon niini (Daniel 4:17, 25, 32; 5:21).

Masayran nga si Daniel miingon, "*ang Labing Hataas maoy magmamando ibabaw sa hawanan sa mga tawo".* Kana nagpaila nga ang Dios adunay pagkontrolar sa kalibo tan, dili ba?

Masayran usab nga ang giangkon ni Daniel daw ingon ug direkta nga pagsupak sa gi sulti ni satanas ngadto kang Jesus. Si Daniel miingon, "ang Dios naghatag niana ngadto kang bisan kinsa nga Iyang gusto", ug si satanas miingon, "ako kining ihatag ngadto sa gusto nakong hatagan" (Lucas 4:6).

Busa kinsa may imong tuohan?. Ako mismo, motuo kang Daniel.

Hinoon, adunay posibilidad nga si satanas nagsulti tinuod kon atong tan-awon ang iyang gipamulong sa laing anggolo.

Si satanas mao ang "dios niining kalibotana", diin, sumala sa ako nang gisulti, nagka hulugan nga siya nagmando ibabaw sa gingharian sa kangitngit, nga naglangkob sa mga tawo sa tibook kalibotan nga anaa sa pagka-rebelyoso batok sa Dios. Ang Biblia nagsugi lon nga, "ang tibook kalibotan nagtungtong diha sa gahom sa usa nga daotan" (1 Juan 5:19). Sa dihang si satanas nag-angkon nga siya mahimong makahatag ug kagahom sa ta nang gingharian sa tibook kalibotan kon kinsay iyang magustohan, siya maayo kaayong nagsulti *alang lamang sa iyang kaugalingong teritoryo, nga mao ang gingharian sa kangitngit,* nga gilangkoban sa ginagmayng mga gingharian nga nakig-uyon ngadto sa politikanhong mga gingharian sa kalibotan. Kita gihatagan ug kasayuran sa Kasulatan nga si satanas adunay adunay ubay-ubay nga mga sumusunod nga mga daotang espiri tu diin pinaagi niini iyang gimandoan ang iyang gingharian (Efeso 6:12), ug mahimong moangkon nga siya mao ang usa nga nagpataas o nagpaubos sa maong mga espiritu nga anaa sa iyang mga sumusunod, ingon nga siya mao ang pinakalabaw. Niana nga kahim tang, si satanas sa tinud-anay gayod nagtanyag kang Jesus sa katungdanan nga ika-duha nga daotang espiritu-sunod kaniya—nga motabang kaniya sa pagmando sa iyang ngit ngit nga gingharian. Ang tanan lamang nga buhaton ni Jesus mao ang paghapa diha sa atubangan ni satanas ug mosimba kaniya. Salamat nalang kay si Jesus nakalabang sa maong kahigayunan nga alang sa "pag-irog sa unahan".

Kinsa Ang Naghatag Kang Satanas Sa Iyang Kagahom?

Who Gave Satan His Authority?

Apan unsa man ang mahitungod sa giangkon ni satanas nga ang kagahom sa maong mga gingharian "gikahatag na ngadto kaniya"?

Sa makausa pa, adunay posibilidad nga si satanas namakak. Apan ato siyang hatagan sa kaayuhan sa pagduha-duha ug angkonon nga siya nagsultig tinuod.

Masayran nga si satanas wala moingon nga gihatag kini ni *Adan* ngadto kaniya. Sama sa ato nang nakita, si Adan dili makahatag niini ngadto kang satanas tungod kay si Adan wala man maghupot niini aron iyang ihatag. Si Adan maoy nagbuot sa mga isda, mga langgam, ug

nagkamang nga mga mananap, ug dili sa mga gingharian. (Gani, walay ging harian sa mga tawo nga mahimong mandoan sa dihang napakyas si Adan.) Agig dugang,
kon si satanas nagtanyag kang Jesus ug paghari sa gingharian sa kangitngit, nga gilang koban sa tanang daotang espiritu ug mga tawo nga wala maluwas, nan tukma gayod nga walay paagi nga si Adan makahatag sa maong teritoryo ngadto kang satanas. *Si satanas nagmando ngadto sa mga nangahulog nga mga anghel bisan gani sa wala pa buhata si Adan.*

Si satanas *malagmit* nagpasabot nga ang tanang katawhan sa kalibotan naghatag ngadto kaniya ug kagahom alang kanila, ingon nga sila wala manugyan ngadto sa Dios ug busa nakasayod sila o wala nanugyan gayod sila ngadto kaniya.

O kaha adunay posibilidad nga ang Dios maoy naghatag niini ngadto kaniya. Posibli kaayo diha sa lamdag sa Kasulatan, nga ang Dios miingon kang satanas, "ikaw ug ang imong mga daotang espiritu akong gitugotan nga magmando sa matag-usa nga wala manugyan nganhi Kanako". Kana malagmit lisod pa nimo nga tunlon karon, apan imong makita sa unahan nga kana maoy pinakamaayong pagpasabot mahitungod sa pag-angkon ni satanas. Kon ang Dios tinuod gayod nga maoy nagmando "diha sa hawanan sa mga tawo" (Daniel 4:25), nan ang tanang kagahom nga gibatunan ni satanas alang sa mga tawo *mahimong* hinatag kini sa Dios.

Si satanas nagmando sa gingharian sa kangitngit lamang, nga mahimo usab tawgon nga "gingharian sa pagrebelde". Siya nagmando niana nga gingharian sukad sa adlaw nga siya gipalayas gikan sa langit, sa wala pa mapakyas si Adan. Paingon na ngadto sa pagkapakyas ni Adan, ang gingharian sa kangitngit naglangkob lamang sa mga rebel deng anghel. Apan sa dihang si Adan nakasala, siya nahidugtong sa gingharian sa pagrebelde, ug ang gingharian ni satanas sukad niadtong higayona naglangkob na dili lamang ug mga rebeldeng anghel, kondili mga rebeldeng katawhan usab.

Si satanas naghari na ibabaw sa iyang mangitngit nga gingharian bisan sa wala pa gani himoa si Adan, ug busa dili kita angay maghuna-huna nga sa dihang napakyas si Adan, si satanas nakaangkon sa gihuptan ni Adan kaniadto. Wala gayod. Sa dihang si Adan nakasala, siya nahiapil sa gingharian sa pagrebelde nga naglungtad na sa pipila ka mga panahon, nga giharian ni satanas.

Nasurpresa Ba Ang Dios Sa Pagkapakyas?

Was God Surprised By A Fall?

Lain pang sayop sa maong "teorya sa pagpakaangkon ni satanas" mao nga daw morag nahimo na hinoon nga ang Dios walay buot, nga daw morag siya naabtan nga wala maka bantay sa maong panghitabo sa pagkahagbong o pagkapakyas ug agig resulta nakita Niya ang Iyang kaugalingon diha sa makasusubo nga sitwasyon. Wala ba makasayod ang Dios nga si satanas manintal kang Adan ug kang Eva ug nga moresulta kini sa pagkahulog o pagkapakyas sa tawo? Kon ang Dios nasayod sa tanan, ug Siya mao gayod, nan makasayod unta Siya kon unsay mahitabo. Mao kana nga ang Biblia nagpahibalo kanato nga Siya naghimog plano sa paglukat sa katawhan bisan sa wala ba niya buhata sila. (Mateo 25:34; Buhat 2:2-23; 4:27-28; 1 Corinto 2:7-8; Efeso 3:8-11; 2 Timoteo 1:8-10; Gipadayag 13:8).

Ang Dios nagbuhat kang satanas ug nakahibalo nang daan nga si satanas mahagbong o mapakyas, ug Siya nagbuhat usab kang Adan ug kang Eva uban sa kahibalo nga sila mapakyas o mahulog. Wala gayoy paagi nga si satanas makahimo sa paglimbong sa Dios ug makaangkon ug usa ka butang nga wala ihatag ngadto kaniya sa Dios.

Nagsulti ba ako nga ang Dios *gusto* nga si satanas mahimong "hari niini nga kalibo tana"? Oo, kon kini nisibo sa Iyang balaanon nga mga katuyuan. Kon ang Dios dili gusto nga si satanas molihok, iya kining gipahunong sa yano lamang, sumala sa gisulti kanato sa Gipadayag 20:1-2 nga buhaton Niya usa niana ka adlaw.

Hinoon, wala ako magsulti, nga gusto sa Dios nga *si bisan kinsa* magpabilin sa pagdu mala ni satanas. Gusto sa Dios nga *ang matag-usa* maluwas ug makaikyas gikan sa ging harian ni satanas (Buhat 26:18; Colosas 1:13; 1Timoteo 2:3-4; 2 Pedro 3:9). Apan sa giha pon ang Dios nagtugot kang satanas sa pagmando sa matag-usa nga nahigugma sa kangitngit (Juan 3:19)—kadto sila nga nagpadayon sa ilang pagrebelde batok Kaniya.

Apan wala bay atong mabuhat aron makatabang sa mga tawo nga makaikyas gikan sa mangitngit nga gingharian ni satanas? Oo. Makahimo kita sa pag-ampo alang kanila ug sa pagtawag kanila aron maghinulsol ug motuo sa ebanghelyo (ingon nga si Jesus nagsu go kanato niini). Kon sila mohimo niana sila mahigawas gikan sa otoridad ni satanas. A pan ang paghuna-huna nga kita "makahimo sa paglumpag" sa mga espiritu nga nagku pot sa mga tawo maoy usa ka sayop. Kon ang mga tawo gustong magpuyo diha sa kangitngit, ang Dios usab magtugot kanila. Si Jesus nagsulti sa Iyang mga disipolo nga kon ang mga tawo diha sa mga syudad wala modawat sa ilang mensahe, kinahanglan ilang papha-on ang abog sa ilang mga tiil ug moadto sa laing syudad (Mateo 10:14). Wala Siya magsulti kanila nga magpabilin ug lumpagon ang mga lig-ong kota diha sa syudad aron ang mga tawo mahimong mas madinawaton pa gayod. Ang Dios nagtugot sa mga daotang espiritu nga pagakuptan ug pagagaposon kadtong mga nagdumili sa paghinulsol ug sa pagbalik ngadto Kaniya.

Dugang Pang Pamatuod Sa Labing Taas Nga Otoridad Sa Dios Kang Satanas

Further Proof Of God's Supreme Authority Over Satan

Adunay daghang lain pang mga sinulat nga abunda kaayong nagapamatuod nga ang Dios wala kawad-i sa pagkontrolar kang satanas sa dihang nahulog o napakyas ang tawo. Ang Bibliya balik-balik nga nagpamatuod nga ang Dios kanunay gayong adunay kompleto nga pagkontrolar kang satanas. Ang yawa makabuhat lamang sa gitugot sa Dios. Ato unang susihon ang pipila ka mga ilustrasyon sa Daang Tugon mahitungod nii ni nga kasayuran.

Ang una nga duha ka kapitulo sa libro sa Job naglakip ug usa ka kasagaran nga ehem plo sa otoridad sa Dios batok kang satanas. Dinha mabasa nato si satanas sa atubangan sa trono sa Dios, nga nag-akusar kang Job. Si Job nagmasinugtanon sa Dios labaw kay ni bisan kinsa nga tawo sa kalibotan niadtong panahona, ug busa natoral lamang nga si satanas nagapunterya kaniya. Ang Dios nakahibalo nga si satanas "nagpahimutang sa iyang kasing-kasing" ngadto kang Job (Job 1:8), ug siya naminaw kang satanas nga nag-akusar kang Job nga nangalagad lamang Kaniya tungod sa tanang panalangin nga iyang napahimuslan (Job 1:9-12).

Si satanas nag-ingon nga ang Dios nagbutang ug ali sa palibot ni Job ug nihangyo siya nga iyang kuhaon ang tanang panalangin ni Job. Agig linugdangan, gitugotan sa Dios si satanas nga iyang sakiton si Job sa limitado lamang nga kahimtang. Sa sinugda nan si satanas dili mahimong mohilabot sa lawas ni Job. Hinoon, sa kadugayan, gitugotan sa Dios nga hilabtan ni satanas ang lawas ni Job apan nagdili kang satanas sa pagpatay kaniya (Job 2:5-6).

Kining maong pasahe sa Kasulatan klaro nga nagpamatuod nga si satanas dili maka

buhat ug bisan unsa nga iyang gusto. Siya dili mahimong manghilabot sa mga napanag- iyahan ni Job hangtod nga ang Dios mitugot kaniya. Dili mahimo nga iyang kuhaon ang maayong panglawas ni Job hangtod nga gitugotan siya sa Dios. Ug dili siya mahimong mopatay kang Job tungod kay ang Dios dili motugot niana. [85]Ang Dios adunay pagkon trolar kang satanas, bisan gani sa dihang nahagbong o napakyas na si Adan.

"Ang Dautang Espiritu Ni Saul "Gikan Sa Dios"
"Saul's Evil Spirit "From God"

Adunay ubay-ubay nga ehemplo nga ang Dios migamit ug daotang espiritu ni satanas ingon nga mga ahente sa Iyang kapungot diha sa Daang Tugon. Atong mabasa sa 1 Sa muel 16:14: "karon ang Espiritu sa Ginoo mibiya kang Saul, ug usa ka daotang espiritu gikan sa Ginoo naglisang kaniya". Kini nga sitwasyon klaro kaayo nga nahitabo tungod sa disiplina sa Dios ngadto sa masinupakong hari nga si Saul.

Ang pangutana mao, nga unsa may buot ipasabot sa linya sa mga pulong nga nag-ingon "usa ka daotang espiritu gikan sa Ginoo"? Nagpasabot ba kana nga ang Dios nagpadalag daotang espiritu nga nagpuyo uban Kaniya didto sa langit, o nagpasabot ba kaha kana nga ang Dios sa Iyang pagkataas gayod nagtugot ug usa ka daotang espiritu gikan kang satanas aron pagsakit kang Saul? Ako naghuna-huna nga kasagaran sa mga Cristohanon mas mosugot sa pagdawat sa ika-duhang posibilidad diha sa lamdag sa uban panggitudlo sa Biblia. Ang rason nga ang Kasulatan nag-ingon nga ang maong daotang espiritu "gikan sa Dios" mao nga ang pagpangharas sa daotang espiritu maoy usa ka direkta nga resulta balaanong pagdisiplina sa Dios kang Saul. Busa makita nato nga ang mga daotang espiritu nailalom sa pinakataas nga pagkontrolar sa Dios.

Diha sa Maghuhukom 9:23 atong mabasa, "Ang Dios nagpadalag daotang espiritu tali kang Abimelek ug sa mga lalake sa Sequem", aron nga ang balaanong paghukom moa bot kanila alang sa ilang daotang mga binuhatan. Sublion ta, nga kining mga daotang espiritu wala gayod maggikan sa langit nga gipanag-iyahan sa Dios, kondili gikan sa hawanan ni satanas, ug balaanong gitogutan nga mobuhat sa daotang mga plano batok sa angayang mga tawo. Ang mga daotang espiritu dili makahimong motrabaho sa ilang mga daotang plano batok kang bisan kinsa kon walay pagtugot sa Dios. Kon dili kana tinuod, nan ang Dios dili gamhanan sa tanan. Busa kita, sa makausa pa mahimo nga mohukom sa walay kakuyaw nga sa dihang nahulog o napakyas si Adan, si satanas wala makaangkon ug otoridad nga dili mahimong but-an sa Dios.

Mga Ehemplo Diha Sa Bag-ong Tugon Sa Gahom Sa Dios
Ibabaw Kang Satanas
New Testament Examples Of God's Power Over Satan

[85] Kining tibook nga pasahe sa Kasulatan usa usab ka pamatuod nga si Job wala "mag-abli sa pultahan ngadto kang satanas tungod sa iyang kahadlok" nga maoy usa ka patuo-tuo nga gituohan sa pipila. Ang Dios mismo miingon kang satanas mahitungod kang Job diha 2:3. "Ug siya (si Job) sa gihapon nagkupot nga lig-on sa iyang integridad, bisan pa kon gihagit nimo Ako batok kaniya, aron pagdaot kaniya sa *walay igong hinungdan".* Ako kining gipasabot sa detalyado gayod diha sa akong libro nga, *God's Test,* pahina 175-181, nga mahimo usab basahon sa eninglis sa among website nga www.shepherdserve.org.

Ang Bag-ong Testamento naghatag ug dugang mga ebidensya nga nagbatok sa teorya nga si satanas nakakuha ug kagahom.

Pananglitan, atong mabasa sa Lucas 9:1 nga si Jesus naghatag ngadto sa Iyang napulo ug duha ka mga disipolo ug "kagahom alang sa tanang mga demonyo". Dugang pa, diha sa Lucas 10:19, si Jesus miingon kanila, "Tan-awa, gihatagan ko kamog kagahom nga motamak-tamak sa mga serpente ug mga tanga, ug labaw sa *tanan nga gahom sa kaaway,* ug wala gayoy makapasakit kaninyo".

Kon si Jesus naghatag kanilag kagahom labaw sa *tanang gahom* ni satanas, Siya maoy una nga naghupot sa maong kagahom mismo. Si satanas ilalom sa kagahom sa Dios.

Sa unahan diha sa ebanghelyo ni Lucas mabasa nato nga si Jesus miingon kang Pedro, "Simon, Simon, tan-awa, si satanas nangayog *pagtugot* nga ayagon ikaw sama sa mga trigo (Lucas 22:31). Ang maong teksto nagpaila nga si satanas dili makahimo sa pag-ayag kang Pedro kon dili una siya makakuhag pagtugot gikan sa Dios. Sa makausa pa, si satanas ilalom sa pagbuot sa Dios[86].

Ang Usa Ka Libo Ka Tuig Nga Termino Sa Pagkabilanggo Ni Satanas

Satan's Thousand –Year Prison Term

Kon mobasa kita mahitungod sa paggapos satanas pinaagi sa usa ka anghel diha sa Gipadayag 20, walay nahisgotan diha mahitungod sa nihupas nga pagtugot ni Adan. Ang rason nga gihatag alang sa iyang pagkabilanggo yano lamang nga "aron dili na siya makapangilad sa mga nasod" (Gipadayag 20:3).

Makapadani sa pagtagad, nga homan prisohon si satanas sulod sa 1,000 ka mga katu
igan, siya pagabuhian ug "mogula aron pag-ilad sa mga nasod nga anaa sa upat ka mga suok sa kalibotan" (Gipadayag 20:8). Kadtong nangailad nga mga kanasuran magatapok sa ilang mga kasundalohan aron pag-atake sa Jerusalem, diin si Jesus magmando. Kon ila nang mapalibotan ang syudad, mokanaog gikan sa langit ang kalayo ug "molamoy kanila". (Gipadayag 20:9).

Adunay bay usa nga magpakabuang gayod sa pag-ingon nga ang kontrata ni Adan nag-apil ug usa ka katapusang yugto sa panahon homan sa isa ka libo ka tuig, ug busa ang Dios napugos sa pagpagawas kang satanas tungod niana nga rason? Kanang mao nga panghuna-huna binuang.

Ang atong nakat-onan niini nga bahin sa Kasulatan mao nga ang Dios makahimo sa pagkontrolar sa yawa ug nagtugot kaniya sa pagbuhat sa iyang pagpangilad aron lamang pagtuman sa Iyang balaanong mga katuyuan.

Sa panahon sa umaabot nga usa ka libo ka tuig nga pagmando ni Jesus, si satanas ma wala diha sa iyang bulohaton, ug dili makapangilad ni bisan kinsa. Sa laing bahin, aduna unyay mga tawo ibabaw sa kalibotan nga magmatinumanon kang Cristo sa Iyang mga balaod diha sa ilang gawas lamang, apan sa ilang kinasuloran mahigugmang motan-aw Kaniya nga mapildi. Apan dili sila mosulay sa pag-ilog sa gahom kay nasayod sila nga wala gayod silay purohan nga makapildi sa Usa nga "nagmando uban sa sungkod nga puthaw" (Gipadayag 19:15).

Apan kon buhian na si satanas, makahimo siya sa pag-ilad niadtong wala makauyon kang Cristo diha sa ilang mga kasing-kasing, ug mosulay sila pagbuhat sa imposibli. Ingon nga si satanas pagatugotan nga makapangilad ug mga rebelyoso, ang kahimtang sa ka*sing-kasing sa mga tawo*

[86] Tan-awa usab ang 1 Corinto 10:13, nga nagpaila nga ang Dios naghatag ug limitasyon sa atong tentasyon nga nagpaila usab nga iyang gilimitahan ang maninintal.

mabutyag, ug unya ang Dios uban sa katarong maghukom kanila nga dili angayang mopuyo sa Iyang gingharian.

Kana sa klaro gayod, mao ang usa sa mga rason ngano nga ang Dios nagtugot nga mangilad sa mga tawo karon niining mga adlawa. Ato unyang imbestigaron kon unsay tibook nga mga katuyuan sa Dios kang satanas, apan igo na karon ang pag-ingon nga dili gusto sa Dios nga si bisan kinsa *magpabilin* nga nailad. Sa laing bahin, Siya, gustong masayod kon unsay anaa sa kasing-kasing sa mga tawo. Dili gayod makapangilad si sata nas kanila nga nakahibalo ug mituo sa kamatuoran. Apan ang Dios nagtugot sa yawa nga mangilad kanila kinsa, tungod sa ilang gikubalan na nga kasing-kasing, nagsalikway sa kamatuoran.

Sa paghisgot sa panahon sa anti-cristo, si Pablo misulat;

> Ug unya ang usa nga masinupakon sa balaod moabot kinsa pagapatyon sa Ginoo pinaagi sa ginhawa sa Iyang baba ug pagatapuson pinaagi sa pag kita sa Iyang pag-abot; kana mao, nga ang usa nga moabotay nakighiusa uban sa buluhaton ni satanas, uban sa tanang gahom ug mga timaan ug mga peke nga mga katingalahan, ug *uban sa tanang ilad sa kadaotan alang niadtong nangalaglag, tungod kay wala man sila modawat sa gug ma sa kamatuoran aron unta maluwas. Ug alang niini nga katarongan ang Dios magpadala ngadto kanila ug usa ka bakakong mangdadani aron nga sila motuo kon unsay sayop, aron silang tanan mahimong huk man nga wala manuo sa kamatuoran, apan nagakalipay hinoon diha sa kadaotan* (2 Tesalonica 2:8-12).

Masayran nga ang *Dios* maoy usa nga gihatagan ug pag-ila alang sa pagpadala ug usa ka "bakakon nga tigdani aron nga sila motuo kon unsay sayop". Apan masayran usab nga kining mga tawhana kinsa "wala motuo sa kamatuoran", nga nagpaila nga sila adunay kahigayonan, apan nagsalikway gihapon sa ebanghelyo. Ang Dios magtugot kang satanas sa paghatag ug gahom sa anticristo uban sa mga peke nga mga timaan ug katingalahan aron nga ang mga nagsalikway kang Cristo mailad, ug ang panapos nga katoyuan sa Dios mao nga "silang tanan mahimo na nga hukman". Alang nianang parihas ra nga rason, ang Dios nagtugot kang satanas sa pag-ilad sa mga tawo niining adlawa.

Kon ang Dios walay rason sa pagtugot kang satanas nga maglihok ibabaw sa kalibo tan, Siya dali ra unta kaayo nga makalabay kaniya ngadto sa laing suok sa uniberso kon siya dili magmalamposon. Kita gisuginlan diha sa 2 Pedro 2:4 nga adunay klaro nga mga makasasalang mga anghel nga *gitambog na* sa Dios didto sa imperno ug gikasalig ngad to sa "mga buho sa kangitngitan, nga gikatagana alang sa paghukom". Ang atong Dios nga makabuhat sa tanan nagbuhat na unta niana kang satanas ug kang bisan kinsa sa Iyang mga anghel kon kana nisibo man ugaling sa Iyang balaanong mga katoyuan apan sa pipila ka mga panahon, ang Dios adunay maayong rason sa pagtugot kang satanas ug sa iyang mga anghel sa paglihok dinhi sa kalibotan.

Ang Kahadlok Sa Mga Demonyo Sa Pagsakit

The Demon's Fear Of Torment

Samtang atong tak-opan ang atong pagtuon niini nga patuo-tuo, ang usa ka katapu san nga ehemplo sa Kasulatan nga angay hatagan ug pagsabot mao ang sugilanon sa mga gipangdemonyohan nga mga taga Gadara:

> Ug sa dihang Siya (si Jesus) nakaabot sa pikas tampi ngadto sa nasod sa mga taga-Gadara, duha ka tawo nga gipangdemonyohan nga naggikan sa menteryo ang misugat Kaniya; hilabihan gayod nila ka bangis nga gani wala gayoy makalabay niadtong dalana. Ug tan-awa, sila naninggit nga nag-ingon, "Unsa man ang among ikaalagad kanimo, Anak sa Dios? *Mianhi kaba aron pagsakit kanamo bisan wala pay panahon?"* (Mateo 8:28-29).

Kini nga sugilanon kanunay nga gigamit niadtong mga nagtuo sa teorya nga si sata nas naka-angkon ug katungod aron pagsuporta sa ilang mga panghuna-huna. Sila nag-ingon, "Kadtong mga demonyoha midangop ngadto sa hustisya ni Jesus. Sila nakasayod nga Siya walay katungod sa pagsakit kanila sa dili pa ang panahon nga mohopas na ang kasabitan tali kang Adan, nga maoy panahon nga sila ug si satanas itambog na ngadto sa linaw nga kalayo aron sakiton adlaw ug gabii hangtod sa hangtod".

Apan ang kaatbang niana sakto. Sila nakahibalo nga si Jesus adunay gahom ug katu ngod sa pagsakit kanila bisan kanus-a Niya gustohon, mao kana ngano nga nangayo sila Kaniya ug kalooy. Sila sa klarohay nangahadlok nga ang Anak sa Dios mahimong magpa dala kanila aron sakiton bisan wala pay panahon. Si Lucas nagsulti kanato nga nanghangyo sila Kaniya "nga dili unta sila sugoon nga moadto na sa kinahiladman" (Lucas 8:31).

Kon si Jesus wala pay katungod, tungod sa gikasulti nga legal nga katungod sa yawa, dili unta sila maghatag ug pagtagad niana tanan.

Kadtong maong mga demonyo nasayod nga sila anaa sa kalooy ni Jesus, nga gipakita pinaagi sa ilang paghangyo nga dili ipadala gawas sa maong nasod (Marcos 5:10), ang ilang pagpangaliyupo nga tugotan nga mosulod ngadto sa panon sa mga baboy nga anaa sa duol (Marcos 5:12), ang ilang paghangyo nga dili osa itambog ngadto sa "kinahilad man" (Lucas 8:31), ug ang ilang paghangyo kang Cristo nga dili sila sakiton sa dili pa "ang panahon".

Patuotuo # 4: "Si Satanas Ingon Nga'Dios Niining Kalibotana' Adunay Pag buot Ibabaw Sa Matag Butang Sa Kalibotan, Apil Na Ang Mga Panggoberno Sa Tawo, Kalamidad Sa Kinaiyahan, Ug Ang Panahon".

Myth # 4: "Satan As' The God Of This World' Has Control Over Everything On Earth, In cluding Human Governments, Natural Disasters, And The Weather".

Si satanas ginasulti sa Kasulatan ingon nga "dios niining kalibotana" pinaagi kang apostol Pablo (2 Corinto 4:4) ug "ang magmamando niining kalibotana" pinaagi kang Jesus (Juan 12:31; 14:30; 16:11). Basi niining maong mga titulo ni satanas, daghan ang naghuna-huna nga si satanas adunay tibook gayod nga pagbuot sa kalibotan. Bisan kon ato na nga gitun-an ang igo na nga mga bersikolo aron pagbutyag sa sayop niining mao nga patuo-tuo, makahatag kanatog kaayuhan ang pagtuon ug dugang pa aron makaba ton kitag tibook nga pagsabot sa kon unsa lamang gayod ka limitado ang gahom ni satanas. Kinahanglan nga kita magmabinantayon nga ang atong kinatibuk-

ang pagsabot kang satanas dili lamang makabasi sa upat lamang ka mga bersikolo nga nagsulti mahitungod kaniya ingon nga dios, o magmamando, niining kalibotana.

Kon atong susihon ang Biblia sa dugang pa, atong madiskobrehan nga dili lamang di ay si satanas ang gitawag ni Jesus ug "magmamando niining kalibotana", kondili gitawag usab Niya ang Iyang langitnong Amahan ug "Ginoo sa langit *ug yuta*" (Mateo 11:25; Lucas 10:21). Agig dugang pa gayod, si apostol Pablo dili kay si satanas ra ang iyang gitawag ug "dios niining kalibotana", kondili, siya, sama kang Jesus nagtawag usab sa Dios nga "Ginoo sa langit *ug sa yuta*" (Buhat 17:24)). Kini nagpamatuod kanato nga wala kanila ni Jesus ug ni Pablo ang adunay gusto nga kita maghuna-huna nga si satanas adunay kompleto nga pagbuot niini nga kalibotan. Ang pagbuot ni satanas limitado gayod.

Ang mahinungdanon gayod kaayo nga kalahian tali niining naghatag ug katin-awan nga mga bersikolo makit-an diha sa mga pulong nga *kalibotan* ug *yuta.* Bisan kon kini nga mga pulong gigamit nato nga daw susama lang ang kahulugan, diha sa orihinal nga grego kining duha sa kasagaran dili gayod managsama. Kon ato na nga masabtan kon unsa ang ilang kalahian, ang atong pagsabot sa kagahom sa Dios ug ni satanas dinhi sa kalibo tan motubo sa hataas gayod.

Si Jesus nagtawag sa Dios nga Amahan ug Ginoo sa *yuta.* Ang pulong nga gihubad ug *yuta* mao ang gregong pinulungan nga *ge.* Kana nagpasabot sa pisikal nga planeta nga diin kita nagpuyo, ug gikan diha gikutlo ang Eninglis nga pulong nga *geography*.

Sa laing bahin, si Jesus nag-ingon nga si satanas mao ang magmamando niini nga *kalibotan*. Ang grego nga pinulongan alang niini mao ang *kosmos*, ug kini naghisgot mahitungod sa han-ay o plastada. Naghisgot kinig *mga tawo* lahi kay sa pisikal nga planeta mismo. Mao kana ngano nga ang mga Cristohanon kanunay magsulti nga si satanas mao ang "dios sa *sistema* niini nga kalibotan".

Sa pagkakaron, ang Dios walay kompleto nga pagbuot ibabaw sa *kalibotan*, tungod kay wala man Siyay komplete nga pagbuot ibabaw sa mga *tawo* sa kalibotan. Ang rason alang niini mao nga Iyang gihatagan ang mga tawo sa ilang kaugalingong pagpili mahitu ngod kon kinsay ilang himoong agalon, ug daghan ang nagpili nga ilang ihatag ang ilang pagkamaunongon kang satanas. Ang gawasnon nga kagustohan sa mga katawhan, sa kla rohay, nahiapil sa plano sa Dios.

Si Pablo naggamit ug lahi nga pulong alang sa *kalibotan*, nga mao ang gregong pulong nga *aion,* sa dihang nagsulat siya nga nag-ingon dios niini nga *kalibotan.* Ang pulong nga *Aion* mahimo ug kanunay gayod nga gihubad nga *edad,* kana mao, ang gitiman-an nga yugto sa panahon. Si satanas mao ang dios niining pangidarona sa kalibotan.

Unsa may buot ipasabot niining tanan? Ang *yuta* mao ang pisikal nga planeta nga atong gipuy-an. Ang *kalibotan* naghisgot mahitungod sa mga tawo nga karon nagpuyo ibabaw sa yuta, ug ilabina, kadtong wala mag-alagad kang Jesus. Sila nag-alagad kang satanas, ug nahisakop sa iyang nalubag, ug puno sa sala nga sistema. Kita nga mga Cristohanon gikaingon nga "anaa sa kalibotan" apan dili "iya sa kalibotan" (Juan 17:11, 14). Kita nagpuyo tipon sa mga molupyo sa gingharian sa kangitngit, apan kita anaa sa gingharian sa kahayag, nga mao ang gingharian sa Dios.

Busa karon aduna na kitay tubag. Aron paghimo niana nga sayon: ang Dios sa iyang pagka-hataas gayod nagbuot sa entiro yuta. Si satanas pinaagi sa pagtugot sa Dios, aduna lamay pagbuot sa "sistema sa kalibotan", diin ang maong pagbuot alang lamang sa mga molupyo sa iyang ngitngit nga gingharian. Alang niini nga katarongan, ang apos tol nga si Juan nagsulat nga "ang tibook *nga kalibotan* (dili ang tibook *yuta*) nailalom sa gahom sa usa nga daotan" (1 Juan 5:19).

Kini dili alang sa pag-ingon nga ang Dios walay kagahom ibabaw sa *kalibotan*, o sa *sistema* sa kalibotan, o sa mga tawo sa kalibotan. Siya, sama sa gikasugilon ni Daniel, mao ang "magmamando sa hawanan sa mga tawo, ug maghatag niana nga pagbulot-an ngadto kang bisan kinsa nga Iyang magustohan" (Daniel 4:25). Siya sa gihapon maka himo sa pagtuboy o sa pagpaubos sa bisan kinsang tawo nga Iyang gusto. Apan sa laing bahin, ingon nga labing hataas "nga magmamando ibabaw sa hawanan sa mga kataw han", Siya sa Iyang pagkataas labaw sa tanan nagtugot kang satanas nga magmando ibabaw sa bahin sa katawhan nga anaa sa pagrebelde batok Kaniya.

Ang Tanyag Ni Satanas Gitun-an

Satan's Offer Considered

Kining mao nga kalahian tali sa yuta ug kalibotan makatabang usab kaayo sa pagsa bot sa tentasyon ni Jesus didto sa kamingawan. Didto gipakita ni satanas kang Jesus ang "tanang gingharian sa *kalibotan* sa pipila lamang ka yugto". Si satanas dili unta magtanyag kang Jesus ug politikanhong katungdanan diha sa yutan-ong panggoberno sa mga tawo, nga gitawag nato ug usa ka presidente o kaha primero ministro. Si satanas *dili mao* ang usa nga motuboy ug mopaubos sa mga tawhanong magmamando—kondili ang Dios.

Hinoon, si satanas mahimo nga nagpakita kang Jesus sa tanan nga mga gagmayng gingharian nga sakop sa iyang tibook kalibotan nga gingharian sa kangitngit. Iyang gipakita kang Jesus ang hanay sa mga magmamando nga mga daotang espiritu, kinsa diha sa ilang mga kasamtangang teritoryo, nagmando ibabaw sa gingharian sa kangit ngit, ingon man usab ang mga rebeldeng mga tawo nga maoy ilang tuyo. Si satanas nagtanyag kang Jesus ug pagbuot ibabaw sa *iyang* gimandoan—kon si Jesus moapil sa pagrebelde batok sa Dios. Si Jesus nahimo unta nga ika-duha sa magmamando ibabaw sa gingharian sa kangitngit.

Ang Pagbuot Sa Dios Ibabaw Sa Yutan-on, Nga Panggoberno Sa Mga Tawo

God's Control Over Earthly, Human Governments

Atong palig-onon sa dugang pang pagkatukma gayod ang kasayuran mahitungod sa mga limitasyon sa kagahom ni satanas pinaagi sa pagsusi pag-una sa mga kasulatan nga nagpamatuod sa kagahom sa Dios diha sa mga yutan-on, nga panggoberno sa mga tawo. Si satanas adunay *pipila* ka mga kagahom diha sa mga tawhanong panggoberno tungod lamang kay aduna siyay kagahom ngadto sa mga wala pa maluwas nga mga tawo. Apan sa kinatibuk-an, ang Dios maoy pinakalabaw ibabaw sa tawhanong panggoberno, ug si satanas makahimo lamang sa pag-agni kanila diha sa kahimtang nga gikatugot sa Dios.

Ato na nga gisusi ang sugilon ni Daniel ngadto kang hari Nabucodonosor, apan tu ngod kay makapatin-aw man kini pag-ayo, ato kining tun-an pag-usab sa hamubo la mang.

Ang dakong hari nga si Nabucodonosor nagpataas diha sa garbo tungod sa iyang ga hom ug mga kalampusan, ug busa ang Dios naghimog balaodnon nga siya ipa-ubos ngadto sa ubos nga kahimtang aron nga siya makakat-on nga ang "Labing Hataas mao ang magmamando ibabaw sa hawanan sa mga tawo, ug mahimong mohatag niini nga pagmando ngadto kang bisan kinsa nga Iyang gusto, ug maoy tigpahimutang sa pinakau bos nga mga tawo" (Daniel 4:17). Sa klaro gayod ang Dios angayan nga ilhon alang sa pagsaka ni Nabucodonosor ngadto sa politikanhong pagka-

dako. Kini tinuod diha sa matag politikanhong pangulo sa yuta. Si apostol Pablo sa dihang nanulti mahitungod sa yutan-ong mga magmamando, nagdeklarar nga "wala gayoy kagahom nga dili gikan sa Dios, ug kadto sila nga naglungtad gipalig-on sa Dios" (Roma 13:1).

Ang Dios mao ang orihinal ug pinakataas nga kagahom sa tibook uniberso. Kon si bi
san kinsa adunay kagahom, kana tungod lamang kay ang Dios nagpasa lamang sa Iyaha o nagtugot sa usa nga makabaton niini.

Apan unsa man ang mahitungod sa mga dautang magmamando? Mao bay gipasabot ni Pablo nga bisan sila gipalig-on sa Dios? Oo siya gayod. Sa sayo nga bahin sa maong su lat, si Pablo misulat, "kay ang Kasulatan nag-ingon kang Paraon, 'alang niini nga katuyu an Ako nagtuboy kanimo, aron pagpakita sa Akong gahom diha kanimo, ug nga ang Akong ngalan masangyaw sa tibook kalibotan" (Roma 9:17). Ang Dios nagtuboy sa gahi ug kasing-kasing nga si Paraon alang sa paghimaya sa Iyang kaugalingon. Ang Dios magpakita si Iyang gahom pinaagi sa Iyang pagpadalag mga milagro—usa ka kahigayu nan nga gitugotan pinaagi sa usa ka gahi nga tawo nga Iyang gituboy.

Dili ba kini nga kamatuoran gipaklaro usab sa pakig-estorya ni Jesus kang Pilato? Uban sa katingala nga si Jesus wala man motubag sa iyang mga pangutana, si Pilato mii ngon kang Jesus, "dili kaba lang makig-estorya kanako? Wala kaba masayod nga aduna akoy kagahom sa pagbuhi Kanimo ug sa pagpalansang Kanimo?" (Juan 19:10).

Si Jesus mitubag, "wala kay kagahom alang Kanako, *gawas kon kini gikahatag kanimo gikan sa kahitas-an"* (Juan 19:11). Bisan nahibalo sa talawan nga kinaiya ni Pilato, ang Dios nagtuboy kaniya aron nga ang Iyang daan nang gikatakda nga plano alang sa kamatayon ni Jesus didto sa krus mapatuman.

Bisan ang daklit lamang nga pagbasa sa mga libro sa Daang Tugon mahitungod sa ka saysayan makapadayag nga ang Dios usahay mogamit ug daotan nga mga tawhanong tawo. Si Nabucodonosor gigamit sa Dios aron pagdala sa Iyang paghukom ngadto sa dag hang mga nasod sa Daang Tugon.

Daghan ang mga ehemplo sa mga magmamando diha sa Biblia nga gituboy ug gipau bos sa Dios. Diha sa Bag-ong Tugon, pananglitan, atong mabasa ang mahitungod kang Herodes nga napakyas sa paghatag ug himaya sa Dios sa dihang pipila sa iyang mga sumusunod naninggit sa iyang atubangan, "Ang tingog sa dios ug dili sa tawo!" (Buhat 12: 22).

Ang resulta? "Ug sa kalit usa ka anghel sa Ginoo misagpa kaniya...ug siya gikaon sa mga ulod ug namatay" (Buhat 12:23).

Ibutang sa huna-huna nga si Herodes sa siguro gayod molupyo sa gingharian ni Sata nas, apan dili siya gawas gikan sa hawanan sa Dios. Sa klaro gayod, ang Dios makahimo sa pagpaubos kang bisan kinsa nga yutan-ong pangulo niining panahona kon gusto Niya.[87]

---

[87]Nagpasabot ba kini nga dili kita mag-ampo alang sa mga pangulo sa goberno, o kaha dili mobotar pana hon sa eleksyon, kay kita nasayod man nga ang Dios maoy magtuboy kon kinsay Iyang gusto alang kanato? Dili. Diha sa demokrasya, ang kaligotgot sa Dios mahimong mapanday. Kita makakuha kon kinsay atong gibotaran, ug ang mga daotang tawo kasagaran mobotar ug laing daotang tawo. Tungod niini, ang mga matarong kinahanglan molatag sa ilang mga boto. Agig dugang, diha sa daan ug bag-ong tugon, kita gisugo nga mag-ampo alang sa atong mga pangulo sa goberno (Jeremias 29:7; 1 Timoteo 2:1-4), nga nagpaila nga makahimo kita sa pagsugyot ngadto sa Dios samtang Siya nagtakda kon kinsay Iyang ibutang diha sa ka tungdanan. Tungod kay ang paghukom sa Dios moabot usahay pinaagi sa dautan nga mga pangulo sa goberno,ug tungod kay kasagaran sa mga nasod angayan man nga

Ang Pagpanghimatuod Mismo sa Dios Sa Iyang Kaugalingon
God's Personal Testimony

Sa katapusan, atong basahon kon unsay gisulti mismo sa Dios usa niana ka higayon pinaagi kang propeta Jeremias mahitungod sa Iyang dili hitupngang pagmando ngadto sa yutan-ong, mga gingharian sa katawhan.

> "Panimalay sa Israel, dili ba Nako mabuhat diha kaninyo, ang mabuhat sa usa ka magkokolon?" nag-ingon ang Dios. "Tan-awa, sama sa minasa nga lapok diha sa mga kamot sa magkokolon, kamo mao man usab dinhi sa Akong mga kamot, panimalay sa Israel. Sa usa lamang ka yugto mahimo Ko ang pagpamulong mahitungod sa usa ka gingharian aron sa pag-ibot, o sa paglumpag, o sa paggun-ob niana; apan kon ang maong nasod nga A kong gipamulong motalikod sa iyang kadaotan, Ako magabakwi sa Akong giplano nga kalamidad nga Akong dalhon diha sa maong nasod. Ug sa lain pang yugto makahimo Ako sa pagpamulong alang sa usa ka nasod o usa ka gingharian aron sa pagtukod o sa pagtanom niana; apan kon maghimo kini ug kadaotan sa Akong panan-aw pinaagi sa pagsupak sa Akong tingog, nan Ako maghuna-huna usa kon unsay maayo sa mahitungod sa Akong giplano sa nga pagpanalangin niini" (Jeremias 18:6-10).

Imo bang nakit-an nga wala gayoy bisan unsa nga pamaagi alang kang satanas sa pagtanyag kang Jesus sa pagmando sa yutan-ong, politikanhong gingharian sa mga ta wo, sa legal nga pamaagi dihang gitintal niya si Jesus didto sa kamingawan? Kon siya nagsulti pa sa tinuod (nga usahay iyang gibuhat), nan ang iya unta nga gitanyag kang Jesus mao ang pagbuot sa iyang gingharian sa kangitngit.

Apan duna bay *pagbuot si* satanas diha sa panggoberno sa mga tawo? Oo, apan kana tungod lamang kay siya man ang espirituhanong ginoo sa mga wala maluwas nga mga tawo, ug ang wala pa maluwas nga mga tawo mao man ang kasagaran nga nagtrabaho diha sa goberno sa mga tawo. Apan siya nagbaton lamang ug pagbuot nga sama lamang kadako sa gihatag sa Dios kaniya, ug ang Dios makahimo sa paglubag sa tanan nga mga plano ni satanas bisan unsang orasa nga gusto Niya. Si apostol Juan nagsulat nga si Je sus "mao ang magmamando sa mga hari sa kalibotan" (Gipadayag 1:5).

Si Satanas Ba Mahimong Maoy Hinungdan Sa Mga Katalag man Sa Kinaiyahan Ug Sa Daot Nga Mga Panahon?
Does Satan Cause Natural Disaster And Adverse Weather?

Tungod kay si satanas mao ang "dios niini nga kalibotan", daghan usab ang nagdahom nga siya maoy nagbuot sa panahon ug maoy usa nga hinungdan sa tanang katalagman sa kinaiyahan, sama

---

pagahukman, makahimo kita sa pagpangayo ug sa pagdawat ug kalooy gikan Kaniya, aron nga ang atong nasod dili makadawat sa angay unta niini.

sa hulaw, mga pagbaha, mga alimpolos, mga linog ug uban pa. Apan mao ba kini ang gitudlo kanato sa Kasulatan? Sa makausa pa, kinahanglan nga kita mag-amping nga dili nato ipasukad ang atong mga teolohiya mahitungod kang satanas diha sa usa sinulat nga nag-ingon, "ang kawatan mianhi lamang aron sa pagpatay, pagpangawat ug paglaglag" (Juan 10:10). Kadaghan na nga ako nakadungog ug mga tawo nga nag gamit niining bersikoloha ingon nga pamatuod nga ang tanan nga nangawat, nipatay o kaha naglaglag gikan kang satanas. Kon dugangan pa nato ang pagsusi sa Biblia, atong makat-onan nga ang Dios usahay mopatay ug molaglag. Huna-hunaa kining tulo ka mga berskolo gikan sa daghang mga ehemplo:

> Aduna lamay usa ka Maghahatag sa balaod ug Maghuhukom, ang Usa nga makahimo sa pagluwas ug *sa paglaglag* (Santiago 4:12).
>
> Apan ako magapasidaan kaninyo kon kinsay angay kahadlokan: kahadloki ang Usa Kinsa homan *mopatay* makahimo pa gayod sa pagtambog ngadto sa imperno; Oo, sultihan Ko kamo kahadloki Siya! (Lukas 12:5).
>
> Ug ayaw kahadloki kadtong makahimo sa pagpatay sa lawas, apan dili makapatay sa kalag; kondili kahadloki Siya kinsa makahimo sa *paglaglag* sa kalag ug lawas didto sa imperno (Mateo 10:28).

Kon kita moingon nga *ang matag butang* nga naglangkob sa pagpatay ug paglaglag buhat ni satanas, nasayop kita. Adunay ubay-ubay nga mga ehemplo diha sa Biblia nga naghisgot nga ang Dios nipatay ug nilaglag.

Kinahanglan pangutan-on nato ang atong kaugalingon nga, *sa dihang si Jesus namu long mahitungod sa kawatan kinsa mianhi aron pagpatay, pagpangawat ug paglag lag, naghisgot ba gayod Siya mahitungod sa yawa*? Sa makausa pa, gikinahanglan nga atong basahon ang Iyang sugilon sumala sa plastada o han-ay niini. Diha sa usa ka bersikolo nga nag-una sa wala pa ang maong sugilon Niya mahitungod sa kawatan nga mianhi aron pagpatay, pagkawat, ug paglaglag, si Jesus miingon, "ang tanan nga mianhi nga nag-una Kanako mga *kawatan* ug mga tulisan, apan ang mga karnero wala mami naw kanila" (Juan 10:8). Kon atong basahon ang tibook diskorso ni Jesus diha sa Juan 10:1-15 nga nagsugilon nga Siya mao ang maayong magbalantay, nahimo nga mas klaro pa nga ang Iyang gigamit nga mga pulong nga *kawatan* ug *mga kawatan* nagpunting di ay sa mga peke nga mga magtutudlo ug mga pangulo sa relihiyon.

Nagkalahi-lahi Nga Mga Panglantaw Mahitungod Sa Daot Nga Mga Panahon Ug Mga Kadaot Sa Kinaiyahan

Various Views Of Adverse Weather And Natural Disaster

Kon ang alimpolos o kaha ang linog moigo, kana magpatungha ug usa ka pangutana nga may kalambigitan sa teolohiya diha sa panghuna-huna sa mga tawo nga nagtuo sa Dios: "Kinsa man ang nagmugna niini?" Duna lamay duha ka posibilidad alang sa mga Cristohanon nga nagtuo sa Biblia: malagmit ang Dios o kaha si satanas ang nagmugna sa maong mga kalamidad.

Ang uban mahimong mosupak "Oy dili! Ang Dios dili angay basolon! Ang mga tawo maoy hinoon ang angay basolon. Ang Dios naghukom na kanila sa *ilang* mga sala".

Kon ang Dios maoy *nagpasiugda* sa mga alimpolos ug mga linog tungod sa Iyang pag hukom sa sala, nan sa klaro gayod atong ikapahimutang ang *pagbasol* ngadto sa rebelde nga mga tawo kaysa ngadto sa Dios, apan sa gihapon, ang Dios maoy nagpas-an sa *res ponsibilidad* niini, ingon nga ang katalagman sa kinaiyahan dili mahitabo kon wala ang Iyang balaodnon.

O kaha, kon tinuod nga ang Dios *nagtugot kang satanas* sa pagpadala ug mga alimpo los ug mga linog aron pagdala sa Iyang paghukom ngadto sa mga makasasala, nan sila moingon nga si *satanas* maoy nagpahitabo niana, apan sa gihapon, ang Dios maoy res ponsabli. Ang rason mao nga tungod kay *Siya* mao ang naghatag ug pagtugot kang sa tanas sa pagpahitabo sa kadaot ug tungod kay ang maong mga katalagman nahitabo ingon nga resulta sa *Iyang* pagbati batok sa sala.

Ang uban usab miingon nga wala diha sa Dios o kang satanas ang hinungdan sa mga alimpolos o mga linog, kondili "yano lamang kana nga mga panghitabo diha sa kalibotan nga nahulog diha sa pagpakasala". Sa hanap nga paagi, sila nagsulay usab sa pagpahi luna sa pagbasol diha sa kaliwatan sa mga tawo mahitungod sa mga katalagman sa kinaiyahan, apan sa gihapon wala makatunong sa insaktong punto. Kini nga pagpasabot wala maglangkat sa Dios gikan sa tinuod nga hulagway. Kon ang mga alimpolos maoy usa lamang ka "panghitabo nga bunga sa kinaiyahan diha sa kalibotan nga nahulog sa sala", kinsa man ang nagdesisyon nga sila mahitabo? Sa klaro gayod ang mga alimpolos dili *binuhat* ug tawo. Kana mao, nga ang mga alimpolos dili mamugna bisan pa kon pila ka daghan ang mga bakak nga isulti diha sa kahanginan. Ang mga linog dili gayod mahitabo kon adunay ihap sa gidaghanon sa mga tawo nga nagbuhat ug pagpanapaw.

Dili gayod. Kon adunay kadugtungan ang mga alipolos ug ang sala, nan ang Dios nahiapil niana, tungod kay ang mga alimpolos maoy pagpakita sa Iyang paghukom diha sa sala. Bisan kon nahitabo sila sa banos-banos nga paagi, ang Dios gayod gihapon maoy naghimog balaodnon nga sila mahitabo sa puli-puli nga paagi, ug busa Siya apil gayod.

Bisan pa kon *walay* kadugtungan ang sala ug ang mga katalagman sa kinaiyahan, ug ang Dios nisipyat sa dihang Iyang giplano ang kalibotan, maoy hinungdan nga dunay mga liki-liki diha sa kayutaan sa kalibotan nga usahay molihok ug aduna usay mga sesti ma sa panahon nga usahay mahimong bangis, sa gihapon ang Dios may kalabotan gayod gihapon diha sa mga linog ug mga alimpolos ingon nga Siya maoy Magbubuhat, ug ang Iyang sipyat makahatag ug kakuyaw ngadto sa mga tawo.

Walay "Inahan Nga Kinaiyahan"

There Is No "Mother Nature"

Busa duna lamang kitay duha ka mga posibling tubag alang sa mga pangutana mahi tungod sa mga katalagman nga gidala sa kinaiyahan. Sa dili pa kita motan-aw sa pipila ka mga bersikolo aron pagklaro kon unsa gayod nga tubag ang insakto, ato usa dugangan pa ang atong paghuna-huna mahitungod sa maong duha ka posibling mga tubag.

Kon si satanas mao ang usa nga nagpanghitabo sa mga katalagman sa kinaiyahan, nan malagmit ang Dios ra maoy makahimo sa pagsanta kaniya. Kon ang Dios *makahimo* sa pagsanta kang satanas sa pagmugna ug mga katalagaman diha sa kinaiyahan apan wala Niya kini buhata, nan Siya aduna gihapoy kalabotan niini. Ang katalagman dili gayod mahitabo kon wala ang Iyang pagtugot.

Ug karon anhi kita sa laing tampi. Atong isipon konohay sa makadiyot nga ang Dios *dili* makabadlong ni satanas, apan gusto Niya nga mobadlong niini. Posibli ba kana nga mahitabo?

Kon ang Dios dili makahimo sa pagsanta kang satanas gikan sa paghimog mga kata lagman diha sa kinaiyahan, nan malagmit si satanas mas gamhanan pa kay sa Dios, o kaha si satanas mas lantip ug salabotan kay sa Dios. Kini nakahatag ug katumanan, kon unsay gipanulti niadtong mga nagtuo sa teorya nga "si satanas nakaangkon ug pagbulot-an alang sa tibook kalibotan sa dihang nakasala si Adan". Sila nag-angkon nga si satanas adunay legal nga katungod sa pagbuhat kon unsay iyang gustong buhaton diri sa kalibo
tan tungod kay iyang nakawat ang kontrata ni Adan. Karon, konohay, matod pa nga ang Dios gustong mobadlong kang satanas apan dili Siya makahimo tungod kay kinahang lan Niyang respitohon ang kontrata nga nakuha ni satanas gikan kang Adan. Sa laing pagkasulti, ang Dios grabe ka bulok gayod kaayo nga nakakita nang daan kon unsay mahitabo homan sa pagkahulog apan si satanas nga mas maalamon pa kay sa Dios, karon nakabaton na ug gahom nga wala gayod pangandoya sa Dios nga mabatonan ni satanas. Alang kanako, dili ako motuo nga si satanas mas maalamon pa kay sa Dios.

Kon ang teorya mahitungod sa "nabatonan ni satanas nga kontrata" tinuod pa, kita gusto gayod nga makahibalo nganong si satanas dili man makahimo ug mas daghan pa nga mga linog ug alimpolos kay sa iyang gipanhimo karon, ug ngano nga wala man niya puntinga ang daghang ihap sa mga Cristohanon. (Kon ikaw moingon "tungod kay wala man siya tugoti sa Dios nga magpunting sa daghang ihap sa mga Cristohanon", nan ikaw ni angkon nga si satanas dili makalihok kon walay permiso gikan sa Dios.)

Apan kon ato kining klarohon sa tukma gayod, ang bugtong duha lamang ka mga po sibling tubag sa atong mga pangutana mao kining mosunod: Malagmit (1) ang Dios maoy nagmugna sa mga linog ug mga alimpolos o kaha (2) Si satanas maoy nagbuhat niini *uban sa pagtugot sa Dios*.

Imo bang nakita nga bisan hain niini nga tubag ang sakto, ang Dios aduna gayoy kalambigitan niini? Kon ang mga tawo moingon, "ang Dios wala magpadala sa maong alimpolos—nan si satanas maoy nagpadala apan ubos sa pagtugot sa Dios", wala gayod nila tugoti nga "mahimong walay labot ang Dios" sama sa ilang gilaoman. Kon ang Dios makahimo sa pagpahunong kang satanas gikan sa pagmugnag mga alimpolos, bisan pa kon gusto Niya kini o dili, aduna gihapon Siyay kalabotan. Ang mga masinupakon nga mga tawo pwedeng mahimong maoy *basolon* tungod sa ilang mga sala (kon ang mga alimpolos gipadala sa Dios o gitugotan sa Dios ingon nga paghukom), apan sa gihapon, binuang ang pag-ingon nga ang Dios wala gayoy labot o kalambigitan niini.

Ang Pagpanghimatuod Sa Kasulatan

Scripture's Testimony

Unsa man sa tukma gayod, ang gisulti sa Kasulatan mahitungod sa mga "kalamidad nga dala sa kinaiyahan"? Nagsulti ba ang Biblia nga ang Dios o ang yawa maoy nagmug na kanila? Ato usang tan-awon pag-una ang mahitungod sa linog tungod kay ang Biblia nagsultig daghan mahitungod niini.

Sumala sa Kasulatan ang linog mahimong mahitabo tungod sa paghukom sa Dios ngadto sa angayan nga mga makasasala. Atong mabasa sa Jeremias nga: "Diha sa Iyang (sa Dios) nga kapungot *anaa*y *mga linog*, ug ang kanasoran dili gayod makalahutay sa Iyang kaligotgot" (Jeremias 10:10).

Si Isaias nagpasidaan,

> Gikan sa Ginoo sa mga panon kamo pagasilotan uban sa mga kilat ug *linog* ug makusog nga kasaba, uban sa mga alimpolos ug mga unos ug sa siga sa naga-ot-ot nga kalayo (Isaias 29:6).

Mahimo nimong domdomon nga sa panahon ni Moises, ang yuta nabuak ug milamoy kang Kora ug sa iyang rebelyoso nga mga sumusunod (Numeros 16:23-34). Kini klaro gayod nga buhat sa paghukom sa Dios. Ang uban pang mga basihanan nga ang Dios mohukom gayod pinaagi sa mga linog makita diha sa Eze.38:19; Sal.18:7; 17:18 Hag.2:6
Luc. 21:11; Gipadayag 6:12; 8:5; 11:13; 18.

Ang ubang mga linog nga natala diha sa Kasulatan dili mga buhat sa paghukom sa Dios, apan sa walay duha-duha mga binuhatan sa Dios. Pananglit, sumala sa ebanghelyo ni Mateo, dihay linog sa dihang si Jesus namatay (Mateo 27:51, 54), ug dihay usa usab sa dihang Siya nabanhaw (Mateo 28:2). Si satanas ba maoy nagmugna niadto?

Sa dihang si Pablo ug si Silas nag-awit ug mga pagdayeg alang sa Dios sa tungang gabii didto sa prisohan sa Filipos, "diha-diha adunay nahitabo nga dakong *linog*, nga tungod niana natay-og ang mga pundasyon sa prisohan; ug diha-diha ang tanang mga pultahan nangaabli, ug ang kadena nga gigapos sa matag piniriso nangabadbad" (Buhat 16:26). Si satanas ba maoy hinungdan sa maong linog? Wala ako maghuna-huna niana! Bisan gani ang bantay sa maong prisohan naluwas homan siya makasaksi sa gahom sa Dios. Ug dili lang kay kana ra ang linog nga gimugna sa Dios diha sa libro sa Mga Buhat.
(tan-awa ang Buhat 4:31).

Nakabasa ako sa dili palang dugay ug mga sinulat mahitungod sa mga buotang Cristo hanon, kinsa, homan makadungog ug pagtagna mahitungod sa umaabot nga linog sa usa ka dapit, mibiyahe paingon sa maong lugar aron paghimo ug "espirituhanong pagpa kiggubat" batok sa yawa. Makita ba nimo ang sayop sa ilang panaghap? Mas sibo pa sa Kasulatan kon sila *nag-ampo* ngadto sa Dios alang sa Iyang *kalooy* ngadto sa mga tawo nga nagpuyo sa maong dapit. Ug kon ila kanang nabuhat, wala na unta kinahanglana ang pag-usik sa ilang mga panahon ug kwarta aron mobiyahi ngadto sa maong linogonon nga lugar—mahimo unta nga mag-ampo sila sa Dios bisan didto lamang sa ilang lugar nga gipuy-an. Apan ang pagpakiggera sa yawa aron lang pagpahunong sa linog maoy dili gayod mabasa diha sa Kasulatan.

Unsa Man Ang Mahitungod Sa Mga Alimpolos?

How About The Hurricanes?

Ang pulong nga *Alimpolos* dili gayod makita sa Kasulatan, apan sa tukma makakita kita ehemplo mahitungod sa kusog nga mga hangin diha niini. Pananglit:

> Kadtong mga molawig sa kadagatan pinaagig mga barko, kinsa nanginabu hi diha sa halapad nga katubigan; sila nakakita sa buhat sa Ginoo, ug sa Iyang mga katingalahan diha sa kinahiladman niini. Kay *Siya misulti lamang ug mitunga ang hangin sa bagyo*, nga maoy nakapabalod sa kada gatan (Salmo 107:23-25).

> Ug *ang Ginoo mipahuros ug makusog kaayo nga hangin diha sa kadaga tan* ug dihay dakong bagyo diha sa dagat nga tungod niana ang barko hapit gayod mapikas (Jonas 1:4).
>
> Homan niini akong nakita ang upat ka mga anghel nga nagtindog diha sa upat ka suok sa yuta, nga nagpugong sa upat ka hangin sa yuta, aron tungod niana walay hangin nga mohuros sa yuta o diha sa dagat o diha sa kakahuyan (Gipadayag 7:1).

Sa klaro gayod, ang Dios makahimo sa pagpahuros sa hangin ug sa pagpahunong nii ni.[88]

Sa tibook Biblia, aduna lamay usa ka sinulat nga naghatag kang satanas ug pag-ila ingon nga maoy nagpadala sa hangin. Kana mao ang panahon sa pagsulay kang Job, sa dihang ang usa ka mensahero mitaho ngadto kaniya nga: "Usa ka makusog nga hangin ang miabot gikan sa kamingawan ug mihapak ngadto sa upat ka sook sa balay, ug ang balay mihagba ngadto sa mga batan-on ug sila nangamatay" (Job 1:19).

Atong masayran gikan sa pagbasa sa unang kapitulo sa libro sa Job nga si satanas mao ang nagmugna sa tanang dimalas nga miabot sa kinabuhi ni Job. Dili nato angay nga kalimtan, sa laing bahin, nga si satanas dili makabuhat ug bisan unsa nga makaha tag ug kakuyaw kang Job o sa iyang mga anak kon wala ang pagtugot sa Dios. Busa, sa makausa pa, atong makita nga ang Dios maoy labing labaw ibabaw sa hangin.

Ang Dagkong Mga Balod Sa Galilea

The Gale On Galilee

Unsa man ang mahitungod sa "bangis nga mga dagkong balod" nga mihampak ngad to kang Jesus ug sa Iyang mga tinun-an sa dihang usa niana ka higayon sila nanakay ug sakayan aron motabok tadlas sa dagat sa Galilea? Siguro gayod nga si satanas maoy nag mugna sa maong unos, ingon nga ang Dios dili gayod mopadala ug hangin nga mopaka ob sa sakayan nga gisakyan sa Iyang kaugalingong Anak". Ang gingharian nga nag-inuna yay magun-ob gayod", ug busa ngano man nga ang Dios magpadala man gayod ug ha ngin nga makahimo ug kakuyaw ngadto kang Jesus ug sa Iyang mga disipolo?

Kini mga maayo nga argomento, apan mohunong una kita ug maghuna-huna sulod sa usa ka yugto. Kon ang Dios wala magpadala sa maong unos kondili ang yawa hinoon, nan sa gihapon atong angkonon gayod nga ang Dios *nagtugot* kang satanas sa pagpadala niana. Busa mao ra gihapon nga pangutana ang angay tubagon: Nganong tugotan man sa Dios si satanas sa pagpadalag unos nga makahimo kaayo sa pagmugna ug kakuyaw kang Jesus ug sa napulog duha?

Dunay bay tubag niini? Malagmit ang Dios nagtudlo sa mga disipolo ug usa ka butang mahitungod sa pagtuo. Malagmit Iya silang gisulayan. Malagmit Iyang gisulayan si Jesus nga "pagatintalon usab sa tanang butang sama kanato, apan sa gihapon walay nahimong sala" (Heb.4:15). Aron masulayan sa kinatibuk-an gayod, si Jesus kinahang lan nga makabaton ug

[88] Lain pang mga bersikolo nga nagpamatuod nga ang Dios adunay pagbuot sa hangin mao kini: Gen.8:11; Exo.10:13, 19; 14:21; 15:10; Numeros 11:31; Sal.48:7; 78:76; 135:7; 147:18; 148:8; Isa.11:15; 27:8; Jer.10:13; 51:16; Eze.13:11, 13; Amos 4:9, 13; Jonas 4:8; Hageo 2:17. Diha sa kadaghanan niini nga mga ehemplo, ang Dios naggamit sa hangin ingon nga paagi sa paghukom.

kahigayonan nga pagatintalon nga mahadlok. Malagmit gusto sa Dios nga himayaon si Jesus. Malagmit gusto Niyang buhaton ang tanan nga gihisgotan sa itaas.

Ang Dios naggiya sa mga anak sa Israel ngadto sa utlanan sa dagat nga pula uban sa pagkasayod nga sila malukong sa mga nagpaingon nga mga sundalo ni Paraon. Apan wala ba *luwasa* sa Dios ang mga Israelita? Ug wala ba Siya mamuhat batok sa Iyang kau galingon sa dihang Iya gigiyahan paingon sa dapit nga sila mahimong hutdon ug pama tay? Dili ba kini ehemplo sa usa ka "gingharian nga nabahin-bahin mismo sa Iyang kau galingon"?

Dili gayod, tungod kay ang Dios walay plano nga ang mga Israelita Iyang ipahurot ug patay. Ug wala usab Siya'y plano, bisan sa pagpadala o kaha pagtugot kang satanas sa pagmugnag dagkong balod sa dagat sa Galilea, o kaha pagtugot nga si Jesus ug ang napu log duha mangalumos.

Gawas pa, ang Biblia wala magsulti nga si satanas nagpadala sa maong dagkong balod diha sa dagat sa Galilea, ug wala usab kini magsulti nga ang Dios maoy nagpadala. Ang uban nag-ingon nga malagmit si satanas gayod ang nagpadala kay *gibadlong* man kini ni Jesus. Pwede usab nga ingon niana, apan dili kana lig-on nga argomento. Si Jesus wala magbadlong sa Dios—Siya nagbadlong sa hangin. Ang Dios nga Amahan makahimo usab sa pagbuhat sa parihas ra nga butang. Kana mao, nga Siya mahimong mopahuros sa hangin uban sa usa lamang ka pulong ug unya mopakalma niana pinaagi sa pagbadlong niana. Ang pagbadlong ni Jesus sa mga dagkong balod dili usa ka pama tuod nga si satanas na maoy nagpadala niini.

Sa makausa pa, kinahanglan dili nato ipasukad ang atong tibook teolohiya diha sa usa ka bersikolo nga walay gipamatud-ang butang. Ako naghimo nagpipila ka mga basiha nan nga kasulatan nga nagpamatuod nga ang Dios pinakalabaw gayod nga nagbuot sa hangin, ug Siya sa kasagaran gihatagan ug pag-ila nga maoy nagpadala niana. Ang pina kasentro sa buot nako ipasabot mao nga si satanas, bisan kon siya "dios niini nga kalibotan" apan wala siyay kaugalingong pagbuot gayod diha sa hangin o kaha katungod nga magmugnag alimpolos bisan unsang orasa o bisan asang lugara nga gusto niya.

Busa, kon motungha ang alimpolos, kinahanglan dili nato kini lantawon ingon nga usa ka butang nga dili na mabut-an sa Dios, o usa ka butang nga gusto Niyang pahuno ngon apan dili Niya makaya. Ang pagbadlong ni Jesus sa dagkong balod didto sa dagat sa Galilea sakto na nga pamatuod nga ang Dios makahimo sa pagpahunong sa usa ka alimpolos kon gustohon Niya.

Kon ang Dios nagpadala (o nagtugot) sa usa ka alimpolos, nan malagmit aduna Siyay rason, ug ang pinakamaalamong tubag kon ngano nga Siya motugot man o kaha mopa dala ug usa ka unos nga magmugna ug usa ka halapad nga kadaot tungod sa *kalamidad* mao nga Siya nagpasidaan ug naghukom sa mga tawo nga dili masinugtanon.

"Apan Ang Mga Alimpolos Usahay Makahatag Ug Kakuyaw Sa Mga Cristohanon"

"But Hurricanes Sometimes Harm Christians"

Apan unsa man ang mahitungod sa mga Cristohanon nga naapektohan sa mga kadaot sa kinaiyahan? Kon ang alimpolos moigo, dili lang kay ang mga balay ra sa mga dili Cris tohanon ang bungkagon niini. Dili ba diay walay labot ang mga Cristohanon sa kapu ngot sa Dios pinaagi sa gikahalad nga kamatayon ni Jesus? Nan unsaon man nato pag-ingon nga ang Dios mao gayod ang

pinakalabaw nga nagpaluyo sa mga kadaot sa kinai yahan kon kini makahatag ug dili tiaw nga kakuyaw ngadto sa Iyang kaugalingong mga kaanakan?

Kini mga lisod tinuod nga mga pangutana. Sa laing bahin, kinahanglan atong maam gohan, nga ang mga tubag dili gayod sayon kon ato kining ipasukad diha sa sayop nga panghuna-huna nga si satanas makamugnag kadaot sa kinaiyahan. Kon si satanas maoy hinungdan sa tanang natural nga kadaot, nan ngano nga *gitugotan* man siya sa Dios nga makamugnag mga butang nga mahimong ikadaot sa kaugalingong mga anak sa Dios? Maatubang gihapon nato ang parihas ra nga problema.

Ang Biblia klaro gayod nga nagpasabot nga kadtong mga anaa na kang Cristo "wala na ikatagana alang sa kaligotgot" (1 Tesalonica 5:9). Sa samang paagi ang Biblia nagsulti nga "ang kaligotgot sa Dios nagpabilin nganha kanila nga wala magmasinolondon kang Jesus (Juan 3:36). Apan unsaon man pagpabilin sa kaligotgot sa Dios ngadto sa mga wala pa maluwas nga dili maapiktuhan ang mga luwas na, kon ang mga linuwas nagpuyo pa uban sa mga wala maluwas? Ang tubag mao nga, usahay dili kini makaapek to ug kinahanglan atubangon nato kanang mao nga kamatuoran.

Sa mga adlaw sa Exodu, ang tanang mga Israelita nagtipon sa pagpuyo diha sa isa ka lugar, ug ang hampak nga gipadala sa Dios ingon nga paghukom ngadto sa mga Ehipto hanon wala gayod makadaot kanila (tan-awa ang Exo.8:22-23; 9:3-7; 24-26; 12:23). Apan kita nagpuyo ug nagtrabaho uban sa mga "ehiptohanon" sa atong palibot. Kon ang Dios maghukom kanila pinaagi sa mga kalamidad nga gidala sa kinaiyahan, unsaon man nato sa pag-ikyas?

Ang pag-ikyas maoy tukma gayod nga pulong nga angay gamiton aron pagsabot sa mga tubag niining pangutanaha. Bisan kon si Noe nakaikyas sa kinatibuk-ang kaligotgot sa Dios sa dihang ang Dios nagpalunop sa kalibotan, siya sa laing bahin apektado giha pon, ingon nga siya naghago pa ug maayo sa pagbuhat sa arka ug unya naggastog usa ka tuig nga nagsakay didto uban sa mga baho nga mga mananap. (Sa wala tuyoa, parihas nga ang Daan ug Bag-ong Tugon naghatag ug pag-ila sa *Dios* diha sa lunop panahon ni Noe, ug dili si satanas; Gen.6:17; 2 Ped.2:5).

Si Lot nakaikyas uban sa iyang kinabuhi sa dihang ang paghukom sa Dios mihugpa ngadto sa Sodoma ug Gomora, apan nawala gihapon gikan kaniya ang tanang butang nga iyang nabatunan tungod sa kadaot nga gidala sa kalayo ug asupre. Ang paghukom sa Dios ngadto sa mga dili matarong nga mga tawo nakahatag ug epekto sa matarong nga mga tawo.

Sa nag-unang mga katuigan, si Jesus nagpasidaan nang daan ngadto sa mga magtutuo sa Jerusalem sa pag-ikyas kon ila nang makita nga ang ilang syudad napalibo tan na sa mga sundalo, tungod kay kadto mahimong mga "adlaw sa pagpanimalos" (Luc.21:22-23)—tin-aw kaayo nga nagpaila sa puno sa kaligotgot nga katuyoan sa Dios diha sa pag tugot nga ang Jerusalem palibotan sa mga Romanhon sa tuig 70 A.D. Dalay gon ang Dios tungod kay ang mga Cristohanon nga naminaw sa pagpasidaan ni Cristo nakaeskapo uban sa ilang mga kinabuhi, apan nangawala gihapon ang ilang mga kabta ngan sa diha nga ila kining gibiyaan didto sa Jerusalem.

Sa tanang tulo ka mga ehemplo nga gihisgotan diha sa itaas, atong makita nga ang mga katawhan sa Dios mahimo nga mag-antos diha sa pipila ka panghitabo kon ang pag hukom sa Dios mohampak ngadto sa mga daotan. Busa, dili kita mahimong molukso ngadto sa paghukom nga ang Dios walay kalabotan sa mga kadaot nga gihatod sa kinai yahan tungod kay ang mga Cristohanon maapektohan man usahay niini.

Nan Unsa Man Ang Atong Buhaton?

What Then Shall We Do?

Nagpuyo kita diha sa tinunglo sa Dios nga kalibotan, usa ka kalibotan nga nagsinati sa kaligotgot sa Dios sa tanang panahon. Si Pablo nagsulat, "ang kapungot sa Dios gipada yag (wala ingna nga "*ipadayagay* pa")gikan sa langit batok sa tanang pagka-dili Diosnon ug pagka-dili matarong sa mga tawo" (Roma 1:18). Ingon nga nahiuban sa mga nagpuyo diha sa daotan, ug gitunglo sa Dios nga kalibotan, dili gayod kita kompleto nga maka-ikyas gikan sa mga epekto sa kaligotgot sa Dios diha niana, bisan pa kon ang ma ong kaligotgot wala gayod itumong sa tukma gayod nganhi kanato.

Sa pagkasayod niini, unsa may angay natong buhaton? Una, kinahanglan mosalig kita sa Dios. Si Jeremias nagsulat:

> Bulahan ang tawo kinsa nagsalig sa Ginoo ug kansang pagsalig mao ang Ginoo. Kay mahisama siya sa usa ka kahoy nga natanom diha kilid sa katubigan, diin ang mga gamot niini mikab-ob bisan sa kasapaan ug dili ga yod mahadlok panahon sa ting-init; kondili ang dahon niini mahimo na hi noon nga lunhaw, ug dili kini mabalaka bisan sa tuig nga adunay hulaw ug dili gayod moundang sa pagpamunga (Jeremias 17:7-8).

Masayran nga si Jeremias wala mag-ingon nga ang tawo nga nagsalig sa Ginoo dili ga yod moatubang ug hulaw. Wala. Sa dihang ang ting-init ug tinggutom moabot, ang tawo nga nagsalig sa Ginoo mahisama sa kahoy kansang gamot mikab-ot ngadto sa kasapaan.

Siya adunay lain pang gigikanan alang sa pagtagbo sa iyang panginahanglanon, bisan kon ang mga nga anaa sa iyang palibot nag-antos. Ang sugilanon mahitungod kang Elias nga gibahugan pinaagig mga uwak sa panahon nga adunay kagutom didto sa Israel moa bot gayod sa huna-huna ingon nga ehemplo (tan-awa ang 2 Hari 17:1-6). Si David nagsu lat mahitugod sa mga matarong, "Sa mga adlaw sa kagutom makabaton silag kadagaya"
(Sal.37:19).

Apan dili ba nga ang mga kagutom mugna man sa yawa? Dili gayod, sumala sa Kasula tan.Ang Dios kanunay gayod nga adunay kalabutan,ug ang kagutom kanunay nga gika sulti ingon nga linugdangan sa Iyang kaligotgot ngadto sa mga tawo nga angay niini.Pa nanglit:

> Busa, nag-ingon ang Dios sa mga panon, "Tan-awa, *silotan Ko gayod sila!* Ang batan-ong mga lalake mangamatay pinaagig espada, *ang ilang mga anak nga lalake ug babaye mangamatay pinaagig kagutom"* (Jer.11: 22).
>
> Mao kini ang giingon sa Ginoo sa mga panon, "Tan-awa, *Ako magapadala* diha kanila sa espada, *kagutom*, ug mga dangan, ug Ako magahimo kanila nga daw sama sa mga nangabuak nga mga kahoyng igos nga dili na ma kaon tungod sa kalata na niini" (Jer.29:17).
>
> "Anak sa tawo, kon ang usa ka nasod makasala batok Kanako pinaagi sa pagka-dili matinud-anon nga ilang nabuhat, ug *Ako magatuy-od sa Akong kamot batok niini,*

> *ug magaguba sa ilang rasyon sa tinapay, ug magpa dalag kagutom batok niini,* ug pagawagtangon gikan niini ang tawo ug ma nanap...” (Eze.14:13).
>
> “Kamo nangitag daghan, apan tan-awa, nigamay na hinoon kini; kon dalhon na kini ninyo sa inyong balay, Ako kining wad-on. Ngano?” Tungod sa Akong templo nga nagpabiling guba, samtang ang matag usa kaninyo anaa sa inyong balay. Busa, tungod kaninyo ang kawanangan nagdumili sa yamog niini, ug ang yuta nagpugong sa pagpamunga niini. Ug *Akong gitawag ang hulaw* diha sa kayutaan, diha sa kabukiran, diha sa mga tri go, diha sa bag-ong mga bino, diha sa mga lana, diha sa tanan nga gipamu nga sa yuta, bisan diha sa mga kalalakihan, bisan diha sa mga baka, ug diha sa tanang gihagoan sa inyong mga kamot” (Hageo 1:9-11).

Sa ika-upat nga ehemplo sa itaas, atong mabasa nga ang mga Israelita maoy gihan-akan sa mga pagbasol tungod sa ilang mga sala, apan sa gihapon, ang Dios nag-angkon sa kalabotan sa pagpadala niini.[89]

Kon ang Dios magpadalag kagutom ngadto sa mga daotang tawo, ug nahitabo nga kita nagpuyo tipon sa maong mga tawo, nan gikinahanglan nga mosalig kita nga Siya moha tag gayod sa atong mga gikinahanglan. Si Pablo nagpanghimatuod nga ang kagutom dili makapahimulag kanato gikan sa gugma ni Cristo!: “Kinsa man ang makapahimulag kanato gikan sa gugma ni Cristo? Ang mga kasakitan ba, o ang kagul-anan, o kaha mga paglutos, o *kagutom*, o ka walay bisti, o ang kakuyaw, o kaha espada”? (Rom. 8:35). Ma sayran nga si Pablo wala mag-ingon nga ang mga Cristohanon dili gayod makasugat ug kagutom, kondili nagpasabot nga sila makasugat gayod, ug bisan pa gani siya nga mag tutuon sa mga Kasulatan, nakahibalo gihapon nga ang Dios mahimong magpadala ug kagutom aron paghukom sa mga daotan.

Ang Pagkamatinumanon Ug Ang Kaalam
Obedience And Wisdom

Ika-duha, gikinahanglan magmasinulondon kita ug mogamit sa Diosnong kaalam aron makalikay sa pagka-hiapil sa bisan unsa nga kaligotgot sa Dios nga gipunting ngad to sa kalibotan. Si Noe nagkinahanglan nga magtukod ug arka, si Lot kinahanglan nga mopaingon ngadto sa bungtod, ang mga Cristohanon sa Jerusalem kinahanglan nga mokagiw gikan sa ilang syudad; ang tanan kanila nagkinahanglan nga mosugot sa Dios aron makalikay sa pagka-damay sa Iyang paghukom ngadto sa mga daotan.

Kon ako nagpuyo diha sa sulod sa usa ka dapit nga kanunay gihampak sa alimpolos, magtukod ako ug lig-on nga balay nga dili dali rang mapalid o kaha baratohon nga balay nga dali rang ilisan! Ug unya ako mag-ampo. Ang matag Cristohanon kinahanglan mag- ampo ug magpabilin nga sensitibo alang sa Usa nga gisaad ni Jesus nga “maoy mobut yag diha kaninyo kon unsay umalabot” (Juan 16:13) aron siya makalikay sa kaligotgot sa Dios diha sa kalibotan.

---

[89] Alang sa dugang pang basihanan nga ang Dios nagmugna ug kagutom, tan-awa ang Deut.32:23-24; 2 Sa muel 21:1; 24:12-13 2 Hari 8:1; Salmo 105:16;Isa.14:30; Jer.14:12,15-16; 16:3-4; 24:10; 27:8; 34:17; 42:17; 44:12-13; Eze. 5:12,16-17; 6:12; 12:16; 14:21; 36:29; Gipadayag 6:8; 18:8). Si Jesus mismo nag-ingon nga ang Dios “nagpadalag ulan ngadto sa mga matarong ug dili matarong” (Mat.5:45). Ang Dios maoy nagbuot sa ulan.

Atong mabasa diha sa Buhat kapitulo 11 ang mahitungod kang propeta Agabu kinsa nagpasidaan mahitungod sa umaabot nga kagutom nga adunay kakayahan nga moguba sa pagpuyo sa mga Cristohanon didto sa Judea. Agig linugdangan, adunay halad nga na dawat si Pablo ug si Barnabas alang sa ilang kahupayan (Buhat 11:28-30).

Mahitabo pa ba ang maong butang niining mga adlawa? Siguro gayod, tungod kay ang Balaang Espiritu wala man mausab, ug ang gugma sa Dios wala usab mawala. Apan makasusubo lamang, sa laing bahin, tungod kay ang pipila diha sa lawas ni Cristo dili gayod abli alang sa maong mga gasa ug pagpasundayag sa Balaan nga Espiritu, ug busa, tungod kay ilang "gipasubo ang Balaang Espiritu" (1 Tesa.5:19) napakyas sila pagdawat sa pipila ka mga butang nga pinaka-nindot gikan sa Dios.

Sa iyang sugilanon sa kinabuhi, ang namatay na nga kanhi presidente ug maoy nagtu kod sa Full Gospel Businessmen, nga si Demos Shakarian, nagsubay sa sugilanon mahi tungod sa kon giunsa sa Dios pagpakig-estorya ngadto sa mga Cristohanon nga nag puyo sa Armenia pinaagi sa usa ka wala maka-eskwela nga propetang batang lalake sa tumoy-tumoy na sa tuig 1800. Siya nagpasidaan kanila mahitungod sa moabotay mga kamatay, ug agig resulta, liboan sa mga pentecostal nga mga Cristohanon nga nagtuo sa maong mga labaw pa sa kasarangan nga mga pagpakita ang mibiya sa maong nasod, apil na ang mga apohan ni Shakarian. Ug wala madugay homan niana, ang pagpangatake sa mga Turko ngadto sa mga taga-Armenia miresulta ngadto sa kamatayon sa mga isa ka milyon ka mga molupyo sa Armenia, apil na kadtong mga Cristohanon nga wala mami naw sa pagpasidaan sa Dios.

Kinahanglan magmaalamon kita nga magpabiling abli kanunay ngadto sa Balaang Es piritu ug magmasinugtanon ngadto sa Dios, kay kondili malagmit posibli gayod nga ma kasinati kita ug usa ka takos sa kapungot sa Dios nga mismo Siya wala gayoy gusto nga masinati nato kana. Si Eliseo nagsugo sa usa ka higayon niana ngadto sa usa ka babaye:
"Bangon ug lakaw uban sa imong tibook panimalay, ug pagpundo kon asa kamo mahi mong makapundo; kay ang Dios nagtawag alang sa usa ka kagutom, ug kana moabot ga yod diha sa maong yuta sulod sa pito ka tuig" (2 Hari 8:1). Unsa kaha kon ang maong ba baye wala maminaw sa maong propeta?

Diha sa libro sa Gipadayag atong mabasa ang usa ka makapadani sa pagtagad nga pasi daan alang sa mga katawhan sa Dios sa paggawas gikan sa "Babilonia" kay basin unyag maapil sila sa silot sa Dios alang kaniya:

> Ug nabati ko ang laing tingog gikan sa langit, nga nag-ingon, "gula gikan kaniya [Babilonia], Akong mga katawhan, aron dili kamo maka-apil sa iyang mga sala ug *aron nga dili kamo makadawat sa hampak nga alang kaniya;* kay ang iyang mga sala sama nagpatong-patong na ug misangko na kini sa langit, ug ang Dios nakahinomdom sa iyang mga paglapas... Alang niini nga katarongan sa usa lamang ka adlaw ang hampak nga alang kaniya mo abot, mga dangan ug mga kasub-anan ug mga kagutom, ug siya pagasunogon sa kalayo; kay ang Ginoong Dios nga maghukom kaniya kus gan" (Gipa dayag 18:4-5, 8).

Agig pahamubo, ang Dios mao gayod ang labaw nga magmamando ibabaw sa pana hon ug mga kalamidad sa kinaiyahan. Ang Dios nagbalik-balik sa pagpamatuod sa Iyang kaugalingon ingon nga Ginoo sa kinaiyahan diha sa Biblia, gikan sa Iyang pagmugnag kap-atan ka adlaw nga ulan

sulod sa mga adlaw ni Noe, ngadto sa pagpaulan Niyag mga yelo ug ingon man sa pagpadalag uban pang hampak pinaagi sa kinaiyahan ngadto sa mga kaaway sa Israel, ngadto sa Iyang pagkutaw sa hangin batok sa sakayan nga gisak yan ni Jonas, ngadto sa pagbadlong Niya sa unos didto sa Dagat sa Galilea. Siya, sumala sa gisugilon ni Jesus, mao ang "Ginoo sa langit ug yuta" (Mateo 11:25). Alang sa dugang tukma nga mga pamatuod sa Kasulatan mahitungod sa pagka-Ginoo sa Dios ibabaw sa kinaiyahan, tan-awa ang Joshue 10:11; Job 38:22-38; Jeremias 5:24; 10:13; 31:35; Salmo 78:45- 49; 105:16; 107:33-37; 135:6-7; 147:7-8,15-18; Mateo 5:45; Buhat 14:17.

Pipila Ka Mga Pangutana Nga Gitubag

A Few Questions Answered

Kon ang Dios naghukom sa mga tawo pinaagi sa mga kagutom, mga lunop, ug mga linog, sayop ba alang kanato, ingon nga mga representante sa Dios, ang pagtabang ug paghupay sa mga pag-antos niadtong mga gipangsilotan sa Dios?

Dili. Dili gayod. Kinahanglan mahuna-huna nato nga ang Dios nahigugma sa matag-usa, apil na ang mga tawo nga Iyang gipanghukman. Bisan kon daw bag-o alang sa a tong pandungog, apan ang Iyang paghukom pinaagi sa mga katalagman sa kinaiyahan sa tukma gayod maoy usa ka pagpaila sa Iyang gugma. Giunsa man niana pagpaila? Pinaagi sa mga kalisod ug kapait nga gidala sa mga katalagman sa kinaiyahan, ang Dios nagpasidaan sa mga tawo nga Iyang gihigugma nga Siya Balaan ug aduna gayoy batasan nga mohukom, ug nga aduna gayoy linugdangan alang sa sala. Ang Dios nagtugot nga adunay lumalabay lamang nga mga pag-antos aron sa pagtabang sa mga tawo nga maka mata ug makakita sa ilang pagpanginahanglan alang sa usa ka Manluluwas—aron nga sila makaikyas gikan sa linaw nga kalayo. Mao kanay gugma!

Samtang ang mga tawo nagginhawa pa, ang Dios sa gihapon nagpakita kanila sa dili unta angay nga kalooy ug adunay oras alang kanila sa paghinulsol. Pinaagi sa atong kalo oy ug panabang, atong mapakita ang atong gugma ngadto sa mga tawo kinsa nakasinati sa Iyang kapungot nga lumalabay, apan mahimo pa nga maluwas gikan sa Iyang kapu ngot nga hangtod sa kahangtoran. Ang mga katalagman sa kinaiyahan maoy mga kahiga yonan alang sa pagkab-ot sa kalibotan nga gipakamatyan ni Jesus.

Dili ba ang pagkab-ot sa mga katawhan uban sa ebanghelyo mao ang pinakamahi nungdanon nga butang niini nga kinabuhi? Kon kita adunay panglantaw nga walay kata pusan, ang mga pag-antos niadtong mga nasakpan sa katalagman sa kinaiyahan bale wala lamang kon itandi sa mga pag-antos niadtong mga mahitambog ngadto sa linaw nga kalayo.

Usa kini ka kamatuoran nga ang mga tawo mas madinawaton sa ebanghelyo kon sila anaa sa pag-antos. Adunay ubay-ubay nga mga ehemplo diha sa Biblia mahitungod niini nga panghitabo, gikan sa paghinulsol sa Israel panahon nga sila nabihag sa mga silingan nga kanasoran, hangtod sa sugilanon ni Jesus mahitungod sa anak nga mausikon. Ang mga Cristohanon angay nga magsud-ong sa mga katalagman sa kinaiyahan ingon nga kapanahonann diin ang mga alanihon hinog na kaayo.

Atong Isulti Ang Kamatuoran

Let's Tell The Truth

Apan unsa man ang atong mensahe alang niadtong nagsugod sa pagpamunit sa mga lugas sa ilang kinabuhi homan sa alimpolos ug linog? Unsaon man nato pagtubag kon sila mangayo ug tubag nga teolohikal alang sa ilang mga kalisdanan? Gikinahanglan nga kita motug-an sa tinuod sumala sa gitudlo sa Biblia,ug sultihan ang mga tawo nga ang Dios balaan ug nga ang ilang mga sala aduna gayoy linugdangan. Ato silang sultihan nga ang mabangis nga pagdaguok sa alimpolos mao lamay usa ka gamay nga pagpakita sa ga hom nga gibatunan sa gamhanan sa tanan nga Dios, ug ang kahadlok nga ilang gibati samtang nauyog ang ilang balay dili ikatandi sa kahadlok nga manggunit kanila samtang sila itambog ngadto sa imperno. Ug ato silang sultihan nga bisan pa kon kitang tanan angay nga itambog ngadto sa linaw nga kalayo, ang Dios maloloy-on nga naghatag kana
tog panahon sa paghinulsol ug pagtuo kang Jesus, nga pinaagi Kaniya kita maluwas gi kan sa kapungot sa Dios.

"Apan dili nato hadlokon ang mga tawo mahitungod niana, mao ba?" Mao kini ang gi pangutana sa uban. Ang tubag makita diha sa Kasulatan: "Ang pagbaton ug kahadlok alang sa Ginoo mao ang sinugdanan sa kahibalo" (Panultihon 1:7). Hangtod nga ang mga tawo mahadlok sa Dios, sila dili gayod makahibalog bisan unsa.

Unsa Kaha Kon Ang Mga Tawo Masuko Na Hinoon Sa Dios?

What If People Become Angry With God?

Apan dili kaha masuko na hinoon ang mga tawo sa Dios tungod sa ilang mga pag-an tos? Malagmit sila masuko gayod, apan kita kinahanglan nga sa minaayo magtabang ka nila nga makakita sa ilang garbo. Wala gayoy adunay katungod nga moreklamo sa Dios tungod sa Iyang gipangbuhat kanila, tungod kay kitang tanan angayan gayod nga itam bog na unta sa imperno dugay nang mga panahon ang nanglabay. Imbis nga ilang tung lohon ang Dios tungod sa ilang mga katalagman, ang mga tawo gikinahanglan nga magdayeg Kaniya tungod kay gihigugma Niya sila ug gipahimangnoan. Ang Dios adunay katungod bisan kanus-a nga dili magtagad sa matag-usa, ug magpasagad kanila nga mo subay sa ilang dalan paingon sa imperno. Apan ang Dios nahigugma sa mga tawo ug nagtawag kanila sa matag adlaw. Siya sa kahilom nagtawag kanila pinaagi sa pagpa mulak sa kahoy nga mansanas, pinaagi sa awit sa mga langgam, kahabog sa mga kabu kiran, ug ang pagkin aw sa minilyong kabituonan. Siya nagtawag kanila pinaagi sa ilang mga konsensya, pinaagi sa Iyang lawas nga mao ang Iglesia, ug pinaagi sa Balaang Espiritu. Apan wala nila gitagad ang Iyang pagtawag.

Sa siguro gayod, dili kabubut-on sa Dios nga ang mga tawo mag-antos, apan kon sila magpadayon sa dili pagtagad Kaniya, Siya gayod igo nga nahigugma kanila ug mogamit gayod ug mas grabe nga sukod aron pagdakop sa ilang pagtagad. Ang mga alimpolos, mga linog, mga baha ug mga kagutom maoy pipila niadtong mga kusgang sukod. Ang Dios nagdahom nga ang maong mga kalamidad maoy makapa-ubos sa garbo sa mga tawo ug magdala kanila ngadto sa ilang pagmatikod.

Ang Dios Ba Dili Patas Sa Iyang Paghukom?

Is God Unfair In His Judgment?

Kon atong lantawon ang Dios ug ang atong kalibotan pinasikad sa Biblikal nga panan aw, diha ug diha lamang kita makahimo sa paghuna-huna ug husto. Ang Biblikal nga tinan-awan mao nga ang matag-usa angay gayod sa kapungot sa Dios, apan ang Dios ma loloy-on. Kon ang mga tawong nag-antos moingon nga sila angay sa maayo nga pag-ati man gikan sa Dios, siguro gayod nga Siya moagulo. Ang matag-usa nagdawat na ug kalo oy nga sobra pa kay sa angay kaniya.

Agig pagsubay niini nga tema, si Jesus usa ka higayon niana mihatag ug komento alang sa duha ka nanagdungan nga mga kalamidad. Atong mabasa diha sa ebanghelyo ni Lucas:

> Karon sa sama ra nga okasyon aduna mitambong didto nga mitaho ngadto Kaniya [Jesus] mahitungod sa mga taga-Galilea, kansang mga dugo gisagol ni Pilato ngadto sa ilang mga halad. Ug Siya mitubag ug miingon kanila, "Inyo bang gihuna-huna nga kadtong mao nga mga taga-Galilea mas sad-an pa kay sa tanang uban pang mga taga-Galilea, tungod kay nag-antos sila niini nga kapalaran? Sultihan Ko kamo, dili gayod, apan hangtod nga kamo maghinulsol, kamo mangalaglag gayod. O kaha naghuna-huna kamo nga kadtong napulog-walo nga natumpagan sa tore sa siloam ug nangamatay, mas grabe pa ka daotan kaysa sa tanang kalalakihan nga nagpuyo sa Jerusalem? Sultihan ko kamo, dili. Kay kon kamo dili maghi nulsol, kamo mangalaglag gayod" (Lucas 13:1-5).

Ang mga taga-Galilea nga nangamatay diha sa kamot ni Pilato dili makaingon nga, "ang Dios nagtagad kanato nga dili patas kay wala kita Niya luwasa gikan kang Pilato!" Dili gayod. Kay sila mga makasasala nga angay lang mamatay. Ug sumala kang Jesus, kadtong maong mga taga-Galilea nga naka-agwanta mahimong sayop kon molukso ngadto sa paghukom nga sila mas gamay-gamay ra ug sala kay sa ilang silingan nga gipamatay. Sila wala *makaangkon* ug mas dako pa nga pabor gikan sa Dios—kondili, sila *gihatagan* lamang ug mas dako nga kalooy.

Ang mensahe ni Cristo klaro gayod kaayo: "Kamong *tanan* mga makasasala. Ang sala adunay mga sangputanan. Sa pagkakaron nabuhi kamo tungod sa kalooy sa Dios. Busa paghinulsol sa dili mahimong ulahi na kaninyo ang tanan usab".

Si Jesus mitapos sa Iyang komento mahitungod sa maong mga panghitabo uban sa usa ka sambingay mahitungod sa kalooy sa Dios:

> Ug Siya misugod sa pagsulti niini nga sambingay: "Adunay usa ka tawo nga nag-tanom ug igos diha sa iyang parasan; ug siya miduol ug nangitag bunga diha niini, ug wala gayoy nakit-an bisag isa. Ug siya misulti ngadto sa tig-atiman sa parasan", tan-awa sulod sa tulo ka tuig ako mianhi ug nangitag bunga niining maong kahoy apan wala gayod akoy nakita. Putla kini! Kay nganong ipahurot man lang nato niini ang sustansya sa yuta?" Ug ang tig-atiman mitubag kaniya, "biyai lamang kana sir, kay niining tuiga, ako maghambok niana ug butangan kog abuno ang palibot niana; ug kon kana mamunga sunod tuig, maayo; apan kon dili, ayha pa kana ipapu tol" (Lucas 13:6-9).

Dinhi niini ang hustisya ug kalooy sa Dios gipakita. Ang hustisya sa Dios nagtu-aw, "Putla ang kahoy nga walay hinungdan!" Apan ang Iyang kalooy naghangyo, "Ayaw! Hatagi osa kinig dugang

pang panahon nga mamunga". Ang matag tawo nga walay Cristo sa kinabuhi sama sa maong kahoy.

Makahimo Ba Kita Sa Pagbadlong Sa Mga Alimpolos Ug Mga Baha?
Can We Rebuke Hurricanes And Floods?

Usa ka katapusang pangutana mahitungod sa mga katalagman sa kinaiyahan: Dili ba tinuod nga kon kita adunay igo nga pagtuo, atong mabadlong ang mga katalagman sa ki naiyahan aron dili na kini mahitabo?

Ang pagbaton ug pagtuo nagkahulugan ug pagtuo sa gikapadayag nga kabubut-on sa Dios. Busa ang pagtuo kinahanglan nakasukad diha mismo sa pulong sa Dios kay kondi li, dili gayod kana pagtuo kondili paglaom lamang o pamasin. Walay lugar diha sa Biblia
diin ang Dios naghatag kanato ug saad nga kita makahimo sa pagbadlong ug pagpakal ma sa alimpolos, ug busa walay paagi nga ang usa ka tawo makabaton ug pagtuo sa pag buhat niana (gawas kon ang Dios sa pagkahataas Niya maghatag kaniya nianang maong pagtuo).

Tugoti ako sa pagpasabot pa ug dugang. Ang bugtong paagi nga ang mga tawo maka baton ug pagtuo sa pagbadlong sa alimpolos mao nga kon siya nakasiguro gayod nga dili gusto sa Dios nga ang maong alimpolos moigo sa maong lugar. Sumala sa atong nakat-o nan sa Kasulatan, ang maoy usa nga nagbuot sa hangin ug busa maoy adunay kalabotan alang sa mga alimpolos. Busa, imposibli gayod alang sa usa ang pagbaton ug kompyansa o pagtuo nga siya makabadlong ug alimpolos samtang ang Dios mismo nagbahad sa pagpahitabo niini! Ang bugtong lamang nga makahimo niini nga walay labot mao nga kon ang Dios mag-usab sa Iyang huna-huna mahitungod sa alimpolos, nga Iyang buha ton agig tubag sa usa nga nag-ampo ug mopakita Siyag kalooy, o kaha agig tubag sa pag hinulsol sa mga katawhan nga Iya nang pakanaugan sa paghukom (ehemplo niini ang sugilanon mahitungod sa mga tawo sa panahon ni Jonas). Apan bisan pa kon ang Dios mag-usab sa Iyang huna-huna, wala gihapoy bisan usa nga makabaton ug pagtuo nga makabadlong ug makapakalma sa alimpolos gawas kon ang maong tawo *nakasayod* nga ang Dios nag-usab sa Iyang huna-huna ug usab nga gusto sa Dios nga siya mobadlong ug mopakalma sa unos.

Ang bugtong persona nga nakabadlong ug nakapakalma sa usa ka dakong unos mao si Jesus. Ang bugtong paagi nga kita makabuhat usab niana mao nga kon kita hatagan sa Dios ug "gasa sa pagtuo", (o ang "gasa sa pinasahi nga pagtuo" sama sa tawag niini usahay), nga maoy usa sa siyam ka mga gasa sa Espiritu nga nahilista diha sa 1 Corinto 12: 7-11. Sama sa tanan nga gasa sa Espiritu, ang gasa sa pagtuo naglihok dili sumala sa atong pagbuot kondili sumala lamang sa pagbuot sa Espiritu (tan-awa ang 1 Corinto 12:11). Busa, gawas kon ang Dios maghatag kanimog pinasahi nga pagtuo sa pagbadlong sa nagsingabot nga alimpolos, ayaw gayod pagpabilin sa agianan niini, nga maghuna-huna nga ikaw naglihok diha sa pagtuo. Kinahanglan mohawa ka sa agian niini! Ako mosugyot usab nga imong iampo ang proteksyon sa Dios, ug pangayoon Kaniya nga malooy ngadto sa mga tawo nga Iyang gihukman, nga mangayo usab kaniya sa nga dili hilabtan ang ilang mga kinabuhi aron makabaton silag dugang panahon sa paghinulsol.

Masayran nga sa dihang si Pablo nagpaingon na sa Roma diha sa usa ka sakayan sa dagat nga gihasi sa dagkong balod nga mugna sa makusog nga hangin sulod sa duha ka semana, wala siya makapahunong niini pinaagi sa pagbadlong (tan-awa ang Buhat 27: 14-44). Ang rason nga wala niya kini buhata tungod kay dili niya mahimo. Masayran usab nga ang Dios nagpakita ug kalooy

sa tanan nga nakasakay sa maong sakayan, ingon nga ang tanang 276 kanila nakalabang gikan sa pagkaguba sa ilang sakayan (tan-awa ang Buhat 27:24, 34, 44). Gusto nako nga maghuna-huna nga ang Dios nalooy kanila tungod kay si Pablo nag-ampo ngadto sa Dios aron malooy Siya kanila.

KAPITULO TRENTA-ISA
CHAPTER THIRTY ONE
Mga Kamatuoran Bahin sa Espirituhanong Pagpakigbahin – II
Modern Myths About Spiritual Warfare – Part II

Mopadayon kita niini nga kapitulo pinaagi sa pagtuon sa dugang pang mga nangasa yop apan ilado na nga mga pagtulon-an mahitungod kang satanas ug sa espirituha nong pakiggubat. Diha sa katapusan, atong tun-an kon unsa man gayod ang gisulti sa Kasulatan mahitungod sa espirituhanong pakiggubat nga kinahanglan maoy bansayon sa matag-magtutuo.

Patuo-tuo #5: "Makahimo Kita Sa Paglumpag Sa Mga Lig-ong Kota Sa De monyo Diha Sa Kahanginan Pinaagi Sa Espirituhanong Pakiggubat".
Myth #5: "We Can Pull Down Demonic Strongholds In The Atmosphere Through Spiri tual Warfare".

Sumala sa Kasulatan, dili gayod kaduha-duhaan nga si satanas nagmando diha sa ging harian sa mga daotang espiritu nga nagpuyo diha sa kahanginan sa kalibotan ug nga nag tabang kaniya sa pagmando sa gingharian sa kangitngit. Ang maong mga yawan-ong es piritu naghupot ug "teritoryo" nga ilang gimandoan diha sa tukma nga mga lugar, ug kana klaro nga anaa sa Biblia (tan-awa ang Daniel 10:13, 20-21; Marcos 5:9-10). Ang mga Cristohanon adunay kagahom sa pag-abog sa mga demonyo pagawas sa ubang tawo ug aduna silay responsibilidad nga nahisubay sa Kasulatan sa pagsukol sa yawa (Marcos 16:17; San tiago 4:7; 1 Pedro 5:8-9). Apan makahimo ba ang mga Cristohanon sa paglumpag sa mga espiritu diha sa mga syudad? Ang tubag mao nga sila dili makahimo, ug ang pagsulay sa pagbuhat sa ingon moay usa ka pag-usik lamang sa panahon.

Bisan kon kita makahimo sa pagpalayas sa demonyo pagawas sa mga tawo, dili nato huna-hunaon nga kita makalumpag na sa mga daotang espiritu diha sa mga kasyu daran. Adunay daghang mga ehemplo sa pagpalayas sa mga demonyo pagawas sa mga tawo diha sa mga Ebanghelyo ug diha sa libro sa mga Buhat, apan duna ka bay mahuna-huna nga ehemplo bisag

isa lang kabook diha sa mga Ebanghelyo o kaha diha sa libro sa mga Buhat diin adunay usa nga naglumpag sa usa ka daotan nga espiritu nga naghari diha sa usa ka syudad o lugar? Wala ka gayoy ikapakita tungod kay walay mga ehemplo niana. Mahimo ba nimo ang paghuna-huna ug isa ka sugo bisag asa diha sa mga sinulat mahitungod sa usa ka responsibilidad nga gihatag kanato alang sa pagpanglumpag ug mga daotang espiritu diha sa kahanginan? Dili gayod, kay wala man gayoy ingon niana. Alang niini nga katarongan, wala kitay Biblikal nga basihanan aron motuo nga kita makahimo o kinahanglan gayod nga makig-away pinaagi sa "espirituhanong pakiggu bat" batok sa mga daotang espiritu diha sa kahanginan.

Ang Halayo Na Kaayo Nga Pagtukmod Sa Mga Sambingay

Pushing Parables Too Far

Ang pagbasa uban sa sobra ra nga kahulugan diha sa Biblia kay sa kahulugan nga gi plano sa Dios maoy usa ka sayop nga kasagarang gibuhat sa mga Cristohanon labina sa dihang magbasa silag mga Kasulatan nga adunay unod nga mga pulong paghulagway. Ang pinaka-kasagarang ehemplo sa sayop nga paghubad sa mga pulong paghulagway mao ang kasagarang hubad sa kadaghanan sa mga pulong ni Pablo mahitungod sa "pag lumbag sa mga kota":

> Kay bisan kon naglakaw kami diha sa unod, wala kami makiggubat sumala sa unod, kay ang mga hinagiban sa among makiggubat dili iya sa unod, kondili gamhanan ug langitnon alang sa pagkagun-ob sa mga kota. Among gipangbungkag ang mga panghuna-huna ug ang matag mapahitas-ong bu tang nga napataas batok sa kahibalo sa Dios, ug among ginadala ang ma tag panghuna-huna diha sa pagkabinilanggo sa pagka-masinugtanon kang Cristo, ug kami andam sa pagsilot sa tanang pagkamasinupakon kon ang inyong pagka-masinugtanon makompleto na (2 Corinto 10:3-6).

Ang hubad nga *King James Version* sa Biblia, imbis moingon unta nga "among gipu kan ang tanang panghunahuna", miingon hinoon nga kami "nagpukan sa mga lig-ong ko ta". Gikan niining maong paghulagway nga talay sa mga pulong, sumala sa makita adu nay usa ka teolohiya nga natukod aron pagdepensa sa panghuna-huna mahitungod sa paghimo ug "espirituhanong pakiggubat" aron sa "paglumpag sa mga lig-on nga kota" nga gilangkoban sa mga daotang espiritu diha sa kahanginan. Apan sumala sa klaro gayod nga gipasabot sa *New American Standard Version* sa Biblia, si Pablo naghisgot, dili sa mga daotang espiritu diha sa kahanginan, kondili sa mga malig-ong kota sa sayop nga pagtuo nga anaa diha sa huna-huna sa mga tawo. *Ang mga pangagpas* mao ang giguba ni Pablo dili ang mga daotang espiritu diha sa habog nga mga lugar.

Kini mas mahimong klaro pa gayod kon atong basahon sumala sa plastada niini. Si Pablo nag-ingon, "among gilumpag ang matag pangagpas ug ang matag mapahitas-ong mga butang nga gipabarog batok sa *kaalam sa Dios*, ug among gisakmit ang matag *panghuna-huna* aron kini mahimong dinakpan diha sa pagkamasinulondon kang Cris to". Ang gubat nga gisulat ni Pablo nga gigamitan niya ug simbolo, mao ang gubat batok sa mga panghuna-huna, o mga ideya nga nahisupak sa orihinal nga kahibalo sa Dios.

Uban sa paggamit ug mga sambingay mahitungod sa pagka-sundalo, si Pablo nagpa sabot nga kita anaa sa pakiggubat, nga nakigbatok sa huna-huna sa mga tawo nga nanuo sa mga bakak ni satanas. Ang atong pinaka-unang hinagiban niini mao ang kamatuoran, diin diha niini kita gisugo sa pag-adto sa tibook kalibotan ug isangyaw ang ebanghelyo, nga magabuntog sa teritoryo sa kaaway uban sa mensahe nga makapahigawas sa mga nabilanggo. Ang mga kota nga atong pagalumpagan gitukod pinaagig mga bakak ug mga pangilad.

Ang Tibook Armadora
The Whole Armor

Lain pang pasahe diha sa panulat ni Pablo nga kanunay nasaypan sa paghubad maki ta diha sa Efeso 6:10-17, diin diha siya nagsulat mahitungod sa atong responsibilidad sa pagsul-ob sa armadora sa Dios. Bisan pa kon kini nga pasahe tukma gayod nga mahitu ngod sa pagpakigbugno sa Cristohanon batok sa yawa ug mga daotang espiritu, apan wa lay gihisgotan diha mahitungod sa paglumpag sa mga daotang espiritu diha sa mga syudad. Samtang atong padul-an pa sa pagtuon ang maong pasahe, mahimong mas kla ro pa gayod nga si Pablo una gayod nga nagsulat mahitungod sa matag-usa nga respon sibilidad sa pagsukol sa tanang mga pamaagi sa yawa diha sa iyang personal nga kinabu hi pinaagi sa kamatuoran nga anaa sa pulong sa Dios.

Samtang atong basahon kining maong pasahe, masayran usab ang klaro gayod nga sambingayng pulong. Si Pablo wala maghisgot ug literal o mahikap gayod nga armadora nga isul-ob sa matag-Cristohanon diha sa ilang lawas. Kondili, ang maong armadora nga iyang gisulat sambingay. Kadtong maong mga lugas sa armadora nagrepresentar ug nag kaklase-klase nga kamatuoran diha sa Kasulatan nga kinahanglang gamiton sa matag-Cristohanon ingon nga panalipod batok sa yawa ug mga daotang espiritu. Pinaagi sa pagkasayod, pagtuo, ug sa pagbuhat sa Pulong sa Dios, ang mga Cristohanon daw sama na ug nagsuot sa nagapanalipod nga armadora sa Dios.

Atong susihon kining maong pasahe nga anaa diha sa Efeso sa matag bersikolo niini, samtang pangutan-on nato ang atong kaugalingon, *unsa man gayod ang gustong ipada ngat ni Pablo nganhi kanato?*

Ang Tinubdan Sa Atong Espirituhanong Kusog
The Source Of Our Spiritual Strength

Sa premiro gayod, kita gisultihan nga "magmalig-on diha sa Ginoo, ug diha sa kusog sa Iyang gahom" (Efeso 6:10). Ang kabug-aton sa mensahe niini anaa diha sa kama tuoran nga kita kinahanglan *dili* magsalig sa atong kusog kondili sa Dios. Kini dugang pang gipagawas diha sa nagsunod nga sugilon ni Pablo: "Isul-ob ang tibook armadora sa Dios" (Efeso 6:11a). Kini iya sa Dios nga armadora ug dili atoa. Si Pablo wala usab magsulti nga ang Dios mismo nagsuot ug armadora, kondili siya nag-ingon nga gikina hanglan nato ang armadora nga gihatag sa Dios alang kanato.

Nganong nagkinahanglan man kita niining maong armadora nga gihatag sa Dios? Ang tubag mao, "Nga aron ikaw makabarog nga malig-on batok sa mga plano sa yawa" (Efeso 6:11b). Kini nga armadora alang gayod sa *pagdepensa*, dili alang sa pag-atake. Kana dili aron manggula kita

ug moadto sa mga syudad aron manglumpag ug mga daotang espiritu; kondili alang kana sa atong *pagbarog nga malig-on* batok sa mga plano ni satanas.

Atong nakat-onan nga ang yawa adunay mga daotang plano sa pag-atake kanato, ug hangtod nga atong isul-ob ang armadora nga gihatag sa Dios kanato, kita dali ra gayod nga maigo. Masayran usab nato nga atong responsibilidad ang pagsuot sa maong arma dora, dili sa Dios.

Magpadayon kita:

> Kay ang atong pagpakigbugno dili batok sa unod ug dugo, kondili batok sa mga magmamando, batok sa mga gahom, batok sa mga kalibotanong pwer sa sa kangitngit, batok sa mga espirituhanong pwersa sa kadaotan diha sa langitnong mga dapit (Efeso 6:12).

Dinhi mas tin-aw gayod sama sa kristal nga si Pablo wala maghisgot mahitungod sa unodnon, o materyal nga gubat, kondili espirituhanon gayod. Kita nakigbugno batok sa mga plano nga naggikan sa klase-klase nga mga hut-ong sa mga daotang espiritu nga gi lista ni Pablo. Kasagaran sa mga magtotoon nangagpas nga si Pablo naglista niadtong mga daotang espiritu sumala sa ilang mga ranggo gikan sa ubos ngadto sa taas, "mga magmamando" nga maoy pinakaubos ug ang "espirituhanong pwersa sa pagkadaotan di ha sa langitnong mga dapit" nga maoy pinakataas.

Unsaon man nato pagpakigbugno sa mga espirituhanong binuhat? Kana nga panguta na matubag pinaagi sa pagpangutana nga, "*Unsaon man sa mga espirituhanong binu hat pag-atake kanato?* Sila sa una gayod moatake kanato uban sa mga tentasyon, mga panghuna-huna, mga sugyot, ug mga ideya nga kasupak sa pulong ug pagbulot-an sa Dios. Busa ang atong pagdepensa niini mao ang pagkasayod, pagtuo, ug ang pagtuman sa Pulong sa Dios.

> Busa, bitbita ang tibook armadora sa Dios, aron kamo makahimo sa pagsu kol sa adlaw sa mga daotan, ug homan sa pagbuhat sa matag butang, maka barog nga mailg-on (Efeso 6:13).

Masayran sa makausa pa, nga ang tuyo ni Pablo mao ang pagsangkap kanato aron sa *pagsukol* ug sa *pagbarog* batok sa mga atake ni satanas. Ang iyang tuyo dili ang pagsangkap kanato aron kita mogawas ug moatake kang satanas ug manglumpag sa mga daotan nga espiritu nga anaa sa kahanginan. Tulo ka higayon dinhi niini nga Kasu latan nga si Pablo miingon kanato nga *mobarog nga lig-on.* Ang atong papel mao ang pagdepensa, dili ang pagsulong.

Ang Kamatuoran—Atong Una Nga Depensa
Truth—Our Primary Defense

> Busa barog nga malig-on, nga nagagamit sa kamatuoran ingon nga higot sa inyong hawak (Efeso 6:14a).

Dinhi niini gihisgotan ang makatabang sa pagplastar sa atong tibook armadora—nga mao ang kamatuoran. Unsa man ang kamatuoran? Si Jesus miingon sa Iyang Amahan, "ang Imong pulong kamatuoran" (Juan 17:17). Dili kita molampos sa pagbarog nga malig –on batok kang satanas

kon dili kita makahibalo sa kamatuoran nga maoy atong magamit sa pagkontra sa iyang mga bakak. Kini matahom gayod nga gipakita ni Jesus sa dihang gitintal Siya ni satanas didto sa kamingawan samtang Iyang gitubag ang mga sugyot ni satanas uban sa mga pulong nga "Nahasulat Na".

Si Pablo mipadayon:

> Ug isul-ob usab ang sampong sa dughan nga mao ang pagkamatarong (Efeso 6:14b).

Ingon nga mga Cristohanon, kinahanglan makahibalo kita sa duha ka klase sa pagka matarong. Una, kita gihatagan sa pagkamatarong ni Cristo, ingon nga gasa (2 Corinto 5:21). Ang Iyang pagkamatarong gisul-ob ngadto kanila nga nagtuo kang Jesus, nga nag dala sa ilang mga sala didto sa krus. Kanang mao nga pagkamatarong maoy nagpahiga was kanato gikan kang satanas nga pagmando.

Ika-duha, kinahanglan kita magpuyo nga matarong, nga nagsugot sa sugo ni Jesus, ug kana malagmit mao ang anaa sa huna-huna ni Pablo mahitungod sa salipod sa dughan nga mao ang pagkamatarong. Pinaagi sa pagsunod kang Cristo, kita wala na maghatag ug lugar sa yawa (Efeso 4:26-27).

Lig-on Nga Hapin Sa Tiil Diha Sa Sapatos Nga Mao Ang Ebanghelyo

Firm Footing In Gospel Shoes

> Ug isul-ob ingon nga sapatos sa inyong mga tiil ang pagka-andam alang sa ebanghelyo sa kalinaw (Efeso 6:15)

Ang pagkahibalo, ug ang pagtuo ug ang pagbuhat pinasubay sa kamatuoran sa *ebang helyo* maghatag kanato ug lig-on nga sapatos aron makabarog alang sa pagbarog batok sa mga pag-atake ni satanas. Ang sapatos nga gisuot sa usa ka romanhon nga sundalo adunay mga tusok diha sa lapa-lapa niini nga maoy mopakupot ug maayo sa sapatos ngadto sa yuta samtang naggubat. Kon si Jesus maoy atong Ginoo, aduna kitay lig-on nga hapin sa tiil alang sa pagbarog batok sa mga bakak ni satanas.

> Aging dugang sa tanan, bitbita ang taming sa pagtuo kay pinaagi niini ma kahimo kamo sa pagpalong sa tanang nagkalayo nga mga hinagiban sa mga daotan (Efeso 6:16)

Masayran na usab nga ang pagpasbaot ni Pablo dinhi niini mao nga kita anaa sa pagdepensa gayod. Wala siya maghisgot mahitungod sa pagpanglumpag nga buhaton nato ngadto sa mga demonyo sa matag syudad. Siya naghisgot mahitungod sa atong pag gamit sa atong pagtuo diha sa mga pulong sa Dios aron pagsukol sa mga bakak sa yawa.

Kon kita motuo ug molihok nga nakasukad diha sa mga gipanulti sa Dios, sama ra kana sa pagbaton ug taming nga nanalipod kanato batok sa mga bakak ni satanas, nga gipamulong dinhi niini nga bersikolo pinaagi sa sambingay nga "nagkalayo nga mga pana sa mga daotan".

Ang Atong Espirituhanong Espada—Ang Pulong Sa Dios
Our Spiritual Sword—God's Word

Sumala sa paghulagway sa Biblia, ang kaluwasan naglakip sa atong kagawasan gikan sa pagkadinakpan ni satanas. Ang Dios "nagpahigawas kanato gikan sa gingharian sa kangitngit ug nagbalhin kanato diha sa gingharian sa Iyang pinalanggang Anak" (Colo sas 1:13). Ang pagkahibalo niini sama ra sa pagbaton ug kalo o sampong sa atong ulo nga maoy nagbantay sa atong huna-huna gikan sa pagtuo sa bakak ni satanas nga nag-ingon nga kita ilalom pa gihapon sa iyang pagmando. Si satanas dili maoy atong agalon—kondili si Jesus na.

Dugang pa, gikinahanglan nato ang pagbitbit sa "espada sa Espiritu" nga maoy gipasa bot ni Pablo agig sambingay nga mao ang Pulong sa Dios. Sumala sa ako nang gihisgo tan, si Jesus mao ang perpekto nga ehemplo sa usa ka maggugubat nga puno sa katakos nga nagagamit sa Iyang espada nga espirituhanon. Sa panahon sa Iyang tentasyon didto sa kamingawan Siya mitubag kang satanas sa matag-panahon pinaagi sa pagsultig mga pulong nga gikan gayod sa pulong sa Dios. Sa samang paagi, kon kita gustong mopildi sa yawa diha sa espirituhanong gubat, kinahanglan atong hibaw-on ug tuohan kon unsa ang gisulti sa Dios, kay basin unya ug mahulog kita diha sa iyang mga bakak.

Mahibaw-an usab nga si *Jesus* naggamit sa "espada sa Espiritu" *aron sa pagdepen sa.* Ang uban gusto nga magpakita ngadto sa mga nagtuo nga ang armadora nga gihis gotan ni Pablo pangdepensa, nga ang espada tukma gayod nga pang-opensa nga hinagi ban. Busa uban sa huyang kaayo nga argumento, misulay sila sa pagrason dapig sa ilang teorya nga ang pasahe nga makita sa Efeso 6:10-12 maoy responsibilidad gayod nga angay nato nga buhaton nga kita mosulong gayod aron "paglumpag sa lig-ong mga kota" sa mga daotang espiritu diha sa langitnong mga dapit.

Sa klaro gayod, kon basahon ang katarongan ni Pablo ngano nga ang Cristohanon kinahanglan nga magsul-ob gayod sa armadora sa Dios (aron sila "makabarog nga ma lig-on batok sa mga plano sa yawa"), kita makahibalo nga siya naghisgot gayod mahitungod sa paggamit sa maong armadora diha sa pagdepensa. Dugang pa, bisan kon mahimong huna-hunaon nga ang espada usa ka hinagiban nga pang-atake, mahimo usab kining isipon nga pangdepensa, ingon nga kini mahimo nga isagang ug himoong panalipod gikan sa pagdunggab sa espada sa kaaway.

Dugang pa niana, gikinahanglan nga dili nato malubag ang entiro nga sambingay, samtang kita mosulay sa pagbira gikan sa matag-lugas sa armadora ug mga hubad nga wala gani diha. Kon magsugod na kita sa panaglalis mahitungod sa espada kon kini pangdepensa ba o pang-opensa, kita nagsugod na sa "pagtulak sa sambingay palayo kaayo" samtang kita mosulay sa pagpikas-pikas sa usa ka simpli lamang nga sambingay nga dili na unta angayang pikas-pikason.

Apan Wala Ba Magsugo Si Jesus Kanato Sa "Paggapos Sa Kusgang Tawo"?
But Didn't Jesus Instruct Us To "Bind The Strongman"?

Katulo ka higayon diha sa ebanghelyo nga si Jesus naghisgot mahitungod sa "paggapos sa kusgang tawo". Apan wala Siya magsulti ngadto sa Iyang mga sumusunod bisan hain diha sa tulo ka mga paghisgot nga ang "paggapos sa kusgang tawo" usa ka butang nga ilang pagabuhaton. Atong susihon kon unsa gayod ang gisulti ni Jesus, ug atong basahon kon unsa ang Iyang gisulti basi gayod sa plastada sa Iyang pagpamulong:

> Ug ang mga eskriba nga gikan sa Jerusalem nag-ingon, "gisudlan ni Belse bol kining tawhana", ug "Iyang giabog ang mga demonyo pinaagi ra usab sa mga magmamando sa demonyo". Ug Iya dayon silang gitawag ug misugod Siya pagsultig mga sambingay, "unsaon man pag-abog ni satanas kang satanas ra usab? Ug kon ang gingharian nabahin, dili gayod kini makabarog. Ug kon ang usa ka balay nabahin, kanang balaya dili gayod makatindog. Ug kon si satanas mibarog batok sa iya ra usab nga kaugali ngon maoy hinungdan nga nabahin kini, dili gayod siya makabarog, kondili matapos na hinoon! *Apan walay si bisan kinsa nga makahimo pagsulod sa balay sa tawo nga kusgan ug pagahutdon pagkuha ang tanan niyang kabtangan gawas lamang kon iyang gaposon pag-una ang maong kusgang tawo, ug ayha dayon niya kuhaon ang tanang kabtangan niini diha sa iyang balay.* Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, ang tanang sala pagapasayloon diha sa mga anak sa tawo, lakip na ang bisan unsa nga pagpanamastamas nga ilang isulti; apan si bisan kinsa nga manamastamas sa Balaang Espiritu dili na gayod mapasaylo, kondili mahimong sad-an sa walay katapusang sala—tungod kay sila miingon man nga, "nasudlan siyag daotang espiritu"
> (Marcos 3:23-30).

Masayran nga si Jesus wala magtudlo sa Iyang mga sumusunod sa paggapos sa mga kusgang tawo. Kondili, igo lamang siya nga mitubag sa pagpanaway sa mga eskriba nga gikan sa Jerusalem uban sa mga pangatarongan nga dili matupngan ug sa klaro nga sam bingay.

Ila Siyang giakusahan nga nag-abog ug mga demonyo pinaagi sa paggamit ug gahom sa demonyo. Mitubag Siya pinaagi sa pag-ingon nga si satanas mahimong buang kon ma kigkontra siya sa iyang kaugalingon ra usab. Walay si bisan kinsa nga mahimong makig lalis mahitungod niana.

Kon dili gahom ni satanas ang gigamit ni Jesus sa pagpalayas sa mga demonyo, kinsa man diay nga gahom ang Iyang gigamit? Kana gayod usa ka gahom nga kusgan pa kay sa gahom ni satanas. Kadto gayod mao ang *gahom sa Dios*, nga mao ang gahom sa Balaang Espiritu. Pinaagi niana si Jesus nagsultig sambingay mahitungod kang satanas, nga nag tandi kaniya ngadto sa usa ka kusgang tawo nga nagbantay sa iyang katigayonan. Ang usa nga maoy bugtong makapanguha sa mga kabtangan sa maong kusgang tawo mao ang usa nga mas kusgan pa kay kaniya, nga mao ang Siya mismo. Kini mao ang sakto ga yod nga pagpasabot mahitungod sa kon giunsa Niya pagpalayas ang mga demonyo.

Kining maong pasahe nga naghisgot mahitungod sa kusgang tawo, ug ang susama usab niini nga makita diha sa libro sa Mateo ug Lucas, dili mahimo nga himoong ba sihanan sa pagtulon-an nga "paggapos sa kusgang tawo" diha sa mga siyudad. Agig dugang, kon atong susihon ang ubang bahin sa Bag-ong Testamento, dili kita makakita ug ehemplo mahitungod ni bisan kinsa nga "naggapos sa kusgang mga tawo" diha sa mga syudad, o kaha sugo alang sa uban sa pagbuhat niini. Busa luwas kita nga makahimog paghukom nga dili gayod sibo sa Kasulatan alang kang bisan kinsa nga Cristohanon ang pagsulay sa paggapos sa gika-ingon nga "kusgang demonyo nga espiritu" diha sa usa ka syudad o lugar.

Unsa Man Ang Mahitungod Sa "Paggapos Dinhi Sa Yuta

Ug Didto Sa Langit?"
What About "Binding On Earth And In Heaven?"

Kaduha lamang diha sa Ebanghelyo nga kita makakita kang Jesus nga nagsultig, "unsa ang inyong gigapos dinhi sa kalibotan pagagaposon (o gigapos na) didto sa langit, ug bisan unsay inyong buhian dinhi sa yuta buhian (o gibuhian na) didto sa langit". Ang maong mga panghitabo nahitala diha sa ebanghelyo ni Mateo.

Nagtudlo ba si Jesus kanato nga kita makahimo ug kinahanglan gayod nga "moga pos" sa mga espiritu sa demonyo diha sa kahanginan?

Una, atong tun-an ang Iyang mga pulong nga *paggapos ug pagbadbad.* Ang paggamit ni Jesus sa maong mga pulong klaro gayod nga sambingay, ingon nga dili ga yod klaro nga buot Niyang ipasabot nga ang Iyang mga sumusunod sa literal gayod manguha ug pisi o kaha mga hikot ug unya makita gayod sa mata nga sila nanggapos o kaha makita sa mga mata nga sila namadbad sa ilang gipanggapos. Busa unsa may buot ipasabot ni Jesus?

Alang sa katubagan, kinahanglan atong tan-awon ang Iyang paggamit sa mga pulong nga *paggapos ug pagbadbad* sulod sa plastada sa Iyang gipanulti niadtong mga panaho na. Namulong ba Siya sa hisgotanan mahitungod sa mga daotang espiritu? Kon mao kana, makahimo kita sa paghukom nga ang Iyang mga pulong mahitungod sa paggapos mahimong iaplikar ngadto sa pagpanggapos ug mga daotang espiritu.

Atong susihon ang unang pasahe diin dinha niana si Jesus nagsulti mahitungod sa paggapos ug pagbadbad:

> Siya [si Jesus] miingon kanila, "Apan unsa man gayod ang inyong ika-sulti kon kinsa Ako?" Ug si Simon Pedro mitubag nga nag-ingon, "Ikaw mao ang Cristo ang Anak sa labing halangdon nga Dios". Ug si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Bulahan ikaw Simon Barjonas, tungod kay ang unod ug dugo dili maoy nagpadayag kanimo niini, kondili ang Akong Amahan nga atua sa langit. Ug Ako maga-ingon usab kanimo nga ikaw mao si Pedro, ug sa ibabaw niining bato Akong tukoron ang Akong iglesia; ug ang mga ganghaan sa Hades dili gayod makabuntog niini. Ihatag ko kanimo ang mga yabi sa gingharian sa langit; ug *kon unsay imong gaposon dinhi sa yuta gapuson usab didto sa langit, ug bisan unsay imong badbaran dinhi sa yuta pagabadbaran usab didto sa langit.* (Mateo 16:15-19).

Dili gayod kaduha-duhaan nga ang rason ngano nga kining maong bersikolo gihubad sa daghang mga paagi mao nga kana adunay unod nga lima ka mga pulong nga simbolo:

(1) "unod ug dugo" (2) "bato" (3) "ganghaan sa hades" (4) "mga yabi sa gingha rian sa langit" ug (5) "paggapos ug pagbadbad". Ang tanan niini nga mga pulong pulos paghulagay lamang, nga nagsulti mahitungod sa ubang mga butang.

Ang Ganghaan Sa Hades
Hades' Gates

Gawas sa tataw nga kahulugan sa matag-pulong nga naghulagway, imong makita nga niining maong pasahe, si Jesus wala maghisgot mahitungod sa mga daotang espiritu. Ang Iyang gihisgotan nga daw duol-duol niana mao ang "ganghaan sa Hades", nga mga simbolo lamang, ingon nga walay bisan unsang paagi nga ang literal nga ganghaan sa Hades makahimo ug bisan unsang butang aron babagan ang iglesia.

Unsa man ang gihulagway sa "ganghaan sa Hades"? Malagmit kana simbolo lamang sa gahom ni satanas, ug ang gipasabot ni Jesus mao nga ang gahom ni satanas dili maka babag sa pagtukod sa Iyang iglesia. O kaha, malagmit nga ang buot ipasabot ni Jesus nga ang iglesia nga iyang itukod magluwas sa mga tawo gikan sa pagka-bilanggo luyo sa ganghaan sa Hades.

Masayran nga si Jesus naghimo ug basihanan alang sa duha ka buok ganghaan: ang ganghaan sa Hades ug ang ganghaan sa langit, nga Iyang gisulti ngadto kang Pedro pinaagi sa pag-ingon nga Iyang ihatag kang Pedro ang mga "yabi sa langit". Kining mao nga katin-awan dugang pa nga nagsuporta sa maong panghuna-huna nga ang sugilon ni Jesus mahitungod sa ganghaan sa Hades maoy nagrepresentar sa papel sa iglesia nga mao ang pagluwas sa mga katawhan gikan sa pag-adto sa Hades.

Bisan ba kon ang gipasabot ni Jesus mao nga "ang tanang gahom ni satanas dili maka pahonong sa Iglesia", dili kita makalukso ngadto sa paghukom nga ang Iyang mga ko mento mahitungod sa paggapos ug pagbadbad maoy mga sugo mahitungod sa kon unsay atong buhaton ngadto sa mga daotang espiritu sa mga syudad, alang sa yanong ra son nga kita dili gayod makakitag ehemplo niana diha sa mga ebanghelyo o kaha diha sa libro sa Buhat nga adunay bisan isa nga nanggapos ug mga espiritu diha sa mga syudad, o kaha makakita kita ug mga sugo diha sa mga sinulat alang sa pagbuhat sa maong mga
butang. Hinoon, mahimo kita nga mohubad sa gisulti ni Cristo mahitungod sa pagpang gapos ug pagpamadbad, kon ang atong interpretasyon niini gisuportahan sa plastada sa tibook Bag-ong Testamento.

Bisan kon walay ehemplo nga makita diha sa Kasulatan mahitungod niini, makapati ngala kon unsa ka makanunayon nga gisulti sa mga Cristohanon kining maong mga pu long sama sa, "akong gigapos ang yawa sa ngalan ni Jesus", o kaha ang mga pulong nga, "akong gibuhian ang mga anghel alang nianang tawhana" ug uban pa. Dili ka gayod makakita ug bisan kinsa nga nagsultig ingon niana sa Bag-ong Testamento. Ang gihata gan ug kabug-aton diha sa libro sa Buhat ug sa mga Sinulat ni Pablo dili ang pagsulti ngadto sa mga yawa o kaha ang paggapos ug pagbadbad sa maong mga daotang espiritu, kondili mao ang pagwali sa ebanghelyo ug ang pag-ampo ngadto sa Dios. Agig ehemplo, sa dihang si Pablo kanunay nga gisamok-samok sa usa ka sinugo (usa ka anghel) ni sata nas, wala siya mosulay sa "paggapos" niini. Nag-ampo siya ngadto sa Dios alang niini (2 Corinto 12:7-10).

Ang Mga Yabi Sa Langit

The Keys To Heaven

Atong tan-awon ug dugang ang diha-diha nga plastada sa mga pulong ni Jesus mahitu ngod sa paggapos ug pagbadbad. Timan-i nga sa wala pa gayod Siya maghisgot mahitu ngod sa pagpanggapos ug pagpamadbad, si Jesus nag-ingon nga Siya magahatag ngadto kang Pedro sa mga "yabi sa gingharian sa langit". Si Pedro wala hatagi sa literal nga mga yabi sa ganghaan sa langit, busa ang mga pulong ni Jesus kinahanglang dawaton ingon nga sambingay lamang. Unsa

may girepresentahan sa "mga yabi?" Ang mga yabi nagre presentar sa kahimoan sa *pag-abli sa mga butang nga gikandadohan.* Ang usa nga adunay yabi nagpsabot nga ang uban walay sama niini nga makaabli sa usa ka tukmang pultahan.

Kon atong tun-an ang pagministeryo ni Pablo sama sa gikataho sa libro sa Mga Bu hat, unsa man ang atong makita nga buhat niya nga mahimong isipon nga pwedeng ika tandi sa pag-ablig mga pultahan nga gikandaduhan alang sa uban?

Una gayod, makita nato siya nga nagwali sa ebanghelyo,a ng ebanghelyo nga nag-abli sa mga pultahan sa langit alang sa tanan nga nagtuo (ug ang ebanghelyo nga nagsira sa ganghaan sa Hades). Niana nga kahulogan, ang tanan kanato gihatagan sa mga yabi sa gingharian sa langit, ingon nga kitang tanan puros mga pinadala ni Cristo. *Ang mga yabi sa gingharian sa langit mao lamang gayod ang mga ebanghelyo ni Jesu-Cristo, nga mao ang mensahe nga makaabli sa mga ganghaan sa langit.*

Ug Karon Ang Pagpanggapos Ug Ang Pagpamadbad

And Now The Binding And Loosing

Sa katapusan, homan sa pagsaad ngadto kang Pedro sa paghatag sa mga yabi sa ging harian sa langit, si Jesus mihimo sa Iyang sugilon mahitungod sa paggapos ug pagbad bad, nga mao ang Iyang ika-lima nga sambingayng pagpamulong diha sa pasahe nga ilalom pa sa pagtuon.

Sa sulod sa maong plastada sa mga sugilon nga atong gisusi, unsa man ang gipasabot ni Jesus? Unsa man ang epekto sa pagpanggapos ug pagpamadbad ni Pedro ngadto sa pagtukod ni Jesus sa Iyang iglesia, sa pagpangluwas sa mga tawo gikan sa Hades, ug sa pagproklamar sa ebanghelyo?

Aduna gayoy isa lamang ka posibilidad. Si Jesus sa yano gayod nagpasabot nga, "Ako naghatag kanimog kagahom nga mahimong representante sa langit. Tumana ang imong responsibilidad dinhi sa kalibotan, ug ang langit magpaluyo kanimo.

Kon ang usa ka trabahoanan moingon ngadto sa iyang tigpamaligya, "bisan unsay imong buhaton didto sa Bangkok buhaton usab diha sa opisina", unsaon man kaha sa maong tigpamaligya sa pagsabot ang mga pulong sa iyang amo? Iya gayod kining sabton nga siya gihatagan ug kagahom sa pagrepresentar sa iyang kompanya didto sa Bangkok.

Ang tanan nga gustong ipasabot ni Jesus mao nga si Pedro, nga ania diri sa kalibotan gi hatagan ug kagahom nga morepresentar alang sa Dios nga atua sa langit. Kining mao nga saad ngadto kang Pedro mahimong maoy magpalig-on sa iyang kompyansa kon siya magsugod na sa pagwali sa mensahe sa Dios ngadto sa Jerusalem ilalom sa hinawayon nga mga mata sa mga Eskriba ug Pariseo—nga mga tawong naghuna-huna nga sila mao ang gihatagag kagahom sa Dios nga mga representante Niya, ug mga tawo kinsa gitahod ug maayo ni Pedro niadtong una.

Kining maong pagsabot sa mga pulong ni Jesus nagkauyon gayod pag-ayo uban sa Iyang ika-duha nga paggamit sa mao ra nga pakigpulong, nga makita duha ka kapitulo homan sa unang pasahe diha sa ebanghelyo ni Mateo:

> Ug kon ang imong igsoon nakasala, adto ug badlonga siya nga kamo rang duha; kon siya maminaw kanimo, imong nadaog ang imong igsoon. Apan kon siya dili maminaw kanimo, pagkuhag laing usa o duha nga mouban ka nimo, aron nga pinaagi sa baba sa duha o tulo ka mga saksi ang matag—ka sayuran kapamatud-

> an. Ug kon siya magdumili sa pagpaminaw kaniya, isu gilon kini ngadto sa iglesia; ug kon siya magdumili sa pagpaminaw bisan sa iglesia, isipa ninyo siya nga sama sa Hentil ug sa manukutay sa buhis. Sa pagka-tinuod sultihan ko kamo, *kon unsay inyong gapuson dinhi sa yuta gapuson usab didto sa langit; ug kon unsay inyong badbaran dinhi sa yuta, badbaran usab didto sa langit.* Sublion ko pag-ingon kaninyo, nga kon duha kaninyo nagkauyon dinhi sa kalibotan mahitungod sa bisan unsang butang nga inyong pangayoon, kini buhaton alang kanila sa Akong Amahan nga atua sa langit. Kay kon may duha kon tulo nga magtapok alang sa Akong ngalan, atua ako sa ilang taliwala (Mateo 18:15-20).

Dinhi niining ika-duha nga pasahe nga naghisgot mahitungod niining pagpanggapos ug pagpamadbad, *wala gayoy* anaa diha sa teksto nga maggiya kanato sa pagtuo nga si Jesus nagsulti mahitungod sa paggapos ug mga daotang espiritu. Dinhi niini si Cristo naghisgot dayon ug paggapos ug pagbadbad homan mamulong mahitungod sa hisgota nan sa pagdisiplina diha sa iglesia.

Kini daw nagpaila nga agig pagbasi diha sa pagpanggapos ug pagpamadbad dinhi niini nga pasahe,adunay laing gipasabot si Jesus sama sa, "Ako naghatag *kaninyog* res ponsibilidad sa pagsiguro kon kinsa gayoy mahisulod sa iglesia ug kinsay dili. Inyo ka nang trabaho. Samtang inyong gituman ang inyong mga responsibilidad diha sa kalibo tan, ang langit kanunay nga magsuporta kaninyo."

Ang Pagpanggapos Ug Ang Pagpamadbad Diha Sa Plastada Niini

Binding And Loosing In Context

Kining maong pagsabot maayo gayong pagkasibo diha sa mismong plastar ingon man sa lapad-lapad nga plastada sa uban pang bahin sa Bag-ong Kasabotan.

Mahitungod sa mismong plastada niini, atong masayran nga dih-adiha gayod homan sa Iyang pagpamulong mahitungod sa pagpanggapos ug pagpamadbad, si Jesus mii ngon: "sa makausa pa sultihan Ko kamo, nga kon duha kaninyo magkauyon *dinhi sa ka libotan* mahitungod sa bisan unsang butang nga inyong pangayoon, kana ihatag kaninyo sa Akong Amahan nga anaa *sa langit"* (Mateo 18:19).

Anaa na usab diha ang tema nga, "kon unsay imong gibuhat dinhi sa kalibotan supor tahan kini sa langit". Kita dinhi sa kalibotan gihatagag kagahom ug maoy responsabli sa pag-ampo. Kon kita mobuhat, ang langit motubag. Ang mga pulong ni Jesus nga "sa *ma kausa* pa Ako moingon"...daw nagpaila nga Iya pang gipalapdan ang Iyang unang gisulti mahitungod sa pagpanggapos ug pagpamadbad.

Ang katapusang sugilon ni Jesus niini nga pasahe nga nag-ingon, "asa gani ang duha o tulo nga nagkatigom sa Akong ngalan, anaa Ako sa ilang taliwala", nagsuporta usab sa tema nga "ang langit nagpaluyo kaninyo". Kon ang mga magtutuo magtapok alang sa Iyang ngalan, Siya nga nagpuyo sa langit moapil.

Bisan kon ikaw hugot gayod nga mosupak sa akong pagsabot sa mga pasahe nga gitun-an, maglisod ka gihapon sa pagpakitag maayo ug sibo sa Kasulatan nga argomento nga si Jesus nagsulti mahitungod sa paggapos ug mga daotang espiritu diha sa mga syu dad!

Nahiapil Si Satanas Sa Balaanong Plano Sa Dios

God's Divine Plan Includes Satan

Si satanas ug ang iyang mga anghel maoy mga rebelyosong kasundalohan, apan dili sila mga sundalo nga dili makontrolar sa Dios. Kining mga rebeldeha *mga binuhat sa Dios,* (bisan ug dili sila mga rebelyoso sa una palang nga gibuhat sila). Si Pablo nagsulat:

> Kay pinaagi Kaniya [Cristo] ang tanang mga butang gibuhat, bisan ang *anaa sa kalangitan* ug ang anaa sa yuta, mga makita ug *dili makita*, bisan ang *mga trono ug mga gingharian ug mga magmamando ug mga oto ridad*—ang tanan gibuhat pinaagi Kaniya ug alang Kaniya (Colosas 1:16).

Si Jesus maoy nagbuhat sa mga anghel nga espiritu sa matag hut-ong niini, apil na si satanas. Nakahibalo ba siya nga ang uban morebelde? Siguro gayod nga nahibalo Siya. Nan ngano man nga Iya man silang gibuhat? Tungod kay gamiton Niya ang maong mga rebeldeng espiritu sa pagtabang aron matuman ang Iyang mga plano. Kon wala pa Siyay katuyoan alang kanila, Iya nalang unta silang gipamatay sa yano lamang, sama sa Iyang gibuhat ngadto sa pipila ka mga rebelyosong anghel (2 Pedro 2:4) sama sa iyang buhaton kang satanas usa niana ka adlaw (Gipadayag 20:2).

Ang Dios adunay mga rason sa pagtugot kang satanas ug sa matag daotang espiritu nga manglihok dinhi sa kalibotan. Kon Siya wala motugot, mahimo gayod silang mawala sa pagsangon. Unsa man ang mga rason nga ang Dios mitugot man nga si satanas magli hok dinhi sa kalibotan? Wala ako maghuna-huna nga adunay bisan isa nga nakasabot sa matag-hinungdan, apan ang Dios nagpadayag sa pipila sa Iyang mga rason diha sa I yang mga pulong.

Una, ang Dios nagtugot kang satanas sa paglihok dinhi sa kalibotan sa limitado nga paagi aron paghuman sa Iyang plano sa pagsulay sa mga tawo. Si satanas nagsilbi ingon nga laing kapilian sa mga tawo kon kinsay ilang alagaron. Bisan kon nakaamgo sila niini o wala, ang mga tawo anaa gayod sa pagbulut-an sa Dios o ni satanas. Ang Dios mitugot kang satanas sa pagtintal kang Adan ug kang Eva, nga parihas nga nagbaton sa hinatag sa Dios nga libreng pagpili, aron sa pagsulay kanila. Ang tanan nga adunay gawasnon nga pagbulot-an gikinahanglan nga sulayan aron madayag ang anaa sa ilang mga kasing-kasing, kon kini pagsugot ba o pagsupak.[90]

Ika-duha, ang Dios nagtugot nga si satanas maglihok dinhi sa kalibotan sa limitado la mang nga paagi ingon nga ahente sa Iyang kapungot ngadto sa mga magbubuhat ug dao tan. Ako nakapamatuod na niini pinaagi sa pagpakitag ubay-ubay nga tukmang mga pa nanglitan nga anaa sa Kasulatan sa dihang ang Dios nagdalag paghukom ngadto sa anga yang mga tawo pinaagi sa daotang mga espiritu. Bisan gani ang kamatuoran nga ang Dios nagtugot nga si satanas magmando sa mga dili luwas nga mga tawo sa kalibotan maoy usa ka timaan sa Iyang kasuko ngadto kanila. Ang Dios naghukom sa grupo sa mga tawo nga daotan pinaagi sa pagtugot nga ang mga daotang tawo magmando kanila, ug usab pinaagi sa pagtugot nga ang mga daotang espiritu magmando kanila, nga maoy makahimo sa ilang kinabuhi nga labaw pa ka alaot.

---

[90]Kini nga panghuna-huna mas klaro nga gihisgotan didto sa akong libro nga nag-ulohan ug "Ang Pagsulay Sa Dios, nga mabasa sa eninglis didto sa among website nga www.shepherdserve.org

Ika-tulo, ang Dios nagtugot kang satanas sa paglihok diri sa kalibotan sa limitado nga paagi aron paghimaya sa Iyang kaugalingon. "Ang Anak sa Dios mipakita alang niini nga katoyoan, aron nga Iyang gun-obon ang mga binuhatan sa yawa" (1 Juan 3:8). Sa matag panahon nga ang Dios magguba sa usa sa mga buhat ni satanas, kini maghimaya sa Iyang gahom ug kaalam.

Si Jesus Mao Ang Ulo Ibabaw Sa Mga Pamunoan Ug Gahom

Jesus Is The Head Over Principalities And Powers

Ingon nga mga Cristohanon, ang atong responsibilidad nga nahisubay sa Kasulatan nga mao ang pagpakigharong kang satanas ug sa mga daotang espiritu adunay duha ka bahin: aron sa pagsukol kanila diha sa atong mga kinabuhi (Santiago 4:7), ug ang pagpa layas kanila gikan sa uban nga gustong mahimong gawasnon (Marcos 16:17). Si bisan kinsa nga Cristohanon nga aduna nay kasinatian sa pagpalayas ug daotang mga espiritu na sayod na niana, ingon nga maoy kinatibuk-ang patakaran, nga hangtod nga ang nade monyohan nga tawo maoy adunay gusto nga mahigawas, dili gayod mahimo sa Cristoha non ang pagpalayas sa maong demonyo. [91]Ang Dios nagtugot sa gawasnong pagbulot-an sa matag-tawo, ug kon ang tawo gusto nga mopailalom ngadto sa mga daotang espiritu, ang Dios dili gayod mopugong kaniya.

Kini maoy usa usab ka laing rason nga dili gayod kita makahimo sa paglumpag sa mga espiritu nga adunay teritoryo diha matag lugar nga gipuy-an sa mga tawo. Ang mao nga mga daotang espiritu anaa gayod nga nagkupot sa mga tawo diha sa pagka-ginapos tungod kay mao man usab kini ang ilang gipili. Kon sila makabuhat sa sakto nga pagpili, moresulta kini sa ilang kagawasan gikan kang satanas ug sa mga daotang espiritu. Apan kon sila makahimo sa sayop nga pagpili, ug mopili nga dili gayod maghinulsol, ang Dios magtugot kang satanas sa paghawid kanila ingon nga mga dinakpan.

Si Jesus gihisgotan sa Kasulatan ingon nga "maoy ulo ibabaw sa tanang pagmando ug kagahom" (Colosas 2:10). Bisan kon ang gregong pinulongan alang sa *pagmando* (arche) ug sa *kagahom* (exousia) usahay gigamit sa paghulagway sa tawhanong politi kanhong mga pangulo, sila usab gigamit diha sa Bag-ong Testamento ingon nga maoy tawag alang sa mga espirituhanong magmamando nga mga demonyo. Ang kasagarang pasahe mahitungod sa pakigbugno sa Cristohanon batok sa mga magmamando (arche) ug mga gahom (exousia) diha sa Efeso 6:12 maoy usa ka ehemplo niana.

Kon atong basahon uban sa plastada niini ang gisulat ni Pablo mahitungod kang Jesus nga maoy ulo diha sa tanang pagmando ug kagahom nga nasulat diha sa Colosas 2:10, daw klaro gayod nga siya naghisgot mahitungod sa mga espirituhanong gahom. Pa nanglitan, sa mao ra nga pasahe upat lamang ka bersikolo diha sa ubos, si Pablo nagsulat mahitungod kang Jesus, "Kon Siya matapos na sa pagkuha sa mga hinagiban sa mga *magmamando* ug mga *otoridad*, maghimo dayon Siyag pagpasundayag kanila diha sa publiko, ingon nga Siya nagmadaugon batok kanila pinaagi Kaniya". (Colosas 2:15).

---

[91] Ang wala mahiapil niini nga patakaran mao kadtong mga tawo nga gikontrolar gayod pag-ayo sa yawa nga wala gayoy paagi sa pagpakig-estroya aron ilang isulti ang ilang pangandoy sa kagawasan. Sa maong mga panghitabo, ang pinasahi nga gasa sa Espiritu maoy gikinahanglan aron pagdalag kagawasan, ug ang gasa sa Balaang Espiritu molihok sumala sa pagbulot-an usab sa Espiritu.

Kon si Jesus mao ang ulo sa espirituhanong mga magmamando ug mga otoridad, nan labaw gayod Siya kanila. Kini usa ka kahibulongang pagpadayag ngadto sa mga Cristoha non nga nagpuyo diha sa pagano, ug mga kultora, nga nagpuyo diha sa ilang mga kan hing kinabuhi nga nagsimbag mga diosdios tungod sa ilang kahadlok sa mga daotang es piritu nga nasayran nila nga nagdumala kanila.

Ang Bugtong Paagi Sa Pag-ikyas
The Only Way To Escape

Ang bugtong paagi aron makaikyas gikan sa pagka-dinakpan sa mga daotang espiritu mao ang paghinulsol ug pagtuo sa ebanghelyo. Kana mao ang paagi sa pag-ikyas nga gihatag sa Dios. Walay si bisan kinsa nga makagapos sa mga yawan-ong kusog diha sa mga syudad ug unya magpahigawas kanimo sa tibook gayod o kaha katunga lang. Hang tod nga ang tawo maghinulsol ug motuo sa ebanghelyo, nagpabilin gihapon siya ilalom sa kaligotgot sa Dios (Juan 3:36), nga naglakip ug pagka-kinuptan sa mga gahom sa de monyo.

Mao kana ang hinungdan ngano nga walay makita nga kausaban diha sa mga syudad diin ginahimo ang mga dinagkong tigom ug panaghisgotay alang sa espirituhanong pag pakiggubat ginahimo, tungod kay wala gayoy nahitabo nga nakaapekto sa hanay sa mga demonyo nga naghari sa maong mga lugar. Ang mga Cristohanon mahimo nga magsing git-singgit diha sa mga kadumalahan ug mga gahom sulod sa tibook adlaw ug gabii; ma kahimo sila sa pagsulay sa pagsakit sa yawa pinaagi sa gitawag ug “mga pagsultig laing pinulongan nga iggugubat”; mahimo silang mosulti nga “ako ikawng gigapos daotan nga espiritu nga ania niining syudara” bisan sa isa ka milyon ka higayon; mahimong buhaton nila kining butanga diha sa itaas nga nagsakay sa mga eroplano o kaha diha sa mga habog kaayo nga mga lugar (sama sa gibuhat sa uban); ug ang bugtong epekto niini ngadto sa mga demonyo mao nga sila magsigi lamang ug pangatawa atubangan sa mga hungog nga Cristohanon.

Mopadayon kita ngadto sa ika-unom nga modernong patuo-tuo mahitungod sa espiri tuhanong pakiggubat.

Patuotuo # 6: “Ang Espirituhanong Pakigbugno Batok Sa Mga Espiritu Nga Naa Sa Ilang Mga Teritoryo Makaablig Pultahan Alang Sa Epiktibo Nga Pag pang-ebanghelyo”.

Myth # 6: “Spiritual Warfare Against Territorial Spirits Opens Door For Effective Evan gelism”.

Ang nakapaaghat sa mga Cristohanon nga labihan gayong nahilambigit niining espiri tuhanong pakigbugno batok sa mga espiritu nga adunay gihuptan nga teritoryo mao ang ilang tinguha nga makakita sa gingharian sa Dios nga milapad. Alang niini angay silang daygon. Ang matag-Cristohanon kinahanglan magtinguha nga makakitag dugang pang mga tawo nga maka-eskapo gikan sa paghawid ni satanas.

Sa laing bahin, mahinungdanon gayod kaayo, nga mogamit kita sa pamaagi sa Dios alang sa pagtukod sa Iyang gingharian. Ang Dios nasayod kon asa niini ang magmalam poson ug asa niini ang mag-usik lamang sa panahon. Siya nagsulti kanato sa tukma gayod kon unsay atong mga responsibilidad nga may kalambigitan sa pagpalapad sa Iyang gingharian. Binuang ang paghuna-huna nga kita mahimong makabuhat ug usa ka butang aron paghimong epektibo sa pagpang-

ebanghelyo bisan kon kini wala gani buha ta ni Jesus o ni Pedro o ni Pablo sa ilang pagministeryo.

Ngano nga daghan man sa mga Cristohanon ang naghuna-huna nga ang espirituha nong pakiggubat makaablig mga pultahan alang sa epektibo nga pagpang-ebanghelyo? Ang ilang mga pangatarongan kon paminawon daw sama niini ang tonada: "Si satanas nagbuta sa huna-huna sa matag-tawo nga wala pa maluwas. Busa kinahanglan nga mag buhat kitag mga espirituhanong pakiggubat batok kang satanas aron pagpahunong kani ya sa pagbuta kanila. Kay kon ang nagbuta mawala na, daghan na ang mga tawo nga mo tuo". Tinuod ba kini?

Dili gayod kaduha-duhaan nga si satanas nagbuta sa huna-huna sa mga tawo nga wala pa maluwas. Si Pablo nagsulat:

> Ug bisan pa kon ang among ebanghelyo tinaptapan, kini gitaptapan alang kanila nga nag-anam na ug kalaglag, kansang kahimtang gibutaan sa dios niini nga kalibotan ang mga huna-huna nila nga wala motuo, aron nga dili sila makakita sa kahayag sa ebanghelyo sa himaya ni Cristo, kinsa mao ang imahin sa Dios (2 Corinto 4:3-4).

Ang pangutana mao nga, *gihatag ba ni Pablo kini nga impormasyon ngadto sa mga Cristohanong taga-Corinto uban sa tuyo nga sila dasigon sa paghimog espirituhanon nga pakiggubat ug lumpagon ang mga espiritu nga anaa sa ilang mga teritoryo aron nga ang mga tawo nga wala pa maluwas mahimong mas madinawaton*?

Ang tubag mao nga *wala* tungod sa daghang klaro kaayo nga mga rason.

Una, tungod kay si Pablo wala man mipadayon sa pag-ingon, "Busa mga taga-Corinto, tungod kay si satanas nagbuta man sa huna-huna sa mga dili magtutuo, gusto nako nga kamo magbuhat ug mga espirituhanong pakiggubat ug lumpagon ninyo ang mga espiritu diha sa ilang mga teritoryo aron nga mawala kadtong mga nagbota". Kondili, ang pinakanagsunod gayod nga iyang gihisgotan mao ang iyang pagwali mahi tungod ni Cristo, nga maoy paagi nga ang espirituhanong pagka-buta mawala.

Ika-duha, bisan hain diha sa iyang mga sinulat, *wala* gayod si Pablo magsugo ni bisan kinsa nga magtutuo nga moapil ug pagpanglumpag sa mga lig-ong kampo diha sa mga syudad aron nga motubo pa gayod ang resulta sa pagpang-ebanghelyo.

Ika-tulo, atong masayran gikan sa pagbasa sa tanan nga mga sulat ni Pablo nga siya wala motuo nga ang pagpangbuta nga gihimo ni satanas maoy *primiro* nga rason ngano nga ang mga dili magtutuo magpabilin nga dili motuo. Ang pagpangbuta nga gibuhat ni satanas nakatampo lamang, apan dili gayod mao ang pinaka-hinungdan o kaha bugtong hinungdan. *Ang pinaka-unang hinungdan nga maoy nakaingon ngano nga adunay mga tawo nga nagpabiling dili luwas mao ang kagahi sa ilang mga kasing-kasing.* Kini klaro gayod tungod sa usa ka yanong rason nga si satanas dili gayod makahimo sa pagbuta sa tanan. Ang ubang mga tawo, sa dihang makabati sila sa kamatuoran, ila ki ning gituohan, ug unya ilang gisalikway ang mga bakak nga ilang gituohan kanhi. Dili gayod ang pagpangbuta ni satanas ang nakaingon sa ilang pagka-dili matinuohon, ang ila pa gani hinoon nga pagka-dili matinuohon mao ang nagtugot kang satanas sa pag buta kanila.

Ang Gikubalan Nga Kasing-kasing

Callous Hearts

Sa iyang sulat ngadto sa taga-Efeso, si Apostol Pablo klaro gayod nga nagpasabot nga no nga ang mga dili Cristohanon nagpabilin nga dili matinuohon:

> Busa ako maga-ingon niini, ug magpamatuod niini uban sa Ginoo, nga kamo dili na kinahanglan maglakaw sama sa mga hentil, diha sa ilang mga huna-huna nga walay kapuslanan, diin *gingitngitan diha sa ilang pagpa nabot* [malagmit tungod sa pagpangbuta ni satanas], nga walay labot sa kinabuhi sa Dios, tungod sa pagka-ignorante nga anaa kanila*, tungod sa kagahi sa ilang kasing-kasing*; ug sila, sa dihang *gikubalan na*, nagtugyan na sa ilang kaugalingon ngadto sa kalaw-ayan, alang sa pagbansay sa ta nang matang sa kahugawan uban sa kadalo (Efeso 4:17-19).

Si Pablo nag-ingon nga ang mga wala pa maluwas walay labot sa kinabuhi sa Dios tu ngod sa "pagka-ignorante nga anaa kanila". Apan nganong ignorante man sila? Ngano nga ang ilang "mga pagpanabot gingitngitan man"? Ang tubag mao nga "tungod sa kaga hi sa ilang mga kasing-kasing". Sila "gikubalan na". Mao kana ang gamot ug pinaka-unang rason ngano nga ang mga tawo magpabiling wala maluwas. [92]Sila mismo mao ang mabasol. Si satanas igo lamang naghatag sa mga bakak nga gusto nilang tuohan.

Ang sambingay ni Jesus mahitungod sa magpupugas ug sa yuta nga gipugsan naghu lagway niini nga panghuna-huna sa hingpit gayod:

> Ang magpupugas migula aron pagsabwag sa iyang mga liso; ug samtang siya nagpugas, ang uban niini nangatagak sa kilid sa agianan; ug kini gita maktamakan lamang ug ang mga langgam sa kalangitan mituka niini....Ka ron ang sambingay mao kini: ang liso mao ang pulong sa Dios. Ug kadtong mga nahulog sa kilid sa agianan mao kadtong mga nakadungog; ug unya miabot ang yawa ug gisakmit ang mga pulong gikan sa ilang kasing-kasing, aron nga dili na sila motuo ug maluwas (Lucas 8:5,11-12).

Timan-i nga ang liso, nga nagrepresentar sa ebanghelyo, nahulog sa kilid sa agianan ug gitamaktamakan lamang. Dili kini makahimo sa pagdulot sa gahi nga yuta nga kanu nayng giagian sa mga tawo. Busa sayon lamang alang sa mga langgam, nga nagrepresen tar sa yawa, ang pagkawat sa mga liso.

Ang punto sa maong sambingay mao ang pagtandi sa kahimtang sa kasing-kasing sa mga tawo (ug sa ilang pagdawat sa pulong sa Dios) diha sa nagkalain-laing klase sa yuta. Si Jesus nagpasabot ngano nga ang ubang tawo mituo ug ang uban wala: ang tanan niini nagdepende ra kanila.

Giunsa paghulagway si satanas sa maong hulagway? Siya makahimo lamang sa pagka wat sa pulong gikan niadtong mga gahi ug kasing-kasing. Ang mga langgam diha sa ma ong sambingay maoy ika-duha lamang nga hinungdan ngano nga ang mga liso wala moturok. Ang unang

[92] Ang paglarawan ni Pablo sa mga dili magtotoo diha sa Roma 1:18-32 nagsuporta usab niini nga panghu nahuna.

problema mao ang yuta; gani, ang kagahi sa yuta mao naghatag ug kasayon sa mga langgam pagtuka sa mga liso.

Mao ra gihapong butanga ang matuod diha sa ebanghelyo. Ang klaro nga problema mao ang nigahi nga mga kasing-kasing sa mga adunay gawasnon nga pagpili. Kon ang mga tawo magsalikway sa ebanghelyo, naghimo silag pagpili nga magpabiling nabuta han. Mas motuo pa hinoon sila sa mga bakak kay sa tinuod. Sama sa gibutang ni Jesus "ang kahayag mianhi sa kalibotan, apan *ang mga tawo mas nahigugma pa sa kangit ngit* kay sa kahayag; kay ang ilang binuhatan daotan" (Juan 3:19).

Ang Biblia wala maggiya kanato aron motuo nga ang mga tawo sinsiro, ug mga maayo ug kasing-kasing nga mga tawo, nga siguro gayong motuo sa ebanghelyo kon si satanas mohunong lamang sa pagbuta kanila. Agig kabaliktaran, ang Biblia naghimog hanap nga paghulagway mahitungod sa batasan sa mga tawo, ug ang Dios naghimo sa matag-usa nga maoy responsabli sa iyang puno sa sala nga mga pagpili. Samtang maglingkod sa Iyang trono panahon sa paghukom, ang Dios dili gayod modawat sa pasumangil ni bisan kinsa nga "ang yawa maoy naghimo kanako nga mobuhat niadto".

Giunsa Pagbuta Ni Satanas Ang Huna-huna Sa Mga Tawo?

How Did Satan Blind People's Minds?

Sa insakto gayod giunsa man ni satanas pagbuta ang huna-huna sa mga tawo? Aduna ba siyay espirituhanong gahom sa mahika o pagsalamangka nga iya lamang ibubo ngad to sa ulo sa mga tawo sama sa lana aron mahimong dili na dayon sila makasabot? Aduna bay gituslok sa yawa diha sa ilang mga utok nga maoy nakaingon nga nadaot ang normal nga paglihok niini ug labi na ang proseso niini sa pagsabot? Dili kana mao. Si satanas nagbuta sa panghuna-huna sa mga tawo *pinaagi sa paghatag kanila kanunay ug mga bakak nga ilang tuohan.*

Sa klaro gayod, kon ang mga tawo nagtuo gayod sa kamatuoran nga si Jesus mao ang Anak sa Dios nga namatay alang sa ilang mga sala, kon sila nagtuo nga usa niana kaad law mobarog sila sa atubangan sa Niya aron paghatag ug husay sa tagsa-tagsa nila ka mga kinabuhi, nan maghinulsol gayod unta sila ug mosunod Kaniya. Apan wala nila tuohi ang maong mga butang. Sila hinoon nagtuo ug *laing butang.* Mahimong motuo si la nga walay Dios, o wala nay kinabuhi homan sa kamatayon. Mahimong motuo sila sa pagbalhin sa usa ka espiritu ngadto sa laing lawas, o ang Dios dili mohimo sa pagpaim perno sa tawo. Mahimo silang maghuna-huna nga ang ilang relihiyosong mga buhat ma oy makadala kanila ngadto sa langit. Apan bisan unsay ilang tuohan, kon kana dili e banghelyo, mahimo kana nga ipahamubo pinaagi sa usa ka pulong: *mga bakak*. Dili sila motuo sa kamatuoran, busa si satanas kanunay nga nagbuta kanila pinaagig mga bakak. Apan kon ilang ipaubos ang ilang kaugalingon ug motuo sa kamatuoran, si satanas dili na gayod makahimo pagbuta kanila.

Ang Mga Bakak Sa Kangitngit

The Lies Of Darkness

Ang gingharian ni satanas gihinganlan sa Kasulatan ug "lugar nga iya sa *kangitngit*" (Colosas 1:13). Ang kangitngit nagpakita kini sa pagka-walay kamatuoran—ang pagka-wa ly kahayag o paglamdag. Kon ikaw anaa sa kangitngit, nagsuroy-suroy ikaw pinaagi sa imong imahinasyon ug kasagaran mosangko ka sa katapusan nga nasakitan. Mao kana ang nahitabo diha sa kang

satanas nga gingharian sa kangitngit. Kadtong mga anaa diha nagpadagan sa ilang mga kinabuhi pinaagi sa ilang mga imahinasyon, ug ang ilang mga imahinasyon napuno sa mga bakak ni satanas. Sila anaa sa espirituhanong kangitngit.

Busa ang gingharian ni satanas mas nindot nga ihulagway, dili ingon nga gingharian nga yutan-on diin adunay tukma gayod nga mga utlanan sa yuta, kondili kini gingharian sa tinuohan, kana mao, ang tinuohan sa mga bakak. Ang gingharian sa kangitngit makita diha sa maora nga lugar nga nahimutangan sa gingharian sa kahayag. Kadtong mga nagtuo sa kamatuoran nagpuyo diha gayod uban sa mga tawong nagtuo sa mga ba kak.[93] Ang atong nag-una nga trabaho mao ang pagproklamar sa kamatuoran ngadto sa mga tawo nga nagtuo na ug mga bakak. Kon adunay motuo sa kamatuoran, si satanas mawad- an ug laing usa sa iyang mga tuyo tungod kay dili naman siya makapangilad kaniya.

Ingon niana ang atong pagpahigawas sa mga wala pa maluwas nga mga tawo gikan kang satanas, dili pinaagi sa "paggapos" sa mga daotang espiritu nga anaa kanila kon dili pinaagi sa pagproklamar sa kamatuoran. Si Jesus miingon, "makahibalo kamo sa ka matuoran ug ang kamatuoran *maghimo kaninyong gawasnon*" (Juan 8:32). Ang espi rituhanong pagkabuta matangtang pinaagi sa kamatuoran.

Diha sa maora nga pasahe sa Kasulatan sa ebanghelyo ni Juan, si Jesus misulti ngadto sa mga wala pa maluwas nga mga tigpaminaw:

> Kamo mga anak sa inyong amahan nga mao ang yawa, ug gusto kamo nga mobuhat sa mga tinguha sa inyong amahan. Mamumuno siya sukad pa sa sinugdan, ug *wala gayod magbarog sa kamatuoran, tungod kay wala may kamatuoran diha kaniya. Kon siya mamakak, nagsulti siya basi ra usab sa iyang kinaiya; kay siya bakakon, ug amahan sa tanang bakak.* A pan tungod kay nagsulti man Ako sa tinuod, wala ninyo Ako tuohi (Juan 8: 44—45).

Masayran diha ang katin-awan nga gihimo ni Jesus tali kaniya ug sa yawa. Siya nagsulti sa kamatuoran; apan si satanas mao ang pinaka-bakakon.

Masayran usab nga bisan pa kon gisultihan ni Jesus ang Iyang mga tigpaminaw nga sila iya sa ilang amahan nga mao ang yawa, ug bisan pa kon gibutyag Niya si satanas nga bakakon, Iya gihapon nga gibutang ang responsibilidad diha kanila kon sila motuo ba o dili sa kamatuoran nga Iyang gisulti. Dili sayop sa yawa kon sila nabutahan—ila kanang sayop. *Si Jesus naghimo kanila nga may kalabotan.* Si satanas nagtabang sa mga tawo nga "nahigugmag kangitngit" aron sila magpabilin sa kangitngit pinaagi sa paghatag kanila kanunay ug mga bakak nga ilang tuohan. Apan si satanas dili makahimo pag-uto sa tawo nga motuo sa kamatuoran.

Tungod kay ingon man niini ang tanan, ang pinakaunang pamaagi nga atong matuk mod paatras ang gingharian sa kangitngit mao ang pagpakatag sa kahayag—nga mao ang kamatuoran sa pulong sa Dios. Mao kana ngano nga si Jesus *wala* magsulti kanato nga "Panglakaw kamo ngadto sa tibook kalibotan ug gaposa ninyo ang yawa" kondili, "Lakaw kamo

[93] Hinoon, tinuod gayod nga diha sa nagkaklase-klase nga mga lugar sa yuta, aduna gayoy mas daghan o mas dyotay nga porsento sa mga tawo sa pikas og pikas nga gingharian.

ngadto sa tibook kalibotan ug isangyaw ang ebanghelyo". Si Jesus mismo misulti kang Pablo nga ang katuyoan sa iyang pagsangyaw mao ang pag-abli sa "*mata sa mga tawo aron sila moliso* gikan sa kangitngit ngadto sa kahayag ug gikan sa paghari ni satanas ngadto sa paghari sa Dios" (Buhat 26:18). Kini naghimo gayod nga klaro nga ang mga tawo makahimo diay sa pag-eskapo gikan sa pagmando ni satanas kon sila ma dala ngadto sa kamatuoran sa ebanghelyo ug unya mohimo sa pagdesisyon sa pagbiya sa kangitngit ngadto sa kahayag ug motuo sa kamatuoran kaysa bakak. Ang bugtong lig-on nga kota nga atong "pagalumpagon" mao ang lig-ong kota sa mga bakak nga gitukod di ha sa huna-huna sa mga tawo.

Mao Kini Ang Plano Sa Dios

This Is God's Plan

Ayaw kalimot nga ang Dios maoy nagpapahawa kang satanas gikan sa langit ug gila bay siya dinhi sa yuta. Mahimo unta nga Iyang ibutang si satanas bisan asa diha sa uniberso o kaha wagtangon siya hangtod sa hangtod. Apan wala kana buhata sa Dios. Ngano man? Tungod kay gusto sa Dios nga gamiton Niya si satanas alang sa Iyang dako nga tumong—ang tumong nga usa ka adlaw niana makabaton Siyag dakong pamilya sa mga tawo nga adunay kaugalingong pagbulot-an nga mahigugma Kaniya, ug gipili aron moalagad Kaniya.

Kon ang Dios gustog pamilya uban sa mga anak nga nahigugma Kaniya, nan adunay duha ka mga butang nga gikinahanglan. Una, kinahanglan nga magbuhat Siyag mga tawo nga adunay gawasnon nga pagbuot, tungod kay ang pundasyon sa gugma mao ang gawasnon nga pagbulot-an. Ang mga robot ug mga makina dili gayod mahigugma.

Ika-duha, kinahanglan nga sila sulayan Niya diha sa natad nga sila atubangon sa pag pili sa pagsugot o dili pagsugot, o sa paghigugma o pagkasilag Kaniya. Ang gawasnon nga mga tawo *gikinahanglan* pagasulayan. *Ug kon adunay pagsulay sa pagka—mati nud-anon, aduna poy mopakita nga tentasyon alang sa pagsupak.* Ug diha niana, magsugod na kita sa pagpakasabot ngano nga gibutang sa Dios si satanas diri sa kalibo tan. Si satanas nagsilbi ingon nga ika-duha nga pilionon alang sa katawhan sa ilang pagkamatinud-anon. Siya pagatugotan (uban sa mga limitasyon) aron pag-agni kang bisan kinsa nga madinawaton sa iyang mga bakak. Ang matag-usa moatubang gayod ug pagpili: *Ako bang tuohan ang Dios o si Satanas? Ako bang alagaran ang Dios o si satanas?* Bisan kon ang mga tawo nakaamgo niana o wala, sila naghimo na ug desis yon. Ang atong buluhaton mao ang pagdasig sa mga tawo nga nakahimo ug sayop nga desis yon sa paghinulsol ug pagtuo sa ebanghelyo, nga mao ang sakto nga desisyon.

Dili ba kini man ang nahitabo didto sa tanaman sa Eden? Ang Dios nagbutang sa ka hoy sa kahibalo sa maayo ug daotan diha niana ug nagdili kang Adan ug Eva sa pagkaon gikan niana. Kon ang Dios dili pa gusto nga mokaon sila gikan sa maong kahoy, nganong Iya man kini nga gibutang didto sa maong tanaman? Ang tubag mao nga ang maong kahoy nagsilbing pagsulay.

Ato usab matiman-an nga si satanas gitugotan sa Dios sa pagtintal kang Eva. Sa maka usa pa, kon ang pagka-matinud-anon pagasulayan duna gayoy tentasyon nga mohimog pagka-dili matinud-anon. Si satanas namakak ngadto kang Eva ug si Eva mituo kaniya, ug busa sa sama nga paagi, midesisyon siya nga *dili* na motuo sa gisulti sa Dios. Unsay resulta? Ang unang mga gawasnon sa pagpili nga mga binuhat nipadayag sa ilang pag ka-dili matinud-anon nga anaa sa ilang mga kasing-kasing.

Sa sama nga paagi, ang matag binuhat nga adunay gawasnon nga pagpili pagasulayan samtang buhi pa siya. Ang Dios nagpadayag sa Iyang kaugalingon diha sa Iyang kabuha tan, ug busa ang matag-usa makahimo sa pagsud-ong nga aduna gayoy kahibulongang Dios nga naglungtad (Roma 1:19-20). Ang Dios naghatag sa matag-usa kanato ug kon sensya, ug diha sa atong mga kasing-kasing, kita nakasayod kon unsay sakto ug sayop (Roma 2:14-16). Si satanas ug iyang mga kauban nga daotang espiritu gitugotan, sa limi tado nga paagi, aron mamakak ug manintal sa mga tawo. Ang resulta mao nga ang matag-binuhat nga adunay kagawasan sa pagpili masulayan.

Ang makasusubo nga kamatuoran sa maong butang mao nga ang matag-binuhat nga adunay kagawasan sa pagpili mirebelde ug "gibaylo nila ang kamatuoran sa Dios ngadto sa bakak" (Roma 1:25). Sa laing bahin, makahimo kita sa pagpasalamat sa Dios, nga Siya naghatag ug pagtubos alang sa atong mga sala ug naghatag usab Siyag paagi aron kita mahimugso diha sa Iyang pamilya. Ang halad nga kamatayon ni Jesus maoy bug tong ug igo na alang sa tanan nga katubagan sa atong suliran.

Ang Pagpanglimbong Ni Satanas Karon Ug Unya

Satan's Deception Now And Later

Busa nakasabot kita bisan usa ka rason ngano nga ang yawa ug ang iyang mg a rebel deng sundalo gitugotan nga motrabaho niini nga planeta: aron limbongan kadtong mga nahigugma sa kangitngit.

Kini nga kamatuoran dugang pa gayod nga gipanghimatud-an kon atong huna-huna on ang giingon sa libro sa Gipadayag, nga si satanas usa niana ka-adlaw pagagaposon sa usa ka anghel ug pagabilanggoon sulod sa isa ka libo ka tuig. Unsay rason alang niini nga pagbilanggo? "Aron nga dili na niya kalimbongan ang mga nasod" (Gipadayag 20:3). Sulod sa maong isa ka libo ka tuig si Jesus gayod mismo mao ang magmando sa kalibotan gikan sa Jerusalem.

Apan homan sa maong isa ka libo ka tuig, si satanas paga-buhian sulod sa hamubo la mang nga panahon. Unsay resulta? "Mogula siya aron sa paglimbong sa mga kanasoran nga anaa sa upat ka suok sa kalibotan" (Gipadayag 20:8).

Kon ang Dios dili pa gusto nga malimbongan ni satanas ang mga tawo nianang pana hona, nganong Iya man nga buhian si satanas? Ilabina nga si satanas Iya namang gibi langgo "aron dili na makapanglimbong sa mga katawhan"?

Hinoon, mas gustohon sa Dios nga ang mga katawhan dili na gayod malimbongan. A pan Siya nasayod nga ang bugtong malimbongan ni satanas mao lamang kadtong wala manuo sa Iyang gipanulti. Si satanas makahimo lamang sa paglimbong kanila nga nagsa likway sa kamatuoran, ug busa mao kana ngano nga ang Dios nagtugot kaniya nga mag lihok karon, ug kon ngano nga tugotan man Niya nga si satanas molihok unya. Samtang si satanas maglimbong sa mga tawo, ang kahimtang sa kasing-kasing sa mga tawo mahi
mong mabutyag usab, ug ang Dios makahimo na sa paglain sa mga "dawa-dawa gikan sa trigo" (Mateo 13:24-30).

Kini ang tukma gayod nga mahitabo sa pagkatapos na sa isa ka libo ka tuig sa dihang buhian na si satanas. Siya maglimbong sa tanan nga nahigugma sa kangitngit, ug unya sila dayon magtapok sa ilang mga sundalo palibot sa Jerusalem uban sa pagsulay ug lumpag sa pagmando ni Cristo. Ang Dios makahibalo sa tukma gayod kon kinsay nahi gugma Kaniya ug kinsay nasuko

Kaniya ug unya diha-diha magpadala Siyag "kalayo gikan sa langit" nga maoy "molamoy kanila" (Gipadayag 20:10). Si satanas mosilbi sa mga katuyoan sa Dios sama sa iyang gibuhat karon. Alang niini nga katarongan taliwala sa uban, binuang ang paghuna-huna nga kita "makahimo sa paglumbag sa mga espiritu nga anaa sa ilang mga teritoryo". Ang Dios nagtugot kanila nga molihok alang sa Iyang kaugalingong mga rason.

Ang Pagpang-ebanghelyo Nga Subay Sa Biblia
Biblical Evangelism

Ang klaro kaayo nga kamatuoran mao nga bisan gani si Jesus ug si bisan kinsa nga apostoles sa Bag-ong Tugon wala gayod maggamit sa maong matang sa espirituhanong pakiggubat nga giangkon sa uban nga mao ang nawala nga yawi alang sa epiktibo nga pagpang-ebanghelyo niining mga adlawa. Dili gayod nato mabasa nga si Jesus, si Pedro, si Juan, si Esteban, si Filipe o si Pablo "nanglumpag ug mga lig-ong kota" o kaha "nang gapos ug kusgang mga tawo" diha sa mga syudad nga ilang gipangwalihan. Kondili, a tong makit an nga ilang gisunod ang Balaang Espiritu mahitungod sa kon asa sila mag wali; atong makita nga sila nagwali ug simpli nga ebanghelyo—nga nagtawag sa mga tawo ngadto sa paghinulsol ug pagtuo kang Cristo—ug ato silang makita nga nagaka lipay tungod sa kahibulongang mga resulta. Ug alang niadtong mga panghitabo nga sila nagwali ngadto sa mga tawo nga dili madinawaton ug nagsalikway sa ebanghelyo, dili nato sila makita nga "nagbuhat ug espirituhanong pakigbugno aron nga si satanas dili na makapadayon sa pagbuta sa ilang mga huna-huna". Kondili atong makita nga sila "nagtaktak sa abog sa ilang mga tiil" sama sa gisugo ni Jesus ug sila mobiya dayon sa maong lugar ug moadto sa laing syudad (Mateo 10:14; Buhat 13:5).

Makapatingala kaayo nga ang matag-usa mahimo nang moangkon nga "ang pagpang lumpag sa mga lig-ong kota" ug ang "pagpanggapos sa tawong kusgan" maoy unang giki nahanglan alang sa malamposon nga pagpang-ebanghelyo samtang adunay linibo ka mga ehemplo sa dagkong mga pagkapukaw diha sa kasaysayan sa iglesia diin ang maong "espirituhanong pagpakiggubat" wala gayod buhata.

"Apan ang among mga pamaagi mitrabaho man!" ang usa miingon. "Sukad nga nagbu hat kami ug ingon niini nga espirituhanong pakigbugno, mas daghan pa hinoon ang mga tawo nga naluwas kaysa kaniadto".

Kon kana tinuod, ako kang sultihan ngano. Kana tungod kay daghan man ang mga na hisibo sa Kasulatan nga mga pag-ampo ug pagpang-ebanghelyo nga gibuhat sa samang panahon, o kaha tungod kay adunay grupo sa mga tawo nga niadtong tungora misugod na sa pagkamadinawaton sa ebanghelyo.

Unsa may imong isulti kon ang usa ka ebanghelista moingon kanimo nga "karong gab hiuna sa dili pa ako magwali diha sa usa ka gabii sa pagkapukaw, misekrito ako sa pagka on ug tulo ka saging. Ug sa dihang ako nagwali, napulog-unom ka tawo ang naluwas! Sa katapusan nakita na gyod nako ang sekreto alang sa epiktibo nga pagpang-ebanghelyo!
Gikan karon, sigurohon nako nga ako mokaon osa ug tulo ka saging ayha ako magwali"!

Siguro gayod nga imong sultihan ang maong ebanghelista nga, "ang imong pagkaon ug tulo kabook saging walay kalambigitan niadtong napulog-unom nga nangakabig. Ang yawi sa imong kalampusan mao ang imong pagwali sa ebanghelyo, ug niadtong panaho na adunay napulog unom nga madinawaton".

Ang Dios nagpasidungog sa Iyang mga pulong. Kon ang Dios maghatag ug usa ka sa ad, ug adunay usa nga makatuman sa mga kondisyon alang sa maong saad, ang Dios magtipig sa Iyang mga saad, bisan pa kon ang maong tawo nagbuhat ug laing butang nga wala sa Kasulatan.

Mao kini ang tinuod bisan niining gipangbuhat karon nga mga espirituhanong bulu haton. Kon mosugod kana ug panghatag ug mga basahon ug "manggapos sa kusgang mga tawo" diha sa imong syudad, adunay gayoy porsento sa mga tawo ang mangaluwas. Ug kon ikaw magsugod lang sa pagpanghatag ug mga basahon bisag wala ka manggapos ug kusgang mga espiritu, mao ra gihapon nga porsento sa mga tawo ang maluwas.

Unsaon Man Pag-ampo Subay Sa Kasulatan Alang Sa Espirituhanong Ani

How To Pray Scripturally For A Spiritual Harvest

Unsaon man nato pag-ampo alang sa mga tawo nga wala pa maluwas? Una, kinahang lan nga atong masabtan nga wala gayoy sugo diha sa Bag-ong Tugon nga nagsulti kanato sa pag-ampo nga luwason sa Dios ang mga tawo, o kaha adunay natala nga mga Cristohanon sa unang panahon nga nag-ampo ug ingon niana. Ang rason mao nga gikan sa baroganan sa Dios, Iya nang gibuhat ang tanan nga gikinahanglan Niyang buhaton aron nga ang matag-usa diha sa kalibotan maluwas. Nagtinguha gayod Siya sa ilang kalu wasan nga tungod niana gihatag Niya ang Iyang bugtong Anak aron mamatay didto sa Krus.

Apan ngano nga wala paman gihapon maluwas ang matag-usa? Tungod kay dili man tanan ang mituo sa ebanghelyo. Ug ngano nga wala man sila motuo? Aduna lamay duha ka mga rason: (1) malagmit wala pa sila makabati sa ebanghelyo (2) o kaha nakabati na sila sa ebanghelyo apan ilang gisalikway kini.

Mao kana ngano nga ang subay gayod sa Kasulatan nga pag-ampo mao nga mag-ampo kita nga sila makabaton ug mga kahigayonan nga makabati sa ebanghelyo. Pananglit, si Jesus nagsulti kanato "Ang alanihon daghan gayod, apan ang mga trabaha dor dyotay ra"; busa"*hangyoa ang Ginoo sa alanihon nga Siya magpadalag mag-aani alang sa Iyang anihonon"* (Lucas 10:2). Aron nga ang mga tawo makadungog sa ebanghelyo ug unya maluwas, aduna gayoy usa nga mosulti kanila sa ebanghelyo. Mao kana ngano nga gikinahanglan mag-ampo kita sa Dios nga magpadalag mga tawo ngad to kanila.

Sa dihang ang unang iglesia nag-ampo mahitungod sa espirituhanong ani, sila nag-ampo, "tugoti nga ang imong mga sulogoon *mosulti sa imong mga pulong uban sa ta nang pagsalig,* samtang Imong gituy-od ang Imong mga kamot aron moayo, ug ang mga timaan ug katingalahan mahitabo pinaagi sa ngalan sa Imong Balaang sulogoon nga si Jesus" (Buhat 4:29-30).

Sila nangayo niining duha ka mga butang: (1) kahigayunan sa pagsangyaw sa ebanghelyo sa maisogon gayod ug (2) kaisog sa pagsangyaw kon ang maong mga kahiga yonan ana a na. Ila usab nga gidahom nga ang Dios magpamatuod sa ebanghelyo uban sa mga kaayohan sa mga balatian, mga timaan ug mga katingalahan. Kadto maoy mga nahisubay sa Kasulatan nga mga pag-ampo, ug masayran nga ang tumong niini mao ang paghatag sa mga tawo ug kahigayonan nga makapaminaw sa ebanghelyo. Ang Dios nagtubag sa ilang mga pag-ampo: Ug sa dihang sila nag-ampo, ang lugar diin sila nagtigom nauyog, ug sila tanan napuno sa Balaang Espiritu, ug misugod sa pagsulti sa pulong sa Dios uban sa kaisog (Buhat 4:31).

Unsa man ang panghuna-huna ni Pablo nga maoy iampo sa mga Cristohanon mahitu ngod sa espirituhanong pagpangani? Nagsugo ba si Pablo kanila nga ilang pangayoon sa Dios nga magluwas pa Siyag Dugang katawhan? Wala. Atong basahon kon unsay iyang gisulti:

> Sa katapusan mga igsoon, *pag-ampo alang kanamo aron nga ang pulong sa Ginoo mokatag sa paspas gayod ug himayaon,* sama nga kini nahitabo usab diha kaninyo (2 Tesalonica 3:1).
>
> Pag-ampo alang kanako, *nga ang igsusulti ihatag kanako* sa dihang abli han ko ang akong baba*, aron ipahibalo ang misteryo sa ebanghelyo uban ang kaisog*, nga alang niini ako nahimong pinadala bisan sa akong pagka-ginapos sa kadina; *aron nga sa dihang iwali kini mosulti usab kini sa wa lay lipod-lipod,* ingon nga ako nanumpa nga mosulti gayod (Efeso 6:19-20).

Bisan kon ang mga tawo naluwas na karon o wala pa, nagdepende ra gihapon kana kanila ug dili sa Dios, ug busa ang atong mga pag-ampo alang sa mga tawo mao nga sila makadungog sa ebanghelyo ug nga ang Dios magtabang kanato sa pagwali niana. Ang Dios motubag sa atong mga pag-ampo, apan kana dili gihapon mahimong garantiya nga ang matag-usa maluwas, tungod kay ang Dios naghatag sa mga tawo ug katungod sa pag himo sa ilang kaugalingong mga pagpili. Ang ilang kaluwasan nagdepende sa ilang pagtubag sa ebanghelyo.

Patuotuo # 7: "Sa Diha Nga Ang Cristohanon Makasala, Nag-abli Siya Ug Pultahan Alang Sa Usa Ka Demonyo Aron Moduol Ug Mo puyo Diha Kaniya".

Myth # 7: "When A Christian Sins, He Opens The Door For A Demon To Come and Live In Him".

Tinuod kana nga kon ang Cristohanon makasala, malagmit kana tungod kay siya mipa hiuyon sa tentasyon nga naggikan sa daotang espiritu. Apan, ang pagpahiuyon sa sugyot sa daotan nga espiritu, wala magpasabot nga ang daotang espiritu mismo sa iyang kauga lingon mahimo na nga mosulod diha sa usa ka magtutuo. Sa dihang kita nakasala bisan kon kita Cristohanon, atong naguba ang atong pakigsandurot uban sa Dios tungod kay ato man Siyang gisupak (1 Juan 1:5-6). Mabati kita nga sad-an. Apan wala nato maguba ang atong *relasyon* diha Kaniya, ingon nga kita Iya gihapong mga anak.

Kon atong isugid ang atong mga sala, "Siya matinud-anon ug matarong nga mopasay lo kanato sa atong mga sala ug maghinlo kanato gikan sa tanang pagka-dili matarong" (1 Juan 1:9). Ug unya ang atong pakigsandurot Kaniya mahibalik. Masayran nga si Juan wala mag-ingon nga kita nagkinahanglan nga mahinloan gikan sa bisan unsang demon yo nga nagpuyo nganhi sa atong sulod kon kita sad-an.

Ang matag Cristohanon gikaatubang sa inadlaw-adlaw nga tentasyon gikan sa kalibo tan, sa unod ug sa yawa. Si Pablo nagsulat nga kita gayod adunay pagpanlimbasog batok sa nagkalain-laing daotan nga espiritu (Efeso 6:12). Busa, sa ubang panghitabo, ang matag magtutuo paga-atakihon sa mga espiritu sa yawa. Kana kasagaran gayod, ug atong responsibilidad sa pagsukol

sa yawa ug sa mga demonyo pinaagi sa pagtuo diha sa pulong sa Dios (1 Pedro 5:8-9). Kon kita motuo ug molihok pinasikad sa gisulti sa Dios, kana maoy pagsukol sa yawa.

Pananglit, kon si satanas magdalag mga panghuna-huna nga makapaguol, kinahanglan maghuna-huna kita ug usa ka Kasulatan nga nagkontra sa kaguol, ug motu man sa pulong sa Dios nga nag-ingon, "pagkalipay sa kanunay" (1 Tesalonica 5:16) ug "magpasalamat sa tanang butang" (1 Tesalonica 5:18). Atong responsibilidad ang pagli hok nga nakasukad sa pulong sa Dios ug ilisan ang panghuna-huna ni satanas sa huna-huna sa Dios.

Kinahanglan atong ilhon nga ingon nga kita adunay kagawasan sa pagpili, makahimo kita sa paghuna-huna sa kon unsay gusto nato nga huna-hunaon. Kon ang usa ka magtu tuo magpadayon sa *pagpili* nga maminaw ug mopahiuyon ngadto sa mga sugyot sa mga daotan nga espiritu, siya sa klaro nag-abli sa iyang huna-huna ngadto sa *pagka-dina ugdaog*, ug ang iyang kahimtang nahimo na nga mas madinawaton ug gidominahan sa sayop nga mga panghuna-huna. Kon mopili siya nga magpahiuyon pa gayod ug dugang, mahimo na siya nga *kinuptan* sa maong matang sa sayop nga panghuna-huna, nga talagsa rang mahitabo diha sa mga tinuod nga Cristohanon, apan posibli nga mahitabo gayod. Apan bisan pa niana, kon ang usa ka Cristohanon nagtinguha nga mahimong gawasnon, ang bugtong butang nga iyang buhaton mao ang pagsiguro sa paghuna-huna ug pagpahiuyon lamang sa pulong sa Dios ug sa pagsukol sa yawa.

Apan mahimo ba siya nga *puy-an gayod*? Kana kon siya uban sa iyang pagbuot mode sisyon, gikan sa iyang kasing-kasing, bisan wala siya pugsa, sa pagsalikway kang Cristo ug pagtalikod Kaniya sa kompleto gayod. Ug unya, dili na dayon siya matawag nga Cris tohanon[94]ug malagmit mahimo na gayong puy-an—labina kon mopahiuyon siya sa dugang pa gayod ngadto sa daotang espiritu nga nagdaogdaog kaniya. Apan kana layo ra kaayo sa panghuna-huna nga nag-abli ka ug pultahan aron puy-an sa yawa kon makahimo ka ug usa ka sala.

Kamatuoran gayod kana nga walay bisan usa lamang ka ehemplo diha sa Bag-ong Tu gon mahitungod sa bisan si kinsa nga Cristohanon nga gipuy-an sa yawa. Ug usab walay pasidaan nga gipahinungod ngadto sa mga Cristohanon mahitungod sa makuyaw nga po sibilidad nga mapuy-an silag mga demonyo. Ug usab walay pasidaan kon unsaon paghi ngilin sa demonyo gikan sa isigka-Cristohanon.

Ang kamatuoran mao nga ingon nga mga Cristohanon, wala kinahanglana nga buga won ang demonyo gikan sa sulod nato—ang atong gikinahanglan mao nga mabag-o ang atong mga huna-huna pinaagi sa Pulong sa Dios. Kana anaa gayod sa Kasulatan. Si Pablo nagsulat:

> Ug ayaw kamo pagpahiuyon niining kalibotana, kondili pag-usab hinoon pinaagi sa pagbag-o sa inyong huna-huna, aron inyong kapamatud-an unsa gayod ang kabubut-on sa Dios, nga maayo angay dawaton ug hingpit (Roma12:2).

Kon ang atong mga huna-huna nahinloan na gikan sa mga sumbanan nga iya sa kara ang panghuna-huna, ug gibag-o na pinaagi sa kamatuoran sa Pulong sa Dios, naka angkon na kitag kadaugan, batok sa makasasala nga mga buhat ug nagpuyo na nga makanunayon diha sa

[94] Kadtong nagkupot sa pagtulon-an nga "kon luwas na luwas na gayod" dili kaduha-duhaan nga mosupak niini. Gidasig nako sila nga mobasa sa Roma 11:22; 1 Corinto 15:1-2; Filipos 3:18-19; Colosas 1:21-23 ug Hebrohanon 3:12-14, nga maghatag ug pagtagad sa pulong nga "kon"sa dihang makit-an kini.

pagkahisama kang Cristo. Ang kamatuoran maoy naghimo kana tong gawasnon (Juan 8:32). Kita nabag-o samtang nausab ang atong mga huna-huna, ug dili tungod kay atong gipalayas ang mga demonyo.

Ngano man nga adunay daghang Cristohanon nga nagtestimonyo nga adunay demon yo (o mga demonyo) nga gipalayas gikan kanila. Usa sa mga posibilidad mao nga sila nag-himog imahinasyon nga adunay demonyo diha kanila sa dihang dunay gihimo diha kanila nga pagpangabog. Daghan sa mga Cristohanon ang dali ra kaayo nga ilaron tungod sa kakulang sa kahibalo sa Pulong sa Dios, ug busa sila nahimong sayon nga biktima sa mga "ministro sa kagawasan" kinsa nagkontrolar sa huna-huna sa mga tawo diha sa paghuna-huna nga aduna pay demonyo sa sulod nila. Kon ang mga tawo kom binsido na nga aduna pay demonyo nga anaa sa sulod nila, makig-uyon nalang pod sila sa buluhaton ni adtong nagpatuo nga adunay siyay abilidad sa pagpalayas sa demonyo.

Lain pang tinuod nga posibilidad mao nga ang maong mga tawo nga adunay demonyo kono diha kanila nga gipalayas gikan kanila dili gayod tinuod nga mga magtutuo ni Cris to sa panahon sa pagpahigawas, bisan pa kon naghuna-huna sila nga sila mga magtutuo.

Ang modernong ebanghelyo nga nagbarog diha sa kompleto gayod nga pagsupak sa Bib likal nga ebanghelyo, nakahimo na sa paglimbong ug daghan diha sa paghuna-huna nga sila mga Cristohanon bisan pa kon wala silay kalahian gikan sa mga dili Cristohanon ug si Jesus dili nila Ginoo. Diha sa Kasulatan, atong makit-an nga sa dihang ang mga tawo mituo sa ebanghelyo ug nangatawo pag-usab, ang mga demonyo nga nagpuyo diha kani la, diha-diha nga mogula (Buhat 8:5-7). Ang mga demonyo dili makapanag-iya sa mga tawo nga gipuy-an sa Balaang Espiritu, ug ang Balaang Espiritu mopuyo lamang kanila nga nangatawo pag-usab.

Patuotuo # 8: "Pinaagi sa pagtuon sa sugilanon sa usa ka syudad, atong maklaro kon unsa nga mga daotang espiritu ang nagdominar niini, ug unya mahimo na dayon kitang epikti bo diha sa pagpakiggubat nga espirituhanon ug sa pag pang-ebanghelyo".

Myth # 8: "Through studying the history of a city, we can determine which evil spirits are dominating it, and thus be more effective in spiritual warfare and ultimately in evangelism".

Kini nga patuo-tuo gipasukad diha sa panghuna-huna nga dili gayod masuportahan pi naagi sa Kasulatan. Usa sa maong panghuna-huna mao nga ang mga espiritu nga adu nay gihawiran nga teritoryo nagpuyo diha sa usa ka lugar sa dugay na nga panahon. Kana mao, nga ang mga magpuyo kono sa maong lugar gatosan katuig na ang nilabay, malagmit anaa pa kono gihapon sa maong lugar. Busa kon atong makita nga ang syudad gitukod sa hakog nga mga tawo, makahukom kita nga adunay espiritu sa kahakog nga nagdominar sa maong syudad hangtod karon. Kon ang usa ka syudad usa ka karaan nga kabalayan sa mga Indian, ang uban mohimo na dayon sa paghukom nga adunay espiritu sa shamanismo ug pagpamarang nga nagdominar sa maong syudad hangtod karon. Ug kana magpadayon ug magpadayon.

Apan tinuod ba nga ang mga daotang espiritu nga nagpuyo sa usa ka lugar gatosan katuig na ang nilabay nagpabilin ra gihapon pagpuyo sa maong lugar? Tingali mao ga yod, apan wala kana kinahanglana.

Atong huna-hunaon ang sugilanon nga ato nang gitun-an nga makita nato sa ika-napu lo nga kapitulo sa libro sa Daniel. Ang wala hinganli nga anghel nga gitabangan ni Mika el aron sa pagpakig-away sa "prinsipe sa Persia" miingon ngadto kang Daniel, "Mobalik na ako aron sa pagpakig-away sa prinsipe sa Persia; busa moadto na ako, ug tan-awa, *ang prinsipe sa Gresya moabotay na"* (Daniel 10:20). Ang sugilanon nagsulti kanato nga ang Emperyo sa Persia napildi nasakop sa mga grego tungod sa pagpanakop ni Alexander the great. Apan kining mao nga anghel nga wala hinganli nakabantay niining dili gayod kapugngan nga kausaban sa espirituhanong hawanan— "ang prinsipe sa Gresya" moabotay.

Sa dihang ang prinsipe sa Gresya miabot na, nagmando ba siya diha sa espirituha nong hawanan ibabaw sa Emperyo sa mga Grego ingon nga ang prinsipe sa Persia nagmando diha sa espirituhanong hawanan sa Emperyo sa Persia? Kana daw makataro nganon nga paghukom, ug kon kana nahitabo gayod, nan ang pipila ka mga taas ug ranggo nga espiritu nga daotan mobalhin usab ug mga lugar, ingon nga ang gregong emperyo naglangkob sa tanang teritoryo sa Emperyo sa Persia. Kon adunay mga politi kanhong kausaban dinhi sa yuta, adunay posibilidad nga makabaton usab ug kausaban diha sa gingharian sa kangitngit. Ang kamatuoran mao, nga kita wala gayod makahibalo gawas kon ang Dios nagpadayag nganhi kanato.

Gawas pa niana, naghimo lamang ug dyotay nga kalahian ang pagkahibalo kon unsa nga matang sa daotang espiritu ang nagmando ibabaw sa matag gikatumbok nga dapit, ingon nga walay lain natong mahimo alang niana bisan pinaagi sa "espirituhanong pakig gubat", sama sa napamatud-an sa atong pagtuon sa nanglabay nga mga panid niini nga libro.

Nasobrahan Nga Paggrupo-grupo Sa Mga Daotang Espiritu

Over—Categorizing Of Evil Spirits

Dugang pa, usa lamang ka pagbana-bana alang sa atong kabahinan ang paghuna-huna nga adunay nagmando nga mga espiritu nga nakatotok lamang sa usa ka klase nga sala. Ang kinatibuk-an sa panghuna-huna nga adunay "espiritu sa kahakog", "espiritu sa pangibog", "mga espiritu sa pagka-relihiyoso", "mga espiritu sa panagbingkil", ug uban pa, dili gayod kapamatud-an sa Kasulatan, bisan gani ang panghuna-huna nga ang ma ong mga matang sa espiritu anaa diha sa mga tag-as nga ranggo sa mga espiritu nga nagmando diha sa gingharian sa kangitngit.

Katingalahan gayod kana alang niadtong mga wala magkugi pagtuon sa upat ka ebang helyo. Kay aduna lamay tulo ka mga tukma nga *matang* sa mga demonyo nga gipalayas ni Jesus: gihisgotan kausa ang mahitungod sa "amang nga demonyo" (Lucas 11:14), sa kausa ra usab mabasa nato ang mahitungod sa "bungol ug amang nga espiritu" (Marcos 9:29, ug sobra sa kausa mabasa nato ang mahitungod sa mga "hugaw nga espiritu" nga daw nag-apil kini sa tanan na nga mga demonyo nga gipalayas ni Jesus apil na gani niini ang "bungol ug amang nga espiritu" (Marcos 9:25).

Dili ba posibli nga ang "bungol ug amang nga espiritu" makahimo sa pagbuhat ug lahi nga butang gawas sa paghimong bungol ug amang sa usa ka tawo? Dili kaduha-duhaan nga makahimo gayod sila, tungod kay ang batang lalake diha sa Marcos 9 nakabaton man usab ug grabeng sakit nga patol. Busa ang "bungol ug amang" dili mahimong basi hanan alang usa ka tukma nga *matang* sa espiritu diha sa tawo kondili mahimo kana nga sayon nga basihanan mahitungod sa *kon giunsa niini pagsakit* ang usa ka tawo. Ang uban kanato daw nahimo nang

"adik-sa paggrupo-grupo" kon maghisgot nagde monyo, ug nahimo nang nabuwag gikan sa pagpadayag sa Biblia.

Diha sa tibook Daan nga Testamento, ang bugtong gihisgotan nga mga espiritu nga klaro gayod kon unsa sila mao ang "malimbongon nga espiritu" (1 Hari 22:22-23), "espiritu sa pagpanglubag" (Isaias 19:14), ug "espiritu sa pagkabigaon" (Oseas 4:12; 5:4). Agig paghatag ug pagtagad mahitungod sa una ug ika-duha nga espiritu, sa klaro gayod, dili lamang kay sila rang duha ang mangingilad o nagapanglubag kon dili ang tanan gayod nga espiritong daotan. Kon maghisgot usab kita sa ika-tulo nga espiritu, ang mga pulong nga "espiritu sa pagkabigaon" dili gayod basihan mahitungod sa usa ka espiritu nga nagdala niini kondili, kini usa ka naglahutay nga batasan.[95]

Sa tibook libro sa mga Buhat, ang bugtong panahon nga adunay gihisgotan nga tuk mang espiritu anaa makita sa Buhat 16:16, diin mabasa nato ang mahitungod sa usa ka batan-ong babaye nga nasudlan ug "espiritu sa pagpanghimalad". Ug diha sa tanang sulat ni Pablo, ang bugtong matang sa gihinganlan nga espiritu mao ang "malimbongon nga mga espiritu" (1 Timoteo 4:1) nga mahimo usab nga maoy itawag sa uban pang dao tan nga espiritu.

Subay sa lamdag sa pipila ka mga basihanan alang sa mga ginganlan nga matang sa mga demonyo diha sa Biblia, makapahibulong ang pagbasa diha sa mga modernong listahan nga adunay unod nga ginatos nga mga matang sa demonyo nga mahimong mopuyo kono diha sa tawo o diha sa mga syudad sa kalibotan.

Dili nato dahomon nga adunay pagrupo-grupo sa mga dagkog ranggo nga daotang espiritu sumala sa ilang gidala nga sala. Usa lamang ka pagtumo-tumo ang pag-ingon, "tungod kay adunay grabe nga bisyo sa sugal sa maong syudad, aduna gayoy daotang espiritu sa pagkasugarol nga anaa sa maong dapit.

Mga Espiritu Sa Pagpanigarilyo?

Smoking Spirits?

Huna-hunaa kon unsa gayod ka binuang kon adunay usa nga moabot ug moingon, "A duna gayoy daghang espiritu sa pagkahinigarilyo sa maong syudad, kay daghan sa mga nagpuyo niana nga syudad hinigarilyo". Unsa may gibuhat sa maong "hinigarilyo nga mga espiritu" sa wala pa matukod ang maong mga syudad? Diin man kaha sila? Unsa man kahay ilang gibuhat sa dihang wala pa madiskobre ang tabako aron gamiton sa pag panigarilyo? Ang rason ba kaha nganong adunay gamay ra nga ihap sa mga manigarilyo mao nga ang karaan na nga mga "nanigarilyo nga demonyo" nangamatay na o kaha nibalhin ug laing mga teritoryo?

Imo bang nakita kon unsa gayod ka dakong binuang kon kita moingon, "kanang syuda ra gikontrolar sa espiritu sa kaulag, mao kana ngano nga adunay daghang mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog nga anaa sa maong dapit"? Ang kamatuoran mao nga bisan asang lugara kon ang mga tawo wala mangalagad kang Cristo, anaa gayod diha ang gingharian sa kangitngit. Daghang mga daotan nga espiritu ang naglihok diha sa hawanan sa kangitngit nga

[95] Ang "espiritu sa pagpanilos" nga gisulti diha sa Numeros 5:14-30 ug ang "espiritu sa pagkamapahitas-on" diha sa Panultihon 16:18 maoy mga maayong ehemplo sa pulong nga *espiritu* nga gigamit aron sa pag pasabot sa usa ka batasan, ug dili kay usa ka espiritu sa demonyo. Diha sa Numeros 14:24 atong mabasa nga si Caleb adunay 'lahi nga espiritu", nga sa klaro naghisgot sa iyang maayong batasan.

nag-aghat sa ilang mga biktima sa pagpakasala ug magpa dayon sa ilang pagkarebelyoso batok sa Dios. Kadtong maong mga espiritu kanunay nga nagtintal sa mga tawo sa matag dapit sa sala, ug sa pipila ka mga lugar, ang mga tawo mas nipailalom sa dugang pa diha sa usa ka sala kay sa uban pang mga sala. Ang ilang bugtong paglaom mao ang ebanghelyo diin gitawag kita aron pagwali niana.

Bisan kon adunay gihinganlan gayod nga mga espiritung daotan nga nakatotok la mang diha sa usa ka buhat sa sala ug nagmando sa usa ka lugar, dili gayod makatabang kanato ang pag-ila niana kay wala man pod kitay mahimo aron pagtangtang kanila. Ang atong responsibilidad mao ang pag-ampo (subay sa Kasulatan) ngadto sa mga tawo sa maong lugar nga nalimbongan ug isangyaw ngadto kanila ang ebanghelyo.

Ang bugtong maayo nga atong makuha kon makahibalo kita sa pinaka-dakong buhat sa sala sa maong lugar mao nga makahimo kita sa pagsangyaw ug mas labi pang makapa tandog nga mensahe ngadto sa mga wala pa maluwas nga nagpuyo didto—pinaagi sa paghisgot sa tukma nga sala nga nakapahimo kanilang sad-an sa atubangan sa Dios. Apan wala na kinahanglana ang pagsusi sa sugilanon sa maong syudad aron mahibal-an ang kini. Ang usa kinahanglan lamang nga mobisita sa makadiyot ug mag-abli kanunay sa iyang mata ug dalonggan. Ang pinakadakong sala mailhan sa dili madugay.

Sa katapusan, wala gayoy ehemplo diha sa Bag-ong Tugon mahitungod kang bisan kinsa nga naghimog "espirituhanong mapa" ingon nga paagi sa pagpangandam alang sa espirituwal nga pakiggubat o pagpang-ebanghelyo. Ug wala gayoy mga sugo diha sa mga sinulat ni Pablo sa pagbuhat niana. Diha sa Bag-ong Tugon, ang mga apostoles nagsu nod sa Balaang Espiritu mahitungod sa kon asa sila magsangyaw, nga sa pagkamatinud-anon gayod magasangyaw sa ebanghelyo ug mag-awhag sa mga tawo sa paghinulsol, ug nagsalig sa Ginoo nga maoy mopamatuod sa pulong uban sa nagsunod nga mga timailhan. Ang ilang paagi maayo gayod ug resulta.

Patuotuo # 9: "Ang pipila ka mga Cristohanon nagkinahanglan nga mapahi gawas sa mga tunglo ni satanas o sa kaliwatan".

Myth # 9: "Some Christians Need To Be Set Free From Generational Or Satanic Curses".

Ang tibook nga panghuna-huna mahitungod sa "mga tunglo sa kaliwatan" gikutlo gikan sa upat ka mga pasahe sa Kasulatan nga makita diha sa Daang Tugon nga parihas rang mga butanga ang gisulti. Kining mga bersikoloha mao ang Exodu 20:5; 34:7; Numeros 14:8 ug Deuteronomio 5:9. Atong hatagag pagtagad ang Numeros 14:18:

> Ang Ginoo dili dali nga masuko ug abunda sa mahigugmaon nga kalooy, nga nagpasaylo sa kasaypanan ug paglapas; apan dili gayod Siya maghinlo sa mga sad-an*, ug Iyang bisitahan ang kasaypanan sa mga amahan diha sa mga anak bisan sa ika-tulo ug ika-upat ka kaliwatan.*

Unsaon man nato paghubad niini nga pasahe sa Kasulatan? Nagpasabot ba kana nga ang Dios magbutang ug tunglo o kaha magasilot kang bisan kinsa tungod sa sala sa iyang mga ginikanan, o kaha mga apohan, ug sa ginikanan sa iyang mga apohan, ug sa mga kaapo-apohan pa? Motuo ba kita nga ang Dios mahimong mopasaylo ni bisan kinsa sa iyang mga sala kon siya motuo kang

Jesus apan mosilot ra gihapon sa maong magtu tuo tungod sa mga sala sa mga ginikanan sa iyang amahan ug inahan?

Sa klaro gayod dili. Kay kon ingon man niana, ang Dios mahimo na nga iakusar ingon nga dili makiangayon ug tigpaka-aron-ingnon. Siya mismo maoy nagsulti nga ang pagsi lot kang bisan kinsa tungod sa sala sa iyang mga ginikanan sayop gayod:

> Apan kamo [mga Israelita] nag-ingon, "Ngano nga ang anak dili man ma nubag sa sala sa iyang amahan"? [ang Dios mitubag:] Kon ang anak nagbuhat sa hustisya ug pagkamatarong, ug nagbantay sa Akong mga sugo uban sa pagbuhat niini, siya gayod mabuhi. Ang tawo nga nakasala mama tay. *Ang anak dili magpas-an sa silot sa sala sa iyang amahan, ug bisan ang amahan dili magpas-an sa silot sa sala sa iyang anak*; ang pagkama tarong sa usa nga matarong iya lamang, ug ang pagka-daotan sa tawong daotan iya ra usab (Ezequiel 18:19-20).

Dugang pa, ilalom sa balaod ni Moises, ang Dios nagsugo nga bisan asa sa amahan ug anak kinahanglan nga dili magpas-an sa silot alang sa sala sa bisan asa kanila:

> Ang mga amahan dili kinahanglan patyon tungod sa sala sa ilang mga anak, o ang mga anak patyon tungod sa sala sa ilang mga amahan; ang matag-usa kinahanglan patyon alang sa iyang kaugalingong sala (Deut.24: 16).

Wala gayoy posibilidad nga ang Dios sa gugma ug pagkamatarong mahimong motung lo o kaha mosilot sa usa tungod sa sala sa iyang kagikan. [96]Busa unsa may ipasabot sa Ka sulatan sa dihang miingon kini nga ang Dios "dili gayod mopapas sa sala sa mga sad-an, nga makapamisita sa sala sa mga amahan diha sa mga anak hangtod sa ika-tulo ka ka liwatan"?

Kana nagpasabot lamang nga ang Dios maghimo kanila nga maoy hinungdan sa hiwi nga panig-ingnan nga ilang gipahimutang atubangan sa ilang mga kaliwat, ug ang Dios naghimo kanila nga adunay gamay nga kalambigitan sa mga sala nga nabuhat sa ilang mga kaliwat tungod sa ilang gipatakdan. Ang Dios naghimo sa mga tawo nga angayng basolon, tungod sa ilang daotan nga pagpatakod, aron ang ilang mga kaapo-apohan mo buhat sa maong mga sala! Ingon niana ang Balaan nga Dios. Ug walay si bisan kinsa nga makaingon nga Siya dili patas sa Iyang pagbuhat niana.

Masayran nga ang pasahe nga gipailalom sa pagtuon nagsulti nga ang Dios "mobisita sa kasal-anan sa mga amahan ngadto sa mga anak". Ang kasal-anan *sa mga amahan nga nahipasa ngadto sa mga anak* maoy *gibisitahan.*

---

[96] Kini dili alang sa pag-ingon nga ang mga anak dili mag-antos tungod sa sala sa ilang ginikanan, tungod kay kasagaran mao kini ang nahitabo. Sa dihang sila naingon niana, dili kana buot ipasabot nga gisilotan sila tungod sa sala sa ilang mga ginikanan, kondili ilhanan kini nga ang mga tawo daotan gayod kaayo nga tungod niana nagbuhat sila ug mga sala nga mismo sila nasayod nga maghatag kini ug pag-antos sa ilang mga anak. Klaro usab gikan sa Kasulatan nga ang Dios mahimong mopugong sa paghukom uban sa kalo oy diha sa nakasala aron Iya kining ibubo ngadto sa kaliwat nga mobuhat ug susama ra o kaha labi pang dako nga sala. Sa samang paagi, mahimong uban sa kalooy mopugong Siya sa Iyang paghukom diha sa dao tan nga kaliwatan apan magbubo ra gihapon niana ngadto sa mas daotan pa o pariho ra kadaotan nga nag sunod nga kaliwat (Jer. 16:11-12). Kana lahi ra gayod kay sa pagsilot sa tawo tungod sa sala sa ginikanan sa iyang mga apuhan.

Busa ang tibook panghunahuna mahitungod sa "mga tunglo sa kaliwatan" maoy patuo-tuo lamang, ug ang nakamaot pa gayod niana mao nga ang Dios daw makita nga dili matarong.

Mga Tunglo Ni Satanas?

Satanic Curses?

Apan unsa man ang mahitungod sa "mga tunglo ni satanas"?

Una, wala gayoy timailhan diha sa Biblia nga si satanas makahimo sa "pagbutang ug tunglo" diha kang bisan kinsa, o kaha may mga ehemplo nga siya naghimo niini. Sa klaro makita nato diha sa Biblia nga si satanas nagdagmal sa mga tawo apan dili gayod nato makita diha nga siya "nagbutang ug tunglo" diha sa usa ka pamilya nga miresulta sa kanunay nga dimalas diha kanila ug sa nagsunod nila nga mga kaliwat.

Ang matag Cristohanon samokon ni satanas ug sa mga daotang espiritu (sa limitado lamang nga kahigayonan) sa tibook niyang kinabuhi, apan wala kini magpasabot nga ang matag-usa kanato nagkinahanglan ug usa nga "mobugto sa mga tunglo ni satanas" nga ania kanato nga gipasa kanato sa atong mga ginikanan. Unsay atong kinahanglang buhaton mao ang pagbarog diha sa mga pulong sa Dios ug suklan ang yawa pinaagi sa pagtuo, ingon nga gisultihan kita sa Kasulatan sa pagbuhat sa ingon (1 Pedro 5:8-9).

Diha sa Biblia, ang Dios mao ang usa nga adunay gahom sa pagpanalangin ug pagtung lo (Gen.3:17; 4:11; 5:29; 8:21; 12:3 Num.23:8; Deut.11:26; 28:20; 29:27; 30:7; II Cronicas 34: 24; Sal.37:22; Panultihon 3:33:22:14; Pagbangotan 3:65; Malaquias 2:2; 4:6). Ang uban mahimong motunglo kanato uban sa ilang mga baba,apan ang ilang mga tunglo walay gahom nga modaot kanato:

> Sama sa lagsaw nga naglupad, sama sa langgam nga naglupad, ang tunglo nga walay hinungdan dili usab makatugpa (Panultihon 26:2).

Si Balaam naghimo niana nga sakto, sa dihang homan siya suholi ni Balak sa pagtung lo sa mga anak ni Israel, siya miingon, "Unsaon man nako sa pagtunglo niadtong wala tungloha sa Dios? Ug unsaon man nako paghingilin niadtong wala hinginli sa Ginoo?" (Numeros 23:8).

Ang pipila ka mga Cristohanon milapas na diha sa panghuna-huna nga ang tawo kono mahimong mopakanaog ug tunglo ngadto sa laing tawo pinasikad sa gisulti ni Jesus di ha sa Marcos 11:23: "Sa pagkatinuod ako mosulti kaninyo, si bisan kinsa nga mosulti nii ning bukid, "malukat ka ug mabalhin didto sa dagat", ug dili magduha-duha diha sa iyang kasing-kasing, kondili nagtuo hinoon nga mahitabo ang iyang gisulti, kini pagatu gotan alang kaniya".

Hinoon, masayran nato nga walay gahom diha sa pagsulti lamang ug pulong, kondili sa pagsultig pulong nga inubanan ug pagtuo gikan sa kasing-kasing. Walay purohan nga ang tawo makabaton ug pagtuo, nga ang iyang tunglo alang sa laing tawo, makahatag ug kakuyaw sa maong tawo, tungod kay ang pagtuo mao ang kasigurohan sa imong pagsalig (Heb 11:1), ug ang pagtuo niabot lamang pinaagi sa pagpaminaw sa pulong sa Dios (Rom.10: 17). Ang usa ka tawo malagmit *molaom* sa iyang tunglo nga makahatag ug dimalas alang sa laing tawo, apan dili siya mahimong *motuo* niini, tungod kay ang Dios wala maghatag ug saad nga mopalig-on sa pagtuo mahitungod sa pagtunglog mga tawo.

Ang bugtong walay labot niini mao nga kon ang Dios maghatag sa usa ug "gasa sa pag tuo" uban sa "gasa sa pagpropesiya" (duha sa siyam ka mga gasa sa Espiritu), nga mahimong isulti

diha sa porma sa pagpanalangin ug pagtunglo, sumala sa atong makita nga usahay Iyang gibuhat diha sa kinabuhi sa pipila ka mga tawo diha sa Daang Tugon (Genesis 27:27-29, 38-41; 49:1-27; Joshue 6:26 uban sa I Hari 16:34; Maghuhukom 9:7-20,57; II Hari 2:23-24). Bisan sa maong mga panghitabo, ang mga panalangin ug tunglo naggikan gihapon sa *Dios*, dili sa tawo. Busa, ang kinatibuk-ang panghuna-huna nga ang usa mahimong "mobutang ug tunglo" ngadto sa ubang tawo maoy usa lamang ka patuo-tuo. Mao kini ngano nga si Jesus wala magsugo kanato sa "pagbugto sa mga tung lo nga gipamulong batok kanato", kondili sa yano lamang "atong panalanginan ang nagtunglo kanato". Wala kinahanglana nga mahadlok kita sa pagtunglo nga gikan ni bisan kinsa. Ang pagkahadlok sa tunglo gikan sa uban mao lamay pagpakita sa kakulang sa pagtuo sa Dios. Sa makasusubo nga kahimtang, ako nakasugat ug mga pastor sa tanang panahon nga daw morag mas dako pa ug pagtuo sa gahom ni satanas kaysa gahom sa Dios. Bisan kon ako nagbiyahi ngadto sa nagkalain-laing nasod sa matag-bulan nga nagbuhat ug ubay-ubay nga damyos sa gingharian ni satanas, wala gayod ako mahadlok bisag gamay kang satanas o sa bisan unsang tunglo nga gibutang nganhi kanako. Walay katarongan aron mahadlok.

Mga Tunglo Sa Gahom-Gahom?

Occult Curses?

Posibli ba nga adunay mga tunglo nga gikan kang satanas nga ania kanato tungod sa atong pag-apil sa mga gahom-gahom niadtong una?

Dili nato kalimtan nga sa dihang kita natawo na pag-usab, napahigawas na kita gikan sa gahom ni satanas ug sa gahom sa kangitngit (Buhat 26:18; Colosas 1:13). Si satanas dili na mahimong mohawid pa kanato gawas kon kita maoy magpahawid kaniya. Bisan kon ang Biblia nagpaila nga ang mga Cristohanon sa Efeso labihan gayod ang pagkahiapil sa mga gahom-gahom sa wala pa sila maluwas (Buhat 19:18-19), walay nahi sulat mahitungod kang Pablo nga siya nagbugto sa mga "tunglo gikan kang satanas" o kaha iyang gibugkos ang gahom ni satanas diha kanila homan sila matawo pag-usab. Ang rason mao nga sila diha-diha gipahigawas gikan sa pagdominar ni satanas diha sa una gayong gutlo nga sila mituo kang Jesus.

Agig dugang, sa dihang si Pablo nagsulat alang sa mga Cristohanon sa Efeso, wala siya maghatag ug mga sugo nahitungod sa paghimo sa usa nga gawasnon gikan sa mga tung lo sa kaliwatan o tunglo ni satanas. Ang tanan nga iyang gisulti kanila mao "nga ayaw hatagig lugar ang yawa" (Efeso 4:27), ug sa "pagsuot sa tibook armodora sa Dios" aron nga sila "makahimo sa pagbarog nga malig-on batok sa mga plano sa daotan" (Efeso 6:11). Kana maoy mga responsibilidad sa mga Cristohanon.

Apan ngano, nga sa ubang mga panghitabo, gitabangan paman ang mga Cristohanon pinaagi sa pagbugto sa mga "tunglo sa kaliwatan o tunglo ni satanas nga anaa kono diha kanila? Malagmit ang usa nga nagkinahanglan ug tabang adunay pagtuo nga ang yawa molayas kon ang "tunglo" mabugto na. Ang pagtuo maoy makapadagan sa yawa, ug ang matag Cristohanon kinhanglan gayod nga magbaton ug pagtuo nga kon iyang suklan ang yawa, modagan gayod kini. Wala na kinahanglana nga motawag pa ug "espesyalista sa pagpahigawas" aron lang padaganon si satanas.

Sa katapusan, ang Biblia nagsulti kanato nga si Cristo "nahimong *tunglo* alang kanato," ug tungod niana, "naluwas kita gikan sa tunglo sa balaod" (Galacia 3:13). Ang tanan kana to

nailalom sa tunglo sa Dios tungod kay kita nailalom sa sala, apan sukad nga si Jesus mao ang mipas-an sa atong silot, gibuhian na kita gikan sa maong tunglo. Dalaygon ang Dios! Dili na tinunglo, ug makahimo na kita sa pagkalipay tungod kay karon *gipanalanginan* na kita ”uban sa matag espirituhanong panalangin diha sa langitnong mga dapit diha kang Cristo” (Efeso 1:3).

Sibo Sa Kasulatan Nga Espirituhanong Pakiggubat
Scriptural Spiritual Warfare

Ato nang nahisgotan ang tanang modernong patuo-tuo mahitungod sa espirituhanong pakiggubat. Apan aduna bay porma sa espirituhanong pakiggubat nga nahisibo sa Kasu latan? Oo, ug mao kana karon ang atong tutukan.

Malagmit ang unang butang nga kinahanglan natong mahibaw-an mahitungod sa es pirituhanong pakiggubat mao nga kinahanglan dili kana maoy mahimong sentro sa ato nga Cristohanong kinabuhi .Kinahanglan si Cristo maoy atong sentro, aron mosunod ug motuman Kaniya, samtang nagpadayon kita sa pagtubo aron dugang pa nga mahisama Kaniya. Gamay lamang nga porsento sa mga sulat diha sa Bag-ong Kasulatan ang nagha tag ug pagtagad mahitungod sa hisgotanan sa espirituhanong pakiggubat, nga nagpaila kanato nga kini gamay lamang nga butang nga angay tutukan diha sa Cristohanong ki nabuhi.

Ang ika-duhang butang nga angay natong masayran mahitungod sa espirituhanong pa kiggubat mao nga ang Biblia naghisgot mahitungod niini aron kita masayod. Wala na ki ta magkinahanglan ug lain pang tawo nga adunay espiritu sa pagmatikod (o kaha magwawali nga nag-angkon nga siya adunay pinasahi nga pag-ila) sa mga “halawom nga mga butang ni satanas”. Ang pakiggubat nga espirituhanon nga subay sa Biblia sayon ra. Ang mga plano ni satanas gipadayag na diha sa Kasulatan. Ang atong mga responsibi lidad tul-id kaayo nga gikalatid nang daan. Sa dihang ikaw nakahibalo ug mituo sa gisulti sa Dios, siguradong makadaog ka gayod sa espirituhanong pakiggubat.

Balik Sa Sinugdanan
Back To The Beginning

Mobalik kita didto sa libro sa Genesis, diin kita unang naka-ila sa yawa. Sa unang pipila ka mga kapitulo sa maong libro, si satanas mipakita nga ang porma serpente. Kon adunay pagduha-duha nga kining serpenteha mao ang yawa, ang Gipadayag 20:2 maoy mag wala sa maong pagduha-duha: “Ug iyang gikuptan ang dragon, *nga mao ang karaan nga serpente,* nga mao ang yawa ug satanas”.

Ang Genesis 3:1 nagsulti kanato, “Ang serpente maoy pinakamaalamon kaysa bisan unsang mga mananap sa palibot nga binuhat sa Dios”. Kon maghuna-huna ka ug unsa ka maalamon ang ubang mga binuhat sa Dios samtang sila naningkamot aron mabuhi ug makakaon, imong mahuna-huna kon unsa gayod ka labaw nga maalamon si satanas. Sa laing bahin dili usab sama ka maalamon sa Dios si satanas kay ang nakahibalo man sa tanan ug maalamon sa tanan, ug dili usab nato huna-hunaon nga kita bintaha ug pangutok samtang nakiglayog kita kang satanas. Si Jesus nagsugo kanato nga kita ”magmaalamon sama sa *serpente”* (Matthew 10:16). Si Pablo

nag-angkon nga dili siya ignorante sa mga plano ni satanas (2 Corinto 2:11) ug nga kita nagbaton sa "panghuna-huna ni Cristo" (1 Cor.2:16).

Si satanas mipalupad sa iyang unang nagkalayo nga pana pinaagi sa pagpangutana kang Eva mahitungod sa gisulti sa Dios. Ang tubag ni Eva maoy nagpadayag kon aduna ba siyay kahigayonan nga matintal ni satanas sa pagsupak sa Dios. *Si satanas walay bi san gamay na lamang nga kahigayonan sa paglimbong kanila nga nagtuo ug misugot sa gisulti sa Dios, mao kana ngano nga ang iyang kinatibuk-ang pamaagi sa pagpang limbong nagtuyok-tuyok ra diha sa mga panghuna-huna nga kasupak sa pulong sa Dios.*

Si satanas nangutana kaniya, "nagsulti ba gayod ang Dios kaninyo nga "dili kamo makakaon gikan sa bisan unsang kahoy diha sa tanaman?" (Gen.3:1). Daw mora gayod ug tunada sa pangutana sa usa ka inosenti ug walay hibangkaagan nga tigpangutana, apan si satanas gayod nakasayod na sa iyang tumong.

Si Eva mitubag, "gikan sa mga bunga sa mga kahoy nga anaa sa palibot sa harden ma himo kami nga mokaon; apan ang bunga nga naggikan sa kahoy nga anaa sa tunga sa harden, ang Dios miingon, "ayaw kamog kaon gikan niana o kaha hikapon ninyo kini kay mamatay gayod kamo" (Gen.3:2-3).

Si Eva hapit gayod makahimo niadto nga sakto. Ang tinuod mao nga ang Dios wala ga yod magdili kanila nga *mohikap* sa kahoy sa kahibalo mahitungod sa maayo ug daotan, kondili gidid-an lamang sila sa pagkaon sa bunga niini.

Sa klaro gayod, nakahibalo si Eva sa kamatuoran ug makahimo siya sa pag-ila sa bakak ni satanas labi na sa iyang tubag: "dili gayod kamo mamatay!" (Genesis 3:4). Kana sa klaro, maoy usa ka pagsupak sa gisulti sa Dios, ug dili gayod angayan nga si Eva motuo niana. Busa si satanas nagbutang ug tam-is nga palaman sa iyang bakak pinaagi sa pipila ka kamatuoran, nga maoy iyang gibuhat kanunay, aron pagbuhat niini nga sayon rang tunlon. Siya mipadayon: "nasayod man gud ang Dios nga sa adlaw nga kamo mokaon gikan niana, ang inyong mga mata maabli, ug mahimo kamong sama sa Dios, nga makahibalo unsay maayo ug daotan" (Genesis 3:5).

Si satanas sa klaro nagsultig tulo ka mga butang tinuod homan siya mamakak. Naka sayod kita nga homan mokaon si Adan ug Eva sa gidili nga prutas, ang ilang mga mata *naabli* (Gen.3:7) sumala sa gisulti ni satanas. Dugang pa, ang Dios miingon sa unahan nga ang tawo *nahimo* nang pariha sa Dios ug *makahimo* na siya sa paghibalo kon unsay maayo ug daotan (Gen.3:22). Timan-i kini: *isagol kanunay ni satanas ang kamatuoran ngadto sa sayop aron pag-ilad sa mga tawo.*

Angay usab masayran nga si satanas nagsaway sa kinaiya sa Dios. Ang Dios dili gusto nga kaonon ni Adan ug Eva ang gidili nga prutas alang sa ilang kaugalingong kaayuhan ug kalipay, apan si satanas naghimo niini nga daw kon paminawon morag ang Dios nag pugong sa usa ka butang nga maayo alang kanila. Ang kadaghanan sa mga bakak ni satanas nagsaway sa pamatasan, pagbuot ug motibo sa Dios.

Sa wala dahoma, ang unang magtiayon sa yuta misalikway sa kamatuoran aron tuo han ang bakak, ug sila nag-antos sa linugdangan niini. Apan hibaw-a ang mga moder nong elemento sa espirituhanong pakiggubat diha sa ilang sugilanon: ang bugtong hina giban ni satanas mao ang bakak nga sinagolan ug kamatuoran. Ang tawo nag-atubang ug pagpili kon adto ba sila motuo sa gisulti sa Dios o adto ba sila motuo sa gisulti ni satanas. Ang pagtuo sa kamatuoran mao unta ang ilang "taming sa pagtuo", apan wala nila kini gamita.

Ang Espirituhanong Pakiggubat Ni Jesus
Jesus' Spiritual Warfare

Samtang atong basahon ang panagharong ni Jesus ug satanas sa panahon nga gitintal si Jesus didto sa kamingawan, ato dayon makit-an nga si satanas wala mag-ilis sa iyang mga pamaagi liboan ka tuig na ang milabay. Ang iyang pamaagi sa pag-atake mao ang pagpanghimakak sa gisulti sa Dios, ingon nga siya nasayod nga ang iyang bugtong paagi sa pagpildi sa kaaway mao pagbugnaw sa sa tawo gikan sa pagtuo o pagsunod sa kamatu
ran. *Ang pulong sa Dios mao gayod ang sentro sa panaggubat.* Si satanas mobuno sa iyang mga bakak ug si Jesus nagpakgang niini pinaagi sa kamatuoran. Si Jesus mituo ug misunod sa gisulti sa Dios. Mao kana ang Biblikal nga espirituhanong pakiggubat.

Si Jesus miatubang sa sitwasyon nga sama kang Eva, Adan, ug sa uban kanato. Siya nagkinahanglan nga modisisyon kon Siya maminaw ba sa Dios o kang satanas. Si Jesus nakig-away gayod sa Iyang espirituhanong pakiggubat uban sa "espada sa Espiritu", nga mao ang pulong sa Dios. Atong tan-awon kon unsa ang atong makat-onan gikan sa espi rituhanong pakiggubat batok kang satanas.

Sa pag-ihap pag-usab sa ika-duhang tentasyon ni Jesus si Mateo misugilon kanato:

> Ug unya ang yawa midala Kaniya ngadto sa Balaang Syudad; ug si Jesus iyang gipabarog sa pinakataas nga bahin sa templo, ug giingnan niya si Je sus, "kon ikaw Anak sa Dios lukso ngadto sa ubos; kay nahisulat na, nga Siya magsugo sa Iyang mga anghel alang kanimo; ug sapnayon ka nila sa ilang mga kamot aron dili maigo sa mga bato ang imong mga tiil". Ug si Jesus miingon kaniya, "sa laing bahin gisulat usab", ug ayaw pag-ibutang sa pag sulay ang imong Dios" (Mateo 4:5-7).

Dinhi niini ang sentro nga hisgotanan mao ang gisulti sa Dios. Si satanas nangutlo gikan sa ika-kasiyaman nga kapitulo sa Salmo, apan iya kining gilubag aron nga mahimo kining daw adunay nindot nga ipasabot bisan kon wala kini sa sakto nga katuyuan sa Dios.

Si Jesus mitubag pinaagi sa pagkutlo ug Kasulatan nga maoy magdalag pagkapatas sa pagsabot sa saad sa Dios alang sa pagpanalipod nga makita diha sa Salmo 91. Ang Dios manalipod gayod kanato, apan dili sa panahon nga kita nagbinuang, "aron sulayan lamang Siya", nga maoy akong nakita usab nga pagpasabot bisan diha sa komentaryo nga nakita nako diha sa akong Biblia.

Ang pagpangtuis sa Kasulatan maoy usa sa mga pinakanaandang taktika ni satanas diha sa espirituhanong pakiggubat, ug ang nakapasubo, mao nga siya hilabihan gayod nga nagmalamposon sa paggamit sa maong taktika batok sa daghang Cristohanon nga nakaangay gayod niining kalihokan sa modernong espirituhanong pakiggubat. Ang sa yon nga ehemplo kalabot niining pagpangtuis mao ang paggamit sa Biblikal nga linya sa mga pulong nga "pagpanglumpag sa mga kota" aron pagsuporta sa panghuna-huna nga mahitungod sa pagpanglumpag kono sa espirituhanong mga kota diha sa kahanginan. Sama sa akong gipunting diha sa sayo-sayo nga bahin niini nga hisgotanan, kanang mao nga panultihon kon atong basahon sumala sa plastada niini, wala gayoy kalambigitan mahitungod sa giingong pangpanglumpag sa mga daotang espiritu diha sa kahanginan. Apan ang yawa nahigugma nga

kita maghuna-huna nga gikinahanglan kana, aron kita mag-usik-usik sa atong panahon sa pagsinggit-singgit batok sa mga namunoan ug sa mga gahom diha sa kawanangan.

Diha sa sulat ni Mateo mahitungod sa ika-tulo nga pagtintal kang Jesus atong maba sa,

> Ug gidala na usab Siya sa yawa ngadto sa pinakataas nga bukid, ug gipa kita Kaniya ang tanang gingharian sa tibook kalibotan, ug ang ilang hima ya; ug ang yawa miingon Kaniya, "ang tanan niining mga butanga ihatag ko Kanimo, kon moyukbo ka ug mosimba kanako". Ang si Jesus miingon kaniya, "pahawa satanas! Kay nahisulat na, "simbaha ang Ginoo nga I mong Dios ug Siya lamang ang alagari". (Mateo 4:8-10).

Kini maoy usa ka tentasyon sa pagbaton ug gahom. Kon si Jesus misimba pa kang satanas, ug si satanas pananglit mituman sa iyang saad kang Jesus, maangkon unta ni Jesus ang ika-duha nga katungdanan diha sa gingharian sa kangitngit. Siya naghari na unta ibabaw sa matag-wala maluwas nga mga tawo ug diha sa matag-espiritu nga dao tan, nga magbaton ug kagahom sa tibook kalibotan sama sa nabatunan ni satanas kanhi. Ato nga mabana-bana bisan sa atong mga daotang damgo kon unsa kaha ang nahitabo kon mipahiuyon pa si Jesus sa maong tentasyon.

Masayran pag-usab nga si Jesus misagang sa sugyot ni satanas pinaagi sa nahisulat na nga mga Pulong sa Dios. Sa sulod niadtong tulo ka mga tentasyon, si Jesus nakadaog pi naagi sa pag-ingon, "nahisulat na". Kita usab, kinahanglan nga masayod sa Pulong sa Dios ug motuo niini kon kita gusto nga dili mailad ug mahulog ngadto sa gahong ni satanas. Mao kanay buot ipasabot sa espirituhanong pakiggubat.

Ang Lugar Alang Sa Gubat
The Battle Ground

Sa kasagarang bahin, ang bugtong gahom nga gibatunan ni satanas ug sa iyang mga demonyo mao ang pagtanom ug mga panghuna-huna diha sa kasing-kasing ug huna-huna sa mga tawo (ug kana nga buhat gilimitahan usab sa Dios 1 Corinto 10:13). Uban niana nga panghuna-huna diha sa kaisipan, hatagig pagtagad kining pipila ka panangli tan nga bersikolo:

> Apan si Pedro miingon, "Ananias, ngano nga *gipuno man ni satanas ang imong kasing-kasing aron ikaw mamakak ngadto sa Balaang Espiritu, ug unya tagoan ang pipila sa halin sa yuta?"* (Buhat 5:3).
>
> Ug samtang nanihapon, *ang yawa homan magbutang diha sa kasing-ka sing ni Judas Iscarioti, nga anak ni Simon, nga maoy magbudhi Kani ya...*(Juan 13:2).
>
> Apan ang Balaang Espiritu tin-aw nga nagsulti nga sa kaulahiang mga ad law adunay pipila nga mamimiya sa ilang pagtuo, *nga magahatag ug pag tagad ngadto sa mga limbongang espiritu ug sa mga doktrina sa mga Demonyo*....(1 Timoteo 4:1)

Apan ako nahadlok nga, *sama sa paglimbong sa serpente* kang Eva pinaa gi sa iyang kamaalamon, *ang inyo usab mga huna-huna pahisalaagon* gi kan sa kasayon ug sa pagkaputli sa pag-alagad kang Cristo (2 Corinto 11:3).

Hunonga ang dili pagtinagdanay sa usag-usa, gawas lang kon pinaagi sa pa nag-uyonay alang sa usa ka panahon aron inyong ikagahin ang inyong mga kaugalingon ngadto sa pag-ampo,ug magdulog na usab pagbalik *kay basin unyag tintalon kamo ni satanas* tungod sa inyong kakulang sa pagpugong sa kaugalingon (1 Corinto 7:5).

Tungod niini nga katarongan, kon dili na ako makaagwanta, ako magpada la ug mosusi sa inyong pagtuo, tungod sa kahadlok nga ang *maninintal malagmit nagtintal kaninyo, ug ang among kahago makawang* (1 Tesalo nica 3:5).

...diin sa maong panghitabo *ang Dios niining kalibotana nagbuta sa hu na-huna sa mga wala motuo,* aron dili sila makakita sa kahayag sa ebang helyo sa himaya ni Cristo, nga mao ang hulagway sa Dios (2 Cor. 4:4).

Ug ang dakong dragon gilabay sa ubos, ang karaang serpente nga gitawag ug yawa o satanas *kinsa naglimbong sa tibook kalibotan;* siya gilabay pau bos sa yuta ug ang iyang mga anghel gilabay usab paubos uban kaniya (Gi padayag 12:9)

Iya kamo sa inyong amahan nga mao ang yawa, ug kamo gustong mobuhat sa mga tinguha sa inyong amahan. Kay siya mamumuno sukad pa sa sinug danan, ug *wala magbarog diha sa kamatuoran, kay walay kamatuoran diha kaniya. Kon siya magsultig bakak, nagsulti siya gikan sa iyang kina-iya; kay siya bakakon man ug amahan sa mga bakak* (Juan 8:44).

Kini nga mga bersikolo ug ang uban pa naghimo nga klaro nga ang unang lugar alang sa pakiggubat diha sa Biblikal nga espirituhanong pakiggubat mao ang atong kasing-ka sing ug huna-huna. Si satanas moataki pinaagi sa mga panghuna-huna—mga daotang sugyot, mga sayop nga pangisip, sayop nga mga pilosopiya, mga tentasyon, mga nagka lain-laing mga bakak ug uban pa. Ang atong paagi sa pagdepensa mao ang paghibalo, pagtuo ug pagbuhat pinasikad sa Pulong sa Dios.

Mahinungdanon gayod kaayo nga imong masabtan nga ang matag-huna-huna nga imong gihuna-huna dili tanan gayod naggikan sa kinasuloran sa imong kaugalingon. Si satanas daghag mamumulong nga nagtabang kaniya sa pagtanom sa mga panghuna-huna diha sa pangisip sa mga tawo. Siya nagtrabaho aron pagpatakod kanato pinaagi sa mga papel nga gisulatan sa mga balita, mga libro, telebisyon, mga basahon, radyo, o pi naagi sa atong mga higala ug mga silingan, ug bisan gani pinaagi sa mga magwawali. Bisan gani si apostol Pedro gigamit usab ni satanas aron mosulti alang kaniya, nga miingon ngadto kang Jesus nga dili pagbuot sa Dios nga Siya mamatay Mateo 16:23).

Apan si satanas ug ang daotang mga espiritu nagtrabaho derikta gayod sa huna-huna sa matag tawo, bisan walay tawo nga nagpataliwala niini, ug ang tanang Cristohanon di ha sa kasagarang panahon namatngon sa ilang kaugalingon nga nailalom sa pag-atake.
Diha niana nagsugod ang pakiggubat.

Nahinomduman nako ang usa ka Cristohanong babaye nga miduol kanako usa niana ka higayon aron pagkompisal sa usa ka paroblema.Miingon siya nga sa panahon nga si ya mag-ampo,iyang masinati nga adunay mga mabugalbugalon nga mga panghunahuna nga mosamok usab sa iyang hunahuna.Usa siya sa mga sensirong babaye sulod sa simba han nga akong gipamuhatan niadtong panahona,apan bisan niana naproblema gayod si ya mahitungod niining mga panghunahunaa nga mohasol kaniya.

Akong gipasabot kaniya nga ang maong mga panghuna-huna wala maggikan diha sa iyang kinasuloran, kon dili bunga kadto sa pag-atake ni satanas kaniya, tungod kay gus to ni satanas nga mawala ang iyang pagkamahingampoon. Miingon siya kanako nga mi hunong na siya sa pag-ampo matag-adlaw kay basin unyag mobalik napod kadtong ma ong mga huna-huna kon mag-ampo siya. Nilampos gayod si satanas.

Busa ako misulti kaniya nga mag-ampo siya pag-usab, ug kon mobalik kadtong maong mga panghuna-huna sa dihang mag-ampo na usab siya, iya lamang kining babagan uban sa kamatuoran gikan sa Pulong sa Dios. Kon dunay panghuna-huna nga moabot kaniya nga nag-ingon nga "si Jesus------", kinahanglan moingon siya, "Dili, si Jesus mao gayod ang langitnong Anak sa Dios". Kon adunay panghuna-huna nga moabot nga adu nay sagol nga pagpanamastamas, kinahanglan iya kining pulihan uban sa panghuna-huna nga nag dayeg kang Ginoong Jesus, ug uban pa.

Ako usab nagsulti kaniya nga pinaagi sa pagkahadlok nga basin makahuna-huna na usab siyag sayop, iya lamang nga giimbitar sila pagbalik, kay ang pagkahadlok maoy nabali nga pagtuo—ug ang nabali nga pagtuo maoy pagtuo nga iya sa yawa. Kon aduna kitay gihuna-huna nga dili maayo ato kining pakigbatokan pinaagi sa paghuna-huna ug maayo.

Pananglit, kon ako moingon nga huna-hunaa ang imong tuo nga kamot. Ayaw kana tu mana. Ang pinaka-paagi aron dili ka makahuna-huna sa imong tuo nga kamot mao ang paghuna-huna hinoon ug laing huna-hunaon sama sa imong sapatos. Sa dihang naana ang imong huna-huna sa imong sapatos, wala kana maghuna-huna sa imong kamot.

Akong gidasig ang maong babaye nga "dili siya mahadlok", sama sa gisugo sa Biblia kanato. Ug kon pananglit makamatikod siyag panghuna-huna nga kasupak sa pulong sa Dios, iya kining ilisan nianang dili kasupak sa pulong sa Dios.

Ug ako nagmalipayon nga iyang gituman ang akong sugyot, ug, bisan giatake pa siya sa dugang pang pipila ka mga panahon nga siya mag-ampo, nakaangkon gihapon siya sa kompleto nga kadaugan ibabaw sa iyang problema. Siya nakadaog sa Biblikal nga espiri tuhanong pakiggubat.

Ug nakapadani usab sa akong pagtagad ang pagka-diskobre, sa dihang nagbuhat ako ug pagsusi sa ubang kaiglesiahan, nga ang ilang problema managsama ra. Sa kasagaran, sobra sa katunga sa mga Cristohanon nga akong gisusi nagpaila nga adunay usa ka pa nahon o lain pa, nakasinati usab sila nga adunay mga mabugal-bugalong panghuna-huna nga mihasol kanila samtang sila nag-ampo. Dili gayod diay kaayo orig si satanas.

"Pag-amping Sa Imong Madunggan"

"Be Carefrul What You Listen To"

Dili nato mapahunong si satanas ug ang mga daotang espiritu sa ilang pag-atake sa atong huna-huna, apan dili nato tugotan nga ang *ilang* huna-huna mahimong *atong* huna-huna. Kana mao nga dili kita mosulay sa pagpabilin diha sa mga panghuna-huna ug mga sugyot nga iya sa demonyo, nga magtugot na hinoon kanila nga mopuyo nganhi kanato. Sama sa gisulti, "dili nimo mapugngan ang langgam nga maglupad-lupad sa iba baw sa imong ulo, apan imo silang mapugngan nga maghimog salag sa imong buhok."

Agig dugang, kinahanglan mag-amping kita nga dili nato ipailalom ang atong panghu na-huna ngadto sa mga dili Diosnon nga mga mananakod kon kini ilalom gayod sa atong pagbuot. Kon kita molingkod atubangan sa telebisyon sulod sa usa ka oras, o kaha magbasa kita ug pamantalaan, daw sama ra nga giablihan nato ang atong kaugalingon aron matakdan sa mga panghuna-huna nga malagmit iya ni satanas. Diha-diha, homan makasugilon si Jesus sa sambingay mahitungod sa magpupugas ug sa klase-klaseng yuta, si Jesus nagpasidaan nga, "pag-amping sa inyong madunggan" (Marcos 4:24). Si Jesus nasayod sa makaguba nga epekto sa pagpaminawg mga bakak, tungod kay kini pagtugot kang satanas nga motanom sa iyang mga "iso" nganhi sa atong kasing-kasing ug huna-huna. Ang maong mga liso malagmit motubo ug mahimong "tunok ug mga sampinit" nga sa katapusan motuok sa Pulong sa Dios diha sa atong mga kinabu hi (Marcos 4:7,18-19).

Si Pedro Diha Sa Espirituhanong Pakiggubat

Peter On Spiritual Warfare

Si apostol Pedro nakasabot sa tinuod, ug Biblikal nga espirituhanong pakiggubat. Wala gayod niya sugoa ang mga Cristohanon diha sa iyang mga sinulat nga mang lumpag ug mga panggamhanan ug mga gahom diha sa mga syudad. Siya hinoon mii ngon nga suklan ang pag-atake ni satanas diha sa ilang personal nga kinabuhi, ug sa tuk ma gayod iya silang gisultihan kon unsaon nila pagsukol:

> Pagmabinantayon diha sa inyong espiritu, pagmaabtik. Kay ang inyong kaaway nga mao ang yawa, naglibotbot ug nagngulob nga samag liyon nga nangitag tukbonon. Apan sukli siya, ug paglig-on sa inyong pagtuo, uban ang pagkasayod nga ang mao ra nga pag-antos nahoman gayod sa inyong mga kaigsoonan nga ania sa kalibotan (1 Pedro 5:8-9).

Unang masayran nga si Pedro nagpaila nga kita anaa sa pagdepensa, dili pag-atake. Si satanas mao ang naglibot –libot, dili kita. Siya maoy nangita kanato; wala kita mangita kaniya. Ang atong trabaho dili ang pag-atake kondili ang pagsukol.

Ika-duha, masayran nga si satanas, sama sa liyon, nangitag *tukbonon.* Unsaon man nga posibling matukob niya ang mga Cristohanon? Ang gipasabot ba ni Pedro mao nga si satanas literal gayod nga mokaon sa unod sa lawas sa mga Cristohanon sama sa liyon? Klaro gayod nga dili. Ang bugtong timaan nga ang usa ka Cristohanon natukob ni sata nas mao nga kon siya nailad ni satanas ug napatuo sa bakak nga maoy makaguba sa I yang pagtuo.

Ika-tulo, masayran nga si Pedro nagsulti kanato sa pagsukol sa yawa pinaagi sa atong pagtuo. Ang atong pakigbugno dili usa ka away sa unod, dili nato mahimong awayon si satanas pinaagi sa pagsuntok-suntok diha sa hangin. Siya moatake kanato pinaagi sa mga bakak, ug atong suklan ang maong mga bakak pinaagi sa pagbarog nga malig-on diha sa pagtuo sa mga pulong sa Dios. Sa makausa pa, mao kana ang espirituhanong pakiggubat nga nahisibo sa Kasulatan.

Ang mga Cristohanon nga gipahinungdan ni Pedro sa iyang sinulat nag-antos niad tong tungora sa grabe nga mga paglutos, ug busa gitintal sa pagwala sa ilang pagtuo kang Cristo. Kasagaran gayod, kon anaa kita sa mga malisod nga kahimtang, si satanas usab mo-atake uban sa iyang mga pagduha-duha ug mga bakak. Mao kana ang panahon nga kita mobarog nga malig-on diha sa pagtuo. Mao kana ang gitawag nga "daotang adlaw" nga mahitungod niini si Pablo nagsulat nga gikinahanglan nato ang "pagsul-ob sa tibook armadora sa Dios", aron makahimo kita sa *pagbarog nga malig-on* batok sa mga plano sa yawa (Efeso 6:11).

Si Santiago Diha Sa Espirituhanong Pakiggubat
James On Spiritual Warfare

Si apostol Santiago naghisgot usab ug pipila ka mga butang mahitungod sa espirituha nong pakiggubat diha sa iyang sinulat. Nagsulti ba siya ngadto sa mga Cristohanon nga ang ilang mga pag-ampo maoy magtakda sa resulta sa mga gubat sa mga anghel? Wala. Iya ba silang gisultihan nga lumpagon ang espiritu sa kaulag, pagka-walay kalooy, ug pagkapalahubog diha sa ilang mga syudad? Wala. Iya ba silang gisultihan nga ilang estudyohan ang kaagi sa ilang syudad aron ilang maklaro kon unsang espirituha ang anaa na diha sukad pa sa sinugdan? Wala.

Si Santiago nagtuo sa espirituhanong pakiggubat nga subay sa Kasulatan, busa siya mi sulat:

> Busa panugyan ngadto sa Dios. Sukli ang yawa ug siya mopahilayo gikan kanimo (Santiago 4:7).

Sa makausa pa, masayran nga ang Cristohanong anaa gayod sa depensa—kita mosu kol, dili moatake. Kon ato kining buhaton, si Santiago nagsaad kanato nga si satanas molayas. Wala siyay katarongan nga mopabilin diha sa usa ka Cristohanon nga dili madani pagtuo sa iyang mga bakak, o kaha mosunod sa iyang mga sugyot, o kaha magpadala sa iyang mga tentasyon.

Masayran usab nga si Santiago una nga nagasugo kanato sa pagpanugyan ngadto sa Dios. Kita makapanugyan ngadto sa Dios pinaagi sa pagtugyan nato ngadto sa Iyang mga pulong. Ang atong pagsukol ngadto kang satanas giapilidohan ug pagtugyan ngadto sa Pulong sa Dios.

Si Juan Diha Sa Espirituhanong Pakiggubat
John On Spiritual Warfare

Si apostol Juan nagsulat usab mahitungod sa espirituhanong pakiggubat diha sa iyang sinulat. Iya ba kitang gisultihan nga moadto sa mga taas nga dapit aron lamang sa paglumpag sa kota sa yawa? Wala. Iya ba kitang gisutihan kon unsaon sa pagpalayas sa espiritu sa kasuko pagawas sa Cristohanon nga usahay masuko? Wala.

Kondili, si Juan, sama kang Pedro ug Santiago, nagtuo lamang sa Biblikal, nga espirituhanong pakiggubat, ug busa ang iyang mga sugo parihas ra:

> Mga hinigugma, ayaw tuohi ang matag-espiritu, kondili sulayi ang mga espiritu aron makita kon iya ba kini sa Dios; kay daghang mga mini nga propeta ang anaa na sa kalibotan. Pinaagi niini mailhan ninyo ang espiritu sa Dios: ang matag espiritu nga nisugid nga si Jesus mianhi sa kalibotan diha sa unod gikan sa Dios; ug ang matag-espiritu nga wala magsugid kang Jesus dili gikan sa Dios; ug ang matag-espiritu nga nagsugid nga si Jesus dili gikan sa Dios, dili iya sa Dios; ug mao kini ang espiritu sa anti-Cristo, nga inyong nadungog nga moabotay, ug karon ania na sa kalibotan. Kamo mga anak iya sa Dios, ug inyo na silang gibuntog; tungod kay dako Siya nga anaa kaninyo kaysa kaniya nga anaa sa kalibotan; Sila gikan sa kalibotan; busa sila nanultig sama gayod sa kalibotan, ug ang kalibotan naminaw kanila. Kita gikan sa Dios; siya nga nakasayod sa Dios maminaw kanato; siya nga dili gikan sa Dios dili gayod maminaw kanato. Pinaagi niini atong masayran ang espiritu sa kamatuoran ug ang espiritu sa pagka sayop (1 Juan 4:1-6).

Masayran nga ang kinatibuk-ang paghisgot ni Juan dinhi niini nga bersikolo nagtu yok-tuyok diha sa mga bakak ni satanas ug kamatuoran sa Dios. Gikinahanglan nga ato unang sulayan ang matag-espiritu, aron pagtan-aw kon sila gikan ba sa Dios ug ang pag sulay gikinahanglan nakasukad diha sa kamatuoran. Ang mga daotang espiritu dili mo angkon nga si Jesu-Cristo mianhi diha sa unod. Mga bakakon sila.

Si Juan nagsulti usab kanato nga ato nang napildi ang mga daotang espiritu. Kana mao, nga tungod kay kita mga molupyo naman sa gingharian sa kahayag, dili na kita ila lom sa ilang pagmando. Ang usa nga dako gayod, nga mao si Jesus, nagpuyo na diri sa sulod nato. Ang mga tawo nga gipuy-an ug Cristo sa sulod nila kinahanglan dili mahad lok sa mga demonyo.

Si Juan usab nag-ingon nga ang kalibotan naminaw sa mga daotang espiritu, nga nag paila nga ang maong mga espiritu mosulti diay. Nasayran nato nga wala sila mosulti di ha sa paagi nga madungog sa dalunggan, kondili nagtanom silag mga bakak diha sa huna-huna sa mga tawo.

Ingon nga mga sumusunod ni Cristo, kinahanglan dili kita mamati sa mga bakak sa mga daotang espiritu, ug si Juan naghisgot nga sila nga nakaila sa Dios maminaw gayod kanato, kay ania man kanato ang kamatuoran; nagbaton kita sa mga Pulong sa Dios.

Sa makausa pa, masayran nga ang estratiheya ni satanas mao ang pagdani sa mga tawo sa pagtuo sa iyang mga bakak. Si satanas dili makapildi kanato kon kita nakahibalo lamang ug nagtuo sa kamatuoran. Ingon gayod niana ang espirituhanong pakiggubat.

Ang Pagtuo Mao Ang Yawi

Faith Is The Key

Ang pagkasayod sa Pulong sa Dios dili paigo aron makadaog sa espirituhanong pakig gubat. Ang yawi mao ang *tinuod nga pagtuo* sa gisulti sa Dios. Tinuod gayod kini diha sa pagsukol sa yawa ug bisan gani sa pagpalayas sa mga demonyo. Pananglitan, tun-i pag-ayo ang ehemplo nga ato nang nasusi ug nalabyan, sa dihang si Jesus naghatag sa Iyang mga disipolo ug “kagahom batok sa mga hugaw nga espiritu, aron pagpalayas kanila” (Mateo 10:1. Atong

makita sila, diha sa unahang pito ka kapitulo, nga wala gayod makahimo sa pagpalayas sa usa ka demonyo pagawas sa usa ka patulon nga batang lalake. Sa dihang nasayran ni Jesus ang ilang kapakyasan, Siya naguol:

> "O mga walay *pagtuo* ug sukwahi nga kaliwatan, hangtod kanus-a man nga Ako magkuyog-kuyog kaninyo? Hangtod kanus-a ba ako magpas-an kaninyo? (Mateo 17:17).

Si Jesus naguol tungod sa ilang pagka-dili matinuohon. Dugang pa, sa dihang ang Iyang mga disipolo nangutanan Kaniya pagkataod-aod kon ngano nga wala sila molam pos sa pagpalayas sa demonyo, si Jesus mitubag, "tungod kana sa kagamay sa inyong pagtuo" (Mateo 17:20). Diha makita nato nga ang ilang kagahom sa pagpalayas sa demonyo wala gayod motrabaho kon mabuwag sa ilang pagtuo.

Ang atong kalampusan sa pagpalayas sa demonyo ug pagsukol sa yawa nagdepende sa atong pagtuo sa pulong sa Dios. Kon tinuod gayod kitang nagtuo sa gisulti sa Dios, nan mosulti kita sama niana ug molihok sama niana.Ang mga iro magukod sa mga tawo nga modagan palayo kanila,ug sama ra usab kana sa yawa.Kon modagan ka ang yawa mogu kod kanimo.Kon mobarog ka nga malig-on diha sa imong pagtuo,ang yawa mokalagiw gi
kan kanimo(Santiago 4:7).

Dili gayod kaduha-duhaan nga ang kakulang sa pagtuo sa mga apostoles klaro kaayo ngadto kang bisan kinsa nga naniid, samtang sila misulay, apan napakyas, sa pagpahiga was sa maong batang lalake gikan sa demonyo. Kon ang maong demonyo nagpakita pa ug parihas nga talan-awon ngadto sa mga disipolo sama sa gibuhat niini sa atubangan ni Jesus, diin "gipakirig" niini ang bata nga natumba sa yuta (Lucas 9:42) ug gipabula pa gayod ang baba niini (Marcos 9:20) posibli kaayo nga ang pagtuo sa mga disipolo mahi mo nang kahadlok. Malagmit sila maparalisado tungod sa ilang nakita.

Ang usa nga adunay pagtuo, dili gayod matarog tungod sa iyang nakita, kondili matan dog lamang sa gisulti sa Dios. "Naglakaw kita pinaagi sa pagtuo, *ug dili pinaagi sa atong makita"* (2 Corinto 5:7). Ang Dios dili gayod magbakak (Tito 1:2), ug busa kon ang mga panghitabo nga atong nasinati daw sukwahi gikan sa gisulti sa Dios, gikina hanglan gihapon nga magpabilin kitang lig-on nga mobarog diha sa pagtuo.

Masayran nga si Jesus nagpahigawas sa maong batang lalake sulod lamang sa pipila ka segundo. Iya kadtong gibuhat pinaagi sa pagtuo. Wala na Siya mag-usik sa Iyang panahon aron maghimo pa ug "panagtigum alang sa pagpahigawas". Kadtong adunay pagtuo sa hinatag nga otoridad sa Dios ngadto kanila wala na magkinahanglan ug dag hang oras aron sa pagpalayas sa usa lamang ka demonyo.

Dugang pa niana, walay nahisulat diha nga si Jesus nagsinggit-singgit diha sa usa ka demonyo. Kadtong dunay pagtuo wala na magkinahanglan nga mosinggit. Wala usab magbalik-balik si Jesus ug sugo sa demonyo nga mogawas. Isa lamang ka sugo paigo na. Ang ika-duhang pagsugo malagmit maoy pag-angkon sa pagduha-duha.

Agig Pahamubo

In Summary

Ang ministro nga nanghimog tinun-an nagtudlo, pinaagi sa iyang ehemplo ug uban sa iyang mga pulong, mahitungod sa Biblikal nga espirituhanong pakiggubat, aron nga ang iyang mga disipolo makahimo sa pagbarog nga malig-on batok sa mga plano ni satanas ug sila maglakaw diha sa pagka-masinulondon ngadto sa mga sugo ni Cristo. Wala gayod siya mangulo sa iyang mga disipolo sa pagsunod sa "hangin sa doktrina" niining panahona nga nagtuboy sa dili Biblikal nga mga pamaagi sa espirituhanong pakiggubat, kay nahibalo man siya nga ang nagbuhat sa maong mga pamaagi nakasentro sa sayop nga pamaagi ug sa klaro gayod nalimbongan ni satanas, nga maoy ilang giingon nga ilang napildi sa dihang ilang gipakig-awayan.

KAPITULO TRENTA-DUHA

CHAPTER THIRTY TWO

Ang Pagkapiniyalan

Stewardship

Sa nag-unang kapitulo mahitungod sa Wali ni Jesus didto sa Bungtod, atong gitun-an ang pipila ka mga pulong nga gisulti ni Jesus ngadto sa Iyang mga tinun-an mahitu ngod sa pagkapiniyalan. Iya silang gisultihan nga dili magtigom ug mga bahandi dinhi sa kalibotan, kondili didto hinoon sa langit. Iyang gitudlo, dili lamang ang kabuang niad tong naghago alang sa lumalabay nga mga bahandi, kondili bisan gani ang kangitngit nga anaa sa ilang mga kasing-kasing (Mateo 6:19-24).

Ang kwarta maoy tinuod nga dios niadtong mga nagtigom ug yutan-ong mga bahandi, tungod kay nag-alagad sila niini ug kini usab maoy nagmando sa ilang mga kinabuhi. Si Jesus mismo nagdeklarar nga imposibli gayod ang pagpangalagad sa Dios ug sa kwarta, nga klaro kaayong nagpaila nga kon ang Dios maoy tinuod nato nga Agalon, nan Agalon usab Siya sa atong kwarta. *Ang kwarta labaw sa tanan, nakigkompitensya sa Dios alang sa mga kasing-kasing sa katawhan.* Kana dili kaduha-duhaan ngano nga si Cristo nagtudlo nga kita dili gayod mahimong Iyang disipolo hangtod nga atong buhian ang tanan nga atong naangkon (Lucas 14:33). Ang mga disipolo ni Cristo wala gayoy gipanag-iyahan. Sila mga piniyalan lamang kon unsay Iya sa Dios, ug gusto sa Dios nga buhaton ang mga butang uban sa *Iyang* kwarta sa paagi nga makapakita sa *Iyang* batasan ug ma kapalapad sa *Iyang* gingharian.

Si Jesus daghan ug gikasulti mahitungod sa pagka-piniyalan, apan daw ang Iyang mga pulong wala tagda niadtong mga nag-angkon nga Iyang mga sumusunod. Ang pinakaila do nga pagsupak mao ang pagpanglubag sa Kasulatan aron pag-imbento sa modernong "doktrina sa pag-uswag" diha sa daghang porma niini, nga minaro ug walay uwaw. Ang Ministro nga nanghimog tinun-an, sa laing bahin, nagtinguha sa pagtudlo sa mga tawo nga motuman sa tanan nga mga gisugo ni Cristo. Busa siya magtudlo gayod, pinaagi sa iyang pagka-ehemplo ug sa iyang mga sinultihan, mahitungod niining *Biblikal* nga pag kapiniyalan.

Atong tun-an kon unsa ang gitudlo sa Kasulatan mahitungod niining pagka-piniyalan, ug sa samang panahon, ato usab ibutyag ang pipila sa mga kasagarang ehemplo sa peke nga pagtulon-an mahitungod sa pag-uswag. Kini mahimong usa gayod ka sagol-sagol nga pagtuon. Nagsulat ako ug usa ka libro mahitungod niini nga hisgotanan nga mahi mong sa eninglis diha sa among website nga (shepherdserve.org). Makita kana ilalom sa ulohan nga "Biblical Topics" diha sa ika-duhang ulohan nga "Jesus and Money".

Ang Maghahatag Sa Panginahanglan

The Supplier Of Needs

Sa pagsugod diha sa usa ka positibong sulat, atong mahinumdoman nga si Pablo, ila lom sa pagdasig sa Balaan nga Espiritu, nagsulat nga, "ang Dios makahatag sa inyong mga panginahanglan sumala sa kadato sa Iyang himaya diha kang Cristo Jesus" (Filipos 4:19). Kanang maong nailhan na kaayo nga saad, kanunay na nga gikutlo ug giangkon sa mga Cristohanon. Apan unsa man ang konteksto o plastada niana? Samtang kita magba
sa pinasikad sa konstekto o plastada, atong madiskobrehan dayon ang rason ngano nga si Pablo adunay may dakong kompyansa nga ang Dios mohatag sa mga gikinahanglan sa mga magtutuo nga taga-Filipos:

> Sa dili mominos, kamo nagbuhat gayod ug maayo diha sa *pagpakig-ambit kanako diha sa akong mga pag-antos*. Ug kamo mismo nasayod, mga taga-Filipos, nga unang pagsangyaw sa ebanghelyo, homan ako mibiya sa Macedonia, wala gayoy iglesia nga mipaambit kanako pinaagi sa paghatag ug sa pagdawat gawas kaninyo lamang; kay bisan gani didto sa Tesalonica *nagpa dala man kamo ug gasa nga alang sa akong mga panginahang lan, sobra pa sa makausa.* Dili tungod kay akong gipangita ang mga gasa mismo, kon dili akong gipangita ang ginansya nga nagtubo diha sa inyong mga panudlanan. Apan akong nadawat ang matag-butang nga puno gayod, ug nakabaton ug sobra-sobra pa; ako nasaktuhan gayod sa pagsupla gar *,nga nagdawat gikan kang Epaprodito sa inyong mga gipadala,* nga nagsilbing kahumot diha sa akong pagpanimhot, ug usa ka angay dawaton nga halad, nga makapahimuot gayod pag-ayo sa Dios. Ug ang akong Dios makahatag sa tanan ninyong mga gikinahanglan pinasikad sa Iyang kada to sa himaya diha kang Cristo Jesus (Filipos 4:14-19).

Si Pablo nakasiguro gayod nga si Jesus magahatag sa mga gikinahanglan sa mga taga-Filipos tungod kay ilang natagbo ang kondisyon ni Jesus: gipangita nila pag-una ang gingharian sa Dios, nga gipamatud-an sa ilang halad nga mga gasa ngadto kang Pablo aron nga

makapadayon siya sa pagtanom ug mga kaiglesiahan. Himondomi nga sa Iyang Wali didto sa Bukid, si Jesus miingon,

> Kay ang inyong Amahan nga langitnon nakahibalo nga nagkinahanglan kamo niining mga butanga. Apan unaha ninyo pagpangita ang Iyang ging harian ug pagkamatarong; ug ang tanan niining mga butanga igadugang ra diha kaninyo (Mateo 6:32-33).

Busa atong makita nga ang saad ni Pablo diha sa Filipos 4:19 dili mahimong gamiton sa tanang Cristohanon nga nagkutlo ug nag-angkon niini. Kondili, mahimo lamang ki ning gamiton niadtong nag-una pagpangita sa gingharian sa Dios.

Unsa Man Gayod Ang Atong Gikinahanglan?
What Do We Really Need?

Duna pay pipila ka mga butang nga atong makat-onan gikan sa mga saad ni Jesus diha sa Mateo 6:32-33. Kita usahay maglisod sa pag-ila kon unsay atong mga gikinahanglan ug kon unsa usab ang atong mga gusto. Apan,si Jesus, naghingalan sa a tong mga gikinahanglan. Siya miingon nga, "ang inyong Amahan nga Langitnon naka hibalo nga kamo *nagkinahanglan* niining tanang mga butanga".

Unsa man kanang mga "butanga" nga gihisgotan ni Jesus nga idugang ngadto kanila nga giuna pagpangita ang gingharian sa Dios ug ang Iyang pagka-matarong? Kana mao ang pagkaon, mainom ug bisti. Wala gayoy makadebati batok niana, tungod kay kana mao ang gisulti ni Jesus mismo sa wala pa ang saad nga ilalom sa pagpamalan dong (Mateo 6:25-31). Ang pagkaon, ilimnon ug bisti, mao lamang ang atong klaro gayod nga panginahanglanon sa materyal. Sa klarohay, kana lamang maoy gihuptan ni Jesus ug sa Iyang mga disipolo sa ilang paglakaw-lakaw.

Si Pablo usab klaro nga miuyon sa pagsabot ni Jesus mahitungod sa atong pangina hanglanon ingon nga siya nagsulat ngadto kang Timoteo:

> Apan ang pagka-Diosnon mao ang pamaagi alang sa dakong ginansya, kon kini giubanan sa pagkakontento. Kay kita walay gidala nganhi sa kalibotan. Busa wala usab kitay madala gikan dinhi. *Ug kon kita adunay pagkaon ug pamisti, angay na kitang makontento.* Apan kadtong gustong madato mahulog na hinoon ngadto sa tentasyon ug ngadto sa gahong ug ngadto usab sa mga binuang ug makuyaw nga mga tinguha nga maoy makapaunlod sa mga tawo ngadto sa pagkaguba ug pagkalaglag. Kay ang gugma alang sa salapi maoy gamot sa tanang matang sa pagka-daotan. Ang pipila nga adunay pangandoy alang niana, nahisalaag palayo sa pag tuo, ug nagbutang sa ilang mga kaugalingon diha sa daghang mga kagul-anan (1 Timoteo 6:6-10).

Si Pablo nagtuo nga ang pagkaon ug bisti mao lamang ang tanan nga atong gikina hanglan sa materyal, kay kondili pa dili unta siya moingon nga angay kitang makontento bisan kon kana lamang ang anaa kanato. Kana naggiya kanato ngadto sa gamayng kalai nan nga panglantaw

mahitungod sa iyang saad ngadto sa taga-Filipos nga ang Dios mag hatag sa ilang mga gikinahanglan! Ang pagpasabot sa ubang mga magwawali niini nga bersikolo, kon paminawon daw morag nag-ingon, "ang akong Dios magtagbo kaninyo sa tanan ninyong kaboraho!" Dugang pa, kon kita makontento lamang sa pagkaon ug bisti, dili ba labaw pa kitang makontento kon unsa gayoy atong nabatunan, nga diin alang sa matag-usa kanato mas labaw pa kay sa pagkaon ug bisti?

Ang Pagka-Dili Kontento
Discontentment

Ang atong problema mao nga kita naghuna-huna nga nagkinahanglan pa kitag labaw kaysa atong nabatunan. Huna-hunaa ang kamatuoran nga sa dihang gibuhat sa Dios si Adan ug Eva wala gayod silay gipanag-iyahan, apan nagpuyo sila diha sa paraiso. Sa klaro gayod, ang Dios wala magplano nga ang atong kalipay maggikan sa pagpangolekta ug materyal nga mga butang. Imo bang napamalandungan sukad-sukad nga si Jesus wa la makagamit ug gripo o kaha maligo tungod sa shower diha sa banyo? Wala Siya makalaba sa Iyang bisti diha sa washing machine; wala Siya makaabli ug pultahan sa refrigerator. Wala Siya makamaniho ug sakyanan o kaha biseklita. Wala Siya makapami naw ug radyo bisag kausa, o kaha nakig-estoryag laing tawo pinaagi sa telepono, o kaha magluto ug pag kaon diha sa stove, o kaha nagwali gamit ang sound system. Wala Siya makatan-aw ug salida diha sa telebisyon, o makagamit ug de-kurente nga suga, o kaha nagpabugnaw pinaagi sa air conditioner o kaha electric fan. Wala usab Siya makapanag-iya ug relo. Wala usab siya butanganan sa mga sinina nga puno ug mga bisti. Unsaon man kaha Niya pagkalipay?

Sa Estados Unidos (ug tingali sa imo usab nga nasod), gihan-akan kitag mga pahinum dom nga nagpakita kanato kon unsa gayod ka malipayon ang mga tawo samtang nagba ton sa ilang bag-ong kabtangan. Agig linugdangan, kita daw gisulsolan diha sa atong mga utok aron maghuna-huna nga ang kalipay moabot pinaagi sa pagpakakuha ug du gang pa, ug sa walay pagtagad bisan sa kadaghan na sa atong naangkon, wala gihapon kita makontento. Mao kini ang giingon ni Jesus nga "ang pagka-malimbongon sa kada to" (Mateo 13:22). Ang mga materyal nga mga butang nagsaad ug kalipay apan talagsa ra nga mopakita sa ilang saad. Ug samtang kita miapil sa lumba sa kalibotan aron sa pag-angkon ug dugang pang materyal nga mga butang, nahimo na hinoon kitang mga magsisimbag mga diosdios, o kaha ulipon ngadto kang mamon, nga nakalimot sa Dios ug sa Iyang pinaka- importanteng mga sugo sa paghigugma Kaniya uban sa tibook na tong kasing-kasing ug sa paghigugma sa atong silingan sama sa atong kaugalingon. Ang Dios nagpasidaan niining butanga ngadto sa Israel:

> Pagbantay kay basin makalimot kamo sa Ginoo nga inyong Dios pinaagi sa dili pagtipig sa Iyang mga sugo ug mga patakaran ug mga kabalaoran nga akong gisugo kaninyo niining adlawa: kay basin unya kon kamo makakaon ug matagbaw na, ug nakatukod nag maayong mga balay ug nagpuyo na diha niana, ug sa dihang ang inyong mga pamohion managhan na, ug unya magmapagarbohon na dayon ang inyong mga kasing-kasing, ug makali mot na kamo sa Ginoo nga inyong Dios nga nagdala kaninyo pagawas sa yuta sa Ehipto, pagawas sa balay sa pagka-ulipon (Deut.8:11-14).

Sa samang paagi, si Jesus nagpasidaan nga 'ang pagka-malimbongon sa kadato" maka himo sa pagtook sa espirituhanong kinabuhi diha sa usa ka tinuod nga magtutuo nga nagtugot sa iyang kaugalingon nga pagasamukon niini (Mateo 13:7, 22). Si Pablo nagpa sidaan nga "ang paghigugma sa salapi maoy gamot sa tanang matang sa kadaotan", uban sa pag-ingon nga "ang pipila tungod sa pagpangandoy niana nahisalaag na hinoon sa pagtuo, ug nagsugba sa ilang kaugalingon diha sa daghang mga kagul-anan" (1 Timo teo 6:10). Kita gipasidan-an usab sa magsusulat sa libro sa Hebreohanon nga, "tugoti nga ang inyong batasan mahimong gawas sa paghigugma sa salapi, nga adunay pagka-kontento sa unsay anaa kaninyo; kay Siya mismo sa Iyang kaugalingon nag-ingon, "dili ko gayod kamo pasagdan, ug dili ko gayod kamo hikalimtan" (Heb.13:5). Kini mga pa nig-ingnan lamang sa mga pasidaan diha sa Kasulatan mahitungod sa kakuyaw sa bahandi.

Kon Ang Kwarta Maoy Agalon
When The Money Is Master

Malagmit wala nay laing sukdanan sa atong relasyon uban sa Dios gawas sa atong pakiglambigit sa kwarta. Ang kwarta—ug ang panahon ug pamaagi nga atong gigamit aron lang pagkab-ot niini, ug kon unsay atong gibuhat niana homan nato kana mabato ni—nagapadayag ug igo-igo gayod mahitungod sa atong espirituhanong kinabuhi. Ang kwarta, sa dihang ato kining mabatonan ug bisan gani kon wala kitay nabatonan, malag mit maoy magsugnod sa tentasyon ug wala nay lain. Ang kwarta sayon ra kaayong maka pabarog ug grabe nga pagsupak sa duha ka mga dagkong sugo, tungod kay kana mahi mo man nga dios ibabaw sa bugtong Dios, ug kana makadani kanato sa paghigugma sa a tong kaugalingon sa hilabihan ug paghigugma sa atong silingan sa kulang nga paagi. Sa laing bahin, ang kwarta mahimo usab nga gamiton alang sa pagpamatuod sa atong gugma sa Dios ug sa atong mga silingan.

Si Jesus usa ka higayon niana nagsugilon ug usa ka sambingay mahitungod sa usa ka tawo nga nagtugot sa kwarta nga maoy momando kaniya imbis unta ang Dios:

> May usa ka tawong dato kansang yuta maayog abot. Ug misugod siya sa pagpakigsulti sa iyang kaugalingon nga nag-ingon, "Unsa may akong buha ton, nga wala naman akoy lugar nga akong kapundohan sa akong mga abot?" Ug siya miingon, "kini maoy akong buhaton: akong gub-on ang akong mga kamalig ug magtukod akog mas dagko pa, ug didto nako tipi gan ang tanan nakong mga abot ug ang tanan kong maayohon. Ug akong ingnon ang akong kalag, "kalag ko, aduna kanay daghang maayohon nga gipundo alang sa daghang katuigan nga umaabot; pagpahayahay, kaon, inom, ug pagmalipayon". Apan ang Dios miingon kaniya, "ikaw nga buang! Niining gabhiona ang imong kalag pagakuhaon na gikan kanimo; ug karon kinsa may manag-iya nianang tanan nga imong giandam?" Mao usab kana ang tawo kinsa nagtigom ug bahandi alang sa iyang kaugalingon, apan dili dato sa panan-aw sa Dios (Lucas 12:16-21).

Gipakita ni Jesus kining maong tawo nga dato ingon nga labihan ka buang-buang. Bi san gipanalanginan ug maayong panlawas, yuta nga maayog abot ug mga abilidad sa pag pangoma,

wala siya makaila sa Dios, kay kon nakaila pa siya sa Dios dili unta niya tagu an ang iyang mga sobra o salin ug unya mopahuway diha sa kinabuhi nga nagli ngaw-lingaw ug kaugalingon ra ang gihuna-huna ug magpahayahay. Kondili hinoon, iyang un tang gipangita ang Ginoo mahitungod sa kon unsay iyang buhaton sa iyang mga panala ngin, uban sa pagka-hibalo nga siya piniyalan lamang sa Dios. Gusto sa Dios nga iyang ipaambit ang iyang pagka-abunda ug magpadayon sa pagbuhat aron makapadayon usab siya sa pagpahat sa iyang pagka-abunda. Malagmit ang laing bugtong madawat nga pagpili mao ang paghunong sa pagpanguma ug iyang itutok ang iyang kaugalingon diha sa buluhaton nga gisuportahan sa iyang kaugalingon mismo, kon mao kana ang tawag sa Dios alang kaniya nga iyang buhaton.

Ang adunahan nga mag-uuma diha sa sambingay ni Jesus nakahimo ug dako nga ka saypanan sa pagbana-bana sa petsa sa iyang kamatayon. Gikaingon niya ug daghan pang mga katuigan sa iyang kinabuhi ang nahibilin, samtang pipila nalang diay ka oras, moabot na siya sa eternidad. Ang punto ni Jesus dili gayod masayop: gikinahanglan natong ikinabuhi ang matag-adlaw sama nga kini ato nang katapusang adlaw, ug kanu nay mag maandam sa pagpakig-atubang sa Dios aron paghatag ug husay.

Duha Ka Panglantaw

Two Perspective

Unsa gayod ka lahi ang panglantaw sa Dios kaysa panglantaw sa tawo! Ang adunahan nga tawo sa sambingay ni Jesus malagmit gikasinahan sa kasagarang mga tawo nga na kaila kaniya, apan ang Dios nalooy kaniya. Siya dato diha sa mga mata sa tawo, apan por doy diha sa panan-aw sa Dios. Makahimo unta siya sa pagtigom ug bahandi didto sa la ngit diin kadto maiya na hangtod sa hangtod, apan nipili siya sa pagtigom niini diri sa kalibotan diin kini walay bili alang kaniya inigkamatay na niya. Ug agig lamdag sa gitud
lo ni Jesus mahitungod sa hakog nga mga tawo, daw morag dili usab angayan nga si Jesus gusto nga maghuna-huna kita nga ang dato nga tawo miadto sa langit sa iyang pagkamatay.

Kini nga sambingay makatabang kanatong tanan sa paghinomdom nga ang tanan nga atong nabatunan usa ka gasa gikan sa Dios, ug nagdahom siya nga kita mahimong mga matinud-anong piniyalan. Kana usa ka pagtulon-an, dili lamang alang niadtong adunay materyal nga katigayonan, kondili ngadto kang bisan kinsa ug sa matag-usa nga natintal sa paghimong pinaka-importante gayod sa mga materyal nga mga butang. Gihimo kini ni Jesus nga mas klaro gayod samtang mipadayon Siya sa pagpakig-estorya ngadto sa Iyang mga disipolo:

> Alang niini nga katarongan [nagpasabot kana nga ang Iyang isultihay gipa sikad sa Iyang gisulti dili palang dugay] Ako magaingon kaninyo, ayaw kabalaka mahitungod sa inyong kinabuhi, kon unsay inyong kan-on; o kaha alang sa inyong lawas kon unsay inyong isuot. Kay ang kinabuhi labaw pa sa pagkaon, ug ang lawas labaw pa kaysa bisti. Huna-hunaa ang mga uwak, kay sila wala magpugas o mag-ani; wala silay mga lawak nga pundohanan o mga bodega, apan ang Dios nagpakaon kanila; dili ba mas bililhon paman kamo kaysa mga langgam! Ug kinsa man kaninyo nga pinaagi sa pagkabalaka makahimo sa pagdugang ug isa ka oras nga gitas-on sa iyang kinabuhi? Kon kamo walay mahimo bisan gamayng butang, nganong mabalaka man kamo mahitungod sa uban pang mga suliran? Huna-

> hunaa ang mga balili, kon giunsa nila pagtubo; wala sila maghago o magguna; apan sultihan ko kamo, nga bisan si Solomon sa tanan niyang himaya wala makasuot ug sama kanindot sa mga bisti sa mga balili. Apan kon ang Dios nagbisti sa mga sagbot nga anaa sa uma, nga karon buhi pa apan ugma ilabay na didto sa kalayo aron sunogon, kamo pa kaha ang dili Niya bistihan? Pagkagamay sa inyong pagtuo! Ug ayaw kamo pangita kon unsay inyong kan-on ug un say inyong imnon, ug ayaw pagsigig kabalaka. Kay ang tanan niining mga butanga kanunay nga gipangita sa mga nasod niining kalibotana; apan ang inyong Amahan nahibalo nga nagkinahang lan kamo niining mga butanga.
> Apan pangitaa ang Iyang gingharian, ug kining mga butanga idugang ra di ha kaninyo. Ayaw kahadlok, dyotayng panon, kay ang inyong Amahan malipayong mipili nga ihatag kaninyo ang gingharian.
>
> Ibaligya ang inyong katigayunan ug ihatag kini ngadto sa mga angay kaloy –an; buhati ang inyong kaugalingon ug mga bakos sa kwarta nga dili madu not, nga maoy usa ka bahandi nga dili mapakyas didto sa langit, diin walay kawatan nga moduol niini o mga anay nga mokotkot niini. Kay asa gani ang inyong mga bahandi, atua usab didto ang inyong mga kasing-kasing (Lucas 12:22-34).

Giunsa gayod pagbarog sa mga pulong ni Jesus nga lahi kaayo kon itandi ngadto sa moderno nga mga "magwawali mahitungod sa pag-uswag"! Niining mga adlawa kita gi sultihan nga gusto sa Dios nga makabaton kitag dugang pa, samtang si Jesus nagsulti sa Iyang mga tinun-an sa pagbaligya sa ilang mga naangkon ug ihatag kini ngadto sa mga angay kaloy-an! Sa makausa pa Iyang gibutyag ang kabuang niadtong mga nagtigom ug mga bahandi diri sa kalibotan—diin ang maong mga bahandi gitagana alang sa pagkaha naw ug nga anaa usab diha magpuyo ang kasing-kasing sa mga nanag-iya niana.

Masayran nga gigamit ni Jesus ang maong pagtulon-an mahitungod sa dato nga bu ang-buang ngadto kanila nga adunay dyotay lamang nga natintal sa paghatag ug pagta gad mahitungod sa pagkaon ug bisti. Ang pagbaton ug kabalaka mahitungod sa maong mga butang nagpakita nga kita nasayop sa atong gitutokan. Kon kita nisalig sa atong ma atimanon nga Amahan diin maoy angay natong buhaton, dili kita mabalaka, ug kanang maong pamatasan nga nahigawas sa kabalaka magpahigawas kanato aron kita makatu tok diha sa pagtukod sa gingharian sa Dios.

Ang Ehemplo Ni Jesus

Christ's Example

Si Jesus daghan kaayog gisulti mahitungod sa kwarta. Siya nanudlo pinaagig ehemplo nga mao usab ang gikinahanglang buhaton sa mga ministro nga nanghimog tinun-an.
Iyang gihimo kon unsay Iyang giwali. Giunsa man pagpuyo ni Jesus?

Si Jesus wala magtigom ug yutan-ong katigayunan, bisan pa kon mahimo unta Niya nga pahimuslan ang Iyang sitwasyon aron mahimong grabe gayod kadato. Daghan sa mga ministro nga adunay mga gasa nasayop sa pagdahom nga kon ang ilang mga bulu haton makapadugok sa kwarta, kana nagpasabot kono nga ang Dios dunay gusto nga sila madato. Apan si Jesus, sa laing

bahin, wala maggamit sa Iyang dihog alang sa perso nal nga ginansya. Ang kwarta nga gihatag ngadto Kaniya gigamit aron paghimog mga tinun-an. Iya gani nga gitagbo ang panginahanglanon niadtong Iyang mga gikakuyog-kuyog nga gihimo Niyang mga tinun-an. [97]Sa atong adlaw karon, ang mga batan-on pa nga mga disipolo sa kasagaran mobayad pa sa ilang kaugalingong paagi aron matudloan sa mga hingkod na nga mga ministro didto sa eskwelahan sa Biblia. Apan si Jesus sukwahi ang gipakita!

Si Jesus nagpuyo usab ug kinabuhi nga adunay pagsalig, ug adunay pagtuo nga ang I yang Amahan maghatag sa tanan Niyang panginahanglan ug magpanalangin Kaniya aron makahimo usab Siya sa pagsuplagar sa panginahanglanon sa uban. Usahay imbeta ron siya sa pagpangaon aron makapanihapon, ug sa ubang mga higayon ato Siyang maki ta nga mokaon ug hilaw nga lugas gikan sa uma (Lucas 6:1).

Sa duha usab ka higayon Iyang gitagbo ang pagkaon alang sa liboan nga mga kataw han nga miabot aron pagpaminaw Kaniya. Unsa gayod ka lahi kini kon itandi sa mga mo dernong panagkatigom sa mga Cristohanon diin ang tanan nga gustong maminaw sa ma mumulong mobayad pa aron makasulod! Kami nga naghatag ug libre nga pagkaon alang niadtong mitambong sa among panagtigom nga alang sa mga ministro usahay bugalbu galan pa tungod sa "pagbayad sa mga tawo nga maminaw kanamo". Apan sa tinud-anay igo lamang kaming nisunod sa panig-ingnan ni Jesus.

Si Jesus nagtagad usab sa mga kabos, ingon nga ang Iyang mga ka grupo nagtipig ga yod ug sudlanan sa kwarta nga maoy gamiton usab alang sa pagpang-apod-apod.Ang pagpanghatag ngadto sa mga kabos nahiapil gayod kanunay sa pagministeryo ni Jesus nga sa dihang Iyang gisultihan si Judas sa pagtrabaho dayon samtang nibiya siya gikan sa katapusang panihapon, nagdahom usab ang mga nahibiling disipolo nga si Judas mi gawas aron pagpalit ug pagkaon alang sa ilang grupo o kaha nagdala siyag kwarta alang
sa mga kabos (Juan 13:27-30).

Si Jesus tinuod gayod nga nahigugma sa Iyang silingan sama sa Iyang kaugalingon, ug busa nagpuyo siya nga yano ug nagpaambit gayod. Wala Niya kinahanglana ang paghinulsol diha sa gisangyaw ni Juan Bautista nga nag-ingon, "tugoti nga ang isa ka ta wo nga adunay duha ka kupo magpaambit kaniya nga wala gayod". (Lucas 3:11). Si Jesus aduna lamay isa ka kupo. Apan ang uban sa mga magwawali sa pag-uswag misulay sa pagdani kanato nga si Jesus dato tungod kay nagsuot Siya ug bisti nga pangsulod, nga walay tahi (Juan 19:23), nga ginasuot lamang sa mga adunahan nga mga tawo. Makapahibulong ang kahinungdanon nga makita diha sa usa ka teksto sa Biblia kon ang usa gustong magpamatuod sa butang nga nahisupak sa uban pang daghan nga nahisulat! Kita malagmit makakuha lamang ug parihas ra nga walay kwenta nga paghukom nga si Jesus nagsulay sa *pagtago* sa Iyang mga bahandi, ingon nga wala Siya magsuot ug panggawas nga sinina nga walay tahi.

Si Jesus adunay daghang gikasulti mahitungod sa kwarta nga wala na kitay lugar alang sa pagtuon. Apan atong hatagan sa pagtagad ang dugang pang pipila ka mga kasa garang

---

[97]Ang mga magwawali mahitungod sa pag-uswag kasagarang nagagamit niini nga kamatuoran aron pagpa matuod nga ang buluhaton ni Jesus naga-uswag. Dili gayod kaduhaduhaan nga ang Dios naghatag sa panginahanglanon ni Jesus aron mahoman ang Iyang misyon. Ang kalahian tali kang Jesus ug sa mga mag wawali sa pag-uswag karon, mao nga si Cristo dili kaugalingon lamang ang gihunahuna, ug wala Niya gamita ang Iyang kwarta aron pagpadato sa Iyang kaugalingon mismo.

gipanudlo sa mga modernong magwawali nga nagwalig pag-uswag nga mga hanas na kaayong molubag sa mga Kasulatan ug sa paglimbong sa mga dali rang ilaron.

"Ang Dios Naghimo Kang Solomon Nga Dato"
"God Made Solomon Rich"

Mao kini ang pangatarongan nga gigamit sa daghang mga magwawali mahitungod sa pag-uswag aron pagtakoban sa ilang kahakog. Napakyas sila sa pagdomdom nga ang Dios naghatag kang Solomon ug katigayunan tungod sa usa ka rason. Ug ang rason mao, nga sa dihang ang Dios nagsaad kang Solomon nga Iyang ihatag ang bisan unsang hang yo, si Solomon nangayog kaalam sa pagmando sa mga tawo. Ang Dios nahimuot gayod pag-ayo nga si Solomon wala mangayog katigayonan (diha sa ubang butang) nga tungod niana gihatagan Niya ug katigayonan si Solomon uban sa gipangayo niini nga kaalam. A pan si Solomon, sa laing bahin, wala maggamit sa iyang kaalam nga hinatag sa langit su mala sa katoyuan sa Dios, ug siya agig linugdangan nahimong pinakabuang nga tawo nga nabuhi sukad masukad. Kon nagmaalamon pa unta siya, iya untang gisubay ang gisulti sa Dios ngadto sa Israel diha sa Balaod sa dugay nang panahon sa wala pa siya matawo:

> Kon kamo makasulod na sa yuta nga gihatag kaninyo sa Dios, ug naangkon na ninyo kini ug gipuy-an, ug kamo moingon, "magpahimutang akog hari sa ibabaw nako sama sa tanang mga kanasuran nga nagpalibot kanako", kinahanglan magpahimutang kamog hari diha kaninyo nga pinili sa Dios, ang usa nga gikan sa inyong isigka-lumulupyo sa nasod maoy inyong ipahiluna ingon nga inyong hari; ayaw kamo pagbutang ug gikan sa laing nasod alang sa inyong kaugalingon kinsa dili ninyo isigkalumulupyo sa nasod. Dugang pa, kinahanglan nga dili siya magpadaghan ug kabayo alang sa iyang kaugalingon, ug dili niya himoon nga ang mga tawo mobalik ngadto sa Ehipto aron magpadaghan ug kabayo, labina kay ang Dios nagsulti man kaninyo nga, "ayaw na kamo pagbalik pa sa maong agianan". O kaha magpadaghan siyag asawa alang sa iyang kaugalingon, kay ang iyang kasing-kasing moliso gayod palayo; ug kinahanglan dili usab siya magpadaghan ug plata o bulawan alang sa iyang kaugalingon (Deut.17:15-17).

Ania pay laing sinulat nga wala tagda sa mga magwawalig pag-uswag, nga nagasunod sa paniog-ingnan ni Solomon kinsa wala usab magtagad niana nga miresulta sa iyang pagkahugno. Ug sama kaniya, sila usab nahimong mga magsisimbag diosdios. Hinomdo mi nga ang kasing-kasing ni Solomon nahisalaag ngadto sa pagsimbag mga diosdios pinaagi sa iyang daghang asawa, nga iyang nakab-ot tungod sa sayop nga paggamit sa iyang katigayonan.

Ang tuyo sa Dios nga si Solomon maggamit sa iyang katigayonan aron paghigugma sa iyang mga silingan sama sa iyang kaugalingon, apan si Solomon naggamit niini alang la mang sa paghigugma sa iyang kaugalingon. Nagpadaghan siyag bulawan, plata, mga kabayo ug mga asawa alang sa iyang kaugalingon, ug sa direkta gayod gisupak niya ang sugo sa Dios. Siya sa katapusan nagminyog pito ka gatos ka mga asawa, ug nagbaton ug tulo ka gatos ka kabit, ug epektibo gayod nga nakapangawat ug mga asawa alang sa isa ka libo ka mga lalake. Imbis unta nga manghatag ngadto sa mga kabos, mao na hinooy gitutukan ni Solomon ang pag-atiman sa

iyang kaugalingon. Usa gayod ka dako nga katingalahan nga ang mga magwawali mahitungod sa pag-uswag naghimo naman hinoon ni Solomon nga sulundon nga ehemplo alang sa mga Cristohanon sa Bag-ong Tugon nga unta siya naghuna-huna manlang sa iyang kaugalingon ug dako pa gayong magsisimba sa mga diosdios. Dili ba ang atong tumong mao man ang pagkahisama ni *Cristo?*

"Ang Dios Naghimo Kang Abraham Nga Dato, Ug Ang Mga Panala ngin Ni Abraham Gisaad Alang Kanato"

"God Made Abraham Rich, And Abraham's Blessings Are Promised To Us"

Kini nga kasagaran na kaayong pangatarongan nahimo gikan sa mga pulong ni Pablo nga makita diha sa ika-tulo nga kapitulo sa Galacia. Akong kutloon ang nasaypan sa pag kutlo nga bersikolo, apan ipasubay sa plastada niini:

> Ang Kasulatan, nga nakalantaw nang daan nga ang Dios maghimong mata rong sa mga hentil pinaagi sa pagtuo, nagsangyaw sa ebanghelyo kaniadto pa ngadto kang Abraham uban sa pag-ingon, "Ang tanang kanasoran mapanalanginan diha kanimo". *Busa kadtong mga anaa sa pagtuo gipanalanginan uban kang Abraham nga magtutuo.*
>
> Kay ang kadaghanan nga nahimo sa Balaod nailalom sa tunglo; kay nahisu lat, "Tinunglo ang matag-usa nga wala magpabilin diha sa tanang butang nga nahisulat diha sa libro sa balaod, aron tumanon sila". Karon naklaro na nga walay bisan isa nga pagahimoong matarong pinaagi sa balaod"; kay "ang gimatarong mabuhi pinaagi sa pagtuo". Sa laing bahin ang balaod dili pagtuo; ug sa kaatbang niini, "siya nga nagbuhat kanila nagpuyo usab uban kanila". Si Cristo nagluwas kanato gikan sa tunglo sa Balaod, nga nahimong tinunglo alang kanato—kay nahasulat, "tinunglo si bisan kinsa nga gibitay sa kahoy"—*aron nga diha kang Cristo Jesus ang panalangin ni Abraham moabot usab ngadto sa mga hentil,* aron nga atong madawat ang saad sa espiritu pinaagi sa pagtuo (Galacia 3:8-14).

Ang "mga panalangin ni Abraham" nga maoy gisulat ni Pablo diha sa bersikolo 14 maoy saad sa Dios kang Abraham sa pagpanalangin sa tanan nga kanasuran *diha kaniya* (nga gikutlo ni Pablo diha sa bersikolo 8), o sa labing klaro pa sama sa gipasabot ni Pablo sa pipila ka bersikolo sa unahan, *diha sa kang Abraham nga liso* (isa ka liso ra), nga mao si Jesus (Gal.3:16). Sumala sa atong nabasa dili palang dugay, nga si Jesus mao ang naghatag sa maong gisaad nga panalangin ngadto sa tibook kalibotan pinaagi sa pagkahimong tinunglo sa Dios, nga namatay alang sa sala sa tibook kalibotan didto sa krus. Busa ang "panalangin ni Abraham nga miabot nagdto sa mga hentil" dili ang paghimo sa Dios nga dato sa tanang tawo sa kalibotan sama kang Abraham, kondili mao kini ang saad sa Dios ngadto kang Abraham nga panalanginan Niya ang tanang kana suran pinaagi sa iyang liso—ug ang katumanan niini mao si Jesus pinaagi sa Iyang kamatayon didto sa krus alang kanila. (Ang tema ni Pablo niini nga sulat mao nga ang mga hentil mahimong maluwas pinaagi sa pagtuo, sama sa mga Judio, pinaagi sa pagtuo kang Jesus).

Lain Pang Pagpanglubag
Another Twisting

Kining mao ra nga bersikolo kanunay nga gigamit sa laing pamaagi sa mga magwawali sa pag-uswag aron pagpatuo nga husto ang ilang doktrina. Sila nag-ingon nga, tungod kay ang balaod nagsaad man ug tunglo sa kapobrehon alang niadtong wala magtuman niini (Deut.28:30-31, 33, 38-40, 47-48, 51-68), ug tungod kay si Pablo nagsulat nga, "si Cristo naglukat kanato gikan sa tunglo sa balaod" diha sa Galacia 3:13, kita nga anaa na kang Cristo gilukat na gikan sa tunglo sa kapobrehon.

Una, debatihanan pa kon si Pablo naghuna-huna ba ug tukma nga mga tunglo nga makita sa Deuteronomio 28 sa dihang nagsulat siya mahitungod sa "tunglo sa balaod" diin gikan diha gilukat kono kita ni Cristo. Masayran nga si Pablo wala mag-ingon nga si Cristo naglukat kanato gikan sa "mga tunglo" (daghan nga tunglo) sa balaod, kondili gikan sa "tunglo" sa balaod, isa ra ka tunglo, ug malagmit nagpasabot nga ang tibook balaod maoy tunglo alang niadtong nangitag kaluwasan pinaagi sa pagtuman niana. Sa makausa kita gilukat ni Cristo, dili na kita maghimo pa ug kasaypanan pinaagi sa pagsulay sa pagluwas sa atong kaugalingon pinaagi sa pagsunod sa balaod, ug busa kita karon "gilukat na gikan sa tunglo sa balaod".

Kon si Pablo nagsulti pa gayod nga si Cristo naglukat kanato gikan sa matag-makada ot nga mga butang nga gilista diha sa Deuteronomio 28, ug nagarantiyahan kita nga mo uswag sa materyal nga bahin, matingala gayod kita kon ngano nga si Pablo usa niana ka higayon nagsulat mahitungod sa iyang kaugalingon nga, "hangtod niining mga orasa gigutom kami ug giuhaw, ug nagbistig pinobre, ug wala ayoha sa pagtagad, ug walay pi nuy-anan" (1 Corinto 4:11). Matingala usab kita ngano nga si Pablo nagsulat,

> Kinsa may makapahimulag kanato gikan sa gugma ni Cristo? Ang kasaki tan ba, o kagul-anan, o mga paglutos, o kagutom, o ka walay bisti, o kalis danan, o ang espada? Sama sa nahisulat, "tungod ug alang kanimo kami daw nahimong patay na sa matag-adlaw; giisip kami nga mga karnero nga patyonon" (Roma 8:35-36).

Sa klaro gayod, si Pablo dili unta magsulat niadtong mga pulonga kon ang tanang Cristohanon walay labot sa pag-antos sa paglutos, kagutom, ka walay bisti, kalisdanan o kaha espada pinaagi kang Cristo nga naglukat kanato gikan sa tunglo sa balaod.

Kita usab matingala ngano nga si Jesus nagsulti mang daan niining mga talan-awon diha sa langit,

> Ug unya ang hari moingon ngadto sa mga anaa sa Iyang tuo, "dali kamo nga gipanalanginan sa Akong Amahan, dawata ninyo ang panulondon nga mao ang gingharian nga giandam alang kaninyo gikan pa sa pagtukod sa kalibotan. Kay gigutom Ako, ug inyo akong gihatagan ug pagkaon; giuhaw Ako ug gihatagan ninyo Akog mainom; usa Ako ka langyaw ug inyo Akong gipasaka sa inyong balay; wala Akoy bisti apan inyo Akong gibistihan; nag masakiton Ako ug, inyo Akong gibisitahan; nabilanggo Ako ug nibisita kamo Kanako". Ug unya ang mga matarong mitubag Kaniya, Ginoo, kanus-a man kami makakita Kanimo nga gigutom ug Ikaw among gipa kaon; o giuhaw ug Ikaw among gipainom? Ug

> kanus-a man kami makakita kanimo nga langyaw ug amo ikaw gipadayon sa among balay, o kaha walay bisti apan among gibistihan? Kanus-a man kami nakakita Kanimo nga na sakit o nabilanggo, ug kami nibisita Kanimo"? Ang Hari motubag ug moingon kanila, "Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, *kon inyo kining gibuhat sa usa niining Akong mga igsoon*, bisan sa pinaka-ubos kanila, gibuhat usab ninyo kini Kanako". (Mateo 25:34-40).

Busa adunay gamay lamang nga pagduha-duha nga ang pipila ka mga magtutuo kinsa "gilukat na gikan sa tunglo sa balaod" makakita sa ilang mga kaugalingon nga anaa sa ubos sa pagkamauswagon. Masayran, sa laing bahin, nga diha sa mga panghitabo nga anaa ang pagsulay gihulagway ni Jesus nga ang Dios nagtagbo sa mga gikinahanglan sa mga nag-antos nga mga magtutuo, ug Iya kining gibuhat pinaagi sa ubang mga magtutuo nga adunay sobra pa sa ilang gikinahanglan. *Makadahom kita sa kanunay nga ang Dios magtagbo sa atong mga panginahanglan, bisan pa kon sa temporaryo lamang daw nahitabo kana sa ubang paagi.*

Sa katapusan, ang mga magwawali nga nagwalig pag-uswag nga gustong madato sama kang Abraham gikinahanglan nga sensirong mangutana kon gusto silang magpuyo sa tol da sa tibook nilang kinabuhi nga walay eliktrisidad o tubig nga nag-awas! Kadtong gipa nalanginan sa Dios ug gidaghanon sa mga katigayonan sa Daang Tugon gidahom nga mogamit sa ilang katigayonan alang sa himaya sa Dios, nga nagpaambit sa ilang ka abun da ug nanghatag sa uban. Mao kini ang gibuhat ni Abraham, nga naghatag ug trabaho alang sa gatusan ka mga tawo nga nakapalit usab sa ilang mga panginahanglan (Gen.14:
14). Si Job usab nagbuhat niana, ug nagpamatuod usab nga siya naggamit sa iyang katigayonan aron pag-atiman sa mga balo ug mga walay ginikanan (Job 29:12-13, 31:16-22). Kadtong adunay gasa sa pagpatindog ug negosyo kinahanglan maghimong siguro nga ang ilang pinakalabaw nga trabaho mao ang pagsunod sa Dios ug sa paghigugma sa ilang silingan sama sa ilang kaugalingon.

"Ang Kasulatan Nag-Ingon Nga Si Jesus Nahimong Pobre Aron Kita Mahimong Dato"

"Scripture Says That Jesus Became Poor So That We Can Be Rich"

Ang Biblia nag-ingon gayod nga,

> Kay nasayran ninyo ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga bisan kon Siya dato, apan tungod ug alang kaninyo nahimo Siyang kabos, aron kamo pinaagi sa Iyang pagka-pobre mahimong dato (2 Corinto 8:9).

Gidebatihan nga tungod kay si Jesus dato man gayod sa *materyal* didto sa langit ug nahimong pobre sa *materyal* dinhi sa kalibotan, busa *materyal* nga kadato ang anaa sa huna-huna ni Pablo sa dihang siya nagsulat aron ang iyang mga magbabasa mahimong *dato* pinaagi sa pagka-pobre ni Cristo. Miingon sila, nga sigurado gayod, kon si Pablo nagsulti mahitungod sa *materyal* nga kadato ug pagkakabos diha sa unang bahin sa ber sikolo, dili unta siya magsulti mahitungod sa *espirituhanong kadato* sa ika-duhang bahin.

Kon si Pablo nagpasabot gayod, nga kita mahimong dato sa materyal nga bahin tungod sa pagkapobre ni Cristo diha sa materyal nga bahin, matingala kita ngano nga si Pablo nagsulat man diha lamang sa pipila ka nagsunod nga bersikolo sa mao ra gihapon nga sulat,

> Ako anaa gayod sa paghago ug sa kalisdanan, diha sa daghang kagabhion nga walay tulog, diha sa kagutom ug kauhaw, kasagarang walay kaon, diha sa katugnaw nga walay nakasalipod (2 Corinto 11:27).

Kon ang gipasabot ni Pablo sa 2 Corinto 8:9 mao nga si Cristo nahimong kabos sa ma teryal aron nga kita mahimong dato sa materyal, nan ang tuyo ni Cristo wala gayod mahitabo diha sa kinabuhi ni Pablo! Busa klaro gayod nga si Pablo *wala* magpasabot nga si Cristo nahimong kabos sa materyal aron nga kita mahimong dato sa materyal din hi niini nga kalibotan. Siya nagpasabot nga kita mahimong dato sa espirituhanon, "nga dato sa panan-aw sa Dios", aron mohulam sa gigamit ni Jesus nga pagpahayag (Lucas 12:21), ug dato didto sa langit diin ang atong bahandi ug kasing-kasing atua usab.

Dili ba kuyaw ang paghuna-huna nga tungod kay si Pablo naghisgot man mahitungod sa *materyal* nga kadato diha sa usa ka bahin sa iyang sugilon nga posibling wala siya maghisgot sa *espirituhanong* bahandi diha sa laing bahin o sa maong gipanulti niya, i ngon nga ang mga magwawali nahitungod sa pag-uswag nag-angkon niini? Tun-i ang nagsunod nga mga pulong ni Jesus nga Iyang gipahinungod ngadto sa pipila sa Iyang mga sumusunod sa syudad sa Ismerna:

> Nakahibalo Ako sa imong mga kasakitan ug sa imong kakabos (apan dato ikaw)...(Gipadayag 2:9a).

Klaro kaayo, nga si Jesus naghisgot mahitungod sa *materyal* nga kakabos nga giatu bang sa mga Cristohanon sa Ismerna, ug unya upat ka mga pulong sa unahan, naghisgot na usab Siya mahitungod sa *espirituhanong* bahandi sa maong mga magtutuo.

"Si Jesus Nagsaad Ug Gatosan Ka Pilo Nga Balos Sa Atong Paghatag"
"Jesus Promised A Hundred-Fold Return On Our Giving"

Si Jesus nagsaad ug gatosan ka pilo nga balos kanila nga nagbuhat ug pagsakripisyo. Atong basahon ang sibo gayod nga gisulti Niya:

> Sa pagkatinuod sultihan Ko kamo, walay usa nga nagbiya sa iyang balay, o igsoong lalake o babaye o inahan o amahan o mga anak o kaha uma, tungod ug alang Kanako ug sa ebanghelyo nga dili pagagantihan, apan ma kadawat hinoon siyag isa ka gatos ka pilo ug daghan gayod karon ug sa umaabot nga katuigan, mga balay ug mga igsoong lalake ug mga igsoong babaye ug mga inahan ug mga kabataan ug mga uma, uban sa mga paglu tos; ug sa umaabot nga mga katuigan, ug kinabuhing walay katapusan (Marcos 10:29-30).

Masayran nga kana dili saad nga alang niadtong abtik kaayo nga mohatag ngadto sa mga magwawali, nga diin maoy gikalingawan ug angkon sa mga magwawali mahitungod sa pag-

uswag o prosperity. Kondili kini nga saad alang kanila nga nibiya sa panimalay, uma ug mga parenti aron paglakaw ug pagsangyaw sa ebanghelyo sa halayo ug sa hala pad gayod. Si Jesus nagsaad alang sa maong mga tawo ug "ginatos ka pilo nga kadagha non karon niini nga panahon".

Apan nagsaad ba si Jesus nga ang maong mga tawo mahimong literal gayod nga tag-iya sa gatosan ka mga balay o uma sama sa giangkon sa mga magwawali sa pag-uswag?
Dili gayod. Dili usab mahitabo nga ang maong mga tawo sumala sa Iyang saad makaang kon gayod ug isa ka gatos ka literal nga mga inahan ug isa ka gatos ka literal nga mga anak. Si Jesus nag-ingon lamang nga kadtong mobiya sa ilang mga balay ug mga pamil ya makakaplag nga ang isig-ka magtutuo mag-abli sa ilang mga balay alang kanila ug pa dayonon sila ingon nga pamilya diha sa taliwala sa ilang mga pamilya.

Masayran nga si Jesus nagsaad usab ug mga paglutos ug kinabuhing walay katapusan ngadto sa maong mga tawo. Kini magpahinumdom kanato sa plastada sa tibook pasahi, diin ang mga disipolo nagtan-aw sa usa ka batan-ong dato nga gustong makabaton ug kinabuhing walay katapusan nga milakaw ug mitalikod nga masulob-on samtang si Je sus mideklarar, "mas sayon pa alang sa usa ka kamelyo ang pagsulod sa lungag sa dagom kay sa dato ang pagsulod sa gingharian sa Dios" (Marcos 10:25).

Ang mga disipolo nakurat sa sugilon ni Jesus, ug namalandong mahitungod sa ilang purohan nga makasulod sa gingharian sa Dios. Ilang gipahinomdoman si Jesus kon un say ilang gipangbiyaan aron lamang pagsunod Kaniya. Ug diha niana misulti dayon Siya mahitungod sa Iyang "gatosan ka pilo nga saad".

Kay ingon man niini ang tanan, daw lisod tuohan kon ang bisan kinsa nga magwawali mahitungod sa pag-uswag mosulay sa pagdani kanato nga si Jesus nagsaad ug literal nga gatosan ka pilo nga materyal nga balos nga sa dili madugay mohatod kanato ngadto sa dili katoohan nga pagkadato sulod sa mubo nga panahon, bisan kon ang tinuod mao, nga pipila palang ka segundo ang milabay, si Jesus namulong ngadto sa usa ka datong tawo nga iyang ibaligya ang tanan nga iyaha ug ipanghatag ang halin ngadto sa mga angay kaloy-an kon gusto siyag kinabuhing walay katapusan!

Adunay daghan pang ubang mga Kasulatan nga gilubag sa mga magwawalig pag-uswag walay labot kining ato nang gitun-an, apan limitado ra kaayo ang atong lugar nii ni nga libro. Pagbantay!

Usa Ka Panultihon Nga Angay Hinomdoman

A Maxim To Remember

Si John Wesley, nga maoy nagtukod sa kalihukan sa mga metodista sa iglesia sa Eng land, naghimo ug usa ka matahom nga panultihon mahitungod sa saktong panglantaw
sa kwarta. Ang maong panultihon nag-ingon, "buhata ang tanan nimong mahimo; hiposa ang tanan nimong mahipos; ihatag ang tanan nimong mahatag".

Kana mao, nga ang mga Cristohanon kinahanglan magtrabaho una ug maayo, uban sa paggamit sa hinatag sa Dios nga mga abilidad ug mga kahigayonan sa pagpangwarta, apan nagsiguro nga ila kining gibuhat diha sa pagkamatinud-anon ug nga walay ilang na supak nga mga sugo ni Cristo.

Ika-duha, kinahanglan nga magpuyo sila nga yano lamang ug nagdaginot, nga mogas to lamang ug mas gamay nga ilang makaya diha sa ilang kaugalingon, nga makatabang ka nila sa "pagtigom kutob sa ilang makaya".

Sa katapusan, kon masunod na ang duha ka nag-unang lakang, kinahanglan nga sila "mohatag dayon kutob sa ilang mahatag", nga wala magpugong sa ilang kaugalingon ta man lamang sa ika-napulo nga porsento, kondili naglimod sa ilang kaugalingon kutob sa ilang mahimo aron nga ang mga balo ug mga walay ginikanan mapakaon ug ang ebang helyo masangyaw sa tibook kalibotan.

Ang nag-una nga iglesia klaro gayod nga nagbansay sa maong pagkapiniyalan, ug sa pagpahat ngadto sa mga nagkinahanglan uban kanila maoy usa ka makanunayon nga bu luhaton sa kinabuhi sa Bag-ong Tugon. Kadtong maong mga nag-unang magtutuo seryo so gayod nga nagbaton sa sugo ni Jesus ngadto sa Iyang mga sumusunod nga, "ibaligya ang inyong mga nabatunan ug ihatag ngadto sa mga angay kaloy-an; himoi ang inyong kaugalingon ug mga sudlanan nga dili magisi, ug dili gayod madunot nga mga bahandi didto sa langit, diin walay kawatan nga moduol, o dunay taya nga mokotkot" (Lucas 12:33). Atong mabasa diha sa sinulat ni Lucas ang mahitungod sa nag-unang iglesia:

> Ug ang tanan niadtong mga nanuo nagpuyo nga manag-uban ra, ug nag-inambitay sa tanang butang; ug misugod sa pagbaligya sa ilang mga kabta ngan ug mga gipanag-iyahan; ug nag-inambitay niini uban sa tanan, suma la sa gikinahanglan sa usag-usa. Ug ang tapok niadtong mga nagtuo nahi mong nag-usa diha sa kasing-kasing ug kalag; ug wala gayoy nag-angkon nga ang napanag-iya sa usa iyaha lamang; kondili ang tanang mga butang sila tanan ang nanag-iya...ug ang abunda nga grasya na anaa kanilang ta nan. Kay walay tawo nga nakulangan ug panginahanglan diha kanila, kay ang tanan nga nanag-iya ug kayutaan o mga balay nagbaligya man niini ug nagdala sa halin ug nagbutang niini didto sa tiilan sa mga apostoles; ug kini usab ilang giapod-apod sa matag-usa sumala sa matag-usa nga pangi nahanglanon (Buhat 2:44-45; 4:32-35).

Ang Kasulatan klaro usab nga ang nag-unang iglesia nagpakaon ug naghatag alang sa kasamtangang panginahanglanon sa kabos nga mga biyuda (Buhat 6:1; 1Timoteo 5:3-10).

Si Pablo nga usa ka bantugang apostoles nga nabuhi sa kalibotan, nga gisaligan sa Dios aron pagdala sa ebanghelyo ngadto sa mga hentil, ug usa ka tawhanong magsusulat sa pinakadaghang sinulat diha sa Bag-ong Tugon, naghatag usab ug pagtagad sa pagministeryo ngadto sa mga materyal nga panginahanglanon sa mga kabos nga maoy usa ka importante nga bahin sa iyang pagministeryo. Diha sa mga iglesia nga iyang gitukod, si Pablo nagpabarog ug dagkong kantidad sa salapi alang sa mga kabos nga Cristohanon (Buhat 11:27-30; 24:17; Roma 15:25-28; 1 Corinto 16:1-4; 2 Corinto 8-9; Galacia 2:10). Mga napulog pito katuig homan sa iyang pagkakabig, si Pablo miadto sa Jerusalem aron pagtugyan sa ebanghelyo nga iyang nadawat ngadto kang Pedro, Santiago ug Juan alang sa ilang pagsusi niini. Walay bisan usa kanila nga nakakitag sayop sa mensahe nga iyang gisangyaw, ug nga samtang si Pablo nag-asoy sa mga kahigayonan diha sa iyang sulat ngadto sa taga-Galacia, iyang nahinomdoman nga, "Sila naghangyo lamang kanamo nga ilang hinomdoman ang mga kabos—nga mao usab ang pinakabutang nga madasigon nakong gibuhat" (Gal.2:10). Diha sa huna-huna ni Pedro, Santiago,

Juan ug ni Pablo, ang pagpakitag kalooy ngadto sa mga kabos ika-duha la mang sa pagsangyaw sa ebanghelyo.

Agig Pagpamubo
In Summary

Niini nga hisgotanan, ang pinakamaayo nga sugyot alang sa mga ministro nga nanghi mog tinun-an naggikan kang apostol Pablo, kinsa homan nga nagpasidaan kang Timo teo nga, "ang paghigugma sa salapi maoy gamot sa tanang dagway sa kadaotan", ug homan mosulti nga "ang uban tungod sa pagpangandoy niini nahisalaag na hinoon sa pagtuo ug nahiagom sa daghang mga kagul-anan", nagpahinomdom usab kaniya nga,

> Likayi kining mga butanga, ikaw tawo sa Dios, ug maoy sunda ang pagka matarong, pagka-Diosnon, pagtuo, gugma, pagkamalahutayon ug pagka-maayo. (1 Timoteo 6:11)

KATLOAN UG TULO
CHAPTER THIRTY THREE
Ang Mga Sekreto Sa Pagpang-ebanghelyo
Secrets Of Evangelism

Sa dihang si Abraham nagpamatuod sa iyang pagka-andam nga mohalad sa iyang pinalanggang anak, nga si Isaac, ang Dios naghimo ug saad nagdto kaniya:

> Diha sa imong liso ang tanang nasod sa kalibotan mapanalanginan, tu ngod kay imong gisunod ang Akong tingog (Gen.22:18).

Ang apostoles nga si Pablo nagtudlo nga kining maong saad gihimo alang kang Abra ham ug sa iyang *liso,* isa lang kabook, dili *mga liso*, nga daghan, ug kanang among isa ka liso mao si Cristo (Gal.3:16). Diha kang Cristo ang tanang kanasoran,o sa labing klaro, ang tanang tribu sa tibook yuta mapanalanginan. Kining maong saad ngadto kang Abra ham daan na nga nagsulti nga ang liboan ka mga tribo nga hentil sa tibook kalibotan apil nga makadawat sa mga panalangin sa pagka-anaa kang Cristo. Kining gikaingon nga mga tribu mao ang klase-klase nga mga tribu sa tibook kalibotan, nga lain-lain ang dapit nga gipuy-an, lahi-lahi ug kaliwat, adunay gipahiuyonan nga klase-klaseng kultora ug nagkalahi-lahi ang sinultihan. Gusto sa Dios nga

silang tanan mapanalanginan diha kang Cristo, ug mao kana ngano nga si Jesus namatay alang sa sala sa tibook kalibotan (1 Juan 2:2).

Bisan kon si Jesus nag-ingon nga sigpit ang dalan paingon sa kinabuhing, ug dyotay ra ang nakatuod niini, (Mateo 7:14), si apostol Juan mibiya kanato nga nagbilin ug maa yong rason aron motuo nga adunay mga representante gikan sa tanang mga katribuhan sa tibook kalibotan didto sa umaabot nga gingharian sa Dios:

> Homan niining mga butanga, miyahat ako, ug tan-awa, adunay usa ka da kong pundok sa mga tawo diin wala gayoy makaihap*, nga naggikan sa ma tag nasod ug mga tribu ug mga katawhan ug mga pinulungan,* nga nagbarog sa atubangan sa trono ug atubangan sa Kordero, nga nagbistig puti, ug ang sanga sa mga palmera anaa sa ilang mga kamot; ug sila naninggit sa makusog nga tingog, nga nag-ingon, "ang kaluwasan anaa lamang sa atong Dios nga naglingkod diha sa trono, ug ngadto usab sa Kordero" (Gipadayag 7:9-10).

Busa usa ka dako gayod nga pagdahom nga ang mga anak sa Dios maglantaw alang sa umaabot nga pagpakigtipon uban sa daghan kaayong mga tribu atubangan sa trono sa Dios usa niana ka adlaw.

Daghang mga misyonaryo sa atong kapanahunan karon nga naghatag ug dakong pag tagad alang sa pagkab-ot sa nahibiling liboan ka mga "nakatagong" grupo sa mga tribu sa tibook kalibotan, uban sa paglaom nga makatungod ug kalro nga iglesia diha sa matag- usa ka tribu. Kini sa klaro gayod angayng daygon, ingon nga si Jesus nagsugo kanato sa paglakaw ngadto sa tibook kalibotan ug "manghimog tinun-an sa tanang kanasuran (o sa klaro nga pagkasulti, *mga katribuhan*)" (Mat.28:19). Ang plano sa mga katawhan, hinoon, bisan ug unsa ka maayo sa tumong, mahimong makabuhat ug dakong kakuyaw kay sa kaayuhan, labina kon wala ang giya sa Balaang Espiritu. Giki nahanglan gayod nga kita mosunod sa kaalam sa Dios samtang kita mangandoy nga motukod sa Iyang gingharian. Siya naghatag kanatog dugang pang impormasyon ug mga sugo mahitungod sa kon unsaon nato paghimog mga tinun-an sa tibook nga kalibotan sama sa giingon sa Mateo 28: 19).

Malagmit ang pinaka-wala makit-i nga kamatuoran niadtong naningkamot sa pagtu man sa Dakong Gikasangon nga bulohaton mao nga ang *Dios* mao ang pinakadako nga ebanghelista sa tanan, ug kita unta motrabaho *uban* Kaniya, dili *alang* Kaniya. Mas dako pa Siyag pagtagad mahitungod sa pagkab-ot sa kalibotan uban sa ebanghelyo kay sa uban, ug nagtrabaho Siya alang niana labaw kay sa uban. Siya kaniadto,ug karon, naghatag gayod sa Iyang kaugalingon alang niana nga maoy hinungdan nga Siya nama tay tungod niana, ug Siya naghuna-huna na mahitungod niana sa wala ba Niya buhata si bisan kinsa, ug hangtod karon Siya mao ra gihapon. Mao kana ang pagka-komitado!

"Ang Pagdaog Sa Kalibotan Alang Kang Cristo"

"Winning The World For Christ"

Makapadani sa pagtagad nga kon atong basahon ang mga sinulat sa Bag-ong Tugon, dili kita makakitag mainiton gayod nga paghangyo (sama sa atong gibuhat karon) alang sa mga magtutuo aron sila "mogawas ug kab-oton ang kalibotan alang kang Cristo"! Ang mga nag-

unang Cristohanon ug ang ilang mga pangulo nakahuna-huna nga ang *Dios* nagtrabaho uban sa dakong pagpaningkamot aron pagtubos sa kalibotan, ug ang ilang trabaho mao ang pagpakig-tambayayong uban Kaniya samtang Siya maggiya kanila. Kon adunay isa nga nasayod niini, kana mao si apostol Pablo, kinsa wala gayoy isa nga "naggiya kaniya ngadto sa Ginoo". Kondili, siya nakabig pinaagi sa direkta nga lihok sa Dios samtang siya nagbiyahe paingon sa Damasco. Ug diha sa tibook libro sa mga Buhat, ang iglesia milapad tungod kay ang mga katawhan nga gidihugan ug gipangu nahan sa Balaan nga Espiritu nakig-tambayayong man sa Balaang Espiritu. Ang libro sa mga Buhat, bisan kon kanunay kining ginganlan ug 'ang mga Buhat sa mga apostoles", apan gikinahanglan gayod kining nganlan ug "ang mga Buhat sa Dios". Diha sa pasiu nang mga pulong ni Lucas sa Mga Buhat, iyang gisulti nga ang iyang unang sulat (nga mao ang ebanghelyo ni Lucas) maoy usa ka sinulat nga nagtala sa "tanan nga *gisugdan* ni Jesus sa pagbuhat ug pagtudlo" (Buhat 1:1). Si Lucas klaro kaayong nagtuo nga ang libro sa mga Buhat maoy sinulat nga mahitungod sa *gipadayon* ni Jesus nga buhat ug pagtudlo. Siya naglihok pinaagi sa mga sulogoon nga gidihugan ug gigiyahan sa Balaan nga Espiritu nga nakigtambayayong uban Kaniya.

Kon ang nag-unang mga Cristohanon wala dasiga sa "paggawas ug pagsaksi ngadto sa ilang mga silingan ug motabang sa pagdaog sa kalibotan alang kang Cristo", unsa may ilang responsibilidad alang sa pagtukod sa gingharian sa Ginoo? Kadto sila nga wala ga yod tawga alang sa tukma nga buluhaton ug wala hatagi ug tukma nga mga gasa sa pag proklamar sa ebanghelyo diha sa publiko (nga sa ato pa mga apostoles ug mga ebang helista) gipanagtawag aron pagpuyo diha sa pagka-masinugtanon ug balaan nga mga ki nabuhi, ug mahimong andam sa pagpanalipod kang bisan kinsa nga nagbugal-bugal ug nangutana kanila. Pananglit, si Pedro nagsulat,

> Apan kon mag-antos kamo tungod sa pagkamatarong, nan bulahan kamo. Ug ayaw kahadloki ang ilang mga hulga, ug ayaw kabalaka, kondili pama tud-i hinoon si Cristo ingon nga Ginoo nga anaa sa inyong mga kasing-ka sing, ug pangandam kamo kanunay sa paghimog pagdepensa ngadto kang bisan kinsa nga mangutana kaninyo aron paghatag ug husay nga alang nia nang paglaom nga anaa sa sulod ninyo, apan buhata kini diha sa kalomo ug pagtahod; ug pagbaton kanunay ug limpyo nga konsensya aron nga kon ka mo bugal-bugalan, maulawan hinoon sila nga nagbugal-bugal kaninyo (1 Ped ro 3:14-16).

Atong masayran nga ang mga Cristohanon nga gisultan ni Pedro nagsagubang ug mga paglutos. Hangtod nga ang Cristohanon mahimong lahi kaysa kalibotan, ang kalibotan dili gayod molutos kanila. Mao kini ang rason ngano nga adunay dyotay lamang nga paglutos ang natagamtaman sa mga Cristohanon diha sa daghang mga dapit karon—tungod kay ang mga gitawag ug Cristohanon wala may kalainan kay sa kang bisan kinsa. Dili gani sila mga Cristohanon gayod, busa wala gayoy molutos kanila. Apan daghan sa mga ingon niini nga mga "Cristohanon" ginadasig sa matag-domingo nga "mopaambit sa ilang pagtuo ngadto sa ilang mga silingan". Kon sila mosaksi ngadto sa ilang mga silingan, ang maong mga silingan makurat sa pagkahibalo nga mga Cristohanon diay sila. Ang nakapadaot pa gayod, mao nga ang "ebanghelyo" nga ilang gipahat dili pa gayod sakto labina kon maoy ilang isangyaw ingon nga

"maayong balita" ang pagtuman sa Dios ug ang mga maayong buhat nga maoy makapaluwas. Ang importante lang nga "dawaton nila si Jesus ingon nga ilang manluluwas".

Agig kalahian niana, ang mga unang Cristohanon (kinsa si Jesus gayod maoy tinuod nilang Ginoo) nagbarog ingon nga mga suga diha sa kahayag, ug busa wala sila magkina hanglan nga aduna pay magklase kanila nga magtudlo kon unsaon pagsaksi o kaha dasi gon pa sa pagsulti sa ilang mga silingan nga sila mga sumusunod ni Cristo. Daghan silag mga kahigayunan sa pagsulti sa ebanghelyo samtang sila pangutan-on o kaha bugal-bugalan sa ilang pagkamatarong. Sila nagkinahanglan lamang nga ilang ipalain si Cristo ingon nga Ginoo diha sa ilang mga kasing-kasing ug magmaandam sa paghimog depen sa, sumala sa gisulti ni Pedro.

Malagmit ang unang kalahian tali sa mga modernong Cristohanon ug sa mga nag-una nga mga Cristohanon mao kini: ang mga modernong Cristohanon naghuna-huna nga ang Cristohanon mailhan pinaagi sa iyang nahibaw-an ug gituohan—gitawag nato kana ug "doktrina" ug busa sila nakasentro gayod sa pagkat-on niana. Agig kalahian, ang mga Cristohanon niadtong una nagtuo nga ang usa ka Cristohanon maila pinaagi sa ilang binuhatan—ug busa nakatutok sila diha sa pagtuman sa mga sugo ni Cristo. Gani maka padani sa pagtagad ang paghuna-huna nga ang mga Cristohanon niadtong unang napu log upat ka siglo wala gani gipanag-iyahan nga Biblia, ug kini nakahimo kanila nga impo sibli kaayong "magbasa ug Biblia kada-adlaw", nga maoy usa sa mga dakong patakaran nga angay sundon sa mga Cristohanon karong mga adlawa. Wala ako magpasabot nga ang mga Cristohanon karon dili nalang usab magbasa sa ilang mga Biblia matag-adlaw.

Ang gusto lamang nakong isulti mao nga daghan kaayong mga Cristohanon nga gihimo nila nga importante gayod kaayo ang pagtuon sa Biblia kaysa pagtuman niini. Gibuta ngan gayod sa modernong mga Cristohanon ug garbo ang ilang mga kaugalingon tungod lagi kay duna silay sakto nga doktrina (nga lahi kaysa doktrina sa ubang 29,999 ka mga denominasyon nga dili kono pariha sa ilang katas-on sa doktrina, apan kusog lang giha pon manglibak, mamakak, ug nanggitigom ug mga yutan-ong bahandi.

Kon kita nagdahom nga mohumok ang kasing-kasing sa mga tawo aron mahimo sila nga mas madinawaton pa sa ebanghelyo, mas maayo pa nga ato kining buhaton pinaagi sa atong mga binuhatan dili kaysa atong mga doktrina.

Ang Dios, Ang Dakong Ebanghelista

God, The Greatest Evangelist

Atong tun-an diha sa dugang pang detalye ang buhat sa Dios diha sa pagtukod sa Iyang gingharian. Kon mas masabtan pa nato pag-ayo ang Iyang pagpamuhat, mas makigtambayayong usab kita Kaniya sa labi pang maayo nga paagi.

Kon ang mga tawo motuo kang Jesus, kana maoy usa kabutang nga ilang gibuhat uban sa ilang kasing-kasing (Roma 10:9-10). Sila mituo kang Ginoong Jesus ug busa sila naghinulsol. Ilang gipakanaog sa trono ang ilang kaugalingong pagbuot ug gipuli nila si Jesus.

Ang pagtuo naglakip ug pagbag-o sa kasing-kasing.

Sa susama ra, kon ang mga tawo dili *motuo* kang Jesus, usa usab kana ka butang nga ilang gibuhat uban sa ilang mga kasing-kasing. Ilang *gisuklan* ang Dios, busa wala sila maghinulsol. Pinaagi sa desisyon nga ilang gibut-an, ilang gipadaplin si Jesus gikan sa trono sa ilang kasing-

kasing. *Ang pagka-dili matinuohon naglakip ug mapadayonong desisyon nga dili gayod mohimo ug pag-usab sa kasing-kasing.*

Si Jesus nagpaila nga ang tanang kasing-kasing sa mga katawhan gahi gayod nga tungod niana wala gayoy moduol Kaniya gawas lamang niadtong gipaduol sa Amahan (Juan 6:44). Ang Dios puno sa kalooy ug sa makanunayon nag-agni sa matag-usa ngadto kang Jesus pinaagi sa nagkalain-laing pamaagi, ug ang tanan niini managsama nga maka tandog sa ilang mga kasing-kasing, ug pinaagi niana sila mahimong magpada yon sa pag desisyon sa pagpahumok o pagpagahi sa ilang mga kasing-kasing.

Unsa man nga mga pamaagi ang gigamit sa Dios aron pagtandog sa kasing-kasing sa mga tawo diha sa paglaom nga sila mapaduol ngadto kang Jesus?

Una, Iyang gigamit ang Iyang kabuhatan. Si Pablo nagsulat,

> Kay ang kapungot sa Dios gipadayag gikan sa langit batok sa tanang pagka dili Diosnon ug pagka-dili matarong, tungod kay ang nasayran unta mahi tungod sa Dios klaro kaayo diha kanila; kay ang Dios naghimo niini nga klaro ngadto kanila. *Kay sukad buhata ang kalibotan ang Iyang dili maki ta nga kinaiyahan, ang iyang dili matapos nga gahom ug langitnong pag ka-Siya, klaro gayong nakit-an, ug masabtan kini pinaagi sa nanga himo na,* ug busa wala na silay ikabalibad (Rom.1:18-20).

Masayran nga si Pablo miingon nga ang mga tawo "nagsampong sa kamatuoran" nga "klaro kaayo diha kanila". Kana mao, nga ang kamatuoran mipaibabaw gayod diha sa ilang kinasuloran ug nagsudya kanila, apan sa gihapon ila kining gitukmod palayo ug ilang gipakigbatokan ang ilang pagka-dani diha sa ilang kinasuloran.

Unsa man gayod ang kamatuoran nga klaro kaayo diha sa sulod sa matag-tawo? Si Pablo nag-ingon nga kana mao ang mga kamatuoran sa "dili makita nga gahom" sa Dios, ug ang Iyang dili matapos nga gahom ug langitnong kinaiyahan, nga gipadayag diha sa "mga gipanghimo Niya". Ang mga tawo diha sa ilang kinasuloran makahibalo bisan gani diha sa pagtan-aw lamang sa mga nabuhat sa Dios nga Siya anaa gayod, [98]ug nga Siya gamhanan gayod, katingalahang magbubuhat ug labihan gayod ka maalamon.

Ang panapos nga sugilon ni Pablo mao nga ang maong matang sa mga tawo "wala ga yoy ikapamalibad", ug siya sakto. Ang Dios nagpadayon sa pagsinggit ngadto sa matag-usa, nga nagpadayag sa Iyang kaugalingon ug nagsulay sa pagpahumok sa ilang mga ka sing-kasing, apan ang kasagaran nagsira lamang sa ilang mga dalonggan. Hinoon, ang Dios, wala gayod mohunong sa pagsinggit diha sa tibook nilang kinabuhi, uban sa maka nunayong pagpasundayag sa mga milagro—pinaagi sa mga bulak, mga langgam, mga masuso nga kabataan, mga yelo nga ulan, mga kasagingan, mga mansanas, ug lain pang minilyon nga mga butang.

Kon ang Dios anaa ug Siya sama kadako sa Iyang mga binuhat nga gipakita,nan Siya sa klaro gayod angay nga sundon. Kanang maong pagpadayag diha sa kinasuloran nag singgit ug usa ka kusganon gayod nga mensahe nga nag-ingon: *Paghinulsol!* Alang niini nga rason, nahimo gayong baroganan ni Pablo nga ang matag-usa nakadungog na sa tawag sa Dios sa paghinulsol:

---

[98] Mao kana ngano nga ang Kasulatan nagdeklarar nga, "Ang buang nag-ingon diha sa iyang *kasing-kasing, "walay Dios"* (Salmo 14:1). Ang mga buang lamang maoy nagsampong sa maong klaro kaayo nga kamatuoran.

> Apan Ako moingon, siguro gayod nga wala sila makadungog, wala ba ga yod? Sa klarohay nakadungog gayod: "ang ilang tingog miabot sa tibook yuta, ug ang ilang mga pulong miabot ngadto sa kinatumyan sa kalibotan".
> (Roma 10:18).

Si Pablo sa klaro gayod nagkutlo ug usa ka ilado na kaayo nga bersikolo nga naggikan sa Salmo 19, diin ang tibook gisulti niini mao:

> Ang kalangitan nagsulti sa himaya sa Dios; ug ang ilang kalapdon nagsang yaw sa buhat sa Iyang mga kamot. Ang matag adlaw nagbubo ug mga pu long, ug ang matag gabii nagpadayag ug kahibalo. Walay pagsulti, o mga mga pulong; nga ang tingog wala madunggi. *Ang ilang mga linya (o tingog) miabot sa tibook yuta, ug ang ilang mga gipanulti ngadto sa tibook kalibotan* (Salmo 19:1-4a).

Kini sa makausa pa nagpaila nga ang Dios nakigsulati sa matag-usa, adlaw ug gabii, pinaagi sa Iyang mga binuhat. Kon ang mga tawo nitubag sa sakto gayod ngadto sa mga mensahe sa mga binuhat sa Dios, manghapa unta sila ug mosinggit uban sa pag-ingon, "Dako nga Magbubuhat, Ikaw ang nagbuhat kanako, ug klaro kaayo nga ikaw nagbuhat kanako aron pagbuhat sa imong kabubut-on. Busa ako manugyan diha kanimo!"

Lain Pang Pamaagi Nga Pinaagi Niini Makigsulti Ang Dios
Another Means By Which God Speaks

May kalambigitan niining maong pagpadayag diha sa gawas o sulod aduna pay lain nga pinadayag diha sa sulod, usa nga hinatag usab sa Dios, ug usa nga wala magsalig diha sa pagka-sayod sa usa mahitungod sa mga milagro sa kabuhatan. Kanang mao nga pagpadayag diha sa sulod mao ang konsensya sa tawo, nga maoy usa ka tingog nga sa walay hunong nagpadayag sa balaod sa Dios. Si Pablo nagsulat,

> Kay sa diha nga ang mga hentil nga wala magbaton sa Balaod nagbuhat sa walay pagkasayod sa mga butang sa Balaod, kini nga wala makabaton sa Balaod nahimong balaod mismo sa ilang kaugalingon, tungod kay ila man nga gipakita ang buhat sa Balaod nga nahisulat diha sa ilang mga kasing-kasing, ug gipamatud-an sa ilang mga konsensya, ug ang ilang huna-huna usahay nagakusar kanila o kaha naglaban kanila, labina sa adlaw nga ang Dios maghukom sa mga tinagong butang sa tawo pinaagi kang Cristo Je sus. (Rom.2:14-16).

Busa ang matag-usa nakahibalo kon unsay sakto o sayop. Aron pagsulti niini sa labing kusganon gayod, ang matag-usa nasayod kon unsay makapahimuot sa Dios ug unsay dili makapahimuot Kaniya, ug iyang himoon nga ang matag-usa manubag inig-abot na sa ad law sa paghukom tungod sa pagbuhat sa wala Niya kagustohi. Samtang ang mga tawo nagkatigulang, nagka-anam usab silag kaanad sa pagpakamatarong sa ilang sala ug sa dili pagtagad sa tingog sa

ilang konsensya, apan ang Dios wala mohunong sa pagsulti sa Iyang mga balaod diha sa sulod nila.

Ang Ika-tulo Nga Pamaagi
The Third Means

Apan dili kay kana ra. Ang Dios, nga dakong ebanghelista kinsa namuhat aron ang ta nan madala ngadto sa paghinulsol, mosulti ngadto sa mga tawo pinaagi sa lain pang pa maagi. Sa makausa pa, atong mabasa ang mga pulong ni Pablo:

> Kay *ang kaligotgot sa Dios gipadayag gikan sa langit batok sa tanan nga pagka-dili Diosnon ug sa pagka-dili matarong sa tanang tawo,* kinsa nag babag sa kamatuoran diha sa pagka-dili matarong (Roma 1:18).

Masayran nga si Pablo nag-ingon nga ang kaligotgot sa Dios gipadayag, *dili ipadayag pa* sa umaabot. Ang kaligotgot sa Dios klaro kaayo alang sa matag-usa diha sa daghang makasusubo ug mga kuyaw nga panghitabo, dinagko man o ginagmay, nga naghampak sa katawhan. Kon ang Dios gamhanan pa sa tanan, nga makahimo sa bisan unsa ug makahimo sa pagpugong sa bisan unsa, nan ang maong mga butang, sa dihang kini mohapak ngadto sa mga wala motuo Kaniya, mao lamay pagpakita sa Iyang kaligotgot. Kadto lamang mga walay hinungdan nga mga magtutuon sa teolohiya ug mga buang nga mga pilosopo ang dili makakita niini. Apan bisan gani diha sa Iyang kaligotgot ang kalooy ug gugma sa Dios gipadayag, nga gani ang Iyang mga gikaligotgotan sa kasagaran makadawat ug mas gamay ra nga kapungot kaysa angay kanila, ug sila uban sa gugma gipasidan–an mahitungod sa walay katapusang kapungot nga naghulat sa mga dili mahinulsolon homan sa kamatayon. Kini mao ang lain pa nga pamaagi nga gigamit sa Dios aron pagdani sa pagtagad sa mga tawo nga nagkinahanglan maghinulsol.

Ang Ika-upat Nga Pamaagi
The Fourth Means

Sa katapusan, ang Dios wala lamang mosulay sa pagganoy sa mga tawo pinaagi sa kabuhatan, konsensya ug kalamidad, kondili pinaagi usab sa pagtawag sa ebanghelyo. Ingon nga ang Iyang mga sulogoon misugot Kaniya ug nagwali sa maayong balita, ang mao ra gihapon nga mensahe sa kabuhatan, konsensya ug kalamidad ang mahisgotan sa gihapon nga mao ang: *paghinulsol!*

Imong makita nga kon unsay atong gibuhat panahon sa pagpang-ebanghelyo kon itandi sa gibuhat sa Dios dili gayod mahimong ikatandi. Siya padayon nga nangibanghel yo sa *matag* persona *sa matag* yugto *sa matag* adlaw sa ilang mga kinabuhi, apan bisan pa ang pinakadako nga ebanghelistang tawhanon mahimong makasulti ngadto sa isa ka gatos ka libo ka mga tawo sulod sa pipila pa ka mga dekada. Ug ang maong mga ebang helista nagsangyaw ngadto sa mga grupo sa katawhan sa maka-usa lamang sulod sa ha mubo nga panahon.

Kining mao nga talan-awon makatabang kanato alang sa mas maayo pa nga pagsabot sa atong responsibilidad diha sa pagpang-ebanghelyo ug diha sa pagtukod sa gingharian sa Dios. Apan, sa dili pa nato tun-an ang atong papel sa tukma gayod, adunay isa ka lain pang importante kaayo nga hinungdan nga dili angay natong kalimtan.

Ingon sa gihisgotan sa nangagi, ang paghinulsol ug ang pagtuo maoy butang nga gibu hat sa mga tawo uban sa ilang mga kasing-kasing. Ang Dios nagtinguha nga ang matag-usa magpaubos sa ilang kaugalingon, magpahumok sa ilang kasing-kasing, maghinulsol ug motuo kang Ginoong Jesus. Paingon sa maong katapusan, ang Dios padayon nga namuhat diha sa kasing-kasing sa mga tawo diha sa daghang mga pamaagi sama sa gika hulagway sa dili palang dugay.

Sa klaro gayod, ang Dios nakahibalo sa kahimtang sa matag kasing-kasing sa mga tawo. Siya nakahibalo kon kinsang mga kasing-kasing ang nihumok na ug kang kinsa ang gahi gihapon. Siya nakahibalo kon kinsay naminaw sa Iyang walay undang nga mga mensahe ug kon kinsa kadtong nagpalingog-lingog lamang niini. Siya nakasayod kon kinsa kadtong adunay kasing-kasing nga maablihan lamang ug maghinulsol kon adu nay kalamidad nga moabot. Siya nakahibalo kon kinsa kadtong gahi gayod ug kasing-kasing nga wala na gayoy paglaom pa nga maghinulsol. (Pananglit, Siya nagsulti kang Jeremias sa makatulo, nga dili na mag-ampo alang sa Israel tungod kay ang ilang mga kasing-kasing layo kaayo sa paghinulsol; Jeremias 7:16; 11:14; 14:11) [99]Nakahibalo Siya kon kinsang kasing-kasing ang nagkahumok na nga bisan sa gamay nalang nga pagtan dog sa Iyang Balaan nga Espiritu maghinulsol na kini.

Uban sa pagtipig niining tanan diha sa huna-huna, unsa man ang atong makat-onan ka bahin sa responsibilidad sa mga kaiglesiahan mahitungod sa pagsangyaw sa ebanghel yo ug pagtukod sa gingharian sa Dios?

Patakaran # 1

Principle # 1

Una, dili ba makataronganon nga ang Dios, nga mao ang dakong Ebanghelista kinsa nagbuhat sa 95% sa kinatibuk-ang bulohaton ug nga sa walay hunong nagsinggit ngadto sa matag-usa sa matag-adlaw, mahimong magpadala sa Iyang mga sulogoon aron pag wali sa ebanghelyo ngadto kanila kansang mga kasing-kasing mas madinawaton kaysa
ngadto sa mga adunay kasing-kasing nga dili kaayo modawat? Mao kana ang akong gihu na-huna.

Dili ba usab posibli nga ang Dios, nga amo ang Dakong Ebanghelista nga nagwali na ngadto sa kinabuhi sa matag-tawo diha sa matag-higayon, mahimong *dili* gani magpaka bana sa pagpadala sa ebanghelyo ngadto kanila nga sa kompleto gayod wala lamang magtagad sa tanan nga Iyang gisulti ngadto kanila sulod sa mga katuigan? Nganong mag–usik man lang Siya sa Iyang kahago sa pagsulti ngadto sa mga tawo nianang kata pusang 5% nga Iyang isultihay kanila kon wala sila magtagad sa unang 95% nga Iyang gisulti. Ako naghuna-huna nga mas dili pa kaduha-duhaan nga ang Dios magpadalag paghukom ngadto sa maong mga tawo uban sa paglaom nga sila magpahumok sa ilang mga kasing-kasing. Kon sila mobuhat niana, nan medyo makataronganon ang paghuna-huna nga Iyang ipadala ang Iyang mga sulogoon aron pagsangyaw sa ebanghelyo.

Ang uban moingon nga ang Dios magpadala sa Iyang mga sulogoon ngadto kanila nga nasayran Niya nga dili maghinulsol aron nga sila wala nay ikapamalibad kon sila mobarog na diha sa paghukom sa atubangan Niya. Ibutang sa huna-huna, nga sumala sa Kasulatan, ang

[99]Gawas niini, ang Kasulatan nagtudlo nga ang Dios mahimo gani nga modugang pa sa pagpagahi sa ka sing-kasing niadtong nagmagahi sa ilang kasing-kasing batok Kaniya (sama kang Paraon). Morag kaduha-duhaan nga ang maong mga tawo aduna pay paglaom nga maghinulsol.

maong mga tawo wala nay ikabalibad sa atubangan sa Dios tungod sa Iyang walay undang nga pagpadayag sa Iyang kaugalingon pinaagi sa Iyang gipangbuhat
(Roma 1:20). Busa kon ang Dios magpadala sa Iyang mga sulogoon ngadto sa maong mga tawo, aron kana paghimo kanila nga mas manubag pa gayod.

Gani sa kamatuoran tinuod gayod nga ang Dios mahimong maggiya sa Iyang mga su logoon sa dili kaduha-duhaan gayod ngadto sa mga tawo nga madinawaton, ug unya kita, nga Iyang mga sulogoon, kinahanglan diha sa pagkamahingampoon magapangayo sa Iyang kaalam aron nga kita pagagiyahan ngadto sa Iyang mga nasayran nga mga ala nihon na.

Usa Ka Sumbanan Sa Kasulatan

A Scriptural Example

Kini nga patakaran matahom gayod nga gihulagway diha sa pagministeryo ni Felipe nga usa ka ebanghelista sumala sa nahisulat diha sa libro sa Mga Buhat. Si Felipe nagwa li ngadto sa mga madinawatong katawhan sa Samaria, apan sa kaulahian gisugo sa usa ka anghel nga molakaw ngadto sa usa ka tukma nga agianan. Didto gigiyahan siya ngad to sa usa ka masobsob gayod nga tigpangita:

> Apan ang usa ka anghel sa Ginoo misulti kang Felipe nga nag-ingon, “Tin dog ug lakaw paingon sa habagatan ngadto sa usa ka dalan nga naggikan sa Jerusalem paingon sa Gaza”. (Kini usa ka dalan nga anaa sa kaminga wan). Busa mitindog siya ug miadto; ug didto adunay usa ka sulogoong lalake sa Etiopia nga kinapnan, nga usa usab ka opisyalis sa korte ni Can dace, nga rayna sa Etiopia, kinsa piniyalan usab sa tanan katigayonan sa rayna; ug miadto siya sa Jerusalem aron pagsimba, ug sa iyang pagpauli nga nagsakay sa iyang karwahi, nagbasa siya gikan sa sinulat ni propeta Isaias. Ug ang Espiritu miingon kang Felipe, ?tindog ug ubani kini nga karwahe”.
> Midagan si Felipe ug nadunggan niya ang opisyal nga nagbasa gikan sa si nulat ni Isaias. Ug si Felipe miingon, “nakasabot kaba sa imong gibasa? Ug ang opisyal mitubag”, unsaon man nako pagpakasabot niini kon walay mo giya kanako?” Ug iyang gipasakay si Felipe sa iyang karwahe ug gipaling
> kod tapad kaniya. Karon ang pasahe sa Kasulatan nga iyang gibasa mao kini:
>
> > Siya gidala ngadto sa ihawanan sama sa usa ka karnero nga ihaw non; ug maingon nga ang usa ka lake nga karnero dili gayod moti ngog kon tupihan, Siya usab wala mag-abli sa Iyang baba. Wala Siya hukmi subay sa katarong; kinsa man ang makasubay sa Iyang kaliwatan?
>
> Ang opisyal mitubag kang Felipe ug miingon, “palihog sultihi ako, kon kin sa ang gipasabot sa propeta niini? Ang iya bang kaugalingon o lain ba”? Ug unya si Felipe miabli sa iyang baba, ug sugod gayod niini nga Kasulatan iyang gisangyaw si Jesus ngadto kaniya. Ug samtang nagsubay sila sa agi anan nahiabot sila sa usa ka lugar nga adunay tubig. Ug ang opisyal mii ngon, “tan-awa adunay tubig! Nganong dili mo man ako bautismohan?” Ug si Felipe miingon, “kon ikaw mituo

> uban sa tibook nimong kasing-kasing, mahimo kanang bautismohan". Ug ang opisyal miingon, "mituo ako nga si Jesu-Cristo anak sa Dios". Ug iyang gipahunong ang karwahe; ug silang duha miubog sa tubig, si Felipe ug ang opisyal, ug gibautismohan ni Felipe ang opisyal. Sa dihang mihaw-as na sila sa tubig, ang Espiritu sa Ginoo misakmit kang Felipe palayo; ug ang opisyal wala na makakita kaniya, apan mipadayon siya sa iyang panaw nga nagmalipayon (Buhat 8:26-39).

Si Felipe gigiyahan sa giya nga langitnon aron sa pagministeryo ngadto sa usa ka tawo nga gigutom sa espirituhanon nga tungod niana ang maong tawo mibiyahi gikan sa Af rica paingon sa Jerusalem aron lamang pagsimba sa Dios ug nakadala ug usa ka gamay lamang nga bahin sa kopya sa propesiya ni Isaias. Samtang nagbasa siya sa ika-53rd nga kapitulo sa Isaias, nga maoy pinakaklaro nga Kasulatan diha sa Daan nga Testamento nga naghatag ug detalye sa pagsakripisyo ni Cristo alang sa pagtubos, ug naglibog kon kinsay gipasabot ni Isaias, miabot dayon si Felipe, nga andam sa pagpasabot sa iyang gibasa! Atua gayod didto ang tawo nga hinog na alang sa pagkakabig! Ang Dios nasayod sa iyang kasing-kasing ug gipadala si Felipe.

Usa Ka Mas maayo Nga Agianan

A Better Way

Unsa gayod ka mabungahon kon magiyahan sa Espiritu ngadto sa madinawaton nga mga tawo kaysa pagduol ngadto sa dili madinawaton nga mga tawo sa paagi nga pang tsamba lamang o kaha pinaagi sa usa ka sistema tungod kay naghuna-huna kita nga mahimo kitang sad-an kon dili sila masuginlan sa ebanghelyo. Ayaw kalimti—ang matag-persona nga imong nasugat gisangyawan sa Dios sa ebanghelyo sa walay hunong. Mas maayo pa kon atong pangutan-on ang mga tawo kon sila gisamok ba diha sa ilang kon konsensya mahitungod sa Dios aron lang pagklaro kon sila madinawaton ba sa Dios o dili, tungod kay ang matag-usa naghimog kasulbaran sa ilang pagkadunay sala sa laing mga pamaagi.

Lain pang ehemplo niining mao ra nga patakaran mao ang pagkakabig sa panimalay ni Cornelio ilalom sa pagministeryo ni Pablo, nga gigiyahan sa labaw pa sa natoral nga paggiya aron pagsangyaw sa ebanghelyo ngadto sa mga madinawaton gayod nga grupo sa mga hentil. Si Cornelio maoy usa ka tawo nga naminaw gayod sa iyang konsensya ug nangita sa Dios, sama sa gipakita nga pagpanghatag niya ug limos ug sa iyang pagka-mainampuon (Buhat 10:2) Ang Dios nagdugtong kaniya nagdto kang Pedro, ug siya naminaw sa mensahe ni Pedro uban sa abli nga huna-huna ug mahimayaong naluwas.

Unsa gayod unya kita ka maalamon kon kita mag-ampo lamang ug mangayo sa Bala ang Espiritu aron giyahan kita ngadto niadtong adunay abli nga mga kasing-kasing kaysa sa magbuhat-buhat kitag kinaugalingong pinalapad ug nag-usik lamang sa pana hon nga mga plano sama sa pagbahin sa atong syudad diha sa upat ka bahin ug unya magporma ug mga grupo nga himoong magsasangyaw aron mobisita sa matag panima lay o mga gipletihan nga mga puy-anan. Kon si Pedro niapil pa ug panagtigom mahitu ngod sa mga estratihiya sa pagpangsangyaw didto sa Jerusalem o kaha si Pedro nagpada yon ug pangsangyaw didto sa Samaria, ang panimalay ni Cornelio ug ang opisyal nga taga-Etiopia magpabilin unta nga wala makab-ot sa ebanghelyo.

Sa klaro gayod, ang ebanghelista ug mga apostoles, pagagiyahan gayod aron pagsang yaw sa ebanghelyo diha sa atubangan sa nagkasagol-sagol nga mga tigpaminaw nga mga madinawaton ug dili-madinawaton nga mga tawo. Apan bisan pa niana mangutana giha pon sila sa Ginoo mahitungod sa kon asang dapita sila magsangyaw. Sa maka-usa pa, ang atong makita diha sa libro sa Mga Buhat, mao ang mga tawo nga puno sa Espiritu ug gidihogan sa Espiritu nga nakigtambayayong sa Balaang Espiritu samtang gitukod sa Dios ang Iyang gingharian. Unsa gayod ka lahi kaayo ang pamaagi sa nag-unang iglesia kon itandi sa modernong iglesia. Unsa gayod ka lahi ang mga resulta! Nganong dili man nato sundogon ang nagmalamposon?

Patakaran # 2

Principle # 2

Giunsa man pagtabang sa mga Biblikal nga patakaran kanato diha sa pagsabot sa atong papel diha sa pagpang-ebanghelyo ug sa pagtukod sa gingharian sa Dios labina sa atong pagtuon mahitungod niini diha sa mga unang bahin niini nga kapitulo?

Kon ang Dios nagdesinyo nga ang kabuhatan, konsensya ug kalamidad nagtawag sa ta nang katawhan sa paghinulsol, nan kadtong nagwali usab sa ebanghelyo kinahanglang magsiguro nga wala sila magsangyaw ug sukwahi nga mensahe. Apan daghan gayod ang susama niini! *Ang ilang gisangyaw derikta gayod nga nasukwahi sa matag butang nga gisulay sa Dios pagsulti ngadto sa mga makasasala!* Ang ilang mensahe mahitu ngod sa dili Biblikal nga grasya nagtuboy sa usa ka panghuna-huna nga ang pagkaba laan ug ang pagka-masinugtanon dili na importante aron sa pag-angkon sa walay kata pusan nga kinabuhi. Pinaagi sa dili paghisgot sa pagkakinahanglanon gayod sa paghinul sol alang sa kaluwasan, pinaagi sa pagpasabot gayod nga ang kaluwasan dili pinaagig buhat (diha sa paagi nga dili gayod maoy gustong ipasabot ni Pablo), nagtrabaho ka batok sa Dios, ug imong gigiyahan ang mga tawo ngadto sa lawom nga pagka-ilad nga kasagaran maoy nagsilyo sa ilang walay katapusang kalaglagan, tungod kay nakasiguro naman sila nga sila luwas na bisan dili diay. Disgrasya gayod, kon ang usa ka mensahero sa Dios sa klaro, namuhat batok sa Dios nga ilang giangkon nga maoy ilang girepresenta han!

Si Jesus nagsugo kanato sa pagwali sa "paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala" (Lukas 24:47). Kana nga mensahe nagpamatuod pag-usab sa gisulti sa Dios ngadto sa makasasala sa tanang adlaw sa iyang kinabuhi. Ang pagwali sa ebanghelyo makapikas sa
Kasing-kasing sa mga tawo ug makahatag ug bikil ngadto sa mga gahi ug kasing-kasing. Apan ang humokon nga modernong ebanghelyo nga nagpahibalo kon unsa gayod ka dako ang gugma sa Dios ngadto sa mga tawo (nga usa ka butang nga wala gayod hisgoti ni bisan kinsa nga apostoles diha sa libro sa mga Buhat), naghatag kanilag sayop nga giya diha sa paghuna-huna nga ang Dios wala masuko o malain kanila. Sila sa kanunay gisultihan nga ang ilang buhaton mao lamang ang "pagdawat kang Jesus". Apan ang Hari sa tanang hari ug ang Ginoo sa tanang ginoo wala magkinahanglan sa atong pagdawat. Ang pangutana dili, "dawaton ba nimo si Jesus"? Ang pangutana mao nga, "si Jesus ba modawat kanimo"? Ang tubag mao nga, gawas kon ikaw maghinulsol ug mosu god sa pagsunod Kaniya, dulomtanan ka gayod sa Iyang atubangan, ug ang Iya lamang nga kalooy maoy temporaryo nga nagpahunong sa imong pagpaingon sa imperno.

Agig paglamdag sa modernong ebanghelyo nga naghimong barato sa grasya sa Dios, dili ako makatabang apan natingala gayod ako ngano nga daghan kaayong kanasuran, nga gimandoan sa ilang mga labaw nga gihatagan usab sa Dios ug kagahom sa pagman do (ug nga dili gayod malalis; Dan.4:17, 25, 32; 5:21; Juan 19:11; Buhat 12:23; Rom. 13:1), nagsira sa ilang mga kanasuran alang sa mga misyonaryo nga gikan sa kasadpan. Tungod ba kaha kay ang Dios misulay sa pagpahilayo sa peke nga ebanghelyo gawas sa maong mga nasod?

Patakaran # 3
Principle # 3

Ang mga patakaran nga atong gitun-an sa sayo nga bahin niini nga kapitulo magta bang usab kanato sa pagsabot sa mas maayo pa gayod kon unsa ang tinan-awan sa Dios niadtong mga tawo nga nagsunod-sunod sa peke nga pagtulon-an. Mga ignorante ba sila nga mga tawo nga angay kaloy-an tungod kay wala sila makadungog sa kamatuoran? Ang tanan ba nga mga pagbasol ihan-ak nalang diha sa iglesia tungod sa dili niini epek tibo nga pagsangyaw ngadto kanila?

Dili. Ang maong mga tawo dili ignorante sa kamatuoran. Mahimo nga wala nila masay ri ang tanan nga nasayran niadtong mga Cristohanon nga nagtuog Biblia, apan ilang na sayran ang tanan nga gipadayag sa Dios nahitungod sa Iyang kaugalingon pinaagi sa ka buhatan, konsensya ug kalamidad. Sila mga tawo nga gitawag sa Dios alang sa paghinul sol sa tibook nilang kinabuhi bisan pa kon wala sila makakitag mga Cristohanon o kaha nakapaminaw sa ebanghelyo. Dugang pa, sila mahimo nga nagpahumok sa ilang kasing- kasing alang sa Dios o nagpagahi niini.

Si Pablo nagsulat mahitungod sa pagka-ignorante sa mga dili magtutuo ug nagpada yag sa mga rason sa ilang pagka-ignorante:

> Kini mao ang akong ikasulti ug pagapamatud-an kauban sa Ginoo, nga ka mo wala na maglakaw sama sa paglakaw sa mga hentil, diha sa pagka walay hinungdan sa ilang huna-huna, nga gingitngitan ang ilang mga huna-huna, ug walay labot sa kinabuhi sa Dios, tungod sa pagka-ignorante nga anaa kanila, *tungod sa pagka-gahi sa ilang kasing-kasing;* ug sila sa dihang *gikubalan na*, nagtugyan sa ilang mga kaugalingon ngad to sa kalaw-ayan, aron sa pagkinabuhi sa tanang matang sa kahugawan uban sa pagkahakog (Efeso 4:17-19).

Masayran nga ang rason ngano nga ang mga hentil mga ignorante mao nga, “mga gahi silag kasing-kasing”. Si Pablo nagdeklarar usab nga sila “gipangkublan na”. Siya klaro ga yod nga naghisgot mahitungod sa kahimtang sa ilang mga kasing-kasing. Ang mga kubal maporma diha sa kamot sa mga tawo tungod sa kanunay nga pagkasaghid niini diha sa dili hamis nga dili usab makaayo batok sa humok nga panit. Ang gikubalan na nga ka mot dili na kaayo sensitibo. Sa samang paagi, samtang ang mga tawo padayon nga pakig batok sa pagtawag sa Dios pinaagi sa kabuhatan, konsensya, ug kalamidad, ang ilang mga kasing-kasing mahimong kublan, nga makahimo kanila nga mag-anam ug pagka-dili na sensitibo nianang maong langitnong tawag. Mao kini ngano nga ang mga impor masyon nagpaila nga ang mga tawo sa kinatibuk-an makonhuran sa ilang pagka-madina waton samtang nagkatigulang na sila. Kon magkatigulang

na ang tawo, dili kaduha-duhaan nga mokunhod usab ang posibilidad nga siya maghinulsol. *Ang maalamon nga mga ebanghelista kasagaran nakatutok dihas batan-on pa nga mga tawo.*

Ang Sala Sa Dili Matinuohon
The Guilt Of The Unbelieving

Dugang pang pamatuod nga ang Dios nagbutang sa mga tawo diha sa pagka-sad-an ga yod bisan pa kon sila wala makapaminaw sa usa ka Cristohanong ebanghelista mao ang kamatuoran nga Siya aktibo gihapon nga naghukom kanila. Kon ang Dios wala pa maghi mo kanila nga dunay tulobagon alang sa ilang mga sala dili unta Niya sila silotan. Tu ngod kay Iya man silang gisilotan, sa klaro gayod, makasiguro kita, nga sila Iyang gihimo nga manubag gayod, ug kon Iya silang papanubagon, kinahanglan masayod sila nga ang ilang gibuhat dili gayod makapahimuot Kaniya.

Usa ka pamaagi nga ang Dios mosilot niadtong mga mibalibad sa Iyang tawag sa pag hinulsol mao ang "pagtugyan kanila ngadto" sa ilang makasasala nga mga tinguha aron mahimo silang mga ulipon ngadto sa mas lawom pa nga pagpaka-ulaw. Si Pablo nagsu lat:

> Kay bisan kon *nakaila sila sa Dios*, wala nila Siya pasidunggi ingon nga Dios, o pasalamati; apan nahimo silang mga walay pulos diha sa ilang mga pangagpas, ug ang buang nga kasing-kasing gingitngitan. Sa ilang pag-ang kon nga sila mga malaamon, nahimo na hinoon silang mga buang, nga nag -ilis sa himaya sa Dios nga dili madunot alang sa imahin nga ang porma iya sa tawo nga madunot ug iya usab sa mga langgam ug sa upat ang tiil nga mga mananap ug nagkamang nga mga binuhat.
>
> Busa *ang Dios nagtugyan kanila* ngadto sa pangibog sa ilang mga kasing- kasing ngadto sa kahugawan, aron nga ang ilang mga lawas mapakaula wan diha sa ilang taliwala. Kay ilang gibaylo ang kamatuoran sa Dios ngad to sa bakak, ug ilang gisimba ug gialagaran ang binuhat kaysa magbubu hat, nga bulahan hangtod sa kahangtoran. Amen.
>
> Alang niini nga katarongan ang *Dios nagtugyan kanila* ngadto sa makauu law nga kailibgon; kay ang ilang mga kababayen-an wala na magsubay sa ilang naandan nga kahimtang ug ang mga lalake usab wala na makigre lasyon sa mga babaye kon dili sa ila nang isigkalalake, lalake sa lalake nag
> buhat ug mga kalaw-ayan ug ilang gidawat diha sa ilang kaugalingon ang silot sa ilang sayop.
>
> Ug tungod kay wala na nila makit-i nga angayan gayod ang pag-ila sa Dios, *gitugyan sila sa Dios* ngadto sa makauulaw nga huna-huna, aron ilang bu haton kadtong mga butang nga dili husto, nga napuno sa pagka-dili mata rong, kadaotan, kahakog;puno sa kasina, pagpatay, panagbingkil, pagpan limbong, kalaw-ayan; mga tabian sila, mga kusog mangdaot, mga madi numtanon sa Dios, walay respeto, mapahitas-on, hambugiro, tigmug nag kadaotan, mga masinupakon sa ginikanan, walay pagsabot, dili kasaligan, dili mahigugmaon, dili

> maloloy-on; ug bisan kon nakahibalo sila sa mga ba laod sa Dios, nga ang tanan nga nagbuhat niini angay sa kamatayon, ila pa gayod nga gidani ang uban sa pagbuhat ug susama sa ilang gibuhat (Roma 1:21-32).

Masayran kon giunsa pagpahayag ni Pablo ang mga kamatuoran mahitungod sa sala sa katawhan ug sa ilang pagbaton ug tulobagon niini sa atubangan sa Dios. Ang mga wala mabag-o "nakaila sa Dios", apan "wala nila Siya pasidunggi ingon nga Dios, ug wa la usab nila Siya pasalamati". Ilang "gibaylo ang kamatuoran sa Dios alang sa bakak", busa sila diay nakasugat na sa kamatuoran sa Dios, Busa ang Dios "nagtugyan kanila", ngadto sa nagpadayon pagtubo nga kadaotan, hangtod sa punto nga ang mga tawo nag buhat na sa pinaka-dili kasarangan, dili natoral ug sukwahi nga mga butang samtang si la nahimong mas halawom pa nga naulipon sa sala. Agig linugdangan, ang Dios nag-ingon, "gusto diay ninyo nga mag-alagad sa sala kay Kanako? Padayon. Dili Ko kamo pugngan, ug mahimo kamo nga mosamot diha sa dugang pang pagka-ulipon sa dios nga inyong gihigugma.

Akong giisip nga ang usa mahimong maghuna-huna nga kini nga paghukom timaan sa kalooy sa Dios, tungod kay makataronganon ang paghuna-huna nga samtang ang mga tawo mas mograbe ang pagkasukwahi ug pagka-makasasala, sila makahuna-huna niana ug mahigmata. Ang usa mahimong matingala ngano nga daghan sa mga bayot wala man mangutana sa ilang mga kaugalingon sa usa ka pangutana nga "nganong nakita man nako ang akong kaugalingon nga naibog sa mga tawo nga parihas nako ug gusto nako nga makighilawas kanila nga dili gayod makahatag ug tibook nga relasyon sa pakighilawas nganhi kanako? Kini usa ka sawaing!" Kon huna-hunaon mahimong lali san nga ang Dios "nagbuhat kanila nga maingon niana" (nga mao usab ang ilang gibuhat nga katarongan aron lamang pagtabon sa ilang pagka-sukwahi), apan diha lamang sa gikatugot nga kahimtang,ug tungod lamang kay Siya naglaom nga sila Iyang mapahig mata aron nga sila maghinulsol ug makasinati sa Iyang kahibulongang kalooy.

Dili lamang kay ang mga bayot ra ang angay nga mangutana sa ilang kaugalingon ni ana nga mga pangutana. Si Pablo naglista ug ubay-ubay nga mga nag-ulipon nga sala nga maoy ebidensya sa paghukom sa Dios ngadto kanila nga nagdumili sa pag-alagad Kaniya. Binilyon ka mga tawo ang angay gayod nga mangutana sa ilang kaugalingon mahitungod sa ilang sukwahi nga pamatasan. "Nganong naligotgot man ako sa akong kaugalingong pamilya"? "Nganong naa man sa pagpakatag ug tabi ang akong katagba wan?" "Nganong dili man ako makontento sa kon unsay ania kanako?" "Nganong mapu gos man gayod ako sa pagtan-aw diha sa nagtubo ug dugang nga pornograpiya"? Ang Dios nagtugyan kanila aron maulipon ngadto sa ilang dios.

Sa klaro gayod, si bisan kinsa diha sa bisan asa nga punto makahimo sa pagpahumok sa iyang kasing-kasing, ug maghinulsol, ug motuo kang Jesus. Ang pipila sa mga gahi nga mga makasasala dinhi sa yuta nakabuhat ug sama niana, ug ang Dios naghinlo kanila ug nagpahigawas kanila gikan sa ilang mga sala! Samtang ang mga tawo naggin hawa pa, ang Dios naghatag gihapon kanilag kahigayonan sa paghinulsol.

Walay Mga Pasumangil

No Excuses

Sumala kang Pablo ang mga makasasala wala gayoy ikapasumangil. Sila nagpadayag nga sila nahibalo kon unsay sakto ug unsay sayop samtang ilang gihukman ang uban, ug busa angayan sila sa paghukom sa Dios:

> Busa kamo walay ikapasumangil, si bisan kinsa kaninyo nga nagpalabang ug paghukom, kay sa dihang gihukman nimo ang uban, imo usab gihukman ang imong kaugalingon; kay ikaw nga naghukom nagbuhat giha pon sa mao ra nga butang. Ug kita nasayod nga ang paghukom sa Dios makataronganon nga mahulog gayod ngadto sa mga nagbuhat sa ingon. Ug imo bang na huna-hunaan kini, ikaw nga tawo, nga sa dihang ikaw magpagawas ug paghukom kanila nga nagbuhat niining mga butanga apan nagbuhat sa mao ra gihapon sa imong kaugalingon, makagawas ka gikan sa paghukom sa Dios? O dili ba kaha nga naghuna-huna ka ug dyotay lamang sa kadako sa Iyang pagkamaloloy-on ug pagpasensya, sa walay pagkahibalo nga ang pagkamaloy-on sa Dios naggiya kanimo paingon sa paghinulsol? (Rom.2:1-4).

Si Pablo nag-ingon nga ang rason sa pagkamapasensyahon sa Dios mao ang paghatag sa mga tawo ug kahigayonan sa paghinulsol. Dugang pa, samtang si Pablo nagpadayon, iyang gipadayag nga kadto lamang naghinulsol ug nagpuyo diha sa Balaan nga kinabuhi maoy makapanunod sa gingharian sa Dios:

> Apan tungod sa inyong kagahi ug sa inyong dili mahinulsolon nga kasing- kasing nagtigom kamog kaligotgot alang sa inyong kaugalingon sa adlaw sa kaligotgot ug sa pagpadayag na sa matarong nga paghukom sa Dios, kin sa magabalos ngadto sa matag tawo sumala sa iyang binuhatan: ngadto kanila nga pinaagi sa pagka-mapadayonon sa pagbuhat ug maayo nagpa ngita sa himaya ug kadungganan ug pagka-dili madunoton, kinabuhing wa lay katapusan; apan kadtong mga nagtinguha ug alang lamang sa kauga lingon ug wala motuman sa kamatuoran, kondili nagtuman hinoon sa pag ka dili matarong, maangkon nila ang kaligotgot ug kapungot. Aduna unyay kasakitan ug kasub-anan alang sa matag-kalag sa tawo nga nagbuhat ug kadaotan, una sa mga Judio ug ngadto usab sa mga grego, apan himaya ug dungog ug kalinaw ngadto sa tanang tawo nga nagbuhat ug maayo, una sa mga Judio ug ngadto usab sa mga grego (Rom.2:1-4).

Sa klaro gayod, si Pablo wala miuyon niadtong mga nagtudlo nga ang mga tawo nga bag-o palang "nidawat kang Jesus ingon nga manluluwas" gigarantiyahan na ug walay katapusang kinabuhi. Kondili, kadto lamang naghinulsol ug "kinsa pinaagi sa pagkama lahutayon sa pagbuhat ug maayo nangita alang sa himaya ug dungog ug pagka-dili madunoton."

Apan wala ba kini magpaila nga ang mga tawo nga naghinulsol ug misugot sa Dios maluwas gihapon bisan nagpadayon sila sa ilang relihiyon nga gawas sa Cristianismo?

Wala gayod. Walay kaluwasan kon wala si Jesus tungod sa pipila ka mga rason, ug usa niini mao nga si Jesus lamang ang makahimo sa pagpahigawas sa mga tawo gikan sa ila nga pagkauliupon sa sala.

Apan kon gusto sila nga maghinulsol, unsaon man nila pagkahibalo sa pagtawag kang Jesus kon wala sila makadungog mahitungod Kaniya?

Ang Dios nga nasayod sa kasing-kasing sa mga tawo, magpadayag sa Iyang kaugali ngon ngadto kang bisan kinsa nga sensirong nangita. Si Jesus nagsaad, "pangita ug kamo makakaplag" (Mateo 7:7), ug ang Dios nagdahom nga ang matag-usa mangita Ka niya (Buhat 17:26-27). Kon siya makakita ug usa ka persona kansang kasing-kasing mitu bag sa Iyang walay hunong nga pagsangyaw sa ebanghelyo, Iyang ipadala ang maayong balita ngadto sa maong tawo, sama sa Iyang gibuhat ngadto sa opisyal nga taga-Etiopia ug sa panimalay ni Cornelio. Ang Dios wala gayod malimitahi sa pagpakigtambayayong sa iglesia, sama sa Iyang gipamatud-an sa pagka-kabig ni Saul nga taga-Tarso. Kon wa lay usa nga modala sa ebanghelyo ngadto sa sensiro nga tigpangita, ang Dios mismo maoy moadto! Ako nakabati ug mga panghitabo niining mga adlawa diin ang mga tawo sa sirado nga mga nasod nakabig pinaagi sa panan-awon nga ilang nakita mahitungod kang Jesus.

Ngano Nga Ang Mga Tawo Relihiyoso

Why People Are Religious

Ang kamatuoran mao nga kasagaran niadtong mga nagbansay sa sayop nga mga relihi yon dili mga sensiro nga tigpangita sa kamatuoran. Kondili, sila mga relihiyoso tungod kay sila nangita lamang ug pagpakamatarong o pangtabon sa ilang mga sala. Samtang nagpadayon sila sa pagsupak sa ilang konsensya, nagtago sila likod sa hitsura sa relihi yon. Pinaagi sa ilang pagka-relihiyoso napatuo nila ang ilang mga kaugalingon nga sila dili angay sa imperno. Kini sama katinuod ngadto usab sa mga relihiyosong mga "Cristo hanon" (apil na ang mga ebanghelikal nga mga Cristohanon) ingon man usab ang mga Budhista, mga Muslim ug mga Hindu. Bisan kon sila nagbansay sa ilang relihiyon, ang ilang mga konsensya nagtulisok kanila.

Sa dihang ang budhista nagyukbo diha sa pagtahod atubangan sa iyang mga idolo o mga mungha nga naglingkod nga garboso kaayo diha sa iyang atubangan, ang iyang kon sensya nagsulti kaniya nga siya nasayop sa iyang gihimo. Kon ang usa ka Hindu manga tarongan aron pagtabon sa iyang kakulang sa kalooy ngadto sa mga masakiton nga mga makililimos nga naglumbay diha sa mga dalan, ug nagtuo nga ang maong makililimos nag-antos tungod sa ilang mga sala sa unang kinabuhi, ang iyang konsensya nagtulisok kaniya. Kon ang usa ka muslim nga terorista mamunggot ug liog sa usa ka "dili magtu tuo" sa ilang relihiyon sa ngalan sa ilang "allah", ang iyang konsensya nagsinggit batok kaniya tungod sa iyang pagpaka-aron ingnon nga miresulta sa pagpatay. Kon ang usa ka Cristohanon nagtigom ug bahandi dinhi sa yuta, sa makanunayon nagtan-aw ug law-ay nga salida sa telibisyon, ug nagtsismis mahitungod sa kauban sa simbahan, nga nagsalig tungod kay luwas na siya pinaagi sa grasya, ang iyang kasing-kasing nagtulisok kaniya. Ang tanan niini mga ehemplo sa mga tawo nga gusto gihapong magpakasala ug naka kaplag ug mga bakak diha sa relihiyon nga maoy ilang gituohan aron makapadayon pa sila ug pakasala. Ang "pagka-matarong" sa mga wala matawo pag-usab apan relihiyoso
nga mga tawo layo ra gayod kaayo gikan sa pagdahom sa Dios.

Ang tanan niini alang sa pag-ingon nga ang Dios dili mag-isip nga ang mga tawo nga nagsunod sa sayop nga mga pagtulon-an mga ignorante ug angay kaloy-an tungod kay wala sila makadungog sa kamatuoran. Ug dili usab Niya ibutang ang pagbasol nga alang sa ilang pagka-

ignorante ngadto sa iglesia tungod kay wala niini maebanghelyohi sa epik tibo gayod ang maong mga tawo.

Sa makausa pa, bisan kon kita nasayod nga gusto sa Dios nga ang iglesia magsangyaw sa maayong balita ngadto sa tibook kalibotan, gikinahanglan gihapon nato ang paggiya sa Iyang Espiritu kon asa ang "dapit diin aduna nay mga hinog nga alang sa pag-ani" (Juan 4:35), diin atua didto ang mga tawo nga madinawaton tungod kay ilang gipahu mok ang ilang mga kasing-kasing alang sa walay undang nga paghago sa Dios aron makab-ot lamang sila.

Patakaran # 4

Principle # 4

Usa ka katapusang patakaran nga atong makat-onan gikan sa Biblikal nga mga kama tuoran nga gihatagan ug pagtagad sa mga nag-unang bahin niini nga kapitulo mao kini:
Kon ang Dios aktibo nga nanghukom sa mga makasasala uban sa paglaom nga sila mag pahumok sa ilang mga kasing-kasing, atong dahomon nga ang ubang mga makasasala, homan nga nakalampos sa paghukom sa Dios o homan pakapaniid sa uban nga nakalam pos niana, magpahumok usab sa ilang mga kasing-kasing. Busa homan sa mga kalamidad mahimo na kini nga kahigayunan sa pagkab-ot sa mga tawo nga kaniadto dili makab-ot.

Ang mga Cristohanon kinahanglan nga mangitag kahigayonan sa pagpa-ambit sa ebanghelyo diha sa mga lugar diin ang mga tawo nag-antos. Kadtong bag-o pa lang nawad-an sa minahal sa kinabuhi, pananglitan, mahimong mas abli pa ngadto sa kon un say gusto sa Dios nga ilang madungog. Sa dihang ako nag-alagad ingon nga pastor, ako gayod kanunay pahimuslan ang kahigayonan sa pagwali sa ebanghelyo diha sa mga na matyan, uban sa paghinumdom sa gisulti sa Kasulatan nga "mas maayo pa ang pag-adto sa balay nga nagsubo kaysa pag-adto sa balay nga nagkombira, tungod kay mao kana ang katapusan sa matag-tawo, *ug ang mga buhi nagtipig niini diha sa ilang mga kasing-kasing"*(Ekkle.7:2).

Kon ang mga tawo mag-antos sa balatian, o kaha sa pagkawala sa ilang kadato, o anaa sa dili maayo nga pakigrelasyon, o mga katalagman sa kinaiyahan ug sa daghan pang mga linugdangan sa sala ug sa paghukom sa sala, gikinahanglan nga masayod sila nga ang ilang mga pag-antos maoy usa ka tawag alang sa pagmata. Pinaagi sa temporaryo nga mga pag-antos ang Dios nagsulay sa pagluwas sa mga makasasala gikan sa walay katapusan nga paghukom.

Agig Pagpahamubo

In Summary

Ang Dios maoy nagtrabaho sa halos tanang buluhaton sa pagtukod sa Iyang gingha rian. Ang atong responsibilidad mao ang pagpakigtambayayong Kaniya uban sa kaalam.

Ang tanang mga magtutuo gikinahanglan nga magpuyo diha sa balaan ug masinugta non nga kinabuhi nga makapadani sa pagtagad niadtong anaa sa kangitngit, ug gikina hanglan nga sila kanunay nga andam sa paghimog pagpanalipod alang sa paglaom nga
anaa sa sulod nila.

Ang Dios nagtrabaho aron pagtukmod sa mga tawo diha sa pagpahumok sa ilang ka sing-kasing ug sa paghinulsol, nga nagpadayon sa pagpakig-estorya ngadto kanila pinaa gi sa Iyang

mga gibuhat, ug sa ilang konsensya ug sa mga kalamidad, ug usahay pinaagi sa pagtawag sa ebanghelyo.

Ang mga makasasala nahibalo nga ilang gisupak ang Dios, ug nga sila maghatag ug husay ngadto Kaniya bisan pa kon wala sila makapaminaw sa ebanghelyo. Ang ilang mga sala maoy ebidensya sa pagkagahi sa ilang mga kasing-kasing. Ang ilang nagtubo nga mas lalom pa nga kaulawan ug pagka-ulipon sa sala maoy timailhan sa kayugot sa Dios ngadto kanila.

Ang mga relihiyosong tawo dili gayod maingon nga nangita sa kamatuoran. Sila dili kaduha-duhaan nga nagtabon lamang sa ilang mga sala pinaagi sa pagtuo diha sa mga bakak sa ilang relihiyon.

Ang Dios nasayod sa kahimtang sa kasing-kasing sa matag tawo. Bisan pa kon kita ma himong Iyang giyahan aron mosangyaw sa ebanghelyo ngadto sa mga dili madinawaton, Siya dili kaduha-duhaan nga magagiya kanato ngadto gayod sa mga madinawaton sa ebanghelyo.

Sama nga ang Dios nagtrabaho aron pagpahumok sa kasing-kasing sa mga tawo pinaa gi sa ilang mga pag-antos, gikinahanglan nga atong pahimuslan ang maong mga kahiga yunan aron pagsangyaw sa ebanghelyo.

Gusto sa Dios nga atong dalhon ang maayong balita ngadto sa tibook kalibotan, apan gusto Niya nga kita mosunod sa Iyang Espiritu samtang kita mangandoy sa pagtuman sa Dakong Gikasangon nga Buluhaton, sama sa gipakita sa libro sa Mga Buhat.

Ang Dios magpadayag sa Iyang kaugalingon ngadto kanila nga sensiro gayong nangita nga makahibalo Kaniya.

Gusto sa Dios nga ang atong mensahe mahiuyon sa Iyang mensahe.

Usa ka adlaw niana sa umaabot aduna unyay nga representante gikan sa matag-tribu nga magsimba atubangan sa trono sa Dios, ug kitang tanan mobuhat sa atong kaba hinan diha sa pagpakigtambayayong uban sa Dios alang sa pagtrabaho niana. Busa ang tanan nga mga katawhan sa Dios gikinahanglan nga mopakita sa gugma ni Cristo ngad to sa matag membro sa matag-tribu nga ilang ikasugat. Ang Dios mahimong mogiya sa pipila Niya ka mga sulogoon aron motutok sa tukma gayod nga mga tawo sa nagka lahi-lahi nga kultura, pinaagi sa pagpadala o kaha sa pagsuportag mga tigtanom ug iglesia, o kaha sila mismo ang moadto sa maong lugar. Kadtong mga gipadala kinahanglan maghimog mga tinu-an, nga magpamatuod sa ilang kaugalingon ingon nga mga minis tro nga nanghimog mga tinu-an!

Katapusang Mga Pulong
Final Words

Nagpasalamat ako nga ang Dios nagtugot kanamo sa pagprenta niini nga libro diha sa inyong pinulongan ug maghimo nga posibli alang kanimo ang pagbaton ug kopya niini aron imong basahon. Ako naglaom nga kini mahimong panalangin alang ka nimo. Kon kini nagpanalangin kanimo, mahimo ba nga imo akong sultihan? Makabasa lamang ako ug eninglis, busa imo akong sulatan sa eninglis o kaha imong ipahubad ang imong sulat ngadto sa eninglis sa dili pa nimo kini ipadala kanako!

Ang pinakasigurong paagi sa pagkab-ot kanako mao ang pagpadala kanako ug email, ug ang akong email address mao kini: tdmm@shepherdserve.org. Kon dili ka makahimo sa pag-email, makahimo ka sa pagsulat kanako diha sa akong address sa pagministeryo, apan nagdepende kana kon kanus-a nimo nadawat kining libroha, kay basin unya ug lahi na ang akong address. Apan sa tuig 2010, ang akong address: Shepherd Serve, P.O.Box 12854, Pittsburg, PA 15241 USA.

Alang sa dugang pang pagtudlo.bisitahi ang among website nga: www.ShepherdServe. org.